NORDHORDLAND TINGBOK

nr. 48

1796-1802

Del A av NHL Tb. nr. 48 1796-1802 (Siste del av 1796)

(Høst Tinget for Mielde Skibreede - siste del)

1796: 1

mangler

1796: 1b

mangler

1796: 2

han endog for et Øyeblik ville antage at alt hvad dette Chatec (Charteke er her et ubetydelig skriftstykke) indeholder var Sandhed, saa kunde sam/m/e dog ikke i mindste Maade svekke den Troværdighed som et lovligt oprettet Skiøde for 13 Aar før i Veien tilkom/m/er, der har alle Juridiske saa vel Realia som lovlige Formalia bør have, da det saavel er underskrevet af rette Competente forseglet af sam/m/e paa sit vedbørlige stemplede Papiir, og paa lovbefalet Maade Tinglæst, saa kan denne fremlagde Chatec attest ikke fra nogen Syns Punkt betragtes gjeldende, og i ingen Henseende at blive at ansee som nogen Embeds Attest fra Præsten Hr: Arentz, ligesom og Balchen forbeholdt saavel Hoved Citanten som hans Fader Johannes Andersens Ret til Præsten Hr: Arentz saavel som de øvrige der har underskrevet det fremlagde Chatec for de udtrykker derimod dem er brugt.

Pr: Hiorth Stuvitz sagde at han meget vel saae og vidste at dette fremlagde attest af 30te Decb: 1795 var skrevet paa ustemplet Papiir, havde for at opfylde Konge Bud og ikke fornærme Hans Mayestæts Casse den Betaling som for saadant Documents Udstædelse burde ydes, nu belagt sam/m/e med et Stykke stemplet Papiir til 6 s: af 1796 og No: 59845 og dermed troede han Dom/m/eren fuldkom/m/en kunde være og blive fornøyet for saavidt Hans Mayestæts intrader i denne Henseende Angaaer, og Documentet saaledes ansees af fuldkom/m/en Kraft. Skulde nu ikke Documentet ved denne Formalia blive antaget, var Comparenten nød at søge det stemplet i det Kongl: Rente Kam/m/er og dette vil foraarsage Sagens Anstand paa nye igien, som han saa lidet ønskede, men som allene Hoved Partiets unyttige Exceptioner giver Anledning til. Comparenten vedblev ellers sin forrige Paastand at den Nærværende Dom/m/er unægtelig maae kunde og see at denne Attest er skrevet med Sognepræsten Hr: Arentzes egen Haand og derfore ville han saa meget mindre kunde tvivle om dens Rigtighed.

Balchen svarede at det ikke giør et ulovskikket Document lovlig at belægge sam/m/e med stemplet Papiir, hvorpaa Attesten ikke er skrevet. Han paadrog i saa Henseende Dom/m/eren Ansvaret om noget Ulovligt mod Hoved Citanten i denne Sag blev foretaget i Anledning af dette Document. Han overlod Contra Citanten hvorledes og paa hvilken Maade han uden for denne Sag ville gaae med dette Catec. Retten har tilladt ham at føre Vidner efter sin Contra Stævning, disse ere mødte, hvor til han kan fremsætte sine fornødne Qvæstioner og des-

1796: 2b

aarsag paastod han nu at Contra Citanten enten skulle føre sine Vidner eller slutte Sagen uden Vidners førelse i denne Sag i den Stilling den nu er.

Pr. Stuvitz sagde for at hindre Sagens vide Udhal kunde Dom/m/eren paalægges det fremlagde Stykke stemplet Papiir at sam/m/e vedhørte det fremlagde Document og Attest af 30te Decbr: 1795, og dermed troede han at det kunde blive lovligt nok da dets stempling og Ansøgning derom vilde som meldt bringe Sagen i Uddrag. Contra Citanten har for Tiiden ingen andre qvæstioner at fremsættes til Sagens Oplysning end denne; om de vedkiender sig deres Underskrifter under denne Attest.

Balchen bad at Dom/m/eren behagelig ville observere den Orden og den Maade, paa hvilken Vidner skal føres i Overeens stem/m/else med Forordningen af 3de Junii sidstleeden, saavelsom Sagens vedbørlige hurtige Pleie.

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Da det fremlagde Chatec eller Attest af 30te Decbr: 1795 ikke er skrevet paa behørigt stemplet Papiir, men blot fremleveret et løst Stykke stemplet Papiir til Vedhæftelse kan Dom/m/eren ikke antage sam/m/e, men det blev Sagvolderen tilbageleveret i Følge Forordningen af 27 Novbr: 1775, og da nu Kl. \er/ 9 Slet Aften, og Dom/m/eren endnu har andre uafgiorte Ting Expeditioner for dette Ting, af Bønder Documenters Publication, som i disse Dage er færdigskrevet tilligemed de sædvanlige Tingsvidner som paa de almindelige Høstetinge bør at optages til Bielag ved Fogdens Skatte Regnskab, bliver denne Sags Behandling for denne Gang ophævet; Men paa det Parterne ikke skal besvære sig over Rettens lange Udsættelses Tiid bevilges den Udsættelses Ting for dette Skibreede, som herved beram/m/es til den 16de Januarii nestkom/m/ende Aar 1797 atter at foretages her paa Tingstædet Nedre Mielde, hvor Contra Citanten da haver at frem/m/e det videre fornødne efter Contra Stævningen, ligesom Laugrettet og de uafhørte Vidner tillige da haver at møde.

Derefter blev i Følge Forordningen af 3de Junii 1796 udnævnt følgende 2de Stævne Vidner nemlig Lensmand Niels Nielsen Reveim og Niels Nielsen Reveim den yngre, og som Medhielp i Tilfælde af Forfald kunde indtræffe hos disse blev udnævnt til Medhielp i saadant Fornødenheds Forfald blev tillige udnævnt Mons Siursen Præsthun, og efter at bemeldte Forordning af 3de Junii 1796 dens 6te Capt: var dem forelæst og betydet dem Lovens 1 – 4 – 6te bekræftede de at ville opføre sig som retskafne og eede-

1796: 3

lige Kaldsmænd.

Derefter blev fra Hr: Fogdens Siide fremlagt til Bielag ved Skatte Regnskabet følgende.

1. Blev fremlagt de 13 Spørsmaale, som ere det 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 15, 16 17, 18, 19 af de i forrige Protocol fol: 17 og 18 anførte Spørsmaale og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Niels Nielsen Reveim den yngre og Elling Erichsen Kleveland, ligesom for Alenfits Skibreede med den forskiel Til 5te Niels Harbitz i Hougsvigen Til 12te Her gives 2 Bøygde Sauger nemlig en paa Solberg og en paa Hachenæs, Til 11te Lensmand Niels Nielsen bruger i Gaarden Reveim ½ Løb Smør Skatteskyld.

2. Listen over de skyldsatte smaae Flom Qværner der inden Retten blev oplæst der inden Retten blev oplæst (det står skrive slik) og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Elling Ellingsen Solberg og Mons Sjursen Præsthun, at her ey gives fleere af dette Slags {men paa Gaarden Hougsberg}

3. Listen over {det store} Odelsmantal for 1796 {Aars Udgang} der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Knud Andersen

Qvidsteen og Niels Olsen Mæhle, at de tilkomne selv bruge og Beboe de for dem anførte Jordeparter.

4. Listen over Af og Tilgangen i {Odels}\Vejmæster/ mantallet for dette Aar der ligeledes inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue hvoriblandt Michel Andersen Hanneland(?) (Halland?) og Johannes Johannesen Weaae, der blev bevidnet af den nærværende Almue og blev uimodsagt.

5. Een Liste over de henstaaende ubetalte Høy Kongelige ordinaire Skatter for dette Aar af Beløb 128 rd 12 s og den paabudne ¼ ProCto: Skatt 4 rd 2 s, der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

derefter blev publiceret

1. En Odelslysning af Anders Monsen Halland til 1 pd: 8 Mark Smør i Gaarden Halland No: 15, datr: 22de Novembr: 1796 og indf: fol: 159.

2. Afl: Ole Jonsen Daltvedts Obl: til Ole Torsen Hop stor 120 rd med Pant i Daltvedt No: 10, datr: 24de Maji 1788 og tingl: 2den Junii s: A: efter qvittering af 11te Novbr: 1796.

3. Tingl: en Do: af sam/m/e Debitor til Madame Bruus i Bergen stor 210, med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og 1 Mæle [Malt]? i Daltvedt No: 10 og 5 voxne Kiør, 6 Gieder, 4 Smaler og 1 Kaabber Kedel, datr: 12te Novembr: 1796 og indf: fol: 161

4. Et Vilkaarsbrev fra Elling Erichsen Klevland til Halsteen Larsen Klevland og Hustrue Barbra Niels Dr: paa endeel aarlige Levekaar af 1 pd: 6 Mark Smør og 20 K: M: i Klevland No: 17, datr: 22de Novbr: 1796 og indf: fol: 161.

5. Et Skiøde fra Halsteen Larsen Klevland til Elling Erichsen Klevland paa indberegnet hans forrige Anpart deri 1 pd: 6 Mark Smør og 20 K: Malt, i Klevland No: 17, datr: 22de Novbr: 1796 og indf: fol: 160 hvorhos fulgte Attest.

1796: 3b

6. Een Obl: fra Ole Olsen Søre Wevle til Erich Siursen Halland stor 60 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og 3 Kander Malt i Søre Wevle No: 20, datr: 22de Novbr: 1786 og indført fol: 161.

7. Et Deelebrev efter Anna Johannes Dotter Aschvig af 2den Febr: 1796, hvorved, af ½ Løb Smør og 18 Kander Malt i Søre Kleppe No: 33 blev udlagt til Sønnen Simon Iversen Lechnæs 14 Mark Smør og 7 K: M: for 18 r 4 mrk og til Dotteren Enken Martha Ivers Dotter Storsetter 22 Mark Smør og 11 K: M: for 29 r 2 mrk, indført fol: 95 hvorhos fulgte Attest.

8. Een Afskrivelses Qvittering paa Jens Johannesen Gierstads Obl: til Jores Bang, stor 300 r, datr: 5te Novembr: 1795 og tingl: 25de sam/m/e med Pant i Gierstad \No: 40/, datr: 21de Januarii 1796 har betalt 100 rd og altsaa Rester 200 r, indf: fol: 162.

9. Afl: Johannes Monsen Gierstads Obl: til Krigs Raad Koren stor 98 r, med Pant i Gierstad No: 40, datr: 4de Junii 1782 og tingl: s: d:, efter qvittering af 18de Novembr: 1796.

10. Tingl: sam/m/e Debitors Obl: til Frue Koren stor 98 r med 1ste Panteret i 1 pd: Smør og 2 Mæler Malt i Gierstad No: 40, datr: 22de Novbr: 1796 og indf: fol: 159.

11. Et Skiøde fra Frue Koren med fleere til Johannes Monsen Gierstad paa 1 pd: Smør og 2 Mæler Malt i Gierstad No: 40, datr: 4de Decbr: 1795 og indf: fol: 159 med Attest.

12. Eet Bygselbrev fra Lensmand Johannes Fougstad som forvalter for Hougs Præste boels Gods til Johannes Monsen Schafthun paa 18 Mark Smør og 8 K: M: i Schafthun 75, forhen brugt af Lars Larsen, datr: 12te Octobr: 1796 med Revers.

13. Et Skiftebrev efter Ole Johannesen Schierping af 5te Septbr: 1796, hvorved 1 pd: 12 Mark Smør og 12 K: M: i Schierping No: 44 blev udlagt til Ingebrigt Aadsen Søre Reveim for Krav, indf: fol: 157.

14. Et Afkald til Knud Olsen Mæhle No: 49 fra Anna Johannes Dotter for hendes Arv 6 r 2 mrk i A: B: fol: 519, datr: 21 Novembr: 1796 og indf: fol: 157.

15. Et Bygselbrev fra Hof Agent Janson til Johannes Andersen paa 1 Spand Smør og 1 ½ Mæle Malt i Mæhle No: 49, forhen brugt af Johannes Larsen, datr: 13de Octobr: 1796 med Revers.

16. Afl: Niels Ingebrigtsen Nore Wesetters Obl: til Anders Nielsen Helle stor 40 r med Pant i Nore Wesetter No: 56, datr: 3de Junii 1784, tingl: sam/m/e Dag, efter qvittering af 26de Novbr: 1785, 24de Novbr: 1786 og 21de Novbr: 1796.

17. Et Afkald fra Aschild Olsen Rolland til Niels Olsen Blom No: 71, for hans Afdøde Broder Knud Aschildsens 2 Arvelodder 5 r 4 mrk 3 s:, i A: B: fol: 506, datr: 22de Novbr: 1796 og indf: fol: 158.

18. Et Do: til Niels Olsen Blom No: 71 fra Ole Olsen Blom som nye anordnet Værge for Johannes Johannesens 2 Arvelodder tilsam/m/en 52 r 3 mrk 3 s:, i A: B: fol: 520 og 522, datr: 22de Novembr: 1796,

19. Et Skiøde fra Ole Iversen Yttre Arne med fleere til Niels Nielsen Blom paa ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Blom No: 71.

1796: 4

paa indberegnet hans forrige anpart deri, datr: 21de Novbr: 1796 og indf: fol: 158

20. Een Obl: fra Niels Nielsen Blom til *Brabru (Barbru) Niels Dr: for 27 r og til Siri Niels Dotter fra Blom for 27 r, tilsam/m/en 54 r med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Blom No: 71, datr: 21de Novbr: 1796 og indf: fol: 158.

21. Een Do: fra sam/m/e Debitor til Martha Ols Dotter Blom stor 108 r med 2den Panteret i nestforestaaende Anpart i Blom No: 71, datr: 21de Novbr: 1796 og indf: fol: 158.

22. Et Vilkaarsbrev fra Niels Nielsen Blom til Moderen Martha Ols Dotter Blom, paa endeel Aarl: Levekaar af ½ Løb S:r og 2 Mæler Malt i Blom No: 71, og indf: fol: 158. datr: 21de Novbr: 1796.

23. Afl: Jacob Marcussen Haures \Obl:/ til Knud Knudsen Stokke stor 90 rdr med Pant i Haure No: 72, datr: 28de Maji 1793 og tingl: s: D:, efter qvittering af 19de Novbr: 1796.

24. Tingl: en Obl: af Jacob Marcussen Haure til Johannes Johannesen fra Haure for 30 r til Ingebrigt Johannesen fra Wem/m/evig for 33 rd og til Iver Johannesen fra Wem/m/evig 27 r tilsam/m/en 90 r med 1ste Pante Ret i 16 7/8 Mark Smør og 9 Kander Malt i Haure No: 72, datr: 22de Novbr: 1796 og indf: fol: 161.

25. Et Vilkaarsbrev fra Thomas Johannesen Schafthun til Siri Ols Dr: paa endeel Aarl: Levekaar af 1 pd: 4 Mark S:r og 9 5/9 Kande Malt i Schafthun No: 75, datr: 21de Novembr: 1796 og indf: fol: 157.

26. Afl: en Obl: af Helje Larsen Hechland til Niels Aschildsen Sættre stor 30 r med Pant i Hechland No: 76, datr: 7de Junii 1773 og tingl: n: d:, efter qvittering af 21de Novbr: 1796.

27. Tingl: et Skiøde fra Helje Larsen Hechland til Lars Heljesen paa 1 pd: 18 Mark Smør i Hechland No: 76, datr: 22de Novbr: 1796 og indf: fol: 160, med Attest

28. Een Obl: fra Lars Heljesen Hechland til Michel Danielsen Boge stor 120 r med 1ste Panteret i 1 pd: 18 Mark Smør i Hechland No: 76, datr: 22de Novbr: 1796 og indf: fol: 160.

29. Et Vilkaarsbrev fra Lars Heljesen Hechland til Helje Larsen Hechland og Hustrue Inger Ols Dotter paa endeel Aarl: Levekaar af nestforestaaende Anpart i Hechland No: 76, datr: 22de Novbr: 1796 og indf: fol: 160.

30. Et Skiftebrev efter Johannes Ellingsen Nore Mieldstad sluttet 1ste April 1796, hvorved af 10 Mark Smør og 6 2/3 Kande Malt i Borge No: 23 blev udlagt til Creditrix Bottele Berges Dr: Mieldstad 5 5/17 Mark Smør og 3 27/51 K: M: for 22 r 3 mrk og til Halvbrodersønnen Lars Bergesen for Arv 4 12/17 Mark Smør og 3 7/51 K: M: for 20 r, indf: fol: 157.

31. Et Afkald til Ole Erichsen Svennem No: 58 i Hosanger Skibr: fra Magne Olsen for hans 2 Arvelodder tilsam/m/en 12 r 4 mrk 5 s: i A: B: fol: 515 og 518, datr: 21de Novbr: 1796 og indf: fol: 158.

Til Laugrettes mænd for nestkom/m/ende Aar 1797 blev udnævnt følgende 4 nye Mænd 1. Ole Hansen Søre Borge 2. Ole Nielsen

1796: 4b

Lithun 3. Mons Olsen Hannesdahlen og 4. Lars Hansen ibidem.

Da ingen havde videre at tilføre {bleve} med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet. H: L: Jersin sr:

Høstetinget for Arne Skibreede 1796.

Aar 1796 den 24de Novembr: holdtes Høstetinget for Arne Skibreede paa Ting stædet Nedre Mielde af mig Hans Lem Jersin som Const: Sorenskriver i Nærværelse af efterskrevne 8te eedsorne Laugrettes mænd 1. Hans Erichsen Flachtvedt, 2. Michel Monsen Blindem, 3. Niels Thomassen Jebne, 4. Erich Nielsen Boge, 5. Johannes Monsen Blindem, 6. Michel Monsen Herfindahl, 7. Johannes Johannesen Hiortheland, og 8de Arne Michelsen Herfindahl hvilke er de sam/m/e som ved Sommertinget var tilstæde. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack.

Derefter blev først publiceret de sam/m/e Høy Kongl: Anordninger som for Sartors Skibreede, og som ere *registrede i den nestforrige Justits Protocol fol: 344.

Da ingen efter Paaraab havde noget at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen
H: L: Jersin sr:

Udsettelses Ting for Radøe Skibreede 1796

Aar 1796 den 25de Novembr: blev paa Tingstædet Nedre Mielde holdet Udsettelses Ting for Radøe af den Constituerede Sorenskriver i Nærværelse af de for Arne Skibreede nærværende Laugrettesmænd som her oven for ere anførte,

og blev da udi Sagen, anlagt af Major og Stadshauptmand Ameln imod Klokker Halvor Morchen og Lejlændingerne paa Gaarden Indre Morchen og Contra stævnet af Klokker Halvor Morchen, saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Det fremlagde Skiøde fra Kong Friderich den 4de til Magister Hans Withe paa Mangers \Hoved/ Kirke og de fleere, datr: 7de Aug: 1724 anfører udtrykkelig i blant den solgte Mangers Hoved Kirke underliggende Jordegods Gaarden Indre Mørchen 1 ½ Løb Smør med

Bygsel og er Klokker jord, og der efter bliver Hoved Qvæstionen under denne Sag hvad enten bemeldte Klokkerjord skal ansees for saadan Kirkens Jord, som Lovens 2 – 15 – 7de Art: omhandler udi dens 2den Afdeeling, hvilket paastaaes af Hovedcitanten eller saadan Degneboelig sam/m/e Articul omhandler i dens 1ste Afdeeling, hvilket

1796: 5

paastaaes af Contracitanten. Alle hermenentiske (hermenevtiske) Regler medfører at Fortolkningen bør skee saaledes at Modsigelse udelukkes, og imedens at det er aldeeles imodsigende at Gaarden Indre Morchen baade efter bemeldte Lovstæds 1ste Afdeeling skulde være stædseværende Degneboelig og tilhøre Kirken med Bygsel, er der ingen anden Udvei til at reconcitiere end at ansee Gaarden Indre Morchen for at tilhøre Kirken, endskiøndt den efter bemeldte Lovstæds 2den Afdeeling derfra var overladt Klokkeren i Kaldet til Brug. Hermed stem/m/er tillige \til/dels overeens den her af udøvede Brug, saavidt af de under denne Sag fremlagde Brevskaber kan erfares. Det under Stiftamtmandens og Biskopens Bekræftning fremlagde Uddrag af den saa kaldede Kirkestoel eller Regnskabet for Mangers Kirke for aarene 1711 til 1722 inclusive viiser at Rettigheden af Indre Morchen nød Klokkeren i den Tiid, men saadant indbefatter ingenlunde Bygselen dertil. Qvitteringerne for Afgiften som ere anførte bagerst i Skattebogen for Lejlændingerne paa Indre Morchen Halvor Michelsen og Jens Halvorsen viiser at Klokkeren til Mangers Kald Lars Pedersen har annam/m/et hos disse Landskylden fra Aaret 1720 til 1743, men Kirke Eieren Magister Hans Withe har der udi qvitteret for 3die Aars Tagen for Aarene 1724, 1725 og 1726, og for den følgende Tiid indtil Aaret 1774 har Kirke Eieren Hr: Wilhelm Frimann qvitteret baade for Landskylden og 3die Tage. I Halvor Bergesen Morchens Bog har bemeldte Friman qvitteret derfore fra 1768 til 1779, og for den seenere Tiid Klokker Halvor Morchen. De fremlagde Bygsel Reverse godtgiør at Kirke Eieren Friman eene har udøvet Bygsel Rettigheden over Gaarden Indre Morchen fra Aaret 1746 indtil Contracitanten Klokker Halvor Morchen under 14de April 1784 og 12te Septbr: 1787 har meddeelet Lejlændingerne Michel Jensen og Ole Knudsen Bygselbreve hver paa 1 bismerpund 3 Mark Smør udi Gaarden Indre Morchen, hvortil han efter foranførte Beskaffenhed har været aldeeles uhiemlet. Endelig oplyser og den imellem afgangne Wilhelm Friman og Klokker Mørchen fremlagde Afregnings Bog at den første har godtgiort den sidste 3 rd Aarlig i stæden for Landskylden af Klokker gaarden fra Aaret 1770 til 1779 inclusive, og endskiøndt deraf ikke er nogen Følge at Kirke Eieren som Fuldmægtig for Klokkeren har oppebaaret Landskylden heraf, som Contracitantens Fuldmægtig har foregivet, men heller at Kirke Eieren for at spare sig selv Umage dermed, i Mellemrum har \ladet/ Klokkeren oppebære Landskylden i stæden for den Frietagelse han ellers har haft derfore fra gam/m/el Tiid imedens han boede derpaa, efter Kirke Regnskabets Udviis, saa har dog dette udgiort en lovlig Indkomst til Klokkeriet fra gam/m/el Tiid

1796: 5b

fra Kirke Eierens Siide, hvilket Billighed medfører at blive ham conserveret.

Thi Kiendes Hermed og Døm/m/es for Ret

1. Gaarden Indre Morchen bør fremdeeles at følge Mangers Hoved Kirke med Bygsel og {Herlighed} Eiendom, saa at Kirke Eieren herefter \ene/ bliver berettiget at hæve de Jorddrottelige Afgifter af Gaardens Lejlændinger, hvorimod Kirke Eieren forbindes at yde 3 Rdr Aarlig til Indkomst for Klokkeren i Mangers Kald fra nestkom/m/ende Aars Begyndelse, hvilket bliver at afdrage i den Afgift, som Klokkeren i Mangers Kald bør at yde, i fald han efter Lovens 2 – 15 – 7de Art: dens 2den Afdeeling attraar sig overladt til Brug Gaarden eller endeel deraf imod billig Bygsel naar saadant bliver leedig.

2. De af Contracitanten \Klokker/ Halvor Morchen under 14de April 1784 og 12te Septbr: 1787 til Michel Jensen og Ole Knudsen udgivne Bygselbreve bør som ugyldige at ansees og bemeldte 2de Lejlændinger være pligtige at forsyne sig med nye Bygselbreve derpaa fra Hovedcitanten som deres rette Jorddrot, dog uden derfore at udgive noget nyt første Fæste. Processens Omkostninger ophæves. At efterkom/m/es i lovlig Orden, naar denne Dom 15 Dage i Forveien er blevet vedkom/m/ende lovlig forkyndt. H: L: Jersin

Udsettelses Ting for Watzwærns Ting laug 1796

Aar 1796 den 25de Novembr: blev paa Ting stædet Nedre Mielde holdet Udsettelses Ting for Watzwærns Ting laug af den constituerede Sorenskriver i Nærværelse af de for Arne Skibreede tilstædeværende Laugrettes mænd som her foran fol: 4 ere anførte,

hvorved udi Sagen anlagt af Aschild Larsen Gietle imod Exes og Guldbraaes Beboere og Contrastævnet af de sidste saaledes for Ret blev kiendt

Dømt og Afsagt

Endskiøndt der ved de efter Contrastævningen førte Vidner er afbeviist at Beboerne paa Exe og Guldbraae have søgt Prædikken Altergang Barnedaab og deres dødes Begravelse ved Winje Kirke, som baade ligger dem nærmere og hvortil er ligger (erligger) beqvem/m/ere Vei, er det ingen Følge at de desformedelst kan unddrages fra at drage liige Byrde med de øvrige Almues mænd i Evangers Kirkesogn, hvorunder begge disse Gaarder ere Matriculerede efter de fra Fogden Compagnie Chefen, Sognepræsten og Kirke Ejeren fremlagde Attester, saa som Præsteskydsen til Evangers Kirke, som egentlig er Gjenstanden for dette Søgemaal. Da Winje Kirke er et Annex under Wosse Præstegjeld tilligemed Evangers Kirke, er det Naturlig at Præsterne lemper sig efter sine Sognemænds Beqvem/m/elighed hvor det ikke kom/m/er i Collision

1796: 6

med andre Pligter ved at antage disse Gaarders Beboeres Altergang, Daab og Begravelse ved Winje Kirke, som ellers hen hørte til Evangers Kirke. Foruden at Vidne Forklaringen efter Hoved Continuations Stævningen oplyser at Guldbraaes og Exes Beboere for deres Andeel have bekostet eller besørget Præste skydsen til Evangers Kirke, hvorfore den eene Contracitants Fader Jacob Jonsen Exe endog misbilligede slig Vægring heraf ved Stævningens Forkyndelse i denne Sag, og at disse Gaarders Beboere svare Skolepenge og Fattig Lægd til Evangers Kirkesogn samt Klokke Told, hvilken sidste er reguleret ringere udi Evangers end Winie Sogn, er Matriculen det egentlige caracteristiske der bestem/m/er Omkredsen for Kirkesognerne, og i sær det Kongelige Reskript af 23de Decbr: 1773, hvorved til Nordhordlehns Sorenskriverie blev afgivet Evangers Kirkesogn og Watzwærns Tinglaug, thi om disse Gaarder havde henhørt under Holbøygden Otting og Winje Kirkesogn, saaledes som ved blot Mistagelse er anført i fremlagde Skifte breve, kunde de ikke henhøre under denne Jurisdiction, hvorom dog ingen Exception fra deres Siide er skeet.

Thi tilfindes Contracitanterne Jon Jacobsen Exe, Peder Larsen, Iver Pedersen og Lars Ingebrigtsen Guldbraae hver for sig at udreede til Hoved Sagsøgeren i Præsteskyds en halv Rigsdaler, saavelsom for fremtiiden efter deres Tuur at svare sam/m/e; Saa tilpligtes derhos og bemeldte Contracitantere en for alle at erstatte ham dette Søgemaals Omkostning med 6 Rd at udredes inden 15 Dage fra denne Doms Forkyndelse under Lovens Tvang.

(Udsettelses Ting for Herløe Skibreede 1796)

Sam/m/e Dag den 25de Novembr: 1796 blev paa Tingstædet Nedre Mielde holdet *Udsettes Ting for Herløe Skibreede af den Constituerede Sorenskriver i Nærværelse af de for Arne Skibreede tilstædeværende Laugrettes mænd som her foran fol: 4 ere anførte,

og blev da udi Sagen anlagt af Hr: Foged Unmack imod Konen Anna Lars Dotter Kleppestøe, saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Corpus Delicti er oplyst saavel ved den fremlagde Præste Attest af 8de Septbr: 1796, som \den/ Saggivne Kone Anna Lars Dotter Kleppestøes egen Tilstaaelse inden Retten ved at vedblive at angive Drengen Niels Monsen Kleppestøe, som den rette Barnefader til det af hende avlede uægte Piige Barn, og at dette paasøgte Lejermaal af hende er begaaet imedens hendes Mand Ole Hansen Kleppestøe endnu lever. Den fremlagde og under 17de Septbr: sidstleeden afholdte Seqvestrations Forretning over bemeldte Anna Lars Dotters Boe viiser at Boet er befunden i slig Tilstand at yderste Formue ey der af kan beregnes, og Sagsøgeren har ligeledes ved sin Deduction i Sagen

1796: 6b

frafaldet Paastanden om godtgiørelse for Processens Omkostninger;

Thi tilfindes bemeldte Kone Anna *Ols (Lars) Dotter for dette af hende i Ægteskab begangne Lejermaal at udreede doble Lejermaals Bøder med Tolv Rigsdaler. At udreedes efter at denne Dom 15 Dage i Forveien har været hende lovlig forkyndt under videre lovlig Adfærd.

(Høstetinget for Arne Skibreede 1796 - framhald)

Sam/m/e Dag den 25de Novembr: vedvarede Høstetinget for Arne Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet de sam/m/e 13ten Spørsmaale, som for Mielde Skibreede som er 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18 og 19, og begjerede sam/m/e for Almuen fremsat til besvarelse, og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt, *hvoriblandt Ole Andersen Taqvam og Johannes Fabiansen Thuenæs, ligesom for Alenfits Skibreede er anført med den Forskiel, Til 9de Casper Hossenius (Horsenius?) i Salhuus og Rasmus Bastesen i Steenestøen; Til 11te i Store Sandvigen 1. Johan Seehuuses Enke, 2. i Ole Holmens Huus Christoffer Kahrs, 3. Ole Hansen Thuenæs Enke, 4. Jacob Reiersen, 5. Jacob Monsen, 6. Gunder Olsen, 7. Lars Evie, 8. Niels Gullichsen Brechuus, 9. Johann Henrich Harries Enke, 10. Gullich Asch, 11. Friderich Larsen Bech, 12. Niels Pedersen, 13. Hans Fæster, 14. Johannes Solberg, 15. Hans Andersen Biercheland, 16. Brynild Gotskalksen, 17. Ole Pedersen Tvedt i Bischopshavn; Til 17de Lensmand Johannes Andersen bruger i Gaarden Øfste Mielde 1 pd: 18 Mark Skatteskyld; Til 19de Aftags Gaardene Dahle og Sætterdahl ere ey forbedrede.

2. Liste over de Skyldsatte smaae Flom Qværner der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Haldor Thomassen Lien og Ole Johannesen Øvre Selvig at ingen fleere gives af dette Slags.

3. Listen over de Skyldsatte store Qværner og Engesletter, der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Ole Sivertsen af Store Sandvigen og Thomas Olsen Dahle, at her ingen fleere gives af dette Slags

Nye Sag

Fogden imod Lars Olsen Sundahlen (Siurdahlen?)

Fogden Producerede en skriftlig Stævning af 8de denne M: mod bemeldte Lars Olsen Sundahl for hans forøvede Svigagtige Handling ved at borttage og bortsælge 2de ham ey tilhørende Creature, alt efter Stævningens videre Formeldning. Saa fremlagde han og til denne Sags Anlæg af 5te sam/m/e Maaned \Stiftets A….n.(?) Ordre/ tilligemed

1796: 7

det derved fulgte Politie Rets Forhør, der er afholdt den 3die s: M: for Bergens Politi Kam/m/er Ret. Han bad der efter de indstævnte paaraabte, saa og om ikke den Tiltalte med Vidnerne vare fornøyede med Sagen blev Procederet i Dag, omendskiøndt de først var indstævnte til i Morgen, for deels at korte Tiiden af {den} deres lange Reise af 3 Miile her til Tinget, samt for at undgaae ophold i andre nødvendige Forretninger for Fogden her til Tinget.

Efter Paaraab mødte alle de i Stævningen benævnte Paagjeldende Parter og Vidner undtagen Vidnet Ole Pedersen Bischopshavn og Elling Anthoniussen i Bergen, og alle de mødende Parter og Vidner var alle fornøyede med at Sagen i Dag blev frem/m/et, hvilket de og nu inden Retten begjerede, og hvad de udeblevne Personer angaaer kan ingen Afhiemling for dem til i Dag finde Stæd.

Lensmand Johannes Fougstad mødte for Tiltalte Lars Olsen Sundahl og producerede sin skriftlige Defensions Ordre af 8de d: M:; og forbeholdt det fornødne saavel contra qvæstioner til Vidner, og det videre under Sagens Behandling. Bemeldte Defensions Ordre indtages her. Defensor erklærede ligeleedes nu inden Retten at være fornøyet med Sagens frem/m/e i Dag, uden at \have/ noget at erindre, omendskiøndt den først til i Morgen var indstævnet.

Fogden bad at den Tiltaltes Forklaring i Politie Forhøret maatte blive ham forelæst og hans Tilstaaelse derefter indhentet.

Derpaa frem kom Tiltalte

1ste Lars Olsen Sundahlen, for hvem det nu fremlagde Politie Forhør blev {ham} forelæst, og efterat han havde anhørt den deri giorde Forklaring {af ham} vedblev han sam/m/e nu og, og *tilføye ellers at han ikke vidste rettere end at disse af ham bortsolgte Creature var hans Fader Ole Larsen tilhørende, dog solgte Comparenten dem til de i Forhøret benævnte Kiøbere, i sit eget Navn og foregav til dem at være Creaturernes rette Eiermand. End videre sagde den Tiltalte at Aarsagen hvor fore han solgte disse Creature var: at hans Fader var afreist til Sundfiord, og troede at dersom disse Creature bleve staaende hos de Personer \hvilke Creaturene var huset/, nemlig Ole Pedersen Bischopshavn og Mons i Hollen, skulde de have lidt *nødt (= nød?) i Henseende Foeder, eller paa anden Maade blevet forringet i Værdien. Til Slutning forklarede {Vidnet} \han/ paa Tilspørgende efter Actors Forlangende; at han forlangede Creaturen af de Personer hos hvem de var beroende, i sin Faders Navn, hvorpaa han fik dem udleveret, men nævnede ikke, hvad enten Comparenten ville sælge dem eller bringe dem Hiem til sin Faders Boepæl

1796: 7b

og 2den Dag efter at Creaturene af ham var bleven solgt reiste {…} \Han/ {solgt} hiem til Gaarden Langeland, og tilkiendegav da saavel for sin Kone, som sin Stiffader at han havde solgt disse her omhandlede 2de Kiør, og tilkiendegav at da han efter Budsendelse fra Fasmer

kom til Byen med sin Hustrue, og hørte at de bortsolgte Creaturer var Fasmer tilhørende, tilbød Comparenten sig strax der {ved} \inden/ Politie Kam/m/er Retten at ville godtgiøre og tilbagebetale ham Creaturenes Værdie.

Paa Tilspørgende efter Actors Forlangende forklarede forbemeldte Lars Olsen at være 33 Aar og gift og har et i Ægteskab avlet Piigebarn og har i de{n} sidste 6 Maaneder opholdt sig hos sin Fader paa Gaarden Langeland, før hvilken Tiid han har været ved Garnisonen i Bergen i 7 Aars Tiid omtrent, men i Følge Aftalen da han blev angasjeret, skulde han *han have tienet i 10 Aar.

Derefter fremkom

Ole Larsen *Fopagter paa Gaarden Langeland hos Klageren Fasmer, og Fader til Tiltalte Lars Olsen fremstod nu for Retten og forklarede: at han havde kiøbt de nu *omhandle Creature i Octobr: Maaned sidstleeden, og da den ene der af blev kiøbt var Tiltalte Lars Olsen i Følgeskab med ham, men han gav ikke tilkiende for sin Søn nu Tiltalt Lars Olsen til hvem disse Creature blev kiøbt, og omtrent 3 Dage efter at disse Creature var hensat i Forvaring i Sandvigen blev den ene solgt, og Omtrent 5 Dage \derefter/ den anden, af hans \Søn/ Lars Olsen. Vidnet erklærede nu at han ingen Ordre havde givet sin Søn hverken til at afhænte disse Creature eller til at sælge dem. End videre forklarede Vidnet at have givet for disse Creature 16 r, nemlig 9 r for den eene og 7 r for den anden, og disse Creaturer, som havde Kalv, var kiøbt til Melke Kiør til Fasmer. og sagde ellers at denne hans Søn er i Huuse hos ham og der nyder Kost, men havde ellers Friehed at arbeide hvor han ellers kan fortiene noget til Fordeel.

Derpaa fremkom som *1

1ste Vidne Anfind Olsen godvillig mødende Vidne og Niels Gullichsen Brechuus der ligeleedes er godvillig mødende Vidne, aflagde Eed og vandt at da {Vidnerne} \de/ var hos Mons Hollen i store Sandvigen i Gaar: der nu ligger dødelige Syg, \for at modtage hans Vidnesbyrd/, forklarede han for dem efter Tilspørgende {af dem} at Tiltalt Lars Olsen Sundahl kom til ham en Søndag i Octobr: Maaned sidstl: og spurgte da om han ikke havde en Koe staaende hos sig i Forvaring som var hans Fader Ole Larsen tilhørende, hvortil Mons Hollen sagde Jo! Derefter *be-

1796: 8

begjerte Lars Olsen denne hos Mons Hollen beroende Koe udleveret, for at bringe længere ud i Sandvigen, hvor hans fader var liggende med Baad for at afhænte den, men da han kom \paa/ Veien, spurgte han Mons Hollen hvad han troede denne Koe skulde være af Værdie, da han havde i Tanke at ville sælge den, fordie han troede at den kom at Kalve for silde ud paa aaret, og hertil sagde Mons ey at kunde give ham nogen beskeed, og sam/m/e Gang bad han og Mons om han ville kiøbe ham en anden Koe, men han svarede Ney; sigende jeg har ingen Penge dertil.

2det Vidne Thomas Poulsen Forpagter hos Ole Johan{nesen} Steen i Store Sandvigen paa Lagaarden fremstod nu og forklarede at have tilkiøbt sig en Koe af nu Tiltalte Lars Olsen, for 4 Uger sidstleeden Onsdag siden nede hos Niels Gullichsen Brechuus, og gav derfore ikkun 4 rd. Forklarede ellers at han kiendte denne Person ikke videre end fra en anden Person, men havde hørt at denne Lars Olsen havde opført sig ureedelig. Sagde og at denne af ham kiøbte Koe endnu er i Behold.

3de Vidne Niels Erichsen Sletten boende i store Sandvigen fremstod nu og forklarede: at han for 4 Uger paa Søndag sidstleeden kiøbte en Koe af Tiltalte Lars Olsen for 5 rd, og begjerte {at} han første Gang der for 6 r, men kiøbet blev sluttet som meldt for 5 r, og ellers sagde Lars Olsen efter Tilspørgende at Koen var hans Fader tilhørende og havde leedet den over Land fra Salhuus af, og at hans Fader havde givet ham Ordre at bringe den til

{Byen} \Niels Woss i Sandvigen/ for at Sælge den. Denne Koe sagde Niels {Poulsen} \Erichsen/ at have Slagtet Dagen efter at den af ham blev kiøbt.
Fogden begjerede Sagen udsat til i Morgen for at see om det udeblevne Vidne Ole Pedersen Bischopshavn skulle møde, og forbeholdt sig tillige at slutte Sagen.
Defensor havde intet imod Udsettelsen, og forbeholdt det fornødne naar Actor har sluttet Sagen fra sin Siide.
Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den af Actor forlangte Udsettelse bevilges til i Morgen Formiddag.

Dagen nestefter den 26de Novbr: vedvarede Høstetinget for Arne Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

Fogden imod Lars Olsen Siurdahl (Sundahl?).

Fogden æskede Sagen i Rette efter Udsettelse fra i Gaar og

1796: 8b

begjerede det i Gaar udeblevne Vidne Ole Pedersen Tvedt (Bischopshavn) paaraabt og i Tilfælde at han skulde møde begjerede ham afhørt.
Ole Pedersen Tvedt mødte og vedtog lovlig Varsel og blev derpaa fremstillet som
4de Vidne Ole Pedersen Tvedt ejer af Stædet Bischopshavn og der opholdende sig tildeels, aflagde Eed og vandt: at imedens Vidnet var Hiem/m/e paa sin ejende Gaard Tvedt: fortalte hans Tieneste Piige, som i medens hans Fraværelse forestod Giestgiveriet, ved Vidnets tilbagekomst til Bischopshavn at Ole Larsen Langeland kom der op og fik {hos} \i/ Vidnets Floer hensat en Koe til Forvaring, som var Fasmer tilhørende, og Vidnet modtog(?) Koen selv i Octobr: da den blev der opsat, og havde den Tiid tillige faaet den Ordre af Ole Larsen ikke at udlevere den førinden han enten selv eller Fasmers Folk kom og afhentede Koen, og Vidnet forbød sin Tieneste \Piige/ sam/m/e, men imedens Vidnet var borte i en kort Tiid paa Landet anden Stæds hen, havde nu Tiltalte Lars Olsen indfunden sig i Floeren og udtaget Koen, uden at nogen vidste deraf, og da Vidnets Tieneste pige blev ham var et Stykke fra Huuset op paa en Bakke at gaae bort med Koen raabte hun til ham at kom/m/e tilbage dermed, hvorpaa han svarede jeg skieder i Ole, Fasmer og {hans} Faderen Ole Larsen. Og imedens Koen var hos ham beroende kom Fasmer Reisende fra Byen Hiemefter og da var han oppe hos Vidnet i Bischopshavn, paa Baad med Lars Olsen og da hørte Vidnet et Kieglerie imellem ham og Fasmer, og hørte da iblandt andre Udtrykke som Lars brugte imod Fasmer at han kaldede den sidste for en Skielm, og en Kieltring, saavidt Vidnet kan erindre, dog tilføye Vidnet at der var en Mand paa Baaden tilligemed Fasmer, og hvem af disse han meente veed Vidnet ikke. Vidnet forklarede ellers at Lars Olsen har været Hiem/m/e hos Faderen en Tiid.
Derpaa fremkom efter Defensors Forlangende
Gunnilde Knuds Dotter, der er gift med Tiltalte Lars Olsen Sundahl (Siurdahl) {og forklarede}
Actor havde ikke imod at den Tiltaltes Kone blev fremkaldet for Retten for at afgive sin Forklaring efter Defensors Forlangende, men Protesterede imod Eeds Aflæggelse da hun i et og alt maae ansees for villigt Vidne.
Derefter forklarede hun at da hendes Mand Lars Olsen Sundahlen (Siurdahlen) efter Indkaldelse af Fasmer kom til Byen tilbød hun Fasmer Pengene for Creaturene paa den Maade at hun \ville/ tiene hos andre og tiene hos andre for at {forskaffe} tilvejebringe ham den

1796: 9

udlagde Penge Sum for de bortsolgte Creature, men hendes Mand Lars Olsen fik ikke tale med ham, men blev strax bragt under Arrest og Lars Olsen vidste ikke at disse her omstævnte Creature var Fasmer tilhørende førend han kom til Byen og blev arresteret, og Fasmer ville ikke afgive dem noget Svar herpaa eller tale med dem derom.

Derefter fremstillede Fasmer sig efter Actors Forlangende og forklarede at han i Octobr: Maaned sidstleeden havde givet sin Forpagter og Tiener Ole Larsen Langeland 30 r for at kiøbe til sig 3de Melke Creature, hvorved den eene deraf blev ham overleveret strax efter, men de 2de andre, hvorom dette Søgemaal har reist sig, blev opsat den ene paa Bischopshavn og den [anden]? i Hollen i Store Sandvigen og havde han for disse 2de Creature betalt 16 r den eene blev kiøbt for 9 r og den anden for 7 r, han tilføyede end videre at uagtet den Tiltalte meget vel var bekiendt at hans Fader indkiøbte disse Creature for Comparentens Regning saa dog beundrer han ikke at han nu nægtede sam/m/e da Retten har erfaret under denne Sags Procedure at han 2de Gange i sin egen Forklaring har understøttet Usandheed, hvilket hans heele Forhold har fulgt ham, og saaledes var overbeviist om at denne Respective Dom/m/er ved Sagens Paastand ville anmærke sam/m/e.

Paa Tilspørgende efter Defensors Forlangde forklarede Fasmer at *Tilte (Til:te) Lars *Olsen Kone kom til ham i Valentin Wosses Huus og tilbød ham Godtgiørelse for de bortsolgte Creature saaledes at hun ville begive sig ud i Tieneste for derved af sin Løn af ….(?) …..(?) betalt, og med sin Mand ville reise hen til K……(?) paa \Herløe/ for at faae nogle Penge, hvilke han skulde have lovet dem, og det øvrige ville nok den Tiltaltes Fader betale naar han \kom/ tilbage {Hiem}, hvorpaa Comparenten svarede: at de kiendte jo selv sine usle Omstændigheder, hvorved det var umuelig at tilvejebringe den belovede Betaling og at den Tiltaltes Fader havde nok med sig og sit Huus selv at bestille, og nu har han overladt det i Rettens Hænder og der vil han søge sin Ret. Til sidst beedigede han modvillig fravændelse af de bortsolgte Creature.

Actor tilkiendegav at uagtet han under 8de denne Maaned havde tilskrevet Hr: Friman til Davigens Præstegjeld, hvor den Tiltalte skal være fød, om hans Alder, saa var sam/m/e til Dato endnu ikke indløben, og at udsette Sagen indtil sam/m/e indløb, da sam/m/e nu er udprosederet i alle Deele, ville være gandske stridende imod Forordningen af 3de Junii dette Aar, hvorfore \han/ udbad sig Dommerens og Laugrettets Skiøn, i Følge sidst benævnte Forordning, om ikke den Tiltalte, som saavel efter egen som Faderens Tilstaaelse, kunde ansees for den angivne Alder 33 Aar.

1796: 9b

Dom/m/eren og Laugrettet ansaae den nu nærværende og Tiltalte Lars Olsen Sundahlen (Siurdahlen) efter udseende at være omtrent 30 Aar gam/m/el.

Actor fremlagde hernest en Attest af 12te d: M: fra Major Todahl i Bergen om den Tiltaltes Forhold i den Kongl: Tieneste i Garnisonen sam/m/estæds, saa og en Attest af 19de s: M: fra Stifts Provst Brun ibidem om hvad Tiid Inqvisiten sidst var ved Herrens bord. Ligesaa fremlagde han og sin skriftlige Deduction i Sagen af Dags [dato]? hvilken han bad inden Retten oplæst og derefter indlod Sagen Dom.

Defensor mødte og Producerede et Indlæg af Dags dato, hvorefter han indlod Sagen Dom.

Actor kunde ikke lade \være/ uanmærket at {endskiøndt} \saa meget/ det er indlysende at Defensor har søgt at ville bringe den Tiltaltes Handling til Af…..edshed(?) af Fasmers Siide saa er det derhos beklageligt at han ikke har haft eller kunde tilveiebringe andre

Beviisligheder fra sin Siide end hvad usandheder den Tiltalte kunde fortalt ham, hvor fore Actor vedblev sin forrige Paastand.

Defensor troede at man nok kan erfare af Fasmers egen Tilstaaelse nu inden Retten at have været tilbuden de udlagde Penge, …….(?) kan tillige indsee at han har indklædet sin Fortælling saaledes at man skulle ansee ham for \en/ godgiørende Mand mod den Tiltalt, hvilket dog beviiser det modsatte, hvorfore Defensor vedblev sin nedlagde Paastand.

Niels Erichsen Sletten, som i denne Sag ere kaldet til Doms Liidelse for saavidt han har haft Deel i Tiltalt Lars Olsens Handling mødte nu og fremlagde et Indlæg af 16de d: M:, hvorefter han paastod sig friefunden \for/ al Tiltale i denne Sag.

Da ingen havde videre at tilføre optages Sagen til Dom.

Dedrefter blev publiceret:

1. Et Fæste brev udgivet af Ole Olsen Rivenæs og Mons Andersen Ascheland som Værge for Myndtlingen Martha Johannes Dotter fra Gaarden Yttre Arne, til Ole Dagesen paa en Plads eller Huustomt kaldet Støelen, beliggende imellem Bøegjerdet og en Bæk paa Gaarden Qvastad No: 11 paa Vilkaar, at hand haver Tilladelse at Hugge i Skauven saa meget som han Brænder til Huusbehov, saavelsom Frie Beite for 2 Creaturer i Udmarken mod 1 rd Aarlig Afgift, paa Livstiid, datr: 24de November 1796 med Revers.
2. Et Skjøde udgivet af Knud Andersen Hvidsteen med fleere til Johannes Knudsen paa 1 Bpd 3 M/ark Smør i Gaarden Helleland No: 35, indberegnet hans egen Arvelod deri, datr: 16de November 1796 med Attest, indført fol: 165.

1796: 10

3. Et Deelebrev efter Karie Knuds Dotter Hvidsteen af 16de November 1796, hvorved Faderen Knud Andersen Hvidsteen blev udlagt 3 3/8 M/ark Smør i Gaarden Helleland No: 35, med Attest indført fol: 165.
4. Een Obl: udgivet af Johannes Knudsen Helleland til Knud Larsen Røeberg stor 75 rd med 1ste Panteret i Gaarden Helleland No: 35, af Skyld 1 Bpd 3 M/ark Smør, datr: 24de November 1796 og indført fol: 163.
5. Et Afkald udgivet af Brynild Olsen yttre Taqvam paa sin Hustrue Marie Ols Dotter Taqvams \Vegne til Formynderen Johannes Olsen Helleland No: 35/ for hendes Arv 30 rd 2 mrk 3 s, datr: 24de November 1796, i A: B: fol: 583, Regnskabs No: 449, indført fol: 163.
6. Aflyst Mons Nielsen Nedre Qvammes Obl: til Niels Monsen Qvamme og Ole Monsen Borge tilsammen 148 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt i Gaarden Nedre Qvamme No: 49, datr: 2den Junii 1794 og tingl: s: S: efter Qvittering datr: 24de November 1796.
7. Tinglyst Mons Nielsen Nedre Qvammes Obl: til Ole Nielsen Jorteland 20 rd og til Myndtlingen Clemmet Nielsen fra Qvamme 30 rd tilsammen 50 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt udi Gaarden Nedre Qvamme No: 49, datr: 24de November 1796 og indført fol: 163.
8. Een Obligation udgivet af Mons Nielsen Nedre Qvamme til Niels Monsen Qvamme stor 98 rd med 2den Panteret i ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt, udi Gaarden Nedre Qvamme No: 49, datr: 24de November 1796 indført fol: 164.
9. Aflyst en Obl: udgivet af Diderich Adolph von Ely til Hr: Giert Hagelsteen stor 650 rd med 1ste Panteret i 1 Løb 1 Bpd Smør og 1 Tønde Malt i Gaarden Houland No: 51, datr: 5te Januarii 1788 og tingl: 27de November 1796, efter Qvittering af 5te October 1796.
10. \Afl:/ Een Do: udgivet af samme Debitor til samme Creditor stor 150 rd med 1ste Panteret i ¾ Løb Smør i Gaarden Goubaasen No: 52, datr: 7de October 1790 og tingl: 27de November s: A:, Qvitteret 7de October 1796.

11. Et Skifte brev efter Michel Johannesen Bredsteen, af 12te April 1796, hvorved 18 M/ark Smør og 15 Kander Malt i Gaarden Breedsteen No: 54, blev udlagt til Anders Olsen Wallestrand for Pante Obl: og Hans Nielsen Bredsteen for Krav, saavelsom Enken Anna Niels Dotter Bredsteen for Begravelses Vederlaug, indført fol: 162.

12. Et Skjøde udgivet af Mons Johannesen Biørcheland til Johannes Monsen paa 18 M/ark Smør og 1 Mæle Malt i Gaarden Blindem No: 57, datr: 25de Maji 1796 med Attest indført fol: 163.

13. Et Vilkaarsbrev udgivet af Johannes Monsen Blindem, til Forældrene Mons Johannesen Blindem og Hustrue Karie Daniels Dotter, paa 3 Voger Korn, og Føde for 1 Koe og 6 Smaler, Een Ager kaldet Ryggen, saavelsom frit Huus Lys og Varme paa deres Livs Tiid, paa en Anpart i Gaarden Blindem \No: 57/ af Skyld 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt, datr: 25de November 1796, indført fol: 165.

14. Et Afkald udgivet af Brithe Jans Dotter Westerlien til Mons Johannesen Blindem \No: 57,/ for hendes Arvelodder tilsammen 19 rd 4 s, i A: B: fol: 540 og 551, datr: 25de Maji 1796, indført fol: 162.

15. Et Do: udgivet af Berge Johannesen Toschedahlen for sin Hustrue Martha Jons Dotter Strømmes Arvelodder tilsammen 60 rd 1 mrk 10 s, til Formynderen Jørgen Olsen Mit Mielde \No: 59 i Mielde Skibr:/, i A: B: fol: 650, 651, 652 og 657, Regnskabs No: 535, datr: 24de November 1796 indført fol: 162.

16. Et Bygselbrev udgivet af Hans Bergendahl til Niels Monsen paa ½ Løb Smør og 18 Kander Malt i Gaarden Flachtvedt No: 67, datr: 12te Augusti 1796 med Revers.

17. Et Afkald fra Niels Monsen Flachtvedt med Curator Michel Monsen Blindem til Daniel Monsen Ulvesetter \No: 70/ for hans Arv 24 rd 3 mrk 15 s i A: B: fol: 585 Regnskabs No: 458, datr: 25de November 1796, indført fol: 164.

1796: 10b

18. Et Odels Skjøde udgivet af Haaver Jensen med Curator Anders Hansen(?) Sættre til Tosten Larsen Horviig paa Odels Retten til ½ Løb Smør i Gaarden Indre Horviig No: 85, for 13 rd, datr: 25de November 1796 indf. fol: 165.

19. Et Afkald, udgivet af Ole Erichsen Mellingen til Johannes Jansen Teigland, \No: 91/ for hans Arvelodder tilsammen 86 rd 2 mrk 4 s, i A: B: fol: 569, Regnsk: No: 409, datr: 31te Maji 1796, indført fol: 162.

20. Et Do: udgivet af Marthe Knuds Dotter i Schudvigen paa hendes Dotter Bastiane Jens Dotters Vegne til Mons Hansen Westerlie, \No: 94/ for hendes Arv 17 rd 5 mrk 9 s, der er medgaaet til hendes Underholdning og Opdragelse i A: B: fol: 582, indført fol: 162., datr: 23de Julii 1796.

21. Een Bevilling til Ole Pedersen Øvre Tvedt, paa et Gjæstgiverstæd kaldet Bischopshavn No: 64 under Store Sandvigen, datr: 6te Aug: 1796 indført fol: 162.

22. Een Obligation udgivet af Diderich Adolph von Ely til Willum Lex…(?) stor 1000 rd med 1ste Panteret i Gaarden Houland \No: 51/ af Skyld 1 ½ Løb Smør og 1 Tønde Malt, 2. Gaarden Goubaasen No: 52, af Skyld ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt, datr: 6te October 1796, indført fol: 167.

23. Aflyst Georg Eibesdorffs Obl: til Diderich von der Ohe stor 599 med 1ste Panteret i Huusebygninger under 1ste Rode No: 12, datr: 26de December 1792 og tingl: 30te Maji 1793, efter Qvittering datr: 18de November 1796.

24. Een Do: udgivet af samme Debitor til Joen Larsen Evje stor 50 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus under 1ste Rode No: 62, datr: 29de October 1791 og tinglyst 2den Maji 1792, efter Qvittering af 15de November 1796.

25. Et Auctions Skjøde, efter afg: Georg Eibesdorffs Sterboe til Henrich & Friderich Meyer, paa 2de Huusebygninger under 1ste Rode No: 12 og 62, datr: 1ste October 1796 med Attest, af 26de November 1796, indført fol: 170.

26. Een Contract imellem Johan Garmann og Henrich og Friderich Meyer angaaende Brugen af Engelykkerne og Huusetomterne under 1ste Rode No: 12 og 62, datr: 14de October 1796 med Gjenpart, indført fol: 170.

27. Aflyst Johan Nicolai Møllerup[s Obl:] til Ole Olsen Nesse stor 60 rd med 1ste Panteret i Huuset under 1ste Rode [No:] 46, datr: 20de November 1783 (1781) og tingl: 26de November s: A: efter Qvittering datr: 20de November 1796.

28. Et Skjøde af Johan Nicolay Møllerup til Peder Larsen Holm paa et Huus i 1ste Rode No: 46, datr: 14de October 1796 med Attest af 26de November 1796 og indført i Skjødebogen Folio 167.

29. Et Fæstebrev udgivet af Johan Garman til Peder Larsen Holm paa en Huusegrund i store Sandvigen under 1ste Rode No: 46 med Revers, datr: 15de October 1796. indf: fol: 168

30. Een Obl: af Peder Larsen Holm til Hr: Jan Blomendahl i Bergen stor 60 rd med 1ste Panteret i et Huus i store Sandvigen under 1ste Rode No: 46, datr: 14de October 1796, indført fol: 167

31. Aflyst Wermund Bernæs i Store Sandvigens Obl: til Mons Steffensen Hundhammer stor 30 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus i store Sandvigen under 1ste Rode No: 49, datr: 25de November 1777 og tingl: næste Dag, efter Qvittering af 24de November 1796.

32. Aflyst Ole Sivertsen i Sandvigens Obl: til Martin Gørbitz stor 125 rd med 1ste Panteret i Vaanhuuset, under 1ste Rode No: 59 datr: 23de September 1780 og tingl: 2den November 1780, efter Qvittering af 17de October 1796.

33. Aflyst Madame Harjers Obl: til Henrich Jansen Fasmer med 1ste Panteret i et Vaanhuus med fleere smaae Huuser under 2den Rode No: 12, samt et Partie Pakboder stor 1600 rd datr: 20de Nobr: 1793 tingl: 26de samme efter Qvittering af 25de Julii 1796.

1796: 11

34. Tinglyst en Obligation af Johannes Christiansen til Martin Gørbitz stor 80 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus i store Sandvigen under 2den Rode No: 53, datr: 20de November 1796, indført fol: 164.

35. Et Fæstebrev fra Hr: Johan Garmann til Johannes Christiansen paa en Huusegrund under et Huus i store Sandvigen under 2den Rode No: 53, datr: 8de October 1796 med Revers, \der er/ indført i Pantebogen fol: 164.

36. Een Obl: af Ole Rasmussen til Jon Larsen Evje stor 99 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus i Store Sandvigen under 1ste Rode No: 68 datr: 12te Julii 1796 og indført fol: 166.

37. Et Auctions Skjøde fra Madame Beyers Falits Boe til Poul Berle med fleere paa 2de Reeberbaner med Inventarium med et der til hørende Vaanhuus og fleere Huuse under 2den Rode No: 39 i Store Sandvigen datr: 29de April 1796 og indført fol: 168

38. Een Contract imellem Hr: Johan Garman og Poul Berle angaaende brugen af en Engelykke {under} \ved/ forbenævnte Reeberbane og Huuse, datr: 29de April 1796, indført fol: 170.

39. Et Fæstebrev af Hr: Johan Garman til Poul Berle {med fleere} paa Grunden under 2de Reeberbaner og Huuser under 2den Rode No: 39 datr: 29de April 1796 med Revers, indført fol: 169.

40. Et Auctions Skjøde fra Giert Kramers Sterboe \til Hr: Lorentz Holterman/ paa et Partie Søeboder i store Sandvigen beroende imellem Hr: von der Ohes paa den eene og

Madame \Sal:/ Herman Semmers paa den anden Siide, datr: 14de November 1796 og indført fol: 165 med Attest.

41. Een Obl: fra Lorentz Holterman til Madame Chatarine Holtermans stor 799 rd med 1ste Panteret i nestforbenævnte Søeboder, datr: 15de November 1796 og indf: fol: 166.

42. Et Fæstebrev fra Hr: Johan Garmann til Jørgen Brangkorft paa et St/ykke Søegrund, til at opbygge et Huus paa, datr: 14de Octbr: 1796 og indf: fol: 164 med Revers.

43. Et Skiftebrev efter Guri Rasmus Dotter i Store Sandvigen sluttet 16de April 1796, hvorved et Vaanhuus under 1ste Rode No: 17 blev udlagt til Sterboe Enkemanden Niels Olsen og 3de Creditorer, indført for: 168

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet følgende.

4. Listen over af og Tilgangen i Odelsmantalet for dette Aar, der inden Retten blev oplæst, og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Fabian Bessesen Thuenæstvedt og Mons Olsen Øfste Mielde at de tilkomne selv Bruge og beboe, de for dem anførte Jordeparter.

5. Listen over Af og Tilgangen i Vejmæster Mantalet for dette Aar, der ligeledes inden Retten blev oplæst, uden at den nærværende Almue gjorde nogen imodsigelse og blev bevidnet af de 2de forbenævnte Mænd.

6. Een Liste over de udestaaende Høy Kongelige ordinaire Skatter for dette Aar af Beløb 331 rd 4 mrk 12 s og Renteskatten 11 rd 2 mrk 9 s, der ligesaa inden Retten blev oplæst, uden at derimod skeede nogen indsigelse.

Til Laugrettesmænd for næstkommende Aar 1797, blev udnævnt 4 nye Mænd: 1. Niels Erichsen Seim, 2. Johannes Nielsen Yttre Arne, 3. Ole Larsen Mit Horviig og 4. Berge Nielsen Mit Horviig.

1796: 11b

I Følge Forordningen af 3de Junii 1796 blev udnævnt følgende Stævne Vidner Lensmand Johannes Andersen Fougstad og Fabian Bessesen Thuenæstvedt og som Medhielp i Fornødenheds Tilfælde om Forfald for disse skulde indtræffe blev udnævnt Mons Olsen Øfstemielde, og efterat de var forelæst og betydet saavel bemeldte Forordnings 16de Capitel som Lovens 1 – 4 – 6 bekræftede de med Eed at de med Troeskab og Reedelighed ville udføre deres Kald som beskikkede Varselsmænd.

Da ingen havde videre med Tinget at udrette efter 3de Udraab blev sam/m/e sluttet og ophævet H L Jersin

Extra Ret for Echanger Skibreede 1796

Aar 1796 den 2den Decbr: blev Extra Retten sat i Sorenskriverens Huus af den constituerede Sorenskriver i Nærværelse af efterskrevne 4 Laugrettesmænd 1. Knud Jonsen Yttre Eichenæs 2. Niels Johannesen Biørndahl, 3. Mons Siursen Indre Eichenæs, 4. Michel Rasmussen Nedre Echanger, hvilken Extra Ret var beram/m/et at foretages den 30te f: M:, men da Dom/m/eren formedelst indtrufne haarde Veir og Modvind har bleven opholdt paa Ting reiserne og først i Gaar aftes kom Hiem derfra, er sam/m/e til i Dag bleven udsat.

Fogden æskede Sagen i Rette imod Hans Jonsen Eide og Enken Rangele Josephs Dotter Nyegaardsvigen, da Sagen ikke til den bestemte Tiid har kundet været at foretage, formedelst

ophold i 4 Dage paa sidste Tingstæd Mielde Gaard, ved Modvind: og indlod nu Sagen Dom med Paastand: at da af Enkens Forklaring for Retten saavelsom den forhen fremlagde Præste attest tydelig kan sees at hun fra sin Siide ikke har givet mindste Anledning af Ukydskhed til det begaaede Lejermaal, men at sam/m/e allene fra hendes Siide er bevirket under ægteskabs Løfter, for at erholde en Medhielp til sine i første Ægteskab hafte 2de Børns Underholdning, saa meget meere da Drengen Hans Jonsen er bekiendt endog under sine unge Aar at være en Vindskibelig og Arbeidsom i sær i Skomager Professionen, hvorfore han troede at over Enken ingen straf kunde nedlægges og derfore *referede sig til sin forhen nedlagde Paastand over Hans Jonsen som eeneste Skyldige Person, i overeensstem/m/else med Forordningen af 1745 og saaledes submitterede han Sagen Dom.
Defensor mødte og sagde at han vel til den be-

1796: 12

ram/m/ede 30te f: M: havde indkaldet endeel Vidner til Oplysning om Saggivne Hans Jonsens Uskyldighed, men da Dom/m/erens Tingreiser formedelst Uveir vedvarede saalænge at Sagen desformedelst ikke kunde foretages den bestemte Tiid og Vidnerne, som efter indhentet Kundskab ikke kunde sige noget til Oplysning efter den Efterretning som fra dem var indhentet og disse tillige ville blive utolmodige over at stævnes til nyt Møde, ja og at Sagen i Følge Anordningen af 3de Junii d: A: ikke kunde taale længere end dette ophold, har han Resolveret at Deducere den i den Form som nu skee kand og i continuation med sin forrige Procedure Producerede han nu Sognepræsten til Lindaas Præstegjæld Hr: Meyers Attest af 28de f: M: angaaende den Tiltaltes Daab, og Sognepræsten til Aschøens Præstegjæld Hr: Kots Attest af 30te nest efter, om hans Altergang i Strudshavns Kirke efter hans Confirmation. Denne sidste Attest i sær tilbagekalder alle de gravamina, som i den forhen fremlagde Attest fra Hr: Kodt kunde være tillagt den Tiltalte, som i Følge deraf bør ansees som Fuldvoxsent Menneske paa den Tiid at denne af ham udøvede og her paaklagede Misgierning er fuldført, nemlig da Qvindemen/n/esket fødde Barnet. Forordningen af 2den Septbr: 1745 i Premisserne Sigter i sær til Fruentim/m/er der lader sig besvangre førinden de have gaaet til Confirmation, i sær naar der siges at hvis Præsten ikke vil tage dem til Confirmation skriges over en uguedelig Haardhed paa dødsfare i deres Barselseng. Om Mandspersoner siges der allene i det sidste Membrum af Forordningen om Straf naar han saadan Misgierning begaaer, og der tales ogsaa i sam/m/e connection om Straf for den som forfører ham til saadan Misgierning. Defensor er ikke befalet eller opkastet at anlægge nogen Action mod Qvindemennesket Rangele Josephs Dotter fordi hun har forført Hans Jonsen til dette paatalte Lejermaal men Retten ville selv kunde udfinde af hendes Alder i Forhold til hans, hendes Vilkaar som Kone med 2 Børn, hans Vilkaar som ung Dreng, der efter Beviislighederne i Acten kunde ernære sig af Skomager Handtverk, og videre Fordeelagtige Udseende han har samt hans Paaskud at hun end og under hendes Svangerskab og imedens hun haabede Ægteskab med ham, har truet ham Prygl og

1796: 12b

overlast, at hun maae have forført ham til Lejermaalet og at han har haft megen Aarsag at ophæve og tilbagekalde sit i Ungdoms Ubesindighed givne ægteskabs Løfte, om han nogensinde har udgivet dette. Den Tiltalte er saaledes nu, da han her for Retten fremstilles fuldvoxent Men/n/eske og at han desformedelst kunde tvinges at ægte hende kan ikke finde Stæd efter vore Lover; Forbryder kan han heller ikke ansees for som han ikke har begaaet anden Forseelse end den Naturen saa lættelig Veileeder til naar ældre Folk der kunde ansees som Forældre raader og overtaler dertil. Meere vidste ikke Defensor at sige til hans Forsvar,

men indstillede at den/n/e af Hr: Actor nedlagde Paastand maatte ikke kom/m/e i Betragtning, men at derimod Hans Jonsen til en smule Revselse for hans Ubesindige Løsagtighed sig selv andre til Advarsel for eftertiid, nu(?) maatte tilfindes at hensættes paa Vand og Brød i nogle Dage, overladende det i Øvrigt til Dom/m/eren hvorvidt Rangele Josephs Dotter for hendes Deeltagelse i hans Forseelse, under denne Sag kan blive at betragte, og dermed indlod Defensor Sagen Dom.

Actor vedblev sin forhen nedlagde Paastand imod Drengen Hans Jonsen, saa meget meere da Defensor er uvis om ikke Lejermaalet er begaaet under ægteskabs Løfter, og hun saaledes paa ingen Maade kan ansees som den Person har givet mindste Anledning fra sin Siide, og troede derfor at Dom/m/eren i Følge forbemeldte Anordning ville aldeeles friefinde hende for viidere Straf end de efter Loven paalagte Bøder, som ere betalte, og hun nu desuden maae besørge Barnets Opdragelse. I Henseende Hans Jonsen paastod Actor endnu at han maae tilfindes at betale sine Lejermaals Bøder med 12 rd foruden den corporlige Straf.

Defensor sagde kortelig at Dom/m/eren vilde ved at giennemlæse Acten ved Doms Afsigelsen i sær bedøm/m/e om Hans Jonsen ved Besvangrelsen var i den Alder og i de Vilkaar at han efter vore Lover

1796: 13

kunde indgaae Ægteskabs Løfte med et Fruentim/m/er af 36 Aars Alder, der havde 2 Uforsørgede ægtebørn.

Da ingen havde videre at tilføre optages Sagen til Dom. H: L: Jersin

Extra Ret for Arne Skibreede 1796.

Aar 1796 den 3de Decbr: blev Extra Retten [sat] i Sorenskriverens Huus i Bergen af den Constituerede Sorenskriver i Nærværelse af efterskrevne Laugrettesmænd: 1. Michel Monsen Blindem, 2. Johannes Monsen ibid:, 3. Hans Erichsen Flachtvedt, 5. Johannes Johannesen Hiortheland

og blev da udi Sagen anlagt af Fogden Unmack, som Actor imod Lars Olsen Siurdahl (Sundahl) af Dom/m/eren og Meddomsmænd saaledes eensstem/m/ig for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Ved de førte Vidner og den Tiltaltes egen Tilstaaelse saavel ved det for Bergens Politi Kam/m/er Ret under 3de Novbr: sidstleeden afholdte Politi Forhør, som her inden Retten, er det paasøgte Factum oplyst. Mons Hollen i store Sandvigen har efter et, af {de} \af/hørte Vidner Andfind Olsen og Niels Gullichsen Brechuuses aflagde Vidnesbyrd, tilstaaet godvillig at have overleveret den af Ole Larsen Langeland hos ham i Forvaring hensatte Koe, til hans Søn nu Tiltalte Lars Olsen Sundahlen (Siurdahlen), da denne fordrede sam/m/e i sin Faders Navn og igien solgte den til Niels Erichsen Sletten i store Sandvigen for 5 rd, hvilket den sidste endog inden Retten har tilstaaet at have kiøbt af ham den 23de Octobr: sidstleeden og at den af ham strax Dagen derpaa blev slagtet, hvilket hans Indlæg af 16de denne Maaned bærer Vidnesbyrd, {og} den anden Koe som var hensat hos Ole Pedersen Bischopshavn, blev af Tiltale Lars Olsen Sundahl (Siurdahl) udtaget af den førstes Floer eller Fæehuus uden at nogen vidste deraf før Ole Bischopshavns Piige blev ham vaer et Stykke fra Huusene at gaae bort dermed og at han igien har solgt den til Thomas Poulsen den 26de Octobr: sidstleeden for 11 rd, hvilket er tilstaaet af bemeldte Thomas Poulsen selv her inden Retten, og at denne Koe end nu hos [ham] er i god Behold.

Omendskiøndt Tiltalte Lars Olsen Sundahl har foregivet ey at viide rettere end at disse Creaturer var hans Fader Ole Larsen Langeland tilhørende, /: er dog der ved godtgiort at de

ey var den Tiltalte selv tilhørende :/ var han ligesaa uberettiget at udøve dette paasøgte Tyverie imod Faderen som imod Fasmer.
Den Tiltaltes Fader Ole Larsen har opgivet i sin Forklaring at have udbetalt for disse af ham til Fasmer kiøbte Kiør tilsam/m/en 16 rd, nemlig 7 rd for den eene og 9 rd for den anden, og \at/ han ey havde givet sin Søn Tiltalte Lars Olsen Sundahl nogen Ordre eller Tilladelse at afhende

1796: 13b

sam/m/e.
Det i Actors Indlæg benævnte Tyverie som skulde være begaaet af Tiltalte Lars Olsen hos Elling Antoniussen i Bergen, i Henseende at frastiæle den sidste endeel Kiød er hverken tilstaaet af Tiltalte Lars Olsen i Bergens Politie Forhør eller paa anden Maade bleven beviisliggiort af den bestiaalne selv hvor fore bemeldte Lars Olsen Sundahl ikke kan kom/m/e til Strafs Liidelse derfore under denne Sag.
Da nu Klageren Jan Valentin Fasmer paa Langeland har beediget Modvillig Fravendelse af de paasøgte 2de Kreature, som af Tiltalte Lars Olsen er bleven borttaget og solgt, og Kiøberne deraf Thomas Poulsen og Niels Erichsen Sletten har tilstaaet at have \kiøbt/ sam/m/e \af/ ham, som, efter foranførte Beviisligheder, ey har kundet Hiemle saadant Salg saa tilfindes Tiltalte Lars Olsen Sundahl for dette af ham begangne Tyverie i Følge Forordningen af 20de Febr: 1789 dens 1 § at Arbeide i Bergens Tugthuus To Maaneder samt at erstatte Eiermanden Hr: Jan Valentin Fasmer paa Langeland de bortstiaalne 2de Kiør med 16 rd, og i Mangel af at fyldest ey kan erholdes hos ham tilpligtes Kiøberne af de paasøgte Kreaturer Thomas Poulsen og Niels Sletten at erstatte sam/m/e saaledes at den første tilbageleverer til Fasmer den af ham kiøbte og beroende Koe i forsvarlig og ubeskadiget Stand og den sidste at betale for den af ham kiøbte og slagtede Koe Kiøbe Sum/m/en med 5 rd, At efterkom/m/es i den Orden de Høye Kongelige Anordninger og Loven foreskriver, efter at denne Dom 15 Dage i Forveien har været vedkom/m/ende lovlig forkyndt under videre lovlig Adfærd,

Ved Dommens Aflæsning var Tiltalte Lars Olsen Sundahl tilstæde og erklærede sig fornøyet med den aflæste Dom uden at ville søge sam/m/e indstævnt til Over Retten.

Extra Ret for Echanger Skibreede 1796

Aar 1796 den 3de Decbr: blev Extra Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde og her foran fol: 11 ere anførte og blev da

1. Udi Sagen anlagt af Fogden imod Piigen Kari Anders Dotter Konglewold af Dom/m/eren og Meddomsmændene saaledes eensstem/m/ig for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Ved de førte Vidner og den Tiltaltes frivillige Tilstaaelse saavel i det afholdte Priliminaire Forhør af 28de Octobr: sidstleeden som nu inden Retten, saavelsom ved Klageren Ole Knudsen

1796: 14

Fyllingens Beedigelse om Modvillig Fravændelse af de fra ham bortstiaalne Varer af Klæder og Penge, er det paasøgte Factum oplyst, Vel har ikke Vidnerne paa engang \seet/ de af Kari

Anders Dotter bortstiaalne Gang Klæder at blive af hende tilbageleveret Ole Knudsen, men paa forskiellige Tiider seet saadant da hun lidt efter haanden har tilbageleveret sam/m/e undtagen en Skind Trøye, et Stykke rødt Klæde og en Liinlerrets Skiorte der er vurderet tilsam/m/en for 2 rd 2 mrk 8 s: som den Tiltalte selv har tilstaaet her inden Retten at være hende frakom/m/et. Hvad det øvrige i Ole Knudsen Fyllingens Klage anførte, nemlig 2 rds Banco Sedler og endeel Sølv Myndt betræffer, da kan dette ikke kom/m/e hende til nogen Strafs Liidelse herfore under denne Sag, efterdi hun hverken selv har tilstaaet at have borttaget sam/m/e ey heller ved andre Beviiser er bleven oplyst at være af hende bortstiaalet, og hvorfore Klageren Ole Fyllingen har frafaldet Paastand om Godtgiørelse derfore.

Thi tilfindes bemeldte Kari Anders Dotter fra Konglevold, for dette af hende første Gang begangne Tyverie i Følge Forordningen af 20de Febr: 1789 dens 1 § at arbeide i Bergens *Tughuus To Maaneder saa og at erstatte Klageren Ole Knudsen Fyllingen Værdien af de Varer der ey er ham tilbageleveret med 2 rd 2 mrk 8 s:. Det første at efterkom/m/es i den Orden de Kongelige Anordninger foreskriver og det sidste at fuldbyrdes efter at denne Dom 15 Dage tilforn har været hende forkyndt under videre lovlig Adfærd.

Ved Dom/m/ens Aflæsning var Tiltalte Kari Anders Dotter Konglevold tilstæde og erklærede sig fornøyet med den afsagde Dom uden at hun ville søge sam/m/e indstævnt til Over Retten.

2. Udi Sagen anlagt af Fogden som Actor, imod uconfirmeret Dreng Hans Jonsen Eide eller Eietræet og Enken Rangele Josephs Dotter Nyegaardsvig, blev [af] Dom/m/eren og Meddomsmændene saaledes eensstem/m/ig for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Corpus Delicti er oplyst saavel ved den fremlagde Præste Attest fra Sognepræsten til Aschøens Kald Hr: Kodt af 30te Aug: sidstl: som ved Enken Rangele Josephs Dotter Nyegaardsvigens Vedblivelse her inden Retten at Tiltalte Hans Jonsen Eide eller Eietræet er Barnefader til det af hende avlede {avlede} uægte Drenge barn, hvilket og af den sidste tillige er tilstaaet. Den fremlagde Præste Attest fra

1796: 14b

{til} Lindaas Præstegjeld Hr: Meyer af 28de Novembr: dette Aar viser at Tiltalte Hans Jonsen Eide eller Eietræet allerede var hen ved 18 Aar gam/m/el da det paasøgte Lejermaal af ham blev begaaet, ligesom og at saadant blev udøvet imedens han endnu var ucomfirmeret er godtgiort ved Sognepræsten til Aschøens Kald Hr: Kodts Attest af 8de Septbr: sidstleeden, og endelig at Enken Rangele Josephs Dotter Nyegaardsvig er bleven forført af Tiltalte Dreng Hans Jonsen til denne Handling under {Ægteskabs} Løfter \af Ægteskab/, er ligeleedes beviist saavel ved sidstnævnte Præste attest som de førte Vidners eedelige Forklaring, uden at han siden har villet opfyldt saadant, hvorfore bemeldte Rangele Josephs Dotter Nyegaardsvig der har været villig at indgaae Ægteskab med ham, kan blive at ansee strafskyldig efter Forordningen af 2de Septbr: 1745, saa meget meere da ingen Paastand derom er skeed fra Actors Siide. Den irettelagde Præste attest af 30te forrige Maaned viiser at Actionerede Hans Jonsen Eide, har, siden dette Søgemaal blev anlagt, været til Altergang i Aschøens Kirke og tillige viist Forbedring i sin Christendom siden han blev Comfirmeeret.

Thi tilfindes Tiltalte Hans Jonsen Eide eller Eietræet for dette af ham begaaede Lejermaal imedens han endnu var ucomfirmeeret, i Følge forbemeldte Forordning af 2de Septbr: 1745, at arbeide i Bergens Tugthuus et halvt Aar for der at Tæm/m/es, saa og at betale simple Lejermaals Bøder med 12 rd. Det første at efterkom/m/es i den Orden de Høye Kongelige

Anordninger foreskriver og det sidste at fuldbyrdes inden 15 Dage fra denne Doms lovlige Forkyndelse under videre lovlig Adfærd.

Ved Dom/m/ens Aflæsning var tilstæde Tiltalte Hans Jonsen Eietræet og erklærede at være fornøyet med den aflæste Dom uden at ville søge sam/m/e indstævnet til Over Retten.

H: L: Jersin

Del B av NHL Tb. nr. 48 1796-1802 (Vårtingene 1797)

(1797: 14b)

Extra Tingsvidne for Echanger Skibreede [1797]

Aar 1797 den 14de Januarii blev Extra Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen af \den Const:/ Sorenskriver{en} i Nærværelse af de 2de Laugrettesmænd og Vitterligheds Vidner Ole Sivertsen og Niels Gullichsen Brechuus, begge af store Sandvigen, for der at foretage et Tingsvidne udi Sagen anlagt af Fogden

1797: 15

Unmack imod gift Mand Anders Olsen Stald og Stivdotter Brithe Anders Dotter for med hinanden begaaet Lejermaal, følgelig en Laugtings Rettes Kiendelse af 9de d: M: og Stiftets Ordre af 10de sam/m/e.

Fogden anmeldte til i Dag at have ladet indkaldet \med mundtlig Varsel/ i Følge Amtets Ordre af 10de Denne Maaned, Grundet paa en ved Laugtinget under 9de nestforhen afgivne Eragtning udi Justits Sagen anlagt mod Anders Olsen Stald og Stivdotter Brithe Anders Dotter for med hinanden begaaet Blodskam, {saavelsom} endeel Vidner til nærmere Oplysning i Henseende Barnefødselen, og {de derved for} \ved/kom/m/endes viisse Forhold, ligesaa var og indvarslet den for de Tiltalte ved Hiemtinget beskikkede Defensor Lensmand Niels Olsen Echnæs, saavelsom de for Laugtinget beskikkede Actor Pr: Frille og Defensor Hr: Pr: Hiorth Stuvitz; ligesom og de Tiltalte var indkaldte *var *indkaldet for at anhøre de ind stævnte Vidner og aflægge nøyere Forklaring om fornødiges.

Dernest fremlagde Fogden Amtets Ordre, saavelsom den benævnte Laug tings Eragtning, tilligemed Pr: *Filles (Frilles) Anmeldelse, for at vedhæftes Tings vidne Acten.

Begge de Tiltalte var tilstæde ved Retten uden Baand og Fængsel. Saa mødte og den for dem ved Laugtings Retten anordnede Defensor Pr: Hiort Stuvitz, deels for at være tilstæde efter Tilkaldelsen og deels for at observere deres Tarv under dette Tingsvidne om deres ved Underretten anordnede Defensor i qvalité som Stævne Vidne ey kunde i agttage saadant.

Den for Laugtings Retten anordnede Defensor Hr: Pr: Frille mødte, men har ladet melde at han er syg.

De indkaldte Vidner nemlig Konen Herborg Anders Dotter Andaas, 2. Den Tiltaltes Kone Ingebor Niels Dotter Stald, 3. Drengen Niels Olsen tienende paa Gaarden Stald, saa og de 2de Mænd der bortbar barnet til Jorden Knud Christiansen Næsbøe og Ole Christiansen Schaar, der alle under Lovens Falsmaal var indkaldet at møde uden at vente nogen Forelæggelse eller Laugdag følgelig Forordningen af 3de Juni 1796, begjerede Fogden nu paaraabt og afhørte

Fogden fremlagde sine skriftlige qvæstioner af Dags Dato, og forbeholdt fleere om fornødiges til de indkaldte Vidner. Bemeldte qvæstioner indtages her.

Alle de indkaldte Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel og derpaa fremkom som

1ste Vidne Niels Olsen tienende paa Gaarden Stald hos Tiltalte Anders Olsens Hustrue, der sagde at være 18 Aar gl: og efter at være formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og vandt til de fremlagde qv:; Til 1ste Jo det blev levende Fød og Vidnet saae Barnet strax efter det var fød og førend det blev aftod (aftoed), og da han saae Barnet, var Konen Herborg Anders Dotter Stald i Følgeskab med ham ind i Stuen, den han havde hentet

1797: 15b

fra Gaarden Andaas, og Vidnet reiste til denne Kone strax da Tiltalte Brithe Anders Dr: fik Barsel ondt, og førend han kom tilbage, var Barnet som meldt \nyelig/ fød. Til 2det kan ikke viide om Barnet var fuldbaaret, men saae at Barnet var meget sygt og saae tillige at sam/m/e var aldeeles uden Lyde og Vidnet hørte at Tiltalte Anders Stalds Hustrue Ingebor Niels Dotter var Jordemoder eller Hielperinde ved Barnefødselen og saae da ved sin Hiemkomst fra Andaas at Ingebor Niels Dr: havde Barnet imellem Hænderne og pleiede det. Det 3de Sp: ble frafaldt som besvaret Til 4de Hørte af Tieneste Piigen Rangele Ols Dotter paa Stald at Barnet blev Hiem/m/edøpt af Tiltalte Anders Olsen Stald og kaldet {det} Ingebor. Barnet blev døbt førend Vidnet kom tilbage fra Andaas med Konen Herborg Anders Dotter, og førend det var aftoet; Til 5te Barnet levede omtrent 1 Samdøger og Vidnet forklarede tillige som før, at \det/ var sygt den heele Tiid, og saae ingen ringeste mishandling med Barnet af nogen, og Konen Herborg Anders Dotter Andaas aftoede Barnet, og Klæde og rygtede sam/m/e til, om Aftenen da hun reiste Hiem til Andaas og ved Barnefødselen var ingen fleere tilstæde end Ingebor N: Dr: Stald. 6te og 7de blev frafaldt Til 8de Vidnet hørte det blot af Ingebor Stald at … … …..(?)

Defensor bad frem sat for Vidnet ……..(?) 1ste Contra Sp: Om ikke Gaarden Andaas er den nærmeste Gaard til Gaarden Stald? 2. Om Vidnet var med til Ligbegegnelsen til Mychings Kirkegaard? og dertil forklarede Vidnet 1ste Jo det er den nærmeste Gaard og ligger omtrent 1/8 Miil fra Stald Til 2det Ney var ikke med, men de 2de Personer Knud Christiansen Næsbøe og Ole Christiansen Schaar, der bortbar Barnet brugte de sædvanlige Seremonier som ved Ligbegegnelse i Almindelighed bruges ved Sang Læsning og videre førend Processionen foregik.

Da Vidnet [ej] videre vidste at forklare til Oplysning i denne Sag blev det Demiteret

2det Vidne Rangele Ols Dotter tienende paa Gaarden Stald, der sagde at være paa 15de Aar gl: men ey Comfirmeret, fremstod og forklarede til de fremsatte Sp: fra Fogdens Siide; Til 1ste Jo, men var ikke inde i Stuen imedens Brithe Anders Dotter fødde Barnet, men kom ind strax Barnet var kom/m/et fra Moders Liv(?); Til 2det kan ikke viide om det var fuldbaaret, men saae at det var uden ringeste Lyde; Til 3de Tiltalte Anders Stalds Hustrue var Hielperinde ved Fødselen, og der var ingen fleere inde i Stuen imedens Barnet blev fød end bemeldte Ingebor Niels Dr: og Tiltalte Anders Olsen. Til 4de Vidnet saae Tiltalte Anders Stald døbe det af ….(?) og Brithe Anders Dotter Stald av….gt..(?) b…(?), som {og kaldet} ved Hiem/m/edaab \blev kaldet/ Ingebor. Vidnet var tilstæde da Barnet blev døbt af Anders Stald, og det

1797: 16

blev døbt strax Navlestrængen var afskaaret og førend Barnet var aftoet, {hvilket skeede} og Aarsagen hvorfore de hastede saa meget med Hiem/m/edaaben var fordi Barnet var meget sygt. Til 5te {ligesom 1ste} Omtrent et Samdøger, Til 6te Barnet døde efter Vidnets Formeening af Svaghed, da det var sygeligt fra Fødselen af; Til 7de Ney der blev ingen Voldsomhed \udøvet/ af nogen imod Barnet, men Vidnet saae at Barnet fik den fornødne Tilsyn saavel af Anders Olsen Stalds Hustrue Ingeborg Niels Dotter som af Herborg Anders

Dotter Andaas, hvilken sidste kom tilstæde paa Gaarden Stald strax efter Fødselen og efterat Barnet var Hiem/m/edøbt, og var den der aftoede Barnet og forsynede sam/m/e med Klæder og rygtede det indtil Aftenen da hun igien reiste tilbage til Gaarden Andaas, og Barnet var sygt den heele Tiid {imedens det levede} fra Fødselen af. Til 8de ligesom 1ste Vidne.

Ellers forklarede Vidnet paa Tilspørgende efter Actors Forlangende at Tieneste Drengen paa Stald Niels Olsen blev afsendt for \at/ hendte Konen Herborg Anders Dr: Andaas saa snart at Tiltalte Anders Olsen Stalds Hustrue Ingebor Niels Dotter formærke at Tiltalte Brithe Anders Dotter havde faaet Barsel ondt, hvilken Kone Herborg Anders Dotter blev hentet for at være behielpelig ved Barnefødselen.

Derefter forklarede Vidnet til de fra Defensors Siide fremsatte Sp: Til 1ste Jo Andaas er den nærmeste Gaard til Gaarden Stald, og ligger, omtrent 1/8 Miil fra Stald, Til 2det ligesom 1ste Vidne.

Da ingen havde viidere at tilspørge Vidnet blev det Demiteret.

3de Vidne Knud Christiansen Næsbø boende som Huusmand paa Gaarden Næsbøe forhen afhørt i Hoved Sagen \som 2det Vidne/, fremstod nu paa nye og aflagde yderligere Forklaring i Kraft af sin forhen aflagde Eed: Vidnet saae ikke Barnet i den Tiid det levede, men Vidnet saae det af Anders Olsen Stald og Brithe Anders Dotter avlede uægte Piigebarn i den Tiid han arbeidede Liigkisten til Barnet, og kunde ikke see ringeste Kiendetegn paa Barnet at det havde været ringeste mishandlet og ellers har Vidnet hørt fortælle af Herborg Anders Dotter Andaas at da hun kom paa Stald i Følge Budsendelse, var det omhandlede Barn \gandske/ nyelig Fød, og at hun fik Budsendelse om at kom/m/e til Stald strax Tiltalte Anders Olsen Stalds Hustrue formærkede at Tiltalte Brithe Anders Dotter Stald fik Barsel ondt, men Barnefødselen var nyelig foregaaet førend hun kom dertil, og kunde for det øvrige ingen videre Oplysning give om hvorledes det gik til under Barnefødselen, da Vidnet paa saadan Tiid ikke var tilstæde.

Til de fremsatte Contra qvæstioner forklarede Vidnet: Til 1ste Jo Gaarden Andaas er den nærmeste Naboe Gaard til Gaarden Stald og

1797: 16b

*og ligger en kort halv Fierding Vei fra hinanden. Til 2det Jo Vidnet var en af dem der bortbar Barnet og begravede det.

Ellers forklarede Vidnet: at da Barnet blev bortbaaret og begravet blev der brugt de sædvanlige Seremonier som i Almindelighed ved Ligbegegnelse bruges i Bøygden, ved Sang Læsning og videre førend Processionen foregik. Da Barnet blev begravet den 14de Aug: forrige Aar og nedsat i Kirkegaarden blev der nedsat en Kiep eller Stang for Liget, for at Præsten skulde kaste Jord paa Liiget næste {Søndag} Prædikkendag derefter, da Præsten den Dag ey var tilstæde ved Kirken, som laae omtrent en Miil fra Præstegaarden \og Barnet blev begravet 3de Dag efter at det var dødt/.

Paa Tilspørgende sagde Vidnet intet at være vidende meere der \kunde/ tiene til denne Sags Oplysning, og hørte heller ikke af de Tiltalte nogen Tilstaaelse af…(?) det paasøgte Factum, {Til Slutning fork} videre end forhen er forklaret under Hoved Sagen.

Ellers forklarede Vidnet at paa sam/m/e Tiid var tilstæde Ole Christiansen Schaar.

4de Vidne Ole Christiansen boende paa Gaarden Schaar, der forhen under Hoved Sagen er afhørt som 3de Vidne, fremstod nu paa nye og aflagde yderligere Forklaring i Kraft af sin forhen aflagde Eed: Vidnet forklarede paa det fra Actors Siide fremsatte i et og alt eensstem/m/ig med nestforrige Vidne, undtagen at Vidnet ikke var paa Gaarden Stald førend den Dag da de bortbar Barnet for [at] Begrave det, og da saae Vidnet det imedens de pyntede det og nedlagde det i Liigkisten, men saae ikke ringeste Tegn paa Barnet til Mishandling. Barnet blev begravet 3die Dag efter at dette døde. og ligeledes forklarede Vidnet i et og alt

eensstem/m/ig med nestforrige 3de Vidne i Henseende til det fra Defensors Siide omspurgte. Og omtrent 14 Dage efterat de havde Begravet Barnet hørte Vidnet ved Samtale med Tiltalte Anders Olsen Stald at han var Barnefader til det begravede og her omforklarede Barn {og at B}

Videre sagde Vidnet ey at viide til Oplysning blev det Demiteret.

5te Vidne Ingebor Niels Dotter Hustrue til Tiltalte Anders Olsen Stald, blev anmeldt at være syg og Sængeliggende, saa hun ey kunde møde tilstæde, men Lensmand Niels Olsen Echnæs fremlagde hendes skriftlige eedelige Vidnesbyrd, som hun for ham tillige med medhavende eedtagne Stævnevidne Ole Nielsen Echnæs har aflagt paa de fremsatte Spørsmaale saaledes som det fremlagde skriftlige Vidnesbyrd indeholder, hvilket bemeldte Stævne Mænd, som nu Personlig for Retten var tilstæde vedblev at

1797: 17

være rigtig for dem af hende forklaret, i Kraft af sin forhen aflagde Eed som beskikkede og edtagne Kaldsmænd.

6te Vidne Herborg Anders Dotter, gift med Lars Carlsen Andaas, der blev anmeldt at [være] barselsyg saa at hun ey kunde møde tilstæde ved dette Tingsvidne, for at aflægge sit Vidnesbyrd, men i den Stæd blev fremlagt hendes skriftlige Vidnesbyrd, som hun har beediget for de 2de beskikkede og eedtagne Kaldsmænd for Echanger Skibreede {og hvilket de} Lensmand Niels Olsen Echnæs og Ole Nielsen Echnæs, der nu for Retten Personlig var tilstæde og vedblev at hun for dem har aflagt saadan Forklaring som hendes skriftlige Vidnesbyrd indeholder, i Kraft af deres forhen aflagde Eed som beskikkede Kaldsmænd.

{Disse 2de skriftlige Vidnesbyrd bad} Fogden {vedhæftet} \bad/ Tingsvidne Acten{, samt derefter at blive tilstillet sam/m/e for at} \sluttet for derefter at/ insinuere Amtet \ sam/m/e / og for det øvrige vidste han intet videre til oplysning at fremsætte da alle de Personer som om Handlingen kan være vidende ere \af/hørte.

Defensor \Pr: Stuvitz/ havde heller intet \videre/ at erindre under dette Tingsvidne {videre}

Da saaledes ingen havde videre at tilføre blev Tings vidnet sluttet og skal blive Actor beskreven meddeelt til videre fornøden Afbetiening. H: L: Jersin

Udsettelses Ting for Mielde Skibreede [1797]

Aar 1797 den 16de Januarii blev paa Tingstædet Nedre Mielde holdet Udsettelses Ting for Mielde Skibreede af den Constituerede Sorenskriver i Nærværelse af efterskrevne 4 Laugrettesmænd: 1. Ole Olsen Søre Wevle, 2. Anders Larsen Rødland, 3. Jens Johannesen Hougsberg, 4. Einer Andersen Haure; for der at behandle en Odels Sag, anlagt af Jens Johannesen imod Erich Monsen Gierstad, og Contra Stævnet af den sidste, efter Udsættelse fra sidstl: Høsteting.

Pr: Stuvitz mødte for Contra Citanten Erich Monsen Gierstad og producerede i lovforkyndt Stand Rettens seeneste Kiendelse i denne Sag af 23de Novbr: 1796, efter hvilken han begierede de mødende Vidner fremkaldte til Vidnesbyrds Aflæg.

Pr: Kahrs mødte for Hoved Citanten Jens Johannesen Gierstad, som nest at Referere sig til den udførte Procedure og de Indsigelser, som fra hans Siide er nedlagt og Dom/m/eren selv Remarqveret, hvad Contra Stævningen indeholder, som Modpartiet Søger oplyst, for vendtede i Følge af Rettens Kiendelse at intet som gaar uden for Contra Sigtelsen bliver antaget som i sig selv bliver Fylde Kalk, og røber Contra Partiets

1797: 17b

Hensigt eene at trenaire Sagen i Langdrag for Odels Pretendenten; hvilket Anlæg Modpartiet har været heldig nok til denne Tiid at see opfyldt; men haabede at saadant med meere skal i sin Tiid blive bundet paa Modpartiets Sagførers Ansvar i Følge Forordningen af 3de Junii f: A:, som Comparenten Refererede sig til i Følge sam/m/es 2det Capit: 10 §, som han under Paastanden paastod Exeqveret; ligesaa Refererede Comparenten sig til høyst bemeldte Forordnings 3de Capit: 12te §, hvorefter han paastod Spørsmaalene skriftlig fremsat fra Modpartiets Siide I overeensstem/m/else med Forordningen af 11te Maji 1782 eller i dets Mangel den incaminerede Stævning afviist. Paa denne sidste Paastand forventede Comparenten Rettens Kiendelse

Pr: Stuvitz Replicerede at Aarsagen til nærværende Session i Sagen ligger i Rettens Kiendelse af 23de Novembr: 1796, og fritager baade Contra Citanten og hans Sagfører for saadan Sagens Udhal, saa at den fremsatte Exception i den Henseende er alt for tør og maver til at den skulde Rettens Tiid og Sagens videre Frem/m/e; Naar de tilstævnte Vidner ere fremkaldede og Comparenten erfarer om de møder skal han fremsætte qvæstioner for dem eller begiere deres historiske Forklaring i Sagen, alt efter Omstændigheder.

Pr: Kahrs havde intet imod at Vidnerne bliver paaraabt og fremkaldet, f…(?) hvis Personlige Møde han og begjerede Rettens Attestation, men at helst(?) (sidst?) allegerede Forordnings 3de Capit: 12te § bliver opfyldt, der om vedblev han som forhen sin Paastand.

Pr: Stuvitz henholdt sig til Contra Stævningen af 20de Octobr: 1796 og Forordningen af 3de Junii s: A: efter hvilke begge han troede at have Rettighed at vælge intet som vil frem sætte skriftlige eller mundtlige qvæstioner for Vidnerne, eller han vil begjere det Dom/m/eren skal indhente deres Historiske Forklaring, skulde Dom/m/eren i den Reqvirerte Kiendelse falde paa at paabyde Comparenten at fremlægge skriftlige qvæstioner begjerede han kun Anstand i Sagen til 2 Tiimer her efter, nemlig Kl: 1 i Eftermiddag da han her paa Stædet skal møde og for Retten fremlægge dem, han haabede saa meget meere den Udsættelse, som Dom/m/eren ingen andre beram/m/ede Forretninger har her paa Tingstædet i Dag.

1797: 18

Pr: Kahrs som atter seer beviiser paa hans Modpartiets Sagførers Uviidenhed i Lovene da han ikke siden den 23de Novbr: f: A: til i Dag har endnu frem/m/et sine skriftlige Qvæstioner for Vidnerne, vedblev han endnu som forhen strikte i Følge Forordningens Paabud at paastaae Stævningen og den øvrige modus procedendi som ulovlig, afviist, Referende i øvrigt til sin nedlagde Paastand i Sagen med Tillæg af 40 rd i Søgemaalets Omkostninger, og saaledes under Forbeholdenhed af hans Com/m/ittentes lovlige Ret paatrængede han atter Sagen Dom.

Pr: Stuvitz vedblev som før at begjere Vidnerne paaraabt og deres Møde tilført Protocollen, samt at han maatte have Rettighed at fremsætte mundtlige Qvæstioner for dem eller i den Stæd gives den forlangte Anstand til skriftlige Qvæstioners Forfattelse.

Alle de i Stævningen benævnte og uafhørte Vidner mødte nu for Retten tilstæde.

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Da Forordningen af 3de Junii 1796 dens 3die Capitel 12te § udtrykkelig melder at naaer en Parts Sags Tarv beopagtes ved en Procurator, hvilket i nærværende Sag existerer, skal han være pligtig at fremkom/m/e med sine skriftlige Spørsmaale i Retten, saa bliver og i Følge deraf Hr: Procurator Hiort Stuvitz herved paalagt at fremkom/m/e med skriftlige Spørsmaale paa hvad han vil have besvaret af de mødende Vidner, og til sam/m/e at forfatte forundes ham den forlangte Udsættelse til Kl: 1 i Eftermiddag, dog forbeholdes ham at fremsætte yderligere Spørsmaale til Protocollen for saavidt Vidnernes Udsagn dertil maatte give anledning, og forsaavidt sam/m/e staaer i Connection med Stævningen og Sagen.

Derefter continuerede Forretningen sam/m/estæds og Sam/m/e dags Eftermiddag Kl: 1 og Contra Citantens Sagfører Pr: Hiort Stuvitz producerede skriftlige qvæstioner 7 i Tallet, skrevet paa behørig stemplet Papiir, hvilke han begjerede fremsat for de mødende Vidner og at disse Vidner, i Forveien maatte blive forelæst Eedens Forklaring og af Dom/m/eren betydet denne og derpaa med oprakte Fingre besværge at ville udsiige Sandheden paa de fremlagde qvæstioner og de fleere, som Comparenten i Følge den afsagde Kiendelse kunde eragtes fornøden at fremsætte for dem.

1797: 18b

Pr: Kahrs for at spare Retten med unyttigt Arbeide anmeldte at han aldrig har nægtet at Gullich Johannesen Gierstad var eeneste og ældste Søn af Johannes Gullichsen Gierstad, og at denne unægtelig var nærmere Odels berettiget til Gierstad end Hoved *Cititanten har Comparenten hverken nægtet eller nægter, som ligger tydelig beviist i Skiødet, datr: 20de Novembr: 1782 og fremlagt i denne Sag; thi ellers havde Johannes Andersen Hougstvedt ikke haft fornøden at kiøbt Gullich Johannesens odels Ret. Og naar denne Gullich Johannesen skulde falde paa at handle ligesaa forstyrret som Modpartiets Sagfører, ved at tænke paa at indtale en Rettighed han allerede har solgt skal Jens Johannesen møde ham uden frygt paa Tiid og Stæd. Denne Declaration troede Comparenten var nok til Besvarelse paa 1ste qvæstion. Den 7de qvæstion paastod Comparenten kuldkastet og tilsiide sat som ikke paastævnt og denne Sag uvedkom/m/ende; thi Hoved Citantens forhen aflagde Eed er nok i denne Sag.

Pr: Stuvitz modtog gierne den af Pr: Kahrs fremsatte Declaration angaaende Gullich Johannesens Slægtskab med Hoved Citanten og hans Odels Ret til den omhandlede Anpart i Gierstad, og kan derfore frafalde den 1ste af de fremlagde skriftlige qvæstioner, naar Hoved Citanten Jens Johannesen Personlig her for Retten vedtager denne Declaration, i videre Fald paastod han den frem/m/et og fremsat for Vidnerne.

Pr: Kahrs havde intet imod at 1ste qvæstion vorder antaget, men derimod paastod foruden forhen ommeldte 7de qv: tillige 5te qv:, som stridende mod Sagen og Contra Stævningen, afviist.

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Da den fremsatte 5te qvæstion indeholder om en afdød Mand Ole {Hougstvedt} \Solbergs/ Handling og Haandskrift kan Vidner over ham som død ey føres, i Følge den derimod skeede Exception saa meget meere som de vedkom/m/ende der har underskrevet det i bemeldte Qvæstion benævnte Skiøde ikke har givet ringeste Indvending imod sam/m/e Rigtighed eller det ved sam/m/e giorde Salg og er desuden denne Sag uvedkom/m/ende, og den 7de qvæstion bortfalder ligesaa, efterdi Johannes Andersen Hougstvedt ey er stævnet at anhøre Vidner om nogen Saggivelse for sin Deel.

Pr: Stuvitz forbeholdt lovlig Anke paa den afsagde Kiendelse, da han meget forundrede sig over at blive nægtet Vidnesbyrd om nu afdød Mands

1797: 19

Handlinger, og havde saa sandt Ole Olsen Solberg nu levet havde han til styrke for Contra Citanten vildet forklare den sande Sam/m/enhæng med det omhandlede Skiødes Underskrift; Comparenten maatte i midlertiid for denne Gang være fornøyet med at hans andre 5 qvæstioner bliver frem/m/et; hvilket han paastod.

Pr: Kahrs maatte langt meere forundre sig over hvorledes et Menniske, der vil giøre Pretention paa at have indsigter i Lovkyndigheden Vil saaledes som her i Sagen hen i Veieret prosedere en Sags Partes saaledes som her, opholder sig med unyttige Ting, Sagen aldeeles uvedkom/m/ende, hvilket alt han haabede at Dom/m/eren i Overensstem/m/else med Forodningen af 3de Junii f: A: tager i Betragtning til vedbørlig Undgjeldelse. Comparenten kunde med største føye kundet exciperet imod fleere Spørsmaale af de fremlagde qvæstioner da Gullach Johannesen ikke en gang er stævnet til at anhøre Vidnesbyrd, men for det skal lade sig til syne at hans Vederpart dog har giort noget, skiøndt til ingen Nytte for sin Part, har han ladet Modpartiet ..oroe(?) sig endogsaa med disse Lovstridige qvæstioner, da Comparentens Hensigt er at føye Sagen engang til endebragt.

Pr: Stuvitz vilde ikke opholde Retten med nogen Besvarelse paa dette sidste tilførte, men anmærkede allene at han er Hoved Citantens Sagfører, meget Tak skyldig fordi han ikke exciperede mod de andre 5 qvæstioner; thi det kunde være at befrygte at disse ogsaa efter hans Nedlagde Indsigelser og Grunde kunde være blevet forkastet.

Efter at Eedens Forklaring var samtlige mødende Vidner forelæst fremkom som

1ste Vidne Mons Jacobsen, boende paa Gaarden Præsthun, aflagde Eed og vandt, og sagde tillige at Vidnets Moder og Contra Citantens Fader var Halvsødskende og følgelig de Sødskende børn, til de fra Contra Citantens Siide fremlagde Sp:, Til 1ste Jo Gullich Johannesen er ældste Søn af Johannes Gullichsen Gierstad og Vidnet kiender ham. Til 2det Jo som omspurgt, og alt siden Faderen ikke har kundet oppeholdt ham har været Betler.

som Sub qvæstion til denne, bad Pr: Stuvitz fremsat for dette ….(?)følgende Vidner hvad Tiid Faderen ophørte med at kunde opholde Gullich Johannesen, om det var den Tiid han solgte Gaarden eller den Tiid Johannes Andersen solgte Gaarden.

1797: 19b

Pr: Kahrs Refererede sig til Lovens 1 – 4 – 1 og i Følge der af Protesterede imod denne sub qvæstions Antagelse da Gullich Johannesen ikke er stævnet at anhøre Vidnes byrd. I øvrigt bad han paalægge Modpartiets Sagfører at fraholde sig alt hvad der gaaer uden for Sagen og hans Contra Stævning, ellers vil fremkom/m/e en heel hoben unyttige Ting, der blot vil opfylde Acten.

Pr: Stuvitz troede at han i Følge den aflæste Kiendelse har Rettighed at fordre denne sub qvæstion fremsat for Vidnet hvilket han nu *proterer (protesterer?) paa.

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den fremsatte Sub qvæstion fra Contra Citantens Siide, indbefatter blot om at faae oplyst hvor længe Gullich Johannesen har været Betler; Dette kan vel være Erich Monsen Gierstad ligegyldig og han er vel ikke desuden berettiget at være hans Fiscal i saadan Henseende, hvor fore sam/m/e ey kan admitteres til Besvarelse for Vidnerne, Og \Hoved/ Sagsøgeren har Exciperet imod Vidners Førelse imod ham som ustævnt at anhøre Vidner om saadant og da 2det og 3de Sp: af de i Dag fremlagde Qvæstioner fra Contra Citantens Siide indbefatter deels det sam/m/e som forbenævnte sub qvæstion, deels Skiøn af Vidnerne om Gullich Johannesens Fuldkom/m/enhed og Ufuldkom/m/enhed baade i Henseende Siels og Legems Evner kan \vel/ disse heller \ikke/ andet end afslaaes eller forbigaaes, saa meget meere da han ikke er kaldet at anhøre Vidnesbyrd derom, men blot Hoved Sagsøgeren. Naar nu forbenævnte Gullich Johannesen som 2den og 3de qvæstion benævner skulde mangle paa Fornuften, maatte hans Værge være kaldet til {en} Sagen for at *beoptage hans Tarv under sam/m/e, om Contra Citanten agtede i sin Tiid at nedlægge nogen Paastand mod Ham. Den 4de qvæstion indbefatter om Gullich Johannesens Alder paa den Tiid Skiødet af 20de Novembr: 1782 blev udstæd. Ingen af de i dette Skiøde benævnte Personer har giort ringeste Indvending imod

sam/m/es Rigtighed eller derved skeede Fornærmelse og skulde Gullich Johannesen derved være bleven fornærmet hørte det hans Værge \til/, i Fald han ey selv var fuldkom/m/en nok, at paatale saadant og ikke Erich Monsen der ey under den heele Sag har meldt sig som hans Værge eller den der har villet Paatale hans Fornærmelser ved saadant Salg om der skulde gives nogen Mangler i \bemeldte/ Skiødet af 1782.
I Følge heraf og Lovens 1 – 4 – 1 bliver

1797: 20

den fremsatte Sub qvæstion saavelsom 2det 3de og 4de af de fremlagde skriftlige qvæstioner fra Contra Citantens Siide ey admitteret for fleere Vidner, men den 1ste qvæstion admitteres, da Contra Citanten formodentlig derved agter at oplyse en nærmere odels Pretendent end Hoved Citanten, og dertil er Gullich Johannesen kaldet for saavidt hans Navn derved kunde nævnes.

Pr: Stuvitz forbeholdt Anke paa denne Kiendelse og henstillede til Dom/m/eren hvilke af hans qvæstioner der nu skal fremsættes for Vidnerne, allerhelst da han mærker at Dom/m/eren har afslaaet 2det 3de og 4de uden at der fra Vederpartens Siide er skeed nogen Exception derimod.
Pr: Kahrs ønskede intet hellere end at Modpartiet ville holde sig strikte med Sagen og ikke unyttige Ting som hid indtil da Sagen derved hastigere vil blive frem/m/et.
Derpaa forklarede forbemeldte Vidne Mons Jacobsen Præsthun; Til 6te Ved ikke til visse hans Alder, men efter Vidnets Formeening mod 20 Aar gam/m/el og ugift og ved ikke at han trænger til Jordebrug.
Da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge blev det Demitteret.
2det Vidne Elling Ellingsen boende paa Gaarden Solberg, sagde at være begge Parter ubeslægtet, aflagde Eed og vandt til de fra Contra Citantens Siide fremsatte qvæstioner Til 1ste Jo som omspurgt, det 2det 3de og 4de og 5te forbigaaes Til 6te Jens Johannesen er omtrent 18 eller 19 Aar gl: og ugift, og Vidnet ved ikke af at han trænger til Jordebrug.
Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev det Demitteret.
3die Vidne Johannes Monsen boende paa Gaarden Gierstad og sagde at være en Broder af Contra Citanten, aflagde Eed og vandt til de fra Contra Citantens Siide fremsatte qv: Til 1ste ligesom 2det Vidne, 2det 3de 4de og 5te Sp: forbigaaes. Til 6te Jens Johannesen er 19 Aar gl: og for det øvrige eensstem/m/ig med 2det Vidne
Da ingen af Parter havde videre at tilspørge Vidnet blev det Demiteret
4de Vidne Niels Olsen boende paa Gaarden Mæhle, der sagde at være begge Parter ubeslægtet, aflagde Eed og vandt til [de]? fra Contra Citantens Siide fremsatte qv: Til 1ste ligesom

1797: 20b

2det Vidne; 2det 3de 4de og 5te forbigaaes; Til 6te ligesom nest forrige 3de Vidne.
Da ingen af de nærværende Parter havde Vidnet noget videre at tilspørge blev det Demitteret.
5te Vidne Ole Michelsen boende paa Gaarden Nore Kleppe, sagde at være nest-Sødskende barn til Hoved Sagsøgeren, men ubeslægtet til Contra Citanten aflagde Eed og vandt, og efter at han var formanet til Sandheds Udsigende forklarede han til de fra Contra Citantens Siide fremsatte qv: Til 1ste Jo som omspurgt; 2det 3de 4de og 5te forbigaaes, Til 6te omtrent 19 Aar gam/m/el, ugift og Vidnet ved ikke at han trænger til Jordebrug.
Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev det Demiteret

Efter at disse Vidner vare afhørte tilkiendegav Contra Citantens Sagfører Pr: Hiorth Stuvitz at han i Følge den Fornem/m/else han har erfaret at han ikke kan faae fremsat for Vidnerne de til Sagens Oplysning behøvende qvæstioner, var han nød til for ikke at anløbe mod Forordningen af 3de Junii 1796 at Deducere Sagen til Doms og denne hans Deduction bliver som følger.

Han Producerede først en verificeret Gjenpart paa behørig stemplet Papiir, af det Erich Monsen Gierstad fra Frue Krigs Raadinde Koren af 22de Septbr: 1789 meddeelte Bygselbrev paa den her under Sagen omhandlede Anpart i Gaarden Gierstad og anviiste Originalen dertil, som han bad sig tilbageleveret med Rettens Paategning om dens Anviisning, videre sagde han at der ved de førte Vidners Svar paa de 2de fremsatte qv: er fuldkom/m/eligen oplyst at Gullich Johannesen er den ældste Søn af nærværende første Odels erhverver, Johannes Gullichsen Gierstad og at Hoved Citanten Jens Johannesen er en Dottersøn af ham altsaa en Grad længere i Nedstigende Linie fra Odels erhververen og følgelig saa meget mindre berettiget til Odels Indløsningen af denne Gaardepart at Hoved Citanten i sit Indlæg og Deduction i denne Sag vil paaberaabe sig Odels Løsnings Pretention i Følge hans Fader {Anders} Johannes{ens} Andersens Eiendoms og Besiddelses Ret til Gaarden, vil aldeeles bortfalde, naar det oversees at hans Fader Johannes Andersen blev ejer af den halvedeel af dette Jordebrug først i Aaret 1776 og af den anden halvedeel i Aaret 1782, og efter det Producerede Skiøde

1797: 21

fra Mons Johannesen Gierstad til Frue Krigs Raadinde Koren af 29de April 1789 at han har solgt den heele Jordepart i fra sig igien ved Skiøde af 24de Novbr: 1787, følgelig kun ejet den halvedeel i 5 paa 6te Aar. Hans Fader Johannes Andersen kan altsaa ikke have erhvervet Odels Ret til denne halve Deel af Gaarden i de 5 Aar som han ejede sam/m/e og ligesaa lidet kan han have erhvervet Odels Ret til denne halvedeel eller den anden halvedeel saa længe hans Hustrues ældre Broder Gullich Johannesen var i Live og Godset var inden hans ætlæg. Contra Citanten Erich Monsen Gierstad har ved det Producerede Bygselbrev fuldkom/m/en Besiddelses Ret for sin og Hustrues Levetiid paa den her under Sagen omventilerede Anpart 1 pd: Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Gierstad, og han trøster sig med at Forordningen af 18de Novembr: 1780 der saa viseligen bestyrker Lejlændingens Besiddelses Ret, vil være saa fuldkom/m/en Borgen for at den/n/e uberettigede Person, som nu fremtræder ikke vil kunde tvinge ham til at afstaae sin paa saa Lovlig Maade tilbygslede Jord. Comparenten sætter end og at Erich Monsen var villig at afstaae sin Bygsel Rettighed for denne fremtrædende Odels Pretendent Jens Johannesen, saa kunde eller torde han ikke vaave saadant i tvivl om Eftertale fra Gullich Johannesens Siide, som virkelig er den rette og nærmeste Aasædes berettigede om nogen saadan Excisterer til denne Jord. Meget meere havde der kundet være at sige til Forsvar for Contra Citanten, dersom han ved denne Session havde faaet fremsat til Sagens Oplysning de qvæstioner til Vidnerne, som ere fremlagte men da Forordningen af 3de Junii 1796 byder Sagens hastigste Expedition, er han nød til for at undgaae Fortrædeligheder og overraskelse at slutte Sagen i den Stilling den nu staaer om ikke for sin Principal saa dog for sin egen Skyld seer sig nød at apelere de afsagde Kiendelser til Underkiendelse. Saaledes indlod da Contra Citantens Sagfører Pr: Hiorth Stuvitz Sagen Dom med Paastand at Jens Johannesen maae vorde kiendt aldeeles uberettiget at nyde til Besiddelse den Anpart i Gaarden Gierstad af Skyld 1 pd: Smør og 2 Mæler Malt, som Erich Monsen ved Bygselbrevet af

1797: 21b

22de Septbr: 1789 er givet lovlig Besiddelses Ret til for sin og Hustrues Levetiid og indtil han beviiser nøyagtigere at han er nærmeste Odelsberettiget til at indløse Odels og Aasædes Rettighederne til denne Gaard, saa og at Jens Johannesen maae erstatte ham denne ulovlig formerte og paaførte Sags Bekostning i det mindste med 50 rd.

Pr: Kahrs Refererede sig til Hoved Stævningen af 16de Decbr: 1795 ligesom og til de i Sagen fremlagde Skiøder og efter Hoved Stævningen afhørte Vidner, der viiser at Hoved Citanten Diriverer sin Odels Ret fra hans Morfader Johannes Gullichsen og hans Fader Johannes Andersen i at den omtvistede Gaardepart ikke har været ude af Ætlæget i 15 Aar eller af nogen anden beboet i 10 Aar er fuldkom/m/en beviist, videre agtede han ikke at svare paa alt det unyttige Krav, som Contra Partiet har fremført, men under sin saavel første Session som i Dag nedlagde Paastand vedblev atter at paatrænge Dom.

Til alt det forrige fremførte fra Contra Citantens Siide sagde Pr: Hiorth Stuvitz at Skiødet af 1782 og Skiødet af 1789 viiser Fuldkom/m/en Sandheden af det fremsatte at Johannes Andersen Gierstad ikke ejede halvedeelen i den her omhandlede Gaardepart i Gierstad meere end i 5 Aar, og disse Documenter saavelsom de ældre fremlagde viiser tydelig at Godset er Eedkom/m/et(?) fra Johannes Gullichsen, der var Fader til Gullich Johannesen og Hoved Citantens Moder, og følgelig er Contra Citantens Paastand om Befrielse for at levere Gaarden til Jens Johannesen saa meget meere Biiellig(?) og som Dom/m/eren vil end see han er saa meget meere usikker om at giøre naar han betragter at en(?) nærmeere Odels Pretendent Existerer og Forordningen af 18de Novbr: 1780 frietager ham som Lejlænding for saadan Overleverelse.

Begge Parter erklærede sig paa Tilspørgende at være fornøyet med Dom/m/ens Aflæsning i Sorenskriverens Huus i Bergen, og da ingen af Parterne havde videre at tilføre, og Contra Citanten betalte for de i Dag førte 5 Vidner 2 mrk 8 s og Hoved Citanten for 3de Kiendelser 2 mrk 4 s optages Sagen Dom til Løverdagen den 11te Feb: førstkom/m/ende \Formiddag Kl: 10/ at afsiges i Sorenskriverens Huus i Bergen og til hvilken Tiid og Stæd det nu nærværende Laugret haver at

1797: 22

møde uden anden nye Varsel. H: L: Jersin

Udsettelses-Ting for Mielde Skibreede *1796 (1797)

Aar 1797 den 11te Febr: blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holdet Udsættelses Ting for Mielde Skibreede af den Constituerede Sorenskrivere i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som ved forrige Udsættelses Ting for sam/m/e Skibreede var tilstæde og her foran fol: 17 ere anførte

og blev da udi Sagen, anlagt af Jens Johannesen imod Erich Monsen Gierstad og Contra stævnet af den sidste, saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Efterat have tilkiøbt sig ved Skiøde fra Frue Koren af 5te Novembr: 1795 den Jordepart i Gaarden Gierstad skyldende 1 pd: Smør og 2 Mæler Malt der beboes af Erich Monsen som Lejlænding med Livs Fæste, har Hovedcitanten Jens Johannesen ved Opsigelse af 6te Novembr: sam/m/e Aar udsagt bemeldte Lejlænding at fraviige og ryddig giøre sam/m/e for sig som Odels og Boeslidsmand til nestkom/m/ende Fardag 1796, og paa det at den Indskrænkning, som Forordningen af 18de Octobr: 1780 fastsætter i henseende Lejlændingens Fraviigelse for Jorddrotten ikke skal udelukke ham derfra, har Hovedcitanten ved Stævning af 16de Decembr: 1795 ey allene saggivet Lejlændingen til slig Fraviigelse,

men end og at anhøre Beviis om hans Rettighed dertil som Odelsmand, hvilket Lejlændingen har disputeret ham.

Af Vidne Forklaringen og de fremlagde Adkomster er det klart at Hovedcitantens Morfader Johannes Gullichsen Gierstad har været ejende denne Jordepart i Følge Skiøde af 12te Junii 1758 og tinglæst næste Dag indtil han solgte halve Deelen deraf til Hovedcitantens Fader Johannes Andersen Halland ved Skiøde af 3de Junii 1776 og tinglæst 6te sam/m/e Maaned og den anden halve Deel deraf blev udlagt i Skiftet af 16de Julii 1781 og tinglæst 21de Novembr: sam/m/e Aar efter hans Mormoder Ingebor Ols Dotter Gierstad, hvis øvrige Arvinger have solgt sam/m/e til Hovedcitantens Fader Johannes Andersen ved Skiøde af 20de Novembr: 1782 og tinglæst sam/m/e Dag, hvorefter denne ved Skiøde af 24de Novembr: 1787 har solgt den heele Jordepart til Mons Johannesen Gierstad, der siden afhændede sam/m/e til Frue Koren ved det fremlagde Skiøde af 29de April 1789.

Contracitanten Erich Monsen Gierstad bestrider denne Odels Ret deels fordi han ikkun anseer Hovedcitantens Morbroder Gullach Johannesen for den eeneste Odelsbaarne og deels fordi Hovedcitantens Fader ikkun har ejet den halvedeel heraf i Følge Skiødet af 1782 i saa lang Tiid at han for sin qvidsel (Norsk Hist. Leksikon: Kvissel = gren av en slekt) kunde erhverve Odels Ret for den anden halvedeel deraf.

Men da Odels Retten tilkom/m/er det samtlige Ætlæg af Hovedcitantens Morfader som Acqvirent, tilfalder sam/m/e ham, saa snart Morbroderen Gullach Johannesen som nærmeere {Odels} berettiget, ey ville føre sig sin Ret til Nytte uden Competent

1797: 22b

Indsigelse derimod af andre uden for Ætlæget.

Den Eed som Hoved Citanten den 8de April 1796 har aflagt efter Lovens 5 – 3 – 7 er aldeeles til overs imedens at han tilforn har proprieteten deraf, derimod paaligger det ham i Følge Lovens 3 – 13 – 1 ved sin Eed at sande det han selv vil beboe og bruge den til Fravigelse paasøgte Jordepart og er Boeslidsmand saa og at tilbage betale Contracitanten hans udgivne første Bygsel hvilket sidste er et saa nødvendigt Reqvisit i Følge bemeldte 3 – 13de 1ste at naar saadant ikke skeer er Contracitanten ingenlunde forbunden at fraviige sit Lejemaal, og Sagen rettest kunde afviises,

men da Loven byder Dom/m/ere at forkorte Processer kiendes hermed og Døm/m/es for Ret naar Hovedcitanten Jens Johannesen til neste Ting i Contracitantens lovlige Tilkaldelse aflægger sin Eed at han selv vil bruge og beboe den ham som Odelsmand tilhørende og til Fraviigelse paastævnte Anpart i Gaarden Gierstad og tillige tilbagebetaler Contracitanten Erich Monsen Gierstad den af ham udgivne første Fæste eller Bygsel, som denne enten godtgiør at have udgivet, eller i Mangel af fuldt Beviis selv med Eed bekræfter at have udbetalt, tilpligtes Contracitanten Erich Monsen Gierstad til neste Lovens Fardag derefter for Hovedcitanten Jens Johannesen som Odels Eiermand at fraviige og ryddiggiøre den til Leje hafte og paasøgte Anpart i Gaarden Gierstad af Skyld Et Bismerpund Smør og To Mæler Malt.

Sagens Omkostninger ophæves paa begge Siider og Dom/m/en fuldbyrdes til sin Tiid under bestemte Vilkaar, naar den i rette Tiid lovlig er bleven forkyndt 15 Dage i Forveien.

H: L: Jersin

Alenfits Skibreede.

Aar 1797 den 29de Martii blev Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen, af den Constituerede Sorenskriver Hans Lem Jersin i Nærværelse af de tvende Vitterligheds Vidner Andreas Kreft og Haaver Pedersen.
Og fremstod da de for Alenfits Skibreede udnævnte Kaldsmænd Lensmand Johannes Knudsen Smørdahl og Rasmus Johannesen Smørdahl og som Medhielp i Nødens Tilfælde Ole Michelsen Søre Tidtland hvilke alle efter at de var betydet Forordningen af 3de Junii 1796 dens 6te Capt: saavelsom Lovens 1 Bogs 4de Capt: 6te Art: aflagde den i bemeldte Forordning befalede Eed som Beskikkede Kaldsmænd og hvorom de tillige blev meddeelt Attest. H: L: Jersin

Arne Skibreede

Aar 1797 den 20de April blev Retten sat i Sorenskriverens Huus

1797: 23

i Bergen af den Constit: Sorenskriver, i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Sr: Andreas Kreft og Haaver Pedersen,
og fremstod da de for Store Sandvigen under Arne Skibreede udnævnte Kaldsmænd Ole Sivertsen og Niels Gullachsen Brechuus \samt Anfind Olsen i store Sandvigen/ og aflagde den Eed som Forordningen af 3de Junii 1796 befaler i dens 6te Capitel, efter at de var betydet saavel bemeldte Forordnings Capitel som Lovens 1 – 4 – 6, og blev derefter meddeelt Attest som beskikkede Kaldsmænd. H: L: Jersin

Radøe Skibreede

Aar 1797 den 26de April blev Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen, af den Constituerede Sorenskriver Hans Lem Jersin i Nærværelse af de tvende Vitterligheds Vidner Andreas Kreft og Niels Tonderhude.
Og fremstod da de for Radøe Skibreede udnævnte Kaldsmænd Lensmand Christen Pedersen Bøe og Jacob Thomassen Bøe og som Medhielp i Nødens Tilfælde Niels Olsen Bøe hvilke alle efter at de var betydet Forordningen af 3de Junii 1796 dens 6te Capt: saavelsom Lovens 1 Bogs 4de Capt: 6te Art: aflagde den i bemeldte Forordning befalede Eed som Beskikkede Kaldsmænd og hvorom de tillige blev meddeelt Attest. H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Sartors Skibreede 1797

Aar 1797 den 1ste Maij blev holdet Som/m/erting for Sartors Skibreede paa Tingstædet Tøsøen af den Constituerede Sorenskriver, i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting udnævnte 4 Laugrettesmænd, nemlig Mons Olsen Nore Biørøen Elling {Greg} Olsen Glæsnæs, Anders Andersen Waage og 4. Casten Ingebrigtsen Bielcherøen, der alle have aflagt Laugrettes Eeden. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack.

Og blev da publiceret
Forordningen angaaende Forligelses Indretningen paa Landet i Norge, datr: 20de Januarii 1797.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager

Fogden Unmack imod Agent Krohn med fleere

Fogden æskede Sagen i Rette efter Udsættelse fra sidstleeden Høsteting og paastod Dom efter den forhen i Rettelagde Indlæg.

Procurator Spismacher lod ved Lensmand Peder Tøsøen fremlægge hans skriftlige Deduction af 29de f: M: tilligemed de deri paaberaabte 3de Bielage, hvorefter han fra sin Siide indlod Sagen Dom.

Bemeldte Indlæg med vedfulgte 3de Bielage indtages her saal:

Fogden vedblev sin indlagde Paastand, og det saameget meere da hverken det af Hr: Agentens Fuldmægtig nu fremlagde Publications Document af 18de Januarii

1797: 23b

1794 som Stiftets Placat af 31te Martii 1778 ikke i nogen Maade forandrer det bestemte Tiid Stæd Bratholmen for Som/m/erfisket for Fields Sogen, da den om/m/eldte Publication allene er en Beqvem/m/elighed for Agentens Handels Gesel paa Sollesvigen, og saaledes langt fra nogen Lov.

Da ingen havde videre at tilføre optages Sagen.

Nye Sag

Ingebrigt Andersen Leerøen Contra Knud Monsen Leerøen.

Ingebrigt Andersen Leerøen anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet indkalde Knud Monsen Leerøen til at blive ved Dom tilforpligtet at opfylde et af ham indgaaet Foreening eller Løfte, nemlig at overlade {til} Sagsøgeren til Brug 6 Marker Smørs Leje i Gaarden Leerøen, som Sagvolderen ejer, i den Tiid han lever, men som han vil have tilbage selv til Brug, derom at anhøre Vidner og derefter at modtage Dom til at vedblive saadant giorde Løfte, som forbemeldte Processens Omkostninger at oprette, og herom fremlagde han Kaldsmændenes Attest om Stævnings Forkyndelse.

Indstævnte Knud Monsen Leerøen mødte og vedtog lovlig Varsel.

Paa Tilspørgende Declarerede Ingebrigt Leerøen ey at have været inde med Sagvolderen for Forligelses Com/m/issionen, og da Sagsøgeren nu formærkede at dette Søgemaal her for Retten ey kunde videre *frem/m/e (fremmes) desformedelst, begierede han [Sagen]? stillet i beroe til førstkom/m/ende Høsteting for dette Skibreede for at probere et mindelig Forliig med Sagvolderen, og hvilken Udsættelse blev bevilget.

Da ingen havde videre at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen. H: L: Jersin

Dagen nestefter den 2den Maji 1797 vedvarede Som/m/ertinget for Sartors Skibreede med de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde og blev da paaraabt de indstævnte Sager.

Anna Ols Dr: Sollesvig imod Simon Simonsen Sollesvig.

Pr: Hiorth Stuvitz lod ved Lensmand Peder Knudsen Tøsøen æske Sagen i Rette efter Udsættelse fra sidstl: Høsteting for at fornem/m/e om noget fra Contra Partiets Siide denne Session ville frem kom/m/e, hvorefter han siden forbeholdt det videre fornødne i denne Sag.

Simon Simonsen Sollesvig fremlagde et Indlæg af 29de f: M: forfattet af hans Sagfører Pr: Schnabel, og hvorefter han indlod Sagen Dom fra sin Siide.

Bemeldte Indlæg indtages her saal:

Pr: Stuvitz lod ved Lensmanden Peder Tøsøen for-

1797: 24

lange Sagen udsat til nestkom/m/ende Høsteting for dette Skibreede for først at indkalde Contra Partiet til Forligelses Com/m/ission for Fields Kirke Sogn, for at forsøge om Contra Partiet at formaae til Forliig, da han i Manglende Fald forbeholdt til neste Høsteting at indlade Sagen Dom.

Ellers blev nu og foreviist inden Retten en Kalds Sæddel fra Forligelses Com/m/issairen Hr: Stifts \Provst/ Bruun, datr: 30te April 1797 hvorefter Contra Partiet var benævnt at indkaldes til Forliigs Com/m/issionen.

Contra Citanten havde intet derimod [at indvende]?

og derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den [af]? Hoved Citantinden forlangte Udsættelse til nestkom/m/ende Høsteting bevilges for at kunde have Tiid at indvarsle Contra Citanten til Forligelses Com/m/issionen, efterdi Kaldssæddelen allerede er udtagen, for at søge Forliig.

Derefter blev publiceret.

1. Et Skiftebrev efter Michel Castensen Kallestad, af 8de Martii 1797, hvorved 567/600 M/ark Smør og 7/900 Huud i Gaarden Leerøen No: 2, blev udlagt til Sønnen Michel Michelsen for Arv, indført Folio 172.
2. Et Bygselbrev fra Agent Hans Krohn til Elias Endresen paa 15 M/arke/r Smør Skatteskyld i Gaarden Glæsnæs No: 20, forhen brugt af Peder Olsen, datr: 31te Januarii 1797 med Revers.
3. Et Afkald fra Knud Olsen til Niels Johannesen Øvre Golten No: 21, for hans 2de Arvelodder tilsammen 8 rd 1 mrk 4 s i A: B: fol: 34 og 47, datr: 1ste Maji 1797 og indf: fol: 172.
4. Et Skiftebrev efter Grim Wermundsen Midtvedt, af 7de Martii 1797 hvorved 23 1/7 M/ark Fisk i Gaarden Midtvedt No: 25, blev udlagt til Sterboe Enken Dorthe Anders Dotter og den afdødes 2 Fuldbrødre og en Creditor, og indført Fol: 172.
5. En Odels Lysning af Ole Wermundsen yste Tvedt til 1 pd 12 M/ark Fisk i Gaarden Midtvedt No: 25, datr: 1ste Maji 1797 og indført Fol: 172.
6. Et Skjøde udgivet af Niels Ingebrigtsen Koursland til Lasse Ingebrigtsen Telle paa 12 M/ark Fisk i Gaarden Telle No: 26 datr: 1ste Maji 1797 med Attest og indført Folio 172.
7. Et Vilkaarsbrev udgivet af Lasse Ingebrigtsen Telle til Niels Ingebrigtsen Koursland paa endeel Aarlig Levekaar af 12 M/ark Fisk i Gaarden Telle No: 26, datr: 1ste Maji 1797 og indført Fol: 173.
8. Et Bygselbrev udgivet af Jens Clemmetsen Telle og Lars Erichsen Waage til Lasse Ingebrigtsen paa 9 M/ark Fisk i Gaarden Telle No: 26, som forhen har været brugt af Niels Ingebrigtsen, datr: 25de April 1796 med Revers.
9. Et Ditto fra Agent Hans Krohn til Niels Haagensen paa 2 b/ismerpund 6 M/ark Fisk i Gaarden Dommedahlen No: 33, forhen brugt af Peer Peersen datr: i Bergen d: Prima Febr: 1797 med Revers.
10. Et Skiftebrev efter Wincians Anfindsen Trengereide sl: 12te October 1796 hvorved 1 pd 16 ½ M/ark Fisk i Gaarden Trengereide No: 38, blev udlagt til Sterboe Enken Agothe Grims Dotter Trengereide og Dotter saavelsom 6 Creditorer, indført Folio 171,

1797: 24b

11. Et Skjøde udgivet af Lars Nielsen Berge med fleere, til Michel Jacobsen Bielkerøen paa 2 19/28 M/ark Fisk i Gaarden Trengereide No: 38 datr: 1ste Maji 1797 med Attest og indført fol: 173.

12. Et Skiftebrev efter Maila Niels Dotter Laachøen af 13de Martii 1797 hvorved 5 1/8 M/ark Fisk i Gaarden Laachøen No: 42, blev udlagt til Sterboe Enkemanden Peder Brynildsen Laachøen og Søn/n/en Mons Nielsen hver det halve med 2 9/16 M/ark Fisk for 8 rd tilsammen 16 rd, indf: fol: 172.

13. Et Ditto efter Christen Olsen Nordvig, af 9de Februarii 1797 hvorved 3 3/5 M/ark Fisk i Gaarden Laachøen No: 42, blev udlagt til Søn/n/en Ole Christensen for Arv, Og en Anpart i Gaarden {Nordvig} Landeraae \No: 49/ af Skyld 4 5/8 M/ark Fisk, der blev udlagt til Sønnen Hans Christensen for Arv, indført fol: 171.

14. Et Ditto efter Ole Olsen Næsse af 10de Martii 1797, hvorved 1 pd 3 M/ark Fisk i Gaarden Næsse No: 44, blev udlagt til Sterboe Enken Brithe Ols Dotter Næsse og Sønnen Hans Olsen Trengereide hver det halve med 13 ½ M/ark Fisk, for 20 rd tilsammen 40 rd indf: fol: 172.

15. Et Bygselbrev udgivet af Hr: Jon Mariager til Ole Steffensen paa 13 ½ M/ark Smør i Gaarden Sechingstad No: 52, forhen brugt af Michel Thomassen, datr: 22de Februarii 1797 med Revers.

16. Et Skjøde udgivet af Hans Larsen Algerøen til Mons Andersen Algerøen \No: 53/ paa halvedeelen af udstæderens Søebrug, datr: 2den Maji 1797 og indført fol: 173 med Attest.

17. Een Forpligtelse af Hans Larsen Algerøen til Mons Andersen Algerøen angaaende de paa Gaarden Algerøen af den sidste opbyggede nye Huusebygninger til Sikkerhed for ham om sammes Ejendom, datr: 1ste Maji 1797 og indført fol: 174.

18. Een Contract imellem Hans Larsen Algerøen og Mons Andersen ibidem angaaende en Jordepart af Skyld 12 M/ark S:r i Algerøen No: 53, som den sidste skal erholde efter den førstes død for Tilsyn eller tilvejebringende Aarlig Levekaar, datr: 1ste Maji 1797 og indført fol: 174.

19. Et Skjøde udgivet af Steffen Erichsen Agotnæs til Sønnen Ole Steffensen paa 1 pd 9 9/16 M/ark Fisk i Gaarden Agotnæs No: 62, datr: 1ste Maji 1797 med Attest, og indført fol: 173.

20. Et Afkald fra Hans Erichsen Folnæs \No: 71/ til Værgen Steffen Erichsen Agotnæs \No: 62/, for hans Myndtling Botelle Peders Dotters Arv og Hiemmegift 60 rd 2 s til Forandring i Arvebogen fol: 54, datr: 1ste Maji 1797 og indført fol: 172.

21. Et Deelebrev efter Lisbeth Mons Dotter Nore Biørøen af 1ste Maji 1797, hvorved den afdødes Søstermand Gudmund Haagensen Nore Biørøen blev udlagt 19/20 M/ark Fisk i Gaarden Nore Biørøen No: 81 med Attest og indført fol: 174.

22. Et Skjøde udgivet af Marie Ivers Dotter Midtvedt med Laugværge Mons Jensen Trengereide med fleere til Niels Winciansen Stikholmen paa 1/18 Part af heele Laxevaagen Ertsenholmen No: 97, datr: 1ste Maji 1797 med Attest og indført fol: 173.

23. Et Afkald fra Gudmund Haagensen Sætre til Værgen Poul Erichsen Schare No: 104 i Schiolds Skibreede, for hans 2de

Arvelodder tilsammen 24 rd 5 mrk 6 s: i A: B: fol: 112 og 114, datr: 1ste Maji 1797 og indført fol: 171.

24. Et Deelebrev efter Giertrud Lars Dotter Tøsøen, af 1ste Maji 1797 hvorved den afdødes Mand Niels Eliassen Tøsøen, blev udlagt 5 1/7 M/ark Smør og 1 5/7 Kande Malt i Gaarden Tøsøen No: 83, indført fol: 174 med Attest.

Hr: Fogden Unmack fremlagde sin restance Liste over de betalte og udestaaende ordinaire Skatter for Sartors Skibreede Sommerting 1797, og dertil svarede den nærværende Almue hvoriblandt Lars Nielsen Bildøen og Hans Gullachsen Ebbesvig, at det betalte beløber 62 rd og det resterende beløber 388 rd var gandske rigtig.

Da ingen efter 3de Udraab havde videre \med Tinget/ at {tilføre} \udrette/ blev samme for denne Gang sluttet og Ophævet. H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Schiold Skibreede 1797.

Aar 1797 den 3de Maji blev holdet Som/m/erting for Schiold Skibreede paa Tingstædet Møllendahl, af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstleeden Høsteting tilnævnte Laugrettes mænd 1. Ole Olsen Sandahl, 2. Niels Iversen Fløen 3. Niels Rasmussen Nubben og 4. Anders Olsen Lie, der alle har aflagt Laugrettes Eeden for Laugmanden efter Attester. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da publiceret først

Forordningen angaaende Forligelses Indretninger paa Landet i Norge, datr: 20de Januarii 2797.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager

Major Ham/m/er Stævnt af Erich Erichsen Nore Jellestad med fleere

For Erich Erichsen Jellestad med de fleere mødte Procurator Balchen ved Fuldmægtig Huusbye, som til Hiem/m/el for Mødet fremlagde Fuldmagt af 12te f: M: og dernest Producerede Continuations Stævning af 3de April d: A: med Forkyndelses Paategning for de deri benævnte Parter og Vidner til hvilke sidste han ligeleedes fremlagde skriftlige Spørsmaale, efter hvilke han begjerede dem paaraabte og afhørte.

Bemeldte \Fuldmagt/ Stævning og Qvæstioner indtages her efter hinanden.

For General Veimesteren Hr: Major Ham/m/er mødte inden Retten Told Procureur Lytkien, som nest at igientage hvad han forhen under denne Tingsvidne Sag har erindret og paastaaet, declarerede at det Paafund, som Erich Jellestad ved en nu i Retteførte Continuations Stævning yttrer

1797: 25b

er aldeeles urigtig, om ….(?) saae vilde lade være ubemærket at Fornærmelse eller Forseelse i Ord er noget Langt andet og forskiellig fra deslige Forseelser i Gierningen.

Huusbye svarede at der kan være Muelighed i mange Paafund, men han paastod Vidnerne afhørte og ellers overlod Tingene til sin Skiebne paa sit Stæd.

Lytkien for sit Partie overlod Tingene ligeleedes til sin Skiebne paa sit Stæd, da han var overbeviist om at De delicta for hvilke Erich Jellestad ved Com/m/issions Dom/m/er er dømt ere ham fuldkom/m/en overbeviiste og i øvrigt betræffende de nu fremsatte qvæstioner troede han at nogen exception vilde være saa meget meere unyttig som denne Rettes Dom/m/er forhen i denne Sag har ved Eragtning under 12te Novembr: 1796 til det(?) andet expideret Vidne admitteret Sp: hvorvel Comparenten vedblev sin Formeening var uden for Sagen og altsaa ulovlig.

Huusbye sagde videre at naar Modpartiet selv, tilstaaer og Protocollen viiser at Spørsmaalet er antaget saa synes det noget for tidlig at kalde det ulovligt.
Derpaa fremkom som
1ste Vidne Arne Olsen boende paa Gaarden Øvre Todtland i Schiold Skibreede, aflagde Eed og vandt til de i Dag fremlagde Sp: af 12te f: M: Til 1ste Ney har aldrig for Major Ham/m/er sagt noget af det i disse Sp: omspurgte {indholder}. Og det 2de Sp: altsaa bortfalder.
2det Vidne Poul Larsen Hope boende paa Gaarden Hope i Schiold Skibreede, fremstod og aflagde Eed og efter at være formanet til Sandheds Udsigende forklarede til …d(?) Pr: Balchens Siide fremlagde Sp: af 12te f: M: i et og alt som nestforrige Vidne Arne Todtland
Huusbye Producerede til Slutning en Kongl: Bevilling af 7de Maji 1796 som fritager Citanterne for alle Udgifter i denne Sag, og efter Pr: Balchens Ordre begjerede Tingsvidnet sluttet.
Lytkien fandt nu for Tiiden og efter hvad passeret er intet videre fra sin Siide at erindre.
Da ingen af Parterne havde videre at tilføre blev Tingsvidnet sluttet og bleve Hr: Pr: Balchen beskreven meddeelt.

Hans Evers Cont: Anna Halvors Dotter

Pr: Kahrs lod fremlægge den ved sidstl: Høsteting givne Laugdaag for udeblevne Anna Halvors Dotter med paateg-

1797: 26

Forkyndelse af de for dette Skibreede autoricerede Kaldsmænd hvorefter han begjerede begge de Laugdagede paaraabte.
Laugdaget Anna Halvors Dotter Hæstebeite tilligemed hendes Værge Ole Olsen Hæstebeite [mødte] og vedtog lovlig Varsel.
Kahrs lod fremlægge derefter sin Deduction i den/n/e Sag, datr: 12te April 1797, hvortil han Refererede sig og indlod Sagen Dom.
Bemeldte Indlæg indtages
Anna Halvors Dotter og hendes Værge Ole Olsen havde intet paa Tilspørgende at tilføre, og hvorfore Sage optages

Jacob Taaning imod Ole Monsen Grynmøllen

Pr: Kahrs lod fremlægge Rettens seeneste givne Laugdag med paategnet lovlig Forkyndelse, hvorefter han begjerede den Laugdag\ede/ paaraabt, og fremlagde ligeleedes nu sin endelig Deduction i den/n/e Sag, hvortil han *Referede sig, og begjerede sig tilbageleveret den i Deduction paaraabte originale Kravs Seddel med Rettens Paategning efter at sam/m/e med den fremlagde Copie deraf er bleven Confereret, og saaledes indlod han Sagen Dom.
Ole Monsen Grynmøllen mødte og vedtog Laugdagens Lovlige Forkyndelse, og benægtede det fremlagde Beviis sin Rigtighed, og Declarerede at han ingensinde har indgaaet som Cautionist for Johan Holm for en længere Tiid end et Fierding Aars Betaling, men ikke for det heele, og for dette Fierdings Aars Leje har han betalt som Cautionist, ef..d(?) 7 mrk istæden for de paa Beviiset afskrevne 6 mrk og til at faae dette Beviist maatte han begjere Sagen udsat til neste Ting for saavel at \beviise/ Urigtigheden af Taanings Fordring som at faae det i Dag desangaaende foer han fremkomne i Retten besvaret.
Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den af Sagvolderen forlangte Udsættelse bevilges.

Da ingen havde videre at Iretteføre blev Tinget stillet i beroe til i Morgen. H: L: Jersin

(Tinget held fram seinare)

Politie Ret for Arne Skibreede 1797.

1797 den 4de Maji blev en Politie Ret sat for Arne Skibreede
Fogden Unmack fremlagde en skriftlig Stævning imod

1797: 26b

den uconfirmerede Dreng *Mon Mons Ellingsen af store Sandvigen af Arne Skibreede, i Følge Amtets Ordre af 8de f: M: for hans begangne Løsgængerie, som i øvrige udviiste over fald (overfald), til [at]? anhøre stævnte og ustævnte Vidner samt Dom at modta *modta, ligeledes er til dette Politie Forhør indkaldet som mødende Vidner den indstævntes Fader Elling Monsen Portner paa Manufactuur Huuset i Bergen, Eendelig fremlagde han og Amtets Befaling til denne Politie Ret saavelsom det forhen over bemeldte Dreng afholdte Forhør under 3de f: M: hvilket sidste han begjerede oplæst for den Tiltalte, samt derefter Vidnernes eedelige Forklaring indhentet.

Bemeldte Stævning Amtets Ordre saavel til Forhørets Afholdelse, som denne ….ation(?) bliver her at indtage, men det fremlagde og af Hr: [Fogden Unmack] afholdte Forhør bliver at vedhæfte Acten

Fogden begjerede derefter den Tiltalte fremkaldet og Forhøret for ham oplæst, om han nu ved Retten ville vedblive den forhen giorde Forklaring, og om noget videre fra hans Siide kunde blive bekiendt i Henseende hans Leediggang

Derpaa fremkom Tiltalte Mons Ellingsen af store Sandvigen af Arne Skibreede og vedblev den af ham giorde Forklaring i det ved Hr: Fogden Unmack afholdte Forhør af 3de April 1797, i et og alt efter at sam/m/e for ham nu inden Retten var oplæst.

Hr: Foged Unmack begjerede derefter Vidnerne fremlagde til Forklarings Aflæg og derpaa fremkom som

1ste Vidne Ole Sivertsen Skyds skaffer og boende i store Sandvigen og efter at være formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og vandt: at Tiltalte Mons Ellingsen har i en Tiid af 8 a 10 Aar været Leediggænger uden at have haft nogen fast Tieneste, og at han er en Ildesindet og Ondskabsfuldt Men/n/eske naar han er Drukken eller Beskienket, og at han er uconfirmeret og ey kan læse i Bog og at han en og anden Gang har bedet om en Skilling her han har truffet Vidnet; og Vidnet forklarede ellers at den Tiltalte naar han for Penge heller kiøber Drikke eller Brændeviin end at opspare sam/m/e til Mad og Klæde og Vidnet forklarede tillige, at den *Tiltale (Tiltalte) ingen *Tineste (Tieneste) har kundet bekom/m/et deels for hans Ubesindighed og Drikfældighed og nest for at han er uconfirmeret.

Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev {det} Vidnet Demiteret.

1797: 27

2det Vidne Niels Gullachsen Brechuus boende i store Sandvigen aflagde Eed og vandt, efter at være formanet til sandheds Udsigende forklarede i et og alt \ eenstem/m/ig med nestforrige Vidne/, og Tilføye[de] at han tillige intet Arbeide skal kunde \udrette/ med Skik {udrette}. Vidnet forklarede ellers paa Tilspørgende efter Hr: Fogdens Forlangende, at han ikke var tilstæde paa den Tiid den Tiltalt[e] var nærværende i hans Huus \og/ som i det

fremlagde Forhør \er/ om/m/eldt {Tiid}, men efter Vidnets Hustrues Fortælling ved hans Hiemkomst skal alt det i Forhøret omrørte være passeret.

Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev det Demitteret

3de Vidne Ole Monsen Fosvogen (Forvogen), boende i store Samdvigen, og efter at være formanet til Sandheds Udsigende {forklarede} aflagde Eed og vandt At Tiltalte Mons Ellingsen i den Tiid Vidnet har kiendt ham i en Tid af 6, har han ikke haft fast Tieneste men været Lediggiænger, {og} i øvrigt eenstem/m/ig med nestforrige 1ste Vidne.

4de Vidne Elling Monsen Portner paa *Manufachuset (Manufactuur huuset) i Bergen fremstod og forklarede at Tiltalte Mons Ellingsen har i den heele Tiid været halstarrig eller uforskam/m/et mod Vidnet som Fader, og at han ingensinde har været at formaae til at lære sin Cristendom, og i øvrigt har Vidnet intet hørt til ham eller seet ham siden \en/ Tiid af 16 a 18 Aar, og i øvrigt forlangede Vidnet som Fader at den Tiltalte hans Søn maatte bringes paa Manufactuur huuset for derved at holdes i Arbeide og Tugt, og liigeledes ved den Lejlighed at maatte erholde saa meget Frieheds Timer at han under Opsyen maatte {maatte} lære af sin Cristendom saa meget at han kunde bringes frem til Confirmation, og Vidnet Declarerede ellers at have hørt at den Tiltalt[e] er meget Drikfældig og troede at ingen Maade var at befordrede ham til et Ordentlig Men/n/eske end at erholde ham paa Manufacturet, som Vidnet indstændig udbad sig. Ellers sagde Vidnet at den Tiltalte hans Søn er paa 35te Aar gl: og fød i Bergen.

Derpaa fremkom den af den Tiltalte slagde Kone Synneve Jacobs Dotter, der er gift med *Rasmussen (Rasmus) Andersen i store Sandvigen og vedblev hendes i det fra Fogdens Siide fremlagde Forhør, og vidste i øvrigt intet at forklare.

Fogden nedlagde derefter følgende Paastand; Det er saa vel med de førte Vidne, som med den Tiltalte {Elling Monsens} \Mons Ellingsens/ egen Tilstaaelse, beviist at han er en

1797: 27b

*en Person der i mange Aar [ey]? har haft nogen fast Tieneste, hvor til hans ufornuftige og haardnakket Ildsindighed er eene Aarsag, ligesom hans egen Faders Forklaring Foreenet med Vidnerne viiser at dette er eene Aarsagen hvorfore han ikke er bleven i rette Tiid oplært og erholdt Kundskab i sin Cristendom. Da nu alle retsindige Huusbonder afskyer et sligt Menneske der hverken kiender Pligterne imod Gud eller hans næste, og saaledes stedse maae blive i Vandkundighed som et Umen/n/eske, vil den straf som Forordningen af 9de Augusti 1754 fastsetter for Løsgængere langt fra være tilstrækkelig for Mons Ellingsens Fremturenhed i det Onde, men til Sikkerhed for sine Medmen/n/eske da af en saadan Person kan befrygtes alt ondt uden derved selv at føle eller indsee sam/m/e.

I Følge heraf indlades Sagen Dom med Paastand at {Elling Monsen} Mons Ellingsen maae blive tilkiendt at hensettes paa Tugthuuset i Bergen at (og?) der saa længe at forblive indtil han derfra er bragt saa vidt i sin Cristendom ….(?) Confirmationen at han kiender Pligterne imod Gud og Men/n/eske, og det saa meget meere da hans Fader selv har forlanget sam/m/e, som den eeneste Maade, hvorved han troer at den Tiltalte i Tiiden kunde blive sig selv og sine Medmen/n/esker til Nytte.

Tiltalte Mons Ellingsen havde intet videre at tilføre end at han paastod en naadig Dom.

og Da ingen havde videre at tilføre optages Sagen Dom

og ellers var ved denne Politie Rets Behandling tilstæde som Vidner Anders Olsen Lie og Peder Rasmussen Nubben. H: L: Jersin

Dagen nestefter vedvarede Som/m/ertinget for Schiold Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og derpaa blev paaraabt de indstævnte Sager

Anna Sørens Dotter imod Elisabet Anders Dr: Tennebechlien.

Sagsøgersken mødte og æskede Sagen i Retten efter Udsættelse fra Contra Partiets Siide fra sidstleeden Høsteting, og paatrængede Dom efter den, \den/ Tiid nedlagde Paastand, med Tillæg at Sagvolderen maatte tilpligtes at betale 2 rd meere i de paastaaede Omkostninger

Contra Partiet mødte ey efter Paaraab
og Sagen optages

1797: 28

Hr: Fogden fremlagde sin Restance Liste for Sommertinget 1797 der beløber sig i alt som er betalt 80 rd 2 mrk og det Resterende beløber sig i {alt} til 959 rd 4 mrk, der inden den nærværende Almue blev oplæst, og blev bevidnet af de nærværende Michel Olsen Kirkebirkeland og Peder Olsen Riple, og blev tilstaaet i alt af den nærværende Almue at den var Rigtig.

{Og da ingen efter 3de Udraab havde videre med Tinget at udrette blev samme for denne Gang sluttet og ophævet.}

Derpaa blev publiceret

1. Et Afkald fra Jens Iversen Mollendahl til Johan Nordahl i Bergen for hans Hustrue Ingebor Margrethe Jensens Arv 76 rd 9 s i A: B: fol: Regnsk: No: 530, datr: 15de Decbr: 1796 og indført fol: 181
2. Marthinus Antoniussen Øvre Bratlands Obl: til Anna Sørens Dotter Øvre Bratland, stor 100 rd med 1ste Panteret i 2 pd 0 Mark Smør og 24 K: M: i Øvre Bratland No: 13, datr: 4de Maji 1797 og indført fol: 180
3. Et Bygselbrev fra Lars Steffensen Nedre Dyngeland paa Enken Kari Ols Dotters Vegne til Niels Olsen paa 3 pd 12 Mark Sm: og ½ Huud i Nedre Dyngeland No: 20, forhen brugt af Niels Nielsen, datr: 4de Maji 1797, hvorved fulgte Revers
4. Et Vilkaars [Brev] fra Niels Olsen Nedre Dyngeland til Enken Kari Ols Dotter paa endeel Aarl: Levekaar af nestforrige Anpart i Dyngeland No: 20, datr: 4de Maji 1797 og indført fol: 180
5. Et Skiøde fra Tollev Halvorsen Store Mithun til Enken Kari Ols Dotter paa 1 pd 6 Mark Smør og ¼ Huud i Nedre Dyngeland No: 20, datr: 4de Maji 1797 og indf: fol: 179 hvorhos fulgte Attest.
6. En Contract imellem Jacob Jacobsen Henne og Johannes Monsen Nedre Todtland angaaende Brugen af 2 pd 6 Mark Smør og ½ Huud i Nedre {Dyngeland} \Todtland/ No: *20, datr: 4de Maji 1797 og indført fol: 178.
7. Et Skiøde fra Johannes Monsen Nedre Todtland med fleere til Jacob Jacobsen Henne, paa 2 pd 6 Mark Smør og ½ Huud i Nedre Todtland No: 26, datr: 4de Maji 1797 og indf: fol:
   hvorhos fulgte Attest.
8. Et Bygselbrev fra Amund Olsen Tønnevig til Anders Andersen paa 1 pd 13 4/5 Mark Smør og 9/20 Huud i Gaarden Lund No: 34, datr: 4de Maji 1797 og hvormed fulgte Revers, forhen brugt af Bendix Nielsen.
9. Et Vilkaars brev fra Anders Andersen Lund til Niels Svendsen Lund paa endeel Aarl: Levekaar af foranførte Anpart i Lund No: 34, datr: 4de Maji 1797 og indf: fol: 180

10. Et Afkald til Rasmus Olsen Hougsdahl No: 35 fra Ole Olsen Dyngeland for hans Hustrue Christie Rasmus Dotters Arv

1797: 28b

3 rd 1 mrk 8 s. i A: B: fol: 128 datr: 3de Maji 1797 og indf: fol: 176

11. Afl: Friderich Jacobsen Haalands Obl: til Hendrich Formann stor 290 rd med Pant i Haaland No: 37, datr: 3de Maji 1788 og tingl: 6te Maji s: A: efter Qvittering af 2de Julii 1796.

12. Tingl: samme Debitors Obl: til Michael S: Thusen stor 500 rd med 1ste Panteret i Haaland \No: 37/ af Skyld 1 Løb S:r \og endeel Løsøre/ datr: 29de Junii 1796 og indf: fol: 176.

13. Een Ditto af s: Debitor til Niels Wintziansen Hille stor 100 rd med 2den Panteret i 1 Løb S:r i Haaland, datr: 16de Januarii 1797 og indf: fol: 178

14. Et Afkald til Ole Larsen Tvedt No: 39 fra Ingebor Niels Dotter for hendes Arv 13 rd 5 mrk 7 s i A: B: fol: 118, datr: 3de Maji 1797 og indf: fol: 176.

15. Aflyst Ole Michelsen Nøetvedts Obl: til Lector Arentz stor 195 rd med Pant i Nøetvedt No: 41, datr: 30te April 1789 og tingl: 3de Maji s: A: efter Qvittering af 3de Maji 1797.

16. Tinglyst samme Debitors Obl: til Peder Olsen Riple stor 250 rd med 1ste Panteret i 2 Pund Smør og ½ Huud i Nøetvedt No: 41, datr: 4de Maji 1797 og indf: fol: 176.

17. Et Mageskiøde imellem Capitain Kappe og Provsten Fritzner hvorved den første bliver ejer af 3 Pund Smør og 1 Mæle Malt og 1 Huud i Søre Jellestad No: 51, datr: 22de November 1796 og indf: fol: 182

18. Et Bygselbrev fra Frue Etats Raadinde Krohn og Agent Wollert Krohn til Hans Larsen Espeland paa 1 Bpd 2 M/ark S:r, 9 Kander Malt og ¼ Faar i Espeland No: 52 forhen brugt af Lars Hansen, datr: 31de Debr: 1796 med Revers.

19. Et Skjøde fra Ole Monsen Lieland til Mons Olsen paa 1 pd 16 ½ M/ark Smør 1 Mæle 1 ½ Kande Malt og 9/16 Faar i Lieland No: 57, datr: 18de April 1797 med Attest og indf: fol: 178

20. Een Obligation fra Mons Olsen Lieland til Hr: Hemming Friman Dahl stor 94 rd med 1 Pant i Lieland No: 57, datr: 3de Maji 1797 og indf: fol: 178.

21. Aflyst Ole Monsen Lielands Obl: til Hemming Friman Dahl stor 94 rd med Pant i Lieland No: 57. datr: 14de Junii 1777 og tingl: 7de Octbr: s: A: efter Qvittering af 26de April 1797.

22. Et Afkald til Ole Andersen Øfsthun No: 72 fra Niels Nielsen Øfsthun for sin Hustrue Brithe Jans Dr: Tvetteraases Arv 54 rd 3 mrk 12 s i A: B: fol: 125 Regnskabs No: 120, datr: 3de Maji 1797 og indført fol: 176.

23. Et Do: til Halvor Halvorsen Søevig No: 83 fra Lars Endresen Biørøen og Gudmund Haagensen Nore Biørøen for afdøde Lisbeth Mons Dotters Arv 60 rd 1 mrk 3 s i A: B: fol: 48 Regnskabs No: 48 og indf: fol: 175 og datr: 1ste Maji 1797.

24. Et Skjøde fra Poul Iversen Byenæs med fleere til Karie Hans Dr: og hendes Forlovede Hendrich Larsen paa 12 M/ark Smør og 8 Kander Malt i Nordeide No: 85, indberegnet Kiøberskens forhen ejende Anpart, datr: 2den Febr: 1797 og indf: fol: og hvorhos fulgte Attest af samme Dato.

25. Et Do: fra Brithe Ivers Dr: Grimstad med fleere til Iver Nielsen paa 1 Pund 3 M/ark Smør 1 Mæle Malt og ¼ Huud i Grimstad No: 90 datr: 3de Maji 1797 med Attest indf: fol: 179

1797: 29

26. Et Bygselbrev fra Provst Fritzner til Ole Olsen Øvre Dyngeland paa ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt i Gaarden Myrdahl No: 24, forhen brugt af Rasmus Olsen, datr: 6te Februarii 1797 med Revers.

27. Et Do: fra Jon Mariager i Bergen som Forstander for Seminarie Godset til Mons Olsen paa 18 M/ark Smør i Biørgen No: 91, forhen brugt af Jacob Larsen, datr: 22de April 1797 med Revers.

28. Et Skjøde fra Karie Niels Dr: Byenæs med fleere til Brithe Jacobs Dotter paa 18 M/ark Smør og ¼ Huud i Byenæs No: 93 indberegnet Kiøberskens forhen ejende Anpart deri, datr: 6te Februarii 1797 indf: fol: 175 med Attest af samme dato.

29. Et Do: fra Poul Iversen Byenæs til Iver Poulsen paa ½ Løb Smør og ½ Huud i Byenæs No: 93, datr: 2den Februarii 1797 med Attest, indf: fol: 175

30. Et Afkald til Poul Iversen Byenæs No: 93 fra Tollev Halversen Store Mitthun No: 71 som nye Anordnet Værge for Myndtl: Anna Jacobs Dotter, for bemeldte Myndtlings Arv 60 rd 4 mrk 3 s i A: B: fol: 128 til Forandring, indf: fol: 177. datr: 3de Maji 1797.

31. Et Do: til samme Værge fra Karie Hans Dr: for hendes Arv 15 rd 2 mrk 4 s i A: B: fol: 114 datr: 1ste Febr: 1797 indført fol: 173.

32. Et Do: til Michel Larsen Madhopen No: 102 fra {Michel Larsen} Brithe Hans Dotter for hendes Arv 15 rd 2 mrk 4 s i A: B: fol: 114 indf: fol: 175. \datr: 1ste Febr: 1797/

33. Et Do: til Ole Olsen Hollen No: 144 fra Zacharias Olsen for hans Arv 71 rd 4 mrk i A: B: fol: 118 Regnskabs No: 92, datr: 12te April 1797 og indført fol: 175.

34. Et Do: fra \Værgen/ Ole Olsen Hollen No: 144 som eeneste myndig Arving efter hans afdøde Dotter Martha Ols Dr: til Nordhordlehns Oberformynderie for hendes Arv 60 rd 5 mrk i A: B: fol: 118 Regnskabs No: 94 datr: 14de December 1796 indført fol: 175.

35. Et Ditto til Poul Nielsen Møllenpriis No: 147 fra Ole Olsen Øvre Fyllingen for afdøde Myndtling Martha Lars Dotters Arv 14 rd 5 s i A: B: fol: 106 datr: 3de Maji 1797 og indført fol: 177.

36. Et Auctions Skjøde fra Lars Thormonsen Søevigs Sterboe til Hr: Diderich Lyder Smidt paa 18 M/ark Smør og 1/8 Huud i Søevig No: 83, datr: 26de Augusti 1796 og indført fol: 183 med Attest af 4de Maji 1797.

37. Een Fredlysning udgivet af Fogden Unmack til Diderich Lyder Smidt med fleere, paa endeel Holmer med videre \under Gaarden Søevig No: 83/ datr: 4de Maji 1797 og indført fol: 181.

38. Een Obl: udgivet af Niels Andersen Søevig til Hans Berentzen Forman stor 79 rd med 2den Panteret i 1 Bpd 3 M/ark Smør, 12 Kander Malt og ¼ Huud i Grimstad No: 90, datr: 31te Decbr: 1796 indf: fol: 181

39. Et Auctions Skjøde fra Hr: General Krigs Commissair Gyldenkrantzes Sterboe til Hr: Hof Agent Jansøn paa 1 Løb Smør i Gaarden Damsgaard No: 121, der efter Fogdens Paategning, efter at alle de til Gaarden liggende Pladser som siden er Skyldsat bliver fradraget ikkun bliver tilbage 1 pd 12 M/ark S:r datr: 5te Januarii 1797 med Attest af 4de Maji 1797 og indført fol: 181

40. Et Skjøde fra Danckert Krohn til Capt: Jan Bøe paa et Stykke opryddet Mark, forhen lagt under Pladset Gyldenpriis og som nu er lagt under Gaarden Frydenbøe kaldet under Damsgaard No: 121, der under et med denne

1797: 29b

Plads blev Skyldsat i Følge Skyldsætnings Forretningen af 28de September 1796, datr: 28de April 1797 med Attest af 4de Maji s: A: indf: fol: 183

41. Een Obligation fra Jan Bøe; til Albert Petter Sagen i Bergen for hans Myndtling Anna Beatha Geelmuyden stor 700 rd med 1ste Panteret i 4 M/ark Smør i Frydenbøe No: 121 datr: 29de April 1797 og indført fol: 176.

42. Et Skjøde udgivet af Frue Gyldenkrantz til Hr: Clamer Meltzer paa Rydnings Gaarden Stranden af Skyld 7 M/ark Smør efter Skyldsætnings Forretningen af 27de April 1797, datr: 30te October 1796 med Attest af 4de Maji 1797 indført fol: 186

43. Et Ditto fra Frue Gyldenkrantz til Hr: Danckert D: Krohn paa Rydnings Gaarden Gyldepriis, der efter Skyldsætnings Forretningen af 27de April 1797 blev ansat for 5 M/ark Smør, datr: 26de Augusti 1796 med attest af 4de Maji 1797 og indført fol: 186

44. Et Odels Skjøde fra Hans Boht Geelmuyden til Hof Agent Jansøn, hvori han fraskriver sig Odels Retten til Hoved Gaarden Damsgaard, No: 121, datr: 7de Januarii 1797, og indf: fol: 186

45. Et Skjøde fra Frue Gyldenkrantz til Petter Lexau Senior paa Rydnings Gaarderne Nye Gierdet, Bachen og Børniepladset, der efter Skyldsætnings Forretningen af 19de April 1797, blev ansat for 12 M/ark Smør datr: 26de November 1796 med Attest af 4de Maji 1797 indført fol: 185

46. Et Skjøde fra Frue Gyldenkrantz til Hr: Doctor Johan Ludvig Fischer paa Nedre Damsgaard der efter Skyldsætnings Forretningen af 10de October 1796 blev kaldet Fredensland af Skyld 2 M/ark Smør datr: 26de November 1796 med Attest af 4de Maji 1797 indført fol: 187

47. Een Odels Lysning af Assessor Gyldenkrantz til Gaarden Nye Gierdet, Pladsen Bachken og Børnie Pladset samlet under et ved Skyldsætnings Forretningen for 12 M/ark S:r datr: 3de Maji 1797 indf: fol: 177.

48. Een Do: af Assessor Gyldenkrantz til Gaarden Nedre Damsgaard der blev ved Skyldsætnings Forretningen ansat for 2 M/ark S:r og blev kaldet Fredenslund, datr: 3de Maji 1797 og indført fol: 176.

49. Een Obl: udgivet af Niels Nielsen Øvre Nubben til Hr: Lauritz Holte Wensel stor 25 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus i Øvre Nubben under Kalfaret No: 136, datr: 22de April 1797 og indført fol: 177.

50. Et Afkald fra Marie og Didvert Henricha Krohn til Formynderen og Faderen Hr: Agent Claus Krohn for deres Arvemidler hver 562 rd 9 ½ s datr: 1ste Febr: 1797 og indf: fol: 232

51. Et Ditto fra Albert Krohn til samme Værge for hans 2de Arvelodder tilsammen 1124 rd 5 mrk 3 s datr: 1ste Febr: 1797 og indført fol: 232

52. Et Afkald fra Olina Karine Ols Dotter med Curator Hiorth Stuvitz til Værgen Steffen Standorph for hendes 2de Arvelodder tilsammen 58 rd 5 mrk 6 s: i A: B: fol: 121 og 580, Regnskabs No: 104 datr: 14de April 1797 indført Folio 179.

1797: 30

53. Et Afkald fra Cornelius Lampe med Curator Ernst Meyer til Værgen Henrich Kramer, for hans Arv 2571 rd 4 mrk 8 s i A: B: fol: 190 Regnskabs No: 146, datr: 2den Maji 1797 og indført fol: 180.

Da ingen havde videre med Tinget at udrette efter 3de Paaraab blev sam/m/e sluttet og ophævet. H: L: Jersin

Politie Ret for Arne Skibreede

Aar 1797 den 6te Maji blev en Politie Ret [sat] i Sorenskriverens Huus i Bergen af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Sr: Andreas Kreft og Niels von de Huude,

og blev udi Sagen anlagt af Fogden imod Mons Ellingsen saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Foruden at anklagede Mons Ellingsen efter Vidne Forklaringen og egen Tilstaalese har været Løsgjænger og hengiven til uorden af Drukkenskab, i hvilken Tilstand \han/ har begaaet den paaklagede Voldsomhed imod Konen Synneve Jacobs Dotter, som har givet Anledning til Actionen, er det og oplyst ved hans frivillige Bekiendelse og Forklaring af hans kiødelige Fader at han har været modvillig til Lærdom og Skolegang, hvorover han endnu er ucomfirmeeret i en Alder af henved 35 Aar og sættes af Stand at antage stadig Tieneste i Mangel af Confirmation da ingen dertil vil antage ham formedelst Savnet af Tieneste Pligterne under hans Skoelegang;

Thi tilfindes bemeldte Mons Ellingsen for slig Lediggang at arbeide i Bergens *Tuughuus (Tuugthus) 1 Maaned saa og at antvordes Stiftelsens Directions Omhue til Forblivende i Manufactuurhuuset under Tilhold til Skolegang og Preparation til Confirmation paa omtrent et Aars Tiid eller saa længe Øyemærkets Opnaaelse det skulde udkræve, for derved at bereedes til ordentlig Levemaade og Haandtering. At efterkom/m/es inden 3 Dage fra denne Doms Forkyndelse. H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Lindaas Skibreede [1797]

Aar 1797 den 10de \Maji/ blev Som/m/ertinget holdet for Lindaas Skibreede af den Const: Sorenskriver *af (og) de tilnævnte Laugrettesmænd Mons Iversen Schouge, udi Ole Monsen ibidems stæd, der havde Forfald, 2. Jacob Olsen Grimstad 3. Jacob Larsen Sætre, og 4. Magne Magnesen *Haaraas. Ved Tinget var tilstæde Foged Unmack

og blev da publiceret den sam/m/e Forordning som for Sartors Skibreede og som foran fol: 23 er anført.

Da ingen havde [videre]? at tilføre beroer Tinget til i Morgen. H: L: Jersin

1797: 30b

Dagen nestefter den 11te Maji vedvarede Som/m/ertinget for Lindaas Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i {For}gaar var tilstæde.

Da ingen efter Paaraab indfandt sig som ved Tinget havde at udrette beroer Tinget til i Overmorgen. H: L: Jersin

Dagen [nestefter]? den 13de Maji vedvarede Sommertinget for Lindaas Skibreede i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som ved første Tingdag var tilstæde.

Og blev da først publiceret.

1. Et Skjøde udgivet af Ole Gullichsen i Bergen med fleere til Sirie Ols Dotter og hendes Forlovede Niels Andersen Alver paa 17 5/11 Kande Malt og 8 8/11 Skilling Penge i Gaarden Indre Lyhren No: 1 indberegnet Kiøberens Arvelodder, datr: 4de Februarii 1797 med Attest af samme Dato, indf: fol: 191.

2. Et Mageskjøde imellem Pr: Niels Hiorth Stuvitz og Niels Andersen Indre Lyhren saaledes at den første bliver Eier af 17 5/11 Kande Malt og 8 8/11 Skilling Penge i Gaarden Indre Lyhren No: 1 efter Skjøde af 4de Febr: 1797 og den sidste bliver ejer af Gaarden Bakke 1 Bpd 6 M/ark Fisk, beliggende udi Brantzøe Skibreede under Svanneborks Jurisdiction, som han ejer efter Skiftebrev af 26de Juli 1796, datr: 4de Maji 1797 med Attest af 4de Maji 1797 og indført fol: 190, med Gjenpart.

3. Et Bygselbrev fra Niels Hiorth Stuvitz til Niels Andersen Indre Lyhren paa ½ Tønde Malt og 12 Skilling Penge i Gaarden Indre Lyhren No: 1, forhen brugt af Ole Knudsen datr: 5te maji 1797 med Revers.

4. Een Obl: udgivet af Michel Olsen Østrem til Lars Amundsen Indre Lyhren paa 6 6/11 Kande Malt og 3 3/11 Skilling Penge i Gaarden Indre Lyhren No: 1, stor 60 rd med 1ste Panteret, datr: 11te Febr: 1797, indf: fol: 189.

5. Et Odels Skjøde fra Ole Gullachsen til Michel Olsen Østrem paa Odels Retten til 1 Bpd Smør i Gaarden Indre Lyhren No: 1, datr: 25de Februarii 1797 og indført fol: 188.

6. Et Afkald fra Sisselle Jons Dotter til Værgen Jon Larsen Nedre Syslach No: 47, for hendes Arv 7 rd 7 s, i A: B: fol: \354/ datr: 11te Maji 1797 og indført fol: 188.

7. Et Afkald fra Fuuse Larsen Molland til Værgen Ole Bessesen Fieldanger No: 58, for hans 2de Arvelodder i A: B: fol: 364 og 369 datr: 10de Maji 1797 og indført fol: 187. tilsam/m/en 21 rd 2 mrk 1 s.

8. Et Skjøde fra Bertel Iversen Hindenæs til Ole Monsen Hodneland paa 8 Marker Smør og 4 Kander Malt i Gaarden Hodneland No: 65, datr: 15de April 1797 med Attest af 13de Maji 1797 og indført fol: 189.

9. Et Skjøde fra Mons Iversen i Bergen med fleere til Ole Olsen Hodneqvamme paa 8 M/ark S:r, 2 2/3 Kande Malt og 1/9 Faar i Gaarden Hodneqvamme No: 66, indberegnet Kiøberens Arvelod deri, datr: 11te Maji 1797 med Attest af 13de Maji 1797 og indført fol: 189.

10. Et Skiftebrev efter Konen Femja Ivers Dotter Hodneqvamme sluttet 17de October 1796, hvorved 8 M/ark Smør, 2 2/3 K:de M: og 1/9 Faar i Gaarden Hodneqvamme No: 66, blev udlagt Sterboe Enkemanden Ole Olsen og 5 Arvinger, og indf: fol: 188.

1797: 31

11. Et Afkald fra Ole Olsen Lille Lindaas for sin Hustrue Anna Anders Dotters 3 Arvelodder tilsammen 30 rd 2 mrk 6 s, til Værgen Ole Rasmussen Strømme No: 70 \i Radøe Skibreede/ i A: B: fol: 251, 364 og 370 Regnskabs No: 173 datr: 10de Maji 1797 indført fol: 187.

12. Et Ditto fra Rangele Mons Datter til Værgen Halver Monsen Wiig No: 81, for hendes Arvelod 9 rd 3 mrk 14 s, i A: B: fol: 470 datr: 10de Maji 1797 og indført fol: 187.

13. Et Bygselbrev fra Arnold Meyer til Thore Knudsen paa Gaarden Nore Fieldsbøe No: 97, forhen brugt af ham selv datr: 13de Maji 1797 med Revers.

14. Et Afkald fra Halver Knudsen Berge \No: 82/ til Værgen Ole Olsen Wiig No: 81 for Myndtlingen Anna Niels Dotters 2de Arvelodder tilsammen 57 rd 3 mrk 1 s til Forandring i A: B: fol: 364 og 365 datr: 7de Februarii 1797 indført fol: 192.

15. Een Grunde Seddel til Ellev Olsen Løetvedt No: 99 fra Arnold Meyer paa en Huusetomt 1 Stue 5 Alen Lang med Sval, datr: 4de April 1797, med Revers.

16. Et Bygselbrev fra Præsten Knud Fleischer til Mons Josephsen paa 2 Pund Fisk i Gaarden Brundtland No: 101, forhen brugt af Joseph Monsen, datr: 20de April 1797 med Revers.

17. Et Skjøde fra Anders Hansen Store Slire den ældre til Henrich Halversen Store Slire paa 18 M/ark Smør i Gaarden Store Slire No: 139, datr: 11te Maji 1797 med Attest, indført fol: 188.

18. Et Bygselbrev fra Ole Henrichsen Store Mattre til Ole Knudsen paa en Rydnings Plads Stordahlen kaldet under Matr: No: 162, datr: 13de {October} \Maji/ 1797 med Revers.

19. Et Bygselbrev fra Præsten Michael Sundt Tuchsen til Hans Erichsen paa 13 ½ M/ark S:r og 18 Kander Korn i Gaarden Hosteland No: 146, forhen brugt af Rasmus Haagnesen datr: 14de April 1795 med Revers.

20. Et Afkald fra Synneve Ols Dotter til Værgen Rasmus *Hagnesen Hosteland No: 146, for hendes 3 Arvelodder 3 rd 7 s, i A: B: fol: 323, 338 og 341 indført fol: 191, datr: 26de April 1797.

21. Et Ditto fra Anna Ols Dr: til s: Værge for hendes 2 Arvelodder 2 rd 2 mrk 4 s, i A: B: fol: 338, 341 datr: 26de April 1797 og indført fol: 192.

22. Et Do: fra Ole Thorsen Bakke paa sin afdøde Søster Marthe Thors D:rs Vegne til Værgen Halver Henrichsen Duesund No: 147, for hendes Arv 3 rd 2 mrk 6 s i A: B: fol: 320 datr: 11te Maji 1797, indført fol: 188.

23. Et Skjøde fra Guttorm Monsen Aadneqvamme til Johannes Knudsen paa ½ Løb Smør, 12 Kander Malt og 1 Faar i Aadneqvamme No: 171 indberegnet Kiøberens forhen ejende Anpart deri, datr: 11te Maji 1797 med Attest, indført fol: 189.

24. Et Vilkaarsbrev fra Johannes Knudsen Aadneqvamme til Guttorm Monsen og Hustrue paa endeel Aarlig Levekaar af næst forestaaende Skjøde datr: 11te Maji 1797 indført fol: 190.

25. Et Skjøde fra Ingebrigt Larsen Kringlebotten til Johannes Andersen paa 6 M/ark Smør i Kringlebotten No: 185, datr: 16de October 1795 med Attest, indført fol: 188.

26. Et Skjøde fra Ingebor Ingebrigts Dotter der er gift med Johannes Andersen Kringlebotten til Ole Johannesen paa 6 M/ark Smør i Kringlebotten No: 185, datr: 17de October 1795 med Attest, indf: fol: 188.

27. Et Skjøde fra Anders Larsen Kringlebotten til Iver Hansen paa 6 M/ark S:r i Kringlebotten No: 185, datr: 13de Maji 1797 med Attest indført fol: 189.

28. Et Vilkaarsbrev fra Iver Hansen Kringlebotten til Anders Larsen og

1797: 31b

Hustrue paa endeel Aarlig Levekaar af næst foranførte Skjøde datr: 13de Maji 1797 og indført fol: 190.

29. Et Odels Skjøde fra Jon Andersen Kringlebotten til Iver Hansen paa 6 M/ark Smør i Kringlebotten No: 185, datr: 13de Maji 1797 og indført fol: 190.

30. Et Skjøde fra Jon Nielsen Berge og Ole Olsen Wiig til Halver Knudsen Berge paa 2 Bpd 6 M/ark Smør og ½ Tønde Malt i Gaarden Berge No: 82, datr: 6te Februarii 1797 med Attest, indf: fol: 191.

31. Et Afkald fra Anders Hansen Alver til Værgen Michel Olsen Østrem No: 10, for Myndtlingen Anna Gullachs Dotters Arv 7 rd 3 mrk 7 s. til Forandring i A: B: fol: 375 datr: 3de Februarii 1797 og indf: fol: 191.

32. Et Mageskiøde af 22 Novbr: 1796 imellem Fane Præsteboerd og Cap: Cappe hvorved den første overdrager 1 pd 14 10/13 M/ark S: 2 M: 2 10/13 K: M: og 1 1/13 ….(?) penge(?) \i Riisøe? No: 44, indført fol: 182/

Tingsvidne

Ole Knudsen Fosse og Jon Andersen Kringlebotten mødte og anmeldte at de omtrent 6 Uger for Juul 1796 har Skudt en Biørn og frembragde nu inden Retten Huuden af den Skudte

Biørn, som blev mærket ved at afskiere den venstre \frem/Foed eller Klørne deraf, og {disse} begjerede sig nu en Attest herom for at erholde de dem tilkom/m/ende Skud Penge.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin dette Aar, med hosføyet Forklaring over de derpaa dette Ting skeede Afbetalinger og naar sam/m/e fradrages Indtægts Beløbet bliver Restancen 849 rd 3 mrk 8 s der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen havde videre med Tinget at udrette efter 3de skeede Udraab blev sam/m/e sluttet og ophævet. H: L: Jersin

Som/m/erting for Herløe Skibreede 1797.

Aar 1797 den 15de Maji blev holdet Som/m/erting for Herløe Skibreede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstleeden Høsteting udnævnte 4 Laugrettes mænd nemlig Johannes Larsen Herløevæhr, 2. Anders Nielsen Herløevæhr, 3. Torchild Nielsen *Fieldstad (Tieldstad?), 4. Johannes Michelsen Hatten, der alle have aflagt Laugrettes Eeden. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da publiceret en

Forordning betræffende Forligelses Væsenets Indretning paa Landet i Norge, datr: 20de Januarii 1797.

Taxations Forretnings Beedigelse

Johannes Monsen Miaatvedt og Helje Jacobsen Erstad mødte og fremlagde en af dem den 13de Maji sidstl: afholden Taxations Forretning paa Gaarden Nedre Dahle, paa en Anpart af Skyld 18 Mark Smør og 15 Kander Malt i Nedre Dahle, tilhørende Peder Andersen hvilken Jordepart er

1797: 32

taxeret for 100 rd og hvilken Taxation de nu inden Retten beedigede at være forrettet saaledes som den indeholder

Derefter paaraabt de indstævnte Sager og da ingen havde noget at i retteføre beroer Tinget til i Morgen H: L: Jersin

Dagen nestefter den 16de \Maji/ 1797 vedvarede Som/m/er tinget for Herløe Skibreede, i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

Opsidderne paa Huusebøe Christoffer Knudsen, med fleere Contra Assessor Kruger

For Assessor Kruger mødte Told Procureur Lytkien og Producerede skriftlig Contra Continuations Stævning, datr: 1ste April d: A:, og paategnet at være samtlige vedkom/m/ende lovlig forkyndt. Han irettelagde nu ligesom paa sidstafvigte Høste ting Huusebøes Opsidderes skriftlige Declaration med indbefattet forpligt, datr: 2den Augusti 1796 in originali, da Gjenpart deraf forhen er produceret.

Bemeldte Stævning indtages her

De ved den i Dag iretteførte Continuations Stævning indkaldte Vidner bad Lytkien maatte blive tilspurgt 1. Om de ikke var formaaet som Vitterligheds Vidner at være med Rasmus

Christoffersen paa sin Fader Christoffer Knudsen Huusebøes Veigne og end Jacob Arnesen samt Ole Friderichsen Huusebøe tilstæde paa Herløe Gaard den 2den Augusti 1796 (1797?) da benævnte Huusebøe Mænd af Hr: Assessor Kruger blev tilbageleveret de her i Sagen omtvistede Kiør, som i Sætre Marken var optaget. 2. Om ikke forbenævnte 3de Mænd fra Huusebøe ved sam/m/e Lejlighed frivillig underskrev med paaholden Pen den her i Rettelagde skriftlige Declaration af sam/m/e dato. 3. Om Documentets Indhold blev oplæst for og vedtaget af titbenævnte Huusebøe Mænd, førinden at disse Med Underskrift bekræftede sam/m/e. 4. Blev Vidnerne anmodet at underskrive Documentet til Vitterlighed, og forrettede dette efter at Hoved Personerne havde underskrevet sam/m/e. 5. Blev Documentet kort Tiid efter forsynet med stemplet Papiir, siden dette ikke ved Udstædelsen havdes ved Haanden? 6. Er Documentet i alle Deele nu i den sam/m/e Uforandrede Tilstand som da det blev oplæst og underskrevet og forsynet med stemplet Papiir?

Alle de i Stævningen benævnte mødte og vedtog lovlig Varsel, undtagen Rasmus Christoffersen Huusebøe og Frue Krigs Raadinde Koren, for hvilken Stævningen var paategnet at være forkyndt af de eedtagne Kalds mænd for Herløe Skibreede.

Lytkien begjerede Vidnerne der

1797: 32b

efter fremkaldet til Forklarings Aflæg og derpaa frem kom som

1ste Vidne Willum Monsen Lensmand for Herløe Skibreede og boende paa Gaarden Schielanger og efter at være formanet til Sandheds Udsigende aflagde Ed og vandt til de fra Hr: Lytkiens Siide fremsatte Sp:, Til 1ste 2det 3de, 4de og 5te jo i alt som omspurgt; Til 6te Jo, undtagen det ey var forsynet med stemplet Papiir da sam/m/e blev underskrevet, men siden efter kort Tiid blev beslaaet af Vidnerne og af dem beseglet.

2det Vidne Henrich Michelsen boende paa Gaarden Schielanger og efter at være formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og vandt til de fra Lytkiens Siide fremsatte Sp: i Dag i et og alt eensstem/m/ig med nestforrige 1ste Contra Vidne, som i Dag er afhørt.

Da ingen efter Tilspørgende havde at tilspørge Vidnet blev det demitteret.

Told Procureur Lytkien derefter producerede derefter et skriftlig Indlæg af Gaars dato med de derudi paaberaabte 2de Copier \en/ af Assessor Krugers Skiøde paa Herløe Gaard med samtlige dens tilliggende Herligheder og den anden af Hr: Fogdens udfærdigede Forbuds Forretning passeret den 30te Maji 1794, han Refererede for Resten til disse Brevskaber saavelsom til de førte Vidne Forklaringer, og indlod Sagen fra Assessorens Siide Dom.

Bemeldte Indlæg med 2de Bielager bliver her at indtage, men det fremlagde Document eller Forliig blev Hr: Lytkien tilbageleveret efter at sam/m/e paa nye blev confronteret med den forhen fremlagde Copie.

Hoved Sagsøgerne Huusebøes Opsiddere havde intet videre at tilføre end at de vedblev sin forhen nedlagde Paastand i denne Sag Henseende Tabet af de omhandlede Creature betreffende Afdrotten i den Tiid nemlig fra de blev tagne af Assessor Kruger og indtil de blev dem igien tilbageleveret og saaledes indlod og Sagen fra sin Siide Dom.

Lytkien vedblev sin Procedure uden at ville svare videre til denne Hoved Sagsøgernes urimelige invention.

Da ingen havde videre at tilføre optages Sagen.

Assessor Kruger, Contra Frue Koren
betreffende de under 13de og 16de Junii samt 30te Maji

1797: 33

1794 passerede forbude.
For Assessor Kruger mødte Told Procureur Lytkien og æske Sagen i Rette efter Udsættelse fra sidste Ting, med Declaration at siden den Tiid er der for at faae hævet saavel disse som fleere for Retterne verserende Tvistigheder imellem Hr: Assessoren og Frue Koren sluttet Kiøbe accord mellem dem, angaaende Bratzhoug, Huusebøe og Frue Korens ejende Andeel i Gaarden Koursbøe, som Hr: Assessoren for 1500 rd har afkiøbt Fruen og hvorom Lytkien nu inden Retten anviiste den originale mellem begge Contrahentere oprettede Kiøbe Contract, datr: 15de April 1797, men da Kiøbet formedelst den korte Tiid endnu ikke har kundet blive fuldbyrdet ved Skiødes Udfærdigelse af Frue Koren og Sønner, uagtet at Hr: Assessoren har paatrængt dette, saa maatte han af disse Aarsager ærbødigst beede denne Sag stillet i beroe til næste Høsteting, siden Hr: Assessoren inden den Tiid formoder at kunde kom/m/e i Besiddelse af det behøvende Skiøde, naar dette er erholdet i stand til at Declarere nærværende Sag hævet, Følgelig Kiøbe Contractens Indbefattende den han med Anviisnings Paategning begjerede sig tilbageleveret.
Den anviiste Kiøbe Contract blev Sagsøgeren tilbageleveret med Anviisnings Paategning.
Efter Paaraab mødte hverken Frue Koren eller nogen paa hendes Vegne, og derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den af Sagsøgeren Hr: Assessor Kruger forlangte Udsættelse bevilges til nestk: Høsteting for dette Skibreede, paa Følgende opgivne Grunde.

Tingsvidne Sag
af Pr: Stuvitz contra Konen Agnete Johannes Dotter.

For Actor Stuvitz mødte Told Procureur Lytkien og producerede skriftlig *Tingsdne(Tingsvidne) Stævning paategnet at være lovlig forkyndt for Parterne og Vidnerne. Ligesaa fremlagde han Præsten Hr: Koths Beretning af 8de Septbr: 1796, til Hr: Fogden Unmack, Hr: Fogdens seenere Ditto til Stiftet af 7de Febr: d: A:; og Stiftets Actions Ordre til Pr: Stuvitz af 9de Ditto. De indkaldte Vidner begjerede han derefter paaraabt og afhørte.
Indkaldte Agnete Johannes \Dotter/ mødte ey, ey heller de indkaldte Vidner, men paa Tilspørgende om Aarsagen hertil forklarede de 2de Eedtagne Stævne Vidner Lars Steffensen Schielanger og Magne Monsen Huusebøe, i Kraft af

1797: 33b

deres forhen aflagde Eed som beskikkede Kalds mænd, at da de i Gaar indfandt sig paa Gaarden Hop for at indkalde Vidne Aschild Nielsen Hoep, Jan Nielsen Hoep og Michel Jacobsen Hopshavn, befandt de den første meget syg og Sengeliggende og den anden ligeleedes at være syg, og just saa meget at han kunde sidde henved Sængen, men ingen kunde formedelst Svaghed kom/m/e ud af Huuset; Den 3de Person Michel Jacobsen Hopshavn forklarede Husfolkalet(?) at han var afreist med Skipet Paasche(?) Briggen kaldet nyelig før Paaske, og saaledes befandt Comparenterne ey ham tilstæde.
Pr: Stuvitz i Anledning af dette Vidnernes anmeldte Forfald maatte indstille om ikke med Tingsvidnet kunde udsættes til 6te Junii som den for Dom/m/eren belejligste Tiid, siden Ting Tauren som nu *Daglieg forestaaer, førinden hindrer ham fra at *afprodere (afprocedere?) deslige Sager, og ligeleedes indstilleede om ikke Sagen kunde til bemeldte Tiid igien vorde foretaget i Dom/m/erens Huus i Bergen, ligesom han ogsaa paastod at Vidnerne som ved Varselen fandtes nærværende maatte til sam/m/e Tiid og Stæd vorde forelagt under Falsmaal at møde til Forklarings Aflæg.
Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Da Dom/m/eren vedbliver at fortfare paa Tings Taurene i Nordhordlehn, lige til Pintstie, og saaledes ikke før kan foretage dette Tingsvidne i saadan Tiid, bevilges Pr: Stuvitz den forlangte Anstand til den 6te Junii førstk: hvor den da atter bliver at foretage i Sorenskriverens Huus i Bergen, og til hvilken Tiid de indkaldte Vidner derefter formedelst Forfald ej kunde møde tilstæde efter Actors Forlangende forelægges under Falsmaals *maals Straf at møde til eedeligt Vidnesbyrds Aflæg, og endelig bliver denne Udsættelse tillige at avertere Tiltalte Agnethe Johannes Dotter.

Clemet Jansen og Iver Rasmussen Hielmen imod Søren Halvorsen Nore Sælle
Citanterne mødte og fremlagde ved sidste Ting af Retten givne Laugdag for da udeblevne Søren Halvorsen Nore Sælle, med paategnet Forkyndelse, og begjerede ham derefter paaraabt.
Søren Halvorsen Nore Sælle mødte og vedtog lovlig varsel.
Citanterne Clemet Jansen og Iver Rasmussen Hielmen nedlagde nu følgende Paastand at ind-

1797: 34

stævnte Søren Halvorsen Nore Sælle, der ved de førte Vidner er beviist at have indgaaet det paastævnte Forliig, maae ved Dom vorde tilpligtet at betale efter det af ham indgaaede Forliig med dem, de derved belovede 1 rd 3 mrk, for det af ham udøvede Lyngskiær i deres Gaards Udmark, saa og at oprette dem dette Søgemaals Omkostninger med 3 rd og hermed submitterede de Sagen Dom.
Sagvolderen Søren Halvorsen Nore Sælle paastod at han ingenlunde har skaaret Lyng i deres Udmark men i fælles Udmark med dem, og i øvrigt om saa havde skeet; var det skeed af nøds Tilfælde paa Mangel af Foder til hans Creaturer, Sagvolderen sagde ellers at have indgaaet det paastævnte Forliig med Sagsøgerne, dog paa saadan/n/e Vilkaar at i Fald andre havde heller ingen Rettighed til saadant Lyngskier, ville han intet betale, og dette lyngskier skeede som meldt af trang, og lovede de paastævnte 1 rd 3 mrk for at undgaae Proces, i Fald han ingen Rettighed havde til saadant, og dermed indlod han Sagen Dom.
Citanterne vedblev sin forhen nedlagde Paastand, og holdt ufornøden at svare noget paa det fra Sagvolderens Siide tilførte.
Da ingen af Parterne havde videre at tilføre optages Sagen.

Derefter blev publiceret

1. Et Afkald til Jon Olsen Tostensvig No: 32 fra Synneve Jons Dotter for hendes Arv 6 rd 3 mrk 11 s: i A: B: fol: 182, datr: 19de Januarii 1797 og indf: fol: 192.
2. Et Skiftebrev efter Anna Knuds Dotter Dahle, begyndt 2den Novembr: 1796 og sluttet 17de Decbr: s: A:, hvorved 18 Mark Fisk i Dahle No: 37, for 30 rd blev udlagt til Sterboe Enkemanden Niels Monsen Dahle og 15 ¾ Mark Fisk i Ronge No: 33 for 30 rd blev udlagt til Dotteren Anna Niels Dotter, og indf: fol: 194
3. Et Bygselbrev fra Major Ameln til Michel Olsen paa 20 Mark Fisk i Næsse No: 36, forhen brugt af Ole Erichsen, paa Vilkaar at den/n/e Lejlænding Sælger al Avel af Søe og Jord til Eieren for Markets Priis og betaler og paaser at der bliver af der fange Fisk for hans Land strækning 1/5 Part deraf i Landslod, og at Østers [ey]? maae *maae optages eller anden Skiel, datr: 12te April 1797.
4. Een Obl: af Niels Amundsen Dahle til Johannes Michelsen Bredvig, stor 50 rd med 1ste Panteret i 20 27/64 Mark Fisk i Dahle No: 37, datr: 15de Maji 1797 og indf: fol: 193.

1797: 34b

5. Et Bygselbrev fra Frue Koren til Niels Johannesen paa 9 M/ark Fisk i Schiold No: 46, forhen brugt af Johannes Johan/n/esen, datr: 3de Maji 1797 hvorhos fulgte Revers.

6. Et Ditto fra Søren Halvorsen Telle (Selle?) til Mons Nielsen paa 1 pd 3 Mark Fisk i Nødenæs No: 51, forhen brugt af Niels Olsen, datr: 20de Octobr: 1796 og hvormed fulgte Revers.

7. Et Afkald fra Mons Monsen Nedre Waagenæs No: 51 i Radøe Skibr:, til Niels Olsen Nødenæs, for Myndtlingen Kari Steffens Dotters 2 Arvelodder, i A: B: fol: 251, tilsam/m/en 124 rd 4 mrk 6 s, ..(?) Fordring, datr: 15de Maji 1797 og indf: fol: 192.

8. Een Pante Obl: fra Lars Nielsen Indre Bragstad til Lars J Evie stor 99 rd med 1ste Pante Ret i 1 pd 12 Mark Smør i Indre Bragstad, No: 74, datr: 20de Octobr: 1795 og indf: fol: 193.

9. Et Skiftebrev efter Giertrud Mons Dotter Holmeknappen begyndt 6te Febr: 1797 og sluttet 28de Febr: s: A:, hvorved 8 Mark Smør og 2 2/3 K: M: i {Hiertaas No:} Holmeknappen eller Holme No: 77 for 100 rd blev udlagt til Sterboe Enkemanden Siur Nielsen og hans 5 Børn, indf: fol: 194.

10. Afl: Peder Christiansen Hæsdahl Obl: til Erich Hansen Eidsvog, stor 150 rd med pant i Hæsdahl No: 95, datr: 21de Octbr: 1794 og tingl: n: D:, efter qvittering af 14de Martii 1797.

11. Tingl: en Obl: af sam/m/e Debitor til Steffen Bergesen Rølland stor 150 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og ¼ Faar i Hæsdahl No: 95, samt 2 Kiør, datr: 15de Martii 1797 og indf: fol: 193.

12. Afl: Jacob Larsen Haatofts Obl: til Lars Larsen Sællevold for 48 rd og til Elling Johannesen Yttre Fosse 50 rd tilsam/m/en 98 rd med pant i Haatoft No: 98, datr: 8de Maji 1795 og tingl: n: D: efter Qvittering uden dato

13. Afl: en Do: udgivet af Peder Nielsen Strudshavn til Petter Bruus, stor 11 rd 18 s med Pant i et Vaanhuus paa Strudshavns Grund, datr: 7de April 1787 og tingl: 9de Maji s: A: efter Qvittering af 3de Maji 1797.

14. Een Forskrivelse fra Opsidderne paa Gaardene Bratzhoug, Huusbøe \No: 59/ og Koursbøe til Assessor Kruger, angaaende Forkiøbs Rettighederne af disse Gaarders Brug, datr: 28de April 1797 og indf: fol: 193.

15. Een Contract imellem Hr: Berent Frøchen og Johan/n/es Kielstrøm, angaaende Brugen af et Færsk Vand til Møllebrug, beliggende under Gaarden Florvog, datr: 3de Marti 1796 og indf: fol: 192.

{16. Een Do:}

Clemet Jansen og Iver Rasmussen Hielmen imod Søren Halvorsen Nore Selle
Citanterne mødte nu atter tilstæde og anmeldte

1797: 35

at de siden Sagen var optaget til Dom var bleven forligte med Sagvolderen, saaledes at han, nemlig Søren Halvorsen Nore Selle, til dem skal udbetale 2 rd 3 mrk, og tillige forbinde sig til at hverken han eller hans Efter kom/m/ende Eiere af hans Gaardepart i Nore Selle, skal \udrette saadant meere men/ frasige sig al Rettighed til at skiere Lyng i den paastævnte Strækning i Gaarden Hielmen eller yttre noget Slags brug i Gaarden Hielmens Udmark for Eftertiiden, og naar han nu her inden Retten vil Declarere og vedgaae saadan Foreening, begjerede De Sagen ophævet, uden at Dom deri behøvdes at afsiges.

Sagvolderen Søren Halvorsen forbandt sig nu at opfylde alle de af Sagsøgerne opgivne Forpligtelser, og lovede at hverken han eller hans Efter kom/m/ende Eiere af hans Eiende Anpart i Gaarden Nore Selle fra denne Tiid skulle have Rettighed til yttre noget Slags Brug i

den paastævnte Strækning i Gaarden Hielmens Udmark, og forbandt sig tillige at betale Sagsøgerne for deris hidtil hafte Udgifter med denne Rettergang de af dem paastaaede 2 rd 3 mrk og saaledes vare begge eenige uden at Dom i denne [Sag]? maatte fældes.

Clemet Jansen Hielmen med fleere imod Anders Iversen Nødenæs med fleere Citanterne mødte nu og æske Sagen i Rette efter Rettens seeneste givne Laugdag for det da udeblevne Vidne, med paategnet lovlig Forkyndelse, og begjerede derefter det Laugdagede Vidne Jon Rasmussen Nore Selle paaraabt og fremkaldet til Vidnesbyrds Aflæg.
Derpaa fremkom som
3de Vidne Jon Rasmussen tienende hos Faderen Rasmus Jonsen Nore Selle og efter at være formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og vandt: at han ikke saae nogen af Sagvolderne at skiære Lyng i Udmarken, som Sagsøgerne {søgte} siger at være sig tilhørende, undtagen han saae den eene Sagvolder Niels Jansen Nødenæsses 2de Børn at skiere og bringe med sig hver en Kipe eller Kurv med Lyng som Gaarden Hielmens Opsiddere paastaaer {sig} at være sig tilhørende, og Vidnet ansaae sam/m/e af Værdie 6 s:
Sagsøgerne troede nu at have fuldkom/m/en faaet beviist ved de førte Vidner at Sagvolderne have fornærmet dem ved deres Lyngskiær i Comparenternes tilhørende Udmark, og for saadan paaført Skade ved deres Lyngskiær *paa (paastoed de?)

1797: 35b

Sagvolderne tilfunden at betale 5 rd og for dette aftvungne Søgemaals Bekostning 5 rd og hvormed de submitterede Sagen Dom.
Efter Paaraab mødte ingen af Sagvolderne og Sagen optages

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sum/m/arisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin dette Aar, med hosføyet Forklaring over de derpaa dette Ting skeede Afbetalinger, og naar sam/m/e fradrages Beløbet bliver Restansen 643 rd, der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Endelig blev til Slutning publiceret
2. {En Skrivelse fra} Et Reskript af 17de Martii 1797, angaaende Pantsættelsen af Præsternes Naadens Aar
3. En Skrivelse fra Stiftet af 13de Maji 1797, angaaende Thomas Poulsens erholdte Dyrlæge Kunst, om at han maae have friehed at udøve sam/m/e.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet, men i det sam/m/e blev publiceret et
Afkald til Jacob Andersen Follesøe No: 1, fra Anders Poulsen Follesøe for hans Hustrue Gunnilde Jacobs D:rs Arv, 23 rd 1 mrk 5 s:, i A: B: fol: Regnsk: No: , datr: 6te Maji 1797 og indf: fol: 194. H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Radøe Skibreede 1797.

Aar 1797 den 17de Maji blev holdet Som/m/erting for Radøe Skibreede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidste Høsteting tilnævnte 4 Laugrettesmænd nemlig 1. Lars Olsen Waage, 2. Lars Pedersen Nedre Qvaleim, 3. Ole Hansen \Bøe/, 4. Ole Olsen Solem, der alle have aflagt Laugrettes Eeden. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da *blev *da publiceret *den (de) sam/m/e Kongl: Forordninger og Reskripter som for Herløe Skibreede og her foran fol: 31 og 35 ere anførte.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager, men da ingen havde noget {videre} at {til}føre i Rette beroer Tinget til i Morgen. H: L: Jersin

Dagen nestefter den 18de Maji 1797 vedvarede Som/m/er tinget for Radøe Skibreede med de sam/m/e Laugrettes mænd, som i Gaar var tilstæde.

1797: 36

Fogden imod gift Mand Johan/n/es Pedersen Mellingen og
Qvinde men/n/esket Brynnilde Ivers Dotter

Fogden anmeldte med mundtlig Varsel ved [de]? for Radøe Skibreede beskikkede Kaldsmænd at have ladet indkalde den gifte Plads mand Johannes Pedersen Mellingen og Piigen Brynnilde Ivers Dotter Sletten for deres anden Gang begangne Horerie at liide Dom til vedbørlig Undgiældelse efter Loven, ligesaa var og for den for Dem beskikkede Defensor Lensmand Christen Pedersen Bøe ved den ham tillagde Defensions Ordre, i Følge Amtets Skrivelse, varslet at møde i Sagen, for at iagttage de Paagjeldendes Ret i Følge Loven. For denne Action fremlagde Fogden Amtets Skrivelse af 3de den/n/e og begjerede de indkaldte paaraabte

Bemeldte Actions Ordre indtages \her/

Efter Paaraab mødte tilstæde gift Mand Johannes Pedersen Mellingen og qvindemen/n/esket Brynnilde Ivers Dotter, saavelsom den for dem beskikkede Defensor Lensmand Christen Bøe og vedtog {at være} Stævnemaalets lovlige Forkyndelse.

Fogden fremlagde Sognepræsten til Lindaas Præstegjæld Hr: Meyers Attest af 13de Febr: s: A: til Beviis for det paastævnte *Horie (Horerie), og her bliver at indtage.

Derpaa fremkom Tiltalte Brynnilde Ivers Dotter og vedblev at gift Mand Johannes Pedersen Mellingen var Barnefader til det af hende avlede \uægte/ Drengebarn. Ellers sagde hun paa Tilspørgende {anmeldte} at være af Alder 23 Aar gam/m/el og at være fød [paa] Gaarden Sletten i Lindaas Præstegjeld, og {efter} Laugrettet Skiønnede at hun er af saadan Alder.

Dernest fremkom gift Mand Johannes Pedersen Mellingen og tilstod nu inden Retten at være Barne fader til det af Qvindemen/n/esket Brynnilde Ivers Dotter avlede uægte Drengebarn, og at dette paasøgte Lejermaal er begaaet imedens hans Hustrue endnu lever, og paa Tilspørgende efter Fogdens Forlangende, Declarerede han at det paasøgte Lejermaal er bleven begaaet ved [at]? Qvindemen/n/esket Brynnilde har kom/m/et ind til ham i hans Huus paa en Tiid imedens hans Hustrue ey var Hiem/m/e.

Fogden fremlagde derefter et skriftlig Indlæg af Dags dato, hvorved han indlod Sagen Dom.

Bemeldte Indlæg blev inden Retten oplæst og her indtages

Hr: Fogden anviiste den ved under Retten (Underretten) den 10de Maji 1796 afsagde Dom over begge disse Tiltalte for det første af dem begangne Lejermaal, tilligemed den derved hæftede Seqvestrations Forretning, hvilke begge Deele

1797: 36b

han bad forblive i Retten indtil Dom/m/en over dem er afsagt, til Eftersyn, og derefter sig tilbageleveret

Lensmand *Peder *Christensen Bøe (Christen Pedersen?) fremlagde først den ham meddeelte Defensions Ordre af 6te d: M: og dernest et skriftlig Indlæg af Dags dato, hvorefter han ligeleedes indlod Sagen fra sin Siide Dom.

Bemeldte Defensions Ordre og Indlæg indtages her efter hinanden.

Fogden vedblev sin nedlagde Paastand og da ingen havde videre at tilføre blev Sagen optaget.

Derefter blev publiceret.

1. Et Bygselbrev fra Provsten Mischelet til Rasmus Jonsen paa 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Qvamme No: 13, forhen brugt af Jon Rasmussen datr: 9de December 1796 med Revers.
2. Et Do: fra Frue Koren til Lars Michelsen paa 9 M/ark Smør og 9 Kander Malt i Gaarden *Folleshaug (Tolleshaug) No: 16, forhen brugt af Johannes Jacobsen datr: 28de Decembr: 1796 med Revers.
3. Et Ditto fra Præsten Knud Geelmuyden Fleischer til Jens Olsen paa 18 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Waxtiold No: 21, forhen brugt af Ole Clausen, datr: 27de October 1796 med Revers.
4. Et Skjøde fra Christopher Andreas Myllenphort til Knud Larsen Watle paa 1 Bpd 21 M/ark Smør og 2 Mæler 6 Kander Malt i Gaarden Bratougle No: 23, datr: 25de Maji 1791 med Attest af 18de Maji 1797 og indført fol: 195.
5. Et Afkald til Ellev Johannesen Bouge No: 36 fra Johannes Larsen for hans Arv 29 rd 2 mrk 7 s i A: B: fol: 254 Regnskabs No: 186, datr: 17de Maji 1797 og indført fol: 195.
6. Et Skiftebrev efter Elling Johannesen Dalland begyndt 6te December 1796 og sluttet 20de s: M: hvorved 1 Bpd 8 ¼ M/ark Smør i Gaarden Dalland No: 49 for 85 rd blev udlagt Sterboe Enken Martha Gudmunds Dotter Dalland med 2 Børn og 1 Panthaver, indf: fol: 195.
7. Et Skjøde fra Magne Nielsen Udhelle til Michel Olsen Tosche paa 18 M/ark Smør og 9 Kander Malt i Gaarden Udhelle No: 54, datr: 17de Maji 1797 med Attest og indført Folio 195.
8. Et Afkald til Knud Johannesen Nedre Qvalem No: 58, fra Jacob Jonsen Miøs for hans Hustrue Karie Knuds Dotters Arv 5 rd 2 s i A: B: fol: 256, datr: 17de Maji 1797 og indført fol: 194.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1 Termin dette Aar, med hosføyede Forklaring, over de derpaa dette Ting skeede Afbetalinger, og naar samme fradrages Beløbet bliver Restancen 663 rd der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

1797: 37

Da ingen efter 3de Udraab havde videre med Tinget at udrette blev samme for denne Gang sluttet og ophævet. H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Alenfits Skibreede [1797]

Aar 1797 den 19de Maji blev holdet Som/m/erting for Alenfits Skibreede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en, af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting tilnævnte 4 Laugrettes mænd nemlig 1. I Stæden for Lars Olsen Alver der havde Forfald

sad hans Fader Ole Larsen Alver, 2. Hans Larsen Erstad 3. Knud Kielsen Nore Tidtland, 4. Gullach Olsen Houchaas der alle have aflagt Laugrettes Eeden. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

Og blev da publiceret de sam/m/e Kongelige Forordninger og Reskripter som for Radøe Skibreede og her foran fol: 35 ere anførte

Beedigelse af Taxations Forretning

Peder Michelsen Isdahl og Salamon Olsen Echeland mødte og fremlagde en af *den (dem) af Dags dato afholden Taxations Forretning paa Arne Olsen Nedre Mundahls ejende og tilhørende Anpart 2 pd Smørs Leje i Gaarden Øvre Mundahl, og beedigede nu inden Retten at den paa denne Gaardepart ansatte Taxt 250 rd ansaae de for den sande Værdie efter den nu værende Gangbare Priis, og uden at sam/m/e var skeed hverken af Vild eller Venskab.

Da ingen havde noget videre at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen. H: L: Jersin

Dagen nestefter den 20de Maji 1797, vedvarede Sommertinget for Alenfits Skibreede, med de samme Laugrettesmænd som ved Sommertinget var tilstæde.

Derefter blev publiceret.

1. Et Skiftebrev efter Konen Karie Ols Dotter Alver, begyndt 29de December 1796 og sluttet 21de Martii 1797, hvorved 1 Bpd Smør og ½ Tønde Malt i Gaarden No: 5 for 400 rd blev udlagt til Sterboe Enkemanden Peder Larsen Alver og 5 Børn, indf: fol: 196.
2. Et Skjøde fra Lars Jacobsen Øvre Tvedt til Hans Knudsen Øvre Tvedt paa ½ Løb Smør og 1 Mæle Malt i Gaarden Øvre Tvedt No: 6, datr: 31te Martii 1797 med Attest af 20de Maji s: A: indf: fol: 197.
3. Aflyst Ole Michelsen Tidtlands Obl: til Jon Rasmussen Qvam/m/e stor 90 rd med Pant i Søre Tidtland No: 15 datr: 24de October 1791 og tingl: 26de s: M: efter Qvittering af 14de Februarii 1797.
4. Aflyst Knud Kielsen Nore Tidtlands Obl: til Seims Fattig Casse stor 98 rd med Pant i Nore Tidtland No: 16, datr: 12te April 1796 og tingl: 11te Maji s: A: efter Qvitt: af 12te Maji 1797

1797: 37b

5. Tinglyst et Skjøde fra Knud Kielsen Nore Tidtland til Endre Pedersen Tidtland paa ½ Løb Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Nore Tidtland No: 16, datr: 20de Maji 1797 med Attest, indført fol: 199.
6. En Obl: udgivet af Endre Pedersen Nore Tidtland til Erich Hansen Dahl stor 200 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Nore Tidtland No: 16, datr: 20de Maji 1797 indf: fol: 198.
7. Et Afkald til Gullach Knudsen Houchaas No: 18 fra Enken Giertrud Gregorius Dotter for hendes afdøde Mand Gullach Olsen Berrefiords Arv 2 rd 3 mrk 10 s i A: B: fol: 291, datr: 19de Januarii 1797 indført fol: 196.
8. Et Ditto til Johannes Grimsen Berrefiord No: 21 fra Karie Ols *Dotters *Arv (fra Karie Ols Dotter for hendes Arv?) 10 rd 5 mrk 9 s. i A: B: fol: 305, datr: 19de Maji 1797, indf: fol: 196.
9. Een Obl: udgivet af Anders Halversen Nedre Møchisvold til Hr: Hendrich Pettersen Bruus i Bergen stor 50 rd med 2den Panteret i 22 ½ M/ark Smør og 14 2/3 Kande Malt i Gaarden Nedre Møchisvold No: 27, datr: 6te Maji 1797 og indført fol: 196.

10. Et Afkald til Nordhordlehns Oberformynderie fra Iver Nielsen Store Oxe No: 31 som Formynder for sin Søn afdøde Niels Iversen Store Oxe, for hans Arv 28 rd 13 s, i A: B: fol: 312, Regnskabs No: 562, datr: 29de Martii 1797 og indført fol: 195.

11. Et Ditto til Ole Knudsen Søre Kapperdahl No: 46, fra Johannes Monsen Echanger for sin Hustrue Martha Mons Dotters Arvelodder tilsammen 46 rd 3 mrk 15 s i A: B: fol: 474 og 482, indført fol: 195, datr: 22de December 1796.

12. Et Do: til Sjur Magnesen Søre Echanger No: 48 fra Lars Knudsen Store Oxe som nye indført Værge for Myndtl: Sjur Jacobsen Nore Echeland for hans 2de Arvelodder tilsam/m/en 34 rd 5 mrk 15 s i A: B: fol: 308 til Forandring, datr: 19de Maji 1797 indf: fol: 196.

13. Aflyst Niels Bergesen Seims Obl: til Mangers Præste gjelds Fattig Casse stor 60 rd med Pant i Gaarden Seim No: 51, datr: 15de Maji 1779 og tingl: 23de October s: A: efter Qvittering af 2 Maji 1797.

14. Et Deelebrev efter Myndtlingen Niels Iversen Hopland af 19de Maji 1797, hvorved den afdødes Fader Iver Nielsen Store Oxe blev udlagt 1 1/8 M/ark S:r og 15/16 K: M: i Gaarden Hopland No: 52 og 2 M/ark Smør og 1 1/3 Kande Malt i Gaarden Hopland No: 42, med Attest indført fol: 198.

15. Et Afkald til Peder Olsen Leivestad No: 59 fra Britha Lars Dotter for hendes Arv 7 rd 7 s, i A: B: fol: 281, datr: 20de Februarii 1797 indført fol: 196.

16. Et Bygselbrev fra Herman D: Jansen til Knud Pedersen paa 18 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Nore Leivestad No: 59, forhen brugt af Peer Olsen, datr: 12te April 1796 med Revers.

17. Afl: Helge Larsen Søre Leivestads Obl: til Berge Jacobsen Ryland stor 60 rd med Pant i Søre Leivestad No: 60, datr: 11te Maji 1784 og tingl: s: D: efter Qvittering af 19de Maji 1797. for resterende 30 rd.

1797: 38

18. Tinglyst en Obl: udgivet af Johannes Olsen Sættre til Steffen Bergesen Rolland og Steffen Knudsen Blindem hver 100 rd tilsam/m/en 200 rd med 1ste Panteret i 18 M/ark Smør og 9 Kander Malt i Gaarden Sættre No: 66 og 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Halsteensdahl No: 64, datr: 20de Maji 1797, indf: fol: 197.

19. Et Bygselbrev fra Johannes Olsen Sættre til Sjur Wichingsen paa 18 M/ark/er Smør og 9 Kander Malt i Sættre No: 66, forhen brugt af udstæderen selv datr: 19de Maji 1797 med Revers.

20. Afl: Arne Olsen Mundahls Obl: til Knud Larsen Giervig stor 98 rd med Pant i Nedre Mundahl No: 72, datr: 26de Januarii 1792 og tingl: 11te Maji s: A: efter Qvittering af 19de Maji 1797.

21. Een Afskrivelses Qvittering \tegnet/ paa Arne Olsen Mundahls Obl: til Ole Aschildsen Nepstad 100 rd og til hans Myndtling Erich Olsen Tæpstad 100 rd tilsammen 200 rd datr: 26de Januarii 1792 og tingl: 11te Maji s: A: med Pant i Nedre Mundahl No: 72 efter Qvittering for den 1stes Capital betalte 50 rd Altsaa Rester 150 rd Qvitterings dato 19de Maji 1797 og ligesaa Tingl: de paa samme Obl. anførte Paategninger den eene angaaende Pantets bortsælgelse ved Auction i Mangel af Rentens Betaling til rette tiid, den anden Oberformynderens Paategning at Obl: ey maae opsiges for saavidt Myndtl: deel angaaer uden hans foreviidende og Samtykke, begge datr: 19de Maji 1797 og indført fol: 197.

22. Een Bygselseddel fra Knud Larsen Indre Giervig til Arne Olsen Mundahl paa ½ Løb Smør i Nedre Mundahl No: 72, forhen brugt af Bygselmanden som Eier datr: 20de Maji 1797 med Revers.

23. Et Ditto fra Baste Andersen Nedre Reigstad til Rasmus Bastesen paa 1 Bpd Smør og 12 Kander Malt i Isdahl No: 81, forhen brugt af Magne Larsen, datr: 5te April 1797 med Revers.

24. Aflyst Sjur Wichingsen Brudknappens Obl: til Aad Aadsen Bleie af Hardanger stor 199 rd med Pant i Brudknappens Gjæstgiverstæd No: 83, datr: 26de Junii 1795 og tingl: 26de Octbr: s: A: efter Qvittering af 15de Maji 1797.

25. Tingl: et Skjøde fra Sjur *Wittingsen Brudknappen til Johannes Olsen Sættre paa Brudknappens Gjæstgiverhuuse No: 83, datr: 20de Maji 1797 med Attest, indført fol: 197.

26. Et Do: fra Michel Knudsen Indre Sæbøe med fleere til Ole Erichsen Hopland paa indberegnet Kiøberens Anpart deri, 18 M/ark Smør og 15 Kander Malt i Hopland No: 42, datr: 20de Maji 1797 med Attest indført fol: 198.

27. Een Obl: fra Ole Erichsen Hopland til Erich Larsen Morvig stor 40 rd med 1ste Panteret i næst anførte Anpart i Hopland No: 42 mod 3 ProC:to, datr: 20de Maji 1797, indført fol: 198.

28. Et Afkald til Magne Johannesen Melcheraaen No: 76 i Arne Skibreede fra Anna Steffens Dr: for hendes 2 Arvelodder 9 rd 5 mrk i A: B: fol: 546 og 578, datr: 17de Martii 1797 og indført fol: 196.

1797: 38b

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb, for 1ste Termin dette Aar, med hosføyede Forklaring, over de derpaa dette Ting skeede Afbetalinger, og naar samme fradrages beløbet bliver Restancen 545 rd 2 mrk 11 s der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab havde viidere med Tinget at udrette blev samme for denne Gang sluttet og ophævet. H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Echanger Skibreede 1797

Aar 1797 den 22de Maji blev holdet Som/m/erting for Echanger Skibreede paa Tingstædet Bernæstangen af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting tilnævnte 4 Laugrettesmænd nemlig 1. Anders Erichsen Schaar, 2. Niels Erichsen Storsætter, 3. I stæden for Berge Baarsen Kaalaas der havde Forfald var af ham tilformaaet og sad Rasmus Larsen Øvre Echanger, og 4. Magne Nielsen Hagesetter der alle for Laugmanden have aflagt Laugrettes Eeden. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack.

Derefter blev publiceret de sam/m/e Kongl: Forordninger og reskripter som for Alenfits Skibreede og her foran fol: 37 ere anførte.

Da ingen havde videre at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen. H: L: Jersin

Dagen nestefter den 23de Mai vedvarede Som/m/ertinget for Echanger Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, undtagen i stæden for Magne Nielsen Hagesetter der havde faaet Forfald var af ham tilformaaet og sad en gl: Laugrettesmand Iver Olsen Storsetter.

Beedigelse af en Taxations Forretning

Knud Jacobsen Selgelie og Sevat Andersen Houge mødte og fremlagde en af dem af Dags dato holden Taxations Forretning paa Gaarden Biørnevold No: 29, af Skyld 1 pd 3 Mark Smør og ¼ Tde: Malt, der tilhører Størch Aadsen Biørnevold, hvilken Jordepart af dem var taxeret for 200 rd, hvilken taxt de med Eed bekræftede at have anseet for den nu værende gangbare Priis i Kiøb og Salg, og den Taxation af dem var skeed uden enten Vild eller Venskab.

Derefter blev publiceret.

1. Et Afkald til Iver Bertelsen Hope No: 2 fra Bertel Iversen Hope for hans Arv 53 rd 1 mrk 14 s i A: B: fol: 474 Regnskabs No: 329, datr: 15de April 1797 indf: fol: 199
2. Et Mageskiøde imellem Cappitain Kappe og Provsten Fritzner hvorved den sidste bliver ejer af 1 Bpd 12 M/ark Smør Skatteskyld Landskyld ½ Løb Smør og 1 Huud i Gaarden Schaar No: 10, datr: 22de November 1796 indført fol: 182.

1797: 39

3. Een Pante Obl: udgivet af Ole Olsen Dyrdahl til Claus Jørgensen Hougsvæhr stor 200 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Dyrdahl No: 11, datr: 23de Maji 1797 indført fol: 201.
4. Et Afkald fra Lars Knudsen Schaar til Værgen Anders Olsen Stald No: 13, for Myndtl: Knud og Mons Larsens Sønner for deres Arv hver 4 rd 2 mrk 6 s. i A: B: fol: 484 til Forandring, datr: 23de Maji 1797, indført fol: 203.
5. Et Skjøde fra Hans Nielsen Almelie med fleere til Hans Jacobsen Hølleland paa 1 Bpd Smør og 16 Kdr: Malt i Hølleland No: 17, datr: 23de Maji 1797 med Attest, indført fol: 202.
6. Et Vilkaarsbrev fra Hans Jacobsen Hølleland til Enken Karie Lars D:r Hølleland paa endeel Aarlig Levekaar af næst forestaaende Anpart i Hølleland No: 17, datr: 23de Maji 1797 indført fol: 203.
7. Aflyst Jon Olsen Høllelands Obl: til Hans Olsen Almelie stor 70 rd med Pant i Gaarden Hølleland No: 17, datr: 30te October 1790 og tingl: 28de Maji 1791 efter Qvittering af 23de Maji 1797.
8. Tinglyst et Skjøde udgivet af Iver Bertelsen Hope med fleere til Bertel Iversen yttre Hindenæs paa 13 ½ M/ark Smør og 6 Kander Malt i Gaarden yttre Hindenæs No: 27 indberegnet Kiøberens Andeel deri, datr: 15de April 1797 med Attest af 23de Maji samme Aar, indført fol: 202.
9. Bertel Iversen yttre Hindenæs udstæder Vilkaarsbrev til Ingebor Bastes Datter paa endeel Aarlig Levekaar af næst foranførte Anpart i yttre Hindenæs No: 27, datr: 23de Maji 1797 indført fol: 201.
10. Een Obl: udgivet af Størch Aadsen Biørnevold, til Myndtlingen Martha Ols Datter fra Lie stor 96 rd med 1ste Panteret i Gaarden Biørnevold No: 29 af Skyld 1 Bpd 3 M/ark Smør og ¼ Tønde Malt, datr: 23de Maji 1797 indført fol: 200.
11. Et Bygselbrev fra Hr: Foged Unmack til Jacob Michelsen paa 18 M/ark Smør og 1 Mæle 6 Kander Malt i Gaarden Kleiven No: 31, datr: 22de Maji 1797 med Revers.
12. Et Skiftebrev efter Konen Inger Michels Dotter Hiemvig af 22de Februarii 1797, hvorved 1 Bpd Smør og 16 Kander Malt i Nedre Echanger No: 46, for 96 rd blev udlagt til Enkemanden Rasmus Andersen Hiemvig og 4 Børn, indført fol: 199.
13. Et Skjøde fra Rasmus Andersen Hiemvig med fleere til Michel Rasmussen Nedre Echanger paa 1 Bpd Smør og 16 Kander Malt i Gaarden Nedre Echanger No: 46 indberegnet Kiøberens Arvelod deri datr: 22de Maji 1797 med Attest, indført fol: 200.

14. Et Afkald til Anders Jacobsen yttre Eidsnæs No: 49 fra Baste Knudsen Kleppe paa sin Hustrue Martha Sjurs Datters Arvelodder tilsammen 22 rd 2 mrk 12 s i A: B: fol: 406, 443 og 449, datr: 22de Maji 1797 indf: fol: 200.

15. Aflyst Aasse Johannes Datters Obl: til Peder Erichsen Fieldschaal stor 40 rd med Pant i Gaarden Esseim No: 52, datr: 1ste Novbr: 1793 og tingl: 26de Maji 1794 efter Qvittering af 22de Maji 1797.

16. Tingl: et Skjøde fra Peder Erichsen Fieldschaal paa Myndtlingen Aasse Johannes Datters Vegne til Johannes Larsen Esseim paa 20 1/6 M/ark S:r og 8 2/3 Kande Malt i Gaarden Esseim No: 52 indberegnet Kiøberens Arvelod deri, datr: 23de Maji 1797 med Attest, indført fol: 202.

1797: 39b

17. Een Obl: udgivet af Johannes Larsen Esseim til Peder Erichsen Fieldschaal stor 44 rd med 1ste Panteret i 20 1/6 M/ark Smør og 8 2/3 K:de Malt i Esseim No: 52 mod 3 P:C:to, datr: 23de Maji 1797 og indført fol: 202.

18. Et Afkald til Anders Halversen Aschvig No: 59, fra Halver Iversen med Curator Ole Amundsen Washelle for hans to Arvelodder tilsammen 91 rd 1 mrk 15 s i A: B: fol: 172 og 173 Regnskabs No: 326, datr: 22de Maji 1797 og indført fol: 199.

19. Et Skjøde fra Wermund Simonsen Røe paa Enken Martha Ivers Datters Vegne til Simon Iversen paa ½ Løb Smør og 1 Mæle Malt i Gaarden Aschvig No: 59 indberegnet Kiøberens Arvelod deri, datr: 22de Maji 1797 med Attest, indført fol: 200.

20. Et Bygselbrev udgivet af Anders Monsen Rommereim og Anders Magnesen Byseim til Simon Iversen Aschvig paa 1/6 Part i Schaars Flom Saug No: 65, forhen brugt af Anders Halversen Aschvig, datr: 23de Maji 1797 med Revers.

21. Et Ditto af Torbiørn Knudsen Langedahl til Anders Johannesen paa 12 M/ark Smør i Langedahlen No: 84, forhen brugt af udstæderen selv, datr: 22de Maji 1797 med Revers.

22. Et Skjøde udgivet af Knud Olsen Nøetvedt til Niels Jørgensen Otterstad paa 9 2/11 M/ark Smør og 2 863/1188 Kande Malt i Otterstad No: 86, indberegnet Kiøberens Arvedeel deri, datr: 23de Maji 1797 med Attest, indført fol: 201.

23. {Et Vilkaarsbrev udgivet af} \Een Contract imellem/ Niels Jonsen Otterstad og Knud Olsen Otterstad angaaende en Huusetomt paa Otterstad med videre No: 86, datr: 23de Maji 1797 og indført fol: 201.

24. Et Skiftebrev efter Konen Ingebor Johannes Dotter Nyegaard begyndt 5te September 1796 og sl: 31te October samme Aar, hvorved 12 M/ark Smør i Gaarden Nyegaard No: 94 blev udlagt til Enkemanden Knud Gullachsen Nyegaard med 2 Børn indf: fol: 199.

25. Et Bygselbrev udgivet af Johan Garmann til Ole Olsen paa 18 M/ark Smør i Stald No: 13, forhen brugt af Anders Olsen *Stad (Stald), datr: 2de September 1796 med Revers.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin dette Aar, med hosføyet Forklaring, over de derpaa dette Ting skeede Afbetalinger, og naar samme fradrages Beløbet bliver Restancen 509 rd der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da saaledes ingen havde videre med Tinget at udrette efter 3de Udraab, blev samme for denne Gang sluttet og Ophævet. H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Hosanger Skibreede 1797

Aar 1797 den 24de Maji blev holdet Som/m/erting for Hosanger Skibreede paa Ting stædet Bernæstangen af den Const: Sorenskr:

1797: 40

i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting tilnævnte 4 Laugrettes mænd nemlig Mons \Johannesen/ Fougsdahl, 2. Johannes Olsen ibd: 3. Michel Olsen ibid: 4. Niels Rasmussen Fittie, der alle have aflagt for Laugmanden Laugrettes Eeden Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

Og blev da publiceret de sam/m/e Kongl: Forordninger og Reskripter som for Echanger Skibreede og her foran fol: 38 ere anførte.

Derefter blev publiceret.

1. Et Afkald fra Johannes Knudsen Moe \No: 23/ paa Myndtlingen Martha Johannes Datters Vegne til Værgen Knud Torbiørnsen Millesdahl No: 19 for hendes Arv 12 rd 1 mrk 3 s, i A: B: fol: 426 datr: 24de Maji 1797, indf: fol: 205.
2. Et Skiftebrev efter Konen Inger Michels Dotter Hiemvig af 22de Febr: 1797, hvorved 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Hiemvig No: 25 blev udlagt til Enkemanden Rasmus Andersen Hiemvig og 3 Børn, indført fol: 203.
3. Et Skiftebrev efter Manden Ole Jacobsen Hole af 20de Februarii 1797, hvorved 13 4/5 M/ark Smør og 5 1/10 Kande Malt i Nore Myching No: 47 blev udlagt til 3 Børn, og 9 M/ark Smør og ¼ Faar i Fugledahl No: 75, blev udlagt til Enken Martha Mons Dotter Hole, indført fol: 204.
4. Et Bygselbrev fra Ole Andersen Kleveland med fleere til Anders Jacobsen paa 1 Bpd 6 M/ark Smør i Kleveland No: 26, forhen brugt af Ole Andersen datr: 20de Martii 1797 med Revers.
5. Et Afkald til Halver Olsen Tøssen No: 27 fra Brithe Erichs Datter for hendes Arv 11 rd 1 mrk 4 s, i A: B: fol: 480, datr: 24de Maji 1797 indf: fol: 204.
6. Et Bygselbrev fra Haldor Andersen Hoshovde til Jacob Iversen paa 18 M/ark S:r og 12 Kdr: Malt i Nedre Kleppe No: 34, forhen brugt af Johannes Sæfindsen, datr: 24de Maji 1797 med Revers.
7. Et Do: fra Niels Olsen Miøs til Aschild Haldorsen paa 1 pd 4 M/ark S:r og 16 ½ K:de Malt i Miøs No: 41, forhen brugt af udstæderen Selv, datr: 24de April 1797 med Revers.
8. Et Do: fra Ole Jacobsen Kleveland og Lars Knudsen Egefit til Jacob Olsen paa 9 3/10 M/ark Smør og 6 1/3 Kande Malt i Hole No: 42, forhen brugt af Ole Jacobsen, imod at Bøxelmanden svarer Martha Mons D:r endeel Aarlig Levekaar, datr: 24de Maji 1797 med Revers.
9. Et Vilkaarsbrev til Enken Martha Mons Dotter paa endeel Aarlig Levekaar af nys meldte Brug i Hole No: 42 datr: 24de Maji 1797 indført fol: 205 fra Jacob Olsen Hole.
10. Et Skiftebrev efter Ingebrigt Johannesen Aasheim begyndt 19de Januarii 1797 og sluttet 21de Februarii s: A: hvorved 17 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Aasheim No: 45, blev udlagt til Panthaveren Johannes Johannesen Indre Eide og 4 Creditorer, indført fol: 203.
11. Et Ditto efter Inga Christens Dotter Aaseim begyndt 18de Januarii og sl: 21de Februarii 1797, hvorved af 12 M/ark Smør og 9 Kander Malt i Gaarden Aaseim No: 45, blev udlagt til Sterboe Enkemanden Ole Rasmussen Aaseim 10 9/10 M/ark Smør og 8 1/10 Kande Malt for 36 rd og til Sønnen Niels Olsen 1 1/10 M/ark S:r og 9/10 kande Malt for 4 rd, samt 3 M/ark Smør og 2 Kdr: Malt i Øfsthuus No: 44 for 9 rd indf: fol: 204.

12. Et Bygselbrev fra Johan Garman paa Moderen Madame Garmans Vegne til Johannes Simonsen paa 1 Bpd Smør og ¼ Tønde Malt i Fladaas No: 61 forhen brugt af Simon Andersen datr: 4de Martii 1797 med Revers.

1797: 40b

13. Et Afkald til Anders Nielsen Fugledahl No: 75 fra Lars Andersen Nore Myching No: 47, som nye Anordnet Værge for Myndtl: Synneve Johannes D:rs Arv 27 rd 2 mrk 7 s. i A: B: fol: 412 datr: 24de Maji 1797 og indført fol: 205.

14. Et Bygselbrev fra Niels Olsen Lie med fleere til Ole Nielsen Mossevold paa 18 M/ark Smør og ½ Faar i Fugledahl No: 75 forhen brugt af Ole Nielsen, datr: 2den Novbr: 1796 med Revers.

15. Et Afkald til Magne Gudmundsen Tvedt No: 88 fra Knud Rasmussen for hans to Arvelodder tilsam/m/en 39 rd 4 mrk 5 s i A: B: fol: 417 og 422, Regnskabs No: 278, datr: 18de April 1797, indført fol: 204.

16. Et Ditto til Anders Andersen Huustrulie No: 88 fra Anders Johannesen Huustrulie No: 90 som nye Anordnet Værge for Myndtlingen Martha Johannes Dotters Arv 39 rd 2 mrk 1 s i A: B: fol: 523, datr: 24de Maji 1797 indført fol: 204.

17. Et Ditto til samme Værge No: 90 fra Mons Johannesen Røscheland No: 12 i Mielde Skibreede, som nye Anordnet Værge for Myndtlingen Johannes Andersens Arv 35 rd 3 mrk 14 s i A: B: fol: 427, datr: 24de Maji 1797 og indført fol: 204.

18. Afl: Haldor Johannesen Næsses Obl: til Simon Olsen Strøm/m/e stor 60 rd datr: 24de Maji 1793 og tingl: n: D: med Pant i Næsse, No: 5, efter qvittering af 22de Maji 1797.

19. Afl: Anders Rasmussen Egemoes Obl: til Ole Andersen Nedre Helleland og Johannes Andersen Moestrøm/m/en, stor 98 rd, datr: 31te Octobr: 1791 og tingl: 1ste Novembr: 1791, med pant i Egemoe No: 8, efter qvittering af 22de Maji 1797.

20. Tingl: et Skiøde fra Knud Torbiørnsen Millesdahl til Søn/n/en Torbiørn Knudsen paa ½ Løb Smør i Millesdahl, No: 19, datr: 24de Maji 1797 og indf: fol: 207, hvorhos fulgte Attest.

21. Et Vilkaarsbrev fra Torbiørn Knudsen Millesdahl \til/ Knud Torbiørnsen og Hustrue paa endeel Aarlig Levekaar af ½ Løb S:r i Millesdahl No: 19, datr: 24de Maji 1797 og indf: fol: 207.

22. Et Skiøde fra Anders Nielsen Hoele til Joseph Knudsen Tvedten paa 12 Mark S:r Skatte Skyld i Gam/m/ersvig No: 20, datr: 1ste Martii 1797 og indf: fol: 208, med Attest

23. Et Skiøde fra Rasmus Andersen Hiemvig med fleere til Anders Rasmussen paa, indberegnet Kiøberens egen arvede Anpart 18 Mark Smør og 12 Kander Malt i Hiemvig No: 25, datr: 24de Maji 1797 og indf: fol: 209 med Attest

24. Et Vilkaarsbrev fra Anders Rasmussen Hiemvig til Faderen Rasmus Andersen paa endeel Aarl: Levekaar af nysmeldte Anpart i Hiemvig No: 25, datr: 24de Maji 1797 og indf: fol: 209.

25. Et Skiøde fra Hillebrandt Harmens i Bergen til Johannes Knudsen Klefland paa 12 Mark S:r 24 Kdr: Malt og 24 Skil: Penge i Klefland

1797: 41

No: 26, datr: 9de Maji 1797 og indf: fol: 206, med Attest.

26. Een Obl: fra Johannes Knudsen Klefland til Hr: Rector Arentz stor 287 rd med 1ste Panteret i 12 Mark S:r, 24 Kdr: Malt og 24 Skil: Penge i Klefland No: 26, med Besætning, datr: 24de Maji 1797 og indf: fol: 206.

27. Et Skiøde fra Hillebrandt Harmens i Bergen til Niels Nielsen Reveim den yngre paa 8 Kander Malt 2 Mark(?) 24 Skil: Penge i Klefland No: 26, med Laxevog, datr: 9de Maji 1797 og indf: fol: 206 med Attest.

28. Et Vilkaarsbrev fra Anders Jacobsen Klefland til Ole Andersen Klefland og Hustrue paa endeel aarlig Levekaar af 1 pd 6 Mark Smør i Klefland No: 26, datr: 24de Maji 1797 og indf: fol: 205.

29. Et Skiøde fra Anders Nielsen Hoele til Niels Andersen Hanistvedt paa 12 Mark S:r Skatte skyld i Wahre No: 37, datr: 1ste Martii 1797 og indf: fol: 207, med Attest.

30. Et Do: fra sam/m/e Sælger til Aschild Johannesen Wahre paa 12 Mark Smør Skatteskyld i Wahre No: 37, datr: 1ste Martii 1797 og indf: fol: 208, med Attest.

31. Et Skiøde fra Anders Nielsen Hoele til Fuuse Andersen Hoele paa 12 Mark Smør Skatteskyld i Wahre No: 37, datr: 1ste Martii 1797 og inf: fol: 208, med Attest.

32. Et Ditto fra Christen Nielsen Aaseim til Steffen Olsen Galteland paa 3 Mark Smør og 1 Kande Malt i Galteland No: 39, datr: 24de Maji 1797 og indf: fol: 205, med Attest.

33. Et Do: fra Rasmus Andersen Fettie til Ole Rasmussen Fittie paa indberegnet hans forrige \ejende/ Anpart deri 1 pd 7 Mark Smør og 10 ½ Kande Malt i Fettie No: 51, datr: 12te April 1797 og indf: fol: 207, med Attest.

34. Een Obl: fra Ole Rasmussen Fettie til Mons Halvorsen Nordaas stor 90 rd med 1ste Panteret i 1 pd 7 Mark Smør og 10 ½ Kande Malt i Fettie No: 51, datr: 12te April 1797 og indf: fol: 207.

35. Et Vilkaarsbrev fra Ole Rasmussen Fittie til Rasmus Andersen Fittie og Hustrue {følgende} [paa] \endeel/ Aarlig Levekaar af 1 pd 7 Mark Smør og 10 ½ K: M: i Fittie No: 51, datr: 12te April 1797 og indf: fol: 207.

36. Et Skiøde fra Anna Johannes Dotter Fyllingsnæs med fleere til Anders Johannesen paa 2 pd 9 3/5 Mark Smør og 19 1/5 K: M: i Huustrulie No: 90, datr: 1ste Novbr: 1796 og indf: fol: 208, med Attest

37. Een Obl: fra Anders Johannesen Huustruelie til Martha Johannes Dotter stor 98 rd med 1ste Panteret i nysmeldte Anpart i Huustrulie datr: 1ste Novbr: 1796 og indf: fol: 209.

38. Et Vilkaarsbrev fra Anders Johannesen Huustruelie til Anders Andersen Huustruelie og Hustrue, paa endeel Aarlig Levekaar af nysmeldte Anpart i Huustruelie, datr: 1ste Novbr: 1796 og indf: fol: 209.

39. Een Obl: fra Aamund Olsen Øyjorden til Myndtl: Johannes Andersen stor 36 rd med 1ste Panteret i endeel specificeret Løsøre beroende paa Øyjorden under Hosangers Præstegaard No: 40, datr: 9de Febr: 1797 og indf: fol: 210.

1797: 41b

40. Een Bevilling for Haldor Larsen paa et Gjestgiverie ved Pladsen Hamer under Ham/m/ers Præstegaard, datr: 6te Maji 1797 og indf: fol: 204.

Hr: Foged Unmack fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin dette Aar, med tilføyet Forklaring over den derpaa dette Ting skeede Afbetaling, og naar fradrages Beløbet bliver Restancen 522 rd 1 mrk der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig, som havde videre med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Mielde Skibreede 1797.

Aar 1797 den 27de Maji blev [paa] Tingstædet Mielde Gaard holdet Som/m/erting for Mielde Skibreede af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting tilnævnte 4 Laugrettes mænd, som her foran fol: 4 ere anførte. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da publiceret de sam/m/e Høy Kongl: Forordninger og Reskripter som for Hosanger Skibreede og her foran fol: 40 ere anførte.

Da ingen havde noget at føre i Rette efter Paaraab beroer Tinget til i Over Morgen.

H: L: Jersin

Dagen den 29de Maji vedvarede Sommertinget for Mielde Skibreede, med de samme Laugrettesmænd som i Forgaars var tilstæde.

Derefter blev publiceret.

1. Et Deele brev efter Iver Iversen Loftaas af 27de Maij 1797, hvorved 18 Mark S:r ½ M: Malt i Gaarden Loftaas No: 11 blev udlagt til hans 7 Arvinger, indført Fol: 211 med Attest.
2. Et Skiøde fra Ole Erichsen Loftaas og Hustrue Marta Rasmus Dotter m: f: til Niels Iversen paa 18 Mark S:r 6 Kd: Malt i Gaarden Loftaas No: 11 indberegnet Kiøberens Arvelod deri, datr: 27de Maij 1797 med Attest indført Fol: 213.
3. Aflyst Anders Pedersen Klevelands Obligation til Myndtlingerne Johannes og Lars Niels Sønner Græve, stoer 40 rd med Pant udi Gaarden Kleveland No: 17, datr: 26de Maij 1781, tingl: sam/m/e Dag efter Qvittering af 26de Maij 1797.
4. Aflyst Peder Nielsen Weaas Obl: til Peder Aadsen Weaa, stoer 170 rd med Pant i Gaarden Weaae No: 45, datr: 31te Maij 1788 og tingl: 2de Junii s: A: efter Qvittering af 27de Maij 1797.
5. Tingl: {Ander} et Skiøde fra Anders Pedersen Kleveland til Peder Andersen paa 15 Mark S:r 10 Kd: Mlt: i Klevland No: 17, datr: 22de Novbr: 1796 med Attest af 29de Maij 1797, indført Fol: 211.

1797: 42

6. Et Odels Skiøde fra Michel Andersen i Bergen til Peder Andersen paa 1 pd: 21 Mark Smør Skatteskyld i Gaarden Klevland No: 17; datr: 22de Novbr: 1796 indført Fol: 211.
7. Et Afkald til Ole Johannesen Hartvedt No: 42 fra Ole Johannessen for hans Arv 19 rd 6 s i A: B: Fol: 518, datr: 27de Mail 1797, indført Fol: 210.
8. Aflyst Ole Johannessen Schierpings Obl: til Ingebrigt Aadsen Søre Revheim stoer 98 rd med Pant i Schierping No: 44, datr: 23de Maij 1796, tinglyst neste Dag, efter Qvittr: af 27de Maij 1797.
9. Tingl: et Skiøde fra Ingebrigt Aadsen Søre Reveim til Johannes Johan/n/esen Schierping paa ½ Løb Smør 1 M: Mlt: i Schierping No: 44, datr: 27de Maij 1797 med Attest, indført Fol: 212.
10. Een Obl: udgivet af Johannes Johannessen Schierping til Ingebrigt Aadsen Søre Reveim stoer 98 rd, med Pant i ½ Løb S:r 1 M: Mt: i Schierping No: 44 mod 3 ProCto, datr: 27de Maij 1797, indført Fol: 212.

11. Et Vilkaars Brev fra Johannes Johannessen Schierping til Enken Inger Ols Datter paa een Deel Aarlig Levekaar, datr: 27de Maij 1797, indført Fol: 212.

12. Et Odels Skiøde fra Peder Aadsen Weaae til Johannes Johannessen Schierping paa ½ Løb Smør 1 M: Mt: i Schierping No: 44, datr: 27de Maij 1797, indført Fol: 211.

13. Et Bygselbrev udgivet af Johannes Fougstad til Iver Johannessen paa ½ Løb S:r 8 Kdr: Mt: og 2 s Penge i Øvre Mielde No: 58, datr: 28de Novbr: 1796 med Revers, forhen Brugt af Johannes Iversen.

14. Et Vilkaars Brev udgivet af Iver Johannessen Øvre Mielde til Johannes Iversen ibid: og Hustrue Karie Michels Dattr: paa een Deel Levekaaer af nestforanførte Anpart i Øvre Mielde No: 58, datr: 27de Maij 1797 indført Fol: 212.

15. Et Deelebrev efter Mons Johannessen Øvste Mielde af 27de Maij 1797 hvorved ½ Løb Smør 8 Kdr: Mlt: og 2 s Penge i Gaarden Øvste Mielde No: 58, blev udlagt Stervboe Enken Inger Ols Dattr: og hendes 2de Sønner, indført Folio 212.

16. Et Bygselbrev udgivet af T: T: Hr: Christen Larsen til Gudmund Gullachsen paa ½ Løb Smør og 2 M: Mlt: i Gaarden Mit Mielde No: 59 forhen brugt af Gullach Gudmundsen, dat: 24de Novbr: 1796, med Revers.

17. Et Vilkaars Brev udgivet af Gudmund Gullachsen Mit Mielde til Forældrene Gullach Gudmundsen og Hustrue Brithe Lars Datter paa een Deel Aarlig Levekaar af nestforanførte Anpart i Gaarden Mit Mielde No: 59 dat: 24de Novbr: 1796, indført Fol: 210.

18. Et Afkald til John Bastesen Rongved No: 51 fra Ole Olsen Søre Wevle for hans Hustrue Magdelie Einers Datters Arv 36 rd 1 mrk 15 s, i A: B: Fol: 524, Regnskabs No: 530, datr: 27de Maij 1797, indført Fol: 210.

19. Et Bygselbrev udgivet af Mons Andersen Nore Ascheland til Anders Nielsen ibid: paa 1 pd: S:r i Gaarden Nore Ascheland No: 64 forhen brugt af Britha Johannes Datter, datr: 27de Maij 1797 med Revers, og hvoraf Bygsel Manden beholder dette Brug i 16 Aar uden at nyde nogen Godtgiørelse for hans betalte Bygsel.

20. Et Afkald til Johannes Jensen Rivenæs No: 66 fra Steffen Johannessen Rivenæs for hans Hustrue Britha Niels Datters Arv 3 rd 3 mrk 3 s i A: B: Fol: *570 (520?), datr: 27de Maij 1797, indført Fol: 210.

21. Et Skiøde fra Johannes Nielsen Haucheland til Lars Rasmussen Aasseim paa 1 pd S:r, 16 Kdr: Malt i Aasseim No: 67, datr: 27de Maij 1797 med Attest, indført Fol: 210.

22. Een Obl: udgivet af Lars Rasmussen Aasseim til Johannes Nielsen Haucheland stoer 99 rd med første Panteret i 1 pd: S:r 16 Kd: Mlt: i Aasseim No: 67 mod 3 ½ Pcto datr: 27de Maij 1797 indført Fol: 211.

23. Et Afkald til Thomas Johannessen Schafthun No: 75 fra Karie Ols Dattr: for hendes Arv 14 rd 1 mrk 11 s i A: B: Fol: 520, dateret 27de Maij 1797 og indført Folio 210.

1797: 42b

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin d: A: med hosføyede Forklaring, over de derpaa dette Ting skeede Afbetalinger og naar samme fradrages beløbet bliver Restancen 556 rd der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab havde videre at tilføre blev Tinget for denne Gang sluttet og Ophævet. H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Arne Skibreede 1797.

Aar 1797 den 30te Maji blev paa Tingstædet Mielde Gaard holdet Som/m/erting for Arne Skibreede af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting tilnævnte 4 Laugrettesmænd som her foran fol: 11 ere anførte, *og *som Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

Og blev da publiceret de sam/m/e Høy Kongl: Forordninger og Reskripter som her foran fol: 35 ere anførte.

Da ingen havde noget efter Paaraab at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen. H: L: Jersin

Dagen nestefter den 31te Maji vedvarede Sommertinget for Arne Skibreede paa Tingstædet Mielde gaard i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

Derefter blev publiceret.

1. Et Vilkaarsbrev fra Anders Olsen Sætterdahl til Ingebor Johannes Datter paa endeel Aarlig Levekaar af 9 M/ark Smør i Sætterdahl No: 19, datr: 31te Maji 1797 og indført fol: 215.
2. Et Fæstebrev fra Michel Danielsen Indre Bouge og Lars Johannesen ibidem til Mons Monsen Øfstemielde paa en Rydnings-Plads kaldet Egeren en Slotteteig kaldet Sømestien {under Gaarden} en Skoveteig imellem Aspestølen og Naaren (Naaven) og en Ditto Sønden om Øgekleiven fra Bøegaren af samt en Nøste Tomt ved Søen alt under Gaarden Indre Bouge No: 22 paa Vilkaar at hans Børn efter ham skal have første Tilbud at faae samme Plads og Grund tilbøxlet, uden at denne Bøxelmand maae udøve ringeste Hugst anden Stæds end i de benævnte tvende Skauv-Teiger saa og at svare af Brugen heraf til Michel Boge 6 Dage og Lars Bauge 3 Dags Værk i Aanens Tiid uden anden Afgift, datr: 25de Maji 1796 med Revers.
3. Aflyst Mons Jensen Søre Songstads Obl: til Ole Olsen Sundland stor 50 rd med Pant i Søre Songstad No: 34 datr: 3de Junii 1794 og tingl: s: D: efter Qvittering uden Dato.

1797: 43

4. Tinglyst et Afkald til Johannes Olsen Helleland No: 35 fra Martha Johannes Datter for hendes Arv 6 rd 1 mrk 15 s i A: B: fol: 519, datr: 30te Maji 1797 og indført fol: 214.
5. Et Skjøde fra Peder Johannesen Garnæs til Johannes Pedersen paa ½ Løb Smør ½ Huud og ½ Mæle Malt i Garnæs No: 42, datr: 31te Maji 1797 med Attest indført fol: 215.
6. Een Obl: fra Johannes Pedersen Garnæs til Niels Einersen Ascheland stor 95 rd med 1ste Panteret i 18 M/ark S:r ¼ Huud og ¼ Mæle Malt i Gaarden Garnæs No: 42, datr: 31te Maji 1797 indført fol: 215.
7. Een Ditto af s: D: fra samme Debitor til Johannes Nielsen Houchedahl stor 95 rd med 1ste Panteret i en lige Anpart i samme Gaard indført fol: 216.
8. Et Vilkaarsbrev fra Johannes Pedersen Garnæs til Peder Johannesen Garnæs og Hustrue paa endeel Aarlig Levekaar af ½ Løb S:r ½ Hud og ½ Mæle Malt i Garnæs No: 42, datr: 31te Maji 1797 indført fol: 216.
9. Et Skiftebrev efter Gullach Tørmosen {yttre} \Indre/ Arne begyndt 10de December 1796 og sluttet 27de s: M: hvorved 2 Bpd Smør og 1/3 Huud i Indre Arne No: 45, blev udlagt til Sterboe Enken Martha Johannes Datter Indre Arne og hendes 2 Børn indført fol: 219

10. Et Bygselbrev fra Anders Johannesen yttre Arne med fleere til Johannes Nielsen paa 19 7/11 M/ark Smør 3/11 Faar og 3/11 Skilling Penge i yttre Arne No: 48, forhen brugt af Anders Johannesen paa 18 Aar, datr: 31te Maji 1797 med Revers.

11. {En Odels Lysning} Et Skiøde fra Diderich Adolph von Elie til Størchaar Colbeensen Næsse paa 21 M/ark Smør og 9 Kander Malt i Bredsteenslie No: 53, datr: 4de April 1797 med Attest af 31te Maji 1797 indført fol: 219

12. Een Obl: fra Størchaar Colbeensen Bredsteenslie til Diderich Adolph von Elje stor 200 rd med 1ste Panteret i nysnævnte Anpart i Bredsteenslie No: 53, datr: 4de April 1797 indført fol: 219

13. Een Odelslysning fra Adolph von Elie paa hans Søn Just J: G: von Elies Vegne til Gaarden Hetlebache No: 56 af Skyld ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt som bruges og Eies af Gregorius Olsen datr: 27de Maji 1797 indført fol: 213.

14. Et Skjøde fra Jon Olsen Houchedahl til Samuel Jonsen paa ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Hougedahl No: 72, datr: 30te Maji 1797 med Attest indført fol: 217.

15. Een Obligation fra Samuel Jonsen Houchedahl til Jon Olsen ibidem stor 200 rd med 1ste Panteret i nysnævnte Anpart i Gaarden Houchedahl No: 72 datr: 30te Maji 1797 indført fol: 217.

1797: 43b

16. Et Vilkaarsbrev fra Samuel Jonsen Houchedahl til Jon Olsen Houchedahl og Hustrue paa endeel Aarlig Levekaar af ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Houchedahl No: 72, datr: 30te Maji 1797 indført fol: 217.

17. Et Bygselbrev fra Samuel Jonsen Houchedahl til Jon Olsen Houchedahl paa ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Houchedahl No: 72, forhen brugt af Bøxelmanden som Eier, datr: 30te Maji 1797 med Revers.

18. Een Odelslysning fra Lars Andersen Melcheraaen paa 1 Bpd Smør og 16 Kander Malt i Morvig No: 73, som bruges af Morten Rasmussen, datr: 29de April 1797 indf: fol: 213.

19. Aflyst Magne Johannesen Melcheraaens Obl: til Erich Monsen Westerlien stor 90 rd med Pant i Gaarden Melcheraaen No: 76, datr: 5te Junii 1784 og tingl: s: D: efter Qvittering af 11te Martii 1797.

20. Tinglyst samme Debitors Obl: til Lars Magnesen for 30 rd Johannes Johannesen Hiorteland for 63 rd og Clemmet Nielsen Hiorteland 30 rd tilsammen 123 rd med 1ste Panteret i 2 Bpd 16 M/ark Smør og 10 2/3 Kande Malt i Melcheraaen No: 76 datr: 17de Martii 1797 indf: fol: 215.

21. Et Afkald til Magne Johannesen Melcheraaen No: 76 fra Lars Magnesen for hans Arv 36 rd 3 mrk 3 s: i A: B: fol: 563, Regnskabs No: 404, datr: 17de Martii 1797 indf: fol: 213.

22. Et Fæstebrev fra Aschild Knudsen og Gudmund Monsen Mithorvig til Johannes Thorsen paa et Stykke Opryddet Mark under Mithorvig No: 84, imod 2 rd Aarlig datr: 31te Maji 1797 med Revers.

23. Een Obl: fra Tosten Larsen Indre Horvig til Myndtl: Dorthe Anders Datter stor 32 rd med 1ste Panteret i 18 M/ark Smør i Indre Horvig No: 85, datr: 31te Maji 1797 indf: fol: 218

24. Aflyst Hans Knudsen Indre Horvigs Obl: til Aasene Capel med fleere stor 60 rd med Pant i Indre Horvig No: 85 datr: 21de November 1791 og tingl: 23de sam/m/e efter Qvittering af 27de Maji 1797.

25. Tinglyst samme Debitors Obl: til Mons Hansen Westerlien stor 60 rd med 1ste Panteret i 22 1/3 M/ark Smør og 13 1/36 Kde: Malt i Indre Horvig No: 85 datr: 30te Maji 1797 indf: fol: 216.

26. Et Deelebrev efter Anbiørn Olsen Sætterdstøel og Datter Ingebor Anbiørns Dotter hvorved 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Sætterstøel No: 89, blev udlagt til Sterboe Enken Brithe Ols Dotter Sætterstøel datr: 30te Maji 1797 indført fol: 217 med Attest.

1797: 44

27. Et Skiøde fra Britha Ols Datter Sætterstøel til Hans Olsen ibidem paa 18 Mark S:r og 1 M: Malt i Sætterstøel No: 89, datr: 30te Maij 1797 med Attest indført Folio 214.

28. Et Vilkaars Brev fra Hans Olsen Sætterstøel til Ole Jensen Sætterstøel paa een Deel Aarlig Levekaar i nysmeldte Anpart i Sætterstøel No: 89, datr: 30te Maij 1797, indført fol: 215.

29. Et Afkald til Jon Michelsen Espelie No: 92 fra Niels Knudsen for hans Arv 74 rd 3 mrk 3 s i A: B: Fol: 570, Regnskabs No: 414, datr: 30te Maij 1797 indført Fol: 214.

30. Et Skiøde fra Nils Knudsen med Curator Johannes Jacobsen Falchanger \til Erich Knudsen/ paa 1 pd Smør 1 M: Mlt: i Espelie No: 92, indberegnet kiøberens Arvelod deri, datr: 30te Maij 1797 med Attest, indført Fol: 218.

31. Et Odels Skiøde fra Ole Monsen i Bergen til Helie Tormosen Mellingen paa 1 Løb S:r og 1 M: Mlt: i Mellingen No: 93, datr: 7de Febr: 1797, indført Folio 214.

32. Et Skiøde fra Johannes Thorsen Mellingen til Helie Tormoesen paa 1 Løb S:r og 1 M: Mlt: i Mellingen No: 93, datr: 7de Februarij 1797, med Attest af sam/m/e Dato, indført Fol: 214.

33. Een Obligation fra Helie Tormosen til Madame Gorbitz i Store Sandvigen, stoer 399 rd med første Panteret i 1 Løb S:r 1 M: Mlt: i Mellingen No: 93, datr: 7de Febr: 1797, indført Fol: 214.

34. Aflyst Johannes Thorsen Mellingens Obligation til Steffen Knudsen Blindem stoer 200 rd med Pant i Gaarden Mellingen No: 93, datr: 30te Maij 1793, tinglyst sam/m/e Dag efter Qvittering af 9de Febr: 1797.

35. Een Ditto {af} \fra/ sam/m/e Debitor til Steffen Bergesen Rødland stoer 200 rd med Pant i {Blindem} \sam/m/e Gaard/ No: 93, datr: 30te Maij 1793, tingl: sam/m/e Dag, efter Qvittering af 9de Febr: 1797.

36. tingl: Een Contract imellem Johannes Johannesen Niaastad og Anders Siursen Niøtved (Niotved) \No: 34 i Mielde Skibreede/ hvorved den sidste bliver overladt een Slotteteig kaldet Ramskields Dahlerne, mod 12 s Aarlig Afgift, datr: 31te Maij 1797, indført Fol: 216.

37. Et Afkald til Ole Sivertsen i Store Sandvigen No: 64 fra Agnete Lars Datter i Bergen for hendes Søn Jacob Nielsens Arv 7 rd 5 mrk 7 s, i A: B: Fol: 127, datr: 6te Maij 1797, indført Fol: 214.

38. Aflyst Hans Christian Astrups Obl: til Agent Wollert Dankertsen Krohn stoer 1200 rd med Pant i Gaarden Aastvedt No: 65, datr: 11te Febr: 1795, tingl: 6te Junij s: A: efter Qvittering af 11te Martij 1797 hvormed fulgte Opsigelse af 16de Decbr: 1796.

39. tinglyst et Skiøde fra Hans Christian Astrup til Arent Greve paa 1 Løb Smør og 1 Tønde Malt i Aastvedt No: 65, datr: 3de Maij 1797 med Attest af 31te s: M: indført Fol: 222

40. Een Kiøbe Contract imellem Hans Christian Astrup og Arent Greve angaaende Gaarden Aastvedt No: 65, datr: 4de Novbr: 1796 indført Fol: 221

41. Et Skiøde fra Ingebrigt Ellingsen Øyjorden til Mons Olsen paa een Deel Huusebygninger staaende paa Gaarden Øyjorden under No: 64, datr: 25de Aprill 1797, med Attest af 31te Maij 1797, indført Fol: 221

1797: 44b

42. Een Obl: fra Mons Olsen Øyjorden No: 64, til Jon Monsen Biørchelund stoer 90 rd med Pant i een Deel Huuser paa Øyjorden, datr: 25de April 1797, og indført Fol: 221

43. Een Contract imellem Eieren Johan Garmann og Mons Olsen Aasseim angaaende Brugen af Rydnings Pladsen Øyjorden datr: 24de Martij 1797 og Indført Fol: 221

44. Aflyst Madame Hagelsteens Obl: til Ole Johan Steen stoer 999 rd med Pant i Møllebruget og Huusebygningerne under første Rode No: 2, datr: 20de Junij 1795 og tingl: 28de Novbr: s: A: efter Qvittering af 6te Maij 1797.

45. Aflyst samme Debitrix Obl: til Sønnen Didrich Hagelsteen stoer 1099 rd med Pant i samme Eiendom, datr: 21de Novbr: 1795 og Tinglyst 28de sam/m/e, efter Qvittering af 6te Maij 1797.

46. Et Skiøde fra Madame Hagelsteen til Sønnen Didrich Hagelsteen paa Møllebruget og Huusebygningerne under 1. Rode No: 2, datr: 10de Decbr: 1796, indført Fol: 223 hvorhos fulgte Attest af 31te Maij 1797.

47. Een Obl: fra Didrich Hagelsteen til Margretha Elisabeth Thuroe m: f:, Tilsammen 2011 rd 89 ¼ s, med 1ste Panteret i Møllebruget og Huusebygningerne under 1ste Rode No: 2, datr: 26de Janr: 1797, og indført Fol: 223 og 224

48. Aflyst Anders Andersen Biørchelunds Obligation til Ole Johan Steen stoer 99 rd med Pant i et Vaanhuus i 1ste Rode No: 31, datr: 7de Janr: 1790 og tingl: 27de Novbr: s: A:, efter Qvittering af 8de Aprill 1797.

49. Tinglyst Een Obligation fra Anders Christoper Larsen til Madame Gorbitz stoer 99 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus under 1ste Rode No: 64, datr: 4de Aprill 1797 og indført Fol: 222

50. Et Skiøde fra Steffen Nielsen til Lars Steffensen paa et Vaanhuus, under 2de Rode No: 3, datr: 7de Martij 1797 og indført Fol: 222 hvorhos fulgte Attest af 31te Maij 1797.

51. Een Contract imellem Lars Steffensen og Faderen Steffen Nielsen Angaaende at den sidste med Hustrue skal have frit Huus i Nysmeldte Bygning No: 3 i 2de Rode, indført Fol: 222 dat: 12te April 97

52. Tinglyst een Transport Obl: fra Hr: Johan Garmann til Moderen Madame Garmann paa 50 rd, datr: 29de Maij 1775 og indført Fol: 221

53. Aflyst Iver Pedersens Obl: til Johann Garman stoer 50 rd med Pant i et Vaanhuus under 2de Rode No: 22, datr: 26de Janr: 1769 og tingl: 8de Junij s: A: efter Qvittering

54. Et Skiøde fra Erich Olsen til Ole Qvistlin paa et Vaanhuus under 2de Rode No: 26, datr: 4de Aprill 1797, og indført Fol: 223. Hvorhos fulgte Attest af {31te Maij 1797} sam/m/e Dato

55. Et Fæstebrev fra Johann Garman til Ole Qvistlin paa Grunden under Nysmeldte Vaanhuus, datr: 16de Martij 1797, indført Fol: 223

56. Et Skiøde fra Berthe Rasmus Datter i Sandvigen til Christopher Nagel paa et Nøst under 2de Rode No: 49, datr: 8de Maij 1797 og indført Fol: 220 hvorhos fulgte Attest af 31te Maij 1797.

57. Et Fæstebrev fra Johan Garmann til Christopher Nagel paa Grunden under nysmeldte Nøst, datr: 29de April 1797 og indført Fol: 220

1797: 45

58. Et Auctions Skiøde fra Madame Beyers Fallit Boe til Ole Johann Steen paa et Vaanhuus under 2de Rode No: 52, datr: 29de Aprill 1796 og indført Fol: 224. Hvorhos fulgte Attest af 11te Junij s: A:

59. Et Skiøde fra Ole Johan Steen til Johan Beyer paa et Vaanhuus under 2de Rode No: 52, datr: 20de Maij 1796 og indført Fol: 225 hvorhos fulgte Attest af 11te Junij s: A:

60. Een Obl: fra Madame Anna Maria Sal: Johann Beyers til Jacob Ibsen, stoer 699 rd med første Panteret i Vaanhuuset under 2de Rode No: 52, dat: 8de Maij 1797 og indført Fol: 225

61. Et Fæste Brev fra Johann Garmann til Johan Beyer paa Grunden under Vaanhuuset i 2de Rode No: 52, datr: 23de Maij 1796 og indført Fol: 226

62. Et Do: fra Johan Garmann til Anna Maria Sal: Johann Beyers paa een Engelykke under Vaanhuuset i 2de Rode No: 52, datr: 24de April 1797 og Indført Fol: 226.

63. Et Fæstebrev fra Johan Garmann til Erich Olsen Lauaas paa een Huuse Grund til et Nyt Huuses Opbyggelse i 2de Rode No: 54 dat: 22de Aprill 1797 og Indført Fol: 220

64. Et Skiftebrev efter Johann Ellingsen Beyer af 3de Martii 1797, hvorved Vaanhuuset i 2de Rode No: 52 blev udlagt til Stervboe Enken Anna Marie Beyer, indført Fol: 226.

65. Et Skiøde fra Ole Ellingsen til Hr: Gerhard Cappe et Snelle paa et Nøst udi 1ste Rode No: 54 datr: 2de Maij 1797 og indført Fol: \219/ hvorhos fulgte Attest af 31te Maij 1797.

66. Et Do: fra Ole Johann Steen til Gerhard Cappe et Snelle paa et Nøst i Store Sandvigen under 1ste Rode No: 56 datr: 10de Maij 1797 og indført Fol: 220 hvorhos fulgte Attest af 31te Maij 1797.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin med hosføyede Forklaring over de derpaa dette Ting skeede Afbetalinger og naar samme fradrages Beløbet bliver Restancen 674 rd 4 mrk, der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter trende Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev samme sluttet og ophævet. H: L: Jersin

Polietie Forhør for Sartors Skibreede [1797]

Aar 1797 den 6te Junii Formiddag Kl: 9 blev i Sorenskriverens Huus i Bergen foretaget et Politie Forhør for Sartors Skibreede af den Constituerede Sorenskriver i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Ole Sivertsen og Anfind Olsen begge af store Sandvigen.

Pr: Hiorth Stuvitz mødte for Peder Michelsen Nore Echerhovde af Sartors Skibreede og tilkiendegav at han for nogle Uger siden af Politi Betient Jansen er voldelig overfaldet i hans Baad, som laae ved Triangelen her i Byen, og hvorefter

1797: 45b

han for denne hans og Jansens Mellemhandling under saadan Adfærd end og er bleven tiltalt til Strafs Lidelse af Jansen som Klager af Politie Kam/m/er Retten her i Bergen, men da de vigtigste Personer som skal kunde give Oplysning om Handlingen og den Peder Michelsen paaførte Fornærmelse ere boesatte Mænd under Sartors Skibreede under Nordhordlehns Jurisdiction, var Comparenten ærbødigst begierende dem her for deres Competente Forum afhørte hvad de veed om den her ommeldte Anke, og der om aflægge eedelig Vidnesbyrd; Til

hvilken Ende Comparenten fremstillede først Ole Olsen Nore Echerhovde, der er boesat paa bemeldte Gaard Nore Echerhovde.
Indkaldte Jens Jansen Politie Betient i Bergen, mødte og fremlagde en Promemoria af Dags dato tillige med den deri paaberaabte Politie Rettes Eragtning, afsagt for Politie Kam/m/er Retten den 23de f: M: hvilket Skrift her indtages.
Pr: Stuvitz vedblev sin Paastand om Vidnernes Førelse og forbeholdt Svar under Hoved Sagen paa det nu fremlagde Skrift fra Politie Betient Jens Jansen samt en Udfskrift deraf til saadant Brug, med ydermere Begjer at originalen maatte følge med Udskriften for at foreviises enten Politi Retten eller ober Politie Com/m/issionen Forfatternes og Udstædernes Haandskrifter og Underskrifter derudi, end videre sagde han at der ikke i dette Skrift er handlet noget om det nu fremstillede Vidne Ole Olsen Echerhovdes saa kaldede udviste Partiskhed i Sagen i Politi Kam/m/er Retten, og formodede derfore saa meget meere at han blev admitteret til Vidnesbyrd som han aldrig tilforn har kundet misbrugt sig for benævnte Ret, men her i megen Alvorlighed og med største Velvillighed fremstiller sig at aflægge et upartisk eedelig Vidnesbyrd til Sandheds Oplysning i Sagen, og Comparenten bad end videre at Dom/m/eren ville for at være fri for Mistanke om hans Sandheds Udsigende, forelæse og betyde ham Lovens Eed førend sam/m/e Corporlig af han her for Retten bliver aflagt.
Politi Betient Jansen benægtede alt det af Hr: Procurator Hiorth Stuvitz tilførte og henholdt sig til sin nedlagde Exception.
Bergens Byes Kaldsmænd Jan Henrich de Lange og Erich Bøe fremstod nu og forklarede at de den 3de d: M: har mundtlig indkaldet Politie Betient Jens Jansen til denne Politi Ret at anhøre

1797: 46

Vidner angaaende en imellem ham og Peder Michelsen Echerhovde for Politie Kam/m/er Retten i Bergen verserende Politi Sag.
Pr: Stuvitz sagde at Politiebetient Jansen har selv ved sit møde her i Dag og i det fremlagde Skrift vist at saadan Varsel er ham forkyndt og at Exception derimod nu er af blot udflugt af Sagens Forlængelse, som strider imod Anordningerne, og naar Comparenten faaer frem/m/et sin Paastand om de nu fremstillende Vidners Afhør skal Sagen ufeilbar fra Peder Michelsen Echerhovdes Siide blive sluttet den ved Politi Kam/m/er Retten her ved (i?) Bergen bestemte Udsættelses Tiid til Sagens Behandling nestkom/m/ende Tirsdag
Politie Betient Jansen vedblev sin nedlagde Exception og paastod Rettens Kiendelse førend der maatte skrides til Vidnes Afhørelse.
Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Da Peder Michelsen Echerhovde ikke selv har meldt sig for Retten men Hr: Procurator Hiorth Stuvitz paa hans Vegne har mødt og har ladet indkalde Politie Betient Jens Jansen i Bergen ved mundtlig Varsel, til dette Politie Forhør, kan denne Varsel ikke ansees gyldig i Anledning den derimod skeede Exception paa Grund af Forordningen af 3de Junii 1796 dens 6 Capitel 17 § der udtrykkelig paabyder skriftlig Stævnemaal, hvorfore Sagen afviises til lovligere Stævning førend Vidner kan afhøres.

Tingsvidne Sag for Herløe Skibreede [1797]

Aar 1797 den 6te Junii blev i Sorenskriverens Huus i Bergen af den Constituerede Sorenskriver foretaget et Tingsvidne, i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Ole

Sivertsen og Anfind Olsen begge af store Sandvigen, efter Udsættelse fra den 16de Maji sidstl:

Actor Pr: Hiorth Stuvitz mødte og producerede Rettens seeneste Kiendelse den 16de Maji sidstl: med forkyndelses Paategninger, hvilke sidste viiser at alle deri benævnte og Sagen vedkom/m/ende ere lovlig indkaldede, og bad de deri benævnte og kaldte Vidner maatte blive paaraabte, og i Tilfælde af Udeblivelse deres Forfald tilkiendegivet saaledes som Stævne Vidnernes Paategning indeholder.

Pr: Snabel som anordnet Defensor for Tiltalte Agnete Johannes Dotter der for nerværende Tiid skal være syg, mødte og fremlagde skriftlig Indlæg af

1797: 46b

Dags dato, hvorefter han forventede Rettens Eragtning paa den deri fremsatte Exception.

Pr: Hiorth Stuvitz troede at den som meddeelte Actions Ordre af 9de Febr: 1797 preleminair Forhøret af 7de sam/m/e Maaned og Præste attesten af 8de Septbr: 1796, hvilket alt forhen i denne Sag er produceret giver ham som Actor fuldkom/m/en Adgang til det de i Preliminair Forhøret fremstillede Comparenter med de fleere Daabs Vidner som have været tilstæde ved Barnet Berentines Daab i Dom Kirken den 19de Novembr: 1796 maatte \op/tages til Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag, hvis Konen Agnethe Johannes Dotters Forbrydelse der udinden skal blive oplyst; Thi ingen anden end disse, som hun formodentlig under denne Affaire har handlet med kan give Oplysningen saasom Moderen til Barnet ey under nogen af Forretningerne ere saa bestemt opgivet at man kan udfinde hvem hun var eller for Tiiden opholder sig men allene det eeneste som kan udfindes er at Saggivne Agnete Johannes Dotter har begaaet dolens(?) som Actionen befaler at oplyse

Defensor forestillede at hans nedlagde Exception imod Vidnet Jon Nielsen Hop formeentlig bliver saa meget meere Grundet, som han efter den autentiqve Præste Attest, som i Defensors Indlæg er ommeldet, bliver Hoved Manden i denne Handling hvorefter Comparenten vedblev sin Protest imod dette Vidnes Antagelse i et Tilfælde hvor Tiltalte Agnete Johannes Dotter tillægges urigtigen Beskyldning for at have giort en Falsk Angivelse til Præsten om Barnemoderens Fødselsstæd, som dog ikkun af denne selv ved Daabs Actens Reqvisition har anbragt og den Hoved Stævningen som \ved/ Byetinget er nedlagt just indeholder den/n/e falske Anmeldelse som de største gravamen paa Agnete Johannes Dotters Siide vil det saa meget mindre kunde indrøm/m/es at bemeldte Jon Hop i denne Sag mod hende som Vidne kan antages

Actor forestillede at Jon Nielsen Hops Forklaringer i Henseende Delictumet, for saavidt det vedkom/m/er Agnete Johannes Dotter maae være feil enten i Præste Attesten eller i Preliminair Forhøret, saasom de deri ere forskiellige, men dog troede han at den sidste nemlig denne i

1797: 47

Preliminair Forhøret saasom denne heeder Forklaring i Vidners Nærværelse, og den anden blot en Anmeldelse for Præsten, enten for at frie Agnete Johannes Dotter eller andre for Følgerne af den uvislige(?) Omgangs Maade han var vidende der med Barnets Daab var begaaet. I Følge den Kongelige Forordning af 21de Maji 1751 troede Actor at baade han Dom/m/eren og Defensor var høyst forbunden at søge al muelig Oplysning om Forbrydelsen, og denne troede han, som før er sagt ikke kan nøyagtigere indhentes end af den der have været Vidne ved Barnets Daab, af hvem Jon Nielsen Hop var den eene.

Defensor Replicerede at der maae blive en betydelig Forskiel imellem Parters og Paagieldendes Forklaringer under et ubeeediget Preliminair Forhør og en eedsoren

Embedsmands Attest i hans Minesteriale Forretninger saa at meeningen altiid maae blive for den sidste; videre fandt ey Defensor fornøden at anmærke ved Actors sidste tilførte, men henholdt sig til sit forrige.

Kiendelsen optages til i Morgen Formiddag Kl: 8, til hvilken Tiid Vidnerne atter haver at møde. H: L: Jersin

Dagen nestefter den 7de Junii continuerede Tings vidne Sagen i Nærværelse af de sam/m/e Vidner som i Gaar var tilstæde og blev da i Anledning den i Gaar fremsatte Exception imod Vidnet Jon Nielsen Hop af Dom/m/eren saaledes

Eragtet

Den producerede Præste Attest af 8de Septbr: 1796, fra Sognepræsten til Aschøen Hr: Koth, viiser tydelig at det nu indstævnte Vidne Jon Nielsen Hop har været den der hos Præsten har bestilt Barne Daaben og tillige angivet at *Barmoderen (Barnemoderen) hos ham har lagt i Barselsæng, følgelig altsaa maae ansees som Paagjeldende i Sagen, hvorfore bemeldte Jon Nielsen Hop ey kan admitteres til Vidnesbyrds Aflæg i denne Sag, i Anledning den der i mod skeede Exception.

Derefter blev paaraabt de 2de andre indstævnte Vidner men ingen af dem mødte, men Jon Nielsen Hop var tilstæde saavel i Gaar som i Dag, og de 2de brugte Kaldsmænd Ole Sivertsen og Anfind Olsen forklarede at Vidnet Aschild Nielsen Hop befandtes Syg og Sængeliggende paa den Tiid ham blev tilvarslet at møde med dette Tingsvidne og Michel Jacobsen at være udreist til Grønland nyelig før Paaske og er ikke ventende tilbage \førend/ første Julii Maaned d: A:

Actor bad [om]? udskrift af det passerede for at tilstilles

1797: 47b

Stiftet til nærmere *Oderes (Ordres) Udstædelse, hvorleedes der i den/n/e tvetydige Sag skal handles eftersom Parten efter den afsagde Kiendelse kan ansees at være forandret eller formeeret til to Personer i stæden for en og at de stævnte og endnu udeblevne Vidner ere saa vanskelige at fremstille til Vidnesbyrds Aflæg som Acten forhen viiser.

Defensor for Tiltalte Agnethe Johannes Dotter forbeholdt det fornødne.

Udsettelses Ting for Sartors Skibreede 1797

Aar 1797 den 7de Junii blev i Sorenskriverens Huus i Bergen af den Constituerede Sorenskriver holdet Udsættelses Ting for Sartors Skibreede i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Ole Sivertsen og Anfind Olsen af store Sandvigen,

og blev da udi Sagen anlagt af Fogden imod Kiøbsvend Lars Larsen paa Sollesvig og Contra Stævnet af den/n/es Huusbonde Agent Hans Krohn saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

I følge amtets ordre af 9de Junii 1795 grundet paa Lovens 2 – 22 – 7de Art: sidste Membra, har Fogden som Actor tiltalt Kiøbsvend Lars Larsen paa Sollesvig fordi han den 29de Maji nestforhen havde frataget Klagerne Lars Monsen og Jacob Gundersen, Fiskere eller egentlig Fiskeførere fra Bergen deres medhafte 672 Stykker Makril og tilegnet sig sam/m/e paa Huusbondens Vegne som Tiende Tager, formeenende at disse i Mangel at have erlagt Tienden deraf paa Sollesvig som Tiende Stæd havde forbrudt sam/m/e og saadant er tilfulde beviist baade ved den Sigtedes egen Tilstaaelse og Vidne Forklaringen der tillige oplyser at Klageren ikke selv havde *havde fanget dette Partie Makrel, men kiøbt den af nogle Bønder i

en Fiskevog under Gaarden Kallestad i Fields Sogn, saa og at [for]? slig Makril sam/m/e Dag og nest følgende galt 3 s: Stykket ved Torvet i Bergen hvor hen de agtede at frembringe og udsælge den, der udgiør herfore 21 rd

Ved Contra Stævning af 18de Martii 1796 og Indlæg af 29de April 1797 har Agent Hans Krohn som Kirke Eier og Forpagter af Præstens Andeel Tiende tiltrædet Sagen paa sin Tiener Lars Larsens Vegne ligesom hans Erklæring til Stiftet af 3de Junii 1795 viiser at bemeldte hans Kiøbsven herudi har handlet efter hans Ordre. Fra hvilken Kant man end og betragter denne Omgangs Maade bliver den ligesaa egenraadig som lovstridig thi foruden at Loven ingenlunde straffer Tiende Urigtighed med Avlingens Confiscation, men end Tredobbelt Tiende, og at slig Anholdelse strax maatte have været forfulgt ved Stævning til Dom i Fald han ikke skulde ansees for at have taget

1797: 48

sig selv til Rette, er Sollesvigen ikke det rette Tiende Stæd tvertimod er Bratholmen for alt Som/m/erfiskerie i Fields Sogn bestemt til Tiende Stæd i Følge den fremlagde Udskrift af Ting protocollen, hvilket her var Tilfældet. Fremdeeles var Klagerne ikke selv Fiskere, men Kiøbere heraf og kunde altsaa ikke forpligtes at yde Præste og Kirke Tiende heraf {naar} paa det i Sognet udnævnte Stæd, naar de i Følge Canceliets Reskript af 2den Julii 1774 som er com/m/uniceret fra Stiftet under 16de sam/m/e Maaned og publiceret til Tinge den 3de Octobr: sam/m/e Aar vilde have ydet den fulde Tiende heraf og den foreskrevne Mulct paa Kongens Fiske Tiende Bord i Bergen fra hvilken Præsten og Kirke Eieren i saa fald er anviist Godtgiørelse for den dem tilhørende Andeel Fisketiende, som ikke ved medhafte Qvitteringer fra dem er beviist at være dem betalt paa de udmærkede Tiende Stæder af de Fiskende selv. Forgiæves beraaber Contra Citanten sig paa Stiftets Placat af 31te Martii 1778, som i 1ste Afdeeling 4de Post nævner at Præster og Kirke Eiere ikke maae udstæde Tiende Sedler til Fiske førere paa *paa Indreisen til Bergen i Bratholmen eller anden Stæds, hvor Fisken ikke er fanget, Efterdi den heele 1ste Afdeeling i denne Placat blot reciterer hvad den forrige Kongelige Resolution af 16de Julii 1771 har indeholdt, hvilken ikke kan derogere det seenere Cancellie Reskript af 2den Julii 1774, i hvis Følge Bratholmen er udnævnt til Tiende Stæd for Som/m/erfiskeriet i Fields Sogn og end nu vedblivende, uagtet den Declaration som Contra Citanten selv har ladet udgaae under 18de Januarii 1794 publiceret for Bergens Byeting den 20de sam/m/e Maaned og siden af Kirkebakkerne, der ingenlunde kand ophæve den af Amtet som Øvrighed i Medhold Cancellie Reskriptet giorte Foranstaltning i slig Henseende.

Thi tilfindes Contra Citanten Agent Hans Krohn at erstatte Klagerne Lars Monsen og Jacob Gundersen Værdien af den dem ulovlig fratagne Makril efter da værende Torve Priis med Een og Tyve Rigsdaler som og i Følge Lovens 2 – 22 – 9de det dobbelte Beløb deraf med to og førti Rigsdaler samt oprette dette Søgemaals Omkostning med ti Rigsdaler, hvoraf 4 rd regnes for Rettens Gebyhr med Udskrifter 4 rd tillægges Actor, 1 rd 12 s for det stemplede Papiir og det øvrige til Kaldsmændene. At udreedes inden 15 Dage fra Forkyndelsen heraf under videre Lovlig Adfærd. H: L: Jersin

Udsettelses Ting for Schiold Skibreede [1797]

Aar 1797 den 14de Junii blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holdet Udsettelses Ting for Schiold *Schiold Skibreede af den Constituerede Sorenskriver i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Torjer Nielsen Lunggaarden og Mons Olsen ibid:

og blev udi Sagen anlagt af Hans Evers i Bergen imod Anna Halvors Dotter {Tennebechlien} \Hæstebeite/ afsagt saadan

1797: 48b

Dom

Af de førte Vidner har 2det og 3die Vidne forklaret at Sagvoldersken noget efter St: Hans Dags Tiider 1796 paa Torvet i Bergen kaldet Sagsøgeren og Hustrue for Bedragere og Bedragerske Tøy, og det andet Vidne har endog hørt hende sam/m/e Tiid kalde dem Fantetøy. 1ste Vidne har forklaret at have hørt selv sam/m/e Udsagn af Sagvoldersken paa et Stæd i Bergen kaldet Rosenkrantz Muuren imod Sagsøgerens Hustrue og tillige seet hende at slaae den sidste i Siiden saa hun slingrede eller snublede, om hvilket sidste de 2de førstnævnte Vidner intet har Provet.

Efter disse Vidners Forklaring er det altsaa til fulde afbeviist at Sagvoldersken Anna Halvors Dotter har udøvet ærenærgaaende Beskyldninger eller Paasagn imod Sagsøgeren og hans Hustrue men \at/ hun har slaget eller stødt den sidste har kun 1ste Vidne Kari Evers Dotter forklaret at være udøvet, og altsaa gives herom intet fuldt Beviis, hvorfore Straf i denne Henseende efter Sagsøgerens Paastand ey kan finde Stæd.

Uagtet Sagvoldersken med Værge Ole Olsen har mødt dette Aars Som/m/erting har de dog ingen Indvending giort herimod eller søgt at skaffe ringeste Modbeviis der kan svække disse Vidners Provemaal.

Thi kiendes hermed *Døm/m/er (og Døm/m/es) for Ret: Bemeldte af Sagvoldersken førte utilbørlige Udladelser imod Sagsøgeren og Hustrue bør som død og magtesløs, utalt og uskrevet at ansees uden at kom/m/e de sidste til ringeste Forkleinelse paa gode Navn og Rygte og tilfindes Saggivne Anna Halvors Dotter Hestebeite, inden 15 Dage fra denne Doms Lovlige Forkyndelse at udrede udi Mulct 2 rd til Vei Cassen og ligesaa meget til Fane Præstegjelds Fattig Casse, saa og desuden at erstatte *Sagsøren (Sagsøgeren) denne Rettergangs Omkostning med ti Rigsdaler, under videre Lovlig Adfærd.

2det Udi Sagen anlagt af Anna Sørens Dotter Bratland imod Lisbeth Anders Dotter Tennebechlien blev afsagt saadan

Dom

Ved de 2de førte eedelige Vidners eenstem/m/ige Forklaring er det afbeviist at Sagvoldersken Lisbeth Anders Dotter Tennebechlien har nyelig før Juul 1795 i Forpagteren paa Bratland Hans Zachariassens Stue udskuldet Sagsøgersken for en Taske og Slader-Taske, uden at den første uagtet erholdet Udsættelse til dette aars Som/m/erting har giort ringeste Indvending derimod eller skaffet mindste mod-

1797: 49

beviis der kan svække disse Vidners Provemaal;

Thi kiendes hermed og Døm/m/es for Ret Bemeldte af Sagvoldersken brugte utilbørlige Udladelser og Paasagn imod Sagsøgersken bør som død og magtesløs, utalt og uskrevet at ansees uden at kom/m/e den sidste til ringeste Forkleinelse paa gode Navn og Rygte og tilfindes Saggivne Anna Halvors Dotter Tennebechlien inden 15 Dage fra denne Doms Forkyndelse at udreede udi Mulct 1 rd til Vei Cassen og ligesaa meget til Fane Præstegjelds Fattig Casse saa og desuden at erstatte Sagsøgersken Anna Sørens Dotter Bratland denne Retter Gangs Omkostning med 8 rd under videre Lovlig Adfærd.

Udsettelses Ting for Radøe Skibreede [1797]

Sam/m/e Dag den 14de Junii 1797 blev i Sorenskriverens Huus i Bergen af den Constit: Sorenskriver holdet Udsettelses Ting for Radøe Skibreede i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Torger Nielsen Lunggaarden og Mons Olsen ibid:

og blev da udi Sagen anlagt af Fogden Unmack som Actor imod Johannes Pedersen Sletten og Piigen Brynilde Ivers Dotter Sletten saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Ligesom corpus Delicti er godtgiort ved den fremlagde Præste attest af 13de Febr: dette Aar har og Saggivne Johannes Pedersen Sletten selv tilstaaet Sigtelsen imedens hans Hustrue endnu lever at have begaaet det paasøgte Lejermaal med ugifte Qvindemen/n/eske Brynilde Ivers Dotter Sletten der tillige inden Retten har vedblevet denne Angivelse. At dette er det andet af Johannes Pedersen Sletten eller Mellingen begaaede Lejermaal i Ægteskab er godtgiort ved den af Actor inden Retten anviiste Hiemtings Dom afsagt den 10de Maji 1796 og den over hans Boe ved sam/m/e Hiemtings Dom hæftede og under 11te April 1796 afholdte Optegnelses Forretning viiser at Boet er af slig Tilstand at yderste Formue ey deraf kan beregnes;

Thi tilfindes bemeldte Johannes Pedersen Sletten for dette af ham anden Gang i Ægteskab begangne Lejermaal at udreede doble Lejermaals Bøder med 24 rd og derefter i Følge Lovens 6 – 13 – 25 Art: at reise ud af Landet, og qvindemennesket Brynilde Ivers Dotter at betale simple Lejermaals Bøder med 6 rd – at efterkom/m/es inden 15 dage fra denne Doms Lovlige Forkyndelse under videre Lovlig Adfærd.

Udsettelses Ting for Herløe Skibreede [1797]

Aar 1797 den 14de Junii blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holdet Udsettelses Ting for Herløe Skibreede af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Torger Nielsen Lunggaarden og Mons Olsen ibid:

og blev da

1797: 49b

udi Sagen indstævnt af Christoffer Knudsen Jacob Arnesen og Ole Friderichsen Huusebøe imod Assessor Krüger og Contra stævnet af den sidste saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Med Vidne Forklaringen saavelsom Tilstaaelse, er det godtgiort at Contracitanten den 11te Septbr: 1794 lod i Udmarken paa Holtzenøen kaldet Sætre Mark og tilstødende Gaardens Bratzhougs og Huusebøes Eiendeele optage og til sig hiemføre 9 Stykker Melke Kiør Hoved citanterne tilhørende, hvilket han forgjæves vil forsvare med den fremlagde Aastæds Hiemtings Dom af 19de Septbr: 1793, som frakiender Gaarden Huusebøe Andeel i Sætre Udmark; Thi foruden at denne Dom er ind anket til Forandring for Overretterne liige indtil Overhof Retten, som er Dom/m/eren bekiendt af de som forkyndte Appel Stævninger, giver den endog usvækket ikke Adgang til Indtagelse af slige Qvæg, som vanke om i de aabne og viide Udmarker, hvilket blodt finder Stæd naar de indbryde over Gjerde eller gaar igien/n/em den angrænsendes ulovlig satte Gjerde. Derimod er det ved de fra Contracitantens Siide førte Vidner forklaret at Hovedcitanterne nogen Tiid efter Indtagelsen heraf vare paa Vei at forliige sig herom med Contracitanten og i sær er saadant skeet ved det under 2den Augusti 1796 fra Hovedcitanterne udgivne Beviis for Tilbageleverelsen, der melder at de have bekom/m/et tilbage de 9 Kiør, som Assessor Kruger for omtrent 2 Aar siden havde optaget i

Sætre Marken med Tilføyende – for hvilke Kiør vi mod ham i ingen Henseende har at paaanke.
Da dette Beviis blev fremlagt i Retten den 31te Octobr: 1796 har Procurator Sønderborg for Hovedcitanterne tilkiendegivet at de hverken havde Samtykket eller underskrevet dette, og tilstaaet derhos at de havde faaet deres Kiør tilbage ikke anderleedes end at deres Ret til viidere Erstatning skulde i denne Sag være dem ubeskaaret; Men da de den 16de Maji 1797 førte 2de Vidner, som til Vitterlighed havde underskrevet Beviiset, under Eed have forklaret at Hovedcitanterne selv frievillig have underskrevet bemeldte Beviis eller Declaration i disses Nærværelse med paaholden Pen efter at det i Forveien var bleven oplæst for dem og af dem vedtaget, maae denne Forpligt i Følge Lovens 4 – 1 – 1 Art: være forbindende. Endelig har og Sønderborg i Særdeleshed for Christoffer Knudsen Huusebøe den 21de Octobr: 1796 tilkiendegivet at han ey havde givet sin Søn Knud Christoffersen nogen Comission eller Samtykke til at underskrive sligt

1797: 50

paa hans Vegne; Men da denne selv tilligemed Sønnen ved Continuations Contra Stævningen af 1ste April 1797 er kaldet at høre Vidner om Vedtagelsen og Underskriften af dette Instrument og ikke har derefter fra sin egen Siide frem/m/et nogen Indsigelse herimod, er det saa meget meere sandsynligt at han hermed har været tilfreds, som han ey allene har beholdt de tilbageleverede Kiør og derved ipso facto vedtaget denne Handling af Sønnen paa sine Vegne, men der desuden ikke kan ventes nogen anden skriftlig Fuldmagt af en Bonde, som ikke selv kan skrive, og allermindst i et saa ubetydeligt Tilfælde.
Thi kiendes hermed og Døm/m/es for Ret Contra Citanten bør for Hovedcitanternes Tiltale i denne Sag frie at være. H: L: Jersin

Extra Ret for Arne Skibreede 1797.

Aar 1797 den 26de Junii blev i Hr: Foged Unmack Huus i store Sandvigen foretaget Extra Ret for Arne Skibreede, af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af efterskrevne 4 Laugrettes og Meddoms Mænd nemlig 1. Ole Sivertsen i store Sandvigen 2. Niels Gulachsen Brechuus, 3. Ole Rasmussen Uhren og 4. Johan Grybel alle af store Sandvigen.
Fogden Unmack producerede skriftlig Stævning af 21de dennes med fornøden Forkyndelses Paategning mod Niels Nielsen Qvasdahlen, for det af ham forøvede Tyverie, Natten imellem den 3de og 4de d: M: i Reebslager Christoffer Stoltzes Baane i store Sandvigen, til at anhøre Vidner og derefter at modtage Dom saavel for dette forøvede Tyverie i Foreening med de forhen begangne.
Bemeldte Stævning indtages her
Dernest fremlagde han det i denne Sag under 13de d: M: afholdte Forhør, hvilken han udbad sig for hvert Vidne oplæst og deres Forklaring beediget, ligesom paa bemeldte Forhør Amtets Actions Ordre til denne Sags Anlæg er afgiven
Bemeldte Forhør med paategnet Actions Ordre bliver at vedhæftes Acten.
Arrestanten som nu var tilstæde bad {han paaraabt for} \Actor forestillet for/ at anhøre de indstævnte Vidners Forklaring
Paa den Anordnede Defensor Pr: Hiorth Stuvitzes Vegne mødte i hans Forfald Pr: Schnabel efter at den/n/e i Følge Stiftets Resolution af 23de Junii H: A: som først udnævnt Actor, derfra var forløvet efterdi den Tiltalte henhører under Nordhordlehns Jurisdiction; Comparenten forbeholdt i øvrigt den Actioneredes Tarv.

Tiltalte Niels Nielsen Qvasdahl var nu tilstæde for Retten uden Band og Fængsel og fremstod derpaa og anhørte den af ham i Forhøret den 13de Junii sidstl: aflagde Forklaring, hvilken han nu inden Retten vedblev. Paa Tilspørgende Declarerede Tiltalte Niels Nielsen end videre at siden han i Aaret 1794 kom ud fra Tugthuuset, har han i Holbøyden Otting paa Woss været {i halv} paa halvt Aars Tieneste paa Gaarden

1797: 50b

Hørt Lille hos Anders Olsen Hørt og det øvrige halve Aar at have været uden Tieneste, men arbeidet hos en og anden hvem der behøvede ham, indtil nu for 3 a 4 Uger siden da han kom til Byen, og har ellers tillige i den leedige Tiid af Aaret drevet Handel i Bøygden med Bielde og Uldsaxer(?) med meere saadant. Tiltalte Niels Nielsen forklarede nu at være fød paa Gaarden Qvasdahlen i Holbøygden Otting i Wosse Præstegjæld og hans Forældre var Niels Colbeensen Qvasdahlen, der var fra Gaarden Aaland i bemeldte Otting og Giertrud Bottels Dotter. Disse hans Forældre boede først en Tiid paa forbemeldte Gaard Qvasdahlen og siden kom at Boe paa Gaarden Wangsnæs i Yttre Sogn, og Niels Nielsen sagde nu at af disse Gaarde er det han har taget {de for} og angivet de foregivne forskiellige Navne. Tiltalte Niels Nielsen sagde nu at være bleven Comfirmeret for 35 Aar siden i Winje Kirke paa Woss, af den da værende Residerende Cappelan Hr: Meldahl, og sagde ellers nu at være 53 Aar gam/m/el og at have Com/m/uniceret sidste Gang {ved} \nylig før/ Paaske {Tiiden} dette Aar i Winje Kirke paa Woss. Den Tiltalte sagde paa Tilspørgende at have levet i ugift Stand sin heele Tiid.

Derefter fremkom de indkaldte Vidner nemlig

1. Hans Jacobsen til Huuse hos Hem/m/ing Christiansen \i Ta..dvigen/ for nærværende Tiid, hvorhen han kom fra Knud Hæggernæs, og efter at den forhen af Vidnet i Forhøret af 13de Junii sidstl: aflagde Forklaring \var ham forelæst/, bekræftede han sam/m/e nu med Eed og ellers forklarede Vidnet under sam/m/e Eeds Kraft, at det af Tiltalte Niels Nielsen falbudne Taug, ansaae Vidnet af omtrent 2 rds Værdie.

2. Peder Olsen Brendehaug til Huuse {hos} \i/ Bergen, hvor han opholder sig, hvorhen han kom fra Hæggernæs, aflagde Eed og efter at den i *Folhøret (Forhøret) af 13de Junii sidstl: af Vidnet aflagde forklaring var ham forelæst, vedblev han sam/m/e, og forklarede nu ellers at det af Tiltalte Niels Nielsen den omforklarede Tiid falbudne Stykke Taug ansaae Vidnet af Værdie omtrent 9 a 10 mrks {Værdie} eller i det høyeste 2 rd.

3de Vidne Barbro Anders Dotter Enke efter Helje Knudsen Sevaldstad, og boende her i store Sandvigen, og efter at den i *Føret (Forhøret) af 13de Junii sidstl: aflagde Forklaring {forklaring} var hende forelæst, vedblev og bekræftede \hun/ sam/m/e med Eed og vidste i øvrigt intet videre at forklare.

4de Vidne Lars Larsen Houge til Huuse hos Knud Svildahl paa Hæggernæsset i Sandvigen, fremstoed nu og {anhørte} \efterat/ den af ham den 13de Junii 1797 aflagde Forklaring var ham forelæst vedblev ham og bekræftede sam/m/e med Eed, og forklarede ellers at det af Tiltalte Niels

1797: 51

Nielsen falbudne Taug værk ansaae Vidnet af Værdie, omtrent af 9 a 10 mrk eller 2 rd i det høyeste.

Det indstævnte 5te Vidne Niels Gullachsen Brechuus frafaldt Hr: Fogden nu og fremstillede i den Stæd følgende godvillig mødende Vidner i orden som

5te Vidne Ole Haldorsen, Rebslager Arbeidsmand hos Hr: Christoffer Stoltz i store Sandvigen, aflagde Eed og vandt at det af Niels Nielsen Qvasdahl bortstiaalne Taugværk fra

Christoffer Stoltz anseer Vidnet af Værdie 1 rd 4 mrk, da sam/m/e var vægtig omtrent 20 Marker, og Vidnet forklarede tillige at det heele Anker Taug der var 66 Favner Langt blev ved det afskaarne Stykke aldeeles ubrugbar, og maatte kasseres, og ansaae altsaa *altsaa Skaden i det heele, endskiøndt det tilbageværende deraf blev benyttet, for 10 rdr

6te Vidne Hem/m/ing Christiansen, Reebslager Arbeidsmand hos Hr: Christoffer Stoltz i Store Sandvigen, aflagde Eed og vandt i et og alt eenstem/m/ig med nestforrige 5te Vidne \i Henseende Værdien/ af det bortstiaalne og {….} \den/ der ved foraarsagede Skade.

Fogden begjerede derefter at Hr: Christoffer Stoltz i store Sandvigen nu maatte fremkaldes for at beedige modvillig Fravendelse af det bortstiaalne Stykke Taug

Derpaa fremstod Hr: Christoffer Stoltz Mæster Reebslager og boende i store Sandvigen og aflagde Corporlig Eed med opragte Fingre efter Loven at det bortsiaalne Taugværk af Niels Nielsen Qvasdahl er ham frakom/m/et uden hans Villie og Vidende.

Actor bad endnu at den Tiltalte maatte frem kaldes og tilspørges hvad der havde foranlediget ham til at begaae det paasøgte Tyverie, og til hvem han har solgt det bortstiaalne Stykke Taug.

Derpaa fremkom Tiltalte Niels Nielsen Qvasdahlen *at (og?) forklarede paa Tilspørgende at han ikke vidste hvad der havde givet ham Anledning dertil, eller af hvad Aarsag, men troede at sam/m/e var skeed i Fylderie og Drukkenskab, og veed ey at opgive til hvem det af ham bortstiaalne Stykke Taug blev solgt, formedelst hans Drukkenskab paa den Tiid.

Actor saae sig nødsaget indtil videre at begjere Sagen udsat, deels fordi de under 21de d: M: fra Hr: Bye fogden i Bergen Reqvirerede Doms Afsigter som forhen var afsagte over den Tiltalte, saavelsom og de fra Raadmand og Politie mester Olsen i Bergen ligeledes over ham afsagde Politie Dom/m/e, {hvilke} til i Dag ikke vare indløbne, ligesom den fra Sognepræsten paa Woss Hr: Jersin *Reqvirede Døbe Attest for den Tiltalte ikke kunde indløbe førend med Posten førstk: Torsdag, og endelig at han nu skulle tiltræde Som/m/ertingene paa Woss der henstaaer fra dato 3 Uger; I Følge heraf udbad Fogden sig Sagen udsat til den 21de Julii førstk:

1797: 51b

Pr: Schnabel paa Defensors Vegne forbeholdt det videre fornødne naar Actionen fra Hr: Fogden Unmacks Siide er sluttet.

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den af Actor forlangte Udsættelse bevilges til den 21de Julii førstkom/m/ende, da den atter bliver at foretages i ……(?) Fogden Unmacks Huus i store Sandvigen Eftermiddag Kl: 2, da Dom/m/eren er bekiendt at Actor til saadan Tiid bliver ude paa de sædvanlige Skatte Ting for Wosse Tinglaug, og til hvilken Tiid Laugrettet haver at møde uden videre Varsel.

Udsettelses Ting for Herløe Skibreede 1797

Aar 1797 den 26de Junii blev i Hr: Foged Unmaks Huus i Store Sandviigen holdt Udsættelses Ting for Herløe Skibreede af den Constituerede Sorenskriver i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som forhen i Dag har været tilstæde og her foran fol: 50 er anførte

og blev da udi Sagen anlagt af Clemet Jansen og Iver Rasmusen Hielmen imod Søren Halvorsen Nore Selle saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Ved de 2de førte eedelige Vidners eenstemmige Forklaring er det bevist at Sagvolderen Søren Halvorsen Nore Selle har paa Som/m/ertinget for Herløe Skibreede 1796 indgaaet et

Forliig med Sagsøgerne saaledes at den første forbandt sig at betale de sidste for udøvet Lyngskiær i deres Udmark paa et Stæd Hopøen kaldet 1 rd 3 mrk.
Sagvolderen har og selv tilstaaet inden Retten at have indgaaet saadan forligelse dog med den Forbeholdenhed at i fald andre havde Tilladelse at udøve saadan Lyngskær paa det ommeldte Stæd ville han intet betale derfore.
Foruden at saadan forbeholdenhed ikke er beviist ved Vidne Forklaring maatte vel dette blive Sagvolderen uvedkommende om nogen anden dertil nød Tilladelse af Sagsøgeren;
Thi tilfindes Saggivne Søren Halvorsen Nore Selle inden 15 Dage fra denne Doms Lovlige Forkyndelse at opfylde dette af ham indgangne Forliig med Sagsøgeren Clemet Jansen og Iver Rasmussen Hielmen ved at betale de paastevnte og af ham udlovede 1 rd 48 s: for udøvet Lyngskiær saa og *og at erstatte Sagsøgeren denne Rettergangs Omkostning med 3 rd under videre Lovlig Adfærd. H: L: Jersin

Extra Ret for Eganger Skibreede 1797

Aar 1797 den 29de Junii blev Extra Retten sat paa Tingstædet Bernestangen hvor den constituerede Sorenskriver i Nærværelse af efterskrevne Laugrettesmænd 1. Mons Monssøn indre Ejde. 2. Ole Arnessøn yttre Ejde. 3. Gudmund Knudssøn indre Ejde. 4. Johannes Ellefssøn indre Berness.
Fogden Unmack producerede skriftlig Stevning af 12te dennes med paategnet berammelse og Forkyndelse. Hvor Deliqvendtinden Maritha Magnes Datter Aldalen af Watzværens Tinglaug for hendes tvende Gange i Dølgsmaal fødde Barn samt 3die Gang begaaet Lejermaal, til herom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner og Dom at modtage. Ligeleedes er ved bemeldte Stevning indstevnet Jon Johannessøn Rom/m/ereim der er *givt (gift) med Maritha Johannes Datter for hans med Deliqventinden sidst begangne Lejermaal, saaog Jacob Johannessøn Geilen af Watz-

1797: 52

verens Tinglaug for saavidt han og for endeel aar [siden]? med Deliqventinden som ugift har begaaet Lejermaal, og {nu} imindelighed afrettet for sine Bøder dog forbeholdt Actor sig i henseende til Jacob Johannessøn Gjelen det fornødne, om noget videre end det erholdte Forhør udviiser ved Vidnerne nøye at blive oplyst. Fogden fremlagde dernæst Amtets Actions ordre til denne Dags Anlæg af 20de denne Maaned, saaog de forhen til Sagens Oplysning afholdte priliminaire Forhør for at vedheftes Acten, hvor efter han begjærede at Delinqventindens Forklaring derudi maatte vorde for hende oplæst saavelsom et hvers Vidnes Forklaring beediget.
Bemeldte Stevning og Actions ordre bliver her at indtage, men Forhøret bliver Acten at vedhæftes i sin Tiid.
Paa Procurator Hjorth Stuvidtz Vegne mødte Procurator Schnabel der i *Hensende (Henseende) Saggivelsen forbeholdt de indkaldtes Tarv, fremdeeles fremlagde *Defensinos (Defensions) ordren af 20de denne Maaned som her bliver at indtage.
Derpaa fremkom tiltalte Marthe Magnes Datter Aldalen som var tilstæde ved Retten {uden for} \u/fengslet og for hvem blev oplæst den aflagde Forklaring som af hende selv er skeet den 22, 25, og 26 Maji sidstleeden og hvilken Forklaring hun nu vedblev inden Retten. Paa tilspørgende efter Actors Forlangende om Andleedningen til dette barns fødsel i dølgsmaal vilde tiltalte Marthe Magnes Datter ikke opgive, men foregav at samme var skeet uden nogen slags Anmodning af andre og uden Eftertanke af hende selv, men troede at Fødselstiden ikke saanær havde været forhaanden, men havde foresat sig naar saadant af hende kunde bemærkes

at tilkjendegive samme og i sær derom at tale med Medhjelperne derom i Sognet som boede ½ Miil og 1 Miil fra Gaarden Farestvedt hvor Barnefødselen skeede, og vedblev nu tillige inden Retten at John Johannessøn Rommereim er Fader til det af hende avlede og i Dølgsmaal fødde Drængebarn.

Dernæst fremkom Soldat og tiltalte {John} gift mand John Johannessøn Rommereim for hvem \blev oplæst/ hans Forklaring i det af Hr: Fogden Unmack afholdte priliminair Forhør som skeede den 27 Maji og vedblev nu samme og tilstod at være Barnefader til det af Marthe Magnes Datter avlede og i Dølgsmaal fødde Barn. Paa tilspørgende Declarerede han ikke at have givet hende mindste Andleedning eller brugt ringeste overtalelse for hende at ødelægge Fosteret.

Actor Fogden Unmack der først efter at Stevningen i denne Sagen var udstædt af Hr: Capitaine von Krøbling er bragt i Erfaring at John Johannessøn Rommereim var Soldat ved hans anfortroede \mellem/ Nordhorlenske Compagnie; og om endskjøndt han haver udtjendt den 11te denne Maaned dog i følge Capitaines her fremlagde Skrivelse af 23 dennes bliver staaende i sit Nummer indtil dette Aars udgang, og følgelig efter Rescriptet af 1744 for dette hans begaaede Lejermaal staaer under Regimentets Tiltale, saa frafaldt Actor al Paastand og Tiltale mod ham for denne Ret, ligesom den af Lænsmanden Niels Olssøn Ekness for Echanger Skibreede under 6te denne Maaned over Mandens Boe afholdte Seqvistrations Forretning bortfalder og hæves hvorimod Actor udbad sig naar Lejlighed gives for Dommeren en Extract af det her passerede for saavidt John Johannessøn vedgaar for at tilstædes Regimentet.

Paa Defensors Vegne reserverede Procurator Schnabel det fornødne ihenseende John Johannessøn Rommereims Tarv {og}.

Derpaa fremkom {følgende Vidner nemlig} til Forklarings Afhørelse

1. Jacob Johannessøn fød paa Gaarden Haarvei første Thun og nu boen-

1797: 52b

de som givt Mand paa Gaarden Geilen i Watzværens Tinglaug og for ham blev oplæst den i Forhøret den 6te Junii 1797 skeete Forklaring og vedblev samme og tilstod nu ligeleedes inden Retten at være Barnefader til det af tiltalte Qvindemenneske Maritha Magnes Datter i Aaret 1786 avlede og paa Støelen Tveite støelen kaldet fødde Barn, og sagde ellers at være aldeeles ubekjendt om Tiden paa hvilken den tiltalte Marthe Magnes Datter giorde Barnefødselen, og hvor hun henbragte samme.

Derefter fremkom følgende Vidner:

1. Vidne Sjur Nielssøn boende paa Gaarden Dyrkolbotten fremstod og anhørte de af hans den \22 og/ 27de Maji 1797 i priliminair Forhøret avlagde Forklaring oplæst og beedigede nu samme inden Retten med opragte Fingre efter Loven og vidste intet videre at forklare, og da ingen af Parterne havde ham videre at tilspørge blev han Demiteret. \efter at han havde forklaret at Ladvigs Ole er Ole Olssøn Farestvedt den yngre./

2det Vidne Ole Olssøn Farestvedt der i Forhøret er kaldet Wermunds Ole Olssøn fremstod og efter at have anhørt den af ham i priliminair Forhøret af 22de Maji dette Aar aflagde Forklaring oplæst vedblev og beedigede samme nu inden Retten.

1. Vidne Anders Monssøn boende paa Gaarden Rommereim og anført i Forhøret under No: 5 beedigede den af ham under 22 \og 27/ Maji dette Aar i priliminair Forhøret aflagde Forklaring, og da han intet videre vidste *af (at) forklare om de tiltaltes Handlinger blev han Demitert.

4de Vidne Anders Johnssen boende paa Gaarden Rommereim og for ham blev oplæst de af ham den 22 og 27 Maji dette Aar gjorde Forklaringer og derefter nu inden Retten

beedigede samme uden at han paa tilspørgende vidste noget videre om de tiltaltes Handlinger at forklare.

5. Vidne Niels Olssøn Lænsmand for Echanger Skibreede og boende paa Gaarden Echness beedigede nu den af ham skeede Forklaring i priliminair Forhøret efter at samme for ham var bleven oplæst og paa Actors tilspørgende forklarede Vidnet at tiltalte Marthe Magnes Datter {ingenl} for ham har tilstaaet at hun ingenlunde havde Hensigt at føde Barnet i Dølgsmaal men at hendes Bestemmelse var at tilkjendegive sin Frugtsommelighed for de paa Gaarden Farestvedt værende Folk {ved} naar hun bemærkede Barnefødselen, men da Fødselstiden indtraf paa en for hende uventende Tid kunde hun ikke tilkjendegive samme for de paa Gaarden værende Folk som paa saadan Tid ved Midnat allerede var gaaet til Hvile

6. Vidne Ingeborg Mons Datter Hustrue til næst forrige 5te Vidne beedigede den aflagde Forklaring i priliminair Forhøret der indeholdes i Brevet af 25 Maji 1797 til Fogden Unmack og iøvrigt forklarede eenstemmig med næst forrige Vidne

7de Vidne Mons Nielssøn Søn til næst forrige 5 og 6te Vidne beedigede den af ham i Forhøret aflagde Forklaring efter at samme var bleven oplæst og den øvrige Forklaring var eenstemmig med næst forrige 2de sidste Vidner

8. Vidne Wermund Knudssøn boende paa Gaarden Farestvedt aflagde Eed og under samme bekræftede den af ham i det fremlagde priliminair Forhør gjorde Forklaring og vidste i øvrigt intet videre at forklare.

9de Vidne Christbjør Ellevs Datter Hustrue til næst forrige 8de Vidne beedigede nu den af hende i priliminair Forhøret gjorte Forklaring efter at samme for hende i Forvejen var ble-

1797: 53

ven oplæst, og da Vidnet intet videre havde at forklare blev det {forklaret} Demiteret.

10de Vidne Knud Olssøn tjenende hos Forældrene paa Gaarden Farestvedt og uconfirmeret {og} 17 Aar gammel og efterat den af ham i priliminair Forhøret aflagte Forklaring var ham forelæst vedblev han nu inden Retten samme, og vidste intet videre i denne Sag at forklare.

11te Vidne Ole Olssøn den yngre boende paa Gaarden Farestvedt beedigede nu inden Retten den af ham i priliminair Forhøret aflagde Forklaring efterat samme for ham i Forvejen var bleven oplæst, og ellers forklarede Vidnet paa Tilspørgsel at den tiltalte Marthe Magnesdatter ikkun hos ham havde opholdt sig i Tjeneste i en Tid af 8te Dage forinden hun gjorte Barsel og havde intet spurgt hende om Andleedningen af den skeede Forandring i Henseende til tykkelsen over livet, ej heller havde hun {nævnt formeenet} opgivet eller aabenbaret at hun var frugtsommelig, og i øvrigt vidste Vidnet intet videre at forklare hvorpaa det blev Demiteret.

12te Vidne Marie Johannes Datter Hustrue til næst forrige 11. Vidne beedigede nu den af hende i Forhøret aflagde Forklaring efterat samme for hende var oplæst og i øvrigt forklarede eenstemmig med næst forrige 11. Vidne hendes Mand, end videre sagde hun at hun ikke havde spurgt den tiltalte Marthe Magnesdatter om Aarsagen til hendes tykkelse over livet, og den tiltalte Marthe Magnesdatter dagen efter Skjærtorsdag da hun var bleven smal over livet uddrettede fuldkomment Arbejde som Tjenestepiger i Almindelighed plejer at udrette uden at Vidnet mærkede den ringeste Svaghed. Paa tilspørgende forklarede Vidnet at være aldeeles ubekjendt at den tiltalte Marthe Magnesdatter havde gjort nogen Barnefødsel forinden den 26 Maji sidstleeden da Fosteret blev anviist af den tiltalte Pige selv, og optaget af {Acto} hende i Actors Fuldmægtig Rolf Rolfssen og tvende Vidners Nærværelse.

13de Vidne Pigen Inger Olsdatter tjenende hos Broderen Ole Ladvig 16 Aar gammel og uconfirmeret fremstod og vedblev den af hende gjorte Forklaring i priliminair Forhøret.

14. Vidne Knud Hanssøn boende paa Gaarden Nedre Helland aflagde Eed at han den 26de Maji var som Vitterligheds Vidne tilstæde ved det af Actors Fuldmægtig afholdte Forhør paa Gaarden Farrestvedt og saae da tiltalte Marthe Magnesdatter gik hen i Flors gangen og optog der under en Fjæl eller Bord et Drængebarn som hun vedkjendte sig at være føed af hende \Natten til/ Skjærtorsdag dette Aar og som hun nu er Actioneret for og tilstod da at Barnet var levende fød til Verden, Dette Kadaver befandtes saa aldeeles forraadnet at de ikke kunde med tage samme til Byen, og saavidt Vidnet da kunde skjønne var Barnet fuldbaaret.

15de Vidne Ole Anderssøn boende paa Gaarden Nedre Helland aflagde Eed og \vandt i/ alt eenstemmig med næst forrige 14. Vidne med hvilken han den ommeldte Tid var tilstæde som Vitterlighedsvidne

16. Vidne Marthe Andersdatter gift med Anders Johnssøn Rommereim beedigede nu den af hende i priliminair Forhøret aflagde Forklaring efter at samme for hende var bleven oplæst. Vidnet sagde el-

1797: 53b

lers at den tiltalte ikke for hende tilstod at være frugtsommelig og da Vidnet intet videre vidste at forklare blev det Demiteret.

17. Vidne Berte Olsdatter givt med Anders Monssøn *Rommereide (Rommereim) beedigede nu den af hende ved Forhøret gjorte Forklaring efter at samme for hende var oplæst. Vidnet forklarede ellers at hun ikke havde spurgt tiltalte Marthe Magnesdatter om Aarsagen til hendes tykkelse over livet, men var i den fulde Tanke at samme var foraarsaget af misligheden af hendes Maaneds Tiider.

18. Vidne Lars Johannessøn Rommereim beedigede nu den af ham i Forhøret gjorte Forklaring efterat samme var ham forelæst, og i øvrigt vidste intet videre at forklare til denne Sags Oplysning da den paasøgte Handling blev begaaet efterat den tiltalte var bortrejst fra Rommereim til Farrestvedt henved 2 Maaneders Tid forud og havde ingen paa Gaarden Rommereim værende Folk saavidt Vidnet ved ringeste Mistanke om at det tiltalte Qvinde menneske var frugtsommelig

19. Vidne Lisbet Larsdatter tjenende hos næst forrige 18. Vidne beedigede nu den af hende i Forhøret avlagde Forklaring efterat samme var blevet hende forelæst og tilføyede at den tiltalte Marthe Magnesdatter sagde til Vidnet den i Forhøret ommeldte Aften da de talede sammen at hun havde tænkt at de paa Farestvedt nok vilde bemærke hendes tykkelse naar hun kom der, men denne Tykkelse bestod allene i at hendes Maanedlige Tiider ikke havde haft naturlig Gang, og da vidnet intet videre vidste at forklare blev det Demiteret.

20de Vidne Lars *Niels tjenende hos Sjur *Niels Dyrkolsbotten aflagde Eed og {vidnede} vandt at vidnet har seet den tiltalte Marthe Magnesdatter usædvanlig tyk over Livet i Martii Maaned dette Aar paa den Tid paa Rommereim, men vidste ikke hvad dertil kunde være Aarsag, og forklarede tillige at have hørt at tiltalte Marthe Magnesdatter engang tilforn for endeel Aar tilbage, skal have født et Barn paa Støelen Tveite støelen kaldet i Evanger Sogn og Watzværens Tinglaug paa en Tid da ingen var tilstæde, men den gang skal den tiltalte Pige have aborteret forinden Fosteret var bleven fuldbaaret, og hvor hen hun bragte Fosteret siden, ved Vidnet ikke, og paa tilspørgende sagde Vidnet intet videre at kunde forklare der kunde komme til Oplysning i denne Sag, hvorfore det blev Demiteret.

21de Vidne Rasmus Anderssøn boende paa Gaarden nedre Ekness aflagde Eed og vandt at have været tilstæde som Vitterligheds vidne ved det afholdte priliminair Forhør den 25de og 27 Maji sidstleeden paa Gaardene Ekness og Rommereim og hørte da den tiltalte Marthe Magnesdatter afgive frievillige Bekjendelse om dette nu paasøgte Factum saaleedes som det er tilført i det priliminaire Forhør og havde ellers intet hørt forhen at den tiltalte skulde have været frugtsommelig.

1797: 54

22de Vidne Peder Matthiassøn Vilkaars mand paa *Gaard øvre Ejkeness aflagde Eed og vandt at have været tilstæde paa Gaarden Ejkeness som vitterligheds Vidne ved det den 25 Maji dette Aar derafholte priliminair Forhør og hørte da tiltalte Marthe Magnesdatter afgive saadan Bekjendelse og Forklaring som bemeldte Forhør {og under} indeholder og er tilført den Dags Session

23. Vidne Ole Olssøn boende paa Gaarden Bjørge aflagde Eed og vandt at have været tilstæde paa Gaarden Rommereim den 27de Maji sidstleeden som Vitterlighedsvidne og hørte da den Dag af tiltalte Marthe Magnesdatter {at bekjænde} at John Johannessøn Rommereim var Barnefader til det af hende avlede og [i] dølgsmaal fødde Barn hvorfore hun nu Actioneres, og hørte tillige John at vedtage saadant.

24. Vidne Knud Johnssøn boende paa Gaarden Hjørnevig i Watzværns Tinglaug fremstod og beedigede {den af} \hvad/ han i det fremlagde priliminaire Forhør den 6te Junii 1797 havde forklaret og sagde ellers at {havde} \have/ hørt at den af tiltalte Marthe Magnesdatter skeede Barnefødsel paa Tveitestøelen kaldet skeede paa dette Sted uden at vidnet veed om der nogen paa den Tid var tilstæde eller ikke, og at dette Foster som hun den Tid fødde for 11 Aar siden tilbage ikke var fuld baaret men at hun skulde aborteret, eller som efter deres Sprog kaldes, at komme for tidlig, og vidste i øvrigt intet hvor hun begravede dette Barn. Den af hende omforklarede og angivne barnefader Endre Brynildssøn Mæhland, sagde Vidnet at være død omtrent for 9 á 10 Aar siden.

25. Vidne Marthe Magnesdatter Hustrue til næst forrige 24. Vidne sagde at være Sødskendebarn til den tiltalte beedigede nu den af hende i det *fremlage Forhør den 27 Maji 1797 skeede Forklaring og sagde ellers at det omforklarede Barnefødsel skeede paa Tveitestøelen omtrent for 11 Aar siden uden at Vidnet ved om nogen eller ingen var tilstæde, men Barnet som da af den tiltalte blev føed har Vidnet hørt ikke at være fuld baaret, men at hun skal have aborteret, og veed ej hvor hen Barnet blev lagt og Begravet.

26. Vidne Henrich Nielssøn boende som Vilkaarsmand paa Gaard Haarvej første Thun beedigede nu inden Retten den af ham den 6te Junii dette Aar i det fremlagde priliminair Forhør gjorte Forklaring. Vidnet sagde paa tilspørgende at hun ikke vidste bestemt Tiden da Barnefødselen skeede, men at samme skal være foregaaet omtrent Pintsetider i Aaret 1786, og Vidnet {be.}mærkede at {Dagen} \saadant/ maae være skeet da den tiltalte blev over livet saa meget smekker, og dette gav ham Andleedning til at foretage Melkningen af hendes Bryster og videre som Forhøret indeholder, hvorved han fik hende at tilstaae Handlingen var begaaet, og forsaavidt Vidnet kunde skjønne ansaae han at Fosteret ikke kunde være fuld baaret, men ansaae hende for at være Halv gaaet.

1797: 54b

27. Vidne Niels Christianssøn Haarvej beedigede nu den af ham den 6te Junii 1797 skeete Forklaring og vidste i øvrigt intet videre at forklare end som i Forhøret er anført, og sagde at være ubekjendt hvad enten hun var fuld gaaen \med Fosteret/ eller ikke da vidnet ikke saae hende paa den Tid hun var frugtsommelig.

28. Vidne Lars Helljerssøn boende paa Gaarden Hjørnevig i Watzværns Tinglaug beedigede nu den af ham den 6te Junii 1797 skeete Forklaring og undersøgte ikke om det omforklarede Foster var henlagt i Ildhuus ouren eller ikke og vidste heller ikke hvor vidt den tiltalte kunde være fuld gaaen eller ikke da Vidnet ikke saae hende paa den Tid hun var frugtsommelig, men har hørt af andre at hun skulde have kommet fortidlig forinden Fosteret var fuldbaaret.

{29de Vidne} Actor bad tiltalte Marthe Magnesdatter Aldalen atter fremkaldet for at gjøre nøjere Forklaring hvor hun har gjort af eller henlagt det i Aaret 1786 paa Tvedt støelen kaldet fødde Barn.

Derpaa fremkom tiltalte Marthe Magnesdatter Aldahlen og forklarede at det af hende i Aaret 1786 paa støelen Tveitestøelen kaldet fødde Barn som hun ikke {vidste} ved at opgive af hvilket kjøn det var tog hun med sig efterat hun havde haft samme liggende i sin Sæng under Hoved 2 á 3 Dage til Evanger og begravede det i den derstaaende Kirke eller muren af samme, som hun kalder Kirkelaget, og dette skeede paa en Tid om Aftenen {da} hvor hun ingen Folk saae at være tilstæde, ellers sagde hun ikke at kunde erindre hvad hun foregav for sin daværende Husbonde Hendrich Nielssøn Horvei og da tillige værværende Medhjelper Hellje Larssøn Hjørnevig hvor hen hun havde bragt Fosteret men vedblev endnu den samme Forklaring som før at hun begravede Barnet ved Evangers Kirke. Paa tilspørgende efter Actors Forlangende forklarede tiltalte Marthe Magnesdatter at hun ikke vidste at opgive nogen Aarsag hvorfore hun har kastet Skjul paa den i dette Aar paa Gaarden Farestvedt af hende skeede Barnefødsel og vedblev allene sin forhen i den *Hensende afgivne Forklaring i Dag da saadant Skjul i Henseende Fødselen var allene af taabelighed og ueftertanke.

Actor frafaldt følgende {ved forhøret} de i det fremlagte priliminair Forhør afhørte Vidner nemlig: No: 1. 4. 11. 12, 13, 17, 19, 20, 21, 24, 26 og 34 samt Knud Jacobssøn Moe der alle deels formedelst Sygdom, Rejser og endelig som over complet som Bevis for den paastevnte Factum.

Actor tilkjendegav at da Dagen nu var forløben da Klokken er 9 ½ Aften og han i Morgen skulde fortsætte sin Rejse til Wossetingene hvor ved en Tid hengaar af 3 Uger; foruden at denne Sags vidtløf-

1797: 55

tighed ved at *comferere (conferere) de mange afhørte Vidner med videre til Sagen henhørende Beviis Documenter vil medtage nogle Dages arbejde, saa magtet han paa disse sande Grunde udba{g}d anstand i Sagen til den 24. næste Maaned, da Sagen fra hans Side paa den Tid skal vorde sluttet.

Paa Defensor Stuvitz Vegne begjærede Procurator Schnabel tilført, at, han under al lovlig forbeholdenhed for vedkommende tiltalte indstillede den forlangte Anstand.

Derpaa blev af Dommeren

Eragtet:

Den af Actor forlangte udsættelse bevilges til Mandagen den 24de Julii førstkommende Eftermiddag Klokken 2. da Dommeren er nøye bekjendt at de sædvanlige Sommer og Skatte tinge for Woss hvorhen Fogden i Morgen skal begive sig paa Rejsen, vedvarer til den 18de Julii dette Aar, og saaledes bliver Sagen at foretage i Sorenskriveren Huus i Bergen den ommeldte Dag og Tid og til den Ende paalægges Laugrettet at møde den forbemeldte Dag uden videre eller nye Varsel. H: L: Jersin

Som/m/erting for Watzwærns Tinglaug 1797.

Aar 1797 den 1ste Julii blev Som/m/ertinget for Watzwærns Tinglaug holdet paa Tingstædet Bolstadøren af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting tilnævnte Laugrettes mænd nemlig 1. I Stæden for No: 1 Knud Johannesen Bergo der var bleven syg og {været} Sængeliggende er i hans Stæd opnævnt en anden nye Laugrettes mand ved Navn Niels Einersen Bolstad, 2. Siur Jacobsen Teiglandslien eller Langelandslien, 3. Niels

Johannesen Bergo og 4de Ole Brynildsen Bolstad, som alle i Dag have aflagt Laugrettes Eeden Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack.

Derefter blev publiceret følgende Høy Kongl: Forordninger

1. Forordningen om Forliigelses Indretning paa Landet i Norge, datr: 20de Januarii 1797.
2. Forordningen {angaaende} som bestem/m/er at der herefter skal paa Landet i Norge holdes over ordentlige Tinge til Rettergangs Tvistigheders hastigere Frem/m/e og Afgiørelse ved Underretten m: v: datr: 5te Maji 1797.
3. Et Reskript af 17de Martii 1797, betreffende Pantsættelsen af Præsternes Naadens Aar og aaboden over de{res tilhørende} Huusebygninger som dem tilkom/m/e at vedligeholde paa Præstegaardene
4. Een Skrivelse fra Stiftet til Hr: Foged Unmack af 13de Maji 1797 betreffende en ved Navn Thomas Poulsen, som har nydt friehed at udøve Dyrelæge Kunsten.

Den *nespaafølgende {Dag} 3de Julii vedvarede Sommertinget for Watzwærns Tinglaug i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

1797: 55b

Derefter blev publiceret.

1. Een Obl: udgivet af Anders Nielsen Lie paa sin Søn Niels Andersens Vegne til Johannes Olsen Soldahl 100 rd og Sjur Olsen Borge 100 rd samt til Tron Tronsen Tvedt 100 rd tilsammen 300 rd med 1ste Panteret i 12 M/ark Smør i Gaarden Lie 2den Thun, \No: 82/ datr: 1ste Julii 1797 indført fol: 228.
2. Et Skiftebrev efter Konen Anna Lars Datter Biørge begyndt 2den Febr: 1797 og sluttet 7de Junii s: A: hvorved ½ Løb Smør i Gaarden Runtzeberg No: 22 for 120 rd blev udlagt til Stervboe Enkemanden Lars Gullachsen Biørge og hans Fem Børn samt 2de Creditorer indf: Fol: 230.
3. Een Paategning paa Obl: udgivet af Siur Pedersen Førre til Nils Hachtorsen Stenestøe af Hardanger, 130 rd og til Christie Ols Datter fra Oldviig i Hardanger 120 rd i alt 250 rd, med Pant i 18 Mark S:r, i Førre No: 15, datr: 2den Novbr: 1795 og tingl: neste Dag, efter Paategning fra Debitor til Myndtlingen Christie Trons Datter for saavit hendes Capital i bemeldte Obl: stoer 120 rd til Sikkerhed at Renterne til de anbefalede Omslags Terminer bliver betalt, datr: 1ste Julii 1797 og indført Fol: 229.
4. Et Afkald udgivet af Niels Larsen Langeland \No: 32/ paa Myndtlingen Helie Jacobsens Vegne til hans forhen beskikkede Værge Jacob Siursen Teigland for bemeldte Myndtlings Arv 30 rd 1 mrk til Forandring i Arvebogen Fol: Regnskabs No: 430 datr: 5te Novbr: 1796 og indført i Pantebogen Fol: 230.
5. Een Obligation udgivet af Lars Ingebrigtsen Guldbraae til Myndtlingen Giertrud Johannes Datter fra Moe og som hendes Verge Knud Johannesen Strøm/m/e stoer 50 rd med første Panteret i Gaarden Guldbraae af 4 ½ Mark Smør under Matr: No: 44. datr: 1ste Julii 1797, indført Fol: 229.
6. Et Bygselbrev udgivet af Sognepræsten Hr: Jersin til Wosse Præstegield til Siur Knudsen Evanger paa 2 pd 6 Mark Smør i Gaarden Evanger No: 47 forhen brugt af {Jon} Evanger datr: 17de Junii 1797 med *Reserv (Revers).
7. Et Skiøde udgivet af Anders Larsen Lie 2det Thun til \Myndtl:/ Niels Andersen paa 12 Mark S:r i Gaarden Lie 2det Thun No: 82, datr: 1ste Julij 1797, indført Fol: 228 med Attest.

8. Een Obligation udgivet af Lars Philipsen Øye til Siur Nielsen Dyrcholbotten stoer 200 rd med første Panteret i 12 M/ark S:r i Gaarden Øye No: 84 i Watzværns Tinglaug, datr: 1ste Julij 1797 og indført Fol: 229.

9. Een Paategning tegnet paa Obl: udgivet af Lars Larsen Fosse til John Iversen Dahle, stoer 250 rd og til hans Myndtling Iver Johan/n/esen fra Dahle i alt 300 rd med første Panteret i {Gaarden} 12 Mark S:r i Gaarden Fosse No: 85 i Watzværns Tinglaug, datr: 2de Julij 1795, hvorefter Debitor efter denne Paategning har forbunden sig ved de Anbefalede Omslags Terminer at betale de paabudne Renter datr: 1ste Julij 1797. indført Fol: 229.

10. Et Skiftebrev efter Haagen Jonsen Mæstad, begyndt 29de Janv: 1797 og sluttet 7de Junij s: A: hvorved 13 ½ Mark Smør i Gaarden Mæstad

1797: 56

No: 27 for 200 rd blev udlagt Creditor Claus Isachsen Grimstad for Pante Obl: Gield, mod at legge fra sig i rede Penge 1 rd, indført Fol: 231.

11. Et Skiftebrev efter Konen Maria Hans Datter Svange begyndt 13de Febr: og sluttet 6te Junij 1797, hvorved 12 Mark S:r i Svange No: 58 blev udlagt til Johannes Olsen Sohldahl i Hardanger med 3de andre Creditorer, indført Fol: 231.

12. Et Skiøde fra Enken Ingebor Lars Datter Jørneviig \m: fl:/ til Lars Heliesen Hiørneviig paa 1 pd 12 Mark S:r i Hiørneviig No: 70, datr: 2de Julij 1796 og indført Folio 230.

13. Et Vilkaarsbrev fra Lars Heliesen Jørneviig til Enken Ingeborg Lars Datter Jørneviig paa een Deel Aarlig Levekaaer af 1 pd 12 Mark S:r i Jørneviig No: 70, datr: 2de Julij 1796 og indført Fol: 231.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin d: A: med hosføyede Forklaring, over de derpaa dette Ting skeede Afbetalinger og naar samme fradrages Beløbet bliver Restancen 165 rd der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Beedigelse af Taxations Forretning

Lars Philopsen Øye og Knud Jonsen Jørnevig indfandt sig og fremlagde en af dem under 30te Junii 1797 afholden Taxations Forretning {paa} \over/ Gaardeparten 1 pd 12 Mark Smør i Gaarden Fosse No: 85 som tilhører Lars Larsen og beedigede den af dem derpaa satte Taxt 500 rd at de ansaae sam/m/e at være af den sande Værdi i Kiøb og Salg efter Jorde godsets nu nærværende Priis.

Ditto

Lars Philopsen Øye og Jacob Knudsen Træfald og fremleverede en af dem under 1ste Julii d: A: afholden Taxation over 4 ½ Mark Smør i Gaarden Guldbraae No: 44 som tilhører Lars Ingebrigtsen Guldbraae, og *beedige (beedigede) den af dem paa denne Jordepart ansatte Taxt at [være]? skeed efter dens sande Værdi i Kiøb og Salg efter Jordegodsers nærværende Priis.

Ditto

Jacob Siursen Nakke og Niels Knudsen Horveij mødte og fremlagde en af dem under 30te Junii d: A: afholden Taxations Forretning over 18 Mark Smør i Gaarden Forre (Førre) No: 15, som tilhører Siur Pedersen Førre og beedigede den af dem paa denne Jordepart Giorde Taxt at være skeed efter Gaardebrugers nærværende Priis i Kiøb og Salg.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre at {tilføre} udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet. H: L: Jersin

1797: 56b

Extra Ret for Arne Skibreede [1797]

Aar 1797 den 21de Julii blev Extra Retten sat i Hr: Foged Unmacks Huus i store Sandvigen i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som ved forrige Session var tilstæde og her foran fol: 50 er anførte efter Udsættelse fra 26de Junii sidstl:

Fogden Unmack æskede Sagen i Rette, og tilkiendegav at da han efter ober Inspecteur Falchs attest af 16de f: M: hos Politie Mester og Raadmand Olsen i Bergen haver Reqvireret en Afskrift af den i Aaret 1776 over Tiltalte Niels Nielsen fældede Politie Kam/m/er Dom, er ham først tilhændekom/m/et Politie Mesterens Gjensvar af Gaars Dato, som melder at der i hans Betienings Tiid ey er fældet nogen Dom over bemeldte Niels Nielsen ved Politi Kam/m/er Retten, og denne nu saaledes maae erhverves fra Stifts Arkivet, som ikke kunde til veie bringes {efter} \da/ bemeldte Politi Mester\ens/ Brev først i Dag er indløben, saa nødsages Comparenten at begjere Sagens Anstand i nogle Dage, og fremlagde nu til Inddragelse i Acten bemeldte Politi Mester Olsens Skrivelse, som her indtages.

Den for den Tiltalte beskikkede Defensor Pr: Hiorth Stuvitz var tilstæde og da han af det hidindtil i Sagen passerede formærket at der mangfoldig varieres i den Tiltaltes Fødestæd, Haandteeringer og Levnetsløb, ja endog har Mistanke om at der vil under Sagen blive fremlagt forskiellige Dom/m/e over en Person ved Navn Niels Nielsen, deels med tilnavn Aaland, deels Qvasdahl og deels Qvandahl, bad han ærbødigst Inqvisiten, som er tilstæde, maatte nøye af Dom/m/eren Examineres ey allene om hans Fødestæd og Confirmations Stæd, men endog om hvor han og hans Forældre siden hans voxende Alder har opholdt sig, og endelig hvor mange Gange han kan erindre at have udstaaet Straf for Misgierninger, og hvori saadanne Misgjerninger har bestaaet.

Tiltalte Niels Nielsen Qvasdahlen, som fra Arresten var hidbragt, var nu tilstæde uden Baand og Fængsel, og paa Dom/m/erens Tilspørgende herom forklarede at han er fød paa Gaarden Qvasdahlen i Winje Sogn og Wosse Præstegjeld, hvilken i blant ved Feilskrift eller Mistagelse er kaldet Qvandahlen, fløttede derhen med sine Forældre til Gaarden Wangsnæs i Sogns Fogderie, og efter et Aars Forløb tog Comparenten tilbage i Mørchdahlen i Wosse Præstegjeld hvor han blev Confirmeret, og har der opholdt sig al den øvrige Tiid, undtagen {af} de Mellemrum af korte Terminer at han har reist til Byen og der bleven tiltalt for følgende Misgierninger:

1797: 57

1. I Aaret 1776 blev han tiltalt og dømt for Løsgjengerie til Tugthuuset, hvorfra han brød ud. 2. I Aaret 1781 blev han atter indbragt paa Tugthuuset og blev der nogen Tiid. 3. I Aaret 1782 blev han atter hensat i Tugthuuset og forblev der i to Aar efter Høyeste Rets Dom, formedelst begangne Tyverie 4. I Aaret 1784 blev \han/ atter Tiltalt for Byetinget for begaaet Tyverie og der overgik Dom. 5. I Aaret 1788 blev han atter tiltalt og over gik \Dom/ ved Bergens Byeting for begaaet Tyverie under Navn af Niels Nielsen Aaland, hvilken sidste Benævnelse blev taget efter Gaarden Aaland i Mørchdahlen paa Woss, hvor han den Tiid opholdt sig og der fra var indreist til Byen. Endelig er han i Aaret 1795 overgaaet Bye tings Dom for Tyverie.

Meere forbeholdt Defensor fra sin Siide naar Actor har sluttet Sagen fra sin Siide.

Da ingen af Parterne havde videre at tilføre blev af Dom/m/eren

Forafskediget

Den forlangte Anstand bevilges til Mandagen den 31te Julii indeværende.

Haberdorff

Extra Ret for Echanger Skibreede [1797]

Aar 1797 den 24de Julii blev Extra Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som ved forrige Sessionen var tilstæde og her foran fol: 51 ere anførte efter udsettelse fra 29de f: M:

Fogden æskede Sagen i Rette imod Deliqventinden Martha Magnes Dt: Aldahlen, og fremlagde sin Deduction med derved følgende 6 Bielage, hvorved han indlod Sagen Dom.

Bemeldte Indlæg med deres paaberaabte Bielage bliver her at indtage.

Den for de under denne Sag Tiltalte Forbrydere Martha Magnes Dotter Aldahlen og Jon Johannesen Rom/m/ereim beskikkede Defensor Pr: Hiorth Stuvitz var tilstæde og for saavidt Manden Jon Johannesen Rom/m/ereim angaaer til kiendegav at han ingen Defension kunde virke da Hr: Foged Unmack som Actor har frafaldet Søgemaal mod ham; men for det ulykkelige Qvindemen/n/eske Martha Magnes Dt: vil det blive Comparenten saare vigtigt, ey allene som Men/n/eske men endog til sine Pligters Opfyldelse at besørge alt det Forsvar som hans Evner kan frembringe, og til dette behøves der ey allene behørig Giennemlæsning af de fremlagde Documenter og Actors Deduction, men maaske endog meere Oplysning til hendes Friefindelse, og til at udføre alt dette bad Defensor ærbødigst Sagens Anstand paa nogle Dage.

1797: 57b

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til i Overmorgen Formiddag Kl: 9 til hvilken Tid Laugrettet atter haver at møde. Haberdorff

Extra Ret for Echangers Skibreede [1797].

Aar 1797 den 26de Julii blev Retten atter sam/m/estæds sat af Sorenskriveren i Nærværelse af de sam/m/e 4re *Laugrettesmand som den 24de d: M: var tilstæde.

Defensor producerede sin skriftlige Deduction af Dags dato, hvormed han fra sin Siide indlod Sagen Dom.

Paagjeldende Martha Magnes Datter Aldahlen fremstod uden Baand og Fengsel {fremstod} og forklarede paa Dommerens Tilspørgende, at {hun} førinden \hun/ i Maji Maaned 1786 blev forløst med det utydige Forster, til hvilket hun ansaae hendes da værende Huusbondes Søn Jacob Johannesen Horveij at være Barnefader, havde hun med sidstnævnte jevnlig Plejit(?) Legemlig Omgang fra Mitten af Januarii Maaned s: A: indtil hun forlod Tienesten den 14de April nestefter, og da det er uvist om hun saalige blev Frugtsommelig med ham ved de første Beblandelser, er den Tvivl, som han har yttret om Rigtigheden af hendes forrige Forklaring herom i Forhøret pag: 27 aldeeles ugrundet og hun vedblev derimod sin forrige Bekiendelse herom i Forhøret pag: 10, da hun endog med viished erindrer at hun havde sine Naturlige Maaneds Renselser udi Februarii Maaneds Slutning 1786 og ikke hos sig fornam paa den Tiid noget Kiendetegn til Svangerskab, saa at følgelig det utidige Forster, med hvilket

hun nedkom 14 Dage for .is.ag(?) s: A:, ikke kan have været Ældre end imellem 2 á 3 Maaneder, Ellers tilføyede hun at da værende Sognepræst til Wosse Præstegjeld Hr: Even Meldahl, for hvilken hun herom giorde Anmeldelser, døde henimod 1 Aars Tiid derefter. Fremdeeles forklarede bemeldte Deliqventinde Martha Magnes Datter at da hun Natten imellem den 11te og 12te April d: A: paa Gaarden Farrestvedt blev forløst med et Drengebarn, var dette vel i Førstningen levende en saare kort Tiid, men da hun, som var udmattet af Fødselssmerterne, havde udholdt en Tiid paa Steenen med Møddingen og ikke kunde rekke Barnet den fornødne Hielp, var Navel *Stengen af sig selv revet i Stykker, uden at hun kunde forbinde den, og da hun siden omtrent efter en Times Forløb fik igien saa mange Kræfter at hun kunde optage Barnet og medbringe det til hendes Sæng oven paa Lemmen over Fæehuuset, var Barnet allerede dødt, og siden hun ikke kunde redde Barnet, beflittede hun sig blot paa at skiule Handlingen. Anden Bekiendelse eller Forklaring var ikke at erholde

1797: 58

af Deliqventinden, og da hverken Actor eller Defensor havde videre at tilspørge hende eller at tilføre og ingen nærmere Oplysning, efter de opgivne Omstændigheder, var at erholde, blev udi denne Sag af Dommer og Meddomsmænd, saaledes {udi denne Sag saaledes} for Ret kjendt:

Dømt og Afsagt.

Med egen frivillig Tilstaaelse er det oplyst at tiltalte Marthe Magnes Dotter Aldalen af Wosse Præstegjeld, som efter den fremlagte Præste Attest er 43 Aar gammel, og tilforn er befunden i Lejermaal, har Natten imellem den 11te og 12te April d: A: paa Gaarden Farrestvedt frembragt et Levende Drængebarn, der formedelst Navlestrengens Afslid og i Mangel af Hjelp fra Moderen eller andre døde en Times Tiid derefter efter Moderens Angivelse, og hvorpaa den sidste stedse har lagt Skjul, baade under Svangerskabet og efter Fødselen, da hun havde det liggende 14 Dage i sin Kiste, indtil hun frygtede at Stanken af Raadenhed skulle røbe det, i hvilken Hensigt hun nedlagde det under Gulvet i Fæhuuset paa Farrestvedt, hvor det efter hendes egen Anviisning først blev funden under Forhøret den 26de Maji {d: A:} nestpaafulgte, aldeeles forraadnet og Vidne Forklaringen afbeviiser tillige dette hendes Dølgsmaal af Svangerskabet og Barnefødselen endog 6 Uger efter Fødselen.

Thi tilfindes bemeldte Marthe Magnes Dotter i Følge Lovens 6 – 6 – 7de at halshugges og hendes Hoved derefter at sættes paa en Stage saa og at have sin Hovedlod forbrudt. At fuldbyrdes i den Orden de Høy Kongelige Anordninger foreskriver.

Og i øvrigt er under denne Sags Forfølgelse ikke viist ringeste Forsømmelse som Acten viiser. Og Deliqventinden var selv tilstæde og anhørte Dom/m/en oplæse. Haberdorff

Extra Ret for Arne Skibreede 1797

Aar 1797 den 31te Julii blev Extra Retten sat i Hr: Foged Unmacks Huus i store Sandvigen i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som var tilstæde den 21de denne Maaned efter Udsættelse fra den Tiid.

Fogden æskede Sagen i Rette og begjerede den nu tilstædeværende Tiltalte Niels Nielsen tilspurgt om han ikke har tient som Soldat og paa den Tiid udstaaet *Milair (Militair) Straf.

Tiltalte Niels Nielsen var nu tilstæde for Retten uden Baand og Fængsel og forklarede paa Tilspørgende at han har tient som Landsoldat ved det Urlandske Compagnie fra Aaret 1763 til 1769 da han formedelst bekom/m/et Skade \i Armen/ blev demiteret som udygtig, og hans erholdte Afskeds Pads er forlængst forkom/m/et for omtrent 14 á 15 Aar siden uden at han

kan skaffe det tilstæde, men {nogen} Straf for begaaede Misgjerninger imedens han var i Krigs Tienesten har han ey udstaaet.
Fogden tilkjendegav dernest at han under 22de d: M: havde Reqvireret fra Stiftet de til Oplysning under

1797: 58b

Sagen over den Tiltalte ergangne Dom/m/e, saavel ved Politie Retten, Byetings Raadstue og Høyeste Ret, hvorpaa han var meddeelt Stiftets Svar af 27de s: M:, som nu blev fremlagt. Men da deraf erfares at deels en over den Tiltalte i Aaret 1782 ergangne Høyeste Rettes Dom saavelsom en seenere efter ergangne Byetings Dom af 1784 er foregaaet, men sam/m/e ikke ved Stifts Arkivet er at finde, men formodes at være nedsendt til Cancelliet, ligesom og en fra General Major von Muth (Moth) fra Stiftet Reqvireret men ikke til i Dag indløben Attest, om den Tiltalte ikke meere end en Gang har været hensat paa Fæstningen, saa fordristede Actor sig ikke nu at Deducere Sagen til Doms ved de allerede erhvervede Afskrifter 1. En Politie Kam/m/er Dom af 16de Novembr: 1776, 2. En Byetings Dom af 30te Septbr: 1784, 3. Een Byetings Dom af 11te Aug: 1788, hvilken siden er paadømt ved Høyeste Ret den 17de Decbr: 1788 og formildet ved Reskript af 6te Martii 1789, 4. Een Byetings Dom af 23de Decbr: 1793, hvilke 2de sidste in originali er tilsendt fra Stiftet, men de øvrige bekræftede Udskrifter af Dom/m/ene, forinden de nu manglende Dom/m/e igiennem Stiftet var ansøgt fra Cancelliet. Her udi forventede Actor Dommerens biefaldige Kiendelse i overeensstem/m/else med Forordningen af 21de Maji 1751, saa meget meere, da han troede fra sin Siide at have til Dato opfyldt Actors Pligt.
Defensor var tilstæde ved Retten og efter at have hørt oplæst den fremlagde Stiftets Skrivelse fornam at alle de Forbrydelser som Tiltalte Niels Nielsen sidste Rettes Dag den 21de d: M: her for Retten har opgivet, ikke ved de *Decumenter er bleven oplyste, som Lov …. …gen(?) i sær Forordningen af 21de Maji 1751 befaler, haabede at denne hans meere giorde Bekiendelse om egne Misgierninger ville kom/m/e ham til megen Baade, ved den forventende Dom, naar Dom/m/eren deraf gunstig vil udfinde at han eenfoldigviis fremstillende for Retten har let kunnet opgive fleere Forbrydelser end han efter saa lang Tiids Forløb kand hudske at have begaaet.
Hvad det sidste Factum især angaaer, da viiser det producerede Preliminair Forhør at han ey allene har begaaet det i Drukkenskab, men end ikke saa liige været eene om Tyveriet da eendeel af Vidnerne, i sær Lars Larsen Hauge, efter egen Bekiendelse og Vidne Forklaringen har været ham behielpelig i at Transportere Kosterne fra Hæggernæs til Bergens Bye, førinden de kom af den

1797: 59

Tiltaltes Værge, og meere skal herom Tales naar Actor fra sin Siide har sluttet Sagen.
Af Dom/m/eren blev

Eragtet

Ligesom den fra Ober Indspecteuren ved Bergens Tugthuus Falch anviiste Attest under 16de Junii 1797 oplyser at Tiltalte Niels Nielsen har hensiddet i Bergens Tugthuus fra 3de Junii 1782 til 3de Junii 1784 \efter/ i Høyeste Rettes Dom for begangne Tyverie, oplyser og den anviiste Afskrift af Bergens Byetings Dom under 13de Septb: 1784 at han da for de begangne Tyverie er hendømt til Bergens Tugthuus i 4 Aar, hvilken Dom efter anseende har været indanket for over Retten, og det tilføyede P: Sk: paa Stiftets Skrivelse, til Fogden af 27de d: M:, melder tillige at han skal være overgaaet een seenere Høyeste Rettes Dom, hvilke ikke er at finde ved Stifts Arkivet, men ved Correspondence med det Kongl: Danske

Cancellie, og Høyeste Rettes Justits Contoir maae søges til veiebragt, hvortil vil udkræves en Tiid i det mindste af 8 Uger, og da Forordningen af 21de Maji 1751 foreskriver i 8de Art: at Dom ikke maae afsiges førend al muelig oplysning er indhentet, stilles denne Sag i beroe til Mandagen den 25de Septb: førstk: til hvilken Tiid Actor ville Reqvirere saadant tilveiebragt tillige med de 2de Politie Forhør, som over Inqvisiten er afholdet i Julii Maaned 1785 og Martii 1787, saavelsom de Byetings Dom/m/e som derfore kan være overgaaet desformedelst henviisnings Kiendelsen fra Politi Kam/m/eret. Haberdorff

Extra Ret for Herløe Skibreede [1767]

Aar 1797 den 18de Augusti blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Huus i Bergen i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Ole Sivertsen og Anfind Olsen begge af store Sandvigen, {for}

Actor Pr: Hiorth Stuvitz Producerede Rettes Stævning af Gaars dato med lovlig Forkyndelses Paategning. Bemeldte Stævning indtages her.

Defensor Pr: Schnabel mødte og forbeholdt det fornødne.

Actor som formærkede at Paagjeldende Agnethe Johannes Dt: nu var ved Retten tilstæde bad ærbødigst at Dommeren ville indhendte hendes Erklæring om hun her for denne Ret eller hendes rette forum som er Bergens Byetings Ret ville afgive sin Forklaring og Oplysning om det her paatalte Falsmaal.

Saavel Pr: Schnabel som Defensor som Paagieldende

1797: 59b

Agnethe Johannes Dt: selv mødte nu for Retten tilstæde

Actor derefter bad at hende maatte blive forelæst den af Præsten Hr: Kodt indgivne Attest af 8de Septb: 1796, der findes indført i Tingsvidne Acten af denne Jurisdiction af 16de Maji sidstl: pag: 2 og 3, og hendes Forklaring indhentet for at erfare hvorvidt sam/m/e kan være overeensstem/m/ende med denne Attest eller ikke; i øvrigt bad han *han paaraabt til Vedermæle indkaldte Jørgen Endresen og Jon Nielsen Hop.

Paagjeldende Agnethe Johannes Dt:, der er gift med Sagmand Jørgen Endresen i Bergen fremstod nu atter og efter at Præsten Hr: Kodts Indberetning af 8de Septb: 1796 var hende forelæst giorde hun følgende Forklaring og Tilstaaelse angaaende den omhandlede Barne fødsel at en gang i Novembr: Maaned 1795, 6 Uger forinden Juul, da Comparentinden var gaaet ud af sit Huus for at gaae et Ærinde, og det var ud paa Aftenen henved 7 Slet, traf hun paa Gaden et frem/m/ed Fruentim/m/er, som forlangede Herberge hos hende nogle Uger, hvilket Comparentinden nægtede hende men lod sig dog overtale at beholde hende Natten over, og selvsam/m/e Nat imellem 11 og 12 Slet blev dette Qvindemenneske Forløst med en Datter, som blev døbt i {Strudshavns} \Dom/ Kirken den 19de Novembr: 1795, og heldet over Daaben af Comparentinden i øvrigt sagde Comparentinden at hun ikke kiendte bemeldte Barnemoder og har ey giort Angivelse til Præsten om Barnets Forældre. Omtrent 2 ½ Uge efter Ankomsten i Vidnets Huus bortreiste igien dette frem/m/ede Qvindemenneske med en Østerlands Jagt uden at tilkiendegive sit Navn eller Barnefaderens, og paa denne reise medbragte hun tillige sit nye fødde Baren.

Paa Tilspørgende efter Actors Forlangende forklarede Comparentinden at hun ikke engang har faaet Betaling af dette frem/m/ede Fruentim/m/er for hendes Ophold og Underholdning i Huuset, hvilket hun, skiøndt selv i smaae Vilkaar, forskaffede hende af blodt Medlidenhed, da denne frem/m/ede lovede at kom/m/e tilbage nest paafølgende Foraar og da at vederlægge

Comparentinden \dens/ Omsorg for hende, \men/ efterdi saadant ikke siden skeede, er Comparentinden endnu uvidende

1797: 60

om hendes Navn og Omstændigheder.
Actor bad derefter fremkaldet og eedelig Forklaring indhentet af de indkaldte Vidner, af hvilke han frafaldt Anna Ols Dt: Sydnæs der sorterer under Bergens Byes Jurisdiction
Den til Vedermæle indkaldte Jon Nielsen Hop mødte, men ikke Jørgen Endresen, hvis Forfald blev anmeldt af hans Hustrue Agnethe Johannes Dt: med Tilføyende at han er aldeeles uvidende om Sagen siden han var borte paa Reisen paa den Tiid dette frem/m/ede Qvindemen/n/eske var i hendes Huus
Derpaa frem kom som
1ste Vidne Aschild Nielsen boende som Forpagter paa Gaarden Hop i Herløe Skibreede der aflagde Eed og vandt at i Novembr: Maaned 1795 var han efter Anmodning af sin Broder Jon Nielsen Fadder til et uægte Piige Barn som blev døbt i Bergens Dom Kirke, uden at Vidnet nu efter saa Lang Tiid kan erindre *Barnet Navn, Vidnet tilligemed de 3 andre Faddere Jon Nielsen Hop og Michel Jacobsen Hopshavn indfandt sig til denne Forretning i Dom Kirke Porten, hvor de bleve staaende indtil Konen Agnethe Johannes Dt: frembragte Barnet, og de fulgte med hende ind i Kirken at være Faddere dertil, og efter at Daaben var forbi fulgte de ey Hiem til Barselstuen, men forføyede sig tilbage til deres Logie i Bergen, uden at {at} Vidnet ved denne Lejlighed eller nogensinde tilforn ikke heller bag efter har seet eller kiendt Barnets Moder, men Vidnets Broder Jon Nielsen Hop har sagt for Vidnet at han var anmodet af Konen Agnethe Johannes Datter baade selv at være Fadder og at forskaffe de andre Faddere fra Hop til dette Uægtebarn. Moderen til dette Barn \har/ ikke nogensinde opholdt sig paa Gaarden Hop og ikke heller der giort Barsel, ligesom det hverken er sagt af Vidnet selv ey heller af de andre Faddere, saavidt Vidnet er bekiendt, at hun der skulde have giort Barsel med dette sit uægte Barn, men Vidnet maae formode at denne Anførsel ved Klokkeren til Strudshavn er skeed af Mistagelse.
2det Vidne Michel Jacobsen Opholdende sig paa Hopshavn under Gaarden Hop i Herløe Skibreede

1797: 60b

aflagde Eed og vandt, i eet og alt eensstem/m/ig med nestforrige Vidne.
Actor bad ærbødigst at til ydermeere Oplysning i Sagen maatte fremkaldes den til Vedermæle indkaldte Jon Nielsen Hop, og ham blive forelæst den forommeldte Præstens opgivelse af 8de Septb: 1796, og hans Forklaring indhentet om han vedkiender eller benægter sam/m/es Rigtighed.
Defensor formeente at det er til overflod at Præstens opgivende til Fogden bliver indkaldte Jon Nielsen Hop forelæst da sam/m/e som officiel maae have fuldkom/m/en fidem og om endog bemeldte Jon Hop som impliceret i Sagen skulde falde paa at giøre nogen Forandering i sam/m/e Begivenhed vilde dette ikke være antagelig da ey Velbemeldte Hr: Pastor Koth er kaldet at anhøre nogen Forklaring i denne Sag.
Actor Replicerede at da allerede ved de førte Vidners Forklaringer er givet Kiendetegn til Misforstaaelse i Præstens opgivende og da den begjerte Forklaring af Jon Nielsen Hop allene sigter til at faae udrøddet denne Misforstaaelse troede han at den ikke var unyttig, men tvertimod sand nødvendig til Oplysning i Sagen.
Den til Vedermæle indkaldte Jon Nielsen Hop fremstod nu og efter at Hr: Koths Indberetning til Hr: Foged Unmack af 8de Septb: 1796 for ham var oplæst, giorde

Comparenten derved den Erindring at han ingenlunde førinden dette uægte Barns Daab havde talt her om med Hr: Koth selv, men vel med Klokkeren til Strudshavn, og uden at sige denne at Barne moderen havde giort Barsel paa Hop.
Actor begjerede derefter Tingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt
Pr: Schnabel som Defensor for Agnethe Johannes Dotter begjerede Jon Nielsen tilspurgt om ikke bemeldte Agnethe Johannes Dotter bad Comparenten at besørge Anmældelse til Vedkom/m/ende Øvrighed om Barnets Fødsel i hendes Huus. Comparenten svarede

1797: 61

her til Jo som omspurgt, og saadan Anmeldelse skeede af ham i Hr: Foged Unmacks Huus Aftenen førinden dette uægte Barn blev døbt da han ey traf Hr: Fogden selv hiem/m/e, men talte med et Qvindemen/n/eske i Huuset og for denne Anmeldte sit Ærinde at være dette at han nestfølgende Dag skulle være Fadder til et uægte Barn og dette Fruentim/m/er gav ey andet Svar end at Fogden ey selv var hiem/m/e.
Ingen af Parterne havde videre \at/ tilføre og derfore blev Tings vidnet bevilget sluttet og beskrevet. Haberdorff

Polletie Ret for Schiolds Skibreede [1797]

Aar 1797 den 26de September blev en Polletie Ret sat af Sorenskriveren i hans Huus i Bergen, i Nærværelse af de tvende tilkaldte Laugrettesmænd Ole Sivertsen og Anfind Olsen begge af store Sandvigen, for der at foretage et Forhør angaaende den Overlast, som Forpagteren paa Gaarden Stranden under Damsgaard Rasmus Andersen skal have tilføyet Drengen Magne Nielsen opholdende sig paa Naboe Gaarden Gyldenpriis \hos/ Mons Johannesen, følgelig Amtets Befaling af 18de d: M: med medfulgte Klage fra Mons Johannesen der inden Retten blev oplæst og her indtages.
Efter Skriftlig Indkaldelse mødte saavel Klageren Mons Johannesen Gyldenpriis som den beskadigede Dræng Magne Nielsen der sagde at være 13 Aar gl: og i Tieneste hos Mons Johannesen og forklarede den paa Klagede Tildragelse at være følgende: Tirsdagen den 29de Augusti sidstleeden foer Comparenten i sin Huusbonds Erende i en Baad fra Gyldenpriis hen til Møllendahl og skulle paa Veien didhen tage med sig en Anden Dræng ved Navn Daniel opholdende sig hos Faderen Daniel som er Vaskermand og boer paa Stranden; Saasnart han var kommet i Nærheden {til} af Gaarden Stranden kom Rasmus Andersens 3 Sønner gaaende ned fra Faderens Huus af hvilke den Ældste og yngste Søn kastede Steene efter Comparenten imedens han var i Baaden, uden at samme traf ham, derpaa lagde Comparenten til Land og løb efter disse 3 Drænge naaede den mællemste Søn Carl Rasmussen og kastede denne under sig paa Marken. Da Rasmus Andersens Hustrue saae at hendes Søn Carl laae under Comparenten paa Marken kom hun gaaende til og trak Comparenten i Haaret et Stykke op efter Marken, og lagde sig ovenpaa ham og trykkede ham med Knæene og slog ham i Nakken; Derefter kom ligeleedes indkaldte Rasmus Andersen Stranden gaaende til, tog Comparenten i Haaret og droeg ham et Stykke efter Haaret og slog ham i Nakken. Endelig tilføyede han at efter han var

1797: 61b

kommet til Land paa Gaarden Stranden vedblev Rasmusses 3 Sønner at kaste Steen efter Comparenten, hvoraf den eene, som Sønnen Carl havde udkastet, traf ham i Panden strax over det høyre Øye, og dette var Anleedningen til at han løb efter Carl og kastede denne i Marken

for at tugte ham. Ved Hiemkomsten til sin Huusbondes Huus fortalte Comparenten denne Tildragelse, og var vel ikke Blodig men fandt dog Smerter baade i Hovedet og i Ryggen som var en virkning af de slag han havde bekommet {hos} \af/ Rasmus Andersen Stranden og Hustrue og deres Søn Carl, og disse Smerter vedvarede i 2de Dage.

Anklagede Rasmus Andersen Forpagter paa Stranden og hans Hustrue Ingebor Zacharias Datter mødte tilstæde og benægtede aldeeles Drengen Magne Nielsens Klagemaal, som usand i alle Deele, da hverken nogen af dem {hverken} har slagen eller lagt Haand paa Magne Nielsen ved denne eller Anden Lejlighed, ikke heller fornam de at deres 3 Sønner paa den Tiid kastede Steene efter ham, men blot at de Kiæklede sammen ned ved Strandbreeden og ellers kiænde de Klageren Magne Nielsen at være en vanartig Dræng, som ofte har fortrædiget deres Børn og forstørrede den eeninghed og Roelighed som der hærskede imellem dem og deres Naboe Mons Johannesen.

Derpaa fremkom af de til Vidner opgivne:

1. Agnette Johannes Dotter der er gift med Vaskermanden Daniel paa Gaarden Stranden og efter foregaaende Advarsel til Sandheds Udsigende, saaledes som hun siden med *frels Samvittighed kan Eedfæste naar paafordres, forklarede at Tirsdagen den 29de Augusti sidstleeden, saae Deponentinden Magne Nielsen kom Roende fra Gyldenpriis til Stranden og at Rasmus Andersens 2de Sønner Carl og Zacharias kastede Steene efter Magne Nielsen, imedens at denne var i Baaden, uden at Vidnet paa den Tiid fornam at Magne Nielsen havde givet dem nogen Anleedning dertil. Derefter forfulgte Magne Nielsen Drængen Carl ved at løbe efter ham hvorefter de begge laae paa Marken og var hinanden i Haaret. Derefter saae Vidnet Rasmus Andersens Hustrue Ingebor Zacharias Dotter tog fadt paa Magne Nielsen og droeg ham i Haaret et Stykke hen efter Marken {hvorpaa de} \indtil/ bagen for en Hæsje med Høe saa at Deponentinden ey kunde see hvad der imellem dem passerede. Ligeleedes saae hun og Rasmus Andersen Stranden selv at løbe hen til samme Stæd bag om Høe Hæsjen, som hindrede Synet af hvad der passerede {igiennem} \imellem/ dem, men fornam at Rasmus Andersen og Hustrue begge vare Vrede og det er hende tillige bekiendt at disses 3 Sønner adskillige Gange tilforn havde været i Kiævlerie med Magne Nielsen.

2. Johanne Hans Datter til Huuse hos hendes Dattermand Mons Johannesen paa Gyldenpriis, der efter formaning til Sandheds Udsigende forklarede eensstemmig med nest forrige Deponentinde med det tilføyende at hun siden gik nærmeere til og saae endeel af det der passerede bagen for Høe Hæsjen nemlig at Rasmus Andersens Hustrue med Knæene laae ovenpaa Drængen Magne Nielsen og

1797: 62

trykkede ham dermed paa Halsen samt slog ham med Hænderne paa Ryggen, ligeledes saae Deponentinden indkaldte Rasmus Andersen selv komme til at han toeg Drængen fra sin Hustrue trak ham efter Haaret et Stykke hen efter Marken og slog ham med Haanden i Nakken. Til Slutning tilføyede hun at baade Deponentinden selv og hendes Datter Christie Lars Dotter, der er Klageren Mons Johannesens Hustrue, stode begge ud paa Marken paa Gaarden Gyldenpriis og derfra saae at Rasmus Andersens Sønner kastede Steen efter Magne Nielsen i Baaden, i hvilken Anleedning hendes Datter tilraabte disse Drænge at de ey maatte giøre sligt, men de agtede det ikke og vedblev fremdeeles at kaste Steene efter ham og ellers havde Deponentinden tillige tilforn samme Dags Formiddag seet at Rasmus Andersens 3 smaae Drænge kastede Steene efter {ham} Magne Nielsen imedens at denne gik over Marken paa Gaarden Gyldenpriis men da Huusbonden Mons Johannesen selv kom ud af Huuset aflod de saadant.

Efterat denne Oplysning var indhentet tilkiendegav saavel Klageren Mons Johannesen som Anklagede Rasmus {Johannesen} Andersen at de paa Amtets Approbation vare imellem sig

indbyrdes saaledes forligte at den sidste lovede i den førstes nærværelse at Revse sine Børn for deres Steen Kast, som har givet Anledning til Tvistigheden, ligesom den første lovede at tugte sin Tieneste Dræng Magne Nielsen, i fald han herefter skulle fornærme Rasmus Andersen hans Hustrue Børn eller Tyende saa at de herefter vil leve Samdrægtig og Freedelig som Naboer

Til sidst forbandt Rasmus Andersen sig at betale Rettens Gebyhr til Dommeren med 1 rd 84 s og de 2 Laugrettesmænd som tillige havde forkyndt Stævningen hver 3 mrk tilsammen 1 rd og i alt 2 rd 84 s.

Dermed blev Forhøret sluttet og skal blive Amtet {blive} tilstillet. Haberdorff

Del C av NHL Tb. nr. 48 1796-1802 (Hausttingene 1797)

(1797: 62)

Høste Tinget for Sartors Skibreede 1797.

Aar 1797 den 2den Octobris blev paa Tingstædet Tøsøen holdet det Almindelige Høsteting for Sartors Skibreede af Sorenskriveren i Nærværelse af de samme 4re Laugrettesmænd som vare tilstæde ved Sommertinget og her foran ere anførte Folio 23. Ved Tinget var tilstæde Hr: Fogden Unmack.

Først blev publiceret følgende Høy Kongelige Anordninger.

1. Forordningen af 5te Maji 1797 angaaende de overordentlige Tinge ved Underretterne i Norge til Rettergangs Tvistighedernes hastigere Fremme.
2. Forordningen af 11te Augusti 1797, hvorved Beskikkes Stifts Overretter i Norge i stæden for Over \Hof/ Rettens og Laugtingenes samt Raadstue Retterne.
3. Placaten af 18de Augusti 1797 at ingen Casserer under Finantz Departementet skal være pligtig at Antage Embedsmænds eller Pensionisters Anviisning paa deres Gager eller Pensioner.
4. Een Kongelige Danske Cancellies Placat af 24de Junii 1797 ang: Nedsættelsen i Renten af Umyndiges Midler, som her efter indtages i den Kongelige Casse til 3 ¾ ProCto.
5. Een Skrivelse fra Stiftamtmanden Hr: Kammerherre Hauch til Foged Unmack

1797: 62b

af 5te September 1797, hvorved Bekjendtgiøres de bestemte Tiider og Districter til de ved Forordningen af 5te Maji 1797 paabudne Overordentlige Tinge.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager.

Ny Sag

Peder Hansen Bakke imod Amund Hansen Bakke

Peder Hansen Bakke mødte og Anmeldte paa sin Myndtling Synneve Ols Dotters Vegne til dette Ting at have indkaldet hans Naboe Amund Hansen Bakke til hendes som Odels Berettiget at Overdrage hans Eiende Anpart i Gaarden Bakke her i Skibreedet af Skyld ½ Vog Fisk for Løsnings Summen 70 rd hvorfore sam/m/e er udkommet af Ætlægget, dertil at liide Dom, og havde han nu tilstæde i Retten 70 rd om Sagvolderen ville imodtage sam/m/e, saa og et Beviis fra Amts Forliigelses Commission der godtgjør at denne Sag der har været foretaget den 6te September sidstleeden, uden at Forliig derudi har været at opnaae.

For den Saggivne Amund Hansen Bakke, og med denne mødte for Retten Told Procureur Lytkien og Declarerede at den foregivne Myndtling Synneve Ols Dotter lige saa lidet som Sagreiseren Peder Hansen ingen mindste Odels Løsnings Ret har til Amund Hansens paaboende Brug i Gaarden Bakke hvilken han med Hustrue Marthe Jacobs Dotter Eiendommelig Besidder efter Lovgyldige Documenter og at altsaa Sagreiserens paaberaabte Løsnings Ret ere Lutter Urigtigheder og Vilfarelser maaske Avlet efter en Falsk Inspiration, men da Søgemaalet saavel er Beviisløs som Anlagt og Forfølgt paa en Aldeeles Lovstridig Maade og ved dislige Ordinaire Ting som dette, ikke er Stædet hvor Odels Løsnings Tvistigheder enten kan Ordeles eller Paakiendes følgelig Lovens 5 B: 3 C: 10de, 11te og 12te Art: som fornæmmelig den første Articul foreskriver Rettergangs Maaden i deslige Sager, saa var det at Comparenten paa disse Grunde, Protesterede imod nogen Rettes Behandling her, og paastod Sagen Afviist til Lovligere Behandling, i Fald \Sag/ Reiseren skulle inclinere her for, under Forbeholdenhed af Aamund Hansens Ret og uden viidere nu at ville Berøre de fleere Misligheder og urigtige Invenstioner der stikker i Søgemaalet og blot har sin Grund i uforskyldt An/n/imossitet af Peder Hansen imod Aamund Hansen Bakke. Saaledes forventede han Afviisning ved Dommerens Kiendelse, den han Ærbødigst forventede.

Sagsøgeren havde paa Dommerens Tilspørgende intet at Anføre til Gjensvar for Sagvolderens Tilførsel og erholdte tilbage den Anviiste Løsnings Sum, som Sagvolderen ey ville modtage. Ellers betalte han Rettens Gebyhr med 1 rd 52 s og Sagvolderen i Tilsvarspenge 40 s, skriver førretyve Skilling.

Og derpaa blev af Dommeren

1797: 63

Eragtet.

Foruden at Saggivelsen ey er Geleidet med Ringeste Beviis, er den ikke heller forfulgt i den Orden som Lovens 5 – 3 – 10 foreskriver om Odels Sager, og derfore bliver Sagen i Anleedning den fra Sagvolderen skeede Exeption Afviist til Behandling paa Odelstomten.

Ingebrigt Andersen Leerøen imod Knud Monsen Leerøen.

Pr: Balchen mødte for Ingebrigt Andersen Leerøen og fremlagde Attest fra Forligelses Commissionen af 7de Junii dette Aar, hvoraf Retten behagelig erfare at intet Forliig imellem Parterne kunde Bevirkes, dernæst Anmeldte han at Citanten til i Dag havde ved \Mundtlig/ Continuations Søgsmaal ladet indstævne Knud Monsen Leerøen til at høre Vidner om det imellem dem passerede Løfte; I hvilken Anleedning Comparenten nu fremlagde skriftlige Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato og derefter Begjerede i Tilfælde at Vederparten ikke mødte Stævningen af Stævne Vidnerne Afhjemlet, samt de indstævnte Vidner paaraabte til eedelig Vidnesbyrds Aflæggelse, Alt under Forbeholdenhed af Citantens viidere Ret at tilsvare Sagen, om samme fandtes fornødiget.

Told Procureur Lytkien mødte tilligemed Knud Monsen Leerøen og tilkiendegav at denne sidstnævnte med Mundtlig Contra Stævning til dette Ting og Tiid havde ladet indkalde Ingebrigt Andersen til at fravige og Ryddiggiøre for Knud Monsen som Retmæssig Ejer [af] 4 13/36 M/ark S:r, 11/96 Huud i Gaarden Leerøen som Ingebrigt Andersen Uhiemlet og uden nogen Adkomst, samt imod Knud Monsen viilie og viidende Eegenraadig{hed,} har Anmasset sig til Brug og uagtet Adskillige Vidnesfaste Paamindelse ikke ville Fraviige samt at Ungjelde med Bøder for sit Lovstridige Forhold, give Erstatning for hans Tilføyet Tobag Skade og oprette dette Søgemaals Skadesløse Omkostninger med meere efter nærmere Paastand.

Adkomsterne som Hjemler Knud Monsens Eiendoms Ret havde Lytkien nu tilstæde i Retten men Anmeldte at Knud tillige ved Contra Stævning havde indkaldet Ingebrigt Andersen at

Anhøre Vidners Forklaring til Sagens Oplysning, hvilke Vidner han begjerede paaraabte og i henseende til Siktelsen fra Hoved Sagsøgerens Siide erindrede at noget Løfte som der foregives har Knud Monsen Aldrig gjort ikke heller efter Beskaffenheden {skulle} \kunde/ giøre, men er et Opspind af Sagsøgeren Iledtog med hans Beslægtede og villige Vidner og da Hoved-citationen ikke Benævner Tiiden og Stædet naar dette Løfte skulle være gjordt eller veed hvilken Lejlighed saa Protesterede han imod bemeldte Citation imod nogen Vidners førelse, derefter forinden end meere Ordentlig og Lovlig Stævning fra Hoved Citantens Siide er foregaaet.

Pr: Balchen svarede at han først havde ventet at Knud Monsen Leerøen med Lovlige Documenter havde Beviist sin Formeentlige Ret, forinden han her i Retten havde Dølleret (Dolleret) saavel over Hoved som Søgsmaalet, men da {ikke} saadant ikke er skeet modsagde Comparenten Contra Søgsmaalet som Aldeeles Ubeviist. At Hoved Citanten ikke paa ulovlig Maade

1797: 63b

har benyttet sig af nogen Deel af Contra Citantens Eiendom vil klarlig lægges for Dagen, ved Vidnernes Forklaring, da Contra Citanten Knud Monsen har erholdet til Brug af Hoved Citantens egen Eiendoms Jord {ikke} et Stykke Bøe eller Engemark for Brugen af det Hoved Citanten igjen skulle Bruge af Contra Citantens formeentlige Ejendoms Jord paa Livs Tiid og da dette af Contra Citanten paa Hoved Citantens Siide gjorde Løfte nu paa lovlig Maade ved Continuations Stævning er Paastævnt saa faaer Contra Citanten for denne Siinde taale at høre Vidner om sit passerede Løfte som Mundtlig Contract og naar saadant med Vidner er Oplyst vil Mand komme til Juridisk Viished om og hvorvidt han som myndig Mand, i Overeensstemmelse med Lovene bør Tilsvare sine Handlinger eller ikke; Og saaledes med Benægtelse af alt urigtig og Ubeviist veed blev sin Begjering om Vidnernes Førelse.

Lytkien svarede kortelig at alt hvad Hr: Pr: Balchen har tilført er lutter Urigtigheder og som til Tiid og Stæd ikke skal Mangle behørigt Svar. Men da Comparentens forhen fremsatte Exception ikke er igiendrevet, saa Paatrængte han samme og Aligerede Lovens 1 – 13 – 23 til viidere Hjemmel at Vidner paa saadant Snak som Hoved Citanten, hvorvel aldeeles Urigtig, foregiver, ikke Lov tilladelig kan føres og forhen har Lytkien omtalt de Beviisligheder som her er tilstæde i Retten for Knud Monsens egen Eiendoms Ret til Leerøen, hvorimod Ingebrigt Andersen ikke Ejer mindste Ting udi samme eller har mindste Lovlig Besiddelses Ret til det som Contra Citanten Knud Monsen søger tilbage og ulovlig er frarøvet.

Derpaa blev af Dommeren:

Eragtet.

Da Lovens 1 B: 13de Capt: 23de Art: ved Begyndelses Ordet – End samme binder denne Art: Bud med den nestforegaaende Art:, som blot Handler om {Slagsmaal} \Skields Ord/ og *Paasagd, giver den Aldeeles ingen Hjemmel for den fra Contra Citantens Siide fremsatte Exception imod de fra Hoved Citantens Siide fremlagde skriftlige Spørsmaale, men samme bliver at fremsætte for Hoved Citantens Vidner og disse Spørsmaale bliver her at indtage næst efter Attesten om at Sagens Foretagelse ved Forliigelses Commissionen.

Derefter fremkom {efter} i Følge Hoved Citantens Stævninger som:

1. Vidne Ole Christophersen Sandstoft af Sunds Præstegjeld der sagde at være Tremenning til Hoved Sagsøgeren Ingebrigt Andersen Leerøen aflagde Eed og efter Formaning til Sandheds Udsigende vandt til de fremlagde Skriftlige Spørsmaale af Dags dato. Til 1ste Jo Vidnet har omtrent for 14 Aar Siiden hørt at Contra Citanten Knud Monsen Leerøen gav Hoved Citanten Ingebrigt Andersen det omspurgte Løfte, der passerede i dens

sidstnævntes Stue paa Leerøen i Paahør af 2de Vidner som siiden den Tiid ere døde og her ved er 3de Sp: tillige

1797: 64

Besvaret; Til 2det Sp: Jo det er Vidnet bekjendt at Knud Monsen Leerøen fik overladt af Ingebrigt Andersen Leerøens Ejende Eegen Anpart i Gaarden Leerøen et Stykke Engemark eller Bøe imod at Ingebrigt Andersen skulle vedblive at beholde sit forrige Brug i samme Gaard Leerøen hvilket Knud Monsen laavede Ingebrigt for sin egen Levetiid, men hvad hans Børn kunde *viile (ville) gjøre efter hans død, det sagde Knud Monsen at han ikke kunde svare for.

2det Vidne Ole Andersen boende paa Gaarden Leerøen her i Skibreedet, der sagde at være Broder til Hoved Citanten.

Told Procureur Lytkien i Anleedning heraf imod denne Deponents Antagelse som Vidne, hvortil han paa Grund af Loven formeentlig er Aldeeles Inhabil formedelst Broderskabet med Hoved Sagsøgeren Ingebrigt.

Pr: Balchen svarede kortelig at Vidnet som Broder i ingen Henseende er Inhabil at Aflægge sit Vidnesbyrd i denne Sag, da det i sin Tiid vil Ankomme paa om og hvorvidt Dommeren ved Hoved Sagens Paakjendelse finder hans Vidnesbyrd Antagelig eller ikke, han paastod derfor Vidnets Eedelige Forklaring i denne Sag, hvilket han forventede Dom/m/eren indvilligede.

Lytkien paatrængte sit forrige formenende at naar Dommeren som de seenere Lovgivninger Bestemmer formedelst Slægtskab i 2det Leed er forpligtet at viige Dommer Sædet i deslige Sager maae en Broder saameget meere blive Inhabil at Vidne alle helst her hvor det ikke Gjelder om Livs eller Ære Sag.

Dommeren Ansaae det meest Lov forsvarlig at antage dette Vidne til Afhørelse da det siden ved Sagens Paakjendelse vil blive at bedømme hvorvidt hans Vidnesbyrd kan blive af nogen Vægt eller ikke.

Derpaa aflagde Vidnet Ole Andersen Leerøen Eed og forklarede Priliminariter at være en Svoger til Contra Citanten Knud Monsen Leerøen da Vidnet er gift med dennes fuld Søster og vandt dernest til de fremlagde Spørsmaale Til 1ste Jo det omspurgte Løfte har Vidnet hørt Contra Citanten Knud Monsen Leerøen gav Hovedcitanten Ingebrigt Andersen i et Barsel Gille hos den sidste for Omtrent 17 Aar Siiden, med den Udladelse af Knud Monsen du skal sidde urørt saalænge jeg Lever, men hvad mine Børn kan giøre efter min død det kan jeg ikke svare for, hvorved 3de Sp: er tillige Besvaret; Til 2det Sp: Hovedcitanten Ingebrigt Andersen tilligemed siden afdøde Ole Olsen Leerøen som {Lejlænding} tilligemed Ingebrigt paa den Tiid, felles Beboede deels som Ejer og deels som Lejlænding det heele Brug i Gaarden Leerøen, som nu Beboes af Ingebrigt Andersen allene, overlod for omtrent 10 á 12 Aar siiden et Stykke Engemark eller Bøe af deres da havende Brug i Gaarden Leerøen til Contra Citanten Knud Monsen Leerøen, fordie deres paa den Tiid havende Brug i Gaarden Leerøen ey tilforn var Hievnet eller liige Deelt.

Lytkien benægtede disse 2de Villige Vidners Forklaring som Aabenbar Urigtig og forbeholdt yderligere Oplysning Svar og igiendrivelse.

Pr: Balchen begjerede Sagen udsat til {det} næst{e} kommende Overordentlige Sage Ting i førstkommende December Maaned, deels for til den Tiid at indstævne Martha Lars Dotter Wixøen for at aflægge eedeligt Vidnesbyrd i denne Sag og deels for til den Tiid at Deducere Sagen til Doms fra sin Siide.

Lytkien havde intet imod den forlangte Udsættelse saa meget meere som Knud Monsen mueligst Tiltrænger Continuations Stævning.

Af Dommeren blev:

Eragtet

Den af Hoved Sagsøgeren forlangte Anstand bevilges til næste Ret den 4de December førstkommende da det Overordentlige Ting foretages i Bergen i Dommerens huus.

Af Hoved Citanten er betalt i Rettens Gebyhr med 2 Vidner og Udsættelsen 2 rd skriver to Rigsdaler og af

1797: 64b

Contra Citanten med en Kiendelse 1 rd 64 s skriver Een Rigsdaler og fiire Mark.

Da ingen havde viidere at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen. Haberdorff

Dagen nestefter den 3de October vedvarede Høstetinget for Sartors Skibreede i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og blev da Paaraabt de indstævnte Sager.

Nye Sag:

Ole Thomassen Worland med fleere imod Jon Kaarevig Bendix og Peder Spilde.

Pr: Balchen anmeldte at Ole Thomassen Worland og Jens Nielsen Worland, {Lars Andersen Kaarevig} Diderich Johannesen, Maarten Wermundsen og Michel Christensen Eide samt Lars Andersen Kaarevig for hvem, Comparenten mødte, at Citanterne havde med Mundtlig Stævning til dette Ting ladet indstævne Jon Christophersen Kaarevigen, Iver Knudsen Spilde, Bendix Jansen Spilde, Peder Johannesen Spilde, Gullich Larsen Spilde, Niels Larsen Spilde, Torbiørn Spilde, Ole Jonsen Spilde samt Anders Olsen Koursland, deels til at høre Vidner om at de indstævnte skal i sidst afvigte Maji Maaned have kastet ind i Citanternes Nodt paa Kylleren i Sjursvigen og derved spildt Citanterne et betydelig Kast Makril, samt ved sit giorde Indgreb skieldt Citanterne med et Kast {Makril} af Værdie mellem 200 á 300 rdr og deels for dette sit forhold at liide Dom saavel for Værdien af det benævnte Kast samt {for} erstatning for Fiske Spilde i Overeensstemmelse med Lovgivningen og desuden at udreede Mulgter for sit Lovstridige Forhold, samt endelig og, at erstatte Citanterne denne Sags Aftvungne Omkostninger i alle deele Skadesløs.

Pr: Balchen fremlagde derefter Attest fra Forligelses Commission af 7de Junii sidstleeden, hvormed Godtgiøres at Mindelig Foreening imellem Parterne ikke kunde være at opnaae, saa fremlagde han og Skriftlige Qvæstioner af Gaars Dato til Vidnerne; hvorefter Comparenten begjerede de indstævnte paaraabte og de derefter fremstillende Vidner af Retten Eedelige afhørte, alt under forbeholdenhed af det videre fornødne.

Bemeldte Attest fra Forligelses Commissionen og Qvæstioner indtages her efter hinanden saalydende.

Af de indstævnte mødte Peder Johannesen, Bendix Jansen, Ole Jonsen og Torbiørn Larsen Spilde paa egne og samt de øvrige indstævntes Vegne og fremlagde et skriftlig Indlæg under 20de September nestl: underskrevet af Pr: Friile som Forfattere som inden Retten blev oplæst og her indtages saalydende.

Pr: Balchen svarede paa det fra de indstævnte i Dag fremlagde Exeptions Indlæg: 1. At Lovgivningen fuldkommen Hjemler frie og ubehindret Adgang, at bruge saavel *Myndtlige som Skriftlige Stævnemaale og selv Forordningen af 3de Junii 1796 tillader Mundtlige Stævnemaale jndspecie for Bønder som ligger Høyt i Field Bøygderne og i Annalogie dermed og i Overeensstemmelse med Loven maae Regelen Gjelde saavel for de Bønder som ligger langs Søekanterne som de Forordningen benævner

1797: 65

Comparenten var overbeviist om at denne Rets indsigts fulde Dommer fuldkommen beliggede denne Lov Fortolkning som vel Grundet og rigtige. 2do Naar de indstævnte eller deres Consulent Dolerer over den skeede Tilvarsling, saae skulle de først have godtgiort at Stævningen for dem var forkyndt af uberettigede Personer og saalænge det ikke er beviist maae de Antages for berettiget der har forkyndt Stævnemaalet, og endelig for det 3to at dersom man fandt det Nødvendigt at erholde de Vidners Forklaring hvorimod er Exciperet, vil Comparenten nu blot, for ikke at spilde Rettens Kostbare Tiid, forbeholde at svare paa det Exciperede efter Omstændighederne. Comparenten benægtede derfore det indkomne som Aldeeles ugrundet og ubeviist, hvornæst han Paastoed Sagens fremme og de Agtende \fremstillende/ Vidner Eedelig Afhørte.

Efter at saavidt var Arangeret med Protocollationen fra begge Parters Siide, blev de efter nogen mellem Handling indbyrdes Foreenede at de mødende Sagvoldere Peder Johannesen, Bendix Jansen, Ole Jonsen og Torbiørn Larsen Spilde forbandt sig og de øvrige Lodsejere i det paastævnte Makril Kast at betale inden nestkommende Juul dette Aar til Citanterne 55 rd skriver Fem og Halvtredsindstyve Rigsdaler hvormed de mødende Sagsøgere Ole Thomassen og Jens Nielsen Worland, Diderich Johannesen, Maarten Wermundsen og Michel *Christen Eide samt Lars Andersen Kaarevig erklærede sig fornøyet og Sagen Ophævet.

Til Bielag ved Skatte Regnskabet, begjerede Fogden Almuens Svar indhentet paa følgende 13 Spørsmaale:

1. Er her i Skibreedet dette Aar, bleven skyldlagt nogen nye Gaard eller Plads, eller er {der} nogen af de gamle fordervet eller forbædret saaleedes at de kunde taale noget Aftag eller Paalæg?
2. Har det beneficerede Gods her i Skibreedet lidet nogen Afgang d: A:, eller er det Almuen bekiendt at samme paa nogen Maade er bleven Misbrugt?
3. Eier Hans Majestet noget Jordegods her i Skibreedet, af hvem bruges samme, og er deraf falden første Bygsel d: A:?
4. Er her i Skibreedet nogen Stæds fundet Skibs Vrak eller andet strandet Gods med eller uden Eier d: A:?
5. Har nogen dette Aar i Skibreedet drevet Gjæstgiverie og om saa er hvad er da deres Navne, og paa hvilke Stæder har de drevet samme, samt har de ey tillige brugt anden Handel end den, som udfordres til Gjæstgiveriets drift?
6. Har nogen ført Kræmmerhandel og om saa er hvad er da deres Navne og paa hvilke Stæder er den bleven ført?
7. Findes her Strandsiddere eller andre, som bruge Haandværk Øltapperie eller nogen anden Slags Handel, samt gives her Huusmænd som beboe egne Huuse, hvilke og hvor mange ere disse?
8. Er her i Skibreedet Pebbersvenne eller leedige Ungekarle, som hverken ere boesatte eller tiener i Aars Tieneste og bruge disse Kiøbmandskab med Hæste, Slagter Qvæg, eller andre Varer, og gives her i Skibreedet Bønder Sønner, som bruger nogen Handel?
9. Har nogen her i Skibreedet d: A: paa engang brugt 2de Gaarde, af forskiellige Matriculs Nommere?
10. Har ikke baade Sorenskriveren og Fogden paa deres Tingreiser betalt hver *Skyldskarl (Skydskarl) 4 s Miilen?
11. Bruger Skibreedets Lensmand nogen Gaard og af hvor stor Skyld?

1797: 65b

12. Er her fleere Laxe og Silde-Vaager, Møller, store Qværner, Huusmandspladser eller Enge-Sletter, end den nu oplæste Specification ommelder, som kunde Skyldlægges eller Ansættes til nogen Skatters Svarelse?

13. Findes her i Skibreedet noget Affældt Gods, er samme forbedret at det igjen kand taale Paalæg, og nyder ikke sammes Ejere og Beboere Godtgjørelse for Aftaget saavel i deres Skatte som Landskylds Rettigheder?

Hvilke for den Tilstæde værende Almue bleve fremsatte og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Iver Andersen Angeltvedt og Anders Albrigtsen Polden til 1ste, 2det, 3de, 4de, 8de, 9de, 12te og 13de Ney, Til 5te Cornelius Pettersen i Bochen og Hans Dahle som ejer af Bratholmens Gjestgiverstæd, lader det bortleje uden at nogen af dem bruger anden Handel, Til 6te Agent Hans Krohn paa Glæsvæhr, Lochøen og Solsvigen, Til 7de Salamon Olsen Helleland boende paa Gaarden Nedre Børnæs som Huusmand, bruger der et ringe Øl-Tapperie i megen Fattigdom, Til 10de Jo, Til 11te Lensmand Peder Knudsen bruger i Gaarden Tøsøen 22 ½ M/ark Smør Skatteskyld.

2. Ligeleedes blev til Bielag til Skatte Regnskabet af Hr: Fogden fremlagt Specificationen over de Skyldsatte smaae Flom Qværner, som inden Retten blev oplæst, og dertil forklaret af den nærværende Almue hvoriblandt Niels Andersen Strømme og Elling Christophersen Kaabeltvedt at foruden de derudi anførte er tilkommen en Qværn paa Gaarden Fiereide No: 64 som af Laugretten blev Ansat for 2 s og en Ditto paa Gaarden Nippen No: 27 der blev Ansat for 2 s og ingen fleere.

Kaldsmænds-Udnævnelse.

I Følge Forordningen af 3de Junii 1796 dens 18 § blev af Dom/m/eren udnævnt følgende 3de Kaldsmænd her i Skibreedet Lensmand Peder Knudsen Tøsøen, Skydsskafferen Lars Erichsen Telnæs og Kaldsmandens Dræng Salamon Christensen Tøsøen, hvilke nu inden Retten bekræftede under Eed at de med Troeskab og Reedelighed ville forrette deres Pligter som Kaldsmænd.

Efter Paaraab havde ingen fleere Sager at føre i Retten og derfore beroer Tinget til i Morgen.

Haberdorff

Dagen nestefter den 4de Octobr: 1797 vedvarede Høstetinget for Sartors Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

Og blev da publiceret

1. Et Skiøde fra Niels Ingebrigtsen Leerøen til Casten Ingebrigtsen {Nore} Bielcherøen paa 14 7/8 Mark S:r i Bielcherøen No: 1, dat: 3de Octobr: 1797 og indf: fol: 233 hvorhos fulgte Attest.

2. Et Afkald til Erich Nielsen Nore Toft \No: 13?/ fra Agotte Ols Dotter for hendes Arvelodder 9 rd 5 mrk 11 s: i A: B: fol: 37 og 41, datr: 2den Octobr: 1797 og indf: fol: 233

3. Et Bygselbrev fra Agent Hans Krohn til Ole Larsen paa *paa 7 ½ Mark S:r i Glæsnæs No: 20, forhen brugt af Bastian Andersen, paa Vilkaar at Lejlændingen betaler Landslod, datr:

1797: 66

26de Septb: 1797 med Revers.

4. En Odelslysning af Amund Colbensen Førland til 18 Mark Fisk i Midtvedt No: 25 og 1/9 Part i Laxevogen Ertsenholmen, som ejes og bruges af Enken Brithe Hans Dt:; datr: 3de Octob: 1797 og indf: fol: 233.

5. Et Odels Skiøde fra Amund Colbeensen Førland til Niels Winciansen Stikholmen paa Odels Retten til 18 Mark Fisk i Midtvedt No: 25 og 1/9 Part i Ertsenholmen, datr: 3de Octob: 1797 og indført fol: 234.

6. Et Bygselbrev fra Mons Willumsen Telle til Ulve Johannesen paa 14 M/ark Fisk i Nipen No: 27, forhen brugt af Jens Johannesen, datr: 3de Octob: 1797 med Revers.

7. Et Skiftebrev efter Martha Hans Dt: Eide, af 11te Aug: 1797, hvorved 20 29/*49 Mark Fisk i Lille Sangolt No: 34 blev udlagt til Sterboe Enkemanden Christen Monsen Eide og Sønnen Michel Christensen hver det halve med 10 29/84 Mark Fisk for 15 rd, indf: fol: 232.

8. Et Bygselbrev fra Lensmand Peder Knudsen Tøsøen paa egne og øvrige MedEieres Vegne, til Ole Jonsen paa 1 pd 3 Mark S:r i Nordvig No: 43, forhen brugt af Christen Olsen, datr: 2den Octob: 1797 med Revers.

9. Et Do: fra Lensmand Peder Tøsøen paa Enken Herborg Knuds Dt: Hamres Vegne til Ole Olsen paa ½ Vog 9 Mark Fisk i Ulvesetter No: 49, forhen brugt af Ole Olsen, datr: 3de Octobr: 1797 med Revers.

10. Et Afkald til Hans Andersen Sechingstad \No: 52/ fra Iver Andersen Angeltvedt for hans {Hustrue} \Datter/ Christi Ivers Drs: Arv 29 rd 1 mrk 12 s: i A: B: fol: 51, datr: 2den Octobr: 1797 og indf: fol: 233.

11. Et Do: til Anders Thomassen Knapschoug No: 65 fra Thomas Nielsen Knapschoug for hans 2de Børn Gregorius og Niels Thomassønners Arvelodder, hver 2 rd 4 s:, i A: B: fol: 50, datr: 23de Junii 1797 og indf: fol: 233.

12. Et Do: til Mons Thomassen Knapschoug No: 65, fra Thomas Nielsen Knapschoug for Jacob Thomassens Arv 2 rd 4 s: i A: B: fol: 50, datr: 23de Junii 1797, og indf: fol: 233.

13. Et Do: til Hans Olsen Kobbeltvedt No: 68 fra Jacob Monsen Kobbeltvedt for hans Hustrue Anna Rasmus Dt: Arv 24 rd 3 mrk 4 s: i A: B: fol: 45 Regnsk: No: 26, datr: 2den Octobr: 1797 og indf: fol: 233.

14. Et Skiftebrev efter Johannes Olsen Agotnæs af 16de Aug: 1797, hvorved 9 Mark Fisk i Nore Biørøen No: 81 [blev udlagt]? til Sønnerne Jakob Johannesen Agotnæs og Johannes Johannesen Nore Biørøen hver 4 ½ Mark for 10 rd, {og 11 ¼ Mark Fisk} indf: fol: 233.

15. Et Do: efter Willach Nielsen Nore Biørøen af 9de Augusti 1797, hvorved \af/ 18 Mark Fisk i Nore Biørøen No: 81 for 40 rd blev udlagt til Sterboe Enken Brithe Ols Dt: Nore Biørøen 9 Mark Fisk for 20 rd og til Datteren Mette Willachs Dt:, gift med Johannes Johannesen Nore Biørøen og *og til Dt: Lisbeth Willachs Dt: Sterboe, hver 4 ½ Mark Fisk for 10 rd, indf: fol: 232.

16. Et Do: efter Lisbeth Willachs Dt: Nore Biørøen af 9de Aug: 1797 hvorved 4 ½ Mark Fisk i Nore Biørøen No: 81 for 10 rd blev udlagt til Sterboe Enkemanden Mons Olsen Nore Biørøen indf: fol: 232.

17. Et Do: efter Malene Ols Dt: Nordeide, af 13de Martii 1797, hvorved 17 ¼ Mark Fisk i Nordeide No: 55, blev udlagt til Børnene Ole, Jens, Kari, Alis og Giertrud Steffens Børn, hver 3 9/20 Mark Fisk for 7 rd, indf: fol: 232.

18. Et Skiøde fra Johannes Johannesen Nore Biørøen til Mons Olsen Nore Biørøen paa Odels Retten til 13 ½ Mark Fisk i Nore Biørøen No: 81, datr: 3de Octobr: 1797 og indf: fol: 232

19. Et Afkald til Niels Nielsen Dahle No: 87, fra Poul Olsen Snekkevig for hans Hustrue Brithe Thomas Dotters Arvelodder 38 rd 2 s: i A: B: fol: 36 og 39, datr: 3de Octobr: 1797, og indført fol: 234.

1797: 66b

20. Et Bygselbrev fra Biskop Irgens til Ole Salomonsen paa 13 ½ Mark Fisk i Telnæs No: 86, forhen brugt af Rasmus Jensen, datr: 19de Aug: 1797 og hvorhos fulgte Revers.

21. Et Skiftebrev efter Guri Friderichs Dt: Schaalevig af 12te Aug: 1797, hvorved af 1 pd Fisk i Schaalevig No: 51 blev udlagt til Enken Martha Ols [Dt:] Møvig 22 Mark Fisk for 22 rd og til Sterboe Enkemanden Ole Rasmussen Schaalevig 2 Mark Fisk for 2 rd, indf: fol: 233.

22. Een Freedlysning af Opsidderne paa Gaarden Næsse No: 44 datr: 4de Maji 1771 og forhen Tinglæst s: D:, indf: fol: 2.

23. Et Bygselbrev fra Grim Hansen Kallestad paa Enken Brithe Hans Dts: Vegne til Friderich Friderichsen paa 18 Mark Fisk i Midtvedt No: 25, forhen brugt af Jonas Colbeensen, datr: 3de Octobr: 1797 med Revers.

24. Et Vilkaarsbrev fra Friderich Friderichsen Midtvedt til Enken Brithe Hans Dt: paa endeel aarlig levekaar af 18 Mark Fisk i Midtvedt No: 25, datr: 3de Octobr: 1797 og indf: fol: 234.

25. Et Skiøde fra Peder Knudsen Tøsøen med fleere til Ole Monsen paa indberegnet Kiøberens Hustrue Thuri Wincians Dt:, 1 pd 16 ½ Mark Fisk i Trengereide No: 38, datr: 2den Maji 1797 og indf: fol:

26. Et Skiøde fra Jens Olsen Landeraae til Sønnen Michel Jensen paa 12 Mark Fisk i Landeraae No: 59, datr: 3de Octobr: 1797 med Attest og indf: fol: 234.

27. Et Skiøde fra Christoffer Pedersen Midtvedt til Niels Andersen paa 18 Mark Fisk i Kobbeltvedt No: 68, datr: 3de Octobr: 1797 og indf: fol: 234, hvorhos fulgte Attest.

28. Et Skiøde fra Anders Andersen Kobbeltvedt til Niels Andersen Strøm/m/e paa Odels Retten til 18 Mark Fisk i Kobbeltvedt No: 68, datr: 3de Octobr: 1797 og indf: fol: 234.

Til Laugrettesmænd for nestkom/m/ende Aar 1798 udnævnes følgende 4 nye Mænd 1. Niels Ingebrigtsen Leerøen 2. Peder Michelsen Trellevig, 3. Niels Erichsen Nore Schouge og 4. Elling Rasmussen Søre Biørøen.

End videre blev publiceret

et Mortifications Beviis fra Lensmand Peder Tøsøen til Poul Hansen Schouge og Peder Larsen Knapschoug for en Obl: Capital 10 rd 48 s, med Pant i Telle No: 26 hvorefter forbemeldte Capital bliver at aflyse og udslette af Pantebogen og indf: fol:

Hr: Fogden fremlagde end *vid (videre?) til Bielag ved Skatte Regnskabet.

3. Af og Tilgang i Odels Mandtallet, der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Ole Mathiassen Næsse og Johannes Jensen Næsse {……} at tilkomne selv bruge og beboe de for dem anførte Jordeparter.

4. Af og Tilgang i Veimester Mandtallet, der inden Retten blev oplæst uden at sam/m/e blev imodsagt af den nærværende Almue, hvoriblandt forbemeldte 2de Mænd.

5. Listen over de henstaaende ubetalte Høy Kongelige Skatter for 1797 af Beløb 206 rd 1 mrk 11 s og Renteskat 16 rd 5 mrk 11 s, der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet. Haberdorff

1797: 67

Høstetinget for Schiold Skibreede 1797.

Aar 1797 den 5te Octobr: blev paa Tingstædet Møllendahl holdet almindelig Høsteting for Schiold Skibreede af Sorenskriveren i Nærværelse af de tilnævnte 4re Laugrettesmænd Niels Olsen Nedre Bratland, 2. Rasmus Siursen Næsse, 3. Lars Jacobsen Lysevold og 4. Hans Nielsen øvre Tidtlestad, som medbragte Attester at de have aflagt Laugrettes Eed, undtagen den første der havde Vidner tilstæde desangaaende og lovede at bringe sam/m/e til Stæde til i Overmorgen. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

Derefter blev publiceret de sam/m/e 4 Kongl: Forordninger og et Amts Brev, som ved dette Aars Høsteting for Sartors Skibreede blev publiceret og her foran fol: 62 ere anførte.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet

1. Almuens Svar indhentet paa de 13de Spørsmaale, som her foran for Sartors Skibreede er oplæst og anført fol: 65, og dertil forklarede den nærværende Almue, hvor iblandt Michel Olsen Kirchebircheland og Johannes Nielsen Houcheland, ligesom ved Sartors Skibreede er anført med den Forskiel til 5te Hysing paa Nyegaard, Jens Iversen paa Møllendahl, Johannes paa Damsgaard, Jonas Jacobsen paa Houcheland, Ole Østensens Enke paa Kalfaret og Ole Holm i Kongshavn de 5 første som Lejere af Gaardenes Eiere, der ere, forsynede med Previlegier hertil, Til 6te Ney, Til 7de her gives følgende Øltappere, Antonius paa Soleim, Anders Pedersen Schaalevignæsset, Til 8de Paa Gaarden Samdahl opholder sig en Person ved Navn Niels Pedersen, og paa Gaarden Lund ved Navn Amund Nielsen, der driver betydelig Handel med Hæste og Slagter qvæg; Til 11te Lensmand Johannes Michelsen bruger i Gaarden Borge 2 pd 10 ½ Mark S:r Skatteskyld; Til 13de Gaarden Unneland som ey er forbedret.

2. Listen over de skyldsatte smaae Flom qværner, som blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Ole Nielsen Houcheland og Mons Johannesen Bratland at her ey gives fleere af dette Slags.

Da ingen havde videre at føre i Rette beroer Tinget til {Tinget} i Morgen. Haberdorff

Dagen nestefter vedvarede Høstetinget for Schiold Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde

Blev opbuden 100 rd Børnemidler, tilhørende Myndtlingen Rasmus Olsen fra Hollen tilfalden ved Skiftet efter hans Moder Martha Zacarias Dt: Hollen af 24de Martii 1787 og da ingen ville antage sam/m/e tillige med 2de andre mindre Arve Capitaler her af Skibreedet af Beløb 62 rd 48 s: tog Sorenskriveren sam/m/e til sig for at indsættes til Forstrækning i den Kongl: Cassa, hvorfore vedkom/m/ende Værger er meddeelt hans interims Beviiser

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager.

Niels Gundersen Møllenpriis imod Frue General Krigs Comissaire Gyldenkrantz.

Sagsøgeren Niels Gundersen mødte og fremlagde skriftlig Rettes Stævning imod Frue General Krigs Comissairinde de Gyldenkrantz af 4de Septbr: sidstl: med paategnet Forkyndelse, som her bliver at indtage:

1797: 67b

For Saggivne Frue General Krigs Com/m/issairinde de Gyldenkrantz mødte for Retten Told Procureur Lytkien med tilkiendegivende at hvad Stævningen Debiterer om Fornærmelser, som Niels Gundersen skulde være tilføyet af Fruen, er aldeeles urigtig og tilstrækkelig besvaret under den for Byetinget i Bergen verserende Sag, men da den nu i Retteførte Stævning er aldeeles ulovskikket deels derudi at den nye Eier ved hvilken eller af hvem Niels Gundersen paaskyder at være fornærmet ikke er enten Navngivet i Stævning eller kaldet og deels derudi at Vidnerne, som ligeleedis berøres i Stævningen, ikke ere kaldede under Lovens Falsmaal, og Forordningen af 3de Martii 1741 saaledes gandske i denne Punct \er/ overtraad var at Comparenten paa disse Grunde exciperede imod Stævningen og paastod sam/m/e afviist, med Protest mod nogen videre Procecution derefter, og uden nu at have fornøden at indlade sig (indlade, og?) videre paaSagen eller(?) Hoved Tvisten, dog maatte Lytkien tage Frue Gyldenkrantz Ret Reserveret til Erstatnings Indtale for det ophold og de omkostninger som hun tilføyes ved Niels Gundersens forskjellige irrigulaire og urigtige Stævnemaale fra den eene Rett til den anden.

Sagsøgeren betalte Rettens Gebyhr 1 rd 52 s: og Told Prucureur Lytkien for Frue Gyldenkrantz betalte for Tilsvars Penge og Exceptionen 52 s: og Sagsøgeren havde intet at svare til den fremsatte Exception

og derfor blev af Dommeren

Eragtet

Foruden de adskillige \andre/ Defecter der findes ved den frem lagde Stævning, mælder den og at den nye Kiøber af hans forhen beboende Plads Uhren under Damsgaard skulle have fornærmet ham i det paastævnte Tilfælde uden Retten at Navn give den/n/e eller at indstævne ham til Vidners Paahør og da Lovens 1 Bogs 4de Cap: 1ste Art: udtrykkelig byder at ingen Rettergang eller Vidnesførelse maae Stædes imod nogen, som ikke til Sagen haver erholdet vedbørlig Kald og Varsel, saa bliver Sagen hermed aldeeles bortviist i slig Anledning og derimod skeede Exception.

Da ingen havde videre at i Rette føre beroer Tinget til i Morgen. Haberdorff

Dagen nestefter den 7de Octobr: 1797 vedvarede Høstetinget for Schiold Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og blev da publiceret:

1. Et Bygselbrev fra Provst Fritzner til Elias Johannesen Næsse paa ½ Løb S:r 1 M: Malt og ½ Huud i Houcheland No: 12 forhen brugt af Johannes Nielsen, datr: 19de Maji 1797 imod at svare Fratræderen og Hustrue 2 Tdr: Korn, 1 Tde: Potates og Føde for 2 Kiør og 4 Smaler \og frit Huus/ hvorhos fulgte Revers,
2. Een Do: fra Provst Fritzner til Johannes Jonsen paa 1 pd 3 Mark S:r 9 K: M: og 3/8 H:d i Houcheland No: 12, forhen brugt af \Peder/ Pedersen, imod at svare

1797: 68

Enken Martha Johannes [Datter] 1 ½ Tde: Korn Føde for 1 Koe og 4 Smaler, samt frit Huus og Tilsyn, datr: 18de Maji 1797 med Revers.

3. Et Afkald til Johannes Nielsen Houcheland fra Niels Olsen Nedre Bratland No: 14, som nye Anordnet Værge for Myndtlingen Anna Ols Drs: Arv 30 rd 2 mrk 3 s: i A: B: fol: , datr: 5te Octobr: 1797 og indf: fol: 237.
4. Et Bygselbrev fra Jon Mariager til Mons Larsen paa 1 pd 9 Mark S:r i Nedre Bratland No: 14 forhen brugt af Rasmus Olsen imod at svare fratræderen 1 Tde: Havre, 1 Koe og 3 Faaer, datr: 5te Octobr: 1797 med Revers.

5. Et Afkald til Ole Poulsen Store Tvedt fra Ole Nielsen Erdahl No: 16 som nye anordnet Værge for Myndtlingen Mons Hansens Arv 56 rd 1 mrk 4 s i A: B: fol: datr: 5te Octobr: 1797 og indf: fol: 237.

6. Een Odelslysning fra Jacob Nielsen fra Store Midthun til odels Retten til 1 Løb 6 Mark Smør i Nedre Dyngeland No: 20, datr: 6te Octobr: 1797 og indf: fol: 239.

7. Et Skiftebrev efter Tollev Halvorsen Store Midthun af 26de Julii 1797, hvorved 18 27/200 Mark Smør 12 9/100 K: M: 31/800 H:d og 279/400 Skilling Penge i Store Mithun No: 71, for 70 rd blev udlagt til Sterboe Enken Anna Niels Dr: Bircheland og den afdødes Fader Halvor Tollevsen Kirchebircheland hver det halve med 9 27/400 Mark S:r 6 9/200 K: M: 31/1600 H:d og 279/800 Skil: Penge for 35 rd, indf: fol: 236.

8. Et Skiøde fra Ole Poulsen Store Tvedt til Sønnen Rasmus Olsen paa 1 pd 12 Mark S:r, 2 Ml: M: og ¼ H:d i Store Tvedt No: 78, datr: 6te Octobr: 1797 og indf: fol: 239 hvorhos fulgte Attest

9. Et Vilkaarsbrev fra Rasmus Olsen Store Tvedt til Faderene Ole Poulsen Store Tvedt og Hustrue paa eendeel Aarl: Levekaar af ½ Løb S:r 2 Ml: M: og ¼ H:d i Store Tvedt No: 78, datr: 6te Octobr: 1797 og indf: fol: 239.

10. Een Afskrivelses qvittering af 6te Octobr: 1797 af Ole Olsen Øvre Fyllingen og Ole Olsen Hollen paa sin Søn Rasmus Olsens Vegne, tegnet paa en Obl: udgivet af Poul Michelsen Møllenpriis til Ole Olsen Hollen, datr: 5te Maji 1781 (1791?) og tingl: s: D: stoer 300 rd for deres Arvede(?) Anpart af denne Capital, der er betalt 71 rd 4 mrk og indf: fol:

11. Et Bygselbrev fra Jon Mariager til Lars Hansen Øvre Fyllingen paa 1 Løb S:r ½ H:d og 1 Faaer [i] Loddefiord No: 100, forhen brugt af Ole Madsen, datr: 5te Octobr: 1797 med Revers.

12. Et Do: fra Jon Mariager til Lars Michelsen Madhoppen paa 21 Mark S:r i Gaarden Madhoppen No: 102 forhen brugt af Michel Larsen, datr: 2den Octobr: 1797, med Revers.

13. Et Afkald til Mons Olsen Sætre No: 103, fra Brithe Michels Dr: for hendes Arv 12 rd 12 s: i A: B: fol: , datr: 5te Octobr: 1797 og indf: fol: 237.

14. Et Bygselbrev fra Jon Mariager til Steffen Haagensen Sætre paa 12 Mark S:r i Sætre No: 103, forhen brugt af Mons Olsen, datr: 9de Septbr: 1797 med Revers.

15. Et Skiøde fra Sisselle Willums Dotter Schaalevignæsset med fleere til Gunner Olsen paa et *Vaannhuus og en Floer beroende paa Schaalevignæsset under Kiøkkelvig No: 114, datr: 26de Aug: 1797 og indf: fol: 240.

16. Et Afkald fra Procurator Hiorth Stuvitz som nye Anordnet Værge for Myndtl: Ingeborg Benedicte Heibergs Arv 2003 rd 2 mrk 11 s: i A: B: fol: til Hr: Agent Wollert Krohn, No: 115, datr: 14de Augusti 1797, og indf: fol: 238.

17. Afl: Lars Olsen Nyegaards Obl: til Jomfrue Maren Bøe stor 250 rd med pant i Nyegaard No: 118, datr: 21de April 1787 og tingl: 5te Maji d: A: efter qvittering af 5te Octobr: 1797.

18. Tingl: et Skiøde fra Lars Olsen Nyegaard til Sønnen Ole Larsen paa 10 Mark Smør i Nyegaard No: 118, datr: 28de Aug: 1797 og indf: fol: 238, hvorhos fulgte Attest.

19. Een Obl: af Ole Larsen Nyegaard til Jomfrue Maren Bøe stor 300 rd

1797: 68b

med 1ste Panteret i 10 Mark S:r i Nyegaard No: 118, datr: 6te Octobr: 1797 og indf: fol: 240.

20. Een Obl: af Ole Larsen Nyegaard til Andreas Kierumgaard i Bergen stort 300 rd med 2den Panteret i 10 Mark S:r i Nyegaard No: 118, datr: 6te Octobr: 1797 og indf: fol: 240.

21. Tinglyst en Beskrivelse over et Situations Cart betræffende Grænse Strækningen over Gaarden Nyegaard No: 118, sluttet 30te Junii 1797 og indf: fol: 242.

22. Een Obl: af Danckert D: Krohn til Madame Christiane Holterman i Bergen stor 798 rd med 1ste Panteret i Gyldenpriis No: 121, af Skyld 5 Mark S:r, \og 7 Kiør/ datr: 31te Maji 1797 og indf: fol: 238.

23. Een Ditto af sam/m/e Debitor til Madame Helena Trompye (Trumpye) i Bergen stor 399 rd med 2den Panteret i Gyldenpriis No: 121 af Skyld 5 Mark S:r og 7 Kiør, datr: 11te Junii 1797 og indf: fol: 237.

24. Een Obl: af Hatle Torbiørnsen Aarestad til Hans Hagelsteen stor 199 rd med 1ste Panteret i \hans/ Huusebygningerne og Møllebrug paa Aarestad No: 129, datr: 14de Novembr: 1796 og indf: fol: 237.

25. Afl: Hatle Torbiørnsen Aarestads Obl: til Gierdt Hagelsteen stor 199 rd med *pan (pant) i hans Møllebrug og Huusebygninger paa Aarestad No: 129, datr: 6te April 1789 og tingl: 1ste Mai s: A: efter qvittering af 14de Novembr: 1796.

26. Afl: Ole Salomonsens Obl: til Hof Agent Krohn stor 49 rd 3 mrk med pant i et Vaanhuus paa Lunggaarden No: 136, datr: 19de April 1791 og tingl: 6te Maji s: A:, efter qvittering af 1ste Septbr: 1797.

27. Afl: en Do: af sam/m/e Debitor til {sam/m/e Creditor} \Mons Olsen/ stor 30 rd med 2den Panteret i et Huus paa Lunggaarden No: 136, datr: 20de April 1791 og tingl: 6te Maji s: A:, efter qvittering af 14de Septbr: 1797.

28. Et Skiøde fra Karen Johanne Størchs Dt: til Ole Pedersen paa et Vaanhuus paa Lunggaarden No: 136, datr: 7de Septbr: 1797 og indført fol: 236, hvorhos fulgte Attest.

29. Een Obl: af Ole Pedersen til Hof Agentinde Krohn stor 150 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus paa Lunggaardens Grund No: 136, datr: 11te Septbr: 1797 og indf: fol: 236.

30. Et Skiftebrev efter Konen Martha Rasmus Dotter Nobben sluttet 22de Aug: 1797, hvorved et Vaanhuus staaende i Nobben No: 136 for 35 rd blev udlagt Creditor Hr: Hans Falch Greger, indf: fol: 236.

31. Een Obl: fra Urbanus Olsen Holm til Sr: Johan Zarend i Bergen, stor 150 rd med 1ste Panteret i en Bomsægls Jæegt staaende paa Kongshavn No: 138, datr: 8de Maji 1797 og indf: fol: 237.

32. Tinglyst en Paategning af 2den Maji 1797 af Debitor Lars Jonsen Lieland paa den af ham til Peder Knudsen Tøsøen under 4de Maji 1784 udgivne Obl: stor 400 rd med pant i Lieland No: 57, betræffende at Creditors Børn, der siden er tilfaldt denne Capital i Arv, skal have Ret at bort sælge Pantet i mangel af Rentens Betaling i rette Tiid, indf: fol: 239.

33. Afl: Johan Hendrich Pettersens og Hans C: Pettersens Obl: til Ole Johan Steen(?) stor 500 rd med pant i Søre Rødland No: 2, datr: 9de Junii 1792 og tingl: 6te Octobr: s: A: efter qvittering af 7de Octobr: 1797, og hvorhos fulgte opsigelse.

34. Tingl: et Skiøde fra Johan Hendrich Pettersen til Jocum Herman Pettersen og Carl Friderich Pettersen {hver} paa 1 pd S:r til hver

tilsam/m/en 2 pd S:r Skatteskyld, i Søre Rødland No: 2 datr: 7de Octobr: 1797 og indf: fol: 241 hvorhos fulgte Attest

35. Een Obl: [fra] Johan Hendrich Pettersen, Jocum Herman Pettersen og Carl Friderich Pettersen til Madame Ingborg C: Sal: Sorenskriver Arentz hver for 200 rd tilsam/m/en 600 rd med 1ste Panteret i 1 Løb Smør i Søre Rødland No: 2 datr: 7de Octobr: 1797 og indført fol: 241.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager

Nye Sag

Hans Nielsen Myhren imod Consul Fasmer

Procurator Kahrs mødte for Citanten og producerede den udtagne Stævning af 9de Septbr: 1797 i forkyndt Stand, ligesaa fremlagde han attest fra Forligelses Comissionen at Sagen der den 5te Julii dette Aar har været foretaget til mindelig Afgiørelse, men intet formedelst den indstævntes Udeblivelse har *være i Mindelighed at faae afgiort; Endelig producerede han en verificeret Copie af Stiftets Skrivelse under 22de April dette Aar til Forstanderen for Stiftelsen Semeniarii Fridericianii hvis Original til Condfrontationen viiste, og begjerede sig denne tilbageleveret med Rettens Paategning at en ligelydende Copie heraf er indleveret, Saa fremlagde han og skriftlige qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato.

Bemeldte Stævning og Attesten fra Forligelses Comissionen samt Gjenparten af Stiftets Skrivelse saavelsom qvæstionerne til Vidner bliver her at indtage.

Fra indstævnte Consul Fasmer blev ved Lensmanden Johannes Borge fremlagt et Indlæg af 30te Septbr: sidstl: som af Citantens Fuldmægtig blev igiennemlæst og bliver her at indtage.

Pr: Kahrs som af det fra Modpartiets Siide fremkomne Indlæg maae erfare at Consul Fasmers Hensigt er at søge Sagen vidtløftig giort og paabringe Lejlændingen unødvendige og fleere Omkostninger, end virkelig behøves, formeente at da Stævningen indeholder allene Oplysninger om [at]? Hr: Consul Fasmer har ladet indhegne og opbygge et Plads i den Udmark, som Lejlændingen er tilbygslet, og hvortil Consulen ikke har større Ret end fremlagde Stævning indeholder, hvor om Vidnerne skal give den fuldkomne Oplysning; Saa da al Besigtelse og Grandskning i nærværende Sag er unødvendig formeente Comparenten at det ordinaire Ting var det Competente Stæd, hvor denne Tings vidne Sag burde afhandles, alt for at kunde {af}give den fuldkomne Oplysning som Stiftets \Skrivelse/ {affordrer} af 22de April d: A: udfordrer, hvorfore han paastod Sagens frem/m/e og Vidnerne førte efter de fremlagde qvæstioner.

Sagsøgeren betalte i Rettens Gebyhr 1 rd 52 s: og Sagvolderen i Tilsvars Penge 52 s:

Af Dom/m/eren blev

Eragtet

Lovens 1ste Bogs 16de Capitel byder at naar nogen beklager sig at være forurettet paa Jord, Eng fælled eller deslige skal saadant paakiendes paa Aastædet, og da dette er Tilfældet i nærværende Sag at Sagvolderen skal have indhegnet et Stykke Udmark som er fælleds imellem Gaardene Alvøen og Myhren, afviises Sagen til Aastædet i Anledning den fra Sagvolderens Siide herom fremkomne Exception.

Jacob Tonning imod Ole Monsen Grynmøllen

Pr: Kahrs mødte paa Citantens Arvingers Vegne der-

1797: 69b

nest at Referere sig til sin udførte Procedure og nedlagde Paastand paatrængede Sagen atter Dom under Benægtelse af hvad Modpartiet urigtig og ubeviislig har tilført seeneste Session {h.. Den}

Saggivne mødte ey efter Paaraab og Sagen optages.

Nye Sag

Johannes Olsen Hope imod Lejlændingen Anders Michelsen Sletten

Pr: Balchen mødte for Citanten og anmeldte at han til dette Ting ved mundtlig Kald og Varsel har ladet indstævne Lejlændingen Anders Michelsen Sletten til at fravige den beboede Jord paa Sletten, som er Citantens virkelige Eiendom efter Skiøde af 4de April 1796 under hv.(?) hvis Daglig Mulct til Doms lidelse at ryddiggiøre Jorden, som er Citantens Odel, samt at see Documenter i Rettelagte og desuden at erstatte Citanten alle forvoldte Omkostninger i alle

Maader skadesløs. At denne Sag ved Forligelses Com/m/issionen ikke har kundet blivet afgiort derom fremlægges herved Attest af 12te April sidstl: fra Forligelses Comissionen. End videre fremlagde Comparenten Citantens Skiøde af 4de April 1796 in originali der viiser at Citanten er Eiendoms berettiget til den indstævntes beboede Anpart i bemeldte Gaard Sletten af 18 Mark Smør og ¼ Huuds Landskyld, ligesom han og fremlagde den under 19de Novembr: d: A: til den Indstævnte passerede Udsigelse med sam/m/es der paa tegnede Ankyndigelses Paategning af 8de Decbr: s: A:, hvorefter han paastod Dom under Forbeholdenhed at fremlægge endnu nogle fornødne Documenter i Sagen fra Citantens Siide til det første overordentlige Ting i førstk: Decbr: Maaned, samt efterat han havde begjert den indstævnte paaraabt, begjerede denne Sag i den Anførte Henseende udsat til bemeldte Tiid, som Retten behagelig ville Determinere, alt under Forbeholdenhed af Citantens Ret i alle Henseende.

Fra Sagvolderen blev fremlagt et Indlæg forfattet af Pr: Lytkien af Gaars Dato, som her bliver at indtage

Pr: Balchen efterat at have igiennemlæst det fra Vederparten indkomne modsagde aldeeles at den indstævnte i sin Besiddelses Tiid har giort nogen Forbedringer paa den Jord som er Citantens virkelige Eiendom og den han nu agter at tage i Besiddelse.

Sagsøgeren betalte i Rettens Gebyhr og for den forlagte Udsættelse med 1 rd 64 s: og Sagvolderen i Tilsvars Penge 40 s: siger førretyve Skilling.

Af Dom/m/eren blev

Eragtet

Den forlangte Anstand bevilges til neste Ret som er det overordentlige Ting der afholdes i Dom/m/erens Huus i Bergen Mandagen den 4de Decbr: førstk:

1797: 70

Nye Sag

Fogden imod Inge{bo}r Torbiørns Dotter af Grynmøllen.

Hr: Fogden Unmack anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Inger Torbiørns Dotter Grynmøllen for 3die Gang begangne Lejermaal til Doms liidelse, ligesom og Barnefaderen Mons Larsen er indkaldet i denne Sag til Vedermæle; Han fremlagde først Amtets Actions Ordre til denne Sag af 2den Septbr: sidstleeden, saa og Attest af Ministerial Bogen under 28de Augusti nest forhen fra Sognepræsten Hr: Tuchsen der afbeviiser alle 3de af hende begangne Lejermaale; Endelig fremlagde han og i Anledning den til Vedermæle indkaldte Mons Larsens Udeblivelse Kaldsmændenes Attest om indvarslingen, hvilke 3de her efter hinanden bliver at indtage.

Paagjeldende Inger Torbiørns Dotter, som ey har været Arresteret mødte tilstæde og tilstod Sigtelsen at have begaaet alle de 3de i den oplæste Præste Attest anførte Lejermaale.

Actor fremlagde end videre Præsten Hr: Tuchsens Attest om den Tiltaltes Comfirmation, Altergang og Forhold i Meenigheden af 5te Septbr: nestl: som her bliver at indtage. Efter den Tiltaltes Udseende Skiøn/n/ede Laugretten at hun maatte være af den Alder som Præste Attesten om/m/elder.

Fogden indlod Sagen Dom med Paastand at Qvindemen/n/esket Inger Torbiørns Dotter, som deels ved egen Bekiendelse og deels ved Præste Attest er overbeviist om de af hende forøvede og paastævnte Lejermaale, maae ved Dom blive anseet og tilfunden i Følge Forordningen af 19de Martii 1751 at arbeide i Tugthuuset udi 8te Aar, hvorimod han frafaldt al videre Omkostning, da han Notorisk var bekiendt at hun er i yderlig fattig Dom.

Den i Følge Amtets ordre beskikkede Defensor Lensmand Johannes Michelsen Borge mødte og vedtog Varselen med den paastand at han formodede at Dom/m/eren i naadigste Øyenmed

vilde behage at paaskiønne hendes yderlige fattig Dom, der nu for de 2de i live værende Børn kunde, om hun efter actors Paastand skulle tilkiendes en saa langvarig Straf, [afstedkomme]? adskillige ubehagelige Udflydelser, end videre udbad Defensor sig af Dom/m/eren at tage i naadigste Øyenmed at hun ey havde den aldeeles fuldstændige Oplysning i sin Christelige Religions Indsigter og altsaa ey kunde ventes her i disse Tilfælde at have indsigt i at forestille sig saadanne Misgierningers Straf og Følger.

Ingen af Parterne havde videre at tilføre og derpaa blev af Dom/m/eren saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Med den fremlagte Præste Attest om Barnefødselen saavel i det sidst paasøgte som foregaaende Lejermaale \er Sigtelsen/ afbeviist, ligesom det og af hende selv er tilstaaet, og da der intet \andet/ er fremkom/m/et til Formildelse for hende end hendes yderlige Eenfoldighed; {Thi} tilfindes Saggivne Inger Torbiørns Dotter for dette 3die Gang begangne Lejermaal i Følge Forordningen af 19de Martii 1751 at arbeide i Bergens Tugthuus i 6 Aar. At efterkom/m/es i den Orden de Kongl: Anordninger foreskriver naar denne Dom 15 Dage i Forveien har været hende Lovlig forkyndt, {og} da

1797: 70b

*da Sagen er paadømt i det sam/m/e Øyeblik den blev anhængiggiort, er det indlysende at intet ophold heri Sagens Behandling kan have fundet Stæd.

Nye Sag

Fogden Unmack imod Ole Jonsen Raae og Piigen Kari Jacobs D:

Fogden tilkiendegav at have med mundtlig Varsel ladet til dette Ting indkalde Ole Jonsen Raae og Piigen Kari Jacobs Dotter \at liide Dom/ for fortidlig Sam/m/enleje han at udreede 2 rd 24 s: og hun 1 rd 12 s: foruden Omkostningerne. Fogden fremlagde Kaldsmændenes Attest for de Paagjeldendes lovlige Indvarsling, samt Præste Attest fra Provst Fritzner af 3de Junii sidstl: der oplyser Sigtelsen og saaledes indlod han Sagen Dom med paastand at den indstævnte maae vorde tilfunden i Følge Lovens 6te Bogs 13 – 1ste og seenere Reskript at udreede de paastævnte Bøder 3 rd 36 s samt 2 rd i Omkostninger.

Bemeldte Kalds Mændenes Attest og Præste Attest bliver her at indtage

og da de Paagjeldende ey mødte efter Paaraab blev *uden (udi) Sagen saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Den fremlagde Attest af Ministerial Bogen godtgiør at den Tiltalte førinden Ægtevielse have haft Barne avling og Fortidlig Sam/m/enleje, hvorfore de ere Brødfældig efter Loven og seenere Kongl: Reskript til de paastaaende Bøder; Thi tilfindes Saggivne Ole Jonsen og Fæsteqvinde Kari Jacobs Dr: inden 15 Dage fra denne Doms Forkyndelse at udreede til Sagsøgeren 3 rd 36 s: saa og desuden 1 rd 64 s: for dette Søgemaals Omkostning hvoraf 24 s beregnes for det stemplede Papiir og 74 s for Dom og Brev Penge.

Til Laugrettesmænd for næstk: Aar 1798 Aars Som/m/erting blev udnævnt følgende 4re nye Mænd 1. Niels Hansen Øvre Tidtlestad, 2. Niels Nielsen ibid: 3. Mons Poulsen Nedre Tidtlestad og 4. Søren Larsen ibid:

og til sam/m/e Aars Høsteting blev udnævnt 4 {nye} \andre/ Laugrettesmænd nemlig 1. Tollev Monsen Nedre Tidtlestad, 2. Søren Pedersen Samdahl, 3. Johannes Monsen Nedre Todtland og 4. Niels Nielsen Øfsthun.

Til Laugrettesmænd ved overordentlige Tinges Afholdelse der tager sin Begyndelse i Sorenskriverens Huus i Bergen den 4de Decbr: førstk: blev udnævnt følgende Mænd nemlig

1. Ole Sivertsen, og 2. Anfind Olsen begge af store Sandvigen 3. Jens Iversen Møllendahl, og 4. Torjer Nielsen Lunggaarden.

Hr: Fogden fremlagde end videre til Bielag ved Skatte Regnskabet

3. Af- og Tilgang i Odels mandtallet der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvor i blant Michel Olsen Kirchebircheland og Martinus Antoniussen Øvre Bratland, at de deri anførte tilkomne selv bruger og beboer de for dem anførte Jordeparter

4. Listen over af og Tilgang i Veimester Mandtallet der inden

1797: 71

Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue hvoriblandt i sær af Jens Iversen Møllendahl og Mons Olsen Frotvedt

5. Listen over de henstaaende \ubetalte/ Høy Kongelige {resterende} Skatter for Aaret 1797, af Beløb 1083 rd 2 mrk 4 s: og Rente Skatten 48 rd 2 mrk der inden [Retten] blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet. Haberdorff

Høste Tinget for Lindaas Skibreede [1797].

Aar 1797 den 14de October blev paa Tingstædet Toftegaard holdt Høsteting for Lindaas Skibreede af Sorenskriveren i Nærværelse af de tilnævnte 4re Laugrettesmænd, som ved Sommertinget var tilstæde og her foran findes anført fol: 30 med den forskiel at Ole Monsen Schouge var selv tilstæde. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack.

Først blev Bekjendtgiort de samme 4 Kongl: Anordninger og et Amts Brev, som ved dette Aars Høsteting for Sartors Skibreede, hvilket forhen er registreret fol: 61.

Da ingen havde videre at tilføre beroer Tinget til Overimorgen, men i det samme fremkom

Lars Gullachsen Houge der anmeldte at i Foraaret indeværende Aar, opkom plutselig ved Nattetiid paa hans Ejendoms Gaard Houge under Matr: No: 102 i Lindaas Skibreede af Skatteskyld 2 pd 6 M/ark Smør, en plutselig Ilds Vaade som lagde i Aske 5 Huusebygninger beroende paa bemeldte hans Gaardepart nemlig Stue Bygningen, Ildhuuset, en Høelade med derudi værende Foeder, en Vede Sval og et Kammer eller Boe, og da det er den meenige Almue bekjendt begjerede han deres Svar indhentet?

Paa Tilspørgende forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Hans Jacobsen Riise og Mons Josephsen Brundsland, hertil at det rigtig nok forholder sig som Andraget er og Almuen taxerede denne Skade for ¾ Deele af Gaardepartens samtlige Huusebygninger.

Comparenten begjerede sig dette som et Tingsvidne Beskreven meddeelt, der blev bevilget.

Dermed blev Tinget paa nye Ophævet.

Haberdorff

Den 16de October vedvarede Høstetinget for Lindaas Skibreede i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i forgaars var tilstæde.

Efter Hr: Foged Unmacks Forlangende blev til Bielag ved Skatte Regnskabet

1. Fremsat for Almuen de her foran fol: 65 anførte 13 Spørsmaale, dertil forklarede Almuen hvoriblandt Iver Jonsen Waage og Hans Olsen Grimstad ligesom for Sartors Skibreede er anført med den Forskiel Til 5te Anders Heiberg paa Kiilstrømmen ved Tienere, Til 6te Anders Heiberg paa Feje til 7de Ney, Til 11te Lensmand Lars Larsen bruger i Gaarden Fieldsende 1 Løb Smør Skatteskyld, Til 13de Aftags Gaardene Store og Lille Mattre er ey forbedret.

2. Listen over de smaae Flom Qværner som inden Retten blev oplæst, og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Gullach Gievlesen Monsløb og Michel Olsen Østrem, at her ey gives fleere af dette Slags, men af de derudi anførte er udgaaet en paa Bruntzland No: 101 der var ansat for 2 s.

Da ingen efter Udraab havde viidere at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen.

Haberdorff

Dagen nestefter den 17de Octobr: 1797 vedvarede Høstetinget

1797: 71b

for Lindaas Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laug rettes mænd som i Gaar var tilstæde, og derpaa blev publiceret

1. Een Obl: fra Anders D: Heiberg til Ole Ottesen Hille stor 100 rd med pant i Lille-Hopland No: 4 af Skyld 18 Mark S:r, datr: 16de Decbr: 1796, og indført fol: 247, der efter Sorenskriverens Paategning af 17de Octobr: 1797 skal være 5te Prioritets Ret, da denne Gaard tilligemed fleere Eiendeele er pantsatte til 4 andre forskiellige Creditorer.

2. Et Skiøde fra Lars Knudsen Soleim til Niels Erichsen paa 6 Mark S:r 2 Kde Malt 1/12 H:d og ½ Skilling Penge i Soleim No: 6, datr: 15de Octobr: 1796, og indf. fol: 248, hvorhos fulgte Attest af 16de Octbr: 1797.

3. Een Obl: fra Niels Erichsen Soleim til Arne Gullachsen fra Monsløb, stor 30 rd med 1ste Panteret i nysmeldte Anpart i Soleim, No: 6, datr: 16de Octobr: 1797 og indf: fol: 248.

4. Afl: en Obl: udgivet af Lars Knudsen Soleim til Gullach Gievlesen Monsløb og Kari Gullachs Dt: tilsam/m/en for 50 rd, med Pant i Soleim No: 6, datr: \17de Maji/ 1791 og tingl: n: D:, efter qvittering af 16de Octobr: 1797.

5. \Tingl:/ Et Skiøde fra Mad:me Mossing til Hr: Anders D: Heiberg paa Gaarden Aaraas No: 9 af Skyld ½ Løb S:r ½ Tønde Malt og ½ Vog Fisk, datr: 29de Julii 1797 og indf: fol: 245 hvorhos fulgte Attest.

6. Een Obl: fra Anders D: Heiberg til Madame Mossing stor 1276 rd med 1ste Panteret i Gaarden Aaraas No: 9, datr: 6te Septbr: 1797 og indf: fol: 246.

7. Aflyst en Obl: udgivet af Niels Einersen Lechvold til Joseph Knudsen Dyrnæs stor 36 rd med pant i Dyrnæs No: 15, datr: 15de Octobr: 1792 og tingl: 17de sam/m/e, efter qvittering af 27de Martii 1797.

8. Tingl: et Afkald til Gregorius Arnesen Rongvæhr No: 18, fra Johannes Magnesen Kielgavelen for hans Hustrue Helga Erichs Dotters Arv 20 rd, i A: B: fol: 340, Regnsk: No: 232, datr: 16de Octobr: 1797 og indf. fol: 247.

9. Een Obl: fra Anders D: Heiberg til Hans Lem Jersin stor 389 rd 2 mrk 14 s med 3de Panteret i Gaarden Toftegaard No: 21 og hans øvrige tilhørende faste Eiendeele, datr: 7de Junii 1797 og indf: fol: 246.

10. Een Do: fra sam/m/e Debitor til Consul Fasmer stor 350 rd med 4de Panteret i Toftegaard No: 21 og hans øvrige faste Eiendeele, samt eendeel specificeret Løsøre, datr: 6te Septbr: 1797 og indf: fol: 246.

11. Et Bygselbrev fra Hr: Hans Hansen i Bergen paa sin Myndtl: Dorthe Heibergs Vegne til Amund Michelsen paa 18 Mark S:r i Indre Kielen No: 38, forhen brugt af Michel Amundsen, datr: 14de Martii 1797 hvorhos fulgte Revers.

12. Een Do: fra Hr: Hansen i Bergen paa Dorthe Heibergs Vegne til Iver Endresen paa 1 pd 12 Mark S:r i Indre Kielen No: 38, forhen brugt af Magne Ingebrigtsen, datr: 14de Martii 1797, med Revers.

13. Een Odelslysning fra (for?) Iver Iversen fra Waage til 1 pd 12 Mark S:r 1 Mæle Malt og ½ Huud i Waage No: 59, som ejer og bruges af Michel Jetmundsen, datr: 17de Octobr: 1797 og indf: fol: 249.

14. Et Afkald til Ole Iversen Hodneland \No: 65/ fra Iver Olsen for hans Arv 44 rd 6 s: i A: B: fol: Regnsk: No: 519, datr: 16de Octobr: 1797 og indf: fol: 247.

15. Et Deelebrev efter Thore Anders Dt: Konglevold af 17de Octobr: 1797, hvorved 2 pd S:r og ½ Tønde Malt i Konglevold No: 86(?) blev udlagt til

1797: 72

Sterboe Enkemanden Jon Larsen Konglevold og Sønnen Lars Jonsen hver det halve med 1 pd {12 Mark} S:r og 12 K: M: for 50 rd, indf: fol: 249, hvorhos fulgte Attest.

16. Een Obl: fra Michel Erichsen Gaulen til Poul Michelsen Spurcheland stor 90 rd med 1ste Panteret i endeel Specificeret Løsøre beroende paa Gaarden Gaulen No: 100, datr: 16de Octobr: 1797 og indf: fol: 249.

17. Afl: en Obl: udgiven af Lieutenant Brugger til Hr: Tuchsen stor 298 rd med pant i Torsvig No: 144, datr: 15de Octobr: 1796 og tingl: 18de sam/m/e, efter qvittering af 5te Septbr: 1797.

18. Afl: en Do: af sam/m/e Debitor til Hougne Erichsen Riisnæs og Hans Olsen samt Sygnie Mathias Dt: tilsam/m/en 150 rd med pant i Hosteland No: 146, datr: 2de Maji 1796 og tingl: 4de sam/m/e, efter qvittering af 19de Junii 1797.

19. Tingl: en Obl: fra Lieutenant Brugger til Lieutenant Severiin von Segelcke med fleere stor 598 rd med 1ste Panteret i Hosteland No: 146 af Skyld 1 ½ Løb S:r og 2 ½ Tønde Malt, datr: 14de Octobr: 1797 og indf: fol: 247.

20. Een Ditto fra Johannes Knudsen Aadneqvam/m/e til Jørgen Castensen Hougsvæhr stor 70 rd med 1ste Panteret i 18 Mark S:r 6 Kde: Malt og ½ Faaer i Aadneqvam/m/e No: 171, datr: 16de Octobr: 1797 og indf: fol: 248.

21. Et Skiøde fra Hr: Iver Munthe Daae til Mons Baarsen paa 1 pd Smør og 1/3 Faaer, eller rettere efter Fogdens Paategning skal være 15 Mark S:r og 1/6 Faar i Andvig No: 176, datr: 22de Maji 1797 og indf: fol: 248, hvorhos fulgte Attest af 16de Octobr: 1797.

22. Een Indkaldelse {til Cred} fra Bergens Byes Skifteforvaltere i afg: Alberth Schrivers Sterboe, til Creditorer i bemeldte Sterboe, datr: 26de Junii 1797 og indf: fol: 245.

Der nest blev paaraabt de indstævnte Sager

Nye Sag

Fogden imod Amund Michelsen Indre Kielen

Fogden Unmack fremlagde skriftlig Stævning af 9de f: M: med paategnet Forkyndelse tilligemed den deri paaberaabte Actions Ordre fra Amtet af 2den s: M:, saa og det afholdte Priliminaire Forhør af 23de Aug: nestforhen, hvilket sidste bliver denne Act at vedhæfte og Stævningen med Actions Ordren bliver her at indtage i Acten.

Paagjeldende Amund Michelsen Indre Kielen saavelsom de indkaldte Vidner undtagen Niels Lassesen Sanden mødte og vedtog Varselen.

Tiltalte Amund Michelsen Indre Kielen anhørte den Bekiendelse, som han har aflagt for Hr: Fogden i Priliminair Forhøret af 23de Aug: nestl:, der nu blev ham forelæst, og han vedblev sam/m/e med det Tilføyende at han i Vrede havde trukket Kniv, imedens han var i Haand Gemeng med Sygnie Michels Dt: Fundenæs, og droges om Aaklædet, for hvilket han nu bad om Tilgivelse. Paa Dom/m/erens Tilspørgende om han, da han saaledes som foregivet er, havde fundet Sølv Bægeret og Silke Tørklædet, i medens han var i Tieneste hos Lods Oldermanden Lars Nielsen Mongstad, havde tilkiendegivet saadant for de andre i Huuset eller ladet det oplyse paa lovlig Maade, forklarede bemeldte Amund Michelsen, Ney! men saadant havde han fortiet indtil hans Huusbonde Lars Nielsen Mongstad, som havde savnet det, lod giøre Undersøgning og efterspørgsel derom. og tilsidst tilstod han at det omhandlede var passeret paa den af Piigen Sygnie Michels Dt: angivne Tiid den 10de Julii nestl:

1797: 72b

Derefter fremkom Klagerinden Sygnie Michels Dotter Fundenæs og vedblev Forklaringen om den paaklagede Tildragelse lige efter hendes oppgivende i Forhøret hos Hr: Fogden af 23de Aug; nestl: som nu blev hende forelæst.

Dernest frem kom som

1ste Vidne Anna Jons Dotter fra Hougsøen, tienende hos Klagerinden Sygnie Michels Drs: Forældre paa Fundenæs, \aflagde Eed/ og vedblev den af hende i Forhøret af 23de Aug: nestl: aflagde Forklaring, som nu blev hende forelæst, uden at viide meere til Oplysning i denne Sag, og da ingen havde hende videre at tilspørge blev det Demiteret.

2det Vidne Ingebrigt Jonsen fra Maraas tienende hos Siur Olsen Fundenæs aflagde Eed og vedblev sin aflagde Forklaring i Forhøret af 23de Aug: nestl:, der nu blev ham forelæst og sagde at han ey vidste videre til Oplysning at forklare, og da hverken Actor, Defensor eller den Tiltalte havde videre at tilspørge ham, blev han Demiteret.

3de Vidne Lars Nielsen Ruus, Lods oldermand og boende paa Gaarden Mongstad aflagde Eed og vandt at Tiltalte Amund Michelsen nu boende paa Indre Kielen har været i Vidnets Tieneste fra Paaske 1794 til Michaeli sam/m/e Aar, og i denne Tiid havde bemeldte Amund skikket sig gandske vel for saavidt hans Arbeide som Tiener angik, men 8 Dage efter Paaske dag bemeldte Aar savnede Vidnet et sig tilhørende Sølv Bæger, som imod hans Villie og Vidende var ham frakom/m/et, men nogen Tiid derefter omtrent 14 dage efter St: Hans Dag s: A: anstillede Vidnet Undersøgning derom hos sine Tieneste Folk ved at lade dem aabne deres under Laas havende Kister, og ved den Lejlighed fandtes i Tiltalte Amund Michelsens Kiste ey allene bemeldte Savnede Sølv Bæger, men endog et blaat og hvidt Silke Tørklæde, der tilhørte Hr: Capitaine Brügger, og denne var frakom/m/et i et Besøg hos Vidnet, omtrent 8te Dage efter St: Hans Dag 1794, og formedelst dette Tyverie giog Vidnet Amund Michelsen af sin Tieneste nestk: Michaeli s: A:, hvilken ellers efter mundtlig Fæste Contract skulle have vedvaret et heelt Aar til Paaske 1795. Denne Undersøgning sagde Vidnet at være skeed i Amund Michelsen og samtlige øvrige 3 Tieneres Kister, imedens at Vidnet var bortreist i anden Nærings Anliggender, men ved sin Hiem komst 8te Dage derefter erfarede han saadant af sin Hustrue og Tieneste Folk, og fik tilbage det Sølv Bæger, som tilforn var ham frastiaalet, ligesom og Capitaine Brugger har faaet tilbage det ham frastiaalne Silke Tørklæde. Vidnet formaaede Amund Michelsen efter opdagelsen heraf til \at/ fra staae slig Tyvagtighed for Fremtiiden og i Forventning om saadan Forbedring ville han ey angive saadant for Øvrigheden til paatale.

4de Vidne Martha Niels Dotter fød paa Gaarden Qvalsvog og nu tienende der hos Hr: Heiberg, men har tilforn været

1797: 73

i Tieneste hos Lars Nielsen Ruus paa sam/m/e Tiid som Tiltalte Amund Michelsen der var i Tieneste aflagde Eed og vandt at da Vidnet i Aaret 1794 var i bemeldte Tieneste fornam hun at Huusbonden 8te Dage efter Paaske savnede et Sølv Bæger som var ham frakom/m/en, og efterspurgte sam/m/e hos de 4 Tieneste Folk, som han paa den Tiid havde, uden at disse vidste eller tilkiendegav hvor sam/m/e var afblevet, men 8te Dage efter St: Hans Dag s: A: lod Lars Ruus giøre Eftersøgning derom i samtlige hans Tieneste Folks under Laas havende Kister, og ved den Lejlighed fandtes det savnede Sølv Bæger i Amund Michelsens Kiste tilligemed et blaat og hvidt Silke Tørklæde, som 8te Dage nest forhen var frakom/m/en fra Capit: Brugger imedens at den sidste var i Besøg hos Vidnets Huusbonde, Formedelst denne utroskab lod hendes Huusbonde, Amund *Nielsen (Michelsen) gaae af sin Tieneste nest paafølgende Michaeli, hvilken ellers skulle have vedvaret et heelt Aar til Paaske 1795. Vidnet vidste intet videre at forklare, og da ingen havde hende videre at tilspørge blev hun Demitteret

5te Vidne Lars Hansen boende paa Gaarden Børrilde aflagde Eed og vandt: at Tiltalte Amund Michelsen har været i Vidnets Tieneste fra St: Hans Dag 1795 til April Maaned 1796, og i den Tiid opførte Amund sig gandske vel, uden at Vidnet med Sikkerhed kan tillægge ham Tyvs Beskyldning, skiøndt han fandt i dennes Kiste endeel Uld om hvis Fravændelse han havde nogen Mistanke, men kunde ey med Vished beedige at Ulden var af Vidnets eget Avl eller ham frastiaalet. Da ingen videre oplysning af ham var at erholde, og ingen havde videre at tilspørge ham, blev han Demitteret.

Tiltalte Amund {Nielsen} \Michelsen/ blev derpaa atter fremkaldet som vedstod *vad (hvad) andet Vidne Ingebrigt Jonsen har forklaret at han af Piigen Sygnie Michels Dotter blev tilbageleveret en Sølv Ring og en alen hvidt lerret, hvorimod, Comparenten lod hende beholde Aaklædet, hvorom de tilforn havde Trækket med hinanden, saa og at han end nu har hos sig beroende en Sølv Knap tilhørende bemeldte Sygnie, som han ey endnu har tilbage leveret hende, men uagtet at 3de og 4de Vidnes Forklaring blev ham forelæst med Formaning om sandfærdig Bekiendelse, var dog ingen anden Forklaring fra ham at erholde om det Lars Ruus fratagne Bæger, end forhen er aflagt i Forhøret, da han paastod at der ikke var meere end 8te Dage imellem at Bægeret frakom Lars Ruus indtil det blev fundet i Comparentens Kiste.

End videre fremstillede Actor til Afhørelse uden Eed angaaende den befundne Skade paa Sygnie Michels Dt:, strax efter den paaklagede Tildragelse hendes Forældre nemlig Stiffaderen Gudmund Erichsen og dennes Hustrue hendes Moder Synneve Knuds Dt: hvilke begge forklarede at de kom hiem fra et Bryllup Mandagen den 10de Julii d: A: om Aftenen, fandt de deres Datter Sygnie Michels Dotter blaaslaget paa det høyre Øye, Saaer paa Hænderne, og Haaven tvert over Brystet, hvilket hun sagde at være en Virkning af den Voldsomhed Amund Michelsen havde tilføyet hende

1797: 73b

nestforrige Aften og Nat, saaledes af hende er angivet i det oplæste Forhør. Moderen Synneve Knuds Dotter tilføyede at anklagede Amund Michelsen havde i 3 Aar været i hendes og afdøde Mands Tieneste fra Paaske 1791 til Paaske 1794 og i den Tiid viiste sig adskillige Gange Vredagtig og Ildsindet i en saadan Grad at han endog en Gang forgreb sig paa Deponentinden selv der var hans Madmoder ved at gribe hende i Halsen og støde hende mod Væggen hvorefter hun befandt Smerte i lang Tiid og havde bleven *være (verre) behandlet af ham, dersom ikke begge hendes Døttre i det sam/m/e var kom/m/et til at *havde (have) hielpt hende fra videre overlast.

Actor, som nu laae {nu} paa sine Tingreiser og Continueret dermed indtil Novbr: Maaneds Udgang maatte disformedelst udbede sig Anstand i Sagen indtil det forestaaende Maaneds Ting i Decbr: Maaned, da han videre skulle *frem/m/er Sagen.
Tiltalte Amund Michelsen tilstod at han engang havde stødt sin Madmoder Synneve Knuds Dt: Fundenæs imod Væggen, i den Tiid han var i hendes Tieneste, men saadant var {for}anlediget af hendes foregaaende Forbandelse over ham uden ringeste Føye,
Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Efter Actors Forlangende bliver Sagen til neste overordentlige Ting som foretages i Dommerens Huus i Bergen Mandagen den 4de Decbr: førstk:

Hr: Fogden fremlagde end videre til Bielag ved Skatte Regnskabet:

3. En Liste over Af og Tilgang i Odels mandtallet der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Johannes Danielsen Hougsdahl og hans Rasmussen Hopland at de deri anførte Tilkomne selv bruge og beboer de for dem anførte Jordeparter.

*2. Af og Tilgang i Veimester Mandtallet der inden Retten blev og uimodsagt af den nærværende Almue, hvoriblandt i sær af Iver Monsen Qvalvog og Siur Nielsen Kiilstrøm/m/en

*3. Listen over de henstaaende ubetalte Høy Kongl: ordinaire Skatter for Aaret 1797 af Beløb 1172 rd 15 s og Rente skatten 25 rd 4 mrk 12 s: der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Til Laugrettesmænd for nestkom/m/ende Aar 1798 blev udnævnt følgende 4 nye Mænd 1. Mathias Rasmussen Korsøen 2. Hans Halvorsen Bache, 3. Baste Jørgensen Kalhovde og 4. Lars Olsen Lille Hovde.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet.

Haberdorff

1797: 74

Høste Tinget for Herlø Skibrede 1797.

Aar 1797 den 19de Octobris blev paa Tingstædet Alverstrøm/m/en holdet Høsteting for Herlø Skibreede og Retten sat af Sorenskriveren i Nærværelse af de tilnævnte 4 Laugrets mænd, som ved Som/m/er tinget var tilstæde og her foran ere anførte f: 31. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack.

Først blev publiceret de sam/m/e 4 Kongelige Anordninger og et Amts brev, som ved dette Aars Høsteting for Sartor Skibreede, hvilke her foran ere registrerede f: 62.

Til Bilag ved Skatte Regnskabet blev efter Hr: Fogdens Forlangende

1. fremsat de her foran f: 65 anførte 13 Spørsmaale, og dertil blev forklaret af den nærværende Almue, hvoriblandt Ole Friderichsen Huusebøe og Thomas Rasmusen Herløvær, ligesom for Sartors Skibrede er anført med den Forskjel til 4de at Mons Jensen Soleim med fleere have i Martii d: A: fundet et ved Hegøholmen ind strandet Fad Blad Tobak. Til 5te Ernst Mejer i Strudshavn og Johan/n/es Rasmusen i Floen. Til 6te Agent Claus Krohn paa

Hennø og Major Ameln paa Hegøholmen og Blomvogen. Til 7de Catrine i Herløsundet. Sjur Nilsen paa Holmeknappen og Jacob i Hopshavn. Til 11te Lensmand Willum Schielanger bruger i Gaarden Schilanger 18 M/ark Smør Skatteskyld.

2. Listen over de skyldsatte smaa Flomqværner, som inden Retten blev oplæst, og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblant Mons Knudsen Landsvig og Rasmus Jacobsen Husebøe, at foruden de deri anførte er tilkom/m/en paa Gaarden Toft No: 31 {er tilkom/m/en} 1 Qværn, der nu af Laugrettet blev ansat for 2 s, og ingen fleere.

Dernest blev paaraabt de indstævnte Sager

Ny Sag

Klokker Joachim Heiberg i Bergen imod Erich Nilsen Lille Beren

Lensmand Willum Monsen Schielanger frem bragte en skriftlig Rettes Stævning under 19de Septembr: sidstl:, udtagen af Klokkeren til Nykirken i Bergen \Joachim Heiberg/ paa sin Myndtling Henrich Finde Heibergs Vegne imod forrige Forpagter paa Gravdal Erich Nilsen, nu boende paa Lille Beren her i Skibredet for skyldige 66 Rdlr 4 s med paategnet Forkyndelse som her bliver at indtage og saa og et Indlæg af 12te d: M:, med de derudi paaberaabte Bilag, hvilke her ligeledes indtages.

Sagvolderen mødte ej efter Paaraab og Sagen optages.

Efter Paaraab havde ingen viidere at føre i Retten og derfore beroer Tinget til i Morgen.

Haberdorff

Dagen nestefter den 20de Octobris 1797 vedvarede Høstetinget for Herlø Skibrede i Nærværelse af de sam/m/e 4 Tingmænd, som i Gaar var tilstæde,

og blev da udi nest forestaaende Sag saaledes for Ret kjendt

Dømt og Afsagt

At Sagvolderen har haft til Forpagtning den Sagsøgerens Myndtling Henrich Finde Heiberg tilhørende Gaard Gravdal, er afbeviist med den fremlagde Opsiigelse til ham af 12te Decembr: 1796, der sam/m/e Dag er blevet ham forkyndt ved de for store Sandvigen autoriserede Kaldsmænd. Deraf er det en Følge at han efter Lovens Forskrift om Lejlændinge, med hvilke han i slig Henseende er at betragte i Liighed, enten \med Qvitering/ maae godtgjøre at have betalt Afgiften derfore til Jorddrotten, eller og betale ham sam/m/e paa Anfordring. Den fremlagde Optegnelse, under 20de Februarii 1794, af Myndtlingens Fader afdøde Danckert Heiberg, hvis Haandskrift er Dom/m/eren bekjendt, og som tillige er underskrevet til Vitterlighed af det Vidne, der var tilstæde ved den med Sagvolderen herom indgaaede Foreening, melder at Forpagteren her fore skulde yde 80 Rdlr aarlig Afgift, der nu under den/n/e Sag paafordres med 40 Rdlr for ½ Aar fra 3de Novembr: 1796 til 3de Maji

1797: 74b

1797, i hvilket Mellemrum Udsiigelsen er skeet, og det øvrige af Kravet henrører fra Mangel paa det med Gaarden leverede af Besætning og Inventario, som tildeels nævnes i bemelte Optegnelse og derhos er \saa/ aldeeles sædvanligt ved alle slige Forpagtninger, at naar Forpagteren, saaledes som her er skeet, hverken har gjort vedbørlig Leverance deraf til Jorddrotten ved sin Fraflyttelse, eller har fremført ringeste Indsiigelse herimod, efter erholdte lovlig Varsel, maae det ansees for at han dermed har acqviesceret.

Thi tilfindes Saggivne Erich Nilsen nu boende paa Lille Beren, inden 15 Dage fra Forkyndelsen af den/n/e Dom, at betale Sagsøgeren paa sin Myndtlings Vegne de paastævnte

Sexti og Sex Rigsdaler 4 Skil:, saa og Sex Rigsdaler for den/n/e Rettergangs Omkostning, under viidere Lovlig Adfærd

Sam/m/e Dag og Stæd blev i Nærværelse af de for Herløe Skibreede tilnævnte 4 Laugretsmænd, anførte her foran f: 31, holdet

Udsættelses Ting for Schiold Skibrede [1797]

hvorved udi Sagen, anlagt af Jacob Taaning i Bergen imod Ole Monsen i Gryn Møllen, blev afsagt saadan

Dom

Da Sagsøgeren i Aaret 1794 havde bortlejet et ham tilhørende Huus i Bergen til Johan C: Holm, har den sidste under 6te Octobr: s: A: ved det fremlagde Beviis forbunden sig der fore at betale i aarlig Leje 28 Rdlr, hvorfore Sagvolderen ved sin tilføyede Paategning tillige har forpligtet sig at indestaae som Cautionist og Selvskyldner, og den Indvending Sagvolderen her imod har gjort, at han ej havde forbunden sig til meere end Caution for ¼ Aars Leje her af, kan saameget mindre kom/m/e i Betragtning, som det ej allene strider imod hvad der udtrykkelig meldes i Beviiset, hvis Underskrift han ej kan negte og hvis Indhold han i Gjerningen har vedtaget, i at betale de manglende 6 Rdlr paa ¼ Aars Leje, der er afskrevet herpaa, men han ikke heller har tilvejebragt det paaberaabte Modbeviis herom, hvortil ham paa Forlangende er bevilget Sagens Anstand for (fra?) dette Aars Som/m/erting.

Thi tilfindes Saggivne Ole Monsen i Gryn Møllen, inden 15 Dage fra den/n/e Doms Forkyndelse, at betale Sagsøgeren de paastævnte Syv Rigsdaler tilligemed Tre Rigsdaler for Søgemaalets Omkostning, under Lovens Tvang.

(Høste Tinget for Herlø Skibrede 1797 – framhald)

Nye Sag

Fogden imod {Ole Monsen Sol} Zacharias {Olsen} \Knudsen/ Hole og Simon Olsen Sæbø, ang: ind strandet Gods

Hr: Fogden Unmack anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Zacharias Knudsen Hole og Simon Olsen Sæbøe at anhøre Vidner ang: et af dem med fleere den 25de Martii d: A: uden for Landet ved Hegøholm fundet og indstrandet Fad Blad Tobak; saa og at liide Dom til Bestem/m/elsen af deres Finde Løn derfore, fradragen de derpaa anvendte Omkostninger.

Paa de indkaldtes Vegne mødte Lensmanden for Radø Skibrede Christen Pedersen Bøe og vedtoeg Lovlig Varsel.

Derpaa fremkom som

1ste Vidne Mons Jensen Soleim af Mangers Præstegjeld, der aflagde Eed og vandt at den 25de Martii d: A: var Vidnet paa Baad med indstævnte Zacharias Knudsen Hole og Simon Olsen Sæbøe udfaret til Fiskeri

1797: 75

og saae der at disse indkaldte paa Havet uden for alle Land paa (ved?) Hegøholmens Landstrækning eller paa Høyden deraf fandt og bjergede et paa Søen rægende Fad med Blad Tobak, hvilket de bjergede og oplagde først i Pakboden paa Hegøholmen, anmeldte det strax for Hr: Fogden Unmack og siden lod det ved Lensmanden Willum Schielanger frembring til

Sandvigen, efterat den sidste i Forvejet havde taget sam/m/e i Øyesyn paa Hegøholmen og at dette Fad var sønder ved Findingen deraf saavel formedelst knusede Staver som at den eene Bund var aldeeles borte, hvorover den derudi vaaren Blad tobak var meget vaad og strax maatte ophænges paa et luftigt Stæd at tørres for at undgaae ydermeere Bedervelse, i fald den ellers skulde blive af nogen Nytte eller Værdi.

2det Vidne Jon Monsen Qvame, af Mangers Præstegjeld, aflagde Eed og vandt i et og alt eensstem/m/ig med nestforrige Vidne

Hr: Fogden fremlagde til Actens Vedhæftelse den under 10de April d: A: afholdte Auctions Forretning over den/n/e indstrandede Blad tobak, saaog til Indlem/m/else i den/n/e Act følgende 5 Regninger over herved medgangne Omkostninger.

1. Sorenskriveren for Auctions Omkostninger 6 rd 4 s, af 29de Septembr: 1797. 2. Lensmand Schielangers Regning af 10de d: M: for Skyds Transport og hafte Umage stor 8 Rdlr 68 s. *3. 3. Kjøbsven Ole Nilsen Hegøholmens Regn: af 10de Aug: nestl: for Pakhuus Leje 6 Rdlr. 4. Møller Diderich Hagelsteens Regn: for Loft Leje stor 3 Rdlr, af 10de April d: A: og 5. en Regning fra Nils Mongstad af store Sandvigen, af 8de April d: A: for Arbejds Løn ved Tobakkens Tørring, stor 4 Rdlr.

Hvorefter han paastod Dom at de indkaldte maatte tilkjendes deres Andeel af Auctions Beløbet for den bortsolgte Tobak, fradragen bemelte Omkostninger og 1 Rdlr 84 s for Rettens Gebyhr i den/n/e Sag, med den halve Deel følgelig sidste Afdeeling i Lovens 4 – 4 – 5te Art:.

Bemeldte 5 Regninger indtages her efter hinanden

Lensmand Christen Bø havde intet at erindre paa de indstævntes Vegne imod det fra Hr: Fogdens Siide paastaaede,

og derpaa blev udi Sagen afsagt saadan

Dom

Efter Vidne Forklaringen er det strandede Fad Blad Tobak funden af de indstævnte i aaben Søe uden for alle Land saa at dem i Følge Lovens 4 – 4 – 5te Art: sidste Membro tilkom/m/er en halve Deel af Auctions Beløbet der fore 122 Rdlr 4 mrk 12 s, hvorfra bliver at afdrage de til Vraggodsets Conservation {og} Frembringelse, Auction og den/n/e Rettens Gebyr medgangne Omkostninger, der udgjør 29 Rdlr 3 mrk 12 s, saa at deraf bliver i Behold 93 Rdlr 1 mrk:

Thi tilfindes indkaldte Zacharias Knudsen Hoele og Simon Olsen Sæbø her fore at nyde i Finde og Bjergnings Løn det halve heraf med Førti og Sex Rigsdaler 3 mrk 8 s, som udbetales dem af Auctions Beløbet.

Da ingen havde videre at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen

Haberdorff

Dagen nestefter den 21de Octobr: 1797 vedvarede Høstetinget for Herløe Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og blev da publiceret

1. Et Bygselbrev fra Niels Pedersen Telnæs og Steffen Olsen Snechevig til Peder Hansen paa 4 ½ Mark S:r, 3 K: M: og 1 1/8 Mark Fisk i Follesøe No: 1, forhen brugt af Niels Monsen, datr: 19de Octobr: 1797 hvorhos fulgte Revers.

1797: 75b

2. Een Obl: fra Berent Herman Frøchen i Bergen til Bispinde Hagrup stor 1000 rd med 1ste Panteret i Florvog No: 6 af Skyld ½ Løb Smør og Erdahl No: 7, datr: 10de Julii 1797 og indf: fol: 250, hvorhos fulgte en Attest af 23de Junii 1797.

3. Et Bygselbrev fra Frue Krigs Raadinde Koren til Elling Jacobsen paa 18 Mark S:r ½ Huud og 6 Kander Malt i Ravnanger No: 16, forhen brugt af Anders Olsen, med Revers. datr: 23de Junii 1797

4. Et Skiøde fra Frue Koren til Ole Hansen Søre Hougland paa Rydnings Gaarden Hanøen under Gaarden Tvedt No: 17, der ved Skyld sætnings Forretningen af 12te Junii 1797 er Skyldsat 6 Mark Smør i Skatte og Landsk:, datr: 3de Maji 1796 og indf: fol: 251, hvorhos fulgte Attest af 21de Octobr: 1797.

5. Et Skiftebrev efter Enkemanden Johannes Olsen Agotnæs af 16de Aug: 1797 hvorved 11 ¼ Mark Fisk i Wiig No: 30 for 28 rd blev udlagt til Ole Johannesen Wiig og Steffen Johannesen Nore Echeland hver 4 ½ Mark Fisk for 11 rd 1 mrk 4 s og til Datteren Kari Johannes Dotter gift med Ole Nielsen Eide 2 ¼ Mark Fisk for 5 rd 2 mrk 8 s, indf: fol: 249.

6. Et Bygselbrev fra Mons Olsen Tostensvig til Ole Jonsen paa 8 Mark Fisk i Tostensvig No: 32, forhen brugt af Jon Olsen, datr: 6te Maji 1796.

7. Et Bygselbrev fra Major Ameln til Anders Gudmundsen paa 1 pd 12 Mark Fisk i Hellesund No: 54, forhen brugt af Ole Olsen, datr: 7de Octobr: 1797 med Revers.

8. Et Deelebrev af 21de Octobr: 1797 efter Martha Arnes Dotter Tosche, hvorved 9 63/128 Mark S:r, 6 21/64 Mark Fisk, 4 7/32 Kde: Malt og 45/256 Faar i Toschen No: 56 blev udlagt til Sterboe Enkemanden Magne Andersen *Toche (Tosche) {og 12 3/16 Mark Fisk og 6 3/32 Kde: Malt i Indre Helle blev udlagt til den af} indf: fol: 253. hvorhos fulgte Attest.

9. Et Afkald til Amund Erichsen Huusebøe \No: 59/ fra Søgnie Ols Dr: for hendes Arv 4 rd 4 mrk 11 s. i A: B: fol: 242, datr: 21de Octobr: 1797 indf: fol: 251.

10. Et Ditto til Mons Knudsen Landsvig No: 62 fra Amund Larsen Indre Sæbøe for hans Hustrue Martha Hans D:rs Arvelodder 100 rd 1 mrk 13 s i A: B: fol: 254 Regnsk: No: 184, datr: 19de Octobr: 1797 og indf: fol: 250

11. Et Do: til sam/m/e Værge fra Lars Michelsen fra Landsvig for hans Arvelodder tilsam/m/en 62 rd 4 mrk 14 s. i A: B: fol: 179, 186, 253 og 308, datr: 21de Octobr: 1797 indf: fol: 251.

12. Et Skiøde fra Frue Koren til sine 2de Sønner Hr: Com/m/erse Raad Koren og Secretair og Sorenskriver Koren paa Gaardene Huusebøe No: 59, af Skyld 2 Løber Smør og 1 ½ Tønde Malt, Bratzhoug No: 60, af Skyld ½ Tønde Malt og ½ Vog Fisk, samt ½ Løb S:r og ¼ Tønde Malt i Koursbøe No: 61, datr: 24de Julii 1797 indf: fol: 250.

13. Afl: en Obl: udgivet af Peder Jacobsen Schurtvedt til Anders Olsen Hæsdahl stor 70 rd med pant i Schurtvedt No: 64, datr: 10de Octobr: 1787 og tingl: n: D:, efter qvittering af 21de Octobr: 1797.

14. Et Skiøde fra Peder Jacobsen {Hæsdahl} Schurtvedt og Steffen Monsen Storeim til Mons {Ingebrigt}\Jen/sen Soleim paa 18 Mark S:r i Schurtvedt No: 64, datr: 21de Octobr: 1797 indf: fol: 252, med Attest

15. Een Vilkaars Contract fra Mons Jensen Soleim til *Pedersen (Peder) Schurtvedt paa endeel Levekaar af 18 Mark S:r i Schurtvedt No: 64, datr: 21de Octobr: 1797 og indf: fol: 252.

16. Et Bygselbrev fra Mons Jensen Soleim til Sønnen Ole

Monsen paa 18 Mark S:r i Schurtvedt No: 64, forhen brugt af Peder Jacobsen datr: 21de Octobr: 1797 med Revers.

17. Et Deelebrev efter Mari Peders Dt: Echeland af 21de Octobr: 1797, hvorved 7 ½ Mark Smør og 2 ½ K: M: i Echeland No: 70 for 10 rd blev udlagt til Sterboe Enkemanden

Christen Taraldsen Echeland og Datteren Brithe Christens Dt:, gift med Ole Knudsen Echeland hver det halve af 3 ¾ Mark S:r og 1 ¼ K: M: for 5 rd indf: fol: 253, med Attest.

18. Et Deelebrev efter Niels Nielsen Yttre Bragstad af 21de Octobr: 1797, hvorved 13 ½ Mark Smør og 1 ½ Skieppe Malt i Yttre Bragstad No: 73 blev udlagt til Faderen Niels Olsen Yttre Bragstad for 30 rd, indf: fol: 253, hvorhos fulgte Attest.

19. Et Skiøde fra Niels Olsen Bragstad til Sønnen Mons Nielsen paa 1 pd 3 Mark Smør og 18 K: M: i Yttre Bragstad No: 73, datr: 21de Octobr: 1797, og indf: fol: 253. hvorhos fulgte Attest.

20. Et Bygselbrev fra Hr: Knud Fleischer til Isach Nielsen paa 1 pd Smør og en halv Mæle Malt i Hopland No: 83, datr: 24de Julii 1797 {indf: fol:} Revers.

21. Et Skiøde fra Rasmus Magnesen Dahle til Sønnen Halsteen Rasmussen paa 18 Mark S:r og 15 Kdr: Malt i Dahle No: 85, datr: 21de Octobr: 1797 indf: fol: 253, med Attest.

22. Et Bygselbrev fra Mons Bastesen Refsgaard til Mons Hansen Refsgaard paa 16 4/11 Mark S:r og 5 5/11 K: M: eller Rettere efter Fogdens Paategning 18 Mark S:r 6 Kdr: Malt og ¼ Faaer i Refsgaard No: 102, forhen brugt af Mons Bastesen og Anders Hansen, datr: 21de Octobr: *1791 med Revers.

23. Et Bygselbrev fra Major Ameln til Anders Helgesen paa 2 Marke/r S:r i Lyngøen No: 108, forhen brugt af Johannes Larsen, datr: 20de Maji 1797 hvorved fulgte Revers.

Til Laugrettes \mænd/ for nestkom/m/ende Aar 1798 blev udnævnt følgende 4 nye Mænd 1. Ole Knudsen Echeland, 3. Ole Willumsen Landsvig, 3. Niels Bendixen Ryeland og 4. Niels Monsen Schielanger.

24. Afl: en Obl: udgiven af Consul Wallace til Lieut: With stor 1190 rd med *pan (pant i) Toft og Toftevog No: 31, datr: 30te Martii 1776 og tinglæst 13de Maji s: A: efter qvittering af 30te Aug: 1797.

25. Et Skiøde fra Torris Arnesen Leervig til Anders Larsen Miaatvedt paa 7/33 Part i Alversunds Kirke og underliggende anpart 15 3/11 Mark Smør og 7 7/11 Kdr: Malt i Miaatvedt No: 87 med en Anpart i Nore Leivestad, datr: 19de Octobr: 1797 og indf: fol: 254 hvorhos fulgte Attest.

26. Een Afskrivelses qvittering af 21de Octobr: 1797 paa Mons Pedersens Hestenæsses Obl: til Ole Michelsen Tvedt, datr: 10de Oct: 1791 stor 96 rd for betalte 46 (76?) rd indf: fol: 252.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager

Assessor Kruger imod Huusebøes og Bratzhougs Beboere

For Assessor Kruger mødte Hr: Told Procureur Lytkien ved Fuldmægtig Huusebye som til Hiem/m/el for Mødet producerede fornævnte hans Principals Fuldmagt af Gaars Dato og dernest forestillede at da Hoved Sagen hvoraf denne har sit Udspring er af Frue Koren indstævnt til Høyeste Ret til neste Aar 1798, som denne Respective Dom/m/er af den som forkyndte Høye Rettes Appel Stævning selv er bekiendt og Assessor Kruger i Følge heraf bliver nød at contra begjegne Sagen for Høyeste Ret, saa maatte han i Følge heraf nødtvungen begjere denne Sag stillet i beroe til Maaneds Tinget i Julii Maaned 1798 i vente af Hoved Sagens paadøm/m/e ved Høyeste Ret til den Tid.

Fleere mødte ikke
og af Dom/m/eren blev

Eragtet

1797: 76b

Formedelst de andragne Omstændigheder, der er Dom/m/eren bekiendt af den ham forkyndte Apel Stævning til Høyeste Ret, bevilges den forlangte Anstand til det overordentlige Ting, som holdes i Dommerens Boelig i Bergen 2den Mandag i nestkom/m/ende Julii Maaned 1798.

Nye Sag

Assessor Kruger imod Beboerne paa Bratzhoug,
Huusebøe og Koursbøe til Tingsvidne

For Citanten Hr: Assessor Kruger mødte {….} Told Procureur og Procurator Lytkien ved Fuldmægtig Huusebye, som til Hiem/m/el for Mødet producerede fornævnte hans Principals Fuldmagt af Gaars Dato og dernest producerede han den udtagne Rettes Stævning til Tingsvidne, datr: 7de Septbr: sidstl: med paategnet lovlig Forkyndelse for vedkom/m/ende Parter og Vidner; og derefter ville fornem/m/e om indstævnte Paagjeldende Møder og hvad de preliminariter til Sagen maatte have at erindre. Bemeldte Stævning indtages her.

Samtlige de til Tingsvidnes Paahør indkaldte mødte, undtagen Ole Knudsen Huusebøe hvis Sygdoms Forfald blev anmeldt af de øvrige mødende og disse Forestillede at de vel have med paaholden [Pen]? underskrevet og sadt deres Signeter under et af Citanten Assessor Kruger selv forfattet og skrevet Skrift, som dem blev forelæst paa Herløe Gaard i Assessorens eget Huus dette Aars Som/m/er, og saadant giorde de i Tanke at Assessoren skulde have tilkjøbt sig deres paaboende Gaarder, for ikke at have nogen Trette med deres Jord Eier, men i Tilfælde at dette sidste ikke fandt Stæd, som nu er indtruffen ved et seenere Salg fra Frue Koren til hendes Sønner, ansaae de dette Skrift af ingen Værdie eller Forbindtlighed for dem.

Huusbye Replicerede at hvorleedes(?) de Indstævnte nu ville ansee dette udgivne Skrift, som selv tilstaaer at have underskrevet, og hvad Værdighed det til sin Tiid kan have, derom bliver ved anden Lejlighed at Handle, men da Hr: Assessoren paastaaer Vidneførelse om dets Virkelighed som det nu forefindes og det da af dem blev vedtaget, saa producerede han Gjenpart af ovenmeldte Document, som han in originali anviiste til Conference, og dernest bad at Vidnerne maatte fremkaldes, det formeldte Skrift for dem ordlydende oplæstes og derefter Vidnerne eedfæste deres derpaa giorde Paategning samt tilspørges 1. Om de, hvis Navne findes antegnet paa Documentet, ey selv frivillig underskrev med paaholden Pen, uden at fra Assessorens Siide blev brugt enten Trudsel, Tvang eller Tillokkelse? 2. Om Vidnet ikke ogsaa blev formaaet at underskrive forbemeldte Skrift, saaledes som det forefindes?

Af de indkaldte Vidner mødte ikkun Lensmand Willum Schielanger, for hvilken bemeldte Skrift Dato 19de Junii 1797 blev oplæst, {og efter} hvorefter han aflagde Eed og svarede til de tilførte Spørsmaale, Til 1ste Jo de Personer hvis Navne findes Undertegnet det oplæste originale Skrift underskrev sam/m/e selv frivillig, uden at Citanten Assessor

1797: 77

Kruger dertil brugte ringeste Tvang Trudsel eller Tillokkelse i Vidnets Nærværelse, men hvad der i Forveien førinden Vidnet kom tilstæde kan være talt eller brugt i denne Henseende, kan Vidnet ikke viide; Til 2det Jo som omspurgt, og Paategningen udviiser og saaledes er denne Paategning under hans nu her aflagde Eed bekræftet.

Det andet indkaldte Vidne Henrich Michelsen Schielanger mødte ey efter Paaraab, hvorfore Huusbye i Følge Forordningen af 3de Junii 1796 paastod ham fældt i Falsmaal, og under sam/m/e Straf forelagt at møde til Førstkom/m/ende overordentlige Ting, som den 4de Decbr: holdes i Dom/m/erens Huus i Bergen, til hvilken Tiid han begjerede Sagen udsat.

Af Dommeren blev

Eragtet

Hendrich Michelsen Schielanger som efter de Autoricerede Kaldsmænds Paategning paa den fremlagde skriftlige Stævning, er kaldet til dette Ting under Lovens Falsmaal at aflægge eedeligt Vidnesbyrd i Sagen forelægges under Lovens Falsmaal at møde til det overordentlige Ting, som holdes i Dom/m/erens Huus i Bergen den 4de Decbr: nestk: og tager sin Begyndelse Kl: 9 Formiddag, til hvilken Tiid Sagen udsættes, men da Stævningen ikke indeholder den Clausul som Forordningen af 3de Junii 1796 bestem/m/er i 4 §, at ingen Forelæggelse for ham kunde ventes, finder Dom/m/eren det betænkeligt for denne Gang at fælde ham i Falsmaals Bøder.

Sagsøgeren betalte i Rettens Gebyhr iberegnet det førte Vidne og Udsættelsen 1 rd 80 s: og samtlige indstævnte Parter 40 s skriver førretyve Skilling.

Nye Sag

Mons Arnesen Tostensvig Contra Johannes Arnesen Tostensvig.

Sagsøgeren Mons Arnesen Tostensvig mødte og frem lagde en skriftlig Rettes Stævning imod Johannes Arnesen Tostensvig af 30te Septbr: nestl: med paategnet Forkyndelse tilligemed en Attest fra Forligelses Comissionen om at denne Sag der har været foretaget, uden at noget Forliig blev bevirket.

Bemeldte Stævning og Attest indtages.

Indkaldte Johannes Arnesen Tostensvig mødte vedtog Varselen og fremlagde in originali det ham meddeelte Bygselbrev fra Niels Knudsen Blom, og Rasmus Hansen Blom under 10de Octobr: 1796 og tinglæst n: D:, paa 12 Mark Fiskes Leje i Gaarden Tostensvig, hvilket er et saa lidet Jordebrug at det ikke kan udgiøre 2de Mænds Næring og derfore agtede han saa meget meere at vedblive sam/m/e som Citanten ikkun deraf er eyende en Fiededeel og ikke er berettiget at giøre Comparenten Brødløs for en saa ringe Lod derudi der ikke kan udgiøre et passelig Jordebrug for en Familie.

Sagsøgeren paastod Dom efter hans i Retteførte Stævning
og derpaa blev udi Sagen saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Da Sagvolderen med det anviiste Bygselbrev har beviist at være i Lovlig Besiddelse af sit Lejemaal i Gaarden Tostensvig og Sagsøgeren ikke har frembragt det ringeste til Hiem/m/el for sin Paastand frikiendes indstævnte Johannes Arnesen Tostensvig for Sagsøgerens Tiltale i denne Sag.

1797: 77b

Udsettelses Ting for Arne Skibreede 1797.

Aar 1797 den 21de Octobr: blev paa Tingstædet Alverstrøm/m/en holdet Extra Ting for Arne Skibreede med de i denne Sag tilkaldte 4 Laugrettesmænd som her foran findes anførte fol: 50 efter Udsettelse fra den 31te Julii til den 25de Septbr: sidstl:; men i overeensstem/m/else med 31 § i Forordningen af 3de Junii 1796 er Sagen end videre udsat indtil nu, formedelst de manglende Oplysninger, i Anledning Actors Skrivelse til Dom/m/eren af 25de Septbr: nestl:, som inden Retten blev oplæst og her indtages:

Actor som først efter at Høstetingene var begyndt, havde erholdet fra Stiftet tilsendt de udfordrende Documenter, og umuelig forinden nu her kundet forfærdige sin Deduction, fremlagde sit Indlæg af 20de d: M: med vedfulgte Bielag fra No: 1 til 15, hvor af Bielaget No: 1 bliver i Acten at inddrage og de øvrige at vedhæfte sam/m/e med Indlægget blev oplæst og her indtages

Pr: Schnabel mødte efter Stiftets Høy Befaling af 27de f: M: i Pr: Stuvitzes Stæd, som Defensor for Paagjeldende Niels Nielsen Qvasdahlen og fremlagde hans skriftlige Deduction af Dags Dato, hvortil han sig Refererede og ærbødigst indlod Sagen Dom

Bemeldte Indlæg indtages her.

*Tilte (Tiltalte) Niels Nielsen Qvasdahlen var nu selv tilstæde uden Baand og Fængsel.

Derpaa blev udi Sagen af Dom/m/eren og Mæddomsmænd saaledes for Ret kendt

Dømt og Afsagt

Med egen frivillig Tilstaaelse inden Retten, Eierens Eed om modvillig Fravendelse og de førte Vidners Forklaring, er det godtgiort at Tiltalte Niels Nielsen Qvasdahlen, der efter den fremlagde Præste Attest er over 50 Aar gam/m/el, har den 4de Junii dette Aar i Reebslager Stoltzes aabne Reeberbane bortstiaalet et Stykke af et Jægte Anker Taug, som han solgte for en halv Rigsdaler og havde fraskaaret det heele Anker Taug, hvilket sidste efter Vidnernes Forklaring derved blev aldeeles ubrugbart og er taxeret for 10 rd, men den stiaalnes Stump deraf ikkun for 1 rd 4 s. Derhos er det og afbeviist ved \de/ fremlagde Forhør og Dom/m/e at Inqvisitens gandske Levnet i de sidste Aar har været en Kiæde af grove Laster, Leedig Gang, Fylderie, Gade Allarm, Utroskab, hvorfore han iblandt har undgaaet Straf i Mangel af fuldt beviis, som og endeel Tyverier, og at ham under 3de forskiellige Navne Niels Nielsen …..(?), Niels Nielsen Aanland og Niels Nielsen Qvasdahl er overgaaet adskillige Dom/m/er til Tungthuus og Fæstnings Arbeide.

Saaledes er han efter Politi Cam/m/er Dom af Aaret 1776, Byetings Dom af 1781 og Høyeste Rettes Dom af 1782, hvilken sidste tillige er paaberaabt i den seenere Byetings Dom af 1784 og Ventelig er en nærmere Paakjendelse af den forrige Byetings Dom af 1781, formedelst Leediggang og andre Laster tilfunden Arbeide for nogen Tiid i Bergens Tuugthuus, hvor fra han

1797: 78

nogle Gange er bortløben. Ligeleedes er ham for begangne og overbeviiste Tyverier overgaaet følgende Dom/m/e 1. Ved Bergens Byeting den 13de Novbr: 1784 til 4 Aars Tugthuus Arbeide, der ey er oplyst at være fuldbyrdet, 2. Ved Byetings Dom af 1788 der sam/m/e Aar er stadfæstet ved Høyeste Ret for 2det Tyverie til Fæstnings Arbeide for Livs Tid, hvilken Straf af Hans Mayestæt blev formildet til to Aars Fæstnings Arbeide, der af ham er udstaaet, 3. Ved Byetings Dom af 23de Septbr: 1793 er han for 3die Gang begangen Tyverie tilkiendt 3 Maaneders Tugthuus Arbeide som han har udstaaet, saa at han denne Sinde er befunden i 4de Tyverie og qvalificerer sig til den ved Forordningen af 20de Febr: 1789 i 5te § bestemte Straf.

Thi tilfindes bemeldte Niels Nielsen Qvasdahlen at kagstryges og brændemærkes samt Arbeide i Bergens Fæstning sin Livs Tiid, saa og at oprette Eieren Stoltz den ved Tyveriet tagne Skade med 10 rd.

I øvrigt viser Acten at ingen Forsøm/m/else i denne Sags Førelse og Behandling har fundet Stæd, men at Opholdet blot har været foranlediget af de nødvendige Oplysninger, som Lovgivningen udkræver. Dom/m/en bliver at fuldbyrdes i den Orden de Kongelige Anordninger foreskriver naar den i Forveien er bleven Deliqventen forkyndt.

(Høstetinget for Herløe Skibreede 1797 – framhald)

Dernest Continuerede Høstetinget for Herløe Skibreede den 21de Octobr: 1797 og blev da af Hr: Foged Unmack end videre fremlagt til Bielag ved Skatte Regnskabet.

3. Listen over Af og Tilgang i *Veimæster (Odels) Mandtallet der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue at de deri anførte tilkomne selv bruge og

beboe de for dem anførte Jordeparter, og sligt bleve i sær bevidnet af Halvor Rasmussen Huusebøe og Magne Halvorsen ibid.

4. Listen over Af og Tilgang i Veimester Mandtallet der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue, hvoriblandt i sær af Hans Iversen Berland og Johannes Arnesen Tostensvig.

5. Listen over de Henstaaende ubetalte Høy Kongl: Skatter for aaret 1797 af Beløb 763 rdr 3 mrk 3 s og Renteskatten 27 rd 10 s der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet.

Haberdorff

Høstetinget for Radøe Skibreede 1797.

Aar 1797 den 23de Octobr: blev holdet Høsteting for Radøe Skibreede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en, af Sorenskriverens eedtagne Fuldmægtig Hans Lem Jersin, i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettes [mænd] som ved Som/m/er tinget var tilstæde og her foran fol: 35 ere anførte undtagen i stæden for No: 4 Ole Olsen Soleim der havde Forfald var af ham tilformaaet og sad en gam/m/el Laugrettesmand ved Navn Simon Johannesen Soleim. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

Først blev publiceret de sam/m/e 4 Kongl: Forordninger og et Amtets Brev, som ved dette Aars Høsteting for Sartors Skibreede hvilke her foran ere registrerede fol: 62.

Da ingen havde noget at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen.

H: L: Jersin

Dagen nestefter den 24de October vedvarede Tinget for Radøe Skibreede i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde

1797: 78b

og blev da publiceret.

1. Et Bygselbrev fra Frue Koren til Iver Johannesen paa 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Tiore No: 7, forhen brugt af Erich Monssen, datr: 6te Junii 1797 med Revers.

2. Et Deelebrev af 24de October 1797 efter Konen Sisselle Lars Dotter Indre Sæbøe, hvorved 22 ½ M/ark Smør og 5/18 Faar i Gaarden Indre Sæbøe No: 10, blev udlagt til Sterboe Enkemanden Niels Larsen Indre Sæbøe 11 351/504 M/ark Smør og 655/4536 Faar og Datteren Martha Hans Dotter gift med Amund Larsen Indre Sæbøe 10 405/504 M/ark Smør og 605/4536 Faar, indført fol: 257, med Attest.

3. Et Afkald til Johannes Jensen Hole No: 14 fra Brithe Knuds Dotter for hendes Arv 1 rd 3 mrk 14 s i A: B: fol: 344 datr: 19de Septbr: 1797 indført fol: 255.

4. Et Ditto til Gudmund Rasmussen Indre Taugle No: 19 fra Jon Nielsen for hans Arv 10 rd 6 s: i A: B: fol: 250 datr: 24de October 1797 indført fol: 256.

5. Et Skjøde fra Frue Koren til Knud Johannesen Hougsdahl paa 18 M/ark Smør, 12 Kander Malt og ½ Faar i Gaarden Hougsdahl No: 26, datr: 10de October 1797 indført fol: hvorhos fulgte Attest af 24de October s: A:

6. Et Bygselbrev fra Frue Koren til Elling Jacobsen paa 1 pd Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Nøetvedt No: 40 forhen brugt af Jacob Gundersen, datr: 2den December 1796 med Revers.

7. Et Ditto fra Christian Ameln til Peder Pedersen paa 18 M/arke/r Smør og 1 Mæle Malt i Gaarden Øvre Tveiten No: 46, forhen brugt af Peder Pedersen, datr: 21de October 1797 med Revers

8. Een Obligation fra Frue Koren til Etats Raadinde *Wollet (Wollert?) Krohn stor 1200 rd med 1ste Panteret i Gaarden Helleland No: 48 af Skyld 2 Løber Smør, 2 Tønder Malt og 2 Mæler, Gaarden Nedre Tvedt No: 47 af Skyld 1 Løb Smør, 1 Tønde og 2 Mæler Malt, samt Gaarden Øvre Waagenæs \No: 57/ af Skyld 1 Løb Smør og 2 Tønder Malt, datr: 8de Martii 1797, og indført fol: 255.

9. Et Bygselbrev fra Hans Halvorsen Hvidsteen til Jon Olsen Dalland paa 1 pd 8 ¼ M/ark Smør i Dalland No: 49, forhen brugt af udstæderen selv, datr: 14de Febr: 1797 med Revers.

10. Et Ditto fra Hemming Friman Dahl, til Lars Pedersen paa 13 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Nedre Qvaleim No: 58, forhen brugt af Svend Aamundsen, datr: 30te Julii 1796 med Revers.

11. Et Ditto fra Provst Mischelet til Ole Johannesen paa 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Reigstad No: 64 forhen brugt af Elling Monsen, datr: 10de Maji 1797 med revers.

12. Et Afkald til Knud Johannesen Giære No: 74 fra Johannes Johannesen Bøe for hans Arv 23 rd 1 mrk 5 s i A: B: fol: Regnskabs No: 515, datr: 21de October 1797, indf: fol: 255.

13. Et Ditto til Rasmus Christiansen Giære No: 74, fra Besse Jonsen Giære for hans Arv 2 mrk 4 s i A: B: fol: 250 datr: 24de October 1797 indført fol: 256.

1797: 79

14. Et Bygselbrev fra Michael Sundt Tuchsen til Besse Jonsen Soltvedt paa 18 M/ark Smør, 18 Kander Malt og ¼ Faar i Gaarden Giære No: 74, forhen brugt af Enken Martha Knuds Dotter, datr: 30te November 1793 med Revers.

15. Et Fæstebrev fra Philip Christian Nicolle til Peder Knudsen paa en Huusmands Plads Øyjorden kaldet under Gaarden Mellingen No: 79, mod Aarlig Afgift 9 rd datr: 21de October 1797 med Revers.

16. Et Skiftebrev efter Konen Brithe Gullichs Dotter Pletten, begyndt den 1ste Februarii 1797 og sluttet 17de Maji d: A: \hvorved 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt/ udi Gaarden Pletten No: 77 der igien er udlagt til 2 Creditorer og 3 Arvinger indført Folio 256.

Til Laugrettesmænd for nestkommende Aar 1798 blev udnævnt 4 nye Mænd: 1. Simon Olsen yttre Sæbøe, 2. Jon Nielsen Hole, 3. Johannes Nielsen Houland og 4. Knud Simonsen Marøen.

End videre blev publiceret.

17. Et Deelebrev af 21de October 1797 efter Konen Martha Arnes Dotter Tosche, hvorved 12 3/16 M/ark Fisk og 6 3/32 Kande Malt i Indre Helle No: 53 blev udlagt til Søsterdotteren Sirie Johannes Dotter gift med Thomas Rasmussen Herløevæhr, til Søsterdotteren Magdelie Johannes Dotter, gift med Tørchel Nielsen Kielstad og til Søsterdotteren Thurie Johannes Dotter gift med Johannes Larsen Herløevæhr hver med 4 1/16 M/ark Fisk og 2 1/32 Kande Malt, indført fol: 254.

18. Een Obl: udgivet af Haaver Nielsen Søre Wettaas til Niels Magnesen Soleim stor 30 rd med 2den Panteret i 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Søre Wettaas No: 2, datr: 24de Octbr: 1797 indført fol: 256.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet følgende.

1. Listen over Af og Tilgangen i {Vejmæster} \Odels/ Mandtallet, der inden Retten blev oplæst, og dertil forklarede den nærværende Almue at de deri anførte og tilkomne selv bruge og beboe, de for dem anførte Jordeparter, og samme blev bevidnet af Ole Michelsen Tidtland og Hans Johannesen Schotsund.
2. Listen over Af og Tilgangen i Vejmæster Mandtallet der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue og blev bevidnet af de samme tvende Mænd.
3. Listen over de Henstaaende ubetalte Høy Kongelige Skatter for Aaret 1797 af Beløb 438 rd 2 mrk 1 s og Renteskatten 16 rd 2mrk der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.
4. Listen over Skyldsatte smaae Flom Qværner, der inden Retten blev oplæst, og dertil forklarede den nærværende Almue, hvor i blant Hans Hansen Tofting og Jon Knudsen Tidtland, at ingen fleere af dette Slags er tilkom/m/en, men paa den paa Gaarden Udhelle No: 54, anførte qværn for 2 s er forlængst nedfalden og altsaa udgaaer uden at nogen i dens Stæd er opført
5. Derefter blev fremsat for Almuen de her foran fol: 65 anførte 13 Spørsmaale og dertil forklarede de, hvor i blant Ole Michelsen Søre Tidtland og Hans Johannesen Schodtsund ligesom for Sartors Skibreede er anført med den Forskiel; Til 5te Lars Magnussen i Bøe-

1797: 79b

vogen som Forpagter af dette Gjestgiverstæd; Til 6te og 7de Ney; Til 11. Lensmand Christen Pedersen Bøe bruger i Gaarden Bøe 2 pd S:r Skatte skyld

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet.

H: L: Jersin

Høstetinget for Alenfits Skibreede 1797.

Aar 1797 den 25de Octobr: holdtes Høsteting for Alenfits Skibreede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en af Sorenskriverens eedtagne Fuldmægtig Hans Jersin i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som ved Som/m/ertinget var tilstæde og her foran fol: 37 ere anførte, undtagen i Stæden for No: 3 Knud Kielsen Nore Tidtland der havde Forfald var af ham tilformaaet og sad Michel Nielsen Øvre Møchisvold og No: 1 Lars Olsen Alver var selv tilstæde. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

Først blev publiceret sam/m/e 4 Høy Kongel: Forordninger og et Amtets Brev som ved dette Aars Høsteting for Sartors Skibreede og her foran fol: 62 ere registrerede.

Da ingen havde videre at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen

Jersin

Dagen nestefter den 26de October vedvarede Høstetinget for Alenfits Skibreede, i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar, var tilstæde.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet følgende:

1. Listen over Af og Tilgangen i Odels Mandtallet, der inden Retten blev oplæst, og dertil forklarede den nærværende Almue, at de deri anførte og tilkomne, selv bruge og beboe de for dem anførte Jordeparter, og samme blev bevidnet af Mons Bessesen Houchaas og Niels Nielsen Qvamme.
2. Listen over Af og Tilgangen i Vejmæster Mandtallet for dette Aar, der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue, og blev bevidnet af de tvende foranførte Mænd.
3. Listen over de Høy Kongelige Skatter som staaer ubetalt for Aaret 1797 af Beløb 162 rd 4 mrk 15 s og Renteskatt 6 rd 2 mrk 11 s der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

*3. Listen over de Skyldsatte smaae Flom qværner der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue hvoriblandt Ole Jacobsen Næsse og \Ole/ Michelsen Tidtland.

*4. Derefter blev fremsat for Almuen til Besvarelse de sam/m/e 13ten Spørsmaale, som her foran fol: 65 ere anførte og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Mons Bessesen Houchaas og Niels Nielsen Qvam/m/e, ligesom for Radøe Skibreede er Anført, med den Forskiel, til 5te Jores Lampe i Alverstrøm/m/en og Johannes Olsen i Brudknappen; Til 11te Lars Knudsen bruger i Gaarden Storoxe 2 pd 10 ½ Mark Smør Skatte skyld.

1797: 80

Beedigelse af Taxations Forretning

Magne Jacobsen Nedre Qvam/m/e og Niels Nielsen Nedre Qvam/m/e mødte og beedigede den af dem under Gaars Dato afholdte Taxations Forretning over ½ Løb S:r og ½ Mæle Malt i Nedre Schodven, der tilhører Ole Johannesen Nedre Schodven, og at den paa denne Jordepart ansatte Taxt 150 rd, er skeed af dem uden Hensyn [af Venskab]? eller Frendskab af Jordepartens Ejer.

Ditto

Mons Bessesen Houchaas og Michel Knudsen Tosche mødte og fremlagde en af dem under Gaars Dato afholden Taxations Forretning over ½ Løb Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Søre Tidtland No: 15, der af dem blev ansat for 250 rd, og at den/n/e Taxations [Forretning] af dem var skeed uden Hensyn af enten Frendskab eller Venskab til Eieren derudaf bekræftede de nu med Eed.

Ditto

Ole Michelsen Søre Tidtland og Mons Bessesen Houchaas beedigede nu den af dem under Gaars Dato afholdte Taxations Forretning over ½ Løb S:r og 6 K: M: i Gaarden Nore Tidtland No: 16, der tilhører Jon Knudsen.

Ditto

De sam/m/e 2de Mænd beedigede nu den af dem under Gaars Dato afholdte Taxations Forretning over de 14 Mark Smør og 9 1/3 Kdr: M: i Indre Tosche, som tilhører Michel Knudsen.

Ditto

De 2de sam/m/e Mænd beedigede nu den af dem under Gaars Dato afholdte Taxations Forretning over de 1 pd 5 1/3 Mark Smør og 2 Ml: 5 1/3 K: M: i Gaarden Nedre Qvam/m/e No: 10, som tilhører Niels Nielsen Nedre Qvam/m/e.

Penge Opbydelse

Ole Jacobsen Næsse begjerede opbydet inden Tinget til Udlaan de hans Myndtling Olea Ols Dotter fra Grimstad efter Faderen Ole Bergesen Grimstad tilfaldne Arvelod 16 rd 2 mrk 8 s: Da ingen efter opbydelse ville antage sam/m/e til Laan imod Reskriptmæssig Underpant blev de forseglet med Dom/m/erens og 2de af Laugrettes mændenes *Sigter (Signeter?), og derefter tilbageleveret udbyderen deraf Ole Jacobsen Næsse.

Dedrefter blev publiceret følgende Documenter.

*1. Et Vilkaarsbrev af Jacob J: Alver til Mons Larsen Alver og Hustrue paa endeel Aarl: Levekaar af 16 Mark S:r og 16 K: M: i Alver No: 5, datr: 26de Octobr: 1797 indført fol: 265.

1. Et Skiøde udgivet af Mons Larsen Alver til Jacob Jacobsen paa 16 M/ark S:r og 16 Kd: M: i Alver No: 5 Dateret 26de Octbr: 1797 indf: fol: 264 med Attest.

2. En Obligation fra Jacob Jacobsen Alver til Elling Johannesen yttre Fosse 60 rd og til Mons Larsen Alver 38 rd tilsammen 98 rd, med første Panteret i 16 M/ark S:r og 16 Kd: M: i Alver No: 5 mod 4re proCto:, Dateret 26de Octbr: 1797. indf: fol: 264

3. Et Bygselbrev fra Ole Irgens til Niels Michelsen paa 18 M/ark S:r 1 M: 3 Kd: Malt i Erstad No: 8 forhen brugt af Michel Johannesens Enke Dateret 16de Janv: 1797, med Revers.

1797: 80b

4. Et Vilkaarsbrev fra Niels Michelsen Erstad til Enken Karie Niels Dotter paa endeel Aarlig Levekaar, af 18 M/ark S:r og 15 Kdr: Malt i Erstad No: 8, datr: 26de October 1797 indført Folio 262.

5. Een Paategning tegnet paa Obl: udgivet af Niels Nielsen Nedre Qvamme \No: 8/ til Myndtl: Christie Berges Dotter og Sirie Størchs Dr: tilsammen 130 rd, hvor i Debitor forbinder sig at betale Renten til de bestemte Omslags Terminer, datr: 25de October 1797 indf: fol: 259.

6. Een Do: af Michel Knudsen Indre Tosche \No: 12/ til Myndtl: Ole Amundsen fra Spurcheland stor 49 rd hvori Debitor forbinder sig at betale Renten til de bestemte Terminer, datr: 26de October 1797 indf: fol: 265.

7. Et Afkald fra Michel Knudsen Indre Fosse paa sin Hustrue Martha Friderichs Dotter for hendes Arv 69 rd 5 mrk 12 s i A: B: fol: 308 *Rengskabs No: 208 til Værgen Lars Larsen Sellevold No: 14, datr: 25de October 1797 indført fol: 259.

8. Een Obligation fra \Ole/ Michelsen Søre Tidtland til Myndtl: Martha Ols Dotter fra Lie stor 90 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og 6 Kdr: Malt i Gaarden Søre Tidtland No: 15, mod 4re ProCto:, hvilken Jordepart blev taxeret for 250 rd, Datr: 26de October 1797 indf: Folio 263.

9. Een Paategning tegnet paa Obl: udgivet af Jon Knudsen Tidtland til Lars Amundsen Spurcheland stor 30 rd der siden i Skiftet efter ham er udlagt Myndtlingen Anders Andersen, hvor i Debitor forbinder sig at betale Renten til de bestemte Omslags Terminer, datr: 26de Octbr: 1797 indført Folio 265.

10. Aflyst Ole Michelsen Søre Tidtlands Obl: til Johannes Monsen Søre Elsaas stor 50 rd med Pant i Søre Tidtland No: 15 datr: 23de October 1783 og tingl: s: D: efter Qvittering af 25de October 1797.

11. Tingl: en Obl: udgivet af Lars Larsen Øvre Møchisvold til Seims og Hossangers Fattig Casse, stor 80 rd med 2den Panteret i ½ Løb S:r og 1 Tønde Malt i Gaarden Øvre Møchisvold No: 26, tilligemed 6 Melke Kiør, 12 Smaler, 1 Kaabber Kiedel, 1 Do: med videre, datr: 26de October 1797 og indført Folio 263.

12. Een Obl: fra Michel Nielsen Øvre Møchisvold til Jon Michelsen Ryland stor 148 rd med 1 Prioritet i 18 M/ark Smør og ½ Tønde Malt i Øvre Møchisvold No: 26, datr: 26de October 1796 indført Folio 261.

13. Een Lensmands Bestaldning til Lars Knudsen Stor Oxe udgivet Af Kammerherre Hauch, datr: 12te October 1797 indf: Folio 265.

14. Et Skjøde udgivet af Ellev Knudsen Store Oxe med fleere til Niels Monsen stor Oxe paa ½ Løb Smør og 2 ½ Mæle Malt i Stor Oxe No: 31, datr: 26de October 1796 indført Folio 260 med Attest.

15. Aflyst Niels Monsen Storoxes Obl: til Ellev Knudsen Storoxe stor 99 rd med Pant i Stor Oxe No: 31, datr: 25de October 1791 og tingl: næste Dag, efter Qvittering af 24de October 1797.

16. Tingl: et Afkald til Knud Andersen Elsaas No: 38 fra Niels Monsen Stor Oxe for hans Hustrue Britha Knuds Dotters Arvelodder 116 rd 5 mrk 6 s. i A: B: fol: 292 og 306, *Rengskabs No: 210, datr: 25de Octbr: 1797, indf: Folio 258.

17. Et Do: fra Johannes Monsen Elsaas No: 38 for hans Myndtl: Brithe Anders Dotters Arvelodder 42 rd 5 mrk 14 s til Værgen Michel Johannesen Erstad No: 8 til Forandring i A: B: fol: 301 og 310, *Rengskabs No: 199, datr: 25de October 1797, indført Folio 258.

1797: 81

18. Et Afkald fra Ole Knudsen Søre Kapperdahl for hans Hustrue Brithe Rasmus Datters Arvelodder 161 rd 4 mrk 8 s i A: B: fol: 276 og 301, Regnskabs No: 189 til Nordhordlehns Oberformynderie, datr: 25de October 1797, indført Folio 258.

19. Et {Skjøde} \Bygselbrev/ fra Iver Gudmundsen Echeland med fleere til Aschild Amundsen paa 1 pd 15 M/ark Smør i Gaarden Søre Echeland \No: 48/, forhen brugt af Sjur Magnesen datr: 25de Februarii 1797 med Revers.

20. Et Skjøde fra Niels Bergesen Nore Echeland til Synneve Sjurs Dotter paa 9 ¾ M/ark S:r i Gaarden Søre Echeland No: 48, datr: 25de Februarii 1797 indført Folio 261 med Attest.

21. Et Odels Skjøde fra Niels Bergesen Nore Echeland til Aschild Amundsen Søre Echeland paa 2 Bpd 10 ½ M/ark Smør i Søre Echeland No: 48, datr: 25de Februarii 1797 indført Folio 260.

22. Aflyst Anna Sjurs Dotter Nore Echelands Obl: til Johannes Aschildsen Grøtvedt stor 90 rd med Pant i Nore Echeland No: 49, datr: 12te Maji 1787 og tinglyst s: D: efter Qvittering af 3de April 1797.

23. Qvittering tegnet paa Obl: udgivet af Jacob Nielsen Watne til Peder Knudsen Helleland 130 rd og til Myndtl: Knud Monsen fra Espeland 20 rd tilsam/m/en 150 rd med Pant i Gaarden Watne No: 50, hvorpaa er Afskrevet 50 rd Rester altsaa 100 rd efter Qvittering af 15de October 1797, Obl: er datr: 5te Februarii 1796 og tingl: 11te Maji s: A:

24. Aflyst Ole Brynildsen Seims Obl: til Jon Michelsen Ryland og Ole Rasmussen Indre Lyhren tilsammen 49 [rd] med Pant i Seim No: 51, datr: 19de Maji 1788 og tingl: næste Dag, efter Qvittering af 12te October 1797.

25. Een Do: fra Herman Larsen Watne til Knud Andersen Søre Elsaas stor 36 rd med Pant i Watne No: 50, datr: 25de October 1791 og tingl: næste Dag, efter Qvittering af 30te September 1797.

26. Een Odelslysning til Gullich Gullachsen Seim paa ½ Løb Smør og ½ Huud i Gaarden Seim No: 51, datr: 26de October 1797 indført fol: 262.

27. Et Afkald til Niels Bergesen Seim No: 51 fra Niels Johannesen Myhr for hans Hustrue Guri Magnes Dotters Arv 14 rd 5 mrk 11 s i A: B: fol: 292 datr: 25de October 1797 indført Folio 258.

28. Et Skjøde fra Mangers Præstegjelds Fattig Casse og Gullach Gullachsen Seim med fleere, til Anders Andersen Ryland paa ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Seim No: 51, datr: 19de Maji 1797 med Attest indf: Folio 260.

29. Een Obligation fra Ole Brynildsen Seim til Gullach Gullachsen stor 90 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og ½ Huud i Gaarden Seim No: 51, dateret 26de October 1797 og indført fol: 262 mod 3 pCto.

30. Een Obligation udgivet af Anders Andersen Seim til Willum Pedersen Sletten 60 rd og til Jacob Ryland 50 rd tilsammen 110 rd med 1 Panteret i ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Seim No: 51 mod 4 ProCento datr: 19de Maji 1797, indført Folio 261.

31. Aflyst Ole Brynildsen Seims Obl: til \Johannes Olsen Echaas som Værge for/ Niels og Erich Knuds Sønner Espelie stor 100 rd med Pant i Seim No: 51, datr: 27de October 1781 og tinglyst 8de Maji 1782, efter Qvittering af 25de October 1797.

32. Tingl: et Skjøde udgivet af Rasmus Olsen Todtland til Aschild Knudsen Todtland paa 1 pd Smør og 16 Kander Malt i Todtland No: 54, datr: 26de October 1797 med Attest indført Folio 266.

33. Een Obl: fra Aschild Knudsen Todtland til Jon Johannesen Ryland 100 rd og til Sjur Olsen Ryland 80 rd tilsammen 180 rd mod 3 ProCento og 1ste Prioritet i Gaarden Todtland \af Skyld 1 pd S:r og 16 Kander Malt/ No: 54, datr: 26de October 1797 og indført fol: 264.

34. Et Vilkaarsbrev udgivet af Aschild Knudsen Todtland til Rasmus Olsen Todtland og Hustrue Karie Jens Dotter \paa/ endeel Aarlig Levekaar af en Anpart i

1797: 81b

Gaarden Todtland No: 54, datr: 26de October 1797 indf: Folio 262.

35. Een Paategning tegnet paa Obl: udgivet af Lars Larsen Todtland til Piigen Brithe Lars Dotter stor 80 rd med Pant i Todtland No: 54, hvori Debitor forbinder sig at betale Renten til de bestemte Terminer, datr: 25de October 1797 indført fol: 259.

36. Et Vilkaarsbrev fra Ole Olsen Schaar til Ole Johannesen Schaar paa endeel Aarlig Levekaar af en Anpart i Gaarden Schaar No: 55 af Skyld 18 M/ark S:r 12 Kdr: Malt, datr: 26de October 1797 indf: 262

37. Et Bygselbrev udgivet af Ole Johannesen Schaar til Ole Olsen paa 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Schaar No: 55, forhen brugt af udstæderen datr: 14de Maji 1797 med Revers.

38. Et Afkald til Ole Johannesen Schaar No: 55 fra Ole Olsen Bruvold for hans Hustrue Brithe Lars Dotters Arvelodder 52 rd 13 s i A: B: fol: 283 og 312, *Renskabs No: 191, datr: 25de October 1797 indført fol: 258.

39. Et Afkald til Ole Johannesen Næsse No: 57, fra Peder Pedersen Næsse for hans Arv 105 rd 2 s i A: B: fol: 303, *Rengskabs No: 203, datr: 25de October 1797 indført Folio 258.

40. Een Paategning tegnet paa Obl: udgivet af Helje Larsen Søre Leivestad til Myndtl: Martha Ols Dotter Lie stor 40 rd med Pant i {Todtland} Søre Leivestad No: 60, hvori

Debitor har forbunden sig at betale Renterne til de bestemte Terminer, datr: 25de October 1797 indført Folio 259.

41. Et Afkald til Gullich Johannesen Hannisdahl No: 68 fra Peder Haagensen for hans Arv 13 rd 2 s i A: B: fol: 309, datr: 25de October 1797, indført Folio 259.

42. Et Bygselbrev fra Marcus Irgens til Peder Johannesen paa ½ Løb Smør, ½ Tønde Malt og ½ Mæle Korn i Øfstegaard No: 69, datr: 8de September 1797 med Revers, forhen brugt af Jon Pedersen

43. Et Vilkaarsbrev fra Peder Johannesen Øfstegaard til Martha Magnes Datter paa endeel Aarlig Levekaar af ovenmeldte {Leveka} Anpart, datr: 26de October 1797, indført fol: 268.

44. Et Bygselbrev fra Anders Halvorsen Aschvig til Johannis Tørrissen paa ½ Løb Smør i Gaarden Lechnæs No: 71, forhen brugt af Simon Iversen, datr: 17de Martii 1797 med Revers.

45. Et Skjøde fra Arne Olsen Mundahl til Knud Larsen Indre Giervig paa ½ Løb Smør i Nedre Mundahl No: 72, datr: 31te Martii 1797 med Attest. indført Folio 266.

46. Et Bygselbrev fra Gudmund Knudsen yttre Eide til Lars Gudmundsen Eide paa ½ Løb Smør i Øvre Mundahl No: 73, forhen brugt af Halvor Ellevsen, datr: 26de October 1797 med Revers.

47. Afl: Rasmus Olsen Todtlands Obl: til Ole Hansen Næsse stor 50 rd med pant i Todtland No: 54, datr: 16de Maji 1772 efter Qvittering af 26de Octobr: 1797.

48. Een Paategning tegnet paa Obl: udgivet af Ole Johannesen Nedre Schodven til Berge Johannesen Øvre Tvedt 46 rd og til Myndtl: Kristie Berges Dotter 34 rd tilsammen 80 rd med Pant i Nedre Schodven No: 94, hvori Debitor har forbundet sig at betale Renten til de bestemte Omslags Terminer, datr: 21de October 1797 indført fol: 252.

Til Laugrettesmænd for nestkommende Aar 1797 blev udnævnt 4re nye Mænd nemlig: 1. Aschild Aamundsen Icheland, 2. Rasmus Bastesen Isdahl, 3. Lars Gudmundsen øvre Mundahl og 4. Anders Andersen Seim.

1797: 82

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget [at] udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet.

Jersin

Høstetinget for Echanger Skibreede 1797

Aar 1797 den 28de Octobr: blev holdet Høsteting for Echanger Skibreede paa Tingstædet Bernestangen af Sorenskriverens eedtagne Fuldmægtig Hans Jersin i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som ved Sommertinget var tilstæde og her foran fol: 38 ere anførte undtagen at No: 2 Berge Baarsen Kaalaas var tilstæde. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da først publiceret de sam/m/e 4 Kongl: Forordninger og et Stiftets Brev som for dette Aars Sartors Skibreedes Høsteting, og her foran fol: 65 ere registrerede.

Skud Penge

Knud Hansen Nedre Helleland mødte og anmeldte at [han]? omtrent 3 Uger før Michaeli dette Aar har Skudt en voxen Biørn i hans Gaards Udmark, og frem viiste nu Huuden af den skudte Biørn som blev mærket ved at afskiæres den venstre Labbe og ….(?) Kloe (Labbe eller? Kloe), og begjerede sig derefter Attest meddeelt for at erholde den *han (ham) tilkom/m/ende Skud Penge.

Da ingen havde videre at føre i Rette beroer Tinget til i overMorgen.

Jersin

Nestfølgende 30te Octobr: 1797 vedvarede Høstetinget for Echanger Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Forgaars var tilstæde og blev da publiceret

1. Et Afkald til Steffen Erichsen Hope No: 2 fra Anders Amundsen Giervig for hans Hustrue Brithe Niels Dotters Arv, 64 rd 10 s: i A: B: fol: Regnsk: No: 569, datr: 28de Octobr: 1797 og indf: fol: 267.
2. Et Skiftebrev efter Kari Johannes Dt: Giellesvig sluttet 4de Aug: 1797, hvorved 1 pd 3 M/ark Smør og 1 Mæle Malt i Giellesvig No: 5, blev udlagt til Sterboe Enkemanden Anders Amundsen Giellesvig og hans 4 Børn, indf: fol: 267.
3. Et Afkald til Lars Arnesen Tuft No: 24, fra Lars Arnesen Eide for hans Hustrue Ingebor Berges Drs: Arv 20 rd 3 mrk 8 s: i A: B: fol: 470, Regnsk: No: 323, datr: 30te Octobr: 1797 og indf: fol: 268.
4. Et Ditto til Lars Larsen Indre Eidsnæs No: 50, fra Gudmund Johannesen Aschvig for hans Hustrue Brithe Baars Dr: Arv 148 rd 5 s: i A: B: fol: 484 Regnsk: No: 528, datr: 30te Octobr: 1797 og indf: fol: 268.
5. Et Do: {til sam/m/e Værge} fra Halvor Iversen for hans 2 Arvelodder tilsam/m/en 18 rd 1 mrk, i A: B: fol: 477 og 481, til Værgen Ole Siursen Echnæsvog, No: 50, datr: 28de Octobr: 1797 og indf: fol: 267.
6. Et Vilkaarsbrev fra Gudmund Johannesen Aschvig til Faderen Johannes Nielsen Aschvig paa eendeel Aarl: Levekaar af ½ Løb S:r og ¼ Tde: Malt i Aschvig No: 59, datr: 30te Octobr: 1797 og indf: fol: 268.
7. Et Afkald til Niels Erichsen Storsetter No: 62 fra Lars Olsen for hans Arv 66 rd 1 mrk 11 s: i A: B: 267, Regnsk: No: 357, datr: 28de Octobr: 1797 og tingl: fol: 267.
8. Tingl: en Paategning anført en Obl: udgivet af Niels Jacobsen Lille Urdahl \No: 76/ til Anna Ols Dr: fra Store Urdahl stor 50 rd, datr: 30te Octobr: 1793 og tingl: 24 Maji 1794, betræffende Rentens betaling af Debitor til de 2de Omslags Terminer, datr: 28de Octobr: 1797 og indf: fol: 267.
9. Een Fredlysning \fra Fogden/ for Knud Andersen Røe \No: 21/ med fleere, betræffende at ingen uberettigede maae beite deres Creaturer paa den saa kl: (saa kaldte) Sniglestrand, datr: 30te Octobr: 1797 og indf: fol: 268.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet følgende.

1797: 82b

1. Listen over Af og Tilgangen i Odels Mandtallet, der inden Retten blev oplæst, og dertil forklarede den nærværende Almue, at de deri anførte og tilkomne, selv bruge og beboe de for dem anførte Jordeparter og samme blev bevidnet af Ole Nielsen Echnæs og Johannes Johannesen Schaar.
2. Listen over Af og Tilgangen i Veimæster Mandtallet for dette Aar, der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue og blev bevidnet af de tvende forbenævnte Mænd.

3. Listen over de udestaaende Høy Kongelige Skatter for Aaret 1797 af Beløb 112 rd 2 s og Renteskatt 1 rd 2 s der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

4. Listen over de skyldsatte smaae Flom Qværner, der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Johannes *Iver Iversen Wiche og Niels Olsen Store Urdahl, at der ingen fleere af dette Slags gives.

5. Blev fremsat de her foran fol: 65 anførte 13 Spørsm: til Besvarelse for Almuen og dertil blev af dem forklaret hvoriblandt Størch Aadsen Biørnevold og Ole Nielsen Echnæs, ligesom for Lindaas Skibreede er anført med den Forskiel; Til 3de Gaarden Kleiven der bruges af Michel Knudsen og Jacob Michelsen, hvor af er falden første Fæste af Jacob Michelsen med Rdr Til 4de Ney Til 5te Ole Siursen Echnæsvog, Til 6te Ney, Til 11te Lensmand Niels Olsen bruger i Gaarden Echnæs 1 pd 21 Mark S:r Skatteskyld; Til 13de Aftags Gaardene Otterstad, Farrestvedt og Steensland som ey ere forbedrede

Til Laugrettesmænd til nestkommende Aar 1798 blev udnævnt følgende 4re nye Mænd 1. Niels Aschildsen Sætre, 2. Johannes Iversen Wiche, 3. Anders Andersen Sandvig og 4. Christen Siursen Biørsvig

Til Laugrettesmænd til at bievære Retten ved de over ordentlige Tinges Holdelse paa Bernæstangen blev udnævnt følgende 4 gamle Laugrettesmænd 1. Ole Siursen Echnæsvog, 2. Ole Olsen Molvig, 3. Christen Knudsen Molvig og 4de Rasmus Siursen Todtland.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet

H: L: Jersin

Høstetinget for Hosanger Skibreede 1797.

Aar 1797 den 31te Octobr: blev paa Tingstædet Bernæstangen holdet Høsteting for Hosanger Skibreede af Sorenskriverens eedtagne Fuldmægtig Hans Lem Jersin i Nærværelse af de {foran} fol: 40 anførte 4 Laugrettesmænd. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

Først blev publiceret de sam/m/e 4 Kongl: Anordninger og et Amtets Brev som for dette Aars Høsteting for Sartors Skibreede og her fol: 65 ere registrerede.

*Defter (Derefter) blev af Hr: Fogden fremlagt til Bielag ved Skatte Regnskabet de her foran fol: 65 anførte 13ten Spørsmaale, og dertil for-

1797: 83

klarede den nærværende Almue, hvoriblandt Ole Nielsen Tøssen og Lars Nielsen Sandahl ligesom for Echanger Skibreede er anført med den Forskiel; Til 3de og 5te Ney; Til 7de Her gives 3 Øltappere Niels Monsen Hatlandsvogen Niels Aschildsen Hoshovdenæsset og Haldor Larsen Ham/m/ers Pladsen; Til 11te Lensmand Steffen Magnesen Hatland bruger i Gaarden Hatland 1 pd 8 ¼ Mark Smør Skatteskyld; Til 13de Aftags Gaardene Ladstad Egemoe og Møgster som ey ere forbedrede.

2. Listen over de Skyldsatte smaae Flom qværner der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Jacob Olsen Hoele og Niels Iversen Horsaas at ingen fleere af dette Slags gives.

Da ingen efter Paaraab indfandt sig som havde noget at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen. H: L: Jersin

Dagen nestefter den 1ste November vedvarede Høstetinget for Hossanger Skibreede paa Tingstædet Bernestangen af mig, i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og blev da publiceret.

1. Et Bygselbrev fra Ole Nielsen Ladvig som Værge for Myndtlingen Rangele Ols Dotter til Ole Nielsen Næsse paa 9 M/ark Smør i Næsse No: 5, forhen brugt af Ole Knudsen datr: 1ste Novembr: 1797 med Revers med betingelse at naar Myndtl: bliver voxen skal han fratræde Gaarden uden at erholde tilbage den nu betalte Bøxel.

2. Et Vilkaar Brev udgivet af Ole Nielsen Næsse til Enken Rangele Johannes Dotter paa en Deel Aarlig Levekaar af 18 M/arke/r Smør i Gaarden Næsse No: 5 Dateret 31te Octobr: 1797. indført fol: 271.

3de Et Afkald til Ole Johannesen Qvamme No: 10 fra (fornavn mangler) Johannesen Moe \No: 23/ som ny indsadt Værge for Myndtlingen Martha Johan/n/es Dotter for hendes Arv 12 rd 1 mrk 3 s: i A: b: fol: 426 datr: 31te Octobr: 1797 indført fol: 271.

4. Et Skiftebrev Efter Konen Mari Ols Dr: Leraae sluttet 3 Augustii 1797, *Vorved 2 pd 12 M/ark Smør i Leraae No: 12 blev udlagt Enke Manden Johan/n/es Nielsen Leraae og 3de Sønner indført Fol: 269 og en Anpart i Elvig No: 24 paa 12 M/ark Smør.

5. Et Skjøde {af} \fra/ Lars Nielsen Sandahl til Mons Jonsen Kalland paa 18 M/ark Smør og {1}6 Kander Malt i Kalland No: 15 dateret 26 Maji 1797 og indført Fol: 270 med Attest.

6. En Obl: fra Mons Jonsen Kalland, til Lars Nielsen Sandahl stor 75 rd med første Panteret i 18 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Kalland No: 15, imod tre (fire?) ProCto, dateret 26 Maji 1797, indført Fol: 272.

7. Aflyst Ole Siursens Toschedahls Obl: til Berge Jonsen Øvre Tvedten stor 50 rd med pant i Toschedahlen No: 22, datr: 4de Apriil 1796, og tinglyst anden Novbr: s: A: efter Qvittering af 31 Octobr: 1797.

8. Et Skiøde fra Ole Siursen Toschedahl med *frere (flere?) til Jon Siurs: Toschedahl paa 12 M/ark Smør og 8 Kander Malt, indberegnet hans Arvelod deri Gaarden *Toshedahl No: 22, datr: 1ste Novembr: 1797, og indført Fol: 274, med Attest.

9. En Obl: fra Jon Siursen *Toshedahl til Ellev Iversen Wiche 20 rd, og til Anders Jonsen Rom/m/ereim som Værge for Myndtlingen Aschild Iversen fra Wiche 40 rd tilsam/m/en 60 rd, med 4re ProCto, og første Prioritet i 12 M/ark Smør og 8 Kander Malt i Toschedahl No: 22, der ved Taxation af Gaars dato, er Taxeret for 100 rd datr: 1 Novbr: 1797, og indført Fol: 274.

10. Et Afkald til Anders Rasmusen Hiemvig No: 25 fra Haldor

1797: 83b

Monsen for hans 2de Arvelodder tilsam/m/en 96 rd 4 mrk 9 s, I Arvebogen Fol: 474 og 480 Regnskabs No: 332, datr: 10de Julii 1797, og indført Fol: 269.

11. Et skiøde fra Anders Jacobsen Kleveland, til Ole Jacobsen Kleveland paa 4 M/arke/r Smør, 8 Kander Malt, og 8 s. Penge i Kleveland No: 26, datr: 31 Octobr: 1797, indført Fol: 271 med Atest.

12. Et Skjøde fra Johan/n/es Olsen Helleland, til Anders Johan/n/esen paa 1 pd Smør, og 2 Mæler Malt i Helleland No: 36, datr: 31 Octobr: 1797, og indført Fol: 272, med Atest af 1ste Novebr: s: A:

13. Et Bøxel Brev fra Hillebrant Hermans, til Ole Jacobsen paa 8 Kander Malt, og 24 s: Penge i Gaarden Kleveland No: 26, forhen brugt af Arne Andersen datr: 14 Augustii 1797 med Revers.

14. Et Vilkaars brev fra Ole Jacobsen Kleveland til Arne Andersen paa en deel Aarlig Levekaar af 8te M/ark Smør 16 Kndr: Malt og 16 s: Penge i Kleveland No: 26, datr: 31 Octobr: 1797, og indført Fol: 273.

15. Et Bøxel Brev fra Johan/n/es Ellevsen Bernæs, til Ole Magnesen Nedre Kleppe paa 18 M/ark Smør 18 Kadr: Mt: i Øvre Kleppe No: 33, Forhen brugt af Niels Siursen datr: 31 Octobr: 1797 med Revers.

16. Et Afkald til Mons Olsen Helleland No: 36, fra Johan/n/es Torissen Røsland for hans Hustrue Martha Ols Dr: Arv 23 rd 4 mrk 2 s: i Arvebogen Fol: 429 Regnskabs No: 615, datr: 28de Junii 1797, indf: Fol: 269.

17. Et Afkald til Niels Olsen Wahre No: 37, fra Ole Nilsen for hans Arv 25 rd 5 s: i A: b: fol: 422, Regnskabes No: 284, datr: 28 Octobr: 1797, og indført Fol: 269.

18. Et Bøxel brev fra Stephen Olsen Galteland, med flere, til Anders *Halvosen (Halvorsen) Fotland paa 1 pd Smør og 16 Kander Malt, i Fotland No: 38 Forhen brugt af Ole Olsen datr: 17 Martii 1797 med Revers.

19. Aflyst en Obl: fra Ingebrigt Johan/n/esen Aaseim, til Johannes Johan/n/esen Indre Ejde stor 36 rd med pant i Aaseim No: 45, datr: 31 Octobr: 17?6 og tinglyst 1 Novbr: s: A: efter Qvittering af 31 Octobr: 1797.

20. Et Skjøde fra Johan/n/es Johan/n/esen Indre Ejde med flere, til Anders Olsen paa 17 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Aaseim No: 45 datr: 1ste Novbr: 1797 og indf: Fol: 274 med Atest.

21. Et Bøxel Brev fra Anders Olsen Jelvig til Ellev Olsen Aaseim paa 1 pd 12 M/ark Smør i Aaseim No: 45, forhen brugt af Ingebrigt Johan/n/esen datr: 1ste Novbr: 1797, med Revers.

22. Et Skjøde fra Ole Johan/n/esen Hoshovde til Anders Johannesen paa 12 M/ark Smør 8 Kander Malt i Tvedten No: 46 datr: 31 Octobr: 1797, indført Fol: 272 med Atest af 12 Novbr: 1797.

23. En Obl: udgivet af Anders Johan/n/esen Tvedten til Erich Pedersen Heldahl stor 50 rd imod 3 ProCto og første Pante Ret i 12 M/ark Smør og 8 Kander Malt i Tvedten No: 46 datr: 31te Octobr: 1797 indført Fol: 272.

24. Et Afkald til Aschild Arnesen Gietrum No: 63 fra Michel Jonsen Øvre Tvedten for sin Datter Anna Aschilds Datters Arv 3 rd 4 mrk 14 s: i Arvebogen Fol: 287 datr: 31 Octobr: 1797 indf: Fol: 269.

25. En Odelslysning for Anders Olsen Nore Bysem hvori han lyser {Ejer} \lyser Odels Retten til/ 1 pd 4 M/ark Smør, og 16 Kander Malt i Søre Bysem No: 64 datr: 16 Maji 1789 og indf: i Panteb: Fol: 165.

26. Et Skjøde udgivet af Ole Olsen Lechnæs til Haldor Jacobs: Nore Bysem paa 1 pd 18 M/ark Smør og 2 Mæler Malt i Nore Byseim indberegnet Kjøberens Anpart deri, datr; 31 Octobr: 1797 og indf: Fol: 273, Med Attest af sam/m/e Dato.

27. Et Afkald til Anders Magnesen Nore Byseim No: 65 fra Baste Johan/n/esen for hans Arv 18 rd 2 mrk 11 s: i Arvebogen Fol: 425 datr: 31 Octobr: 1797 og indført Fol: 270.

28. Et Afkald til Jørgen Aschildsen Tepstad No: 83, fra Ole Jonsen for hans Arv 4 rd 3 mrk 1 s: i Arveb: Fol: 464 datr: 31 Octobr: 1797 indført Fol: 270.

29. Et Afkald til Ole Olsen Hustruelie No: 90 fra Martha Nils Dr: Biørsvig med Curator Ingebrigt Michelsen Øvre *Schorden (Schodven?) for hendes Arver tilsam/m/en 92 rd 3 s: i Arvebogen Fol: 476, 480, og 484 Regnskabs No: 336 datr: 19de Maji 1796 og indført Fol: 233.

30. En Obl: af Ole Olsen Qvamme til Ole Aschildsen Nepstad stor 40 rd imod 4re ProCto og 1ste Prioritet i 12 M/ark Smør og ¼ Faar i Qvam/m/e No: 94 datr: 31 Octobr: 1797 indf: Fol: 271.

1797: 84

31. Et Afkald til Brynild Johannesen Ladvigshougen No: 95 fra Johannes Brynildsen Ladvigshoug som nye indsat Værge for Myndtl: Karie Johannes Dotter for hendes Arver 29 rd 4 mrk 2 s: i A: B: fol: 446 og 459 Regnskabs No: 334, datr: 28de October 1797 indført fol: 269.

32. Et Skjøde fra Brynild Johannesen Ladvigshoug til Johannes Brynildsen paa 18 M/ark Smør i Ladvigshoug No: 95, datr: 20de Maji 1796 og indført fol: 270 med Attest af samme Dato.

33. Et Vilkaarsbrev fra Johannes Brynildsen Ladvigshoug til Brynild Johannesen Ladvigshoug og hans Hustrue Karie Johannes Dotter paa endeel Aarlig Levekaar af 18 M/ark Smør i Ladvigshoug No: 95, datr: 31te October 1797 og indført fol: 272.

34. Et Skifte brev efter Konen Ingebor Erichs Datter Echeland af 2den Augusti 1797, hvorved en Anpart i Hammers Hoved Kirke blev udlagt Sterboe Enkemanden Johannes Arnesen Echeland og indført fol: 269.

35. Et Fæste brev fra Mons Johannesen Helland med fleere til Ole Larsen paa en Anpart i Udmarken kaldet Sellevold under Gaarden Helleland No: 36 imod Aarlig Afgift 64 s. datr: 1ste November 1797 med Revers.

Til Laugrettesmænd for nest kommende Aar 1798 blev udnævnt 4re nye Mænd: 1. Anders Andersen Kalleklev, 2. Arne Monsen Søre Møching, 3. Gudmund Andersen Han/n/estvedt og 4de Ole Andersen Nedre Kleppe.

Endvidere fremlagde Hr: Fogden til Bielag ved Skatte Regnskabet følgende.

3. Listen over Af og Tilgangen i Odelsmandtallet for dette Aar, der inden Retten blev oplæst, og dertil forklarede den nærværende Almue, at de deri Anførte og tilkomne, selv bruge og beboe de for dem Anførte Jordeparter og samme blev bevidnet af Johannes Ellevsen Indre Bernæs og Anders Halvorsen Hatland.

4. Listen over Af og Tilgangen i Vejmæster Mandtallet for dette Aar, der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue og blev bevidnet af de forbenævnte 2de Mænd.

5. Listen over de Høy Kongelige Skatter for dette Aar som endnu staaer ubetalt af Beløb 259 rd 4 mrk 10 s og Renteskat 4 rd 1 mrk 1 s. der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Beedigelse af en Taxations Forretning

Steffen Magnesen Hatland og Johannes Nielsen Weaae fremleverede en af dem under 31 Octobr: sidstl: afholden Taxations Forretning {og beedigede nu inden} over Jon Siursen Toschedahls tilhørende Anpart i Gaarden Toschedahl, under Matr: No: 22, af Skyld 12 Mark Smør og 8 K: M:, og beedigede nu sam/m/es Rigtighed og Indhold i det heele.

Da ingen havde videre at tilføre blev Tinget for denne Gang sluttet efter at der var skeet 3de Udraab.

1797: 84b

Høstetinget for Watzwærns Tinglaug 1797

Aar 1797 den 3de Novembr: blev holdet Høsteting for Watzværns Tinglaug paa Tingstædet Bolstadøren af den Const: Sorenskriver Hans Jersin, i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som ved Som/m/ertinget var tilstæde og her foran fol: 55 er anførte. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

Først blev publiceret de sam/m/e Kongelige Forordninger og et Amtets Brev som ved dette Aars Høsteting for Sartors Skibreede og her foran fol: 62 ere registrerede, undtagen Forordningen af 5te 179 Angaaende de overordentlige Tings Afholdelse i Norge, der forhen ved dette Aars Som/m/erting for dette Ting laug er publiceret

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet

1. De her foran fol: 65 anførte 13 Spørsmaale, der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Lars Gullachsen Runtzeberg og Anders Gullachsen Brechhuus ligesom for Hosanger Skibreede er anført med den Forskiel Til 5te Ole Larsen paa Evanger, Isach Tronsen paa Bolstadøren og Halsteen Johannesen paa Stamnæsleiren, Til 6te Ney; Til 11te Lensmand Johannes Siursen Nakke har ey endnu faaet nogen Gaard; Til 13de Aftags Gaardene Wæhle og Evanger, som ey ere forbedrede.
2. Listen over de Skyldsatte smaae Flom Qværner der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Ole Endresen Rongen og Johannes Gullachsen Brechhuus at foruden de deri anførte er end videre en \qvern/ tilkom/m/en paa Rongen No: 17, som Laugrettet ansatte for 3 s:

Da ingen havde noget at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen.

Dagen nestefter den 4de November vedvarede Høstetinget for Watzwærns Tinglaug paa Tingstædet Bolstadøren, i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og blev da publiceret.

1. Aflyst Mons Heljesen Furrenæsses Obl: til Johannes Andersen Fougstad stoer 50 rd med Pant i Gaarden Furrenæs No: 8, datr: 28de Martii 1786 og tingl: 5te Julii 1786 efter Qvittering af 30te October 1797.
2. Et Afkald til Ole Endresen Rongen No: 17 fra Anne Henrichs Datter for hendes Arv 3 rd 15 s i A: B: fol: 646, datr: 3de November 1797 og indført fol: 276.
3. Een Odelslysning til Anders Henrichsen Hiørnevig paa 1 pd 12 M/ark Smør i Horvey 2den Thun No: 19, som bruges af Niels Christiansen, datr: 3de Novbr: 1797 indført Folio 276.
4. Et Afkald til Unge Knud Olsen Horvey No: 19 fra Ole Monsen for hans Arv 6 rd 4 mrk 8 s i A: B: fol: 648, datr: 10de October 1797 indført fol: 275.

1797: 85

5. Et Afkald til Haldor Knudsen Runtzeberg No: 22 fra Knud Tørbiørnsen Nedre Rasdahlen for hans Hustrue Tørbiør Jacobs Datter Exe for hendes Arv 56 rd 3 mrk 12 s i A: B: fol: 656, Regnskabs No: 490, datr: 3de November 1797 og indført Folio 275.
6. Aflyst Knud Knudsen Thoes Obl: til Frøken Sophia Dorthea Irgens stoer 200 rd med Pant i Toen No: 29, datr: 28de Septbr: 1792 og tinglyst 5te November s: A: efter Qvittering af 11te Octbr: 1797.

7. Et Skjøde fra Lars Herlofsen Fosse til Ragnilde Lars Dr: paa 18 M/ark Smør i Fosse No: 37, datr: 1ste Julii 1797 indført fol: 277 med Attest af samme Dato.

8. Et Afkald til Henrich Hiørnevigen No: 70 fra Henrich Magnesen Bolstad for hans Hustrue Karie Ols Dotters Arv 1 rd 2 mrk 4 s. og for hans Sviger Søster Brithe Ols Dotters Arv 1 rd 2 mrk 4 s, til Værgen Lars Herlaugsen Fosse \No: 37/ i A: B: fol: 402, datr: 3de November 1797 indført fol: 275.

9. Een Contract imellem Opsidderne paa Guldbraae og Jon Exe \No: 43/ Angaaende Græsning for deres Creaturer, datr: 4de November 1797 og indført fol: 277.

10. Een Obligation udgivet af Jon Jacobsen Exe til Rasmus Rasmussen Øvre Helleland stor 298 rd mod 2 Prosento og 1ste Prioritet i 1 pd 12 M/ark Smør i Gaarden Exe No: 43, dateret 3de Nobember 1797 indført Folio 276.

11. Aflyst Knud Aschildsen Bolstads Obl: til Anders Andersen Wæthe stor 200 rd med Pant i Bolstad No: 72, datr: 3de November 1787 og tinglæst 5te s: M: efter Qvittering af 4de Novbr: 1797.

12. Et Skjøde fra Knud Aschildsen Bolstad til Niels Einersen Dyvig paa 1 pd 17 M/ark Smør i Bolstad, No: 72, datr: 4de November 1796 indført fol: 275 med Attest af 4de November 1797.

13. Een Obligation fra Niels Einersen Bolstad til Anders Andersen Wæthe stor 180 rd mod 3 ProCto og 1ste Prioritet i 1 pd 17 M/ark Smør i Bolstad No: 72, datr: 3de November 1797 indført Fol: 276.

14. Et Skjøde fra Mads Tørbiørnsen Sæve med fleere til Knud Iversen paa 6 M/ark Smør i en Skyldsætnings Gaarden Teigen kaldet No: 94, datr: 8de Julii 1797 indført Fol: 277, med Attest af 3de November 1797.

Til Laugrettesmænd for nestkommende Aar 1797 blev udnævnt 4re nye Mænd: 1. Lars Heljesen Hiørnevig, 2. Anders Biørnesen Mycheltvedt, 3. Lars Philiphsen Øye i Bersdahlen og Jacob Hansen Aldahlen.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet følgende.

3. Listen over Af og Tilgangen i Odelsmandtallet for dette Aar der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, at de deri Anførte og tilkomne selv bruge og beboe de for dem anførte Jordeparter, og samme blev bevidnet af Anders Pedersen Rasdahlen og Niels Jacobsen Fosse.

4. Listen over Af og Tilgangen i Veimæster Mandtallet for dette Aar, der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue og blev bevidnet af Ole Jonsen Strømme og Ole Andersen Rørbakke.

1797: 85b

5. Listen over de Høy Kongelige Skatter for dette Aar som endu staaer ubetalt af Beløb 58 rd 2 mrk 5 s, Renteskat 8 rd 3 mrk 5 s, der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde viidere med Tinget at udrette blev samme for denne Gang sluttet og Ophævet.

Høstetinget for Mielde Skibreede 1797.

Aar 1797 den 23de Novembr: blev paa Tingstædet Nedre Mielde holdet Høsteting for Mielde Skibreede af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som ved Som/m/ertinget var tilstæde og her foran fol: 4 ere anførte. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da først publiceret de sam/m/e 4 Kongl: Forordninger og et Stifts Brev som for dette Aars Høsteting for Sartors Skibreede og her foran fol: 62 ere registrerede.

Da ingen havde noget at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen.

Jersin

Dagen nestefter den 24de Novbr: 1797 vedvarede Høstetinget for Mielde Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og da ingen efter Paaraab havde noget at føre i Rette beroer Tinget til Morgen.

Jersin

Dagen nestefter den 25de November 1797 vedvarede Høstetinget for Mielde Skibreede, i Nærværelse af de sam/m /e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og blev da publiceret.

1. Et Fæste brev fra Madame Svarschoff til Arne Monsen Elvig paa en Nøste Tomt 13 Al: lang og 7 Alen breed under Gaarden Eide No: 2, beroende paa Søndre Siide af Vaagen mod Aarlig Afgift 10 s datr: 23de November 1797 med Revers.
2. Et Ditto fra Do: til Erich Steffensen Edvartzdahlen paa en Nøste Tomt af samme Længe og breede paa Nordre Siide af Vaagen paa Gaarden Eide, mod Aarlig Afgift 10 s, datr: 23de Novber: 1797 med Revers.
3. Et Afkald fra Michel Aschildsen Daltvedt \No: 10/ som nye indsat Værge for Myndtlingen Magdelie Jons Dotter til Værgen Rasmus Christophersen Rølland, for hendes Arv 51 rd 4 mrk 1 s, i A: B: fol: 521, Regnskabs No: datr: 23de November 1797 indført i Pantebogen fol: 279.
4. Een Obligation fra Niels Iversen Loftaas til Ole Aschildsen Nepstad stor 49 rd mod 3 pCto og 1ste Panteret i 18 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Loftaas No: 11, datr: 23de Novbr: 1797 og indført fol: 272.
5. Et Skiftebrev efter Anders Larsen Houge sluttet 3de April 1797 hvorved 18 M/ark Smør, 13 ½ K: M: og ¼ Skill: Penge i Houge No: 16, blev udlagt Sterboe Enken Gurie Ols Dotter Houge og 2 Børn, indført fol: 278.
6. Et Skjøde fra Enken Gurie Ols Dotter Houge med fleere til Lars Andersen Houge paa 18 M/ark Smør, 13 ½ Kande Malt og ¼ Skill: Penge i Houge No: 16, datr: 27de Maji 1797 indført fol: 278.
7. Et Vilkaarsbrev fra Lars Andersen Houge til Gurie Ols Dotter Houge paa endeel Levekaar af 18 M/ark Smør, 13 ½ Kande Malt og ¼ Skilling Penge i Houge No: 16 datr: 27de Maji 1797 indført Folio 278.

1797: 86

8. Aflyst Lars Johannesen Klevelands Obl: til Jon Michelsen Wefletvedt stor 50 rd med Pant i Kleveland No: 17, datr: 4de Junii 1787 og tinglyst næste Dag, efter Qvittering af 23de November 1797.
9. Et Skjøde fra Sjur Olsen Wefletvedt med fleere, som Værge for Myndtlingerne Karie, Magdelie og Ingebor Jons Dotter, til Michel Jonsen Wefletvedt paa 12 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Wefletvedt No: 18 indberegnet Kiøberens Arvelod deri, datr: 23de Novbr: 1797 indf: fol: 280, med Attest.

10. Een Obl: fra Peder Nielsen Weaae til Ingebrigt Aadsen Reveim stor 170 rd med 1 Panteret i ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Weaae No: 45 mod 4re pCto datr: 29de Maji 1797 indført Folio 279.

11. Een Odels{lys}Skjøde fra Hans Knudsen med fleere til Mons Olsen paa 1 pd Smør og 16 Kander Malt i Hannisdahl No: 53, datr: 22de Julii 1797, indført fol: 280.

12. Een Odelslysning fra Jens Kahrs Garmann paa 2 pd Smør og 16 Kander Malt i Rølland No: 54, som for Tiiden Ejes og Bruges af Aschild Olsen, datr: 24de Novbr: 1797 indført Folio 281.

13. Et Bygselbrev fra Johan Garmann til Michel Rasmussen paa 2 pd Smør og 16 Kander Malt i Rølland No: 54, forhen brugt af Rasmus Christophersen, datr: 30te December 1796 med Revers.

14. Et Vilkaarsbrev fra Michel Rasmussen Rølland til Rasmus Christophersen Rølland og Hustrue paa endeel Aarlig Levekaar af 2 Bpd Smør og 16 Kander Malt i Rølland No: 54, datr: 29de Maji 1797 indf: fol: 272.

15. Aflyst Niels Monsen Aaseims Obl: til Lensmand Johannes Fougstad stor 160 rd med Pant [i] 1 Pund Smør og 16 Kander Malt i Aaseim No: 67, datr: 14de Maji 1792 og tingl: næste Dag, efter Qvittering af 24de Nobr: 1797.

16. Een Obl: udgivet af Niels Monsen Aaseim til Anders Danielsen Waxdahl stor 199 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør i Aaseim No: 67, mod 4re pCto datr: 23de Novbr: 1797, indført Folio 280.

17. Een Odelslysning fra Jens Kahrs Garmann paa 1 pd 12 M/ark Smør i Blom No: 71, som for Tiiden Ejes og bruges af Sjur Sjursen Blom, datr: 24de November 1797 og indført fol: 281.

18. Et Afkald fra Niels Johannesen Houge paa sin Kone Rangele Niels Datters Vegne til Iver Magnesen Esseim No: 53 i Echanger Skibreede, for hendes Arv 31 rd 2 mrk 13 ½ s: i A: B: fol: 512, Regnskabs No: datr: 24de Novbr: 1797 og indført fol: 280.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet

1. Blev fremsat til Bielag ved Skatte Regnskabet for Almuen til Besvarelse de her foran fol: 65 anførte 13 Sp: og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Mons Siursen Præsthun og Jon Siursen Solberg ligesom for Alenfits Skibreede er anført med den Forskiel Til 5te Niels *Habitz (Harbitz) i Hougsvigen. Til 11te Niels Nielsen bruger i Gaarden Reveim ½ Løb Smør Skatte skyld.

2. Listen over de Skyldsatte smaae Flom qværner, der inden Retten blev oplæst og dertil blev af nærværende Almue forklaret hvoriblandt Johannes Johannesen Weaae og Johannes Monsen Gierstad, og ingen fleere af dette Slags gives her i Skibreedet.

3. Af og Tilgang i Odels Mandtallet der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Ole Monsen Øfste Mielde og Erich Monsen Gierstad at de der i \anførte/ tilkomne selv bruge og beboe de for dem anførte Jordeparter.

1797: 86b

4. Listen over Af og Tilgang i Veimester Mandtallet det inden Retten blev oplæst og uimodsagt af nærværende Almue, hvor i blant af Ole Monsen Øfste Mielde og Tosten Iversen ibid:

5. Listen over de henstaaende ubetalte Høy Kongl: ordinaire Skatter for dette Aar, af Beløb 164 rd 1 mrk 10 s og Rente Skatten 5 rd 2 mrk 14 s: der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

6. Een Disignation over de Skyldsatte smaae Flom Sauger der inden Retten blev oplæst og *den (dens) Rigtighed vedtagen af den nærværende Almue, hvoriblandt i sær af Mons Siursen Præsthun og Jon Siursen Solberg.

Nye Sag

Jens Johannesen *Halland imod Erich Monsen Gierstad.

Jens Johannesen *Hougstvedt med Curator Johannes Andersen Hougstvedt mødte og anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting har ladet indkalde Erich Monsen Gierstad til at anhøre hans Eed om at han selv \som Odelsmand/ vil bruge og beboe det af bemeldte Erich Johannesen til Leje havende Anpart i Gaarden Gierstad 1 pd Smør og 2 Mæler Malt, Følgelig {den afsagde Dom} den 11te Febr: d: A: afsagde Doms Indhold, betreffende Fravigelsen af ham som Lejlænding, og fremlagte ellers Kaldsmændenes Attest af Dags dato angaaende Stævnemaalets Forkyndelse.

Indkaldte Erich Monsen Gierstad mødte og vedtog Stævnemaalets Forkyndelse, men Declarerede at den af Jens Johannesen Hougstvedt anviiste Dom ikke er bleven Comparenten forkyndt før i Gaar og troede derfore at han ikke nu paa dette Ting var pligtig at anhøre den \Eed/ hvortil han er *indstævn, og anmeldte ellers at i Tilfælde af at Dom/m/eren \{ikke}/ ville tillade ham at aflægge Eeden, {har} \han neml:/ Erich Monsen Gierstad {anmeldte ellers at have} \tillige/ Contra Stævnet Jens Johannesen *Gierstad til at Anhøre den Eed som Comparenten ved den *den 11te Febr: d: A: afsagde Dom, betræffende Fravigelse af hans i Leje havende Gaardepart i Gierstad, til bemeldte Jens Johannesen, \Paaligger ham/ især ved saadan Eed at godtgiøre hvad Bygsel Comparenten har udgivet for dette Jordebrug, nemlig 100 rd, og fremlagde ellers Kaldsmændenes Attest om Stævnemaalets lovlige Forkyndelse.

Jens Johannesen Gierstad vedtog Stævne maalets lovlige Forkyndelse og havde intet imod at Erich Gierstad aflagde sin Eed paa hvad han har betalt i Bygsel, og antog saadant for \fuldt/ Beviis for at undgaae videre Rettergang og Vidtløftighed.

Derpaa frem kom

1. Jens Johannesen Hougstvedt og bekræftede med Corporlig Eed at den indtalte Anpart 1 pd Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Gierstad vil Comparenten selv bruge og beboe, uden den er indtalt til nogen anden.
2. Dernest fremkom Erich Monsen Gierstad i Følge Sagsøgerens Vedtagelse og anmeldte at have betalt Frue Krigs Raadinde

1797: 87

i Første Fæste eller Bygsel for dette Jordebrug i Gierstad, af Skyld 1 pd Smør og 2 Mæler Malt, som Comparenten for Tiiden beboer, 100 rd, siger Et Hundrede Rigsdaler D: C: og bekræftede sam/m/e med Corporlig Eed efter Loven.

Ellers blev for begge Parter Eedens Forklaring i Forveien dem forelæst

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet

og i det sam/m/e blev udnævnt følgende nye Laugrettesmænd til nestkom/m/ende Aar 1798 nemlig 1. {Arne Monsen Elvig} \Jens Nielsen Hvidsteen/, 2. Johannes Monsen Hartvedt, 3. Knud Johan/n/esen Søre Wesetter og 4. Anders Nielsen Nore Ascheland

H: L: Jersin

Høstetinget for Arne Skibreede 1797.

Aar 1797 den 27de Novembr: blev holdet Høsteting for Arne Skibreede paa Tingstædet Nedre Mielde af den Constit: Sorenskriver Hans Jersin i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som ved dette Aars Som/m/erting var tilstæde og her foran fol: 11 ere anførte. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da først publiceret de sam/m/e 4 Kongl: Forordninger og et Amtets Brev som for Sartors Skibreede og her foran fol: 62 ere registrerede.

Da ingen efter Paaraab indfandt sig som havde noget at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen.

Jersin

Dagen nestefter den 28de Novbr: 1797 vedvarede Høstetinget for Arne Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

Taxations Forretnings Beedigelse

Magne Clemetsen Flachtvedt og Hans Olsen Lie fremleverede en af dem under Gaars dato afholdt Taxations Forretning over 18 Mark S:r og 9 K: M: i Øvre Sælvig No: 59 i Arne Skibreede, der tilhører Ole Johannesen Øvre Sælvig, og at de ansaae denne Jordepart af sand Værdie i Kiøb og Salget for 120 rd, ligesom denne Taxt var skeed uden Hensyn enten af Fiendskab eller Vendskab til Eieren deraf det bekræftede de alt med sin corporlig Eed med opragte Fingre efter Loven.

Ditto

Niels Erichsen Seim og Johannes Nielsen Yttre Arne fremleverede en af dem under Gaards dato afholdt Taxations Forretning over Johannes Haldorsen Taqvams tilhørende Anpart af Skyld 1 pd S:r og 1/3 Faaer i Gaarden Indre Taqvam No: 37 i Arne Skibreede, og beedige nu sam/m/es Rigtighed og Indhold i det heele.

Ditto

Mons Hansen Westerlie og Erich Jansen Mellingen fremleverede en af dem under Gaars dato afholden Taxations Forretning over den Ole Amundsen Almaas tilhørende ½ Løb S:r og 1 Ml: Malt i Gaarden Almaas No: 88, i Arne Skibreede, og beedigede *sam/m/e Rigtighed og Indhold i det heele.

Ditto

Mons Hansen Westerlie og Erich Jansen Mellingen fremleverede

1797: 87b

en af dem under Gaars dato afholden Taxations Forretning over 2 pd 6 Mark S:r og 1 M: Malt i Hauchaas No: 90 der tilhører Hans Olsen Hauchaas, og at de ansaae denne Jordepart af sand Værdie i Kiøb og Salg for 200 rd, og at denne Taxt var ansat derpaa uden Hensyn enten til Venskab eller Fiendskab til Eieren af Gaardeparten bekræftede de nu med sin Corporlige Eed.

Taxations Forretnings Beedigelse.

Mons Hansen Westerlie og Daniel Monsen Ulvesetter fremleverede en af dem under Gaars dato afholden Taxations Forretning over den Aschild Aschildsen Angeltvedt tilhørende

Anpart 18 Mark Smør i Gaarden Angeltvedt No: 95, der var taxeret for 150 rd og beedigede nu sam/m/es Rigtighed og Indhold i det heele

Ditto

Berge Monsen Almaas og Hans Olsen Lie fremleverede en af dem under Gaars dato afholden Taxations Forretning over den Ellev Johannesen Angelschaar tilhørende Anpart 1 pd 12 Mark Smør i Gaarden Angelschaar No: 93 i Hosanger Skibreede, der er taxeret for 200 rd og beedigede nu inden Retten Rigtigheden og Indholden af sam/m/e.

Ditto

Mons Hansen Westerlie og Erich Jansen Mellingen fremlagde en af dem under Gaars dato afholden Taxations Forretning over den Ole Olsen Hauchaas tilhørende Anpart 2 pd 6 Mark S:r og 1 Ml: Malt i Gaarden Hauchaas No: i Arne Skibreede, at de anseer denne Jordepart af sand Værdie i Kiøb og Salg for 200 rd at denne Taxt er skeed uden Hensyn enten til Venskab eller Fiendskab til Eieren deraf bekræftede de nu med sin Corporlige Eed

Ditto

Mons Hansen Westerlie og Erich Jansen Mellingen fremleverede en af dem under Gaars dato afholden Taxations Forretning over den Ole Andersen Eichaas tilhørende Anpart 1 pd S:r og 12 Kdr: Malt i Eichaas No: 97, der var taxeret for 225 rd og bekræftede sam/m/es Rigtighed og Indhold, det heele med deres Corporlige Eed.

Ditto

Erich Jansen Mellingen og Hans Nielsen Breedsteen fremleverede en af dem under Gaars dato afholden Taxations Forretning over den Ole Olsen Breedsteen tilhørende Anpart 18 Mark S:r og 15 Kdr: Malt i Gaarden Breedsteen No: 54 i Arne Skibreede, der var taxeret for 140 rd, og bekræftede sam/m/es Rigtighed og Indhold i det heele med deres Corporlige Eed.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet

1. Blev fremsat for Almuen til besvarelse de her foran fol: 65 anførte 13ten Spørsmaale og dertil forklarede den nærværende Almue, hvoriblandt Hans Olsen Lie og Magne Clemetsen Flachtvedt ligesom for Alenfits Skibreede er anført med den Forskiel til 5te Casper

1797: 88

Horsenius i Salhuus og Johannes Torsen i Steenestøen; Til 7de Angivet Hans Tornøe i Madame Seehuuses Huus, 2. i Ole Holmans Huus Christoffer Kahrs, 3. Ole Hansen Thunæs Enke, 4. Jacob Reiersen 5te Gunder Olsen 6. Lars Evie, 7. Niels Gullachsen Brechuus, 8. Johan Hendrich Hanies Enke, 9. Gullach Asch, 10. Friderich Larsen Bech i Christen Reiersens Huus, 1. Niels Pedersen, 12. Hans Fæster, 12. Johannes Solberg, 14. Hans Andersen Biørcheloe (kan vera overstroken), 15. Brynild Gotschalchsen, 16. Ole Pedersen i Bischopshavn og 17. Jacob Monsen. Til 11te Lensmand Johannes Andersen bruger i Gaarden Indre Brudvig 2 pd 6 Mark Smør Skatteskyld; Til 13de Gaardene Dahle og Sætterdahl som ey ere forbedrede.

2. Listen over de Skyldsatte smaae Flom qværner, der inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue, hvor iblandt Berge Monsen Almaas og Ole Johannesen Øvre Sælvig, at ingen fleere af dette Slags gives her i Skibreedet.

3. Listen over de Skatte lagde Møller og Engesletter der inden Retten blev oplæst og der til forklarede den nærværende Almue, hvor iblandt i sær Hans Olsen Lie og Magne Clemetsen Flachtvedt at ingen fleere dette Slags gives her i Skibreedet.

Da ingen havde videre at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen.

Dagen nestefter den 29de November vedvarede Høstetinget for Arne Skibreede, i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og blev da publiceret.

1. Tinglyst et Bygselbrev fra Anders Fougstad til Ole Monsen Øye paa 18 M/arke/r Smør og 1 Vog Næver i Qvamme No: 10 forhen brugt af Ole Johannesen, datr: 12te April 1797 med Revers.
2. Aflyst Lars Johannesen Indre Bouges Obl: til Anders Danielsen Waxdahl stor 180 rd med Pant i Indre Bouge No: 22, datr: 27de November 1795 og tingl: næste Dag efter Qvittering af 12te Maji 1797.
3. Tingl: en Obl: udgivet af Lars Johannesen Indre Bouge til Anders Olsen Langhelle stor 220 rd med 1ste Panteret i 1 Pund Smør og 4 Kander Malt i Indre Bouge No: 22, datr: 30te Maji 1797 indført fol: 293.
4. Aflyst Jon Johannesen Hellelands Obl: til Ole Johannesen Helleland stor 98 rd med Pant i Gaarden Helleland No: 35, datr: 22de November 1792 og tingl: 24de s: M: efter Qvittering af 1ste Julii 1797.
5. Tingl: Jon Johannesen Hellelands Obl: til Erich Hansen Dahle stor 200 rdr med 1ste Panteret i 21 15/16 M/ark Smør i Helleland No: 35, datr: 27de November 1797 indført fol: 292.
6. Et Skiftebrev efter Konen Magdelie Mons Dr: Hoele af 19de Junii 1797, hvorved ½ Løb Smør, 6 Kander Malt og ½ Faar i Hoele No: 36, blev udlagt Panthaversken Karie Mons Dr: yttre Arne med 3 Creditorer, Enken og Sønnen, indført fol: 281.
7. Tingl: en Paategning tegnet paa Obl: udgivet af Johannes Haldorsen Indre Taqvam til Besse Nielsen Taqvam \30 rd/ og Myndtl: Donnet Niels Dr: 10 rd tilsam/m/en 40 rd med Pant i 1 pd S:r og 1/3 Faar i Indre Taqvam No: 37, hvori Debitor forbinder sig at betale Renterne til de bestemte 2de Terminer datr: 27de Novbr: 1797, indf: fol: 290
8. Et Bygselbrev fra Knud Fleischer til Lars Iversen paa ½ Løb Smør og 1 Qvarter Malt i Thuenæstvedt No: 39, forhen brugt af Iver Larsen, datr: 23de Novbr: 1797 med Revers.
9. Et Skjøde fra Anders Monsen Seim til Niels Sjursen paa 18 M/ark S:r, ¼ Huud og 3 Kander Malt i Seim No: 44, datr: 27de Novbr: 1797 indf: fol: 291 med Attest.
10. Een Obl: fra Niels Sjursen Seim til Anders Monsen Seim stor 96 rd med Pant i 18 M/ark Smør ¼ Huud og 3 Kander Malt i Seim No: 44, datr: 27de Novbr: 1797 indført fol: 293.

1797: 88b

11. Et Vilkaarsbrev fra Niels Sjursen Seim til Anders Monsen Seim og Hustrue Gurie Wichings Dr: paa endeel Aarlig Levekaar af 18 M/ark Smør, ¼ Huud og *5 Kander Malt i Seim No: 44, datr: 27de Novbr: 1797 indført fol: 291.
12. Et Skjøde fra Goute Goutesen Seim til Jon Goutesen paa ¼ Løb S:r, ¼ Huud og 1/16 Tønde Malt i Seim No: 44, datr: 27de Novbr: 1797 indf: fol: 291 med Attest.
13. Et Vilkaarsbrev fra Jon Goutesen Seim til Goute Goutesen Seim og Hustrue Martha Lars Datter paa endeel Aarlig Levekaar af ¼ Løb Smør, ¼ Huud og 1/16 Tønde Malt i Seim No: 44, datr: 27de Novbr: 1797 indf: fol: 292.

14. Et Fæstebrev fra Johannes Gregoriussen Mieldem med fleere til Ole Gregoriussen paa et Stykke Mark kaldet Nyegjeret under Gaarden Mieldem No: 47, mod Aarlig Afgift 8 mrk, datr: 27de Novbr: 1797 med Revers.

15. Et Skiftebrev efter Martha Ols Dr: yttre Arne begyndt 14de Febr: 1797 og sl: 6te April s: A: hvorved 19 7/11 M/ark Smør, 3/11 Huud og 3/11 Faar i yttre Arne No: 48, blev udlagt til Enkemanden Anders Johannesen yttre Arne og 3 Sønner, indført i Skjødebogen fol: 281.

16. Et Fæstebrev fra Ole Iversen yttre Arne med fleere til Mons Pedersen paa et Stykke Mark kaldet Merchisbachen under Gaarden yttre Arne No: 48 mod Aarlig Afgift 3 mrk datr: 27de November 1797 med Revers.

17. Et Fæstebrev fra Størchaar Colbeensen Breedsteenslien til Peder Bastesen paa et Stykke Mark inden Gjerds paa Bøen hvor han selv opbygger Huuser under Gaarden Breedsteenslien No: 53, uden nogen Afgift, datr: 27de November 1797 med Revers.

18. Aflyst Michel Johannesen Breedsteens Obl: til Anders Olsen Wallestrandsfossen stor 120 rd med Pant i Breedsteen No: 54, datr: 11te Januarii 1792 og tingl: 18de Maji s: A: efter Qvittering af 27de November 1797.

19. Tingl: et Skjøde fra Anders Olsen Wallestrandsfossen med fleere til Ole Olsen paa 18 M/ark Smør og 15 Kander Malt i Breedsteen No: 54, datr: 27de November 1797 og indført fol: 292.

20. Een Obl: fra Ole Olsen Breedsteen til Mons Hansen Westerlien som Værge for Myndtl: Mons Nielsen Ulvesetter 47 rd og til ham selv 11 rd saavelsom til Daniel Monsen Ulvesetter som Værge for Myndtl: Martha Niels Dr: Ulvesetter 38 rd tilsammen 96 rd med 1ste Panteret i 18 M/ark Smør og 15 Kander Malt i Breedsteen No: 54, datr: 27de November 1797 indf: fol: 294.

21. Et Skjøde fra Johannes Johannesen Hiorteland til Anbiørn Nielsen paa 14 M/ark Smør og 9 1/3 K:de Malt i Hiorteland No: 58, datr: 27de Novbr: 1797 indf: fol: 290 med Attest.

22. Et Odels Skjøde fra Anbiørn Nielsen Hiorteland til Johannes Johannesen paa 18 M/ark Smør og 12 Kdr: Malt i Hiorteland No: 58, datr: 27de Novbr: 1797 indf: fol: 291.

23. Tingl: en Paategning tegnet paa Obl: udgivet af Ole Johannesen Øvre Selvig til Myndtl: Ole Erichsen fra Mellingen 16 rd til Myndtl: Brithe Erichs Dr: fra Mellingen 24 rd og til Myndtl: Peder Pedersen fra Øvre Selvig 30 rd tilsam/m/en 70 rd med Pant i 18 M/ark Smør og 9 Kander Malt i Øvre Selvig No: 59, datr: 3de Febr: 1794 og tingl: 26de Novbr: 1794, hvori han forbinder sig at betale Renterne til de bestemte Omslags Terminer, datr: 27de Novbr: 1797, indført fol: 289.

24. Et Afkald fra Erich Nielsen Jervigen paa sin Stifdatter Brithe Peders Datters Arv 13 rd 2 mrk 14 s i A: B: fol: 586, til Værgen Ole Rasmussen Eidsvog No: 63, datr: 23de Junii 1797 indført fol: 282.

25. Et Afkald fra Lars Johannesen Borge paa sin Hustrue Anna Niels Drs: Vegne til Værgen Magne Clemmetsen Flachtvedt No: 67, for hendes Arv 10 rd 4 mrk i A: B: fol: 580, datr: 27de Novbr: 1797, indf: fol. 285.

26. Et Afkald til Magne Clemmetsen Flachtvedt No: 67 fra Daniel Nielsen for hans 2de Arvelodder 62 rd 1 mrk 14 s i A: B: fol: 579 og 580, Regnskabs No: 432, datr: 27de November 1797 indført fol: 285.

1797: 89

27. Tingl: en Obl: udgivet af Daniel Monsen Ulvesetter til Berge Monsen Almaas stor 70 rd med 2den Panteret nest efter Jørgen Almaas som har første Panteret for 50 rd i Gaarden Ulvesetter No: 70, datr: 27de Nobr: 1797 indf: 295.

28. Aflyst Niels Olsen Ulvesetters Obl: til Myndtlingerne Mons Nielsen og Martha Niels Dr: tilsammen 50 rd med Pant i ½ Løb Smør og 1 Mæle Malt i Ulvesetter No: 70, datr: 2den Junii 1794 og tingl: næste Dag, efter Qvittering af 27de Nobr: 1797.

29. Et Afkald til Clem/m/et Olsen Bogtvedt No: 79, fra Jens Olsen Espelie No: 92 som nye indsadt Værge for Clem/m/et Monsen, der tilfaldt i Arv 16 rd 4 mrk 5 s: i A: B: Fol: 581, datr: 27de Novbr: 1797, og indført Fol: 285.

30. Et Bygselbrev fra Johan Nordahl Bruun til Jens Jensen paa ½ Løb Smør 18 Kdr: M:lt i Bougtvedt No: 79 forhen brugt af Clem/m/et Olsen, datr: 5te Aug: 1797 med Revers.

31. Et Do: fra Erich Danielsen Melcheraaen og Ole Halsteensen ibid: til Mons Monsen paa 1 pd S:r, 1/3 Huud i Yttre Horviig No: 83 forhen brugt af Peder Johannesen, datr: 27de Novbr: 1797 med Revers.

32. Een Obl: fra Tosten Johannesen Aarnees til Frue Etatz Raadinden Krohn stoer 300 rd, med første Panteret i Rødnings Gaarden Stenestøen under Gaarden Horviig No: 85, datr: 11te Septbr: 1797 indført Fol: 282.

33. Een Do: udgivet af Ole Aamundsen Almaas til Ole Halsteensen Melcheraaen 30 rd og til Myndtlingen Erich Larsen ibid: 30 rd tilsam/m/en 60 rd, med 1ste Panteret i ½ Løb S:r 1 Ml: M:lt i {Mælcheraaen} \Almaas/ No: 88, datr: 27de Novbr: 1797, og indført Fol: 294.

34. Tingl: 1 Paategning paa Obl: udgivet af Hans Olsen Houchaas til Steffen Knudsen Blindem og Martha Steffens Datter Houchedahl m: f:, tilsam/m/en 139 rd med 1ste Panteret i 2 pd 6 Mark S:r 1 Ml: M:lt udi Houchaas No: 90, datr: 20de Novbr: 1789 og tingl: neste Dag, efter hvilken Debitor forbinder sig at betale Renterne til de bestemte Omslags Terminer, datr: 27de Novbr: 1797 og indført Fol: 289.

35. Een Do: fra Ole Olsen Hauchaas til Myndtlingerne Giertrud Jørgens Datter Almaas 30 rd og til Karie Jørgens Dattr: ibid: 69, tilsam/m/en 99 rd med Pant i 2 pd 6 Mark S:r 1 Ml: M:lt i Houchaas No: 90, datr: 16de Maij 1792 og tingl: 18de s: M: hvori han forbinder sig at betale Renten paa de bestemte Omslags Terminer, datr: 27de Novbr: 1797 og Indført Fol: 290.

36. Een Do: fra Michel Aschildsen Bredsteen til Myndtlingerne Jens Halsteensen Angeltvedt 28 rd, Hans Olsen Lie 28 rd og til Maila Halsteens Dattr: 14 rd tilsam/m/en 70 rd med Pant i 18 M/ark Smør i Angeltvedt No: 95, datr: 22de Novbr: 1792 og tingl: 24de s: M: hvori han forbinder sig at betale Renten paa de bestemte Omslags Terminer, datr: 27de Novbr: 1797 og indført Fol: 289.

37. Et Bygselbrev fra Mons Nielsen Eide og Niels Nielsen Morviig som Forstandere for Hammers Hoved Kirke til Halsteen Monsen paa ½ Løb Smør 18 Kander Malt i Espelie No: 92 forhen brugt af Endre Johannesen, datr: 27de Novbr: 1797 med Revers.

38. Tingl: Een Paategning, tegnet paa Oblig: udgivet af Ole Andersen Eichaas til Berge Monsen Almaas 175 [rd] og til Myndtl: Karie Jørgens Datter 50 rd tilsam/m/en 225 rd med 1ste Panteret i 1 pd S:r 1 Ml: M:lt i Eichaas No: 97, *dart: 2de Junij 1794 og tingl: neste Dag, hvori han forbinder sig at betale Renterne til de bestemte Omslags Terminer, datr: 27de Novbr: 1797 og Indført Fol: 290.

39. Tingl: Een Bevil: for Johannes Thorsen Mellingen paa et Giæstgiverstæd ved Stenestøen, datr: 10de Junij 1797 og Indført Fol: 288.

40. Tingl: Een Paategning tegnet paa Obl: udgivet af Ellev Johannesen Angelskaar til Jørgen Olsen Almaas, stoer 99 rd, der i Skiftet efter ham af 4de Julij 1791

1797: 89b

blev udlagt hans Datter Giertrud Jørgens Datter, og hvorfore var Pantsat ½ Løb Smør i Angelschaar No: 95, datr: 22de Maij 1786 og tingl: neste Dag, hvori han forbinder sig at betale Renten til de bestemte Omslags Terminer datr: 27de Novbr: 1797 og indført Fol: 289.

41. Aflyst Ole Andreas Steens Obl: til Ole Johan Steen stoer 1500 rd med 2den Panteret i hans Reberbane og Huus i 1ste Rode No: 14 og 15, datr: 18de Octobr: 1791 og tingl: 23de Novbr: s: A: efter Qvittr: af 16de Decbr: 1796.

42. Et Skiøde fra Hans Andersen Biørchelund til Ingebrigt Ellingsen Øyiorden paa 1 Huus i 1ste Rode No: 21, datr: 17de Martij 1797, indført Fol: 295 med Attest.

43. Et Fæstebrev fra Johan Garmann \til Ingebrigt Ellingsen/ paa 1 Huusetomt under 1ste Rode No: 21 mod Aarlig Afgift 4 mrk 4 s, datr: 20de Aprill 1797 med Revers indf: fol: 296.

44. Aflyst Hans Andersen Biørchelunds Obl: til Ole Johann Steen stoer 70 rd med 1ste Panteret i et Huus under 1ste Rode No: 21, datr: 26de Junij 1789 og tingl: 21de Novbr: s: A: efter Qvittr: af 17de Martij 1797.

45. Tingl: et Skiøde udgivet af Ole Johann Steen m: f: til Johannes Olsen paa et Huus i 1ste Rode No: 32, datr: 12te Aprill 1797, indført Fol: 296 med Attest

46. Een Obl: fra Johannes Olsen til Mad:me Gorbitz (Gørbitz) stoer 160 rd med første Pante Ret i et Vaanhuus under 1ste Rode No: 32, datr: 12te Aprill 1797 og indf: Fol: 296

47. Een Contract imellem Eieren af Store Sandvigen Johann Garmann og Johannes Olsen angaaende Huuse Tomterne under Huuset i 1ste Rode No: 32, datr: 15de Octobr: 1796 med Copie indført Fol: 297

48. Et Fæste Brev fra Johann Garmann til Johannes Olsen paa een Huuse Grund under 1ste Rode No: 32 mod Aarlig Afgift 2 rd, datr: 15de Octbr: 1796 med Revers indført Fol: 297

49. Afl: Ole Henrichsen Lies Obl: til Martin Gorbitz stoer 300 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus under 1ste Rode No: 56, datr: 16de Janv: 1781 og tinglyst 29de Maij s: A: efter Qvittering af 4de Octobr: 1797.

50. Een Do: fra Anna Malena Ols Datter til Martin Gorbitz stoer 100 rd med 2den Panteret i et Vaanhuus under 1ste Rode No: 56, datr: 8de Octbr: 1792 og tingl: 24de Novbr: s: A: efter Qvittering af 6te Junij 1796.

51. \Tingl:/ Et Skiøde fra Martin Gorbitz og Anne Malene Steen til Ole Johan Steen paa et Huus i 1ste Rode No: 56, datr: 20de Aprill 1796 indført Fol: 286 med Attest.

52. Et Auctions Skiøde, dat: 22de Aug: 1797 paa et Huus i 1ste Rode No: 56 der blev kiøbt af Jochom Bønemanns Enke for 962 rd med Attest. Indført Fol: 287.

53. Een Contract imellem Johann Garmann og Ole Johann Steen paa 1 Huus under 1ste Rode No: 56, datr: 4de Aprill 1796, Indført Fol: 286 med Copie.

54. Een Do: Imellem Johan Garmann og Madame Chatarina, Afg: Jochum Bonemanns Enke paa et Huus i 1ste Rode No: 56, Indført Fol: 286 med Copie.

55. Et Skiøde fra Anders Christophersen til Pigen Rangele Johannes Dattr: Mathisen paa et Huus i 1ste Rode No: 64, datr: 17de Junij 1797, indført Fol: 297 \og 298/ med Attest.

56. Een Obl: fra Anders Christophersen til Erntz Moevinchel \stor 34 rd/ med 1ste Panteret i hans Løse Eiendeele \og 2den Panteret i hans Huus i 1ste Rode No: 64/, datr: 5te Janv: 1797 og indført Fol: 282.

57. \Aflyst/ Een Obl: fra Anders Christopher Larsen til Martin Gorbitz stoer 99 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus under 1ste Rode No: 64, datr: 4de Aprill 1797 og tingl: 31te Maij s: A: efter Qvittering af 16de Novbr: 1797.

58. Tingl: Een Obl: fra Rangele Johannes Datter til Madame Gorbitz, stoer 99 rd med første Panteret i et Vaanhuus under 1ste Rode No: 64, datr: 14de Novbr: 1797 og indført Fol: 298

59. Et Fæstebrev fra Johann Garmann til Jørgen Christian Tormondsen paa een Huusegrund under 1ste Rode No: 64 mod Aarlig Afgift 1 rd 2 mrk, datr: 14de Octobr: 1797 med Revers; indført Fol: 298

60. Et Do: fra Johan Garmann til Ole Rasmussen \paa/ Een Huusegrund i 1ste Rode No: mod Aarlig Afgift 4 mrk, datr: 22de Aprill 1797 med Revers, indført Fol: 298

1797: 90

61. Et Fæste Brev fra Johann Garmann til Ole Olsen paa een Huusegrund {under} med Enge Plads Bredvigen kaldet, datr: 14de Octobr: 1797 med Revers indført Fol: 299.

62. Et Do: fra Do: til Hr: Cappe et Snelle paa 1 Nøste Grund 24 Alen Lang og 24 Alen Bred mod Aarlig Afgift 4 mrk, datr: 3de Maij 1797 med Revers og Indført Fol: 299 under 1ste No: 54.

63. Et Do: fra Do: til Jacob Lomann paa Een Huusegrund i 1ste Rode No: mod Aarlig Afgift 1 rd, datr: 22de Aprill 1797 med Revers og indført Fol: 300

64. Et Skiftebrev begyndt 7de Junij 1797 efter Gullach Giertsen, og sluttet 28de Septbr: s: A:, hvorved Et Vaanhuus i 2de Rode No: 18 blev udlagt til Panthaversken Madame Gorbitz m: f:, Indført Fol: 281.

65. Et Do: begyndt den 12te Janv: 1797 efter Jacob Isachsen, og sluttet 29de Septbr: s: A: hvorved 1 Vaanhuus i 2de Rode No: 23 blev udlagt Mad:me Bruus m: f: Indført Fol: 281.

66. Et Skiøde fra Anna Catharina Sal: Bruus til Enken Malene Johannes Dattr: paa et Huus i 2de Rode No: 23, datr: 16de Novbr: 1797 og indført Fol: 284 med Attest.

67. Een Obl: Fra Malene Johannes Datter til Anna Catharina Sal: Bruus stoer 30 rd med 1ste Panteret i et Huus i 2de Rode No: 23, datr: 16de Novbr: 1797 Indført Fol: 284.

68. Aflyst Hans Lorentzen Fæsters Obl: til Hof Agent Krohn stoer 250 rd med Pandt i hans Vaanhuus i 2de Rode No: 44, datr: 25de Novbr: 1789 og tingl: 3de Maij 1790 efter Qvittering af 22de Julii 1797.

69. Aflyst sam/m/e Debitors Obl: til Frue Magrethe Catharina von der Ohe stoer 200 rd med Pandt i hans Søeboder i Store Sandvigen, datr: 12te Martij 1766 og tinglyst 8de Junij 1769, efter Qvittering af 22de Julij 1797.

70. Een Do: fra Hans {Fæster} Fæster til {Wenche} \Sorenskriver/ Garmann stoer 200 rd med Pant i hans Vaanhuus i 2de Rode No: 44, datr: 9de Aprill 1766 og tingl: 29de Maij s: A:, efter Qvittering af 9de Julij 1797.

71. Tinglyst Een Obligation udgivet af Hans Lorentsen Fæster til Lector Fridr: Christ: Holberg Arentz, stoer 1099 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus under 2de Rode No: 44, et Do: i 2de Rode No: 44, 1 Floer af Tøm/m/er, 1 Høelade af Stenderværk, saavelsom 1 Søebod i Store Sandvigen, datr: 21de Julij 1797 indført Folio 283.

72. Aflyst Frantz Didr: Grungs Obl: til Store Sandvigens Fattigskole stoer 200 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus under 2de Rode No: 47, datr: 2de Janv: 1793 og tinglyst 30te Maij s: A: efter Qvittering af 19de Junij 1797.

73. Et Skiøde fra Frantz Didrich Grung til Hans Jensen Børch, paa et Huus i 2den Rode No: 47, datr: 7de Junij 1797, indført Fol: 300 med Attest.

74. Een Obl: fra Hans Jensen Børch til Store Sandvigens Fattig Skole, stoer 200 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus under 2den Rode No: 47, datr: 7de Junij 1797 indført Fol: 300

75. Een Do: fra Do: til Carl Rasmussen Klungland i Bergen, stoer 99 rd med 2den Pandteret i hans Vaanhuus under 2den Rode No: 47, datr: 29de Maij 1797 indf: Fol: 301.

76. Et Fæstebrev fra Johann Garmann til Hans *Jonsen Børch paa Een Huusegrund under 2den Rode No: 47, datr: 4de Octbr: 1797 med Revers, indført Fol: 299.

77. Et Skiøde fra Hans L: Fæster til Magne Andersen paa et Huus i 2den Rode No: 53 datr: 16de Octbr: 1796, og indført Fol: 283 med Attest.

78. Een Obl: fra Magne Andersen til Martin Gorbitz, stoer 49 rd med 1ste Panteret i 2de Rode No: 53, datr: 16de Octbr: 1796 og indført Fol: 283.

79. Et Fæste Brev fra Johann Garmann til Magne Andersen paa een Huusegrund i 2de Rode No: 53 mod Aarl: Afgift 1 rd 4 s, datr: 8de Octbr: 1796 med Revers, indført Fol: 284.

80. Et Do: fra Do: til Anders Gotskalchsen paa Een Huusegrund i 2de Rode No: mod Aarlig Afgift 2 rd 3 mrk, datr: 6te Octbr: 1797 med Revers, indført Fol:

1797: 90b

81. Et Auctions Skiøde af 17de Junij 1797 over et Partie Pakboder med tilhørende Nøst, der tilhørte Afg: Consul Allexander Wallace et Søn, der blev Solgt til Hr: Johann Cordt Hermanns for 2345 rd, datr: 25de Aug: 1797 med Attest indf: Fol: 301 og 302

82. Et Skiøde Fra David Frich til Ulrich Fridrich Busch paa 1 Partie Søeboder i Store Sandvigen, datr: 3de Julij 1797, og indført Fol: 285 med Attest.

83. Et Fæstebrev fra Johan Garmann til Ulrich Busch paa Een Paa Grunden under et Partie Søeboder i Store Sandvigen mod Aarlig Afgift 4 mrk, datr: 10de Octbr: 1797, indført Fol: 285 med Revers.

84. Et Deelebrev efter Johannes Nilsen Fosmarch af 28de Novbr: 1797, hvorved (ope rum) Smør (ope rum) Kander Malt (ope rum) skilling Penge i Gaarden Øvste Mielde No: 58 blev udlagt Magdelie Johannes Datter, Gift med Anders Johannesen Schafthun og Een Anpart i Gaarden Langhelle No: (ope rum) af Skyld 13 ½ Mark S:r blev udlagt \til/ Karie Johannes Datter, Gift med Johannes Hansen Helle og til Datteren Anna Johannes Datter Gift med Mons Johannesen Sognstad hver det halve med 6 ¾ Mark S:r indført Fol: 295 med Attest.

Til Laugrettesmænd for nestkommende Aar 1798 blev udnævnt 4 nye Mænd nemlig: 1. Daniel Johannesen Sætre, 2. Ole Amundsen Bogetvedt, 3. Mons Johannesen Midt Brudvig og 4. {Einer Monsen Indre Songstad} Gabriel Samuelsen Indre Songstad

Hr: Fogden fremlagde endvidere til Bielag ved Skatte Regnskabet som:

4. Listen over Af og Tilgangen i Odels Mandtallet for dette Aar der inden Retten blev Oplæst og dertil forklarede den nærværende Almue at de deri Anførte og tilkomne selv bruge og beboe de for dem Anførte Jordeparter, og samme blev bevidnet af Johannes Johannesen Nedre Mielde og Anders Monsen ibidem.

5. Listen over Af og Tilgangen i Veimæstermandtallet for dette Aar, der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue og blev bevidnet af de forbenævnte tvende Mænd.

6. Listen over de udestaaende Høy Kongel: ordinaire Skatter for dette Aar der beløber sig 367 rd 8 s, Renteskatten 11 rd 2 mrk 10 s, der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue og blev bevidnet af de forbenævnte tvende Mænd.

Endvidere blev publiceret

85. Tingl: en Obl: fra Ingebrigt Ellingsen Øyjorden til Diderich von der Ohe stor 100 rd med 1ste Panteret \i Vaanhuus i/ 1ste Rode No: 21, datr: 17de Martii 1797 og indført fol: 293.

86. Aflyst samme Debitors Obl: til samme Creditor stor 100 rd med Pant i et Vaanhuus i 1ste Rode No: 21 datr: 17de Martii 1797 med Qvittering af 10de Julii 1797.

87. Afl: Hans Andersens Obl: til Diderich von der Ohe stor 199 rd med Pant i et Vaanhuus i 1ste Rode No: 21, datr: 12te Februarii 1795 og tingl: 6te Junii s: A: efter Qvittering af 17de Martii 1797.

88. Aflyst en Obl: udgivet af Madame Seehuus til Etats Raadinde Krohn stor 400 rd med 1ste Panteret i Pladsen Steenestøen under Gaarden Horvig No: 85, datr: 28de Maji 1794 og tingl: 3de Junii s: A: efter Qvittering af 15de September 1797.

89. Tingl: et Skjøde fra Petriche Jørgens Datter med Laugværge Mathias Gievring til Michel Olsen paa et Vaanhuus i 2den Rode No: 22, datr: 21de April 1797 indført Folio 302 med Attest.

1797: 91

90. Et Fæstebrev fra Johan Garmann til Michel Olsen paa et Vaanhuus i 2den Rode No: 22, mod Aarlig Afgift 4 mrk 4 s, datr: 20de April 1797 indført Folio 302, med Revers.

91. Een Obl: af Michel Olsen til Madame Garmann stor 50 rd med 1ste Panteret i nys nævnte Huus i 2den Rode No: 22, datr: 21de April 1797 indført Folio 319

92. Et Skiftebrev efter Anders Johannesen i store Sandvigen sluttet 27de December 1796, hvorved et Vaanhuus i 2den Rode No: 48 blev udlagt til Panthaveren Johannes Monsen paa Støelen, med 4 Creditorer indført Folio 303.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde viidere med Tinget at udrette, blev samme for denne Gang sluttet og Ophævet.

H: L: Jersin

(Maaneds Ting 1797)

Aar 1797 den 4de Decbr: blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holdet Maaneds Ting, af den Constit: Sorenskriver Hans Jersin i Nærværelse af efterskrevne 4 Laugrettesmænd 1. Jens Iversen Møllendahl, 2. Torjer Nielsen Lunggaarden, 3. Ole Sivertsen af store Sandvigen og 4de Anfind Olsen af store Sandvigen.

Og blev da paaraabt de indstævnte Sager

Ingebrigt Andersen Leerøen Contra Knud Monsen Leerøen

Pr: *Frille mødte for Knud Monsen Leerøen og sagde i hvorvel han ikke har indgaaet noget Løfte at overlade Brugen af sin Gaardepart hvorom her tvistes til Hoved Citanten er han dog villig for sin Levetiid at overlade sam/m/e til fornævnte Ingebrigt Andersen, imod at denne for saadan Brug betaler ham aarlig 4 rd da han fra sin Siide igien vil forbinde sig at erlægge de deraf dependerende Afgifter, saasom Skatter og Tiende med viidere af denne Andeel.

Pr: Balchen mødte for Hoved Citanten Ingebrigt Andersen Leerøen og erklærede efter dennes Forlangende at omendskiøndt han deels har beviist og deels kunde beviise det af Knud Monsen Leerøen engang givne Løfte om Brugen af den omtvistede Part i hans Gaard Leerøen, dog, paa Grund af det i Dag fra Knud Monsens Siide \giorde Tilbud saa/ var Ingebrigt Andersen Leerøen dog villig at antage det giorde Tilbud og aarlig at udreede de benævnte udgifter og som Brugen paa det maae kunde \faae Ende/ paa den imellem dem verserende Tvist.

Begge Parter nemlig Ingebrigt Andersen Leerøen og Knud Monsen Leerøen vare nu selv for Retten tilstæde og hver sin Part vedtog det af deres Sagfører tilførte Forliig og

Forpligtelse, og frafaldt i øvrigt al videre Proces i denne Henseende, hvilket de nu med sin Underskrift her i Protocollen bekræftede.

Ingebrigt Andersen Leerøen med paaholden Pen — Knud Monsen Leerøen med paaholden Pen

Fogden Unmack imod Amund M: Indre Kielen.

Fogden æskede Sagen i Rette efter Udsættelse fra sidstleeden Høsteting

1797: 91b

for Lindaas Skibreede imod Amund Michelsen Indre Kielen, og derhos fremlagde 2de Continuations Stævninger af 18de og 23de Octobr: sidstl: til Vidners Indkaldelse nemlig Niels Lassesen og Peder Erichsen boende paa Pladsen Sanden i Herløe Skibreede, samt Kari Lars Dotter, nu gift med Besse Nore Tungen paa Fedie i Lindaas Skibreede og Drengen Ingebrigt Nielsen nu boende paa Gaarden Riise i sam/m/e Skibreede, til at aflægge yderligere Forklaring om den Tiltaltes Forhold i sine Tienester af sine utroskaber med videre.

Efter Paaraab mødte alle de indstævnte saavel Parter som Vidner og vedtog lovlig Varsel.

Derpaa frem kom i Orden efter Hoved Stævningen som

6te Vidne Peder Erichsen boende paa Pladsen Sanden under Gaarden *Henne (Henøe) i Herløe Skibreede, aflagde Eed og vandt at Amund Michelsen Indre Kielen kom til Vidnet i Tieneste om Høsten 1795 og forblev der omtrent et Aar mindre end 6 á 8 Uger, da han fik ordre at reise i sin Lægd eller Skibreede for at tage Tieneste og kom da fra Vidnet i Tieneste hos Lars Hansen Borrilde (Børrilde) i Lindaas Skibreede, og {da} Amund Michelsen Indre Kielen havde omtrent 8 Dage førinden han reiste af Vidnets Tieneste om Høsten 1796 taget fra Vidnet følgende, nemlig 1 Kiste Jern /: eller Beslag til en Kiste, en dobbel fiske Lyster, en List Høvel, en Høvle Tand, en nye Tælle Kniv, en Løv Vinkel, og et Stykke Sægel Dug, og 3 Marker Uld, hvilket han ansaae at være af Værdie 1 rd 4 mrk, og ved at savne dette giorde Vidnet Inqvisition i Tiltalte Amund Michelsens Kiste sam/m/e Dag han reiste af Vidnets Tieneste, og fandt da disse Koster i hans Forvaring i hans Kiste, og disse Koster havde Amund Michelsen fra stiaalet Vidnet uden hans Videnden og Villie, og Vidnet ville ey angive for Øvrigheden dette af Amund Michelsen begangne Tyverie i Forventning at han for Eftertiiden skulle tage sig bedre vare. Disse Tyvs koster sagde Vidnet at have erholdt tilbage af Tiltalte Amund Michelsen. Vidnet forklarede ellers at Tiltalte Amund Michelsen om Vaaren 1796 i medens han var i Tieneste hos Vidnet, skal efter Fortælling af andre til Vidnet, have frastiaalet Huusmand Jan Jansen Sanden i Lensmand Christen Pedersen Bøes Huus endeel Penge af en Pung, som Amund Michelsen ved nøyere Undersøgning af Lensmand Christen Bøe, maatte tilbagelevere Jan Jansen Sanden. Paa Tilspørgende *Declarede Vidnet at han intet vidste at forklare i Henseende den af Amund Michelsen udøvede Voldsom/m/e Handling imod Piigen

1797: 92

Sygnie Michels Dotter Fundenæs. Til Slutning anmeldte Vidnet at Amund Michelsen var i Tieneste den forhen omvundne Tiid i fælleds med Niels *Lasse Sanden.

Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev det Demitteret

7de Vidne Niels Lassesen Sanden boende som Huusmand paa Pladsen Sanden under Henøe i Herløe Skibreede aflagde Eed og vandt eenstem/m/ig med nestforrige Vidne med den Forskiel at de anmeldte Tyvskoster tilhørte Peder Sanden, og Vidnet saae dem i Amund Michelsens Kiste da der skeede Undersøgning den Dag han reiste fra Tienesten og hørte ham

tillige tilstaae at have frataget {ham} \Peder Sanden/ sam/m/e uden hans Villie og Vidende, men de stiaalne Koster blev Peder Erichsen tilbageleveret.

8de Vidne Kari Lars Dotter gift med Besse Nore Tungen paa Fediøe i Lindaas Skibreede, aflagde Eed og vandt, at hun var i Tieneste paa Gaarden Mongstad i Lindaas Skibreede hos Lars Nielsen Ruus paa den sam/m/e Tiid da Tiltalte Amund Michelsen Indre Kielen tiente der i Aaret 1794, og saae da at der ved den skeede Undersøgning af hendes da værende Huusbonde Lars Nielsen Ruus, i Amund Michelsens Kiste fandtes det fra bemeldte Lars Ruus frastiaalet Sølv Støb og en Silke Duug. Sølv Støbet fandtes omtrent 14 Dage efter St: Hans Dag 1794, og tilhørte bemeldte Lars Ruus, tilligemed Silke Tørklædet der tilhørte Capitaine Brugger, og som var ham forkom/m/et i et Besøg hos Lars Ruus omtrent 8te Dage før St: Hans Dag{s}. Vidnet forklarede ellers at da denne omforklarede Undersøgning skeede af Lars Nielsen Ruus, maatte alle hans Tieneste Folk oplukke deres Kister for at lade eftersøge disse frastiaalne Koster og ved saadan Lydighed var det de fandtes hos Amund Michelsen i hans Forvaring, og i Anledning af det skeede Tyverie af Amund Michelsen var det han blev bortjaget af Lars Ruus af hans Tieneste om Høsten 1794 i stæden for 1795 aar

9de Vidne Ingebrigt Nielsen nu tienende paa Gaarden Riise i Lindaas Skibreede, og forhen har været i Tieneste hos Lars Nielsen Ruus i Aaret 1794 paa sam/m/e Tiid Tiltalte Amund Michelsen tiente der, aflagde Eed og vandt i et og alt eenstem/m/ig med nestforrige Vidne, og i Anledning af dette skeede Tyverie var det at Amund Michelsen blev bortjaget af Lars Ruus af hans Tieneste, da han ellers efter indgaaet mundtlig Contract skulle have været i Tieneste hos Lars Ruus indtil *Faaraaret (Foraaret) 1795.

Derpaa fremkom efter Actors Forlangende Tiltalte Amund Michelsen Indre Kielen og paa Tilspørgende tilstod at have frataget Peder Erichsen Sanden imedens han var i hans Tieneste i Aaret 1796 den omforklarede Tælle Kniv 1 Kiste Jern og et Stykke Sægel Duug, men det øvrige opgivne og fra Peder Erichsen Sanden frakomne har han ey frastiaalet ham.

Fogden indlod ved sit skriftlige Indlæg af Dags dato

1797: 92b

og vedfulgte Præste Attest af 29de Septbr: sidstl: fra Hr: Meyer Sogne præst til Lindaas Præstegjæld, Sagen Dom.

Bemeldte Indlæg med vedfulgte Attest bliver her at indtage.

Den for Tiltalte Amund Michelsen Indre Kielen beskikkede Defensor Lensmand Lars Fieldsende mødte og fremlagde sit Forsvars Skrift for den Tiltalte at 2den d: M:, der inden Retten blev oplæst og her indtages.

Da ingen havde videre at tilføre blev Sagen optaget.

Assessor Kruger imod Beboerne paa Bratzhoug, Huusebøe
og Koursbøe til Tingsvidne

Cancellie Assessor Kruger \lod/ møde og Æskede Sagen i Rette samt til den Ende fremstillede det forhen udeblevne Vidne *Endre Michelsen Schielanger for hvilket Comparenten begjerede \fremsat/ de *Procollen (Protocollen) den 21de Octbr: sidstl: tilførte 2de qvæstioner og Vidnets eedelige Forklaring herpaa indhentet.

Derpaa fremkom i Orden som

2det Vidne *Hendrich Michelsen boende paa Gaarden Schielanger aflagde efterat det den 21de Octbr: sidstl: fremlagde Skrift af 19de Junii 1797 var ham forelæst og anviist aflagde Eed og vandt til fremsatte 2de Spørsmaale, i et og alt eenstem/m/ig med forrige Vidne Lensmand Willum Monsen Schielanger, med hvilken han var tilstæde den omvundne Tiid.

Assessor Kruger begjerede Tingsvidnet sluttet og sig derefter beskreven meddeelt.

Johannes Olsen Hope imod Lejlændingen Anders Michelsen Sletten.
Pr: Balchen mødte for Citanten Johannes Olsen Hope og fremlagde et Skiftebrev af 7de Januarii 1760 efter afg: Salomon Nielsen Yttre Hope; videre fremlagde han nok et Skiftebrev af 22de Junii 1778 efter Ole Johannesen Yttre Hope og endelig et Skiftebrev af 20de Julii 1779 efter afg: Ungkarl Anders Olsen Yttre Hope; Af alle disse Documenter saavelsom af Citantens under Sagen fremlagde Skiøde er det fuldkom/m/en oplyst og bevist at Johannes Olsen Hope er Odels og Eiendoms berettiget til 18 Mark Smør og ¼ H:d i Gaarden Sletten, som Beboes af Lejlændingen indstævnte Anders Michelsen, og hvortil ham er passeret Udsigelse at fratræde og ryddiggiøre bemeldte Gaardepart, hvorfor Comparenten nu paastod at indstævnte Anders Michelsen, Lejlænding paa Gaarden Sletten vorder ved denne Rettes Dom tildømt at fratræde og ryddiggiøre den paastævnte Jordepart til Brug og Beboelse af Citanten Johannes Olsen Hope under

1797: 93

en hvis Daglig Mulct for hver Dag han maatte sidde den forventende Dom overhørig, til førstk: Paaske rette Fardag 1798, samt desuden at erstatte Citanten dette aftvungne Søgsmaals, den passerede Udsigelse og videre paagaaende Omkostninger i det mindste med 16 rd, hvorefter Comparenten med Exception mod alt urigtig og ubeviist i Indstævntes sidste fremlagde Indlæg, indlod Sagen Dom den han nu paastod uopholdelig optaget.
Efter Paaraab mødte ey indstævnte Anders Michelsen Sletten, {mødte}
Sagen optages.

Derefter blev publiceret.

1. Aflyst Niels Andersen Heljepladsets Obl: til Myndtl: Martha og Lisbeth Aamunds Døttre tilsam/m/en 80 rd med Pant i Gaarden **Heljepladsen** No: 97, datr: 20de Januarii 1792 og tingl: 27de April 1792 efter Qvittering af 4de December 1797.
2. Een Do: fra Do: til David Nielsen Nedre Fyllingen stor 190 rd med Pant i **Heljepladset** No: 97, datr: 5te Maji 1787 og tingl: 5te October 1787 efter Qvittering af 4de December 1797.
3. Tingl: en Obl: udgivet af Niels Andersen Heljepladsen til Ole Ingebrigtsen Dahl stor 350 rd med 1ste Panteret i 20 M/ark Smør i **Heljepladsen** No: 97 datr: 4de December 1797 indført fol: 304
4. Et Vilkaarsbrev fra Elias Johannesen Houcheland til Johannes Nielsen og Hustrue Brithe Anders Dotter \paa/ endeel Aarlig Levekaar af ½ Løb Smør, 1 Mæle Malt og ½ Huud i **Houcheland** No: 12, datr: 6te October 1797 indført Folio 303.

Alle 4re Documenter henhører til **Schiolds Skibreede**

5. Aflyst Ole Christensen Tosches Obl: til Knud Christiansen Laachøen stor 250 rd med Pant i Gaarden **Tosche** No: 56, i **Herløe Skibreede**, datr: 12te October 1786 og tingl: 14de samme Maaned, efter Qvitteringer fra Creditorerne af Dags dato
6. Trende Qvitteringer tegnet paa Skiftebrevet efter Karie Rasmus Dotter Tosche, sluttet 3de December 1794, fra Iver Christensen Hauchland, Johannes Christensen Willanger og Niels Rasmussen Marøen, hvorved disse var udlagt endeel Jordeparter i Gaarden **Tosche** No: 56 i **Herløe Skibreede** indført fol: 305
7. Et Skjøde fra Ole Christiansen Tosche til Major Ameln paa 13 ½ M/arke/r Smør, 9 M/ark Fisk, 6 Kander Malt og ¼ Faar i Gaarden **Tosche** No: 56 i **Herløe Skibreede**, datr: 15de Maji 1797 indført fol: 252 med Attest.
8. Aflyst David Olsen Mangers Obl: til Consul Allexander Wallace & Søn stor 80 rd med Pant i **Sørelie (Søre Lie)** No: 32 \i **Radøe Skibr:**/, datr: 12te October 1787 og tingl: næste Dag efter Qvittering af 7de November 1797.

9. Et Deele brev af 24de October 1797 efter Sisselle Lars Datter Indre Sæbøe hvorved 1 7/65 M/ark Smør i **Landsvig** No: 62 for 5 rd blev udlagt Datteren Martha Hans Datter gift med Aamund Larsen Indre Sæbøe for Arv indført fol: 237 med Attest, denne Anpart er beliggende i **Herløe Skibreede**.

10. Et Skjøde fra David Olsen Mongstad til Ole Davidsen paa ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i **Mongstad** No: 34 i **Alenfits Skibreede**, datr: 8de November 1797 indført fol: 304 med Attest.

11. Een Obl: fra Ole Davidsen Mongstad med Curator David Olsen Mongstad til Iver Bang stor 200 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i **Mongstad** No: 34 i **Alenfits Skibreede**, datr: 8de November 1797 indf: fol: 304

12. Et Pantebrev fra Johannes Jensen Rivenæs til Ole Johannesen Waxdahl stor 60 rd med 2den Panteret i 18 M/ark Smør og ½ Faar i **Rivenæs** No: 66, i **Mielde Skibr:** datr: 4de December 1797 indført fol: 303.

13. Et Vilkaarsbrev fra Lars Iversen Thuenæs \Tvedt/ til Iver Larsen Thuenæs og Hustrue Christie Michels Datter paa endeel Aarlig Levekaar af ½ Løb Smør og ½ Qvarter Malt i **Thuenæstvedt** No: 39, i **Arne Skibreede**, datr: 4de Decbr: 1797 indf: fol: 303.

1797: 93b

14. Et Skiftebrev efter Lars Iversen Hodne sluttet 13de Septbr: 1797, hvorved 18 M/ark Smør og 6 Kander Malt i **Hodne** No: 67 i **Lindaas Skibreede** blev udlagt 5 Creditorer, Sterboe Enken og Arvinger, indført Folio 319.

Penge Opbydelse

1. Blev opbuden til Udlaan den Sum/m/a 50 rd der tilhører Myndtlingen Martha Amunds Dt: fra Kirkebircheland Myndtl: No: 97 imod Reskript mæssig Underpant og 1ste Prioritets Ret men da ingen meldte sig der ville modtage sam/m/e modtog Sorenskriveren sam/m/e for [at]? lade dem indsætte i den Kongl: Cassa.

2. Ligeleedes blev opbuden til Udlaan 30 rd der tilhører Myndtlingen Lisbeth Amunds Dt: \Myndtl: No: 95, imod Reskript Mæssig underpant og 1ste Prioritets Ret i Jordegods, og da ingen indfandt sig som ville modtage sam/m/e til Laan, blev de af Sorenskriveren taget i Forvaring for at lade dem indsætte i den Kongl: Casse imod Kongl: Obligation.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med dette Ting at udrette blev det sluttet og ophævet.

Jersin

Extra Ret for Schiold Skibreede 1797.

Aar 1797 den 16de Decbr: blev Extra Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen, af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de 2de Laugrettesmænd nemlig Jens Iversen Mollendahl (Møllendahl) og *Torjersen (Torjer) Nielsen Lunggaarden, for der at behandle et Extra Tings vidne Sag for Schiold Skibreede.

Pr: *Frille som befalet Actor mødte og producerede den udtagne Tingsvidne Stævning af 13de hujus paategnet Lovlig forkyndt for de deri benævnte, tilligemed en Copie af Stiftets Høye Ordre til Comparenten, under 4de d: M:, hvis Original findes fremlagt ved det …(?) ……(?) Anledning ved en Extra Byetings Ret optagne *Tingsvne (Tingsvidne), betreffende Siur Lies Uroligheder, og Adfærd i Politie Arresten. Dernest producerede Actor skriftlige

Qvæstioner til det indstævnte Vidne af Dags Dato, hvorpaa han begjerede Vidnets Svar indhæntet.

Bemeldte Stævning, Gjenparten af Actions Ordren og Qvæstionerne indtages her efter hin anden.

Efter Paaraab mødte ey Siur Andersen Lie eller hans Defensor Pr: Spismacher, men det indkaldte Vidne mødte og vedtog lovlig Varsel og blev derpaa fremstillet

Johannes Michelsen boende paa Gaarden Borge,

1797: 94

og Lensmand for Schiold Skibreede, aflagde Eed og vandt til de fremlagde Qvæstioner; Til 1ste Joe paa 5te \Dag/ Var Siur Andersen Lie i Vidnets Huus, under hans Opsyn, og i 2de Dage hos en anden Mand i Schiold Skibreede. Til 2det Joe Siur Andersen Lie viiste \sig/ for det meste i de Dage han var hos Vidnet meget urolig med støyen og Allarm, og forekom Vidnet gandske afsindig, saa at Vidnet maatte holde 2de Mænd til Vagt over ham. Til 3de Jo Siur Lie udlod sig ofte med trudsler imod Vidnet saaledes at han skulle slaae helsen af ham eller giøre ham anden ulykke, fordie Vidnet ey \ville/ slippe ham paa frie Foed, og efter Forlangende af Siur Andersen Lie lod Vidnet ham hensende paa Arbeide hos en Mand i Schiold Skibreede, saaledes som i 1ste qvæstion er forklaret, og efter at han havde været i Arbeide der i 2de Dage var det han undveeg som \ingen/ vidste af, og skulle have taget Veien sør igiennem Langedahlen kaldet, i Schiold Skibreede, {og} til Byen.

Actor begjerede der efter Tingsvidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, om mueligt til i Morgen, da sam/m/e skal giøres Brug af i Stifts Over Retten førstk: Mandag den 18de hujus.

H: L: Jersin

Aar 1797 den 18de Decbr: blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Huus i Bergen af den Constit: Sorenskriver Jersin, i Nærværelse af efterskrevne 4 Laugrettesmænd nemlig 1. Ole Sivertsen 2. Anfind Olsen, begge af store Sandvigen, 3. Jens Iversen Møllendahl, og 4re Torjer Nielsen Lunggaarden

og blev da udi Sagen anlagt af Hr: Foged Unmack som Actor imod Amund Michelsen Indre Kielen afsagt saadan

Dom

Af de førte Vidner har 1ste og 2det Vidne forklaret at Tiltalte Amund Michelsen Indre Kielen den 10de Augusti dette Aar indfandt sig i Klagerinden Sygnie Michels Dotters Forældres Huus paa Gaarden Fundenæs og da ville fratage hende et Aaklæde eller Sænge Dækken, for derved at ville søge Erstatning for den Gave han havde givet hende imedens \han/ skulle have været forlovet med hende, og da han tog Aaklædet af Sængen greb Sygne Michels Dotter ham i Haaret for derved at holde ham tilbage og da var det at Tiltalte Amund Michelsen trak op den Kniv, som disse Vidner har forklaret at have seet ham med i Haanden, for efter hans opgivende at ville afskiere de Haar som Sygne Michels Dr: havde taget fat i og som Vidnerne har forklaret at have seet. Heraf kan sees at de begge har været i Klam/m/erie sam/m/en, og at Amund *Michels dertil havde givet Anledning ved \at/ fratage \hende/ {…..} det forbemeldte Sænge Dækken. Det 3de 4de 7de 8de og 9de Vidne forklarer at Tiltalte Amund Michelsen paa den

1797: 94b

Tiid han var i Tieneste i Aaret 1794 hos 3de Vidne Lars Nielsen Ruus i Lindaas Skibreede og hos 6te Vidne Peder Erichsen af Herløe Skibreede, har viist utroskab og hos dem begaaet Tyverie, hvilket *Tilte (Tiltalte) Amund Michelsen tillige inden Retten selv har tilstaaet, og saaledes er dette factum til fulde beviist, men \at/ det af ham stiaalne Gods er Eierne bleven tilbageleveret, er godtgiort saavel ved de førte Vidners Forklaring som de Bestiaalnes egen Tilstaaelse, saa at der ingen Erstatning til dem derfore kan finde Stæd. Den fremlagde Præste Attest af 29de Septbr: dette Aar viiser at Tiltalte Amund Michelsen er døbt 24de Julii 1776 og altsaa nu i sit Alders 22de Aar.

Thi kiendes hermed og døm/m/es for Ret Amund Michelsen Indre Kielen bør for hans udviiste Overlast mod Piigen Sygnie Michels Dotter Fundenæs og for det første Gang Tiltalte og begangne Tyverie, i Følge Forordningen af 20de Feb: 1789, dens 1ste § at Arbeide i Bergens Tugthuus i 3 Maaneder samt at oprette dette Søgemaals Omkostning med 12 rd hvoraf 1 rd 24 s beregnes for det stemplede Papiir, 2 rd 3 mrk i Rettens Gebyhr og for Udskriften til Actor, 4 rd til Defensor for Umage og Skyds til Byen, og det øvrige til Actor for hafte Umage.

At fuldbyrdes i den Orden {de} Loven og de Konglige Anordninger foreskriver efter at denne Dom 15 Dage i Forveien har været Lovlig forkyndt under videre Lovlig Adfærd.

Jersin

Del D av NHL Tb. nr. 48 1796-1802 (Vårtingene 1798)

(1798: 94b)

Maaneds Ting i Bergen den 8de Januarii 1798.

Aar 1798 den 8de [Januarii] blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holdet Maaneds Ting af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de her foran fol: 91 anførte Laugrettes mænd

hvorda blev Først [publiceret]?

Een Placat som tillader alle Fiskende i Norge at udsætte deres Garn, baade Søndags Aften og de aftener, der foregaar Søn- og Helligdagene, datr: 13de Octobr: 1797.

Derefter blev udi Sagen anlagt af Johannes Olsen imod Lejlændingen Anders Michelsen Sletten betreffende Fravigelsen af hans i Leje havende Gaardepart, saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Efterat have tilkiøbt sig ved Skiøde af 4de April 1796 den Anpart i Gaarden Sletten skyldende 18 Mark Smør og ¼ Huud,

1798: 95

der beboes af Anders Michelsen som Lejlænding, har Citanten Johan/n/es Olsen ved Opsigelse af 19de Novembr: sam/m/e Aar udsagt bemeldte Lejlænding til at fraviige og ryddiggiøre samme for sig, som Odels og Boeslidsmand til nestkom/m/ende Fardag 1797 imod at erholde den udgivne Bygsel tilbage betalt, og paa det at den Indskrænkning som Forordningen af 18de Octobr: 1780 fastsætter i Henseende Lejlændingens Fravigelse af Jordeparten ikke skal udelukke ham derfra, har Citanten ved mundtlig Stævning, der er incamineret ved Høstetinget den 7de Octobr: 1797, ey allene Saggivet Lejlændingen til slig Fraviigelse, men end og at anhøre Beviis om hans Rettighed dertil som Odelsmand, efter at Parterne ey ved Forligelses Comissionen om denne Sags Afhandling kunde blive Eenige.

Af de fremlagde Adkomster er det klart at Citantens Moder Anna Anders Dotter i Følge Skiftebrev efter hendes første Mand Salomon Nielsen Yttre Hope begyndt 7de Januarii 1760 og sluttet 30te April sam/m/e Aar, samt tinglæst 30te Septbr: nestefter har været ejende denne Jordepart indtil hendes anden Mand Ole Johannesen Yttre Hope døde, da den igien i Skiftet efter ham af 22de Junii 1778 og tinglæst 5te Octbr: sam/m/e Aar blev udlagt til hende, Sagsøgeren som ældste Søn og Sønnen Anders Olsen, hvilken sidstes Anpart i Skiftet efter ham af 20de Julii 1779 og tinglæst 8de Octobr: sam/m/e Aar atter igien blev udlagt til hans Moder Anna Anders Dotter, Sagsøgeren og hans Halvbroder Salomon Salomonsen, og saaledes er Sagsøgeren Odelsmand til denne Jordepart, der alt fra 1760 af har været ejet af Sagsøgerens Moder, Sagsøgeren selv og hans Sødskende, men det vil dog paaligge Citanten i Følge Lovens 3 – 13 – 1 ved at sande det han selv vil beboe og bruge den til Fravigelse paasøgte Jordepart og er Boeslidsmand, saa og at tilbagebetale Sagvolderen hans udgivne Første Bygsel.

Sagvolderen Anders Michelsen Sletten har nægtet Sagsøgeren denne Rettighed at fratage ham sit Lejemaal i denne Gaard Sletten, hvilket erfares af det fremlagde Indlæg af 6te Octobr: 1797 og hvori han anfører at skal have anvendt eendeel Forbedringer paa Gaardens Huuser og videre, uden at han dog har anskaffet ringeste Beviis derom under denne Sag, heller ikke fremkom/m/et med noget Forsvar siden bemeldte 6te Octobr: 1797.

Thi kiendes Hermed og Dømmes for Ret Naar Citanten Johannes Olsen til neste Ret, i Sagvolderens lovlige Tilkaldelse, aflægger sin Eed at han selv vil bruge og beboe den ham som Odelsmand tilhørende og til Fravigelse paastævnte Anpart i Gaarden Sletten og tillige tilbage betale Sagvolderen

1798: 95b

Anders Michelsen Sletten den af ham udgivne første Fæste eller Bygsel, som denne enten godtgiør at have udgivet, eller i Mangel af fuldt Beviis, selv med Eed bekræfter at have udbetalt, tilpligtes Sagvolderen Anders Michelsen Sletten til neste Lovens Fardag der efter for Citanten Johan/n/es Olsen, som Odels Eiermand at fraviige og ryddiggiøre den til Leje hafte og paasøgte Anpart i Gaarden Sletten af Skyld Atten Marker Smør og Een Fierdedeel Huud.

Sagens Omkostninger ophæves paa begge Siider og Dom/m/en fuldbyrdes til sin Tiid under bestemte Vilkaar naar den i rette Tiid lovlig er bleven forkyndt 15 Dage i Forveien.

Dernest blev paaraabt de indstævnte Sager.

Nye Sag

Fogden Unmack imod Jacob Olsen Tvedt og Kari Clemets Datter.

Hr: Foged Unmack lod ved hans Fuldmægtig Rolfsen møde og tilkiendegav at have i Overeensstem/m/else med Forordningen af 3de Junii 1796 med Aftens Varsel og uden at vente videre Laugdag, til det i Dag beram/m/ede og befalede Maaneds Ting der afholdes i Constituerede Sorenskriver Hr: Jersin Boepæl i Bergen, ladet indkalde i Følge Amtets Actions Ordre af 31te Octobr: s: A: gift Mand Jacob Olsen Tvedt fra Sundfiord(?) og Enken Kari Clemets Dotter for 4de gange med hinanden sam/m/enavlede uægte Børn, at modtage Dom til velfortient Straf efter Lovene, samt at erstatte de paaløbende Omkostninger skadesløs alt efter den herom nærmere nedlæggende Paastand. Dernest fremlagde han Amtets Actions ordre med tilføyende at den derefter for de Tiltalte beskikkede Defensor Hr: Pr: Schnabel og lovligen var indkaldet til i Dag at møde, hvorefter han begjerede de indstævnte Personer paaraabt, og deres Tilstaaelse om factumet indhentet.

Pr: Schnabel mødte efter Hr: Foged Unmacks Beskikkelse af 6te D: M: i Følge Stiftets Foranstaltning som Defensor og forbeholdt de Tiltaltes Tarv.

Derpaa fremkom

Enken Kari Clemets Dotter nu i Logie hos Siur Størchsen i Store Sandvigen og forklarede at hun ved St: Hans Dags Tiider 1796 laae i Barsel paa Endre Gaarden under Byen med et uægte Drænge barn og hvortil nu Tiltalte Jacob Olsen Tvedt var Barnefader og ved Michaeli Tiider 1797 laae hun atter i Barsel paa Endre Gaarden under Byen med et Drengebarn, som hun havde avlet med bemeldte Jacob Olsen Tvedt

1798: 96

og har ikke for disse Lejermaale været under anden Action end hun betalt sine Lejermaalsbøder her i Byen.

Dernest fremkom

Jacob Olsen Tvedt og forklarede at være i Logie med Enken Kari Clemets Dotter i Store Sandvigen hos Siur Størchsen og tilstod at være Barnefader til de 2de af hende opgivne avlede uægte Drenge Børn og har været under Tiltale for det i Aaret 1796 begangne Lejermaal, her i Byen, dog ikke annerledes end at \han har/ hensat paa Vand og Brød i Følge en Kongl: *Reslution af 23de Decbr: 1796, hvorved han blev befriet for nogen videre Tiltale for det i Aaret 1797 {første} \anden/ Gang avlede Uægtebarn med Enken Kari Clemets Dotter, \for/ hvilket Lejermaal han da laae under Action under Nordhordlehns Jurisdiction.

Rolfsen begjerede paa Hr: Fogdens Vegne Anstand i Sagen paa 10 á 12 Dage, deels formedelst andre Embeds Forretninger og deels at de fornødne *Attest om de foregaaende 2de Lejermaale, tilligemed Udskrift af Nordhordlehns Justits Protocoll om det tilforn i Sagen passerede, hvilket sidste han af Dom/m/eren begjerede sig meddeelt, da det alt hindrede at kunde førinden slutte Sagen til Doms.

Da ingen havde videre at tilføre blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den af Actor forlangte Anstand bevilges til Onsdagen den 17de d: M:, da den atter bliver at foretage her i Sorenskriverens Huus i Bergen.

Nye Sag

Procurator Frile som Actor imod Siur Andersen Lie til Tingsvidne.

Pr: Frile mødte og producerede hans udtagne Tingsvidne Stævning af 29de Decbr: sidstl: paategnet forkyndt for alle vedkommende, tilligemed skriftlige qvæstioner til de indstævnte Vidner af Dags dato, hvorefter han begjerede de nu mødende Vidner fremstillet og deres Forklaring derpaa indtaget.

Alle de indstævnte Vidner nemlig Lars Ricoldsen Tongeland, Ole Monsen Borge og Michel Andersen ibidem, Anders Monsen Houge og Ole Jonsen Houge mødte og vedtog lovlig Varsel.

Derpaa frem [kom] som

1ste Vidne Lars Ricoldsen boende paa Gaarden Tongeland i Schiold Skibreede, aflagde Eed og vandt til de fremlagde skriftlige qv: Til 1ste Jo \i Novembr: Maaned/ Dagen efter at Siur Lie kom til Lensmand Johannes Michelsen Borge og forblev da hos Lensmanden i 24 Timer for at holde Vagt over Siur Andersen Lie. Til 2det Jo i den Tiid viiste Tiltalte Siur Lie {viiste} sig meget uroelig og forekom Vidnet at være afsindig, eller som et Galt Men/n/eske, og tillige viiste sig Malischen{sk} imod Lensmanden, og Tiltalte Siur Lie viiste sig saa urolig at de havde tillavet Baand for at Binde ham med, men blev dog ey iværksat Til 3de Ney veed intet herom, da Vidnet reiste fra Lensmandens Huus efter 24 Timers Forløb, og Siur Lie var tilbage

1798: 96b

hos Lensmanden efter hans bortreise derfra
Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev det demitteret.
2det Vidne Ole Monsen boende paa Gaarden Borge aflagde Eed og vandt til de fremlagde qvæstioner, Til 1ste Ney Vidnet var ikke hos sin Naboe Lensmand Johannes Borge for at holde Vagt paa Siur Lie, men Siur Andersen Lie kom op til Vidnet i hans Huus om Aftenen og forblev der en stund imellem, og da Vidnet ved saadan Lejlighed talte med ham forekom han Vidnet afsindig, hvilket han erfarede da han, tilligemed Michel Andersen Borge, fulgte Siur Lie til Gaarden Houge den 4de Dag efter at han kom til Lensmanden, for at faae Arbeide hos Anders Monsen Houge, og paa denne Maade kom han i fra Lensmanden, efter Forlangende af Siur Lie selv, for at faae sig Arbeide hos andre, og Vidnet saae Tiltalte Siur Lie ikke siden den Tiid førend han var kom/m/en her til Byen. Vidnet forklarede ellers at være boende paa sam/m/e Gaard som Lensmand Borge.
Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev det demitteret.
3de Vidne Michel Andersen tienende hos Lensmand Johannes Michelsen Borge, aflagde Eed og vandt til de fremlagde qvæstioner: Til 1ste Jo Vidnet som tiener Lensmand Borge var der den heele Tiid imedens Siur Lie opholdt sig hos ham, og holdt Tilsyn med Siur Lie af og til Til 2det Siur Lie viiste sig meget Onskabsfuld imod Lensmand Johannes Borge og udbad sig med trudsler imod ham saaledes at han skulle slaae helsen af ham eller giøre anden ulykke fordi Lensmanden ey ville slippe ham løs, eller paa fri fod, og holdt daglig Støy og Allarm i den Tiid han var hos Lensmanden, og Siur Lie forekom ellers Vidnet gandske afsindig, og som et Men/n/eske der var uden Samling og fra Forstanden, dog endeel Øyeblikke i meere og mindre Grad, og en Gang viiste Siur Lie sig saa afsindig at Lensmanden havde tillavet et Baand for at binde ham med, men det blev dog ey iværksat, og saadan Galenskab udviiste han baade Nat og Dag saa at der maatte holdes Vagt over ham. Til 3de Jo. Efter forlangende af Siur Lie lod Lensmanden ham gaae i Arbeide hos de 2de indstævnte Mænd paa Houge, og Vidnet fulgte Siur Lie der hen den 4de Dag efter at han var kom/m/en til Lensmanden, i Følgeskab med Ole Monsen Borge, og tog han da først ind hos Anders Monsen Houge, hvorfra Vidnet da vente tilbage Hiem igien og lod Siur Andersen Lie forblive tilbage

1798: 97

og videre vidste Vidnet ey at forklare.
4de Vidne Anders Monsen boende paa Gaarden Houge i Schiold Skibreede, aflagde Eed og vandt til de fremlagde Sp: Til *4de Siur Lie kom til Vidnet Tiisdagen i Novembr: Maaned, eller 4de Dag efter at han kom til Lensmand Borge, og forblev hos Vidnet 1 ½ Dag Til 2det Jo Siur Lie forekom Vidnet som afsindig og som et galt Menneske der manglede paa Forstanden, og udrettede intet Arbeide, og efter 1 ½ Dags Forløb gik Siur Lie ud af Vidnets Huus og da han savnede ham gik han ud for at opsøge ham, og fandt ham da gaaende ude paa Marken ved en Elv, og da Vidnet gik hen til ham for at faae ham hiem med sig, tog Siur Lie en stor Saug, som han havde med sig, for at ville prygle Vidnet med, men fik han dog overtalt at følge tilbage med sig hiem, og sam/m/e Dags Eftermiddag, undveeg han atter fra Vidnet, uden hans Vidende, og blev da borte indtil \første/ Søndagen efter i Novembr: Maaned, da han atter kom tilbage til Vidnet og tog da en Skind Skræppe kaldet, og undveeg atter sam/m/e Dags Søndags Eftermiddag, og siden saae Vidnet ham ikke førend han kom paa \Veien/ til Byen, hvor han da traf Siur Lie ved Houcheland strax oven for Byen, og da var Siur Lie saa reent afsindig {at Vidnet} saa at Vidnet ikke torde tage fat paa ham eller tale til ham. Vidnet forklarede ellers at Siur Lie var ikke hos det andet indstævnte Vidne Ole Jonsen Houge, viidere end han bragte der ind eendeel af sit Tøy.

5te Vidne Ole Jonsen boende paa Gaarden Houge aflagde Eed og vandt til de fremlagde Sp: Til *4de Ney Siur Lie var ikke hos Vidnet videre end han der indsatte endeel af sit Tøy af Arbeids Reedskab, men var hos hans Naboe Anders Monsen Houge, uden at han udrettede noget Arbeide, som Vidnet saae, og ellers forekom Siur Lie Vidnet som afsindig og rasende, og Vidnet vidste intet videre at forklare til oplysning i denne Sag, da han strax efter Siur Lies Ankomst paa Gaarden Houge reiste til Byen, hvor han forblev et Par Dage.

Procurator Frile fremstillede dernest som godvillig mødende Vidner Vagtmæster Fasmer under Vagtmæster (undervaktmester) Iver Axnæs og Vægter Anders Pettersen for hvilke han begjerede fremsat følgende Spørsmaale 7de Var det Vidnet, som efter Siur Andersens Lies Ankomst her til Byen fra Lensmand Borge afhentede ham fra et Stæd her ved Byen Fløen kaldet, efter hvis Ordre skeede dette og veed Vidnet Anledningen her til? 8de Hvorledes og i hvilken Tilstand forefandt Vidnet Siur Lie paa dette Stæd og hvor blev han derfra henbragt? 9. Er det Vidnet bekiendt at Siur Lie derefter blev hensat i Daare Kisten, og hvad som her til var Aarsagen? 10. Om Vidnet er bekiendt at Siur Lie imedens Han hensad i Politie Arresten førend han kom til Lensmand Borge var saa uroelig i sit Adfærd at han maatte bindes, og var Vidnet med at forrette

1798: 97b

dette?

Derpaa fremkom i Orden som

6te Vidne Vagtmæster Bendix Fasmer i Bergen aflagde Eed og vandt til de Protocollen tilførte Sp: Til 7de \Jo/ Den 23de November \1797/ var Vidnet efter Politimester og Raadmand Olsens Ordre op efter Landet for [at]? tage Siur Lie i Arrest og fandt ham da oppe ved Fløen kaldet, og dette skeede i Anledning af at Siur Lie havde forfulgt Politiemæster Olsen fra Kalfaret af og lige ned til Byen, som et rasende eller afsindigt Menneske, dog uden at skulle have rørt ved Politiemæsteren, men vel brugt uforskamme Udtrykker \imod ham/, hvilket Vidnet hørte da \han/ kom med Siur Lie ind i Politimæsterens Huus om Aftenen bemeldte 23de Novbr: Til *2det Da Vidnet tog Siur Lie oppe ved Fløen fandt \han/ ham uvillig til at følge med sig til Byen, \men/ da Vidnet tillige med endeel Vægtere hvoriblandt Anders Pettersen, tvang ham til \at/ gaae med, fulgte han siden med dem gandske rolig, indtil han kom ind i Politie Mæsterens Huus hvor han da imod Politi Mæsteren viiste sig uforskam/m/et i Skieldsord, og var gandske afsindig, eller rasende, og blev fra Politiemæsteren henbragt til Politi Arresten den 23de Novbr: 1797 om Aftenen. Til 9de Jo Vidnet var selv med og bragte ham ind paa Daare Kisten den 28de Novembr: nestefter og det formedelst hans urolighed, da han {brække} i Arresten brække i Stykker i sit Galenskab en nye Sænge Karm, et Laag til et Natskrin, samt brækket i tu Laaset for den yderste Dør til Arresten. Til 10de Jo Vidnet var med den omspurgte Tiid og sat ham først i Jern, hvilke han brækkede sønder, og siden maatte de binde ham med Taug, formedelst hans Urolighed.

7de Vidne Undervagtmæster Iver *Watnæs i Bergen (nevnt Axnæs ovanfor) godvillig mødende Vidne aflagde Eed og vandt Til 9de Jo Vidnet var med nestforrige 6te Vidne og bragte Siur Lie i Daare Kisten den 28de Novembr: 1797, og det af Aarsag som af 6te Vidne er forklaret, med hvilket han i et og alt var eensstem/m/ig i Henseende Forklaringen til dette Sp: Til 10de i et og alt eensstem/m/ig med nestforrige 6te Vidne.

Pr: Frile frafaldt de foregaaende Spørsmaale nemlig 7de 8de Sp:, da dette Vidne ikke vidste noget til Olysning herom.

Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev det Demiteret.

8de Vidne Anders Pettersen Vægter og boende i Bergen, godvillig mødende, aflagde Eed og vandt til de Protocollen tilførte Sp: til 7de 8de 9de og 10de Sp: i et og alt eensstem/m/ig med 6te Vidne, med hvilken han var tilstæde de

omvundne Stæder og Tiider
Procurator Frile, som intet videre havde at tilføre Tingsvidnet begjerede det passerede saaledes sluttet og sig beskreven meddeelt.
Pr: Spismacher, som Defensor for Tiltalte Siur Andersen Lie, som ved dette Tingsvidnes Begyndelse førend Vidne førelsen begyndte blev *Paaraab, men mødte ikke tilstæde.
og da nu ingen havde videre at tilføre blev *blev dette Tingsvidne sluttet og skal blive Procurator Frile beskreven meddeelt.

Stævne Vidner

I Følge Amtets Resolution paa en af Lensmand Johannes Borge indsendt Ansøgning af (ope rum) 1797 blev end videre udnævnt som Stævne Vidner i Schiold Skibreede nemlig Anders Andersen Lille Soleim, Niels Iversen Fløen og Lars Larsen Søraas, og disse bekræftede nu med Eed at ville forrette deres Pligter med Troskab og Reedelighed som Kaldsmænd efter Forordningen [af] 3de Junii 1796 den 18 §.

Derefter blev publiceret følgende Documenter

1. Et Deelebrev efter Hans Hansen Syltøen og Hustrue Kari Niels Dr:, af 8de Januarii 1798, hvorved til Sønnen Niels Hansen Syltøen blev udlagt 15 Mark Fisk i Hitzøen No: 41 i Sartors Skibr: for 37 rd 3 mrk, og 9 Mark Fisk i Telle No: 26, for 17 rd 5 mrk, og 11 2/5 Mark Fisk i Søre Fielde \No: 89/ for 20 rd, indf: fol: 308, hvorhos fulgte Attest
2. Et Ditto efter Niels, Anna og Kari Michels Børn, af 8de Januarii 1798, hvorved til Broderen Niels Hansen Syltøen blev udlagt 6 Mark Fisk i Telle No: 26 i Sartors Skibreede for 18 rd indf: fol: 309 hvorhos fulgte Attest.
3. Afl: en Obl: udgivet af Major Christian Ameln til Jacob Saaning i Bergen, stor 1200 rd med Pant i Gaarden Nedre Næsset No: 145 i Schiold Skibr:, datr: 29de Decbr: 1787 og tingl: 5te Octobr: s: A: efter Qvittering af 12te Decbr: 1797.
4. Tingl: et Afkald til Peder Nielsen Sættenæs No: 49 i Lindaas Skibr: fra Mons Bessesen i Bergen for hans Arv 1 rd 3 mrk 8 s: i A: B: fol: datr: 4de Januarii 1798 og indf: fol: 308.
5. Een Obl: fra Major Christian Ameln til Myndtlingen Christian Olsen fra Tosche stor 81 rd med 1ste Panteret i 13 ½ Mark Smør, 9 Mark Fisk, 6 Kdr Malt og ¼ Faaer i Tosche No: 56 i Herløe Skibr:, datr: 9de Decbr: 1797 og indf: fol: 310.
6. Et Skiftebrev efter Ole Erichsen Oxnæs, begyndt 27de Octobr: og sluttet 13de Decbr: 1797, hvorved 1 pd 5 1/5 Mark Smør og 16 4/5 Mark Fisk i Oxnæs No: 16 i Lindaas Skibr:, blev udlagt til Sterboe Enken Siri Knuds Dotter Oxnæs og hendes 5 Børn, indf: fol: 312.
7. Et Skiøde fra Com/m/erce Raad Koren og Hr: Secratair Koren til Assessor Kruger paa Gaarden Huusebøe \No: 59/ af Skyld 2 Løber Smør og 1 ½ Tønde Malt, Bratzhoug No: 60 af Skyld ½ Tønde Malt og ½ Vog Fisk, samt en Anpart i Koursbøe No: 61 af Skyld ½ Løb S:r og ¼ Tønde Malt, alt i Herløe Skibr:, datr: 11te Novembr: 1797 og indf: fol: 306, hvorhos fulgte Attest.
8. Een Opbydelse af Hr: Assessor Kruger til Odelsmændene af forbemeldte Gaarder Huusebøe, Bratzhoug og Koursbøe at indløse sam/m/e uden den i Loven befalede Tiid, datr: 22de Decbr: 1797, og indf: fol: 307.

9. Et Skiøde fra Niels Monsen Kielstad til Major Amelen paa 8 8/9 Mark Smør 4 20/27 Kande Malt i Erstad No: 81 i Herløe Skibr:, datr: 8de Decbr: 1797 og indf: fol: 311, hvorhos fulgte Attest.

10. Et Skiøde fra Comerce Raad Koren paa egne og Broder Hr: Secratair Korens Vegne til Lars Andersen Aarhuus paa 12 Mark S:r og 4 Kander Malt i Sæbdahl No: 30 i Radøe Skibr:, datr: 6te Januarii 1798 og indf: fol: 309, hvorhos fulgte Attest.

11. Een Obl: fra Lars Andersen Sæbdahl til Madame Ingebor C: Sal: Sorenskriver Arentz, stor 160 rd med 1ste Panteret i 12 Mark S:r og 4 Kdr Malt i Sæbdahl No: 30 datr: 6te Januarii 1798 og indf: fol: 310.

12. Et Deelebrev efter Ingebor Lars Dr: Bouge, af 8de Januarii 1798, hvorved til Moderen Ingebor Knuds Dr: Bouge blev udlagt 1 2/7 Mark Smør og 6/7 K:de Malt i Bouge No: 36 for 7 rd, i Radøe Skibr:, indf: fol: 308, hvorhos fulgte Attest.

13. Afl: en Obl: fra Anders Andersen Schare til Madame Garman stor 99 rd med Pant i Schare No: 32 i Alenfits Skibr:, datr: 11te Junii 1791 og tingl: 26de Octobr: s: A: efter qvittering af 1ste Decbr: 1797

14. \Tingl:/ Et Skiftebrev efter Martha Ivers Dotter Lechnæs af 20de Decbr: 1797 hvorved 19 1255/1694 Mark S:r for 90 rd i Ole Rasmussens Brug i Lechnæs No: 71 i Alenfits Skibreede blev udlagt til Sterboe Enkemanden Ole Rasmussen Lechnæs og hands 3 Børn og 4 5/28 Mark Smør i Rasmus Rasmussens Brug i Lechnæs for 26 rd blev udlagt til Sønnen Simon Gudmundsen, indf: fol: 308.

15. Et Ditto efter Ole Monsen Hitland sluttet 28de Decbr: 1797, hvorved ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt i Hitland No: 78 blev udlagt til *til Sterboe Enken Gurie Daniels Dotter Hitland hendes 4 Børn og en Obl: Creditor, indf: fol: 312.

16. Afl: Peder Røslers Obl: til Peder Evie stor 450 rd, med pant i Huusebygningerne paa Grønestølen kaldet i Store Sandvigen No: 64, datr: 15de Junii 1795 og tingl: 28de Novbr: s: A: efter qvittering af 12te Decbr: 1797.

17. Tingl: en Obl: af Peder Røsler til Hr: Agent Wollert D: Krohn stor 499 rd med 1ste Panteret i Pladsen Grønestølen med Huusebygninger, i Store Sandvigen No: 64, datr: 12te Decbr: 1797 og indført fol: 312.

18. Et Auctions Skiøde fra Madame Seehuuses Sterboe til Hr: Agent Tornøe paa eendeel Huusebygninger i Store Sandvigen under 1ste Rode No: 30, datr: 8de Septbr: 1797 og indf: fol: 314 hvorhos fulgte Attest.

19. Een Obl: fra Agent Tornøe til Syge Huus Stiftelsens Cassa stor 1000 rd med 1ste Panteret i Huusebygningerne under 1ste Rode No: 30, datr: 8de Januarii 1798 og indf: fol: 313

20. Afl: Niels Iversens Obl: til Ole Johan Steen stor 99 rd med pant i et Huus under 1ste Rode No: 48 i Sandvigen, datr: 3de Octbr: 1789 og tingl: 21de Novembr: s: A:, efter qvittering af 3de Octobr: 1797.

1798: 99

21. Et Skiøde fra Lars Evie med fleere til Enken Gurine Kirstine Friderichs Dr: paa et Huus i Store Sandvigen under 1ste Rode No: 48, datr: 11te Decbr: 1797 og indf: fol: 312, hvorhos fulgte Attest.

22. Een Obl: af Enken Gurine K: Friderichs Dr: i Sandvigen til Mad:me Marthe Sophie Steen, stor 99 rd med 1ste Panteret i et Huus i Sandvigen under 1ste Rode No: 48, datr: 13de Decbr: 1797 og indf: fol: 311.

23. Et Skiftebrev efter Elen Kirstine Niels Dr: begyndt 24de Febr: og sluttet 16de Novembr: 1797, hvorved Vaanhuuset \og et Nøst/ i Store Sandvigen under 2den Rode No: 4 blev udlagt til Sterboe Enkemanden Jon Georg Grybel og Sønnen, indf: fol: 307 og 308

24. Een Obl: fra Jens Nielsen Grimen til Niels Monsen Yttre Brudvig, stor 40 rd med 1ste Pante Ret i ½ Løb S:r og 6 Kander Malt i Grimen No: 17 i Schiold, datr: 8de Januarii 1798 og indf: fol: 313.

25. Afl: en Obl: udgiven af Madame Seehuusen til Etats [Raad]? Krohn, stor 399 rd med Pant i et Huus i store Sandvigen, datr: 14de Maji 1788 og tingl: 4de Junii s: A: efter qvittering af 14de Aug: 1797

Da ingen havde videre med Tinget at udrette efter 3de Udraab blev det ophævet.

Jersin

Extra Ret for Arne Skibreede 1798.

Aar 1798 den 17de Januarii blev en Extra Ret sat i Sorenskriverens Huus i Bergen, i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd, som her foran fol: 91 ere anførte, for at behandle en Lejermaal Sag, anlagt af *Foden (Fogden) imod Jacob Olsen Tvedt og Enken Kari Clemets Dotter efter Udsættelse fra den 8de d: M:

Fogden Unmack æskede Sagen i Rette imod de Tiltalte gift Mand Jacob Olsen Tvedt fra Jylster og Enken Kari Clemets Dotter og bad at de maatte blive fremkaldet og aflægge Forklaring om det af hende ved St: Hans Tiider 1796 Avlede Barn, først dets Daab blev comfirmeret i Kirken den 17de Febr: 1797, og hvad Aarsagen dertil var, og for det andet om \de/ ikke have Avlet tilsam/m/en 4 Uægte Børn, og 3de hvad deres Alder er.

Defensor Pr: Schnabel var tilstæde og begjerede for de nu tilstædeværende indkaldte fremsat følgende Contra qvæstioner: 1. Om ey de mellem hinanden førinden de Ansøgte den Kongl: Dispensation havde avlet 2de Børn, som begge til Daaben vare antagne? 2de Om ey det 3de Barn ligeleedes var fød førend deres indgivne allerunderdanigste Ansøgning om at bevirkes Ægteskab paa de i Ansøgningen anførte Grunde til forrige Ægteskabs Ophævelse.

Derpaa fremkom

1. Enken Kari Clemets Dotter og forklarede

1798: 99b

at have avlet med Tiltalte Jacob Olsen Tvedt 4 uægte Børn nemlig et Piige Børn i Aaret 1792, 2de Piigebørn i Aaret 1793, hvilke Lejermaale var begaaet imedens hun boede paa Pladsen Tvedt eller Tvedtræet, og et Drængebarn i Aaret 1796, og noget efter St: Hans Dag blev dette barn fød og Hiem/m/edøbt og Aarsagen hvorfore sam/m/e ikke blev comfirmeret i Daaben førend i Febr: Maaned \1797/, som Præste Attesten indeholder, var at de Søgte om den erholdte Kongl: Dispensation af 23de Decbr: 1796, og det 4de Barn avlede hun i aaret 1797, og betalte til Byefogden i Bergen for det i Aaret 1796 {avlede} \begangne/ {uægtede Barn} Lejermaal med 6 rd. Af disse af hende avlede uægte Børn er ikkun i Live 2de deraf. Endelig forklarede hun at være i sit 37 Aars Alder siden Michaeli 1797, og hvilket Laugrettet skiønnede af hendes udseende at være rigtig.

Derefter forklarede hun til de fra Defensors Siide fremsatte qvæstioner Til 1ste Jo hun havde avlet 2de Børn som havde været antaget til Daaben førend der blev søgt om den Kongl: Dispensation, men det eene af de i aaret 1793 avlede Piige Børn og Tvillinger var død fød, og det 4de Barn i 3die Barselseng var fød førend Ansøgningen til den erholdte Kongl: Dispensation blev afsendt.

Derefter fremkom

Jacob Olsen Tvedt og forklarede at være Barnefader til de af Kari Clemets Dotter opgivne og avlede 4 uægte Børn og Aarsagen hvorfore det i Aaret 1796 avlede uægtebarn

med Kari Clemets Dotter ey blev Comfirmeret i Daaben førend i Febr: 1797 var at de søgte om en Kongl: Dispensation, som de siden har erholdt af 23de Decbr: 1796 i Forventning ved sam/m/e at blive fritagen for videre Straf, som han ved dette Lejermaal end videre kunde have tilvendt sig, \og ellers sagde Jacob Tvedt at have begaaet disse 4 Lejermaale imedens hans Kone endnu lever/ Endelig angav Tiltalte Jacob Olsen Tvedt at være i sit 45 Aars Alder, og hvilket \ Dom/m/eren og/ Laugrettet skiønnede efter hans udseende at være rigtig. Til Slutning anmeldte Jacob Tvedt at være fød paa Gaarden Giesdahlen i Jylsters Præstegjæld i Synfiord og comfirmeret i bemeldte Jylsters Præstegjeld af da værende Sognepræst Hr: Heiberg, da han var omtrent 17 Aar gam/m/el.

Derefter forklarede han til de fra Hr: Schnabels frem-

1798: 100

satte 2de qv: Til 1ste Jo. Til 2de Ney det 3de Barn, som han avlede i Aaret 1796 med Kari Clemets Dotter var ey fød før end efter at Ansøgningen til den erholdte Kongl: Despensation var afsendt.

Fogden bad dernest [om] Anstand i Sagen til i Dag 8te Dage da han ikke paa mindre Tiid formedelst det forhen i denne Sag passerede, der som nødvendig maae gjennemgaaet til ydermeere Oplysning om det paastævnte factum, ligesom og en nøyere Forklaring fra Byefogden om de i Byen i Aaret 1796 forøvede Lejermaale, saavelsom og en Attest fra Sognepræsten til Dom Kirken endnu maatte indhentes, hvilket alt foraarsager at den forlangte Tiid vil medgaae.

Defensor forbeholdt det fornødne.

Derpaa blev af Dommeren

Eragtet

Den af Actor forlangte Anstand bevilges til i Dag 8te Dage den 24de d: M:, da den atter bliver at foretages her i Sorenskriverens Huus i Bergen om Eftermiddagen Kl: 2 Slet.

Jersin

Extra Ret for Arne Skibreede 1798

Aar 1798 den 24de Januarii blev Extra Retten sat i Sorenskriverens Huus af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som her foran fol: 91 ere anførte, undtagen i stæden for Jens Iversen Mollendahl der havde forfald var af ham tilformaaet og sad en gam/m/el Laugrettesmand Peder Rasmussen Nobben efter Udsættelse fra den 17de d: M:

Fogden æskede Sagen i Retten og derhos tilkiendegav at da han af det forhen i Sagen passerede siden Aaret 1793 fandt fornøden at indhente Sogne præsten til Jylster Hr: Doths Attest om Tiltalte Jacob Olsen Tvedts Kone endnu var i Live, og til den Ende med Dags Nordre Post har Reqvireret sam/m/e, saa udbad han sig Sagen udsat til sam/m/e indløber, hvilket da strax skal blive anmeldt til Sagens videre Frem/m/e.

Defensor Pr: Schnabel forbeholdt de Tiltaltes Tarv.

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den af Hr: Actor forlangte Udsættelse bevilges, og saa snart Anmeldelse fra sam/m/e bliver Sorenskriveren {bliver} indberettet at den ommeldte Attest er indløben skal de Tiltalte og deres Defensor blive tilvarslet naar Sagen igien {skal} bliver foretaget.

Jersin

1798: 100b

Maaneds Ting i Bergen den 5te Febr: 1798

Aar 1798 den 5te Febr: blev i Sorenskriverens Huus i Bergen foretaget Maaneds Ting af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som ved Maaneds Tinget den 4de Decbr: var tilstæde og her foran fol: 91 ere anførte

Derefter blev publiceret følgende Kongl: Forordninger

1. Forordningen om Tamperrettens Afskaffelse i Danmark og Norge, samt at de Norske Consistori Retters & Landemoders (Landemot) Behandlinger og Dom/m/e i *Gjestlige (Geistlige) Sager skulle her efter indstævnes umiddelbar for Høyeste Ret m: v: datr: 1ste Decbr: 1797.
2. Forordningen for byder (forbyder) at giøre Arrest eller Indførsel i *i Haandværks Reedskaber eller andre saadanne Ting, der ere nødvendige til Skyldneres Nærings Drift, saalænge der findes andre Ting i Debitors Boe, som ere tilstrækkelig til Sikkerhed eller Fyldestgivelse for Creditors Lovlige Fordring, datr: 15de Decbr: 1797.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager

Nye Sag

Proc: Karhs imod Martha Anders Dr: Thune

Pr: Kahrs mødte og producerede sin udtagne skriftlige Rettes Stævning af 20de f: M: i Lovforkyndt Stand, tilligemed Attest fra Forliigelses Com/m/issionen at Sagen der forgjæves har været søgt mindelig foreenet, og til Hiem/m/el for Søgemaalet fremlagde Citanten den indstævntes originale Beviis af 8de Julii f: A:, hvortil han Refererede sig, og i Følge Stævningen paastod Dom for det paasøgte Krav og i Omkostninger 10 rd, hvormed han submitterede Sagen Dom.

Bemeldte Stævning Attest fra Forligelses Com/m/issionen og Reversen indtages her efter hinanden.

Paagjældende Martha Anders Dr: Thune mødte ey efter Paaraab og Sagen optages.

Johannes Olsen Hope Contra Anders Michelsen Sletten.

Pr: Balchen mødte for Citanten Johannes Hope og fremlagde en under 19de Januarii sidstl: udtagen Stævning, hvorved indstævnte Anders Michelsen Sletten paa Lovlig Maade er kaldet at anhøre den Citanten under 8de Januarii d: A: paalagde Eed, aflagt, og deels at høre ham erklære sig villig at udbetale til Anders Michelsen Sletten Bygselen for den Citanten \tilhørende/ og af indstævnte boende Jordepart med 17 rd. Til Afbetienning under

1798: 101

Eedens Aflæggelse foreviiste Comparenten Doms Acten i forbemeldte Sag, hvilken han begjerede sig tilbageleveret med Rettens Paategning.

Johannes Olsen Hope var nu Personlig tilstæde ved Retten og erklærede sig villig at aflægge den ham paalagde Eed, og tillige at udbetale Anders Michelsen Sletten de forbemeldte 17 rd i Bygsel, i hvilke begge Tilfælde Comparenten begjerede den indstævnte paaraabt.

Pr: Spismacher mødte for Anders Michelsen Sletten og protesterede imod Eds Antagelse af Johannes Olsen, da den første finder sig høylig fornærmet ved den ergangne Underrets Dom af 8de Januarii sidstl: hvorefter den sidste saa il…dig(?) vil aflægge den ham paalagde Eed,

Thi da Anders Michelsen agter at paaanke bemeldte Dom og til den Ende har begjeret Acten beskreven, saa begjerede Comparenten denne Sags Anstand til neste Maaneds Ting for at anviise den udtagne Stifts *Oberf Rets Stævning til Sagens appelation.

Pr: Balchen paastod Citanten tilladt at aflægge Eeden i Overeensstem/m/else med Dom/m/en og den til i Dag udtagne Stævning, saa meget meere som de indstævnte ikke med Attest har godtgiort at have begjert Acten in forma beskreven, og desuden burde allerede i Dag have foreviist en udtagen og forkyndt Stævning til Stifts Over Retten naar han ville vente at man skulle troe at han ville indanke nærværende Sag, der desuden medfører den Vanskelighed at han maae have opreisning til alt hvad han ved første Instans behøvede og formente at anvende til sin Fordeel, Comparenten i Tilfælde derfor om den forlangte Udsættelse bevilges, forbeholdt Citantens Lovlige Ret til indstævnte Anders Michelsen for alt det Tab og Skade han maatte paaføres ved denne Sags uforsvarlige Ophold og Hindring i dens Tilendebringelse. Comparenten vedblev derfore sin Paastand om Eedens Aflæggelse af Citanten.

Pr: Spismacher igientog sin Protest i Conformité med Forordningen af 5te Novbr: 1723 og paastod Sagens Udsættelse.

Citanten betalte i Rettens Gebyhr 1 rd 52 s: og Sagvolderen betalte i Tilsvars Penge og for Udsættelsen 52 s:

og Citanten blev tilbageleveret den anviiste Dom af 8de d: M: med Rettens Anviisnings Paategning.

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Da Sagvolderen har opgivet at ville indanke den afsagde *Giemtings (Hiemtings) Dom af 8de Januarii 1798, der har foranlediget denne Paastævning til i Dag, og det er Dom/m/eren noksom bekiendt at Doms Acten af Sagvolderen er forlanget in forma beskreven og leveret

1798: 101b

Penge til det stemplede Papiir, kan Dom/m/eren ikke nægte den forlangte Udsættelse, men sam/m/e bevilges til den neste Maaneds Ting den 5te Martii førstkom/m/ende.

Beedigelse af Taxations Forretning

Erich Nielsen Ervig og Peder Erichsen Aastvedt mødte og fremleverede en af dem under Dags dato afholden Taxations Forretning over 1 pd 12 Mark Smør og 9 Kdr Malt i Biercheland No: 96 i Arne Skibreede, der er vurderet for 310 rd og beedigede sam/m/es Rigtighed i alle Deele, samt denne Taxt *ved (er?) skeed efter slige Jordeparters nærværende Gangbare Priis i Kiøb og Salg, uden Hensyn enten af Venskab eller Fiendskab til Eieren deraf Ole Gregoriussen Biørcheland.

Derefter blev publiceret følgende Documenter

1. Et Bygselbrev fra Amund Larsen Indre Sæbøe til Niels Larsen Indre Sæbøe paa 4 ¾ Mark Smør og 5/72 Faaer i Indre Sæbøe No: 10 i Radøe Skibreede, forhen brugt af Bygselmanden som Eier, datr: 5te Febr: 1798 med Revers.
2. Tingl: en Paategning af Com/m/erce Raad Koren paa egne og Broderen Hr: *Com/m/erce *Raad (Secratair?) Korens Vegne, Af 21de Decbr: 1797, tegnet paa en Contract imellem Assessor Krøger og Opsidderne paa Bratzhoug, Huusebøe og Koursbøe No: 59, 60 og 61. i Herløe Skibreede, angaaende Forkiøbs Retten af disse Gaarder, datr: 28de April 1797 og tingl: 16de Maji s: A:, indf: fol: 316.
3. Tingl: et Skiøde fra Tosten Johannesen Watle til Jon Michelsen Furrenæs paa 1 pd 3 M/ark Smør og 6 Kdr Malt i Watle No: 65 i Mielde Skibreede, datr: 27de januarii 1798 og indf: fol: 317 hvorhos fulgte Attest.

4. Afl: Tosten Johannesen Watles Obl: til Lensmand Johannes Fougstad stor 80 rd datr: 7de Januarii 1795 og tingl: 4de Junii s: A:, med pant i Watle No: 65 i Mielde Skibreede, efter Qvittering af 28de Januarii 1798.

5. Tingl: en Pante Obl: fra Anders Larsen Miaatvedt til Jomfrue Marie C: L: Geelmuyden stor 90 rd med 1ste Panteret i 7/33 Parter i Alversunds Kirke, samt 6 Mark Smør og 6 Kdr Malt i Nore Leivestad No: 59 i Alenfits Skibreede og 15 3/11 Mark Smør og 7 7/11 Kdr Malt i Miaatvedt No: 87 i Herløe Skibreede, datr: 21de Octobr: 1797 og indf: fol: 316

6. Een Kiøbe Contract imellem Com/m/erce Raad Koren og Haldor Knudsen angaaende Kiøbet af en Anpart af Skyld 24 Mark S:r i Nøetvedt No: 40 i Radøe Skibreede, datr: 20de Junii 1797 og indf: fol: 317

7. Et Skiøde fra Com/m/erce Raad Koren paa egne og Broderen Secratair Korens Vegne, til Haldor Knudsen paa 24 Mark Smør i Nøetvedt No: 40 i Radøe Skibreede, datr: 5te Febr:

1798 og indf: fol: 316

8. Een Obl: af Haldor Knudsen Nøetvedt til Madame Ingeborg C: Sal: Sorensk: Arentz stor 160 rd med 1ste Panteret i 24 Mark Smør i Nøetvedt No: 40 i Radøe Skibreede, datr: 5te Febr: 1798 og indf: fol: 317.

9. Een Obl: fra Enken Martha Anders Dr: Thune til Jon Hagen i Bergen stor 226 rd med 1ste Panteret i hendes Vaanhuus i store Sandvigen under 2den Rode No: 50, datr: 3de Febr: 1798 og indf: fol: 316.

10. Afl: en Obl: fra Kari Ivers Dotter i Sandvigen til Jomfrue Berte Marie Storm, stor 16 rd med pant i et Vaanhuus i store Sandvigen under 2den Rode No: 32, datr: 23de Septbr: 1779 efter qvittering af 17de Decbr: 1797.

Extra Ret for Arne Skibreede 1798.

Aar 1798 den 14de Febr: blev Extra Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de *2 sam/m/e Laugrettesmænd som her foran fol: 91 ere anførte, i Følge Udsættelse fra den 24de f: M:

Fogden æskede Sagen i Rette mod Tiltalte Jacob Olsen Tvedt og Enken Kari Clemets Dotter efter at den under sidste Rettes Dag under 24de f: M: fra Doth Sognepræst til Jylsters Præstegjæld Reqvirerede Attest om den Tiltaltes Kone endnu var i Live, indløb den 9de dennes, og fremlagde sin Deduction i Sagen af Gaars dato med vedfølgende 3 Stykker Bielager, der bliver at vedhæfte Acten, og hvormed han ærbødigst indlod Sagen Dom.

Defensor Pr: Schnabel mødte og begjerede Sagen udsat til i Dag 14 Dage eller hvilken Tiid det for Dom/m/eren maatte falde beleilig, for at indhente nødvendige Oplysninger og Beviis til Giendrivelse i adskillige Begivenheder, paa hvad Actor Hr: Foged Unmack har i sit Indlæg af Gaars dato anbragt; imidlertiid begjerede Comparenten Udskrift af det her for Retten Protocollerede samt Hr: Foged Unmacks Deduction med Bielage udlaant.

Ved Forretningen var tilstæde begge de Tiltalte uden Baand og Fængsel.

Fogden forbeholdt det fornødne.

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den \af/ Defen\sor/ forlangte Udsættelse bevilges for at kunde faae Tiid til at besvare det fra Actor fremkomne og fremlægge de fleere eragtende fornødne Modbeviiser, men da *da

Dom/m/eren formedelst andre indtreffende Forretninger ey kan foretage denne Sag i Dag 14 Dage udsættes den til førstholdende Maaneds Ting den 5te Martii d: *M: da den atter bliver at foretage her i Sorenskriverens Huus om Formiddag Kl: 9.

H: L: Jersin

1798: 102b

Giæste Rets Sag for Herløe Skibreede 1798

Aar 1798 den 15de Febr: blev Gjeste Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de 2de Vidner og Laugrettesmænd Jens Iversen Mollendahl og Torsten Nielsen Lunggaarden, efter Forlangende af Hr: Jens Gran i Bergen, for at indhente de paa det ved Rougn (Rongn) i Herløe Skibreede forulykkede Slup Skib 2de *Sotre k: (kaldet) værende Skibs Forklaring

Ved Forretningen mødte tilstæde Hr: Jens Gran og fremlagde af Skipper *Johannes Erichsen \der/ førte Slup Skibet 2de *Sotre kaldet, og som ved Rongn i Herløe Skibreede, tilsadt eller forliste den 30te Januarii 1798, hans der over holdte journal, og fremstillede nu bemeldte Skipper *Lars Erichsen saavelsom 2de andre Mænd af Mandskabet for at beedige sam/m/es Rigtighed {og for under Eed at besvare de af Comparenten forfattede skriftlige qvæstioner, som han nu fremlagde og som var et kort udrag af den forbemeldte journal}

Derpaa frem kom

1. Skipper Johannes Erichsen boende i Bergen fremstod og efter at have hørt forelæst den af ham holdte Journal over Slup Skibet 2de Søstre kaldet, der er hiemhørende i Bergen og var Distineret til Lofoden i Nordland, bekrædtede han sam/m/es Rigtighed i et og alt med corporlig Eed og opragte Fingre efter Loven.

Derefter fremkom

2. Arne Torbiørnsen boende i Bergen og {Matros} \Styrmand/ paa Slup Skibet de 2de Søstre kaldet, aflagde Eed og vandt efter at den fremlagde {qvæstioner af Dags dato; Til 1ste, 2det 3de 4de 5te og 6te} \journal var ham forelæst/ jo i et [og] alt {som omspurgt} som journalen indeholder der i alle deele er rigtig

3de Mads Jonsen boende i Bergen, og \var/ Matros paa Slup Skibet 2de Søstre kaldet, aflagde Eed og vandt {til {\de/} fra Hr: Grans Siide frem <frem>lagde skriftlige qvæstioner} i et og alt eensstem/m/ig med nestforrige 2det Vidne.

Hr: Jens Gran som nu havde erholdet Skibs Folket paa Slup Skibet de 2de Søstre kaldet deres Forklaring eedelig indhentet begjerede Forretningen sluttet og sig beskreven meddeelt.

Derpaa blev over denne Forretnings Bekostning giort følgende Beregning

1. Sorenskriveren for denne Forretning	3 rd	3 mrk
2. De 2de Laugrettesmænd tillægges hver 1 mrk 8 s.		3 mrk
	---	---
	4 rd	

Hvilke Fiire Rigsdaler Hr: Riqvirenten haver at betale

Jersin

Maaneds Ting i Bernæstangen den 1ste Martii 1798.

Aar 1798 den 1ste Martii blev paa Tingstædet Bernæstangen holdet Maaneds Ting af den Const: Sorenskriver Jersin i Nærværelse af de til dette Ting opnævnte 4 Laugrettes mænd, som her foran fol: 82 ere anførte.

Derpaa blev først publiceret de sam/m/e 3 Forordninger og Placat, som ved Maaneds Tingene i Bergen den 8de januarii og 5te Febr: d: A: er læste og her foran fol: 94 og 100 ere registrerede og end videre blev publiceret, som …(?)

4. Et Reskript af 10de Febr: 1798 betreffende at alle Faste Eiendeele der ere udlagt umyndige i Skifter, skal ved Extract paa ustemplet Papiir tinglæses uden nogen Betaling.

Dernest blev publiceret følgende Documenter

1. Een Obl: udgivet af Johannes Olsen Biørndahl til Iver Bang i Bergen, stor 200 rd med 1ste Pante Ret i 18 Mark Smør og 12 K: M: i Biørndahl No: 55, i Echanger Skibreede, datr: 17de Novbr: 1797, og indf: fol: 320.
2. Afl: sam/m/e Debitors Obl: til Lensmand Niels Olsen Echnæs, stor 70 rd med Pant i Biørndahl No: 55, datr: 31te Martii 1796 og tingl: 19de Maji s: A: efter qvittering af 17de Novbr: 1797.
3. \Tingl:/ Et Skiøde fra Niels Nielsen Reveim den yngre til Hillebrandt Harmens paa 8 K: M: og 24 Skil: Penge i Klefland No: 26 i Hosanger Skibreede, datr: 14de Aug: 1797 og indf: fol: 320, hvorhos fulgte Attest af 8de Januarii 1798.
4. Et Skiftebrev efter Ole Jonsen Axelbierg begyndt 20de Octobr: 1797 og sluttet 12te Decbr: s: A:, hvorved 6 Mark Smør i Axelbierg No: 45 i Watzwærns Tinglaug for 200 rd blev udlagt til Panthaveren Claus Andersen Qvale, indf: fol: 320.
5. Et Afkald fra Jon Jensen Nedre Aas No: 20 i Echanger Skibr: som nye anordnet Værge for Myndtlingen Femja(?) Knuds Dr: Arvelod der tilsam/m/en [er] 54 rd 82 s: Regnsk: No: 344, til den forrige Værge Niels Magnesen Wælland, datr: 1ste Martii 1798 og indf: fol: 321.
6. Een Obl: fra Niels Magnesen Wælland til Siur Nielsen Dyrcholbotten stor 80 rd med 1ste Panteret i 21 Mark Smør og 8 K: M: i Wælland No: 18 [i Echanger Skibreede], datr: 28de Octobr: 1797 og indf: fol: 320 og 321.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet.

Jersin

Maaneds Ting i Bergen den 5te Martii 1798.

Aar 1798 den 5te Martii blev i Sorenskriverens Huus i \Bergen/ af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som ved Maaneds Tinget den 4de Decbr: 1797 var tilstæde og her foran fol: 91 ere anførte, holdet Maaneds Ting.

Og blev først Publiceret det sam/m/e Reskript af 10de Febr: 1798, som ved Maanedstinget i Bernæstangen blev publiceret og her oven for ere anført under No: 4.

Og blev da paaraabt de indstævnte Sager

Pr: Spismacher mødte for Anders Michelsen Sletten og anviiste hans udtagne Ober Rettes appelations Stævning imod Johannes Olsen Hope af 3de hujus, hvilken han begjerede sig med Rettens Paategning tilbage.

Pr: Balchen mødte [for] {Ole} Johannes Olsen Hope og Reserverede det fornødne.
Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

I Følge den anviiste Ober Rettes Appelations Stævning af 3de Martii d: A:

1798: 103b

bliver denne Sags videre Behandling stillet i beroe indtil Stifts Ober Rettes Dom er falden i Hoved Sagen, neste Maaneds Ting, som atter holdes her i Sorenskriverens Huus den 11te April førstkom/m/ende.

Beedigelse af Taxation

Mons Hansen Westerlie og Lars Olsen Eichaas mødte og fremlagde en af dem under Dags dato afholden Taxations Forretning over 18 Mark Smør og 1 Mæle Malt i Gaarden Bruraas No: 55 i Arne [Skibreede], hvorpaa til Myndtlingen Mons Nielsen Regnsk: No: 456 er Pantsat, hvilken Gaardepart er taxeret for 130 rd, og \at/ de \har/ ansat denne Taxt, efter Jordegodsers nærværende Priis uden til enten Fiendskab eller Venskab til Eier deraf Ole Siursen bekræftede de nu med Eed og oprakte Fingre efter Loven.

Pr: Kahrs Contra Martha Anders Dr: Thune

Pr: Kahrs mødte og anmeldte at Sagvoldersken Martha Anders Dotter Thune i store Sandvigen siden denne Sag blev optaget til Doms har rettet for sig i Mindelighed for de paastævnte 20 rd til afg: Ole J: Steens Sterboe, hvorfor han har begjeret Stævningen udleveret for at til bage levere Sagsøgerske sam/m/e med qvittering saavel for de foran benævnte 20 rd, som de faste Omkostninger og til saadan Ende erklærede han Sagen ophævet, uden at Dom i denne Henseende maatte afsiges.

Fogden imod Jacob Olsen Tvedt og Kari Clemetsdr:

Pr: Schnabel som Defensor fremlagde en Attest fra Klokkeren til Dom Kirken Hr: Kiærumgaard af Dags dato, som viiser at de Tiltalte ey efter Mundtlig opgivende, som Comparenten, for at vinde Tiid, hos dem havde efterspurgt, har til sidst Com/m/uniceret i Dom Kirken den og de sam/m/e berørte Tiid, han maatte derfore udbede de Tiltaltes nærmere Examination i denne Henseende, for at frembringe det Lovbefalede i denne Begivenhed, ligesaa meldte Defensor at han endnu ikke havde kundet erholde de Attester, som i Henseende Tiltaltes Moralske Forhold uden hvad den fra Hr: Fogden Unmacks Siide fremlagde Udskrift af Nordhordlehns Justits Protocol, for saavidt en Sag forhen mod disse bemeldte Personer, begyndt 6te Maji 1794 og sluttet 8de Octobr: 1796, indeholder p..(?) 6, hvortil Comparenten henviiste, endskiøndt bemeldte Sag ved Kongl: allernaadigst Resolution af 23de Decbr: 1796, frem-

1798: 104

lagt fra Hr: Fogden Unmack qva Actor, sub No: 4, er hævet for de af Tiltalte Jacob Olsen Tvedt med Kari Clemets Dotter begangne Lejermaale, og hvoraf trende erfares til den Tiid at være passerede, hvorfore Defensor eerbødigst maatte indstille at erholde Sagens Anstand omtrent i 14 Dage efter Dom/m/erens forefindende Lejlighed, som Comparenten saa meget meere tør vente, da han til adskillige publiqve Forretninger, saavelsom Dom/m/er, som Sagfører i Byen og paa Landet er Constitueret, hvilke Forretninger ey have givet Comparenten Tiid til at handle meere Speciel udi denne Sag, og fra Landet at faae indhentet

de i saadan Begivenhed behøvende Oplysninger. I øvrigt forbeholdt Comparenten de Tiltaltes Tarv og forbeholdt nærmere Besvarelse paa Hr: Fogden Unmacks Indgivne Deduction.

Fogden Unmack, der med forundring havde anhørt Defensors Grunde for den forlangte Udsættelse, kunde ikke nægte at han mindst havde ventet at det viise Konge Bud for Justits Sagers Frem/m/e var aldeeles til siide Sat fra hans Siide. Hvad angaaer hans Forretninger som Advocat her paa Stædet, da var han og enhver bekiendt at de Justits Sager, som dem paalægges at udføres skeer forholdsmæssig til samtlige advocater \her/ paa Stædet, hvad enten det angaaer Actor, Defensor eller Dom/m/ers Pligters Udførelse, og derfore saa meget mindre kunde have forhindret ham at fuldføre denne Sag med de paaberaabte, skiøndt ubenævnte Beviisligheder, da han dertil har haft en Tiid af 3 Uger mindre end 2 Dage, uden alleene at frembringe videre end den i Dag producerede Attest, og hvortil endnu maae kom/m/e i Betragtning at han fra sidste Rettes Dag den 14. f: M: har haft til Brug, saavel Actors Deduction til Doms i Sagen, som de derved fulgte og paaberaabte Bielage. Endnu maatte Actor tilføye, i Henseende ..(?) Tiltaltes Moralske Carateer, hvorom Defensor, ved Løs Proclamation troer at kunde sætte det i saadant Lys at deres skam/m/elige og Beviislige Forhold, skulle derved kunde aldeeles tilside sættes. Actor paastod derfore Sagen frem/m/et til Doms

Defensor Pr: Schnabel Replicerede til Hr: Foged Unmacks Tilførte at han formeentlig har glemt at Comparenten er en af Byens beskikkede Stifts Oberrettes Advocater, som umuelig ikke her efter kand nedlade sig eller indtræde udi enhver foretagende Lands Sag, som dog aldrig, Comparenten har undslaget sig for uden Lovligt Forfald at udføre, og derfore troede han ey at kunde regnes til Last den af ham nu forlangte Udsættelse eller at han ey forhen har kundet frem/m/e videre udi denne Sag, Paa disse Grunde forventede Comparenten der fuldkom/m/en meener at kunde igien drive Hr: Actors tilførte at blive bevilget den begjerte Udsættelse, saa meget meere som Tiltalte der have største Formodning til Kongl: allernaadigst Benaadelse, ere paa frie Fod, og med største Stræbsomhed, sørger for deres sam/m/en avlede Børns opfor-

1798: 104b

string og ey er det almindelige {tilbørligt} til Byrde.

Fogden vedblev sin Protest imod Udsættelsen og paastod Sagens frem/m/e og optaget til Doms

Ved Retten mødte ey Tiltalte Jacob Olsen Tvedt, efter Paaraab men Tiltalte Kari Clemets {Dotter} mødte og fremstod nu og forklarede efter Defensors Forlangende {aflagde} at hun gik til Herrens Bord omtrent 4 á 6 Uger før Juule Tiider 1796 \sidste Gang/, uden at have comuniceret *sid (siden?) efter den Tiid.

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Efterdi de Tiltalte ere paa frie fod og ey arresterede, saa bevilges Defensor, under Ansvar om Ophold herved er foraarsaget, den forlangte Udsættelse til i Dag 14 Dage den 19de Martii førstk: \ da Dom/m/eren ikke før formedelst andre beram/m/ede Forretninger før kan foretage sam/m/e / og til hvilken Tiid han herved paalægges at fremkom/m/e med sin endelige Deduction i Sagen, da ingen fleere Udsættelser kan accorderes, undtagen dertil skulle gives desto større Grunde efter Forordningen af 3de Junii 1796, saa meget meere da han tilforn har nydt en Udsættelse fra 14de f: M: til i Dag; Til hvilken Tiid Laugrettet tillige haver at møde uden nogen videre Varsel, da Sagen atter bliver at foretage her i Sorenskriverens Huus bemeldte Tiid om Formiddagen Kl: 9.

Derefter blev publiceret følgende Documenter

1. Et Skiøde fra Niels Olsen Holmedahl til Niels Asbiørnsen Kleppestøe paa et Vaanhuus paa Kleppestøes Grund No: 5 i Herløe Skibreede, datr: 9de Januarii 1798 og indf: fol: 324

2. Een Obl: fra Niels Asbiørnsen Kleppestøe til Madame Bruus, stor 48 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus paa Kleppestøe No: [5] i Herløe Skibreede, datr: 23de Febr: 1798 og indf: fol: 323.

3. Et Skiøde fra Enken Synne Markus Dr: med fl: til Hans Iversen paa et Vaanhuus i 2den Rode No: 19, i Sandvigen, datr: 5te Martii 1798 og indf: fol: 324.

4. Afl: en Obl: fra Martha Anders Dr: Thune til Jon Hage stor 226 rd, datr: 3de Febr: 1798 og tingl: 5te sam/m/e, med Pant i Huusebygningerne i Sandvigen under 2den Rode No: 50, efter qvittering af 5te Martii 1798.

5. Tingl: en Ditto af sam/m/e Debitrix til Madame Ingebor C: Arentz stor 600 rd med 1ste Pante Ret i Huusebygningerne i Sandvigen under 2den Rode No: 50, datr: 5te Martii 1798 og indf: fol: 323.

6. Een \Fornyelses/ Paategning paa en Obl: udgivet af Simon Olsen Yttre Taqvam til Lodvis og Kari Niels Dr: tilsam/m/en 30 rd datr: 3de Junii 1774 og tingl: s: D:, med 1ste Panteret i 1 pd S:r og 1/3 Faar i Yttre Taqvam No: 37(?) i Arne Skibreede, datr: 27de Januarii 1798 og indf: fol: 322.

7. Et Afkald fra Niels Olsen Ulvesetter No: 70 i Arne Skibr: som nye Anordnet Værge for Myndtl: Mons Nielsen {Westerlie} Ulvesetter, hans Arv 57 rd 4 mrk, Regnsk: No: 456 datr: 5te Martii 1798 og indf: fol: 322 til Værgen Mons Hansen Westerlie.

1798: 105

8. Et Afkald til Abraham Olsen Øvre Sælvig \No: 59/ [i Arne Skibreede] fra Martha Knuds Dr: for hendes Arv 12 rd 3 mrk 10 s: i A: B: fol: 575 datr: 3de Martii 1798 og indf: fol: 321.

9. Een Paategning af 5te Martii 1798 fra Ole Siursen Bruraas paa hans Obl: til Erich Danielsen Melcheraaen, Mons Nielsen fra Ulvesetter og Ingebor Lars Dr: Melcheraae tilsam/m/en 80 rd med 1ste Prioritet [i] 18 Mark S:r og 1 Mæle Malt i Bruraas No: 55 i Arne Skibreede, datr: 5te Junii 1795 og tingl: n: D:, hvorved han giver Creditorerne Rettighed at bortsælge Pantet i Mangel af Rentens Betaling til Rette Tiid, indf: fol: 323.

10. Et Auctions Skiøde fra Madame Lampes Sterboe, til Lensmand Johannes Andersen Fougstad paa Gjestgiverstædet Alverstrøm/m/en og en Part i Søre Soltvedt No: 2 i Alenfits Skibreede, af Skyld 18 Mark Smør og 1 Mæle Malt, datr: 9de Januarii 1798 og indf: fol: 321.

11. En Obl: fra Johannes Andersen Fougstad til Frue Etats Raadinde Krohn, stor 1000 rd med 1ste Panteret i Gjestgiverstædet Alverstrømmen og 18 Mark S:r og 1 Mæl: Malt i Søre Soltvedt, No: 2 i Alenfits Skibreede, datr: 12te Febr: 1798 og indf: fol: 321.

12. Et Skiøde fra Ole Arnesen Yttre Eide til Lisbeth Ols Dotter datr: 9de Januarii 1798, paa indberegnet hendes forrige ejende Anpart heri 6 60/77 Mark Smør i **Øvre** Mundahl No: 73 i Alenfits Skibreede, indf: fol: 322.

13. Et Do: fra sam/m/e Sælger til Rangele Ols Dr: af s: d: og paa en lige Anpart i sam/m/e Gaard (Øvre Mundahl i Alenfits Skibreede), indf: fol: 322.

14. Aflyst Iver Iversens Obl: til Ole Johann Steen stor 199 rd med Pant i hans Huus i Store Sandvigen under 2den Rode No: 34, datr: 4de Maji 1793 og tingl: 26de November s: A: efter Qvittering af 1ste Martii 1798.

15. Tingl: Iver Iversens Obl: til Diderich von der Ohe stor 199 rd med 1ste Panteret i hans Vaanhuus i store Sandvigen under 2den Rode No: 34, datr: 2den Martii 1798 indført fol: 323.

16. Et Skiftebrev efter Michel Wintziansen Tøsøen af 22de Januarii 1798, hvorved 9 M/ark Smør og 3 Kander Malt i Tøsøen No: 83, blev udlagt til Sønnerne Maarten og Ole Michelssønner hver det halve med 4 ½ M/ark S:r og 1 ½ Kde: Malt, indf: Folio 318.

17. Et Ditto efter Elen Mons Dotter Schouge af 23de Januarii 1798, hvorved 7 1/5 M/ark Smør og 2/15 Huud i Leerøen No: 2, blev udlagt til Enkemanden Casten Hansen Schouge for 13 rd 2 mrk, en ubestemt Anpart i Laxevaagen Schartholmen for 10 rd, og 1 pd 3 M/ark Fisk i Schouge No: 37, for 81 rd, udi Gaarden Hammersland No: 32, 13 31/35 M/ark Fisk, for 14 rd er udlagt til Fuldsøster Dotteren Anna Knuds Dotter gift med Mons Hansen Øvre Golten og Fuldsøster Dotteren Karie Knuds Dr: hver det halve med 6 33/35 M/ark Fisk Udi Gaarden Hummelsund No: 6, 9 3/5 M/ark Fisk for 60 rd der igien er udlagt til Fuldbroderen Knud Monsen Leerøen for Arv, indført fol: 318.

18. Et Ditto efter Anna Jons Dotter Store Sangolt, sl: 23de Januarii 1798, hvorved et Vaanhuus bestaaende af en Stue med et Kammer og en Sval, staaende paa Gaarden Store Sangolts Grund, for 35 rd blev udlagt Sterboe Enkemanden Johannes Salamonsen Store Sangolt og Søn Salamon Johannesen den første 25 rd 3 mrk og den sidste 9 rd 3 mrk, indført Folio 318.

19. Et Ditto efter Karie Jacobs Dotter Warøen, af 25de Januarii 1798, hvorved 2 ¾ M/ark Fisk i Warøen No: 8, for 18 rd blev udlagt til Enkemanden Hans Andersen Warøen, indført Folio 318.

20. Et Ditto efter Ole Olsen Nordeide af 30te Januarii 1798, hvorved 2 pd 6 M/ark Fisk i Nordeide No: 55, blev udlagt til Enken Britha Thomas Dotter Nordeide og hendes 5 Børn, og en Anpart udi Gaarden Tøsøen No: 83 af Skyld 2 2/3 M/ark Smør og 8/9 Kande Malt for 12 rd blev udlagt Sterboe Enken Britha Thomas Dotter, indført Folio 319.

21. Et Ditto efter Johannes Rasmussen Nipen af 26de Januarii 1798, hvorved 6 M/ark Fisk i Telle No: 26, blev udlagt Enken Brithe Ulves Datter Nipen, udi Gaarden Øvre Børnes No: 4 af Skyld 13 75/384 M/ark Smør for 40 rd blev udlagt til Datteren Agothe Johannes Datter gift med Knud Johannesen

1798: 105b

Børnæs, Udi Gaarden Nipen No: 27 af Skyld 23 ½ M/ark Fisk, blev udlagt til Sønnerne Ulve og Rasmus Johannessønner Nipen, hver det halve med 11 ¾ M/ark Fisk. Udi Gaarden Midttvedt No: 25 af Skyld 1 pd 3/5 M/ark Fisk, blev udlagt til Sterboe Enken Britha Ulves Datter Nipen med fleere. 1/10 Part i Laxevogen Ertzerholmen for 24 rd der igien er udlagt til Sterboe Enken Britha Ulves Datter Nipen, indført Folio 319.

22. Et Skiftebrev efter Lars Iversen Hodne, sluttet 13de Septbr: 1797 hvorved 18 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Hodne No: 67, blev udlagt til Sterboe Enken Brithe Mons Datter Hodne og 3 Arvinger samt 5 Creditorer, indført fol: 319 i Lindaas Skibreede.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre at tilføre, og med det samme frem kom et

Afkald fra Grim Willumsen til Johannes Knudsen Børnæs for hans tilfaldne Arvelod 9 rd 4 mrk 14 s i A: B: fol: efter Broderen Willum Willumsen Børnes, indført fol: datr: Januarii 1798.

samt en

Indførsels Forretning af 3de April 1797, hvorved der blev giort Indførsel og Udlæg i Debitor Anders Heibergs tilhørende Gaard Toftegaard No: 21 af Skyld 1 Løb S:r og 1 Tde: Malt med Besætning, for resterende Kongl: Skatter for 1796 af Beløb 140 rd 82 s samt Omk: 14 rd 36 s

H: L: Jersin

Extra Ret for Arne Skibreede [1798]

Aar 1798 den 19de Martii blev Extra Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen, af den *constiuerede Sorenskriver, i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som ved Maanedstinget var tilstæde, efter Udsettelse fra den 5te Martii sidstleeden.

Pr: Schnabel som Defensor fremlagde en Skriftlig Stevning til Vidnernes Afhør i denne Sag, i Henseende til de Tiltaltes Moralsche Forhold i den seenere Tiid, ligesaa fremlagde han skriftlige Qvæstioner til Vidnerne af Dags dato, og forbeholdt fleere efter Omstændighederne.

Bemeldte Stævning og Qvæstioner indtages her saalydende.

Derefter fremkom som

1. Vidne Anders Olsen boende i Sandvigen, aflagde Eed og vandt til de skriftlige Qvæstioner fra Defensors Siide, Til 1ste Jo Vidne har kjendt Jacob Olsen Tvedt fra Børne Aarene af og siden fremdeeles, men Enken Karie Clemmets Datter der ey er hans Hustrue, har Vidnet ey kjendt for viidere end som andre fremmede, Til 2det Jo for saavidt Vidnet kjender Jacob Olsen har han opført sig skikkelig og Stræbsom eller Arbeidssom.

Pr: Schnabel begjerede tillige dette Vidne tilspurgt, Om Inqvisiten veed nogen foregaaende Tiltale har været Tiltalt for nogen Ulovlig Handling uden for denne, hvilken Forklaring nemlig Comparenten edskede af Vidnet og ey af Inqvisiten som ingen lunde kan Vidne om sig selv, og hvori en Feil Nævnelse i Spørsmaalet er anført. Derefter for-

1798: 106

klarede Vidnet til den fremsatte sub Qvæstion, Ney veed ikke at Tiltalte Jacob Olsen Tvedt har været tiltalt for saadanne Handlinger som Spørsmaalet Indeholder, da han i den seenere Tiid Mesten Deels har haft slet ingen Omgang med ham; Til 3de Jo, Tiltalte Jacob Olsen Tvedt er i Arbeide tilligemed Vidnet i Sandvigen for en Ustævnt Persohn, hvorfore han erholder sin Dags Løn for sit Arbeide.

Derefter forklarede Vidnet til de fra Actors Siide fremsatte Spørsmaale, Til 1ste og 3de Sp: frafaldt Actor, Til 2det strax efter Michaelie 1797 indfandt Tiltalte Jacob Olsen Tvedt sig med Enke Karie Clemmets Dr: i store Sandvigen hvor de endnu er boende, Til 4. Ney Vidnet veed ey om Jacob Olsens Hustrue endnu er i Live, men ved at han med sin Kone har 2de Ægtebøren som endnu lever, Til 5te Ney veed intet derom, Til 6te For saavidt Vidnet veed {har} \er/ Jacob Olsen Tvedt ikke {er} meere Drukkenbolt end mange Andre.

Da ingen havde Vidnet viidere at Tilspørge blev det Demitteret.

2. Vidne Lars Jonsen boende i store Sandvigen aflagde Eed og vandt til de fra Defensors Siide fremlagde Qvæstioner, Til 1ste Jo Vidnet har kjendt Jacob Olsen Tvedt for alt hvad godt er, men kjender ey til hans Hustrue; Til 2det Jo ligesom 1ste Vidne, men for saavidt Konen Angaaer Henholdt Vidnet sig til det i 1ste Spørsmaal anførte, Til 3de Jo Tiltalte Jacob Olsen Tvedt er i Arbeide hos en Ustævnt Persohn i Sandvigen hvorved han fortiener sin Dagsløn.

Defensor frafaldt den fremsatte Sub Qvæstion for dette og de øvrige Vidner, for ey at fremføre Urimeligheder.

Derefter forklarede Vidnet til de fra Actors Siide fremsatte Spørsmaale, Til 1ste Vidnet har kjendt Jacob Olsen Tvedt i en Tiid af 8 á 9 Aar, Til 2det kom først at boe i \Sandvigen i/ Fellesskab med Enken Karie Clemmets Dr: efter Michaelie 1797; Til 3de Veed at være i Arbeide med ham, Til 4de Ney veed intet herom at forklare, Til 5te Ney veed intet herom, Til 6te ligesom første Vidne.

Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev det Demitteret.

3. Vidne David Johannesen boende i Sandvigen aflagde Eed og vandt til de fremlagde skriftlige Qvæstioner fra Defensors Siide, Til 1ste Har ey kjendt Tiltalte Jacob Olsen Tvedt førend en Tiid af 6 Uger fra nu af og kjender slet ikke til Konen, Til 2det Jo i den korte Tiid Vidnet har været i Arbeide med den Tiltalte har han ikke erfaret Andet end reedelighed og Flid, Til 3de Jo Vidnet har været i Arbeide med den Tiltalte den Omspurgte Tiid hvorved han har Fortient sin Dagsløn.

Derefter forklarede Vidnet til de fra Actors Siide fremlagde Sp: 1ste 2det og 3de Spørsmaal blev frafaldt, Til 4de Ney veed intet herom, Til 5te Ney veed intet herom, Til 6te ligesom 1ste Vidne.

Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge {Vidnet} blev det Demitteret

4. Vidne Ole Monsen boende i store Sandvigen aflagde Eed og vandt til de fra Defensors Siide fremsatte Spørsmaale {forklarede Vidnet} eensstemmig med 2det Vidne;

Actor frafaldt de fremsatte 3de Spørsmaale og Vidnet forklarede til 4de 5te og 6te ligesom 3de Vidne.

Da ingen havde Vidnet

1798: 106b

videre at tilspørge blev samme demitteret.

Actor fremstillede derefter som godvillig mødende Vidne

Sivert Størchsen hos hvem de Tiltalte er i Logie {og} \der/ aflagde Eed og vandt til de fra Actors Siide fremsatte skriftlige Spørsmaale af Dags dato, Til 1ste Har ey kjendt Jacob Olsen Tvedt og Karie Clemmets Dr: førend 3 Uger efter Michaelie 1797, da disse kom der hen for at erholde Logie hvor de endnu er boende, 2det og 3de Spørsmaal frafaldt Actor for dette Vidne, Til 4de 5te og 6te ligesom første Vidne.

Actor bad Vidnet tilspurgt som 7de Qv: Om de Tiltalte ikke har levet sammen som Ægtefolk i Sæng og Leje, i den Tiid de har erholdt sig i Vidnets Huus? 8de Om ikke Jacob Olsen Tvedt og Enken Karie Clemmets Dr: angav sig at være Ægteviede eller Ægtefolk med hinanden, da de bestilte eller indgik Logie hos Vidnet? Til 7de Ney veed intet til viished herom at forklare, da de Tiltalte har et Værelse eller Stue for sig selv, hvor Vidnet ikkun skielden har været udi, og hvori ikkun er en Sæng.

Derefter forklarede Vidnet efter Defensors forlangende, at til den Omspurgte Stue, hvor de Tiltalte Opholder sig gives et Sænge Kammer, hvor der kunde gives Anledning at opføre Sæng, hvilket Vidnet ikke har seet at være Opført eller at der har været Anbragt det mindste til Sængeleje derudinden, og Vidnet forklarede ikkun at have været faae gange i dette Værelse, i den Tiid de Tiltalte har Logieret hos ham.

Defensor begjerede Vidnet tilspurgt: Om han er viidende eller haver kundskab om Tiltalte Karie Clemmets Drs: Forhold og Levemaade i hvor lang Tiid han \har/ kjendt disse. Vidnet svarede til denne Sub Qvæstion, Vidnet har ey som forhen er forklaret kjendt de Tiltalte før end efter Michaelie Tiider 1797, da de hos \ham/ kom til Logie, og \Jakob/ angav sig da at have sin Hustrue med sig tilligemed *Børene (Børnene), for der at faae Logie som Ægtefolk, hvilket Opgivende Vidnet \troede/ at forholde sig Rigtig, da han ingen bekjendtskab førinden den Tiid havde til dem, og dermed er 8de Sp: fra Actors Siide besvaret.

Defensor udbad dette Vidne tilspurgt: Med hvilket udtryk Jacob Tvedt meldte sig da han betingede det omhandlede Logie? Dertil forklarede Vidnet at Tiltalte Jacob Tvedt foregav da han bestilte Logie hos Vidnet, at han tilligemed Kone og Børn, ville der være i Logie, og Vidnet har ey vidst andet end disse har været Ægtefolk forinden i den *seere (seenere) Tiid.

Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev samme demitteret.

1798: 107

Defensor Pr: Schnabel fremlagde derefter skriftlig Indlæg af Dags dato med deri paaberaabte Bielage No: 1 og 2, hvortil han sig Henholdt og indlod Sagen Dom. Bemeldte Indlæg indtages her.

Fogden Unmack Refererede sig til sin forlængst nedlagde Deduction i Sagen, og derhos benægtede Aldeeles alt det ubeviislige som Defensor ved Løse Skind Grunde lig med hans første Vidner til Forsvar for de Tiltalte, ligesom han derover var Overbeviist at den Respective Dommer i Overeenstemmelse med det Høy viise Kongebud ved Forordningen af 3de Junii 1796 vil lige Merke til hvad Ophold Defensor har giort i denne Sag, deels ved unødvendige Opsettelser og deels ved nu først at fremme en Vidne Stævning som han pligtede og kunde have udført første Retterdag i denne Sag, da han baade kjendte Persohnerne og hans i Dag fremførte Vidner, kunde Varsles og fremkomme her paa Stædet paa en 2 á 3 Timers Tiid.

Defensor Henviiste til hans Indlæg af Dags Dato, hvori de Grunde Anføres, hvorfore det ey har kundet være Anleedning at søge dette Tingsvidne før end just i Dag til hvilken Tiid Sagen var udsat, og saaledes kan ey nogen Efterladenhed tillægges Defensor i Sagens førelse her for Retten, hvor de Tiltalte ere og Forhaabentlig endnu intil viidere efter Hr: Actors Indlæg blive paa frie Food, da ingen Mistanke om deres Tilstædeblivelse kan være at Anbringe, hvor hos endog Defensor forbeholdt sig naar Hiemtings Dommen er falden, at ansøge Stiftet om de Tiltaltes viidere Frietagelse fra Arrest indtil Kongl: Allernaadigst Resolution i henseende det Paatalte kan være at erholde.

Begge de Tiltalte har fra Sagens begyndelse af i Dag {har} været tilstæde uden Baand og Fængsel, og Sagen Optages til Doms.

H: L: Jersin

Extra Ret for Arne Skibreede [1798]

Aar 1798 den 31te Martii blev Extra Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af sam/m/e Laugrettes mænd som den 19de d: M: var tilstæde og her foran fol: 91 ere anførte,

og da udi nestforestaaende Sag, anlagt af Fogden imod Jacob Olsen Tvedt og Enken Kari Clemets Dotter af Dom/m/eren og Meddomsmændene saaledes for Ret kiendt

Dømt og Afsagt

Ligesom Corpus Delicti er godtgiort ved den fremlagde Præste Attest fra Sognepræsten til Dom Kirken i Bergen Hr: Fleischer af 19de Januarii 1798 har og Tiltalte Jacob Olsen Tvedt tilstaaet Sigtelsen imedens hans Hustrue endnu lever at have begaaet dette paasøgte Lejermaal med Enken Kari Clemets Dotter, der tillige inden Retten har vedblevet denne Angivelse.

Foruden dette paasøgte Lejermaal er det godtgiort saavel ved Sognepræsten Hr: Fleischers Attest af 5te

1798: 107b

Januarii dette Aar og forbemeldte Præste Attest fra Hr: Fleischer af 19de sam/m/e Maaned som begge de Tiltaltes egen Tilstaaelse at Jacob Olsen Tvedt og Enken Kari Clemets Dotter har 3de Gange tilforn avlet Børn sam/m/en, nemlig første Gang i Aaret 1792. anden Gang 1793 og tredie Gang 1796 og endelig 4de Gang i Aaret 1797, der har foranlediget denne Action imod dem.

At det af de Tiltalte i Aaret 1796 avlede uægte Barn, som ved St: Hans Dags Tiid var fød til Verden, og Hiem/m/edøbt, {og som} først efter den fremlagde Præste Attest af 19de Januarii 1798 skal være bleven Confirmeret i Daaben den 17de Febr: 1797, var efter de Tiltaltes Forklaring foranlediget af den Aarsag at de ventede en Kongelig allernaadigst Resolution paa en af Tiltalte Jacob Olsen Tvedt indgivne Ansøgning om Formildelse i Straffen for de begangne Lejermaale.

Af den fremlagde Udskrift af Nordhordlehns Sorenskriveries Justits Protocol erfares at de Tiltalte ey har været Actioneret for det første begangne Lejermaal i Aaret 1792 førend de allerede anden Gang i Aaret 1793 havde haft Børneavling sam/m/en, hvilket skal være anlediget deraf at de Tiltalte havde lovet at rette for sig i Mindelighed, der ey af dem er skeed.

For disse 2de Lejermaale, saavelsom det seenere under Byens Jurisdiction begangne Lejermaal i Aaret 1796 er Tiltalte Jacob Olsen Tvedt bleven befriet for videre Tiltale og Straf, i Følge den Kongelige allernaadigste Resolution af 23de Decbr: 1796, imod at hensettes paa Vand og Brød i 14 Dage, hvilken Straf han har udstaaet efter Attest fra Hr: Byefogden Bentzon, som er fremlagt ad acto under No: 5.

Foruden at den fremlagde Gjenpart af Stiftets Com/m/unication til Hr: Fogden af 3de Desbr: 1796, saavelsom Defensors Anførsel i sin Deduction, viiser det Tiltalte Jacob Olsen Tvedt ey har indløst den ham forundte Kongelige allernaadigste Bevilling af 19de Novembr: nestforhen, at være skildt med sin Kone Brithe Tollevs Dotter Strand fra Bord og Sæng, ophæver dog denne ikke Ægteskab Baandet imellem han og bemeldte hans Hustrue, som endnu lever, efter Sognepræsten Hr: Doths Attest af 27de Januarii 1798.

Tiltalte Jacob Olsen Tvedt har inden Retten den 17de Januarii 1798 opgivet at være 45 Aar gam/m/el og Enken Kari Clemets Dotter at være 37 Aar gam/m/el, hvilket af Dom/m/eren og Laugrettet i Følge Forordningen af 3de Junii 1796 og *Fordningen af 5te Maji 1797 er bleven Skiønnet efter deres Udseende at forholde sig rigtig, og om den af Jacob Olsen Tvedt opgivne Alder saaledes forholder sig kan saa meget mindre drages i Tvivl, da den frem lagde Attest fra Hr: Doth i Julster af 27de Januarii 1798 viiser at han allerede førend Aaret 1784 har været gift og har 3de i Ægteskab avlede Børn, som endnu er i Live.

Efter den fra Defensor fremlagde Præste Attest af 18de Martii 1798 har Enken Kari Clemets

1798: 108

Dotter sidste Gang Comuniceret den 25de Novbr: 1796, men Tiltalte Jacob Olsen Tvedt har ey efter bemeldte Attest comuniceret den af ham opgivne Tiid før Juul 1796.

Det 5te af det den 19de denne Maaned fremstillede og førte Vidne har forklaret at Tiltalte Jacob Olsen Tvedt, angav, da han hos Vidnet bestilte Logie ved Michaelie 1797 at have med sig sin Hustrue og Børn, og ellers har de øvrige Vidner forklaret at begge de Tiltalte ere Arbeidsom/m/e og stræbsom/m/e Folk

Thi tilfindes Tiltalte Jacob Olsen Tvedt for dette 4de Gang i Ægteskab begangne Lejermaal i Følge Lovens 6 Bogs 13de Capit: 25de Art: at miste sit Hoved og have sin Jord til Kongen forbrudt om han er nogen ejende og Enken Kari Clemets Dotter tilfindes i Følge Forordningen af 26de April 1755, comferert med Forordningen af 19de Marti 1751 for 4de Gang i Løsagtighed begangne Lejermaal at arbeide i Bergens Tugthuus i Aatte Aar, samt begge at oprette de paa deres \Arrest og/ Varetægt medgaaende Omkostninger før den følgende Tiid, naar saadant bliver i værksat.

At efterkom/m/es i den Orden de Kongelige Anordninger foreskriver efter [at] denne Dom 15 Dage i Forveien har været forkyndt. Acten viiser ellers at intet saadant Ophold i Sagførelsen er skeed, hvorved der i Følge Forordningen af 3de Junii 1796 kan tilkiendes nogen Mulct, uagtet Defensor har været noget seendrægtig.

Ved Dom/m/ens Aflæsning var begge de Tiltalte tilstæde uden Baand og Fængsel.

H: L: Jersin

Maaneds Ting i Bergen 1798.

Aar 1798 den 11te April blev holdet Maaneds Ting i Bergen, i stæden for den 2de April nest forhen, der indtraf i Dim/m/el Ugen, i Følge Bekiendtgiørelse herom, af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de sam/m/e 4 Laugrettes mænd som her foran fol: 91 ere anførte.

Og blev da *paaraab de indstævnte Sager

Johannes Olsen Hope Contra Anders Michelsen Sletten.

Pr: Balchen mødte for Sagsøgeren Johannes Olsen Hope og tilkiendegav at der endnu ingen Dom er falden for Stifts Over Retten i Hoved Sagen, hvorfore han atter maatte begjere denne Sag udsat til det almindelige Som/m/erting for Schiold Skibreede.

For Anders Michelsen Sletten mødte ingen efter Paaraab

Og derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den af Sagsøgeren forlangte Udsættelse bevilges til nestkom/m/ende Som/m/er ting for Schiold Skibreede som holdes paa Ting stædet Møllendahl den 2den og 3de Maji førstkom/m/ende.

Fogden Unmack fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet for Aaret 1797 som forglemt at optages ved de{t} Almindelige Høstetinge sidstl: en Fortegnelse over Flom Saugerne for Schiold, Lindaas, Herløe, Hossanger og Echangers Skibreeder der nu inden Retten blev oplæst og dens Rigtighed af den nærværende Almue hvoriblandt i sær af Johannes Andersen Haugstvedt og Niels Andersen Aadland blev bevidnet, at den fremlagde Desingnation i et og alt er Rigtig.

Derefter blev publiceret

1. Et Bygselbrev fra Iver Nielsen Mitzøen til Sønnen Wintzians

1798: 108b

Iversen paa 12 Mark Fisk i Mitzøen No: 29 i Herløe Skibreede, forhen brugt af Udstæderen selv, datr: 21de Martii 1798 med Revers.

2. Tingl: Johannes Arnesen Torsvigs Obligation til Hr: Jacob Tonning i Bergen stor 99 rd med 1ste Panteret i Gaarden Torsvig No: i Herløe Skibreede af Skyld 1 ½ Skilling Fisk, datr: 12te Martii 1798, indført Folio 328.

3. Et Skiftebrev efter Konen Rangele Jons Datter Røesæt sluttet 16de December 1797 hvorved i Gaarden Røeset No: 80 i Herløe Skibreede af Skyld 1 pd Smør og 16 Kander Malt for 74 rd blev udlagt til Sterboe Enkemanden Ingebrigt Brynildsen Røesetter og Pantgaver, indført fol: 332.

4. Et Afkald fra Rasmus Hammer med Curator L: M: Hysing til Værgen Hr: Herman Friele i Bergen for hans Arv 593 rd 12 s i A: B: fol: Regnskabs No: datr: 10de April 1798, indført fol: 328.

5. Et Ditto fra Magdelie Niels Datter til Værgen Johannes Monsen Houge No: 7 i Schiolds Skibreede for hendes Arve Lodder tilsam/m/en 14 rd 13 s i A: B: fol: datr: 11te April 1798 indført fol: 328.

6. Et Mageskiøde fra Hr: Gerhard Snelle som Forstander for Seminarie Godset til den Bataviske General Konsul i Bergen Henrich Jansen Fasmer, *foraf (hvoraf) den første erholder endeel Gaarder i Jedderens og Ryefylkes Fogderie og den sidste derimod bekommer endeel Gaarder i Schiolds Skibreede, datr: 30te November 1797, indført fol:

7. Et Skiftebrev efter Konen Brithe Niels Dotter Qvamme sluttet 28de December 1797 hvorved i Gaarden Qvamme No: 94 i Hossangers Skibreede 1 pd Smør og ½ Faar for 120 rd blev udlagt Sterboe Enkemanden Ole Olsen Qvamme med 5 Børn og Panthaver, indført fol: 332.

8. Et Ditto efter Konen Ingebor Johannes Dotter Søre Røsland sluttet 27de December 1797, hvorved i Gaarden Søre Røsland No: 67 i Hossangers Skibreede, af Skyld 1 pd Smør og 12 Kander Malt for 78 rd blev udlagt Sterboe Enkemanden Tørres Aschildsen Søre Røsland og hans 4re Børn, indført fol: 332.

9. Et Ditto efter Manden Iver Magnesen Essem sluttet 17de November 1797, hvorved i Gaarden Essem under Matr: No: 52 i Echangers Skibreede af Skyld 1 pd 3 M/ark Smør og 12 Kander Malt for 120 rd blev udlagt til Sterboe Enken Britha Lars Dotter Esseim og hendes 9 Børn. Ligesaa var bemeldte Sterboe ejende en Anpart i Gaarden Svennem No: 58 i Hossangers Skibreede af Skyld 4 ½ M/ark Smør og 2 Kander Malt for 16 rd der igien er udlagt til Lensmand Niels Olsen Echnæs for Krav, indf: fol: 332.

10. Et Ditto efter Konen Lisbeth Ivers Dotter Svindahl sluttet 6te November 1797, hvorved i Gaarden Svindahl No: 35 i Echangers Skibreede af Skyld 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt blev udlagt Sterboe Enkemanden Magne Olsen Svindahl og 6 Børn. Ligesaa er Sterboet ejende *i (en) Anpart i Gaarden Fieldanger No: 58 i Lindaas Skibreede 9/14 M/ark Smør og 1/112 Huud for 1 rd 3 mrk 6 s: der blev udlagt Enkemanden Magne Olsen Svindahl, indført fol: 333.

11. Et Afkald fra Enken Brithe Rasmus Dotter i store Sandvigen for sine Børn Sisselle og Oline Ols Døttre til Værgerne Iver Erichsen Indre Lyhren og Christen Larsen Qvalvog No: 1 og 89 i A: B: fol: datr: 23de Martii 1798 indført fol:

12. Et Ditto fra Gurie Johannes Dotter til Værgen Ole Monsen Røscheland i Mielde Skibreede No: 12, for hendes Arv 13 rd 5 mrk 5 s, i A: B: fol: datr: 11te April 1798, indført fol:

13. Et Ditto fra Erich Knudsen Espelie \No: 92/ som nye indsat Værge for Myndtl: Ole Knudsen fra Aastvedt for hans Arv 25 rd 1 mrk 2 s i A: B: fol: Regnskabs No: til den forrige Værge Mons Hansen Westerlie No: 94 i Arne Skibreede, datr: 27de Martii 1798, indført fol:

14. Et Bygselbrev fra Mons Hansen Westerlie til Mons Olsen paa 2 pd Smør og ½ Tønde Malt i Gaarden Westerlie No: 94 i Arne Skibreede, imod at den sidste giver den første nemlig Mons Hansen Westerlie og Kone Synneve Ols Dotter Aarlig Levekaar 4 Tønder Korn og føde for 2 Kiør og 6 Smaler med videre, datr: 11te November 1797 med Revers.

1798: 109

15. Et Skiftebrev efter Konen Brynille Anders Dotter i store Sandvigen sluttet 8de Februarii 1798, hvorved et Vaanhuus i 2den Rode No: 25 blev udlagt til Sterboe Enkemanden Niels Tollevsen i store Sandvigen, Panthaveren og for Skifte Omkostningerne, indført fol: 333.

16. Aflyst Niels Tollevsen i store Sandvigens Obl: til Myndtl: Anna Kirstine Knuds Dotter stor 20 rd med Pant i Vaanhuuset i 2den Rode No: 25, datr: 19de Sept:ber 1785 og tinglyst 29de November 1785, Qvitteret 31te Martii 1798.

17. Et Skjøde fra Niels *Erich og Niels Tollevsen begge boende i store Sandvigen til Michel Rasmussen paa et Vaanhuus i 2den Rode No: 25, datr: 31te Martii 1798, indført fol: 329 med Attest.

18. Een Obl: fra Michel Rasmussen i store Sandvigen til Ole Olsen Bredvig stor 80 rd med 1ste Panteret i Vaanhuuset i 2den Rode No: 25, datr: 31te Martii 1798 indført fol: 329.

19. Et Vilkaarsbrev fra Michel Rasmussen i store Sandvigen til Niels Tollevsen, hvoraf den sidste erholder Frit Huus Lys og Varme, Rygt og Tilsyn, datr: 11te April 1798 indført fol: 330.

20. Een Obl: fra Jens Johannesen Gierstad til Arent Grewe paa Aastvedt stor 99 rd med 2den Panteret i 1 pd Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Gierstad No: 40 i Mielde Skibreede, datr: 11te April 1798, indført fol: 329.

21. Et Skjøde fra Jacob Voss, Jens Hagelsteen, Jørgen Breder og Ditlef Martens som Værger for Myndtlingerne Diderich Hagelsteen, Henrich Hagelsteen, Johanne Hagelsteen, Else Magrethe Hagelsteen og Else Catharine Hagelsteen til deres Broder Johan Hagelsteen paa Gaarden Eidsvog med tilhørende Huusmands Pladser Eidsvolden og Træet med Besætning Møllebruget med meere for den Summa 4500 rd, af Skyld 1 Løb Smør, datr: 1ste Martii 1798, indført fol: 326 med Attest.

22. Een Obligation fra Johan Hagelsteen til Myndtlingerne

Diderich Hagelsteen med Formynder Jacob Voss	300 rd
Henrich Hagelsteen med Formynder Jens Hagelsteen	1900 -
Else Catharine Hagelsteen med Formynder Jens Hagelsteen	1000 -
Johanne Hagelsteen med Formynder Jørgen Breder	170 -
Else Magrethe Hagelsteen med Formynder Ditleff Martens	1130 -
	---
	4500 rd

og hvorfore han pantsetter med 1ste Prioritets Ret Gaarden Eidsvog af Skyld 1 Løb Smør med paastaaende Vaan og Udhuuse, Møllebruget Besætningen, samt Pladserne Eidsvolden og Træet, datr: 1ste Martii 1798, indført Folio 327.

23. Een Odels Lysning af Anders Hansen Hæsdahl til 1 pd Smør og 1 Mæle Malt i Haaland No: 12 i Alenfits Skibreede, som ejes og bruges af Jacob Nielsen, datr: 11te April 1798 og indført fol: 331.

24. Et Skiftebrev efter Konen Brithe Ols Dotter Houge sluttet 15de December 1797, hvorved 1 pd 12 M/ark Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Houge No: 102 i Lindaas Skibreede blev udlagt til Pandthaverne Jon Michelsen Ryland og Niels Pedersen Oenæs for 200 rd indført Folio 333.

25. Een Indførsels Forretning afholdt af Fogdens Fuldmægtig Rolfsen under Militair Execution af Capit: v: Brygger med Under Oficeer og 2de Soldater den 12te Martii 1798 for resterende Høy Kongl: Skatter for Aaret 1797 af Beløb 152 rd 90 s: og Omkostninger 16 rd 4 s: hvorved er giort Indførsel og Udlæg i Heibergs ejende Gaard Toftegaard No: 21 af Skyld 1 Løb Smør og 1 Tønde Malt med Besætning.

26. Een Ditto af 4de April 1798, hvorved er giort Indførsel og Udlæg i Anders D: Heibergs tilhørende Gaard Toftegaard No: 21 med Besætning saavelsom alle hans øvrige faste Eiedeele, og Løsøre Gods, nestefter Obl: Creditorerne for til Fogden Heiberg, skyldig værende Regnings Krav {181 rd 49 s: og Excutions Omk:} 173 rd 75 s og Executions Omk: 7 rd 70 s: Følgelig efter ingaaet Forliig ved Forligelses Comission af Debitor Heiberg og Fogden Heggelund, af 9de Febr: 1798.

27. Et Skiftebrev efter Axel Olsen Yttre Taqvam af Arne Skibr:, sluttet 30te Januarii 1798, hvorved ½ Løb S.r og ½ Faar i Yttre Taqvam No: blev udlagt til Sønnen Knud Olsen Nyegaard og øvrige Medarvinger, indf: fol: 333.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet

Jersin

1798: 109b

Extra Ret for Arne Skibreede 1798.

Aar 1798 den 23de April blev Extra Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Ole Sivertsen og Anfind Olsen for der efter mundtlig Anmeldelse af Niels Gullachsen Brechuus i store Sandvigen at foretage et Forhør over Ole Thomassen i store Sandvigen for <et> af ham mod den første udøvet Tyverie af reede Penge.

Klageren Niels Gullachsen Brechuus mødte og forklarede at i Gaar Aftes Kl: 9 Slet blev i {hans} Skienke Stuen i hans Huus, tæt ved Dørren nedbækket en \rødmalet/ Penge Lade, og borttaget, og hvorudi skal være omtrent 3 rdr i det eene Rum og i de 2de andre Rum i sam/m/e Kasse skulle være lidt Penge uden at Comparenten vidste at kunde opgive hvor meget, og hvilken \Kasse med/ Penge han {til}troede at være borttaget af Ole Thomassen og til den Ende fremstillede han \ham/ nu inden Retten med begjer at han maatte aflægge sin Forklaring herom, \som/ da var tilstæde paa den Tiid, og havde ellers nu tilstæde de 3de Vidner Giert Storm og Michel Olsen samt Johannes Larsen som Comparenten ligeleedes begjerede afhørt {efter}

Derpaa fremkom Ole Thomassen Fløtmand, og Logerende hos Friderich Larsen Bech i store Sandvigen og forklarede: at være fød paa Gaarden Sindrol i Wangs Præstegjeld \i/ Wallers {Østen Fields} og opholdt sig der hos sin Fader Thomas Thomassen Sindrol indtil han var 17 Aar gl: og blev comfirmeret i Wangs Præstegjæld i Wallers da han var 16 Aar gl: og Reiste siden derfra til Bergen da han var 17 Aar gl: eller omtrent for 13 Aar siden, og blev da først her i Byen 1 ½ Aar \som/ Smedie Arbeids Dræng og tiente siden som Dreng paa det Tydske Comtoiret omtrent i 7 á 8 Aar og siden \den/ Tiid været Fløtmand og boet den meste Tiid i Bergen undtagen det sidste Aar eller siden forleeden Aars Paaske da han kom at boe i store Sandvigen. Ellers forklarede han nu at være 30 Aar gam/m/el og gift. Endelig forklarede han at have været hos Niels Gullachsen Brechuus i Gaar Aftes silde, og saae vel den af Klageren om/m/eldte Penge Lade, men benægtede aldeeles at have røret ved sam/m/e, og paa den Tiid at Comparenten var i Niels Gullachsens Huus var tilstæde tillige Gierdt Storm og Michel Olsen, men ved ey at have seet Johannes Larsen. {og} ellers benægtede aldeeles at have begaaet \det/ anklagede Tyverie. Til \sidst/ Declarerede Ole Thomassen ingen sinde tilforn at have været anklaget for nogen Forbrydelse eller været actioneret derfor.

Derpaa fremkom følgende Vidner

1. Giert Storm Snedker og boende i store Sandvigen og forklarede at han i Gaar Aftes imellem Kl: 8 á 9 Slet {og}

1798: 110

{fulgte med} \var hos/ Niels Gullachsen og gik ind af Skienke Stuen i \et/ andet tæt ved værende Kam/m/er, for at tale med bemeldte Niels Gullachsen og paa den Tiid da Vidnet gik af Skienke Stuen var Penge Laden i Behold paa sit sædvanlige Stæd, og ingen fleere var da inde tilbage end anklagede Ole Thomassen, Johannes Larsen og Michel Olsen, og da Vidnet kom tilbage af Kam/m/eret ind i Stuen \omtrent efter ti Minuters Forløb/ var Penge kassen

borttaget og Ole Thomassen bortgaaet, og da Vidnet, tillige med de øvrige 2de indkaldte Vidner satte efter ham fandt de alle Dørre aabne, men fandt ham ey paa nogen af Veiene, og hørte ey noget brek imedens han var i Kam/m/eret med Klageren.

2det Vidne Johannes Larsen, tienende som Svend hos Smeden Anfind Olsen fremkom, og efter at være formanet til Sandheds Udsigende, forklarede at have været nede hos Niels Gullachsen i Gaar Aftes da Kl: var omtrent 9 Slet og sad i Selskab med Michel Olsen ved Bordet i Skienke Stuen paa den Tiid at nest forrige Vidne tillige med Klageren {og nest forrige Vidne} var inde i Eet(?) der ved nest værende Kam/m/er, og saae da anklagede Ole Thomassen inde i Skienke Stuen paa en Bænk frem for Bordet og i det han \havde/ drukket en par Drøk Øl reiste anklagede Ole Thomassen sig af Bænken og i et løb hen til det stæd hvor den bortstiaalne Pengelade var fast naglet, og giorde et Skub eller Stød med sin Skuldre der under og rev sam/m/e løs af Væggen og løb ud af Stuedørren der stod aaben, og raabte da Vidnet til Niels Gullachsens Kone og varslede hende derom, som da var inde i {sit} et andet Værelse, hvor paa hun strax varslede sin Mand Klageren Niels Gullachsen \derom/ hvorpaa Vidnet tilligemed Klageren nestforrige Vidne og Michel Olsen løb ud for at søge anklagede Ole Thomassen op, men fandt ham ikke nogenstæds.

3de Vidne Michel Olsen Bordarbeids mand og boende i store Sandvigen fremstod og efter at være formanet til Sandheds Udsigende, forklarede: at være tilstæde hos Niels Gullachsen paa den Tiid da Anklagede Ole Thomassen var der, og saae ham siddende paa en Bænk fremfor Bordet i Skienke Stuen, og at Ole Thomassen gik bort af Bænken efter at han havde drukket et par drøk Øl, men da Vidnet fik næse Blod i det sam/m/e, saa{e} at han ludede sig \need/ ved Kanten af Bordet, saae Vidnet ikke at anklagede Ole Thomassen brækkede Penge Kassen løs, ey heller hørte det, da Vidnet er noget tunghørt, førend at nestforrige Vidne Johan/n/es Larsen, {der sad,} der sad ved siden af Vidnet, varskuede ham herom, sigende at der reiste …..aa.(?) Ole ud af Dørren med Penge Laden, hvorpaa Johannes strax raabte paa Niels Gullachsens Kone og varslede hende tilligemed de øvrige der var inde i det nest ved beroende lidet Kam/m/er \derom/, og i øvrigt eensstem/m/ig med nestforrige 2det Vidne, med hvem Vidnet sad i Selskab.

1798: 110b

Ellers forklarede alle Vidnerne paa nøyere Tilspørgende at for Pengeladen var et godt Laas og at Laden var vel beslagen og tilnaglet Stue Væggen, og at der af Penge Laden eller Kassen gives et Stykke tilbage i Stue Væggen.

Derefter fremkom atter anklagede Ole Thomassen og blev ved at benægte factumet og de førte Vidners Forklaring.

Da ingen havde videre at tilføre blev Forretningen sluttet.

Jersin

Som/m/ertinget for Sartors Skibreede 1798

Aar 1798 den 30te April blev paa Tingstædet Tosøen holdet Som/m/erting for Sartors Skibreede af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting opnævnte Laugrettesmænd som her foran fol: 66 ere anførte og som have aflagt Laugrettes Eeden undtagen No: Peder Michelsen Trellevig der ej mødte og i hvis Stæd blev taget \og sad/ en gl: Laugrettesmand Lars Erichsen Tellenæs. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

Derefter blev publiceret følgende Høy Kongl: Forordninger

1. Forordningen{s} om Tamperrettens Afskaffelse i Dannemark og Norge, datr: 1ste Decbr: 1797

2. Forordningen som forbyder at giøre Arrest eller Arrest i Haandværks Reedskaber eller andre saadanne Ting der er nødvendig til Skyldnerens Nærings Drift, saa længe der findes andre Ting i Debitors Boe, datr: 15de Decbr: 1797.

3. Forordning som nærmere bestem/m/er *forvidt (hvorvidt) løse qvitteringer skulle ansees gyldige for Afbetalinger paa Gjælds breve, naar sam/m/e ey paa Brevene selv findes at være afskrevne, datr: 9de Febr: 1798.

4. Forordningen som befaler at enhver Skifteforvalter skal indeholde de Forlovs Penge af Arv som tilfalder den Kongl: Casse, datr: 2den Martii 1798.

5. Octroy for et almindelig Brand Asseurance Compagnie paa Varer og Effecter, i Kongerigerne Dannemark og Norge samt Hertugdøm/m/erne, datr: 4de April 1798.

6. Een Placat som tillader alle Fiskende i Norge at udsætte deres Garn baade Søndags Afterne og de Afterne, der foregaar Søn og Hellig Dagene, datr: 13de Octobr: 1797.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager

Nye Sag

Anders Albrigtsen Polden imod Christoffer Pedersen Fielde.

Anders Albrigtsen Polden mødte og anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet indkalde Christoffer Pedersen Midt Fielde for ulovlig omgangs Maade imod Sagsøgeren sidstl: Høsteting 1797 derfore at liide Dom til Bøders Udredelse og Erstatning for tilføyet Skade, samt Processens Omkostninger at oprette. Som Vidner er Contra Parten ligeleedes stævnet at anhøre Lars Andersen Kaare-

1798: 111

vigen, 2. Jens Nielsen Worland, 3. Jacob Pedersen Agotnæs, og Niels Andersen Strøm/m/e. Sagsøgeren fremlagde nu ligeleedes Attest fra Forligelses Com/m/issionen for Sunds Sogn af 11te d: M: at denne Sag har været forsøgt Mindelig Foreening i uden at Contra Parten har mødt ved sam/m/e. Bemeldte Attest indtages her.

Sagvolderen saavelsom alle Vidnerne mødte og vedtog lovlig Varsel.

Sagsøgeren begjerede derefter Vidnerne afhørte Historisk {Forring} om hvorleedes Sagvolderen har behandlet Sagsøgeren sidstleeden Ting i Octobr: Maaned 1797.

Derefter frem kom.

1ste Vidne Lars Andersen boende paa Gaarden Kaarevig her i Skibreedet og efter at være formanet til Sandheds Udsiigende forklarede at da Vidnet var her tilstæde 1ste Tingdags Aften sidstl: Høsteting 1797 saae Vidnet at Christoffer Pedersen Midt Fielde sad i Øl Kleiven sam/m/en og at Christoffer Pedersen Fielde havde et tænt Lys i Haanden og at han stødte sam/m/e imedens det var i lue, hen i Sagsøgerens Ansigt eller hans Skieg saa at det sluknede, men saae ey om der ved blev giort nogen Skade, uden at Vidnet hørte noget Kieklerie eller Ondskab imellem Parterne.

Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev det Demitteret.

2det Vidne Jens Nielsen boende paa Gaarden Worland og efter at være formanet til Sandheds Udsigende aflagde Eed og vandt i et og alt eensstem/m/ig med nestforrige 1ste Vidne og saae i øvrigt ikke Christoffer Pedersen Fielde rørte videre med Sagsøgeren.

3de Vidne Jacob Pedersen boende paa Gaarden Agotnæs aflagde Eed og vandt i et og alt eensstem/m/ig med nestforrige Vidner med hvilken Vidnet var tilstæde paa en Tiid. Ellers Forklarede Vidnet efter Forlangende af Sagsøgeren at Sagvolderen ikke slog til Sagsøgeren

saavidt Vidnet saae, men saae at Sagsøgerens Hat og Hue dansede eller faldt af *Søgerens (Sagsøgerens) Hoved.

4de Vidne Niels Andersen boende paa Gaarden Strøm/m/e aflagde Eed og vandt at Vidnet saae Christoffer Pedersen Fielde sidde i Selskab med Sagsøgeren med et tænt Lys i Haanden, uden at Vidnet saae \at/ Christoffer Fielde udrette noget dermed og saae \ikke heller/ at han slog til Sagsøgeren.

Sagsøgeren sluttede Sagen nu til Doms med saadan Paastand om at Sagvolderen Christoffer Pedersen Midtfielde maatte tilfindes for saadan efter Vidne Forklaringerne udviiste ulovlig Adfærd imod Sagsøgeren at udreede til Sunds Præstegjelds Fattig Casse 2 rd samt til Comparenten 10 rd og for Processens Omkostninger 10 rd, hvormed han submitterede Sagen Dom.

Sagvolderen Christoffer Pedersen Midt Fielde benægtede det af Sagsøgeren tilførte og de afhørte Vidners Forklaring og begjerede ellers Sagen udsat til neste Ting for at udtage Contra Stævning i denne Sag.

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Sagvolderen bevilges den forlangte Anstand til neste Maaneds

1798: 111b

Ting for dette Skibreede {nemlig til 1ste Mandag}

Da ingen havde videre at tilføre beroer Tinget til i Morgen.

Dagen nestefter den 1ste Maji 1798 vedvarede Som/m/ertinget for Sartors Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde, og blev da paaraabt de indstævnte Sager

Nye Sag

Fogden mod Marthe Christens Datter og Michel Halvorsen fra Lochøen for Lejermaal. Fogden anmeldte at have med Mundtlig Varsel til dette Ting ladet Indkalde Drengen Michel Halvorsen fra Lochøen og Pigen Martha Christens Datter med den i Forordningen af 3de Junii 1796 bestemte Clausul uden at kunne vente Laugdag eller Forelæggelse for med hinanden begaaet Lejermaal at lide Dom til Bøders Udreedelse og videre Straf efter nermere Demostration og Paastand, og begiærede derefter begge de Indstevnte paarobt.

Begge de Indkaldte Mødte og vedtog Lovlig *Varser (Varsel)

derpaa blev fremkaldet Pigen Indstevnte Marthe Christens Datter der paa Tilspørgende vedblev at angive Indstevnte Dreng Michel Halvorsen som Barnefader til det af hende i Aaret 1797 Aflede uægte Pige Barn der i Daaben er kaldet Karii.

Dernest fremkom Indstevnte Michel Halvorsen der benægtede at være Barnefader til det af qvindemennesket Marthe Christens Datter \føde Barn/ eller at have haft legemlig Omgang med hende paa den Tiid at saadan Børnafling kan være foregaaet.

Paa tilspørgende efter Fogdens forlangende {til} Declarerede Tiltalte Qvindemenneske Marthe Christens Datter ej at kunne erlægge nogen Bøder for det begaaede Lejermaal da hun dertil er aldeeles *er uformuende hvilket af Laugretten og tillige blev bevidnet, men tilbød sig nu at erlægge 24 s Skriver Fire og Tyve Skilling for dette Lejermaal i fald samme blev antagelig i stæden for de Større Bøder, og hvilke hun nu fremleverede efter at have bekommet samme til Laans af Lensmand Peder Tossøen hvorefter hun forventede Hr: Fogdens Tilførsel om saadant Tilbud kunne blive Accorderet.

Fogden som af Laugrettens Vidnesbyrd erfahrede Martha Christens Datters yderlige Fattigdom modtog de anbudne 24 s til Amtets nermere Approbation, hvorimod han forbeholdt Straffen paa Vand og Brød imod bemeldte Qvindemenneske ifald ikke skulde eftergive samme.

Mod Drengen Paastod han Dom til fulde Bøders Udreedelse da hans forhen forøvede barnavl med ommeldte Qvinde, saavel som hans frække og Ublue benægtelse her for Retten, fuldkommen viste at for hans benægtelse ikke var mindste Skin af Troeværdighed.

For de imellem disse Personer udøvede Barnavling fremlagde han Provsten Hiorthøys Attest af 31te Decembr: forrige Aar hvorefter han indlod Sagen Dom mod bemeldte Dreng Michel Halvorsen men frafaldt *vide (videre) paatale mod Marthe Christens Datter.

Da ingen havde videre at Tilføre blev Sagen optaget.

Nye Sag

Samson Heljesen Haaviig imod Aschield Haldorsen Bysem
af Echanger Skibreede til Tings vidne.

Samson Heljesen Haaviig lod anmelde at have med Mundtlig Varsel til dette Ting ladet Indkalde Vidnerne Jacob Nielsen, Jon Nielsen Stephen Olsen og {Gudmund} \Poul/ Olsen alle boende paa Gaarden Schnecheviig her i Skibreedet under Lovens Falsmaal og uden at kunne vente nogen forelæggelse følgelig Forordning af 3de Junii 1796 at aflægge Eedelig Forklaring om og hvorledes Aschield Haldorsen Bysem af Echanger

1798: 112

Skibreede den 18de Junii 1797 kunde bevæges til at Seigle med sin Baad paa en Jægt der tilhører bemeldte Samson Heljesen Haaviigen af Sundhordlehn og som bemeldte 18de Junii sidstleden kom Seilende ved Strømhellen i Watle Strømmen her paa Lehden, om han dertil af Vejr og Vind var nødsaget.

Ellers lod bemeldte Samson Heljesen Haaviigen fremlægge Kalds mændenes Attest om Stevnemaalets Lovlige forkyndelse for Vidnerne, som her bliver at indtage.

Samson Heljesen Haaviigen begiærede dernest Vidnerne paaropte om de Møder og deres Historiske Forklaring indhæntet om den forhen benævnte og Paastevnte tildragelses Beskaffenhed, og forbeholdt ellers *af (at) fremstille endeel godvillig Mødende Vidner.

I Anledning af den fremlagde Attestes indhold fandt Dommeren fornøden at Indhente af de nu nærværende Stevnevidner deres Forklaring {indhentet} om den Angivne Paagieldende til dette Tingsvidne Aschield Haldorsen Bysem \er kaldet/ til dette Ting at anhøre forbemeldte Indstevnte Vidners Forklaring til dette Tingsvidnes Optagelse der skal være foranlediget af Forligelses Commissionens Udsættelse til sammes erholdelse efter opgivende af Sagsøgeren som nu lod anmelde saadant. Derpaa Forklarede de nu nærværende eedtagne Kalds mænd og Stevnevidner paa *Dommeres tilspørgende at de ey Indkaldet eller Stevnet opgivne Paagieldende Aschild Haldorsen Bysem til dette Tingsvidne at anhøre Vidnesbyrd hvorfore af Dommeren saaledes blev {Er}

Eragtet.

Da de eedtagne Kaldsmænds fremlagde Attest om Stevnemaalets {Lovlige} Forkyndelse viiser at ingen Paagieldende Person er Stevnet til at anhøre Vidners Forklaring paa dette Ting til dette Tingsvidne hvilket de og har vedblevet her inden Retten og Lovens 1ste Bogs 4 Capt: 1 Art: udtrykkelig melder at ingen Rettergang maae Stædes imod nogen eller Vidnesbyrd føres eller Tingsvidne Udstædes med videre uden at den hvis Gods Ære eller Liv det Angielder dertil Lovligen er kaldet kan Dommeren ikke antage de Indstevnte Vidner til Forklarings Aflæg, men Stevningen afviises som Uefterrettelig og Ulovskikket.

Nye Sag

Jacob Nielsen Schnecheviig paa sin Hustrue Gurie Christophers Datters
Vegne imod Magne Nielsen Schnecheviig.

Jacob Nielsen Schnecheviig mødte og Anmeldte at have med Mundtlig Varsel til dette Ting ladet Indkalde Magne Nielsen Schnecheviig og det med den Clausul som Forordningen af 3de Junii 1796 paabyder ey at kunde vente *vente Laugdag, for Ærenær gaaende Beskyldninger imod Sagsøgerens Hustrue Guri Christophers Datter derfore at lide Dom til Bøders Udredelse og dette Søgemaals Omkostninger at erstatte ligesaa er han og Indstevnt at anhøre følgende Vidner om det Paastevnte nemlig Hans Amundsen Søre Biørøen, Siur Jonsen Schnecheviig Malene Johannes Datter Schnecheviig Ingeborg Lars Datter Brattholmen hvilke 4re Vidner {hertil} ere Indstevnte under Lovens Faldsmaal uden at kunde vente Forelæggelse til at aflægge Eedelig Vidnesbyrd herom, endelig fremlagde Sagsøgeren een Attest af 11te Octbr: 1797 som her bliver at indtage hvilken han troede udviiser at Contrapartiet har vært indkaldet til Forligelses Commissionen til denne Sags Afgiørelse men udsadt til et Tingsvidnes Optagelse og begiærede nu den Indstevnte Paaraabt tilligemed Vidnerne for at erfare om de Møder.

Efter Paaraab mødte saavel Paagieldende Magne Nielsen Schnecheviig som alle de Indstevnte Vidner og vedtog Lovlig Varsel.

Sagsøgeren begiærede derefter Vidnerne fremkaldet for at aflægge deres Historiske Forklaring i det Paastevnte og fremstillede som

1. Vidne Hans Amundsen Boende som Huusmand paa Gaarden Søre

1798: 112b

Biørøen og efter at han tilligemed de øvrige Vidner havde anhørt Eedens Forklaring Oplæst, Aflagde Eed og vandt at da Vidnet var i Magne Nielsen Schnecheviigs Huus Helgemis Tider eller omtrent Otte Uger for Juul 1797 hørte Vidnet at Magne Nielsen Schnecheviigs Kone sagde at Sagsøgerens Kone Guri skulle have Stiaalet af Sagvolderens Gange Klæder, og hørte tillige at Sagvolderens Kone paa Samme Tiid sagde at kunde opgive sin Sagsmand i dette Tilfælde

og da ingen af Parterne havde videre at tilspørge Vidnet blev det Demiteret

2. Vidne Siur Jonsen tienende hos Jon Nielsen Schnecheviig aflagde Eed og vandt at omtrent ved Helgemisse Tiider 1797 hørte Vidnet at Magne Nielsens Kone Britha Lars Datter ude for Stue Dørren af Jacob Nielsens Huus paa Schnecheviig sagde at Naboe Folkene havde begaaet Tyverie mod hende uden at nævne hvorudi samme bestod eller af hvem samme var skeet, og saadan fortælling som tilført er, hørte Vidne den eene Løverdagen da han Rejste fra Byen af Indstevnte Magne Nielsens Kone, uden at Navngive nogen.

Derpaa blev Vidnet Demiteret da ingen havde videre samme at Tilspørge.

3. Vidne Malene Johannes Datter der er gift med Engel Christophersen Boende som Huusmand paa Schnecheviig Aflagde Eed og Vandt at da Vidnet Rejste fra Byen af Hiemefter paa Baad hørte Hun fortælle af Magne Nielsens Kone at {Jacob Nielsens Kone} den nermeste Naboe Kone paa Schnecheviig skulle have bortstiaalet endeel af hendes Mand Magne Nielsens Gangklæder og saadant blev fortalgt omtrent Mechaeli Tiider 1797, og saadant blev fortælt af hende saaledes at det ville koste hende 10 mrk for at faae een Tilstæde der hiem Rejsende til at skaffe hende de fortabte Klæder tilbage;

da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev samme Demiteret.

4. Ingeborg Lars Dattr: Gift med Niels Pedersen boende som Forpagter paa Gaarden Brattholmen aflagde Eed og vandt, at da Indstevnte Magne Nielsens Kone Britha Lars Datter kom fra Giæstgiverhuuset Bratholmen hen til Vidnet som boer tæt derved hørte Vidnet af

hende fortælle Jokrylen(?) Jacob, paa Gaarden Schnecheviigs Kone Guri har taget eller Stiaalet nogen af hands Gang Klæder, og saadant skulle have været hende forebragt af Andre.
Sagsøgeren begiærede sig Tingsvidnet Sluttet og Beskreven meddeelt.
Sagvolderen Magne Nielsen Schnecheviig benægtede disse Vidners Forklaring og begiærede sig Sagens Anstand til en føye Tiid eller næste Maaneds Ting for dette Skibreede for at begiegne samme med Contra Stevning for derved at faae oplyst det modsatte af foranforklarede, og beskyldning som er Existeret af Sagvolderen mod Comparenten,
Sagsøgeren betalte i Rettens Gebyhr og for Vidnerne at afhøre i alt 2 rd 4 s, og Sagvolderen for Tilsvarspenge og Udsættelsen tilsammen 3 mrk 4 s
og derpaa blev af Dommeren

Eragtet.

Sagvolderen bevilges den forlangte Anstand til næstholdende Maaneds Ting for dette Skibreede.

Nye Sag

Wintsians Monsen Worland imod Thor Andersen Worland

Winsians Monsen Worland Mødte og Anmeldte *af (at) have med Mundtlig Varsel til dette Ting ladet indkalde Thor Andersen Worland med den i Forordningen af 3de Junii 1796 bestemte Clausul, ey at kunne vente Laugdag for Æres nær gaaende Beskyldninger derfore at lide Dom til Bøders Udreedelse og Søgemaalets Omkostninger at erstatte, lige som han og er Indstevnt at Anhøre følgende Vidner

1798: 113

nemlig Gunilde Peders Datter Worland og Anna Ørians Datter Worland hvilke ere Indstevnte under Lovens Falsmaal at afgive Historisk Forklaring om det Paastevnte uden at kun/n/e vente forelæggelse og endelig fremlagde Comparenten Attest fra Forligelses Commissionen af 1ste Novbr: 1797 der viiser at denne Sag der har været behandlet til Mindelig Foreening uden at samme kunne blive i værk sadt i Mangel af Contra Partiets Møde. Bemeldte Attest indtages her, derefter begiært Sagsøgeren saavel den Paagieldende Indstevnte som Vidnerne paaraabt for at fornæm/m/e om disse Møder.
Efter Paaraab mødte tilstæde {paa} Indstevnte Thore Andersen Worlands Kone Christie Ols Datter, men ey hendes til Vedermæle Indstævnte Mand og Vedtog lovlig Varsel, tilligemed de Indstevnte Vidner
og derpaa fremkom som

1. Vidne Gunilde Peders Datter der er Gift med Jens Nielsen Worland og efterat være formanet til Sandheds Udsigelse Aflagde Eed og Vandt: at omtrent 7 Uger for Mechelie 1797 hørte Vidnet i sin Mands tilhørende Ildhuus paa Gaarden Worland saa{da}dan fortælling eller Wentlation, først begynte Tvisten imellem Winsians Monsen Worlands Kone Helene Ols Datter og Thore Andersen Worlands Kone Christie Ols Datter deraf at den første beskyldte den sidstes Børn for at have oprykket og borttaget endeel Potatis af deres Ager hvilket blev benægtet af den sidste at være skeet hvorpaa Christie Ols Datters Mand Thore Andersen Worland{s Børn} beskyldte Helene Ols Datter for at have Ruet eller afrevet Vinter Ulden af den førstes Smale Kreaturer og ved saadan Lejlighed opstod en Tvist hvorved at Christie Ols Datter brugte saadant Udsagn til Helene Ols Datter De forbande Tyvs Bikkie Huus Bikkie og Hunds Tæve de Føder hverken dem selv eller deres Børn med \andet end/ Løgn og Sladder og hvad de Stiæler

da ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev sam/m/e Demitert.

2. Vidne Anne Ørians Datter tienende hos Stedfaderen Jens Nielsen Worland Aflagde Eed og Vandt i eet og alt eensstemmig med første Vidne.

Derefter nedlagde Sagsøgeren Wintsians Monsen Worland følgende Paastand at da der ved de 2de Vidners eensstemmige Forklaring er beviist at Sagvolderen Thore Andersen Worlands Hustrue Christie Ols Datter har brugt Ære nær gaaende beskyldninger imod hans Hustrue og Familie Paastod han bemeldte Thore Andersen Worlands Hustrue Christie Ols Datter tilfunden at udreede udi Mulct til Sunds Præstegields Fattigcasse 4 rd og til Vejcassen ligesaameget *sam (samt) at oprette dette Søgemaals Omkostninger med 10 rd, saa og at de af Christie Ols Datter Worland brugte Ærenærgaaende Beskyldninger maatte ved Dommen blive Mortificerede og anseede som Døde og Magtesløse og som Utalt og Uskrevet og hvormed han *Sumiterede Sagen Dom.

Sagvoldersken Christie Ols Datter begiærede Sagen Udsadt til næstholdende Maanedsting for dette Skibreede for at begegne denne Sag med Contra Stevning til nye Vidners Førelse fra sin Side for at tilintetgiøre disse Vidnesbyrds Forklaring og for at beviise at Sagsøgeren har brugt utilbørlig Udsagn imod Comparentinde

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Sagvoldersken bevilges den forlangende Anstand til førstholdende Maanedsting for dette Skibreede.

Derefter blev publiceret

1. Et Skiøde fra Casten Michelsen Berge og Peder Hansen Bache

1798: 113b

paa Myndtl: Agatte og Synneve Ols Datters Vegne til Amund Hansen Bache paa Odels Retten til ½ Vog Fisk i Bache No: 16, datr: 30te April 1798 og indf: fol: 334.

2. Et Skiøde fra Brithe Ulves Dotter Nipen til Willum Michelsen Telle paa 6 Mark Fisk i Telle No: 26, datr: 1ste Maji 1798 og indf: fol: 334, hvorhos fulgte Attest.

3. Et Bygselbrev fra Ole Grimsen Telle med fleere til Thomas Willumsen paa 1 pd Fisk i Telle No: 26, forhen brugt af Mons Willumsen Telle, datr: 30te April 1798 med Revers.

4. Et Ditto fra Agent Hans Krohn til Hans Gunnersen paa ½ Vog Fisk i Kallestad No: 39, forhen brugt af Michel Castensen, datr: 26de April 1798 med Revers.

5. Et Ditto fra Gerhard Snelle som Forstander for Seminarii Godset til Jacob Andersen paa 13 ½ Mark Smør i Sechingstad, No: 52 forhen brugt af Hans Andersen, datr: 14de Januarii 1798 med Revers.

6. Et Afkald fra Steffen Olsen Snechevig til Hans Thomassen Algerøen No: 53, for hans Hustrue Bottele Hans Datters Arvelod 77 rd 2 mrk 12 s: Regnsk: No: 15, datr: 30te April 1798 og indf: i fol: 333.

7. Et Skiøde fra Ole Steffensen Sechingstad med fleere til Jens Steffensen paa 17 ½ Mark Fisk i Nordeide No: 55, datr: 30te April 1798 og indf: fol: 335, hvorhos fulgte Attest.

8. Et Afkald fra Thomas Winciansen Spield til Ole Rasmussen Windenæs for hans afdøde Stifsøn Friderich *Hans Arvelod 19 rd 2 mrk 12 s: i A: B: fol: 50, datr: 30te April 1798, og indf: fol: 333.

9. Et Skiøde fra Ole Andersen Bildøen til Sønnen Anders Olsen paa 1 pd Fisk i Bildøen No: 69, datr: 30te April 1798 og indf: fol: 334, hvorhos fulgte Attest.

10. Een Odels Lysning fra Niels Hansen Nore Lie paa Odels Retten til 2 pd 18 Mark Fisk i Nore Lie No: 84, som ejes og bruges af Lars Hansen Nore Lie og Ole Knudsen Nore Lie, datr: 30te April 1798 og indf: fol: 334.

11. Een Ditto fra Anders Danielsen Hagenæs paa Odels Retten til 4 ½ Mark Smør og 9 Mark Fisk i Hagenæs [No:] 85, som ejes og bruges af Ole Danielsen, datr: 30te April 1798 og indf: fol: 334.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin for Aaret 1798 med hosføyet Forklaring over den derpaa dette Ting skeede Afbetalinger, og naar sam/m/e fradrages Indtægts Beløbet bliver Restancen 415 rd 2 mrk, der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev sam/m/e sluttet og ophævet.

Jersin

1798: 114

Som/m/ertinget for Schiold Skibreede for 1798

Aar 1798 den 2den Maji blev paa Tingstædet Mollendahl holdet Som/m/erting for Schiold Skibreede af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting opnævnte 4 Laugrettesmænd som her foran fol: 70 ere anførte. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

Derefter blev først publiceret de sam/m/e Høy Kongelige Anordninger, som for Sartors Skibreede og her foran fol: 110 ere anførte og desuden et

Reskript af 10de Febr: 1798, angaaende *Skiftetbrevenes *anplysning (oplysning) paa de umyndiges Udlæg i Skiftebrevene for uden Betaling og paa slet Papiir

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager

Nye Sag

Fogden imod Anna Caroline Mathias D: og Matros Tørris Tørrissen for Lejermaal.

Fogden anmeldte med mundtlig Varsel til dette Ting at have ladet indkalde Piigen Anne Caroline Mathias D: for begaaet Lejermaal med Matros Tørris Tørrissen der er bortreist, og saa ledes mod \ham/ forbeholdt videre Tiltale \om han kan opspørges/, men bemeldte Piige at lide Dom til Bøders Udreedelse med videre.

For det paastævnte Lejermaal fremlagde Fogden Hr: *Tuhsens (Tuchsens) Attest af 2de April sidstl: Bemeldte Attest indtages her.

Fogden begjærede dernest indstævnte Anne Caroline fremkaldet til Forklarings Aflæg, om hun vedblev at angive Tørris Tørrissen som Børnefader til det af hende i Aaret 1798 avlede uægte Piige barn.

Derpaa fremkom indstævnte Piige Anne Caroline Mathias Datter opholdende sig hos Niels i Bochen her i Skibreedet og vedblev at angive Matros Tørris Tørrissen fra Bergen som Barnefader til det af hende avlede uægte Piige Barn, og angav ellers at være yderlig Fattig og uformuende til at kunde udreede de paastævnte Bøder, men tilbød sig nu inden Retten at betale 1 rd siger Een Rigsdaler, om Fogden ville antage sam/m/e, da hendes uformuenhed ey tillader at erlægge meere, hvilket af Laugrettet blev bevidnet, og begjerede derfore Fogdens Tilførsel om saadant Tilbud kunde blive accorderet.

Fogden som saavel af Laugretten som af den tilstædeværende Almue erfarede at intet om den Tiltaltes Forfatning kunde afgives, men det er at formode at hun som Fattig Tiener der selv maae besørge Barnets Opdragelse ikke kan have stor Formue, saa fandt ham billigt at

antage den anbudne 1 rd paa Amtets nærmere approbation, saavelsom og hvorvidt Straffen paa Vand og Brød, i Stæden for aabenbar Skrift maae hende efter Cancelliets nærmere Resolution blive

1798: 114b

eftergivet eller ikke, og derfore bad hendes Tilstaaelse modtaget at anmelde naar hun forandrer sit opholds Stæd.
Indstævnte Anne Caroline Mathias Dotter lovede at anmelde hvor hun henflytter eller forandrer Tieneste Stædet naar hun skulle borttage fra den nu værende Tieneste hos Niels i Bochen her i Skibreedet.
Paa Grund af det forhen tilførte frafaldt Fogden Dom for nærværende Tiid mod Indstævnte Anna Caroline Mathias Dotter.

Da ingen havde videre at tilføre beroer Tinget til i Morgen.

Dagen nestefter den 3de Maji 1798 vedvarede Sommertinget for Schiolds Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

Derefter blev publiceret:

1. Et Afkald til Ellev Olsen Espeland No: 3 fra Mons Johannesen Espeland som nye Anordnet Verge for Myndtlingen Johannes Andersens Arvelod 23 rd 5 mrk 1 s i A: B: fol: 587, datr: 2den Maji 1798 og indført fol: 336.
2. Et Bygselbrev fra Johan Garman til Mons Johannesen Lohne paa ½ Løb S:r og ½ Tønde Malt i Gaarden Espeland No: 3 forhen brugt af Ellev Olsen datr: 23de Febr: 1798 med Revers.
3. Aflyst en Obl: udgivet af Niels Andersen Unneland til Justits Raad Ochen stor 395 rd med 1ste Panteret i en deel Løsøre og Creature paa Unneland No: 10, datr: 23de Decbr: 1795 efter Qvittering af 26de April 1798.
4. Een Do: fra samme Debitor til sam/m/e Creditor stor 170 rd med Pant i Løsøre, datr: 3de Octbr: 1785 (1783) \efter/ Qvittering af 26de April 1798.
5. Tingl: en Pante Obl: udgivet af Iver Larsen Unneland til Justits Raad Ochen stor 350 rd med 1ste Panteret i en deel Løsøre og Creature paa Unneland No: 10, datr: 26de April 1798 indført Folio 335.
6. Een Do: fra Niels Hansen Unneland til sam/m/e Creditor stor 300 rd med 1ste Panteret i endeel Løsøre og Creature, datr: 26de April 1798 indført fol: 335.
7. Et Afkald fra Niels Hansen Øvre Tidtlestad som nye Anordnet Værge for Myndtl: Karie Hans Dotter fra Hornæs for hendes Arv 5 rd 3 mrk 15 s i A: B: fol: 126 Til Værgen Poul Nielsen Nedre Tidtlestad \No: 43/, datr: 2den Maji 1798 indført Folio 336.
8. Tingl: et Bygselbrev fra Johan Fritzner til Johannes Johannesen paa ½ Løb S:r og ½ Huud i Nedre Tidtlestad No: 43 forhen brugt af Poul Nielsen, datr: 3de Januarii 1798 med Revers.
9. Et Vilkaarsbrev fra {Johannes} \Mons/ Johannessen Espeland til Ellev Olsen Espeland med Hustrue Karie Niels Dr: paa endeel Levekaar af ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt i Espeland No: 3, datr: 2den Maji 1798 og indført Folio 338.
10. Et Afkald fra Iver Andersen Øvre Bircheland som nye indsat Værge for Myndtlingen Martha Niels Dotter Espeland for hendes Arvelodder tilsam/m/en 20 rd 3 mrk 13 s i A: B: fol: 116, 117 og 121, datr: 3de Maji 1798 indført Folio 337.

1798: 115

11. Een Obl: fra Ole Michelsen Schage til John Hagen i Bergen stor 99 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og ¼ Huud i Schage No: 61, datr: 2den Maji 1798 og indført Folio 337.

12. Et Bygselbrev fra Biskop Irgens til Anders Olsen paa 2 pd 8 M/ark Smør i Nedre Bircheland No: 59 forhen brugt af Ole Larsen datr: 13de November 1797 med Revers, paa endeel Levekaar fra Fratræderen og hans Hustrue.

13. Et Afkald til Hans Olsen Schage No: 61 fra Anders Knudsen for hans Arv 5 rd 5 mrk 8 s: i A: B: fol: 126 datr: 2den Maji 1798 indf: fol: 336.

14. Aflyst Rasmus Poulsen Biørndahls Obl: til Mons Larsen stor 350 rd med Pant i Biørndahl No: 99, datr: 5te Maji 1788 efter Qvittering af 14de April 1798.

15. Tinglyst en Do: af samme Debitor til Lars Gregoriussen Kobbeltvedt stor 190 rd med 1ste Panteret i ½ Løb S:r i Biørndahl No: 99, datr: 2den Maji 1798 og indført fol: 336.

16. Een Do: af Ellev Halvorsen til Jon Michelsen Ramsdahlen stor 110 rd med 1ste Panteret i endeel Løsøre og Creature beroende paa Biørndahl No: 99, datr: 2den Maji 1798 indført fol: 337

17. Et Skiftebrev efter Martha Knuds D: Yttre Biercheland, sluttet 10de Febr: 1798, hvorved ½ Løb S:r 1 Mæle M: og 1/8 H:d i Biercheland No: 60 blev udlagt Sterboe Enkemanden med fl:

Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin 1798 med hosføyet Forklaring over det paa dette Ting skeede Afbetaling og naar samme fradrages Beløbet bliver Restancen 983 rd 5 mrk, der inden Retten blev Oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager.

Nye Sag.

Conradus de Lange imod Niels Andersen Unneland.

Conradus de Lange mødte og Anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet indkalde Niels Andersen Unneland med den i Forordningen af 3de Junii 1796 bestemte Clausul, ey at kunde vente Laugdag, at lide Dom til at betale de til Sagsøgeren skyldig værende 177 rd 1 mrk 15 s samt dette Søgemaals Omkostning at oprette, og fremlagde Attest fra de eedtagne Kaldsmænd om Stevnemaalets lovlige Forkyndelse, saavelsom Attest, om at denne Sag for Forligelses Commissionen har været foretaget uden at mindelig Forlig med Sagvolderen kunde bevirkes, og nedlagde dernest saadan Paastand at Sagvolderen maae ved Dom vorde tilpligtet at betale til Sagsøgeren de paastævnte 177 rd 31 s saa og for dette Søgemaals Omkostninger 5 rdr hvormed han submiterede Sagen Dom.

Efter Paaraab mødte ey indstævnte Niels Andersen Unneland, og Sagen Optages.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette, blev sam/m/e sluttet og Ophævet.

Jersin

1798: 115b

Extra Ret for Arne Skibreede 1798.

Aar 1798 den 5te Maji blev Extra Retten sadt i Fogden Unmacks Huus i Store Sandviigen, af den Constituerede Sorenskriver i nærværelse af de samme 4re Laugrettesmænd som ved Maanedstinget den 11te April sidstleden var tilstæde og herforan fol: 91 er anført,

Fogden Producerede Skriftlig Stevning af 2den dennes mod Ole Thomasen af Store Sandviigen angaaende et af ham hos Giæstgiver Niels Gullichsen Bræchhuus den 22de f: M: om Aftenen Kl: 9 slet forøvet Tyverie af en Pengecasse med derudi værende Penge m: v: i Følge et over bemeldte Ole Thomasen under 23de forrige Maaned afholdte Forhøer og hvorpaa efter Amtets derpaa afgivne Actions ordre af 24de d: m: dette Søgemaal er Grundet og anlagt; hvilket Forhøer han fremlagde og derefter forlangde Vidnerne fremkaldte for at beedige deres afgivne Forklaring.

Forhøret bliver Acten at vedhæfte i sin .in(?) men Stevningen indtages her.

Procurator Balchen Mødte som den Tiltalte Ole Thomasens Defensor i Følge Stiftets ordre af 24de April sidstleden, hvilken han nu fremlagde, hvornest han forbeholdt det videre fornødne saavel til Contra Spørgsmaalers fremsettelse for Deponenterne som hvad videre pleje Sagen maatte udfordre fra hans Side; Ligesom han og begiærede af Retten Deponenterne separerede under deres Eeds Aflæggelse og yderligere Forklaring, i Overeensstemmelse med Lovens 1ste Bogs 13de Cap: 8 Art: samt forbeholdt den tiltaltes Ret og Lovlige Tiltale til Niels Gullachsen Brechhuus i Tilfælde denne skulde briste beviis med den ham nedlagde Sigtelse.

Ved Forretningen Mødte tilstæde Tiltalte Ole Thomasen af Store Sandviigen uden Baand og Fængsel og for hvem blev oplæst hans i Forhøret den 23de April 1798 aflagde Forklaring og vedblev ligeledes nu inden Retten at benægte det paastevnte Factum, og forklarede ellers at have været gift med hans endnu i live værende Kone Christine Knuds Datter med hvem han i Ægteskab har avlet 4re Børn hvoraf 2de endnu er i Live, og sagde ellers at være i Fattige Omstændigheder da han blodt Ernærer sig som Fløtmand og Skiauer eller Arbeidsmand hos hvem han kan bekomme Arbeide tilsidst angav Tiltalte Ole Thomasen at være omtrent 30 Aar Gammel, hvilket af Dommeren og Laugrettet blev Skiønnet at forholde sig rigtig efter hans Udseende; Endelig forklarede Tiltalte Ole Thomasen paa Tilspørgende at have sidste Gang Communiseret i Kors Kirken i Bergen noget for Juul eller ved Mechaeli Tiider sidstleden.

Derefter fremkom følgende Vidner: {1.}

1. Vidne Gierdt Storm Snidker og boende i Store Sandviigen Aflagde Eed og vedblev den af ham i Forhøret den 23de April 1798 aflagde Forklaring efter at samme for ham var bleven oplæst, og tilføyede at da han sam/m/e Aften den 22de April som han var hos Niels Gullachsen gik ned i Tiltalte Ole Thomasens Logie for at eftersøge om bemeldte Ole Thomasen var hiemkommen uden at finde ham der men lidt derefter hørte Vidnet at Tiltalte Ole Thomasen skulle være seet nede i Fiæren uden at de kunde faae ham derfra.

Defensor Procurator Balchen begiærede Vidnet Tilspurgt, første Contra Qvæstion om det ikke er Vidnet bekiendt at Tiltalte Ole Thomasen har opført sig vel og Reedelig i den Tiid han har Logeret her i Sandviigen hos Friderich Larsen Bæch og saa Ustraffelig at

ingen har haft Grundet Anledning til at Klage derover, uagtet den Tiltalte med en Talrig Familie har levet i en ringe Næringsvei. Derpaa Forklared Vidnet \til/ den fremsadte Contra Qvæstion Nej Vidnet har ikke hørt nogen uredelig\hed/ at være begaaet af Tiltalte Ole Thomasen i den Tiid han har Logeret hos Friderich Larsen Bech i Sandviigen førend den nu paaklagede, hvorfore han her Tiltales.

Defensor begiærede Vidnet tilspurgt endvidere 2det hvem fleere foruden Vidnet var tilstæde i Niels Gullachsen Skienkestue den omforklarede Tiid og i særdeleshed da Vidnet gik i det Omforklarede Kammer og hvor sad disse fleere paa den Tiid Vidnet kom ind i

Skienke stuen igien og hvor mange nærværende. Derefter Forklarede Vidnet til den fremsadte 2den Contra Qvæstion, da Vidnet kom ind i Niels Gullachsens Skiænkestue den 22de April sidstleden og gik ind i et derved værende Kammer var ingen fleere Tilstæde end Tiltalte Ole Thomasen som gik frem og tilbage paa Gulvet fremmen for Borde{t}ne i Skienkestuen og Johannes Larsen og Michel Olsen hvilke sidste sad oven for Bordet i *Skiækestuen, men da Vidnet kom *tilbaget af Kammeret i Stuen sad de sidstnævnte 2de Mænd paa sidt samme Stæd \ved siden af hinanden/ oven for Bordet men Tiltalte Ole Thomasen var i dette Mellemrum bortgaaet og Pengecassen borttaget uden at Vidnet saa af hvem den blev bort taget. Vidnet sagde ellers intet videre at kunne Forklare til denne sags Oplysning.

Procurator Balchen begiærede at den 3de Deponent Michel *Olse maatte fremkaldes for at aflægge sit Eedelige Vidnesbyrd, paa det man derefter kunne Taxere den anden Deponent Johannes Larsens Afgivne Forklaring ved Priliminair Forhøret, om og hvorvidt den sidstnevnte kunde tillades at beedige en Forklaring, der ikke synes saa aldeeles at være udenfor ham Selv, hvorved man tillige kunde forekomme at Johannes Larsen ikke blev sadt i Stand til at paasværge den Tiltaltes Sag eller ikke.

Derpaa frem kom som andet Vidne

Michel Olsen Boende \i Sandvigen/ som Bordarbeidsmand og afhørt i Priliminair Forhøret som 3de Vidne Aflagde Eed og vedblev den af ham i Forhøret af 23de April sidstleden aflagde Forklaring med den forandring at Vidnet saae tiltalte Ole Thomasen gaae frem og tilbage paa Gulvet i Stæden for Forhøret melder at denne var siddende paa en Bænk og dernest forklarede Vidnet \til de fremsadte Contra Qvæstioner/ til første, Ney Vidnet har ikke hørt nogen har klaget over tiltalte Ole Thomasen for nogen uskikkelig eller uredelig Handling i den Tiid han har Logeret hos Friderich Larsen Bech her i Sandvigen førend denne som han her Actioneres for, og Vidnet sagde ellers at have næsten eller intet bekiendtskab til Ham uden for saavidt han har seet ham nogle Gange. Til 2det Paa den Tiid Næstforrige Vidne Giert Storm gik ind i det ved Skiænkestuen værende Kammer var ingen fleere i Skiænkestuen tilbage end Vidnet \og/ Jo{ha}hannes Larsen, der sad ved siden af hinanden oven for Bordet samt Ole Thomasen \der/ Gik paa Gulvet, men da bemeldte Giert Storm kom tilbage af *Kammere var Ole Thomasen gaaet bort af Skienkestuen og Pengecassen borttaget uden at Vidnet saae af hvem, og henholdt sig ellers til den Aflagde *forkaring i Priliminair Forhøret.

Da Vidnet intet videre vidste at forklare til denne Sags Oplysning blev det Demiteret.

3de Vidne Johan/n/es Larsen der er afhørt som 2det Vidne i Priliminair Forhøret {aflagde Eed} og efter at være forelæst den af ham i Priliminair Forhøret af 23de April 1798 aflagde Forklaring bekræftede samme med Corporlig Eed, og forklarede end videre at den om{budne}\vundne/ Pengelade var beroende paa Væggen tæt ved Dørren eller \ved/ indgangen af Stuen, og da Vidnet saae at Ole Thomasen tog Pengeladen bort, sad Vidnet i Selskab med næstforrige 2det Vidne Michel Olsen oven for Bordet og Tverts over

1798: 116b

for Dørren.

Procurator Balchen modsagde dette Vidnes udsigende som eenligt og uovereensstemmende med de andre og nest at forbeholde sin Remerker over samme ved Sagens Deduction fra sin Side, begiærede sine Contra Qv: fremsadt. Til 1ste og 2den Contra Qv: eenstemmig med Nestforrige 2det Vidne.

Actor fremstillede følgende Godvillig Mødende Vidner,

Friderich Larsen Bæch boende i Store Sandviigen, for hvem Actor begiærede fremsadt følgende Qvæstioner, 1. om den Tiltalte Ole Thomasen hos nogen havde forøvet

Tyverie, 2det hvori sam/m/e bestaaer. 3. hvad Tiid det skeede, og 4de om han ikke har været \taget/ med Tyvekosterne, hvorom Vidnes Eedelig Forklaring forlanges af Dommeren besvarede af Vidnet.

Defensor maatte giøre Retten Opmerksom paa de af Actor nu fremsadte Inqvisitoriske Spørgsmaale, da Sa{gen}\mme/ gaaer uden for nærværende Sag og Actors Compitence, ja endog indeholder Facta som gaaer uden for den ordre der fra Actors Side er fremlagt i Sagen i Dag paa hvilke Grunde Comparenten protesterede mod de fremsadte Spørgsmaales antagelse til besvarelse men paastod samme aldeeles af viiste ved Rettens Kiendelse, som han herved var begiærende, og i modsadt Fald paadrog Dommeren alt An og tilsvar som af saadan Rettens behandling maatte Flyde.

Actor gav paa Defensors fremsadte indsigelse mod det fremstillede \god/Villig \mødende/ Vidnes antagelse, følgende \Svar/: da Tyverie i Almindelighed er en Handling, der udøves Skiuldt og med List, bliver det Altid overeensstemmende med Lovene; og især hvor en Person som den Tiltalte, med Ublue Frækhed for Retten tør benægte det af ham forøvede Tyverie, der med Vidner er beviist, at fremsætte saadanne Spørgsmaale der kan give fuldkommen Lys og beviis saavel for denne Paatalte handling, som hvad videre den Tiltalte i Lige Tilfælde haver forøvet, uden det er Anmeldt af Vedkommende, og derfore, Paastod det fremsadte Villige Vidne Antaget.

Balchen svarede at Actors Ordre er Grænselinien inden hvilken Actor Skal holde sig i nærværende Sag, og da han kun ved sin ordre ikkun er bemyndiget til at undersøge den og hvorvidt den tiltalte Ole Thomasen maatte have giort sig Skyldig i den Forbrydelse hvorfore han her tiltales, saa Troede Defensor at det mest stemmede overeens med Straffe Lovene at holde sig til den Ting hvorom her er Spørgsmaal, og intet videre; hvorfor Defensor heller intet havde imod at det fremstillende Vidne blev Admiteret for at giøre Forklaring om den in Qvæstione værende Penge casse, men videre troede han ikke Dom/m/eren saae sig berettiget med Examination under nærværende Sag. I øvrigt han vedblev sit forrige, med Tillæg at intet Vidne Stevnt eller ustevnt af de efterfølgende bleve modtagne til Eedelig Vidnes byrds Aflæggelse, om andet end den forbemeldte omhandlede Penge casse.

Actor der nu blev aftvungen Svar paa det af Defensor fremførte, endskiøndt imod bedre vidende, maatte anmerke, at ligesom enhver Person der Tiltales fra Justitiens Side, maae oplyses \og overbeviises/ ikke alleene det forhaanden paastevnte factum, men endog

1798: 117

alle andre Data der i nogen Maade beviiser den Tiltalte Persons Caracteer og Forhold, han i Staten har forøved, saa ventede han at Dommeren ikke alleene antog det villige Indstevnte Vidne men endog de 2de Andre der Møder paa Stædet.

Derpaa blev af Dommeren

Eragtet

De af Actor havende og nu mødende Godvillige Vidner bliver antaget at besvare de fremsadte Qvæstioner for at søge oplyst den Tiltaltes Caracteer og Handlemaade, og skal ved den Endelige Dom blive anført hvorvidt samme kan komme i Betragtning.

Defensor reserverede det fornødne mod den nu afsagde Kiendelse til Tiid og Stæd.

4de Vidne Friderich Larsen Bæch boende i Store Sandviigen og godvillig Mødende Vidne, aflagde Eed og Vandt til 1ste Nej Vidnet veed ikke med vished om Tiltalte Ole Thomasen har udøvet noget Tyverie mod nogen, dog kan Vidnet ikke nægte at have hørt saadant fortælle af andre at være foregaaet {imedens} af Tiltalte Ole Thomasen \imedens han/ Logeret hos Vidnet førend det nu paasøgte Tyverie mod Niels Gullachsen Bræchhuus blev udøvet. og Varerne bestod i en Hamborger Tønde, og skal have tilbage bragt sine Tyvs koster,

og saadant skeede {omtrent} noget for Juul 1797, hvorved de af Actor fremsatte øvrige Spørgsmaale tillige er besvaret.
Procurator Balchen benægtede dette Vidnes udsigende i et og Alt som aldeeles urigtig, og ventede ved at erholde Svar \paa/ de til dette Vidne Aktende Spørgsmaale at lægge for Dagen det Vidnet Vidner i sin egen Sag, og følgelig hans Forklaring hverken skal Rejse eller fælde den Tiltalte, hvornest han begiærede Vidnet Tilspurgt 1. hos hvem, den Tiltalte Ole Thomasen har begaaet det af Vidnet omvundne Tyverie, 2det har Vidnet seet Ole Thomasen udøve samme, og paa hvad Stæd Skeede det, og hvem foruden Vidnet Var da nærværende 3de Til hvem har Ole Thomasen tilbage leveret de omvundne Tyvekoster, som Vidnet har forklaret, hvori har Tyvekosterne bestaaet og har Vidnet med fleere seet sammes overleverelse og hvem var samme og naar skeede det. Dertil forklarede Vidnet til 1ste efter Fortælling af Andre skal det være begaaet hos Vidnet selv af den Tiltalte; Til 2det Nej Vidnet saae ikke Tiltalte Ole Thomasen at borttage den omvundne Hamborges Brændeviins Tønde, men samme blev seet af Jomfrue Schiønneman som paa den Tiid Logerede hos Vidnet da det omforklarede Tyverie blev begaaet, omtrent 14 Dage for Juul 1797 men som nu Logerer hos Madame Blydt i Muur Gaarden og saadant blev varskued Vidnets Hustrue af forbemeldte Jomfr: Schiønneman da han gik *bor (bort) dermed, hvorved hun tillige saae samme, Til 3de Nej, Vidnet saae ikke den omvundne Tønde Tilbageleveret men efter fortælling af Vidnets Hustrue skal denne være leveret til hende, og en Kone ved Navn Johanne der boer i Naboe Lauget med Vidnet. Denne omvundne Tønde blev tilbage leveret samme Dag, den blev savnet omtrent 2de Tiimer derefter, efter Fortælling.
Da ingen havde videre at Tilspørge Vidnet blev samme Demiteret.
5te Vidne Michel Michelsen Tienende som Gesel hos Hr: Gerhard Cape et Snelle i Bergen, og Godvillig Mødende Vidne

1798: 117b

aflagde Eed og Vandt, til 1ste Jo Vidnet har hørt af andre fortælle at Tiltalte Ole Thomasen har bort taget en Hamborger Tønde af Svalen paa Tydske bryggen og denne *borstiaalne Tønde saae Vidnet Tiltalte Ole Thomasen selv at komme tilbage bærende med den for at overleveres til Ejermanden, og dette omvundne Tyverie skeede omtrent for 2de Aar siden, og saadant {skeede} blev tillige seet af Hans Ellingsen og \gesellen/ Daniel Ham, hvilke 2de sidste Personer vare de der hentede Personen tilbage med Tønden, og efter den brugelige Skik paa det Tydske Contoir i Bergen blev sadt under Pompen og givet Pidsk eller Stryg derfor uden at han blev videre Tiltalt og Tiltalte Ole Thomasen Tilstod at de ej traf ham med Tønden før end ind paa *Tovet (Torvet), men kan ej erindre om samme skeede eller blev truffet med i Gaarden eller op paa Torvet og hvilken Tilstaaelse af Ole Thomasen blev tilført efter Actors Forlangende.
Defensor begiærede at Dommeren vilde Tilspørge Tiltalte Ole Thomasen om han havde stiaalet den af Vidnet omforklarede Tønde eller samme var ham leveret af een eller anden for at bringe til Byen.
Da Actor og *Difensor havde intet Videre at tilspørge Vidnet blev samme Demiteret.
Og Tiltalte Ole Thomasen Fremkaldet, som paa Tilspørgende Declarerede at: den \af Vidnet Michel Michelsen/ omforklarede Hamborger Tønde som de havde troffet Inqvisitten med paa Torvet, blev ham leveret af en Gesell paa Bryggen ved Navn Aage uden at Inqvisitten kan opgive hos hvem denne Aage var i Tiæneste paa den Tiid den omforklarede Tønde blev Deponenten overleveret, men skal for nærværende Tiid være i Tiæneste hos Dam ved Nye Kirken;
Da man ingen Videre Forklaring af Deponenten var at erholde blev efter Actors forlangende Endvidere frem kaldet et godvillig Mødende Vidne som anføres i Orden som 6te Vidne

6te Vidne Hans Ellingsen Tienende som Dreng hos Hr: Gerhard Cappe et Snelle i Bergen aflagde Eed og Vandt til de af Actor fremsatte Spørgsmaale, til første; 2det 3de og 4de i et og alt eenstemmig med nestforrige 5te Vidne dog med den forskiæl at Vidnet saae Tiltalte Ole Thomasen fare med den omvundne Hamborger Tønde, og Traf ved at løbe efter {ham} Tiltalte Ole Thomasen paa Torvet i Bergen, med Tønden paa Ryggen tog ham da i det samme med Kosterne og bragte ham tilbage paa Tydske bryggen, hvor han maatte udstaae den forhen omvundne Straf, ellers forklarede Vidnet at Gesellen hos Jacob Kryppelien ved Navn Daniel Ham, var i sælskab med Vidnet den omvundne Tiid før Juul *1796 for at indhente

1798: 118

Tiltalte Ole Thomassen med den bortstiaalne Hamborger Tønde. og ansaae Tønden af Værdie 4 á 5 mrk.

Fogden begjerede Sagen udsat til en gang i neste Uge for at faae fremkaldet eller ført fleere Vidner i den/n/e Sag nemlig Daniel Ham og den af Tiltalte Ole Thomassen opgivne Aage hos Jacob Dam i Bergen.

Defensor forbeholdt det fornødne og ville for Tiiden afvarte hvad videre Actor havde at erindre.

Derpaa blev af Dommeren

Eragtet

Den af Actor forlangte Udsættelse bevilges til førstkom/m/ende Mandag den 7de denne Maaned, da Sagen atter bliver at foretages i Sorenskriverens Huus i Bergen Eftermiddag Kl: 2, til hvilken Tiid Laugrettet tillige haver at møde uden videre Varsel.

Jersin

Extra Ret for Arne Skibreede 1798.

Aar 1798 den 7de Maji blev Extra Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som her foran fol: 115 ere anførte, efter Udsættelse fra i Forgaars.

Fogden fremlagde Continuations Vidne Stævning til fleere Vidners Førelse i denne Sag om Oplysning af den Tiltalte forøvede Tyverier, saavel hos Kiøbmand Gerhard Cappe & Snelle som hos Friderich Larsen Bech i store Sandvigen, og bad derefter de deri benævnte Vidner paaraabte og fremkaldet til Forklarings Aflæg.

Pr: Balchen som anordnet Defensor for den Tiltalte Ole Thomassen mødte og forbeholdt det fornødne.

Ved Forretningen mødte tillige Tiltalte Ole Thomassen uden Baand og Fængsel.

Derpaa fremkom i Orden efter Hoved Stævningen som

7de Vidne Daniel Ham tienende hos Jacob Kropelien i Bergen som Gesel aflagde Eed og vandt til de af Actor ad Protocollen fol: 116 anførte Sp: Til 1ste Jo Vidnet veed og saae at Tiltalte Ole Thomassen for omtrent 2 Aars Tiid siden tog en Hamborger Brændeviins Tønde der tilhørte Hr: Gerhard Cappe & Snelle i Bergen og traf ham, med sam/m/e Tønde paa Torvet, og efter at Vidnet tilligemed Hans Ellingsen, der er ført som 6te Vidne, havde bragt Ole Thomassen tilbage med Tønden hen paa det Tydske Comtoir, tilstod bemeldte Ole Thomassen [at] have taget sam/m/e fra Cappe & Snelle og fik da noget Prygl for denne Forbrydelse og dermed lod ham gaae uden at Cappe

1798: 118b

& Snelle lod anlægge noget Søgemaal, og Vidnet ansaae Tønden af Værdie 4 á 5 mrk.
Defensor begjerede dette Vidne tilspurgt 1ste Om Vidnet under sin Saligheds Eed *men (med) Sandhed kan forklare at den omvundne Tønde virkelig tilhørte Kiøbmand Cappe? 2. Om Tiltalte Ole Thomassen ikke først giorde den omforklarede Tilstaaelse efter at havde mistet sin Friehed paa den Tiid de anholdt ham, og 3de Om Vidnet ikke sandfærdig maae Tilstaae at han har kiendt den Tiltalte som en skikkelig og reedelig Mand? Derefter forklarede Vidnet til 1ste Jo Vidnet veed med Vished at den omforklarede Tønde tilhørte Cappe & Snelle, og kiendte den af de derpaa satte Mærker. Til 2det Tiltalte Ole Thomassen tilstod først efter at de havde taget ham og bragt ham Hiem paa Tydske Comtoiret paa Cappes der havende Pakstue, at denne Tønde tilhørte bemeldte Hr: Cappe. Til 3de Vidnet har ikke saa \gandske/ nøye Bekiendtskab til Ole Thomassen, men veed at han har haft et slet Rygte i den Tiid han boede i Byen.
Defensor begjerede Vidnet videre tilspurgt som 4de Sp: blev ikke Tiltalte Ole Thomassen den Gang han blev anholdt med den omforklarede Tønde indelæst paa en Pakstue paa det Tydske Comtoir hos Cappe og der anholdt som Arrestant indtil Hr: Snelle \ankom/, hvorefter den Tiltalte efter Ordre blev afstraffet med Vand og Tamp under Pompen? 5te Om der over den Tiltalte Ole Thomassen førinden han maatte udstaae denne Straf [blev]? holdt Naboe Ret {over ham}? Derpaa forklarede Vidnet til 4de Sp: Jo Ole Thomassen blev da de havde faaet ham fat med denne omforklarede Tønde \ind/sadt {de ham ind} paa en Pakstue, hvor han blev siddende omtrent 1 Times Tiid, indtil de havde faaet Bud til Eiermanden af Tønden for at faae viide om denne ville have ham Tiltalt eller ikke, men der blev ey holdt nogen Naboe Ret over \ham/, men Ole Thomassen blev allene hensat under Pompen og der efter den paa Tydske Contoiret Brugelige \Maade/ fik Vand og Stryg, og dermed er 5te Spørsmaal tillige besvaret
8de Vidne Johanne Ols Datter, gift med Rasmus Jonsen boende i Sandvigen, aflagde Eed og vandt At hun ikke har seet at Tiltalte Ole Thomassen {ikke} har taget noget fra nogen, men hørte fortælle af Friderich Larsen Bechs Hustrue at han havde taget en Hamborger Brændeviins Tønde noget før Juul 1797, og ho.e(?) hende at kom/m/e Bærende der med for at {ligge} \tage/ den i Forvaring, men saae ikke Ole Thomassen at have haft sam/m/e i Hænde, og kiender for det øvrige ikke noget til den Tiltalte.

1798: 119

Da [Vidnet] ikke vidste noget videre at forklare blev det Demitteret.
9de Vidne Berthe Carine Widdings Datter, der er gift med Friderich Larsen Bech, fremstod og forklarede at hun ikke veed noget at forklare om det af Tiltalte Ole Thomassen begangne Tyverie hos Niels Gullachsen {at forklare}, men omtrent 14 Dage for Juul saae Vidnet at han tog en Tønde fra hendes Huus og gik bort dermed, og da \hun/ løb efter Tiltalte Ole Thomassen \for at faae ham/ tilbage dermed var han allerede reist ind paa Baad til Byen med \Tønden/, hvor paa Vidnet beklagede sig da for Tiltalte Ole Thomassens Hustrue at hendes Mand havde frataget hende denne omforklarede Tønde, hvorpaa hans Kone reiste ind til Byen og traf ham dermed, og \bragte/ sam/m/e strax der efter tilbage til Deponentinden
Defensor modsagde aldeeles Rigtigheden af denne Deponentindes Forklaring, og der under maatte begjere Deponentinden tilspurgt om hun og Mand har anseet den omforklarede Handling saa fornærmelig for sig at derpaa burde følges Straf, og om hun og hendes Mand derover har Klaget til Øvrigheden til Strafs Lidelse over Tiltalte Ole Thomassen eller om de ikke begge har anseet det for en Nødvendighed for den Tiltalte i det handlende Øyeblik at bruge Tønden som et Laan, deraf at den blev i uskad Stand tilbageleveret.

Deponentinden forklarede derpaa at Tiltalte Ole Thomassen ikke havde forlanget den omforklarede Tønde til Laans, men taget sam/m/e bort fra Huuset uden hendes og Mands Vidende, og da de bekom Tønden tilbage har de ikke giort Klagemaal over denne Handling til Øvrigheden.

Derefter fremlagde Actor et skriftlig Vidnesbyrd fra indstævnte Vidne Anne Malene Schiønneman af Dags dato, der inden Retten blev oplæst og er saalydende

Derefter begjerede Actor Tiltalte Ole Thomassens Hustrue Chistine Knuds Dotter til eedelig Vidnesbyrd i denne Sag.

Defensor maatte giøre Dom/m/eren opmærksom paa det nu fremstillede Vidne at hun er den Tiltaltes Ægtefælle og lever i Fuldkom/m/en fælledsskab med Tiltalte Ole Thomassen, Comparenten troede derfor paa Grund af den Fortroelighed der er og bør være imellem Ægtefæller at Retten ikke paalagde hende nogen Eed, saa meget meere som man af Lovens Annalogie i 1 – 13 – 17 fuldkom/m/en seer at Selv Lovgiveren ikke vil at de Personer der staar i sær nøye Forbindelse med hinanden som Ægtefæller den ene mod den anden, Forældre og Børn, og Børn og Forældre ikke bør leedes frem paa Een

1798: 119b

Vei hvor de kunde fristes og hvor Pligterne kom i Collation med hinanden, saa længe her ikke er Spørsmaal om saadanne Handlinger hvor Lovens Espresse(?) verbis paabyder enhver under sin Eed at aflægge Vidnesbyrd, og da nærværende Sag ikke angaaer Drab eller Vold, som er Lovens udtrykkelige determination, saa troer Comparenten at man bør bruge Lovens bogstavelige Forstand og ikke tillægge den nogen Udviidelse. Endog den sildigere Lovgivning af Reskript af 16de Septbr: 1778 bestem/m/er hvorvidt man her maae gaae med den Tiltalte Ole Thomassens Kone, da det muelig kunde blive et ansvar af Erstatning for Ole Thomassen saa skal ikke hans Hustrue, som den uskyldig lidende ikke aflægge Eedelig Vidnesbyrd i nærværende Sag, da hun derved kunde blive den lidende i henseende til fælleds Boe(?), og dette har Lovgiveren udtrykkelig bestemt ikke at maae skee. Paa disse Grunde protesterede Comparenten imod Antagelsen af den Tiltaltes Hustrue, som Vidne i nærværende Sag, hvorfor han var Rettens Kiendelse forventende.

Actor besvarede Defensors Indvending om det fremstillede Vidnes Antagelse derved, at da Forordningen som af Defensor er citeret viiser at det kun er i de Handlinger, som ere privat og boelige og hvor begge Ægtefæller ere implicerede at denne Ægtefælle ikke maae tages til Eed imod den anden, og da saadant ikke her er Tilfældet, men den Tiltaltes Kone ved sit Vidnesbyrd maaskee meere kunde befrie sin Mand end fælle ham, for den Tiltalte Handlinger, saa forventede \Actor/ Vidnet antaget.

Defensor svarede kortelig at han haabede Actor undskyldte ham naar han ikke tilstod ham at være eenig i hans Lov fortolkning, da det aldrig efter Comparentens Begreb har været Lovgiverens Hensigt at den eene Ægtefælle kunde kom/m/e til at Vidne imod den anden naar de befandtes at være implicerede i publiqve Misgjerninger, thi da skal den Sigtende beviise, men Lovens Forstand maae her tages særskildt og dens Anvendelse først finde Stæd, naar kun den eene Ægtefælle Tiltales som er Casus i nærværende Sag, hvornest Comparenten i henhold til forrige forventede Rettens Kiendelse.

Derpaa blev [af] Dom/m/eren

Eragtet

I Følge Lovens 1 – 13 – 17 og Forordningen af 16de Septbr: 1778 kan dette

1798: 120

af Actor *fremstille Vidne Chistine Knuds Dotter som Hustrue til Tiltalte Ole Thomassen ey antages til eedelig Vidnes byrds aflæg i denne Sag. {men}

Actor begjerede derefter den Tiltaltes Hustrue Kistine Knuds Dotter fremkalt til Forklarings Aflæg uden Eeds Bekræftelse deraf og derpaa fremkom bemeldte

Kistine Knuds Dotter og forklarede: Ney veed ikke at Deponentindens Mand har begaaet nogen Forbrydelse i Henseende noget Tyverie, men veed at Tiltalte hendes Mand Ole Thomassen forleden Aars Høst noget før Juul havde taget en Tønde fra Friderich Larsen Bech i Sandvigen, som hun fandt \hos/ sin Mand med, inde i Byen paa Nye Almindingen, og foregav han da at ville Sælge sam/m/e for sin Vert bemeldte Friderich Bæch, som ofte \havde/ bedet ham herom, hvilket Deponentinden ofte havde hørt paa.

Defensor begjerede Deponentinden tilspurgt om Niels Gullachsen Brechuus var i Deponentindens Huus den Aften den foregivne Pengelade var bleven borte, hvad foretog han sig der og hvem fleere var i Følge med ham samt hvad Tiid paa Aftenen skeede sam/m/e. Dertil forklarede {Vid} Deponentinden at Niels Gullachsen Brechuus var i hendes Huus den Aften da den af Niels Gullachsen foregivne bortkomne Penge Casse og spurgde Deponentinden om hendes Mand var Hiemkom/m/en, og saae han da efter omkring i Deponentindens Huus om der skulle findes nogen saadan Casse {skulle findes}, og dette skeede om Aftenen Kl: 9 ½ Slet og med ham var tilstæde paa sam/m/e Tiid Giert Storm af store Sandvigen.

Actor frafaldt det indstævnte Vidne under Navn Aage Arbeidsmand hos Jacob Dam, da Stævne Vidnerne har forklaret at han var bortreist i Erinde for sin Huusbonde.

Actor begjerede Sagen udsat til den 19de d: M: for at faae det passerede *igienlæst (igiennemlæst?), og deraf at erholde Udskrift her af Protocollen, for derefter at Deducere Sagen til Dom, og forbeholdt tillige da at fremstille Niels Gullachsen til \Eeds/ *Aflægs (Aflæggelse) om det bortstiaalne Beløb.

Defensor forbeholdt det videre fornødne til Tiid og Stæd, og ville afvarte Actors Deduction i Sagen.

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den af Actor forlangte Anstand bevilges til den 19de denne Maaned Formiddag Kl: 8 da denne Sag atter bliver

1798: 120b

at foretages paa Tingstædet Alverstrøm/m/en, hvor det almindelige Som/m/erting afholdes.

Jersin

Som/m/ertinget for Lindaas Skibreede 1798

Aar 1798 den 10de Maji blev paa Tingstædet Toftegaard holdet Som/m/erting for Lindaas Skibreede af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting opnævnte Laugrettesmænd, som her foran fol: 73 ere anførte og som have aflagt Laugrettes Eeden. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da først publiceret de sam/m/e \sex/ Høy Kongelige [Forordninger] som ved Sartors Skibreede og her foran fol: 110 ere registrerede

Da ingen havde noget at tilføre beroer Tinget til i Morgen.

Jersin

Dagen nestefter den 11te Maji \1798/ vedvarede *Høstetinget (Sommertinget) for Lindaas Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde og blev da paaraabt de indstævnte Sager, men da ingen indfandt sig som havde noget at tilføre beroer Tinget til i Morgen.

Jersin

Dagen nestefter den 12te Maji vedvarede Som/m/ertinget for Lindaas Skibreede, i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde og blev da publiceret

1. Et Deelebrev efter Kari Ols Datter Udlyhren af 11te Maji 1798 hvorved 3 Mæler Malt og 24 Skilling i Ud Lyhren No: 2 blev udlagt til Sterboe Enkemanden Ellev Andersen Udlyhren og den afdødes 4 Børn, indf: fol: 343, med Attest.
2. Et Fæstebrev fra Anders D: Heiberg \til/ Simon Andersen paa 9 ¾ Mark Smør og 9 ¾ Kande Malt i Hopland No: 11, forhen brugt Af Clemet Clemetsen, datr: 19de April 1798 med Revers.
3. Et Bygselbrev fra Præsten Hr: Meyer til Siur Olsen Fieldsbøe, paa 18 Mark Fisk og ½ Vog Fisk eller efter Fogdens Paategning 9 Mark Smør og 18 Mark Fisk i Leerøen No: 13, forhen brugt af Michel Magnesen, datr: 8de Maji 1798, med Revers
4. Et Deelebrev efter Anna Jans Datter Wiig af 13de April 1798, hvorved 1 pd 3 Mark Smør og 4 ½ Kde: Malt i Wiig No: 18 blev udlagt til Sterboe Enkemanden Ole Olsen Wiig og den afdødes 4 Børn, indf: fol: 339.
5. Et Afkald til Thomas Larsen Borrilde (Børrilde) No: 20 fra Kari Mons Dotter Borøen (Børøen? Rosøen?) for hendes af Søn Jetmund Olsens Arv 2 rd 12 s: i A: B: fol: 374, datr: 10de Maji 1798 og indf: fol: 338.
6. Et Bygselbrev fra Hr: Arnold Meyer til Michel Erichsen paa 6 Mark Smør og 9 Mark Fisk i Borrilden No: 20, forhen brugt af Thomas Larsen, datr: 27de April 1798 med Revers
7. Een Contract imellem Anders D: Heiberg og Lars Olsen Reene angaaende Brugen af Hoved Bruget i Qvalvog No: 21, datr: 11te Maji 1798 og indf: fol: 344.

1798: 121

8. Et Bygselbrev fra Præsten Hr: Meyer til Ole Rasmussen Hellestvedt paa ¼ Løb S:r og ½ Mæle Malt i Hellestvedt No: 35, forhen brugt af Gunder Nielsen, datr: 7de Maji 1798, med Revers
9. Et Skiøde fra Iver Andersen Kalland til Gunder Nielsen paa 13 ½ Mark Smør 2 ¼ Kande Malt og 3/16 Faaer i Kalland No: 37, datr: 10de Maji 1798 og indf: fol: 341 med Attest.
10. Et Bygselbrev fra Provst Fritzner til Jan Jansen paa 15 Mark Smør i Riise, No: 42, forhen brugt af Hans Jacobsen, datr: 13de April 1798 med Revers.
11. Een Obl: fra Frue Majorinde Brugger til Jon Hagen i Bergen stor 99 rd med 1ste Panteret i Sundsbøe No: 53, af Skyld 15 3/11 [Mark] Smør og 15 3/11 Kande Malt, datr: 9de Maji 1798 og indf: fol: 338.
12. Et Afkald til Nordhordlehns Oberformynderie fra Mons Monsen Holmaas No: 56, for hans afdøde Søn Mons Monsen den yngre for hans Arv 16 rd 4 mrk 14 s: i A: B: fol: 353, datr: 10de Maji 1798 og indf: fol: 338.
13. Deelebrev efter Mons Monsen Holmaas den yngre, af 11te Maji 1798 hvorved 10 4/5 Mark Smør og 5 2/5 Kande Malt i Holmaas No: 56 for 11 rd 2 mrk blev udlagt til Faderen Mons Monsen Holmaas, indf: fol: 343 med Attest

14. Et Skiøde fra Mons Monsen Holmaas den ældre til Hougne Nielsen Holmaas paa indberegnet Kiøberens egen Arvede Arvepart deri 8 1/10 Mark Smør og 4 1/20 Kande Malt i Holmaas No: 56, datr: 11te Maji 1798 og indf: fol: 343 med Attest.

15. Et Skiøde fra Knud Ingebrigtsen Houchaas til Sr: Rolf Rolfsen paa 1 pd Smør 1 Mæle og 4 Kander Malt i Houchaas No: 57, datr: 10de Maji 1798 og indf: fol: 342 indf: 342.

16. Et Bygselbrev fra Rolf Rolfsen til Knud Ingebrigtsen Houchaas paa 1 pd Smør og 1 Mæle 4 Kander Malt i Houchaas No: 57, forhen brugt af Bygsle manden som Eier, datr: 10de Maji 1798 med Revers

17. Afl: Knud Ingebrigtsen Houchaases Obl: til Jon Michelsen Ryeland stor 30 rd med Pant i Houchaas No: 57, datr: 16de Maji 1785, efter qvittering af 10de Maji 1798.

18. Afl: sam/m/e Debitors Obl: til sam/m/e Creditor stor 49 rd med Pant i sam/m/e Gaard, datr: 2den Maji 1796 efter qvittering af 10de Maji 1798.

19. Tingl: et Skiøde fra Ole Monsen Songstad \med fl:/ til Ole Johannesen Houchaas, paa 1 pd S:r og 16 Kander Malt i Houchaas No: 57, indberegnet Kiøberens forrige ejende Andeel deri, datr: 11te Maji 1798 og indf: fol: 341, med Attest.

20. Een Obl: fra Ole Johannesen Houchaas til Poul Michelsen Spurcheland stor 70 rd med 1ste Panteret i 1 pd S:r og 16 Kander Malt i Houchaas No: 57, datr: 11te Maji 1798 og indf: fol: 341.

21. Et Afkald til Ole Olsen Sæveraas No: 63, fra Anders Olsen for hans Arv 18 rd 4 mrk 11 s: i A: B: fol: 365, datr: 10de Maji 1798 og indf: fol: 338.

22. Een Odelslysning af Lars Iversen Søre Qvinge til 1 pd Smør i Hodne No: 67, som Ejes af Mons Knudsen og bruges Af Ole Iversen, datr: 11te Maji 1798 og indf: fol: 340.

23. Et Fæstebrev fra Ole Iversen Hodneland paa egne og øvrige Medejeres Vegne til Ole Halvorsen Smørdahl paa en Huusmands Plads k: Krogen under Gaarden Sletten No: 71, datr: 10de Maji 1798 med Revers

24. Et Skiøde fra Ole Halvorsen Smørdahl med fleere til Claus Jansen Smørdahl paa 1 pd S:r og 12 K: M: i Smørdahl No: 74 paa indberegnet hans forrige Anpart deri, datr: 11te Maji 1798 og indf: fol: 339 med Attest.

1798: 121b

25. Een Obl: af Claus Jansen Smørdahl til Johannes Amundsen Groven stor 50 rd med 1ste Panteret i 1 pd Smør og 12 Kander Malt i Smørdahl No: 74, datr: 11te Maji 1798 og indf: fol: 340.

26. Et Skiøde fra Halvor Knudsen Berge til Ellev Pedersen Seim paa 1 pd 3 Mark Smør og ¼ Tønde Malt i Berge No: 82, datr: 26de Martii 1798 og indf: fol: 342, med Attest.

27. Et Ditto fra sam/m/e Sælger til Peder Ellevsen paa 1 pd 3 Mark Smør og ¼ Tønde Malt i Berge No: 82, datr: 26de Martii 1798 og indf: fol: datr: *342 med Attest.

28. Afl: Siur Olsen Søre Fieldsbøes Obl: til Mad:me Tornebye stor 46 rd med [Pant] i Fieldsbøe No: 96, datr: 4de Maji 1795, efter qvittering af 7de Maji 1798.

29. *Een Skiøde fra Siur Olsen Søre Fieldsbøe til Jon Olsen paa Gaarden Fieldsbøe af Skyld 9 Mark Smør, datr: 10de Maji 1798 og indf: fol: 343 med Attest

30. Et Afkald til Iver Larsen Gaulen No: 100 fra Kari Michels Dr: Kietteland for hendes 2 Arvelodder tilsam/m/en 16 rd 1 mrk 9 s i A: B: fol: 349 og 351, datr: 16de Octobr: 1797 og indf: fol: 338.

31. Et Afkald fra Krigs Comisaire Dahl til Michel Erichsen paa 2 pd S:r og ½ Tønde Malt i Goulen No: 100, forhen brugt af Iver Larsen, datr: 30te Octobr: 1797 med Revers

32. Et Afkald til Jacob Pedersen Maraas fra Jon Andersen for hans Arv 7 rd 3 mrk 11 s i A: B: fol: 373, datr: 10de Maji 1798 og indf: fol: 338.

33. Een Odelslysning fra Hans Olsen til 18 Mark Smør i Store Sliire No: 130, som ejes og bruges af Hendrich Halvorsen, datr: 11te Maji 1798 og indf: fol: 340.

34. Een Freedlysning af Fogden Unmack for Erich Olsen Egemoe No: 154 og Iver Ottesen Fosdahlen, paa deres Skov strækninger i deres Gaarders Udmark, datr: 10de Maji 1798 og indf: fol: 344.

35. Et Skiøde fra Jon Olsen Egemoe til Erich Olsen paa 1 pd Smør i Egemoe No: 154 datr: 11te Maji 1798 og indf: fol: 340, med Attest.

36. Et *Vilkaarsb fra Erich Olsen Egemoe til Jon Olsen Egemoe, paa endeel Aarlig Levekaar af nysmeldte Anpart i Egemoe datr: 11te Maji 1798 og indf: fol: 341.

37. Een Odelslysning fra Anfind Steffensen Furrebotten til 18 Mark Smør i Furrebotten No: 155, som ejes og bruges af Søren Larsen, datr: 11te Maji 1798 og indf: fol: 338.

38. Et Skiøde fra Mad:me Mossing til Niels Jacobsen paa 1 pd S:r i Wichene No: 24, datr: 22de Martii 1798 og indf: fol:

39. Een Obl: [fra] Niels Jacobsen Wichene til Anders Arnesen Qvalvog stor 86 rd med 1ste Panteret i 1 pd S:r i Wichene No: 24 og 3 Kiør, datr: 22de Martii 1798 og indf: fol:

40. Et Deelebrev efter Ambiør Anders Datter Seim af 11te Maji 1798 hvorved 1 pd 3 Mark Smør og ¼ Tønde Malt i Berge No: 82 blev udlagt til Enkemanden Ellev Pedersen Seim, indf: fol. 345.

41. Een Contract imellem Ellev Pedersen Seim og Peder Ellevsen

1798: 122

Seim angaaende Kiøbet af 1 pd 3 Mark S:r og ¼ Tønde Malt i Berge No: 82, datr: 11te Maji 1798 og indf: fol:

42. Et Skiøde fra Halvor Knudsen Berge paa Myndtl: Anna Niels Drs: Vegne til Ellev Pedersen og Peder Ellevsen Berge paa Odels Retten til 2 pd 6 Mark S:r og ½ Tønde Malt i Berge No: 82, datr: 11te Maji 1798 og indf: fol:

43. Et Skiøde fra Michel Jetmundsen og Johannes Colbeensen Waage paa en Flom Saug med underliggende Grunde paa Waage No: datr: 12te Maji 1798 og indf: fol: 345.

44. Et Skiftebrev efter Kari Bendix Datter Oenæs, sluttet 18de Januarii 1798, hvorved ½ Løb S:r og ½ Tønde Malt i Oenæs No: for 200 rd blev udlagt til Sterboe Enkemanden Niels Pedersen Oenæs og hans 4 Børn indf: fol: 345.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin 1798 med hosfulgte Forklaring over det paa dette Ting skeede Afbetaling og naar samme fradrages Beløbet bliver Restancen 878 rd 1 mrk 8 s, der inden Retten blev oplæst og *imodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at Udrette blev samme for denne Gang sluttet og Ophævet.

J: L: Jersin

Som/m/ertinget for Herløe Skibreede 1798.

Aar 1798 den 14de Maji holdtes Som/m/ertinget for Herløe Skibreede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting tilnævnte 4 Laugrettesmænd som her foran fol: 76 ere anførte der alle have aflagt Laugrettes Eeden. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da først publiceret de sam/m/e 6 Kongl: Forordninger som for Sartors Skibreede og som her foran [Fol:] 110 ere registrerede.

Dernest blev paaraabt de indstævnte Sager, men da ingen havde noget at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen.

Dagen nestefter den 15de Maji 1798 vedvarede Som/m/ertinget for Herløe Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde. Og blev da paaraabt de indstævnte Sager.

Nye Sag

Fogden imod Jens Knudsen \Schielanger/ med fleere i Henseende Vrag Gods

Fogden Unmack anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet indkalde Jens Knudsen Schielanger at anhøre Vidner angaaende et af ham den 30te Decembr: f: A: uden for Landet ved Herløe paa et Stæd kaldet Flach funden Varp Anker med et deri værende Stykke Ting, saa og at liide Dom til Bestem/m/elsen af hans Findeløn derfore, fradragen de derpaa anvendte Omkostninger.

Indkaldte Jens Knudsen Schielanger mødte og vedtog lovlig Varsel.

Derpaa fremkom som

1ste Vidne Ole Michelsen boende paa Gaarden Schielanger, aflagde Eed og vandt at den 30te Decbr: f: A: var Vidnet paa Baad med indstævnte Jens Knudsen Schielanger udfaret til Fiskerie {og saae}

1798: 122b

stille Veir udfaret til Fiskerie, saae Vidnet paa *Buden (Bunden) uden for alle Land paa et Stæd eller Grunde kaldet Flach imellem Herløe og Schielanger eller paa høyden deraf, uden for alle Land et Anker med Taug liggende \uden Bøye/, som indstævnte Jens Knudsen Schielanger optog ved *Hiel (Hielp) med fleere ved Sokne Tauger dette Varp Anker med Taug, og bragte det først Hiem i sit Nøst paa Schielanger og anmeldte det strax til Lensmand Willum Monsen Schielanger som der paa strax anmeldte sam/m/e til Fogden og \blev det/ der hen bragt nogen Tiid der efter, hvor det siden har været under Forvaring indtil det ved Auction blev bortsolgt; og det i dette Anker{toug} værende Toug befandtes at være aldeeles bedervet og efter al Udseende at have lagt i lang Tiid i Søen, hvoraf det var bedervet, og havde sat sig derpaa Skiel og Grund vexter

2det Vidne Johannes Larsen Schielanger aflagde Eed og vandt i et og alt eensstem/m/ig med nestforrige Vidne.

Fogden fremlagde til Actens Vedhæftelse den under 12te Martii dette Aar afholdte Auctions Forretning over dette fundne Anker og Stykke Anker Toug, saa og til Indlem/m/else i denne Act følgende 3de Regninger 1. Een Regning fra Lensmand Willum Monsen Schielanger af Dags dato, for Transport med meere 2 rd 3 mrk 2. En Ditto fra Hans Larsen for Nøste Leje, af 12te Martii dette Aar 1 rd 2 mrk. 3. Een Ditto fra Ole Michelsen og Johan/n/es Larsen Schielanger af 3de Januarii 1798 for Skyds til at Transportere dette Anker til Fogden 3 rd 32 s: {4. Sorenskriverens Auctions Omkostninger 2 rd 4 mrk 1 s: efter Regning af 14de Martii dette Aar.} Hvorefter han paastod Dom at den indstævnte maatte tilkiendes sin Andeel af Auctions Beløbet for det bortsolgte Anker og Stykke Toug fradragen bemeldte Omkostninger og 1 rd 84 s for Rettens Gebyhr i denne Sag med den halvedeel Følgelig sidste Afdeeling i Lovens 4 – 4 – 5te art:

Bemeldte 3de Regninger indtages her efter hinanden og er saalydende

Den indstævnte Jens Knudsen Schielanger havde intet at erindre imod det fra Hr: Fogdens Siide paastaaede, og derpaa blev afsagt saadan

Dom

Efter Vidne Forklaringen er det bergede Varp Anker med i værende Stykke Toug funden af den indstævnte i aaben Søe uden for alle Land paa et Stæd eller Grunde kaldet Flach uden Bøye, saa at han i Følge Lovens 4 – 4 – 5te Art: tilkom/m/er 1/3 Deel af Auctions Beløbet derfore 30 rd 22 s:, hvorfra bliver at afdrage de{tte} Omkostninger der er medgaaet til dette Ankers Transport til

1798: 123

Fogden, Nøste Leje, {Auctions} og Rettens Gebyhr, der udgiør 9 rd {5 s}, saa at deraf bliver i Behold 21 rd 22 s:;

Thi tilfindes indkaldte Jens Knudsen Schielanger herfore at nyde i Finde og Biergnings Løn den Tredie Deel heraf med 7 rd 7 1/3 s:, som udbetales ham af Auctions Beløbet.

Derefter blev publiceret følgende Documenter

1. Et Bygselbrev fra Com/m/erce [Raad]? Koren paa egne og Broderen Hr: Krigs Secratair Korens Vegne til Hans Haldorsen paa 7 ½ Mark Smør i Nore Hougland No: 25, forhen brugt af Niels Andersen, datr: 19de Martii 1798 med Revers.
2. Et Ditto fra Major Ameln til Torchild Olsen paa 18 Mark Fisk i Fieldstad No: 44, forhen brugt af Peder Monsen, datr: 4de Januarii 1798 med Revers.
3. *Een Ditto fra Major Ameln til Niels Jacobsen Huusebøe paa 19 Mark Smør og 1/9 Faar i Alveim No: 45, forhen brugt af Hans Michelsen, datr: 2den Januarii 1798 med Revers.
4. Et Ditto fra Com/m/erce [Raad]? Koren til Jacob Nielsen paa 1 pd 12 Mark Fisk i Hovden No: 49 forhen brugt af Lars og Ole Hovden, datr: 22de April 1798 med Revers.
5. Et Afkald til Jens Monsen Iden No: 66, fra Brithe Mons Datter for hendes Arv 15 rd 4 mrk 3 s: i A: B: fol: 191, datr: 14de Maji 1798 og indf: fol: 347.
6. *Et Obl: fra Lars Nielsen Indre Bragstad til Ole Andersen Fløysand stor 20 rd med 1ste Panteret i endeel Løsøre og Creaturer, datr: Indre Bragstad No: 74, datr: 14de Maji 1798 og indf: fol: 347.
7. Et Skiøde fra Enken Martha Mons Datter Tostensvig til Anders Nielsen paa 10 Mark Smør 5 1/3 Kande Malt og 1/9 Faar i Erstad No: 81, datr: 14de Maji 1798 og indf: fol: 348 med Attest.
8. Een Obl: fra Anders Nielsen Erstad til Berge Jonsen Øvre Tvedt stor 48 rd med 1ste Panteret i 10 Mark S:r 5 1/3 Kande Malt og 1/9 Faaer i Erstad No: 81, datr: 14de Maji *1781 (1798), og indf: fol: 349.
9. Afl: Ole Johannesen Nedre Dahles Obl: til Søgnie Johannes Dotter og Iver Michelsen Nedre Tvedt, tilsam/m/en 60 rd med Pant i Nedre Dahle No: 85, datr: 19de Octobr: 1792, efter qvittering af 14de Maji 1798.
10. \Afl:/ Een Do: af Peder Andersen Nedre Dahle til Siur Nielsen Holtzøe Knappen stor 45 rd med Pant i Nedre Dahle No: 85, datr: 9de Octobr: 1783 efter qvittering af 15de Maji 1798.
11. Tingl: en Obl: fra Ole Johannesen Nedre Dahle til Johannes Aschildsen Grøtvedt stor 80 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og 2 Mæler 6 Kander Malt i Nedre Dahle No: 85, datr: 14de Maji 1798 og indf: fol: 347.
12. Een Ditto af Peder Andersen Nedre Dahle til Myndtlingen Ole Andersen fra Myhr, stor 20 rd med 1ste Panteret i 18 Mark Smør og 15 Kander Malt i Nedre Dahle No: 85, datr: 15de Maji 1797 og indf: fol: 349

13. Et Skiøde fra Ole Hansen Søre Hougland til Ole Pedersen paa 18 Mark Smør 9 Kander Malt og ¼ Faaer i Haatoft No: 96, datr: 14de Maji 1798 og indf: fol: 348 med Attest.

1798: 123b

14. Et Vilkaars [brev] fra Ole Pedersen Haatoft til Kari Brynilds Dotter paa endeel Aarlig Levekaar af 18 Mark Smør 9 Kander Malt og ¼ Faaer i Haatoft No: *98, datr: 14de Maji 1798 indf: fol: 348.

15. Afl: Ole Pedersen Myhrtvedts Obl: til Anders Olsen Gripsgaard stor 60 rd med Pant i Myhrtvedt No: 98, datr: 10de Maji 1798, efter qvittering af 14de Maji 1798.

16. Et Skiøde fra Ole Pedersen Myhrtvedt til Ole Christensen, paa 1 pd 12 Mark Smør og 2 Mæler Malt i Myhrtvedt No: 98 datr: 14de Maji 1798 og indf: fol: 348, med Attest.

17. Een Obl: fra Ole Christensen Myhrtvedt til Hans Nielsen Salhuus og Daniel Nielsen Øvre Eide, hver for 125 rd, tilsam/m/en 250 rd med 1ste Panteret i ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Myhrtvedt No: 98, datr: 14de Maji 1798 og indf: fol: 348.

18. Et Skiftebrev af 7de Maji 1798 efter Mons Olsen Tostensvig hvorved 20 Mark Fisk i Tostensvig No: 108 for 66 rd 4 mrk blev udlagt Dattersønnen Ole Jonsen Tostensvig og til Dattersønnen Ole Jonsen den yngre hver 10 Mark Fisk for 33 rd 2 mrk, samt 10 Mark Smør, 5 1/3 Kande Malt og 1/9 Faaer i Erstad No: 81, for 64 rd blev udlagt til Sterboe Enken Martha Mons Dr: Tostensvig, som og en Part i Lille Tostensvig No: 109 og endelig en Part i Hiertaas No: , indf: fol: 350.

19. Et Ditto efter Niels Knudsen Landsvig af 27de Martii 1798 hvorved 1 pd 4 4/5 Mark Smør i Landsvig No: 62 blev udlagt til Sterboe Enken Mari Steffens Dotter Landsvig og hendes 3 Børn, samt en Part af Skyld 3 M/ark Smør i bemeldte Landsvig i Lars Larsens Brug, saa og en Part af Skyld 2 6/13 Mark Smør i Bredvig No: 40. indf: fol: 350.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin 1798 med hosfulgte Forklaring over det paa dette Ting Skeede Afbetalinger, og naar samme fradrages Beløbet bliver Restancen 630 rd der inden Retten blev Oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev samme for denne Gang sluttet og Ophævet.

H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Radøe Skibreede 1798.

Aar 1798 den 16de Maji holdtes Som/m/ertinget for Radøe Skibreede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting tilnævnte 4 Laugrettes mænd som her foran fol: 79 ere anførte.

og blev da først publiceret de sam/m/e 6 Høy Kongl: For-

1798: 124

ordninger som for Sartors Skibreede og her foran fol: 110 ere Registrerede.

Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

Derpaa blev paaraabt de indstævnte Sager, men da ingen indfandt sig som havde noget at føre i Rette, efter Paaraab beroer Tinget til i Over morgen.

H: L: Jersin

Den nestpaafølgende 18de Maji 1798, vedvarede Sommertinget for Radøe Skibreede, i Nærværelse af de samme Laugrettesmænd som i forgaars var tilstæde.

Derpaa blev publiceret følgende Documenter.

1. Et Afkald til Tørjer Olsen Søre Houcheland No: 4 fra Tollev Tørjersen for hans Arv 29 rd 3 mrk 7 s i A: B: fol: Regnskabs No: datr: 16de Maji 1798 indført Folio 350.
2. Et Skjøde fra Tørjer Olsen Søre Houcheland som Værge for Knud *Jacob og Ragnilde Tørjers Dotter med fleere til Ole Tørjersen paa indberegnet Kiøberens Arvelod tilsammen 1 Bpd Smør og ½ Tønde Malt i Søre Houcheland No: 4, datr: 16de Maji 1798 indført Folio 351, med Attest.
3. Een Obl: udgivet af Ole Tørjersen Søre Houcheland til Hr: Commers Raad Johan Lausen Koren stor 160 rd med 1ste Panteret i 1 Bpd S:r og ½ Tønde Malt i Søre Houcheland No: 4, datr: 16de Maji 1798 og indført Folio 351.
4. Et Vilkaarsbrev fra Ole Tørjersen Søre Houcheland til Tørjer Olsen Søre Houcheland paa endeel Aarlig Levekaar af 1 Bpd Smør og ½ Tønde Malt i Søre Houcheland No: 4, datr: 16de Maji 1798 og indført Folio 351.
5. Et Skiftebrev efter Thomas Johannesen Øvre Manger af 28de Martii 1798, hvorved 16 M/ark Smør og 10 2/3 Kande Malt udi Gaarden Øvre Manger No: 43, blev udlagt til Sterboe Enken Brithe Rasmus Datter Øvre Manger og 5 Børn, indført Folio 352.
6. Et Skjøde fra Poul Johannesen Grindem til Ole Olsen Sætre paa 22 ¼ M/ark Smør og 6 5/6 Kande Malt i Grindem No: 52, datr: 16de Maji 1798 og indført Folio 350.
7. Et Bygselbrev fra Ole Olsen Sætre til Poul Johannesen paa 22 ¼ M/ark Smør og 6 5/6 Kande Malt i Grindem No: 52, forhen Ejet af Bygselmanden, datr: 16de Maji 1798 med Revers.
8. Een Odelslysning fra Lensmand Willum Monsen Schielanger til 9 M/arke/r Smør og 4 ½ Kande Malt i Udhelle No: 54, som har været ejet af Erich Magnesen Udhelle, datr: 9de October 1789 indført Folio 193.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin 1798, med hosfulgte Forklaring over det paa dette Ting skeede Afbetalinger, og naar samme fradrages Beløbet bliver Restancen 689 rd der inden Retten blev Oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev samme for denne Gang sluttet og Ophævet.

H: L: Jersin
Constit: Sorenskriver

Som/m/ertinget for Alenfits Skibreede 1798.

Aar 1798 den 19de Maji blev holdet Som/m/erting for Alenfits Skibreede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting tilnævnte 4 Laugrettesmænd, som

1798: 124b

her foran fol: 81 ere anførte, og som har Aflagt Laugrettes Eeden. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da først publiceret de sam/m/e 6 Kongelige Forordninger som for Sartors Skibreede og som her foran fol: 110 ere registrerede.

Extra Ret for Arne Skibreede 1798

Aar 1798 den 19. Maji blev Extra Retten sat paa Tingstædet Alverstrøm/m/en af den Const: Sorenskriver i Nærværelse af de for Alenfits Skibreede til stædeværende 4 Laugrettesmænd, efter Udsættelse fra 7de d: M:

Fogden fremlagde Amtets Actions Ordre af 8de Maji for derved at lade paakiende de fleere af Tiltalte Ole Thomassen begaaede creminelle Delicter, saa og i Følge deraf en under 14de dennes udtagne Continuations Continuation Stævning med paategnet Forkyndelse, hvorefter han bad Niels Gullachsen Brechuus \fremkaldet/ for at \aflægge/ sin Eed om Modvillig fravendelse af den ham bortstiaalne Penge Kasse.

Bemeldte Actions Ordre og Stævning indtages her

Pr: Balchen, som den Tiltaltes Defensor var her Personlig tilstæde og fremlagde sin under 8de denne Maaned tillagde Continuations Ordre. I Henseende til den udtagne Continuations Continuation Stævning betreffende Niels Gullachsens fravendelses Eed maatte Comparenten erindre at kun maae tillades ham at besvære Kassens Fravendelse imod sin Viidende og Villie og hvor mange Penge han drister sig at besvære deri var; men at besvære at Penge Kassen blev ham fravendt af den Tiltalte Ole Thomassen, derimod Protesterede Comparenten i Kraftigste Maade, da han maae være uberettiget til at paasværge den Tiltalte factum.

Ved Retten var tilstæde den Tiltalte Ole Thomassen uden Baand og Fængsel.

Derpaa fremkom

1. Niels Gullachsen Brechuus og beedigede Modvillig Fravendelse \derhen ../ at den frastiaalne Penge Casse \er ham frataget imod hans Villie og Vidende/, og at derudi var i reede Penge vist 5 rd og meere.

Derefter forklarede Niels Gullachsen paa Tilspørgende efter Actors Forlangende at den bortstiaalne Penge Kasse, var af Værdie, foruden de deriværende Penge, med Laas og Beslag 1 rd

Fogden fremlagde dernest Kiøbmanden Gerhard Cappe & Snelle deres skriftlige Eed med paategnet Attest af de Eedsorne Kaldsmænd i store Sandvigen for Arne

1798: 125

Skibreede om Modvillig Fravendelse af den dem omtrent for 2 Aar siden af Tiltalte Ole Thomassen frastiaalne Hamborger Brændeviins Tønde; Ligesom han og fremlagde sin skriftlige Deduction i Sagen af Gaars dato, med vedfølgende Præste Attest af 7de d: M:, hvorved han indlod Sagen Dom.

Bemeldte Indlæg og Præste Attest indtages her

Pr: Balchen anmærkede i Anledning det fra Cappe & Snelle indkomne at sam/m/e i ingen Henseende graverer den Tiltalte, da deres Eed indeholder god Troe og ingen Vished om den foregivne Handlings Existance, der end og fremskinner deraf at de ikke har fordristet sig til at beedige den foregivne Tøndes Værdie, og Følgelig bliver sam/m/e at ansee som en .ollité(?)

(Mollité?), da man ikke kan straffes for et Intet, hvorefter Comparenten fremlagde sin under Dags dato skriftlige Defensions Deduction for den Tiltalte Ole Thomassen og nest saaledes at igientage sin Paastand om hans Friefindelse, med det meere, samt sine under Sagens Drift fremsatte Exceptioner og Benægtelser, med Vidne Forklaringerne, der eere eenlige og uovereensstem/m/ende og i det heele intet Juridisk Beviis udgiør, Indlod han ligeleedes Sagen Dom med Modsigelse af alt urigtigt og ubeviist fra Actors Siide.

Bemeldte Deduction indtages her

Actor maatte til Slutning anmærke at den af Hr: Procurator Balchen fremsatte Erindring mod Cappes & Snelles aflagde skriftlige Vidnesbyrd, bortfalder af sig selv i Følge Forordningen af 20de Febr: 1789, hvorefter Værdien af de bortstiaalne Tyve Koster ikkun finder Stæd, naar Eierne ikke erholder sam/m/e tilbage, hvilket her er det modsatte Tilfælde; Han Refererede sig derfore til sin nedlagde Paastand.

Balchen Refererede ligeleedes til sit forrige og submitterede Sagen, under den forventende Friefindelses Dom.

Da ingen havde videre at tilføre optages Sagen til Dom eller Kiendelse

(Sommertinget for Alenfits Skibreede 1798 - framhald)

Derefter Continuerede Som/m/ertinget for Alenfits Skibreede og blev

Derefter blev publiceret følgende Documenter.

1. Et Skjøde fra Peder Pedersen Hæsdahl til Peder Larsen Alver paa 2 2/3 M/ark Smør og 2 2/3 Kdr: Malt i Alver No: 5, datr: 19de Maji 1798 indført Folio 353; med Attest.
2. Et Bygselbrev fra Biskop Irgens til Jacob Jacobsen paa 18 M/ark S:r 1 Mæle 3 Kander Malt i Erstad No: 8, forhen brugt af Jacob Jacobsen, datr: 25de Januarii 1798, med Revers.
3. Et Skjøde fra Ole Haaversen yttre Fosse til Maarten Rasmusen Morvig paa 3 3/40 M/ark Smør og 1 23/40 Kande Malt i yttre Fosse No: 13 og selv er Kiøberen ejende en Anpart, saa at han nu i alt er ejende 9 9/40 M/arke/r Smør og 4 29/40 Kande Malt, datr: 24de Martii 1798 med Attest, indført Folio 352.
4. Aflyst Michel Nielsen Øvre Møchisvolds Obl: til Johannes Andersen Giære stor 98 rd med Pant i Øvre Møchisvold No: 26, datr: 23de October 1784 og tinglyst 25de s: efter Qvittering af 19de Maji 1798.

1798: 125b

5. Aflyst Michel Nielsen Øvre Møchisvolds Obl: til Jon Michelsen Ryland stor 148 rd med 1. Pant i Øvre Møchisvold No: 26, datr: 26de October 1796 og tinglyst s: D: efter Qvittering uden Dato.
6. Tingl: et Skjøde fra Michel Nielsen Øvre Møchisvold til Gullach Jacobsen paa 1 Bpd 12 M/ark Smør og 1 Tønde Malt i Øvre Møchisvold No: 26, datr: 19de Maji 1798 med Attest, indført Folio
7. Een Obl: fra Gullach Jacobsen Øvre Møchisvold til Myndtl: Martha Ols Datter fra Lie stor 150 rd med 1ste Pante Ret i ½ Løb Smør og 1 Tønde Malt i Øvre Møchisvold No: 26, datr: 19de Maji 1798 indf: Folio
8. Een Do: fra samme Debitor til Jon Michelsen Ryland stor 248 rd med 2den Panteret i ½ Løb Smør og 1 Tønde Malt i Øvre Møchisvold No: 26, tilligemed 6 Kiør, datr: 19de Maji 1798, indført Folio.

9. Et Odels Skjøde fra Peder Ellevsen Berge til Lars Larsen Øvre Møchisvold paa Odels Retten til ½ Løb Smør og 1 Tønde Malt i Øvre Møchisvold No: 26, datr: 19de Maji 1798, indført Folio

10. Een Obl: fra Lars Larsen Øvre Møchisvold til Peder Ellevsen Berge stor 18 rd med 3de Panteret i ½ Løb Smør og 1 Tønde Malt i Øvre Møchisvold No: 26, datr: 19de Maji 1798, indført Folio

11. Aflyst Niels Pedersen Todtlands Obl: til Hr: Cancellie Raad og Postmester Valeurs stor 70 rd med Pant i Todtland No: 54, datr: 16de Martii 1781 og tingl: 7de Maji samme Aar, efter Qvittering af 26de Martii 1798.

12. Tingl: *et Obl: fra Niels Pedersen Todtland til Hossangers Præstegjelds Fattig Casse, stor 40 rd med 1ste Panteret [i] 1 Bpd Smør og 1/3 Tønde Malt i Todtland No: 54, datr: 19de Maji 1798, indført Folio 353.

13. Aflyst Helje Larsen Søre Leivestads Obl: til Myndtlingen Martha Ols Datter Lie stor 40 rd med Pant i Søre Leivestad No: 60, datr: 13de Maji 1791 og tinglyst næste Dag, efter Qvittering uden Dato.

14. Een Do: fra Thore Pedersen Sættre til Erich Larsen Morvig stor 30 rd med Pant i Sættre No: 66, datr: 14de Februarii 1779 og tingl: 23de October s: A: efter Qvittering af 10de Januarii 1798.

15. Tingl: et Skjøde fra Thore Pedersen Sættre til Elling Olsen paa 18 M/ark Smør og 9 Kander Malt i Sættre No: 66, datr: 19de Maji 1798 indf: Folio 352 med Attest.

16. Een Obl: fra Elling Olsen Sættre til Hr: Salve Lime Sogne Præst til Hossanger stor 150 rd med 1ste Panteret i 18 M/ark S:r og 9 Kander Malt i Sættre No: 66, datr: 19de Maji 1798, indført Folio 352, med Cautionist Salomon Olsen Echeland.

17. Aflyst Lars Andersen Søre Aases Obl: til Johannes Aschildsen Grøtvedt stor 129 rd 1 mrk 8 s med Pant i Søre Aase No: 79, datr: 19de Maji 1788 og tinglyst 9de Maji 1789, efter Qvittering af 17de Martii 1798.

18. Et Skjøde fra Lars Andersen Søre Aase til Johannes Aschildsen Grøtvedt paa ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Søre Aase No: 79, datr: 17de Martii 1798 og indført Folio 352 med Attest.

19. Et Bygselbrev fra Johannes Aschildsen Grøtvedt til Lars Andersen Søre Aase paa ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Søre Aase No: 79, datr: 17de Martii 1798 med Revers.

20. Et Skiftebrev efter Konen Gurie Johannes Datter Fischesetter sluttet 31de Martii 1798 hvorved 18 M/arke/r Smør og 12 Kander Malt i Fischesetter No: blev udlagt til Sterboe Enkemanden Knud Olsen Fischesetter og 6 Børn.

21. Een Contract imellem Ellev Pedersen Seim og Peder Ellevsen Berge angaaende Kiøbet af ½ Løb Smør og ½ Huud i Seim No: 51, datr: 19de Maji 1798 og indført Folio

1798: 126

22. Et Deelebrev efter Brithe Knuds Datter Store Oxe af 19de Maji 1798, hvorved ½ Løb Smør og 2 ½ Mæle Malt i Store Oxe No: 31, blev udlagt Sterboe Enkemanden Niels Monsen Store Oxe og Knud Andersen Elsaas, hver det halve med ¼ Løb Smør og 1 ¼ Mæle Malt, indf: Folio 355.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin 1798 med hosfulgte Forklaring over det paa dette Ting skeede Afbetaling og naar samme fradrages Beløbet, bliver Restancen 587 rd der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at Udrette blev samme for denne Gang sluttet og Ophævet.

H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Echanger Schibreede 1798

Aar 1798 den 21de Maji blev Som/m/ertinget holdet for Echanger Skibreede paa Ting stædet Bernestangen af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting opnævnte 4 Laugrettes mænd, som her foran fol: 82 ere anførte, der alle have Aflagt Laugrettes Eeden. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack.

og blev da først publiceret *den sam/m/e Høy Kongl: Forordninger som for Sartors Skibreede, og som her foran fol: 110 ere registrerede.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager og da ingen havde noget at tilføre beroer Tinget til i Morgen.

Dagen nestefter den 22de Maji 1798 Continuerede Som/m/ertinget for Echanger Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettes mænd som i Gaar var tilstæde.

Skud Penge

Johannes Olsen Mostrøm mødte og anmeldte at han Bededags Aften dette Aar \har skudt/ en voxen Biørn i hans Gaards Udmark paa Mostrøm og fremviiste nu Huuden af den skudte Biørn, som blev mærket ved at afskiære den høyre Labbe eller Kloe, og begjerede sig derefter Attest meddeelt for at erholde de ham tilkom/m/ende Skud Penge.

Penge Opbydelse

Sogne Præsten til Hosangers Kald Hr: *Salme (Salve) Lime lod opbyde til Udlaan 600 rd imod 1ste Prioritet og Reskriptmæssig Underpant, der tilhører hans Datter Jomfrue Christine Oline Lime, og da ingen indfandt [sig] som ville have sam/m/e til laans blev [de] Præsten Hr: Lihme tilbageleveret.

Derefter blev publiceret følgende Documenter.

1798: 126b

1. Tinglyst et Bygselbrev fra Gudmund Knudsen Indre Eide med fleere til Knud Gudmundsen paa 1 pd Smør og 12 Kander Malt i Nedre Aase No: 20, forhen brugt af Jens Monsen, datr: 21de Maji 1798 med Revers.
2. Et Vilkaarsbrev fra Knud Gudmundsen Nedre Aase til Enken Brithe Erichs Datter paa endeel Aarlig Levekaar af 1 pd S:r og 12 Kander Malt i Nedre Aase No: 20, datr: 21de Maji 1798 og indført Folio 356.
3. Een Obl: fra Rasmus Olsen yttre Hindenæs til Myndtl: Niels, Iver, Anne og Brithe Anders Børn hver 12 rd 3 mrk tilsam/m/en 50 rd med 1ste Panteret i 1 pd 3 M/arke/r S:r og 12 Kdr: Malt i yttre Hindenæs No: 27, datr: 21de Maji 1798 indført Folio 356.
4. Et Afkald til Lars Andersen Heggernæs No: 38 fra {Lars An} Rangele Knuds Dotter for hendes Arv 17 rd 1 mrk 11 s i A: B: fol: 483, datr: 21de Maji 1798, indført Folio 355.

5. Et Skjøde fra Christen Sjursen Biørsvig til Niels Iversen Nore Ascheland paa 18 M/arke/r Smør i Biørsvig No: 63, datr: 21de Maji 1798 indført Folio 357 med Attest.

6. Et Bygselbrev fra Niels Iversen Nore Ascheland med Curator Berje Larsen Asgaard til Christen Sjursen Biørsvig No: 63, paa 18 M/arke/r Smør i Biørsvig No: 63, datr: 21de Maji 1798 med Revers, forhen brugt af Bygselmanden som Ejer.

7. Et Skjøde fra Sjur Knudsen Fielde til Ole Sjursen paa 9 M/arke/r S:r i Fielde No: 72, datr: 21de Maji 1798 indf: Fol: 356 med Attest.

8. Et Vilkaarsbrev fra Ole Sjursen Fielde til Sjur Knudsen Fielde og Hustrue Tørbiør Ols Datter paa endeel Aarlig Levekaar af 9 M/arke/r Smør i Fielde No: 72, datr: 21de Maji 1798 indf: Fol: 356.

9. Et Bygselbrev fra Knud Geelmuyden Fleicher til Lars {Johanne}Nielsen paa 3 Skill: Smør og 8 Kander Malt i Rommereim No: 77 datr: 13de April 1798 med Revers forhen brugt af Lars Johannesen.

10. Et Afkald til Knud Knudsen Moe No: 85 fra Anne Johannes Datter for hendes Arver 19 rd 3 mrk 13 s: i A: B: fol: 478 og 479, datr: 21de Maji 1798 indført fol: 356.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin 1798 med hosfulgte Forklaring over \de paa/ dette Ting skeede Afbetalinger, og naar samme fradrages Beløbet bliver Restancen 506 rd der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Beedigelse af Taxation

Iver Larsen Nore Ascheland og Berje Larsen Asgaard mødte og fremlagde en af dem under 19de dennes afholdne Taxations Forretning over 1 pd 3 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Gaarden yttre Hindenæs No: 27 i Echanger Skibreede, hvorpaa til Myndtlingerne Niels, Iver, Anne og Brithe Anders Børn under Regnskabs No: 623 er Laant 50 rd af Ejeren Rasmus Olsen yttre

1798: 127

Hindenæs, hvilken Taxations Forretning, de brugte Taxationsmænd, bekræftede med Eed, dens heele Indhold.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette, blev samme for denne Gang sluttet og ophævet.

H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Hosanger Skibreede 1798

Aar 1798 den 23de Maji holdtes Som/m/ertinget for Hosanger Skibreede paa Tingstædet Bernæstangen af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af {efterskrevne} de ved sidstl: Høsteting tilnævnte 4 Laugrettes mænd, og som her foran fol: 84 ere anførte. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da først publiceret de sam/m/e Høy Kongl: Forordninger som for Sartors Skibreede. og som her foran fol: 110 ere registrerede.

Nye Sag

Fogden imod Sergeant Berge Nielsen Mossevold til Tings Vidne.

Fogden producerede skriftlig Stævning imod Sergeant Berge Nielsen Mossevold for udøvet ulovlig Krohold til Tingsvidne, af 26de f: M: i Lov forkyndt Stand, hvorefter han begjerede den indstævnte paaraabt saavelsom Vidnerne.

Bemeldte Stævning indtages her.

Efter Paaraab mødte indstævnte Sergeant *Bergen (Berge) Nielsen Mossevold ey og derpaa fremkom som

1ste Vidne Ole Knudsen fra Qvidsteen, tienende hos Sognepræsten til Ham/m/er Kald Hr: Bergendahl aflagde Eed og vandt at Vidnet har seet indstævnte Berge Nielsen Mossevold, der er boende paa en Plads kaldet Klobben under Gaarden Huustrulie, tæt ved Gjestgiverstædet Hammers Næsset, indeværende Aars Vinter adskillige Gange at sælge Brændeviin og Øl for Betaling til Reisende og har ellers hørt fortælle at han har \ud/øvet saadant Salg af Øl og Brændeviin, omtrent i en Tiid af 3 Aar saavidt Vidnet er bekiendt.

2det Vidne Niels Aschildsen boende som Huusmand paa Pladsen Schierven eller Træet under Ham/m/ers Præstegaard aflagde Eed *og *vandt *i *et og vandt i et og alt eensstem/m/ig med nestforrige Vidne, undtagen at Vidnet ey Veed at forklarede hvorlænge saadant Brændeviins Salg har været udøvet af den indstævnte.

Fogden frafaldt de øvrige indstævnte Vidner saavelsom her at indhente videre Dom til Bøders Udreedelse, men begjerede sig dette Tingsvidne beskreven meddeelt for at indsinuere Regimentet.

1798: 127b

Derefter blev publiceret følgende Documenter.

1. Aflyst Ejner Ejnersen Ladstads Obl: til Steffen Magnesen Hatland stor 50 rd med 1ste Panteret i Gaarden Ladstad No: 52, datr: 22de Maji 1787 og tingl: næste Dag, efter Qvittering af 23de Maji 1798.
2. Tingl: et Bygselbrev fra Tørris Aschildsen Lechnæs med fleere til Endre Johannesen paa 1 Pund Smør og 1 Mæle Malt i Røsland No: 67 datr: 13de Martii 1798 med Revers, forhen brugt af Tørris Aschildsen.
3. Et Afkald til Niels Aschildsen Hoshovdenæsset No: 70, fra Ingvald Rasmussen for hans Arv 7 rd 3 mrk 2 s i A: B: fol: 481, datr: 23de Maji 1798 indført Folio 357.
4. Et Bygselbrev fra Thomas Olsen Dahle til Elling Gautesen paa 1 pd Smør og 12 Kander Malt i Horsaas No: 87, forhen brugt af Niels Iversen, datr: 23de Maji 1798 med Revers.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin 1798 med hosfulgte Forklaring over de paa dette Ting skeede Afbetalinger og naar samme fradrages Beløbet bliver Restancen 557 rd der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev samme for denne Gang sluttet og Ophævet, men i det samme fremkom et

Skiftebrev efter Anders Nielsen Hoele sluttet 7de Februarii 1798, hvorved udi Gaarden Hoele No: 42, 19 M/arke/r S:r og 12 Kander Malt i Hoele No: 42, blev udlagt Enken Gunnilde Fuuses Dr: Hole, Udi Gaarden Biørsvig No: 4 ½ M/arke/r Smør. Udi Gaarden Gammersvig No: 20, 12 M/arke/r S:r. Udi Gaarden Løetvedt No: 35, 23 1/5 M/arke/r Smør og 6 2/5 K: M: Udi Gaarden Wahre No: 37, 1 pd 5 211/324 M/ark Smør, 993/4680 Faar og 4 8/11 K: M: indført Folio 357.

H: L: Jersin

[Extra Ret for Arne Skibreede 1798]

Aar 1798 den 26de Maji blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holdet Extra Ret for Arne Skibreede i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Sr: Andreas Kreft og Bærent Grimstad og blev da udi Sagen anlagt af Fogden Unmack som Actor imod Ole Thomassen for Tyverie af Dom/m/eren afsagt saadan

Kiendelse

Da Tiltalte Ole Thomassen har under denne Sags Behandling foregivet at være bleven leveret den fra Cappe & Snelle i Aaret 1796 fratagne Hamborger Brændeviins Tønde af Geselen Aage der for nærværende Tiid skal være i Tieneste hos Hr: Dam ved Nyekirken i Bergen, hvilken efter engang skeede Indkaldelse ikke har mødt, men bleven frafaldet, saa vil det paaligge Actor Hr: Foged Unmack at indkalde bemeldte Gesel Aage hos Dam til eedelig Vidnesbyrds Aflæg i dette Tilfælde enten til sit Værneting eller for denne Ret, da Sagen førinden {saadant}

1798: 128

hans Vidnesbyrd er indhentet, ey kan paakiendes.

H: L: Jersin

Som/m/ertinget for Mielde Skibreede 1798.

Aar 1798 den 1ste Junii blev [paa] Tingstædet Mielde Gaard holdet Sommerting for Mielde Skibreede {paa Tingstædet} af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høsteting tilnævnte 4 Laugrettes mænd, som her foran fol: 87 ere anførte, og som alle have aflagt Laugrettes Eeden. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da først publiceret de sam/m/e Høye Kongl: Forordninger som for Sartors Skibreede og som her foran fol: 110 ere registrerede.

Derefter blev paaraabt de indstævnte Sager og Da ingen havde noget at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen.

Jersin

Dagen nestefter den 2den Junii 1798 vedvarede Som/m/ertinget for Mielde Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var tilstæde.

Derpaa blev paaraabt de indstævnte Sager

Nye Sag

Thomas Olsen Dahle imod Johannes Johannesen Sundland.

Thomas Olsen Dahle mødte og anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet indkalde{t} Johannes Johannesen Sundland for udøvet Slagsmaal imod Comparenten forleden Aars Høst 1797 paa Gjestgiverstædet Steenestøen, samt for ærenærgaaende Beskyldninger, derfore at anhøre saavel stævnte som ustævnte og godvillig mødende Vidner, og derefter at liide Dom til Bøders Udreedelse og Processens Omkostninger at erstatte efter nærmeere Paastand. Om dette Stævnemaals Lovlige Forkyndelse fremlagde Comparenten nu

Kaldsmændenes Attest, saavelsom Attest fra Hougs Præstegjelds Forligelses Comission af 30te Maji d: A: om at denne Sag har været anhængiggiort ved Bemeldte Comission, uden der blev bevirket mindelig Forliig.

Bemeldte 2de Attester indtages her.

Efter Paaraab mødte tilstæde Sagvolderen Johannes Johannesen Sundland og vedtog Stævnemaalets Lovlige Forkyndelse.

Dernest fremstillede Sagsøgeren følgende godvillig mødende *Vidnerner nemlig

1ste Vidne Siur Knudsen tienende paa Gaarden Stanghelle hos Anders Johannesen Stanghelle godvillig mødende, aflagde Eed og vandt at da Thomas Olsen Dahle kom til Steenestøen den 1ste Novembr: 1797 eller alle Helgens Dag var Sagvolderen Johannes Sundland der tilforn, og da bemeldte Thomas Dahle kom op i Gjestgiverstuen i Steenestøen bød først Johannes Johannesen Sundland Sagsøgeren at Drikke en Potte Øl med sig, og imedens at disse Drak, eller Deelede sam/m/e imellem sig Paamindede eller fordrede Thomas

1798: 128b

Dahle af Sagvolderen Johannes {Dahle} \Sundland/ for en hos tilgodekom/m/ende Fløtning eller Skyds, som den sidste havde modtaget til den første i den Tiid han var Skydsskaffer omtrent for 9 Aar, og da Sagvolderen gav til Svar at han har haft god Tiid at fordre sam/m/e siden den var forfalden, og saadant burde desuden fordres paa et andet Stæd og anden Tiid en da, blev derved lidt Ordkieklerie, og hørte da Vidnet at Johannes Sundland kaldede Thomas Dahle for Skielm og Svinehund, og derpaa slog til Sagsøgeren Thomas Dahle to á 3 Øre dasker, eller Ørefiger og derefter gik Thomas Dahle strax fra Gjestgiverstædet i Steenestøen ned i sin Baad, der nede ved Søen eller Bryggen og Sagvolderen Johannes Sundland kom ned paa Baaden efter at Sagsøgeren havde lagt sig til hviile, men Vidnet saae ey at der da blev *uøvet (udøvet) noget Klamerie af ham, men hørte at Sagvolderen sagde til Sagsøgeren saaledes; Dievelen skal rive Dig i synder, og Der paa gik Vidnet \som [var] oppe paa Land/ atter ned i Baaden, og fik Sagvolderen Johannes Sundland med sig op i Gjestgiverhuuset paa Steenestøen. End Videre forklarede Vidnet at Sagvolderen Johannes Sundland var noget beskienket eller Drukken, men Sagsøgeren Thomas Dahle var gandske ædrue, og saae heller ikke at Sagsøgeren *uøvede (udøvede) mindste Magt imod Sagvolderen ved at slaae igien da han blev slagen.

Da ingen havde videre at tilspørge Vidnet blev det Demitteret.

2det Vidne Kari Jons Dotter tienende hos Hr: Johan Garmann paa Mielde Gaard godvillig mødende Vidne aflagde Eed og vandt i et og alt eensstem/m/ig med nestforrige Vidne, dog med den forskiel, at Vidnet fulgte ey til Søs med Thomas Dahle da han gik ned i sin Baad, som første Vidne har forklaret, og hørte altsaa intet af det der passerede.

Sagsøgeren indlod derefter Sagen Dom med Paastand at Sagvolderen, der efter de førte Vidners Forklaring har udøvet Slagsmaal, og udladt sig med ærenærGaaende Beskyldninger imod Sagsøgeren, maatte tilpligtes at betale \saavel/ Slagsmaals Bøder i Følge Lovens (ope rum) , som og tilstrækkelige Bøder for de af ham imod Sagsøgeren udladte ærenærgaaende Beskyldninger eller Paasagn, og at sam/m/e maatte ved Dom mortificeres uden at kom/m/e Comparenten til Forkleinelse paa Gode Navn og Rygte, og endelig at erstatte denne aftvungne

1798: 129

Processes Omkostninger med 10 rd

Sagvolderen Johannes Johannesen Sundland begjerede Anstand i Sagen til neste Maaneds Ting for dette Skibreede for at begjegne Sagen med Contra Stævning til Vidners Førelse fra sin Siide, og for at besvare det af Sagsøgeren i Dag tilførte.

Sagsøgeren betalte i Rettens Gebyhr indberegnet 2de Vidner at afhøre 1 rd 84 s siger Een *Een Rigsdaler 84 s:, og Sagvolderen betalte i Tilsvars Penge 2 mrk 8 s: og for Udsettelsen 12 s:

Derpaa blev af Dom/m/eren

Eragtet

Den [af] Sagvolderen forlangte Udsettelse *bevildes (bevilges) til nest holdende Maaneds Ting for dette Skibreede.

Sagsøgeren Thomas Olsen Dahle mødte derefter sam/m/e Dags Eftermiddag og tilkiendegav at han med Sagvolderen Johannes Johannesen Sundland saaledes var foreenet: at Sagvolderen Johannes Sundland skulle betale Comparenten 6 rd, hvilke Sagvolderen nu har betalt, og frafaldt saaledes paa begge Siider videre Søgsmaal saavel i Henseende det i forestaaende Sag paastævnte Klamerie og Ordskielderie, som det seenere som her paa Tinget kan være passeret dem imellem til dato, hvilke begge Parter nu bekræftede med deres Underskrift her i Protocollen og frafaldt saaledes denne Sags videre frem/m/e.

Thomas Olsen Dahle	Johannes Johan/n/esen Sundland
med paaholden Pen	med paaholden Pen

Derefter blev publiceret.

1. Et Afkald til Michel Jonsen Rønhovde No: 1 fra Niels Iversen Loftaas som ny indsadt Værge for Rasmus Nielsen fra Elviig for hans Arv 8 rd 2 mrk 4 s, i Arvebogen: Fol: 525, dat: 1ste Junij 1798, indført Fol: 358.
2. Et Bygselbrev fra Mad:me Svartzkoph til Niels Jonsen paa 1 pd: 13 Mark S:r i Rønhovde No: 1, forhen brugt af Michel Jonsen, datr: 1ste Junij 1798 med Revers.
3. Et Vilkaarsbrev fra Nils Jonsen Rønhovde til Michel Jonsen paa een Deel Aarlig Levekaar af 1 pd: 13 Mark S:r i Rønhovde No: 1, datr: 1ste Junij 1798 indført Fol: 358.
4. Aflyst Ole Jonsen Dahltvedts Obl: til Mad:me Bruus, stoer 210 rd med Pant i Gaarden Dahltvedt, No: 10, datr: 12te Novbr: 1796, og tinglyst 23de Novbr: s: A: efter Qvittr: af 25de Maij 1798.
5. Et Skiøde fra Ole Jonsen Dahltvedt til Niels Nilsen paa ½ Løb S:r 1 Mæl: Malt i Dahltvedt, No: 10, datr: 1ste Junij 1798, indført Fol: 360, med Attest.
6. Een Obl: fra Niels Nielsen Dahltvedt til Henrich Bruus i Bergen stoer 298 rd med 1ste Panteret i ½ Løb S:r, 1 M: Malt i Dahltvedt No: 10, datr: 1ste Junij 1798, indført Fol: 360.
7. Et Deelebrev efter Martha Rasmus Datter Loftaas hvorved 18 Mark S:r 6 Kdr: Malt i Loftaas No: 11, blev udlagt Enkemanden og Medarvinger, datr: 2de Junij, og indført Fol: 361.
8. Et Skiøde fra Ole Erichsen Loftaas m: fl: til Niels Iversen ibid: paa 18 Mark S:r, 6 Kdr: Mlt: i Loftaas No: 11, indberegnet Kiøberens

1798: 129b

Arvelod derudi, datr: 2de Junij 1798, og indført Fol: 361, med Attest.

9. Aflyst Anders Hatlesen Burchelands Obl: til Mad:me Bruus stoer 90 rd med Pant i Burcheland No: 13, dat: 22de Novbr: 1790 og tingl: neste Dag efter Qvittr: 10de Novbr: 1797.
10. Et Odels Skiøde fra Ole Olsen Hougsdahl m: f: til Anders Hatlesen paa 1 pd: 3 Mark S:r og 18 Kander Malt i Burcheland No: 13, datr: 17de Martij 1798 indført Fol: 358.

11. Een Obl: fra Anders Hatlesen Burcheland til Mad:me Bruus stoer 290 rd med 1ste Panteret i 1 pd: 3 Mark S:r og 18 Kdr: Malt i Burcheland No: 13, datr: 17de Martij 1798 indført Fol: 358.

12. Aflyst Johannes Olsen Søre Wevles Obl: til Johannes Andersen Fougstad stoer 96 rd med Pant i Søre Wevle No: 20, datr: 23de Novbr: 1795 og tingl: 25de samme, efter Qvittr: 22de Janr: 1798.

13. Tingl: Johannes Olsen Søre Wevles Obl: til Anders Nielsen Waxdahl stoer 96 rd med 1ste Panteret i ½ Løb S:r og 3 Kander Malt i Søre Wevle No: 20, dat: 1ste Junij 1798 og indført Fol: 359.

14. Et Bygselbrev fra Sognepræsten Hr: Arentz til Ole Ellingsen Hagenæs paa 9 Mark S:r og ½ Vog Næver i Hagenæs No: 35, forhen brugt af Elling Olsen, datr: 1ste Junij 1798 med Revers.

15. Et Ditto fra Johann Garmann til Ole Ellingsen paa 9 Mark S:r og ½ Vog Næver i Hagenæs No: 35, *foran (forhen) brugt af Elling Olsen, datr: 2den Junij 1798 med Revers.

16. Et Vilkaars Brev fra Ole Ellingsen Hagenæs til Elling Olsen ibid: paa eendeel Aarlig Levekaar af 18 Mark S:r og 1 Vog Næver i Hagenæs No: 35, datr: 2de Junij 1798, indført Fol: 361.

17. Aflyst Johannes Monsen Gierstads Obl: til Frue Koren stoer 98 rd, med Pant i Gierstad No: 40, datr: 22de Novbr: 1796 og tingl: neste Dag efter Qvittering af 28de Maij 1798.

18. Et Fæstebrev fra Johan Garmann til Præsten Hr: Albert Angell paa een Plads Tuften kaldet, datr: 23de Febr: 1798 med Revers.

19. Et Skiøde fra Lars Johannesen Søre Ascheland til Niels Larsen paa 18 Mark S:r og 1 M: Malt i Søre Ascheland No: 63, datr: 1ste Junij 1798 indført Folio 359, med Attest.

20. Een Obl: fra Niels Larsen Søre Ascheland til Lars Johannesen Søre Do: stoer 150 rd med 1ste Panteret i 18 Mark S:r og 1 M: Malt i Søre Ascheland No: 63, uden Renters svarelse, datr: 1ste Junij 1798, indført Fol: 359.

21. Et Vilkaarsbrev fra Nils Larsen Søre Ascheland til Lars Johannesen ibid: og Hustrue paa eenDeel Aarlig Levekaar af 18 Mark S:r og 1 M: Mlt: i Søre Ascheland No: 63, datr: 1ste Junij 1798, indført Fol: 360.

22. Een Obligation fra Jens Larsen Watle til Johannes Nielsen Lohne stoer 98 rd med 2de Panteret i 2 pd: 6 Mark S:r og 1 M: Mlt: i Watle No: 65, datr: 1ste Junij 1798, indført Fol: 359.

23. Aflyst Johan Garmans Obl: til Conrad A: Kryger, stoer 999 rd med Pant i Mielde, Gierstad og Brudvigs Annexer samt Hougs Hoved Kirke, datr: 2de Martij 1787, og tingl: 5te Junij s: A: efter Qvittering af 12te Aprill 1798.

24. Aflyst sam/m/e Debitors Obl: til Myndtlingerne Anne Maria og Anne Magrethe Evie, tilsammen 599 rd med 2de Panteret i

Nysnævnte Kirker, datr: 10de Octobr: 1795 og tinglyst 25de Novbr: s: A:, efter Qvittr: af 12te Aprill 1798.

25. Tingl: Johan Garmanns Obl: til Frue Hofagentinde Johanne Magrethe Sal: Danchert Krohns, stoer 1699 rd med 1ste Panteret i Hougs Hoved Kirke, Gierstad, Mielde og Brudvigs Annexer, tilligemed Besetning m: m:, datr: 12te Aprill 1798 indført Fol: 358.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet een Summarisk Extract over Skatterne for 1ste Termin 1798 med hosføyet Forklaring over de paa dette Som/m/erting

skeede Betalinger, og naar samme fradrages Beløbet, bliver igien til Restance 565 rd der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette, blev samme for denne Gang sluttet og Ophævet, men i det sam/m/e blev fremleveret et

Bygselbrev fra Præsten Hr: Bergendahl til Iver Magnesen Rønhovde paa den Anpart i Øde Gaarden Oxenbierget som forhen har været tilbygslet afgangne Ole Aschildsen Reigstad, datr: 1ste Junii 1798 med Revers og en

Obl: af Tosten J: Øvre Mielde til Frue Etats Raadinde Krohn, stor 599 rd med 1ste Pante Ret i 18 Mark S:r og 4 Kdr: Malt og 1 Skil: Penge i Øvre Mielde No: 58, datr: 12te Febr: 1798 og indf: fol: 368.

Jersin

Som/m/ertinget for Arne Skibreede 1798

Aar 1798 den 4de Junii blev holdet Som/m/erting for Arne Skibreede paa Tingstædet Nedre Mielde af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de ved sidstl: Høst ting tilnævnte 4 Laugrettes mænd som her foran fol: 90 ere anførte og som have aflagt Laugrettes Eeden. Ved Tinget var tilstæde Hr: Foged Unmack

og blev da først publiceret de sam/m/e Høy Kongl: Forordninger som for Sartors Skibreede og her [foran] fol: 110 ere registrerede.

Derefter blev paaraabt de indsævnte Sager

Nye Sag

Leonhard Hess imod Andreas Seehuus

Leonhard Hæss lod fremlægge en imod Andreas Seehuus udtagen Kalds seddel af 15de f: M: i lovforkyndt Stand for Skyldværende Rest 78 rd 4 mrk 7 s: for hans nu havende Hustrue{s} Logies Omkostning; ligesaa fremlagde han en Attest fra Amts Forligelses Comissionen af 3de Martii 1798 om at denne Sag der har været foretaget til mindelig Foreening, uden at sam/m/e blev bevirket imellem Parterne, og endelig blev produceret hans Deduction af 31te f: M: med de deri paaberaabte 2de Regninger, og hvor efter han indlod Sagen Dom, nest at begjere Sagvolderen Paaraabt.

Bemeldte Stævning, Attest fra Amts Forligelses Comissionen og Deductionen med 2de Bielage bliver her at indtage efter hinanden

Sagvolderen Andreas Seehuus mødte og frem-

1798: 130b

lagde et Indlæg af 31te f: M:, hvortil han sig Refererede og ligeleedes indlod Sagen Dom fra sin Siide.

Sagen optages.

Da ingen indfandt sig som havde videre at føre i Rette efter Paaraab beroer Tinget til i Morgen.

Jersin

Dagen nestefter den 5te Junii 1798 vedvarede Som/m/ertinget for Arne Skibreede i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettes mænd som i Gaar var tilstæde.

Penge Opbydelse

Niels Olsen Nedre Bratland, Ole Michelsen Thuenæs og Ole Monsen Hundham/m/er lod opbyde til Udlaan 100 rd, der tilhører deres Myndtlinger Anna, Elen og Abel Ols Døttre{s} fra Taqvam, og hvoraf den første er ejer af 48 rd den anden 32 rd samt den 3die 20 rd, imod Reskript messig Underpant og 1ste Prioritets Ret, men da ingen indfandt sig som ville modtage sam/m/e til Laans modtog Dom/m/eren [samme]? for at indsætte dem i den Kongl: Casse imod Kongl: \Obl:/ i sin Tiid.

Derefter blev publiceret:

1. Et Vilkaars Brev fra Mons Monsen Olsnæs til Knud Jonsen Olsnæs og Hustrue Ingeborg Johannes Datter, paa een Deel *Aalig (Aarlig) Levekaar af 12 Mark S:r og 1 Vog Næver i Olsnæs No: 6, datr: 27de Novbr: 1797, indf: Fol: 362.
2. Aflyst Knud Ingebrigtsen Dahles Obl: til Nils Knudsen Reqve, stoer 49 rd med Pant i Dahle No: 13, datr: 27de Novbr: 1786 og tinglyst 28de sam/m/e, efter Qvittering af 12te Aprill 1798.
3. Et Skiøde fra Knud Ingebrigtsen Dahle, til Niels Knudsen paa 16 143/1302 Mark Smør i Dahle No: 13, datr: 4de Junii 1798, indført Fol: 365, med Attest.
4. Et Afkald fra Nils Nilsen Blom til Værgen Lars Gabrielsen Trengereide No: 30, for den afdøde Myndtling Barbro Niels Datters Arv 32 rd 2 mrk 12 s, i Arvb: Fol: 526, Regnskabs No: 572, datr: 2de Junii 1798 og indført Fol: 361.
5. Aflyst Mons Jensen Søre Sognstads Obl: til Mad:me Bruus, stoer 100 rd med Pant i Gaarden Søre Sognstad No: 34, datr: 23de Maij 1791 tingl: s: d:, efter Qvitt: af 24de Maij 1798.
6. Tingl: Mons Jensen Søre Sognstads Obl: til Lars Thom/m/assen Aasseim, stoer 190 rd med 1ste Panteret i ½ Løb S:r, 1 M: Mt: i Søre Sognstad No: 34, datr: 4de Junii 1798, indført Fol: 364.
7. Aflyst Axel Olsen Yttre Taqvams Obl: til Michel Danielsen Indre Bouge, stoer 140 rd med Pant i Yttre Taqvam No: 38, datr: 23de Novbr: 1793, tingl: 26de sam/m/e, efter Qvittering af 4de Junii 1798.
8. tingl: et Skiøde udgivet af Michel Johannessen Indre Bouge m: f: til Hartviig Carl Philup Nyegaard paa ½ Løb Smør og ½ {Huud} Faaer i Yttre Taqvam No: 38, datr: 4de Junij 1798, indført Fol: 363, med Attest.
9. Een Qvittering fra Anders Olsen Byrsem (Byssem?) til Knud Nygaard, paa een Anpart i Yttre Taqvam No: 38, datr: 8de Maij 1798, og indført Fol: 362.

1798: 131

10. Een Qvittering fra Knud Knudsen Toft til Knud Nygaard paa een Anpart i Yttre Taqvam No: 38, datr: 3de Maij 1798, indført Fol: 362.
11. Een Obl: fra Hartvig C: Philip Nygaard til Michel Danielsen Indre Bouge stoer 298 rd med 1ste Panteret i ½ Løb S:r og ½ Faaer i Yttre Taqvam No: 38, datr: 4de Junij 1798, indført Fol: 362.
12. Et Odels Skiøde fra Jens Jensen med Curator Jens Olsen Espelie til Samuel Jonsen paa ½ Løb S:r 2 M: Malt i Hauchedahl No: 72, datr: 15de Julij 1797, indført Fol: 362.
13. Et Skiøde fra Morten Rasmussen Morviig og Nils Nilsen ibd: paa 14 Mark Smør 9 1/3 Kande Malt i Gaarden Morviig No: 73, datr: 5te Junij 1798 og indført Fol: 365 med Attest.

14. Een Obl: fra Anders Larsen Morviig til Morten Rasmussen Yttre Fosse stoer 80 rd, med 1ste Panteret i 14 Mark S:r 9 1/3 Kande Mlt: i Morviig No: 73, datr: 5te Junij 1798, indført Fol: 365.

15. Et Bygselbrev fra Lars Andersen Melcheraaen til Anders Larsen paa 10 M/ark S:r 6 1/3 Kd: Mt: i Morviig No: 73, datr: 5te Junij 1798 med Revers.

16. Aflyst Carl Nielsen Teiglands Obl: til Britha Niels Datter Teigland stoer 76 rd 3 mrk med Pant i Teigland No: 91, datr: 3de Maij 1790 og tingl: sam/m/e Dag, efter Qvittr: af 4de Junij 1798.

17. Een Do: fra sam/m/e Debitor til Johannes Andersen Fougstad stoer 99 rd med Pant i Teigland No: 91, datr: 25de Novbr: 1790 og tingl: 27de samme efter Qvittr: af 4de Martij 1798.

18. Afl: Iver Jensen Birchelands Obl: til Lars Andersen Melcheraaen stoer 48 rd med Pant i Bircheland No: 96, datr: 28de Novbr: 1785 og tingl: neste Dag, efter Qvittr: af 4de Junij 1798.

19. Afl: Daniel Poulsens Obl: til Ole J: Steen stoer 60 rd med Pant i Vaanhuuset i 1ste Rode No: 63 i Store Sandvigen, datr: 5te Decbr: 1785 og tingl: 30te Maij 1786, efter Qvittr: af 3de Maij 1798 hvorhos fulgte Opsigelse af 27de Julij 1797.

20. Aflyst Nils Pedersens Obl: til Lars Evie stoer 229 rd med Pant i Vaanhuuset i Store Sandvigen udi 1ste Rode No: 43, datr: 8de Octobr: 1794 tingl: 26de Novbr: s: A: efter Qvittr: 31te Maij 1798.

21. Et Skiøde fra Niels Pedersen til Niels Olsen Schadberg paa et Vaanhuus i 1ste Rode No: 43, datr: 14de Martij 1798 og indført Fol:

22. Een Obl: fra Niels Olsen Schadberg til Lars Evie stoer 199 rd med 1ste Panteret i et Vaanhuus i Store Sandvigen i 1ste Rode No: 43, datr: 14de Martij 1798 Indført Fol:

23. Afl: Ole Iversens Obl: til Sorenskriver Garmann, stoer 50 rd med Pant i *Vanhuuset under 2de Rode No: 13 i Store Sandvigen, datr: 2den Maij 1783. og tingl: 15de Junij s: A: efter Qvittr: af 16de Aprill 1798.

24. Et Skiøde fra Anne Marcus Dattr: med Laugværge Abraham Marcussen til Michel Hansen, paa et Vaanhuus i Store Sandvigen under 2de Rode No: 13, datr: 17de Martij 1798, Indført Fol: med Attest.

25. Een Obl: fra Michel Hansen til Mad: Gorbitz, stoer 100 rd med 1ste Panteret i Vaanhuuset i Store Sandvigen under 2den Rode No: 13, datr: 17 Martij 1798 og indført i Pantebogen Folio

1798: 131b

26. Et Vilkaarsbrev fra Michel Hansen i Store Sandvigen til Enken Anne Marcus Datter, datr: 17de Martij 1798, indført Fol:

27. Et Fæstebrev fra Johan Garmann til Michel Hansen paa een Huuse Grund i Store Sandvigen under 2de Rode No: 13, mod Aarlig Afgift 3 mrk 4 s, datr: 15de Aprill 1798 med Revers

28. Et Do: fra Do: til Michel Rasmussen paa een Huusegrund i Store Sandvigen under 2de Rode No: 25, mod Aarlig Afgift 3 mrk 4 s, datr: 15de April 1798, med Revers.

29. Een Obl: fra Christie Christens Datter Gift med Daniel Poulsen til Didrich von der Ohe, stoer 80 rd, med 1ste Panteret i Vaanhuuset under 2de Rode No: 63, datr: 31te Martij 1798 indført Fol: 364.

30. {Een Do:} Eet \Skjøde/ fra Ulrich Friderich Busch til Ole Eide {stoer 360 rd med Pant i,} paa een Deel Søe boder i Store Sandvigen, datr: 10de Martij 1797, indført Fol:

31. Een Obl: fra Ole Eide til Anna Huntels, stoer 300 rd med Pant i een Deel Søeboder i Store Sandvigen, datr: 29de Maij 1798, indført Fol:

32. Et Bygselbrev fra *Niels *Olsen (Johannes Johannessen?) Yttre Arne til Niels Olsen paa ½ Løb S:r og ½ Huud \samt ½ Faaer/ i Yttre Arne No: 48, *foran (forhen) brugt af udstæderen, datr: 29de Maij 1798, med Revers.

33. Et Vilkaarsbrev fra Nils Olsen Yttre Arne til Johannes Johannessen Yttre Arne og Hustrue Martha Lars Dattr: paa een Deel Aarlig Levekaar af ½ Løb S:r og ½ Huud samt ½ Faaer i Yttre Arne No: 48, datr: 29de Maij 1798, indført Fol: 362.

34. Et Afkald til Martin Gorbitz i Store Sandvigen til Niels Gullachsen ibid: som indsadt Værge for Myndtlingen Jørgen Ellingsen for hans Arv 73 rd 1 mrk 11 s, i Arvebogen Fol: Regenskabs No: datr: 26de Maij 1798, indført Fol: 365.

Hr: Fogden fremlagde til Bielag ved Skatte Regnskabet en Sumarisk Extract over Skatternes Beløb for 1ste Termin 1798, og naar de betalte Skatter fradrages Beløbet bliver igien til Restancen 696 rd 3 mrk der inden Retten blev oplæst og uimodsagt af den nærværende Almue.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde videre med Tinget at udrette blev samme for denne Gang sluttet og Ophævet, men i det sam/m/e blev end videre fremleveret til publication

35. Et Skiftebrev efter Niels Andersen Fyllingslie sluttet 12te Martii 1798, hvorved 18 Mark S:r i Fyllingslie No: blev udlagt til Sterboe Enken Anna Ols Dotter Fyllingslie og Datteren Anna Niels Dotter hver det halve for 30 rd, indf: fol:

36. Et Do: efter Einer Monsen Songstad, af 30te Januarii 1798, hvorved 1 pd Smør og 8 Kander Malt i Gaarden Songstad No: 33 blev udlagt Sterboe Enken Anna Johannes Dotter Songstad, hendes 2 Børn og 1 Creditor, indf: fol:

Jersin

Maaneds Ting i Bernæstangen 1798. (for Echanger Skibreede)

Aar 1798 den 7de Junii blev paa Tingstædet Bernæstangen holdet Maaneds Ting af den Constit: Sorenskriver

1798: 132

i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som ved Maaneds tinget den 1ste Martii var tilstæde, undtagen at i stæden for No: 1 Ole Siursen Echnæsvog der havde Forfald sad Johannes Johannesen Indre Eide og i stæden for No: 4 Rasmus Siursen Todtland sad Niels Olsen Indre Eide.

og blev da publiceret

1. Een Obl: udgivet af Jon Olsen Søre Fieldsbøe til Claus Larsen Røe, stor 80 rd med 1ste Panteret i Gaarden Søre Fieldsbøe No: 96 af Skyld 9 Mark Smør, datr: 10de Maji 1798 indf: fol:

2. Een Do: udgivet af Lensmand Niels O. Echnæs til Iver Rong, stor 200 rd med 1ste Panteret i 18 Mark S:r 1 M: M: i Biørndahl, datr: 30te Martii 1798 og indf: fol:

Da ingen havde videre at tilføre eller med Tinget at udrette efter Paaraab, blev sam/m/e sluttet og ophævet

Jersin

Extra Ret for Arne Skibreede 1798.

Aar 1798 den 9de Junii blev Extra Retten sat i Sorenskriverens Huus i Bergen i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner *Ole S *Laugrettesmænd Ole Sivertsen og Anfind Olsen begge af store Sandvigen, efter Udsettelse fra 26de f: M: i den da afsagde Kiendelse.

Fogden producerede en Continuations Stævning i denne Sag, hvorved Aage hos Dam i Følge den afsagde Kiendelse er indkaldet til eedelig Forklaring om hvad Tiltalte havde sagt at denne Aage skulle have leveret ham denne Tønde, som er ham overbeviist at have fra staalen Kiøbmand Cappe & Snelle.

Bemeldte Stævning indtages her med Forkyndelses Paategningen.

Pr: Balchen som den Tiltaltes Defensor var mødt ligesaa mødte og Tiltalte Ole Thomassen uden Baand og Fængsel.

Derpaa fremkom i Orden som

10de Vidne Aage Casper Nennkierken aflagde Eed og vandt at Vidnet ved ey at have seet Tiltalte Ole Thomassen af en Tiid omtrent af 2 ½ Aar, og har ikke nogen Tiid givet Tiltalte Ole Thomassen tilladelse at afhente nogen Hamborger Brændeviins Tønde, hverken der har tilhørt Cappe & Snelle eller andre, og har ey været i Tieneste hos Cappe & Snelle i de sidste 8 à 9 Aar siden, og ved ey noget i Henseende det paastævnte og begangne Tyverie af Tiltalte Ole Thomassen at forklare, men har for nogle Aar siden tilbage kiendt ham, dog har han alletiider haft et slet Ord {og bekiendt for Rapperie}.

Derpaa fremkom Tiltalte Ole Thomassen og tilstod at have frataget Cappe & Snelle den omforklarede Hamborger Brændeviins Tønde for omtrent 2 Aars Tiid siden, men benægtede at have

1798: 132b

frataget Niels Gullachsen den paastævnte Penge Casse.

Da dette Vidnes Forklaring saavelsom den Tiltaltes seenere Tilstaaelse viiser at ingen Tvivl bliver tilbage om at han haver bortstiaalet den omhandlede *Hambor Brændeviins Tønde, og ellers hans afgivne Forklaringer tillige viiser at intet Sandheds Ord hos ham finder Stæd, saa Refererede Actor sig til sin forhen nedlagde Paastand, med Tilføyende at Sagen ikke førinden har været at foretage formedelst de forestaaende Tinge, hvorfra Actor først Hiemkom sidstl: Torsdags Aften.

Defensor Refererede sig til sin forhen fremlagde Defension for den Tiltalte, og i øvrigt Refererede sig til Ole Thomassens i Dag atter giorde Benægtelse, betræffende den omhandlede Penge Casse, hvorefter Comparenten atter indlod Sagen Dom.

Da ingen havde videre at tilføre blev Sagen optaget.

Jersin

Maaneds Ting [1798]

Aar 1798 den 11te Junii blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holdet Maaneds Ting af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som ved sidste Ting den 11te April d: A: var tilstæde undtagen i stæden for afgangne Torjer Nielsen Lunggaarden, var tilnævnt og sad Niels Iversen Fløen.

Derpaa blev paaraabt de indstævnte Sager.

Winsians Monsen Worland imod Thor Andersen Worland og Hustrue.
Sagsøgeren mødte og æske Sagen i Rette, hvorefter han begjerede Sagen optaget til Doms i Følge den ved Som/m/ertinget dette Aar nedlagde Paastand.
Efter Paaraab mødte ey den indstævnte og Sagen optages.

Da ingen havde videre med Tinget at udrette efter Paaraab blev sam/m/e sluttet og ophævet.
Jersin

Udsettelses Ting for Sartors Skibreede [1798]
Aar 1798 den 11te Junii blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holdet Udsettelses Ting for Sartors Skibreede af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Berent Grimstad og Mons Olsen

1798: 133

Lunggaarden
og blev da udi Sagen, anlagt af Fogden imod Michel Halvorsen og Pigen Martha Halvors Dotter afsagt saadan
Dom
Den fremlagde Præste Attest af 31te Decbr: forrige Aar \viiser/ at Indstævnte Dræng Michael Halvorsen fra Lochøen er ved Daaben angivet som Barnefader til det af Piigen Martha Christens Dotter anden Gang avlede uægte Barn, og hvilken Angivelse hun har vedblivet inden Retten ved Som/m/ertinget for Sartors Skibreede den 30te April dette Aar, ligesom han tillige har vedkiendt sig at være Fader til det af hende første Gang avlede uægte Barn; Den Indstævnte Dreng Michael Halvorsen har sam/m/e Tiid benægtet at være Fader til det af Indstævnte Piige Martha Christens Dotter avlede sidste barn, eller med hende at have haft Legemlig Omgang, hvoraf sidste Barne Avling kan oprinde. Da der nu ikke under Sagen er oplyst at bemeldte Qvindemen/n/eske er berygtet, der kan svække hendes Angivelse i dette Tilfælde, virker det saa vis Formodning at Benægtelses Eed herfore udkræves.
Thi kiendes hermed og døm/m/es for Ret at naar Indstævnte Michael Halvorsen til neste Ret, i Tilkaldelse af Piigen Martha Christens Dotter og Actor Hr: Foged Unmack aflægger sin Benægtelses Eed derhen at han ikke \har/ haft Legemlig Omgang med Piigen Martha Christens Dotter paa saadan Tiid at han kan være Fader til det af hende sidste Gang avlede uægte Barn, der i Daaben den 4de Junii dette Aar blev kaldet Kari saa bør han for Actors videre Tiltale i denne Sag frie at være; Men i Mangel deraf da at udreede Lejermaals Bøder 12 rd efter at denne Dom 15 Dage i Forveien har været ham lovlig forkyndt, under videre Adfærd efter Loven.
Jersin

Udsettelses Ting for Schiold Skibreede 1798
Aar 1798 den 14de Junii blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holdet Udsettelses Ting for Schiold Skibreede, af den Constit: Sorenskriver i Nærværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Sr: Berent Grimstad og Mons Olsen Lunggaarden
og blev da

1798: 133b

udi Sagen anlagt af *Conradudus (Conradus) de Lange imod Niels Andersen Unneland for Gjeld, afsagt saadan

Dom

Omendskiøndt indstævnte Niels Andersen Unneland har nydt lovlig Varsel med den i Forordningen af 3de Junii 1796 bestemte Clausul ey at kunde vente Laugdag, har han dog ey mødt med ringeste Indvending imod at være skyldig til Sagsøgeren Conradus de Lange det paastævnte Krav 177 rd 31 s hvorfore sam/m/e af ham maae ansees at være stiltiende vedtaget og Samtykket;

Thi tilfindes Saggivne Niels Andersen Unneland inden 15 Dage fra denne Doms Forkyndelse at betale til Sagsøgeren Conradus de Lange det paastævnte Krav 177 rd 31 s, saa og at oprette dette Søgemaals Omkostning med 4 rd under videre Lovlig Adfærd.

Jersin

Extra Ret for Arne Skibrede [1798]

Aar 1798 Tiisdagen den 19de Juni blev Extra Ret sadt i Bergen hos den til Nordhordlehns beskikkede Sorenskriver Over Auditeur Brandt og Retten ved ham administreret i overværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Jens Iversen Mollendahl og Niels Iversen Fløen

Hvorda blev udi Sagen Fogden contra den *titalte Fløtmand Ole Thomasen af Sandvigen afsagt saadan Fol: 124

Dom

Efter Anmeldelse af Vertshuusholder Niels Gullachsen Brechhuus som tillige Klager er Fløtmand Ole Thomasen bleven Actioneret for presumeret Tyverie af en Penge Lade som stod fasthæftet i hans Sienke Stue i Sandvigen. Paa sam/m/e Tiid neml: den 22de April sistl: som den/n/e Penge Lade blev borte er det beviist at foruden den Arresterede Ole Thomasen ogsaa var tilstæde Smede Svenden Johanes Larsen og Bordarbejds mand Michel Olsen, men af hvilke kun den første eedelig har forklaret at have seet Arrestanten revet denne Penge Lade Løs af Væggen og løbet bort med sam/m/e, altsaa kun et enkelt Vidne om dette Tyveries fuldbyrdelse

I hvorvel der saaledes findes sterke Formodninger overeenstemmende med alle dessen connecterende Omstændigheder at den Arresterede Ole Thomasen, og ingen anden Lettelig kan vere Giernings manden, kan hand dog ikke med gientagne og vedblivende benægtelser, paa dette eenlige Vidnes udsigende blive at straffe som Tyv. Men som der til at bestyrke denne Mistanke og tilveyebragte Formodninger med to Anklagede er ham overbeviist et for 2 Aar siden begaaet Tyverie af en Brendeviins Tønde til Verdie 4 à 5 mrk, som hand fra Cappe & Snelle har stiaalet saa virker denne senere iteratio delicti det hand ikke kan undgaae Straf i Forhold til det beviste ringe Tyverie hvor Forordningen af 20 feb: 1789 dens 1 § bliver at anvende.

Thi Kiendes for Ret: Fløtmand Ole Thomasen bør arbejde i Bergens Tugthuus 2 Maaneder samt betale de paa hans Arrest og Forflegning medgaaende Omkostninger som opfyldes efter den Orden de Kongl: Anordninger fastsetter efter at sam/m/e lovlig er forkyndt.

Da denne Sag i en Tiid af 6 uger ved ligesaa mange Tægte Dage er behandlet saa findes ikke at nogen Forsøm/m/else

1798: 134

eller ophold er skeet i denne Sags Behandling og førelse.

Den paagieldende Ole Thomasen som Løs og Ledig var for Retten tilstæde declarerede ikke at være fornøyet med den/n/e Dom, men begjærede sam/m/e paa anket.
Actor Fogden Unmack som var underrettet om Doms afsigelse i Dag mødte ikke.
Thi blev denne Session sluttet og underskreven og Arrestanten tilbagebragt Byens arrest.
Brandt

Extra Ret [1798]:

Aar 1798. onsdagen den 20de Juni om Forrmidagen Kl: 8 Slet blev Extra Ret nedsadt i Sorenskriverens huus i Bergen i overværelse af de 2de Vitterligheds og Laugrettes mænd Jens Iversen Mollendahl og Niels Iversen Fløen for efter Stiftamtmandens Skrivelse af gaards dato at afholde et preluminair Forhør over de misgierninger som i gaar udi afsindigheder udøvet af Mølleren *Halte (Hatle) Torbiørnsen
Laug\rettes/manden Jens Iversen Mollendahl af Skiolds Skibrede mødte og tilkiendegav at have paa Sorenskriverens ordre tilsagt at møde saa mange som muelig angaaende de udøvede misgierninger kan afgive Forklaring
Thi fremstod først
Berte Ols{en} Datter Træet Kone til Bendix Knudsen i Træet som forklarede: at hendes mand formedelst alder af 88 aar og ellers Svaghed ikke kan møde men i gaar Kl: 1 slet blev hendes Tieneste Dreng Ole Iversen 17 aar gam/m/el fra hende afsent med hæst og Slæde for paa Lundgaarden at hente en Tønde Kalk, men strax efter kom denne Dreng farende tilbage Hiem, holdt paa sit Hoved og sagde at Mølleren Halt Torbiørnsen hafde neer i Reenebakken med en Øxe hugget Hesten ihiel. Depontjnden som saae at denne hendes Dreng var høyst beskadiget saaledes at Blodet løb \af Hovedet/ paa alle Kanter tog sit Tørklæde og bant om Drengens Hoved, men ville Hand ikke give sig tilfreds før Hand hafde viist hende hvor Hæsten laae, men saa langt formaaede hand ikke at gaae tilbage, men blev liggende paa \gd: Haukeland, hvorfra Hand senere er bragt Hiem til Deponentinden. Drengen Ole Iversen sagde: at der var ingen som saae at Halte Torbiørnsen beskadigede hverken Ham eller Hæsten, men det skede med en Øxe. Kort efter kom Haukelands Drengen Gunder og ledede Hæsten som aller først ved forpagter Rasmus Arnesen var spændt fra Lasset, men i det sam/m/e faldt Hæsten død ned og blev liggende midt paa Vejen oven for Haukeland, Denne Hæst var med 2de hug beskadiget i Siden og et hug i Manken. Bemelte Dreng Ole Iversen befinder sig for nerværende Tiid meget Svag, og var allerede i gaar Eftermiddag Kl: 4 en Doctor hos Ham som forbant Ham, i gaar aftes 2de Doctors hos Ham og allerede tiilig i Dag …(?) en af Doctorerne hvoraf Han ikke Kiender *ngle. Deponentjnden har i den senere Tiid ikke hørt det allermindste til Gierningsmanden Halte enten har været gal, Tungsindig eller forstørret, men for en 2 á 3 Aar siden veed Hun nok *Haand var i saadan Forfatning, da baade Hun med flere af Naboerne maatte vaage \eller sidde vagt/ over Ham. Aldrig har Hun hørt der har været nogen U-eenighed i mellem Halte og hans Kone og veed ikke videre om alt af Ham paa hende udøvede Drab end hvad som er bleven sagt og selv saae hende, med mange flere, at ligge Død af et dybt Hug paa {høyre} \venstre Side/ af Halsen. Veed ikke paa tilspørgende at afgive videre Forklaring end at Hun alletider baade ..(?) Halte og Hans nu afdøde Kone har levet i god forstaaelse som kierlige Naboer og at ingen af dem har nægtet hinanden alle de Tienester de har forlangt og kunde trænge til.
Dernest mødte og fremstod

Pigen Karen Mortens datter 51 Aar gammel, i Tieneste hos Hatle Torbiørnsen, der forklarede: at hun, siden sidst afvigte Løverdag, med flere af Naboerne, har formerket, at bemelte Hatle ikke har været rigtig i Hovedet, men befunden sig uroelig, men aldrig merket til nogen Uenighed imellem hans Kone og ham. I gaar mod Middags Tiid merkede hun, at denne hans Uroelighed tiltog, hvorfore hun sagde til Konen, at hun syntes det var høy Tiid hun fik ham i Sikkerhed, men hvortil Konen sagde: at det var best han gik sin egen Tour; dette hørte ikke Hatle, saasom han den Gang var paa Loftet, men hvorefter Deponentinden gik ud og sammensamlede nogle Fliser, som hun vidste Hatle lettelig efter Sedvane kunde støde sig over naar de laae i Vejen; imidlertiid, da hun var færdig med dette Arbeide, og var i Begreb med at ville gaae ind i Stuen, kom Hatles Stif Datter Anne Halvors datter, 12 Aar gl:, skrigende og sagde til Deponentinden at hun havde seet Drengen Ole Iversen komme gaaende meget beskadiget der var udøvet af hendes Stif Fader; og som Deponentinden derefter gik ind i Stuen, var hun den første som forefant Hatles Kone liggende død midt paa Kiøkken Gulvet og svømmede i sit eget Blod af et dybt Hug paa venstre Siide af Halsen. Deponentinden af Forskrækkelse sam/m/enkaldte da endeel af Naboerne tilligemed ældste Søn Nils Halvorsen 20 Aar gam/m/el, der paa den Tiid var i Møllen; og var allerede Hatle Torbiørnsen da gaaet sin Vej, efter Sigende til Byen, og efter den Tiid, paa Vejen derhen, udøvet de øvrige Misgierninger, saa Deponentinden ikke, siden i Gaar, hun som Forklaret hørte ham paa Loftet, har seet ham. Paa Tilspørgende Vidste Deponentinden ikke videre at forklare, men var vidende at Hatle ikke har beskadiget nogen af sine egne Børn; hvorpaa hun blev Dimitteret.

Derpaa fremstod

Stif Sønnen Niels Halvorsen 20 Aar gl:, som i de seenere 12 Aar, siden hans Moder blev gift med Hatle Torbiørnsen, har været hiem/m/e, og som Svend bestyret Møllebruget. Han forklarede: at have siden Fredag i forrige Uge merket at hans Stif Fader har været meget uroelig i Hovedet, og fornemelig har til ham urgeret over at Bønderne som reparerer paa Møllen skulle bortjages; siden den Tiid har hans Fader i saadan sin Vildskab adskillige Gange talt til ham, taget ham i Haanden og spurgt om han ville være ham troe, samt om han kunde tale fransk, m: m: I gaar Formiddag Kl: 10, kom hans Stif Fader Hatle ned i Møllen til Deponenten og igientog det sam/m/e, samt bad ham at følge sig hen i Stuen, men som han da saae meget forvirret ud, og endelig alleene ville have haft Deponenten ind i en Stue, som han vegrede sig ved, gik han selv aleene derind, og Deponenten gik fra ham tilbage i Møllen, hvor han forblev til han hørte der blev Allarm oppe i Vejen ved Huuserne, hvorpaa han gik Hiem til Huuset, og som han lukker Døren op til Kiøkkenet, finder han sin Moder der liggende død paa Gulvet af et dybt Hug i Halsen, og som

1798: 135

adskillige Mennesker søgte hen til Vejen, for at see den beskadigede Hest, der blev ledet af Forpagteren Rasmus Arentzen, giorde han og det samme, og der traf saavel Pigen Karen Mortens datter, som flere der talede om at have som han seet sin dræbte Moder. Sidste Gang Deponenten talede med sin Moder, var i gaar Formiddag Kl: circa 9 ½ Slet hvor han spurgte om hun vidste hvor hans Fader var, men hvortil hun svarede at have seet ham gaaet langs med Elven op efter Marken, hvorfore Deponenten bad hende, at faae en der kunde holde Øye med ham, hvilket ogsaa skeede, nemlig ved Drengen Lars Houg, der uformerket gik efter ham, og hvilken siden fortalte, at have seet Hatle gaaet op til Dammen eller Vandet ved Steen, hvor han opholdt sig et Qvarteers Tiid ved at staae gandske stille og see ned i Vandet, men efter saadan Tiid, gik han tilbage Hiem, og derefter som forklaret var det han kom ned til Deponenten i Møllen. Paa Tilspørgende forklarede Deponenten: at han aldrig meere end engang har merket til nogen Misforstaaelse imellem sine Forældre, og denne er passeret for et Aars Tiid siden, der bestod i noget Jern, som Hatle var vred for skulle være bortkom/m/et,

men alletiider har hans Forældre levet kiærlig og vel til sammen, ligesom hans Stif fader aldrig har været forfalden til Drik saa hans Uroelighed ikke deraf har haft nogen Anledning. Men bekiendt er det, at hans Stiffader for en 3 Aars Tiid siden var saa forvirret at han med Jern og under sterk Bevogtning, sad i en Tiid af 6 Uger forvaret i sit eget Huus. Videre vidste Deponenten ikke at forklare. Ved at reqvirere den paa Slottet i militair Vagt arresterede Hatle Torbiørnsen tilstæde her under Forhøret, gav Commendanten det Svar: at neppe 5 Mand Vagt kunde styre ham hvis hans Galskab og Afsindighed imidlertiid paakom ham, og at Commendanten i saa Tilfælde ikke meere tog ham tilbage, men at det maatte sørges for \at/ han enten kom i Byens civile Arrest eller Daarekisten. Paa Grund heraf holt Dom/m/eren det ufornøden og til ingen Nytte, for Tiiden at have denne arresterede Hatle nærværende, enten til at paahøre de afgivne Oplysninger eller selv at aflægge nogen Forklaring.

Eendelig fremstod

Sønnen Erich Halvorsen 18 Aar gl: og confirmeret, der forklarede at have siden sidstleden Løverdag fornummet til sin \Stif/ Faders Uroelighed, og sidste Gang saae ham i Gaar Formiddag imellem 9 og 10 Slæt baade at gaae udvendig og indvendig i Huuserne, at brumme og regiere ligesom med sig selv. Ved samme Tiid saae han og sidste Gang sin Moder, der ligeledes i Huuset og i Overværelse af hans Fader var tilstæde. Ikke blev der talt noget til Deponenten, da han søgde saa meget mueligt at skiule sig for sin Fader, og som han i Gaar Formiddag ved Kl: 11 Slet, tog ind til Byen, og ikke kom tilbage *for (før) Kl: 3, i Gaar Eftermiddag, er han angaaende sin Faders Misgiærning i den Tiid intet bekiendt; men da han kom tilbage saae han sin Moder liggende død paa Kiøkken Gulvet i Huuset af et dybt Hug i Halsen; ikke fornam han paa den Tiid nogle Flere i Huuset, siden Naboerne med flere

1798: 135b

var gaaet op i Vejen for at see den ankomne beskadigede Hest. I øvrigt har han aldrig formerket nogen Ueenighed imellem sine Forældre, men at hans Stif Fader for en 3 Aars Tiid siden for lige Afsindighed har været bevogtet, derom er han overeensstem/m/ende med sin Broders afgivne Forklaring, og forholder det sig med Sandhed at hans Stif Fader ikke har beskadiget ham eller nogen af hans Sødskende.

Endelig mødte og fremstod

Fløtmanden ved Lunggaarden Mons Olsen, 71 Aar gammel, som forklarede: at i Gaar Eftermiddag Klokken 3 Slæt, da han skulle gaae hiem fra Møllendal, hvor han i Erinde for Sorenskriveren havde tilsagt 2de Laugrettemænds Møde, udi en i gaar afholdt Extra Ret, kom Hatle Torbiørnsen paa Vejen uden for Nubben, eene gaaende bag efter ham, med en Øxe paa Nakken, med hvilken han 3de Gange hug efter ham, 1ste Hug efter Halsen der blev mislinget, saaledes at han kun fik et stærkt Slag af Øxeskaftet, som han endnu føler paa Skulderen, og 2det Hug paa Skulderen, der er til syne paa den af Deponenten foreviiste Trøye, det 3die Hug der var sigtet efter Hovedet fik han {v}med Hænderne, ved at tage fat i Øxeskaftet, afværget, hvorover han Gav sig til at skrige alt hvad han kunde men ingen kom ham til Hielp, ej heller saae han der paa Stædet andre end nogle Fruentim/m/er i Nubben, som ikke torde komme ham til Hielp; endelig da Hatle Torbiørnsen fornam disse Fruentim/m/er, sled han sig løs fra Deponenten og med Øxen paa Nakken gik lige til Byen; under dette Overfald sagde eller talede Hatle ikke et Ord, men saae forskrækkelig vild og bister ud af Øyne, og neppe kiendte Deponenten ham, da Hatle som Lægdsmand havde taget den i Forvaring havende Soldater Mundering paa sig. Videre vidste Deponenten ikke at forklare.

Flere mødte ikke, undtagen den Paagieldendes Stif Datter Anne Halvors datter 12 aar gl: og hans egen Datter Berte Maria 8 Aar gl:; men som disse ere Børn og paa Tilspørgende ikke kunde afgive anden Oplysning end allerede er forklaret, saa blev videre Forklaring af dem anseet unødvendig; men som Drengen Ole Iversen efter de indhentede Oplysninger befinder

sig i Høy Grad saa svag, at hans Død muelig med første kunde være at befrygte, saa bliver dette Forhør undnu i Dag continueret paa Gaarden nedre Træet uden for Byen hvor han befinder sig, for da at modtage hans Forklaring, saavidt Omstændighederne kan tillade, angaaende det paa ham udøvede voldelige Overfald.

Om Eftermiddagen samme Dag den 20de Junii blev Extra Retten sadt og continueret paa Gaarden nedre Træet i Skiolds Skibrede, i Overværelse af de tilkaldte 2de Vitterligheds Vidner: Michel Johannessen Reenen og Rasmus Arnesen Kobbermøllen, for i Continuation af det forhen i Dag begyndte

1798: 136

Forhør, over de af Hatle Torbiørnsen i Gaar forøvede Misgierninger, at indhente den af ham mishandlede Dreng Ole Iversens og hans Huusbonde Bendix Knudsens Forklaringer.

Drengen Ole Iversen, som sagde sig noget over 16 Aar gammel, befandtes Sengeliggende og meget svag samt blodig i Ansigtet, forklarede: at i Gaar Eftermiddag, da han kom kiørende med sin Huusbonde Bendix Knudsens Hest, mødte han Hatle Torbiørnsen i Reenebakken, som med en Øxe først hug 2de Hug paa Hesten, og siden tilføyede Deponenten et Hug i Hovedet; dette giorde bemeldte Hatle uden at tale et Ord. Videre sagde Deponenten at alt dette skeede uden at nogen saae det. Meere kunde han formedelst Svaghed ej svare paa Administrators Tilspørgende.

Derpaa fremstod bemeldte

Bendix Knudsen Træet, sagde sig 79 Aar gam/m/el, og forklarede: at i Gaar Eftermiddag, da hans Dreng Ole Iversen skulle kiøre en Tønde Kalk fra Fløen til Houkeland, kom bemeldte Dreng gaaende Hiem omtrent Kl: 1 ½ Slæt, holdende paa sit Hoved, og sagde, at Hatle Torbiørnsen havde hugget ham i Hovedet og dræbt Deponentens Hest; og saae han at Drengen havde faaet et stort Hug i Hovedet som bløde meget. Hvorpaa Deponenten gik ud for at see sin Hest, og da han kom til Gaarden Houkeland, kom Tieneste Drengen paa samme Gaard ved navn Gunder Erichsen ledende med Hesten, som havde faaet et Hug ved Manken og et Hug i Siden, hvoraf Blodet udløb i Mængde; og da Hesten kom til en Grind ved Vejen oven for Deponentens Gaard, faldt den og døde. Videre vidste Deponenten ikke paa Tilspørgende at forklare.

Derefter lod Administrator tilkalde bemeldte

Gunder Erichsen, som strax kom tilstæde, sagde sig at være 57 Aar gammel, tienende paa Gaarden Houkeland, og forklarede: At i Gaar Eftermiddag ved Kl: 2 Slæt, kom Deponenten gaaende fra Gaarden Houkeland, og da mødte han Bendix Knudsens Hest, som havde faaet 2de Hug, hvoraf Blodet stærk udflød, hvorpaa han fulgte Hesten til Porten paa Gaarden Houkeland, hvor dens Ejer Bendix Knudsen modtog den. Meere vidste han ikke til Oplysning at forklare;

thi bliver dette Forhør \her/med sluttet.

Brandt

Extra Ret [1798]

Aar 1798 den 22de Junii, blev Extra Ret sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen, i Overværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Lars Pedersen Angeltvedt og Gunder Olsen, for i Følge Fogden Unmacks Andragende til Stiftet af 18de hujus, der igien den 19de var com/m/uniceret Sorenskriveren til et Forhørs Afholdelse, paa Grund af Bonden Engel Hansen Skaalevigs af Sartors Skibrede, hans Klage over sin Søn Hans Engelsens begaaede voldelige Overfald, m: v:

Fogdens Andragende med Stiftets Ordre følger Forhøret vedheftet.
Lensmanden Peder Knudsen Tøsøen møtte og tilkiendegav: at have efter skriftl: Ordre fra Sorenskriveren

1798: 136b

til i Dag indkaldet saavel de Paagieldende, som de udi bemelte Fogden Unmacks Andragende opgivne Vidner, af hvilke sidste dog ikke mødte formedelst Svagheds Forfald Tieneste Pigen Berte Johanne Willemsdatter og Enken Marte Olsdatter Skaalevig, men derimod mødte og fremstod Klageren Engel Hansen Skaalevig, som sagde sig at være 70 Aar gam/m/el, og ellers forklarede: at hans Søn Hans Engelsen, som siden han for 5 Aar siden blev Enkemand opholder sig hos Deponenten og de sidste 2de Aar har været til Huuse hos ham imod hans Villie, og i den Tiid været som Løsgienger, da alt hvad han enten fisker eller arbeider, ikke for det mindste kommer Deponenten til Nytte. Sidstleden Søndag, gik Klageren i Følge med denne sin Søn Hans Engelsen samlet til Fields Kirke, hvor de fra deres Hiem havde ½ Miil, da Kirke Tienesten var forbie, og Klageren havde haft noget at tale med Presten, hendte det sig at han med en anden Bonde drak for 4 s: Brændevin, hvorover han fornam, at Sønnen Hans Engelsen blev fortrydelig men hvoraf Klageren ikke kunde formaae at give ham noget, siden hans deel deraf var saare ringe; men da de derefter begav sig paa Vejen Hiem fornam Klageren at der imellem hans Kone, som er Stif Moder til Hans Engelsen, og ham \et pr Dage/ i Forvejen havde været Ueenighed angaaende noget Halm, hvorom Sønnen da paa Vejen begyndte at urgere tilligemed for han ikke havde bekom/m/et noget af det omforklarede Brændeviin, og sagde til sin Fader, at han nu skulle {han} faae Betaling for begge Deele, hvorpaa, endskiønt han selv ogsaa havde Stok i Haanden, tog han Klagerens Stok, og med denne slog ham ynkelig og alle Vegne, hvoraf der endnu i Ansigtet findes Mærker, saavel et langt Saar over Panden, som han under begge Øyne findes Saar og blodig, og siger at hans Skuldre er af samme Beskaffenhed, og hvorover Klageren siger at hans Stok gandske blev sønderslagen. Da dette var passeret, gik Sønnen Hans Engelsen Hiem og lod Klageren ligge tilbage, som neppe i saadan Forfatning kunde naae nærmeste Herberge \Ulveset/ ¼ Fierding fra dette Stæd, {Ulveset,} hvor han forblev om Natten, og saae der nogle Qvindfolk ved Navn Berte Knudsdatter og Kari Olsdatter og Kari Nilsdatter, hvilke saae den ynkelige Forfatning hvori han ankom. Om Morgenen derefter fik han 2de Mand fra dette Stæd Ulveset at følge sig med Baad Hiem, hvorfra han atter samme Dag til Baads tog her til Byen for at giøre mundtlig Anklagelse til Fogden. Videre igientog Klageren, at hans Søn adskillige Gange tilforn baade har slaget ham og sin Stif Moder Guri Arnesdatter, hvorom han fornem/m/er Vidnerne kan afgive Forklaring; men forlanger ingen videre Straf over ham, end aleene at kunde blive skilt ved ham, saaledes at denne hans ugudelige Søn maatte blive

1798: 137

sadt Skranker for ikke længere at opholde sig hos ham, da han er saa gammel, føer og stærk at han gandske vel kan ernære sig, uden Hielp af ham.
Derpaa fremstod den anklagede Søn Hans Engelsen 39 Aar gam/m/el, har været 5 Aar Enkemand, og de sidste 4 Aar i Faderens Huus efter Foreening om at forrette hvad som til Jordebrugets Drift kunde være nødvendig, og ellers selv at beholde hvad han uden om kunde Fortiene til Klæder og videre, og siger at hans Fader ikke i den seenere Tiid har forlangt han skulle tage fra ham. Han tilstaar, at have efter Dom for 8 á 9 Aar siden været straffet for Slagsmaal med Bøder 24 rd, men ligesaa meget blev og de tilkiendt der havde anklaget ham. Deponenten nægter ikke at have i Følge med sin Fader sidstl: Søndag gaaet til Fields Kirke, men da Tienesten var forbie opholdt hans Fader sig, {der} noget længere end de fleste Kirke

Folk og anvendte Tiiden med at drikke Brændeviin, hvoraf han fik saa meget, at han var gandske beskienket, og lenge uformuende til at kunde gaae Hiem, endelig da han kom saavidt fulgte han sin Fader paa Hiem Vejen, men under Vejs blev han saa betagen, at han {ikke} faldt om først over et Steengierde hvoraf han ikke fornam han fik nogen Skade, men seenere ned over en brat Klev hvor han først stødte an med Skulderen og siden med Ansigtet, hvoraf Deponenten siger han har faaet den tilsyne værende Skade. Deponenten tørrede derpaa med Mose Blodet af ham, og var hans Fader dette uagtet fortrydelig paa ham, fordi han ikke bedre paapassede ham, til han saaledes skulle falde. Derpaa passerede de atter et godt Stykke Vej, hvorpaa hans Fader satte sig ned paa Marken, for at faae op et Brok som han er plaget af, men som dette varede meget længe, og hans Fader var paa Veje at falde i Søvn, var det han vækkede ham for at nytte Tiiden til desto snarere at komme Hiem, men hvorover hans Fader blev saa vred at han bandede ham, tog op sin Kniv og skar ham i den Høyre Haand et Saar som han foreviiste, af længde en Tomme, der var forbundet med et Tørklæde, og nok ved sam/m/e Lejlighed en Ridse {med} \paa/ den anden Haand; Da hans Fader merkede dette, og siden dette Saar blødede meget stærkt, gik han sin Vej eene til Ulveset hvor han forblev om Natten; Deponenten blev derimod lenge tilbage for at forbinde sit Saar, saa han kom ikke Hiem før længe efter Solen var nede, og Faderen først Morgenen efter, hvor han strax derpaa tog Søe Vejen {med Stokken} til Bergen, og benægter haardeligen at have paa denne Vey, som anklaget slaget sin Fader. Paa nøyere Tilspørgende angaaende hans Opførsel imod sine Forældre, saa benægter han ligeledes Klagen, aldrig eller nogen Tiid at have i Ord mindre i Gierning begiægnet dem ilde. Derimod forklarer han at hans Fader {derimod} for {circa} et Aar siden Kyndelsmisse Aften, har skaaret med Kniv saavel ham, som hans Moder i Klæderne.

Derpaa fremstod af de indkaldte Vidner:

1: Bonden Ole Rasmussen Skaalevig 46 Aar gl:,

1798: 137b

Naboe til Klagerne, hvilken forklarede: at skiønt han sidstl: Søndag ogsaa var ved Fields Kirke, saae han {der hverken} \vel/ Faderen Engel Hansen {eller} \og/ Sønnen i Kirken men ikke at nogen af dem efter Tienesten var beskiænket, og som Vidnet strax gik Hiem er han ikke det allermindste bekiendt om hvad der paa Vejen imellem dem passerede. Som Naboe til Klageren har han nok merket adskillige Gange Ueenighed imellem Faderen og Sønnen ja har ogsaa engang for 5 Aar siden, 3die Dag Juul om Aftenen ved den Lejlighed at han hørte Allarm og at Faderen skreg {paa} Vold, seet at Faderen og Sønnen, som Vidnet udtrykker sig kramsede sammen, og at Sønnen slog Faderen i Gulvet, hvorefter intet videre passerede, ej heller blev da imellem dem talt, noget hvoraf Vidnet kan uddrage hvoraf denne Ueenighed har reist sig. Engang seenere for et Aar siden, er Vidnet ogsaa kom/m/en tilstæde i Klagerens Huus og fornum/m/et Ueenighed imellem dem, og da seet at Sønnen var skaaret i den eene Haand saa det blødede, og ligeledes paa Klæderne der var skaaret igiennem Trøyen paa den eene Skulder; men af hvem dette er begaaet har Vidnet ikke seet, men synede Sønnen Vidnet en blodig Kniv som laae paa Bordet, med sigende at denne \Kniv/ {Tiid} tilhørte hans Fader; Samme Gang mærkede han og at Faderen havde en {á} \eller/ 2 blaae Kuler i Hovedet som blev sagt at være faaet ved sam/m/e Lejlighed; Ligesom han og saae eller fornam at Faderen den Tiid var beskiænket og Syg, saa han holdt Sengen et pr: Dage derefter, men om dette var af de foregivne Slag, som Vidnet ikke saae, derom kan han ikke afgive nogen Forklaring. Videre sagde Vidnet ikke at vide i denne Sag, men udlod sig med at have været bange for at tage til Byen i denne Sag at afgive sin sandfærdige Forklaring.

Endelig fremstod som

2det Vidne Amund Thoresen Skaalevig ligeledes Naboe til Klageren, hvilken forklarede: at som han ikke sidstleden Søndag var til Fields Kirke, er han da aldeeles ubekiendt om hvad der paa Hiem Vejen fra Kirken imellem Parterne er passeret; men angaaende det øvrige som 1ste Vidne har forklaret, saa er han med dette gandske Overensstem/m/ende, aleene han ikke var tilstæde og saae Gierningen foregik 3die Dag Juul for 5 Aar siden, men strax efter det passerede, var det han kom ind, men formedelst den lange Tiid siden kan nu ikke erindre sig enten hvorom der blev talt eller selv uddrage hvoraf Klagernes Ueenighed har reist sig.

Klageren Engel Hansen benægtede i et og alt sin Søns afgivne Forklaring.

Sønnen Hans Engelsen tilkiendegav derpaa at hans Fader er, særdeles naar han har noget i Hovedet, saa svag, at han ikke

1798: 138

kan styre sig selv, siden han end og begegner sin Kone paa sam/m/e Maade som Deponenten; men for at føye ham udi sit Forlangende om at skilles fra ham, og at intet i Tiiden fra hans Side skal formodes at være Aarsage, naar videre Ueenigheder kunde opstaae, var han villig fra i Dag af, ej meere at komme i Faderens Huus, og for at undgaae al Tvist, vil han formaae Lensmanden \eller et Par andre Mænd/ at være sig Følgagtig den Dag han afhænter sit Tøy og Klæder.

Faderen Engel Hansen igientog med grædende Taare, ikke at forlange nogen Straf over denne sin Søn, men var gandske fornøyet \med/, og som det eeneste udbad sig, strax og for Eftertiiden at blive skilt ved ham, saaledes at han bliver paalagt ej mer at indfinde sig i hans Huus.

Da ingen \flere mødte, eller/ havde meere at erindre, blev Forhøret sluttet.

Brandt

Extra Ret [1798]

Aar 1798 den 27de Junii blev Extra Ret nedsadt i Sorenskriverens Huus i Bergen, og Retten af ham administreret, i Overværelse af følgende tiltagne 4 eedsorne Laugrettesmænd: Jens Iversen Møllendal Niels Iversen Fløen, Ole Sivertsen Heje og Anfind Olsen af Store Sandvigen.

Hvorda! Fogden producerede en skriftlig Stævning af Gaars Dato med Forkyndelses Paategning, grundet paa Amtets Actions Ordre af 21de s: M:, mod den Afsindige Hatle Torbiørnsen for hans i Raserie forøvede Mord m: v: Dernæst fremlagde han Amtets Actions Ordre, med det derved følgende Præliminaire Forhør for at vedhæftes Acten; hvorefter han bad de Indstevnte Personer paaraabte for at beedige deres ved Forhøret afgivne Forklaringer, med hvad videre til Sagens Oplysning maatte findes fornøden. At den Paagieldende endnu i Dag er i saadan Forfatning at han ikke kan frembringes for Retten derom fremlagde han Chirurgus Galschiøts Attest.

Den fremlagde Stevning, Amtets Ordre og Attesten indtages her.

Procurator Sønderborg møtte og fremlagde Stiftets Skrivelse \om/ at iagttage med Defensors Pligt, hvilket han forbeholdt sig, naar Sagen bliver proceqveret fra Actors Siide.

Bemelte fremlagde Skrivelse indtages her

Af de udi præliminair Forhøret afhørte fremstod som

1ste Vidne Berthe Olsdatter Træet \43 Aar gl:/ for hvem hendes forhen aflagde Forklaring blev oplæst, den hun i alle Deele igientog at være sandfærdig, hvoraf hun paa lovlig Maade og med Lovens Eed bekræftede samme;

Og som hverken Actor eller Defensor havde videre at tilspørge Vidnet, blev hun demitteret.
Dernest fremstod som

2det Vidne Bendix Knudsen Træet, Mand, til førstafhørte Vidne, hvilken efter at have igientaget sin udi Forhøret afgivne og for ham oplæste Forklaring, beedigede han sam/m/e paa lovlig Maade; og ellers paa Actors Tilspørgende forklarede: at han hverken var noget bekiendt angaaende Hatles Galskab, ej heller at han er vidende om nogle af Naboerne vidste sam/m/e.

1798: 138b

Defensor begiærede dette og de flere Vidner tilspurgt: 1: Hvor længe Hatle har boet der hvor han nu ved den paatalte Giernings Begaaelse boede, og om Vidnet har haft Kiendskab til ham i den Tiid, eller hvor længe? 2: Om Hatle alle Aar i den Tiid \en eller flere Gange {have}/ har været Afsindig og fra sig selv, og hvorledes han har yttret denne sin Afsindighed? 3: Naar Hatles Afsindighed først lod sig mærke, og hvad da blev foretaget med ham i den forbiegangne Tiid saavelsom nu Seeneste? 4: Hvor længe saadan Afsindighed hver Gang har holdt ved til den ophørte? 5: Om han har været meere Gal eller Afsindig om Som/m/eren ved Varme eller om Vinteren?

Vidnet svarede derpaa til 1ste Qvæst: at saavidt han kan erindre, har Hatle Torbiørnsen boet paa det Stæd hvor Gierningen er begaaet en 10 á 12 Aar, og ligesaa længe har Vidnet ogsaa kiendt ham. Til 2den Qvæst: Ikke mere end en Gang i den omforklarede Tiid har {været} denne Hatle været Afsindig, og dette kan circa være en 3 Aars Tiid siden, der var af den Beskaffenhed at han blev paalagt Jern i sit eget Huus og tillige af Naboerne blev holdt Vagt over, hvoraf naar Touren var til Vidnet, han ikke for Alderdom indfandt sig selv men sendte sine Drænge. 3de \Qvæst:/ er besvaret ved 2den. Til 4de Tiiden kan Vidnet ikke erindre sig, ej heller hvad Tiid paa Aaret han som omforklaret blev afsindig, og hvorved tillige 5te Qvæstion er besvaret.

Som Klager mødte Fløtmanden Mons Olsen, der igientog sin udi det fremlagde Forhør afgivne Forklaring, og var intet bekiendt hverken om Hatle Torbiørnsens tilforn udviste Afsindighed, ej heller hørt andet om ham, end at han var en meget from og skikkelig Mand.

Derefter fremstod som

3die Vidne Stif Sønnen Niels Halvorsen, der i et og alt igientog sin udi Præliminair Forhøret afgivne Forklaring, som han med Lovens Eed bekræftede.

Paa Actors Tilspørgende forklarede Vidnet, at Dagen før hans Fader begik denne Gierning hørte han en af Naboerne nemlig Mølleren Rasmus Arnesen, og Pigen Karen Mortens datter sige til hans Moder: at de syntes det var paa Tide at faae Hatle Torbiørnsen sadt i Sikkerhed formedelst sin yttrende Uroelighed, men hvortil hans Moder svarede: at hun syntes det var best han gik sin egen Tour. Saa forklarede han og at den af ham ommelte Lars Houg ikke havde fast Tieneste hos hans Forældre, men var kun paa nogle Dage lejet udi deres Tieneste.

Til Defensors 1ste Qvæstion svarede Vidnet: at hans Fader har boet i Pladsen Broen i 12 Aar, hvor Vidnet ligesaa længe har været hos ham. Til 2den 3de og

1798: 139

4de *referede Vidnet sig til sin afgivne Forklaring. Til 5te Qvæst: Nestforrige gang som hans Fader viste sig uroelig og afsindig og som forklaret blev holdt Vagt over ham for circa 3 Aars Tiid siden var i Maij Maaned eller ved Pintsedags Tiider.

Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev det Demitteret.

4de Vidne Erich Halvorsen fremstod dernest og beedigede sin tilforn i Forhøret afgivne Forklaring, efter at samme var ham forelæst, og var Overeensstem/m/ende med sin

Broder derudi at have hørt Mølleren Rasmus Arnesen Dagen for Gierningen skeede, sige til hans Moder, at han ville berette Lensmanden {hans} \Vidnets/ Faders Afsindighed, for at faae ham sadt i Sikkerhed, men hvortil hans Moder ikke svarede stort, da hun troede det ville gaae over, men fleere har ikke Vidnet hørt tale derom.

Til Defensors fremsatte Qvæstioner svarede Vidnet overeensstem/m/ende med sin Broder nestforrige Vidne, alleene at han kun i de sidste 3de Aar har været hiem/m/e hos sin Stif Fader Hatle Torbiørnsen.

Vidnet blev derpaa Demiteret da ingen havde ham videre at tilspørge.

Derpaa fremstillede Actor som

5te Vidne Rasmus Arnesen, Forpagter i Kobbermøllen, hvilken aflagde Lovens Eed og forklarede at være 46 Aar gl:, men kan ikke afgive nogen Forklaring i Henseende den af Hatle Torbiørnsen begaaede Misgierning, men som han et Par Dage havde mærket til denne Hatles Uroelighed, var det maaskee en Time for Gierningen blev begaaet han talede med den afdøde Kone Pernille Erichs datter, at der skulle føjes Anstalt til hendes Mands Sikkerhed, men hvortil hun svarede at hun haabede det gik over – og som der i sam/m/e Øyeblik gaves Lejlighed at faae Bud til Lensmanden, som boer over 2 Miile herfra, gav han ham neml: Lensmanden, derom Underretning, hvilken han ogsaa sagde til den afdøde Kone, men hvortil hun intet svarede. Vidnet var ellers Hiem/m/e i sit Huus da Gierningen skeede, men som der strax efter blev Allarm, var han een af dem der tillige med Naboerne, søgte efter Delinqventen; men som Vidnet tilligemed flere var kom/m/en til Byen, var han allerede taget og arresteret. Videre vidste Vidnet ikke at forklare, thi blev han demiteret.

Endelig fremstillede Actor af naboerne

Ole Monsen i Grynmøllen 61 Aar gammel, som forklarede: at være boende et godt Stykke fra den arresterede Hatle Torbiørnsen, og desformedelst er han intet bekiendt angaaende hans udviiste Afsindighed, ikke heller at Deponenten har talt med ham seenere end Søndag Aften den 17de d: M:, hvor Hatle Torbiørnsen tracterede ham og hans Naboe Michel Johansen med et Krus Øll, som efter at dette var fortæret, de begge gik sin Vey, uden da at kunde mærke at han fattedes noget, foruden flere var sam/m/e Gang tilstæde baade den Paagieldendes Kone og Arbeidsfolkene i Møllen. Videre Forklaring vidste Deponenten ikke at afgive.

Saa fremstod ogsaa

Møller

1798: 139b

Michel Johannessen i Renden, der ligeledes forklarede: at være boende et Stykke fra Hatle Torbiørnsen, saaledes at han ej kunde see hans Huus, og forklarede han sig overensstemmende med sidste Deponent, med Tillæg: at han endog Mandagen efter, om Eftermiddagen fornam, at der ligesom var Tvil om Hatles Uroelighed, da Konen og en af Arbeids Folkene saae efter ham, da han gik af sit Huus, og havde en Æske med Papirer i Haanden, hvorpaa Deponenten forfulgte ham til han kom paa Kalfaret, hvor Hatle sad uden fore, og var tilligemed Deponenten samme Gang 2de andre Personer, dem Hatle tilligemed Deponenten bad gaae ind for at drikke sig et Kruus Øl, som ogsaa skeede, uden at det blev betalt, men derfra fulgte Deponenten Hatle til Præsten Hr: Tachsen, til hvem han afleverede de medbragte Papirer, som Deponenten dog ikke saae siden han blev uden for i Gangen, og kunde Deponenten ikke den heele Tiid formærke, efter sit Skiønne, at Hatle fattedes noget, uagtet Deponenten fulgte ham tilbage igien lige til sit Huus, hvor Hatle forlod ham.

Endelig fremstod

Mølleren Jens Kronstad 55 Aar gam/m/el der forklarede ikke i denne Sag at kan afgive nogen Oplysning da han ikke har talt med eller seet Hatle Torbiørnsen paa de 6 sidste

Uger, ej heller hørt noget om hans Afsindighed, før efter den af ham udøvede Misgierning er begaaet, men at han for en 3 Aars Tiid siden har sadt i Forvaring formedelst en af ham udviist Afsindighed, dette er ham bekiendt, da {Vidnet} han den Gang med fleere holt Vagt over ham.

Saa fremstod og

Møller Jacob Giise 29 Aar gl: som forklarede: at han ikke denne Gang har hørt nogen tale om hans Naboe Hatle Torbiørnsens Afsindighed, og sidste Gang han saae og talte med ham, var Søndag Aften den 17de hujus, hvorom de talte, da Deponenten sad paa Græsvolden og røgte Tobak, kan han ikke erindre sig, ikke heller forekom Hatle ham den Gang noget forstyrret, skiønt han saae ham spænde over Ende en Krak der stod uden for hans egen Dør; Men som de Øvriges Forklaring erindrer Deponenten, den Gang da Hatle for 3 Aar siden blev bevogtet formedelst hans da udviiste Afsindighed, hvortil Deponenten afsændte sine egne Drenge til at bevogte ham.

Endelig fremstod ogsaa

Arne Arnesen i Oliemøllen, 40 Aar gl:, der forklarede: at have talt med Hatle Thorbiørnsen circa 2 Timer for han begik den udøvede Gierning, ved den Lejlighed at Deponenten gik Hatle forbie, som stod uden for sin egen Dør, og da talede nogen Galskab saasom: han begierte af Deponenten sin Tom/m/estok imod at give ham en Nøgel

1798: 140

igien, men da han fik Tom/m/estokken, beholdt han baade den og Nøgelen, og hvorpaa Deponenten forlod ham uden at giøre sig nogen videre Eftertanke; Angaaende denne Hatles tilforn udviste Afsindighed, da er han derom intet bekiendt, siden han den Gang ikke var kom/m/en der paa Stædet.

Saa fremstod ogsaa Forpagteren paa Møllendals Hougen,

Simon Monsen, som forklarede: ej paa mange Uger at have talt med Hatle Torbiørnsen, men Tirsdagen den 19de d: om Morgenen Kl: 8, saae han Hatle staae uden for sit Huus at see paa sine Arbeidsfolk, samme Gang saae han og Hatles Kone, men ingen af dem talte til Deponenten, ej heller han til dem; men da han var passeret dem forbie, fornam han at Hatle tog en stor løden Hund i Nakken og kastede den mod en Væg, men som Deponenten ej herom giorde sig nogen videre Tanke, blev han ved at gaae sin Vej. Angaaende Hatles for 3 Aar siden udviste Rasenhed var han overensstem/m/ende med de Andre Naboer der biedrog til hans Bevogtelse.

Endelig fremstod

Jonas Jacobsen Forpagter paa Haukeland, der forklarede at være boende et Stykke fra Hatle Torbiørnsen, men som han ikke paa lang Tiid har seet eller talt med ham saa vidste han ikke at afgive nogen Forklaring, saa meget meere som han var bortreist Løverdagen den 16de d:, og kom ikke tilbage *for (før) Torsdagen derpaa den 21de do.

Fogden bad at de indstevnte Vidner Gunder Eriksen tienende paa Haukeland, der af hans Huusbonde Jonas Jacobsen blev anmeldt at være syg, ligesaa og af Bendix Knudsen i Træet anmelt at Hatles Tieneste Pige Karen Mortens datter var syg, og desformedelst ikke kunne møde, at disse Vidner maatte blive igien forelagte paa en beqvem Tiid efter de forestaaende og afholdte Wosse Tinge.

I Henseende til det indstevnte Vidne Lars Houg, der ej har nogen fast Tieneste hos den tiltalte Hatle, og af Stevnevidnerne ikke var at finde, ligesom det fremlagte Forhør viser at han intet kan være noget vidende om det passerede, saa blev hans Vidnesbyrd frafaldet.

Fogden begiærede dernest, at da de forestaaende Wosse Tinge, hvortil han maae afreise førstkom/m/ende Søndag, og derfra ikke kommer til sit Hiem førend den 18de eller 19de Julii førstkom/m/ende, saa udbad han sig Sagen til den Tiid udsadt, saavelsom de ommelte 2de

Vidner til sam/m/e Tiid at blive forelagt – hvortil endnu kom/m/er de Omstændigheder af Uvisse om Drengen Ole Iversens sygelige Forfatning, som da vil vise sig bliver til Liv eller Død.

Afsagt:

Saavel paa Grund af Hatle Torbiørnsens vedblivende Sinds Uroelighed, som at Wosse

1798: 140b

Tingene ej er forbie før om circa end 3 Uger, bliver denne Sag udsadt til Fredagen den 20de Julii førstkom/m/ende om Eftermiddagen Klokken 1 Slæt, for atter at foretages i Sorenskriverens Huus, til hvilken Tiid og Stæd de udeblevne Vidner Gunder Erichsen paa Haukeland og Pigen Karen Mortensdatter, indkaldes at møde under Falsmaals Straf.

Brandt

Sommer Ting for Watzverns Tinglaug 1798

Aar 1798 Mandagen den 2de Juli blev et almindelig Som/m/er Ting for Watzverns Ting laug paa Tingstedet Bolstadøren og Retten administreret af den til Nordhordlehns Fogderie beskikkede Sorenskriver Ober Auditeur Brandt, i overværelse af følgende 4re udnefnte eedsorne Laugrettes mænd Lars Helgesen Jørnevig Jacob Hansen Aldahl Anders Biørensen Mokeltveet og Lars Philipsen Øyo. Ved Tinget var tilstæde Foged Unmack Lænsmanden Jacob Siursen Nakke foruden den Tingsøgende Almue.

Dernæst blev publiceret følgende Kongel: Forordninger neml: fra No: 1 til 6, hvis Extract findes indført i Ting Bogens folio 110

Derefter blev paarobt om nogen hafde Sager at føre i Rette, men da ingen Parter mødte og Lænsmanden tilkiendegav ej heller til dette Ting at have indstevnt enten Parter eller Vidner blev Tinget udsadt til i Morgen.

Brandt

Den paafølgende Tirsdag den 3de Juli 1798 continuerede end videre Som/m/er Tinget for Watzwerns Tinglaug paa Tingstædet Bolstadøren og Retten betient med sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar, hvorda! blev følgende af Almuens Documenter offentlig publiceret

No: 1 Skiøde fra Johannes Johannesen Brekhuus til Helje Gullachsen Brekhuus paa 18 M/ark Smør Landskylds Leje i gaarden under Mat: No: 34 for Summa 255 rd dat: 3de Nob: 1797.

2. Obligation fra Helje Gullichsen Brechuus til Anfind Hatlesen Gierstad stor 99 rd med 1ste prioritets Ret i gaarden Brekhuus af Skyld 9 M/ark Smør Matr: No: 34 dat: 3de Nob: 1797

3. Skiøde fra Lars Gullichsen Biørge eller Runtzeberg til sin ældste Søn Lars Larsen paa 1 Bpd 12 M/ark Smør med Bygsel i gaarden Biørge No: 22 for Sum/m/a 123 rd dat: 2de Juli 1798

4. Vilkaars Brev fra Lars Larsen Biørge eller Runtzeberg til sin fader Lars Gullichsen af 2de Juli 1798

5. Dito fra Niels Ejnersen Bolstad til sin Sviger Fader Knud Askildsen af 2de Juli 1798

6. Dito fra Ole Iversen Skierven til sin Fader Iver Olsen af 2de Juli 1798

7. Afkald fra Kari Niels Datter til Formynderen Niels Nielsen Nakke for hendes Arv 3 rd 3 mrk med Renter efter Skifte Brev af 14de Sep: 1747 dat: 2de Juli 1798

8. Dito eller Qvittering fra Niels Nielsen Nache til Lars Gullichsen for den sistes 3 Børn tilfaldne Arv stor 34 rd 6 s efter Skifte sluttet 7de Juni 1797 dat: 2de Juli 1798

9. Dito fra Lars Nielsen Bolstad til Værgen Brynild Knudsen Hordvig for sin hustrues efter sluttet Skifte af 21de Septb: 1779 tilfaldne Arv 15 – 5 – 5 s dat: 2de Juli 1798

10. Obligation fra Ole Andersen Rørbakke til Claus Andersen Qvale paa Woss for Summa 250 rd hvorfor med 1ste prioritet er pantsat gaarden Rørbakke Matr: No: 75 tilligemed 4 Kiør og 1 Kobber Kiedel samt gaardens Huuse og øvrige Tilliggelser som skylder 12 M/ark Smør med Bygsel dateret 3de Juli 1798

11. Aflyst Torger Henrichsen Luurens Obligation til Anfind *Hallesen (Hatlesen) Gierstad stor 30 rd dat: 5te Juli 1785 Tinglyst 5te Nob: 1785 hvorfor med 1ste prioritet var Pantsadt 6 M/ark Smør med Bygsel udi gaarden Luuren M: No: 28 efter qvittering af 20de Maij 1798

12. Aflyst Dito Obligation til dito stor 40 rd dat: 4de Juli 1787 Tinglyst 5te Juli 1787, med 2de prioritet i gaarden Luuren under M: No: 28 af Skyld 6 M/ark Smør med Bygsel efter qvittering af 20de Marti 1798

1798: 141

13. Skiftebrev efter Siur Pedersen Førre sluttet 31te Januari 1798 hvorved 18 Mark Smørs Leje i gaarden Førre No: 15 er udlagt til Niels Hachtorsen Storstøe (Storstøl) i Haranger for Pante Obligations Gield 260 rd

14. Dito efter afdøde mand Knud Olsen Horvey sluttet 30te Janv: 1798 hvorved 1 Pund 3 M/ark Smørs Leje i gd: Horvey 2det Tun \No: 19./ er taxeret for 240 rd og saaledes udlagt: Til Knud Jacobsen Træfald for Gield 9 M/ark Smør for 80 rd, til Sterboe Enken Mari Berges datter 9 M/ark for 80 rd og til hver af den Afdødes Døttre Britha, Rangele, Guri, Syneve, Marthe den ældre og Marthe den yngre 1 ½ M/ark for 13 rd 2 mrk.

15. Kongl: Bevilling for Isach Tronsen paa et Giestgiverie ved Skydsskiftestædet Bolstadøren i Woss Fogderie, dat: 17de Febr: 1798.

16. Obligation fra Anders Olsen Styve til Sjur og Engel Olsønner Berve for 200 rd hvorfor pantsat med 2den Prioritet 1 Løb 1 bpd Smør {og} med Bygsel og 6 M/ark do: uden Bygsel, i gaarden Styve No: 46, dat: 3 Julii 1798.

17. Aflyst Gullach Olsen Svanges Obligation til Johannes Olsen Soldal og Siur Olsen Børve, Dateret 3de og tingl: 5 Novbr: 1792, for saavidt de til Afdrag paa Capitalen 330 rd betalte 179 rd 3 mrk, efter paategnet Qvitering af 3 Julii 1798.

Fogden Unmack foreviiste Restantse Listen for Watzvæhrns Tinglaugs 1ste Termin ordinaire Skatter til Restance 167 rd der blev oplæst for Laugrettet og Tingsøgende Almue, men hvorimod ingen hafde noget at indvende.

Da saal: ingen hafde videre ved Tinget at forrette og der blev udrobt 3de gange om nogen hafde mer at i rette føre hvor ingen meldte sig blev Tinget for denne gang hævet og Retten brudt Saal: passeret bekrefter

Brandt

Maaneds Ting i Bergen den 9de Juli 1798.

Aar 1798 Mandagen den 9de Juli blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holdet maaneds Ting og Retten betient med følgende 4 Eedsorne Laugrettes mænd Anfind Olsen og Ole Sivertsen i Sansvigen – Niels Iversen Fløen samt Jens Iversen Mollendahl

Hvorda! blev udi Sagen Uhrmager Leonhard Hess contra Andreas Sehuus afsagt saadan

Fol:

Dom

Ikke er det modsagt at Indstevntes Hustrue som ugift har opholdt sig udi Citantens Huus i 2 Aar og 4 Maaneder, ej heller at der skulle gives Betaling til Citanten for dette Ophold og at Indstevnte har gaaet God for sam/m/e beviser hans Regning stor 78 rd 4 mrk 9 s som han uden videre Krav vil ansee som tilstrekkelig vederlag for bemelte Tiid at Indstevnte nu modsiger Fordringens størrelse paa Grund hans Kone ikke har faaet Fyldest, saa da Hand hverken har beviist de foregivne ubeqvemeligheder af Logie og slette Kost som hans Kone i Huuse hos Citanten skal have nydt, ey heller i Tilfælde af at ville haft det *bedere (bedre) nogen Tiid har paa Anket dette, mindre forsynet sig med skriftlig eller beviist Accord kan han nu ikke selv bestem/m/e hvormeget Hand vil give, saa længe som den af Citanten ugentlige beregnede Taxt af 1 rd 2 mrk for et Voxent Menniske ej kan siges at vere overdreven. Men hvad derimod de for et Spædt Barn i ½ Aar ugentlig beregnede 3 mrk 8 s angaar, da er disse ubillige saa længe et Barn af den Alder ikke behøver videre end Moderens Melk og Pleye for hvilket Citanten ikke kand tilkom/m/e nogen Godtgiørelse, hvorfor de derfor beregnede 15 rd 1 mrk bør bortfalde;

udi den/n/e Sag Kiendes altsaa for Rett at naar Andreas Seehuus til Citanten Leonhard Hess betaler 63 – 3 – 7 s bør hand for Citantens Tiltale i den/n/e Sag Frie at være

Processens Omkostninger ophæves, det idømte efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Lovlig adfærd.

1798: 141b

Udi Sagen Winzans Monsen Worland contra Thore Andersen Worland fol: 113 bliver saaledes

Dømt og Afsagt

Foruden flere af Indstevnte og Kone brugte utilbørlige og Fornermelige ord imod Citanten er det beviist at Indstevntes Kone har udskieldet Citantens Kone for en Biker og Hund Tæve og at de ikke Føder sig selv eller deres Børn med andet end Løgn og Sladder og hvad de Stiæler. uagtet Indstevnte har nydt udsettelse for efter Foregivende at tilintetgiøre de førte Vidner og bevise Fornermelsens Retorsion, saa er dog intet skeet, men udebleven da Sagen seneste gang af Citanten blev Æsket i rette Da der nu ikke gives Anledning til Citanten enten har givet Anledning til den beviste Ueenighed eller fortient de paasagde Beskyldninger saa bliver sam/m/e at Mortificeres foruden en efter Sagens Omstændigheder passende Mulct

Hvorfor Hermed Kiendes for Ret: De af Indstevnte mod Citanten brugte utilbørlige Talemaader bliver herved Mortificered og bør ej kom/m/e Ham til Fornermelse i nogen maade men bør Indstevnte Thore Andersen Worland at Bøde til Sunds Sogns Fattige 2 rd og i denne Sags Omkostninger 4 rd som alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Lovlig adfærd.

Derefter blev af Almuens Breve indleveret følgende til Tinglysning

1. Skiøde fra Cancellie Raad Frich til Doctor medicine Johan Ludvig Fischer i Bergen paa et Nøst beliggende paa Gaarden nedre Damsgaard eller Fredenlunds Grund for Kiøbe Summa 80 rd, dat: 2den Januarii 1798.

2. Skiøde fra Doctor Medicine Johan Ludvig Fischer til Kiøbmand Friderich Ludvig Konow i Bergen paa et Baad Nøst beliggende paa gd: Fredenslunds forhen kaldet Damsgaards Grund, for 80 rd, dat: 4 Jan: 1798.

3. Skiøde fra Doctor Johan Ludvig Fischer til Kiøbmand Friderich Ludvig Konow i Bergen {til} paa en Grund ved den vestre Siide af Gaarden Fredenslund for derpaa at opbygge et Nøst eller Pakbod, dat: 4de Jan: 1798.

4. Obligation fra Ole Olsen Harrebakken til Madame Gørbitz i store Sandvigen for 699 rd mod Pant med 1ste Prioritet udi 2 pd: 12 M/ark Smør Leje i Gaarden Harebache No: 132 i Schiolds Skibrede, dat: 27 Marti 1798.

5. Obligation fra Simon Olsen i store Sandvigen til Nils Erichsen som Formynder for Pigen Anne Kirstine Knudsdatter, for hendes ArveMidler 20 rd, hvorfor pantsadt med 1ste Pante Ret Debitor under Bygning havende Huus i store Sandvigen, i den indre Rode, dat: 25 Junii 1798.

6. Skiøde fra Peder Christiansen Hæsdal til Peder Pedersen Alver paa 1 Pund og 12 M/ark Smør og 1/7 Faar udi Gaarden Hæsdal No: 95 i Herløe Skibrede, for 299 rd dat: 28 Junii 1798.

7. Obligation fra Peder Pedersen Hæsdal til Steffen Bergesen Røeland for 199 rd, med 1ste Pante Ret i 1 bpd 12 M/ark Smør og 1/7 Faar i gaarden Hæsdal No: 95 i Herløe Skibrede, dat: 28 Junii 1798.

8. Aflyst Peder Christiansen Hæsdals Obligation til Steffen Bergesen Rølland for 150 rd, efter Creditors paategnede Qvittering af 28 Junii 1798, Obl: er dat: 15 Martii 1797 og tingl: 16de Maij s: A:

9. Afkald fra Knud Pedersen Kielstad for hans Kone Christi Knuds datter Huusebøes Arvemidler 52 rd 3 mrk samt Renter, til hendes Værge Michel Willumsen Udhelle, dat: 7de Jinii 1798.

10. Afkald fra Giertrud C: Warner med Curator, for hendes ved Skiftet efter afg: Mad:me Seehuus tilfaldne Arv 20 rd 5 mrk, til bemelte Afdødes Boes Incassator Hans L: Jersin, dat: 25 Junii 1798.

1798: 142

11. Aflyst Agent Hans Tornøes Obligation til Sygehuus Stiftelsens Cassa for 1000 rd, hvorfor har været pantsadt hans ejede Huuse i Store Sandvigen under 1ste \Rode/ No: 30, indfriet efter bem:te Stiftelses Forstander Giert Jantzens paategnede Qvitering af 7de Junii 1798.

12. Skiøde [fra] Agent Hans Tornøe til Capitain Peder Sørensen paa den førstes Huuse i store Sandvigen under 1ste Rode No: 30, for Kiøbe Summa 1750 rd, dateret 8de Martii 1798.

13. Bygsel Seddel fra Johann Garman til Peder Sørensen paa en Huusegrund med underliggende 2 smaae Enge Lykker i Store Sandvigen under 1ste Rode No: 30 imod aarlig Afgift 20 Rdr dat: 12 April 1797.

14. Obligation fra Peter Sørensen til det almindelige Sygehuuses Cassa i Bergen for 1000 rd mod 1ste Pante Ret i hans ejende Huuse i store Sandvigen 1ste Rode No: 30, dateret 17de April 1798.

15. Obligation fra Peder Sørensen til Diderich von der Ohe for 400 rd, hvorfor er pantsat med 2de Prioritet den førstes ejende Huuse i store Sandvigen 1ste Rode No: 30, dat: 10de April 1798.

16. Auctions Skiøde til Crispinus Jonsen paa et Vaanhuus i 2de Rode No: 28 i store Sandvigen \dat:/ 30te Septbr: 1796, med paategnet Qvitering for Kiøbe Summen 174 rd med Omkostninger, af 28 Febr: 1797.

17. Bygsel Seddel fra Johan Garman til Crispinus Jonsen paa sidstmelte Huuses Grund, imod 1 rd 3 mrk Aarlig i Grund Leje, dat: 6te Octobr: 1797.

18. Aflyst Anfin Olsens Obligation til Thyge Christopher Jæger for 40 rd mod Pant i Debitors ejende Huuse i Sandvigen 1ste Rode No: 47, dat: 3 Novbr: 1791 og tinglyst 24 Novbr: 1792, samt indfriet efter paategnet Qvitering af 30 Junii 1798.

19. Skiøde fra endeel Creditorer, som ved Skiftet efter afg: Wemund Monsen Bernæs af store Sandvigen havde faaet Udlagt hans Stervboes tilhørende Vaanhuus i Sandvigen under 1ste Rode No: 49, som de \ved/ dette Skiøde har solgt Nils Andersen for 65 rd, dat: 28de Decbr: 1797.

20. Bygsel Seddel fra Johan Garman til Niels Andersen Ronhofde (Rønhofd**e**) paa Sidstmelte Vaanhuuses Grund, imod aarlig Grund Leje 4 mrk 4 s:, dateret 3 Martii 1796.

21. Obligation fra Nils Andersen til Mons Stephensen Hundhammer for 30 rd mod 1ste Pante Ret i hans Vaanhuus i Sandvigen 1ste Rode No: 49, dateret 28de Decbr: 1797.

22. Skiøde fra Mons Olsen Aarestad til Arne Arnesen paa et Vaan og Møllehuus ved Steenen ved Aarestads Elven, for 570 rd, dat: 8de Junii 1798.

23. Bygselbrev fra Hans Molle til Arne Arnesen og Hustrue paa deres Vaan og Møllehuuses Grund og Vandfald i Aarestads Elven imod aarlig Grund Leje 8 rd, dat: 6te Julii 1798.

24. Obligation fra Anfind Olsen i store Sandvigen til Diderich L: von der Ohe for 199 rd, mod 1ste Pante Ret i Debitor Huus i Sandvigen 1ste Rode No: 64, dat: 22 Septbr: 1797.

25. Aflyst Mons Olsen Røllands Obligation til Martin Gørbitz for 250 rd hvorfor har været pantsadt hans Vaan og Møllehuus ved Aarestads Elven dat: 2 Maij 1781, og tingl: 5 Maij s: A: samt indfriet efter Qvitering af 2 Maij 1798.

Derefter blev paarobt og foretaget

Sagen Anders Albrectsen Polden contra Christopher Pedersen Fielle fol: 111

Citanten mødte og Refererede sig til sit forrige, ædskede Sagen i Rette og paastod Dom.

Indstevnte Christopher Pedersen Fielle mødte ikke efter paarob ej heller nogen paa hans Vegne.

Thi blev Sagen til Doms optagen.

1798: 142b

Jacob Nielsen Schnekkevig contra Magne Nielsen Schnekkevig fol: 112

Citanten mødte og iretteædskede Sagen Refererede sig til de førte Vidner og paastod Indstevnte tilpligtet at betale Bøder for de Ham tillagde Beskyldninger tilligemed Sagens Omkostninger og saaledes indlod Hand Sagen under Dom.

Til Retten blev indleveret et P: M: dat: Bergen d: 9 Juli 1798, underskrevet Magne Nielsen der af en Kone blev leveret et lidet Barn for igien at aflevere;

Citanten protesterede imod det indgivne P: M: og den derudi forlangte udsettelse, da Indstevnte tilforn har *betiert (begiert) \og faaet/ sam/m/e uden derved at have befordret Sagen.

Eragtet

Da Indstevnte ikke udi 2de Rettes Dage har ført sig den forlangte udsettelse til nytte, saa kunde Retten ikke mod Protest oftere bevilge sam/m/e, men optog Sagen til Doms.

Der paa blev Tinglyst *No:

26. Skiøde fra Hans Smidding(?) paa Jon Mørkmaans vegne til Anders Nielsen Aadland paa 3/40 Løb Smør og 1/20 Huud for 12 rd i gaarden Aadland fra Iver Andersen Bierkeland paa egne og Henrich Johanesen Aadland til dito paa 3/20 Løb Smør og 1/10 Huud for 24 rd fra Niels Andersen Aadland til dito 3/20 Løb Smør og 1/10 Huud for 44 rd tilsam/m/en 3/8 Løb Smør og ¼ Huud i gaarden Aadland No: 58 i Schiolds Skibrede for Sum/m/a 80 rd dat: 3de Maij 1798

Da saal: ingen hafde videre ved Tinget at udrette, efter paarob, blev sam/m/e sluttet og ophævet

Brandt

[Udsettelses Ting 1798]

Aar 1798 Fredagen den 20de Juli blev udsettelses Ting holdt i Sorenskriverens Huus i Bergen i overværelse af Ham Selv og de 2de Vitterligheds mænd Jens Iversen Mollendahl og Niels Iversen Fløen

Hvorda! blev udi Sagen Anders Albrectsen Polden contra Christopher Pedersen Fielle Fol: 142 afsagt saadan

Dom

Med de udi denne Sag afhørte Vidner er intet videre oplyst end at indstevnte med et tent Lys stødte sam/m/e i Citantens Ansigt eller Skieg saa det derved slukkede. Da ingen U-eenighed hverken før eller siden dette passerede er oplyst kan af denne Gierning ikke uddrages hvad Indstevntes Sindelaug har veret og forinden denne /: som dog alletider bør henregnes til ey at vere god, er beviist, kan Indstevnte ej paa anden maade end med mulct blive at straffe saa meget mer som ingen videre Skade er paafulgt hvorfor hermed

Kiendes for Ret: at Christopher Pedersen Fielle bør til Sunde Sogns Fattige at Bøde 2 rd samt betale i denne Sags Omkostninger 4 rd som alt efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig Adfærd.

Udi Sagen Jacob Nielsen *Schnechhevig cont: Magne Nielsen Schnechevig Fol: 142 blev afsagt saadan

Dom

Efter at denne Sag adskillige gange forrige aar har veret foretaget udi den anordnede Forligelses Commission, hvor intet formodentlig har veret at udrette er Sagen ved Stevning til Doms Lidelse af Citanten bleven anhængiggiort ved Retten og adskillige Vidner førte. blant disse oplyser 1 og 4 Vidne: at Indstevntes Kone har sagt: at Citantens Kone Guri skulle have stiaalet af Indstevntes gang Klæder hvilket Hun var forebragt af andre. af denne Vidne Forklaring kan ikke uddrages Indstevnte har villet fornerme Citanten siden Hand ikke har igientaget sam/m/e som en Beskyldende af sig selv, men meget mere nægtet factum, hvorfor Lovens 6 B: 21 C: 1 art: siste membrum bliver at Følge og derfor

Kiendes for Ret: Parterne bør [for]? hinandens Tiltale i denne Sag Fri at være. Processens Omkostninger ophæves

[Extra Ret 1798]

Aar 1798 den 20de Julii continuerede efter seeneste Udsættelse Extra Ret udi Sorenskriverens Huus, og Retten betient

1798: 143

med de selv samme 4 eedsorne Laugrettes mænd som sidste Gang den 27de Junii.
Hvorda var tilstæde saavel Actor Fogden Unmack som Defensor Procurator Sønderborg. Saa møtte og de 2de forelagte Vidner Gunder Erichsen paa Houkeland og Pigen Karen Mortens datter, tilligemed Raadmand og Politiemester Olsen.
Da den Paagieldende Hatle Torbiørnsen nu nogenledes var kom/m/en til sin Fornuft, blev han fra Byens Sygehuus afhentet, løs og ledig uden Baand for Retten fremstillet, der aflagde følgende Forklaring: at hede som anført, fød af Forældre Torbiørn Knudsen og Moder Ingebor Hatles datter, der endnu er i Live, og ere Huusmands Folk boende i Woss Præstegield hvor Deponenten og er fød, selv er han circa 41 Aar, har været Gift en Tiid af 11 Aar med den af ham omkomne Kone Pernille Erichs datter, med hvem han har 4 Stifbørn og en egen Datter Berthe Maria 8 Aar gl: Han beklagede med Veemodighed sin Nærværende Forfatning, ligesom han adskillige Gange tilforn allerede nogle Aar har følt sig forvirret i Hovedet, hvorfore han saavel i Aaret 1783, erholdt sin Afskeed fra militair Tienesten, som et par Gange, engang paa Woss, og seeneste Gang for 3 Aars Tiid siden var udi hans seeneste Boepæl bevogtet af Naboerne. Af Aarsager at Deponenten havde adskillige Arbeids Folk, med hvem han selv arbeidede seent og tidlig, foregiver Deponenten at dette har biedraget til hans Uroelighed, dog følede han intet synderlig før Søndagen den 17de Junii, hvor han stræbede at erholde Hvile for derved muelig at kom/m/e i Roelighed men hvilken han ikke paa nogen Maade fik, han erindrer sig at have talt med Adskillige bemelte Søndag, som og med en og anden sam/m/e Dag drukket Øll, men ikke Brændeviin. Hvad han foretog sig heele Mandagen derefter kan han neppe erindre sig, men veed han at have været i Begreb med at ville lade sig aarelade, der og skeede af Regiments Smeden i Bergen. Natten til Tirsdag erindrer han sig ikke at have faaet nogen Roelighed, ligesom det kun forekom/m/er ham som en Drøm, at han om Tirsdagen af en Kiste tog en rød Kiole paa sig, af Kam/m/eret neden under tog han en der staaende Øxe, og til sit Uheld sam/m/e Gang møtte han i Kiøkkenet sin Kone, hvor han kun agtede at ville give hende en Ridse, men som han mærkede blev for voldsom, hvorpaa han gik ud af Huuset og ligeledes erindrer sig at have mødt en Dreng med en Hest, som han den Gang ikke kiendte, dem han begge baade Hesten og Drengen huggede med Øxen, dog var hans Tanker langt fra ikke saa dødelige som han nu seenere maae erfare Virkningen af. Endelig erindrer han sig og, at have paa denne Vej haft med Fløtmanden ved Lunggaarden Mons Olsen noget at bestille, men hvad ondt han da tilføyede ham *erinderer han sig ikke. Ved end videre at fortsætte Veyen til Bergen erindrer han sig at have gaaet lige ind i Stiftamtmandens Huus, hvor han tænkte at ville talt noget med ham angaaende Møllebruget, hvorpaa der hæfter Gield, siden han har Stifbørn, men saae han ingen andre der end Politiemesteren Raadmand Olsen, som \kom/ ind i samme Stue hvor han var, og mod hvem han ogsaa giorde sit til med den endnu ihændehavende Øxe, at beskadige, men hvorvidt dette er gaaet eller ikke, kan han ikke sandse sig. At Deponenten derefter er bleven arresteret og allerførst blev henbragt paa Slottet saadant synes han nok at kan erindre sig, men hvor han siden derfra er bleven afleveret paa Bergens Sygehuus, saadant kan han

1798: 143b

ikke mindes før han nu for faae Dage siden er kommen i Erfaring om hans høyst uheldige Forfatning. Paa Tilspørgende forklarede Deponenten, ej at vide eller have nogen skiult eller aabenbar Aarsag til at have begaaet de mange af ham udøvede Gierninger, da hverken hans Kone, Børn eller nogen med hans Vidende, har fortørnet ham i nogen Henseende, men tilskriver aleene sin Mangel paa Fornuft i disse uheldige Øyeblik, som Aarsage til sam/m/e.

Da hverken Actor eller Defensor havde noget at tilspørge Arrestanten, saa anmærkede alleene Dommeren: at han selv samme Dag, som den ulykkelige Gierning er passeret, har qua (= i egenskap av, som) Skifte Forvalter taget den Paagieldendes ringe Boe under Behandling, og til sam/m/e afæsket hos Sogne Præsten Hr: Tochsen de Papirer som denne Hatle Torbiørnsen i sin Forvirring til ham har afleveret, men hvilke ej bestod i andet end nogle gamle Skiøder, en Bygsel Seddel og nogle aflyste Obligationer; blant Skiftets øvrige Papirer forefandtes et af Sessions Deputerede denne Hatle Torbiørnsen under 27de Junii 1783 meddeelt Afskeed, der her blev fremlagt, da samme viiser Aarsagen at han da for befunden at være fra Forstanden, er bleven meddeelt sam/m/e.

Derefter fremstod som

\6te/ Vidne Politiemester og Raadmand Olsen som aflagde Eed og derefter giorde følgende Forklaring: at Tirsdagen den 19de Junii, om Eftermiddagen Klokken omtrent ved 3 Slet, kom Vidnet gaaende fra en Forretning i MarkeGaden, og ville gaae til sit Hiem, men som Vidnet passerede forbie Dom Kirken, hørte han en Mand spørge en ubekiendt Pige, om hun havde seet nogen Giøtle Stud komme til Byen. Denne Tale anledigede Vidnet, som just da var kom/m/en paa Siden af Hatle Torbiørnsen at kaste Øynene paa ham; og da Comparenten saae et Menneske iklæd en Soldater Kiol med en Seddel hæftet paa Ryggen, og en stor Øx paa Nakken, hvilken Person Comparenten ikke kiendte, men dog syntes at have seet ham før, troede han det sin Pligt som Politiemester, at erkyndige sig om ham, sær da han saae meget bleg ud af Ansigt, gik noget nedbøyet, saa Comparenten troede at han enten maatte være syg eller være udmattet af en lang Vej. Comparenten spurgte ham derpaa: om han spurgte efter nogen? men han svarede med en lav og sagtmodig Stemme: Ney! Comparenten spurgte derpaa: om han ville selge den Øx han havde paa sin Skulder? hvortil han ligeledes svarede med lav og sagte Stemme: Ney! Comparenten, som ikke vidste hvad der var passeret nyelig forhen uden for Byen med Hatle Torbiørnsen, ville derefter fortsætte sin Vey, men efter at Comparenten var gaaen nogle Skridt fra ham, betænkte han sig, at det nemlig dog var hans Pligt, at see hvor denne ham ubekiendte Mand ville tage Vejen, og fulgte derefter sagte bag efter ham; men i det Hatle Torbiørnsen kom til Hr: Kammerherre Hauchs Huus, gik han derind, lagde sig paa Knæe i Forstuen, foldede Hænderne

1798: 144

sammen, bøyede sig for over og bad, men hans Bøn eller Tale {som} kunde Comparenten, som stod uden for paa Gaden, ej høre. Da Comparenten Olsen saae dette, bar han ej længer Tvivl om, at Manden jo maatte være urigtig i Hovedet, og i den Tanke, at denne afsindige Mand kunne skrække Fruentim/m/erne i Huuset, inden Comparenten kunde faae hentet Vagt, resolverede han at gaae ind efter ham, men aldrig saasnart traadde Comparenten til Døren førend Hatle Torbiørnsen reiste sig hurtig op, tog sin Øx og gik i Stuen. Comparenten gik derimod igiennem Gangen i Kiøkkenet for at varsle Tienerne, men som han der ikke forefant andre end Huusholdersken, gik han ind i Stuen, hvor da Hatle Torbiørnsen stod gandske aleene med Øxen paa Skulderen og den Skarpe Ende vendte frem ad; men som Hatle Torbiørnsen stod meget stille paa Gulvet, uden at tale et eeneste Ord, gik Comparenten hen til ham, talende omtrent disse Ord: Min gode Mand, vil I tale med Kammerherren, han er maaeskee oven paa, jeg skal kalde Ham. Efter dette Spørgsmaal, vendte Hatle Torbiørnsen sig mod Comparenten sigende disse Ord: Er Du et Creatur eller et Menneske? truede derpaa 2de Gange med Øxen mod Comparentens Pande, og saae tillige meget forvirret ud. Comparenten torde ej retirere af Frygt for at faae Hugget i Nakken naar han vendte sig, og derpaa blev maneuvreret med Øxen, men hvorledes kan Vidnet ej saa nøye erindre, da han blev i det samme consterneret (= gjøre forvirret, forferde); dog synes Vidnet at kan erindre, at han bødte et Hug af med sin i Haanden havende Regnhatt, som og strax vistes paa Regn

Hatten, der var hugget ind i Follerne. Derefter, da Comparenten ej saae Muelighed, at faae Øxen fra Hatle, og ingen kom til Hielp, søgte Comparenten at retirere, men som han havde faaet Døren til Kiøkkenet aaben, skeede der et sterkt Hug efter Comparentens Mave, men hvilket Hug formedelst at Comparenten retirerede, traf i hans høyre Under-Arm, gik igiennem Klæderne, men beskadigede ej Kiødet, der aleene blev blaat og Armen i nogle Dage efter øm paa samme Stæd, formedelst at Øxen ej var skarp nok. Efter dette sidste Hug sprang Hatle Torbiørnsen paa Gaden, hvor Comparenten løb efter ham, tog imidlertiid 3 Mand til sig fra Stads Vagten, og paagreb ham da i Brygger Rasmus Dahls Enkes Huus, som førte ham derfra i Forvaring; men han Giorde ingen Modstand ved Paagribelsen, og talte heller ikke et Ord. For Resten forekom det Vidnet samme Tiid: at Hatle Torbiørnsen ikke havde i Sinde at dræbe Comparenten, men blot at holde ham fra sig med Øxen, eller skrække ham eller give ham saa meget at han ej skulle tage ham fat. For Resten har Comparenten og Hatle Torbiørnsen aldrig haft noget ondt imod hinanden tilforn, den Comparenten heller ikke har kiendt af Person førend efter denne Gierning, men

1798: 144b

vel hørt hans Navn adskillige Gange, under Benævnelse af Hatle ved Broen. Comparenten anviste derefter den omforklarede Øx item Regn Hatten.

Hatle Torbiørnsen, for hvem den anviste Øxe nu blev foreviist, vedkiendte sig samme at være ham tilhørende, og med hvilken han maae beklage at have begaaet de udøvede Misgierninger, og erindrer sig som en Drøm at være passeret saaledes som sidste Vidne Raadmand Olsen har forklaret.

Derpaa fremstod som

7de Vidne Tieneste Pigen Karen Mortens datter, som efter at den for hende i Præliminair Forhøret af 20de Passato, afgivne Forklaring, var forelæst, igientog hun sam/m/e, og vidste ikke videre at afgive til Oplysning i denne Sag, hvorpaa hun paa Lovlig Maade beedigede denne hendes Forklaring, og blev derpaa demitteret, da hverken Actor eller Defensor havde hende videre at tilspørge.

Endelig fremstod som

8de Vidne Gunder Erichsen tienende paa Houkeland som beedigede sin udi Præliminair Forhøret afgivne Forklaring, med Tillæg: at Hatle Torbiørnsen havde en 5 á 6 Timer før, samme Dag som Giærningen skeede, været paa Houkeland, og som Vidnet just samme Gang, kiørte fra Houkeland til Fløen med Vogn, sprang Hatle paa Vognen, og ligesom dansede paa samme, hvoraf Vidnet nok kunde mærke han ey var rigtig, men som Hatle forlod ham paa Vejen og gik Hiem til sit eget Huus, giorde Vidnet sig ingen videre Forklaring derom. Angaaende den omforklarede Hest, erindrer Vidnet sig, at have seet den samme Dag død liggende midt paa Vejen saaledes at ingen med Cariol kunde passere forbie den.

Da Vidnet ej vidste meere at forklare blev han demitteret.

Derpaa fremstod som

9de Vidne Lars Andersen Houg, død paa Woss, 34 Aar gam/m/el, har opholdt sig circa 2 ½ Maaned her i Nærværelsen af Byen som Daglønner; hvilken forklarede: At han et Par Dage før Hatle Torbiørnsen havde begaaet dette Drab, var af ham antaget i Arbeide, og som Hatles Kone havde anmodet Vidnet at have et Øye med hendes Mand, har han ogsaa giort sam/m/e, men fornemmelig de første Dage, hvor han blant flere Stæder havde fulgt Hatle til Regiments Smeden der Aarelod ham; seeneste Gang som Vidnet fulgte Hatle til Byen og hiem til sit Huus igien var Tirsdagen den 19de Junii om Formiddagen Klokken 10 Slæt, men som Vidnet siger at han de foregaaende Nætter havde vaaget for efter Løfte at holde Øye med denne Hatle Torbiørnsens Foretagende, var han just da gaaet til Hvile, hvor han sov til

Klokken 2 ½ Slæt Efter Middag, og som han da fik at høre de af Hatle begaaede Misgierninger, begav han sig med flere til Byen for at faae ham arresteret.
Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge, blev han dimitteret.
Fogden begiærede sig det passerede beskreven meddeelt, for derefter at slutte Sagen, og til den Ende begiærede Sagen

1798: 145

udsat til i Dag 8te Dage.

Eragtet:

Sagen udsættes efter Actors Forlangende til i Dag 8te Dage den 27de Julii om Eftermiddagen Klokken 1 Slet, og blev Arrestanten igien til Bergens Sygehuus med Vagt afleveret.

Brandt

[Extra Ret 1798]

Aar 1798 den 27de Julii blev Extra Retten igien sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen, i overværelse af de samme 4re Laugrettesmænd som ved *ved sidste Session betiente Retten, for videre at behandle Justitz Sagen mod Hatle Torbiørnsen.
Fogden Unmack mødte og fremlagde sin skriftlige Paastand i Sagen, med derved følgende 7 Bielagere til at vedhæftes Acten; hvorved han indlod Sagen Dom:
Defensor begiærede det nu og forhen Indkomne med det videre passerede udlaant, og Sagen udsadt til paa Onsdag førstkom/m/ende for til den Tiid at see Sagen befordret fra hans Siide.
Fra Chirurgus Galschiøt blev fremlagt hans skriftlige Tilstaaelse af Dags Dato, som viser at den paagieldende Hatle Torbiørnsen er for nærværende Tiid sa uroelig, at han ikke holder det for raadeligt han bliver udtaget af Byens Sygehuus; hvorfore han heller ikke for Retten kan fremstilles.

Afsagt:

Paa Forlangende udsættes Sagen til paa Onsdag den 1ste Augusti førstkommende om Eftermiddagen Klokken 1 Slæt paa samme Stæd som i Dag.

Brandt

[Extra Rett 1798]

Aar 1798 den 1ste Augusti blev Extra Retten igien sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i overværelse af sam/m/e Laugrette som ved sidste Session betiente Retten, for i Følge Udsættelse fra 27de Julii sidstleden, videre at behandle Justitz Sagen mod Hatle Torbiørnsen.
Defensor mødte og i Retten tilbage indleverede det i Sagen passerede og indkomne, hvoraf han har giort sig denne Sags beskaffenhed nøye bekiendt, og i Anledning deraf som Defensor fandt intet at erindre, men refererede til Actors Paastand og indstillede Sagen under Dom.
Fogden Unmack fremlagde en fra Sogne Præsten Tochsen under Dags Dato i Medhold af den forhen af Klokkeren Grøgaard under Sagen fremlagde Attest angaaende Hatle Torbiørnsens og Afdøde Kone førte Levnet i Meenigheden; saa fremlagde han en af Hr: Over Aud: og Sorenskriver Brandt verificeret Gienpart af den afholte Taxations Forretning under 23 Junii sidstl:, over Bendix Knudsens tilhørende Hest, som af den Tiltalte efter Actens Udvisning er dræbt, hvorefter Værdien er ansadt til 28 rd. Fogden fandt endnu fornøden at

erindre, i Henseende den blesserede Dreng Ole Iversen, at endskiønt Stiftet havde bevilget ham henlagt paa Sygehuuset under Cuur og Forflegning, men som hans svage Tilstand de første Dage ikke tillod, og Chirurgus Wisbech til den Ende er bleven beordret at have Tilsyn med Patienten, hvilket og efter hans fremlagte Regning er iagttaget fra 19 Junii til 15de f: M:; saa dog skal hans Forældre imod Wisbechs Vidende [have]? hiemtaget ham for omtrent 8 Dage til deres ubekiente Boepæl, omtrent 4 Miile sønden for Byen. I Følge heraf fant Actor sig ikke beføyet at nedlægge videre Paastand under

1798: 145b

denne Sag til godtgiørelse af de anvendte Medicamenter m: v: af Hatles Boe, end hvad ved det forhen producerede Indlæg er paastaaet, ligesom han ej heller des formedelst fandt billig at lade Sagen længer henhvile, og derfore refererede sig til sin af 26 f: M: nedlagde Paastand.

Fra Chirurgus Galschiøt blev til Retten anmeldt at Hatle Torbiørnsen endnu befinder sig i saadan uroelig Sinds Forfatning, at han ikke dristede sig at løslade ham af Bergens Daarekiste, følgelig ansaae det for umuelig at kunde lade ham møde her for Retten i Dag, thi omendskiønt det hænder at han en Times Tiid imellem synes at være roelig, er han dog som oftest saaledes at man intet klogt kan skiønne hos ham.

Fogden tilkiendegav: at ham i dette Øyeblik tilhændekom fra Chirurgus Wisbech en Attest af Dags Dato, der viiser i hvad Tilstand Drengen Ole Iversen var da Forældrene tog ham Hiem, og fremlagde han nu denne Attest af saadan Indhold:

Eragtet:

Da ingen havde videre at erindre, blev Sagen til Doms optaget.

Brandt

[Extra Ret 1798]

Aar 1798 den 1ste Augusti blev en Extra Ret sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 4 Laugrettesmænd Jens Iversen Møllendahl, Nils Iversen Fløen, Andfind Olsen og Ole Sivertsen af Store Sandvigen.

Fogden Unmack producerede en skriftl: Stevning af 30te f: M: med Forkyndelses Paategning, mod Skoemager Arbeids mand Rasmus Olsen for adskillige af ham forøvede Tyverier om Natten til den 16de f: M:, i Følge et ved Bergens Politie Kammer Ret under 17de s: M: derover afholdt Forhør; hvorpaa Amtets Actions og Defensions Ordre til denne Sags Anlæg, afgivet under 21de nestefter, men mig først indløb den 30te s: M:, Han begiærede derefter de Indstevnte Vidner paaraabte og deres Forklaring indtaget, ligesom han fremstillede den Tiltalte uden Baand og Fængsel for Retten.

Told Procureur Schnabel mødte som befalet Defensor for tiltalte Rasmus Olsen, og forbeholdt hans Tarv.

Den Paagieldende og tiltalte Rasmus Olsen fremstod derpaa løs og ledig for Retten som igientog sin ved Politie Forhøret afgivne Tilstaaelse med Tillæg: at være fød af Forældre, her i Byen hvor hans Fader var Dixelmand, men begge død for omtrent 40 Aar siden, og at have tient som Soldat i en Tiid af 15 Aar, hvor han for ligesaa længe siden har sin Afskeed, som skal være i Forvaring hos Capitain Segelche i Qvindherred, og har aldrig været gift; tilstod ellers: at som han Søndag Nat til Mandag \den 15. Julii/ havde her i Byen drukket sig beskienket, gik han i saadan Forfatning op efter Landet, og allerførst var inde hos Smeden Lasse Jonsen i Fløen, hvor han i dennes Sval forefandt 2de tom/m/e Sækker og 2de gamle Nat Trøyer hvilke han borttog, og derfra begav sig til Vaskermand Nils Nilsen Noppen, hvor han af dennes Blegevold borttog et Stykke Linlærret 18 Alen, det han forvarede i Sækken, og

derfra atter begav sig til Kalfaret for at tage Vejen til Byen, men uden for dette Stæd stod en ledig Cariol af hvilken han borttog

1798: 146

et Gult Plydses Hynde, hvilke Koster han i sin Fuldskab gik ind i Byen med, uden at giøre sig nogen Tanke paa hvad Maade han enten agtede at afhænde disse Koster eller ikke; men som han var kom/m/en i Byen uden for Dom Kirken blev han af Bønderne Niels Kobbeltvedt og Lars Goutesen anholt og først bragt tilbage saavel til Lyder Nicolaysen paa Kalfaret som vedkiendte sig sin Cariol Pude, som Vaskermanden Niels Nielsen Nobben, der og vedkiendte sig sit Lærret, og derfra tilbage til Byen, hvor han i Politie Arresten tilligemed Kosterne blev afleveret. Videre Tilstaaelse var ikke Deponenten villig til at afgive.

Af de indkaldte Vidner fremstod

Niels Kobbeltvedt og Lars Gautesen som aflagde Eed og forklarede: At som de den bemeldte Nat til Mandag gik ind til Byen for at tilbagetage sine udlejede Heste, forefandt de Arrestanten Rasmus Olsen uden for Dom Kirken med en stoppet Sæk og et Gult Plydses Hynde, hvilket Sidste Rasmus Olsen tilbød dem for 3 mrk, de accorderede med ham til 24 s:, da han sagde at var kom/m/en fra Os Sogn, men som de kiendte Hyndet at være Lyder Wenzel Nicolaysen paa Kalfaret tilhørende, tog de saavel Rasmus Olsen som Hyndet og de øvrige Koster og bragte først til Kalfaret siden til Nobben, og da Wentzel Nicolaysen tilligemed Niels Nilsen Nobben tilkiendte sig Kosterne, førte de Rasmus Olsen med bemelte Koster igien til Byen, og afleverede dem i Politie Arresten.

Videre fremstod

Anders Olsen Moestad og Ole Mathiesen der aflagde Lovens Eed og forklarede sig conform med de 2de første afhørte Vidner, alleene at de ikke fulgte de 2de afhørte Vidner og Arrestanten Rasmus Olsen længere end til Kalfaret hvor de forlod dem siden de med deres udlejede Heste, der kom efter dem, fortsatte sin Tour til deres Hiem paa Landet.

Vidnerne blev derpaa dimitteret, da ingen havde dem videre at tilspørge.

Derpaa fremstod den bestiaalne

Smed Lasse Jonsen Fløen som forklarede: at have været nærværende i Politie Forhøret den 17de Julii sidstleden, og der faaet tilbage sine 2de Sækker og 2de Trøjer som sammestæds blev vurderet tilsam/m/en for 3 mrk 8 s:, hvorpaa han paa Lovlig Maade beedigede, at disse Koster var ham frastiaalne imod hans Vidende og Villie.

Endelig møtte og

Vaskermanden Niels Nielsen Nobben som foreviste det bortstiaalne Stykke Lin Lærret af Længde 18 Alen, der i Politie Retten er taxeret for 3 Rdr, hvilket Lærret han ligeledes med Lovens Eed bekræftede at være af hans Blegevold frastiaalet imod hans Vidende og Villie.

Paa Rettens Forlangende skiønnede Laugrettet: at den Paagieldende Rasmus Olsen gandske vist efter Udseende er over 40 Aar, hvoraf den ene Laugrettesmand neml: Jens Iversen Møllendal sagde at have kiendt ham personlig i 30 Aar.

Fogden frafaldt den i Stevningen benævnte Jacob Lindeman, paa Grund af at han aleene formodentlig maae være nævnt i Politie Forhøret, fordie han Natten for den 16de skal have mistet en Bord Dug af Blegen ved hans Boepæl under Kalfaret, hvilket under Sagen ikke kan komme i Betragtning, saa meget meere som Tiltalte har nægtet at have taget sam/m/e.

Da Indstevnte Kiøbmand Lyder Wentzel Nicolaysen ikke efter Lovlig Indvarsling og givne Løfte til Stevne Vidnerne at møde for at beedige modvillig Fravendelse

1798: 146b

af det ham fratagne Cariol Hynde, og saadan viiser en yderlig Foragt for Retten, der maae være enhver ærekiær Mand i Staten hellig, saa var Actor desformedelst nødsaget at udbede Sagens Anstand til førstkom/m/ende Mandag den 6te Aug:, for igiennem et nyt Stevnemaal at lade Nicolaysen indkalde, for at efterkomme hvad Loven befaler ham og enhver anden i Staten i lige Tilfælde.

Defensor forbeholdt det fornødne naar Actor har sluttet [Sagen]?.

Eragtet:

Da ingen flere mødte udsættes Sagen til førstkom/m/ende Mandag den 6te Aug:, om Formiddagen Klokken 10 Slæt, som blev bekiendtgiort for Laugrettet og øvrige Vedkom/m/ende.

Brandt

Maaneds Ting [1798]

Aar 1798 den 6te Augusti blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holden Maaneds Ting, og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Jens Iversen Møllendal, Nils Jensen Fløen Andfind Olsen og Ole Syvertsen af Store Sandvigen.

Hvorfa! blev publiceret følgende Documenter:

1. Et Deelebrev over afdøde Krigs \Rd:/ Korens og Frues efterladte Jordegods, hvorefter Sønnen Commerce Raad Johan Lawson Koren er tilfalden Gaarderne Asch, Hanevigen, Aasbøe, Stien, Heggernæsset, Søre og Nore Hougland, Ravnanger øvre og nedre, Kaallevog (Kaallevig?), Søre Sælle, Hatten, Hovden, Sture, Nordanger, Sævdal og Ryeland. Secretair og Sorenskriver Johan Koren er tilfalden følgende Gaarder: Dauvanger, Tvedten, Kierregaard, Fromreide, Berland, Fusanger store og Lille, øvre Solem, nedre Thiore, Tolleshoug, Miøs, Helland, nedre Tvedt, Nødtvedt, Ulvatne, Waagenæs, Hougstad, Blom, Schiold, Wichen Davøen og Røsland. Dateret 5te og 15de Maij 1798.
2. Skiøde fra Peter Staman Senior til Paul Mejer Smit paa et Partie Søeboder i Smaae Sandvigen for Kiøbe Summa 2200 rd, dat: 16 Julii 1798.
3. Obligation fra Absolon Iversen til Bager Friderich Marstrander i Bergen for 150 rd mod 1ste Pante Ret i 1 bpd Smør Landskylds Leje i Gaarden Bielkerøen No: 1 i Sartors Skibrede, dat: 14de Julii 1798.
4. Afkald fra Ole Antonsen Byenæs for hans Hustrue Berthe Jacobs datters Arv 60 rd 67 s: til hendes Værge Ole Olsen øvre Fyllingen, dat: 21de Julii 1798.

Procurator Balchen mødte for Bonden Samson Helgesen af Qvindherred, og fremlagde en til i Dag udtagen Tingsvidne Stevning i Lovlig forkyndt Stand, til Vidners Førelse i en Sag mod Askild Haldorsen Byeseim; Saa fremlagde han og Attest fra Amts Forligelses Commissionen af 5te Julii f: A:, der afviser Sagen til Citantens Forum i Qvindherred, hvorfra Comparenten fremlagde en Skrivelse af 26de Febr: d: A: fra Hr: Provsten Hesberg som Forligelses Commissionair, der viser at Sagen der er anhengiggiort ved Forligelses Commissionen, og ej kan sluttes forinden dette Tingsvidne der fremlægges. Endelig fremlagde Comparenten og skriftl: Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato, hvorefter han begiærede dem fremkaldte til eedelig Vidnes byrds Aflæggelse.

Efter Paaraab mødte ikke Indstevnte eller nogen paa hans Vegne. Af de Indkaldte Vidner mødte og fremstod

1: Jon Nilsen Snekkevigen 40 Aar gam/m/el, som efter at han havde aflagt Lovens Eed, \var/ betydet sam/m/e

og formanet til Sandheds Udsigende, svarede: Til 1ste Qvæstion: At han ikke kiender nogen af Parterne, om de end og vare tilstæde. Til 2den Qvæstion: Den omspurgte 18de Junii, der var en Søndag, var Vidnet i Kirke, saae ikke det omspurgte, men har hørt Citanten laae paa omspurgte Stæd med sin Jægt, hvor Indstevnte med sin Baad ogsaa skulle have været nærværende. Til 3. Qvæstion: Vinden var den omspurgte Dag saa magelig, at den hverken i sin Fart kunde hindre Baad eller Jægt.

Proc: Balchen, i Anledning af Vidnets Forklaring paa 1ste, frafaldt 4de 5te og 6te Qvæstion, men i den Stæd begiærede ham tilspurgt: for det 7de: Om Vidnet har seet den foregivne Askild Haldorsen Byeseims Baad, og vidste det var hans, efter den omforklarede Dag, samt paa hvad Sted, og hvad Skade der var tilføyet Baaden? Vidnet saae en Færings Baad som \en a 2/ Dage efter den omforklarede Søndag blev opsadt paa Snekkevigs Landet, hvem denne Baad tilhørte veed Vidnet ikke, men var samme Baad i slet Forfatning og ubrugelig, da den var knuset fra Stevnen af til Midtbaandet og allermest paa Baadens venstre Siide.

Vidnet blev derpaa dimitteret.

Som 2det Vidne fremstod Jacob Nilsen Snekkevig, der aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste Qvæstion: At han ikke kiender nogen af Parterne. Til 2den Qvæst: conform med 1ste Vidne. Til 3die ligeledes conform med 1ste Vidne, saaledes at Vinden var ikke Stærkere end at ethvert Fartøy kunde lyde Roret, da Vinden var sønden. 4de 5te og 6te Qvæst: blev frafaldt; men til 7de Qvæstion svarede Vidnet ligeledes overensstem/m/ende med 1ste Vidne, end videre forklarede Vidnet paa Tilspørgende: At han har hørt at Baaden ville til Byen og derfor har med sønden Vind seglet For de Vind, men Jegten som kom fra Byen har han hørt gik og krydsede paa samme Høyde som Baaden.

Som 3die Vidne fremstod Steffen Olsen Snekkevig 25 Aar gl: der aflagde Lovens Eed og svarede til 1ste 2de og 3die Qvæstion conform med sidste Vidne. 4de 5te og 6te Qvæstion blev frafaldt Men til 7de Qvæstion var Vidnet ligeledes i et og alt overeensstemmende med nestforrige Vidne.

Derpaa fremstod som

4de Vidne Paul Olsen Snekkevig 27 Aar gammel, som efter at han paa Lovlig maade havde aflagt Lovens Eed forklarede han sig paa 1ste 2den 3die og 7de Qvæstion i et og alt gandske overensstem/m/ende med sidstafhørte 3die Vidne

og derpaa blev Vidnet dimitteret.

Procurator Balchen begiærede Forhøret udsadt til den 3de Septbr: førstkom/m/ende, deels for at føre de til i Dag indstevnte men ej mødende 2de Vidner Iver Rasmussen og Anders Monsen begge af Bielkerøen {tillige} \deels/ agtede Comparenten til bemelte Tiid at føre som ustevnte Vidner Lars og Magne Snekkevigen, hvorfore han haabede Retten bevilgede ham Udsættelsen.

Eragtet:

Da ingen flere Mødte blev Sagen udsadt til førstholdende 3die Septembr:

5: Tinglyst Obligation fra Peter Larsen Holm til Johan Nicolay Møllerup for 99 rd, mod 2den Prioritets Ret i hans Huuse under 1ste Rode No: 46 i Store Sandvigen, dat: 10de Jan: 1798.

Brandt

[Extra Ret 1798]

Aar 1798 den 6te Augusti blev Extra Ret sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen og Retten betient af de sam/m/e Lavrettesmend

1798: 147b

som forhen i Dag har betient Retten, for efter seeneste Udsættelse videre at behandle Justitz Sagen mod Rasmus Olsen.

For Hr: Fogden Unmack som anordnet Actor i denne Sag møtte Proc: Balchen, og fremlagde en fra Bye foged Bentzen til Hr: Fogden passeret Skrivelse af 1ste d: M:, hvorved tilstilles ham en Udskrift af Bergens Byes Dom Protocol af en den Tiltalte under 6te Martii 1797 overgangen Dom, hvilken Dom Comparenten begiærede Retten behagelig ville forevise den Tiltalte, med Tilspørgende: om han flere Gange er bleven tiltalt, dømt eller straffet for nogen Forbrydelse; Saa fremlagde han og Attest fra Ober Inspecteur Falch af 31te Julii sidstl:, som viiser at den Tiltalte har udstaaet den idømte Straf.

Arrestanten Rasmus Olsen fremstod løs og ledig for Retten som efter at den fremlagde Byetings Dom var ham betydet, sagde, ikke at have været dømt eller udstaaet anden Straf end den bemelte Dom indeholder, og efter igientagen Examination vedblev at benægte ikke at have begaaet flere Tyverier end allerede tilstaaet, altsaa heller ikke den foregivne Borddug som Jacob Lindeman af Blegen skal have mistet.

Proc: Balchen fremlagde, en Attest af 1ste Aug: af Kors Kirkens Communion Protocol, og da den Tiltalte ikke der findes at have communiceret, saa maatte han begiære den Tiltaltes Forklaring herom, hvor og naar han sidst communicerede?

Fremdeeles begiærede Proc: Balchen den til i Dag under Lovens Falsmaal med mundtlig Kald og Varsel indstevnte Kiøbmand Lyder Wentzel Nicolaysen paaraabt, for her inden Retten personlig at aflægge sin Tilhiemlings Eed, for den ham fravendte Plydses Cariol Pude, at samme er skeed imod hans Vidende og Villie; og i Tilfælde Kiøbmand Nicolaysen end ikke i Dag fremstiller sig for Retten, begiærede Comparenten, at Dommeren behagelig ville modtage Stevnevidnernes Forklaring, saavel om Kiøbmand Lyder Nicolaysens Lovlige Indstevning, under Lovens Falsmaals Straf, som om hvad Svar de af ham ved Modtagelsen have modtaget; hvorefter Comparenten forbeholdt sig efter Omstændighederne at nedlægge Paastand naar saavidt var avanceret.

Endelig maatte Comparenten anmode Dommeren om, at modtage den Tiltaltes Forklaring, om han her i Byen er fød, døbt og confirmeret, for derefter at kunde indhente den fornødne Attest.

Arrestanten Rasmus Olsen svarede: at det er 3 Aar siden han sidst com/m/unicerede i Korskirken, nemlig 2den Dag Juul 1795, er døbt i Dom Kirken og confirmeret i Kors Kirken.

I det samme indfandt sig paa Kiøbmand Lyder Wentzel Nicolaysens Vegne hans Contoir Betient Hieronimus Hellman, som vedtog at være Lovlig varslet til i Dag, men at Sygdoms Tilfælde, da hans Principal, deels er Sengeliggende deels ikke, er aarsage til at han nu ikke i Dag personlig kan indfinde sig.

Proc: Balchen, uagtet intet juridisk Beviis for Kiøbmand Lyder Nicolaysens Svaghed var i Retten fremkom/m/et, ville dog nu en-

1798: 148

gang for alle, begiære paa Hr: Fogdens Vegne, denne Sag udsadt til i Dag 8te Dage den 13de d: Maaned Formiddag Klokken 9 Slæt, dersom Dommerens øvrige Embeds Forretninger saadant maatte tillade, for at erfare om Hr: Lyder Nicolaysen da vil opfylde den Pligt han skylder Lovene, ved sin personlige Nærværelse her i Retten for at aflægge sin Tilhiemlings Eed; men i modsadt Tilfælde maae han vente at der over ham bliver nedlagt Paastand til hans

Falsmaals Bøders Udredelse, som den der ved sin modvillige Udeblivelse haaner Lov og Ret, hvilket Comparenten udbad sig af Dom/m/eren betydet hans Sendebud som nu er her ved Retten tilstæde.

Defensor Procurator Schnabel var tilstæde og forbeholdt det Fornødne.

Afsagt:

Sagen udsættes efter Forlangende til førstkommende Mandag den 13de hujus om Formiddagen Klokken 9 Slæt, til hvilken Tiid Kiøbmand Nicolaysens Contoir Betient Helman blev betydet at tilkiendegive sin Principal han da personlig haver at indfinde sig {under Lovens Falsmaal} for at tilhiemle sig det endnu i Retten værende gule Plydses Cariol Hynde; foruden dette haver de beskikkede Stevne Vidner at forkynde denne Kiendelse for bemeldte Nicolaysen.

Derefter blev Maanedstinget *igen continueret.

Paa Hr: Fogden Unmacks Vegne tilkiendegav Procurator Balchen at til i Dag var her til Retten indkaldet Anne Johannes \dat./ Oudestad af Mielde Skibrede, for beganget Lejermaal med Ungkarl Michel Monsen Songstad af Arne Skibrede, og i Betragtning af hendes ringe Omstændigheder, efter den af Hr: Fogden indhentede Kundskab, paastod Comparenten, hvilket han og indstillede til Rettens omdøm/m/e, at hendes Lejermaals Bøder maatte bestemmes til 1 rd, og i Tilfælde hun ikke nu efter Paaraab møder og betaler Samme, paastod Comparenten Dom.

Til Hiemmel for dette Søgsmaal fremlagde Comparenten den til i Dag passerede Indkaldelse og Sogne Præstens Hr: *Arntzens Attest af 5te Junii sidstleden.

Efter Paaraab møtte ikke Pigen Anne Johannes datter thi blev udi denne Sag afsagt saadan

Dom:

Med Sogne Præsten Hr: Arentz Anmeldelse til Fogden af 5te Junii sidstl: er Pigen Anne Johannes datter Oudestad angivet at have begaaet Lejermaal, og som hun nu ikke møder med nogen Indsigelse imod den af Fogden nedlagde Paastand, Saa kiendes for Ret: At Pigen Anne Johannes datter Oudestad bør betale Aftingnings Bøderne med 1 rd som opfyldes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Lovlig Adfærd.

Fogden contra *Halle (Hatle) Torbiørnsen Fol:

udi denne Sag blev af Dommeren og Meddoms Mænd afsagt saadan

Dom

At Mølleren Hatle Torbiørnsen med en Øxe har {beskadiget} begaaet Drab paa sin Kone Pernille Erichs Datter - at Hand med sam/m/e Instrument i høy Grad har saaret Drengen Ole Iversen - dræbt en Hæst og søgt at beskadige fleere Mennisker der paa samme Tiid forekom Ham neml: Fløtmanden Mons Olsen

1798: 148b

og Raadmand Olsen, derfor ligger saa fuldkomne Beviser i Sagen geleidet med Paagieldendes egen Tilstaaelse at derom er ingen Tvivl. Til Bevis om Drabet og Drengen Ole Iversens Beskadigelse ligger den udi Sagen Dagen efter den 20de Juni ved Stads Physicus Doctor Buchner og Chirurgus Wisbech afholdte Forretning hvor corpus delicti Konens Legeme er synet og allene Hugget paa hende anseet som absolut lithae og Hugget paa Drengen af den beskaffenhed at Hand har staaet [i]? Fare for at miste Livet. Klageren Mons Olsen og 6 Vidne Raadmand Olsen som har været i Fare at blive beskadiget forklarer: at Hatle Torbiørensen paa sam/m/e Tiid som disse Gierninger ere udøvede hafde Øxen i Haanden og de øvrige Vidner kom/m/er alle overeens udi Hatle Torbiørensen da allerede for

nogle Dage hafde givet Tegn og Anledning til at mangle paa Fornuftens Brug. Lovens 1 B: 17 C: 7 Art: giver Enhver Tilladelse at binde den som er rasende eller gal Ratio for at forekom/m/e hans egen og Andres Ulykke. Ved første eftertanke da denne Handling var begaaet, var det nødvendigt at undersøge om denne Pligt af naboer eller andre var efterladt; derfore kommer denne Omstændighed tillige under Betragtning, men i hvor vel en og Anden saasom 3. og 4. Vidne Stif Sønnerne Niels og Eric Halvorsen 5. Vidne Rasmus Arnesen og 7. Vidne Pigen Karen Mortens Datter forklarer: Det var paa Tiide at faae Ham i Sikkerhed, da Hand tilforn var bekiendt for slige Anfald, giver Beviserne dog derom tilkiende at Graden til Galenskab ej var stegen til saadan høyde, at saa grusom/m/e Gierninger kunde vere at befrygte, saa meget mer som Hand stod i Forligelse med alle sine Naboer og ingen Ueenighed var bekiendt imellem Ham Kone eller nogle hans Børn. Men at Hatle Torbiørnsen alligevel er undgaaet Heftelse har hans Kone selv afværget, naar Hun til Svar derpaa saal: har udtrykket sig: at Hun syntes det var best Hand gik sin egen Tour, og troede det ville gaae over. Konen Pernille Erich Datter er altsaa selv for sin udviste Ømhed bleven et offer og som hendes mands Galenskab da nyelig var begyndt, hvor ingen Antagelig Grund til saa Mordiske Handlinger var at befrygte af et ellers bekiendt skikkeligt Menniske, findes ingen tilstrækkelig Anledning til enten Børnens eller nogle af Naboerne derfor kan blive at straffe. Imidlertiid er det efter den af Vidnerne givne Forklaring vanskeligt at bestem/m/e Graden af Hatle Torbiørensens Galenskab just i de Øyeblik Hand begik Gierningen, men ved at sammenligne deels hvad Vidnerne derom har udsagt, deels Doctor Buchners Indberetning i Skrivelse af 20 Juni pag: 44 og deels den Forfatning Hand til denne Tiid har veret udi vide preluminair Forhøret pag: 7 og Acten pag: 8 52 og 59 saa har hans afsindighed bestaaet i større og mindre grad og dette giver Anledning til grundig Formodning at den sterkeste parax ..mus(?) just var over Ham i de Øyeblikke Gierningen er foregaaet. Saaledes giver de oplyste Data Menniskeligheden og de Lovkyndiges princip om i tvivlsom/m/e Tilfælde at slutte paa den fordeelagtigste maade anledning til. Det bliver altsaa at antage det Hatle Torbiørensen paa den Tiid Hand

1798: 149

begik disse grusomme gierninger var aldeles berøvet Forstandens brug, følgelig af Stand at bruge sin Tænke Kraft Hans Handlinger ufrivillige, der ikke kan blive ham at tilregne og hvorfore Loven ej heller paalægger saadanne Mennisker Straf da Samvittigheds Nag /: Morjus conscientice :/ vil i Tiiden om Hand kommer til sine Sandser vere Ham som efter Præste Attestens Bevidnelse har veret et sagtmodigt og Fromt Menniske til et føleligere onde end den Straf Loven i Andet Fald befaler. Naar Loven altsaa i 6 B: 6 Cap: 17 Art: straffer slige Mennisker af sin Formue saa er det klart, at al den Skade som kan afsones med Penge og de udgifter der uomgiengelig maatte Anvendes som Følger af slige begaaede Gierninger, bør erstattes og som Hatle Torbiørensens Galenskab tilforn i lang Tiid har veret udøvet – nu fremdeles vedbliver og ikke er at formode vil aldeles ophøre saal: at Fuldkommen Sikkerhed kan vere at vente, og de passerede Gierninger ere saa qualificerede at Erindringen vil opvekke Skræk hos Enhver om Hatle Torbiørensen nogen Tiid mer kom i Frihed saa bliver Lovens 1 B: 17 C: 7 Art: med bemelte 6 B: 6 C: 17 Art: at Simulere(?)

Og derfor Kiendes for Ret: Hatle Torbiørensen bør tilbydes hans Frender at forvare Ham saafremt de haver Middel dertil hvis ikke, da bør Øvrigheden fremdeles holde Ham i Forvaring og bør Hand betale til den dræbtes Arvinger Fuld Mandsbod trende atten Lod Sølv eller 27 rd og end videre til Bendix Knudsen Træet for den dræbte Hæst efter afholden Taxation 28 rd, Til Stads Physicus Doctor Buchner og Chirurgus Wisbech for Obductions Forretning 7 rd og til den siste for sin Anvente Cuur 14 rd samt Apotequer Regninger med

3 rd 4 mrk 6 s og endelig de paa hans Forflegning og Varetægt medgaaende Omkostninger som opfyldes efter den orden de Kongelige Anordninger befaler.

Acten viser at intet ophold i denne Sags fremme er skeet uden det Arrestanten ved sin uroelige Forfatning selv har foraarsaget inden Han kunde forhøres, følgelig kan ikke andet end Attesteres at ingen Forsømmelse i Sagførelsen er begaaet.

Fra Chirurgus Galschiøt paa Byens Syge Huus blev anmeldt at den Arresterede Hatle Torbiørensen endnu i Dag var saa uroelig at Hand ikke vovede at lade Ham comparere ved Retten.

Paa Actor Fogden Unmacks vegne var nerværende Procurator Balchen. Saal: i Dag passeret bekrefter Brandt

[Extra Ret 1798]

Aar 1798 den 13de Augusti blev Extra Retten igien sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de sam/m/e Laugrettesmænd som sidst betiente Retten, for i Følge Udsættelse videre at behandle Sagen imod Rasmus Olsen.

Ved Retten var tilstæde løs og ledig den Paagieldende Rasmus Olsen, som paa Rettens Tilspørgende kunde ikke nægte for at han paa sin her i Byen lærte Skoemagers Profession aldrig har manglet arbeide, da adskillige Mestere Gierne har villet haft ham.

Fogden Unmack fremlagde den ved sidste Rettes Dag afsagde Kiendelse og Forelæggelse under Lovens Falsmaal for Kiøbmand Hr: Lyder Wentzel Nicolaysen i Bergen, efter at han dertil forhen ved 2de Sessioner havde været lovlig indstevnet, ligesom Kiendelsen med fornøden Forkyndelses Paategning af de antagne eedsorne Kaldsmænd er forsynet, hvorefter han udbad den Indstevnte paaraabt.

Fra Kiøbmand Lyder Wentzel Nicolaysen blev til Retten indleveret hans efter den fremlagde Kiendelse paalagde Eed af Dags Dato, der befandtes af ham selv under-

1798: 149b

skreven og er saalydende:

Fogden Unmack fandt sig pligtig ved det fra Kiøbmand Lyder Wentzel Nicolaysen i Dag til Retten fremkomne saakaldet eedelig Vidnesbyrd, at giøre den respective Dommer opmerksom paa følgende Mangler, naar samme i Retten skulle antages for gyldig, 1. {Aleene et} \at intet/ lovlig Forfald fra *Niclaysen er anmelt eller beviist, og uden hvilket skriftlig Eed ikke hiemles til Antagelse efter Forordningen af 3 Martii 1741, men ansees i saa Fald som Ringeagtelse for Retten. 2. Haver denne saakaldede skriftlige Eed ikke den Authoritet sam/m/e bør have, deels da den mangler Forfatterens Segl, og deels 2de eedsorne Kaldsmænds Paategning at Nicolaysen egenhændig haver underskrevet sam/m/e, da denne saakaldede skriftl: Eed herefter ikke aleene bliver at ansee som et Charteqve, men endog da Nicolaysen først i Dag som 3die Rettes Dag uagtet han til hver lovlig haver været indstevnt, og saaledes viser liden eller ingen Agt for Retten; saa protesteres aldeeles imod sammes Antagelse, og paastaaes at Hr: Nicolaysen tilfindes at vorde tilpligtet at erlægge sine Falsmaals Bøder 20 Lod Sølv til Deeling efter ovenmelte Forordning, samt igien paalagt under lige Mulct den Rettes Dag den respective Dom/m/er dertil behager at bestem/m/e.

Defensor Told Procureur Schnabel begiærede {Gienpart af A} tilført: at han ej videre kunde anbringe til Undskyldning for Tiltalte, da Factum er bevist, end at han i forvirret Forfatning har øvet Handlingen, og ikkun tilforn engang har været dømt for ringe Tyverie; ligesom dette Sidste og er af Ubetydenhed, og Kosterne deres Ejere tilbage komne, {…} \hvorfore/ indstillede \2/ Defensor \1/, at \3/ Tiltalte paa mildeste Maade, i Følge Forordningen af 20

Febr: 1789 maae vorde anseet og saaledes, for ey at paadrage sig Ansvar for Sagens Ophold fra hans Siide, indlod Sagen Dom.

Eragtet:

Dommeren fandt ingen Grund til enten ikke at ansee den af Kiøbmand Nicolaysen fremlagde eedelige Attest, eller afviise samme, da hverken Loven eller Forordningen af 21de Maij 1751 hiemler Dom/m/eren til \efter Actors Paastand/ at paalægge ham noget Tvangsmiddel, hvorfore Sagen fremdeeles nyder sin Fremme, og maatte paalægge Actor at slutte Sagen.

Fogden pro{testerede}\ducerede/ det afholdte Politie Forhør i Bergen den 16de Febr: f: A:, saa og sit skriftlige Indlæg af Dags Dato med derved følgende 3de Præste Attester, hvorved han indlod Sagen Dom, og ikke formodede at den afsagde Kiendelse ville blive ham til Last, naar Sagen faar sin videre Frem/m/e for Ober Stifts Retten.

Defensor fandt ej noget udi Actors fremlagde deduction som kunde forandre hans nedlagde Paastand, hvorfore han sig til samme henholdt og atter indlod Sagen Dom.

Da ingen havde videre at tilføre blev af Dommeren saaledes

Dømt og Afsagt:

Efter egen frivillig og igientagen Tilstaaelse samt 4 under Sagen afhørte Vidner, der anholdte Rasmus Olsen tilligemed Kosterne er han overbeviist at have Natten til den 15de Julii sidstl:, uden for Byen, paa en Tiid, men paa forskiellige Stæder begaaet Tyverie, saasom hos Smeden Lasse Jonsen Fløen af hans Forstue borttaget 2 gamle Nat Trøyer og 2 Sækker. Af Vaskermanden Nils Nilsen Nobbens Blegervold, et Stykke Linlærret paa 18 Alen, samt af en ledig Kariol som stod uden for Kalfaret, et Guult Plydses Hynde. Disse Koster ere alle komne tilstæde, inden Retten vurderet for 6 rd 8 s:, og sine Ejere efter Lovlig

1798: 150

Tilhiemling udleveret. Da Paagieldende Rasmus Olsen tilforn med Tvende Maaneder for første Gang begaaet Tyverie har været straffet hans iværende Forfatning, qva Skoemager Arbeidsmand af den Beskaffenhed, at han som ugift ikke bør lide Mangel, saa bliver han nu for anden Gang begaaet Tyverie at ansee, da hans foregivne Drukkenskab paa den Tiid Tyveriet er udøvet, ikke kan betragtes som nogen formildende Omstændighed, men mere qvalificerer Gierningen, der baade er skeet Natte Tiider og paa Ting som for dets Ejere maae være vigtig at nyde Sikkerhed, da de ej annerledes end paa Aaben Mark kan forvares.

Efter saadanne Omstændigheder kiendes for Ret: Rasmus Olsen bør arbeide i Bergenhuus Fæstning Tre Aar, samt betale de paa hans Arrest og Forflegning medgaaende Omkostninger, som opfyldes efter den Orden de Kongl: Anordninger fastsætter efter at samme er forkyndt.

Da denne Sag er til Ende bragt ved 3de Sessioner, saa kan ikke andet end attesteres: at ingen Forsøm/m/else i Sagførelsen er viist.

Rasmus Olsen som hafde anhørt den oplæste Dom begiærede sam/m/e maatte blive paa anket.

Actor og Defensor var nerværende hvorefter Arrestanten blev hensat i Arrest.

Saal: at vere passeret bekrefter Brandt

[Politie Ret for Arne Skibrede 1798]

Aar 1798 den 18de Augusti blev udi Sorenskriverens Huus i Bergen nedsadt Politie Ret i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Ole Sivertsen og Anfind Olsen, grundet paa Stiftets Ordre, der var geleidet med den Residerende Cappellan Hr: Larsens Klage til Fogden Unmack, over Giestgiveren Lars Brudvig for hans jevnlig tilladende Uordener ved Svir og Drik paa Hellige Dage, m: v:

Lensmanden Johannes Fougstad møtte og indleverede Sorenskriverens Indkaldelse til i Dag, med sin Paategning om lovlig Forkyndelse for alle Vedkom/m/ende.

Giestgiveren Lars Johannessen Brudvig møtte, og efter at Capellanen Hr: Larsens Klage var ham forelæst, erindrer sig ikke om der 2den Pintsedag i hans Huus under Guds Tienesten blev solgt Brændevin eller ikke, men efter at Tienesten var forbie kan nok dette være passeret, og hvoraf han ikke kan \n/ægte for at jo nogle af Almuen var beskienket, dem han dog ikke veed at navngive, men hvilke han siger var beskienket *for (før) de kom til ham. angaaende Confirmations Søndagen eller 6te Søndag efter Paaske, saa kom adskillige af den Kirkesøgende Almue ind til Deponenten, endog medens Confirmationen vedvarede og fik sig noget af drikkende Vahre at styrke sig paa, da en stor Mængde formedelst Rum ikke kunde komme ind i Kirken, men at disse drak noget til Overflødighed, saadant benægter Deponenten, saavelsom at han ikke selv nogen af disse Gange har drukket meere end han fuldkom/m/en har vidst hvad han har foretaget sig.

Af de indkaldte Vidner fremstod

1. Medhielperen Ole Siursen Brudvig, som aflagde Lovens Eed og forklarede: at da han boer tet ved Kirken, og altsaa ligeledes tæt ved Giestgiver stædet Brudvig, saa kan han ikke nægte for, at der jevnlig om Søndagene bliver af Giestgiveren til den Kirkesøgende Almue solgt drikkende Vahre, hvoraf disse ogsaa ofte kan befinde sig beskiænket, men at saadant foregaaer, enten for Gudstienesten eller under sam/m/e, saadant indtræffer

1798: 150b

sielden, men aleene finder Stæd efter at Gudstienesten er forbie, men at dette skeer af nogen Ondskab eller hvoraf nogle Uordener har sin Oprindelse, saadant har Vidnet aldrig merket noget til. Siden Vidnet sidstleden 2den og 3die Pintsedag var ½ Miil fraværende fra sit Huus, veed han ikke hvad da var passeret. Angaaende Confirmations Søndagen kan Vidnet ikke afgive anden Forklaring hvad den Dag passerede end hvad Paagieldende Giestgiver Lars Brudvig selv har forklaret. Videre tilstod Vidnet, at han i Følge med Præsten Hr: Larsen var paa dennes Reise til Stamnæs Kirke inde paa Brudvig, hvor Giestgiveren ej var Hiemme, men hans Kone, som tilstod at der 2den Pintsedag havde været beskienkede Mennesker der havde yppet Klam/m/erie, og at hendes Mand samme Tiid ogsaa var beskiænket.

Derpaa fremstod som

2det Vidne Medhielperen Thomas Johannessen Schaftun, som aflagde Lovens Eed og forklarede: at han vel en og anden Gang om Søndagene har seet beskienkede Mennesker, paa Giestgiverstedet Brudvig, men ikke før eller medens Kirke Tienesten har varet; angaaende hvad som skal være passeret paa Brudvig den angivne 2den Pinse Dag, da veed han intet derom at forklare, saasom han strax efter Kirke Tienesten reiste til sit Hiem, dog var han forinden inde i Giestgiverstædet, men fornam da ingen der giorde nogen noget Forfang eller udøvede nogen Uorden. Hvad som passerede Confirmations Søndagen, derom kan Vidnet ikke afgive nogen Forklaring, saasom han var inde i Kirken den heele Tiid, men som der var en Mængde Kirkesøgende Folk hvoraf vist den 3die Part ikke kunde rummes i Kirken, kan det være rimelig at disse eller endeel af dem har {ind} passeret Tiiden paa Giestgiverstædet, men om de der paa den Tiid har faaet noget at drikke og blev beskienket derom er Vidnet aldeles ubekiendt, ej heller saae Vidnet samme Dag *for (før) han begav sig Hiem, nogen beskienkede Mennesker der udøvede nogen Uorden.

Videre fremstod

3die Vidne Niels Andersen 18 Aar gl: i Tieneste hos Giestgiver Lars Brudvig, hos hvem han har været i 2 Aar, der aflagde Lovens Eed og forklarede: at endskiønt den Kirkesøgende Almue jevnlig formedelst lange Veje om Søndagene bekom/m/er drikkende Vahre hos hans Huusbonde, saa veed han dog ikke at deraf har opstaaet nogen Uordener,

skiønt han ikke kan nægte for at have seet en og anden Gang beskienkede Mennesker, men sidstleden 2den Pintsedags Nat veed han nok at der imellem 2de Personer passeerte Slagsmaal, hvoraf den eene var beskienket, og kom i saadan Tilstand fra et andet Stæd. Formedelst en Mængde af Almuen ikke kunde komme ind i Kirken sidstl: Confirmations Søndag, blev nogle tilbage i Giestgiveriet, som vel paa samme Tiid fik noget at drikke men hverken passerede da eller seenere paa Dagen nogen Uorden, da de Fleste efter Confirmationen, tog hver til

1798: 151

sit Hiem.

Som 4de Vidne fremstod Ole Andersen Brudvig 18 Aar gl:, har staaet til Confirmation, og er Hiem/m/e hos sin Fader paa Gaarden Kirke Brudvig, som aflagde Lovens Eed og forklarede: sig overeensstem/m/ende med sidst afhørte Vidne, undtagen at han ikke kan giøre den mindste Forklaring om hvad som er passeret den angivne Confirmations Søndag, saasom han den heele Tiid var inde i Kirken.

Endelig mødte ogsaa Paagieldende Lars Brudvigs Kone Anne Josephs datter 77 Aar gammel, men som Retten fandt at hendes Vidnes byrd fuldkom/m/en ville blive at ansee som et villigt Vidne, og hun som meldt er Gift med Giestgiveren, blev hendes Vidnes byrd anseet ufornøden at indtage og derfore blev fra Retten dimitteret.

Giestgiver Lars Brudvig som var nærværende foreviiste Stedets meddeelte Bevilgning af 16de Maij 1789, hvorudi der er paalagt at holde sig Forordningen af 8 Martii 1757 efterretlig, og ham forbuden at holde Kroe for Sognets Bønder eller andre af Almuen som ikke ere Vej farende, eller paa deres Reiser passerer Stædet, under denne Bevillings Fortabelse og videre Straf som for ulovlig kroehold, men haabede sig dog alligevel frifunden da han troede intet andet er ham overbeviist end hvad som uomgiengelig foregaaer paa ethvert Giestgiverstæd.

Lensmanden Johannes Fougstad som var nærværende haabede sine 2de Reiser fra sit Hiem Alverstrøm/m/en som er 4 Miil frem og tilbage, godtgiort foruden Indvarslingen hvor han fra sit Hiem har haft en Reise frem og tilbage af 6 Miile. Ligeledes paastod samtlige Vidner som i 2de Dage har forsømt deres Arbeide i Aandens Tiid med en Reise af 8 Mile frem og tilbage i det mindste enhver af dem godtgiort daglig 1 mrk 8 s: Endelig fordrede ogsaa Laugrettesmændene denne Dags Forsøm/m/else godtgiort.

Da ingen havde videre at erindre blev Sagen til Doms optagen.

Mandagen derefter den 20de Augusti blev i overværelse af sam/m/e Laugrettes mænd udi denne Sag afsagt saadan

Dom

For saavidt der under denne Sag til Paakiendelse kan komme i Betragtning er det overeensstemmende med Giestgiver Lars Johanesen Bruvigs Tilstaaelse og de afhørte Vidner godtgiort at Hand ej allene en og anden gang har skienket drikkende Vahre under Prædiken, men og til overflodighed efter at Kirke Tienesten har veret til Ende, og som Forordningen af 8de Marti 1757 i Privilegierne for Giestgiver Stedet Bruvig tydelig til Efterlevelse er benefnt, kan Giestgiveren ikke undgaae denne gang at blive Anseet med Arbitraire Bøder og Omkostninger

hvorfor hermed Kiendes for Ret: Giestgiver Lars Johanesen Bruvig bør Bøde til Haus Sogns Fattige 2 rd samt Rettens Gebyhr og beskrivelse med 2 rd 3 mrk Til Lensmand Johannes Faugstad for Indvarslingen og Reisen af 10 Miile 2 – 1 mrk 8 s samt til hver af de 4 Vidner for Reisen og 2 Dages spilde i høstens Tiid efter sit Forlangende 48 s og til Laugrettes mændene hver 1 mrk 8 s som alt efterkom/m/es 3 Solemærker efter denne Doms forkyndelse under lovlig adfærd.

Saal: passeret bevidner Brandt

1798: 151b

[Maaneds Ting 1798]

Aar 1798 den 3die September, blev udi Sorenskriverens Huus i Bergen holdet Maaneds Ting i Overværelse af de 4 Laugrettesmænd Jens Iversen Møllendahl, Niels Iversen Fløen, Anfin Olsen og Ole Siversen i Sandvigen.

Hvorda først blev publiceret

Placat som befaler: at Sorenskriverne i Norge skulle naar der skeer Forsøm/m/elser med Posternes Befordring skulle optage Undersøgelses Forhør des angaaende, samt at der skal giøres Indretning med Time Sedler imellem hvert Postaabner Stæd. dat: 12te Julii 1798.

Procurator Spitsmacher møtte for Hans Falch Greger og fremlagde hans udtagne skriftl: Stevnemaal imod Niels Andersen Unneland, Niels Hansen og Elling Halvorsen Unneland, som efter Paategningen af Destrictets eedsorne Kaldsmænd, lovlig er forkyndt. Ligesaa fremlagde Comparenten Attest fra Forligelses Commissionen i Hougs Præstegield, som beviiser at denne Sag der har været til Megling. Videre fremlagde Proc: Spitsmacher skriftl: Qvæstioner af Dags Dato til de indkaldte Vidner, som han begiærede fremstillet og afhørt.

Efter Paaraab mødte ikke Hoved Debitor Niels Andersen Unneland, men de indstevnte Selvskyldnere Niels Hansen Biørndalen og Elling Halvorsen Unneland var nærværende. Nu mødte ogsaa i det sam/m/e Niels Andersen Unneland.

Af de indkaldte Vidner mødte og fremstod: Anders Olsen Søre Nubben og Elling Johannessen paa Kalfaret, som efter at de vare betydet Eedens Forklaring med Formaning til Sandheds Udsigende, aflagde Lovens Eed, og hvoraf den

1ste neml: Anders Olsen, separatim svarede til 1ste Qvæstion: Jo Vidnet erindrer sig det omspurgte. Til 2den Qvæstion: Vidnet havde ingen særdeles Ordre fra Citanten til Niels Hansen og Elling Halvorsen om at følge med til Kalfaret for at være tilstæde ved den omspurgte Afregning, men som Vidnet alligevel fulgte dem Underveys bad han dem følge med, der og skeede, hvorover bemelte Niels og Elling vare overværende paa Kalfaret da Afregningen skeede imellem Indstevnte og Citanten, og hvorved 3die Qvæstion er besvaret. Til 4de Qvæstion: Jo Vidnet saae det omspurgte. Til 5te Qvæstion: Jo Vidnet hørte at Niels Andersen tilstod i de omspurgte Mænds Nærværelse at Gregers opgiorte Regning var rigtig, og at han derefter blev til Greger skyldig den Summa 187 rd. Til 6te Qvæst: Jo Vidnet hørte, ligesom omspurgt, at Niels Hansen og Elling Halvorsen forpligtede sig som Cautionister og Selvskyldnere at betale for Niels Andersen de han efter Afregning til Greger skyldig blevne 187 rd Til 7de Qvæst: Jo Vidnet hørte ligeledes det omspurgte, hvormed Citanten Greger var vel fornøyet, og hvorved 8de Qvæstion er besvaret.

Vidnet blev derpaa demitteret og igien fremstod

2det Vidne Elling Johannessen, som under sin aflagde Eed svarede 1ste foranmeldte fremlagde 8 skriftlige Qvæstioner i alle Deele gandske overensstem/m/ende med første Vidne, hvorpaa han blev demitteret.

Proc: Spitsmacher fremlagde Citantens Beskikkelse af 8de Maij d: A: til de Indstevnte, saavelsom hans skriftlige Indlæg af Dags Dato, hvortil han sig

1798: 152

refererede og paastod Dom i Sagen.
Da ingen af de mødende Parter paa Tilspørgende havde {at} videre at erindre blev Sagen til Doms optagen.

Samson Heljesen contra Askield Haldorsen Byeseim. vide Fol: 146

Proc: Balchen mødte for Citanten og begiærede de nu for Retten tilstædeværende 2de Vidner Iver Rasmussen og Anders Monsen begge fra Bielkerøen, eedelig afhørte efter de til de forrige Vidner fremsadte Spørgsmaale.
Procurator Kahrs mødte for Indstevnte Askield Haldorsen Byeseim, der næst at benægte den fremlagde Tings Vidne Stevnings indbefattende, var fuldkom/m/en overbeviist om, at Citanten ikke kunne tilvejebringe Beviiser for en saa urimelig og urigtig forestilling som han har anført i sin Stevning. Comparenten var derfor gandske roelig ved intenderte Vidners Førelse, da de er Personer som ikke har været nærværende ved de paastevnte Uheld.
Proc: Balchen forbeholdt sig at svare paa dette af Proc: Kahrs nu tilførte, i Tilfælde af Indstevnte skulle finde nogen Speculation i at søge Citanten, da man til Tiid og Stæd i saa Fald forbeholdt sig at svare; i øvrigt vedblev Comparenten sin Begiæring om Vidnernes Førelse.
De mødende Vidner Iver Rasmussen og Anders Monsen Bielkerøen blev derpaa betydet Eedens Forklaring, og efter at de var formanet til Sandheds Udsigende, aflagde de sam/m/e paa lovlig Maade, og hvorefter som

5te Vidne Iver Rasmussen svarede til 1ste Qvæstion: Ney ikke videre end at han engang kan have seet Parterne. Til 2de Qvæstion: Ney det omspurgte veed Vidnet intet om. Til 3die \og 4de/ Qvæstion veed Vidnet ikke at afgive nogen Forklaring, saasom han ikke var nærværende, men paa sin Gaard da det omspurgte passerede. Til 5te Qvæstion veed Vidnet ikke at give nogen Forklaring, ej heller hørt Indstevnte tilstaaet, at Citanten har tilføyet hans Baad nogen Skade, og hvorved tillige den 6te Qvæstion er besvaret. Til 7de Qvæstion: Paa Anmodning af en ustevnt Mand, har Vidnet begivet sig til det Stæd hvor den omspurgte Baad stod, og da befandt den gandske sønderslagen og ubrugbar, og Dagen som Vidnet besaae denne Skade, var sidstafvigte 3de Paaske Dag dette Aar.
Vidnet blev derpaa demitteret. Og igien fremstod for

6te Vidne Anders Monsen Bielcherøen, der under sin aflagde Eed svarede i alle Deele gandske overensstem/m/ende med sidste Vidnes aflagde Forklaring til 7de Qvæstion, da de øvrige 6 blev af Citantens Fuldmægtig frafaldet.
hvorpaa Vidnet blev demiteret.
Proc: Balchen begiærede det passerede som Tingsvidne sluttet, og sig paa Citantens Vegne meddeelt beskreven, som blev bevilget.

Derefter blev publiceret:

1: En Fredlysning fra Fogden Unmack hvorved fredlyses Friderich Larsens Anpart af Gaarden Haalands Hiem/m/ebøe og Giærder m: v: dat: 28 Aug: 1798.

1798: 152b

2. Obligation fra Isak Jacobsen til Madame Wenche Sal: Garmans for 100 rd, hvorfor er pantsadt med 1ste Prioritet Debitors Vaanhuus i Store Sandvigen, dat: 17de Julii 1798.

3. Obligation fra Arne Arnesen til Hildebrandt Harmans for 398 rd, mod 1ste Pante Ret hans tilhørende Mølle paa Gaarden Aarestads Grund. dat: 7 Julii 1798.

4. Afkald fra Kari Ivers datter med Curator til hendes Værge Jon Michelsen Ramsbachen for hendes Arv 4 rd 4 mrk 12 s:, dateret 29de Aug: 1798.

5. En Paategning Paa et Skiøde udstæd til Brithe Jacobs dater Byenæs den 6te Febr: 1797 og tingl: 4 Maij s: A:, paa 18 M/ark Smør og ¼ Huds Skyld i Gaarden Byenæs, hvilken Paategning viser at bemelte Berthe Jacobs datter er bleven gift med Ole Anthoniussen Sælen, dat: 3 Sept: 1798.

Da ingen efter Udraab indfandt sig med mer at i rette føre blev dette Maaneds Ting ophævet.
Brandt

[Maaneds Ting 1798 for Alenfit, Echanger og Hosanger Skibreeder]
Aar 1798 den 6te September blev holdet Maaneds Ting i Bernestangen og Retten betient af Sorenskriveren med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd Niels Olsen Echnæs, Ole Olsen Molvig, Christen Knudsen Molvig og Rasmus Siursen Todtland.

Hvorda først blev publiceret den sam/m/e Placat som ved sidste Maaneds Ting i Bergen – vide Fol: 151.

Derefter blev følgende Documenter publiceret:
1: Skiøde fra Johannes Askieldsen Grøtvedt til Lars Andersen paa ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Søre Aase No: 79 i Alenfits Skibrede for 399 rd, dat: 28 Aug: 1798.
2. Obligation fra Lars Andersen til Johannes Askieldsen Grøtvedt for 170 rd mod 1ste Pante Ret i ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i bemelte Gaard Søre Aase, dat: 28 Aug: 1798.
3. Obligation fra Anders Jonsen Rom/m/ereim til Lars Nielsen Sandal for 90 rd mod 2 Procent Rentes Svarelse og 1ste Pante Ret i 18 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Gd: Rom/m/ereim No: 77 i Echanger Skibrede dat: 30 Julii 1798.
4. Skiøde fra Lars Nielsen Sandal til Anders Jonsen Rom/m/ereim paa 18 Marker Smør og 6 Kander Malt i Gd: Rom/m/ereim i Echanger Skibrede No: 77, dat: 30 Julii 1798.
5. Auctions Skiøde til Lensmand Niels Olsen Echnæs paa 18 M/ark Smør og 1 Mæle Malt i Gaarden Biørndal No: 55 i Echanger Skibrede. dat: 27 Martii 1798.
6. Skiøde fra Niels Askieldsen til Ingvold Ingvoldsen paa Huusebygningerne paa Pladsen Hoshovdenæsset i Hosanger Skibrede for den Summa 128 rd, dat: 23 Maij 1798.
7. Vilkaars Contract fra Ingvold Ingvoldsen til Nils Askieldsen angaaende den Sidstes Vilkaar og Huuse værelse paa Pladsen Hoshovdenæsset. dat: 6te Septbr: 1798.
8. Obligation fra Ingvold Ingvoldsen til Mad/me Nelle Tornebye for 150 rd mod 1ste Pante Ret i Huusebygningerne paa Pladsen

1798: 153

Hoshovdenæsset i Hosanger Skibrede. dat: 6te Septbr: 1798.
9. Skiftebrev efter afg: Elling Arnesen Kleven, sluttet 30 Martii 1798, hvorved Boets ejende 10 M/ark Smør og 5 ¾ Kande Malt i Gaarden Grøsvig i Hosanger Skibrede er taget til Indtægt for 20 rd og udlagt til Stervboe Enken Anne Magnes datter Echangerklev.
10. Skiftebrev efter afg: Anne Rasmus datter, hvorved Boets ejende 1 bpd Smør i Gaarden Strøm/m/e No: 92 i Echanger Skibrede er saaledes udlagt: Til Enkemanden Knud Johannessen 12 M/ark Smør Til Sønnen Johannes Knudsen den ældre 3 M/ark Smør for 10 rd, til Sønnen Johannes Knudsen den yngre 6 M/ark [Smør} for 20 rd og Datteren Helga Knuds datter 3 M/ark do: for 10 rd Sluttet 19 Julii 1798.
11. Skiftebrev efter afg: Kari Nils datter yttre Eide af 11te Junii 1798, hvorved Boets ejende 14 3/22 Marker Smør og 7 10/1320 Kander Malt i Gaarden yttre Eide No: 60, samt

1/3 Part eller 8 Marker Smør og 4 Kander Malt i Gaarden nedre Aas No: 20 i Echangers Skibrede, som saaledes er udlagt: til Stervboe Enkemanden Ole Arnesen 10 53/88 M/ark Smør og 5 1429/2640 Kande Malt i yttre Eide, Til Sønnen Johannes Olsen 3 47/88 M/ark Smør og 1720/2640 K: Malt i do: Gaard. Til Sønnen Niels Olsen 5 2/6 M/ark Smør og 2 2/3 Kander Malt i Gaarden nedre Aas og til Datteren Brithe Ols datter 2 4/6 Marker Smør og 1 1/3 Kande Malt i Gaarden nedre Aas.

Da Lensmanden Niels Olsen Echnæs som nærværende tilkiendegav ikke at have indstevnt nogen til dette Ting, og ingen efter Paaraab indfandt sig med meere at i retteføre, blev dette Ting sluttet og ophævet.

Brandt

[Extra Ret 1798 for Lindaas Skibreede]

Aar 1798 den 7de Septbr: blev i Anledning af indkommen Klage fra Kirke Ejeren Capitain Holck over Bonden Ole Hansen Myching for begaaet Indbrud i Myching Kirke afvigte Høst og den med samme fra Amtet under 29de Aug: sidstl: til Sorenskriveren indløbne Ordre om herom at optage Præliminair Forhør, Extra Ret foretaget paa Tingstædet Bernestangen for ved Reisen at komme den Paagieldende med Vidnerne til Hielp, siden disse skal boe 6 á 7 Miile fra Bergens Bye, Alt i Overværelse af Laugrettesmændene: Johannes Olsen og Siur Larsen Bernæs.

Fra Lensmanden for Lindaas Skibrede Lars Larsen Fieldsende blev fremlagt Sorenskriverens Indkaldelses Ordre med Lovlig paategnet Forkyndelse af de beskikkede Varselsmænd.

Klagen, Amtets Ordre og Sorenskriverens Indkaldelse bliver Forhøret vedhæftet.

Efter at Retten havde ventet 2 Timer indfandt sig nu af de indkaldte den Paagieldende Ole Hansen Myching tilligemed Vidnerne Ole Monsen Skouge og Ole Iversen Myching.

Hvorpaa først fremstod Ole Hansen Myching som sagde at være 28 Aar gammel, været 6 Aar gift og har 2de Børn, boer paa Bygselgaarden Myching, Lindaas Præsteboel beneficeret som skylder 1 Pund 3 M/ark Smør, hvorpaa han kan føde 8 á 9 store Kreature. Han blev derpaa for det 1ste tilspurgt. om Deponenten kan nægte for, at have sidstafvigte Høst hemmelig og gandske eene indfunden sig i Mychings Kirke?

1798: 153b

Svar: Deponenten nægter ikke for at have for et Aars Tiid siden nemlig en Dag i Augusti Maaned f: A: gandske eene søgt at kom/m/e ind i Mychings Annex Kirke. 2. Qvæstion: Hvad Tiid Paa Dagen han søgte at komme ind i Kirken? Svar: Det var om Morgenen ved 7 Slæt. 3: Hvor langt det er fra hans Hiem til denne Mychings Kirke? Svar: kun 2de Bøsseskud, da hans Gaard ligger tæt ved Kirken. 4. Paa hvad Maade han kom ind i Kirken? Svar: Paa den Maade at han af Ole Iversen Mychings Kone Marthe, havde Dagen tilforn faaet Nøgelen til Svalen uden for Kirkedøren, som da han var kom/m/en derind fik han ligesom en ond Indskydelse at han havde giort noget urigtigt, hvorpaa han dog end videre kløv op paa Bord Taget i Kirke Svalen, hvorved han kom op paa Lemmen der saae han ned i Kirken og som der var Aabning og en Stige i Kirken der naaede denne Aabning, kom han paa denne Maade ned i Kirken, men ikke før var han kom/m/en paa Kirke Gulvet før han hørte og fornam at Ole Monsen Skouge og Iver Olsen Hodneland lukkede op Kirkedørene og kom ind i Kirken, derover blev Deponenten bange og tænkte at ville skiule sig i en af Kirkestoelene men derudi blev han forekom/m/et siden de saae ham forinden, nemlig paa Kirkegulvet. 5.

Om Deponenten vidste at benævnte Ole Monsen og Iver Olsen ville paa den Tiid komme ind i Kirken, og om han tillige vidste deres Ærinde? Svar: Ney Deponenten vidste ikke dette, men som han just var kom/m/en ind i Kirken saae og kiendte han Ole Monsens Hat at ligge i Kirken hvorved han strax giorde sig denne rigtige Slutning at det var den \han/ søgte efter. 6: I Hvad Hensigt Han havde forlangt den omforklarede Kirke Nøgle, og saaledes som omforklaret var kom/m/et ind i Kirken? Svar: Dagen tilforn havde Deponentens Broder Knud Hansen begravet et Barn ved Kirken, hvorved en Bonde Kone ved Navn Kari Famestad havde i Svalen ved Kirken glemt sin Hat, den hun havde anmodet Deponenten om at skaffe sig, i denne Anledning havde han forlangt Nøgelen til Kirke Svalen, men hans øvrige foretagende angiver han aleene at være en Ond Indskydelse uden \n/ogen Hensigt at ville udøve det allerringeste. 7. Om ikke Kirkens Ornamenter, Bøsse Penge eller andet staar saaledes i Kirken, eller der er at finde, uden at anvende megen Møye til at kunde borttage sam/m/e? Svar: Deponenten veed at det omspurgte staar forvaret i \en/ Kiste i Kirken med Laas for, den Kirkeværgen har Nøglen til, men benægter at hans Hensigt har været at ville deraf tilvendt sig noget. 8: Om han havde nogen Slags Instrumenter ved hvis Hielp han ville have brudt ind i Kirken, hvis den omforklarede Aabning \ikke/ havde været? Sv: Ney Deponenten, havde hverken i Forvejen tænkt paa at komme ind i selve Kirken, mindre ved Magt at ville trængt sig derind, hvorfor han heller ikke havde nogen slags Instrumenter paa sig der kunde formode saadant. 9: Om veed at den Aabning som Deponenten kom ned i Kirken fra Svalen af nu er tilslaaet med

1798: 154

Bræder? Svar: derom veed Deponenten intet, men benægter at have med Magt indbrudt sig i Kirken, da der var Aabning for ham, foruden at flere Bræder der i Nærværelsen var løse. 10. Hvad foretog Ole Monsen og Iver Olsen sig i Henseende Deponenten da de saa uformodentlig traf ham i Kirken. Svar: De omspurgte Mænd foretog sig, eller sagde ikke videre end, om Deponenten var der, og hvorpaa Ole Monsen tog sin forglemte Hat og derpaa gik de alle ud af Kirken. 11. Om da ikke Deponenten bekiendte for disse sin Hensigt, og om han ikke bad dem ej at angive dette hans foretagende? Svar: Jo Deponenten sagde til Ole og Iver ligesom han her har forklaret at det var en ond Indskydelse der var kom/m/en over ham at gaae ned i Kirken, efter at hans Ønske var opnaaet, nemlig at erholde den af Konen Kari Famestad i Kirke Svalen glemte Hat, som disse bemelte Bønder saae Deponenten havde. 12. Om Deponenten ikke oftere har prøvet paa at komme ind i denne Kirke? Svar: Ney saadant benægter Deponenten. 13: Hvordan Deponentens Omstændigheder er, om han er fattig, riig, eller velhavende? Svar: han er saa at sige ingen velholdende Mand, men heller ikke til denne Tiid lid Mangel paa noget til sin og Families Underholdning.

Derefter fremstod

Ole Monsen Skouge 27 Aar gammel, hvilken blev forelagt til Besvarelse: 1ste Qv: Om Vidnet kan erindre sig en Gang i afvigte Høst paa en Ørken dag, at have i Følge med Iver Olsen Hodneland indfunden sig i Myching Kirke? Svar: Jo Vidnet erindrer sig, at have en Ørken dag udi forrige Aar i Augusti Maaned i Følge med Iver Olsen en Morgen tiidlig imellem 6 og 7 slet indfundet sig i Mychings Annex Kirke. 2: Hvad deres Ærende sam/m/e Dag var i Kirken og om de i Forvejen havde erholdt Nøglerne af Kirkeværgeren? Svar: Vidnets Ærinde var aleene at faae tilbage sin i Kirken Dagen forhen i Følge med Kirke Værgeren forglemte Hat, siden han den bemelte Dag tilforn havde i Følge med Kirke Værgeren været inde [i] Kirken at reparere sam/m/e, og havde han sam/m/e Gang af Kirke Værgeren Ole Ellingsen Mychinghellen bekommet *bekom/m/et begge Kirkens Nøgler baade til Svalen og selve Kirke Døren. 3. Om Vidnet ikke samme Gang i Kirken forefandt Ole Hansen Myching, paa hvad Stæd og hvad han da foretog sig? Svar: Jo som Vidnet

havde aabnet Kirke Døren saae han Ole Hansen Myching at staae mit paa Gulvet i Kirken, hvor han ikke foretog sig noget; Vidnet blev ligesom noget bange derover, men erindrer han sig ikke der passerede nogen Samtale imellem dem, da Vidnet strax tog sin forglemte Hat i Kirken og begav sig tilligemed Iver Olsen og Ole Hansen ud af Kirken. 4. Paa hvad Maade denne Ole Hansen var kommen ind i Kirken, og om han var forsynet med nogen Nøgle? Svar: Jo Ole Hansen var forsynet med Nøgle til Kirke Svalen, som Vidnet saae, laae inden i Svalen saasnart han havde lukket den yderste Dør op, og var Ole Hansen ellers kom/m/en ned i Kirken paa den Maade at han hafte gaaet op ad Bord Klædningen paa Loftet og der igiennem en Aabning hvor Stigen i Kirken naaede op til. 5. Hvad denne Ole Hansen foregav ved Vidnets Ankomst? Svar: Han foregav intet

1798: 154b

men forklarede aleene paa Tilspørgende Maaden hvorpaa han var kommen ind i Kirken. 6: Om Vidnet kunde mærke at noget af hvad Kirken tilhørte var den berøvet, eller om Ole Hansen var i Begreb med at tilvende sig noget? Sv: Ney til det omspurgte fornam ikke Vidnet det allerringeste. 7: Om intet af Kirkens Ornamenter eller Fattigbøsse stod saaledes at enten af disse Deele lettelig kunde borttages? Svar: Ney, Fattigbøssen veed Vidnet staar fastslagen paa en stor Stolpe i Kirken, og det øvrige af Værdie er nedlagt i en stor Kiste med Laas for. 8. Saae Vidnet at Ole Hansen tog med sig af Kirken en sort Fruentim/m/er Hat? Svar: Joe af Kirke Svalen tog Ole Hansen med sig en sort Fruentim/m/er Hat som han ikke veed hvem tilhørte, men for hvis Aarsag han sagde at have faaet Nøglen til Kirke Svalen. 9: Om Ole Hansen anmodede Vidnet om, ej til Kirke Værgeren eller andre Vedkommende at angive det han {havde} paa saa usædvanlig Dag og tiid var funden i Kirken? Sv: Ney paa ingen Maade. 10: Om Ole Hansen var forsynet med nogen Slags Instrumenter eller Kniv, hvorved han havde indbrudt sig i Kirken, eller videre kunde giøre Skade? Sv: Ney Vidnet saae ikke noget saadant Slags hos Ole Hansen. 11. Om Vidnet strax anmelte denne Tildragelse til nogen eller til Kirke Værgeren? Sv: Ney Vidnet har ikke angivet dette, men 8te Dage efter spurgte Kirke Værgeren Vidnet om denne Tildragelse, som Vidnet da tilstod, men veed han at Ole Hansen i Forvejen havde selv fortalt dette til Kirke Værgeren. 12: Om Ole Hansen alletiider er ved sine fulde Sandser og Fornuft? Svar: Vidnet har aldrig hørt at Ole Hansen har manglet noget paa sin Fornuft. 13: Om Ole Hansen er en fattig velholdende eller Rig mand? Svar: Ole Hansen er ingen trængende Mand, da han stræber at ernære sig og Familie paa en lovlig Maade. 14: Om Ole Hansen er bekiendt for en god eller ond Mand, og om han tilforn i sin Livs Tiid har udøvet noget strafværdigt, eller nogen Gang været tiltalt for noget? Sv: Vidnet har ikke hørt andet end alt godt om Ole Hansen, følgelig ikke heller veed at han har været tiltalt for noget.

Derefter fremstod som

2det Vidne Ole Iversen Myching 62 Aar gam/m/el, er boende tæt ved Mychings Kirke, hvilken forklarede: at \den eene af/ Nøgelerne til Kirke Svalen er udi Vidnets Forvaring af den Aarsag at naar der kom/m/er Liig til Myching Kirke fra nordre Kandten, bliver sam/m/e udlaant for da at kom/m/e ind i Kirke Svalen hvor der kan ringes med Klokkerne uden at gaae ind i Kirken. Ikke af Vidnet selv men af hans Kone Marte Haldors datter som er 75 Aar gl:, havde Ole Hansen forlangt den benævnte Kirke Sval Nøgle for derfra at *at udtage en forglemt Fruentim/m/er Hat; men om dette er skeed eller ikke er Vidnet

1798: 155

ubekiendt; men Nøglen fik han tilbage sam/m/e Dag som Ole Hansen havde været i Kirken, som ligeledes blev imodtagen af hans Kone og videre vidste Vidnet ikke at forklare, da han ellers til 12te 13de og 14de Qvæstion var gandske Overensstem/m/ende med første Vidne.

Efter Paaraab mødte ikke flere af de indstevnte, men tilkiendegav den Paagieldende Ole Hansen Myching: at som han ikke har haft nogen ond Hensigt med hvad han er anklaget for, ligesom det nu er over Aar siden, og Kirke Ejeren Capitain Holk for længst i Vidners Overværelse har tilgivet ham denne Forseelse, saa fatter han ikke hvorfore han nu med flere er bleven forhørt, der falder dem alle samtlige tungt baade for de lange Reiser og siden det er midt i Aandens eller Høstens Tiid.

De mødende 2de Vidner fordrede Betaling for 2de Dages Forsøm/m/else og Reiser i denne for dem Kostbare Tiid, lige det samme fordrede de 2de i Retten værende Vidner og Laugrettesmænd.

Endelig bad den Paagieldende Ole Hansen at denne hans Sags videre Frem/m/e maatte blive udsadt i nogle Uger, baade for det er Høstens Tiid, hvor han med de flere ved Forsøm/m/else ville lide formeget i deres Huuslige Forfatning, som fordie hans Kone venter sig hver Dag at komme i Barsel Seng.

Afsagt:

Denne Extra Ret udsættes til Mandagen den 24de Septbr: om Formiddagen Klokken 8 Slæt at continuere udi Sorenskriverens Huus i Bergen, til hvilken Tiid Lensmanden Lars Larsen Fieldsende haver at indkalde det ind varslede men udeblevne Vidne Iver Olsen Hodneland og Konen Kari Famestad, samt Paagieldende Ole Hansen Myching

Brandt

[Extra Ret 1798]

Aar 1798 den 10de Septbr: blev Extra Ret nedsadt i Sorenskriverens Huus i Overværelse af de 4de {Vitterligheds} eedsorne Laugrettesmænd Jens Iversen Møllendal, Niels Iversen Fløen, Anfind Olsen og Ole Syvertsen af Store Sandvigen.

Fogden Unmack mødte og producerede skriftl: Stevning af 7de dennes med paategnet Forkyndelse udi Sagen paa Justitiens Vegne mod Hatle Torbiørnsen, i Anledning af Stifts Over Rettens afsagde Kiendelse under 3die s: M:, ved den dertil indstevnte Hiemtings Dom af 6te f: M:, hvorefter denne Dom er hiemvist paa Dom/m/eren Hr: Ober Auditeur og Sorenskriver *Brandt (Brandts) Bekostning, for herefter ved {de der} de deri benævnte Vidner at erholde nøyere Oplysning i Sagen, samt efter Beskaffenhed i Følge deraf at nedlægge end yderligere Paastand, eller og at forblive ved den første. Fogden producerede dernæst Stifts Ober Rettens Kiendelse med Amtets derpaa tegnede Actions og Defensions Ordre af 4de d: M: Til de indstevnte Vidner fremlagde han skriftlige Qvæstioner af Dags Dato.

Procurator Sønderborg var nærværende, for som Defensor at opagte hvad han kan tilkom/m/e, og for Resten ikke kunde indlade sig i noget som der uden for kunne versere.

Forinden videre passerer reserverede Sorenskriveren

1798: 155b

sin Anke over den fremlagde Stifts Rets Kiendelse, for saavidt den uforskyldt udmærker ham, da han troede at have efterkommet alt hvad ham som Dom/m/er tilkom/m/er, som er at svare til en redelig Behandling af hvad Sagens Parter forlanger, og sin derpaa grundede Dom; at gaae videre troede Sorenskriveren, efter denne Sags Dato til denne Tiid, at være uden for hans Officium.

Af 2det Grenadeer Companie, møtte Lieutenant v: Besmann, som fremstillede de 3de Grenaderer, som den 19de Junii sidstl: paa Forlangende af Politiemæsteren Raadmand Olsen arresterede den Paagieldende Hatle Torbiørnsen.

Arrestanten Hatle Torbiørnsen var løs og ledig for Retten tilstæde.

Af de mødende Grenaderer fremstod først

Hans Monsen Ramsøe der aflagde Lovens Eed og svarede til Actors 1ste fremlagde skriftlige Qvæstion: at han ikke kiender ham videre, end at han kan skille ham fra en anden. Til 2den Qvæst: Vidnet ansaae Hatle Torbiørnsen den omspurgte Dag, da han førte ham fra Bogtrykker Dahls Enke i den Militaire Arrest som en Mand der manglede paa Fornuftens Brug, da han under Bortførelsen brugte adskillige Fagter bestaaende af Træk paa Skulderne, rystede med Hænder og Hoved, samt klippede med Øynene, samt standsede imellem med Fødderne og saae Vidnet tilligemed de øvrige af Vagten i Øynene. Til 3die Qvæstion: Svar: ikke videre end da de tog Ham spurgte han efter sin Øx, som Vidnet saae at staae uden for Mad:me Dahls Dør; og hvilken, for at tilfredsstille ham, sagde at \Hand/ skulle faae \den/, og hvorpaa Hatle Torbiørnsen ogsaa gav sig til Roelighed, men hvilket dog ikke skeede. Til 4de Qvæstion: Sv: Nej ikke videre end han har hørt saadant sige. Til 5te Qv: Sv: Ney om det omspurgte er Vidnet ubekiendt; ej heller er han bekiendt at han har levet i nogen Ueenighed med sin Kone eller andre Mennesker, hvorved 6te Qvæstion er besvaret. Til 7de Qv: Sv: Ney Vidnet har ikke hørt ham klage sig for ham eller andre over noget, da alt hvad denne Hatle efter at han den omspurgte Dag var arresteret talede om, var for det meste sagte ved sig selv og for Vidnet uforstaaelig.

Vidnet blev derpaa dimiteret da hverken Actor eller Defensor havde ham videre at tilspørge.

Derpaa fremstod

Grenadeer Esaias Jonsen Dale som efter at han havde aflagt Lovens Eed svarede til 1ste Qvæstion: At han aldrig har seet den paagieldende Hatle Torbiørnsen *for (før) den 19de Junii sidstl: han blev anmodet at bringe ham fra Mad:me Dahls Huus i Arrest. Til 2, 3, 4 5, 6 og 7de Qvæstion var *Vidnet (Vidnets) Ord til andet overensstemmende med sidste Vidne efter at hver Qvæstion i sær var ham betydet; hvorpaa han blev dimiteret.

Endelig fremstod den

3die Grenadeer Niels Andersen Schiørsand,

1798: 156

som ligeledes aflagde Lovens Eed og svarede fra 1ste til 7de Qvæstion gandske overensstem/m/ende med sidste Vidne, efter at sam/m/e var ham Separat betydet; hvorpaa han blev dimiteret.

Derpaa fremstod

Regiments Smeden Erich Larsen Svaarstøe som efter at han sagde sig at være \Forklaringen og Formaningen over/ Lovens Eed bekiendt, aflagde han samme paa Lovlig Maade, og dernest svarede til Actors Fremlagde 1ste skriftl: Qvæstion; Jo han har i nogle Aar kiendt Hatle Torbiørnsen, da han som Møller end ogsaa har malet for ham. Til 2den Qvæstion: Hatle Torbiørnsen har 2de Gange været hos Vidnet for at lade sig Aarelade, den første Gang var Mandagen den 18de Junii om Morgenen Klokken 4, da han kom til ham i Følge med Wossen Lars Andersen Houg; Vidnet som paa den Tiid enda ikke var opstaaet, lod dem ved sin Kone indlukke, og forefandt Vidnet samme Gang denne Hatle baade af sine Talemaader, dem Vidnet lidet forstod af, da han for det meste talede under sig selv, som af Geberder, for at være Afsindig. Saavel Hatle selv som hans Medfølger forlangte og hilsede fra Hatles Kone om at *Halle maatte/ blive aareladt, hvilket Vidnet ogsaa tienede ham udi; Efter at dette var skeed forblev de begge hos Vidnet, imod 2 Tiimer, hvor han befandt sig gandske roelig, men derefter forlangte han en Sopken dansk Brændeviin som han tilligemed

Lars Houg fik, hver sin, som da Vidnet hverken for denne eller Aareladningen ville have Betaling paanød han Vidnet en stor Sølv Penge af circa 10 mrk Værdie som Vidnet modtog, men siden har tilbageleveret Hatles ældste Søn. Fra Vidnets Huus fornam han at Hatle derefter begav sig lige over Gaden til Politimæsterens Huus, hvor han hørte ham at banke paa, men om han kom ind veed Vidnet ikke. Siden fornam ikke Vidnet noget til Hatle Torbiørnsen før Dagen derefter den 19de Junii, da han atter i Følge med Lars Houg om Morgenen Klokken 6 kom ind til Vidnet og paa nye forlangte at blive Aareladt. Vidnet forefandt ham den Gang lige som Dagen tilforn, hverken bedre eller verre, og kan han ikke erindre at have den Dag forstaaet andet som han talede ved sig selv, uden at han udlod sig med at ville Gaae ind til Stiftamtmanden Kammerherre Hauch for at faae sine Ejendeele sadt til Auction. Han nemlig Hatle blev derpaa aareladt, nemlig paa Foden siden Aareladningen Dagen tilforn var skeed paa Armen. Circa 1 Times Tiid forblev Hatle Torbiørnsen den Dag hos Vidnet neml: til Lars Houg som hafde veret ude i Byen et Ærinde kom tilbage, Sam/m/e gang nød Hatle Torb: intet andet end en skaal sød melk og et støkke smøred Brød hos Vidnet {hvor} som Vidnet syntes var vel siden Hand merkede Hand ej hafde før nødt noget. hverken før Aareladningen eller andet blev givet eller forlangt noget, og saavidt Vidnet merkede gik Hatle tilligemed Lars Houg da tilbage til deres huus paa landet og dette var siste gang Vidnet saa Ham. 3die Qvæstion besvaret ved 2den Qvæstion. 4de Qvæst: Svar: Ney hverken 1ste eller anden Gang var Hatle eller Lars Houg, da de kom ind til Vidnet beskiænkede

1798: 156b

Det øvrige af Qvæstionen er bevaret ved 2den Qvæstion. Til 5te Sv: Jo det omspurgte er Vidnet bekiendt skal være passeret for en 3 Aars Tiid siden, da Hatle i sit eget Huus var fængslet med Jern. Til 6. Qv: Sv: Ney det omspurgte er Vidnet aldeeles uvidende om. Til 7de Ney hverken i hans sunde eller seenere syge Dage har Mølleren Hatle beklaget sig for Vidnet over noget. Til 8de Qv: Ney Vidnet har aldrig hørt eller er bekiendt at Hatle Torbiørnsen skulle være hengiven til Drukkenskab.

Vidnet blev derpaa dimiteret.

Endelig fremstod ogsaa

Drengen Hans Olsen 24 Aar gl: i Tieneste hos Bonden Elias Kalvedalen, hvilken blev formanet til Sandheds Udsigende, Eedens Forklaring ham betydet, {og} \Forelæst/ den han aflagde, og derpaa forklaredes til Actors fremlagde 1ste Qvæstion: Joe Vidnet har kiendt Hatle Torbiørnsen i mange Aar. Til 2den Qvæstion: I Anledning af at Vidnet den omspurgte Dag, var i Arbeide hos Hatle Torbiørnsen og han gik ind i Stuen ved Møllen for at hente nogle Spiger, sagde Hatles Kone til Vidnet at han maatte søge at forfølge hendes Mand, som nyelig var gaaet ud nemlig nord efter til Kalfaret, uden at han kunde mærke Hun var i nogen Angest for ham: dette giorde Vidnet hvor han paa Vejen antraf Mølleren Michel Johannessen som tillige fulgte med Vidnet, uden han kan erindre enten Michel Johannessen sagde noget til ham eller ikke; men efter at de havde fulgtes noget fornam de Hatle i Forvejen, som havde en Æske med et rødt Tørklæde under Trøyen; de begav sig derpaa til ham, men antraf ham ikke før tæt ved Kalfaret hvor han sad paa en Benk. Mølleren Michel Johannessen talede først til ham, for i Tanke at faae Hatle Hiem til sit Huus, og bad ham gaae ind paa Kalfaret for at faae sig et Kruus Øll, der og skeede, og blev uddrukket af dem alle 3de, uden at blive betalt. Hatle Torbiørnsen talede intet som Vidnet kan erindre sig, men han var ikke villig at følge tilbage, men i den Stæd begav han sig til Byen, hvor han Undervejs hørte af Mølleren Michel at Hatles Agt var at gaae ind til Hr: Tuchsen, hvilket ogsaa skeede, og fulgte Vidnet med, men blev tilligemed Mølleren Michel Johannessen og Lars Houg, som var hos Hatle før Vidnet kom til ham paa Kalfaret, i Præstens Forstue medens Hatle var inde i Stuen og talede med Præsten Hr: Tuchsen. Efter at Hatle imod en Times Tiid havde været inde hos Præsten Hr:

Tuchsen, fulgte Præsten ham ud, og sagde til Vidnet og de øvrige, at de Dagen efter skulle lade ham viide hvorledes Hatle befandt sig. Derpaa begav de sig paa Vejen Hiem, hvor Hatle aleene engang undervejs nævnede det Navn Skolemester, som Vidnet ikke forstod hvad skulle betyde; ligesom Hatle, var inde i Svalen i Stiftamtskriverens

1798: 157

Huus og ville have været derinde, som blev afværget, men derimod var de inde paa Kalfaret hvor der blev drukket 2de Kruus Øll, men hvoraf Hatle drak det mindste, derefter fulgte Mølleren Michel og Lars Houg kun med til Fløen, hvor de forlod Hatle og Vidnet, men Vidnet blev derimod med Hatle til sit Huus. Paa Vejen dertil spurgte Hatle Vidnet engang, hvordan han troede det blev med ham, og da Vidnet trøstede ham med at det vel ville gaae over, lod han som han tvilede derom, men sagde Vidnet, at han skulle søge at faae sig noget at spise tilligemed en Drik Vand samt at hvile sig, ville dette formodentlig hielpe. Efter at de var kom/m/en ind i Stuen fik Hatle og Vidnet noget at spise, hvor Hatle tillige drak noget Vand, og derefter gik op paa Loftet hvor han lagde sig til Hvile. Da dette var passeret kunde Klokken om Mandags Eftermiddag være imellem 5 og 6 Slæt, og gik Vidnet derefter til sit Arbeide i Møllen; men en Tiimes Tiid derefter kom Hatle eene ned i Møllen hvor Vidnet arbeidede men talede intet, hvorpaa Vidnet sagde han havde giort sit Arbeide saa godt han kunne; hvorpaa Hatle sagde at nu var der Tiid at gaae fra Arbeide den Dag, hvorpaa han fulgte Hatle Hiem i sit Huus, og da tilligemed ham fik sin Aftens Mad, som Konen fremsatte. Meget stille og uden at tale noget var Hatle samme Gang og efter at han havde spist kyssede han sin Kone paa det kierligste, derefter begav Vidnet sig Hiem til Kalvedalen, og som han ikke Dagen efter skulle være i Arbeide hos Hatle, har han ikke seet ham før i Dag. Til 3die Qvæstion: Svar: Ney der blev ikke paa den omforklarede Vey, nogenstæds drukket Brændeviin. Til 4de Qvæstion: Sv: Vidnet ansaae ham som en Mand der ikke var rigtig klog. Til 5te Qv: Sv: Jo det omspurgte har Vidnet hørt. Til 6te Qv: Ney det omspurgte har Vidnet ikke hørt eller er noget bekiendt. Til 7de Qv: Ney Vidnet har aldrig hørt nogen slags Anke af ham, men været imod Vidnet meget omgiengelig og Snild. Endelig forklarede Vidnet paa Tilspørgende: at den Æske med et rødt Tørklæde om hvorudi han ikke veed hvori bestod, eller der om talede noget, som Hatle bragte med til Hr: Tuchsen, blev formodentlig der tilbage, da han ikke, bragte den med fra Hr: Tuchsens Huus.

Derpaa fremstod

Lars Andersen Houg, som blev formanet til Sandheds Udsigende, og derpaa svarede til Actors 1ste Qvæst: Ikke meere end 3de Dage før Hatle Torbiørnsen begik den af ham udøvede Misgierning, som var Fredag, Løverdag Søndag og Mandag. Til 2den Qvæst: Svar: Ney Vidnet har ikke mærket

1798: 157b

nogen Ueenighed imellem Hatle og hans Kone ej heller hørt ham føre nogen Anke over andet, end om det skulle være om Søndagen da han hørte Hatle ligesom grublede paa at være i Gield og derfore talede om til Vidnet at ville have sine Ejendeele taxeret for derpaa at faae Penge i sam/m/e for at faae Klareret sine Stifbørn fra sig. Til 3die Qvæstion: Den ommeldte Søndag var den første Gang han fornam at Hatle yttrede nogen slags Grublen, hvilken Vidnet Dagen efter sagde til Hatles Kone med Sigende, at hun derover skulle i Tiide søge at faae ham i Sikkerhed, men hvortil hun svarede: at hun haabede at denne begyndte Sinds Svaghed vel gik over. Til 4de Qvæstion: Sv: Dette skeede Søndag Aften, ved den Lejlighed at Vidnet troer Hatle tog feil af Vinduet i Stuen i Stæden for Døren, hvorved en Rude gik i Stykker, men hørte ikke Hatle at Konen bad Vidnet derom, og var den Gang ikke flere

tilstæde i Stuen end Vidnet Hatle og Konen. Til 5te Qv: Sv: Begge Gange som Vidnet fra Hatles Hiem gik med ham til Regiments Smeden, blev han derom anmodet af Hatles Kone, og passerede begge Gange saaledes som af Regiments Smeden i Dag er forklaret men saavidt Vidnet begge Gange kunde formærke var det synlig at han var uroelig i sit Sind. Den første Gang da Hatle bankede paa Politiemesterens Port kom han ikke ind formedelst det var for tiidlig om Morgenen, og den 2den Dag da Vidnet var borte et Ærinde medens Hatle end da blev tilbage hos Regiments Smeden, var dette ærende hos Præsten Hr: Tuchsen, hvor han ikke traf Præsten selv, men hans Kone, som han talede ved og bad at hendes Mand ville sørge for der blev sørget for Hatles Sikkerhed, siden han syntes hans Svaghed tog til, hvilket Præstens Kone vel lovede, men var dog selv af den Formeening at hun ikke troede det havde noget paa sig. Derfra gik Vidnet da Klokken ongefær kunde være 7 Slæt om Morgenen fra Præsten Tuchsen tilbage til Regiments Smeden og derfra i Følge med Hatle Hiem i hans Huus, og ikke forlod ham før Klokken kunde være mod 10 Slæt om Formiddagen, da Vidnet gik til hvile og sov til om Eftermiddagen Klokken Halv 3 hvor den af Hatle begaaede Misgiærning da var udøvet. Til 6te Qvæst: Ney Vidnet veed ikke at have seet Hatle \druken/ i disse Dage han har arbeidet hos ham, skiønt det forekom ham som han fattedes noget i saa Henseende den omforklarede Søndag Aften, men om saa var, maae det have været af Øll, da han ikke saae ham den Dag at Drikke Brændeviin. Til 7de Qvæst: Svar: Joe efter Vidnets Skiønende syntes Vidnet at Hatle fra den

1798: 158

omforklarede Søndag Aften, af og til manglede paa sine Sandser. Til 8de Qvæst: Sv: Vidnet fik ved Stif Sønnen Erich Anmodning fra Hatles Kone Mandag Eftermiddag som Vidnet stod paa Arbeide i Møllen, om at have et Øye med hendes Mand, og som Hatle samme Gang var paa Vejen til Kalfaret, kom Vidnet efter ham forinden ved Fløen men strax efter kom Drengen Hans Olsen og Mølleren Michel til Vidnet og Hatle, og da passerede Ord til Andet ligesom Vidnet Hans Olsen har forklaret. Ligesom Vidnet fulgte med tilbage fra Byen, men forlod han tilligemed Mølleren Michel, Hatle ved Fløen, dog kom han seenere til ham om Aftenen og blev da hos Hatle til han var kommen i Seng og Roelighed. Til 9de Qv: Ney hverken paa Kalfaret i Byen eller Hiemme i Hatles Huus blev der af Hatle, Vidnet, Drengen Hans Olsen eller Mølleren Michel, drukket Brændeviin. Til 10de Qv: Vidnet ansaae Hatle den Gang som tilforn at have Mangel paa sine Sandser. Til 11te Qvæst: Vidnet som i den omspurgte Tirsdag Nat ikke var i sin Seng, og havde ikke Søvn paa sine Øyen, syntes at han da var gandske roelig, saasom han ikke var oppe den heele Nat, men efter at Vidnet om Morgenen søgte Roelighed kom Hatle til ham, og bad ham, at slaae et Stykke Græs paa Marken, som Vidnet ogsaa giorde, men kort efter var det at Hatle som omforklaret begav sig til Byen for Anden Gang at blive Aareladt af Regiments Smeden, og hvor da saaledes \passerede/ som Vidnet tilforn har givet Forklaring om. Til 12te Qv: Svar: Siden Vidnet tilligemed {Vidne} Hatle begge er fød paa Woss, har han kiendt ham for en 16 Aar siden og veed at han da udi en Sygdom var berøvet Fornuftens Brug, men om han den Gang derfor blev taget i Forvaring, derom er Vidnet ubekiendt.

Efter at dette Vidne nu i Dag havde aflagt denne Forklaring blev saavel samme som den forrige af ham under 20de Julii sidstl: aflagte Vidnesbyrd oplæst og betydet, og da Vidnet igientog samme som Sandfærdig beedigede han begge Deele paa lovlig Maade, og blev dimiteret.

Fogden fremlagde Bogtrykker og Brygger Dahls Enkes skriftlige Vidnesbyrd i denne Sag, da hun formedelst Svaghed ikke selv kan møde for Retten hvortil hun var indstevnet. Ligeledes og en skriftlig Eed og Forklaring fra Hr: Tuchsen Sogne Præst til Hospitalet og Aarestads Meenighed, der og i Dag var indkaldet, men formedelst andre Embeds Forretninger ikke

kunde møde. De ligeledes i Dag indkaldte Naboer der alle mødte undtagen Jacob Giese og Arne Arnesen, for at kunde beedige deres forhen under Sagen aflagde Forklaring, om samme havde været anseet nødvendig, frafaldt Actor, da han troede Sagen tilstrækkelig nu

1798: 158b

var oplyst imod den Tiltalte. End videre fremlagde Actor en Skrivelse fra Hr: General Major og Commendant von Moht af 8de d: M:, hvori fremsendes Attest fra den Officeer som den 19de Junii sidstl: havde Vagt paa Bergenhuus Slot, samt den Officeer og *og Under Officeer samme Dag havde Vagt ved Stads Vagten, der viiser udi hvad Tilstand de Ansaae Hatle Torbiørnsen den ommeldte Dag; og Endelig fremlagde han end videre Hr: Justitz Raad og Stads Physicus Buchners Attest af 7de d: M: der forklarer i hvad Tilstand et Afsindig Menneske kan forefindes paa en kort Tiid m: v:

Af de ellers til i Dag indkaldte nemlig Ole Monsen Grynmøllen, Michel Johannesen Renden, Mølleren Jens Kronstad, Simon Monsen og Pagteren Jonas Jacobsen, møtte og igientog deres tilforn i denne Sag aflagde Forklaring med Declaration at de ikke viide videre *en (end) allerede opgivet er til Oplysning i denne Sag.

Den Paagieldende Hatle Torbiørnsen som fremdeeles havde været overværende og befunden sig i en meget stille og roelig Forfatning, havde paa Rettens Tilspørgende ikke andet at forklare end tilforn; han beklagede sin tunge Skiæbne, og fortrød Høyligen hans udøvede misgiærning, hvortil intet andet end hans uroelige Sinds Forfatning har været Aarsag udi. Under denne Forklaring erindrede han meget sin Kone, som han meget sørgede over, da aleene Kierlighed til hende og Børnene har foraarsaget ham for strængt Arbeide til fælles Underholdning, der har haft for megen Indflydelse paa hans Sinds Forfatning og svage Kræfter.

Fogden der ved de i Dag førte Vidner og øvrige fremlagde Attester \ej/ befandt noget hvorved den i Sagen forhen nedlagde Paastand kunde forandres, vedblev han sam/m/e og tillige fremlagde den forhen udstæde Hiemtings Act til videre Følge og Afsændelse til Amtet med det nu passerede; og saaledes indlod Sagen under Dom eller Kiendelse.

Defensor som behøvede Communication til nærmere overVejende af Vidnernes Forklaring tilligemed det nu indkomne, og for at føre det fornødne som Sagens Situation nu kan udkræve fra hans Siide, i Anledning at han har flere befalede Affaires, begiærede Sagens Anstand 10 a 12 Dage.

Afsagt:

Sagen udsættes efter Forlangende til i Dag 8 Dage den 17de Septbr: om Formiddagen Kl: 10 Slæt i Sorenskriverens Huus

og blev nu *Halle Torbiørensen ved Vagt tilbagebragt paa Bergens Sygehuus

Saal: passeret bekrefter Brandt

1798: 159

[Extra Ret 1798]

Aar 1798 den 17de September blev Extra Retten igien sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af Laugrettes mændene Jens Iversen Møllendal, Niels Iversen Fløen, Ole Siversen og Anfind Olsen af Store Sandvigen.

Arrestanten Hatle Torbiørnsen var løs og ledig ved Retten tilstæde.

Actor Fogden Unmack, der ved denne Sags Foretagelse havde overvejet, at der efter de førte Vidner skulle afsiges Dom, og som ved Hoved Stevningen ikke saa aldeeles udtrykkelig var

benævnt, havde derfor ved Continuations Stevning ladet indkalde den Paagieldende Hatle Torbiørnsen til Dom at modtage, og fremlagde han denne Stevning med Forkyndelses Paategning af 14de dennes, saavelsom et skriftl: Indlæg af Dags Dato, hvorved han fra sin Side indlod Sagen Dom, under Reservation om noget fra Defensors Side skulle indkomme, som til Sagens Oplysning maatte besvares.

Defensor indstillede at der var intet i Sagen ved alle de mange førte Vidner udkommet, som kan caractericere Hatle Torbiørnsens begangne for at være skeed paa anden Maade end i Daarskab og Sinds Forvirrelse, og da Loven i dette Tilfælde har bestemt Straffen, ligesom Menneskeligheds og Naturens Love dermed overenskommer, saa indstillede han den Tiltalte at frikiendes for anden Straf og Livs Forbrydelse, og derimod at blive under sikker Bevaring for videre Følger af den Tiltaltes Daarskab.

Dommeren forelæste derpaa Hatle Torbiørnsen de 2de sidste Rettes Dag indleverede skriftlige Vidnesbyrd fra Bogtrykker og Brygger Dahls Enke og Præsten Hr: Tuchsen med Tilspørgende: Om han kunde erindre saaledes at være passeret som af dem er forklaret, men hvortil han svarede at han ikke kan erindre sig noget af alt det omforklarede undtagen at han nok syntes at have været inde hos Præsten Hr: Tuchsen, men at da er passeret og talt hvad han nu af Vidnesbyrdet er forelæst, siger han umuelig at kan erindre sig.

Derefter tilspurgte Dom/m/eren ham for det 1ste Om han ikke nu ved nøyere Eftertanke kan erindre sig sin Forfatning en eller flere Dage førend hand begik Mord paa sin Kone og beskadigede flere Personer? Svar: Ney ikke videre end han veed han fik ingen Roelighed nogenstæds, hvorfor han gik i saadan Uroelighed og slang fra et Stæd til et andet. 2. Qv: Om han kan erindre sig at være 2de Gange Aareladt af Regiments Smeden om han derved syntes at finde nogen Lindring? Svar: Det er alt hvad han kan erindre sig nu ved megen Eftertanke at han af Regiments Smeden er bleven 2de Gange Aareladt først paa Armen og siden paa Foden, og hvorved han og syntes at have nogen Lettelse. 3. Om han kan erindre sig den første Gang han blev aareladt at have fra Regiments Smeden gaaet hen til Politimæster Olsens Huus og banket

1798: 159b

paa, samt hvad hans Hensigt dermed var? Svar: Jo han synes nok at kan erindre saadant, da han ville have talt med ham angaaende Møllebruget, men talede han ikke med nogen? 4: Om han kiender Drengen Ole Iversen som han har beskadiget tilligemed Fløtmanden Mons Olsen, og om disse havde giort ham noget \imod/ Svar: Af Anseelse kiender han nu Fløtmanden Mons Olsen, men den Gang han skal have overfaldet ham kiendte han ham ikke, men Drengen Ole Iversen veed han ikke hvem er, og har ingen af dem giort ham det allerringeste imod. 5: Hvorfor han i denne sin Galenskab indfandt sig i Stiftamtmandens Huus? Svar: For med ham at ville talt angaaende sit Møllebrug, skiønt han hverken forhen har søgt saadan Lejlighed, eller nogen Tiid før været inde i hans Huus, og derover undres nu selv derover at han fandt derind.

Hverken Actor eller Defensor havde videre at erindre, men indlod Sagen under Dom.

Udi denne Sag skal end nu i Dag af Dommeren og Meddomsmænd blive ventileret om Doms Afsigelse, men forinden fandt Dom/m/eren sig beføyet i Følge sin forhen tagne Reservation og paa Grund af Forordningen af 3de Junii 1796, 35 § at anmærke, det han troede denne Sag, uden de seenere paalagde Undersøgelser var moden til Paakiendelse. Dommeren har ikke nægtet enten Actor eller Defensor noget af hvad de har forlangt til Sagens Oplysning men selv biedraget efter sin Evne at opfylde saavidt nødvendiggiøres til Sagens Undersøgelse, det er ham derfore tungt at taale Hiemvisning paa sin Bekostning. Han kan hverken i dette eller andre Tilfælde indsee Stifts Over Rettens Formeeninger, ej heller kan han betage dem disse, men at han af Mangel paa denne Indsigt skal straffes med Hiemvisning og nye paadømme

hvor et afhørt men ubeediget Vidne ej kunde kræve videre end Udsættelse, saa haard troede han ikke Forordningen af 3 Junii 1796 bør fortolkes, saa meget meere som 2de Overensstem/m/ende Vidner er antaget for fuldkommen juridisk Sandhed og nøyagtig Beviis og Forordningen af 1 Maij 1782 i 4 § ikke heller ynder overflødig Vidneførelse. At anføre videre var at fornærme den oplyste Mand, som formodentlig i Tiiden vil tale min Sag, men haaber allernaadigst Friefindelse.

Derefter blev Sagen med sine Beviiser af Dom/m/eren og Meddomsmænd paa nye overvejet, og overens-

1798: 160

stemmende afsagt saadan

Dom:

Af hvad der udi denne Sag saavel forhen er oplyst som nu seenere igientaget, vil det \befindes at/ være beviist det Mølleren Hatle Torbiørnsen allerede for mange Aar tilforn af og til har viist sig uroelig i Hovedet, og hvorfor han i særdeeleshed en gang har været fængslet i sit eget Huus. Denne Galenskab var udi afvigte Junii Maaned igien begyndt, men enda ikke stegen til saadan Grad at noget Onde kunde være at befrygte, ikke destomindre er det ham pludselig paakom/m/en hvor Drab og Beskadigelse af ham er udøvet. Ved at betragte Hatle Torbiørnsens uroelige Sinds Forfatning før disse Gierninger skeede, og den Afsindighed han seenere er befunden udi, kan ikke annerledes sluttes end han i høy Grad har været berøvet Fornuftens Brug i de Øyeblik han begik Handlingen, og er det mueligt at herom kan formodes Tvil, hvor ingen Vidner i de Øyeblik har været tilstæde, bliver det en Regel at in criminalibus in Dubio, semper observator interprætatio Favorabilis. Vel forklarer endeel *at (af) de til Doms Lidelse indstevnte Naboer, at Hatle Torbiørnsen efter deres Skiønnende ikke forekom dem at fattes noget, men paa hvis Udsigende de som Parter ikke kan være at reflectere, saa meget meere som ikke *mindske (mindte?) Skin af Mistanke gives til nogen Forestillelse i Sagen, hvorved han som grov Forbryder skulle i saa Fald undgaae Lovens Retfærdighed og den fortiente Straf, da alle giver ham det beste Vidnesbyrd som den der ikke har haft Had til noget Menneske eller nogen til ham.

Efter saadanne Omstændigheder kunde Dommeren og Meddomsmænd ikke kiende og dømme annerledes end tilforn under 6te Augusti sidstleden, hvis Straf, Bøder og Omkostninger herved igientages med Tillæg af 16 rd til den beskadigede Dreng Ole Iversen, som en billig Erstatning for de lidte Smerter, Tab og af Drengens Fader hafte Omkostninger, som tilligemed de øvrige udredes af hans Boe, og som Efterkom/m/es efter den Orden og Tiid som de Kongl: Anordninger foreskriver.

Til Slutning attesteres: at ingen Forsøm/m/else i nærværende Sags seenere Sagførelse og Behandling er skeed, men at samme ansees at være lovlig og forsvarlig.

1798: 160b

Efter at denne Dom var oplæst declarerede Paagieldende Hatle Torbiørnsen, at han med samme var fornøyet, da han ikke kunde vente den bedre, men haabede dog med Tiiden at komme i sin Frihed, saafremt han ikke af Tvang skal forkorte sine Dage, som den der har været vandt til Virksomhed og Arbeide. I øvrigt tilkiendegav han at føle en Hiertens Fortrydelse over hvad han har begaaet i megen høy Grad efter at han nu har faaet sin Fornuft, og at hans Børn Vel nu som før ligger ham paa Hierte.

Arrestanten blev derpaa tilbagebragt i sin Arrest.

Brandt

[Udsættelses Ting 1798 for Schiolds Skibrede]

Aar 1798 den 17de Septbr: blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holdet Udsættelses Ting for Schiolds Skibrede i Nærværelse af samme Laugrette som forhen i Dag har betient Retten, og blev da udi Sagen anlagt af Hans Falch Greger contra Niels Andersen Unneland med flere afsagt saadan

Dom:

Ej alleene er Gielden fuldkommen beviist med 2de overensstemmende Vidner som har hørt Hoved Debitor Nils Andersen Unneland tilstaae at den af Citanten opgiorte Regning hvorefter han fik til gode 187 Rdr var rigtig, men end og at Niels Hansen og Elling Halvorsen Unneland har forpligtet sig som Cautionist og Selvskyldner at betale samme. Paa den af Citanten til de Indstevnte udstyrede Beskikkelse har vel Niels Hansen Unneland benægtet Forpligtelsen /: skiønt han skal have været den som just efter Forpligtelsen til Afdrag har betalt 80 rd :/ men som denne Benegtelse ikke under Sagen har været Geleidet med mindste Beviis, og mindelig Afgiørelse ved Forligelses Commissionen har været forgieves, saa kan ikke paa denne Benægtelse blive mindste at reflectere, da den ikke seenere er igientaget, men samtlige Indstevnte bliver at tilpligte Opfyldelsen af deres indgaaede Løfte;

hvorfor hermed Kiendes for Ret: At saavel Hoved Debitor Nils Andersen Unneland, som de for ham indgaaede Cautionistere og Selvskyldnere Niels Hansen og Elling Halvorsen Unneland bør en for alle og alle for en betale Citanten Hans Falch Greger de paastevnte og til Rest værende 107 rd, med Renter fra Stevningens Dato den 16de Augusti sidstl: til Betaling skeer, og udi denne Processes Omkostninger 6 rd, som alt opfyldes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Lovlig Adfærd.

Saaledes i Dag at vere passeret Vedgaar Brandt

1798: 161

Aar 1798 Fredagen den 21de Septbr: indløb mig fra Hr: Stadt hauptmand og Capitain Christopher Kahrs en Vexel udstæd af Aaron Peterson dat: Dublin 25. Aug: 1798 stor L: (Pund) 100 – 0 – 0 B Sterl: - at betales af Hr: Hans Falk Greger med begier hos sistmelte at protestere sam/m/e for non acceptation og Betaling.

Sam/m/e dato indfandt jeg mig qua (= i egenskap av, som) Notarius Publicus paa Landet hvor bemelte Greger er boende i Følge med mit Notarial Vidne Hans Lohrman og foreviste Ham original Vexelen der er saa lydende:

Dublin 25de Aug: 1798

Ex L: 100 – 0 – 0 B Sterl:

Twenty one Days …(?) pay this my first of Exchange, Second net Paid, to the order of Cap: Mich: Westergose One Hundred Pound Best Sterl: Value in Acd w:el charge to vithout further adress.

Aaron Peterson

Hr: Hans Falk Greger Exge
Bergen in No (Norge)

For mig at betale til Hr: Jeppe Pretorius
efter ordre
Michael Westergaard
Prætorius

Derpaa forlangte jeg sam/m/es Acceptation til udbetaling ved Forfalds Tiiden eller i mangel deraf at protestere mod al den skade og ulovlighed som udstæderen og I hændehaveren foraarsages.

Bemelte Hr: Greger afgav mig derpaa saadant Svar: at den Ham i Dag ved Notarius præsenterede Vexel stor L: 100 Sterling kan Hand ikke acceptere til Betaling paa Grund af at med denne Vexel ej fulgte noget Advis Brev fra udstæderen Hr: Aarent Pettersen i Dublin hvorefter den skulle betales, men som Hand ikke har bekommet hverken fra præsentanten eller med sist ankomne Post fra Trassenten, bliver Hand nødsaget, at lade den Retournere, da den end og ikke viser sam/m/e Haand som andre Brevskaber Han har fra nok bemelte Hr: Aarent Pettersen, hvoraf Hr: Greger foreviste et Brev paa dansk hvor udstæderens Nafn var skrevet Aarent Pettersen isteden for paa denne Vexel staar Aaron Peterson

hvorpaa da ingen acceptation eller Betaling paafulgte protesterede jeg in optinia (optima?) forma mod alle de ulovligheder Skade og Tab som Trassenten og Præsentanten derved maatte iføres og Reserverede alles Ret i alle Tilfælde.

Brandt

[Extra Ret 1798]

Aar 1798 den 24de September blev Extra Retten sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 2de Vitterligheds Vidner Ingvold Arnesen og Gunder Olsen, i Continuation af det under 7de Septbr: sidstl: begyndte Præliminaire Forhør, i Anledning af Ole Hansen Mychings Forefindelse i Mychings Kirke.

Hvorda blev fra Lensmanden Lars Larsen Fieldsende fremlagt Rettens seeneste Kiendelse med Lovlig Forkyndelses Paategning for det atter indvarslede Vidne Iver Olsen Hodneland som endnu ikke i Dag mødte.

For den Paagieldende Ole Hansen Myching mødte hans Fader Hans Olsen Høye 60 Aar gam/m/el, som forklarede: at hans Søn siden seeneste Forhør, ikke har været rigtig ved sig selv, da han har taget sig denne Anklagelse meget nær, og faldt i Besvimelse da

1798: 161b

han kom Hiem fra sidste Forhør, hvor han da blev overslagen med koldt Vand, og siden den Tiid og end nu nødes Naboerne at holde et vaaget Øye med ham for han ikke skulle udøve noget ondt paa sig selv. Sagde ellers at være bekiendt at Konen Kari Famestad ej alleene havde anmodet hans Søn om at skaffe hende tilbage en i Vaabenhuuset Dagen forhen forglemt Hat, men end og en liden Sølv Ring som hun inde i Kirken havde tabt af sin Finger; dette anledigede hans Søn at erholde Nøglen til Kirke Svalen, og som der fra Svalen var Aabning i Loftet ned til Kirken, er han gaaet derigiennem ved Hielp af en Stige som stod inde i Kirken, for at finde Ringen, men som Deponenten siger var funden sam/m/e Dag medens Folkene endnu var i Kirken af et lidet Pigebarn som ikke før efter den Dag havde aabenbaret dette. Videre er Deponenten bekiendt: at hans Søn for længe siden har tilstaaet dette for Kirke Ejeren Capitain Holck, bedet ham om Forladelse for han havde indfundet sig i Kirken, ligesom Capitainen i Vidners Overværelse havde tilgivet ham sam/m/e. Saavidt Deponenten erindrer, er dette Hul i Kirke Taget nu tilslaget med Bræder, men staaer Stigen end nu af og til paa sam/m/e Stæd.

Den indkaldte Kone Kari Famestad som er over 70 Aar gammel, mødte ved sin Mand Johannes Baardsen Famestad 70 Aar gam/m/el, som Forklarede: at det forholder sig rigtig at hans Kone har anmodet Ole Hansen Myching om at skaffe hende tilbage en i Kirken tabt Sølv Ring, som først 4 Uger efter den Tiid blev bekiendt var funden af et Pigebarn og da først fik

den tilbage, men at hans Kone har talt om at miste nogen Hat dette veed han intet om, saasom hun troer hun ikke havde forglemt nogen Hat. Om Hullet i Kirke Loftet endnu er aabent eller ikke veed Deponenten ej, men at Stigen staar inde i Kirken paa sam/m/e Stæd som før, saadant har Vidnet seet sidste Gang han var i Kirken.
  Endelig mødte ogsaa Bønderne Henrich Olsen og Hans Monsen Myching, som Naboer til den Paagieldende Ole Hansen, hvilke forklarede at have forrige Aars Høst hørt af Capitain Holck; da han indfandt sig ved Mychings Kirke for at tage Tiende, sige at han ikke agtede at klage over Ole Hansen for han var funden i Kirken, siden {den denne} \hand/ derfor bad ham om Forladelse, end og med disse Ord: At Ole Hansen

1798: 162

skulle Hilse sin Kone at de var forligt og at alting skulle være Vel. Videre er disse Vidner som Naboer bekiendt, at Ole Hansen med hans Kone har siden seeneste Forhør været meget bange og bedrøvet, og begge besvimet imellem Hænderne paa dem, hvorved saavel begge Vidnerne som deres Koner holt Vagt over dem en heel Nat til de fik Bud efter Faderen Hans Olsen en halv Miil fra Myching, som forblev hos ham i 3 Dage. Endnu vedvarer denne Sinds Uroelighed, hvorved Naboerne søger saa meget muelig at tilfredsstille ham, skiønt der igien gives andre der foreholder ham denne Gierning som meget betydelig, og derfor skræm/m/er ham med høy Straf.
  Fleere mødte ikke, men ønskede Hans Olsen Høye paa sin Søns Vegne, at denne Sag med det passerede kunde have sit Forblivende, da han efter sin Evne ville biedrage til de derpaa havende Omkostninger, hvoraf dog alle de som i Dag mødte ikke fordrede noget for deres Tids spilde, skiønt de i dette *ondte (onde) Vejr har 8 Miile Reise frem og tilbage.
  Administrator bad ellers de Tilstædeværende, at underrette den Paagieldende Ole Hansen, at han intet ondt havde at befrygte af denne Sag, men at de alle i den Henseende havde at give ham den beste Trøst.
  Da ingen flere mødte bliver dette præluminair Forhør hermed sluttet og derefter at beskrive for til Amtet at indsende.

Saal: passeret bekreftet Brandt

Del E av NHL Tb. nr. 48 1796-1802 (Høsttingene 1798)

(1798: 162)

[Høste Sage og Skatte Ting 1798 for Sartors Skibrede]

Aar 1798 Mandagen den 1. October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting foretaget for Sartors Skibrede paa Lænsmands gaarden Tøsøen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes Mænd Elling Rasmusen Biørøen, Niels Ericsen nordre Skoge, Niels Engebrecsen Lerøen og Peder Michelsen Trellevigen. hvorda! var nerverende Fogden Unmack, Skibredets Lænsmand Peder Knudsen Tøsøen, tilligemed den til Tinget søgende Almue.

Sorenskriveren publicerede den paa sin under 19. Januari 1798 allernaadigst meddeelte Bestalning paa at være Sorenskriver over Nordhordlehns Fogderie udi Bergens Stift.
  og dernest Cancellie Placaten af 12. Juli 1798 som befaler at Sorenskriverne i Norge skulle, naar der skeer Forsøm/m/else med Posternes Befordring, strax optage undersøgelses Forhør

desangaaende, samt at der skal giøres Indretning med Time Sedler imellem hver Post-Aabner-Sted.

Fogden Unmack som var tilstæde foreviste som Bilag ved Skatte Regnskabet 13 st: af Ham givne Spørsmaale, med Begier at disse af Laugrettet og Almuen maatte blive besvaret og hvortil sam/m/e bleve saal: Besvaret som følger, hvoraf i sær Elling Rasmusen Biørøen og Niels Engebr: Lerøen bliver at *benefnte (benefne?) som dem der førte ordet til 1ste Ney det var ingen bekiendt at nogen nye gaard eller Plads, hverken var fordervet eller forbedret saal: at noget enten kunde aftages eller Paalægges. til 2 3 og 4 qv: ney ikke det Almuen har hørt eller er bekiendt. 5. qv: Sv: Cornelius Petersens Enke i Bokken og Hans Dahle som Eyer af Bratholmen Giestgiver Sted, lader det bortleye uden at nogen af dem bruger anden Handel. 6 qv: Sv: Agent Hans Kron paa Glasvehr Løchøen og Solsvigen. 7 qv: som Strand Sidder og Huusmand bruger Salomon Olsen Helleland der er i stor Armod et lidet øltapperie. 8 og 9 qv: Ney, her i Skibredet gives ingen saadanne

1798: 162b

til 10 qv: Jo de omspurgte 4 s er dem betalt men Klager over det er for lidet da de vil have 12 s for milen. 11 qv: Lænsmanden Peder Knudsen Tøsøen bruger i bemelte gaard Tøsøen 22 ½ M/ark (Smør) Skyld Skatte skyld. 12 qv: Ney ikke flere end hvad som af den oplæste Specification er oplæst og 13 qv: Ney ikke her i Skibredet gives noget affældet Gods der desformedelst nyder nogen godtgiørelse.

Saa fremlagde ogsaa Fogden Unmack som Bilag til Skatte Regnskabet Specification over de skyldsatte smaae Flom Qverner som inden Retten blev oplæst og hvortil den nerverende Almue hvoraf fornemel: Anders Olsen Tøsøen og Morten Mortensen Søretoft Forklarede at de ikke vide flere Qverner end de oplæste og saal: existerer ingen Tilgang for dette Aar

…(?): 65 og 66

Saa fremlagde og Fogden til besvarelse om flere skyldlagte Huusmænds og Engeslette Pladser gaves i Sartor Skibrede end af Ham optegnet som blev oplæst og hvortil Almuen svarede hvoriblant var Niels Larsen *Stensla (Stensland?) og Endre Michelsen *Hausland (Kausland?) at der ikke gaves flere end de 3 oplæste Pladser

Nye Sag

Hans Olsen Trengereide og Ole Nilsen Kalestad mødte paa egne og øvrige Citanteres vegne og fremlagde deres skriftlige Stevning af 8. Septbr: sistl: hvorved de med lovlig Varsel har indkaldet Ole Michelsen Øvre Børnes, Jens Nielsen {øvre} \nedre/ Børnes samt Niels Olsen nedre Børnes fordi de paa en ulovlig maade har brugt og benyttet sig af deres s: c: Citanternes Hæster, med videre Stevningens Indhold saa lydende:

Videre fremlagde Citanterne Attest fra Forligelses Comissionen af 5. Septbr: som viser at mindelig afgiørelse har veret forgiæves.

Af de Indstevnte mødte Michel Willemsen paa Ole Michelsen øvre Børneses Vegne. Jens Nielsen nedre Børnes mødte {paa} \ved/ sin Søn Johanes Jensen men Niels Olsen nedre Børnes mødte selv;

Den første benægtede at have brugt Citanternes Hæste, men vel at have taget dem bort af sin Eyendom; efter at Citanterne derom var varslet, men derimod tilstod de 2 siste at have brugt Citanternes Hæste til at kiøre ½ Miil 2 Læs Sper til et Nøste, hvoraf Hæsterne ej paa nogen maade fik nogen Skade.

Alle de indkaldte 3 Vidner mødte for hvem Lovens Forklaring af Lov-Bogen blev oplæst, og der paa aflagde de alle Eeden paa lovlig maade og hvor paa Separatim fremstod som

1ste Vidne Johannes Johanesen Kausland som forklarede: at Hand som Leyemand for Indstevnte hafde paa deres anmodning taget 4 af *Citantens Hæste som Hand fra Indstevntes mark hafde Jaget ¼ Vey til de var komne paa Sunds Præstegaards mark og blev standset ved at komet i et Vand paa disse 4 Hæste blev lagt Bidsel og med hver af dem kiørt 2 Læs Spær ¼ Vey til et Nøst som tilhørte Indstevnte veed Vidnet var foruden 6 Mand som dels var af Indstevntes Tieneres og dels deres Børn der ligeledes jagede og tog disse Hæste paa foranmeldte maade, men at Hæsterne enten ved Jagningen eller af Kiørselen fik nogen Skade, saa\dant/ benægter Vidnet efter hans skiøn de ikke for …dt(?). Aarsagen til de Indstevnte Børnes opsiddere anmodede Vidnet om at tage og bruge disse Hæste var fordi de sagde at de hafde veret paa deres Hiem/m/e Bøe, {hver} 3 gange hvilket Vidnet ikke har seet men er Ham bekient at baade Citanterne og Indstevntes

1798: 163

Kreature gaar om hinanden da ingen har nogen felles Hage, men deres Kreature gaar om hinanden.

Som 2det Vidne fremstod Hans Nielsen Børnes i Tieneste hos en af de indstevnte opsiddere paa Børnes som under sin aflagde Eed forklarede: at Hand giem/m/e (hiemme) fra gaarden saa at første Vidne tilligemed en 6 á 7 støkker {fra} af Indstevntes Tieneste Folk og Børn jagede Citanternes Hæste og med Torv kastede efter dem, til de mod ¼ Vey naaede Svennes Vaagen paa Sunds Præstegaards Grund, hvor disse Hæste svømmede saa dybt at allene Hovederne kunde sees af dem og hvorefter de blev tagen og lagt Bidsel paa, og som Vidnet var gaaet efter disse Mennisker i Taake for at kom/m/e Kreaturerne til Hielp om de skulle have skeet nogen overlast, hørte Hand der blev talt om af dem der tog dem at de skulle bruges om Natten, men om dette skeede eller ikke, er Ham ubekiendt. Vidnet saa ikke at Hæstene blev kastet med Steen, ej heller hafde saavit Vidnet skiønnede til den Tiid faaet nogen Skade, og videre siger Vidnet sig ubekiendt i denne Sag.

Derpaa fremstod som

3. Vidne Elias Nielsen Grønnevig Huusmand under Sunds Præstegaard, der under sin aflagde Eed svarede paa tilspørgende og forklarede: at Hand ved sistl: St: Hans Dags Tiden saa en Aften da Solen var nede ved den Leylighed at Hand stod nede ved Vaagen og Fiskede, at første Vidne med flere af Indstevntes Tienere kom jagende med 4 af Citantens Hæster som søgede at bierge sig i Svennes Vaagen, hvor de der svøm/m/ede saa dybt at Hæste fødderne ikke naaede Bunden, og saa langt som et fuldkom/m/ent Bøsseskud, men hvorpaa Hæsterne dog kom i saadan Karbe, at de blev tagne og lagt bidsel paa, og som disse robte paa Vidnet gik Hand til dem og holdt paa forlangende den eene Hæst efter at Bidselet var Ham paalagt, hvilken da skielvede meget som hand tror var af Banghed og ikke af Skade. Vidnet saa der blev kastet efter disse Kreature, men enten det var Torv eller Steen kan Hand ikke sige. Vidnet hørte der blev talt om af disse der jagede og tog Hæstene, at de agtede at ville køre og bruge dem saasom de om dagen tilforn skulle have veret paa Indstevntes Bøe. Indstevntes Bøe er ved gaarden Indhegnet, men uden føre gaaer Citanternes og Indstevntes Kreature og Hæster om hinanden.

Vidnet blev der paa Demitteret.

Citanten Hans Olsen Trengerejde med de flere troede nu at have oplyst sin Sigtelse hvorfore de paastod Indstevnte efter Loven anseet og udi Sagens Omkostninger med Reiser til Forligelses Comissionen og her til Tinget i det mindste 10 rd og saal: paastod Dom.

Samtl: Indstevnte sagde: at vil bevise det Citantens Kreature har giort deres Ager og Eng megen Skade som de med Vidner vil bevise og til at have disse førte begierede de Sagen udsat til neste Maaneds Ting.

Afsagt

Sagen udsettes til førstholdende Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus for dette Skibrede.
Saal: i Dag passeret vedgaar Brandt

Dagen derefter den 2de october 1798 continuerede end videre Høste Tinget for Sartors Skibrede paa sam/m/e Sted som i gaar og i overværelse af de selv sam/m/e 4 eedsorne Laugrettes mænd

hvorda! blev publiceret følgende af almuens Documenter saasom under No: 1

1798: 163b

1. Obligation fra Enken Bergithe Sal: Petersens til Madame Sal: Abraham Formans for 199 rd hvorfor pantsat med 2den Prioritet Giestgiverstædet Buchen van Raae, dat: 25 aug: 1798.
2. Qvitering fra \Michel/ Johannessen Nore Toft for 5 rd 1 mrk som hans Hustrue Marite Johannesdatter var udlagt i Gaarden No: 13, ved Skiftet efter Johannes Monsen Søre Toft af 13 Julii 1780, til Peder Pedersen nore Toft, dat: 1ste Octobr: 1798.
3. Bygsel Seddel fra Hans Krohn til Johannes Jensen nedre Børnæs paa en Anpart i Gaarden nedre Børnes skyldende 2 Mark i Penge, som Faderen Jens Nilsen forhen har brugt, dat: 21 Sept: 1798 hvorved fulgte Gienpart med paategnet Reversal.
4. Afkald fra Hellene Olsdatter for hendes afdøde Datter Rangele Michelsdatters Arv 10 rd 1 mrk 1 s: til Værgen Erich Pedersen Nipen, dat: 1ste Octobr: 1798.
5. Odelslysning fra Willum Nilsen Trengereide til 1 bpd 5 M/ark Fisk Landskyld i Gaarden Trengereide No: 38, som hans yngre Broder Jens Nilsen er ejende, dat: 1ste Octbr: 1798.
6. Afkald fra Nils Andersen Møgster for hans Hustrue Anne Larsdatter Trellevigs Arvemidler 78 rd 5 mrk 8 s. med Renter, til hendes Formynder Peder Olsen Leerøen, dat: 1ste Octobr: 1798.
7. Skiøde [fra] Mons Willumsen Telle til Michel Willumsen Børnæs paa 13 75/384 M/ark Smør Landskyld i øvre Børnæs No: 4, for 50 rd dat: 29de Septbr: 1798.
8. Bygselbrev fra Tosten Olsen Algerøen til Halsteen Nilsen paa 18 M/ark Fisk Landskyld i Gaarden Algerøen No: 53, dat: 1ste Octobr: 1798.
9. Bygselbrev fra Ole Jansen til Ole Nilsen paa 11 ¼ M/ark Fisk Landskyld i Nore Biørøen No: 81, dat: 1ste Octobr: 1798.
10. Bygselbrev fra David Middelthun Værge for Kors Kirken i Bergen til Mons Johannessen paa 1 ½ Pund Fisk Leje i Gaarden Syltøen som Hans Jonsen forhen har brugt, dat: 19de Septbr: 1798, hvorimod fulgte Gienpart.
11. Ditto fra Dito til Salomon Echrehof paa 12 M/ark Fisk Leje i Gaarden Syltøen som Lars Knudsen forhen har brugt: dat: 19de Sept: 1798.

*13. Skiøde fra Lars Iversen Bache paa 3 187/192 M/ark Smør i Gaarden øvre Børnæs No: 4, til Knud Johannessen og Michel Willumsen Børnæs for 27 rd, dat: 1ste Octobr: 1798.

14. Skiøde fra Hans Andersen Warøen til Michel Rasmussen Santor paa 2 ¾ M/ark Fisk Leje i Gaarden Warøen No: 8, dat: 1ste Octobr: 1798.
15. Afkald fra Henrich Larsen Søre Biørøen for hans Arv 32 rd 2 mrk 10 s. med Renter til Værgen Halvor Henrichsen Strøm/m/e, dat: 1ste Octobr: 1798.
16. Skiøde fra Knud Monsen Leerøen til hans Søn Hans Knudsen paa 4 13/36 M/ark Smør og 11/96 Hud i Gaarden Leerøen No: 2, for 20 rd

1798: 164

dat: 1ste Octobr: 1798.

17. Skiøde fra Michel Johannessen Nore Toft til Sønnen Anders Michelsen paa 12 M/ark Fisk Leje i Gaarden Nore Toft for 36 rd dat: 1ste Octobr: 1798.

18. Skiøde fra Michel Johannessen til Sønnen Johannes Michelsen paa 1 Pund og 12 M/ark Fisk i Gaarden Nore Toft No: 13, for 108 rd, dat: 2de Octobr: 1798.

19. Skiøde fra Michel Johannessen Nore Toft til Sønnen Peder Michelsen paa 1 Pund 3 113/144 M/ark Fisk i Gaarden Søre Toft No: 12, for 90 rd, dat: 2den Octobr: 1798.

20. Odelslysning fra Peder Olsen Leerøen paa hans Hustrue Anne Knudsdatters Vegne til 2 Pund 6 M/ark Fisk i Gaarden Skouge No: 37, dat: 2den Octobr: 1798.

21. Afkald fra Ole og Michel Nilsønner Sechingstad for deres Arv for hver 12 rd 2 mrk 8 s, til deres Værge Anders Michelsen Ebbesvig, dat: 2den Octobr: 1798.

22. Skiøde fra Enken Brithe Thomasdatter Nordeide med flere til Hans Olsen paa 1 bis:pd 16 ½ M/ark Fisk i Gaarden Norejde No: 55, for 195 rd, dat: 2den Octobr: 1798.

23. Skiøde fra Ole Olsen Holm til Welchen Michael Maybohm paa den førstes Halvedeel i Arefiordholmerne, beliggende norden for Bratholmshavnen, for 40 rd, dat: 6te Aug: 1798.

I Tilfælde om et Skiøde af saadan Indhold som det nerværende under No: 23 til Retten skulle blive indleveret til Tinglysning hafde Eyeren af Giestgiver Stedet Bratholmen Hans Dahle bedet følgende Protocollen tilført: at Hand for at kom/m/e sin fattige Svoger Michael Maybom til understøttelse hafde Hand allerede for nogle aar siden leyet Ham Giestgiver Stedet Bratholmen, med sine betydelige Huuse-Bygninger og videre tilliggende Herligheder for en saare ubetydelig Leye, derfore har Hand ikke kundet forestille sig hverken at Maybom kunde behøve større Strækninger, eller at Hand ville tilhandle sig Eyendom/m/e hvor paa der ligger Baand ej i alle henseender at kan bruge sam/m/e saal: som Hand formoder hans Svoger Maybohm Ham til Skade agter at udføre, da Hans Dahle har de gamle Skiøder i Hænde som viser blant andet, at disse nu af Giestgiveren i Kongshavn Ole Olsen Holm bortskiødede og solgte Holmer ikke maa bebygges, derfore Reserverede Hans Dahle sin Ret til alle Vedkom/m/ende, protesterede mod dette Skiødes Kraft og Virkning samt begierede dette paa original Skiødet Paategnet.

24. En Odelslysning fra Johannes Olsen Trengereide paa den Part i Gaarden Store Sangolt No: 35, som Thomas Ellingsen paaboer, samt til den Part {No: 5} i Gaarden Sælle No: 5 som Mathis Hansen paaboer, dat: 2de Octobr: 1798.

25. Afkald fra Niels Olsen Gavelen for hans Afdøde Stifdatter Anne Larsdatters Arv 10 rd 9 s: til hendes Værge Arent Thomassen Søre Echerhofde, dat: 2de Octobr: 1798.

26. Freedlysning fra Fogden Unmack hvorved han fredlyser Gaarden Kaurslands tilliggende Hiemhauge eller Udmark for fremmedes Fæebeitning og videre Fornærmelser, dat: 2den Octobr: 1798.

Næste Dag den 3die October continuerede Høste Tinget for Sartors Skibrede i Overværelse af det sam/m/e Laugrette som i Gaar.

Hvorda blev Tinglyst:

27. Bygselbrev fra Gerhard Schnelle til Anders Ingebrigtsen paa 13 ½ M/ark Smør Landskyld i Gaarden Sikkenstad som forhen har været brugt af hans afg: Fader Ingebrigt Ingebrigtsen, dat: 1ste Octobr: 1798, hvormed fulgte Gienpart.

28. Afkald fra Mons Olsen Nore Biørøen for hans Hustrue

1798: 164b

Lisbet Arnesdatters Arvemidler 51 rd 4 mrk 7 s: med Renter, dat: 2den Octobr: 1798.

29. Bygselbrev fra \Lensmand/ Peder Knudsen Tøsøen paa egne og Sødskendes Vegne til Torkild Monsen paa 1 Pund Fisk Landskylds Leje i Gaarden Hum/m/elsund No: 6, forhen brugt af Salomon Torkildsen, dat: 2den Octobr: 1798.

30. Obligation fra Hans Pedersen Næsse til Niels Olsen Gavelen for 30 rd mod 1ste Pante Ret i 1 Pund 3 M/ark Fisk i Gaarden Næsse No: 44, dat: 3de Octobr: 1798.

31. Skiftebrev efter afg: Barbro Nilsdatter nore Schouge af 14 Julii 1798, hvorved 3 371/1200 M/ark Fisk i Gaarden Landeraae No: 59 er taxeret for 3 rd og udlagt til Stervboe Enkemanden Niels Erichsen Nore Skouge.

Fogden Unmack tilkiendegav med muntlig Varsel at have ladet indkalde Drengen Michel Halvorsen Lochøen for inden Retten at aflægge sin Benegtelses Eed i Følge Hiemtings Dom af 11te Junii d: A:, at han ikke er Barne Fader til det af Pigen Marte Christensdatter føde uægte Barn, hvilken han derefter udbad sig Dom/m/en paategnet saafremt han sig trøster Eeden at aflægge.

Qvindemennesket var og indkaldet til at afhøre Eeden og fremstillede sig begge for Retten.

Pigen Marthe Christensdatter mødte og igientog sin forrige i denne Sag aflagde Forklaring.

Saa mødte og Drengen Mickel Halvorsen, der blev betydet Eedens Forklaring, og da han sagde at have læst sam/m/e, blev han end videre af Retten formanet at vogte sig for Meen Eed, og da han uforandret igientog at kunde med en frelst Samvittighed aflægge den ham ved Dom paalagde Eed, blev sam/m/e Dom ham forelæst, den han med Lovens Eed Ord til andet med sin Benægtelses Eed opfyldte.

Fogden anmeldte med mundtlig Varsel at have ladet indkalde Enkemand Christen Monsen Eide og Pigen Brithe Amundsdatter ibidem for med hinanden begaaet Lejermaal til ved Dom at blive tilpligtet Bøder at udrede efter Loven, eller og efter deres Vilkaar sam/m/e inden Tinget at lade Aftinge.

Barne Faderens {Stif} Søn Michel Christensen der ved Tinget for Fogden havde andraget, at hans Fader som gam/m/el og svagelig deels ikke kunne Møde og deels var uformuende til Bødernes Udredelse, saavelsom det besvangrede Qvindemenneske der tiente, og desformedelst tilbød at erlægge 1 rd af enhvers Mulct, foruden at betale Lensmanden for Stevnemaalet, saa udbad han Laugrettets og tilstædeværende Almues Svar indhentet om Indstevnte ere uformuende til de fulde Bøders Udredelse. Laugrettet tilkiendegav at være de Indstevnte Lejermaals Forbryderes Omstændigheder bekiendt, og deraf med fuldkom/m/en Vished veed at disse umuelig kan taale at give høyere Bøder end hvad de selv godvillig har forbundet sig.

Fogden fremlagde Præste Attesten for Lejermaalet til at vedhæfte Udskriften.

1798: 165

Fogden anmelte med mundtlig Varsel at have ladet indkalde Qvindemennesket Anne Andersdatter Strøm/m/e for begaaet Lejermaal med afdøde uconfirmeret Dreng Jens Halvorsen Strøm/m/e til ved Dom at betale Bøder, men da hendes Husbonde imidlertiid har fremsendt 2 rd foruden Lensmands og Vidnes Stevnepenge, da hun ikke havde evne til at betale mer, saa forlangte Fogden Laugrettet tilspurgt om Indstevnte ikke kunde betale mer end 2 rd. Almuen tilkiendegav: at kiende Pigen Anne Andersdatter, og som hun intet er ejende men aleene som Tiener streber for sit Brød, saa kan hun umuelig taale at betale høyere end som Fogden har modtaget saa meget meere som Barnet Lever og Barne Faderen bortdød.

Fogden begiærede det passerede beskreven, og fremlagde Præste Attest til sam/m/es Vedhæftelse.

Fogden fremlagde til Rettens Attestation Mandtal over det i Fogderiet beneficerede Gods. Mantalet blev forsaavidt Sartor Skibrede angaar, oplæst, hvortil Laugrettet og Almuen hvoraf i serdeleshed Peder Nilsen Næsset og Nils Olsen Gavelen forklarede ej at vide meere beneficeret Gods end som blev oplæst.

Ligeledes fremlagde Fogden til Rettens Attestation Restance Liste over den Deel som endnu udestaar af den i Aaret 1772 og 73 til Almuen Crediterede Kongl: Magazin Havre, hos fattige Huusmænd, Inderster og Lægds Lem/m/er, der deels lever i yderlig Armod, deels ere bortdøde, af Beløb for dette Skibrede 92 rd 4 mrk, hvad deraf endnu kan ventes betalt 14 rd 12 s: og altsaa til Rest 78 rd 3 mrk 4 s: Laugrettet og Almuen hvoraf i sær Erich Bryngelsen Tveten og Steffen Sørensen Næsset, attesterede Rigtigheden af denne af Fogden fremlagde Restance Liste, efter at sam/m/e var oplæst, og skeede saaledes ikke nogen Indsigelse imod de for hver i sær vedsatte Forklaringer.

Fogden Unmack fremlagde Af og Tilgangen i Odels og Selvejer Mandtalet for Aaret 1798 som inden Retten blev oplæst og hvortil Laugrettet og Almuen, hvoraf i Serdeleshed Stephen Sørensen Næsse og Ole Danielsen Agotnæs forklarede ej at vide videre Af eller Tilgang end som i det sam/m/e findes anført.

Fogden Unmack fremlagde Af og Tilgangen i Vejmester Mantallet for Sartors Skibrede indeværende Aar, hvilken blev oplæst og hvortil Lavrettet og Almuen, hvoraf i sær Ole Nilsen Næsse og Niels Erichsen Tveten sagde ej at vide nogen Afgang, men at Tilkomsten er som anført.

Fogden Unmack foreviiste Restance Listen over indeværende Aars udestaaende Kongl: Skatter der blev oplæst, og hvis Sum/m/a her for Skibredet beløber til 219 rd 12 s:, og hvorimod Laugrettet og Almuen ikke vidste noget at indvende

1798: 165b

Til Laugrettesmænd for tilkom/m/ende Aar blev for dette Skibrede udnævnt: Niels Olsen Gavelen, Elling Nilsen nore Ekerhovde, Hans Simonsen Skouge og Christen Bendixsen lille Sangolt.

Efter 3de Udraab indfandt sig ingen som havde mer at føre i Rette, *til (thi) blev dette Ting sluttet og ophævet.

Saaledes passeret bekræfter. Brandt

[Høste Sage og Skatte Ting 1798 for Skiold Skibrede]

Aar 1798 Torsdagen den 4de October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holdet for Skiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendal, og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Lars Monsen nedre Titlestad for Tollef Monsen Titlestad Niels Nielsen Østhun Søren Pedersen Sandal og Johanes Monsen nedre Thodtland.

Hvorda! Ligesom ved Sartors Skibrede blev publiceret Sorenskriverens Bestalning og Cancellie Placaten af 12te Juli 1798.

Fogden Unmack som nerværende ved Tinget fremlagde som Bielag ved sit Skatte Regnskab

1. Almuens Svar indhentet paa de 13 Spørsmaale som her foran for Sartors Skibrede er indhentet hvorefter at sam/m/e var oplæst blev af Laugrettet og Almuen hvoraf i sær bliver at

Nafngive Lars Olsen Nygaard og Michel Nielsen *Hammerslad (Hammersland) afgivet følgende Svar neml: Til 1. 2. 3. 4. og 5. qtn: vidste de intet at forklare og har ikke hørt noget til det omspurgte Til 6te qtn: De er ingen bekiendt Til 7. qtn: S: ikke flere end Antonius paa Solheim og Anders Pedersen Skaalevignesset som holder Sængen formedelst Sygdom 8 qtn: Sv: De vidste ikke flere end hvad som de forrige Aaringer er indført neml: Niels Pedersen Samdahl og Amund Nielsen Lund, hvoraf den første driver nogenledis Handel med Hæster og Slagter Fæe Til 9. og 10. qvestion, Sv: De veed ikke at nogen her i Skibredet paa en gang har brugt 2de forskiellige gaarde; ligesom Sorenskriveren og Legden hver har betalt sine Skyds-Folk neml: hver Skyds-Karl 4 s for hver miil 11 qtn: Sv: ..(?) Skibredets Lensmand Johannes Michelsen Borge bruger gaarden Borge 2 pd 10 ½ Mark Smør Skatte Skyld 12. qtn: Sv: Ney ikke flere end hvad som af den oplæste Specification indeholder 13 qtn: Sv: Ney: de vidste intet affældt eller forbedret Gods, der enten kan taale aftag eller paalæg.

2. over de Skyldlagte smaae Flom Qverner, der inden Retten blev oplæst, hvortil den nerverende Almue men deriblant Elias Johanesen Haucheland og Mons Espeland svarede at de ikke vidste flere end Steene Saug, tilhørende agent Krohn som ikke var ansadt paa den oplæste Specification og hvilken de ansatte til udgift af 2 s.

3. Blev oplæst de skyldlagte Laxe, Sildevogs, Qværner, Huusmænds og Engeslætte Pladser for Skiolds Skibreede, hvortil Almuen og af dem i Særdeleshed Michel Olsen Birkeland og Johannes Nielsen Lohne svarede at der ikke gaves flere end de oplæste 12 Møller og 2de Engeslætter.

4. blev oplæst af den ved Fogden Unmack fremlagde Designation for saavidt dette Skibrede anbetræffer, over den sammestæds befindende Flom Saug, hvortil Almuen og Laugrettet svarede at der gaves ingen flere end Sælens ubetydelige Saug, hvorpaa neppe aarlig bliver skaaret til Huusbehov 40 stk: Bord, og troer ikke at der paa nogle Aar har været skaaret noget, og er den Assessor og Raadstueskriver Forman, der boer i Bergen tilhørende. Raadstueskriveren er endnu i virkelig Embede, men er Saugen beliggende paa Landet, altsaa uden for hans Embede.

Lensmanden Johannes Borge mødte og tilkiendegav at have paa Anmodning af Sorenskriveren, grundet paa Postmesteren Secretair Thomsens Andragende af 15de Septbr: sidstl:, indkaldet her til Retten saavel Postbønderne fra øvre Bratland, som de Tienere der fører Posten fra Bergen til Thuenæs, og ligeledes fra Bratland til Bergen.

1798: 166

Postbønderne paa Bratland Ole Eliasen og Søren Anthonisen forklarede: at de adskillige Gange har erfaret saaledes som Klagen indeholder, at de paa Undervejs Væskerne værende Læder Rem/m/er har naar Posten fra Thunæs er ankom/m/en været afskaarne, og er de forvisset at deres Tienere aldrig har haft nogen Deel derudi, mindre selv udøvet saadant, men naar Væskerne derimod har været modtagne i Bergen har de igien været isadt og i brugbar Stand hvad derimod Overtrækket paa Væskerne angaar, da har samme ikke alletiider fulgt med, og derfore kan de ikke giøre nogen Forklaring om dette Overtræk nogen Tiid har været bortstiaalen eller ikke, men Rem/m/erne derimod har undertiiden været som afskaarne med Kniv, men andre Gange ligesom afslidte eller afrevne.

Derpaa fremstod forbemeldte Postbønders 2de Tienere som dem der bestandig til Lands fører Postsækkene, hvis Navn er Mons Larsen 29 Aar gam/m/el, og Jens Gregoriussen 25 Aar gam/m/el, der forklarede begge overensstem/m/ende med deres Huusbonder, med Tillæg: at de alle Gange har Varskuet Post Riderne fra Thuenæs at de skulle give velagt i hvad Stand

de modtog Post Væskerne, hvilket disse ogsaa siger at have giort, men at Rem/m/erne har været borte før disse fra Thuenæs end og modtog Post Sækkerne.
Og Videre Oplysning vidste de ikke at afgive men, men tilbød sig alle med Eed at bekræfte dette deres Udsigende om forlanges.

Nye Sag
Bonden Ole Olsen Samdal mødte personlig for Retten og fremlagde en ved Lensmand Borge og Stevnevidne underskreven Kald Seddel, hvorefter Anders Pedersen Gim/m/eland, Anders Andersen Lund og Niels Andersen Unneland er indstevnt at høre Vidner og lide Dom, for udsagde Beskyldninger imod Citanten m: v:, og declarerede Lensmanden at baade Parter og Vidner, ere indstevnte med den Clausul: ej at kan vente nogen videre Indkaldelse af Laugdag eller Forelæggelse.
Videre fremlagde Cittanten Attest fra Forligelses Commissionen, som viiser at denne Sag 2de Gange der forgieves til Afgiørelse har været foretaget for saavidt Citanten og Niels Andersen Unneland anbetræffer; og Nok en ditto Forligelses Commission Attest som viiser at samme Sag den 4de Junii sidstl: ved Forligelses Commissionen ligeledes har været foretaget imellem Citanten og Anders Andersen Lund.
Procurator Frile mødte for Niels Andersen Unneland som boesadt i Bergen, og formeente at saa længe det er inconfesso at enhver Sagfører, i Følge Lov er forbunden til at følge Sagvolderens Værne Ting, saa upasselig maae og Citantens Fremgangsmaade blive under nærværende Saggivelse, naar han tvert imod Lovens 1 – 2 – 3 søger at fremdrage indstevnte Niels Unneland for denne Ret der i Relation til ham ikke kan blive Forum competens, men bør at sagsøges for Byetinget, om Citanten ellers kan have nogen Føye til nærværende Søgsmaal. Til nærmere Beviis for Exeptionen begiærede Comparenten, det Retten behagentlig ville indhente Lensmandens nærmere afhiemling angaaende Nils Unnelands Boepæl og Opholdsstæd,

1798: 166b

siden den saa kaldte Kald seddel ikke speciel viser dette, hvorefter Comparenten saaledes exiperede mod Sagens Antagelse for saavidt Niels Unneland angaar, saa meget meere som Kald sedlen er confus og i alle Deele stridende mod Loven. I øvrige Comparenten forbeholdt sin Commitents Ret, og paa det exiperede forventede Rettens Kiendelse.
Lensmand Johannes Borge declarerede paa Tilspørgende: at Indstevnte Niels Andersen Unneland er boende paa Nordnæs i Bergens Bye, men at han som Kaldseddelen udviser har faaet over 4 Ugers Varsel, til at møde for dette Ting.
Efter Paaraab møtte ingen af de øvrige indstevnte Parter, nemlig Anders Pedersen Gim/m/eland og Anders Andersen Lund.
Derefter blev saaledes

Eragtet:

Paa Grund af Lovens 1 – 2 – 22, og 1 – 4 – 8de, nyder denne Sag for saavidt Vidnes byrdene angaar, sin Fremme.

Af de indkaldte Vidner mødte Ole Baus og Kone Anne Larsdatter, Mons Gim/m/eland og Betienten Torkild Jonsen, som alle sagde sig at være Lovens Eed og Forklarings Vigtighed bekiendt, den de desuden med Formaning at vogte sig for Meen Eed, og hvorpaa de samtlig aflagde sam/m/e. Hvorpaa separatim fremstod som
1ste Vidne Ole Olsen Baus 55 Aar gl:, hvilken forklarede: at han ikke veed eller \selv/ har hørt, at Niels Andersen Unneland har beskyldt Citanten for noget, men af andre har han vel for et Aar siden hørt saadant skulle være passeret, men samme Gang veed Vidnet at

Citanten ikke havde andre Kreature, end dem han selv havde betalt, hvilket Vidnet veed deraf at han sam/m/e Gang var i Tieneste hos Citanten og var ham behielpelig og i Følge med at kiøbe ham Creature som den Gang bestod udi et Antal af 23 Stykker, og var den Gang Indstevnte Niels Andersen Unneland Naboe til Citanten, saasom han da boede paa Landet. Angaaende de øvrige 2de indstevnte Parter, da har han heller ikke hørt disse har beskyldt Citanten for noget, og veed ikke andet at forklare end at Citanten paa en Lovlig Maade er kom/m/en til de Creature hvormed han driver Handel.

Derpaa fremstod som

2det Vidne Konen Anne Larsdatter 39 Aar gl: hvilken forklarede at hun ikke har hørt nogen af de Indstevnte har beskyldt Citanten for noget, men da hun for et Aars Tiid siden som saadant skulle være passeret selv har faret med Citanten, og da opkiøbt en 13 stk: Kreature som han betalte, veed hun ikke andet end Citanten paa en rettelig Maade er kom/m/en til de Kreature, hvormed han fører Handel; for det øvrige veed hun at Niels Andersen Unneland for et

1798: 167

Aars Tiid siden boede paa Landet og saagodt som var Citantens Naboe.

Derpaa fremstod som

3die Vidne Mons Pedersen Gim/m/eland 39 Aar, som forklarede: At han engang først i indeværende Aar var inde i Byen paa et Værthuus hvor begger Parterne var tilstæde, og da igientog Niels Andersen Unneland 4 a 5 Gange disse Ord: At Citanten plent havde stiaalet fra ham 4 Bester; hvortil Citanten svarede at saadant skulle han aldrig kunde bevise, da han aldrig havde begaaet saadan Handling. Sam/m/e Gang var adskillige tilstæde dem Vidnet ikke saa nøye kan erindre, men kan ikke nægte for at samtlige saavel som Parterne sam/m/e Gang havde noget i Hovedet. Angaaende de øvrige indstevnte Parter vidste han intet at forklare.

Som 4de Vidne fremstod Toldbetient Torkild Jonsen, som forklarede: At han engang først i indeværende Aar kom ind udi et Værtshuus i Bergen, hvor han forefandt Parterne, der sad og kieglede sammen, og hvoraf fornem/m/elig Indstevnte Niels Andersen havde noget i Hovedet, og hørte Vidnet da, at Niels Andersen beskyldte Citanten for at være Tyv for 4 Nød, hvilket han gientog mangfoldige Gange med at slaae i Bordet og udtrykkede sig med disse Ord: at han plent skulle være Tyv derfor. Vidnet regarderede ikke at Citanten svarede andet dertil end han benægtede Beskyldningen, til saadant bliver overbeviist, men det som neest (mest?) tildrog sig Opmærksomhed var at Citantens liden Søn som han havde med sig græd bitterlig over denne hans Fader tillagte Beskyldning. Angaaende de øvrige indstevnte Parter vidste han intet at forklare.

Citanten Ole Olsen Samdal begiærede Sagen udsadt til i Morgen, siden han maae fornem/m/e, at ingen af de øvrige 2de Parter ej heller at flere Vidner møder, saa og for at fremlægge Attest som skal viise at Sagen med de udeblevne Parter ogsaa har været søgt forligt.

Sagen beroer til i Morgen.

Da ingen flere mødte blev Tinget udsadt til i Morgen og saal: for den/n/e gang underskreven

Brandt

Næste Dag den 5te October continuerede Høste Tinget for Skiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendahl, og Retten betient med samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda blev publiceret:

1. Skiøde fra Ole Andersen Øfsthun til Sønnen Lars Olsen den yngre, paa 1 Pund 19 5/7 M/ark Smør og 1 Mæle 6 6/7 Kande Malt i Gaarden Øfsthun No: 72, dat: 29de Septbr: 1798.

2. Obligation fra Ole Olsen Harrebakke til Endre Nielsen i Bergen for 399 rd, mod 1te Pante Ret i 12 M/ark Smør Landskyld i Gaarden øvre Harrebakke No: 132, tilligemed 5 Melke Kiør, 1 Hest og 4 Faar, dat: 29de Septbr: 1798.

1798: 167b

3. Vilkaars Contract udstæd af Lars Olsen Øfsthun den yngre til hans Fader Ole Andersen og Hustrue angaaende deres aarlige Leve Vilkaar paa Gaarden Øfsthun. dat: 29de Septbr: 1798.

4. Aflyst Ole Jonsen Grimens Obligation til Myndtlingerne Brithe, Kari, Anne, Maritha og Guri Nilsdøttre Grimen for 78 rd 12 s:, hvorfor har været pantsat ½ Løb Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Grimen No: 17, dat: 7de Octobr: 1790, og indfriet efter bemelte Myndtlingers Værgers paategnede Qvitering af 29de Septbr: 1798.

5. publ: Obligation fra Ole Jonsen Grimen til Mons Jonsen Brudvig for 48 rd mod 1te Pante Ret i ½ Løb Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Grimen No: 17, dat: 4de Octob: 1798.

6. Skiøde fra Michel Michelsen Ham/m/ersland til Sønnen Niels Michelsen paa 12 M/ark Smør og 1/8 Hud Landskyld i Gaarden Hammersland No: 88, dat: 2de Octobr: 1794.

7. Bygsel Seddel fra Philip Nicoll til Johannes Brynildsen paa Huusmands Pladsen Simevigen, dat: \Gravdal/ 27de Octobr: 1765.

8. Skiøde fra Knud Børresen Harrebakke til Ole Olsen Balcken paa 12 M/ark Smør i Gaarden Harrebakke No: 132, for 390 rd dat: 29de Septbr: 1798.

9. Aflyst Knud Børresen Harrebakkes Obligation til Jacob Taaning for 199 rd mod 1te Pante Ret i 12 M/ark Smør i Gaarden Harrebakke, dat: 15de April 1790, transporteret til Endre Nielsen den 27de April 1798, og indfriet efter sidstmeldtes Qvitering af 29de Septbr: 1798.

10. Aflyst Knud Børresens Obl: til Anders Olsen Harrebakke for 50 rd, dat: 6te Octobr: 1795, med 2den Pante Ret i 12 M/ark Smør i Gaarden Harrebakke No: 132, indfriet efter paategnet Qvitering af 29de Septbr: 1798.

11. publ: Obligation fra Nils Michelsen Hammersland til Axel Erichsen Goupholm for 49 rd med 1te Pante Ret i 12 M/ark Smør og 1/8 Hud i Gaarden Ham/m/ersland No: 88, dat: 4de Octobr: 1798.

12. Aflyst 50 rd som er betalt til Afdrag paa Paul Nielsen Møllenpris paa Myndtlingen Brithe Rasmusdatters Vegne udstædde Obligation, dat: 5te Maij 1781 for 300 rd mod Pant i Gaarden øvre Fyllingen No: 98, efter paategnet Qvitering af 5te Octobr: 1798.

Lensmanden Johannes Borge mødte og fremlagde Sorenskriverens Indkaldelses Ordre paa Lieutnant Møllerups Reqvisition af 3 Aug: sidstl:, om et Tingsvidnes Optagelse angaaende de for Lægsmanden Lars Rasmussen Hougedal formedelst Ildsvaade opbrændte Munderings Sager, til hvis Opfyldelse Lensmanden efter sin og Stevne Vidnes Paategning har indkaldet Vedkom/m/ende tilligemed Vidner.

Af de indkaldte mødte Lægdsmanden Lars Rasmussen Hougsdal som forklarede: at sidstl: 8 Dage for Pintse Tiider dette Aar

1798: 168

opkom om Natten fra hans Ildhuus en sterk Ild, der allerede inden nogen kom op havde taget saa stærk Overhaand, at intet hverken af hans eget Gods, eller de for ham oplæste Munderings

Sager var nogen Muelighed udi at redde, da det var alt at Folkene paa Gaarden kunde redde sit Liv, og veed han med Vished, at hvert Stykke af de oplæste Munderings Sager var i Lægd hos ham, virkelig var tilstæde, tilligemed en Sabel Balg og 2de Bajonet Skeder, der foruden disse tilhørte Soldaterne Michel og Niels Hougsdal, som disse havde Tilladelse fra sine Officerer at have i sin Værge.

Af de indkaldte Vidner mødte og fremstod Søren Pedersen Wincians Andersen og Siur Olsen Samdal, som efter at de havde aflagt Lovens Eed forklarede: At en Løverdags Nat til Søndag 8 Dage før sidstafvigte Pintse Dag, kom der om Natten Klokken ved et Slet Bud efter dem som næste Naboer til Gaarden Hougsdal, at kom/m/e sam/m/e Gaards Beboere til Hielp, der da befandtes at brænde, men tog denne Ild saa sterk Overhaand, at de veed at intet var mueligt af de oplæste Munderings Sager at bierge, ligesom de og fornam, at sam/m/e umueligen havde Stæd for Lægsmandens egne ejende Ting, og veed de at alle disse for dem oplæste Munderings Sager virkelig var der i Lægd, og blev opbrændt, da de som meldt saae at intet blev bierget Saa er de og bekiendt og veed at Soldaterne paa sam/m/e Gaard Michel og Niels Hougsdal havde en Sabel Balg og 2 Bajonet Skeder, siden de Dagen efter skulle til Exersering, hvilke ogsaa i Ilden blev fortæret.

Hvorefter Vidnerne blev Dimiteret og Tings Vidnet sluttet.

Ole Olsen Samdal contra Anders Pedersen Gim/m/eland med flere \Fol:/ 167.

Citanten mødte og tilkiendegav: at have i Dag af Amts Forligelses Com/m/issionen begiert Attest at denne Sag imellem ham Anders Pedersen Gim/m/eland samt Anders Lund har været foretaget til mindelig afgiørelse, men som han ikke har kundet erholde samme og han maae fornem/m/e at ingen af disse Parter møder, begiærede han Sagen udsadt til førstholdende Maaneds Ting her for Skibredet.

Procurator Frile for Niels Unneland vedblev sit Forrige, og benægtede i øvrigt hvad saavel Sagsøgeren som de fra hans Siide sammensankede Vidner kan have fremført til hans Præjudice, forbeholdende Niels Unnelands Ret i ethvert Tilfælde.

Sagen udsættes til førstholdende Maaneds Ting.

Saal: i Dag passeret bekrefter Brandt

Dagen derefter den 6te October continuerede Høste Tinget for Schiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendal, og Retten betient med samme Laugrette som i Gaar.

Blev publiceret:

13. Obligation fra Halvor Larsen Steensvigen til Nils Andersen

1798: 168b

Abelthun for 50 Rdr, hvorfor er pantsat med 2den Prioritet ½ Løb 6 M/ark Smør og ½ Tønde Malts Landskyld i Gaarden Steensvigen No: 82, dat: 5te Octobr: 1798.

14. Aflyst Ole Olsen Harrebakkes Obligation til Jomfruerne Giertrud Alida, Elisabeth Cornelia og Grethe Omsen for 399 rd mod 1te Pante Ret [i] 2 Pund 12 M/ark Smør i Gaarden Harrebakke No: 132, dat: 19de Septbr: 1794, og indfriet efter paategnet Qvitering {af} uden Dato.

15. Aflyst Ole Olsen Harrebakkes Obligation til Mathias Olsen Tarlebøe og hans Myndtlinger for 99 rd mod 2den Pante Ret i Gaarden Harrebakke No: 132, dat: 29de April 1795, og indfriet efter Qvitering af 5te Octobr: 1798.

Ildebrands Tingsvidne

Beboerne af Gaarden Hougsdal i Skiolds Skibrede, neml: Lars Rasmussen og Michel Nielsen mødte, anmeldte og beklagede sig over, at Natten til Søndag 8 Dage for sidstafvigte Pintsedag dette Aar opkom hos dem en pludselig Ildebrand, hvorved følgende Bygninger blev lagt i Aske, neml: for Lars Rasmussen: 1. Stue Bygning, 2. Tvende Boder med Loft over, hvoraf hans Naboe Michel Nielsen tilligemed Deponenten var Ejer af det eene Loft. 3. Trende Smale eller Faarehuus, og 4. Et Ildhuus, saa ikke meere af Deponenten blev reddet end Laden og Floren med Kreaturene, men derimod blev alt hans Boeskab, Klæder og Fødevare aldeles af Ilden fortæret. Af den anden Beboer Michel Nielsens tilhørende Huuse, blev følgende opbrændt nemlig: 1. Røg Stue Bygningen, 2. tvende Boder med Loft over, foruden det Loft han hafde tilfælles med sin Naboe. 3. Et Ildhuus, 4. Floren eller Fæehuuset, og 5. Et Faarehuus, saa ikke meere for ham blev reddet *en (end) Laden og Kreaturene, men derimod ligeledes for ham opbrændt baade Boeskab Klæder og Fødevare; og som denne deres Forklaring er den meenige Almue bekiendt, saa begiærede Deponenterne at Almuens Forklaring derom maatte blive indhentet.

Den nærværende Almue hvoriblant Lars Larsen Søraas og Michel Jacobsen Heldal forklarede at det i alle henseende rigtigt forholder sig som forklaret er, og at disse specificerede Huuse bygninger tilligemed Beboernes Boehave og videre, er ved denne Ildebrand bleven lagt i Aske fornævnte Tiid; og skiønnede Laugrettet efter Overvejende, at paa Lars Rasmussens Brug maatte denne Skade *ansætte (ansættes) for 4/5 Deeler og Michel Nilsens Brug for 5/6 Parter.

Comparenterne begiærede sig det passerede beskreven, som blev bevilget.

Fogden Unmack tilkiendegav at have ladet indkalde følgende Lejermaals Begiengere: 1. Marte Monsdatter Pladset

1798: 169

der til Barne Fader har angivet Hans Johannessen Skouge af Lindaas der ved Døden er afgaaet. 2. Brithe Olsdatter Samdal der til Barnefader har anmeldt en Søefarende ved Navn Søren, der skal være reist og ikke er at finde. 3. Qvinde Mennesket Stine Larsdatter paa Pladsen Tvedtaasen, der har anmelt Barne Faderen at være Jan Friderichsen Blom, der skal fare som Styrmand med Capt: Berentsen fra Flensborg som ikke er at finde. For disse 3de Qvindes Personer er betalt 1 rd af hver, hvilket Fogden ved Lensmanden har ladet undersøge at være det høyeste de efter deres Forfatning kunde taale at betale, og forlangte ellers Laugrettets Skiøn om deres Forfatning skulle være annerledes.

Saavidt Laugrettet havde Kundskab om de angivne 3de Fruentimre og Lejermaals Begiængere, kunde de ikke skiønne at deres Forfatning taaler at betale meere end de godvillig har erlagt.

Fogden fremlagde de 3de {Udskrifter} Præste Attester til at vedhæftes Udskriften heraf som han begiærede sig meddeelt.

Fogden fremlagde til Rettens Attestation, Mandtal over det i Skibredet værende beneficerede Gods til Bielag ved Regnskabet, og blev for Retten oplæst, hvortil Almuen og blant dem Jens Iversen Møllendal og Lars Larsen Søraas forklarede ej at viide andet eller meere beneficeret Gods her i Skibredet end som herforan specificeret er.

Ligeledes fremlagde Fogden Restance Liste over hvad udestaar af den i Aaret 1772 og 73 crediterede Kongl: Magazin Havre med Forklaring fra den Tilstædeværende Almue hvad Vedkommende deraf kan betale eller ikke, og hvorom han udbad sig Rettens Attestation paategnet. Laugrettet og Almuen af hvilke sidste de 2de Mænd Jens Iversen Møllendal og

Lars Larsen Søraas forklarede at de inden Retten givne Oplysninger der for hver Mand i sær paa ovenmelte Restanse Liste, forholder sig efter deres Skiønnende sandfærdig.
Videre fremlagde Fogden Af og Tilgangen i Vejmester Mandtallet, der viiser at {for forrig} ingen Forandring \er/ foregaaet; Saa og Af og Tilgangen i Odels Mandtallet begge til Rettens Attestation.
Og endelig Restance Listen paa de udestaaende Kongl: Skatter, saavel i som uden for Bondestanden, af Beløb 1235 rd 1 mrk 4 s: Hvorom han og udbad sig Rettens Attestation.
Almuen og fornemelig blant dem Jens Iversen Møllendal og Lars Larsen Søraas attesterede tilligemed Laugrettet saavel Af og Tilgangen i Vejmester som Odels Mandtallet, og uimodsagde den oplæste Restance Listes speciele og Generale Summa.

16. publ: Obligation udstæd af Arne Olsen øvre Todtland til Peder Olsen Riple for 71 rd mod 1te Pante Ret i 9 Melke Køer, dat: 6te Octobr: 1798.

1798: 169b

{Efter} Til Laugrettesmænd for næste Aar blev udnævnt: Albret Olsen yttre Mithun, Ole Paulsen Scheje, Lars Johannesen Borge og Mons Andersen Lohne, som Lensmanden haver at tilsige at møde her paa Som/m/er Tinget næste Aar 1799 til Rettens Betiening.

Efter 3de Ganges Udraab indfandt sig ingen som have mere at føre i Rette, thi blev dette Ting sluttet og ophævet.

Saaledes passeret bekræfter Brandt

[Høste Sage og Skatte Ting 1798 for Lindaas Skibrede]

Aar 1798 Tirsdagen den 16. October blev for Lindaas Skibrede paa gaarden Toftegaard holdet almindelig Høste Sage og Skatte Ting og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Mathias Rasmusen Korsøen Hans Halvorsen Bakke Lars Olsen lille Haude og Halvor Larsen *lodvid (lodved? = Løtvet? Ein Halvor Larsen Løtvet nemnd i 1801) Hvorda! var tilstæde Fogden Unmack og Skibredets Lænsmand Lars Larsen Fieldsende

hvorpaa blev publiceret Sorenskriverens Bestalning og den sam/m/e Forordning som ved Sartor og Schiold Skibrede, samt herforuden: 3. Anordning hvorved de tilforn ergangne Rescripter, ang: visse Feld Reqvisiter, som ethvert Dragon-qvarteer og Infantreie Lægd i vort Rige Norge, under Nafn af Chambret og Lægds-Equipage, er forbunden til at anskaffe og vedligeholde deels fornyes, deels nøyere bestem/m/es *3. Forordning som foreskriver Tvangsmidler imod mænd, som ere separerede fra deres Hustruer, og nægte, eller forsøm/m/e, at betale disse de Underholdnings Penge, til dem og deres Børn, som de enten selv have forpligtet sig til, eller ved Separations Bevillingen ere blevne bestemte dat: 10 Aug: 1798

Fogden Unmack som var nerverende begierede som Bilag ved hans Skatte Regnskab fremsat til Almuen de selv sam/m/e 13 qtn: som ved de forrige Skibreder paa dette Høste Ting ere besvarede, og hvortil Almuen og iblant dem fornemlig Baste Jørgensen Kalhofde og Amund Rasmusen Hope hvorda til 1 qtn: Ney til 2 qtn: Ney saadant ved de ikke 3 qtn: Ney, slet intet 4 qtn: Ney derom vidste Almuen intet skiønt en mængde af sam/m/e er boende ved Havet 5 qtn: Ney, ingen anden end Anders Heyberg i Kiilstrøm/m/en som tilforn ved sine Tienere 6 qtn: Ney, for nerverende Tid fører ingen nogen Krem/m/er Handel her i Skibredet.

7 qtn: Ney 8 og 9 qtn: Ney 10 qtn: Jo men har de saa 11 qtn: Jo Lensmanden Lars Larsen bruger gaarden Fieldsende af Skyld 1 Løb Til 12 qtn: Ney ingen flere end den oplæste Specification indeholder 13 qtn: Ney, ikke annerledes end tilforn, da gaardene Store og lille Matre ej er forbedret men snarere ved de store Elve bliver Ruineret, men ikke af den betydenhed som tilforn.

2. Listen over de smaae Flomqverne blev inden Retten oplæst og dertil forklarede den nerverende Almue og hvoriblant Lars Olsen Oxnes og Jacob Andersen *Østre (Østrem? Ein Jacob Andersen Østrem nemnd i 1801), at her i Skibredet ej gives flere end de oplæste, men var bekiendt at Qvernene No: 3 Lechvold og No: 11 Hopland ej mer existerede men var ødelagt

3. Designation over de udi Skibredet verende smaae Flom Sauger, der blev inden Retten oplæst og hvortil Almuen svarede: og blant dem Niels Michelsen Lechvold og Michel Andersen Borylde at de ej haver flere eller andre, samt at disse ligger paa den Grund som i Specificationen er benefnt.

4. Til Tingsvidnet over Laxe og Silde voger svarede Almuen og deraf fornemelig Knud Johanesen Leerøen og Michel Jacobsen Fondenes, at der ej var flere her i Skibredet end de 3 oplæste Huusmands Sæder og den eene Hundvends Mølle eller Qvern.

Da intet mere for i Dag var at behandle ved Retten blev Tinget udsadt til i morgen

Brandt

1798: 170

Aar 1798 den 17. October Continuerede Høste Sage og Skatte Tinget for Lindaas Skibreede i overværelse af sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret under

No: 1 Obligation fra Knud Erichsen Grimstad til Comerse Rd: Johan Lovsen Koren stor 200 rd med første Pante Ret udi gaarden Grimstad No: 85 i Lindaas Skibrede af Skyld 2 Pund 1 ½ Mark Smør og 1 Mæle 8 5/8 Kander Malt, dat: 29de Sept: 1798.

2. Tilbagelyst Willom Christensen Raadmandsøens obligation til Kiøbmand David Christensen Thue i Bergen stor 100 rd med 1ste Pante Ret udi gaarden Raadmandsøen No: 132 af skyld 6 M/ark Smør Landskylds Leye med tilhørende Huuse samt underliggende Skier dat: 18de Nob: 1791 og indfriet efter qvittering af 13de Oct: 1798

3. Obligation af Willum Christensen Raadmandsøen til Bonden Halvor Knudsen Fæste for 110 rd med 1ste Pante Ret udi gaarden Raadmandsøen No: 132 i Lindaas Skibrede af skyld 6 M/ark Smør Landsk: Leje dat: 13de October 1798.

4. Skifte Brev efter Konen Marte Rasmus Datter Houchaas af 3de Aug: 1798 hvorved Boets Eyende 1 Bpd Smør og 16 Kander Malt i gaarden Houchaas No: 57 i Lindaas Skibrede saal: er udlagt til Stervboe Enke manden Joseph Erichsen 12 M/ark Smør 8 K: Malt Sønnen Amund Josephsen 3 M/ark Smør 2 Kand: Malt Søn/n/en Eric Joseph: 3 M: S: 2 K: M: Datteren Inger Josephs Dr: 1 ½ M: Smør 1 K: Malt Datteren Pernille 1 ½ M/ark S: 1 K: Malt Datteren Syneve 1 ½ M: Smør 1 K: Malt og Datteren Magrete 1 ½ M/ark S: 1 K: Malt

5. Skiftebrev efter afdøde mand Michel Rasmusen indre Lyhren sluttet 30te Juli 1798 hvorved Boets tilhørende Jorde Gods 18 ¾ M/ark Smør i gaarden Indre Lyhren No: 1 i Lindaas Skibrede saal: er udlagt til Stervboe Enken Anne Johannes Datter 9 3/8 M/ark Smør Til Datteren Marte Michels Datter 3 1/8 M/ark Smør Datteren Olia 3 1/8 M/ark Smør og Datteren Siri 3 1/8 M/ark Smør

6. Tilbagelyst Knud Ericsen Grimstads obligation til Ellef Pedersen Seim i Alenfits Skibrede paa 120 rd med 1ste prioritets Ret udi gaarden Grimstad No: 85 i Lindaas Skibrede af aarlig Landskyld 2 bpd 1 ½ M/ark Smør og 1 Mæle 8 5/8 Kander Malt dateret 22de May 1788 og indfriet efter Qvittering af 6te Octob: 1798

7. Tilbagelyst Knud Ericsen Grimstads obligation til Peder Ellevsen Seim paa 48 rd med 2 prioritets Ret efter 120 rd udi gaarden Grimstad No: 85 i Lindaas Skibrede af skyld 2 bpd: 1 ½ M/ark Smør og 1 Mæle 8 5/8 Kander Malt dateret 20 Octob: 1790 og indfriet efter Qvittering af 6te Octob: 1798

No: 8 Bygsel Brev fra Laugmanden Cancellie Rd: Christi til Eric Magnesen paa en Jorde Part udi gaarden Østrem i Lindaas Skibrede af skyld 12 M/ark Smør 12 M/ark Fisk samt 4 Kander Malt Landskylds Leye dateret 13de Nob: 1797, hvomed tillige fulgte Reversal

9. Sogne Præsten til Lindaas Hr: Mejers Bygsel Seddel til Peder Monsen Grimstad paa ½ Jorde Part i gaarden Saltenes Præstebolet beneficeret skyldende 1 Spand Malt og 1 ½ Mæle under Matr: No: 49 som den forrige Opsidder Ole Brynildsen har frasagt sig dat: 28de Septbr: 1798 hvormed tillige fulgte Reversal

No: 10 Bygsel Seddel fra Værgen Kiøbmand Hans Hansen paa sin Myndtling Jomfrue Dorothea Magareth Heibergs Vegne til Thomas Hansen paa 12 M/ark Smør og 1 Mæhle Malt i gaarden Monsløb som Hans Monsen og Kone har frasagt sig, dat: 10de May 1798

11. Tilbagelyst Anders *Asschildsen Haugsmyhrs obligation til Knud Jacobsen Sælgelie som Formynder for Jacob Johanesen yttre Horvig paa 60 rd med Pant i gaarde Parten Haugsmyhr No: 103 af skyld 1 Pund 12 M/ark Smør og 2 Mæler Malt dat: 19de May 1783 og indfriet efter qvittering af 16de Octob: 1798

No: 12 Skiøde fra *Ellen (Ellev) Pedersen Seim til Michel Nielsen paa 1 Bpd 3 M/ark Smør og ¼ Tønde Malt i gaarden Berge No: 82 for Kiøbe Summa 266 rd dateret 19de May 1798

No: 13 Byxel Seddel fra Enken Martha Maria Sal: Jonas Haugs til Thomas Jacobsen Riisøen paa ½ deelen af Gaarden Scharnes, paa hendes Lives Tiid siden gaarden er Enke Sæde, der godvillig af Michel Thomesen Scharnes er opladt, dateret 10de Octob: 1798

No: 14 Skiøde fra Johannes Johannesen Horvig til Jacob Johannesen paa 1 Bpd Smør og 1 Mæle Malt Landskyld i gaarden Selgelie No: 83 og 18 M/ark Smør 1 Mæle Malt i Øde gaarden Bachebøe No: 84 i Lindaas Skibrede tilsam/m/en for Kiøbe Sum/m/a 80 rd dateret 16de October 1798

No: 15 Skiøde fra Eric Olsen nedre Tvedt til Mons Ericsen paa hans ejende Part i Gaarden nedre Tvet under Mr: No: 78 af Skyld 18 Marker Smør og 21 Kander Malt for Kiøbe Sum/m/a 70 rd dat: 16de Octobr: 1798

No: 16 Skiøde fra Siri Lars Dr: Niels Iversen Wallernes Jacob Tonning Lars Iversen Herscheland

1798: 170b

Mons Monsen Myching Niels Hansen Lie og Ole Arvesen Hodne til Bertel Ericsen Hodne paa deres Anparter i Gaarden Hodne under Mr: No: 67 neml: 1. Siri Lars Dr: for Krav og Arv udlage 5 32/35 M/ark Smør og 1 34/35 Kande Malts Leje for 23 rd, 2. Jacob Toning i Bergen hans udlagde 1 19/35 Mark Smør og 18/35 Kande Malt for 6 rd 3. Mons Monsen Myching sine udlagde 27/35 Mark Smør og 9/35 Kande Malt for 3 rd 4. Niels Hansen Lie de Ham udlagde 27/35 M/ark Smør og 9/35 Kande Malt for 3 rd 5. Ole Arvesen Hodne sælger Myndtlingen Syneve Erics Dr:s udlagde 27/35 Mark Smør og 9/35 K: Malt for 3 rd 6. Niels Iversen Wallesnes sine udlagde 3 30/35 Mark Smør og 1 10/35 Kande Malt for 15 rd 7. Lars Iversen Wercheland sine udlagde 18/35 Mark Smør og 6/35 Kande Malt for 2 rd og

8. er Kiøberens Hustrue selv udlagt 3 30/35 Mark Smør og 1 10/35 Kande Malt i alt 18 M/ark Smør 6 K: Malt i bemelte gaard Hodne for 55 Rdr dateret 11te Maij 1798

No: 17 Obligation af Anders Askildsen Hougsmyhr til Lars Olsen lille Hovde paa 70 rd med 1ste Pante Ret i gaarden Hougsmyhr No: 103 af Skyld 1 ½ bpd Smør og 2 Mæler Malt og 2 Mælke Kiør dateret 16de October 1798

No: 18 Byxel Brev fra Biskop Irgens til Iver Monsen paa 1 Bpd Smør og ¼ Vog Fisks Leye i gaarden Hougsdal som Hans Fader Mons Iversen har opladt dat: 13de Aug: 1798 med vedfølgende Reversal

No: 19 Byxel Seddel fra Præsten Hr: Tuchsen til Iver Olsen paa ½ deelen af gaarden Bragøen skyldende 18 Mark Smør og 1 Mæle Malt hvilken Part Einer Olsen tilforn har haft dat: 26de Septb: 1798 med Revers

No: 20 Byxel Seddel af Eric Olsen Egemoe til Ole Ericsen paa en under hans gaard No: 154 opryddet Huusmands Plads kaldet Sætre dateret 16de Octobr: 1798

No: 21 Afkald fra Brithe Botols Datter til hendes Formynder Halvor Monsen Wiig paa hendes Fæderne og moderne Arv 13 rd 5 mrk 1 s dat: 16de Octob: 1798 No: 11 fol: 334

No: 22 Byxel Seddel fra Kiøbmand Hans Hansen i Bergen paa sin Myntling Dorothea Margaretha Heibergs Vegne til Endre Iversen paa 1 bpd og 12 M/ark Smør i gaarden Indre Kielen dat: 10de Octob: 1798 med vedfølgende Revers

Bonden Johannes Gregoriussen mødte paa sin Søn Lars Johannesen Stegelvig (sine Vegne) mødte og anmelte at bemelte hans Søn først i denne maaned har skudt en Voxen Biørn i sin egen mark efter at denne hafde dræbt 2de Smaler, og hvilken Huud Hand for Retten anviiste der blev *mærken (mærked) med at afskiære sam/m/e den Venstre Labbe og Kloe, og derefter begierede sig Attest meddelt for derefter at erholde de i saa Fald Ham tilstaaende Skud Penge

Da ingen hafde videre at erindre for i Dag blev Tinget udsadt til i Morgen

Brandt

Atter Dagen derefter den 18de October 1798 continuerede end videre Høste Tinget for Lindaas Skibrede paa sam/m/e Sted og i overværelse af sam/m/e Laugrette som i Gaar hvorda! atter blev af Almuens Documenter publiceret under

No: 23 Byxel Seddel af Hans Rasmusen Hopland til sin Søn Rasmus Hansen \paa/ gaarden Hopland No: 11 af Skyld 19 ½ M/ark Smør og 19 ½ Kande Malt dateret 16de Octobr: 1798

No: 24 Byxel Seddel fra Lieutenant Christian Brugger til Mons Larsen Høsteland paa gaarden Høsteland No: 146 af Skyld 13 ½ Mark Smør og 1 ¼(?) Mæle Malt som er overladt af Faderen Lars Olsen dat: 17de Octobr: 1798

No: 25 Obligation af Lieut: Christ: Brygger paa 150 rd til Jørgen Clausen Hogsvæhr hvorfor med 1ste Pante Ret er forsikkret gaarden Torsvig No: 144 af Skyld 1 Løb Smør dat: 14de Octobr: 1798

26. Deelebrev efter afdøde Jon Haldorsen Hodnes, hvoefter hans Sviger Søn Mons Knudsen som eeneste Arving paa sin Kone Brithe Ols Datter er udlagt 6 M/ark Smør i gaarden Ringsaasen No: 64 i Lindaas Skibrede 16 M/ark Smør og 6 Kander Malt i gaarden Jordal No: 28 i Echanger Skibrede og 13 ½ Mark Smør og 6 Kander Malt i gaarden Gieldsvigen i Echanger Skibrede dateret 16de Octob: 1798

27. Obligation fra Mons Ericsen øvre Syslach til Jacob Michelsen ibid: paa 82 rd med 1ste prioritets Ret i sam/m/e gaard No: 48 af skyld 18 M/ark Smør og 18 Kander Malt Landskylds Leje dateret 17de Octob: 1798

No: 28 Byxel Seddel fra Mons Knudsen Hodne til Ole Arvesen paa 23 ¼ M/ark Smør Landskyld i gaarden No: 67 dateret 16de October 1798

29. dito fra Hans Halvorsen Bakke til Knud Larsen dito paa sam/m/e gaard No: 29 af skyld ¼ Løb Smør og ½ Tønde Malt paa 8 Aar dateret 16de Oct: 1798

30. Afkald fra Mathias Jonsen Hosteland paa sin Kone Søgnie Mathias Dr:s vegne til Formynderen Haagne Ericsen Risnæs for sin efter hendes Søster faldne Arv 20 rd 20 s dat: 17de Oct: 1798 R: No: 261

31. Skiøde fra Lars Monsen Qualvog Ole Monsen Tykhelle Knud Amundsen Riise og Michel Gudmundsen Hundveng til Ellev Andersen Udlyren paa 3 Mæler Malt og 24 s Penge i gaarden Udlyren No: 2 for Sum/m/a 75 rd dat: 17de Oct: 1798

32. Bygsel Seddel fra Agent Wollert D: Krohn til Lars Ejnersen Myching paa en andel udi gaarden Rebnoe af Skyld 12 M/ark Smør 1/3 Faar og ½ Vaag Fisk som har veret brugt af Michel Ericsen Hopland dat: 22de feb: 1798 med foreviist Reversal

33. Vilkaarsbrev fra Mons Larsen Hosteland til sin Fader Lars Olsen dat: 17de Oct: 1798

34. Tilstaaelse af Brita Botolphs Dr: Hundvend med Curator Halvor Larsen Loetvedt har solgt sin Odels Ret til gaarden Wiig No: 81 for 14 rd til Halvor Monsen dat: 17de Oct: 1798

35. Skiøde fra Siri Niels Dr: og Værge Bendix Tomesen Thomas Tomasen og Ole Michelsen øvre Schodven til deres Stif Fader Niels Pedersen Oenes paa hvad *hd (hand) selv er ejende i Gaarden Oenæs No: 91 tilsammen 1 Bpd 13 10/11 M/ark Smør og 25 7/11 Kander Malt Landskyld for 100 rd dateret 17de Octob: 1798

36. Skiøde fra Pigen Anne Ols Dr: Oxnes med værge Lænsmand Lars Larsen Fieldsende og Jacob Olsen med værge Amund Rasmusen Hope til Lars Olsen Oxnes (Øxnes) paa deres Arve Lodder i gaarden Oxnes No: 16 for Sum/m/a 28 – 2 – 12 s dateret 17de Octob: 1798

37. Skiøde fra Ejner Ejnersen til Ole Olsen Wiig paa hans Odels Ret i sam/m/e gaard No: 81 for 16 rd dat: 17de Oct: 98

38. dito fra Ole Larsen Tungedal til Lars *Gregorius Grinde paa 18 M/ark Smør i sam/m/e gaard No: 138 for 42 rd 3 mrk dat: 17de Oct: 98

39. dito fra Ole Rasmusen Strøme Michel Rasmusen og Amund Rasmusen Hope paa deres Myndtlingers Vegne paa deres udlæg i gaarden Oxnes No: 16 til deres moder Enken Siri Knuds Dr: Oxnes som med hvad Hun selv er ejende udgiør 18 M/ark Smør og 12 M/ark Fisk: dateret 17de Oct: 1798

40. Byxel Seddel fra Andreas Dankertsen Heiberg til Iver Arnesen paa 18 M/ark Fisk og 6 Kander Malt udi gaarden Udkilde No: 7 dat: 17de Octob: 1798 med foreviist Reversal

41. Deelebrev efter Tore Amundsen Bersvig, hvorefter Enken og de myndige Arvinger er tildeelt efter sin Lod 1 ½ bpd Smør og 2 Mæler Malt for 60 rd dat: 17de Octob: 1798

42. Tilbagelyst Ole Knudsen Weraas obligation til Peder Pedersen Qualvog stor 60 rd hvorfor med 1ste prioritets Ret var pantsat 12 Mark Smør og ¼ Tønde Malt i gaarden Weraas No: 45 dateret 18de Octob: 1796 og indfriet efter qvittering af 18de Octob: 1798

43. Skiøde fra Ole Knudsen Weraas til Peder Pedersen Qualvog paa hans ejende Part af gaarden Weraas No: 45 af skyld 1 Bpd Smør og 2 Mæler Malt for 124 rd dat: 18de Oct: 1798

44. Byxel Seddel fra Peder Pedersen Qvalvognæs til Ole Knudsen Weraas [paa] den af Ham kiøbte anpart i gaarden Weraas No: 45 af skyld 1 bpd Smør 2 Mæler Malt dat: 18de Oct: 1798

45. dito fra Andreas Danch: Heiberg til Ole Thorsen Synstebøe paa et støkke Mark indhegnet under gaarden Toftegaard kaldet Severines Pynt med en liden Holme kaldet Dankersholm dat: 18de Oct: 98

46. Freedlysning af Fogden Unmack paa Rasmus Knudsen Ole Knudsen Christen Andersen og Claus Ericsen som Ejere og Beboere af gaarden Hougsdahl deres Vegne, at ingen maa enten med Nøter eller Sætte garn fornerme den/n/em i Fiskeriet under deres Landstrækninger med flere Poster dat: 18de Oct: 1798

Fogden Unmack foreviste til Attestation over Af og Tilgangen udi Vejmæster mandtallet for 1798 som for dette Skibrede blev oplæst og hvis rigtighed Almuen attesterede baade i henseende af og tilgangen.

Fogden Unmack foreviste til Attestation af Laugrettet og Almuen Tingsvidnet over af og Tilgangen i odels og Selvejer mandtalet for indeværende aar 1798, der for Almuen blev oplæst, men hvorimod ingen af Almuen eller Laugrettet vidste noget at erindre men Attesterede Rigtigheden af sam/m/e hvoraf fornemelig de 2de mænd Peder Jacobsen Sætre og Baar Michelsen Synevoe (Synnevåg) saal: besvarede som meldt det oplæste

Fogden foreviste uddraget af de Kongl: ordinaire Skatter med samt ¼ pros: Skatten, som blev oplæst for Almuen, og hvis Beløb i alt af første er 937 – 3 – 11 s og af de siste 29 – 5 – 9 s, der alle af Almuen blev u-imodsagt.

1798: 171b

Til Laugrettes Mænd for tilkommende Aar blev udnefnt 1. Lars Olsen Oxnes 2. Jacob Rasmusen Riise 3. Anders\2/ Olsen\1/ (Ole Andersen)? Quam/m/e og 4. Ole Michelsen øvre Skodven som Lændsmanden haver at tilsige til møde førstholdende Som/m/er Ting 1799 til Rettens betiening.

Fogden foreviste Mandtallet over det beneficerede Gods her i Skibredet som for Almuen blev oplæst, og hvoraf fornemelig Gregorius Arnesen Ranghe (Ein Gregorius Arnesen Rangvæhr er nemnd i 1801. = Rongevær) og Herløf Olsen Anvig svarede ej at vide mer eller andet end oplæst er.

Foreviste Restansen Listen paa de i aarene 1772 og 1773 ud Crediterede Kongl: Magaziin Havre med den af ham holdt Examination, hvilken blev Laugrettet og Almuen forelæst hvoraf Anders Monsen Skoue og Baar Michelsen Synnevaae forkl: overensstem/m/ende med de øvrige at denne om disse Resterende givne Forklaring forholder sig med Sandhed.

Efter 3de ganges udraab om nogen hafde mer ved Retten at forhandle, indfant sig ingen thi blev Retten brudt og Høste Tinget for denne gang sluttet

Saal: passeret bekrefter Brandt

Høste Tinget [1798] for *Herle (Herløe) Skibrede

Aar 1798 Løverdagen den 20de October blev paa Tingstædet Alverstrømen holden Høste Ting for Herle Skibrede og Retten sadt af Sorenskr: Ober Audeteur Brandt i overværelse af følgende 4 Laugrettes mænd Ole Knudsen Egeland Niels Bendixen Risland Ole Willemsen Landsvig og Niels Mortens: Schiellanger Ved Tinget var nerværende Fogden Unmack Skibredets Lænsmand og tilsøgende Almue

hvorda! først blev publiceret nerværende Sorenskrivers Bestalning af 19de Janv: dette aar samt herforuden de selv sam/m/e 2de Kongl: Forord: og 1 Cancellie-Placat som ved dette Høste Ting for Lindaas Skibrede er Bekiendtgiort og som paa fol: 109 er extraheret

Fogden Unmack fremlagde til Besvarelse det Almindelige Tingsvidne paa 13 qtr: hvortil Almuen og i ser Knud Andersen Hanevig og Lars Monsen Hægernes svarede til 1 2 3 og 4 qtn: Ney Til 5te qtn: Ney, ingen andre end Ernst Mejer i Strudshavn og Johanes Rasmusen i Floen Til 6 qtn: ingen flere end Agent Claus Krohn paa Hennø og Major Ameln paa Hegøe Holmen og Blomvigen Til 7 qtn: vidste ingen andre end Pigen Catrine i Herlesundet Jens(?) Nielsen paa Holmeknappen og Jacob i Hopshavn Til 8 qtn: og 9 qtn: Ney. Til 10 qtn: Ney, de har ikke hørt andet, men ved de mangen gang har givet dobbelt eftersom det onde Veyr med storm meer eller mindre er indtruffen Til 11 qtn: Jo Skibredets Lænsmand Wilhelm Monsen Skiellanger bruger gaarden Skiellanger af Skyld 18 Mark Smør Til 12 og 13 qtn: Ney

Fogden foreviiste dernest Listen over de skyldlagde smaae Flom qverner som inden Retten blev oplæst og dertil forklarede den nerværende Almue hvoriblant Johanes Nielsen Tveit og Anders Larsen Wiig at ingen flere existerer end dem som blev oplæst og at de ikke vidste nogen afgang

Foreviste Fogden Designation over Flom-Saugene her i Skibredet der blev oplæst og hvortil Almuen og af dem Jens Larsen Ravnanger og Ole Olsen Treet (Tveet?) svarede: at her gives ikke flere end den eene oplæste Asche Saug som ikke har veret skaaret noget paa i de 2de siste Aar

Lensmanden tilkiendegav ej at have til dette Ting her for Skibredet indstevnt nogen Sag, og som ingen efter paarob hafde videre at føre i Retten her i Dag blev Tinget udsatt til i overmorgen den 22de Octob:

Brandt

Dagen den 22de Oct: 1798 continuerede end videre Tinget for Herle Skibrede paa sam/m/e Sted som i forgaars og med sam/m/e Laugrettes mænd, hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret under

No: 1. Byxel-Seddel fra Frue Krigs Raadinde Koren til Jens Larsen [paa] det ½ Brug i gaarden Ravna\n/ger af Skyld 13 ½ Mark Smør som Arne Aschildsen har opsagt dat: 8de Nob: 1797, med Reversal

2. dito fra Comerse Raad Koren til Ole Olsen Tveten paa det ½ Brug i gaarden Tveten af skyld 9 Mark Smør, 1/8 Tde: Malt som afdøde Ole Jensens Enke har haft, dat: 1ste Juni 1798 med Reversal

3. dito fra Kiøbmand Wilhelm Lexau i Bergen til Niels Olsen Hollen paa 4 s Jorde-Part i gaarden øvre Kleppe som forhen har veret brugt af Anders Poulsen dat: 19de Janv: 1798 med Revers

4. Dito fra Provsten Michelet paa Manger til Ole Jensen [paa] 12 M/ark Smør Skatte skyld og 6 M/ark Smør og 6 Kander Malt Landskyld udi gaarden Schielanger som hans Fader Jens Knudsen har brugt dat: 17de October 1798 med Reversal

1798: 172

5. Byxel-Seddel fra Comerse Raad og Secretair Koren til Johanes Nielsen Dauvanger paa 9 M/ark Smør 1/8 Tde: Malt skyld i gaarden Tveten som Broderen Niels Tveten har opsagt dat: 22de Maij 1798 med Reversal

6. Obligation af Mons Nielsen Bragstad til Ole Andersen Fløysand paa 40 rd med 1ste prioritets Ret i gaarden yttre Bragstad M: No: 73 af skyld 1 bpd 3 [Mark]? Smør og 18 K: Malt dat: 22de Oct: 1798

7. dito fra Ole Thomasen Landsvig til Ellev Joh: Bouge paa 41 rd med 1ste Pante Ret i gaarden Landsvig No: 62 af skyld 12 M/ark Smør dat: 22de Octob: 1798

8. Byxel-Seddel fra Jens Monsen Iden til hans Stif Søn Siur Siursen paa 10 2/7 Mark Smør og 2 2/7 K: Malt i gaarden Iden No: 66 dat: 22de Octob: 1798

Fogden Unmack som ved Tinget var nerverende foreviiste Mandtallet over det beneficerede gods her i Skibredet som blev oplæst, og hvortil Almuen og af dem Anders Christiansen Kleppe og Lars Jonsen Hopmandstvet svarede: at de ej var bekient mer eller andet end som oplæst var.

Da ingen for i Dag hafde mer efter paarob ved Tinget at forrette blev sam/m/e udsadt til i morgen

Brandt

Dagen derefter den 23de Octob: 1798 continuerede end videre Tinget for Herle Skibrede paa sam/m/e sted som i gaar med sam/m/e Laugrette Hvorda! blev publiceret under

No: 9 Afkald fra Michel Monsen Myhrtvedt til sin Formynder Ole Bastesen øvre Tvedt paa sin Fader og Far Faders tilfaldte Arv tilsam/m/en 90 rd 31 s med Renter dat: 22de Octob: 1798 Regsk: No: 135

No: 10 Byxel Seddel fra Major Ameln til Ole Christiansen paa 13 ½ Mark Smør 9 Mark Fisk 6 Kander Malt og ¼ Faars Landskyld i gaarden Tosche dat: 18de Juni 1798 med Revers

Fogden Unmack mødte og foreviste Restance Listen paa de i Aarene 1772 og 1773 udcrediterede Magazin Havre med den ved sam/m/e holdte Examination, som mand for mand blev Almuen oplæst hvoraf Mons Tørresen og Niels Tørresen Hougland attesterede Rigtigheden af det oplæste i henseende disses i værende Armod og de øvrige at være dem ubekiendt.

Tingsvidnet over Af og tilgangen, Vey mæster mandtallet blir ligeledes oplæst og hvis Rigtighed Almuen attesterede og af dem Hover Nielsen Wetaas (Wetaas ligg i Radøy sk.r. Han er og nemnd der) og Jon Nielsen Oun (Oen) som bevidnede Rigtigheden af det oplæste ej at vide flere tilkom/m/en eller afgaaet end anført

Tingsvidnet over Af og Tilgangen udi odels og Selveyer mandtallet blev ligeledes fremlagt der for dette Skibrede blev oplæst og hvortil Almuen og af dem Anders Nielsen Erstad og Ole Tørresen Goested (Goustad?) svarede: at de som oplæst var og tilgangen bekient.

Endelig blev Restance Listen for dette aars udestaaende Restancer for dette Skibrede oplæst, der saavel af Almuen som Laug Retten blev uimodsagt det vere enten for hver mand i ser eller i henseende den heele tilsammenlagde Summa 769 Rdr 5 mrk 6 s ordinaire Skatter og 36 rd 5 s pros: Skat.

Til Laugrettes mænd for anstundende Aar 1799 blev udnefnt her for Skibredet 1. Povel Povelsen Fromrejde 2. Rasmus Hansen og 3. Ole Hansen Fromrejde samt 4. Rasmus Jacobsen Husebøe

Efter 3 ganges udraab hafde ingen videre ved Retten at indføre, hvorfore Retten blev brudt og Høste Tinget for denne gang sluttet.

Saal: passeret bekrefter Brandt

Høste Tinget [1798] for Radøe Skibrede

Aar 1798 onsdagen den 24de October blev paa Tingstedet Alverstrømen holden Høste og Skatte Ting for Radøe Skibrede i overværelse af Sorenskriveren Ober Audeteur Brandt og følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Jon Nielsen Hole *Hove (Hover) Nielsen Wetaas Johannes Nielsen Auland (Haugland?) og Knud Simonsen Marøen. Ved Tinget var nerværende Fogden Unmack foruden den Tingsøgende Almue

Hvorda! blev publiceret Sorenskriverens Bestalning og de sam/m/e Kongl: Forordninger og Cancellie Placat som paa Lindaas Høste Ting fol: 169 er extraheret.

Fogden Unmack mødte og fremlagde til Besvarelse det almindelige og aarlige Tingsvidne paa 13 qtr: for dette Skibrede hvortil Almuen og i ser Ole Larsen Olsvold og Knud Hansen Wetaas svarede til de 4 første questioner, ligesom for siste Herle Skibrede er besvaret Til 5te qtn: ingen anden end som sædvanlig hvilken er Lars Magnusen i Bøevaagen der har sam/m/e i Forpagtning af

1798: 172b

Hof agent Jansen Til 6 og 7 qtn: Ney slettes ingen Til 8 og 9 qtn: Ney, Til 10 qtn: som oftest har Sorenskriveren og Fogden betalt dem 8 s for hver miil 11 qtn: Skibredets Lensmand Christen Pedersen Bøe er i gaar paa sin Reyse til Tinget Død, men har Hand til denne Tiid brugt gaarden Bøe som skylder 2 pd Smør Til 12 og 13 qtn: Ney

Tingsvidnet angaaende dette Skibredets Flom qverner blev fremlagt til besvarelse af Almuen som efter at var oplæst forklarede Berge Rasmusen Kolstad og Niels Larsen Kolaas at de i af eller tilgangen ej vidste flere end de oplæste.

Tingsvidnet over Laxe og Silde vogen blev af Almuen attesteret at ej flere [end]? den eene oplæste Huusmand paa Wildanger her i Skibredet betaler Huusmands Skat

Mandtallet over det Beneficerede gods blev foreviist og oplæst hvortil Almuen og af dem Mons Nielsen Yttrmarken (yttre Morken?) og Ole Monsen Tolleshaug forklarede: at det oplæste mandtal forholder sig efter deres Kundskab rigtig og veed ej videre eller mer end som oplæst er

Som overværende ved Fogdens Examination paa udestaaende Magaziin Havre igientog paa tilspørgende den heele Almue og af dem Jacob Ericsen Olsvold og Steffen Olsen Olsvold at de opgivnes uformuenhed er nøyagtig som anført paa de faae ner der maaske k/an/d finde udveye at betale noget eller alt.

Paa den i gaar paa sin Reyse her til Tinget ved døden afgangne Lænsmand Christen Pedersen Bøe, blev ad interim antagen Bonden Jacob Tomesen Bøe, hvilken forklarede: at der til dette Ting her for Skibredet ikke er indstevnt nogle Sager

Af Almuens Documenter blev derpaa publiceret under

No: 1 Skifte-Brev efter afdøde mand Knud Hansen Nore Sælle sluttet 18de Juni 1798 hvorudi Stervboets Jordegods i gaarden yttre Helle No: 54 i Radøe Skibrede 18 M/ark Smør og 10 Kander Malt for Summa 64 rd saal: er udlagt: Til Søn/n/en Elling Knudsen 6 M/ark Smør 3 ½ K: Malt for 21 – 2 - . Søn/n/en Hans Knudsen 6 Mark S: 3 1/3 K: Malt for 21 –

2 - Datteren Rangele Knuds Dr: 3 Mark Smør 1 2/3 K: Malt for 10 – 4 mrk og Datteren Kari Knuds Dr: 3 Mark Smør 1 2/3 Kande Malt for 10 – 4 mrk

Da ingen efter paarob hafde mere i Dag [at] fremføre for Retten blev Tinget udsadt til i morgen

Brandt

Den paafølgende 25de October 1798 Continuerede end videre Høste Tinget for Radøe Skibrede paa sam/m/e Sted og med sam/m/e Laugrette som i gaar, hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret under

No: 2 Obligation udstæd af nu afdøde Frue Krigs Raadjnde Koren til Præsten Tuchsen i Bergen paa Capital 199 rd med 1ste Pante Rettighed i gaarden Ulvatne af skyld 1 Løb Smør og 1 Tde: Malt dat: 25de Aug: 1797

3. Skiøde fra Jacob Ottensen Waagenes til sin Søn Niels Jacobsen paa 12 M/ark Smør i gaarden indre Waagenes No: 56 for 40 rd dat: 24de Octob: 1798

4. Obligation fra Claus Olsen Wetaas til Niels Magnesen Soleim stor 40 rd med 1ste Pante Ret [i] 12 2/3 M/ark Smør i gaarden Wetaas No: 2 dateret 24de Oct: 1798

5. Skiøde fra Enken Mari Ols Dr: Kaalstad og Søn/n/erne Mons Niels og Ole Tørris Søn/n/er til deres ældste Broder Ole Tørrisen den ældre paa 9 M/ark Smør og 12 Kander Malt i sam/m/e gaard No: 37 for 90 rd d: 24de Oct: 1798.

6. Skiøde fra Ole Tørrisen Kolstad og Mons Tørrissen Hegernæs til Niels Johanesen undre Tougle paa 4 ¾ Mark Smør og 2 3/10 Kande Malt i sam/m/e gaard No: 19 for 24 rd dat: 10 Octob: 1798

7. Afkald fra Berte Rasmus Dr: til Formynderen Jacob Rasmusen yttre Sæby paa sin Søn Rasmus Olsen efter Faderen tilfaldne Arv 13 rd – 2 mrk – 15 s dat: 28de Sep: 1798

8. Afkald fra Mons Jensen Hægøholmen til Formynderen Klokker Halvor Morchen paa sin Fæderne Arv 57 rd 49 s dat: 25de Sept: 1798 R: No: 154

9. Byxel Seddel fra Provsten Michelet til Lars Knudsen paa 16 Mark Smør udi gaarden Mangers næsset dat: 19 Oct: 98 med Res: (Revers)

10. Krigs Comissair Dahls Byxel-Seddel til Michel Monsen paa 5 ¾ Mark Smør 4 ½ Kande Malt i gaarden nedre Qvallem som hans Fader har opsagt dat: 6te Juli 1798 med Revers

11. Dito Byxel-Seddel til Ole Magnusen paa 6 M/ark Smør 5 Kander Malt i gaarden øvre Qualem som hans Fader har opsagt dat: 6te Juli 1798 med Revers.

12. ditos

1798: 173

Byxel-Seddel til Magne Rasmusen Noranger paa 6 M/ark Smør 5 Kander Malt i gaarden øvre Qualem som Mons Michelsen har opsagt dat: 6te Juli 1798 med Revers

13. Skiøde fra Mons Rasmusen Kaartvedt og Niels Rasmusen indre Morchen til Gudmund Ericsen Kaartvedt paa 4 ½ M/ark Smør og 3 Kander Malt. samt 1 ½ M/ark Smør og 1 Kande Malt i gaarden Kaartvedt tilsam/m/en 28 rd dat: 24de Octobr: 1798.

14. dito fra Eric Knudsen ud-Helle og Hustrues arvinger Jens Nielsen Bierkeland og Knud Johannesen Helle til Dankert Magnesen Helle paa 9 M/ark Smør og 4 ½ Kande Malt i gaarden yttre Helle No: 54 dat: 24de October 1798

15. Byxel-Seddel fra Halvor Rasmusen Kaartvedt Niels Rasmusen indre Morchen Berge Rasmusen Kaalstad og Berge Johannesen øvre Manger til deres Stif Fader Mons Rasmusen øvre Manger paa 8 M/ark Smør og 5 1/3 K: Malt No: 43 dat: 24de Oct: 1798

16. Odels Rets Lysning af Jacob Jacobsen Floen paa 21 M/ark Smør og 14 K: Malt i gaarden indre Tougle No: 19 som bruges af Gudmund Rasmusen dat: 22de Ap: 1790

Derefter blev Restance Listen paa de udestaaende Kongelige Skatter udi dette Skibrede for indeværende Aar ved Fogden Unmack indleveret og befunden at være den Summa 469 – 3 – 2 s som blev for Almuen oplæst og uimodsagt.

Til Laugrettes mænd for tilstundende aar 1799 blev udmældt 1. Halvor Rasmusen Kartvedt Arne Jacobsen nordre Solen 3. Peder Magnesen lille Tvedt og 4. Lars Risnes som den constituerede lænsmand haver at tilsige at møde førstholdende Som/m/er Ting 1799 til rettens betiening.

Efter udraab var ingen som mer hafde ved Tinget at forrette hvorfore sam/m/e blev sluttet

Brandt

Høste Ting [1798] for Alenfits Skibrede

Aar 1798 den 26de October blev Høste Sage og Skatte Tinget for Alenfits Skibrede holden paa Tingstædet Alverstrømen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Lars Gudmundsen Mundahl Rasmus Bastesen Iisdal Anders Andersen *Seib (Seim) og Aschild Amundsen Egeland

hvorda! blev allerunderdanigst publiceret de selvsam/m/e Kongl: Forordninger som tilforn er bekiendtgiort og extraheret fol: 169

Fogden Unmack som ved Tinget [var] nerverende fremlagde til Almuens besvarelse de sam/m/e 13 qtr: som tilforn paa dette Høste Ting og forrige Skibreder er fremsadt, og hvortil den nerværende Almue og hvoriblant Jon Nielsen Sellevold og Simon Nielsen Skare svarede: ligesom for siste Skibrede er anført, med forandring til 5 qtn: at ingen andre driver Giestgiverie end Lensmand Faugstad her i Alverstrømen og Johannes Olsen i Bruknappen og til 11 qtn: at Skibredets Lensmand Lars Knudsen bruger gaarden Storoxe af skyld 2 pd og 10 ½ Mark Smør i Skatte skyld.

Specificationen over de i Aaret 1716 skyldlagte Flom qverner blev oplæst og af Almuen Jon Nielsen Mokkevold og Simon Nielsen Skare forklaret: at den oplæste Specification forholder sig med Sandhed undtagen at No: 34 Mongstad Qvern ikke mere bruges og No: 51 Seimb Qvern hvorfor skylder 2 s ganske er ødelagt.

Af skyldlagde Mølle og Qverne Skat blev foranstaaende oplæst og af Almuen bevaret ey at vere flere end de 2de benefnte her i Skibredet.

Mandtallet for det i Skibredet verende Beneficerede gods blev ligeledes oplæst og af Ole Knudsen Kaperdahl og Ole Ericsen Hopland tilligemed Almuen attesteret ej at være mere end oplæst.

Fogden fremlagde Restance Listen med hosføyet Examination over udestaaende Restance her for Skibredet af den i Aarene 1772 og 1773 udcrediterede Magazin Havre saal: som den nu inden Retten ved Fogden er examineret med tilføyede Anmerkninger, som atter blev oplæst og hvis Rigtighed af Almuen bekreftet og af dem Holger Ericsen Smesdahl og Halvor Knudsen Sørefeste og skede saal: herimod ingen Indsigelse

Derpaa blev af Almuens Documenter publiceret under

No: 1 Aflyst Giestgiver Jores Lampes Obligation til Frue Et: Rd:inde Krohn paa Capital 1499 rd med 1ste prioritet i Giestgiverstedet Alverstrømen og udi gaarden Søre Soltvedt af skyld 18 M/ark Smør og 1 Mæle Malt, samt hans løsøre Effecter. dat: 7de Octob: 1793 Tinglyst 26de Octob: 1793 og indfriet efter qvittering af 12te febr: 1798

2. aflyst Ole Andersen Biørkelands Obligation til Sogne-Præsten Hr: Bergendahl paa Sum/m/a 25 rd Hamers Præstegields Kasse tilhørende med 1ste Pante Ret i gaarden Indre Fosse af skyld 1 pd: Smør og ½ Tde: Malt dateret 16de Maij 1772 Tinglyst 16de Maij 1772 og indfriet efter Qvittering af 13de Oct: 1798

3. Bevilling for Johannes Olsen

1798: 173b

Sætre paa et Giestgiverie ved Stedet Brudeknappen i Allenfits Skibrede dateret 8de Septb: 1798

4. Aflæst Ole Ericsen Hoplands obligation til Eric Larsen Morvig paa Summa 40 rd med 1ste prioritets Ret i 18 M/ark Smør og 15 Kander Malt i gaarden nedre Hopland No: 42 dat: 20de Maij 1797 Tinglyst 20de Maij 1797 og indfriet efter Qvittering af 14de Aug: 1798

5. Aflyst Siur Olsen Espelands obligation til hans 3de Sted Børn paa 59 rd dat: 15de Octob: 1789 Tinglyst sam/m/e dato og indfriet efter Qvittering af 19de Maij 1798

6. Byxel Seddel af Peder Knudsen Helleland paa sin Myndtling Knud Monsens Vegne til Siur Olsen Espeland paa 1 pd 3 M/ark Smør og 1 Mæle Malt Landskylds Leye i gaarden Espeland No: 43 dat: 19de Maij 1798 med Revers

7. Skiøde fra Siur Olsen Espeland til Myndtlingen Knud Monsen ibid: paa 1 pd 3 Mark Smør og 1 Mæle Maldt Landskyld i sam/m/e gaard No: 43 dateret 19de Maij 1798

8. Byxel Seddel fra Biskop Irgens til Soldat Knud Ellevsen Eicheland paa 1 bpd Smør 12 M/ark dito 1 Mæle 4 Kander Malt i gaarden Mitgaarden som Ellev Larsens Enke har overladt mod Føderaad af Gaard: d: 18 sept: 1798

9. Afkald fra Sesselle Ols Dr: Odderaas til Værgen Lars Jacobsen øvre Tvedt paa hendes Arv med Renter stor 48 rd som Hun efter Myndigheds Bevilling er tilladt at modtage dat: 26de Oct: 1798 Regsk: No: 196

10. Skiøde fra Ole Olsen Huuse til Steffen Steffensen Lille Oxe paa de hans Hustrue efter Skifte af 22de deb: (decb:) 1777 udlagde 4 ½ M/ark [Smør]? 3 K: Malt og 1/16 Huud i sam/m/e gaard No: 28 dat: 19de Maij 1798

Lænsmanden Lars Knudsen stor Oxe som var nerverende tilkiendegav ej at have til dette Ting for dette Skibrede indstevnet nogen Sag, og som ingen hafde videre i Dag at iretteføre blev Tinget udsadt til i morgen og for denne gang underskreven

Brandt

Dagen derefter continuerede end videre Høste Tinget for Alenfits Skibrede paa sam/m/e Sted som i gaar og Retten betient med sam/m/e Laugrette hvorda! blev publiceret under

No: 11 Tilbagelyst af Jacob Nielsen Watnes Obligation til Peder Knudsen Helleland 50 rd altsaa end nu til Rest 50 rd dat: 5te Feb: 1796 Tinglyst 11te Maij nest efter, efter quittering af 25de Oct: 1798

12. Tilbagelyst Jon Nielsen Bøgevolds obligation til Mad: Karen Sal: Bergendals paa Sum/m/a 80 rd med Pant i hans gaard Bøgevold af skyld 18 M/ark Smør og 12 K: Malt dat: 10 Tinglyst 11 Maij 1792 efter qt: 27 Sep: 1798

13. Forliig ved Forligelses Comissionen imellem Svend Johanesen Bøgevold og John Nielsen Bøgevold ang: odels og indløsnings Ret til sam/m/e gaard med videre dateret 19de Marti 1798

14. Tilbagelyst Jon Nielsen Bøgevolds obligation til Myntlingen Anne Salomons Dr: som hendes Fader og Værge Salomon Olsen Eicheland har laant med 1ste Pante Ret [i] 9 Mark Smør og 6 Kander Malt i sam/m/e gaard No: 33 dat: 10. Maij 1792 Tinglyst 11te Maij 92 og indfriet efter qvittering af 27de Octob: 1798

15. Skiøde fra Jon Nielsen Bøgevold til Svend Johanesen paa 18 Mark Smør og 1 Mæle Malt i gaarden Bøgevold No: 33 paa vilkaar som Forliget ved Comiss: er indgaaet dat: 26de Oct: 1798

16. Obligation fra Svend Joh: Bøgevold til Eric Ericsen Hielmtvedt paa u-myndiges midler 84 rd med 1ste prioritet i gaarden ibid: af skyld 18 M/ark Smør og 1 Mæle Malt No: 33 dat: 26de oct: 1798

17. Skiøde fra Iver Gudmundsen Echeland Jon Gudmundsen Tepstad og Ole Johanesen Schaar paa deres udlagde Arv i gaarden Lechnæs No: 71 for Sum/m/a 45 rd dat: 26de Oct: 1798

18. Obligation fra Ole Olsen Lechnes til Ole Rasmusen for 50 rd og Rasmus Rasmusen paa 25 rd med Pant i sam/m/e gaard No: 71 af skyld 1 Bpd 3 M/ark Smør dat: 26de Octob: 1798

19. Føderaads Contract imellem Ole Olsen Lechnes og Ole Rasmusen dat: 26de Oct: 1798

20. Bygsel Seddel fra Ole Rasmusen Lechnæs med flere sine Sødskende til Ole Olsen Lechnes paa 19 1255/1694 M/ark Smør og 6 6/14 do: i sam/m/e gaard dateret 26de Octob: 1798 med Revers

21. Skiøde fra Anders Olsen Nesse og Anders Andersen Skare til Ole Jacobsen Nesse paa 3 5/6 M/ark Smør og 2 ½ K: Malt samt 2/3 M/ark Smør og ½ Kande Malt i gaarden Nesse No: 97 paa 33 rd 4 mrk 8 s dat: 27de Octob: 1798

22. Skiøde fra Lars Pedersen indre Fosse til Faderen Peder Larsen Alver paa hans ejende anpart i gaarden Alver No: 5 af skyld 2 2/3 Mark Smør og 2 2/3 K: Malt dat: 27de Oct: 1798

23. Skiøde fra Peder Knudsen Helleland Magne Jacobsen Qvame Lars Jacobsen Tveten og Ole Jacobsen Mochelthun til Peder Willumsen Sletten paa deres ejende anparter i gaarden Helleland No: 41 paa 196 rd dat: 26de Oct: 1798

24. Vilkaars Contract af Peder Willumsen Helleland til Peder Knudsen dito og Kone dat: 26 oct: 98

25. Obligation af Peder Willumsen Helleland til Peder Knudsen dito paa 150 rd hvorfor med 1ste Pante Ret er Pantsadt sam/m/e gaard af skyld 1 Bpd 12 ¾ M/ark Smør og 30 ½ Kande Malt dat: 26de Oct: 98

26. Fraskrivelse af Rasmus Lampe og Jacob K: Frochen (Frøchen) til Lensmand Johanes Fogstad paa deres odels Ret til gaarden Søre Soltvedt af skyld 18 M/ark Smør og 1 Mæle Malt for Summa 50 rd dateret 20de Juni 1798

1798: 174

27. Deelebrev imellem Arvingerne efter Konen Rangle Lars Dr: Kappendal neml: til Enkemanden Ole Knudsen i gaarden Lille Oxe No: 28 6 ½ Mark Smør 4 1/12 K: Malt og 1/11 Huud for 16 – 0 – 0
i gaarden Echangerlie No: 47 3 7/8 M/ark Smør og 2 ½ Kande Malt for 9 – 3 – 1
---
25 – 3 – 0

Datteren Marte Mons Dr: og Mand Johannes Monsen i gaarden
Echangerlie 10 5/7 M/ark Smør og 7 Kander Malt for 25 – 3 – 0

Af og Tilgangs mandtallet for Veyene blev fremlagt og oplæst samt attesteret af Almuen at ikke flere end den eene anførte er afgangen og ingen tilkomst

Af og tilgangen udi Odels og Selv Ejer mandtallerne her for Skibredet blev oplæst der i alle dele af Almuen blev attesteret at vere saal: som oplæst er

Restance Listen paa de Kongelige ordinaire Skatter for indeværende Aar blev her for Skibredet oplæst hvis Summa beløber til 134 – 4 – 5 s ord: og 5 – 5 – 6 proc: [Skat]? der af Laugrettet og Almuen blev uimodsagt.

Til Laugrettes mænd for tilkom/m/ende Aar 1799 blev udmeldt 1. Hans Knudsen øvre Tvet 2. Endre Pedersen nordre Titland 3. Halvor Rasmusen øvre Skiulset (Sjauset) og 4. Peder Johanesen Øvstegaard som Skibredets Lænsmand haver at tilsige at møde paa tilstundende Sommer Ting for at betiene Retten.

Da ingen efter paarob ey havde mere eller videre at føre i Rette blev Retten brudt og Tinget sluttet.

Saal: at være passeret bekrefter Brandt

Høste Tinget [1798] for Echanger Skibrede

Aar 1798 mandagen den 29de October blev Høste Sage og Skatte Tinget for Echanger Skibrede holden paa Tingstædet Bernestangen og Retten betient med følgende 4re eedsorne Laugrettes Mænd Johanes Iversen Wige Niels Aschildsen Sætre Anders Andersen Sandvig og Christen Siursen Biørsvig

Hvorda! allerførst blev publiceret de selv sam/m/e Kongl: Forordninger og Cancellie Placat med Sorenskriverens Bestalning som tilforn fol: 169 er extraheret.

Derefter fremlagde Fogden Unmack som Bilager ved sit Regnskab følgende

1. det almindelige Tingsvidne hvortil Almuen og af dem fornemelig Johanes Larsen Elvig og Iver Ericsen Miøanger svarede til 1 og 2 qtn: Ney, til 3 qtn: intet andet end gaarden Kleiven der bruges af Michel Knudsen og Jacob Michelsen 4 qtn: Ney Til 5 qtn: ingen anden end Ole Siursen Ecnesvog som der paa har Bevilling Til 6 7 8 og 9 qtn: Ney 10 qtn: Jo mere og ikke mindre 11 qtn: Jo Skibredets Lensmand Niels Olsen bruger gaarden Echnes af 1 pd 21 M/ark Smør hvoraf hand betaler Skat 12 qtn: ingen flere sorter af det omspurgte end som i de Specificationes er anført 13 qtn: aftags gaardene Otterstad Furestved (Farestveit) og Stensland som har nydt aftag er mindre end forbedret siden den Tiid
2. Listen over de skyldlagde Flom qverne som inden Retten blev oplæst, hvortil den nerverende Almue forklarede og af dem Tollef Larsen Øvreaas og Iver Olsen store Sætre at ingen flere end de oplæste gives i Skibredet
3. Designation paa Flom Saugerne her i Skibredet som inden Retten blev oplæst og af Almuen deriblant Anders Jacobsen Øvre Aas og Lars Carlsen Andaas forklaret ej at være flere end de 2de oplæste, der for Bevilling og ligger paa de ansatte Grunde
4. Tingsvidnet om skyldlagde møller og querner blev fremlagt og oplæst hvortil Almuen og af dem Anders Olsen Søre Qvinge og Johannes Larsen Huusdal forklarede ej at være mer end den eene oplæste Biørsvigs qvern som giver 20 s i Skat
5. Mandtallet over det beneficerede Gods blev oplæst og besvaret af Almuen fornemelig Jon Jensen Nederaas og Eric Olsen Søre Qvinge at her i Skibredet ej er mer beneficeret gods end oplæst er

Af Sager til dette Ting tilkiendegav Lænsmanden at have indstevnt en gields Sag men som de indstevnte [ej]? endnu var kom/m/en og Citanten haabede Forlig, begierede Hand Sagen længere her i Tinget udsadt.

1798: 174b

Nye Sag
Niels Magnusen Solheim mødte og tilkiendegav at have med Lovlig varsel til dette Ting lovlig med Lensmanden og Stevne Vidne indkaldet Johannes Brynildsen Horvey at betale Ham en Gield stor 24 rd som Hand er Ham skyldig og hvilken Sag i mindelighed har veret ved den anordnede Forligelses Comission hvorom Hand fremlagde Attest af 1ste Hujus
Lensmanden og Stevne Vidner Ole Nielsen Echnes og Ole Siursen Echnesvog attesterede forkyndelsens Rigtighed med betydende for indstevnte ej at kunde vente Forelæggelse eller Laugdag.
Indstevnte Johanes Brynildsen Horvey mødte og tilstod Fordringen som Hand ..(?) s..dbe(?) ved ……(?) at aftiene(?).
Citanten kunde ikke antage noget Tilbud, da det er over 4 aar siden Hand laante Indstevnte {ham} sam/m/e(?), og siden den Tiid ej seet Ham og omendskiønt Hand til denne Tid har udgifter i Sagen for 2 rd 5 mrk 8 s, ville Hand endnu efter….(?) Ham 1/3 deel af Hovedstolen, men hvilket ikke blev imodtaget, hvorfore Sagen blev til Doms optagen
og derudi nu afsagt saadan

Dom

Da Gielden de paastevnte 24 rd er tilstaaet og ingen mindelighed har veret at opnaae, i hvor gierne Citanten ved sit Tilbud har ønsket sam/m/e, Saa Kiendes for Ret: Indstevnte Johannes Brynildsen Horvey bør til Niels Magnusen Solheim at betale 24 rd og udi denne Sags Omkostninger det Stemplede Papiir og Beskrivelsen i beregnet med 2 rd 5 mrk 8 s som alt efterkom/m/es 15 dage efter denne Doms forkyndelse under lovlig adfærd

Da ingen hafde videre at iretteføre ved Tinget her i Dag blev Tinget udsat til i morgen

Brandt

Næste Dag den 30te October continuerede Høste Tinget for Echanger Skibrede i Overværelse af samme Laugrette som i Gaar. Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1: Et Deelebrev efter afg: Rangele Larsdatter Kapperdal, hvorved 14 ½ M/ark Smør og 9 ½ Kande Malt i Gaarden Echangerlie No: 47 er saaledes udlagt, nemlig til Enkemanden Ole Knudsen Kapperdal 3 7/8 M/ark Smør og 2 ½ Kande Malt, og til Datteren Marte Monsdatter og Mand Johannes Monsen 10 5/8 M/ark Smør og 7 Kander Malt. dat: 27de Octobr: 1798.

2. Skiøde fra Ole Knudsen Kapperdal til Johannes Monsen Echangerlie paa 3 7/8 M/ark Smør og 2 ½ Kande Malt i Gaarden Echangerlie, dat: 27de Octobr: 1798

3. Skiftebrev efter afg: Ingebor Olsdatter indre Eide af 24 Aug: 1798, hvorved 1 Pund og 3 2/3 M/ark Smør og 9 ¼ Kande Malt i Gaarden indre Eide No: 61 er taxeret for 120 rd og saaledes udlagt: Til Enkemanden Mons Monsen 13 5/6 M/ark Smør og 4 5/8 Kande Malt for 60 rd, til hver af Sønnerne Mons, Arne, Ole, Elling og Niels Monssønner 2 17/33 M/ark Smør og 37/44 Kander Malt for 10 rd 5 mrk 8 s, og til Datteren Guri Monsdatter 1 17/66 M/ark Smør og 37/88 Kande Malt for 5 rd 2 mrk 11 s:

4. Aflyst Johannes Olsen Biørndahls Obligation til Iver Bang for 200 rd dat: 17de Novbr: 1797, tingl: 1 Maij 1798, og indfriet efter paategnet Qvitering af 7de April 1798.

5. Aflyst Niels Olsen Echnæs Obligation til Iver Bang for 200 rd mod Pant i Gaarden Biørndal \No: 55/, dat: 30te Martii 1798, tingl: 7 Junii nestefter, og indfriet efter paategnet Qvitering af 23 Sept: 1798.

6. Deelebrev efter afg: Jon Haldorsen Hodne, hvorved er udlagt til Datteren Bothilde Jonsdatter og Mand Mons Knudsen Hodne, udi Gaarden Jordal No: 28, i Echanger Skibrede 16 Marker Smør og 6 Kander Malt, og i Gaarden Gielsvigen \No: 15/ 13 ½ M/ark Smør og 6 Kander Malt. dat: 16de Octobr: 1798.

7. Skiøde fra afg: Lisbet Iversdatter Svindals Arvinger, paa deres ved Skiftet efter hende udlagde Anparter 9 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Svindal No: 35, til Stif Faderen Magne Olsen Svindal dat: 29de Octobr: 1798.

1798: 175

8. Skiøde fra Niels Olsen Echnæs til Besse Johannessen paa 18 Mærker Smør og 1 Mæle Malt i Gaarden Biørndal No: 55 for 390 rd, dat: 29de Octobr: 1798.

9. Obligation fra Besse Johannessen Biørndal til Lensmand Niels Olsen Echnæs Børn Mons, Lars og Anne for 150 rd mod 1ste Pante Ret i 18 Mærker Smør og 1 Mæle Malt i Gaarden Biørndal No: 55, dat: 29de Octobr: 1798. mod 2 Procent Rentes Svarelse.

10. Skiøde fra Knud Gullachsen Nyegaard til Sønnen Johannes Knudsen paa 12 M/ark Smør i Gaarden Nyegaard No: 94, dat: 29de Octobr: 1798

11. Vilkaars brev udstæd af Johannes Knudsen Nyegaard til Faderen Knud Gullachsen, dat: 29de Octobr: 1798.

12. Afkald fra Johannes Knudsen Nyegaard for hans Arv 46 rd 2 mrk 15 s: til Værgen Knud Johannessen Strømme, dat: 29de Octobr: 1798.

13. Aflyst Niels Jacobsen Lille Urdals Obligation til Myndtlingen Anne Olsdatter Store Urdal for 50 rd mod Pant i gd: Urdal No: 76, dat: 30te Octbr: 1793, tingl: 26 Maij 1794, og indfriet efter paategnet Qvitering af 29de Octbr: 1798.

14. Obligation fra Niels Jacobsen Lille Urdal til Haldor Jacobsen nore Byseim for 50 rd mod 1ste Pante Ret i 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Lille Urdal No: 76, dat: 29de Oct: 1798.

15. Deelebrev efter afg: Niels Monsen Hope hvorved 12 3/8 M/ark Smør i Gaarden Hope No: 2, er saaledes udlagt: Til Datteren Magdelie Nielsdatter og Mand Iver Erichsen Miøanger 4 1/8 M/ark Smør, Datteren Brithe Nielsdatter gift med Stephen Erichsen Hope 4 1/8 M/ark Smør, og til Datteren Brithe Nielsdatter den yngre og Mand Anders Amundsen Gielsvig 4 1/8 M/ark Smør, dat: 29de Oct: 1798.

16. Afkald fra Knud Olsen Farestvedt til Værgen Iver Knudsen Høvig, for hans Arv 7 rd 5 s:, dat: 30te Octobr: 1798.

17. Skiøde fra Iver Torkildsen Nyegaard til Sønnen Ole Iversen paa 6 M/ark Smør i Gaarden Nyegaard No: 94, dat: 30te Octobr: 1798.

Fogden Unmack var nerværende og foreviste Restance Listen med hosføjede Examination over udestaaende Restancer her for Skibredet af den i Aarene 1772 og 1773 ud crediterede Magazin Havre saal: som den nu inden Retten ved Fogden er examineret, med hosføyede Anmerkninger som atter blev oplæst og hvis Rigtighed af Almuen bekreftet og af dem Niels Rasmusen Fille (Fielde?) og Iver Nielsen Blegeviid(?) (= Blegelie?) og skede saal: herimod ingen indsigelse

Mandtallet over af og Tilgangen udi Veymæster Mandtallet blev oplæst og uimodsagt af Almuen ej at vide mere end en \mands/ afgang

Af og tilgangen i Odels og Selv Eyer mandtallet for indeværende aar blev oplæst og uimodsagt af Almuen og af dem Iver Torkildsen Nygaard og Ole Olsen Molvigen, som attesterede mandtallets Rigtighed for dette Skibrede.

Til Laugrettes mænd for tilkom/m/ende aar for dette Skibrede blev udnefnt 1. Ole Nielsen Echnes 2. Lars Johanesen Echnes 3. Lars Nielsen Rom/m/erem og 4. Anders Knudsen Ottersdahl.

Endelig blev og Restance Listen her for Skibredet oplæst tilsam/m/en af Beløb ordinaire Skatter 75 rd 2 mrk 3 og 2 rd 1 mrk 9 s i Rente Skat der af Laugrettet og Almuen blev uimodsagt

Efter 3de udraab hafde ingen mere at føre i Rette thi blev Retten brudt og Tinget sluttet
Brandt

Høste Tinget [1798] for Hosanger Skibrede:

Aar 1798. onsdagen den 31te October blev Høste og Skatte Tinget for Horsanger Skibrede holden paa Tingstædet *Bernstanget og Retten betient med følgende 4re eedsorne Laugrettes mænd, Gudmund Andersen Hanstvedt Anders

1798: 175b

Andersen Kalleklev Arne Monsen søre Møching og Ole Andersen nedre Kleppe

Hvorda! blev allerførst publiceret de selv sam/m/e Kongl: Forordninger cancellie Placat og Sorenskriverens Bestalling som fol: 169 er extraheret.

Fogden Unmack som nerværende paa Tinget fremlagde det Aarlige Tingsvidne bestaaende af 13ten qtr: som Hand begierede Laugrettets og Almuens Svar indhentet til Bilag ved hans Regnskab. Sam/m/e questioner blev derpaa oplæst og af Almuen besvaret hvoraf Lars Nielsen Flatequal og Steffen Olsen Galteland svarede til 1 2 3 og 4 qtn: Ney. til 5 og 6 qtn: Ney, til 7 qtn: Ney, ingen anden end Niels Monsen Hatlandsvogen Ingvald Ingvaldsen Hoshovdenesset og Haldor Larsen Hamers Pladsen Til 8 og 9 qtn: Ney ingen her i Skibredet 10 qtn: Jo mere og ikke mindre 11 qtn: Jo, Lensmanden Steffen Magnesen Hatland, bruger gaarden Hatland 1 pd 8 ¼ Mark Smør Skatteskyld 12 qtn: Ney, ingen andre end de af Specificationens oplæste 13 qtn: Ney, ikke flere end dem som har faaet aftag, og som hverken er eller k/an/d blive forbedret.

2. Specificationen over Flom Qvernene blev fremlagt og oplæst hvoraf Knud Siursen Møs og Ole Nielsen Hanestvedt svarede tilligemed Almuen at her i Skibredet ej findes flere Flom qverner end oplæst er

3. Designationen over de smaae Flom Sauger blev derpaa oplæst for saavit dette Skibrede betreffer og hvortil Almuen og af dem Johannes Ellevsen Bernes og Steffen Olsen Galteland svarede: at her i Skibredet ej gives flere end den eene oplæste Nore Møchings Saug der har Bevilling og ligger paa den anførte Grund

4. Til Tingsvidnes tagelse over skyldlagde Mølle og Qverne Skat, blev oplæst den eene anførte Fotlands Qvern som er den eeneste der er skyldlagt hvilket Almuen og af dem Niels Jonsen Øvre Kleppe og Anders Olsen Øvre Kleppe attesterede ej at vide flere

5. Mandtallet over det beneficerede Gods blev derpaa ved Fogden \fremlagt/ [og] oplæst for Almuen og blant dem Gudmund Magnesen Galteland og Ole Johanesen Byrtvedt besvaret at her ikke gives mere end oplæst er

Skibredets Lænsmand Steffen Magnesen Hatland tilkiendegav at her til dette Høste Ting for dette Skibrede ej er indstevnt nogen Sag.

Som overværende ved Examinationen paa den af Fogden nu fremlagde Restance Liste paa ud crediteret Magaziin Havre i Aarene 1772 og 1773 Attesterede Almuen og Laugrettet og af den første de 2de Mænd Ole Nielsen Tøssen og Johanis Aschildsen Tveit at denne hosføyede Forklaring og Anmerkninger befinder sig i alle henseende Sandfærdig

Da ingen havde meere at iretteføre blev Tinget udsadt til i Morgen.

Brandt

Næste Dag den 1te November continuerede Høste Tinget for Hosanger Skibrede og Retten betient ved det samme Laugrette som i Gaar. Hvorda. følgende Documenter blev tinglyste:

1. En Contract imellem Gaarderne Lille Jord og Næsses Opsiddere angaaende Deelemærker imellem bemelte Gaarders Udmark, dat: 7de Junii 1798.
2. Bygsel Seddel fra Sogne Præsten Hr: Blichfeldt til Mons Johannesen paa 1 Pund 5 1/31 M/ark Smør og 14 16/31 Kander Malt Landskyld i Gaarden Kalleklev, som Faderen Johannes Monsen forhen har brugt, dat: 29de Octobr: 1798.
3. Bygselbrev fra Rasmus Larsen Heldal til hans Svoger Erich Pedersen paa 13 ½ M/ark Smør og 10 ½ Kande Malt Landskyld i gd: Heldal No: 69, dat: 31te Oct: 1798.
4. Aflyst Ole Pedersen Langelands Obligation til Anders Nielsen Hole for 50 rd, hvorfor har været pantsat 11 1/13 M/ark Smør og 9 3/13 Kande Malt i gd: Langeland No: 55, dat: 23de Oct: 1788, og indfriet efter 2de Qvitteringer af 4 Decbr: 1795 og 31te Jan: 1798.

1798: 176

5. tingl: Afkald fra Ole Johannessen Børtvedt for hans Hustrue Anne Jonsdatters Arv 27 rd 3 mrk 14 s: med Renter, til hendes Fader Johannes Olsen Børtvedt dat: 31te Octobr: 1798.
6. Qvitering fra Rector Arentz til Johannes Knudsen Kleveland for 37 rd som er betalt til Afdrag paa hans til Rector Arentz udstædde Obligation af 24 Maij 1797 dat: 17de April 1798.
7. Bygselbrev fra Guttorm Nielsen nedre Rachnæs til hans Søn Berge Guttormsen paa 9 354/551 M/ark Smør og 4 5/37 Kande Malt i Gaarden Rachnæs No: 73, dat: 31 Octobr: 1798.
8. Afkald fra Knud Guttormsen til hans Værge Elef Siursen øvre Rachnes for hans Arv 98 rd 3 mrk 13 s, dat: 31te Octobr: 1798.
9. Afkald fra Herlaug Andersen for hans Arv 46 rd 66 s: til hans Fader og Værge Anders Herlaugsen Øxendal, dat: 31te Octobr: 1798.
10. Bygselbrev fra Sogne Præsten Hr: Jersin til Herlaug Andersen paa 18 M/ark Smør i Gaarden Øxendal forhen brugt af hans Fader Anders Herlaugsen, dat: 17de Junii 1797.

Fogden Unmack fremlagde Af og Tilgangen udi Odels og Selvejer Mandtallet for Aaret 1798, som for Retten blev oplæst, hvortil Laugrettet og Almuen forklarede ej at vide flere end i Mandtallet er anført.

Ligeledes fremlagde Fogden Af og Tilgangen i Vejmester Mandtallet for indeværende Aar, hvortil Laugrettet og Almuen paa Tilspørgende forklarede ej at være bekiendt flere er tilkom/m/en end derudi anført er.

Til Laugrettesmænd for anstundende Aar *1798 (1799) blev udnævnt Ole Olsen Børtvedt, Ole Olsen ibidem, Ole Johannessen ibidem og Ole Olsen Echeland, som Lensmanden Stephen Hatland haver at tilsige, at de indfinder sig til Rettens Medbetiening paa næstholdende Ting for dette Skibrede.

Fogden Unmack fremlagde Restance Listen over udestaaende Kongl: Skatter i Hosanger Skibrede for 2den Termin indeværende Aar, til Beløb 216 rd 5 mrk 4 s som for Retten blev oplæst og af Laugrettet og den tilstædeværende Almue blev uimodsagt.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig med mere at i Retteføre blev dette Ting sluttet og Retten ophævet.

Saaledes passeret bekræfter: Brandt

[Høste Sage og Skatte Ting 1798 for Watsværns Tinglaug]

Aar 1798 den 3de November, blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Watsværns Tinglaug \paa Tingstædet Bolstadøren/ og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd nemlig Lars Philipsen Øye, Andreas Jørgensen Møcheltvedt, Lars Heljesen Jørnevig, i stæden for Jacob Aldalen, sad Iver Knudsen Førre Ved Tinget var nærværende Hr: Foged Unmack og Lensmanden Jacob Siursen Nache.

Hvorda først allerunderdanigst blev læst de samme Kongelige allernaadigste Forordninger og Cancellie Placat som ved de forhen afholte Høste Tinge d: A: /: samt Sorenskriverens Bestalning :/ er publicerede, og forhen ere extraherede Fol: 169.

Narve Johannessen Rachestad mødte for Retten og foreviste Huden af en voxen Biørn, som han forklarede at han ved Michels dags

1798: 176b

Tiid sidstl: at have skudt paa Gaarden Exe i Exingdalen, og hvor om han fremstillede 2de af sine Naboer Anders Gullichsen Brekhuus og Siur Olsen Biørndal, som besandede at Foreviseren af Biørnehuden har skudt den Biørn samme tilhørte den Tiid som anført er. Derpaa blev for Retten afskaaret Klørne paa den høyre Fremfod paa Biørne Huden.

Fogden Unmack fremlagde det aarlige Tingsvidne bestaaende af 13 Qvæstioner hvorpaa han begiærede Laugrettets og Almuens Svar indhentet. {Hvortil} Laugrettet og Almuen og deraf \i/ sær Knud Larsen Merstad og Haldor Knudsen Runtzeberg, svarede: til de 9 første Qvæstioner: Ney. Til 10de Joe. Til 11te Nej Lensmanden bruger ikke Gaard. Til 12te Ney, ingen andre \Qværner/ end de af Specificationerne {oplæste} indeholder. Til 13de Ney derom var de intet bekiendt.

2. blev Oplæst Specificationen over Flom qværnene i Tinglauget,hvortil Laugrettet og Almuen svarede: At her i Tinglauget ikke findes flere Flom Qværner *en (end) Specificationen indeholder, men at paa No: 18 Horviig 1te Thun, ikkun findes 1 Qværn, den anden er ved Flom udgaaet, og ej igien opbygt.

3. Tingsvidne om Flom Saugene, hvortil Laugrettet og Almuen svarede at her i Tinglavet ej findes flere Flom Sauger end de 2de oplæste som har Bevilling og ligger paa saadan Grund som i Tingsvidnet er anført.
4. Mandtalet over det beneficerede Gods her i Tinglavet blev fremlagt og for Retten oplæst, hvortil Laugrettet og Almuen svarde: at her i Tinglavet ej findes meere beneficeret Gods end oplæst er.

Lensmanden Jacob Siursen Nacke mødte og anmelte: at have efter Sorenskriverens Ordre, grundet paa Postmesteren Hr: Secretair Thomsens Anmeldelse af 15de Septbr: sidstl:, til dette Ting indvarslet Postbønderne {og Postkarlene} i dette Tinglav, som fører Posten som gaar imellem Bergen og Christiania, som han fremstillede for Retten, nemlig: Aschield Siursen Tøssen, Brynild Olsen Horvey, og Siur Knudsen Evanger, hvilke forklarede: at ligesom Klagen indeholder, har de erfaret at Rem/m/erne paa Post Væskerne have været afskaarne adskillige gange, naar Posten har kom/m/en fra Christiania, hvorom de har taget sit Huus Folk til Vidne, som derom kan afgive Forklaring, men hvem sam/m/e har udøvet var Comparenterne uvidende om. Hvad Overtrækket angaar da forklarede Deponenterne: at undertiiden er Postsækken til dem ankom/m/en med og {Adsk} andre Gange uden Overtræk, og sidste Gang dermed fulgte Seildugs Overtræk var sam/m/e saa sønderslidt at det ikke kunne skiule Postsækken, og dette var i Aug: Maaned sidstleden. Ellers forklarede Deponenterne: at naar Postsækken til dem er ankommen uden Remmer har de taget hvem som har været nærværende til Vidner, og i samme Tilstand leveret den til næste Postfører, hvilket de tilbød sig med Eed at bekræfte.

Da ingen indfandt sig med meere at i rette føre, blev Tinget udsadt til i Overmorgen Mandag den 5te Novbr:

1798: 177

Næstpaafølgende Mandag den 5te November continuerede Høste Tinget for Wasverns Tinglaug paa Tingstædet Bolstadøren, og Retten betient med sam/m/e Laugrette som første Tingdag var nærværende.

Som overværende ved \Examinationen over/ den af Fogden nu fremlagde Restance Liste paa udcrediteret Magazin Havre i Aarene 1772 og 1773 attesterede Laugrettet og Almuen, og deraf i sær de 2de Mænd Berge Helgesen Styve og Gullach Olsen Svange, at de derpaa anførte Forklaringer og Anmærkninger i alle Deele er Sandfærdig.

Derpaa blev følgende af Almuens Documenter publiceret:
1: Aflyst Jon Gullichsen Brechuus Obl: til Jacob Siursen Teiglandslien for 90 rd hvorfor har været pantsat 18 M/ark Smør i gd: Brechuus No: 34 dat: 3 Novbr: 1787, og indfriet efter Qvitering af 3 Novbr: 1798.
2: publ: Obligation fra Jon Gullachsen til Niels Eriksen Souve paa Woss for 150 rd mod 1te Pante Ret i 18 M/ark Smør i gd: Brechuus No: 34, dat: 3 Novbr: 1798.
3. Skiøde fra Anders Knudsen til hans Søn Jacob Andersen paa 1 Pund 3 M/ark Smør i gd: Sævelstad No: 31 for 88 rd, dat: 3 Novbr: 1798.
4. Bygselbrev fra Willum Nilsen Hougen til Mons Larssen Gam/m/ersvig paa en Huusmands Plads under gd: Stamnes kaldet Stamneshagen, dat: 31te Oct: 1798.
5. Afkald fra Niels Heljesen til hans Broder og Formynder Baste Heljesen Jørnevig for hans Arv 23 rd 2 mrk 12 s: dat: 3 Novbr: 1798.

6. Skiøde fra Berge Heljesen Styve til Sønnen Gullach Bergesen paa 2 bpd 4 M/ark Smør med Bygsel, og 6 M/ark Smør Kirkegods i gaarden Styve No: 46, for 100 rd, dat: 3 Novbr: 1798

7. Aflyst Niels Brynildsen Mugaas Obl: til Jon Nielsen Mugaas og Tormoe Heljesen Kolde {for} til hver 150 rd, tilsam/m/en 300 rd, mod Pant i gaarden Mugaas No: 51, dat: 3 Novbr: 1783, og de derpaa resterende 150 rd betalt efter paategnet Qvitering af 1te Novbr: 1798.

8. Obl: fra Niels Brynieldsen Mugaas til Ole Larsen Evanger for 150 rd mod 3 pCto: Renter, og 1te Pante Ret i 2 ½ pund Smør i gd: Mugaas No: 51, dat: 3de Novembr: 1798.

9. Obl: fra Henrich Jørgensen Breche til Endre Jørgensen Elje for 130 rd mod 3 pCto: Renter, hvorfor er pantsat med 1te prioritet 18 M/ark Smør i gaarden Breche 83, dat: 3de Novbr: 1798.

10. Skiøde fra Gullach Olsen Svange til hans Søn Ole Gullachsen paa 6 M/ark Smør i Gd: Svange No: 58 for 170 rd dat: 3de Novbr: 1798

11. Skiøde fra Gullach Gullachsen Gitle til Jon Larsen paa 12 M/ark S: og Lars Larsen 1 1/11 M/ark Smør i Gd: Lie 1te Thun No: 81 for 110 rd dateret 5te November 1798.

12. Aflyst Lars Larsen Lie Obl: til Gullich Gullichsen Gitle for 110 rd hvorfor har været Pantsat 1 Pund Smør i gd: Lie 1te Thun No: 81 dat: 4de Novbr: 1785 og indfriet efter paategnet Qvitering af 5te Novbr: 1798.

13. publ: Obl: fra Jon Larsen Lie til Gullach Gullachsen Gitle for 110 rd hvorfor er Pantsat med 1te prioritet 12 M/ark Smør i Gd: Lie 1te Thun No: 81 dat: 5te Novbr: 1798.

Fogden indleverede Restance Listen over udestaaende Kongl: Skatter d: Aar som for Retten blev oplæst og uimodsagt.

Til Laugrettes mænd for Anstundende Aar 1799 blev udnevnt Halvor Magnesen Berge, Lars Larsen Biørge,

1798: 177b

{Kield Brynild}, Jacob Andersen Sævelstad og Helge Gullichsen Brechhuus, som Lensmanden Jacob Nacke ble paalagt at tilsige, at de næstholdende Ting for dette Tinglaug, indfinder sig til Rettens Medbetiening.

Af og Tilgangen i Odels Mandtallet blev derpaa oplæst og af Laugrettet attesteret at være rigtig.

Da ingen efter Udraab indfandt sig med meere at i Retteføre, blev Tinget sluttet og Retten hævet.

Saaledes passeret bekræfter Brandt

[Extra Ret 1798]

Aar 1798 den 9de November, blev en Extra Ret sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 2de Lavrettesmænd Niels Gullachsen og Ole Sivertsen.

Proc: Frile møtte som Actor i Sagen mod Jon Aase og producerede sin udtagne Stevning i forkyndt Stand, tilligemed Stiftets Ordre som i den Anledning indløb Comparenten under

2dre hujus, og endelig skriftlige Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato, hvorefter han begiærede disse paaraabt.

Proc: Balchen mødte som den tiltalte Jon Aases Defensor, og forbeholdt sig sine Indsigelser og Contra Qvæstioner efter Omstændighederne naar Vidnerne fremstilles.

Stevne Vidnet Ole Sivertsen var nærværende, og forklarede Rigtigheden af sin Forkyndelses Paategning paa Stevningen; men som de 2de indkaldte Vidner ikke den Gang var nærværende, men ude paa Fiskerie, hvorfra de end nu ikke formedelst det i denne Tiid indtrufne stormende Veir, er tilbagekommen, saa kunde han ikke andet end i saa Fald paa deres Vegne lyse deres lovlige Forfald til ej i Dag at kunde Møde.

Actor maatte i Anledning Vidnernes nødvendige udeblivelse i Dag, begiære disse forelagt under Falsmaal at møde paa dette Stæd {til} førstkom/m/ende Mandag den 12te hujus Klokken 10 Slet Formiddag, da det nu \i Dag/ indfaldende Veirligt lader formode at Vidnerne til saadan Tiid vil komme tilbage.

Afsagt:

Vidnerne Ole Halvorsen og Michel Olsen forelægges under Falsmaals Straf at Møde her for Retten førstkom/m/ende Mandag den 12te Novbr: om Formiddagen Kl: 10, for at aflægge Vidnesbyrd i denne Sag.

[Extra Ret 1798]

Aar 1798 den 12te November blev Extra Retten igien sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Ole Sivertsen og Anfind Olsen.

Procurator Friele møtte og fremlagde Rettens Forelæggelse for Vidnerne paategnet lovlig forkyndt, hvorefter han begiærede de indkaldte Vidner som nu møder fremstillet til Forklaring for de for disse fremlagde Spørsmaale.

Proc: Balchen som den Tiltaltes Defensor mødte og forbeholt det fornødne.

Den Paagieldende Jon Hansen Aase var tilstæde ved Retten løs og ledig.

De indkaldte og mødende Vidner Ole Halvorsen og Michel {Olsen} \Hansen/ fremstod derpaa, og efter at de af Retten var betydet Eedens Forklaring, med

1798: 178

Formaning at sige Sandhed, aflagde de Lovens Eed, og separatim fremstod

Ole Halvorsen, som forklarede at være 35 Aar gammel, er gift, boende i Sandvigen og ernærer sig af Fiskerie. Han svarede derpaa til Actors 1te Qvæstion: Jo Vidnet erindrer sig, en Fredags Morgen i omspurgte Augusti Maaned, som han kom {sønden} \norden/ fra og ville til Byen, at have paa denne Tour, i Nærværelsen af Biskopshavn fornummet at en Baad laae paa Ræk uden noget Menneske i samme; denne Baad biergede Vidnet tilligemed Michel Hansen, og søgde at sætte samme paa Land i Vigen ved Biskopshavn; som Vidnet var i Færde med dette kom den for Retten nu nærværende Jon Aase roende aleene med en Baad fra Byen til samme Stæd hvor Vidnet var, hvorfore han bad ham være sig behielpelig med at faae denne biergede Baad paa Land, hvilket han og giorde, og imidlertiid flød John Aases Baad, uden fore, skiønt den med Fangelinen var fastgiort; da dette var forbie, begav Vidnet sig tilligemed sin Kam/m/erat op til Vertshuuset Biskopshavn, hvor Jon Aase ej medfulgte, men blev tilbage i Vigen ved sin egen Baad, hvorefter Vidnet fortsatte sin Reise til Byen, og fornam ikke videre til hvor Jon Aase derefter blev af. Til 2den Qvæstion: besvaret ved 1te Qvæstion. Til 3die Qvæstion: Jo; udi Jon Aases Baad saae Vidnet en Bomme, som de ikke erindrer sig enten den var malet eller ikke, men erindrer sig ikke rettere end der baade var Beslag og Laas for samme; men som Vidnet ikke havde nogen Samtale med Jon Aase, blev

der ikke talt om, hvor han enten havde faaet denne Bom/m/e, eller hvor han agtede sig hen. 4de og 5te Qvæstion er besvaret. Til 6te Qvæstion: Siden den omforklarede Tiid har Vidnet i Biskopshavn <hørt> et Tyverie som det omspurgte skulle være begaaet, men ikke at Jon Aase skulle have udøvet samme.

Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev han dimitteret,

og igien fremstod

2det Vidne Michel Hansen 28 Aar gam/m/el, gift og ernærer sig af Fiskerie, hvilken under sin aflagde Eed svarede i et og alt gandske overensstem/m/ende med første Vidne, og vidste ikke at afgive videre Forklaring i denne Sag.

Actor begiærede derefter det passerede sluttet og sig beskreven meddeelt. som blev bevilget, og hvorefter Paagieldende Jon Hansen Aase blev tilbagebragt i Byens Arrest.

Saal: passeret bekrefter Brandt

[Høste Sage og Skatte Ting 1798 for Mielde Skibrede]

Aar 1798 onsdagen den 21 November blev Høste Sage og Skatte Tinget for Mielde Skibrede holden paa Ting stædet Mieldegaard og Retten betient med følgende 4re eedsorne Laugrettes mænd Anders Nielsen Askeland Jens Nielsen Quisti (Kvisti) Knud Johanesen Hvedset (Veset) og Joh: Monsen Hartved.

Hvorda! var ved Tinget nerværende Fogden Unmack og Skibredets Lænsmand foruden den Tingsøgende Almue.

allerunderdanigst blev publiceret de selv sam/m/e Kongl: Forord: som ved forrige Høste Ting er bekientgiort tilligemed Sorenskriverens Bestalning og end nu herforuden under

No: 5 Placat som befaler at den ..(?) i Ford: af 22de Ap: 1772 for Hertugdømerne og Placaten af 9de Marti 1796 for Kiøbs:, skal udvides til samtlige hans Mayestæts Riger og Lander dat: 14de Septb: 1798.

No: 6 Placat hvorved bekientgiøres at der fra den Danske og Norske Species Bank settes i Omløb Sedler paa 4re Species

Fogden Unmack som nerværende fremlagde som Bilag ved sit Regnskab det almindelige Tingsvidne bestaaende af 13 questioner, hvortil Almuen og i sær af dem Lars Rasmusen Borkeland og Ole Olsen Wetaae (Wedaae?) svarede: til 1 2 3 og 4 qtn: Ney, Til 5te qtn: ingen anden end

1798: 178b

Niels Habetz (Harbitz) i Kongevigen (Hougsvigen) Til 6 7 8 og 9 qtn: Ney Til 10 qtn: De har ikke derover hørt nogen Klage 11 qtn: Sv: Skibredets Lænsmand Niels Nielsen bruger gaarden Reveim der skylder ½ Løb Smør Til 12 qtn: Ney Til 13 qtn: Ney

Til Tingsvidnet over Flom qvernerne svarede Almuen og af dem Ole Olsen Weum (Wedaae?) og Johannes Hansen Smaaland efter at sam/m/e var oplæst at der ikke fantes flere end de oplæste.

Til Designationen over Skibredets Flom Sauger som inden Retten for Almuen blev oplæst svarede Almuen og af dem Niels Iversen Loftaas og Iver Goutesen Borkeland, at der ikke gives flere Sauger som ejes af Bønder Folk og ligger paa den anmeldte Grund

Mandtallet over det i Skibredet værende Beneficerede Gods blev oplæst inden Retten og til hvilket Almuen og af dem i særdeleshed Mons Johannesen Smaaland og Ole Olsen Weum

(Wedaae?) forklarede: at de ej var vidende her i Skibredet var mere eller andet Benificeret gods end anført er

Restance Listen for de i Aarene 1772 og 1773 ud Crediterede Kongl: Magaziin Havre her i Skibredet blev i overværelse af Laugrettet og Almuen af Fogden Unmack inden Retten examineret, hvorefter Hand atter overleverede den til Sorenskriveren som paa nye oplæste sam/m/e, og hvortil Almuen og af dem Sivert Olsen Heggerboe (Heggebøe) og Magne{s} Halvorsen Wøvne (Vevle) igientog de vedtegnede oplysningers Rigtighed saal: som oplæst og anført er.

Nye Sag.

Bonden Magne Olsen Grønaas af Hosanger Skibrede mødte og tilkiendegav at have ved Lovlig Varsel indkaldet Huusmand Johannes Andersen Haugstvedt for skyldigværende 24 rd og Koeleje 2 rd tilsam/m/en 26 rd hvis Hoved Capital hand for 2 Aar siden har veret Ham skyldig.

Stevne Vidnerne Lensmand Niels Reveim og Mons Siursen Ræstue (Præstue) forklarede som meldt lovlig at have indkaldet Indstevnte Johannes Andersen her af Mielde Skibrede med Betydning efter Anordningen ej at kunde vente nogen Forelæggelse eller Laugdag.

Citanten fremlagde derpaa saavel Attest fra den anordnede Forligelses Comission som beviser at mindelig afgiørelse har været *brøvet, men at indstevnte ikke har mødt som Indstevntes Beviis for Gielden af aar 1796. hvorefter Hand ville fornem/m/e om Indstevnte nu møder og har noget mod Søgsmaalet

Efter 3de ganges udraab mødte ikke Johannes Andersen Hougstveid eller Gierstad men hverken mødte Hand eller nogen paa hans Vegne.

Citanten paastod derpaa at Indstevnte Johannes Andersen Gierstad bliver ved Dom tilfunden at betale de paastevnte *25 rd og i Sagens Omkostninger 5 rd da Hand *tro et andet Skibrede har haft omkostninger med at møde for denne Forligelses Com/m/ission, hvortil Hand har haft lang Reise tilligemed denne nu i Dag til Tinget hvor Hand ikke har haft andet at forrette.

Udi denne Sag blev derpaa afsagt saadan

Dom

Da indstevnte Johannes Andersen Hougstveit eller Gierstad hverken efter først mindelig Foreening ved den anordnede Forligelses Comission, eller med efter lovlig Indvarsel har mødt og Sigtelsen med Indstevntes Beviis for Gielden er godtgiort saa er det billigt Citanten efter sin Paastand nyder skadesløsholdelse hvorfor hermed Kiendes for Ret: at Johannes Andersen Gierstad bør til Citanten Magne Olsen Grønaas betale de paastevnte 26 Rdr og udi denne Sags Omkostninger 5 rd som alt efterkom/m/es 15ten Dage efter denne Doms forkyndelse under lovlig adfærd.

1798: 179

Bonden Knud Pedersen Schaar mødte og tilkiendegav at have ved Lænsmanden Stevne Vidner Niels Daltveit og Niels Hougge (Houge) lovlig indstevnet til dette Ting Lars Larsen Schaar for skyldigværende 3 Rdr 2 mrk og for at have bemægtiget sig nogle Alme Træer af hans Eyendom, samt at Hand ved forkyndelsen er betydet ej at kunde vente nogen Forelæggelse eller Laugdag. Ellers var i nægtelses Tilfælde Vidner indstevnte under Lovens Falsmaal Straf. Til Beviis om Sagen i mindelighed var prøvet Forligt fremlagde Hand Forligelses Comissionens Attest

Efter Paarob mødte ikke den Indstevnte Lars Larsen Schaar men tilkiendegav Lensmanden at Hand ikke k/an/d møde saasom Hand for Sygdom er indbragt for 8 Dage siden paa Bergens Syge Huus

Af de indkaldte Vidner fremstod

1. Ole Siursen Schaar 35 Aar gam/m/el som aflagde Lovens Eed og forklarede: at angaaende Gielden 3 rd 2 mrk kan Hand ikke giøre nogen bestemt Forklaring, skiønt Hand har hørt at der imellem Parterne har veret talt om 3 Rd 2 mrk men som ikke bestemt har veret tilstaaet af Indstevnte Ang: de paastevnte Alme Træer saa forkl: Vidnet at Hand er bekiendt at Indstevnte Lars Larsen Schaar har for Circa 3 aar siden hugget grenene af et Alme Træe som Han med vished veed stod paa Citanten Knud Pedersens Grund og hvilke grene Hand neml: Lars ej allene bar Hiem til sit Huus men end og benyttede sig deraf og har Vidnet aldrig hørt at Indstevnte Lars Larsen var forbuden at giøre dette. Saa er og Vidnet bekiendt at Citanten Knud Pedersen har ved Paaske Tider dette aar hugget Grenene af et Alme Træe som Vidnet ligeledes \ved/ {at} stod paa Lars Larsens Grund, men at Knud paa sam/m/e grund var ejende af nogle Aske Træer som dette siste Alme Træe blev {af}hugget derom er Hand og bekiendt men veed Hand at Lars Dagen efter det var hugget hiem bar sam/m/e til sig selv, skiønt Citanten Knud Pedersen formeente og efter sigende hafde forbøden Ham sam/m/e.

Vidnet som ikke videre [hafde] at forkl: blev derpaa Demitteret.

Derpaa fremstod

2det Vidne Steffen Erichsen Greve som under sin aflagde Eed forklarede: at Hand intet er bekient ang: de paastevnte 3 rd 2 mrk men betreffende de omspurgte Alme Træer saa veed Hand at de Alme grene som for 3 aar siden blev hugget stod paa Citanten Knud Pedersens Grund, men {hvem} \som/ efter Lars Larsens sigende blev af ham hugget og benyttet; Det Alme Træe eller Grenene af et Alme Træe som er hugget i dette aar ved Paaske Tiider veed Vidnet med vished stod paa Lars Larsens Grund saasom Vidnet selv for 14 aar siden har beboet hans gaard, denne Alm er af Citanten Knud Pedersen *blev hugget efter hans egen sigende men derimod skal efter sigende vere hiembaaren af Lars Larsen og af ham benyttet, men om Hand saadant har veret forbuden derom er Hand intet *betient (bekient).

Videre vidste Vidnet ikke at forklare hvorfore Hand blev Demitteret.

Citanten troede sig berettiget til det eene nedhuggede Alme Træe som har staaet paa hans Grund da Hand formener at Lars Larsen ikke bør benytte sig af begge deele, og derfore paastod Hand sig godtgiort for denne Alm med Omkostninger 6 rd men for nøyere at faae Sagen oplyst begierede Hand Sagen udsadt til næste maaneds Ting.

Afsagt

Den forlangte udsettelse blev bevilget.

Da ingen for i aften hafde videre at iretteføre blev Tinget udsadt til i morgen og for denne gang underskreven

Brandt

Næste Dag den 22de November continuerede Høste Tinget for Mielde Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter.

1. Paategning paa et Odels Skiøde udstæd af Michel Andersen i Bergen til hans Broder Peder Andersen Kleveland, ved hvilken Paategning Mons Andersen fraskriver sig Odels Retten til 1 bpd 21 M/ark Smør i Gaarden Kleveland No: 71, dat: 8 Novbr: 1798.

1798: 179b

2. Et Odels Skiøde fra Peder Andersen Kleveland til hans Broder Johannes Andersen paa Odels Retten [til]? den Part i Gaarden Kleveland som deres Fader Anders Pedersen er ejende, dat: 9de Novbr: 1798.

3. Afkald fra Ole Halvorsen for hans Hustrue Inger Nilsdatters Arvemidler 44 rd 44 s: til hendes Værge Michel Olsen *Østre Mielde, dat: 14de Novbr: 1798. R: No: 393

4. Aflyst Ole Olsen Weaaes Obligation til Jomfr: Christine Maria Nesgaard for 88 rd, mod Pant i 18 M/ark Smør og 1 Mæle Malt i Gd: Weaae No: 45, dat: 4de Junii 1782, og indfriet efter paategnet Qvitering af 2den Octobr: 1798.

5. Deelebrev efter afg: Enke Brithe Andersdatter Heldal, hvorved er udlagt til hendes Døttre Anne Nielsdatter gift med Rasmus Larsen Heldal, og Ingebor Nielsdatter gift med Niels Olsen Miøs, til hver 9 M/ark Smør i Gaarden Reveim No: 25, og 6 M/ark Smør og 5 Kander Malt i Gaarden Todtland No: 38, dat: 30te Octobr: 1798.

6. Aflyst Besse Johannessen Weaaes Obl: til Anders Johannessen Hechland for 65 rd tilhørende Myndtlingen Anders Olsen Hanne mod Pant i Gaarden Weaae No: 45, dat: 5te Junii 1787, og indfriet efter paategnet Qvitering af 4de Novbr: 1798.

7. Skiøde fra Lensmand Johannes Andersen Fougstad til Tosten Iversen øvre Mielde paa ½ Løb Smør, 8 Kander Malt og 2 s: i Penge i Gaarden øvre Mielde No: 58 for 599 rd, dat: 18de Janvr: 1798.

8. Bygselbrev fra Biskop Irgens til Iver Magnesen paa 1 Pund 12 M/ark Smør, 1 Mæle Malt og 1/6 Huuds Leje i Gaarden Søre Reistad i Mielde Skibreede, som afg: Ole Askieldsen forhen har brugt, dat: 26 Martii 1798, med Reversal.

9. Aflyst Ole Olsen Wevletvedts Obligation til Myndtlingen Marte Olsdatter og hendes Værge, for 98 rd, mod Pant i Gaarden Wevletvedt No: 18, dat: 24de April 1786, og indfriet efter paategnet Qvitering af 14de Febr: 1798.

10. Aflyst Knud Larsen Watles Obligation til Lector Arentz for 96 Rdr, mod Pant i Gaarden Watle, dat: 18de Octobr: 1791, og indfriet efter paategnet Qvitering af 1te Julii 1797.

11. publ: Obligation udstæd af Niels Iversen Loftaas til Ole Askieldsen Nevstad for 60 rd, mod 3 Procento Rente og 1te Pante Ret i 18 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Loftaas No: 11, dat: 21de Novbr: 1798.

12. Skiøde fra Enken Brithe Bastesdatter Heggebøe med flere paa 1 Pund 8 M/ark Smør og 21 1/3 Kande Malt i Gaarden Heggebøe No: 31, til Siur Olsen, dat: 21de Novbr: 1798.

13. Vilkaars Contract fra Siur Olsen Heggebøe til hans Moder

Brithe Bastesdatter, dat: 21de Novbr: 1798.

14. Aflyst Mons Knudsen nore Wevles Obligation til Arne Haagensen Tiosaas for 70 rd mod Pant i Gd: Nore Wevle No: 19, dateret 22 Novbr: 1790, og indfriet efter paategnet Qvitering af 28de <Maij> {Novbr:} 1798.

15. publ: Obligation fra Mons Knudsen Nore Wevle til Lensmand Stephen Magnesen Hatland for 80 rd, mod 1te Pante Ret i 22 ½ M/ark Smør og 10 ½ Kande Malt i Gaarden Wevle No: 19, dat: 29 Maij 1798.

16. Vilkaars Contract fra Lars Jacobsen Øjorden til hans Fader Jacob Larsen paa Aarlige Vilkaar af Pladsen Øjorden, dat: 22de Novbr: 1798.

17. Afkald fra Iver Larsen Unneland for hans Hustrue Marte Bessedatters Arvemidler 29 rd 84 s: til hendes Værge Lars Thomassen Wichne, dat: 22 Novbr: 1798.

18. Obligation fra Erich Monsen Weaae til Jomfrue Christine Maria Nesgaard for 200 rd mod 1te Pante Ret i 12 M/ark Smør og 8 Kander Malt i Gaarden Weaae No: 45, dat: 22 Novbr: 1798

19. Skiøde fra Besse Johannesen til Erich Monsen paa 12 M/ark Smør og 8 Kander Malt i Gaarden Weaae No: 45 for 370 rd, dat: 22de Novbr: 1798.

20. Vilkaars Contract imellem Peder Andersen Kleveland og Fader Anders Pedersen om den sidstes Aarlige Leve Vilkaar paa Gaarden Kleveland, dat: 22 Novbr: 1798.

21. Obligation fra Peder Andersen Kleveland til Mad:me Anne Catharine Bruus for 70 Rdr, mod 1te Pante Ret i 15 M/ark Smør og 10 Kander Malt i Gaarden Kleveland No: 17, dat: 22de Novbr: 1798.

22. Bygselbrev fra Sogne Præsten Hr: Bergendal til Iver Magnesen Ronhovde paa 6 M/ark Smør i Ødegaarden Øxneberget under Gaarden Reistad, med Reversal, dat: 21de Novbr: 1798.

Da ingen hafde videre ved Tinget at iretteføre blev det udsadt til i morgen og for denne gang underskreven

Brandt

Dagen derefter den 23de Nov: 1798 continuerede end videre Høste Tinget for Mielde Skibrede med sam/m/e Laugrette som i gaar

Hvorda! blev

Tilgangen i Veymæster mandtallet her for Skibredet oplæst, der af Laugrettet og Almuen blev bekreftet, da dem for indeværende aar ikke var bekiendt nogen Afgang.

Saa blev og af og tilgangen udi Odels og Selv ejer mandtallet for indeværende aar oplæst hvortil Almuen og af dem Peder Andersen Kleveland og Besse Johannesen Hveedaae (Weaae) ikke viste videre eller forandring end oplæst blev.

Endelig blev og Restance Listen her for Skibredet oplæst af Beløb ordinaire Skatter 210 rd 3 mrk 7 s. pro: Skat 3 rd 4 – 13 s som af Almuen blev uimodsagt.

Til Laugrettes mænd for tilkom/m/ende Aar 1799 blev udnefnt 1. Ole Siursen Skaar 2. Ole Ellingsen Hagenes 3. Jens Johanesen Rivenes og 4. Niels Nielsen Blom, som Lænsmanden blev tilholdt at tilsige at de alle til neste Vaar Ting indfinder sig at betiene Retten.

Efter udraab meldte nu ingen sig mere ved Tinget [at iretteføre], hvorfor Retten blev brudt og Tinget hævet.

Saal: at være passeret bekreftes med min underskrift Brandt

1798: 180b

[Høste Sage og Skatte Ting 1798 for Arne Skibrede]

Aar 1798 Løverdagen den 24de November, blev Høste Sage og Skatte Tinget for Arne Skibrede holden paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Mons Jonsen Bruvig Gabriel Samuelsen Songstad Ole Amundsen Bogetvedt og Daniel Johanes: Sætre

Hvorda! blev allerunderdanigst publiceret de selv sam/m/e Kongelige Forordninger og Cancelli Placater samt Sorenskriverens Bestalning som ved siste Mielde Skibrede er Bekiendtgiort og extraheret fol: 178

Skibredets Lænsmand Johannes Fougstad mødte og tilkiendegav at have paa Sorenskriverens ordre indkaldet saavel Post-Bønderne som dem der fører Posten fra Thuenes – Olsnæs – Stanghelle og Dahle alle her i Arne Skibredet i anledning af Postmesterens angivelse ang:

Læder Remmerne[s] afskiærelse af Post Vædskerne, med de anskaffede Seyldugs overtrækes forkom/m/else

Derpaa fremstod Post-Bønderne paa Thuenæs Johanes Michelsen 69 Aar og Lars Olsen 30 Aar som forklarede: at de paa et Aars Tiid har merket som omspurgt at Remerne af Post-Sekkerne har veret end 3 forskellige gange afskaarne, men at saadant alletider har veret udøvet *for (før) Posten er kom/m/en til dem neml: Nordenfra til Bergen, men aldrig naar Posten er kom/m/en sønden fra Bergen og skulle nord efter, naar De har merket saadant har de alletider spurgt den de modtog Posten af naar saadant kan vere skeet, men som har svaret at det var udøvet inden denne modtog Posten betreffende det omspurgte Seyldugs overtræk da veed de derom intet at forklare, saasom dette undertiden har veret med men mange gange ikke.

Derefter fremstod de bemeldte Post Bønders Tienere som fører Posten neml: Marcus Olsen 26 Aar og Anders Olsen 23 Aar som forklarede sl: (således?) overenstem/m/ende med deres Huus Bonder og kan godtgiøre at de i alle henseende er u-skyldig, da de efter muelighed har undersøgt om det kunde vere pakom/m/et paa Post Steder i nerværelsen af dem, men tror de sikkerlig at saadant ikke er skeet i Bergens Stift.

Der paa fremstod Post Bønderne fra Olsnes Johannes Olsen 55 Aar og Mons Monsen 35 Aar som forkl: at det 3 gange i dette Aar har hendet at naar de har modtaget Posten fra Stanghelle som er kom/m/en fra Christiania har Læder Rem/m/erne 2 gange været afskaarne \som/ med Kniv og en gang afsprettet men som saadant som meldt har veret giort før den er kom/m/en til dem saa k/an/d de ikke giøre nogen oplysning hos hvem skylden k/an/d vere, da de sikkerlig tror det ikke er hendt her i Sorenskriveriet og nogle ej en gang i Stiftet ang: det omspurgte Seyldugs overtræk var de overenstem/m/ende med forrige Deponenter.

Disse Post Bønders Tienere som fører Posten fra Stanghelle neml: Anders Ericsen og Lars Olsen forkl: sl: (således?) ligeledes overensstem/m/ende med deres Huus Bonders afgivne forklaring, at de allene har merket Remmerne i Post-Sækken frataget naar de er kom/m/en Norden fra men aldrig naar den er kom/m/en fra Bergen, naar de først har veret fradtaget, skiønt det og har hendet har Post Mæsteren ikke har ville sette nye saa strax i, hvorfore de og nogle gange har faret med Post Vædskerne uden nogle Rem/m/er udi, naar Deponenterne har spurgt dem fra Stanghelle hvor Rem/m/erne har veret afblevne har disse svaret, at der var ingen udi naar de modtog Posten norden fra neml: fra Dahle og saal: k/an/d Deponenterne hverken give nogen forkl: hvem Gierningsmanden k/an/d vere eller selv paa nogen maade er skyldig.

Derpaa fremstod Post Bønderne fra Stanghelle Anders Johansen 34 Aar gl: og Niels Johannesen 43 Aar gl: hvilke forkl: sig overenstem/m/ende med forrige Deponenter at Remmerne 3 gange paa et Aar har veret afskoren Post Sækken naar de har modtaget den fra Dahle eller naar den er kom/m/en norden fra Christiania, men aldrig naar den er kom/m/en fra Bergen uden naar Postmæsteren ikke strax har villet sadt nye Rem/m/er i Sækken.

Lige det sam/m/e forklarede Post Karlen Siur Knudsen da den anden ikke kunde [møde]? paa dette Ting, siden Hand maae være hiem/m/e for i aften at modtage Posten

Endelig fremstod Post Bønderne fra Dahle Ole Iversen 55 Aar og Jon Iversen

1798: 181

48 Aar gl: som ligesom de øvrige forklarede at naar Posten er kom/m/en fra Watzwern til dem som er norden fra er det i en Tiid af 1 Aar hendet at Remmerne af Post Sekken er afskaarne 3 gange som er bleven sagt af dem fra Watzvern at det var udøvet før den fra Woss er kom/m/en til dem, og lige det sam/m/e kan deres Post Karle ogsaa forklare der nu ikke k/an/d møde formedelst de er ude med Posten, men tør(?) de indestaae for deres Karle eller Tienere at de saal: som Deponenterne ikke har nogen deel i det passerede og angivne.

Da Saal: ingen videre Oplysninger herom kunde vere at erholde, blev disse undersøgelser sluttet.

Det almindelige Tingsvidne bestaaende af 13 qtr: blev forelagt Laugrettet og Almuen til besvarelse, hvoraf i særdeleshed Knud Siursen Sætre og Johanes Knudsen Boge svarede til 1 2 3 og 4 qtn: Ney Til 5 qtn: ingen andre end Caspar Hosenius i Salhuus og Johannes Torsen Stenestøen Til 6 qtn: Ney Til 7 qtn: Sv: Sørensen i afdøde Mad: Sehuses Huuse og ellers som anført fol: 88 Til 8 og 9 qtn: Ney ikke som Almuen er bekiendt 10 qtn: Sv: Jo 11 qtn: Sv: Jo Skibredets Lænsmand Johannes Andersen Fougstad bruger gaarden Indre Bruvig af Skatte skyld 2 pd og 6 Mark [Smør]? skyld 12 qtn: Ney ikke flere end som i den oplæste Specification er oplæst Til 13 qtn: De gaarde som har nydt aftag er ikke forbedret, men nyder desformedelst godtgiørelse

Optegnelsen paa Flom qvernene blev derpaa oplæst inden Retten som af Laugrettet og Almuen blev besvaret at sam/m/e forholder sig som anført allene at den eene {Saug} Qvern No: 94 Langhelle er af Flom/m/en borttaget og ikke ventes igien opbygget.

Mandtallet over det beneficerede godset blev derpaa inden Retten oplæst som af Almuen og af dem Anders Ericsen indre Arne og Ole Olsen indre Bruvig blev besvart ikke at vere mere eller andet Beneficeret Gods her i Skibredet end oplæst er

Ved den af Fogden afholdte Examination over Restancerne af den i Aarene 1772 og 1773 ud crediterede Magaziin Havre, hvor Retten hafde veret overværende declarerede nu atter Almuen ved sam/m/es igientagelse at sam/m/es ved satte Forklaringer medfører Sandhed.

Da ingen for i Dag hafde mere at iretteføre blev Tinget udsadt til i overmorgen, da det i morgen er Søndag

Saal: passeret bekrefter Brandt

Mandagen den 26de Novbr: continuerede Høste Tinget for Arne Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard, og Retten betient ved de sam/m/e 4 Laugrettesmænd som første Tingdag.

Fogden Unmack fremlagde Af og Tilgangen i Odels og Selvejer Mandtalet \for d: Aar/, som for Retten blev oplæst og af Laugrettet og Almuen bekræftet.

Ligesaa fremlagde Fogden Af og Tilgangen i Veymester Mandtallet for indeværende Aar, som inden Retten blev oplæst og af Laugrettet og Almuen bekræftet at være rigtig.

Da ingen for i Dag havde meere at i rette føre, blev Tinget udsat til i Morgen.

Saal: passeret bekræfter Brandt

Næste Dag den 27de November continuerede Høste Tinget for Arne Skibrede, og Retten betient med de sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar var nærværende. Hvorda følgende Documenter blev publicerede:

1: Deelebrev efter afg: Enke Anne Danielsdatter Rødland, hvorved 18 Marker Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Rødland No: 66 saaledes er udlagt til Søn/n/en Daniel Nielsen 6 M/ark Smør og 4 Kander Malt, til hver af Døtterne Berthe, Synive, Karie og Britha Niels døttre 3 M/ark Smør og 2 Kander Malt dat: 29 Septembr: 1798.

1798: 181b

2. Obligation fra Ambiørn Nielsen Hiorteland, til Ole Iversen Øvre Selvig for 40 rd, og til Myndtl: Marthe Nielsdatter Hiorteland 12 rd hvorfor er Pantsat med første prioritet 14 M/ark Smør og 9 1/3 Kande Malt i Gaarden Hiorteland No: 58, dat: 29de Septbr: 1798.

3. Obligation fra Knud Johannesen Heigernæsset til Madame Garbits for 40 rd Hvorfor er pantsat med 2de prioritet Debitors ejende Vaanhuuse paa Heigernæssen under Gaarden Store Sandvigen dat: 29de Septbr: 1798.

4. Obligation fra Simen Olsen til Myndtl: Jørgen Hansen for 40 rd mod 1te Pante Ret i hans Vaanhuuse i Store Sandvigen 1te Rode No: 69, dat: 10de Novbr: 1798.

5. Afl: Simen Olsens Obl: til Myndtl: Anne Kierstine Knudsdatter hvorfor har været Pantsat Debitors Vaanhuuse i Store Sandvigen dateret 25 Junii 1798, indfriet efter *paatenet Qvitering af 12te Novbr: 1798.

6. Tinglyst Johannes Christiansen Obl: til Myndtl: Anne Kierstine Knudsdatter for 20 rd hvorfor Pantsadt med 2 prioritet hans Vaanhuus i Store Sandvigen 1te Rode No: 23, dateret 14 Novbr: 1798.

7. Obl: fra Johannes Bastieansen for hans Myndtl: Ole Petersen Brichmans Arvemidler 31 rd 16 s. mod 1te Pante Ret i hans Vaanhuus i Store Sandvigen i 2de Rode No: 9, dateret 12te Septembr: 1798.

8. Skiøde fra David Frich i Bergen til Johannes Bastiansen paa et Vaanhuus i Store Sandvigen i 2den Rode No: 9 for 60 rd dat: 29de Martii 1788.

9. Afl: Simon Olsen Indre Taqvems Obl: til Haldor Jensen Taqvem og Ole Jensen Tuenæs for 20 rd tilhørende Myndtl: Locris og Karie Niels døttre hvorfor har været Pantsat 1 Pund Smør og 1/3 Faar i Gaarden Indre Taqvem dateret 3de Junii 1774. og indfriet efter Paategnet Qvitering af 14de Julii 1798.

10. Afl: Anders Olsen Sætterdahls Obl: til Anders Danielsen {Wangs} Wagsdahl for 80 rd mod Pant i Gaarden Sætterdal No: 19 dateret 25 Maij 1796 og indfriet efter Paategnet Qvitering uden Dato.

11. Afl: Daniel Johansen Sættre Obl: til Anders Hoversen Sættre \for 150 rd/ mod Pant i Gd: Sættre No: 80, datteret 5te Junii 1795, og indfriet efter Paategnet Qvittering af 24de Novbr: 1798.

12. Afl: Peder Michelsen Langhelles Obl: til Myndtl: Karie Michelsdatter for 30 rd mod Pant i Gaarden Langhelle No: 24, dateret 27 Novbr: 1795, og indfriet efter paategnet Qvitering 24de Novbr: 1798.

13. Afl: Haldor Larsen Langhelles Obl: til Anders Olsen Langhelle for 40 rd mod Pant i Gaarden Langhelle No: 24 dateret 3de Maij 1790, og indfriet efter Qvitering af 24de Novembr: 1798.

14. Afl: Iver Larsen Tuenæs Obl: til Mons Stephensen Hundham/m/er for 35 rd mod Pant i 7 Kiør dateret 22de Novbr: 1792 og indfriet efter qvitering af 24de Novbr: 1798.

1798: 182

15. Afl: Ole Jensen Qvames Obl: til Myndtl: Erik Michelsen fra Angeltvedt for 20 rd dateret 6te Januarii 1795, mod Pant i gaarden Søre Qvame No: {90} 50, indfriet efter paategnet Qvitering af 24de Novbr: 1798.

16. Afkald fra Johannes Michelsen for hans Hustrue Søgnie Gregoriusdatters Arv 14 Rdr 9 s: dat: 24 Novbr: 1798.

17. Obligation fra Peder Michelsen Langhelle til Knud Nielsen Bouge for 40 rd mod 1te Pante Ret i 13 ½ M/ark Smør i gaarden Langhelle No: 24, dateret 24de Novbr: 1798.

18. Obligation fra Anders Olsen Sætterdahl til Knud Siursen Sætterdal for 110 rd mod 1te Pante Ret i 9 M/ark Smør i gaarden Sætterdal No: 19 dateret 24de Novbr: 1798.

19. Afkald fra Johannes Gullachsen Indre Arne til hans Værge Lars Iversen Indre Arne for 72 rd 5 mrk, dat: 24de Novbr: 1798.

20. Obligation fra Erik Olsen Indre Arne til Goute Goutesen Seim for 50 rd mod 1te Pante Ret i 8 M/ark Smør og 1/9 Hud i Gaarden Indre Arne No: 45, dat: 24 Novbr: 1798.

21. {Obli} Skiøde fra Michel Danielsen Indre Bouge til Knud Michelsen paa 2 Pund Smør og 8 Kander Malt i Gaarden Indre Bouge No: 22 for 200 rd dat: 24 Novbr: 1798.

22. Vilkaars Contract fra Knud Michelsen Indre Bouge til hans Fader Michel Danielsen for endeel Aarlige Vilkaar af Gaarden Indre Bouge, dateret 24de Novbr: 1798.

23. Skiøde fra Enken Marthe Johannesdatter Indre Arne med fleere til *hendens (hendes) Søn Johannes Gullachsen paa 2 Pund Smør og 1/3 Hud i gaarden Indre Arne No: 45, dateret 24 Novembr: 1798.

24. Obligation fra Johannes Gullachsen til hans Moder Marthe Johannesdatter for 90 rd mod 1te Pante Ret i 2 Pund Smør og 1/3 Huud i gaarden Indre Arne No: 45, dateret 24de Novbr: 1798.

25. Vilkaarsbrev fra Johannes Gullachsen Indre Arne til sin Moder Marthe Johannesdatter [paa] Aarlige Vilkaar af gaarden Indre Arne, dateret 24de Novbr: 1798.

26. Skiøde fra Haldor Larsen Langhelle til hans Søn Ole Haldorsen paa 13 ½ M/ark Smør i gaarden Langhelle No: 24, dateret 24de Novbr: 1798.

27. Obligation fra Ole Haldorsen til Knud Johannesen Nordbye for 70 rd mod 1te Pante Ret i 13 ½ M/ark Smør i gaarden Langhelle No: 24, dateret 24de Novbr: 1798.

28. Vilkaars Contract fra Ole Haldorsen til hans Fader Haldor Larsen paa Aarlige Vilkaar af gaarden Langhelle dateret 24de Novbr: 1798.

29. Afkald fra Jon Goutesen Seim for hans Hustrue Brithe Nielsdatter Arv 59 rd 3 s: til hendes Formynder Erik Nielsen Arnetvedt dat: 24de Novbr: 1798.

30. Et Forliig indgaaet ved Forligelses Com/m/issionen for Hougs Præstegield, mellem Mons Olsen Songstad med flere angaaende Gaarden Indre Songstad den 11te April 1798.

31. Skiøde fra Mons Olsen Songstad med fleere til Mons Einersen paa 1 Pund Smør og 8 Kander Malt

1798: 182b

i gaarden Indre Songstad No: 33, dat: 26 Novbr: 1798.

32. Bygselbrev fra Mons Johannesen yttre Songstad paa hans Myndtl: Mons Einersens Vegne til Mons Olsen paa 1 Pund Smør og 8 Kander Malt i gaarden Indre Sognstad No: 33, dateret 26de Novbr: 1798.

33. Obl: fra Mons Johannesen Songstad paa sin Myndtling Mons Einersens Vegne til Johannes Monsen Øvre Romsloe for 55 rd og Anne Johannesdatter Indre Songstad 25 rd tilsam/m/en 80 rd med 1te Pante Ret i 1 Pund Smør og 8 Kander Malt i gaarden Indre Songstad No: 33, dateret 26de Novbr: 1798.

34. Skiøde fra Ole Amundsen til hans Søn Daniel Olsen paa 1 ½ Pund Smør 12 Kander Malt i gaarden Almaas No: 88, dateret 26de Novbr: 1798.

35. Afkald fra Daniel Olsen Almaas for hans Hustrue Ingeborg Andersdatters Arvemidler 31 rd 2 mrk 1 s: til hendes Værger Ole Ludvigsen Melcheraaen, dat: 26 Novbr: 1798.

36. En Paategning paa Michel Monsen Blindems Obl: af 3de Junii 1788 til Ole Nielsen Blindem for 180 rd hvorefter er betalt til afdrag 22 rd 5 mrk 3 s: dat: 26 Novbr: 1798.

37. Deelebrev efter Marthe Larsdatter Yttre Arne hvorved 2 Pund *8 M/ark Smør (=56 Mrk. smør) i gaarden Yttre Arne No: 48, er saaledes Udlagt: til Enkemanden Johannes Johannesen 1 Pund og 9 M/ark Smør til Søn/n/en Anders Albretsen 22 M/ark Smør og til Datteren Ingerie Albretsdatter Gift med Erik Nielsen Arnetvedt 11 M/ark Smør (= 66 Mrk. smør) dateret 24de Novbr: 1798.

38. Obl: fra Carl Nielsen Teigland til Stephen Knudsen Blindem for 99 rd til Jon Johannesen Blindem 70 rd og til Mons Johannesen Blindem 30 rd tilsammen *199 (100) Rdr mod 1te Pante Ret i ½ Løb Smør ½ Tønde Malt i gaarden Teigland No: 91, dat: 26 Novbr: 1798.

Fogden indleverede derpaa Tingsvidnet over Laxe og Sildevaagene samt Engesletterne her i Arne Skibrede som blev oplæst, men hvorimod ingen af Laugrettet eller Almuen vidste noget at erindre.

Videre indleverede Fogden Restance Listen paa udestaaende Kongl: Skatter for indeværende Aar af Beløb for ordinaire Skatter 365 – 1 – 15 s og ¼ proC: Skatten 19 – 4 – 2 s som inden Retten blev oplæst og hvorimod ingen vidste noget at erindre

Til Laugrettes mænd for tilstundende aar 1799 blev udnefnt 1. Thomas Olsen Dahle 2. Johannes Torbiørensen Dahle 3. Steffen Olsen Søraas og 4. Aschild Aschildsen Angiltvedt som ved Lensmanden bliver at tilsige at møde paa førstholdende Almindelige Ting for at betiene Retten.

Da ingen efter 3 udraab hafde mere ved Retten at iretteføre blev Retten brudt og Tinget sluttet

Saaledes at vere passeret bekrefter Brandt

1798: 183

[Maaneds Ting 1798]

Aar 1798 den 3de December, blev Maaneds Ting holden i Sorenskriverens Huus i Bergen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Jens Iversen Møllendal Niels Iversen Fløen, Ole Sivertsen og Anfind Olsen.

Hans Olsen Trengereide med flere contra Ole Michelsen øvre Børnæs med flere.
vide Fol: 162.

Contra Citanterne Ole Michelsen øvre Børnæs, Jens Nielsen nedre Børnæs og Niels Olsen ibid: møtte og fremlagde deres skriftlige Contra Stevning Af 14de Novbr: sidstl:, lovlig forkyndt.

Saa mødte og Hoved Citanterne Hans Olsen Trengereide, Jacob Andersen Ham/m/ers{dal}\land/ og Otto Pedersen Domedal, som reserverede det fornødne og tilkiendegav: at den fierde Hoved Citant er forligt med Contra Citanterne.

Af de indstevnte Vidner mødte og fremstod: Michel Knudsen Søre Tvedt Tønnes Jensen ibid:, Knud Pedersen øvre Børnes, Marte Knudsdatter og Brithe Andersdatter øvre Børnæs, Tørres Knudsen øvre Børnæs, som blev betydet Eedens Forklaring med Formaning til Sandheds Udsigende, og derpaa aflagde Lovens Eed. Hvoraf den første nemlig

Michel Knudsen Søre Tvedt 40 Aar gl: forklarede: at han som er boende ½ Miil fra Contra Citanterne, veed at Hoved Citanternes Heste har giort Skade paa Vidnets Ager og Eng, men om disse sam/m/e Heste har giort det sam/m/e paa Contra Citanternes, derom er han intet bekiendt, ej heller har han seet eller veed at Hoved Citanternes Heste ere blevne jagede eller brugte af Contra Citanterne, men at disse omforklarede Heste ere Vanefulde saaledes at de om Natten ere befundne paa hans Eng og Bøe, men om Dagen begivet sig til Fields, dette medfører Sandhed, og videre er han ikke bekiendt i denne Sag.

Derpaa fremstod som

2det Vidne Tønnes Jensen Søre Tvedt omtrent 50 Aar gl:, hvilken i et og alt var overensstemmende med sidste Vidne, men som han er saa langt boende fra Contra Citanterne veed han ikke noget om at disse Kreature enten har fornærmet dem eller ikke.
thi blev han dimiteret.
Derpaa fremstod
3die Vidne Knud Pedersen øvre Børnæs, som under sin aflagde Eed forklarede at være 59 Aar gl:, og som han er Naboe til Contra Citanterne har han engang ved sidstl: St: Hans Dags Tider, seet, at 4 Stykker af Hoved Citanternes Heste har været paa Contra Citanternes Bøe hvor de aad Græs, men ellers adskillige Gange seet dem uden for Bøen, men hvor der er fælles Mark eller Udmark, hvor Parterne er tildeelt hver sin Ejendeel, men som ikke er indhegnet, følgelig gaar Parternes Kreature om hinanden. Om Hoved Citanternes Heste er bleven jaget eller brugt af Contra Citanterne, er Vidnet ubekient.

1798: 183b

4de Vidne Marthe Knudsdatter, 21 (20?) Aar gl:, i Tieneste hos Contra Citanten Ole Michelsen, hvilke under sin aflagde Eed forklarede: at have 2de Gange i sidstafvigte Som/m/er jaget 4 af Hoved Citanternes Heste ud af Contra Citanternes Bøe, hvor de havde ædt græs; men var ikke med at jage dem bort den Gang som første Gang paastevnt er, ej heller har hun seet hendes Huusbonde eller andre af Contra Citanterne lagt Sæle paa eller til sin Nytte brugt disse omforklarede Heste.
5te Vidne Tørris Knudsen øvre Børnæs fremstod og forklarede under sin Aflagde Eed, at være 38 Aar gl:, men ikke at have nogen Tiid seet Hoved Citanternes Heste inde paa Contra Citanternes Bøe, saasom han for sig selv baade Nat og Dag har lagt paa Vagt og vaaget over at Hoved Citanternes Heste ikke skulle komme paa Vidnets Bøe, og hvorved hans Naboers tillige blev fredet, men at disse Heste enten er bleven brugt af Contra Citanterne eller bleven jaget til nogen Skade, derom er han intet bekiendt.
Derpaa fremstod som
6te Vidne Brithe Andersdatter 39 Aar gl: Huusmands Kone til Ole Michelsen øvre Børnæs, hvilken forklarede: at hun i sidstafvigte Som/m/er har 4 gange paa en Nat udjaget Hoved Citanternes 4 Heste af Contra Citanternes Bøe, og nok seenere 2de forskiellige Gange, hvor disse Heste paa det Lille Stæd hvor Vidnet har sin Boepæl havde gandske afædt Græsset, og meget meere Skade var skeed, hvis Vidnet ikke i Tiide havde overkom/m/et dem, og meere er Vidnet ikke bekiendt i denne Sag; thi blev hun dimiteret.
Derefter fremstillede Contra Citanterne som godvillig mødende Vidne
Niels Hognesen Domedal, som aflagde Lovens Eed og forklarede: sig i et og alt conform med første Vidne, alleene med Forandring at han kun fra Contra Citanterne boer en Fierding Vey.
Videre blev af Contra Citanterne fremstillet som godvillig mødende Vidne
Knud Johannessen Børnæs 38 Aar gam/m/el, som aflagde Lovens Eed og forklarede sig i et og alt gandske overeensstem/m/ende med 5te Vidne.
Contra Citanterne frafaldt det indstevnte og mødende Vidne Johannes Johannessen Kaursland, men for hvem Retten forelæste sin i Sagen aflagde eedelige Forklaring, den han i et og alt igientog som sandfærdig, og reserverede sin Ret saavel for ubeviste Beskyldninger som for 2de forgiæves giorte Reiser til Byen, da Contra Citanterne ved en forgieves Stevning foruden den i Dag har indstevnet ham hertil Byen.
Contra Citanterne fremlagde dernæst en Attest fra Sogne Præsten til Sund Hr: Hiorthøy, dat: 27de Novbr: sidstl:
Contra Citanterne refererede sig efter disse i Sagen førte Beviisligheder, til den i Stevningen

1798: 184

nedlagde Paastand, og indlod Sagen Dom.
Hoved Citanterne paastod foruden den forhen i Sagen nedlagde Paastand, at deres Omkostninger, som nu ved 5 forskiellige Reiser og den derved medgaaede Tiidspilde, maae blive forøget til 16 rd, contra Citanterne mulcterede, og at de desuden maae blive tilkiendt efter uvillige Mænds Skiøn, at betale dem deres Heste som nu aldeeles ved Jagning og Brug ere blevne uduelige
Da ingen af Parterne havde meere at erindre, blev Sagen til Doms optagen.

Derefter blev følgende Documenter publiceret:
1: Obligation fra Anders Gotskalksen Opheim til Johannes Giere som Formynder for sine 2de Døttre{s} Christine Serine og Andrea Pauline, for deres Arv 196 rd, mod 1te Pante Ret i Debitors Vaanhuus i 2den Rode No: 57(?) i Store Sandvigen. dat: 28de Septbr: 1798.
2. En Paategning paa Friderich Larsen Bechs Obl: til Didrich von der Ohe for 130 rd, udstæd 11te og tinglyst 26 Novbr: 1793, mod Pant i hans Vaanhuus under 2de Rode No: 34 i Store Sandvigen Ved hvilken Paategning under 11te Novbr: sidstl:, er betalt til Afdrag paa Capitalen 30 rd.
3. Skiøde fra Marthe Larsdatter i Store Sandvigen til Erich Hansen paa et Vaanhuus i 1te Rode No: 39, for 240 rd dat: 10 Martii 1798.
4. Bygselbrev fra Johan Garman til Jon Evie paa hans Huses grund i Store Sandvigen under 1te Rode No: 34, med Reversal, dat. 12te Octobr: 1798.
5. Bygselbrev fra Johan Garman til Niels Pedersen paa hans Huuses grund i Store Sandvigen udi 2den Rode No: 56, dat: 20de April 1798.
6. Obligation fra Niels Pedersen til Jon Larsen Evje for 199 rd, mod 1te Pante Ret i Debitors Vaanhuus i Store Sandvigen i 2den Rode No: 56, dat: 8de Novbr: 1798.

Ole Olsen Samdal contra Niels Andersen Unneland med fl: Fol: 166.
Citanten mødte og fremlagde en Continuations Stevne Seddel hvorefter Bonden Anders Andersen Lund, for Beskyldninger er indstevnt at anhøre Vidner og lide Dom, saalydende:
Efter Paaraab mødte ikke Anders Andersen Lund; men derimod fremstod de indkaldte Vidner
Friderich Jacobsen Haaland 54 Aar gl:, og Datter Synneve Friderichsdatter 20 Aar gl:, som efter at være betydet Eedens Forklaring aflagde samme, og forklarede: at en Dag i sidstafvigte Faste sidst i Martii Maaned, kom indstevnte Anders Andersen Lund og Niels Andersen Unneland, ind til Vidnerne, hvor deres Tale var angaaende nogle Kreature som Citanten drev ind til Byen med for at selge, og da sagde Anders Andersen Lund, at have om Høsten nestforhen før Slagte Tiiden mødt Citanten med endeel Kreature, hvoraf 2de vare sortflækkede og 1 graae flækkede, med et Kind graat og et andet hvidt, om hvilke Kreature indstevnte Anders Lund sagde, at han ikke vidste enten Citanten havde kiøbt disse Kreature eller selv opfødt dem; og saaledes vidste ikke Vidnet hvor eller paa hvad Maade {V} Citanten havde faaet dem, og meere blev ikke talt i denne Henseende, hvorpaa saavel Vidnet

1798: 184b

som Niels Andersen Unneland efter en kort Tiid begav sig fra Vidnernes Huus. Videre erindrer Vidnerne sig at Indstevnte Anders Andersen Lund samme Gang talede om at *dise benævnte Kreature var skaaret Mærke i det høyre Øre, saaledes at en Spids stod tilbage, der blev nævnt for Schierdahls Mærke, deraf at Niels Andersen Unneland samme Høst havde af Manden paa Gaarden Schierdal kiøbt 47 stk: Kreature, der alle havde dette Mærke, hvis

Rigtighed af dette Sidste Vidnerne \ogsaa/ {ikke} er bekiendt, men at Indstevnte beskyldte Citanten for at have paa en urigtig Maade tilvendt sig disse Kreature, saadant har Vidnet ikke hørt, saa meget meere som Anders Lund lagde til, ej at viide paa hvad Maade Citanten havde faaet disse omforklarede Kreature. Videre vidste Vidnerne ikke at forklare thi blev de demiteret.

Indstevnte Anders Andersen Lund som havde anhørt den af Vidnerne givne Forklaring tilstod deres Udsigendes Rigtighed, og benægtede at have paa nogen Maade udtalt noget til Citantens Fornærmelse.

Citanten som end nu ikke havde erholdt Attest fra Forligelses Comissionen med Anders Pedersen Gim/m/eland, hvortil han paa næstkom/m/ende Onsdag er indstevnt, maatte des aarsage begiære Sagen udsadt til nestholdende Maaneds Ting, og imidlertiid reserverede sig paa lovlig Maade at overbevise ham Sigtelsen.

Fleere Mødte ikke

Afsagt:

Sagen udsættes til førstkom/m/ende Maaneds Ting.

Brandt

[Udsettelses Ting 1798 for Sartor Skibrede]

Aar 1798 den 14 Decemb: blev udi Sorenskriverens Huus i Bergen holden Udsettelses Ting for Sartor Skibrede i overværelse af Laugrettes mændene Michel Olsen Houland og Johanes Nielsen Hauland

Hvorda! blev udi Sagen Hans Olsen Trengereide Ole Nielsen Kalestad Jacob Andersen Hammersland og Otte Pedersen Dommedahl contra Ole Michelsen øvre Børnes Jens Nielsen nedre Børnes samt Niels Olsen sam/m/esteds Afsagt saadan

Dom

Med de udi denne Sag afhørte Vidner er det beviist at Hoved Citanternes 4re Hæster er paa befalning af Contra Citanterne ved deres Tienere og Børn blevne jagede over deres Krefter eller længere end nødvendig var samt under Jagningen kastet med Tørv eller Steen fordi de til Skade og Fornermelse befandtes paa Contra Citanternes Hiem/m/e Bøe Endelig er det og Beviist at Contra Citanterne efter Jagningen ej allene har lagt Bidsel paa disse Hæste, men end og brugt dem imod Citanternes Villie Til undskyldning for denne Handling har Contra Citanterne anført og beviist at just disse 4 Hæster ere vanefulde og ofte har veret antrufne paa deres Bøe hvor de af Huusmanden og andre Naboer er bleven udjagede men denne undskyldning kan i den Stilling nerværende Sag staar ikke paa nogen maade til Contra Citanternes Fordeel kom/m/e i Betragtning, 1. fordi dette Contra Søgsmaal er af mindre Vigtighed end Hoved Søgsmaalet og 2. er det ubeviist om Contra Citanternes Gierder for Bøen var saaledes indhegnet som Lovens 3 B: 12 Cap: 16 art: foreskriver, at intet Kreatur uden møye kunde komme over, og endelig bliver Contra Citanterne i begge Tilfælde enda ligefuldt uberettiget at

1798: 185

tage sig selv til Rette siden der af saadan Handlemaade kun spores hevn og bliver at henregne som Ran paa Brug hvor arbetrair Straf er at anvende Da Hoved Citanterne ikke har beviist at deres Hæste ved den ommelte Jagning og Brug er bleven tilføyet nogen Skade saa bortfalder den i saa henseende paastaaede Erstatning, ligesom Parterne Ole Nielsen Kalestad og Niels Olsen Børnes bliver uden for Sagen, da Forliig imellem dem efter Sagens anhængiggiørelse er indgaaet, Men Kiendes udi denne Sag saaledes for Ret at Ole Michelsen øvre Børnes og Jens

Nielsen nedre Børnes bør hver at Bøde til Sunds Sogns Fattige 1 rd og udi denne Processes Omkostninger en for begge og begge for En til Citanterne Hans Olsen Trengerejde Jacob Andersen Ham/m/ersland og Ole Pedersen Dommedahl i denne Processes Omkostninger 10 rd som alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under lovlig adfærd

Brandt

Extra Ret [1798] for Alenfit Skibrede.

Aar 1798 den 21de December, blev en Extra Ret sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen, og betient med de 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen Anfin Olsen, Niels Gullachsen Brechuus og Ole Rasmussen, alle af Store Sandvigen.

Hvorda: Fogden Unmack mødte og fremlagde skriftlig Stevning mod Gift Mand Jon Nielsen Bøgevold af Alenfits Skibrede og hans Stif Datter Inger Johannesdatter, for med hinanden begaaet Børne avling og Blodskam, til derfor at lide Dom m: v: efter Stevningens Formeld.

Dernest producerede Fogden, Amtets Actions Ordre til denne Sags Anlæg, af 10de d: M: {Ligesom} De Tiltalte Personer blev fremstillet for Retten uden Baand og Fængsel.

Fogden udbad sig af den Respective Dom/m/er, de Paagieldendes Forklaring indhentet.

Den arresterede og Tiltalte Jon Nielsen Bøgevold fremstod derpaa løs og ledig for Retten, der forklarede: at hede som anført, fød paa Woss, 36 Aar gammel, har \været/ gift med Enken Kari Knudsdatter Bøgevold af Hosanger Præstegield, over 6 Aar, med hvilken han fik 3 Stifbørn, 1 Søn og 2de Døttre, hvoraf Døtterne ere Tvillinger, som den Gang, nemlig Sønnen var 13 Aar og Døtterne 10 Aar gamle, {som} alle \Børne/ har været heele Tiiden hiem/m/e hos Forældrene, undtagen den eene Datter Giertrud Johannesdatter som har været fra Forældrene over 1 ½ Aar ude at tiene, og Sønnen næsten et Aar. Det 3die Barn nemlig Datteren Inger Johannesdatter har derimod fremdeles været hiemme, og med hvilken han ikke nægter faae Gange i Laden at have haft legemlig Omgiængelse, saaledes at han kiender sig skyldig at være Barnefader til det af hende i sidstafvigte November Maaned fødde Pigebarn, som derefter er bleven døbt, og givet Navn af Ingeborg; han benægter at have brugt enten Trudsler eller Overtalelser, og tilstaar at han som ældre burde have brugt mere sin Forstand; ligesom at hans Stif Datter ej heller synderlig har sadt sig til Modverge, da de begge troede at deres ubetydelige Omgang ikke skulle have frugtet noget. Skiønt Arrestanten bruger en ubetydelig Gaardepart, har han ikke holt nogen Tienestefolk, men aleene benyttet sig af sin Kone og Stif Søn, som dog kun tiente ham paa halvt, der er at forstaae, en Uge hos ham og en Uge hos en Anden, og er Deponenten overbevist, at hverken hans Kone eller denne hans Søn har mærket det mindste til den af ham og Datteren hafte Omgiængelse. Deponenten fortrød sin begaaede Forbrydelse som han

1798: 185b

haabede efter al Naade maae blive anseet, da han al sin Levetiid ikke har begaaet noget straf værdigt før denne Gang.

Told Procureur Schnabel, som beskikket Defensor for de Tiltalte mødte og fremlagde Stiftets ham herom tillagde Ordre af 10 d: M:, og derefter forbeholdt det fornødne.

Derpaa fremstod ligeledes den Tiltalte og arresterede Pige Inger Johannesdatter, som forklarede at være i 16de Aar, fød af Forældrene Johannes Pedersen Bøgevold, som er død for 8 Aar siden, og Moderen Kari Knudsdatter, nu gift nemlig for 6 Aar siden med hendes Stiffader Jon Nielsen; \det er/ 1 ½ Aar siden hun stod til Confirmation, og i den Tiid 3de Gange været til Herrens bord. I De 6 Aar hendes Stif Fader har været gift med hendes rette

Moder, har de ikke haft nogen Tieneste Folk, men benyttet sig af deres Børn hvoraf hendes Søster som er en Tvilling med hende, ikke har været hiemme paa 1 ½ Aar men ude at tiene, og Broderen ligeledes ude at tiene det sidste Aar. Tilstaaer at hendes Stif Fader ved den Lejlighed at hun var ude med ham i en Udlade ved Kyndelsmisse Tiider for at kiøre Høe Hiem, som hun \der/ laae og hvilede anmodede hende om at ligge hos ham, men siger hun at \det/ ikke blev noget af, siden hun den Gang aldeeles nægtede ham dette, og foresatte sig ikke oftere at følge \eene/ med ham til denne \Ud/Lade {eene} ikke destomindre skeede dette dog nogen Tiid derefter, hvor hendes Stif Fader atter i samme Udlade anmodede hende om Legemlig Omgang, og da ved Overtalelse, nemlig at det vist ikke havde nogen Fare siden hun kun var et Barn, samt ved at love hende 2 Skilling, fik sin Villie. Siden den Gang, hvor hun sikkerlig troede at have undfanget, har bemelte hendes Stif Fader nogle faae Gange haft omgiengelse med hende, hvoraf han engang i Særdeleshed, nemlig i Hiemladen ved Huuset brugte Magt med hende, saa og en Søndag Morgen i Huuset selv hvor hun undgik ham, da hun truede at ville i anden Fald kalde paa sin Moder. 2de Gange har hendes Stif Fader forbuden hende ikke til hendes Moder at aabenbare noget af det passerede, men da Svangerskabet ikke længere kunde dølges sagde hun til Moderen efter Anmodning af hendes Stif Fader, at en Mands Person i Bergen var Barne Fader, i hvis Formeening hendes Moder ogsaa var til Fødsels Tiimen kom, da hun for hende og nok en Kone ved Navn Anne Olsdatter Skare aabenbarede Sandheden at hendes Stif Fader og ingen anden var Barne Fader; ligesom hun benægter aldrig at have haft Legemlig Omgang med nogen anden end hendes Stif Fader, og udtrykker hun sig, at fra den Tiid hendes Fader mærkede Svangerskabet paa hende, havde hun Fred nok for ham, saaledes at han da ikke paa nogen Maade søgte Omgang med hende.

Derpaa fremstod Konen Kari Knudsdatter Hustrue til Jon Nielsen og kiødelig Moder til Inger Johannesdatter, hviken forklarede at være 48 Aar gl:, og der af 6 Aar gift med bemt: Jon Nielsen, med hvem hun ikke har noget Barn; og i Henseende til den af hendes Mand og Datter begaaede Forbrydelse, da har hun ikke formærket, eller haft nogen Mistanke førend hun saae sin Datter Svanger, som da forklarede, at en Mands Person i Sandvigen ved Bergen skulle være Barnefader i hvilken For-

1798: 186

meening hun og var til den Tiid barnet blev fød, da hun giorde Bekiendelse nemlig at hendes Stif Fader var Barne Fader, og siden at deres Omgang har været saaledes som nu af Datteren er forklaret. I øvrigt forklarede Deponentinden, at hendes Egteskab med denne sin Mand bestandig har været kierlig og godt, og at de som Egtefolk lever saa vel sammen som de ønsker, at hun for længe siden har tilgivet sin Mand denne Forseelse, og udbeder sig Kongens Naade.

Endelig fremstod som

1te Vidne Anne Olsdatter Skare næste Naboe til den arresterede Jon Nielsen, hvilken aflagde Eed og forklarede: at være 31 Aar gl:, har aldrig mærket til nogen Hem/m/elig eller fordægtig Omgang, med Jon Nilsen og hans Stif Datter Inger Johannesdatter, men veed, at Faderen med sin Kone Kari Knudsdatter alle Tiider har levet som kiærlige Egtefolk tilsam/m/en. Aldrig har Vidnet eller andre af Naboerne haft nogen Mistanke om denne Forbrydelse, men var af den Formeening, at en for dem ubekiendt i Bergen var Barne Fader, Til den Tiid Barnet blev fød, hvor just Vidnet tilligemed {hendes Mo} Pigens Moder var tilstæde, da hun nemlig Pigen Inger Johannesdatter under Fødsels Smerterne bekiendte at hendes Stif Fader og ingen anden var Barne Fader. Seenere neml: den 13 Novbr: har Vidnet ved Daaben været nærværende da Barnet som er et Pigebarn, og endnu lever, blev døbt, hvor da atter blev igientaget at Barne Faderen var som meldt Pigens Stif Fader Jon Nilsen.

Som 2det Vidne fremstod Iver Nilsen Storoxe 44 Aar gl: og nærmeste Naboe til de Paagieldende, hvilken aflagde Lovens Eed og forklarede: At al den Tiid som Vidnet har kiendt Jon Nilsen Bøgevold og Kone har de alletiider, som Bøydens Folk levet et kiærlig og uforargeligt Levnet og Egteskab,, aldrig veed han at Jon Nielsen har begaaet noget Strafværdigt, og allermindst har mærket eller kunnet formodet til den af ham begaaede Forbrydelse. Indtil den Tiid det af Datteren Inger Johannesdatter fødde Barn vidste Vidnet og Naboerne ikke andet end at en i Sandvigen ved Bergen skulle være Barne Fader; men efter at Barnet var fød gik Rygtet annerledes nemlig at *Pigen (Pigens) Stif Fader skulle være den rette Barne Fader. Vidnet var som Fadder nærværende da det fødde Pige barn blev døbt hvilket fik Navn af Ingebor, og da blev ved Daaben igientaget at Jon Nielsen Bøgevold som meldt var Barne Fader. Angaaende Pigen Inger Johannesdatter, *saa (som?) da Vidnet har seet hende fra et lidet Barn af opvoxe, har han heller ikke paa nogen Maade mærket til nogle uskikkeligheder, Udyder eller nogen slags Laster.

Endelig fremstod som

3die Vidne Ole Olsen Skare \34 Aar gl:/ Naboe til Jon Nielsen, aflagde Eed og forklarede sig i et og alt conform med sidste Vidne, og som ingen havde ham videre at tilspørge blev han dimitteret.

Som 4de Vidne fremstod Johannes Andersen Maagenstad 56 Aar gl:, som aflagde Lovens Eed og som han ligeledes er Naboe til de Paagieldende, saa vidste han i denne Sag ikke videre at forklare, end som af de 2de sidste Vidner er udsagt med hvilke han i alle Deele er conform, hvorpaa han blev demiteret, da ingen havde ham videre at tilspørge.

Endelig fremstod som

5te Vidne Konen Berte Johannesdatter Skare 52 Aar gl:, Naboe til de Paagieldende, hvilken aflagde

1798: 186b

Lovens Eed, og var i et og alt conform med sidste Vidne, hvorpaa hun blev demitteret.

Paa Forlangende skiønnede Laugrettet at den Paagieldende Jon Nilsen Bøgevold af sin Udseende fuldkommen maae være de 36 Aar gl: som han her inden Retten har angivet sig for.

Actor udbad sig Sagen udsadt formedelst den forestaaende Høytiid og andre Forretninger til den 7de Januarii førstkom/m/ende, for da at deducere Sagen til Doms.

Defensor som før meldt reserverede det Fornødne.

Eragtet:

Sagen udsættes til den forlangte 7de Januarii førstkom/m/ende, om Formiddagen Klokken 10 Slæt, og blev imidlertiid Arrestanten Jon Nielsen tilbagebragt i Byens Arrest, og Pigen Inger Johannesdatter at tilbagefølge med Skibredets Lensmand, hos hvem hun ad interim er i Forvaring.

Brandt

Del F av NHL Tb. nr. 48 1796-1802 (Vårtingene 1799)

(1799: 186b)

[Extra Ret 1799]

Aar 1799 den 7de Januarii blev Extra Retten sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen, i Følge Udsættelse fra sidstl: 21de Decbr: og Retten betient med efterskrevne 4 eedsorne Laugrettesmænd Anfin Olsen, Niels Gullachsen Breckhuus, Ole Rasmussen, og i Stæden for

Ole Sivertsen som er syg, sad Johan Grybel, til Justitz Sagens videre Behandling mod Jon Nielsen Bøgevold og hans Stifdatter Inger Johannesdatter.

Actor mødte og æskede Sagen i Rette imod de Tiltalte, hvilke han tillige fremstillede uden Baand og Fængsel, og derhos fremlagde sin skriftl: Deduction med de derudi paaberaabte 6 Bielagere, hvormed han indlod Sagen Dom; dog udbad han sig endnu af den Respective Dom/m/er, at Skibredets Lensmand Lars Knudsen Stor Oxes Forklaring {\indhentes/}, om hvorvidt ham var bekiendt den Tiltaltes Kones Alder, at være 48 Aar, indhentet? Skibredets Lensmand Lars Knudsen Stor Oxe som var nærværende declarerede: at da han har kiendt den Paagiældende Jon Nielsen Bøgevolds Kone Kari Knudsdatter over 20 Aar, saa veed han at hendes Alder er saaledes som af hende sidste Rettes Dag opgivet, neml: 48 Aar gam/m/el.

Dommeren oplæste derpaa for begge Inqvisiterne deres sidste Rettes Dag afgivne Forklaring, og fandt fornøden at anmærke: at saavel Datteren som Faderen, sidste Rettes Dag var løs og ledig for Retten, ligesom i Dag, da ingen af dem endnu har været lagt Baand \paa/ og dernæst tilspurgte Manden Jon Nielsen Bøgevold: 1: Om han længe før den Gang som af {hende} \Datteren/ forklaret, han første Gang af Udladen kiørte Høe, havde haft den Tanke at søge Legemlig Omgang med hende? Svar: Ney, dette benægter Deponenten, da denne Fristelse kom ham saa Ilt over. 2. Om han søgte denne Lejlighed at faae hende ud med sig i den Hensigt at faae sin Villie med Hende? Ney han havde ingen Tanke derom i Forvejen. 3. Om han ogsaa denne første Gang i Udladen havde legemlig Omgiængelse med hende? Sv: Ney den Gang fik han ikke sin Villie med hende, som han siger kun at have prøvet for Plaisier og havde han ingen videre Tanke dermed, siden Datteren den Gang satte sig derimod. 4. Paa hvad Maade hans Datter da satte sig derimod, og om han sam/m/e Gang søgte at overtale hende, samt bød hende 2 s:? Sv: Ikke paa anden Maade end hun nægtede de Tegn han gav hende til Legemlig Omgang. Hans Over-

1799: 187

talelser bestod aleene udi, at han neppe ville søge at røre hende, ligesom det ikke var den Gang at han bød hende de af hende omforklarede 2 Skilling. 5: Om det var længe imellem første og anden Gang han havde hende i Udladen, samt om det da var første Gang han havde sin Villie med Hende? S: Han kan ikke erindre hvor længe det var imellem første og anden Gang han havde sin Datter med sig i Udladen, men troer ikke det var mange Dage imellem, ligesom det den Gang var første Gang han havde Omgiængelse med hende. 6. Om \Han/ siden den Tiid har haft Omgang med hende, samt paa hvad Stæder? Sv: Jo siden den Gang troer han at have haft et par Gange Omgiængelse med hende, som han ikke erindrer rettere end det skeede i Hiemladen. 7. Om hun da seenere var meere villig end før eller om han ikke engang har brugt Magt mod hende? Sv: Han tilstaar alle Gange, at have givet Anledning til den udøvede Giærning, som uden dette vist ikke havde passeret, men alle Gange saa ubetydelig at han ikke har kundet formode nogen Fare, ligesom hans Hensigt heller ikke har været at giøre ham eller hende ulykkelig, anden Magt har han ikke brugt, end denne at have taget fat paa hende, da hun som svagere end han lettelig var at bøye. 8. Om Han kan erindre sig, at hans Datter undgik ham en Søndag Morgen \i Huuset/ ved at sige hun ville raabe paa sin Moder? Sv: Jo dette tilstod Deponenten at være passeret. 9. Paa hvad Maade han først kom undervær med at Hun var svanger? Sv: Nogle Maaneder efter det passerede, nemlig en Søndag, som hans Kone var til Kirken og han med Datteren eene hiem/m/e, beklagede hun sig for ham at det maatte være ilde fat, siden hun mærkede at have Melk i Brysterne og sluttede sig til at være svanger; Deponenten blev derover meget bedrøvet og forskrækket, og ville næppe troe at være Aarsage dertil, hvorfore han gav sin Datter mange Qvæstioner om ingen anden havde haft Omgang med hende, men hvilket hun bestandig vedblev at benægte. Længe efter den Tiid fik først hans Kone Kundskab om Datterens

Svangerskab, som hun nemlig Konen spurgte Deponenten om, og da sagde han, at det ikke var rigtig, men troede det var passeret i Sandvigen ved Bergen saasom han Mandagen efter *Vaarsemisse (Vårmesse), Marie Bebudelses Dag, eller 25 Martii, havde haft hende med sig til Bergen. Moderen spurgte derpaa hvem denne Person kunde være, men hvortil han svarede, at han ikke saae eller kiendte ham. 10. Om han ikke i Forvejen eller efter havde sagt til sin Datter, at hun ikke maatte Angive ham men derimod udlægge en Anden? Sv: Jo Han havde adskillige Gange i Enrum overlagt med sin Datter at skulle som meldt Angive en Anden, men da hun under Fødselen havde angivet Deponenten i Overværelse af sin Kone og Vidnet Anne Olsdatter Skare som derefter spurgte ham om Sandheden deraf, tilstod han at have haft Omgang med hende, og at det øvrige Foregivende om en Anden Barnefader var urigtig. 11. Om han har noget at frem føre som han selv kunde troe ville blive til nogen Undskyldning for ham? Sv: Ney han vidste intet at anføre uden hans skieldne Omgang med Andre Mennesker, da hans heele

1799: 187b

Selskab aleene bestod i hans gamle Kone og dette unge Pigebarn, men udbad sig for hende og ham Medlidenhed og Kongens Naade.

Den Paagieldende Pige Inger Johannesdatter var nærværende som igientog sin sidste Rettes Dag afgivne og nu igien oplæste Forklaring, og end ydermere paa Tilspørgende vedblev, at ingen anden har haft Legemlig Omgang med hende end hendes nærværende Stif Fader, skiønt hun rigtig nok den angivne Mandag efter 25de Martii var selv tredie paa Baad med sin Stif Fader til Bergen; og vidste hun for det øvrige ikke videre at fremføre i denne Sag, da hun fra først af har bekiendt den reene Sandhed, uden nogen Forbeholdenhed, hvorfore hun haabede at alt hvad der af samme \til Hendes Fordeel/ kunde udledes som et svagt Barn, maatte kom/m/e i Betragtning.

Defensor, som efter at Actors Indlæg af 5te d: M: havde været ham til Giennem læsning tilsendt, havde allerede i Dag forfattet sin Repliqve paa sam/m/e, som han nu fremlagde, for ey at trenere Sagens Procedur, og da han nu ved Dom/m/erens nærmere giorde Confrontation og indhentet Forklaring af de tilstædeværende Tiltalte ey kunde erfare noget som kunde forandre Sagens Qvæstion, vedblev han sin udførte Procedur og derefter forventede Dom.

Actor maatte nu anmærke: ar den af Jon Nielsen Bøgevold i Dag giorte yderligere Forklaring imod hvad hans Stif Datter ved forrige Session har forklaret, og der lyser af Natur og den blotte Uskyldighed, som sande Kiendemærker paa Sandhed, kan hans i Dag vaklende Forklaring, for forsaavidt sam/m/e maatte findes lidet eller meget overensstem/m/ende med hendes, \ikke/ komme i nogen betragtning til Formildelse af Lovens retfærdige Straf, hvorfore han vedblev sin nedlagde Paastand ved sin fremlagde Deduction i Sagen.

Da ingen havde meere at erindre aftræde Parterne tilligemed de Paagieldende, Sagen af Dom/m/eren og Meddomsmænd ventileret hvorpaa der af dem enstem/m/ig, blev saaledes kiendt

Dømt og Afsagt:

Udi nerværende Sag er mer end Beviis for at Blodskam er begaaet af Fader og Datter, da end og Besvangrelse finder Sted Uvidenhed om Slægtskabets nermeste Leed og den af saadan Handling paafølgende Straf kan ike formodes eller tænkes omenskiønt Pigen Inger Johannesdatter er en Sted Datter af Paagieldende Jon Nielsen, serdeles da Naturen selv indgiver naturlig Afskye med Sammenleye af saa nær Slægt. Ikke vil her komme i Betragtning at Menniskeslægten er forplantet ved Søster eller Broder da Naturens Frie Stand er ved det store Selskab eller Staten ophørt, og denne ved Grundsetninger og Love setter Grendser og Straf for Legemlig Omgiengelse i de forbudne Leed som

1799: 188

kaldes Blodskam (: incestus :). Imidlertiid da Factum er skeed og Lovens Haarde Straf i 6 B: 13 C: 14 art: overeensstem/m/ende med Guds Lov, reen og tydelig, saa er intet videre tilbage end at vi Anføre alt hvad som af Inquisiternes Bekiendelse kan udledes som muelig i Tiiden formildelse. Forinden vil vi ikke nægte at denne Forbrydelse bliver *støre paa Sted Faderens end Datterens Side, da Hand som Huusfader burde fra mange Sider betragtet snarere have veret en Frygt mod udøvelse af Laster end befordret Dem, serdeles da Hand ved Overtalelser, Løfte af 2 s: ja magt har faaet sin Villie; derimod er Hand en Mand i sin beste Alder 6 Aar gift med en for Ham ufrugtbar Kone, 12 Aar ældre end Hand, men har i den Sted daglig intet andet Object for sig end sin egen Stif Datter, der fra Barn af til Modenhed opvoxet ved hans Side har fremdeles levet og ernæret sig ustraffelig ligesom Hand forlængst af sin Kone har veret tilgivet denne Brøde. Sted Datteren derimod er saa gandske u-erfaren nyelig kommen i Verden, neppe 16 Aar gammel hvor Hun saa at sige først har begyndt at hilse paa sine medmennisker Hun er ved overtalelser og tillokkelser falden i stor Synd ikke af Løsagtighed eller vellyst men paa Anmodning ved hendes egen Stif Fader som respectus parentelæ og hvor en usandhed af et falskt foregivende, ikke kunde næres i hendes Bryst, omendskiønt Hun til en Tiid havde frelst sit Liv og satisficeret Hendes medmennisker i deres uvidenhed, kun ikke noget Øyeblik Hendes egen Samvittighed, derfore udlagde Hun den rette Forbryder, u-anseet de haarde Følger og hvor Hendes eget diende Barn aldrig skal kiende hende. Disse talende Omstændigheder vil dog for nerværende Ret ikke til Formildelse komme i nogen Betragtning, da der hos Dommeren er Fordøm/m/elsen men hos Kongen benaadningen, der fore

Kiendes udi denne Sag saaledes for Ret: Saggivne Jon Nielsen Bøgevold og hans Stifdatter Inger Johannesdatter bør for denne med hinanden begangne Blodskam i Følge Lovens 6 B: 13 C: 14 Art: begge at halshugges og deres Kropper derefter at opbrændes samt betale alle de af denne Action lovlig medgaaede Omkostninger som efterkommes i den orden de Kongelige Anordninger foreskriver, og som denne Sag kun i 2de Sessioner har veret *foretagnet og nu strax afsagt Dom er det indlysende at intet Ophold er skeet med Sagens Førelse, men at samme ansees at være lovlig og Forsvarlig.

Efter at de Paagieldende havde anhørt denne Dom, forlangte de sam/m/e til høyere Ret paaanket, da de der haabede Formildelse; imidlertiid udvistes af deres Udseende at de høylig fortrød deres begangne Misgiærning.

Fogden Unmack anmeldte: et fra Sogne Præsten til Lindaas

1799: 188b

Præstegield Hr: Mejer anmeldt Lejermaal under 13de Octobr: f: A: med Gift Mand Ole Rasmussen Risnes og Pigen Anne Gietmundsdatter, men da der er bragt i Erfaring at bemeldte Barne Fader er Landværn Soldat, og saaledes sorterer under det militaire Forum, hvorom han ved Regnskabet ville fremlægge Attest, og at Pigen efter hendes ringe Forfatning, der ved Tinget er bleven undersøgt, er betalt 1 rd, saa kunde ey videre *ved (med?) denne Sag foretages, men aleene her efter de meddeelte Ordres anmærkes som Hiem/m/el for det passerede, og udbad sig sam/m/e som Udskrift meddeelt, og Præste Attesten som fremlagt, derved hæftet.

Ligesaa anmeldte Fogden, et af Sogne Præsten til Hougs Præstegield Hr: Arentz under 5te Decbr: f: A: Anmeldt Lejermaal med Niels Knudsen Møgster og Pigen Marie Johannesdatter Qvastad, hvilke enhver for sig efter deres ringe Forfatning, som ved Tinget er bleven

undersøgt haver aflagt i Bøder Hun 3 mrk og Han 1 rd, hvorved Fogden frafaldt videre Søgemaal og udbad sig dette som Udskrift meddeelt og den fremlagde Præste Attest derved hæftet.

Endnu anmeldte Fogden et under 23 Septbr: f: A: fra Hr: Kammermejer, Residerende Cappellan til Kors Kirken i Bergen, \Angivet/ begaaet Lejermaal med Ole Halsteensen nu Soldat ved Bergens Garnison, og Pigen Inger Torgersdatter af Store Sandvigen, hvilken sidste efter hendes ringe Forfatning haver erlagt udi Bøder 3 mrk, hvorfore videre Søgemaal frafaldes, og bedes dette med den frem lagde Præste Attest vedhæftet sig beskreven meddeelt.

Brandt

[Extra Ret 1799]

Aar 1799 den 24de Januarii blev en Extra Ret sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen og betient med efterskrevne 4re eedsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen og Ole Rasmussen alle af Store Sandvigen.

Fogden Unmack producerede skriftlig Stevning af 19de d: Maaned Grundet paa Amtets Actions Ordre af 17de nestforhen, mod Drengen Anders Iversen Huusmands Søn under Gaarden Fieldstad i Herløe Skibrede, for det af ham forøvet Tyverie hos Johannes Michelsen Brevig den 17de Decbr: f: A:, saavelsom flere deslige forøvede Handlinger, der nærmere under Sagen vil blive oplyst. Dernest fremlagde Fogden Amtets Actions Ordre af 17de d: M:, samt fremstillede den tiltalte Dreng uden Baand og

1799: 189

Fængsel, hvilken han bad paaraabt og hans Forklaring indtaget.

Proc: Balchen mødte som den Tiltaltes anordnede Tilsvar og fremlagde sin Ordre af 17de d: M: og i øvrigt forbeholdt det Fornødne efter Omstændighederne.

Den paagieldende Dreng Anders Iversen fremstod derpaa løs og ledig for Retten, som forklarede: at være 16 Aar gammel, fød af Moderen Synneve Andersdatter som endnu lever, men er hans Fader Iver Siursen ved Døden afgangen for 4 Aar siden, har endnu ikke gaaet til Confirmation, og kan neppe stave sig frem i sin Cateshismus det er 3 á 4 Aar siden han hos forskiellige har været i Tieneste, men af og til i samme Tiid dog været hiem/m/e hos Moderen, som han for nærværende Tiid nu sidste Gang fra Nye Aar af har været \hieme/ hos {hende}. Videre forklarede han, at det første Tyverie han har begaaet var for circa 3de Aar siden, da han tiente Bonden Henrich Michelsen Schielanger for Kost og Klæder, men som han for et Aar ikke {havde} bekom meere end Kosten og ingen Klæder tilstaar han at have stiaalen ved Lys Dag fra Husmand Halvor Clausen 16 s: som han tilvendte sig paa den Maade: da ingen var hiem/m/e, tog han Nøglen til Huuset, som han vidste laae under en Steen, hvorefter han der inde af en Kiste som stod aaben stial bemelte 16 Skilling, der laae i en Pung, hvori ikke flere Penge fandtes, men disse 16 s: har Huusmanden Halvor Clausen efter et par Dages Forløb faaet tilbage, da han havde Deponenten mistænkt derfor, som efter nogen Anmodning tilstod det passerede. Da Deponenten som meldt et Aar havde tient hos Henrich Michelsen Schielanger og ikke bekommet nogle Klæder, hvortil han siger at have været trængende, tog han hiem til sin Moder, men efter nogle Dage følede han Hungeren saa sterk, at han gik ud og betlede, hvor han af en 3 á 4 Bønder fik noget Meel og Brød, men \som/ Bønderne ude ved Havet har Fødevarer staaende i deres Fiske Hytter, gik han ind i en {en} hvortil Nøgelen laae imellem noget Næver paa Taget, og deraf borttog han i Tanke at denne Hytte med de derudi værende Fødevare tilhørte hans forrige Husbonde Henrich

Schielanger, en Skieppe Meel og noget Fladbrød, som han hiembragte til sin Moder, med Foregivende at have faaet dette i Almisse; men som desse stiaalne Fødevare, tilhørte en anden, nemlig Lensmanden Willum Monsen Schielanger, og der var Mistanke imod ham for dette Tyverie, indfandt Lensmanden sig \med mænd/ Dagen efter hos hans Moder, fra hvem han tilbage erholdte bemeldte Fødevare. Udi et Aar som Deponenten saaledes havde været hiem/m/e hos hans Moder og hun ernæret sig af at betle, har han engang af et Lyre Garn som var udsadt i Søen afskaaret circa 1 ½ Favn som han ikke tog med sig, men udkastede i Søen, han vidste ikke den Gang, hvem dette Garn tilhørte, men hører nu at det skal tilhøre Johannes Michelsen Brevig, og veed ikke at opgive nogen Aarsag til denne Gierning; vel hørte han der blev spurgt om Giernings manden til dette begaaede, men hvortil han søgde at lægge Skiul. Siden den Tiid har han engang 5 á 6 Uger

1799: 189b

tient for Dag Leje, her i Byen, været et Aar for Kost og Klæder hos Bonden Niels Amundsen Dale, og ligeledes et Fierdingaar hos {af} Bonden Ole Hegøen, hvor han ikke har stiaalet noget; Men en Aften udi sidstafvigte Decbr: Maaned, som han skulle fare ud at fiske efter Høst-Mort, tog han 2de smaae Torske garn der var udsadt i Søen, dem han bragte hiem til Gaarden Hegøen, og ville gierne have bragt dem tilbage igien, men torde ikke \tage det her/ for sin Husbonde, hvorpaa han forvarede dem en 14 Dage i en Steen Røs, derfra bragte han dem hiem til sin Moder, med sigende at have faaet dem til Laans, hvor Deponenten efter et Par Dages Forløb, satte dem udi Søen, men fik aldeeles intet paa dem. En Dags Tiid derefter som Deponenten en Morgen trak Garnene op kom Torkild Nielsen Fieldstad til ham og spurgte, hvem disse Garn tilhørte? hvortil han svarede at de tilhørte ham selv, da han havde kiøbt det eene og selv bundet det andet. Et Par Timer derefter mødte han Paul Monsen Harkestad, der ogsaa Qvæstionerede ham angaaende disse Garn, til hvem han sagde det sam/m/e, at disse Garn tilhørte ham selv, men som Paul Monsen vidste at Johannes Michelsen Brevig havde mistet 2de Garn, anmodede han Deponenten at følge med sig til ham, med disse Garn, hvilket ogsaa skeede, og som denne Johannes vedkiendte sig disse Garn, skiønt D{eponenten}\rengen/ havde afskaaret Mærkerne, beholdt han sam/m/e Garn, Imidlertiid som det var Johannes Michelsens agt at ville have ført ham til Byen, var Veyret i 3de Dage saa sterkt at de ikke kunde kom/m/e afstæd, og som han intet manglede paa Føde, blev han nemlig Johannes Michelsen dog kied af længere at føde ham, hvorpaa han tilligemed hans Kone og Sted Søn Frederic tog Deponenten den 4de Dag udi en Smale Flor, hvor han blev afklæd, og af Manden Johannes Michelsen pidsket paa sin blotte Ryg med en Sopelime, hvor Konen og Stif Sønnen holdt ham, og siger han, at denne Refselse var saa haard, at der lenge efter har været mærker paa hans Ryg. Efter at dette var passeret, førte Johannes Michelsen tilligemed Stif Sønnen ham hiem til sin Moder, til hvem de sagde: at have revset ham for de stiaalne 2de Garn, og hvis han oftere stial, skulle han blive angivet; men dette uagtet indfandt dog Lensmanden sig faae Dage derefter og indbragte ham her til Byen hvor han nu er arresteret.

Proc: Balchen begiærede at Retten behagelig ville tilspørge Arrestanten, for det 1: Hvem det var der under Mishandlingen mod ham, af den omforklarede Johannes Michelsen, der under disse Lidelser truede Arrestanten med nøgen Kniv? og 2. Hvem det var der traadde med Fødderne paa Arrestantens Haar eller Hoved under Hudflettelsen, og hvem var ved saadan Lejlighed tilstæde? og endelig for det 3: Har Arrestanten tilforn af andre

1799: 190

saaledes været behandlet og hvem ere disse? samt for det 4. Er Arrestanten bleven synet af nogen efter Mishandlingen og hvem i saa Fald har seet hvorledes han var tilreedet og hvor længe er det siden den ulovlige Behandling af Johannes Michelsen passerede? og bær Arrestanten endnu ikke Mærke af sam/m/e?

Actor protesterede imod de af Defensor fremsatte Spørsmaales Antagelse som Sagen uvedkom/m/ende da her kun bliver Qvæstion hvorvidt den Indstevnte {er} kan blive Tyv eller ikke, endskiønt sam/m/e allerede fra den Tiltaltes Siide allerede er tilstaaet og med Vidner skal blive beviist.

Defensor svarede: at de Facta som hans Spørgsmaale indeholder staar i den nøyeste Forbindelse med Sagen, og hvortil Arrestantens allerede aflagte Forklaring har givet Defensor Anledning, Han paastod des formedelst den Tiltaltes Forklaring indhentet paa disse, og forbeholdt sig ellers til Vidnerne at fremsætte de fornødne Spørgsmaale, alt under Forbeholdenhed af Arrestantens Lovlige Ret og Tiltale til Johannes Michelsen for dennes udøvede Voldsomheder imod Arrestanten til Tid og Stæd.

Drengen Anders Iversen svarede til 1te: Qvæstion: At det var Johannes Michelsen selv som den første Aften han kom i hans Huus havde en blottet Kniv i Haanden, \med/ hvilken han truede Deponenten at tilstaae at han havde stiaalet de ham sam/m/e Gang tilbragte 2de Garn. Til 2de Qvæstion Det var ligeledes den sam/m/e Mand Johannes Michelsen der traaede paa Deponentens Hoved Haar medens han tillige pidskede ham, og var tilstæde samme Gang Johannes Michelsens Kone og Stif Søn Friderich. Til 3die Qv: Sv: Arrestanten er ikke tilforn af nogen saaledes bleven behandlet. Til 4de Qvæstion, Svar: Jo efter at Arrestanten er kom/m/en her til Byen i Arrest, har han viist Arrestforvaren, Konen og Pigen sin blotte Ryg, som næsten var 14 Dage efter han er bleven slaget, og tænker han endnu at der vil findes Mærker efter disse bekomne Slag.

Af de indstevnte Vidner mødte og fremstod

1te Gaardmand Paul Monsen Harkestad 36 Aar Gam/m/el, som aflagde Lovens Eed og forklarede: at han en Dag først i indeværende Januarii Maaned mødte Drængen Anders Iversen med 2de Garn som da han Saae paa Mærkerne at disse tilhørte Bonden Johannes Michelsen anmodede han Drengen Anders Iversen at være sig til ham følgagtig hvilket og saa skeede, og da vedkiendte Johannes Michelsen sig sine Garn, og endskiønt Vidnet var tilstæde med ham og Drengen fra Kl: 1 til 5 Eftermiddag, saae han ikke at Drengen paa nogen Maade blev fornærmet, men meget meere fik tilligemed Vidnet Øll at drikke.

1799: 190b

Som 2de Vidne fremstod Gaardmand Torkild Nielsen 34 Aar gl: aflagde Eed og forklarede: at han ikke er videre bekiendt, end da han for 8te Dage Siden i Følge med Lensmanden bragte Drengen Anders Iversen her til Byen bekiendte han for dem det sam/m/e som nu i Dag er forklaret, med endnu dette Tillæg: at han herforuden ogsaa havde stiaalet et Stykke af et Fiske Snørre for 2 Aars Tiid siden; samt {en} og {anden Gang} om Natte Tiider engang optaget 2de Sildegarn, men om han havde faaet nogen Sild veed Vidnet ikke, endelig og at han havde engang optaget nogle Potates og hiembragt til sin Moder. Angaaende de bekomne Prygl som Johannes Michelsen skulle have givet Drængen, da talede Drengen Anders Iversen intet derom, men som Vidnet havde hørt tale derom, spurgte han Drængen derom, som da sagde det forholdt sig rigtig, men ikke at han den Gang følede sig noget ondt deraf.

Derefter fremstod som

3die Vidne Gaardmand Ole Ottersen Fieldstad 49 Aar gl:, som aflagde Lovens Eed og forklarede: at som han var den Anden Mand der tilligemed Lensmanden førte Drengen Anders Iversen til Byen, saa er hans Forklaring i et og alt conform med sidste Vidne.

Som 4de Vidne fremstod Jon Monsen Bratzhoug der aflagde Eed og forklarede: At da Drengen Anders Iversen for nogle Aar siden af en Fiske hytte \havde stiaal:/ det af ham omforklarede Meel {og Brød} tilstod Drengen for ham sam/m/es Rigtighed, da det blev tilbageleveret, og videre vidste Vidnet ikke at forklare.

Som 5te Vidne fremstod Henrich Michelsen Schielanger, der ikke vidste noget i denne Sag at forklare, men for 5 Aar siden har han kient ham, og da kunde han som et Barn giøre Barns Gierninger, hvor han engang havde berøvet ham en liden Hoved Pude stoppet med Halm, som han fik tilbage.

Som godvillig mødende Vidne mødte

Magne Monsen Husebøe som aflagde Lovens Eed, og var overensstem/m/ende med 4de Vidne, med Tillæg: at Drengen Anders Iversen samme Gang af denne Fiskehytte havde stiaalet ½ gam/m/el Ost, nogle Mærker Smør og en Træe Kop, hvilken sidste han paa Osten og nogle Marker Smør nær \af Værdie 12 s/ har faaet tilbage, videre var han ikke bekiendt, ligesom han med det sam/m/e beedigede at disse sidste, som ham tilhørende, er ham frakomne imod hans Villie og Vidende. Drengen Anders Iversen tilstod dette seenere omforklarede Tyverie,

1799: 191

Derpaa fremstod Johannes Michelsen Brevig, \der/ vurderede Skaden af det ham frakomne Lyre Garn til Værdie af circa 1 Rdr og ellers med Lovens Eed bekræftede, at saavel dette, som de 2de mindre men tilbagekomne Torskegarn, ere ham frakomne imod hans Villie og Vidende.

Lensmanden Willum Monsen Schielanger var nærværende og forklarede: at Drengen Anders Iversen ikke har stiaalet noget fra ham, men at dette er en Feiltagelse i Stevningen, af Aarsage at det bortstiaalne Meel \var/ i en ham tilhørende Fiskehytte, men at samme var Jon Monsen Bratshoug og Magne Monsen Husebøe tilhørende, hvorfore og disse 2de Mænd nu fremstod, vurderede denne Skade til 16 s:, og paa lovlig Maade beedigede at samme Meel er dem frastiaalen imod deres Villie og Vidende.

Actor udbad sig Anstand i Sagen til forestaaende Maaneds Ting den 4de Februarii, for at lade de under Sagen benævnte Personer indkalde til nøyere Forklaring, uagtet han troede sam/m/e var Sagen uvedkom/m/ende, allene foraarsaget fra Defensors Siide og udbad sig det passerede til den ende meddeelt.

Defensor forbeholdt naar Actor har sluttet Sagen, det videre fornødne fra sin Siide.

Johannes Michelsen som havde været nærværende og anhørt de af Drengen Anders Iversen mod ham nedlagde Beskyldninger forklarde: at efter han var bragt til ham med de bortstiaalne 2de Fiske garn forblev Drengen hos ham i 2de Dage og Nætter, og uagtet at Deponenten alle Maaltiider satte Mad og Drikke til ham, ville han dog intet nyde, ligesom han paa sit Leye om Natten lod sit Vand, uagtet dertil var andre Anstalter, derover blev Deponenten ærgerlig, og som hans Huusfolk sagde eller raadede ham at han aleene skulle lade ham piske og saa gaae, giorde Deponenten ogsaa dette, da Drengen selv, efter Deponentens Forlangende afklædede sig, men benægter Deponenten, enten at have lagt ham paa Marken eller traad paa hans Hoved eller Haar, men at han med en Soplim/m/e gav ham en 2 á 3 Slag, \paa/ sin blotte Ryg, dette tilstaar Deponenten, og da Drengen derpaa selv tog i Soplimen gav Deponenten ogsaa Slip, og lod ham derpaa igien iklæde sig og derpaa strax førte ham hiem til Moderen. Klokken var 12 om Dagen da dette passerede udi et lidet Smalehuus tæt ved Gaarden hvor hans Stif Søn Friderich 14 Aar gl: var nærværende, men efter at det var passeret kom hans Kone tilstæde.

Afsagt:

Efter Forlangende udsættes Sagen til førstkommende 4de Febr:

Brandt

1799: 191b

[Maaneds Ting 1799]

Aar 1799 den 4de Februarii blev holden Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen, og Retten betient med følgende 4 edsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen Brekhuus og Ole Rasmussen af Store Sandvigen

Hvorda først allerunderdanigst blev publ: følgende Kongl: Anordninger

1. Placat hvorved bekiendtgiøres at der fra den Danske og Norske Species Bank sættes i Omløb Sedler paa 4 Rdr Species, dat: 9de Octobr: 1798.
2. Forordning angaaende at Domme der afsiges Over Umyndige ikke maa fuldbyrdes, naar de Paagieldende derved ere fundne skyldige til Legemlig Straf, forinden Sagen er indberettet til det Danske Cancellie m: v: dat: 2de Novbr: 1798.
3. Placat som bestem/m/er 2 rd Godtgiørelse til Lensmændene i Norge for ethvert Maaneds Ting som holdes hos dem. dat: 26de Novbr: 1798.
4. Forordning hvorved Troelovelser afskaffes og det tillades enhver at indgaae Egteskab uden denne foregaaende Ceremonie dat: 4de Januarii 1799.

Derefter blev følgende Documenter publicerede, neml:

1: Aflyst Askild Larsen Bragvattens Obl: til Peter Henr: Bruus for 50 rd hvorfor har været pantsat 2 bpd 6 M/ark Smør i gd: Bragvatten No: 8 i Mielde Skibrede, dat: 27de Oct: 1788, og indfriet efter paategnet qvitering af 1te Febr: 1799.
2. Skiøde fra Askild Larsen Bragvatten til Elling Johannessen Houge paa 2 bpd 6 M/ark Smør i gaarden Bragvatten No: 8 i Mielde Skibrede, dat: 2de Jan: 1798.
3. Skiøde fra Elling Johannessen Houge til Jens Nielsen Askeland {de mig} paa 2 bpd 6 M/ark Smør i Gaarden Bragvatten, dat: 1te Febr: 1799.
4. Vilkaars Contract imellem Jens Nielsen Askeland og Askild Larsen Bragvatten, angaaende den Sidstes aarlige Levekaar af gaarden Bragvatten, dat: 1te Febr: 1799.
5. Aflyst Ernst Mejers Obligation til Cornelius Lampe for 1400 Rdr hvorfor har været Pantsat Gaarden Strudshavn med Kirke og Giestgiverie, i Herløe Skibrede, dat: 21de Febr: 1794, og indfriet efter paategnet Qvitering af 12te Martii 1797.
6. Skiøde fra Johan Ludvig Fischer, Doctor Medicinæ i Bergen til Kiøbmand Friderich Ludvig Konow paa Gaardeparten nedre Damsgaard eller Fredenslund af Skyld 2 M/ark Smør i Schiolds Skibrede, dat: 6 Maij 1797.
7. Skiøde fra Hans Monsen øvre Manger til Major Christian Ameln paa 18 M/ark Smør og 1 Mæle Malt i gaarden øvre Manger i Radøe Skibrede, dat: 10de Decbr: 1798.
8. Bygselbrev fra Major Christian Ameln til Johannes Stephensen paa 18 M/ark Smør og 1 Mæle Malt i gd: øvre Manger, dat: 11te Decbr: 1798, med Revers.
9. Deelebrev efter Mons Willumsen Telle og Hustrue af 28 Jan: 1799, hvorved er udlagt: Til Datteren Marte Monsdatter gift med Willum Michelsen Telle 22 7/8 M/ark Fisk i gaarden Søre Fielde No: 89, og 15 M/ark Fisk i gd: Telle No: 26 i Sartors Skibrede, samt til Datteren Ingebor Monsdatter gift med Iver Rasmussen Bielkerøen udlagt i gd: Søre Fielde 22 7/8 M/ark Fisk, og i Gaarden Nipen No: 27 13 23/24 M/ark Fisk i Sartors Skibrede.

1799: 192

10. Aflyst Urbanus Olsen Holms, i Kongshavn, hans Obl: til Johan Zahrend for 150 rd, hvorfor var pantsat en Bomseils Jegt kaldet Enigheden, dat: 8 Maij 1797, og indfriet efter paategnet qvitering af 4de Januari 1799.

11. Tingl: Hans Lem Jersins Transport af 15de Sept: 1798, til Frue Hofagentinde Krohns, paa Anders D: Heibergs til ham udstædde Obl: af 7de Junii 1797 tingl: 17de Octbr: s: A: stor 389 rd 64 s: mod Pant i Kræm/m/erlejet Fidiø m: v: Lindaas Skibrede.

12. Contract imellem Anders D: Heiberg og Jon Hansen Holm, ang: Brugen af Giestgiverstædet Kilstrømmen, dat: 20de Novbr: 1798.

13. Afkald fra Ole Olsen Øfstemielde til hans Værge Askild Larsen Bragvatten for hans fæderne Arv 28 rd 53 s: dat: 31te Decbr: 1798.

14. Afkald fra Elling Johannessen for hans Hustrue Magdalie Askildsdat: Arv 6 rd 3 mrk til hendes Værge Askild Larsen Bragvatten, dat: 31te Dec: 1798.

15. Aflyst Johannes Christiansens Obl: til Myndtl: Anne Sophie Knudsdatter for 21 rd mod Pant i hans Vaanhuus i Store Sandvigen, dat: 30te Junii 1788, og indfriet efter paategnet Qvitering af 1te Febr: 1799.

16. Aflyst Johannes Christiansens Obl: til Niels Erichsen for Myndtl: Anne Kirstine Knudsdatters 20 rd mod 2de Pante Ret i hans Huus i Store Sandvigen i 1te Rode No: 25, dat: 14de Novbr: 1798, og indfriet efter paategnet Qvitering af 1te Febr: 1799.

17. Obligation fra Frue Krigs Raadinde Koren til Frue Bispinde Sal: Hagerups for 499 rd mod 1te Pante Ret i Gaarderne nedre Tiore af Skyld 1 Løb Smør og 1 Td: Malt, og øvre Solem af Skyld 1 Løb Smør og 2 Mæler Malt i Radøe Skibrede, dat: 12te Julii 1797.

18. Aflyst Hatle Torbiørnsens Obl: til Hans Hagelsteen for 199 rd, hvofor har været pantsadt *Debitor (Debitors) Vaan og Møllehuus paa Gaarden Aarestads Grund, dat: 14de Novbr: 1796, og indfriet efter paategnet Qvitering af 2de Febr: 1799.

19. Bygselbrev fra Anders D: Heiberg til Hans Knudsen paa 1 bpd 21 M/ark Smør og 2 Mæler 6 Kander Malt i Gaarden Førland No: 5 i Lindaas Skibrede, forhen brugt af Knud Andersen, dat: 9de Jan: 1799 med Revers

20. Aflyst Elling Torressen Underdals Obl: til Byeskriver Johan B: Frøchen for 300 rd, hvorfor har været pantsat Vaanhuusene paa Pladsen Uren i Store Sandvigen under 1te Rode No: 37, dat: 17de April 1780, og de derpaa resterende 100 rd indfriet efter paategnet Qvitering af 4de Febr: 1799.

21. Skiøde fra Kari Anbiørnsdatter til hendes Søn Jørgen Ellingsen paa hendes Vaanhuuse i Store Sandvigen i 1te Rode No: 37, dat: 31 Januarii 1799.

22. Obligation fra Jørgen Ellingsen til Madame Clerche Sal: Frøchens for 150 rd mod 1te Pante Ret i hans Vaanhuus i Store Sandvigen i 1te Rode No: 37. dat: 31te Jan: 1799.

Ole Olsen Samdal contra Niels Andersen Unneland med flere. Fol: 184.

Citanten Ole Olsen Samdal mødte og declarerede at have ved Forligelses Commissionen opnaaet Forliig med Anders Pedersen Gim/m/eland. I Henseende til Anders Andersen Lund reserverede han sin Ret imod ham til længere hen i Tiiden, men angaaende Niels Andersen Unneland, saa begiærede han sig det passerede som Tingsvidne sluttet for at anlægge Sag imod ham til Doms lidelse ved Byetinget.

1799: 192b

Proc: Friele mødte for Niels Unneland og formeente at Citanten giorde rettest i at frafalde et saa urimeligt Søgsmaal som dette, og i øvrigt nest at referere til hvad han forhen har erindret under denne Sag, forbeholdt sin Comittents Ret til Tiid og Stæd.

Sagen blev derpaa som Tingsvidne sluttet.

Fogden Unmack anmeldte i Følge Amtets Actions Ordre til dette Maaneds Ting ved Mundtlig Varsel at have ladet indkalde Enken Agothe Michelsdatter Glesnæs og gift Mand Hans Nilsen Skouge for med hinanden begaaet Lejermaal og Løsagtighed, at lide Dom, han til dobbelte Lejermaals Bøders Udredelse samt yderste Formue, om han noget er ejende, og Hun som 3die Gang haver ladet sig besvangre, derfor at lide Straf efter Loven.

Den i Følge Amtets Ordre beskikkede Defensor \Lensm: Borge/ for ommelte Enke er ligeledes indvarslet til i Dag at møde for at iagttage det fornødne fra hans Siide.

Actor bad derefter de Indstevnte Paaraabt og deres Forklaring indtaget.

Defensor Lensmand Borge møtte og fremlagde sin af Fogden tillagte Defensions Ordre af 28de f: M: og forbeholdt sig det fornødne Tilsvar.

Qvindemennesket Agothe Michelsdatter Glæsnæs møtte og forklarede: at være 50 Aar gammel og tilstod at have tilforn nemlig i Aaret 1781 som ugift begaaet Lejermaal med Drengen Ole Olsen Ulvenæs, hvorfore hun har erlagt Bøder 4 rd, og hvilket Barn strax efter Fødselen døde. Seenere nemlig i Aaret 1790 har hun atter som ugift begaaet Lejermaal med gift Mand Anders Eliasen nedre Børnes, hvorfore hun ogsaa erlagde Bøder 4 rd og hvilket Barn endnu er i Live. Siden den Tiid nemlig i 2de Aar som var 1793 og 94 har hun været gift, men i de sidste 4 Aar været Enke, hvor hun udi afvigte Aar 1798 tilstaar at have som Enke begaaet Lejermaal med gift Mand Hans Nielsen Skoug, med hvem hun avlede et Drengebarn som 3de Uger efter Fødselen ved Døden er afgangen. Hun veed ikke at anføre noget til sin Undskyldning uden dette at de begge tiente tilsam/m/en paa et Stæd og paa engang, nemlig hos Lieutenant Hübsch i 2 Aar, hvor de begge kan have givet ligemeget Lejlighed til denne Omgiængelse, saa meget meere som Hans Nielsen Skouges Kone ikke i al den Tiid var hos hendes Mand, men ernærer sig af Betlerie.

Derpaa fremstod den indkaldte Hans Nielsen Skouge 41 Aar gammel, som forklarede: at have udi en Tiid af 18 Aar været gift med Anne Hansdatter, \med/ hvem han som Marin er bleven ægteviet i Holmens Kirke i Kiøbenhavn af da værende Provsten Tybring. Med hende har han paa de sidste 3de Aar nær, levet som Egtefolk bør, men paa den Tiid har der været Ueenighed imellem dem, og uagtet Deponenten har søgt hende op, har hun dog ikke paa et Par Aar beqvemmet sig at komme til ham, men ernærer hun sig af Betlerie, men Deponenten ved at tiene for sit Ophold, og som han med Enken Agothe Michelsdatter har tient sam/m/en udi en Tiid og paa et Stæd 2 Aar, har de begge været lige skyldige udi den af dem begaaede Forseelse, som han tilstod med hende at have avlet et

1799: 193

Drengebarn, som for 3de Uger siden er død.

Defensor for Qvinde Mennesket Agothe Michelsdatter var nærværende og formodede: at foruden den af hende selv forklarede Anledning til sidstbegaaede Forbrydelse, men end og \da/ der er meget lang Tiid imellem denne Forseelse er begaaet, haabede han at dette til Formildelse vil komme i Betragtning.

Actor der af de Tiltalte\s/ frivillige{s} Bekiendelse for Retten erfarede at de vedkiender sig Factum, foruden at samme med den fremlagte Præste Attest fra Hr: Provst Hiorthøy Sogne Præst for Sunds Præstegield, af 25de f: M:, er beviist, indlod Sagen Dom med følgende Paastand: At Gift Mand Hans Nielsen Skouge maae tilfindes at udrede dobbelte Lejermaals Bøder 24 Rdr, og da saavel efter hans egen Bekiendelse, som den ommelte Præste Attest, viiser at han intet er ejende til yderste Formues Udredelse efter Loven, saa frafaldes derom videre Paastand. I Henseende Enken Agothe Michelsdatter Glæsnæs, der efter Attest fra ommelte Sogne Præst af 25de f: M: skal være 49 Aar gl:, har da en saadan Alder at hun ikke kan være saa aldeeles uvidende om Lovene og de Følger det ville have for det almindelige i Staten, naar en fremturende onskabsfuld Løsagtighed, som hun i saa høy en Grad har udvist

endog efter at have for en kort Tiid prøvet Egtestanden, skulle og maatte medføre en førende Straf: hvorfore Actor paastod, hende tilkiendt 8 Aars Tugthuus Straf i Følge Forordningen af 19 Martii 1791, samt at erstatte de paa hendes Varetægt medgaaende Omkostninger indtil endelig Dom er falden, saafremt hun dertil maatte have Midler.

Defensor Lensmand Borge troede: at uagtet Hun var af en høy Alder, saa veed man at Folk af Bondestanden, især Qvindekiøn, ej er oplyste i Lovens Bydende, altsaa følgelig ej kunde forestille sig de deraf flydende farlige Ulejligheder, da Defensor i denne Henseende saavelsom den forrige nedlagde Paastand for hende, af Dommeren maatte tages i Betragtning, og hende aldeeles ikke, efter Actors nedlagde strænge Paastand, {ikke} maatte tilkiendes en saa haard og langvarig Straf.

Da altsaa ingen havde videre at erindre blev Sagen til Doms optagn.

Justitz Sagen mod Drengen Anders Iversen. vide Fol: 188.

Actor Fogden Unmack æskede Sagen i Rette mod den uconfirmerede Dreng Anders Iversen for hans forskiellige Tyverier og fremlagde en Continuations Stevning af 25de forrige Maaned med Forkyndelses Paategning for de derudi benævnte Personers lovlige Indkaldelse til at aflægge Forklaring om hvad de til Sagens Oplysning kunne være vidende.

Drengen *Ole (Anders) Iversen var nærværende løs og ledig for Retten.

Af de indkaldte Vidner fremstod

7de Vidne Niels Amundsen Dahle 49 Aar gl: der aflagde Eed og forklarede: at {han} \And: Iversen/ for circa ½ Aars Tiid siden er kom/m/en fra Vidnet som han havde tient for Kost og Klæder i et Aar, men foruden at Vidnet ikke havde nogen Nytte af ham, begik han adskillige Skalke stykker, saasom at gaae ind paa Stæder hvor der stod Mad uden at han havde Nøgle, hvor han borttog af sam/m/e saaledes at det

1799: 193b

ikke var tilsyne, nemlig af Smør neden fra saaledes at det oven til ikke kunde sees, og hvilke Mad Vahre de fandt efter ham paa adskillige Stæder bortgiemte, uden at han behøvede sam/m/e og er Vidnet uvidende hvor han har giort af sam/m/e; Saa har denne Dreng ogsaa engang om Natte Tiider stiaalet fra Vidnet 3 Mærker Uld, som Vidnet igien tog i fra ham Morgenen efter {som} \da/ han fandt \det/ i hans Seng; Men angaaende de øvrige Tyverier {intet} er Vidnet intet bekiendt; thi blev han fra Retten dimitteret.

Proc: Balchen som Defensor var tilstæde og forbeholdt det fornødne.

Drengen Anders Iversen som var tilstæde tilstod ligeledes dette seeneste af 7de Vidne omforklarede Tyverie, men siger at Giemslerne til sam/m/e stode aabne for ham og at han var trængende til de stiaalne Fødevare, men angaaende den stiaalne og tilbageleverede Uld veed han ingen Aarsage at opgive.

Som godvillig mødende Vidne fremstod

Jess Nielsen Hundt, som 8de Vidne.

Procurator Balchen begiærede Vidnet tilspurgt 1: Om Vidnet har seet Arrestanten Anders Iversen efter han var kom/m/en ind i Arresten, paa hans blotte Ryg, saa Vidnet bestemt kan forklare hvorledes han var mishandlet?

Bemeldte Vidne aflagde derpaa Lovens Eed og svarede: At samme Dag som han om Eftermiddagen Klokken halv 3, kom ind udi Byens Arrest beklagede Drengen Anders Iversen sig at være mishandlet af den Mand \han/ havde bestiaalet, hvorover Vidnet tilkaldte sin Kone og Pige, og tilligemed dem afklædede Drengen som havde en Ulden Skiorte paa, og da forefandt paa Drengens blotte Ryg 3 á 4 Striber circa 2 Tom/m/er lange, slagen som af en Piskesnært, og hvilke Striber var Saar paa, som da Vidnet trykkede paa samme kom der Materie og Vand deraf, og for det øvrige var han rød neden for Saarene. Der blev ikke brugt

noget for disse Saar og siden den Tiid har Drengen ikke klaget sig noget derover. For det øvrige er Vidnet bekiendt at en afskediget Fendrik Lind, som daglig kom/m/er til Vidnet, har paa Drengens Anmodning skrevet herom en Klage til Stiftamtmanden som Vidnet selv har tilbragt ham.

Som 9de Vidne fremstod Arrest Forvarerens Pige Karen Johannesdatter 20 Aar gammel som aflagde Eed og forklarede: I Henseende til Udseende paa Drængen Anders Iversens blotte Ryg sam/m/e Dag som han kom ind udi Arresten, saa er hendes Forklaring ganske Overensstem/m/ende med sidste Vidnes; Men angaaende den skrevne Klage da er Vidnet derom intet bekiendt.

Som 10de Vidne fremstod Ole Olsen Hegøen 61 Aar gammel, hvilken aflagde Eed og forklarede: at Drængen Anders Iversen har tient ham fra sidst Michaeli til 2den Januarii sidstl:, hvor han uden hans Vidende forlod hans Tieneste; i saadan Tiid kunde denne Dreng

1799: 194

ikke udrette synderlig til Nytte, men klagede sig over at have ondt i den eene Siide, ligesom han af Ureenlighed fordervede det Leje hvorpaa han laae, men fra Vidnet har han ikke stiaalet noget, men var det udi hans Tieneste han skal have begaaet det herfor Actionerede Tyverie.

Derefter fremstod som

11te Vidne Niels Jacobsen Alveim, som aflagde Lovens Eed og forklarede: At Drengen Anders Iversen var 5 Uger i hans Tieneste, før han kom udi sidste Vidnes Tieneste, og forlod han Vidnets Tieneste uden hans Vidende. Naar Vidnet undtager at denne Dreng var meget efterladen i sin Tieneste saa har han intet paa ham at klage, da han ikke har berøvet ham noget, men klagede han sig jevnlig over at have Skade i den eene Siide, og videre er Vidnet ikke bekindt.

12te Vidne Siri Andersdatter Hundt 57 Aar gl:, aflagde Lovens Eed og forklarede: At da hendes Mand Arrest Forvareren var i Færde med at besigtige Drengen Anders Iversens Ryg samme Dag som han kom ind udi Arresten, kom hun ogsaa tilstæde og saae hans blotte Ryg, der saae ud som den var pidsket, og paa samme 2 á 3 større Striber, men af hvilke hun ikke saae enten at der flød Materie eller Vand. Angaaende den til Stiftet skrevne Klage, saa veed hun at samme er skeed paa Anmodning af hendes Mand, men skrevet af beafskediget Fendrik Lind. videre er Vidnet ikke bekiendt.

Som 13de Vidne fremstod Kari Larsdatter Brevig Kone til den bestaalne Johannes Michelsen.

Proc: Balchen begiærede Vidnet tilspurgt: 1: Om Vidnet kiender Arrestanten Anders Iversen som nu her i Retten er tilstæde? 2. Om Arrestanten ikke er den samme Person, som Johannes Michelsen Brevig i afvigte Jan: Maaned har med voldsom Tvang pidsket, og hvor skeede samme, samt hvem foruden Vidnet var da tilstæde? 3. Veed Vidnet at Arrestanten i Johannes Michelsens Huus, den første Aften han der blev henbragt, blev truet med nogen Kniv, for at tilstaae det formeentlige Tyverie? 4. Saae Vidnet at Johannes Michelsen traadde paa Arrestantens Haar eller Hoved imedens han mishandlede ham med Piskningen? og endelig om det er Vidnet bekiendt at Arrestanten efter han var bleven mishandlet, blev slaget med et Stykke Toug fordi han ikke kunde spise? Vidnet svarede til 1te Qvæstion: Jo hun kiender Drengen Anders Iversen. Til 2den Qv: Jo Drengen Anders Iversen er den sam/m/e som hendes Mand i afvigte Januarii Maaned var i Færde med at piske med et mygt Riis eller Sopelime, som skeede udi et Smalehuus, som var forbie da Vidnet kom, men var Drengens blotte Ryg, som Vidnet saae, rød og kun et eeneste Stæd som af en Snert blodig. Dette var forbie som Vidnet kom i Døren, hvor hun saae at Drengen tog fat i Riset; ligesom han ikke paa anden Maade var afklæd, end aleene at Skiorten var taget op af Buxerne til under Armene, og var ingen tilstæde uden hendes Søn Friderich 14 Aar gam/m/el. Tilligemed

hendes Mand havde Vidnet ogsaa overlagt, at Drengen aleene skulle have disse Stryg, og hvorpaa han skulle lade ham gaae, ligesom hun veed

1799: 194b

at hendes Mand ogsaa har ført ham Hiem til sin Moder, og har aldrig tænkt paa at klage ham an for Justitien. Til 3die Qvæstion er Vidnet aldeeles uvidende. Til 4de Qv: Ney Vidnet saae ikke enten at hendes Mand traadde paa Drengen Anders Iversens Haar eller Hoved; men var det hendes Søn Knud som Dagen før gav Drengen Anders Iversen 3 Slag med et Stykke Toug uden paa Klæderne, fordie han var Halsstarrig og ikke ville spise, saasom han den Dag alleene spisede af Frokosten.

Proc: Balchen begiærede: at Retten ville modtage Vidnets Eed paa den nu aflagte Forklaring.

Fogden protesterede mod Vidnets Eed i denne hendes aflagte Forklaring, saavelsom og mod hendes indstevnte Stif Søns Eed i Følge Lovens 1 – 13 – 17, confereret med Placaten af 16 Septbr: 1778 da disse Lovstæder viiser hvad Tilfælde den eene Egtefælle mod den Anden, saavelsom Børn mod Forældre skal beedige deres Forklaring, og som i det paastevnte Factum ikke kan finde Stæd.

Proc: Balchen svarede: at da i nærværende Sag er Spørgsmaal om voldsom Behandling, og følgelig af de Facta som 1te – 13 – 17 art: expresse verbis benævner, og hvor enhver skal vidne som afveed, saa kan der ikke være 2 Meeninger om, at Vidnet maae bekræfte sin aflagte Deposition med sin Eed; og da denne Lovens Disposition ikke er hævet ved Lovgivningen af 16 Sept: 1778, saa paastod Comparenten at Vidnet maatte bekræfte sin aflagte Forklaring med Eed.

Actor vedblev sin Protest, og det saameget meere som voldsom Behandling, der af Defensor aleene nævnes, uden at bevise sam/m/e her i den Tilfælde at have existeret, mindre at det her omhandlede Tilfælde af en liden Refselse med Riis fra Vedkom/m/ende har været intenderet.

Proc: Balchen, som nu erfarede: at Hr: Fogden drog i Tvivl den Fremgangsmaade som Comparenten under nærværende Sag har brugt, ikke var rigtig eller stemte overens med Sagens Data, fremlagde nu den Tiltaltes Klage af 21de Januarii sidstl: til Hr: Kammerherre og Stiftamtmand Hauch, hvoraf Retten og Hr: Fogden vil kom/m/e til fuldkom/m/en Vished om, at Arrestanten selv har klaget over voldsom Behandling, og følgelig leder dette Sagens Data til den brugte Benævnelse; hvornest Comparenten vedblev sit forrige og var Rettens Kiendelse forventende.

Eragtet:

Da nærværende Sag ikke er nogen privat men befalet Sag, og Retten fandt ikke Andet end at dette 13de afhørte Vidnes Forklaring er overensstem/m/ende med Sandhed og saaledes som hun med god Samvittighed kan beedige, saa kunde Dom/m/eren ikke andet end tillade sam/m/es Eedfæstelse.

1799: 195

Hvorpaa Vidnet ogsaa paa lovlig Maade beedigede den af hende afgivne Forklaring.

Som 14de Vidne fremstod Knud Monsen Brevig, 32 Aar gam/m/el, gift og er Stif Søn af Johannes Michelsen Brevig, hvilken aflagde Lovens Eed og forklarede: at Vidnet som er til Huuse hos sin Stif Fader var nærværende da Drengen Anders Iversen blev ført derhen, med de 2de Garn som han havde Stiaalet fra Vidnets Stif Fader. Vidnet saae ikke hverken den Dag eller seenere at hans Fader truede ham med nogen Kniv, men at han de 2de Dage han var hos ham blev plejet baade med Mad og Drikke, samt Sengeleje hvorpaa han lod sit Vand.

Vidnet tilstaar at have givet denne Dreng den Anden Dag 3de Slag paa Ryggen af et Børre Toug, fordie han ikke ville spise, da han lod Maden rinde ud af Munden, som Vidnet ansaae for Ondskab. Angaaende at hans Fader har slaget ham, saa har Vidnet ikke været tilstæde, da saadant er passeret.

Proc: Balchen begiærede dette Vidne tilspurgt: Om ikke Johannes Michelsen Brevig selv har sagt til Vidnet, deels at han ville Piske Arrestanten forinden samme blev iverksadt, og deels at han havde pisket ham blodig med en Soplime samt traad Arrestanten paa Haaret da han ville sætte sig til Modværge mod Johannes Michelsens Voldsomhed? Svar: Hans Fader sagde forud at han ville piske Drengen Anders Iversen og derefter ikke agte ham meere, hvilket han og saa igientog efter han havde pisket ham, med sigende at han ikke fik meere end et lidet Barn, men ikke har hans Fader nævnt noget om at han enten har traad Drengen paa Haaret eller Hovedet.

Vidnet blev derpaa dimiteret.

Derpaa fremstod som

15de Vidne Friderich Monsen Stif Søn til Johannes Michelsen Brevig, 14 Aar gam/m/el uconfirmeret, som forklarede sig for det første conform med sidstafhørte Vidne, men angaaende de af hans Fader Drengen Anders Iversen givne Pisk, saa bad hans Fader Deponenten at være sig følgagtig i et Smalehuus, hvor Drengen godvillig tog Skiorten op af *Buxerner paa Anmodning af Johannes Michelsen, og hvorpaa Deponenten holdt Drengen Anders Iversen over Armene, men efter nogle Slag, da Drengen Anders Iversen laae *{paa} Gulvet med Knæerne, tog han til Modværge, og hvorpaa han og blev løsladt og fik ikke flere Hug da Deponentens Moder kom ind i det samme; Deponenten saae intet Blod paa Drengens Ryg ej heller at Riset eller Soplimen gik i Stykker; Strax efter at dette var passeret blev Drengen And: Iversen af Deponentens Fader og Broder Knud med Baad ført hiem til sin Moder.

Dommeren fremkaldet derpaa Drengen Anders Iversen og forelagde ham at læse udi Cathechismussen, men ud i hvilken han var saa uvidende, at han neppe kiendte Bogstaverne

1799: 195b

mindre at han kunde lægge 2 Ord sammen. Han blev derpaa af Dommeren tilspurgt for det 1: Hvorudi de Klæder skulle bestaae som han med Bonden Henrich Michelsen Schielanger for et Aar var accorderet om? Svar: Da Deponenten kun bekom i denne Tieneste et Par nye Skoe, saa siger han at skulle reste Skiorte og Trøye. 2: Om hans Agt med de første bortstiaalne 16 s: fra Huusmand Halvor Clausen var derfor at ville Kiøbe sig Klæder? Svar: Ney han ville kiøbe sig Mad derfor. 3: Om der var nogen Tilstæde og saae da Bonden Johannes Michelsen efter Deponentens Forklaring truede ham med Kniv? Svar: Jo hans Kone og Børn var nok tilstæde, men holdt Johannes Michelsen Kniven saaledes i Haanden at de maaskee ikke har kundet seet det. 4. Om Han ikke foruden de allerede tilstaaede Tyverier ogsaa har stiaalet et Fiske Snøre for 2 Aars Tiid siden, samt om Natte Tider engang optaget af Søen 2de Sildegarn, og endelig nogle Poteter af Jorden? Svar: Jo Deponenten tilstaar for 2de Aar siden at have af et Fiske Snørre som hang ved Strandkanten bortstiaalet 6 Favner, saa og en Aftenstund rygtet 2de Sildegarn, hvorpaa der ikke var nogen Fisk og endelig har han og engang taget nogle Poteter, som han siger var kun 4 stk:, dem han giemte imellem nogle Steene, hvor han siden ikke veed hvor de er afbleven da han ikke har ført sig dem til Nytte.

Fogden frafaldt Drengens Moder Synneve Andersdatters Forklaring, da hun ikke siden Sagens Foretagelse have været at finde ved sit Huus og Hiem, da hun ernærer sig som omvandrende Betler.

Dernest fremlagde han Huusmand Halvor Clausen Schielanger skriftlige Vidnesbyrd formedelst at han som 80 Aar Syg og Sengeliggende, ikke selv kan møde for Retten, om

modvillig Fravendelse af 2 mrk som tiltalte har frataget ham i hans Huus da ingen var tilstæde.

Endelig fremlagde Fogden sin skriftlige Deduction i Sagen af Dags Dato, med vedfølgende Præste Attest af Provst Michelet af 21 f: M: om Drengens Alder; hvorved han indlod Sagen Dom fra sin Siide, og det saameget meere, da de i Dag førte Vidner bestyrker den derudi nedlagde Paastand, da den af Drengen i hans Arrest ved en Vinkelskriver affattede Klage til Amtet, og hvorved denne Sag saavel for den Respective Ret som Actor og Defensor haver foraarsaget dobbelt Tiidsspilde og Arbeide, uden nogen væsentlig Nytte eller Oplysning for det paastevnte Factum, og desformedelst kom/m/er saameget mindre i Betragtning af nogen Formildelse i Straffen for den Tiltalte.

Proc: Balchen maatte i Betragtning af denne Sags Vidtløftighed begiære sig den udsadt til førstkom/m/ende

1799: 196

Mandag den 11te d: M: Formiddag Klokken 10, for til den Tiid at deducere den til Doms fra sin Siide, til hvilken Ende han udbad sig af Dommeren Sagens Documenter udlaante.

Johannes Michelsen Brevig som fra Sagens Begyndelse i Dag havde været nærværende og anhørt det passerede, igientog hvad sig betræffer, hvad han tilforn angaaende Drengen Anders Iversen har forklaret, og benægtede alt hvad som han der uden for er anhørt som usandfærdigt, med Tillæg at han aldrig har tænkt paa at anklage denne Dreng for det fra ham begaaede Tyverie, og altsaa paa ingen Maade er Skyld i den nærværende Action. Videre forklarede Deponenten paa Tilspørgende: at da Drængen Anders Iversens Forældre bestandig har været saa fattige at de begge er bleven opholdt af Sognet, og begge ernæret sig af Betlerie, saa har intet Skifte efter Faderen desformedelst existeret, følgelig ej heller nogen Værge eller Formynder for Sønnen Anders Iversen fundet Stæd, hvilket sidste Drængen Anders Iversen ogsaa igientog at medføre Sandhed.

Sagen udsættes til den forlangte 11te hujus om Formiddagen Kl: 10 Slæt.

Derefter blev publiceret under Num/m/er:

23. Aflyst Samuel Olsen Baches Obl: til Agent og Consul Jan Henrich Fasmer for 200 Rdr mod Pant i Gaarden Bache No: 138 i Schiolds Skibrede, dat: 20de Decbr: 1797, og indfriet efter Qvitering af 31 Jan: 1799.

24. Skiøde fra Samuel Olsen Bache til Consul Henrich Jansen Fasmer paa 8 M/ark Smør i gaarden Bache No: 138, dat: 2de Febr: 1799.

25. Bygselbrev \eller Cont:/ fra Johan Garman til Jørgen Ellingsen paa en Enge Plads Uren kaldet udi Store Sandvigen, dat: 14 Octbr: 1798.

26. Bygselbrev fra Garman til Jørgen Ellingsen \paa/ hans Huuses Grund i Store Sandvigen under 1te Rode No: 37, dat: 14de Octobr: 1798.

Da ingen havde videre ved Tinget at erindre blev samme sluttet og ophævet.

Brandt

[Extra Ret 1799]

Aar 1799 den 11te Februarii blev Extra Retten igien sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 4 Laugrettesmænd Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen Brechuus og Ole Rasmussen, til Justitz Sagens videre Behandling mod Drengen Anders Iversen.

Procurator Balchen som den Tiltaltes Forsvar møtte og fremlagde sin skriftlige Deduction af Dags Dato, hvortil han refererede sig og indlod Sagen Dom.
Drengen Anders Iversen var løs og ledig for Retten tilstæde og paa Anmodning forklarede: At som hans Fader paa den Tiid han døde, ernærede sig af at betle, saa er intet Skifte efter ham, som saa yderlig fattig, bleven afholdt, og derfor ikke har haft

1799: 196b

andet Forsvar end hans Moder som endnu er i samme Forfatning, hvor hun vanker om paa Landet fra et til andet Stæd for at ernære sig af hvad Almuen vil unde hende.
Fogden Unmack modsagde det i Dag indkomne og refererede sig til sit Forrige; I øvrigt maatte han paa Bonden Johannes Michelsen Brevigs og de fleres Vegne, som i denne Sag har mødt, beklage, at de 2de Gange {udi} som denne Sag, har \veret/ foretaget, paa denne Haarde Aarsens Tiid \har haft/ en saa lang Reise, der frem og tilbage ikke udgiør mindre end 16 Miile; Vel kunde han ikke for dem vente nogen Godtgiørelse, men troede de af andre Midler kunde finde Stæd i en Sag af nærværende beskaffenhed {end just at forfølge en saadan Forseelse paa Justitiens Vegne}, der har haft saa mange Besværligheder til Gienstand.
Defensor modsagde alt urigtig og ubevist og henholdt sig til sit Forrige.
Dom/m/eren fremlagde som Jurisdictionens Skifte Forvalter, Attest for at der ikke har været holdt noget Skifte efter Drengen Anders Iversens Fader, følgelig ej heller for ham indsadt nogen Værge.

Afsagt:

Da ingen havde videre at erindre blev Sagen til Doms optagen.

Fogden contra Agothe Michelsdatter og Hans Nilsen Skouge til Doms Afsigelse udi den for 8te Dage siden optagne Sag. vide Fol: 192.
Lejermaals Begiengerinden Agothe Michelsdatter Glæsnæs som var nærværende for Retten løs og ledig, til hvem Dommeren fandt fornøden at tilspørge: 1: Om de af hende forklarede Mulcter som hun har givet for første og 2det begaaet Lejermaal, er skeed efter Aftingning med Vedkom/m/ende Fogder? samt om hun begge Gange har lidt Dom for disse Forbrydelser? Svar: Hun troer ikke meere end en gang at have været stevnet for disse 2de første begaaede Lejermaale, men som hun ikke tiente for høyere Løn end 4 rd Aarlig, har hun med Fogderne faaet Aftingning til denne Sum/m/a, dem hendes Huusbonde har betalt og vedbliver hun at hendes 2det begaaede Lejermaal er skeed med Gift Mand Anders Eliasen Børnæs, hos hvem Barnet fra Fødselen af og endnu har sit Ophold. 2: Om hun i sit Egteskab med Johannes Willumsen har avlet Børn, hvor mange, og om nogle af disse lever? Svar: Hun havde ikke meere end et Barn i dette Egteskab, der var dødfød. 3: Om hun er bekiendt at gift Mand Hans Nielsen Skouge, med hvem hun seeneste har begaaet Lejermaal, har Børn i sit Egteskab? Svar: Ney hun veed at han ikke har haft Børn i sit Egteskab.
Dommeren fremlagde dernest bekræftet Udskrift af den Dom som over paagieldende Agothe Michelsdatter for hendes 2det begaaede Lejermaal er fældet den 5te Octobr: 1791, tilligemed Attest af Dags Dato at Justitz Protocollen ikke melder om flere af hende begaaede Lejermaale.
Fogden Unmack refererede sig til sit Forrige, og da han

1799: 197

tilligemed hans Formand i Embedet, som Indkomster har haft de Lejermaals Bøder som dette Qvindemenneske Agothe Michelsdatter forklarer at have givet, saa vil han gierne troe at de begge har forskaanet hende fra at give meere end anført er.
Da saaledes ingen havde meere at erindre blev udi denne Sag afsagt saadan

Dom:

Saavel med Enken Agothe Michelsdatter Glæsnæs egen frievillige og igientagne Tilstaaelse overensstemmende med den under 25de Janvr: d: A: af Ministerial Bogen fremlagde Attest, er det beviist at hun engang nemlig i Aaret 1781 har begaaet simpelt Lejermaal seenere nemlig 9 Aar derefter atter begaaet Lejermaal med en gift Mand, og endelig udi afvigte Aar 1798, efter at hun 3de Aar har været gift og 2 Aar Enke begaaet det 3die Lejermaal med den Saggivne og Gifte Mand Hans Nielsen Skouge At hun for de 2de første begaaede Lejermaale er bleven straffet med Bøder, viiser saavel hendes Tilstaaelse, den fremlagde Dom af 5te Octobr: 1791 som Fogdens Tilstaaelse der har hævet Bøderne, følgelig Qvalificerer hun sig til Strafs Lidelse efter Lovens 6 – 13 – 9, confereret med Forordningen af 26 April 1755 og 19de Martii 1751, saa meget mer som hendes Alder og disse igientagne Forbrydelser med forskiellige Personer giør hendes Forbrydelse større end om den var begaaet med en og samme Mands Person.

Ligeledes er Hans Nielsen Skouge i Følge bemeldte Præste Attest og egen frivillige Tilstaaelse inden Retten overbevist, medens hans Hustrue endnu lever at have begaaet det paasøgte Lejermaal med bemelte Enke Agothe Michelsdatter, hvortil den angivne Anledning og fordi hans Kone paa nogen Tiid skal have forladt ham ikke kan virke nogen Formildelse

Thi kiendes for Ret: Enken Agothe Michelsdatter bør arbeide i Bergens Tugt og Manufactur Huus i 6 Aar. Gift Mand Hans Nielsen Skouge bør til Kongens Casse udrede Bøder 24 Rdr, og som Actor har frafaldet al Paastand om yderste Formues Udredelse da han intet er ejende saa bliver samme ogsaa ved denne Dom forbiegaaet. Det idømte efterkommes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Lovens Adfærd.

I øvrigt attesteres at intet Ophold med nærværende Sags Førelse har funden Sted siden samme i 2de Sessioner er tilendebragt, men findes ikke andet end at sam/m/e kan ansees at være lovlig og forsvarlig.

Qvindemennesket Agothe Michelsdatter, som nærværende og havde anhørt den afsagde Dom, erklærede sig med samme Misfornøyet og begiærede den til høyere Ret appelleret.

Brandt

[Extra Ret 1799]

Aar 1799 den 23de Februari blev udi Sorenskriverens Huus i Bergen nedsadt Extra Ret og Retten betient med følgende 2de eedsorne Laugrettes mænd Ole Sivertsen og Anfind Olsen af Sandvigen.

Hvorda! blev udi \Sagen/ Actor Fogden Unmack Contra Drengen Anders Iversen afsagt saadan:

Dom:

1799: 197b

Udi en Tiid af Circa 3 Aar har uConfirmeret Dreng Anders Iversen 17 Aar 10 Maaneder gam/m/el begaaet 8 til deels ubetydelige Tyverier, hvilket følgende Steder udi Acten udviser neml: 1, pag: 11. stiaalen fra Huusmand Halvor Clausen 16 s

2 - 13 stiaalen 1 Skieppe Meel og noget Fladbrød som pag: 26 er vurderet for 16 s

3 - 13 stiaalen af et Lyre garn i Søen circa 1 ½ Favn som Hand udkastede i Søen der er vurderet for 1 rd

4 pag 15. stiaalen 2de smaae Toske garn

5 - 24. borttaget fra sin Huusbonde Henrich Michelsen Schielanger en Hoved Pude stoppet med Halm som er kom/m/en tilbage

6 - 25 stiaalen ½ Ost og nogle M/ark Smør {og en Træe Kop} af verdie 12 s
7 - 35 stiaalen madvahre og 3 M/ark Uld som er kom/m/en tilbage
og 8 - 54 af et Fiske Snøre bortstiaalen 6 Favner, rygtet 2de Silde garn og af marken stiaalen 5 Poteter

Alle disse Tyverier ere ej allene beviiste med Drengen Anders Iversens egen Tilstaaelse men end og med Vidner samt de bestiaalnes tilhiemlings Eed Omendskiønt de fleste af disse Tyverier bestaar udi madvahrer som Inquisiten forklarer at have veret trængende til, saa kan dette ej til nogle formildende Omstændigheder kom/m/e i Betragtning, burde for Hand ikke i saa henseende har benyttet sig deraf som fordi da Hand efter pag: 13 stial Meel og Brød ikke var trængende, siden Hand sam/m/e Tiid vide pag: 12 hafde af 3 á 4 Bønder udi almisser faaet baade Meel og Brød, og at saal: paa alle de Steder hvor Han har tient skulle lide Hunger er ikke at formode, siden Han tillige har stiaalet andre Ting hvorfor Han ikke kan giøre nogen rimelig Forklaring, men spores at denne Ham hengivne Last er forbunden med Ondskab naar Han efter pag: 13 forklarer at stiæle af en Lyre garn i Søen 1 ½ Favn som Han ikke bruger sig til Nytte men kaster ud i Søen og pag: 54 bortstiæler af et Fiske Snøre 6 Favner Ikke heller vil den Revselse som den bestiaalne Johannes Michelsen Brevig har givet Drengen Anders Iversen kom/m/e Ham til nogen Fordeel da den døm/m/ende magt ikke kan tabe noget af sin Ret til den Straf som sam/m/e til Sikkerheds erholdelse {for} i Tyvs Sager efter nerværende Omstændigheder finder (findes) passende at bestem/m/e. Ligesaa lidt vil det finde Sted at forbeholde Drengen nogen Ret til Bonden Johanes Michelsen, baade for de bekomne Pidsk ikke efter en Tiid af 14 Dage uden egen skyld, kunde vere af den betydenhed som 8 – 9 og 12 Vidne har forklaret, siden 2 og 3 Vidne forklarer at Drengen Anders Iversen paa Veyen til Bergen /: der var før Hand blev besigtet :/ ikke følede sig noget v..dt(?) deraf, dernest fordi den bestiaalne Bonde Johannes Michelsen ej har forlangt nogen videre Straf over Ham, og endelig for Hand nu desformedelst selv har giort en Reise til Bergen af 16 Søe miile og hans Kone og Børn paa 8 Miile Vist nok er Drengen Anders Iversen baade som u-confirmeret og umyndig blottet for Kundskaber om de Pligter Hand skylder Gud, sig selv og sine Medmennesker, men herudi vil man ikke allene finde Grunden til hans onde Gierninger, men snarere udi mangel af anførsel fra de første Aar Hand har kundet og burde virke noget, da Hand er opvoxet ved Betlerie og ladhed, der endnu i de sildigere Aar er Ham kiærere end at tiene, hvorfore Hand ey allene har veret sine Huusbonder til liden Nytte, men end og imod deres villie taget fra en og til en Anden. Disse udøvede Tyverier Qualificerer sig saal: ej alleene ved mængden, men at det er paa Ting som for dets Eyere maa være vigtig at nyde Sikkerhed, da disse Garn udsadt i Aaben Søe til sin Bestem/m/else bør mod Tyve Haand ved Lovene nyde al muelig Beskiermelse. For altsaa ej allene at ledsage den fortiente Straf med saa megen mildhed som Retfærdighed kan tillade, men end og om mueligt med Grund at kunde haabe Forbedring, bør denne Dreng efter saadan udstaaet Straf settes i Stand at kunde antage stadig Tieneste uden savn af Tieneste

1799: 198

Pligterne under hans Skole gang, og dette vil ikke opfyldes med mindre Hand i saadan Tiid bliver oplæret i sin Kristendom saal: at Hand ved sin Confirmation derpaa kan aflægge Prøver.

Derfor kiendes udi denne Sag saaledes for Ret: Drengen Anders Iversen bør Arbeyde udi Bergens Tugt og Manefacteur Huus i 3de Maaneder og dernest antvordes Stifts-Directionens Omhue til forblivende i Manufacteur Huuset til Hand i sin Kristendom, efter foregaaende underviisning vorder antagen til Confirmation, for derved tillige at kunde beredes til ordentlig Levemaade og Haandtering, samt til John Monsen Bratzhoug og Magne Monsen Husebøe betale Verdien af det forbrugte Meel og Brød med 16 s samt Skaden af det stiaalne Lyre Garn

til Johanes Michelsen Brevig med 1 rd, Endelig bør Hand og betale de paa hans Arrest og Forflegning medgaaende Omkostninger som alt opfyldes efter den orden de Kongelige Anordninger fastsetter efter at sam/m/e er Forkyndt.

For det øvrige skiønnes ikke at nogen Forsøm/m/else i Sagførelsen er bleven viist udi denne Sag.

Drengen Anders Iversen var nerværende som efter at Dom/m/en var Ham oplæst og betydet sagde sig med sam/m/e fornøjet da Hand ikke ventede at faae den mildere.

Saal: at vere passeret bekrefter Brandt

[Maaneds Ting 1799]

Aar 1799 den 4de Martii blev holden Maaneds Ting udi Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Syversen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen Brechhuus og Ole Rasmussen alle af Store Sandvigen.

Hvorda! først blev publiceret følgende Documenter:

1: Auctions Skiøde fra afdøde Pernille Erichsdatters og Mand Hatle Torbiørnsens Stervboe, til Møller Johan Bock, paa bemelte Boes Vaan og Møllehuuse ved Broen paa Gaarden Aarestads Grund, dateret 29 Jan: 1799.

2. Skiøde fra Danckert D: Krohn til Clamert Meltzer paa et lidet Stykke eller Strimmel Jord under hans ejende Gaard Notabene som forhen har underligget Gaarden Damsgaard, dat: 27 April 1798.

3. {Skiøde} Obligation fra Jørgen Lunde Møller til Hof Agent Herman Jansen for 400 rd af hans Datter Jomfrue Ingebor Benedicta Jansens Arvemidler, mod 1te Pante Ret Gaarden Brevigen af Skyld 1 bpd 18 M/ark Smør dat: 26 Febr: 1799.

4. Obligation fra Hans Lorentzen Fæster til Abraham Erichsen for 240 rd, mod 2den Pante Ret i hans Vaanhuuse i Store Sandvigen under 2den Rode No: 44 og 54, dateret 14de Febr: 1799.

5. Skiøde fra Johannes Haldorsen Wichne til Erich Larsen Dalen paa 22 ½ Mark Smør og 15 Kander Malt i Gaarden Wichne No: 68 i Mielde Skibrede, dat: 7de Febr: 1799.

6. Skiftebrev efter afdøde Magdelie Johannesdatter Skage, hvorved ½ Løb Smør og ¼ Huud i gaarden Skage No: 61 i Skiolds Skibrede saaledes er udlagt: Til Stervboe Enkemanden Hans Olsen 12 M/ark Smør og 1/12 Hud for 48 rd 4 mrk. Til Sønnen Johannes Hansen 8 M/ark Smør 1/18 Hud for 32 rd 2 mrk 11 s:. Sønnen Ole Hansen 3 M/ark Smør og 1/48 Hud for 12 rd 1 mrk Sønnen Niels Hansen 6 M/ark Smør 1/24 Hud for 24 rd 2 mrk. Datteren Marthe Hansdatter 1 M/ark Smør og 1/144 Hud for 4 rd 5. og til Datteren Kiersti Hansdatter 6 M/ark Smør og 1/24 Hud for 24 rd 2 mrk. begyndt 29 Novbr: 1798, og sluttet 6te Febr: 1799.

1799: 198b

7. Skiftebrev efter afg: Giertrud Jensdatter Fanøehammeren, sluttet 5 Febr: 1799, hvorved Boets ejende 5/8 Deele i et Vaanhuus paa Fanøe Præstegaards Grund, er taxeret for 20 rd, og udlagt til Sønnen Jens Olsen Fanøeham/m/eren.

8. Auctions Skiøde fra afg: Johannes Christiansens Stervboe til Sønnen Ole Johannessen paa Boets Vaanhuus No: 25 i 1te Rode i Store Sandvigen dat: 28 Janvr: 1799.

9. Obligation fra Ole Johan Johannessen til Abraham Marcussen for 99 rd mod 1te Pante Ret i hans Vaanhuus No: 25 i 1te Rode i Store Sandvigen, dat: 1te Febr: 1799.

10. Skiøde fra Ole Olsen Holm til Wilchen Michael Maybom paa den Halvedeel i Arrefiordholmerne i Sartors Skibrede for 50 rd, hvorved det første \Skiøde/ under 6te Aug: f: A: imellem bemelte Sælger og Kiøber er annulleret. dat: 25de Febr: 1799.

Nye Sag,

Halsteen Olsen contra Madame Giert Hagelsteens.

Procurator Balchen mødte for Citanten, og fremlagde en til i Dag udtagen Vidne Stevning i lovlig forkyndt Stand.

Saa fremlagde han og, Attest fra Forligelses Com/m/issionen af 12te Novbr: f: A:, som viiser at Sagen der har været foretaget, men mindelig Foreening ikke opnaaet, samt skriftl: Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato, som han begiærede for Retten fremkaldede og eedelig afhørte; hvornæst han forbeholdt fleere Spørgsmaale til Vidnerne efter Omstændighederne.

Paa indstevnte Mad:me Hagelsteens Vegne lod Proc: Spitsmacher tilføre: at han reserverede det fornødne, og forbeholdt sig Contra Qvæstioner til Vidnerne efter udtagen Contra Stevning.

De 2de indstevnte Vidner mødte derpaa, der begge paa lovlig Maade aflagde Lovens Eed, og hvoraf som

1te Vidne fremstod Magne Larsen Hope, som svarede til 1: Qvæstion: At han ikke er videre bekiendt, end sidstafvigte Korsmisse Tiider f: A: var Vidnet af Citanten tilkaldet at være overværende ved Afleveringen af hans Forpagtning paa Strømsnæs til Mad:me Hagelsteen, hvor da Madame Hagelsteen tilstod at skulle give ham for 4 Bukker á 5 mrk Stk:, 3 ½ Gied á 1 rd 1mrk, 1 Smale 3 mrk, Halvedeelen af en Oxe, men til hvad Pris veed Vidnet ikke, saa og at Citanten fra forrige Aar skulle have til gode hos Madame Hagelsteen 1 rd 2 mrk 5 s: Videre er Vidnet bekiendt og hørte at der samme Gang blev talt om Køer (Koer), som Vidnet ikke rettere kan besinde sig end at Udfaldet af hvad som den forrige Forpagter udlod sig med var saaledes, at Citanten afleverede en Koe eller et stort Kreatur meere, end han ved Forpagtningens Tiltrædelse modtog, men at der paa samme blev ansadt nogen Pris, derom hørte Vidnet intet, Men at der samme Tiid blev omtalt nogle Arbeids Dage eller Tourer til Bergen som Citanten skulle have til gode, saadant hørte ikke Vidnet, ej heller hørte Vidnet at Madame Hagelsteen den Gang nævnte noget som hun hos Citanten skulle have til gode. 2de Qvæstion er besvaret ved 1te Qvæstion. Til 3die Qvæstion Svar: Madame Hagelsteen svarede saaledes bemeldte Gang: at da Hun ikke for Tiiden havde nogen Penge hos sig, maatte Citanten kom/m/e

til hende i Byen.

Proc: Balchen begiærede Vidnet end videre tilspurgt for det 4de: Opregnet ikke Madame Hagelsteen selv i Vidnets Overværelse hvad hun havde kiøbt af Citanten, og sagde Hun ikke derpaa at det tilsam/m/en beløb sig til 20 rd 4 mrk 5 s: og 5: Tilstod ikke Madame Hagelsteen samme Tiid, at Citanten Halsteen Olsen havde giort hende god Aflevering af Forpagtningen, og at hun intet havde i nogen Maade at fordre hos Citanten Halsteen Olsen?

Vidnet svarede til 4de Qvæstion: at de af Vidnet opnævnte Ting og Priserne paa sam/m/e, blev af Madame Hagelsteen navngivet, men den egentlige tilsammen lagte Summa som hun skulle Skylde Citanten, blev ikke benævnt. Til 5te Qvæstion: Svar. Vidnet hørte ikke noget nævne i Henseende til Afleveringen, og saavidt Vidnet kunde skiønne, havde Mad:me Hagelsteen ej heller noget at fordre hos Citanten, da hun ikke krævede ham for noget tilgodehavende.

Derpaa fremstod

2det Vidne Askild Nielsen Hope 36 Aar gl:, som under sin [Eed]? aflagde til 1te 2den {og} 3de 4de og 5te Qvæstioner i et og alt gandske overensstem/m/ende med 1te Vidne, da han af Citanten i lige Henseende var anmodet om at være nærværende forrige Aars Korsmisse, da Afleveringen af Forpagteren til Mad: Hagelsteen blev overleveret, og da passerede som ligesom 1te Vidne har forklaret.

Procurator Balchen begiærede det passerede sluttet og sig i Tings Vidne Form beskreven meddeelt.

Proc: Spitzmacher refererede sig til sit forrige, og begiærede til denne sin Hensigts Opfyldelse Tings Vidnet udsadt til første Maaneds Ting.

Proc: Balchen protesterede imod nogen Udsættelse af denne sin Tings Vidne Sag, da sam/m/e kun sigter til fra Mad: Hagelsteens Siide at trenere Citantens Sag, saa meget meere som ingen Contra Vidne Stevning nu kan erholdes lovlig forkyndt til den begiærte Tiid, som desuden burte som udtaget i Dag, desuden været foreviist; des formedelst Comparenten vedblev sin Protest mod Udsættelsen, og sin Begiæring om Vidne Forhørets Slutning, da Hoved Sagen der staar ved Bergens Byeting atter forekom/m/er den 19de d: M: og Comparenten der er paalagt at slutte Sagen fra sin Side uden længere Henstand.

Afsagt:

Denne Tingsvidne Sag udsættes til førstkom/m/ende Maaneds Ting her i Bergen den 1te April førstkom/m/ende i Forventning at Indstevnte til saadan Tiid fremkom/m/er med hvad hun til sin Sags Tarv agter fornøden.

Da ingen efter paaraab indfandt sig med flere Sager, blev dette Maaneds Ting, ophævet.

Brandt

[Forligelses Comissionen 1799]

Aar 1799 den 7de Marti blev Forligelses Comission nedsadt i Sorenskriverens Huus i Anledning af 4re Drenges Klage over Agent Hans Krohn for Klage af slet Kost der her blev fremlagt med ordre fra Amtet om sam/m/es foretagelse, der er saa lydende.

Klagerne Niels Gundersen Wiig Thomas Olsen Rogn Berge Michelsen Toft eller R..land(?) og Rasmus Andersen Wiig mødte og mødte og paa hr: Agentens Vegne hans Søn

1799: 199b

Johan Wegner Krohn.

Efter megen overveyelse imellem Parterne blev de saal: foreenet at da Klagerne ikke forlangte andet end s….el(?) med sund og God Bonde Spise saa tilstod hr: Johan Wegner Krohn paa sin Faders Vegne at de alle tider skulle nyde denne saal: som Agentens Tienere paa de andre Fiske væhrer faar den og hvormed Klagerne er fornøyet

Klagerne som siden nye Aar har faaet en nye Kiøb Svend paa Solsvig Fiske væhr, tror Skylden er paa hans Side og derfor er fornøyet med hr: Agenten vil give ham ordre /: det hr: Agenten lovede :/ at forbedre deres Kost, ligesom paa de andre Fiske væhrer

Skulle Klagerne ikke nyde denne deres billige Forlangende fremdeles opfyldt, ønskede de sl(?) kun afregning med Tilladelse at begive sig af Agentens Tieneste, som dem blev *blev tilstaaet, imod først at godtgiøre, saadan Klages Rigtighed

at saal: er indgaaet blev af samtl: underskreven

W: Krohn Rasmus Andersen Wiig Thomas Olsen Rong.
Niels Gundersen Wiig. Berge Michelsen Toft.

[Maaneds Ting 1799]

Aar 1799 den 1te April blev holden Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen og Retten betient med efterskrevne 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen og Ole Rasmussen, alle af Store Sandvigen.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1: Samfrender Skiftebrev efter Agent Wollert Danchertsen Krohns afg: Frue Cecilia Margarethe Meyer, oprettet den 12te Decbr: 1797, hvorved følgende Gaarde i Schiolds Skibrede er saaledes udlagt: Til Sønnen Michael Gaarden Nordaas for 4000 rd, og Udi den Halvedeel af Gaarden Espeland ansadt for 200 rd er udlagt 100 rd. Til Sønnen Danchert Danchertsen er udlagt i Gaarden Steen 4500 rd, hvilken Gaard er ansadt for 5000 rd, det øvrige deraf er udlagt til Enkemanden, tilligemed 100 rd i Gaarden Espeland, samt Boets Andeele i Gaardene Smøraas og Søraas samt et Nøst i Store Sandvigen.

2. Skiøde fra Ole Rasmussen til Hr: Major Ameln paa 1 Pund Fisks Leje i Gaarden Schaalevigen i Sartors Skibrede for 195 rd dat: 15 Martii 1799.

3. Bygselbrev fra Hr: Major Ameln til Ole Rasmussen paa 1 Pund Fisk i Gaarden Schaalevigen, dat: 23 Martii 1799 med Reversal.

4. Ditto fra Agent Hans Krohn til Niels Johannessen paa 18 M/ark Smør Skatteskyld og 12 M/ark Smør Landskyld i Gaarden Weaa i Arne Skibrede dat: 4 Jan: 1799, med Reversal.

5. Dito fra Agent Krohn til Huusmand Ole Gudmundsen Weaa paa et Stykke af Gaarden Weaas Udmark kaldet Hoolen, dat: 4 Jan: 1799, med Reversal.

6. aflyst Ole Davidsen Mongstads Obligation til Iver Bang i Bergen for 200 rd hvorfor har været pantsadt ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Mongstad No: 34 i Alenfits Skibrede, dat: 8 Novbr: og tingl: 4de Decbr: 1797, og indfriet efter paategnet Qvitering af 19de Martii 1799.

1799: 200

7. Skiøde fra Ole Davidsen Mongstad til Ole Erichsen paa ½ Løb Smør og 2 Mæler Malts Landskyld i gaarden Mongstad No: 34 i Alenfit Skibrede, for 337 rd 3 mrk dat: 19 Martii 1799.

8. Obligation fra Ole Erichsen Mongstad til Frue Etatz Raadinde Krohns for 250 rd, mod 1te Pante Ret i ½ Løb Smør og 2 Mæler Malts Landskyld i Gaarden Mongstad No: 34, dat: 19 Martii 1799.

9. Afkald fra Ole Monsen Songstad for hans Hustrue Stine Johannesdatters Arv 11 rd 10 s: til hendes Værge Hans Erichsen Fieldanger, dat: 31te Decbr: 1798.

10. Bygselbrev fra Johan Garman til Jon Rasmussen paa en Huuse grund i Store Sandvigen 1te Rode No: 42, dat: 12 April 1790.

11. Skiøde fra Iver Larsen Num/m/edal til Jon Rasmussen paa et Vaanhuus i Store Sandvigens 1te Rode No: 42, dat: 22de Novbr: 1790.

12. Skiftebrev efter afdøde Kone Magdelie Andersdatter Mongstad, sluttet den 19de Martii 1799, hvorved Boets ejende 2 bpd 6 M/ark Smør i Gaarden Søre Mongstad No: 34 i Alenfit Skibrede er taxeret for 164 rd, og udlagt til Stervboe Enkemanden Johannes Andersen, og Sønnen Anders Johannessen, hver den Halvedeel.

13. Skiftebrev efter afg: Ole Jonsen Nore Aase sluttet 8 Jan: 1799, hvorved Boets Jordegods er udlagt saaledes: 1: Udi Gaarden Nore Aase No: 8 i Alenfit Skibrede var Boet ejende ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt taxeret for 135 rd og udlagt: Til Berge Jonsen Tvedt

for hans Fordring 12 M/ark Smør og 8 Kander Malt for 45 rd. Til Stervboe Enken Ingebor Magnesdatter 12 M/ark S:r 8 K: M: for 45 rd. Sønnen Ole Olsen 8 M/ark Smør 5 1/3 Kande Malt for 30 rd, og Datteren Ingebor Olsdatter 4 M/ark Smør og 2 2/3 Kd: Malt for 15 rd. 2. Udi Gaarden Biørndal No: 55 i Echanger Skibrede var Boet ejende 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt ansadt for 70 rd og saaledes udlagt: Til Sønnen Magne Olsen 7 5/7 M/ark Smør og 5 1/7 Kd: Malt for 30 rd til Datteren Kari Olsdatter gift med Niels Johannessen Biørndal 2 4/7 M/ark Smør 1 5/7 Kander Malt for 10 rd. Til Datteren Marthe Olsdatter 3 6/7 M/ark S:r og 2 4/7 Kd: Malt for 15 rd. og til Datteren Anne Olsdatter ligesaa 3 6/7 M/ark Smør og 2 4/7 Kd: Malt for 15 rd.

14. Afkald fra Anders Larsen Morvig for hans Hustrue Brithe Rasmusdatters Arv 12 rd 4 mrk 5 s., til hendes Værge Morten Rasmussen Morvig, dat: 23 Decbr: 1798.

15. Odels Lysning fra Niels Nielsen Morvig som Curator for Jon Olsen Morvig, til 20 M/ark Smør og 13 1/3 Kande Malt i Gaarden Morvig No: 73 i Arne Skibrede, dat: 21 Novbr: 1791 og forhen tingl: 23 Novbr: 1791.

16. Skiøde fra Mons Johannessen med flere til Major Ameln paa 7 *Smørs Jordeskilling og 1 Hvids Leje i Gaarden Dalland i Radøe Skibrede dat: 13 Martii 1799.

Halsteen Olsen contra Madame Hagelsteen Fol. 198.

Procurator Spitsmacher for Mad:me Hagelsteen fremlagde hendes contra Stevning til Vidners Førelse til dette Ting, og som efter Paategning lovlig er bleven forkyndt. Ligesaa fremlagde han skriftl: Qvæstioner til de indstevnte og forhen af Citanten afhørte Vidner, som han begiærede eedfæstet og afhørt.

Proc: Balchen mødte for Citanten Halsteen Olsen

1799: 200b

og exciperede imod de af Hr: Proc: Spitsmacher nu fremlagde skriftl: Qvæstioner, da sam/m/e indeholder Ting som gaar uden om nærværende Sag, og som aldeeles ikke vedkommer Hoved Søgsmaalet, der blot angaar de paastevnte 20 rd 4 mrk 5 s., og formeener i øvrigt Mad: Hagelsteen sig at have noget retmessig at fordre af Halsteen Olsen maae hun ved et ordentlig Søgsmaal bestemt sigte ham derfor, og deri benævne hvori samme Speciel bestaar; og da Contra Stevningen i Dag ikke indeholder saadant, saa er de fremsatte Qvæstioner aldeeles upassende, og ligner meere offentlig Undersøgelse end privat Sag. Paa Grund af disse Aarsager, paastod Comparenten Contra Tings Vidne Stevningen og de derved fremlagde Qvæstioner, som til Hoved Søgsmaalet aldeeles upassende, afviist her fra Retten, hvorefter han var Rettens Kiendelse forventende.

Proc: Spitzmacher ansaae den fremsatte Exeption og dertil foregivne Aarsager for heel utidig, saa meget mer, naar Retten behagelig vil lægge Mærke til hvad Vidnerne sidste Rettes Dag have forklaret paa Citantens til dem fremsatte Qvæstioner, i sær den første. Citanten fordrer urettelig af Mad: Hagelsteen 20 rd 4 mrk 5 s., og her bliver derfor Spørsmaalet, hvorfore denne Fordring skeer? I Relation dertil, og da Citanten iblant andet have opsmurt i sin Regning 10 rd for en Koe, som han foregiver at skulle tilhøre \ham/, da han forlod Strømsnæs, saa paastod Comparenten Vidnernes Afhørelse efter de fremlagde Qvæstioner.

Proc: Balchen svarede kortelig: at hvad det angaaer at Vidnerne har giort Forklaring om den i Regningen anførte Koe af Værdie 10 rd, er af den meget rigtige Aarsag, at Citanten Halsteen Olsen i sin Hoved Vidne Stevning bestemt har sagt og forbeholt sig at oplyse med Vidner alt hvad der af Sagen maatte Dependere; og da denne Post er en af dem som Citanten Halsteen Olsen rettelig tilkommer, saa var han berettiget at oplyse med Vidner hvorfra den deriverede, og naar Contra Citantinden i sin Contra Stevning bestemt havde determineret hvad hun formeente sig at have tilgode hos Citanten, havde Contra Søgsmaalet været meere

Lovmedholdig. Comparenten, nest at modsige alt urigtig og ubeviist af Vederparten anført, vedblev sin forrige Paastand.

Eragtet:

Da Hoved Qvæstionen ikke af nærværende Ret ved endelig Dom bliver at paakiende, og ej heller af de til denne Tiid førte Beviisligheder kan viide dens heele Gienstand, bliver de indkaldte Vidner bevilgede at giøre Forklaring efter de fremlagde Contra Qvæstioner, da det maae ankomme paa den vedkom/m/ende Dom/m/er hvorvidt han agter at reflectere paa deres Udsigende eller ikke.

Proc: Balchen reserverede det fornødne mod den afsagte Kiendelse, og ellers bad at Retten behagentlig ville forholde Vidnerne deres forhen aflagte Forklaring under nærværende

1799: 201

Examination, paa det at de som enfoldige Mænd ikke skulle komme i Vildreede.

Derpaa fremstod det forhen i denne Sag afhørte Vidne

Magne Larsen Hop, som under sin forhen aflagde Eed, om hvilken han blev erindret og betydet, svarede til 1te Contra Qvæstion: Vidnet veed nok, at alle Creaturer bliver en Lottebruger eller Forpagter, af den Natur som Halsten Olsen, tilleveret, men om en saadan Forpagter kan have nogen Koe for egen Regning, derom veed Vidnet intet. Til 2den Qvæst: Svar: Jo, en Forpagter er forbunden at aflevere ligesaa mange Creature til Fardag, som han har modtaget, men er der da nogle til overs, deeles disse imellem Forpagteren og Ejeren. Til 3die Qvæst: Svar: Jo saaledes som Talen faldt ved Afleveringen, imellem Parterne, skulle der være en Koe til overs. Til 4de Qvæstion Svar: Ney, det omspurgte er ikke passeret.

Vidnet blev derpaa dimitteret.

Derpaa fremstod {As} det

2det udi denne Sag tilforn afhørte Vidne Askild Nielsen Hope som under sin forhen aflagde Eed svarede til de i Dag fremsatte 4 Contra Qvæstioner, gandske overensstemmende med forrige Vidne.

Proc: Spitsmacher havde vel agtet at fremstille 2de ustevnte Vidner, men da disse i Dag haver Forfald {i Dag} og ikke kan møde, ville Comparenten ikke derefter opholde dette Tingsvidne, men begiærede samme sluttet og sig informa meddeelt beskreven saavel efter Hoved som Contra Stevningen.

Proc: Balchen begiærede ligeledes Tings vidnet sluttet og sig saavel Hoved som Contra Tingsvidnet meddeelt beskreven.

Tingsvidnet bliver saaledes sluttet og skal blive Parterne beskreven meddeelt.

Procurator Friele paa Oberhof Advocat Hiorts Vegne fremlagde en skriftl: Stevning af 12 Martii sidstl: mod Assessor Conrad Krøger, {den Co} i forkyndt Stand, tilligemed Attest fra Forligelses Commissionen, der viser at Sagen der forgieves har været ventileret. Ligesaa fremlagde Comparenten Hr: Hiorths Regning tilligemed en Copie deraf paa stempl: Papir, hvorefter han i Overensstem/m/else med den udtagne Stevning, paastod Indstevnte tilpligtet at betale Comparenten paa sin Comittents Vegne den paasøgte Regnings Rest med 245 rd tilligemed Renter deraf fra Stevningens Dato til Betaling skeer, og i Processens Omkostninger 10 rd, hvormed han indlod Sagen Dom.

Fra Assessor Krøger blev fremlagt hans skriftl: Tilsvar af 28 passato, hvori han reserverer sig Contra Stevning og til den Ende reserverer sig Sagen udsadt til næste Ret.

Sagen udsættes til Som/m/er Tinget for Herlø Skibrede den 18 Maij førstkom/m/ende.

Anders Christiansen af Skudevigen, lod ved Procurator Kahrs producere hans udtagne skriftl: Tingsvidne Stevning af 15 d: M: i lovlig forkyndt Stand, mod Hans Olsen Echeren af Store Sandvigen, tillige med sine skriftl: Qvæstioner

1799: 201b

til de indkaldte Vidner af 30te d: M: Endelig anviiste han en bekræftet Udskrift af Vidne Forklaringen {af} i nærværende Sag, passeret for Bergens Byetings Ret til fornøden underretning for denne Ret; hvorefter han begiærede de indkaldte Vidner paaraabt og separeret.

Proc: Friele mødte for indstevnte Hans Olsen Echeren og benægtede Tingsvidne Stevningen, som et Opspind, hvorved Anders Christiansen ikkun søger at indvikle og vidtløftiggiøre samme; thi at han har tilføyet Citanten de injurier som han har paastevnt for Byetinget, er paa sit Stæd tilstrækkelig oplyst.

Alle de efter den fremlagde Vidne Stevning indkaldte Vidner, undtagen Sr: Hans Fæster, mødte for Retten, som efter at de var betydet Eedens Forklaring, aflagde enhver for sig samme paa lovlig Maade; og hvorefter separatim fremstod, som

1te Vidne Marthe Andersdatter Thunæs, som svarede til de i Dag fremlagde Qvæstioner, neml: Til 1te Qvæst: Jo Vidnet var i det omspurgte Huus den omspurgte Dag, da Parterne kom derind. Til 2det Qvæst: Svar: Ney Vidnet saae ikke det omspurgte. Til 3die Qvæst: Jo Vidnet saae at Anders Christiansen tog Hans Olsen tilligemed Stolen og ville bære ham i Sængen, hvorover de begge faldt om paa Gulvet, men gik derefter til Bordet som Venner. Til 4de Qv: Ney Vidnet saae ikke da{t} Parterne{r} laae paa Gulvet at Hans Olsen spændte paa Anders Christiansens Fod. Til 5te Qv: Svar: Ney Anders Christiansen reiste sig ikke selv op, men 2de Fruentim/m/er hialp ham op paa en Stoel i Vidnets Huus, hvorefter Anders Christiansen beklagede sig over at der var traad {paa} hans Fod \af/, hvilket Vidnet ikke kunne troe, hvorfore hun bad ham følge sig for at ville eftersee sam/m/e, hvilket dog ikke skeede, men fulgte han med Vidnet til Døren, hvor han derfra gik ind til hendes Naboe Fæster.

Vidnet blev derpaa dimitteret.

Derpaa fremstod som 2det Vidne Pigen Synneve Andersdatter, som under sin aflagde Eed svarede til 1te Qvæstion: Ney da Parterne kom ind udi Marthe Thunæses Huus var Vidnet ikke tilstæde. Til 2den Qv: Ney Vidnet saae ikke at Hans Olsen lagde Haand paa Anders Christiansen. Til 3die Qv: Svar: Ney det omspurgte saae ikke Vidnet. Til 4de Qv: Svar: Ney Vidnet saae ikke heller det omspurgte. Til 5te Qv: Ney Vidnet var ikke nærværende men muelig i Kiøkkenet da det omspurgte skal være passeret.

3die Vidne Gotfried Petersens Kone Ingeborg Kirstine fremstod derpaa, og under sin i Dag aflagde Eed svarede til første Qvæstion: Ney Vidnet var ikke den omspurgte Tiid tilstæde men den Gang oven paa Loftet. Til 2det Qvæstion: Ney det omspurgte har ikke Vidnet seet. Til 3de Qv: Da Vidnet kom ned af Loftet stod Parterne og holdt hinanden i Klæderne, hvorpaa Anders slog Hans med sin knytte Haand i Ansigtet som tilforn var blodig, og altsaa ved dette Slag blev mer. Hans blev derpaa af Vidnet og hendes Moder Marthe Andersdatter opreist

1799: 202

paa en Stoel, hvor han sad og bløde. Anders Christiansen, der ogsaa laae paa Gulvet blev af 2de andre Koner opreist, hvor han klagede sig over at hans Fod var aftraad, men siger Vidnet at hun strax efter saae at Anders Christiansen uden hielp gik over Gaden. Til 4de Qv: Vidnet saae som Forklaret at Anders Christiansen laae paa Gulvet, men ikke at Hans spendte Anders

Christiansen hverken paa Foden eller noget andet Stæd. Til 5te Qvæst: Vidnet saae som forklaret at 2de Fruentimmer reiste Anders Christiansen op af Gulvet, men ikke at nogen hialp ham ind til Naboen Fæster.

4de Vidne Karen Nielsdatter, ugift, gam/m/el over 30 Aar, logerende i store Sandvigen, forklarede under sin Aflagde Eed til 1te Qvæstion: Ney.

Procurator Kahrs begiærede aleene fremsadt 4de Spørgsmaal, til dette Vidnes Besvarelse. Vidnet svarede: Hun saae aleene at Anders Christiansen sad paa {en} Gulvet, hvorfra Vidnet og en Kone ved Navn Guri hialp ham op paa en Stoel, uden at Vidnet hørte nogen Beklagelse af ham, men derimod saae hun at Hans sad ved Bordet og bløde.

5te Vidne Enken Guri Hansdatter, som under sin aflagde Eed svarede til 1te {Qvæstion} 2den og 3die Qv: At hun ikke dertil veed noget at forklare; men til 4de svarede hun overensstemmende med 4de Vidne, med Tillæg at hun hørte Anders Christiansen beklagede sig over at hans Fod var aftraad, uden at han nævnte hvem der havde giort samme.

Den 5te Qvæstion frafaldt Proc: Kahrs.

6te Vidne Ole Mognstads Kone Berthe Rasmusdatter svarede under sin aflagde Eed: At hun ikke er det allerringeste bekiendt af de hende forelæste 5 Qvæstioner, da hun paa den Tiid var hiemme i sit eget Huus.

7de Vidne Ole Echerens den yngres Kone Karen Pauline forklarede under sin aflagde Eed til 6te Qvæstion: Jo Vidnet kom ind i Fæsters Huus den omspurgte Dag, efter at Anders Christiansen der var indbragt fra Marte Thuenæsses Huus. Til 7de Qvæstion Vidnet saae at Anders Christiansen sad i Fæsters Huus med en Pude om sin Fod, som hun ikke saae enten var af Leed eller ikke.

Proc: Kahrs frafaldt de øvrige Qvæstioner til dette Vidne.

8de Vidne Anne Inger Olsdatter forklarede under *sig (sin) aflagde Eed til 4de Qvæstion: At da Vidnet kom ind udi Marthe Thuenæsses Hus, var Anders Christiansen reist op paa en Stoel hvor han beklagede sig over at Hans Olsen havde traad Foden af ham, som Vidnet ikke saae, og videre var Vidnet ikke bekiendt.

9de Vidne Enken Cecilia Thomasdatter, forklarede under sin aflagde Eed til 2den Qvæstion: At da hun kom ind udi Marthe Thuenæsses Huus, stod Parterne og kieglede sam/m/en, hvorpaa Anders Christiansen slog til Hans Olsen et Slag i Ansigtet, hvorover de begge faldt om paa Gulvet, hvor de der begge tilsam/m/en slogest, og hvorpaa Vidnet gik sin Vey, og derfor ikke er videre bekiendt i denne Sag;

Thi blev hun dimitteret.

1799: 202b

10de Vidne Jomfru Anne Elisabet Fæster, som under sin i Dag aflagde Eed svarede til 6te Qvæstion: Jo Vidnet var tilstæde og saae da Anders Christiansen den omspurgte Dag eene kom gaaende ind i Vidnets Faders Huus fra Marthe Thuenæs af. Til 7de Qv: Anders Christiansen bad at maatte forblive i hendes Faders Huus til der var gaaet Bud efter hans Svoger indstevnte Johan Wigant forhen værende Chirurgus paa China, som da denne strax der paa kom tilstæde, blev Anders Christiansens Fod af ham og nok en anden Mand trukket i Leed, hvilket Vidnet baade saae og hørte. Til 8de Qvæstion: Jo det omspurgte er saaledes passeret, da Hans Olsen fornem/m/elig ville have haft Anders Christiansen tilbage udi Marthe Thuenæsses Huus, men hvorfra han blev forhindret. Til 9de Qvæst: Ney det omspurgte kan Vidnet ikke med Vished giøre Forklaring om, da hun imidlertiid har gaaet ud og ind i Stuen. Til 10de Qvæstion: 2de Gange som Vidnet siden den Tiid har talt med Anders Christiansen, har han selv som omspurt sagt at have lid megen Smerte og været nød at holde sig inde, men saasnart han var bleven forbunden kiørte han bort i Cariol fra Hans Fæsters Huus.

Endelig fremstod som

11te Vidne Johan Carl Wigant 33 Aar gl:, er gift og er boende i Skudevigen, har tilforn været Under Chirurgus paa Ostindien; efter sin i Dag aflagde Eed svarede han til 6te Qvæstion: Den omspurgte Dag om Eftermiddagen kom der Bud, uden at sige fra hvem, at Vidnet ville indfinde sig udi Fæsters Huus i Store Sandvigen, hvilket han og giorde, og da forefandt han der, at Anders Christiansen sadt i en Lehnestoel med en Pude over den høyre Fod, og beklagede Anders Christiansen sig at hans Fod var af Leed, det Hans Olsen skulle have foraarsaget; Vidnet befandt ogsaa at dette var rigtig, nemlig at den Høyre Fod var af Leed ved Ankelen, og at den ved Vidnets og Niels Gullachsens Hielp blev trukket i Leed. 7de Qvæstion er besvaret ved den 6te. Til 8de Qvæst: Jo det forholder sig i alt som omspurgt. Til 9de Qvæstion: Ney til Visse kan Vidnet ikke bestemt giøre nogen Forklaring Til 10de Qv: Jo Anders Christiansen har siden den Tiid liid meget ondt, og har i 3 ½ Uge holdt Sengen, og blev i de første 8te Dage forbunden 4 Gange hver Dag, ligesom han endnu ikke er aldeeles restitueret.

Procurator Kahrs fremstillede dernest som

12te Vidne Brynild Monsen, til hvem han begiærede fremsadt følgende Spørgsmaal: Var Vidnet Tilstæde sidstl: 18 Febr: uden for Hans Fæsters Huus og hørte da at Hans Olsen Echeren var fortrædelig over at han ikke fik Anders Christiansen ud, og hvorledes faldt da Ordene? Vidnet svarede: at han den omspurgte Dag kom ind udi Marthe Thuenæssets Huus for at faae sig en Skilling i Drikke, der var efter den

1799: 203

imellem Parterne passerede Ueenighed, og da hørte han at Hans Olsen Echeren sagde: at hvis han havde Anders Christiansen nu tilbage skulle han faae meere Prygl, som af bemelte Hans Olsen blev igientaget.

Endelig fremstod som

13de Vidne Niels Gullachsen Brekhuus som under sin aflagde Eed svarede til 6te Qvæstion: conform med 11te Vidne aleene med Forandring at Vidnet var før inde i Fæsters Huus før Johan Wigant kom derind, og da denne ved Hielp af Vidnet trækkede Anders Christiansens høyre Fod Ankle i Leed, hørte Vidnet at der smald 2 á 3 Gange inden den kom i Leed. 7de Qvæstion er besvaret ved den 6te. Til 8de Qvæstion svarede: Jo Hans Olsen kom paa samme Tiid ind i Fæsters Huus og opfordrede Anders Christiansen at følge med sig hiem da han ville forliges med ham, og samme Gang var begge Parterne blodig i Ansigtet, men blev derudi hindret af Vidnet og de øvrige tilstædeværende. Til 9de Qvæstion: Jo det omspurgte blev talt da Vidnet formodede at Anders Christiansen muelig derved meere kunde komme til Skade. Til 10de Qvæstion: Jo Vidnet er bekiendt at Anders Christiansen af denne Skade har maattet lide megen Smerte, saasom Vidnet 2de Gange seenere har været i Anders Christiansens Huus, og da erfaret de Lidelser han har udstaaet, da han end ogsaa har seet at han desformedelst har betient sig af at gaae med Krykke.

Proc: Kahrs begiærede det passerede sluttet, frafaldt Vidnet Hans Fæster, og i Form af Tingsvidne sig beskreven meddeelt, som Retten Lovede.

Nye Sag

Fiskerne Mons Oddesen og Johannes Monsen mødte og fremlagde en skriftlig Kald Seddel hvorefter Fisker Ole Bergesen Toskedal alle af Store Sandvigen var til i Dag lovlig indstevnt for udsagde ærerørige Beskyldninger og Skields Ord imod Citanterne, derom at høre {V} lovlig indstevnte Vidners eedelige Forklaring, samt derfor at lide Dom. Videre fremlagde Citanterne Attest fra Forligelses Commissionen, som viser at Parterne ikke har været at forlige.

Ole Bergesen Toskedal møtte og indleverede sit skriftlige Tilsvar i Sagen af 30te passato, der her indtages.
De 2de indkaldte Vidner Niels Erichsen og Ole Gievlesen mødte som efter at de sagde sig at være Lovens Eed og Forklaringen over samme bekiendt aflagde de samme med 3de opragte Fingre efter Loven; og hvorefter Separatim fremstod som
1te Vidne Fisker Niels Erichsen som forklarede: at han sidste Juule Aften Klokken omtrent 7 Slet kom Vidnet ind udi et Vertshuus i store Sandvigen, nemlig hos Gunder Olsen, og da fornam han at Ole Bergesen og Mons Oddesen som ikke vare beskienkede, havde hinanden fat i Klæderne, og da sagde Mons Oddesen til Ole Bergesen: hvem vil være en Tyv \og skielm/ for dig. hvortil Ole Bergesen svarede{t}: det skal Mons Oddesen og Johannes Monsen være
Videre havde ingen af Parterne Vidnet at tilspørge, thi blev han dimiteret.
Derpaa fremstod som
2det Vidne Ole Gievlesen som under sin aflagde Eed forklarede Conform med sidste Vidne, alleene med den Forandring

1799: 203b

at som Vidnet var før inde i Vertshuuset før 1te Vidne Niels Erichsen kom ind, saae han at Mons Oddesen først tog Ole Bergesen i Brystet i den Anledning at Ole Bergesen havde udskieldet begge Citanterne for Tyv, hvilket indstevnte paa Tilspørgende saaledes som første Vidne har forklaret igientog.
hvorpaa Vidnet blev dimiteret.
Ole Bergesen Toskedal benægtede disse Vidners Udsigende og begiærede Sagen udsadt til næste Ting til Contra Vidners Førelse.
Sagen udsættes til Som/m/er Tinget for Arne Skibrede den 3de Junii førstkom/m/ende, som begge Parter udbad sig fritaget for at spare en Reise af 6 Miile frem og tilbage, men derimod vedtog at møde ved første Maaneds Ting her i Bergen, hvortil Sagen udsættes.

Derefter blev publiceret under
No: 17. Et Deelebrev efter afg: Enke Kari Hansdatter Udhelle af 12te Febr: 1799, hvorved 10 ½ M/ark Smør i Gaarden Dalland No: 49 i Radøe Skibrede er udlagt saaledes: til hver af hendes Sønner: {3 M/ark Smør} Magne Nielsen Udhelle, Johannes Nilsen Helland og Mons Nielsen Udhelle 3 M/ark Smør for 5 rd og til Datteren Kari Nilsdatter gift med Erich Andersen Nesse 1 ½ M/ark Smør for 2 rd 3 mrk.

Da Dagen nu var forløben, og i Morgen har Sorenskriveren berammed Besigtelses Forretning paa Damsgaard, saa blev dette Ting udsadt til i Overmorgen den 3die Apriel, her igien at foretages.

Onsdagen den 3die April continuerede Maaneds Tinget igien i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af samme Laugrette som sidste Gang betiente Retten. Hvorda blev publiceret under
No: 18, Skiøde fra Ole Olsen Watle til hans Stif Søn Michel Jonsen paa 12 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Wefletvedt No: 18 i Mielde Skibrede, dat: 1te April 1799.
19. Vilkaarsbrev udstæd af Michel Jonsen Wefletvedt til hans Moder Ingebor Erichsdatter paa *aalig (aarlig) Levevilkaar af Gaarden Wefletvedt, dat: 1 April 1799.
20. Skiftebrev efter afg: Goute Iversen Burcheland sluttet 28 Martii 1799, hvorved 20 M/ark Smør og 5 1/3 Kande Malt i Gaarden Burcheland No: 13 i Mielde Skibrede er udlagt saaledes: til Stervboe Enken Torbiør Johannesdatter 10 M/ark Smør og 2 2/3 K: M: for 40 rd

til {S} hver af Sønnerne Iver og Elling 3 1/3 M/ark Smør og 8/9 Kander Malt for 13 rd 2 mrk og til hver af Døttrene Synneve og Anne 1 2/3 M/ark Smør og 4/9 Kd: Malt for 6 rd 4 mrk.

21. Skiøde fra Hans Knudsen øvre Tvedt til hans Fader Knud Larsen Jervig paa ½ Løb Smør og 1 Mæle Malts Landskyld i Gaarden øvre Tvedt No: 6 i Alenfit Skibrede, dat: 3de April 1799.

22. Bygselbrev fra Knud Larsen Jervig til hans Søn Hans Knudsen paa ½ Løb Smør og 1 Mæle Malts Landskyld i Gaarden øvre Tvedt No: 6 i Alenfit Skibrede, dat: 3de April 1799.

Da ingen efter udraab havde meere at iretteføre, blev dette Ting sluttet og ophævet.

Saaledes passeret bekræfter Brandt

1799: 204

Som/m/er Ting for Sartor Skibrede 1799

Aar 1799. Fredagen den 3de Maij blev paa Tingstædet Tøsøen holden Som/m/er Ting for Sartor Skibrede og Retten betient med følgende eedsorne Laugrettes mænd Christen Bendixen Sandgold Hans Simonsen Skouge Elling Nielsen Eicherhofde og Niels Olsen Gavlen Ved Tinget var nerværende Fogden Unmack tilligemed den Tingsøgende Almue

Hvorda! blev publiceret følgende Kongl: Forordninger og Cancellie Placater.

1. Placat hvorved bekiendtgiøres at der fra den Danske og Norske Species Bank settes i omløb Sedler paa 4 Rd. Species dat: 9 Oct: 1798.

2. Forordning som fastsetter, at Dom/m/e, der afsiges over u-myndige, ikke maa fuldbyrdes, naar de Paagieldende derved ere fundne skyldige til Legemlig Straf, foruden Sagen er indberettet til det danske Cancellie m: v: dat: 2de Nov: 1798

3. Placat som bestem/m/er 2 rd godtgiørelse til Lensmændene i Norge, for hvert maaneds Ting som holdes hos dem dat: 26de Nov: 1798

4. Forordning hvorved Trolovelse afskaffes, og det tillades Enhver at indgaae Egteskab, uden denne foregaaende Ceremonie dat: 4de Janv: 1799

5. Placat som befaler at den 5 ..(?) i Forord: af 22 April 1772 for Hertugdøm/m/ene og Placaten af 9de Marti 1796 for Kiøbs: (Kiøbstæderne), skal udvides til samtl: hans May:ts Riger og Lande dat: 14 Septb: 1798

6. Placat hvorved Bekiendtgiøres: at der fra den danske og Norske Species Bank etc

7. Forodning hvorved Underdommerne Indskierpes den Pligt: at de i Politie og Inquisitions Sager, hvor Procuratorer ej tilstedes at møde, bør søge al den Oplysning, som kan tilveyebringes, om Enhver saadan Sags rette Samenhæng, baade med hensyn til at bevise de Paagieldendes Skyld eller Uret, og ligeledes deres u-skyldighed eller Ret dat: 8de Marti 1799.

8. Kongl: Rescript af 21de Deb: 1798 hvorved Resp: af 27de Marti 1795 er extraderet til Bergens Stift, ang: Lands loddens bestem/m/else i Sundhorlehns Fogderie

9. Stifts Placat af 22de April 1799 ang: den Kongl: Fiske Tiendes Forpagtning paa 6 aar fra Augusti maaned d: A: til ultimo Juli 1805 som ved Auction er beram/m/et i Bergen den 10 Juni 1799.

Da ingen havde videre at føre i Rette beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 4de Maij continuerede Sommer Tinget for Sartor Skibrede, og Retten betient med samme Laugrette som i Gaar. Hvorda blev publiceret:

1. Et Kongelig Skiøde til Agent Hans Krohn paa 12 M/ark Fisk i Gaarden Algerøen No: 53, for Kiøbe Summa 170 rd, dat: 24 Septbr: 1794.

2. Et Auctions Skiøde fra afg: Consul Jon Wallaces Stervboe til Agent Hans Krohn paa 12 M/ark Smør i Gaarden Polden dat: 24de Octobr: 1797.

3. Contract imellem Hans Dahle Ejer af Giestgiverstædet Bratholmen og Gaarden Snekkevigens Beboere, at ingen maae tillades at opbygge Huuse paa deres Udmark og Holmer. dat: 15de Octobr: 1798.

4. Bygselbrev fra Agent Hans Krohn til Helje Halvorsen paa 2 bpd 6 M/ark Fisk i Gaarden Dom/m/edal, forhen brugt af Otte Petersen, dat: 1te Febr: 1799, med Reversal.

5. Skiøde fra Niels Hansen Syltøens Enke til Willum Michelsen Telle paa 11 2/5 Mærker Fisk i Gaarden Søre Fielde No: 89, dat: 3 Maij 1799.

6. Bygselbrev fra Peder Johannessen Spilde til Niels Larsen paa 15 23/30 M/ark Fisk i Gaarden Spilde No: 28, dat: 2de Maij 1794, med Reversal.

7. Bygselbrev fra Tollef Jensen Nipen og Medejere til Wintzian Thoresen paa ½ Vog Fisk i Gaarden Nipen No: 27, forhen brugt af Rasmus Johannessen, dat: 3 Maij 1799, med Reversal.

1799: 204b

8: Afkald fra Iver Johannessen Kallestad for hans Arv 15 rd 1 mrk 8 s:, til Værgen Erich Nielsen Selstøen, dat: 3 Maij 1799.

9. Do: fra Inger Johannesdatter for 7 rd 3 mrk 12 s: til sam/m/e Værge af do: Dato.

10. Dito fra Hans Nielsen for 17 rd 4 mrk 2 s. til hans Fader Niels Hansen Landeraae, d: 3 Maij 1799.

11. Do: fra Synneve Nielsdatter for 8 rd 5 mrk 1 s:, til sam/m/e Værge, af do: Dato.

12. Do: fra Niels Michelsen Selstøen for 41 rd 80 s: til hans Værge Ingebret Nielsen Selstøen af s: Dato.

13. Do: fra Ingebret Nielsen Selstøen for hans Hustrue Ingebor Johannesdatters Arv 10 rd 3 mrk 9 s: til hendes Værge Peder Johannessen Spilde, dat: 3 Maij 1799.

14. Do: fra Hans Johannessen Sangolthellen for hans Stif Søn Anders Jacobsens Arv 5 rd 5 mrk 7 s: til Værgen Thomas Erichsen Store Sangolt, dat: 3 Maij 1799.

15. Dito fra Knud Pedersen Næsse for 7 rd 4 mrk 1 s: til hans Værge Ole Nielsen Næsse, do: Dato.

16. Dito fra Rasmus Nielsen Worland for hans Arv 6 rd 3 mrk 10 s: til Værgen Thomas Olsen Worland, af s: Dato.

17. Do: fra Niels Larsen Gavelen for 20 rd 1 mrk 3 s: til Værgen Ole Erichsen Dyrøen, af do: Dato.

18. Do: fra Siri Nielsdatter Selstøen for hendes Arvemidler 54 rd, efter Kongl: Bevilling, til hendes Formynder Diderich Olsen Hitzøen. Dateret 13 Octobr: 1798.

19. Skiøde fra Ole Rasmussen Foldenes paa 16 23/32 Mærker {Smør} Fisk i Gd: Agotnæs No: 62, som hans Afdøde Moder Anne Hansdatter havde solgt til Hans Pedersen Agotnæs; og paa 2 ½ M/ark Fisk i sam/m/e Gd: solgt af Hans Erichsen Foldenæs paa hans Myndtling Bolette Pedersdatters Vegne. dat: 3 Maij 1799.

20. Skiftebrev efter Afdøde Knud Monsen øvre Golten af 29 Maij 1798, hvorved Boets Jordegods saaledes er udlagt:

1: Til Stervboe Enken Ingebor Kolbeensdatter 15 M/ark Fisk i Gaarden Spilde No: 28 i Sartor Skibrede for 10 rd Og udi Gaarden Landerøen i Opdals Skibrede og Sundhordlehns Fogderie 1 bpd Smør og 1/5 Hud for 50 rd.

2. Til Sønnen Knud Knudsen udi Gaarden Nore Toft No: 13 8 4/5 M/ark Fisk for 15 rd 2 mrk.
3. Datteren Anne Knudsdatter 4 ½ M/ark Fisk i gd: Wixøen No: 7 for 6 rd 4 mrk.
4. Datteren Kari Knudsdatter 4 M/ark Fisk i gd: Hummelsund No: 6 for 6 rd 4 mrk.
5. Datteren Ida Knudsdr: 4 M/ark Fisk i Humelsund for 6 rd 4 mrk

21. Odels Lysning fra Carsten Ingebretsen Bielkerøen til 1 Pund Smørs Landskyld i Gaarden Bielkerøen, som nu beboes af Gudmund Nielsen, dat: 3 Maij 1799.

22. Fredlysning fra Foged Unmack for Gaarden Glæsnæses Opsiddere, hvorved deres Ejendom og Fiskerie fredlyses. dateret 1te Maij 1799.

1799: 205

23. Bygselbrev fra Agent Hans Krohn til Winzians Andersen paa 15 M/ark Smør i Gaarden Glesnæs, som Halvor Torbiørnsen forhen har brugt. dat: 16 Martii 1799.

Fogden Unmack indleverede til oplæsning Restance Listen for 1te Termins udestaaende Skatter der beløber 415 rd 4 mrk hvormed hverken Almuen eller Laugrettet hafde noget at erindre.

Da ingen efter paarob hafde mere ved Tinget at erindre eller føre i Rette, saa blev Retten brudt og Tinget hævet

Og saal: at være passeret bekrefter Brandt

[Som/m/er Sage og Skatte Ting 1799 for Schiolds Skibrede]

Aar 1799 Mandagen den 6te Maij, blev det almindelige Som/m/er Sage og Skatte Ting holden for Schiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendahl og Retten betient med følgende 4re eedsorne Laugrettes mænd Ole Povelsen Skeie og Albert Olsen øvre Midthun, samt 2de gamle Laugrettes mænd ved Nafn Ole Monsen Børge og Niels Larsen Borge. Ved Tinget var nerværende Fogden Unmach tilligemed den Tingsøgende Almue

for hvem blev publiceret de samme Kongl: Forordninger Rescripter og Cancellie Placater som for Sartor Skibrede fra No: 1 til 9 incl:

Da ingen nu havde noget at iretteføre, og i Eftermiddag er berammet at holdes Formynder Examination, blev Tinget udsadt til i Morgen.

Næste Dag den 7de Maij continuerede det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting for Schiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendal og Retten betient med sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda først følgende Documenter blev Tinglyste, nemlig:

1. Skiftebrev efter afdøde Pige Marthe Haagensdatter Sættre sluttet 29de Desbr: 1798, hvorved 3 2/3 M/ark Smør i Gaarden Hammersland No: 88 er taget til Indtægt for 7 rd 2 mrk, og udlagt til den Afdødes Broder Stephen Haagensen Sætre.

2. Obligation fra Johan Bock til den Bataviske Consul Henrich Jansen Fasmer for 627 rd 3 mrk, mod 1te Pante Ret i Debitors Vaan og Mølle Huuse ved Broen paa Gaarden Aarestads Grund, dat: 1 Febr: 1799.

3. Bygselbrev fra Ole Olsen Backe til Mons Andersen paa 21 Mærker Smør Landskyld i Gd: Bredvig No: 111, dat: 14 Decbr: 1798.

4. Dito fra Hr: Biskop Irgens til Anders Knudsen paa 1 bpd Smør, 1 Mæle 4 Kander Malt og 1/6 Huds Leje i Gd: yttre Hope, forhen brugt af Paul Larsen, dat: 19 Martii 1799 med Reversal.

5. Dito fra Provsten Fritzner til Lars Olsen paa 3 Spand Smør og ½ Hud i gd: Lille Tvedt, dat: 29 Januarii 1799 med Reversal.

6. Gavebrev fra Hans Molle til David Paasche paa 1/16 Part i Lille Sandvigs Møllerne, dat: 10 {M} Januarii 1798.

7. Fledførings Contract imellem Siri Sørensdatter og hendes Søster Søn Søren Larsen nedre Titlestad, hvorved hun tillige Lovbyder sine Midler til hendes Arvinger. dat: 8de Febr: 1799.

8. Vilkaarsbrev udstæd af Lars Hansen Ladfiord til Ole Madsen og Hustrue dat: 27de April 1799.

9. Aflyst Mons Johannessen Lohnes Obl: til Lector Arentz for 98 rd, dat: 28 April 1796, og indfriet efter paategnet Qvitering af 6te Maij 1799.

10. Skiøde fra Hans Johannessen Lieland til sin Søn Niels Hansen paa 1 bpd 12 M/ark Smør, 1 Mæle Malt og ½ Faar i Gd: Lieland No: 57 for 90 rd dat: 6te Maij 1799.

11. Aflyst Hans Johansen Lielands Obl: til Wollert Krohn for 100 rd dat: 3 April 1779, og indfriet efter paateg: Qvitering af 3 April 1799.

1799: 205b

12: Obligation fra Niels Hansen Lieland til Agent Wollert Krohn for 90 rd mod 1te Pante Ret i 1 ½ bpd Smør 1 Mæle Malt og ½ Faar i Gaarden Lieland. dat: 6 Maij 1799.

13. Aflyst Martinus Antonsen øvre Bratlands Obligation til hans Moder Anne Sørensdatter stor 100 rd, dat: 4 Maij 1797, og indfriet efter paategnet Qvitering af 6 Maij 1799.

14. Afkald fra Hans Hansen Molle for hans Hustrue Gunild Larsdatters Arv 3 rd 4 mrk 12 s: til hendes Værge Søren Larsen Titlestad, dat: 6 Maij 1799.

15. Obl: fra Ole Olsen Balchen øvre Harebakke til Mad:me Barbra Sal: Endre Nielsens for 45 rd med 2den Pante Ret i Gd: Harebache No: 132, dat: 1te Maij 1799.

16. Skiøde fra Ole Johannessen Flesland til Mons Erichsen, paa 9 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Gd: Flesland No: 55, dat: 6 Maij 1799.

17. Vilkaarsbrev udstæd af Mons Erichsen Flesland til hans Sviger Fader Ole Johannessen ibid: og Hustrue, dat: 6 Maij 1799.

18. Afkald fra Jon Jonsen Lille Tvedt til hans Værge Mons Larsen Lille Tvedt for hans Arv 59 rd 53 s:, dat: 6 Maij 1799.

19. Obligation \fra/ Niels Nielsen Sætterdal til Lector Arentz for 200 rd med 1te Pante Ret i 2 bpd Smør og ½ Hud i gd: Sætterdal No: 18, dat: 6te Maij 1799.

20. Skiøde fra Hans Olsen Skage med flere til Sønnen Johannes Hansen paa ½ Løb Smør og ¼ Hud i Gd: Skage No: 61, dat: 6 Maij 1799.

21. Afkald fra Rangele Ellevsdatter fra Espeland for hendes Arv 9 rd 4 mrk 7 s. til Ole Johannessen Flesland, dat: 6 Maij 1799.

22. Dito fra Mons Erichsen Flesland for hans Myndtl: Anne {Ivers}\Niels/dat: Arv 20 rd 3 mrk 13 s:, til hendes forrige Værge Ole Johannessen Flesland, dat: 6 Maij 1799.

23. Bygselbrev fra Salomon Salomonsen Grimstad til Lars Knudsen paa 2 bpd 8 9/22 M/ark Smør i Gd: Store Mithun No: 71, dat: 6 Maij 1799.

24. Vilkaarsbrev fra Lars Knudsen Mithun til Enken Anne Nielsdatter dat: 6 Maij 1799.

25. Afkald fra Inger Jacobsdatter for hendes Arv 8 rd 4 mrk 8 s: efter Faderen Jacob Salomonsen Fiøsangerhougen, til hendes Værge Johan Larsen Næsthuus, dat: 7de Maij 1799.

Fogden Unmack tilkiendegav ved Skrivelse til Lensmanden at have ladet indkalde Drengen Ole Olsen Sælen og Qvindemennesket {Anne Marina}\Malene Rasmus/ {Hans}datter Myhren for med hinanden begaaet Lejermaal, efter derom nu fremlagte Præste Attest af 27 Martii sidstl:, fra Sogne Præsten til Askøens Sogn Hr: Koht. Hvad Drængen er som et Barn, og uerfaren i slige Handlinger kan være forledet af en listig Qvinde, og saaledes være Tvivl om at være rette Barnefader, haver dog Faderen, som er Forpagter paa Sælen og af ringe Vilkaar, fremsendt 2 rd til hans Bøders Afsoning.
Qvindemennesket som nu mødte udbad Fogden sig nu paaraabt for at giøre Forklaring, hvorvidt hun efter Lavrettets Skiøn var formuende til at betale sine Bøder eller ikke.
Qvindemennesket Malene Rasmusdatter Myhren fremstod for Retten og forklarede Rigtigheden af

1799: 206

At Drengen Ole Olsen Sælen, og ingen anden, har besvangret hende og at hun var saa yderlig fattig, at hun ikke selv formaaede at erlægge nogen Bøder, men at hun havde med sig sin Søster der var villig at betale for hende 24 s:, naar Retten af de Tilstædeværende vil komme i Forvisning om Sandheden af denne hendes Forklaring.
Skibredets Lensmand forklarede, nøye at kiende dette Qvindemenneske, og veed med Vished at hendes Foregivende er Sandfærdig, saameget meere som hun er tienende hos en Bonde, hvor Hun ikke erholder nogen Løn saa længe hun har Barnet hos sig
Hvorfor de Anbudne 24 Skilling af Fogden Unmack blev modtaget.

Ole Michelsen øvre Skage mødte og beklagede sig over at 3 Dage for sidstavvigte Juul om Natten imellem 11 og 12 Slæt, opkom hos ham en ulykkelig Ildsvaade, der i Grunden ødelagde ham et Stuehuus og et Ildhuus, hvoraf intet engang af det indvendige Boeskab og Madvahre blev reddet, uagtet endeel af Naboerne kom tilstæde, var dog ingen muelighed at faae noget af det bemelte reddet, da Ilden formeget siden det var Natte Tiider havde taget Overhaand.
Forbemeldte Laugrette og i Særdeeleshed Ole Paulsen Scheje og Albret Olsen yttre Mithun, som den Brandlidtes Naboer bekræftede Sandfærdigheden af hans Forklaring i alle Deele, og da de efter Ulykken har overseet Skaden, skiønner de at samme fuldkom/m/en kan bestemmes til 1/3 Deel af Gaarden Huuse, foruden hans Indboe til Beløb af 24 Rdr Værdie.
Comparenten begiærede det passerede sig beskreven meddeelt som Retten lovede.

Nye Sag
Lensmanden Johannes Michelsen Borge mødte og angav at have til dette Ting lovlig indstevnet Handelskarl Niels Jonsen Øfstebøe for skyldige 2 rd og denne Sags Omkostninger derfor at lide Dom, hvorom han fremlagde en skreven Stevne Seddel; ligeledes fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen som viiser at mindelig Forliig ikke har været at opnaae.
Efter Paaraab mødte ikke Niels Jonsen Øfstebøe eller nogen paa hans Vegne.
Fogden Unmack fremstod frivillig paa Lensmandens Forlangende og tilkiendegav: at den paastevnte Fordring af 2 rd hidrører derfra: at han i Følge det ved Høste Tingene befalede Tings vidne om nogen Handels Karle gives i Skibredet, hvilke i saa fald i Følge Skatte Forordningen af 1746, skal erlægge 2 rd til den Kongl: Casse, blev Indstevnte derfor anmelt, og Skatten af Lensmanden for Aaret 1796 til Fogden betalt.
Sagen blev til Doms optaget.

Derefter blev publiceret under Num/m/er
26. Bygsel Seddel fra Hans Molle til Johan Bock og Hustrue paa Grunden (til/under?) hans Vaan og Møllehuus ved Broen, og Elven paa Gaarden Aarestads Grund, dat: 7de Maij 1799.

Restance Listen for første Termin d: A: blev anvist af Fogden

1799: 206b

derpaa at være betalt 86 rd 2 mrk, og til Restance 953 rd 4 mrk, der for Retten blev oplæst og af samme attesteret og forseglet.

Da ingen efter 3de Udraab havde meere at i Rette føre blev dette Ting sluttet og Retten hævet.

Saaledes passeret bekræfter Brandt

Som/m/er Ting for Lindaas Skibrede 1799.

Aar 1799 den 15de Maji blev det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting holden for Lindaas Skibrede paa Tingstædet Toftegaard, og Retten betient med efterskrevne 4 eedsorne Laugrettesmænd: Lars Olsen Oxnæs, Jacob Rasmussen Rise, Ole Michelsen øvre Schodven og Ole Andersen Qvamme. Ved Tinget var nærværende Hr: Fogden Unmack og Skibredets Lensmand Lars Larsen Fieldsende, tilligemed den Tingsøgende Almue.

Hvorda først allerunderdanigst blev læst de sam/m/e Kongl: Forordninger, Placater og Rescripter som ved Som/m/ertinget for Sartors Skibrede d: A: ere publicerede, og extraheret Folio 204.

Derefter blev Sagerne paarobt hvoraf mødte i en

Nye Sag.
Madame Morsin contra Andreas Heiberg
For Citantinden mødte Procurator Kars ved Fuldmægtig Huseboe som producerede hendes udtagne Rettens Stevning med paategnet lovlig forkyndelse samt den udi Stevningen ommelte Pante Obligation i Gienpart med Anviisning af originalen som Hand begiærede sig tilbageleveret med Rettens Paategning, ligesaa fremlagde Hand den passerede opsigelse af obligationen, saavelsom den foregaaende Forligelses Comissions Attest og endelig fremlagde Hand Indlæg af 13de d: Maaned hvortil hand sig Refererede og indlod Sagen Dom.
Indstevnte Andreas Danchertsen Heiberg mødte og lod tilføre at Sagen som med Documenterne saavelsom med hans egen tilstaaelse i henseende til Fordringen aldeles var rigtig og afbeviist hafde Hand ikke imod, men i henseende til den af Citantinden paastaaede gotgiørelse af Processens Omkostninger med videre fant Hand sig ikke pligtig at udbetale da Hand ved Forligelses Comissionen den 4 April sistl: hafde tilbudet et mindeligt og passeligt Forliig og saal: formente sig i Følge Forordn: af 20. Janv: 1794 ang: Forligelses Væsenets indretning paa Landet i Norge dens bydende sig aldeles befriet. For at afbevise at Han virkelig har tilbuden Forlig udbad Han sig udsettelse i denne Sag til en af Retten selv passende rimelig Tiid til hvilken Tiid Han forbant sig at fremlægge til forbemelte Beviis Attest fra den nu fraværende constituerede Foligelses Comissari i den/n/e Sag hr: Philip

Christian Nicol Efter saadan hans giorte Paastand indgav Hand Sagen og forventede Rettens Kiendelse

Huusebøe Replicerede: at naar Sagen har veret ventileret i Forligelses Commissionen saa er det ventelig at hr: Heiberg vel har giort propositionis til mindelig Forliig men da den fremlagde Attest viser at disse propositionis ej ere blevne antagne og at hr: Heiberg selv tilstaar Gielden saa kunde Han vel ej heller accomodere Citantinden at eftergive mer end Hun selv ville, noget eller intet, saa var disse ingen efter Ford: af 3de Juni 1796 antagelige grunde til udsettelse, den comparenten ellers til Retten indstillede

Heiberg fant intet med dette siste af Husebøe anførte at anmerke uden følgende: at den allernaadigste Fordr: af 3de Juni 1796 der befaler Rettens h..ligste Pleje ingenlunde efter hans Formening haver dette i hensigt at Parterne i hvem de saa maatte vere skulle paabyrdes med unødige og alt for trøkkende udgifter, Hand Referede sig altsaa til sit forrige og udbad sig Rettens Kiendelse.

Afsagt

For om mueligt at give Indstevnte anledning til Sagens mindelige afgiørelse, bevilgede Dom/m/eren Ham en udsettelse til første maaneds Ting for Lindaas Skibrede der afholdes i Sorenskriverens Huus i Bergen den 5te Augusti førstk: uden oftere i mangel deraf at kunde oprette flere udsettelser I øvrigt blev den fremlagde originale Obligation med Paategning tilbageleveret.

1799: 207

Da ingen indfandt sig med mere at irettefø̊re beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 16de Maji continuerede Som/m/er Sage og Skatte Tinget for Lindaas Skibrede paa Tingstædet Toftegaard i Overværelse af samme Laugrette som i Gaar. Hvorda følgende Documenter blev publiceret:

1. Skiftebrev efter afg: Johannes Johannessen Famestad, sluttet 21de Martii 1799, hvorved følgende Jordegods er udlagt: 1: Til Stervboe Enken Brithe Larsdatter 1 bpd Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Hagesetter No: 41 i Echanger Skibrede for 160 rd. Til den Afdødes Broder Søns Søn Johannes Johannessen den ældre, i Gaarden Famestad No: 79 i Lindaas Skibrede 1 64/98 M/ark Smør 18/49 Kd: Malt og 6/784 Faar. Til Broder Søns Sønnen Johannes Johannessen den yngre i sam/m/e Gd: 1 64/98 M/ark S:r 18/49 Kd: Malt 6/784 Faar. Til Broder Søns Datteren Anne Johannesdatter og Mand Ole Johansen Kringlebotten 81/98 M/ark Smør 9/49 Kd: Malt, 3/784 Faar. Broder Søns Datteren Anne Johannesdatter den yngre lige Anpart. Til Broder Søns Datteren Anne Johannesdatter den yngste, lige Anpart. Til Broder Datteren Kari Johannesdatter den yngre, i Gaarden Famestad 2 15/28 M/ark Smør 1 2/7 Kd: Malt og 3/112 Faar. Udi Gaarden Nøetvedt No: 82 i Echanger Skibrede er udlagt: Til Broder Sønnen Knud Johannessen Wabøe 9 M/ark Smør 1 ½ Kd: Malt. Til Broder Datteren Kari Johannesdatter gift med {gift med} Bryngel Johannessen Ladvigshougen 4 ½ M/ark Smør ¾ Kande Malt, og til Broder Datteren Brithe Johannesdatter 4 ½ M/ark Smør og ¾ Kd: Malt.

2. Skiøde fra Willum Christensen til Johannes Nielsen paa 6 M/ark Smør i Gd: Raadmandsøen No: 132 for 310 rd, dat: 1 Maij 1799.

3. Aflyst Willum Christensens Raadmandsøens Obl: til Halvor Knudsen Fæste for 110 rd mod første Pante Ret i Gaarden Raadmandsøen No: 132, dat: 13de Octobr: 1798 og indfriet efter paategnet Qvitering af 1te Maij 1799.

4. Obligation fra Johan/n/es Nielsen Raadmandsøen til Willum Christensen Raadmandsøen paa 198 rd med 1te Pante Ret i gaarden Raadmandsøen No: 132 af Skyld 6 M/ark Smør dat: 1te Maij 1799.

5. Obligation fra Niels Johanesen Udlyren til Halvor Knudsen Fæste som Formynder for Anne Niels Datter Berge stor 83 Rd mod 1te Prioritet i gaarden Udlyren af Skyld ½ Td: Malt og 16 s i Penge No: 2, dat: 1 Maij 1799.

6. Skiftebrev efter afg: Hans Erichsen Fieldanger sluttet 8. April 1799 hvorved følgende Jorde Gods er udlagt.

1. Stervboe Enken Anne Bastes Dr: 22 M/ark Smør 11/36 Huud for 75 rd
2. Sønnen Eric Hansen 4 2/5 M/ark Smør 11/180 Huud 15
3. Sønnen Mons 4 2/5 M/ark Smør 11/180 Huud for 15 rd
4. Søn/n/en Baste 4 2/5 M/ark Smør 11/180 Huud for 15 rd
5. Sønnen Ole 4 2/5 M/ark Smør 11/180 Huud for 15 rd
6. Datteren Marthe Hans Dr: 2 1/5 M/ark Smør 11/360 Huud for 7 Rdr 3 mrk
7. Datteren Pernille 2 1/5 M/ark Smør 11/360 Huud for 7 rd 3 mrk

7. Skifte Brev efter afdøde Kone Marthe Halsteens Dr: Hodne sluttet 22de April 1799, hvorved følgende Jordegods er udlagt.

1. til Stervboe Enkemanden Niels Jacobsen Hodne for 35 rd 11 ¾ M/ark Smør
2. Sønnen Jacob Nielsen for 17 rd 3 mrk 5 7/8 M/ark do:
3. Datteren Magnille Niels Datter for 8 - 4 - 8 s 2 15/16 M/ark do:
4. Datteren Kari Niels Datter for 8 - 4 - 8 2 15/16 M/ark do:

8. Skifte Brev efter afdøde Knud Johan/n/esen Kalland sluttet 12te April 1799 hvorved følgende Jorde Gods er udlagt

1. til Stervboe Enken Anne Anders Dr: 6 ¾ M/ark Smør 1 1/8 Kande Malt og 3/32 Faars Landskyld for 30 rd
2. Søn/n/en Knud Knudsen 1 13/14 M/ark S:r 9/28 K: M:t og 3/112 F:s L:sk 8 – 3 – 7
3. Søn/n/en Anders Knudsen 1 13/14 M/ark S:r 9/28 Kd: Malt 3/112 F:s Ld:skyld 8 – 3 – 7
4. Do: Carl Knudsen 1 13/14 M/ark S:r 9/28 Kand: Malt 3/112 F:s Ld:skyld 8 – 3 – 7
5. Datteren Anne Knuds Dr: 27/28 M/ark S:r 9/56 Kand: Malt 3/224 F:s Ld:skyld 4 – 1 – 11

9. Byxel Seddel fra Capellan Marcus Irgens til Niels *Soursen (Sjursen iflg. ætteboka) forhen Leylænding paa Torscheim, paa 22 ½ M/ark Smør og 5/16 deele Huud udi gaarden Hundven som Anders Pedersen forhen har brugt dateret 15de Nov: 1798 med Reversal

10. Byxel Seddel fra Stifts Provst Bruus til ungkarl Johan/n/es Johanesen paa 1 bpd Smør i gaarden Reichnes med Vilkaar til Faderen dateret 18de Octobr: 1798 med Revers

1799: 207b

11. Byxel Seddel fra Fendrik Gerhard Daae til ungkarl *Colbye (Colbein) Tronsen Sandnes paa ½ pd Smør og 4 Kander Malt i det ½ Brug af Jørgen Michelsen Qvames Jordebrug som den/n/e har overladt dateret 10de Marti 1799 med Reversal

12. Byxel Seddel fra Hr: Michael Sundt Tuchsen til ungkarl Amund Rasmusen paa 1 pd Smør i gaarden Duesund som hans Fader Rasmus Ham har overladt imod vilkaar af gaarden med Reversal dateret 19de Octob: 1798

13. Afkald fra Henrich Iversen Konglevold til Formynderen Mons Monsen Berge paa hans afdøde Søn Brynild Andersens Arv stor 7 rd 3 mrk 11 s dat: 15de Maij 1799

14. Odels Skiøde fra Jon Nielsen Berge til Peder Ellefsen og Michael Nielsen Berge paa 1 Løb Smør i gaarden Berge No: 82 for 21 rd dat: 27de Octob: 1798

15. Obligation fra Gunder Nielsen Kalland til Værgerne Jon Michelsen Ryland og Ole Rasmusen indre Lyren paa Marthe Ols Dr: Nore Lies Arv stor 120 rd mod 1 Pante Ret i 13 ½ M/ark Smør 2 ½ Kande Malt og 3/16 Faar i gaarden Kalland No: 37 dat: 11 Maij 1798

16. Odels Skiøde til Pernille Johan/n/es Datter \og Forlovede Jan Nielsen/ fra hendes Broder Lars Johanesen paa 20 M/ark Smør og 5/18 Huud i gaarden Fieldanger No: 58 for Sum/m/a 9 Rd dat: 3de Maij 1796

17. Skiøde fra Knud Olsen Famestad paa 4 ½ M/ark Smør og 9/12 Kander Malt for 20 rd (fra) Hans Monsen Myching paa sin Hustrues Vegne paa 2 ½ M/ark Smør og 9/24 Kand: Malt for 10 rd (fra) Ole Pedersen øvre Schougen paa sin Hustrue[s Vegne] paa 2 1/*4 (2 ½) M/ark Smør og 9/24 Kander Malt for 10 rd samt herforuden som myndige Arvinger 13 ½ M/ark Smør og 2 ¼ Kande Malt i gaarden Wiig for 30 rd til deres Broder og Svoger Ole Olsen Wiig, som naar Hand tillægger sin egen Anpart 4 ½ M/ark Smør og 9/12 Kande Malt, bliver Hand i alt ejende 1 bpd 3 M/ark Smør og 4 ½ Kande Malts Landskyld i gaarden Wiig, for tilsam/m/en den Sum/m/a 70 rd dat: 15de Maij 1799

18. Byxel Seddel fra Fendrik Gerhard Daae til Sergiant Michael Brugger paa ½ Løb Smør i gaarden Frøsetter som har været den afdøde Ole Michelsens Jordebrug dat: 11 Maij 1799

19. Skiøde fra Formynderne Lars Hansen Borilde Iver Endresen indre Kielen Johanes Jacobsen Kalland og Knud Knudsen Lilaas for Knud Johanesens Børn til Enken Anne Anders Datter, deres udlagde Parter i gaarden Kalland No: 37 som er for hver af de 3 Søn/n/er Knud Anders og Carl 1 13/14 M/ark Smør 9/28 Kand: Malt og 3/112 Faars Landskyld og for Datteren Anne 27/28 M/ark Smør 9/56 Kd: Malt og 3/224 Faar for den Sum/m/a 37 rd som naar dertil lægges 6 ¾ M/ark Smør 1 1/8 K: Malt og 3/32 Faar Landskyld bliver Hun og hendes Mand Anders Andersen i alt ejende 13 ½ M/ark Smør 2 ¼ Kd: Malt og 3/16 Faar dat: 15de Maj 1799

20. Deele Brev efter afdøde Ole Magnesen Famestad af 16de April 1799 hvorved 1 bpd 3 M/ark Smør ¼ Faar 1/8 Td: Malt i gaarden Fam/m/estad No: 79 i Lindaas Skibrede saal: er udlagt

1. Til Enken Marthe Jons Datter Famestad 13 ½ M/ark Smør 1/8 Faar 1/16 Tønde Malt for 70 rd
2. Søn/n/en Iver Olsen 4 ¼ M/ark Smør 1/16 Faar 1/32 Tønde Malt for 23 – 2 – 0
3. Søn/n/en Niels Olsen 4 ¼ M/ark Smør 1/16 Faar 1/32 Tønde Malt for 23 – 2 – 0
4. Datteren Elis Ols Datter 2 1/8 M/ark Smør 1/32 Faar 1/64 Tønde Malt for 11 – 4 – 0
5. Datteren Anne 2 1/8 M/ark Smør 1/32 Faar 1/64 Tønde Malt for 11 – 4 – 9

21. Skiøde fra Niels Olsen Famestad Anders Jacobsen Øveraas og Berge Iversen indre Eidesnæs til deres Broder og Svoger Iver Olsen Famestad paa de anparter i gaarden Famestad No: 79 som de efter Deele Brev af 16. April sistl: i Arv er tilfalden som tillige hvad Hand selv er udlagt giør 13 ½ M/ark Smør 1/16 Td: Malt og 1/8 Faars Landskyld, for 56 Rd dateret 30te April 1799

1799: 208

22. Byxel Seddel fra Marthe Jons Datter Famestad til Eldste Søn Iver Olsen paa 13 ½ M/ark Smør 1/8 Faar og 1/16 Td: Malt i gaarden Famestad No: 79 dat: 16de April 1799 med R:s

23. Vilkaars Brev fra Iver Olsen Famestad til sin moder Marte Jons Datter paa Livs Tiid at nyde 2 Td: Korn, at føde 1 Melke Koe og 4 Smaler Frit Huus Varme og Opvartning som skal hefte paa gaarden dat: 16de April 1799

24. Skiøde fra Andreas Danchertsen Heiberg til Procurator Niels Henrich Hiorth Stuvitz [paa] en anpart udi gaarden Mongstad af skyld 6 M/ark Smør 3 K: M: 1/6 F: under No: 33 for Summa 30 rd

25. Afkald fra Lars Olsen Oxnes til Værgen Leniert Fieldanger for sin datter Ana(?) Larsdatters Arv stor 16 Rd 3 mrk 3 s dateret 16 Maij 1799

26. Byxel Seddel fra Klokker Niels Monsen Myching til ungkarl Hans Olsen Svindahl paa 8 ½ Mark Smør og 12 ½ Kande Malt samt (fra) Anders Magnesen Byseim som Curator for sine Søn/n/er Ole og Magne dito Byxel Seddel til sam/m/e for hver af Sønnerne 4 ½ M/ark Smør og 25 Kander Malt Landskylds Leje med Skatte Skyld 15 M/ark Smør og 25 Kander Malt i gaarden Øvre Tvedto No: 77 dat: 3 Maij 1799

27. Skiøde fra Niels Hiort Stuvitz til Niels Andersen Indre Lyren \No: 1/ paa 17 5/11 Kande Malt og 8 8/11 s Penge for den Summa 198 Rd dateret 16 Maij 1799

28. Skiøde fra Niels Andersen Indre Lyren til Michel Olsen ibid: paa 17 5/11 Kander Malt og 8 8/11 s i Penge i gaarden Indre Lyren No: 1 dateret 16de Maij 1799

29. Obligation fra Michel Olsen indre Lyren til Halvor Knudsen Fæste paa 230 rd hvorfor er pandtsadt 17 5/11 Kander Malt og 8 8/11 s Penge i gaarden Indre Lyren No: 1 dat: 16de Maij 1799

30. Byxel Seddel fra Sogne Præsten Arnold Mejer til Stadthauptmand Christopher Kars paa grunden af Giestgiver Stedet Kiilstrømen med Schaalholmen Langøen og Budalen mod aarlig afgift 3 Rd 48 s dateret 3de Maij 1799 med Revers

31. Skiøde fra Proprietair Andreas Danchersen Heiberg til Stadthauptmand Kiøbmand Christopher Kahrs i Bergen paa Krem/m/er Leyet Fædie med de flere Gaarder Kirker og Giestgiverie.

1. Kræmmer Leyet Fædie med 34 Opsiddere under Matricul No: 110 til 131 incl: af Skatte skyld i alt 6 Løber 23 M/ark Smør og Landskyld 14 Voger 1 Pund 6 M/ark Fisk med paastaaende Huuse og Nøster Jægter Baader Salte Kar Fiske Garn …(?) Bog gield 1164 rd 51 s og smaae Øerne for den Summa 3200 Rd

2. Toftegaard under Matricul No: 21 af Skatte skyld 1 Løb 2 Pund Smør Landskyld 1 Løb Smør 1 Tønde Malt med Vaanhuuse Nøster Smeede Huus 7 Kakkelovne 7 Huusmands Huuse, tilligemed de derunder liggende Øer og Holmer for 1500 rd

3. Giestgiver stedet Kiilstrømmen, tilligemed gaarden *UdKilde (UdKielen) No: 26 af Skyld 16 ½ M/ark Smør og Landskyld 6 Kander Malt 18 M/ark Fisk for 800 rd

4. Østrem Annex Kirke og Fædie Capel med videre tilhørende for 800 rd

5. Strøe Gods udi 11 stk Matriculerede gaarde i alt beregnet for 10 Løb 1 Pund 16 1/8 M/ark Smør for den Summa 2500 rd,

der for disse samtlige Eyendom/m/e giør den Summa 8800 Rd dateret 29de April 1799

32. Obligation fra Stadthauptmand og Kiøbmand Christopher Kahrs til Frue Hof Agentinde Johanne Margarethe Sal: Krohns paa Sum/m/a 6999 Rd hvorfor er Pantsadt 1. Feidie Kremer Leye med Inventarium og Søe Redskaber Bønder gaarde samt Cappel af Skyld 14 Vaager 1 pd 6 M/ark Fisk og 2 Mæler Malt 2. Toftegaard under Mat: No: 21 af skyld 1 Løb Smør og 1 Tde: Malt 3. Gaarden Rossness No: 51 4. Gaarden Tybernes No: 52 5. Gaarden Loftaas No: 36. 6. Gaarden Synevog No: 27 7. Gaarden UdKielen No: 26 8. Gaarden Lechvold No: 8 9. Gaarden Førland No: 5 10. Gaarden Solem No: 6 11. Gaarden Lille Hopland No: 4. 12. Gaarden Hopland No: 11. 13. Gaarden Oxnæs No: 16 14. Gaarden Sæverøen No: 17. 15. Giestgiverstædet Kilstrøm/m/en. 16. Østrems Annex Kirke med Ornamenter og Tiender. dat: 1te Maij 1799.

1799: 208b

33. Aflyst Andreas Dankertsen Heibergs Obl: til Frue Hofagentinde Johanne Margrethe Sal: Krohns for 6000 rd, mod 1te Pante Ret i Fedie Kræm/m/erleje, Gaarden Toftegaard m: v: dat: 19de Febr: 1796 og indfriet efter paategnet Qvitering af 1te Maij 1799.

34. Aflyst Anders D: Heibergs Obl: til Lars Evie for 999 rd, mod 2den Pante Ret i fornævnte Ejendom/m/e, dat: 11 Junii 1796, og indfriet efter paategnet Qvitering af 29 April 1799.

35. Aflyst And: Heibergs Obl: til Hans Lem Jersin for 389 rd 2 mrk 14 s. mod 3die Prioritet i bem:te Ejendom/m/e, dat: 7de Junii 1797, og indfriet efter paategnet Qvitering af 1te Maij 1799.

36. Tinglyst en Paategning af Consul Fasmer af 8 Maij 1799, paa Anders Heibergs til ham den 6te Septbr: 1797 udstædde Obl: for 350 rd, hvorved han renuncerer paa Pantet i de derved Pantsatte faste Ejendom/m/e, og aleene forbeholder sig Pante Ret i Debitors Løsøre Effecter.

37. En Qvitering fra Ole Ottesen Hille til Anders Heiberg for 100 rd som den sidste var skyldig efter Obl: af 16de Decbr: 1796, mod 4de Pante Ret i Gaarden Lille Hopland, hvorefter Pante Obligationen af Pantebogen maae udslættes, dat: 15 Maij 1799.

38. Aflyst en Indførsels Forretning af 3 April 1797, hvorved hos Hr: And: Heiberg for Kongl: Skatter 140 rd 82 s: er giort Indførsel i Gaarden Toftegaard, indfriet efter Fogden Unmacks paategnede Qvittering af 29 April 1799.

39. Aflyst en Indførsels Forretning af 12 Martii 1798, hvorved hos Anders Heiberg er giort Indførsel for Kongl: Skatter 152 rd 90 s:, udi Gaarden Toftegaard med Besætning indfriet efter Foged Unmaks paategnede Qvitering af 29 April 1799.

40. Aflyst en Executions Forretning afholdt hos And: Heiberg den 4de April 1798 for til Foged Hegelund skyldige 173 rd 75 s:, hvorved er giort Indførsel i Debitors Løsøre og faste Ejendom/m/e, indfriet efter paategnet Qvitering af 29de April 1799.

Fogden Unmach indleverede til oplæsning Restance Listen for 1te Termin dette aar for *for Skibredet som viser at kun derpaa er betalt 22 rd altsaa en Restance af 878 rd Efter at sam/m/e var oplæst hafde hverken Almuen eller nogen anden derimod noget at erindre.

Da ingen efter udrob ej hafde videre ved Tinget at forrette blev Retten brudt og Som/m/er Tinget sluttet

Saal: at vere passeret bekrefter Brandt

[Som/m/er Sage og Skatte Ting 1799 for Herle (Herløe) Skibrede]

Aar 1799 Løverdagen den 18de Maij blev det almindelige Som/m/er Sage og Skatte Ting for Herle Skibrede foretaget paa Tingstædet Alverstrøm/m/en og Retten betient af Sorenskriveren med følgende Eed sorne Laugrettes mænd Rasmus Hansen Fromereyde Ole Hansen og Poul Poulsen ibidem samt Rasmus Jacobsen

1799: 209

Husebye Ved Tinget var nerværende Fogden Unmach Skibredets Lænsmand, tilligemed den Tingsøgende Almue

Hvorda! allerførst blev publiceret de sam/m/e Kongelige Forordninger Placater og Rescripter som ved Sommer Tinget for Sartors Skibrede d: A: der ere læste og extraherede Folio 204.

Derefter blev foretaget
Sagen Overhofrets Advocat Hiort contra Assessor Conrad Krøger fol: 201
Assessor Krøger lod møde og producerede en af Ham under 16de April sistl: udverket contra Stevning i lovlig forkyndt Stand
Derefter producerede Assessor Krøger sit Indlæg i denne Sag dateret 20de April med 16 stk: Bilager hvortil Hand Refererede sig og indlod Sagen Dom.
Paa Advocat Hiortes Vegne lod Procurator Friele møde ved skriftlig Prom: af 16de hujus, hvori Hand i anledning af det indkomne begierede Sagen udsadt til første maaneds Ting.
Afsagt:
Sagen udsettes til første maaneds Ting i Sorenskriverens Huus for Herle Skibrede den (ope rum) førtskommende

Niels Monsen Dalle af Herle Skibrede mødte og beviiste med Vidnerne Gaardemændene Niels Olsen søre Selle og Christen Petersen Nesse at hans Datter Kari Niels Datter 15 Aar gammel har det uhæld at være angreben af den saa kaldede Spedalske Syge som i høy grad viser sig i Ansigtet, hvilket de med Lovens Eed bekreftede.
Faderen Niels Dahle fremlagde til desto større bestyrkelse herom Præste Attest fra Sogne Præsten hr: Provsten Micheleth af 10de Maji sistl: den Hand begierede dette Tings Vidne vedheftet og sig beskreven meddeelt som blev bevilget

Da ingen hafde videre at føre i Rette beroer Tinget til i overmorgen
Brandt

Aar 1799 Mandagen den 20de Maij continuerede end videre Sommer Tinget, for Herle Skibrede i overværelse af sam/m/e Laugrette som i overgaards.

Hvorda! Fogden Unmach mødte: og tilkiendegav at have med lovlig Varsel ladet indkalde Kiøbsvenden paa Hennøe Ole Olsen til med Vidner at beviise hvor det der forrige Aar biergede Skibs Vrag var funden neml: Anders Nielsen Toft om det ved Tostensvig, ligeledes fundne Skibs Vrag, hvor sam/m/e var bierget for derefter at kunde erholde i følge Loven hvad deres andeel kunde blive efter at de beviste Omkostninger var bleven fradraget.
Kiøb Svenden Ole Olsen mødte og vedtog lovlig varsel.
Af de indkaldte Vidner mødte
Magne Christiansen Hennøe som aflagde Lovens Eed og forklarede: at Hand tilligemed Jacob Hansen Hennøe \og flere/ var af de første som en Søndags morgen \udi Nov: f: A:/ saa det omspurgte Skibs vrag at være forgaaet ude i aaben Søe fra alle Land tet ved en Holme Hesteholmen kaldet, hvor beskaffenheden i henseende til sam/m/e og det deraf biergede forholder sig saal: som de i den den 15 Nov: f: Aar i den afholdte Besigtelses Forretning har afgivet Forklaring den Hand i Alle henseender igientog.
Videre fremstod som
2det Vidne Jacob Hansen Hennøe der ligeledes aflagde Lovens Eed og forklarede i et og alt ligesom første Vidne
og hvorpaa de begge blev dimitteret.
Endelig fremstod \som
3de Vidne/ Poul Larsen Toft som aflagde Eed og forklarede: at have hørt en Mand ved Nafn Giert Henrich Schriver, skal først i Januari have fundet adskillige Skibs Materialier i Rogne-Sundet alleryderst ved Havet som formodentlig er henhørende til førstmelte og af de førte Vidner omforklarede Vrag og hvilke er bleven bierget og ved Auction udbragt i Penge (ope rum)
Saa fremstod og \som

4. Vidne/ Anders Nielsen Tofte der aflagde Lovens Eed og var ganske overeensstemmende med

1799: 209b

siste Vidne og derpaa blev demitteret.

Paa Giert Henrich Schrivers vegne som Syg mødte Lensmanden Willum Schiellanger og vedtog lovlig varsel

Fogden Unmach fremlagde dernæst til Actens vedheftelse den den 15 og 16 Nov: f: A: afholdne Forretning over de ved Hennøe fundne Vrag samt den under 21de Janv: d: A: afholdne Auctions Forretning der viser at sam/m/e er udbragt til 60 rd 3 mrk 13 s
saa og en dito under 21de Feb: nest efter hvorefter det ved Tostensvig
i Rogne Sundet fundne Vrag er udbragt til 21 5 14

Tilsam/m/en 82 rd 3 mrk 11 s

hvilken Sum/m/a endskiønt Vraget er funden paa forskiellige Steder og uvisheden om sam/m/e henhører til et og sam/m/e Skib dog maa tages under et i henseende til Biergeløn/n/en hvor hs: May:ts andeel da det er behandlet under et og nesten funde paa en og sam/m/e Tiid /: Paa de der anvente udgifter fremlagde Fogden en specificeret Regning af Beløb 73 rd 3 mrk med derved følgende 13 qvitterede Regninger som i Acten bliver at indtage og den ommelte udgift at fradrage det fulde Beløb af de ved Auctionen for de biergede Vahrer udbragte Summa hvorefter Fogden paastod at naar fra det overskydende Rettens Gebyhr og den endnu forventende Regning af Avertissementet til Ejernes Indkaldelse af aars og dags varsel stor (ope rum) fradrages, da maa blive delt imellem hans Mayestet og Biergerne hver med det ½ i følge Lovens 4 – 4 – 5 art: siste membrum og herom forventede Hand dom.

Da ingen hafde videre at anføre eller erindre, blev Sagen til Doms optagen.

Derefter blev følgende Documenter publicerede:

1. Obligation fra Commerce Raad Johan Lauson Koren til Hofagent Herman D: Janson for 2000 Rdr, mod første Pante Ret i den adelige Frigaard Asch af 3 Løber Smørs Skyld, dat: 18de Maij 1799.

2. Skiftebrev efter afg: Ole Jansen Nødenæs, sluttet den 26de Martii 1799, hvorved er udlagt: Til Stervboe Enken Siri Rasmusdatter 21 ¾ M/ark Fisk i Gaarden Nødenæs No: 51 i Herløe Skibrede for 80 rd Udi Gaarden Udhelle No: 54 i Radøe Skibrede er udlagt: Til Sønnen Jan Olsen Alveim 3 M/ark Smør og 1 2/3 Kd: Malt for 14 rd 4 mrk. Sønnen Knud Olsen 3 M/ark Smør 1 2/3 Kd: Malt for 14 rd 4 mrk. Sønne Sønnen Ole Halvorsen 1 ½ M/ark Smør og 5/6 Kd: Malt for 7 rd 2 mrk. og til Sønne Sønnen Halvor Halvorsen 1 ½ M/ark S:r 5/6 Kd: Malt for 7 rd 2 mrk.

3. Skiftebrev efter afg: Elie Bryngelsdatter Holme, sluttet 31 Jan: 1799, hvorved i Gaarden Holme No: 77 er udlagt: Til Ole Nielsen Hiertaas for 49 rd 7 28/45 M/ark Smør og 2 73/135 Kd: Malt. Til Einer Johannessen Døvig for 6 rd, 42/45 M/ark Smør og 14/45 Kd: Malt. Christen Olsen Fløysand for 5 rd, 7/9 M/ark S:r og 7/27 Kd: M: Ole Nielsen Holme for 7 rd, 1 4/45 M/ark S:r og 49/135 Kander Malt. Ingebret Bryngelsen Røset for 3 rd 21/45 M/ark S:r 7/45 Kd: Malt. og til Stervboe Enkemanden Johannes Einersen Holme 3 1/9 M/ark Smør og 1 1/27 Kd: Malt for 20 rd.

4. Skiftebrev efter afg: Peder Rasmussen Eicheland, sluttet 12te Febr: 1799, hvorved i Gaarden Eicheland No: 70 er udlagt: Til Rasmus Monsen Ryland for Krav 30 rd, 6 M/ark Smør 2 Kander Malt. til Christi Rasmusdatter Ryland for 10 rd, 2 M/ark Smør 2/3 Kd: Malt. Til Rangele Rasmusdatter Ryland for 5 rd, 1 M/ark Smør 1/3 Kd: Malt. Til Knud

Anders: Hanevig for 5 rd, 1 M/ark S:r 1/3 Kd: M:. Til Stervboe Enken Rangele Knudsdatter for 20 rd, 4 M/ark Smør og 1 1/3 Kd: Malt, og til Datteren

1799: 210

Ahlet Pedersdatter for 20 rd, 4 M/ark Smør og 1 1/3 Kd: Malt.

5. Skiøde fra Enken Rangele Knudsdatter og endeel Creditorer i Stervboet efter afg: Peder Rasmussen Eicheland paa deres ved Skiftet efter ham erholdte Udlæg i Gaarden Eicheland No: 70 af Skyld 18 M/ark Smør 6 Kd: Malt til Niels Bendixsen Ryeland for 98 rd, dat: 18 Maij 1799.

6. Obl: fra Niels Bendixsen til Tørris Arnesen Leervig for 60 rd og til Arne Tørrissen Leervig for 30 rd, tilsam/m/en 90 rd, mod 1te Pante Ret i Gaarden Eicheland No: 70, dat: 18 Maij 1799.

7. Skiøde fra Enken Anne Olsdatter øvre Tvedt til hendes Søn Ole Bastesen paa 1 bpd 1 ½ M/ark Smør i Gd: øvre Tvedt No: 78 i Herløe Skibrede for 80 rd dat: 18de Martii 1799.

8. Deelebrev efter afg: Kari Andersdatter Leervig af 11 Martii 1799, hvorved i Gaarden nedre Tvedt No: 79 er udlagt: til Enkemanden Michel Olsen Leervig 12 M/ark Smør og 6 Kd: Malt for 60 rd. Til Sønnen Anders Rasmussen nedre Tvedt 8 M/ark Smør og 4 Kd: Malt for 40 rd, og til Datteren Giertrud Rasmusdatter, gift med Ole Bastesen øvre Tvedt 4 M/ark S:r *S:r og 2 Kd: Malt for 20 rd.

9. Bygselbrev fra Commerce Raad Koren til Jacob Pedersen Toft paa 8 Skil: Skyld i Gd: Ryeland. dat: 1te Jan: 1799.

10. Dito fra Henrich Henrichsen Forman til Gullach Andersen paa en Huusmands Plads kaldet Nyebrechen under Gd: Fosse, dat: 12te Decbr: 1790.

11. Afkald fra Hans Andersen Miaatvedt til hans Værge Anders Monsen ibid: for hans Arvemidler 28 rd 2 mrk 9 s: dat: 18 Maij 1799.

12. Dito fra Guri Andersdatter for 7 rd 5 mrk 14 s: til hendes Værge Michel Olsen Leervig, dat: 18 Maij 1799.

13. Dito fra Cornelius Olsen Krogaas til Jacob Andersen Follesøe for 46 rd 38 s: dat: 8 Maij 1799.

14. Dito fra Gullach Olsen Goustad til hans Fader Ole Olsen Goustad for 26 rd 2 mrk 11 s:, dat: 18 Maij 1799.

15. Bygselbrev fra Søren Halvorsen nore Selle til Jon Rasmussen paa 17 M/ark Fisk i Gd: Nore Selle No: 52, dat: 13de Decbr: 1798.

16. Bygselbrev fra Alexander Wallace senior, til Anders Nielsen paa 12 Mærker Smør i gd: Toft, dat: 16 Maij 1799.

17. Afkald fra Mari Erichsdatter Bratshoug til Formynderen Iver Michelsen Husebøe for hendes Arv 10 rd 2 mrk 4 s:, dat: 20 Maij 1799.

18. Skiøde fra Ole Pedersen Myrtvedt til hans Svoger Brynild Andersen Gripsgaard [paa] 18 M/ark Smør og 18 Kd: Malt i gd: Gripsgaard No: 97, dat: 20 Maij 1799.

19. Dito fra afg: Brithe Einersdatters Goustads Børn og deres Værger til deres Fader Ole Olsen paa 1 bpd 3 M/ark Smør i gd: Goustad No: 101, som de ved Skiftet efter Moderen var udlagt. dat: 20 Maij 1799.

20. Afkald fra Ole Olsen Goustad den yngre for hans Arvemidler 64 rd 2 mrk 12 s: til hans Værge Lars Hansen nedre Tvedt, dat: 20 Maij 1799.

Fogden Unmach fremlagde derpaa til oplæsning for Almuen Restance Liste af de ordinaire Skatters 1te Quartal dette aar som viser at kun paa sam/m/e er betalt 12 rd altsaa til Rest 638 rd imod sam/m/e hafde ingen noget at erindre

Da ingen efter udrob hafde mere ved Tinget at forrette, blev samme for denne gang sluttet og Retten brudt.

Saaledes at vere passeret bekrefter Brandt

1799: 210b

[Som/m/er Sage og Skatte Ting 1799 for Radøe Skibrede]

Aar 1799 Tirsdagen den 21de Maij, blev det almindelige Som/m/er Ting for Radøe Skibrede foretaget paa Tingstædet Alverstrøm/m/en og Retten betient af Sorenskriveren med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Peder Magnesen Lille Tvet Arne Jacobsen nordre Solem Halvor Rasmusen Kartvedt og Lars Larsen Riisnes Ved Tinget var nerværende Fogden Unmach Skibredets Lænsmand og den Tingsøgende Almue

hvorda! allerførst blev publiceret de sam/m/e Kongelige Forordninger Placater m: v: som paa de allerede afholdte Sommer Tinge ere oplæste og er extraherede her i Protocollen Folio 204.

Lænsmanden tilkiendegav ej til dette Ting at have indstevnt nogle Sager.

Da ingen i Dag havde noget at i retteføre, og Formynder Examinationen er beram/m/et at afholdes i Eftermiddag, beroer Sage Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 22de Maij continuerede det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting for Radøe Skibrede, paa Tingstædet Alverstrøm/m/en og Retten betient ved det samme Laugrette som i Gaar. Hvorda følgende Documenter blev publiceret:

1. Hr: Kam/m/erherre og Stiftsbefalingsmand Friderich Hauchs Bestallingsbrev til Ole Magnesen Qvaleim, som Lensmand for Radøe Skibrede, af 18 Jan: 1799.
2. Afkald fra Peder Pedersen Tvedt for hans Hustrue Anne Michelsdatters Arv 23 rd 8 s:, dat: 21 Maij 1799, til Værgen Jon Mich: Hole.
3. Ditto fra Johannes Pedersen nedre Tvedt for hans Arv 25 rd 9 s: til hans Værge Johannes Johansen Olsvold, af 21 Maij 1799.
4. Skiøde fra Peder Absolonsen Kaalaas til Søn/n/en Absolon Pedersen paa 1 ½ bpd Smør 2 Mæler 6 Kander Malt i Gaarden Kaalaas No: 33. dat: 21 Maij 1799.
5. Afkald fra Mons Olsen Marøen for 20 rd 52 s: til hans Formynder Ole Knudsen Marøen, dat: 21 Maij 1799.
6. Dito fra Niels Rasmussen Marøen for hans {afdøde} Stif Søn {Ole I} Christen Olsens Arv 20 rd 52 s: til Værgen Mons Siursen Dale, dat: 21 Maij 1799.
7. Bygselbrev fra Com/m/erce Raad Koren til Østen Ulvatne paa 16 M/ark Smør og 11 Kander Malt i Gd: Ulvatne, dat: 28 Junii 1798.
8. Afkald fra Mons Monsen Nordanger for hans \afg:/ Svoger Mons Nielsens Arvemidler 28 rd 4 mrk 12 s: til Værgen Hans Olsen Nordanger. dat: 21 Maij 1799.
9. Afkald fra Michel Knudsen Sletten for hans Hustrue Ingebor Olsdatters Arv 73 rd 10 s: til hendes Værge Mons Christensen Øfstebøe af 21 Maij 1799.
10. Dito fra Willum Ellingsen Helle for hans Hustrue Marthe Lassesdatters Arv 23 rd 21 s: til hendes Værge Lars Lassesen Instebøe, af 21 Maij 1799.
11. Afkald fra Ole og Christian Rasmussønner Giere for deres Arv, som er for hver 5 mrk 13 s: til Værgen Christian Iversen Soltvedt, dat: 21 Maij 1799.

12. Afkald fra Christian Iversen Soltvedt for hans Hustrue Kari Nielsdatters Arv 5 rd 2 s:, dat: 21 Maij 1799.
13. Obligation fra Peder Lassesen Pletten til Niels Magnesen Soleim

1799: 211

for hans Myndtling Niels Olsen Soleims Arvemidler 30 rd, og til bemelte Værge selv for 10 rd, tilsam/m/en 40 rd, mod 1te Pante Ret i 18 Mærker Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Pletten No: 77. dat: 21 Maij 1799.

Fogden Unmach mødte og indleverede Restance Listen for dette Skibredes 1te Quartal som viser at der kun dette Ting er betalt 38 rd 3 mrk altsaa til Restance 661 rd 3 mrk hvilken Liste blev tydelig oplæst og af Almuen uimodsagt

Da ingen efter udrob hafde videre ved Tinget at forrette blev Retten brudt og Tinget sluttet.
Saal: Passeret bekrefter Brandt

[Som/m/er Ting 1799 for Alenfits Skibrede]

Aar 1799 Torsdagen den 23de Maij blev det almindelige Som/m/er Ting for Alenfits Skibrede foretaget paa Tingstædet Alverstrømmen og Retten betient af Sorenskriveren med følgende 4re eedsorne Laugrettes mænd Peder Johannesen Østegaarden Halvor Rasmusen øvre Siuset Hans Knudsen øvre Tvedt og Jacob Jacobsen Erstad. Ved Tinget var nerværende Fogden Unmach Skibredets Lænsmand Niels Monsen Store Oxe og den Tingsøgende Almue

hvorda! blev allerførst oplæst de sam/m/e Kongelige Placater Forordninger og videre som ved de forrige Skibreder \ere bekiendtgiorte/ og hvilke ere extraherede fol: 204.

Lænsmanden tilkiendegav ikke til dette Ting at have indstevnt nogle Sager.

Beediget Taxations Forretning

Knud Amundsen Todtland og Anders Olsen Nesse mødte for Retten og beedigede den af dem under 25de Octob: 1797 afholdte Taxations Forretning over ½ Løb Smør og 2 Mæler maldt Landskylds Leje i Gaarden Todtland No: 54 der er Ejeren Lars Larsen Todtland tilhørende saal: at den af dem tilligemed Amund Andersen Todtland ansadte Taxt 150 rd er skeet af dem uden hensyn eller Fiendskab af Jordepartens Eier.

Derefter blev følgende Documenter publiceret:

1: Skiøde fra Johan Christopher Haar Daae, residerende Capellan til Indvigs Præstegield, til Lensmand Lars Larsen Fieldsende og Ole Olsen Severaas {Af} paa 1 bpd 19 M/ark Smør i Gaarden Skotsund, dat: 18de Martii 1799.
2. Afkald fra Svend Johannessen Bøgevold for hans Hustrue Siri Størksdatter Qvam/m/es Arvemidler 53 rd 95 s: til hendes Formynder Magne Jacobsen Qvame, dat: 6te Febr: 1799.
3. Afkald fra Stephen Larsen Burkeland til hans Værge Ole Olsen Hosdal for 14 rd 5 mrk 1 s:, dat: 20 Maij 1799.
4. Vilkaarsbrev fra Knud Ellevsen Midtgaard til Enken Anne Rasmusdatter paa Aarlige Vilkaar af gaarden Midtgaard, dat: 26 Maij 1798.

5. bygselbrev fra Biskop Irgens til Anders Pedersen Hundven paa ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i gd: Torskheim, som Niels Siursen forhen har brugt, dat: 15 Novbr: 1798.

6. Skiøde fra Siur Larsen Seim til Johannes Haldorsen Wichne paa 1 bpd 21 M/ark Smør og 5/8 Hud i gd: Seim No: 51, dat: 27de April 1799.

7. Afkald fra Askild Omundsen Lechnæs for hans Hustrue Synneve Siursdatters Arv 88 rd 5 mrk 15 s. til hendes Værge Askild Rasmussen Hosdal, dat: 23 Maij 1799.

8. bygselbrev fra Johannes Olsen til Sønnen Johannes Johannesesen paa 2 bpd 12 M/ark Smør i gd: Berrefiord No: 21, dat: 23 Maij 1799.

9. Vilkaarbrev fra Johannes Johannessen Berrefiord til hans Forældre Johannes Olsen og Brithe Jacobsdatter, dat: 23 Maij 1799.

1799: 211b

10. Skiøde fra Enken Ingebor Magnesdatter med flere til Søn/n/en Ole Olsen paa deres ved Skiftet efter afg: Ole Jonsen udlagde anparter i Gaarden nore Aase No: 80 af Skyld ½ Løb Smør ½ Td: Malt dat: 23 Maij 1799.

11. Vilkaarsbrev fra Ole Olsen Nore Aase til hans Moder Ingebor Magnesdatter, dat: 23 Maij 1799.

12. Obl: fra Ole Olsen nore Aase til Berge Jonsen øvre Tvedt for 85 rd, mod 1te Pante Ret i Gd: Nore Aase. \No: 80/ dat: 23 Maij 1799.

13. Afkald fra Erich Larsen Melkeraaen for hans Arv 144 rd 90 s: til hans Værge Askild Rasmussen Hosdal, af 23 Maij 1799.

14. Dito fra Gundvor Hansdatter Nore Elsaas for 51 rd 33 s: til hendes Broder Ole Hansen Nore Elsaas. dat: 23 Maij 1799.

15. Afkald fra Ole Olsen Lille Oxe for hans afdøde Børn Peder Olsen og Magdelie Olsdatters Arv, tilsam/m/en 91 rd 1 mrk 7 s:, dat: 23 Maij 1799.

Gaarde mændene Rasmus Rasmusen Ole Rasmusen Johannes Tørrisen og Ole Olsen Lechnes af Hammers Sogn Allenfits Skibrede mødte for Retten og beklageligen angav at en uformodentlig Ilds vaade var hos dem opkom/m/en \4de Pintze Dag/, der først lod sig tilsyne udi Deponenten Johannes Torrisens Huus paa Loftet og formodent: kom/m/en af Skorstenen hos Ham, og som der sam/m/e Dag var en storm af norden vind, og alle Deponenterne tilligemed alle af Mand Kiønnet var paa veye arbeyde og kun 5 Fruentim/m/er foruden Børn hiem/m/e blev alle deres Gaarde, udhuuse og Løer aldeeles i grunden forbrendt, saa de ved deres hiemkomst ikke forefandt de mindste end \og/ af deres Indboe reddet

Til dette at bevise fremstillede de Naboerne Peder Johannesen Øvstegaard og Halvor Rasmusen Siursæter som paa lovlig maade aflagde Eed og forklarede: at de ligeledes den 4de Pintze Dag hafde veret paa veye arbeyde og kom hiem om aftenen saa de med mange flere som angivet er \at/ Deponenternes alle Vaaninger som tilsammen bestod af 26 Huuser Løer Floer Boer indbegreben var ganske i Bunden forbrendt og at ingen af alle disse Familier eyede mer end hvad de gik og stod udi, men maatte Huuses hos naboerne hvor de endnu og fremdeles maa vere forblivende, følgelig at have lidt en total Ødeleggelse paa alt.

Deponenterne begierede derefter dette passerede som Tingsvidne beskreven, der blev bevilget.

Fogden Unmach indleverede Restance Listen for 1te Quartal indeværende Aar for dette Skibrede som viser at af Skatten 710 rd er betalt 179 rd altsaa til Rest 631 rd hvilken Restantse blev oplæst og af almuen uimodsagt.

Da ingen efter paarob hafde mere ved Tinget at forrette blev Retten brudt og Sommer Tinget for dette Aar sluttet

og saal: at vere passeret bekrefter Brandt

[Sommer Ting 1799 for Echanger Skibrede]

Aar 1799 Løverdagen den 25de Maij blev det almindelige Sommer Ting holden for Echanger Skibrede paa Tingstædet Bernestangen i overværelse af følgende eedsorne Laugrettes mænd Lars Nielsen Romerreim Anders Knudsen Otterstad Ole Arnesen yttre Eide og Christen Knudsen Molvig Ved Tinget var nerværende Fogden Unmach Skibredets Lænsmand og den Tingsøgende Almue

hvorda! allerførst blev oplæst de sam/m/e Kongl: Forordninger og Placater der er publiceret paa de forrige Skibreder og extraheret i Protocollen fol: 204.

Skibredets Lænsmand tilkiendegav ej til dette Ting at have indkaldet eller tilvarslet nogle Sager

Beedigede Taxations Forretninger

Ole Knudsen øvre Fyllingen og Rasmus Rasmusen øvre Helle mødte for Retten og paa lovlig maade beedigede den under 28de Octob: 1797 afholdte Taxations Forretning af gaarden lille Veland(?) No: 76 at den Skyld i sam/m/e gaard 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt er i Kiøb og Salg fuldkommen

1799: 212

af verdie 100 rd og at sam/m/e Taxt er ansadt uden hensyn eller Fiendskab af Gaardens ejer.

Iver Larsen nore Ascheland og Anders Amundsen Jelvig mødte og beedigede deres den 19de Maij 1798 paa gaarden yttre Hindenes No: 27 af skyld 1 pd 3 mrk Smør og 12 Kander malt der tilhører Rasmus Olsen yttre Hindenes, afholdte Besigtelses og Taxations Forretning, hvorved bemeldte gaard er vurderet for 100 rd

Ole Arnesen og Lars Arnesen yttre Eide mødte og beedigede deres under Dags dato afholdte Taxation paa gaarden Biørsvig, hvilken gaarde \Part/ af Skyld 18 M/ark Smør de Taxerede for 90 rd der er Niels Iversen tilhørende

Da ingen i Dag hafde mere ved Tinget at forrette blev sam/m/e udsadt til i overmorgen

Brandt

Mandagen den 27de Maij continuerede Som/m/er Tinget for Echanger Skibrede og Retten betient med samme Laugrette som i Forgaars. Hvorda følgende Documenter blev publiceret.

1. Skiftebrev efter afg: Johannes Erichsen Hatlehougen sluttet den 31 Jan: 1799, hvorved er udlagt: Til Askild Sætre 9 M/ark Smør og ¼ Faar i Gd: øvre Aas for 40 rd. Til Sønnen Erich Johannessen 5 1/7 M/ark Smør i Gd: Padøen for 21 rd 2 mrk 9 s: Udi Boets Vaanhuuse paa Pladsen Hatlehougen vurderet for 85 rd, er følgende udlagt, neml: Mad:me Elcher i Bergen for 20 rd 2 mrk. Stervboe Enken Marthe Askildsdatter 32 rd 4 mrk 11 s:, Sønnen Erich Johannessen 5 rd 1 mrk 6 s: og Søn/n/en Johannes Johannessen 26 rd 3 mrk 15 s:

2. Afkald fra Anders Amundsen Giellesvig for hans afdøde Søn Ole Andersens Arv 14 rd 5 mrk 4 s. til Værgen Hans Erichsen Tvedt, dat: 25 Maij 1799.

3. Aflyst Jon Brynildsen Langedals Obl: til Ole Knudsen øvre Helleland for 50 rd, mod Pant i gd: Langedal No: 84 i Hosangers Skibrede, dat: 19 Maij 1789, og indfriet efter paategnet Qvitering af 30 Martii 1799.

4. Afkald fra Femja Knudsdatter til hendes Værge Jon Jonsen nedre Aas for hendes Arvemidler 54 rd 82 s:, dat: 25 Maij 1799.

5. Afkald fra Marthe Johannesdatter Eegefit til Værgen Iver Askildsen Wiche for hendes Arv 10 rd 3 mrk 14 s., dat: 25 Maij 1799.

6. Afkald fra Ole Erichsen Padøen for hans Arv 22 rd 2 mrk 8 s: til hans Værge Mons Jonsen Mulen, dat: 25 Maij 1799.

7. Dito fra Ole Iversen indre Eidsnæs for hans Arvemidler 18 rd 1 mrk 2 s. til hans Værge Anders Jacobsen yttre Eidnæs, dat: 25 Maij 1799.

8. Dito fra Ole Larsen Todtland til hans Værge Anders Jacobsen yttre Eidsnæs for hans Arv 21 rd 1 mrk 10 s., dat: 25 Maij 1799.

9. Bygselbrev fra Ole Botolphsen Høyland til Hans Nielsen paa 18 M/ark Smør og 15 Kander Malt i Gd: Jordal No: 28, forhen brugt af Nils Hansen. med Reversal. dat: 25 Maij 1799.

10. Vilkaarbrev fra Hans Nielsen Jordal til hans Fader Niels Hansen dat: 25 Maij 1799.

11. Obligation fra Niels Iversen Askeland til Myndtlingen Johannes Iversen Askeland for 60 rd mod 1te Pante Ret i Gd: Biørsvig No: 63, dat: 25 Maij 1799.

12. Bygselbrev fra Sogne Præsten Hr: Blikfeldt til Niels Olsen Strøm/m/e paa 15 M/ark Smør og 2 ½ Vog Næver i gaarden Farrestvedt. dat: 25 Maij 1799.

1799: 212b

13. Obligation fra Mons Monsen Wæland til Johannes Johannessen Eide for 50 rd mod 1te Pante Ret i Gaarden Wæland No: 18 af Skyld 10 ½ M/ark Smør og 4 Kd: Malt. dat: 6te Febr: 1799.

14. Skiøde fra Anders Jacobsen yttre Eidsnæs til hans Søn Askild Andersen paa 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt i gd: yttre Eidnæs No: 49, dateret 27 Maij 1799.

15. Vilkaarsbrev fra Askild Andersen Eidsnæs til hans Fader Anders Jacobsen, dat: 27 Maij 1799.

16. Obligation fra Knud Hansen Houge til Johannes Baardsen Famestad for 90 rd mod Pant i 18 M/ark Smør og 18 Kander Malt i gd: Houge No: 33. dat: 25 Maij 1799.

17. Skiøde fra Anders Amundsen Giellesvig paa 13 ½ M/ark Smør og 6 Kd: Malt i Gd: Biørnevold No: 29, hans Myndtling Anne Tronsdatter tilhørende, til Haldor Monsen Biørnevold, dat: 27 Maij 1799.

18. Obligation fra Haldor Monsen Biørnevold til Erich Olsen nedre Tvedt for 40 Rdr:, mod 1te Pante Ret i 1 bpd 3 M/ark Smør og 1 Mæle Malt i Gd: Biørnevold, dat: 27 Maij 1799.

19. Afkald fra Ragnild og Anne Askildsdøttre til deres Fader Askild Andersen Haugøenæsset for deres Arvemidler som er for hver 11 rd 11 s: dat: 27 Maij 1799.

Fogden Unmack fremlagde Restance Listen for dette Aars 1te Termin som viser at af Skatten for dette Skibrede som er 520 rd, er betalt 25 rd og altsaa til Restance 495 rd, hvilken Restance Liste blev oplæst og af Almuen uimodsagt.

Da ingen efter udrob hafde mere ved Tinget at føre i Retten blev sam/m/e for denne gang ophævet

og saal: at være passeret bekrefter Brandt

[Som/m/er Ting 1799 for Hosanger Skibrede]

Aar 1799 Tirsdagen den 28de Maij blev det almindelige Som/m/er Ting holden for Hosanger Skibrede paa Tingstædet Bernestangen og Retten betient af Sorenskriveren med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Lars Olsen Børtvedt Ole Olsen og Ole Johannesen Børtvedt, samt Johannes Arnesen Eicheland som hafde tilforn aflagt Laugrettes Eeden. Ved Tinget var nerværende Fogden Unmach og Skibredets Lænsmand foruden den Tingsøgende Almue,

hvorda! allerførst blev publiceret de selv sam/m/e Kongl: Forord: Placater og videre som er bekientgiort ved de forrige Skibreder dette Som/m/er Ting

Lensmanden tilkiendegav ej til dette Ting at have indstevnet nogle Sager

Da ingen i Dag hafde noget at irette føre og Formynder Examinationen er berammet saa udsettes Tinget til i morgen.

Næste Dag den 29de Maji continuerede Sommer Tinget for Hosanger Skibrede og Retten betient med sam/m/e Laugrette som i Gaar. Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1. Obligation fra Lars Knudsen til Jon Olsen Mossevold for 26 rd mod 1te Pante Ret i 19 4/5 M/ark Smør og 11/40 Faar i Gaarden Jelvig No: 81. dat: 23de Aug: 1798.
2. Skiøde fra Ole Monsen Røskeland med flere Arvinger efter afg: Lars Askildsen Fugledal paa deres ved Skiftet efter ham udlagde Anparter i Gaarden Fugledal No: 75, tilsam/m/en 9 M/ark Smør ¼ Faars Landskyld, til Lensmand Niels Olsen Echnæs for 150 rd, dat: 5te April 1799.
3. Bygselbrev fra Lensmand Niels Olsen Echnæs og Enken Anne Iversdatter Fugledal paa 18 M/ark Smør og ½ Faars Landskyld i Gaarden Fugledal til Mons Monsen indre Eide, dat: 6te April 1799.

1799: 213

4. Afkald fra Mari Simonsdatter Næsse for hendes Arvemidler 8 rd 10 s. til hendes Værge Ole Nielsen Ladvig, dat: 27 Maij 1799.
5. Afkald fra Anne Monsdatter for 1 rd 2 mrk 6 s: til hendes Fader Magne Johannessen Lohne, af 28 Maij 1799.
6. Bygselbrev fra Lars Pedersen Søre Myching til hans Søn Ole Larsen paa 16 M/ark Smør 5 1/3 Kande Malt i Gd: Søre Myching No: 48, dat: 28 Maij 1799.
7. Skiftebrev efter afg: Magdelie Andersdatter Fotland, sluttet 28 Febr: 1799, hvorved følgende Jordegods er udlagt: 1: I gd: Fotland No: 38, Til Stervboe Enkemanden Jon Erichsen 20 M/ark Smør og 13 1/3 Kd: Malt, og Til Sønnen Anders Jonsen 4 M/ark S:r 2 2/3 Kd: Malt. 2: I Gaarden Litland No: 66 var Boet ejende 8 M/ark S:r 1/18 Td: Malt og 1/9 Faar, som er udlagt til Sønnerne Erich og Arne Jonssønner hver den halvedeel. 3: I gaarden Nore Røsland No: 68 er udlagt: til Stervboe Enkemanden Jon Erichsen Fotland 1 ½ M/ark Smør ½ Kd: Malt, og til hver af Sønnerne Anders, Erik og Arne 1 ½ M/ark Smør ½ Kd: Malt. 4. I gaarden {Nore} \Søre/ Mieldstad No: 85, er udlagt til hver af Døttrene Synneve, Mari og Magdelie Jonsdøttre 2 M/ark Smør og 1 1/3 Kd: Malt.

8. Skiftebrev efter afg: Johannes Siursen Mieldstad sluttet den 7de Dec: 1798, hvorved i Gaarden Søre Mieldstad No: 85 er udlagt: Til Stervboe Enken Brithe Bergersdatter 9 M/ark Smør og 6 Kd: Malt. Til den Afdødes Søster Søns Datter Magdelie Andersdatter og Mand Jon Erichsen Fotland 6 M/ark Smør og 4 Kd: Malt, og til Søster Datteren Ingebor Bergesdatter gift med Niels Rasmussen Litland 3 M/ark S:r 2 Kd: Malt.

9. Skiøde fra Enken Brithe Bergesdatter Mieldstad med flere til Ole Erichsen paa 18 M/ark Smør 1 Mæle Malt i Gd: Søre Mieldstad for 96 rd dat: 28 Maij 1799.

10. Skiøde fra Jon Johannessen Hesjedal til hans Søn Ole Jonsen paa 18 Mærker Smør i gd: Hesjedal No: 14 for 60 rd, dat: 28 Maij 1799.

11. Vilkaarsbrev fra Ole Jonsen Hesjedal til hans Fader John Johannessen, dat: 28de Maij 1799.

12. Bygselbrev fra Ole Pedersen Langeland til Gudmund Johannessen Fotland paa ½ Løb Smør i Gaarden Langeland No: 55, dat: 8 Martii 1799.

13. Afkald fra Anne Askildsdatter for hendes Arvemidler 14 rd 31 s: til Værgen Anders Magnesen Fieldskaal, dat: 28 Maij 1799.

14. Afkald fra Johanne Knudsdatter til hendes Værge Ole Marcussen øvre Kleppe for hendes Arvemidler 7 rd 1 mrk 15 s:, dat: 28 Maij 1799.

Fogden Unmack indleverede Restance Listen for dette Aars 1te Termin som viser: at af Skatterne er betalt 49 rd, og Restancen er 521 rd, hvilken for Retten blev oplæst og af Almuen uimodsagt.

Da ingen efter 3de udraab hafde mere ved Tinget at forrette blev Retten brudt og Tinget sluttet

og saal: at være passeret bekrefter Brandt

[Maaneds Ting 1799 for Watzverns Tinglaug]

Aar 1799 Onsdagen den 29de Maij blev Maaneds Ting for Watzvers Tinglaug efter berammelse foretaget og holden paa Tingstædet Bernestangen i overværelse af Laugrettes mændene Lars Olsen Ole Olsen og Ole Johannesen Børtvedt samt Johanes Arnesen Eicheland, men som Lænsmanden for Hosanger Skibrede der nerværende tilkiendegav ej at have indstevnet nogle Sager til dette Maaneds Ting og efter paarob ingen mødte hverken med Documenter eller Sager blev dette Ting sluttet.

og saal: at være passeret tilstaar Brandt

1799: 213b

[Som/m/er Sage og Skatte Ting 1799 for Mielde Skibrede]

Aar 1799 Fredagen den 31te Maij blev det almindelige Som/m/er Sage og Skatte Ting foretaget for Mielde Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient af Sorenskriveren med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Ole Siursen Skaar Ole Ellingsen Hagenes Niels Nielsen Blom og Jens Johanesen Rivenes Ved Retten var nerværende Fogden Unmach og den constituerede Lænsmand Jon Larsen Rognved.

hvorda! allerførst blev oplæst de samme Kongl: Forordninger og Placater som ved de afholdte Tinge og som fol: 204 er Extraheret

Derefter blev af Sager foretaget

Knud Pedersen Skaar contra Lars Larsen Skaar Fol: 179

Begge Parterne mødte og iretteædskede Sagen samt tilkiendegav at som de begge siden den siste Tægte Dag har lagt Syge og veret paa Bergens Syge huus, hvorfra de nyelig er udkomne, er dette aarsagen til denne doms Sag ej før nu har veret iretteædsket.

Lars Larsen Skaar mødte og tilkiendegav ved de eedsorne Stevne Vidner Mons Siursen Præstun og Eric Monsen Wedaae lovlig at have contra indkaldet Knud Pedersen Skaar til contra Vidners førelse i denne Sag og hvilken Stevne eller forkyndelses Seddel Hand her frem lagde

Knud Pedersen Skaar var nerværende og tilstod nu Contra Citanten Lars Larsen at være skyldig til Knud Pedersen de fordrede og paastevnte 3 rd 2 mrk angaaende de omhandlede Alme Træer saa forklarede nu contra Citanten at for et Aar siden har Knud Pedersen hugget i hans neml: Lars Larsens Teig endeel grener af et Alme Træe som Lars Larsen lod føre hiem til sig i sit Huus og bestod af en fuldkom/m/en Byre som siden {blev} efter det *det var tørt blev af Lars Larsen opbrendt da Hand ansaa det for sin Eyendom. derimod tilstaar Hand neml: Lars Larsen at have for 4 Aar siden hugget noget mere end en Børre Alme grener og baaret hiem til sig og brugt, de Hand ikke har vist rettere end at det Sted hvor Hand hug dette var Ham tilhørende siden der ved Lensmanden og Mænd var byttet Skog imellem dem *sal: (saal:) at det Sted hvor disse Alme grener, for 4 aar siden blev hugget, faldt paa hans neml: Lars Larsens Deel. Knud Pedersen benægtede at de Alme grener som for 4re aar siden har været hugget [af]? Lars Larsen har veret paa hans men derimod paa Knud Pedersens grund.

Af de indkaldte Vidner fremstod

Steffen Ericsen Greve som under sin aflagde Eed Refererede sig til sin forrige Forklaring angaaende de omtvistede Alme Træer og erindrer Hand sig at have været nerværende for 6 aar siden, da {Stedet} Grunden hvor paa Alme grenerne for 4 aar siden blev hugget af Lars Larsen faldt paa Knud Pedersens Deel tilligemed sam/m/e Alme Træe Ang: de Alme grene som derimod for et aar siden er hugget forholder sig saal: som af Lars Larsen selv er tilstaaet. Paa tilspørgende forkl: Vidnet at Hand ikke er bekiendt at der imellem Parterne senere er giort nogen ombytning, men at det har sit forblivende ved den af Lensmanden og Mænd giorte og af Parterne vedtagne Deeling

Der paa fremstod

Ole Siursen Skaar som under sin forhen i Sagen aflagde Eed igientog sin forrige Forklaring med tillæg at skiønt Hand ikke var kaldet til at være nerværende ved den af Lensmanden og mænd for 6 aar siden imellem Parterne giorte deeling, var Hand dog tilstæde og hørte at Lænsmanden sagde at baade det Alme Træe som for 4 aar siden af Lars Larsen er hugget som Grunden hvor paa det stod, skulle tilhøre Knud Pedersen, og veed Hand ikke eller er bekient at der senere imellem Parterne er giort nogen forandring derudi eller deeling.

Vidnet blev Demitteret

Som 3 Vidne fremstod Elling Ellingsen Solberg

1799: 214

65 Aar gam/m/el, hvilken paa lovlig maade aflagde lovens Eed og forklarede. at Hand var en af dem som tilligemed Lænsmanden var udnefnt til for 6 aar [siden]? at bytte en Engeslet og Skov imellem Parterne, men mindes Hand ikke rettere end at den omtvistede Alm hvor af Lars Larsen Skaar for 4 aar siden afhug en hoben grener, blev Ham s: c: (så som, d.v.s.) Lars Larsen Skaar {tilligemed grunden} tildeelt Senere er Vidnet ikke bekient at der skal vere

giort anden Deeling imellem Parterne ang: de senere hogne Alme grene for circa 1 aar siden derom er Vidnet intet bekient.

Derpaa fremstod som

4. Vidne Lars Larsen Skaar 20 aar gam/m/el Kiødelig Søn til Contra Citanten, hvilken aflagde Lovens Eed med Formaning at vogte sig for Meen Eed og hvorpaa Hand forklarede: at Hand var nerverende *dat (da) Byttet for 6 aar siden imellem Parterne blev giort paa Skov i nerværelse af Lænsmanden og mænd, og da blev det sagt at Vidnets Fader skulle tilhøre det Alme Træe som H/an/d for 4 aar siden har hugget, imod at Knud Pedersen paa hvis grund det staar igien paa hans Faders grund skulle erholde nogle Aske Træer, men hørte Hand tillige at Knud Pedersen ikke var fornøyet med saadant bytte, hvortil Lænsmanden svarede: at naar Hand ikke var tilfreds med dette bytte maatte Han s: c: Knud paa anden maade og ved Rettens middel faae det anderledes. Senere veed Vidnet ikke at der er giort nogen anden Deeling, og ang: det senere hugne Alme Træe eller grene, da stoed dette paa hans Faders grund, men blev af Knud Pedersen hugget, men hiembaaren af hans Fader, som tillige har benyttet sig deraf.

Lars Larsen Skaar indlod det passerede under Dom og paastod sig den omtvistede Alm sig som Ejendom tilkiendt, tilligemed Processens Omkostninger.

Knud Pedersen vedblev sin benægtelse om at den omtvistede Alm nogen Tiid har veret Lars Larsen tildeelt, hvorfore Hand paastod sig sam/m/e som sin Ejendom og paa hans grund tilkiendt, tilligemed Omkostninger og at Lars Larsen Skaar maatte tilpligtes at betale Ham de paastevnte og tilstaaede 3 rd 2 mrk

Da ingen af Parterne hafde mere at erindre blev Sagen til doms optagen.

Men hvorefter Retten og Laugrettet biedrog til at Sagen blev forligt som og skeede, men at dette nermere ved For..s(?) skulle bestemmes, følgelig bliver af saadan Aarsag ingen Dom i denne Sag at afsige.

Johannes Monsen og Johannes Olsen Gierstad mødte og beklagede sig over at derhos dem Bede Dags Nat Klokken imellem 12 og 1 opkom en pludselig Ildebrand der formodedes at have begyndt i en Veede Bod, men først om Natten Klokken ved 2 slet blev for dem synbar som da hafde taget saa meget overhaand, at de alle som nøgne Folk ikke fik andet reddet end deres Kreaturer, da alt deres Indboe Klæder og Sænge Klæder, Mad Vahre og Saae Korn opbrendte og nød de saal: begge nesten total Ødelæggelse paa Floren {ner for} og Høe Laden ner for Johannes Monsen, men derimod for Johannes Olsen alle Huusene undtagen Høe Laden.

Heele Laugrettet og tilstædeværende Almue forklarede paa tilspørgende: at det i alle henseender forholder sig saal: som af Johannes Monsen og Johanes Olsen Gierstad er forklaret og da de er bekiendt at disse ved denne Ilds Vaade har mistet den første 6 og den siste 7 Huuse{t} saa er kun det *ubetydeliste som de ikke regner for Huuse, bleven tilbage følgelig bestem/m/er deres tab til total Ødeleggelse, eller om høyst skulle ansees da kun 1/12 deel som er bleven tilbage.

Reqvirenterne begierede det passerede beskreven som blev bevilget

1799: 214b

Da ingen havde meere at i retteføre, beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 1te Junii continuerede Som/m/er Tinget for Mielde Skibrede, og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar. Hvorda følgende Documenter blev publiceret.

1. Skiftebrev efter afg: Ung Karl Baste Olsen Heggebøe, sluttet 9de April 1799, hvorved {ud} 6 M/ark Smør og 1 Kande Malt i gd: Bierkeland No: 82 i Hosanger Skibrede, er udlagt til hans Moder Brithe Bastesdatter, Brøderne Siur Olsen Heggebøe og Johannes Olsen Gierstad samt Søsteren Maria Olsdatter, hver 1 ½ M/ark Smør ¼ Kd: malt.

2. Skiftebrev efter afg: Siur Olsen Nore Borge, sluttet 29 April 1799 hvorved Boets ejede 1 Pund Smør og 16 Kander Malt i Gaarden Nore Borge No: 23 i Mielde Skibr: er saaledes udlagt: 1. Til Hougs Præstegields Fattig Casse for Obl: gield 106 rd, 16 72/75 M/ark Smør og 11 23/75 Kander Malt. 2. Til Mad:me Bruus for Krav 37 rd 4 mrk 8 s: 6 3/75 M/ark Smør og 4 2/75 Kd: Malt og 3. Til Stervboe Enken Marte Olsdatter for 6 rd 1 mrk 8 s: 1 M/ark Smør 50/75 Kander Malt.

3. Bygselbrev fra Fusse Andersen Hoele til Lars Pedersen Møching paa 3 3/5 M/ark Smør og 1 4/5 Kande Malt i Gaarden Søre Kleppe No: 33, dat: 28 Maij 1799.

4. Aflyst Johannes Haldorsen Wichnes Obl: til Mons Stephensen Hundhammer for 150 rd mod Pant i Gd: Wichne No: 68, dat: 6te Junii 1795 og indfriet efter paategnet Qvitering af 3de Febr: 1799.

5. Bygselbrev fra Mad:me Svarskoff til Stephen Larsen paa 1 bpd 13 M/ark Smør i Gd: Ronhovde No: 1, forhen brugt af Magne Mathiesen. dat: 3 April 1799.

6. Aflyst Lars Michelsen Windaas Obl: til Knud Olsen Stanghelle for 70 rd, mod Pant i gd: Windaas No: 55, dat: 24 Novbr: 1791, og indfriet efter paategnet Qvitering af 31 Maij 1799.

7. Aflyst Iver Larsen Greves Obl: til Mad:me Anne Cathrine Bruus for 98 rd, dat: 14 Maij 1792, og indfriet efter paategnet qvitering af 10 Jan: 1799.

8. Obligation fra Iver Larsen Greve til Ingebret Oudsen Reveim for 98 rd mod Pant i 1 Pund 10 ½ M/ark Smør og 18 Kd: Malt i gd: Greve No: 22, dat: 10 Junii 1799, imod 3 Procent Rente.

9. Bygselbrev fra Ingebret Aadsel Reveim til Niels Knudsen paa 1 bpd 6 M/ark Smør 1 Mæle 8 Kander Malt i gd: Søre Reveim No: 26, dat: 8de Decbr: 1798.

10. Vilkaarsbrev fra Niels Knudsen Søre Reveim til Ingebret Aadsen ibid:, dat: 8de Decbr: 1798.

11. Deelebrev efter afg: Kone Kari Erichsdatter Weaae af 22de Decbr: 1798, hvorved i gd: Weaae No: 45 er udlagt: Til Stervboe Enkemanden Johannes Johannessen 12 M/ark Smør 8 Kd: Malt for 56 rd 3 mrk og til Sønnen Baste Johannessen lige Anpart for 56 rd 3 mrk.

12. Skiøde fra afg: Goute Iversen Burchelands Enke og Arvinger til Sønnen Iver Goutesen paa 22 M/ark Smør og 6 2/3 Kander Malt i Gd: Burcheland, hvori Kiøberens egen Arvedeel er indbegreben. dat: 29 Martii 1799.

13. Obligation fra Iver Goutesen til Mad: Anne Cath: Bruus for 98 rd mod 1te Pante Ret i 22 M/ark Smør 6 2/3 Kd: Malt i gd: Burcheland No: 13, dat: 29 Martii 1799.

1799: 215

14. Skiøde fra afg: Kari Larsdatter Søre Kleppes Arvinger paa deres ved Skiftet efter hende udlagde 7 1/5 M/ark S:r og 3 4/5 Kd: Malt i Gaarden Søre Kleppe No: 33, til deres fader Knud Monsen, dat: 9 Maij 1799.

15. Obligation fra Erich Larsen Wichne til Anders Olsen Stanghelle for 160 rd mod 1te Pante Ret udi 22 ½ M/ark Smør, 15 Kander Malt i Gaarden Wichne No: 68, dat: 31 Maij 1799.

16. Afkald fra Mons Johannessen Wesætter til hans Formynder Mons Knudsen nore Wevle for 11 rd 6 s:, dat: 31 Maij 1799.

17. Do: fra Anne Johannesdatter Mælen for hendes Arv 6 rd 1 mrk 15 s: til hendes Værge Lensmand Niels Reveim, dat: 31 Maij 1799.

18. Obligation fra Michel Jonsen Wevletvedt til Gregorius Larsen Reveim for 50 rd mod 1te Pante Ret udi 12 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Gd: Wevletvedt No: 18, dat: 31 Maij 1799.

19. Skiøde fra Enken Mari Magnesdatter Søre Kleppe til sin Søn \Lars Pedersen/ [paa] 7 1/5 M/ark Smør og 3 3/5 Kd: Malt i gd: Søre Kleppe No: 33. dat: 31 Maij 1799.

20. Vilkaarsbrev fra Ole Monsen Hundhammer til hans Fader Mons Stephensen, dat: 31 Maij 1799.

21. Afkald fra Niels Nielsen Blom for hans Arvemidler 64 rd 87 s: til hans Værge Ole Olsen Blom, dat: 31 Maij 1799.

22. Vilkaarsbrev fra Jon Magnesen Schiestad til hans Fader Magne Jonsen, dat: 31 Maij 1799.

23. Deelebrev efter afg: Peder Larsen Søre Kleppe af 31te Maij 1799 hvorved er udlagt: til hans Enke Mari Magnesdatter og Søn Lars Pedersen, hver 7 1/5 M/ark Smør og 3 3/5 Kd: Malt i gd: Søre Kleppe No: 33.

24. Afkald fra Anders Olsen Nore Reveim for hans Arvemidler 24 rd 4 mrk til hans Værge Siur Johannesen Reveim, dat: 1te Junii 1799.

25. Aflyst Haldor Monsen Wichnes Obl: til Lars Monsen Unneland for 98 rd, dat: 22 Novbr: 1794, og indfriet efter paategnet Qvitr: af 1te Junii 1799.

26. Obligation fra Haldor Monsen Wichne til Lars Monsen Unneland for 150 rd mod 1te Pante Ret i 22 ½ M/ark Smør og 15 Kd: Malt i gd: Wichne No: 68, dat: 1te Junii 1799.

Fogden Unmach indleverede Restance Listen for dette Skibredes 1te Termin som viser at der kun af Skatterne dette aar er betalt 49 rd 3 mrk altsaa tilbage 550 rd 3 mrk hvilken blev oplæst og uimodsagt

Da saal: ingen efter udraab hafde mere ved Tinget at forrette blev sam/m/e for denne gang sluttet,

og saal: inden Retten at vere passeret bekrefter Brandt

[Sommer Sage og Skatte Ting 1799 for Arne Skibrede]

Aar 1799 Mandagen den 3de Juni blev det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting for Arne Skibrede foretaget paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient af Sorenskriveren med følgende Eedsorne Laugrettes mænd Steffen Olsen Søraas Thomas Olsen Dahle og Johannes Torbiørnsen ibid: som aflagde Eed samt Ole Monsen Sæterstøl som hafde aflagt Eed Ved Retten var nerværende Fogden Unmach Skibredets Lensmand Johannes Fougstad og Tingsøgende Almue,

for hvem allerførst blev oplæst de samme Kongl: Forordninger Placater og videre som ved de forrige Tinge er publiceret og som er extraheret paa fol: 204.

Lensmanden tilkiendegav at have til i Dag til dette Ting indstevnt en Sag, men hvilken blev forligt

Da saal: ingen hafde mere denne gang at iretteføre og Formynder Examinationen strax begynder og vedbliver den heele Dag saa beroer Tinget til i morgen

Brandt

1799: 215b

Aar 1799 den 4de Juni continuerede Sommer Tinget for Arne Skibrede paa sam/m/e Sted som i gaar og med sam/m/e Laugrette hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret følgende

1. Skiøde fra Anders Ericsen Jordal med flere til Daniel Nielsen paa 18 M/ark Smør og 12 Kander malt i gaarden Rolland No: 66 i Arne Skibrede for 78 rd dat: 1 Maij 1799
2. Aflyst Isach Jacobsens Obligation til Madame Garman i Bergen stor 100 rd med 1te prioritet udi hans opbyggede Vaanhuuse i Store Sandvigen dat: 17de Juli 1798 og indfriet efter qvit: af 4 Ap: 1799.
3. Obligation af Isach Jacobsen i Store Sandvigen til Mad: Garman i Bergen stor 140 rd med 1te prioritet udi hans Huuse Vaaninger i store Sandvigen dateret 4de April 1799
4. Fredlysning af Fogden Unmach paa Kiøbmand Lorentz Holtermans Vegne at ingen uberettiget maa gaae over den mark Hand i store Sandvigen har tilkiøbt og hvis Plads H/an/d har givet Nafn af Holmen, ej heller beskadige Gierder Træer Haugen, ikke skyde eller forjage Fuglerne m: m: dat: 30 April 1799.
5. Føderaads Contract af Niels Johannesen Weaae til sin Fader Johannes Nielsen af 28 Marti 1799
6. Byxel Seddel fra Johan Garman til Johanes Monsen Helle og Mons Monsen Olsnes [paa] en Slette (Slotte) Teig under Brudvigs Kirkes Annex og en dito kaldet Slettevigen paa Søndre Siide og til Orm Stung Bekken paa Nordre side. dateret 28de Decemb: 1798
7. Afkald fra Peder Pedersen øvre Selvig til sin værge Gregorius Olsen Hetlebacke paa sin Fæderne Arv 26 rd 54 s. dateret 3de Juni 1799
8. Afkald fra Ole Bessesen Taqvam til Formynderen Johannes Fabiansen Bruraas paa sin Arv ved adskillige Skifter stor 23 rd 2 mrk dateret 3de Juni 1799
9. Afkald fra Fabian Bessesen Taqvam til Formynderen Niels Bessesen Bredsteen paa sin Arv ved adskillige Skifter af Beløb 23 rd 2 mrk dateret 3de Juni 1799
10. Afkald fra Anders Andersen Romsloe paa sin Møderne Arv 43 rd 38 s til hans Fader og Værge Anders Andersen Romsloe dat: 3de Juni 1799
11. Afkald fra Kari Ols D: Dale paa sin Møderne Arv 15 rd 2 mrk 12 s til Formynderen Niels Nielsen Helle dateret 3de Juni 1799
12. Afkald fra Anders Johanesen indre Arne til Værgen Niels Andersen Aaseim paa sin Arv ved 2de Skifter af Beløb 33 rd 93 s dat: 3de Juni 1799
13. Afkald fra Mons Jonsen Brudvig til Lars Monsen Hole for myntlingen Brite Niels Datter Grim/m/ens Arv 25 rd 42 s dateret 3de Juni 1799
14. Afkald fra Christi Michels D: Aaseim paa sin Arv 15 rd 1 mrk 8 s dat: 3de Juni 1799 til Vergen Endre Wichingsen Seim
15. Tilbagelyst Ole Andersen Eichaas obligation til Borge Monsen Almaas paa 175 rd og af Værgen Hans Olsen Lie for Myntlingen Kari Jørgens Drs: Arv 50 rd tilsam/m/en 225 rd med 1 prioritet i gaarden Eichaas af skyld: 1 Bpd Smør og 1 Mæle malt under No: 97 dateret 2de Juni 1794 og indfriet efter qvittering af 3de Juni 1799
16. Aflyst Lieutenant Knud Nyegaards Obligation for sin Søn Hartvig Carl Philip til Michael Danielsen indre Borge paa Sum/m/a 298 rd med Pant udi gaarden yttre Taquam No: 38 af Skyld 36 M/ark Smør og ½ Faar dat: 4de Juni 1798 med Qvittering af 3de Juni 1799
17. Aflyst Mons Olsen yttre Taqvams obligation til Anders Olsen Sætre stor 70 rd mod 1 Pante Ret udi 18 M/ark Smør og ¼ Faars Leye i Gaarden Yttre Taquam No: 38 dateret 3de Maij 1790 og indfriet efter Quittering af 3de Juni 1799

18. aflyst Ole Johannesen øvre Selvigs obligation paa umyndiges midler stor 70 rd mod 1te Pante Ret udi 18 Mark Smør og 9 Kander malt No: 59 af gaarden øvre Selvig dateret 3de Feb: 1794 og indfriet efter Quittering af 3de Juni 1799

19. Auctions Skiøde fra Justits Raad Haberdorff til Bonden Tosten Johannesen Aarnæs paa en Plads Stenestøen kaldet under gaarden Indre Hoervig No: 85 dateret 11te Septb: 1797

20. Afkald fra Jon Michelsen Espelie til afdøde Knud Ericsens Arvinger for myntlingen Eric Michelsen Angeltvets Arv 26 – 2 – 4 s dat: 3de Juni 1799

21. Byxel Seddel fra Lænsmand Johanes Fougstad til Ole Andersen Biørndalen paa en Huusmands Plads Dyven kaldet udi Hous Præstegaards Sætermark paa Trengereyde dat: 26de Marti 1799

22. Skiøde fra Ole Johanesen øvre Selvig til Peder Pedersen ibid: paa 18 M/ark Smør og 9 Kander malts landskyld i sam/m/e gaard No: 59 for 100 rd dat: 3de Juni 1799

23. Obligation fra Peder Pedersen øvre Selvig til Værgen Eric Jansen Mellingen for Børne Midler 70 rd mod 1te Pante Ret i gaarden øvre Selvig No: 59 af Skyld 18 M/ark Smør og 9 Kander malt. dateret 3de Juni 1799

24. Lieutenant Knud Nyegaards Skiøde {til} \paa/ sin Søn Hartvig Carl Philip Nyegaards Vegne til Johannes Andersen Trengerejde paa 18 M/ark Smør og ¼ Faars Landskyld for 420 rd i gaarden yttre Taqvam No: 38

25. Obligation fra Johanes Andersen Trengeryde til Michel Danielsen indre Bouge paa 398 rd mod 1te prioritet i gaarden yttre Taquam No: 38 af Skyld 18 M/ark Smør og ¼ Faar samt løsøre dateret 3de Juni 1799

26. Skiøde fra Lars Monsen Hoele med flere til Knud Larsen Rødberg og Hustrue paa ½ Løb Smør 6 Kander malt og ½ Faars Landskyld i gaarden Hoele for Sum/m/a 300 rd dat: 3de Juni 1799.

27. Vilkaars Brev fra Knud Larsen Rødberg til hans Sviger Fader Lars Monsen Hole dat: 3 Juni 1799

28. Skiøde fra Jon Johanesen Blindem til Michel Olsen Hiorteland paa 18 M/ark Smør og ¼ Tønde Malts Landskyld i gaarden Blindem No: 57 for 120 rd dat: 3de Juni 1799

29. Obligation fra Ole Andersen Eichaas til Mons Jensen Burkeland og Daniel Nielsen øvre Eide paa Sum/m/a 199 rd imod første Pante Ret i gaarden Eichaas No: 97 af skyld 1 bpd Smør og 1 mæle malt samt 4 mælke Kiør og gaardens Besetning dat: 3de Juni 1799

30. Skiøde fra Mons Andersen Taquam med flere til Ole Bessesen paa 18 M/ark Smør og ¼ Faars Landskyld i gaarden yttre Taquam No: 38 for Summa 155 rd dat: 3de Juni 1799

31. Obligation fra Ole Bessesen yttre Taquam til Ole Johanesen Selvig paa 99 rd mod Pant i gaarden yttre Taquam No: 38 af Skyld 18 M/ark Smør og ¼ Faars Landskyld dat: 3de Juni 1799

32. Byxel Seddel fra Ole Bessesen yttre Taquam til Stif Faderen Mons Andersen paa 18 M/ark Smør og ¼ Faars Landskyld i gaarden yttre Taquam No: 38 dat: 3de Juni 1799

33. Skiøde fra Ole Johannesen Helland til sin Søn Johanes Olsen paa 1 Bpd 3 M/ark Smør Skatteskyld i gaarden Helleland No: 35 for 90 rd dat: 3de Juni 1799

34. Vilkaarsbrev fra Johannes Olsen Helleland til sin Fader Ole Johanesen Helleland dateret 3de Juni 1799

35. Afkald fra Niels Olsen Hole til forrige Værge Ole Johannesen Helleland for Myntlingen Kari Ols Datters Arv stor 39 rd 4 mrk 8 s dateret 3de Juni 1799

36. Proclama udi afdøde Lænsmand Niels Olsen Reveims Boe Lydende paa 6 ugers indkaldelse baade for Deb: og Creditorer dateret 31te Maij 1799

37. Afkald fra Michel Johanesen Mieldem til afdøde Johanes Heljesen Mieldems Boe for Myndtlingen Kari Michels Datters Arv efter Fader og Moder tilsammen 15 rd 1 mrk 8 s dat: 4de Juni 1799

Fogden Unmach indleverede Restance Listen for første quartal af dette Arne Skibrede som viser at der kun paa den heele Sum/m/a 715 rd er betalt 54 rd 1 mrk altsaa til Rest 660 rd 5 mrk hvilken Restance blev oplæst og af Laugrettet uimodsagt

Da saal: efter udrob ingen hafde mere at forrette ved Tinget blev Retten brudt og Tinget sluttet.

Saal: at vere passeret bekrefter Brandt

1799: 216b

[Udsettelses Ting 1799]?

Aar 1799 den 14 Juni blev udi Sagen Lænsmand Johanes Michelsen Borge contra Niels Joensen Øvsteboe afsagt saadan

Dom

Efter bevidnelse af Stedets Foged Unmach hidrører Saggivelsen sig fra Handels Skat 2 rd som Indstevnte Niels Jonsen *Østbye i Aaret 1796 har veret ansadt for, dem Citanten har betalt Og da Sagen ej ved Forligelses Comissionen har veret at afgiøre og Indstevnte efter lovlig Stevning ej har mødt og modsagt Fordringen saa Kiendes for Ret: at Niels Jonsen Øvstebøe bør til Citanten Lænsmand Johannes Michelsen Borge betale de paastevnte 2 rd og udi Omkostninger saavel ved Forligelses Comissionen som her ved Retten 2 rd 48 s der alt efterkom/m/es 15 Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under lovlig adfærd.

[Udsettelses Ting 1799 for Herle (Herløe) Skibrede]

Foranmelte Dato blev udsettelses Ting for Herle Skibrede holden i Sorenskriverens Huus i Bergen i overværelse af de 2de Vidner Mons Loheman og Invold Arnesen

hvorda! blev udi Sagen Fogden Unmach og KiøbSvenden paa Hennøe Ole Olsen med fleere afsagt saadan

Dom

Efter de under 15de og 16de Novem: forrige aar ved Henøerne afholdte Besigtelses Forretninger er det oplyst at et stort Skib der i nerværelsen er gaaet til grunde, hvoraf nogle Segl en afbrekket Mast og en deel Blokker m: v: er funden i aaben Søe Af dem der allerførst har funden disse Skibs Materialier har veret Kiøb Svenden paa Hennøe Ole Olsen og Giert Henrich Skriver, der har besørget dem biergede og paa nermere føyet Foranstaltning indbragt til Store Sandvigen for der til høyeste Priser ved Auction at udbringes Endelig er det med \eedelige/ Vidner oplyst at disse biergede Sortementer ere biergede i aaben Søe uden for alle Land. Ved 2de afholdte Auctions Forretninger af 31te Januari og 21de Feb: er dette biergede udbragt til den Sum/m/a 82 – 3 – 11
men hvorfra efter Fogden Unmachs fremlagde Specification for Besigtelses Forretningernes afholdelse Vrag Godsets Conservation, frembringelsen til Auctions Stedet Bekientgiørelsen i Aviserne m: v: efter
13 stk: qvitterede Regninger 73 – 3

…(?) Stiftets Bekientgiørelse i Aviserne 1 – 4
og endelig for denne Rettens gebyhr 1 – 3 – 4 76 – 4 – 4
---------- ----------
Tilbage 5 rd 4 mrk 7 s
hvoraf det halve med 2 rd 5 mrk 3 ½ s herved udi Find og bierge Løn tilkiendes Kiøb Svenden paa Hennøe Ole Olsen og Giert Henrich Schriver som udbetales dem af Auctions Beløbet alt paa Grund af Lovens 4 B: 4 C: 6 Artikuls siste membrum.

Saal: passeret bekrefter Brandt

[Sommer Sage og Skatte Ting 1799 for Watzverns Tinglaug]

Aar 1799. onsdagen den 3de Juli blev Sommer Sage og Skatte Tinget holden for Watzverns Tinglaug paa Tingstædet Bolstadøren og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Helge Gullichsen Brekhuus Lars Larsen Rundseberg Jacob Andersen Sevaldstad og Halvor Magnesen Berge

Hvorda! var nerværende Stedets Foged Lænsmanden Jacob Siursen Nache og Tingsøgende Almue for hvem allerførst blev oplæst de samme Kongl: Forordninger Placater og videre som ved seeneste afholdte Som/m/er Tinge ere publicerede og Extraherede fol: 204

1799: 217

Nye Sag

Brynild Lavigshaugen mødte og tilkiendegav at have ved Lænsmanden og Stevne Vidne lovlig indkaldet Anders Larsen Mæstad for skyldige 6 rd hvorom Hand fremlagde en skreven Stevne Seddel Til Bevis at Sagen har veret foretaget ved Forligelses Comission paa Woss fremlagde Citanten Forligelses Comissionens Attest af 5te Nov: 1798 hvor Indstevnte ej har mødt

Indstevnte Anders Larsen Mæstad mødte og benægtede Sigtelsen da den Caution han for en afdød mand Siur Pedersen Føre havde indgaaet til Citanten var under betingelser af noget Tøm/m/er som den afdøde skulle skaffe men som ej blev opfyldt og endskiønt at Deponenten hafde af den afdøde laant i Penge 7 rd saa var disse ej til at betale Citanten, men som H/an/d forlængst har betalt til den afdødes Søn. Citanten fremlagde til Svar herpaa den Forklaring H/an/d ved Forligelses Comissionen har opgivet under 1te Nov: 1798 saal: lydende.

Af de fremkaldte Vidner mødte og fremstod

Lænsmand Jacob Siursen Nache som aflagde Lovens Eed og forklarede: at Hand omtrent 1 maaned før Siur Pedersen Føre døde hafde denne sagt Ham at Hand til Anders Larsen Mæstad hafde solgt {til} en Hæst for 7 rd som Indstevnte til Citanten skulle betale paa den gield Hand var Ham pligtig, og paa grund af denne Tale var det at Vidnet som Lænsmand der Registrerede Siur Pedersens Boe ikke anmeldte denne Gield i Boet hvilket Brynild Lavigshaugen ej heller forlangte men allene spurte paa hvad maade og til hvem Hand skulle holde sig for denne Gield og videre er vidnet ikke bekiendt i denne Sag.

Som 2de Vidne fremstod Lars Haldorsen Hernes som aflagde Lovens Eed og forklarede: at Hand var nerverende her paa Tingstædet for en Tiid af 4 aar siden og da hørte Hand at Indstevnte Anders Larsen Mæstad [og] Adskild Larsen Jetle(?) gik i Caution for nu afdøde Siur Pedersen Førde at betale til Citanten en Gield stor 9 rd hvorfor den afdøde ville pantsette dem sin Cobber Kiedel som disse Cautionister ikke ville modtage.

Citanten troede saal: fuldkom/m/en at have beviist sin Sag hvorfore Hand paastod Dom i Sagen med skadesløse Omkostninger for sine mange lange Reiser.
For om mueligt endnu at opnaae Forliig imellem, hvortil Retten forinden Sagens anhengiggiørelse og nu efter Vidnernes afhør meget biedrog blev Sagen udsadt til i Morgen

Derefter blev af Almuens Documenter publiceret under

No: 1 aflyst Niels Torchildsen Horvejs obligation til Martin Gørbitz i store Sandvigen paa 200 rd mod 1te prioritet i gaarden Horvey af Skyld 15 3/8 M/ark og 4 ½ M/ark Smør i Wangs Præsteboel samt 3 3/8 M/ark Elveskyld under No: 19 foruden 6 Kiør og 1 Hæst dateret 4de Nov: 1788, efter Quittering af 21de Juni 1799.

2. aflyst Gullich Larsen Horveys obligation til Martin Gørbitz i store Sandvigen paa 300 rd mod 1te Prioritets Ret i gaarden Horvey 1te Thun af Skyld ½ Løb 9 M/ark Smør dat: 14de Maj 1790 og indfriet efter Quittering af 21de Juni 1799

3. Skiøde fra Lucia Sal: Martin Gorbitzes Enke til Herlaug Johanesen Horvey paa 15 3/8 M/ark Smør med Byxel og 3 3/8 M/ark Smør Elveskyld i gaarden Horvey 2de Thun under No: 19 hvormed følger Byxel Ret til 4 ½ M/ark Smør i Wangens Præsteboel for 210 rd dateret 21de Juni 1799

4. Obligation fra Herloug Johanesen Horvey til Mad: Gørbitz i store Sandvigen paa 200 rd mod 1te prioritet udi 15 3/8 M/ark Smør Landskyld i gaarden Horvey og 3 3/8 M/ark Smørs Skyld i Bolstad Elven samt 4 ½ M/ark Smør i sam/m/e gaard Wangens Sogne-Præst beneficeret dateret 21de Juni 1799

5. Obligation fra Knud Nielsen Horvey til Madame Lucie Sal: Gorbitses i store Sandvigen paa 199 rd mod 1te prioritet i gaarden Horveys 2 Thun No: 19 af Skyld 15 3/8 M/ark Smør med Byxel samt Byxel Ret til 4 ½ M/ark Smør Wangens Sogne-Præst Beneficeret og 3 3/8 Mærker Smørs skyld i Bolstad Elvens Laxe Fiskerie dateret 8de Juni 1799

1799: 217b

6. aflyst Niels Aschildsen Bolstads Obligation til Jørgen Isachsen Berven paa 109 rd mod 1te prioritet udi hans anpart 1 Pund 23 M/ark Smør med Byxel og paastaaende Huuse Bygninger ved gaarden Bolstad No: 72 dateret 1 Juli 1786 og indfriet efter Creditor {Siur Olsen} \Jørgen Isachsen/ Bervens Arving Siur Olsen Bervens quittering af 14de Juni 1797.

7. aflyst Berge Helgesen Styves obligation til Jacob Jonsen Exe stor 97 rd mod 1te Pante Ret udi 2 pund 4 mark Smør og Byxel til 6 M/ark Smør Kirke Gods i gaarden Styve under M: No: 46 dateret 8 Juni 1784 og indfriet efter Quittering og Fuldmagt af Niels Jonasen(?) (Jonssen?) Stene dat: 3de Juli 1799

8. aflyst Nave Johannesen Bragstads obligation til Gullach Torbiørnsen Sæve paa Woss for *den 200 rd mod 1te Fortrins Ret udi 12 M/ark Smørs Landskyld i gaarden Bragstad Mat: No: 41 dat: 3de Nov: 1792 og indfriet efter Creditors Quittering af 3de Juli 1799

9. Nave Johannesen Bragstads obligation til Knud Knudsen *Skulte (Skutle) paa 100 rd og til Johanes Johannesen Bragstad paa 250 rd, mod 1te prioritet i gaarden Bragstad No: 41 af skyld for 12 M/ark Smør for de 100 rd og anden prioritet i sam/m/e Pant for de 250 rd tilligemed Pant i 4 Kiør dateret 3de Nov: 1798

10. aflyst Simon Nielsen Nesheims obligation til sine 4 Søn/n/er stor 23 rd hvorfor med 1te prioritet er pantsadt 4 ½ m/ark Smør i gaarden Nesheim No: 40 dat: 4de Nov: 1783 og {indfriet} \quittert/ af Søn/n/en Lars Simonsen Næsheim paa egne og de øvriges vegne den 3de Juli 1799

11. aflyst Knud Olsen Horveys obligation til Knud Jacobsen Træfald paa 80 rd mod 1te Pante Ret udi hans ejende anpart i gaarden Horvey 2 Thun af skyld 18 M/ark Smør og

overbøxel til 6 mark Smør Mat: No: 19 dat: 5te Juli 1786 og indfriet efter Quittering af 3de Juli 1799

12. Byxel-Seddel fra Sogne-Præsten hr: Jersin til ungkarl Jon Jacobsen Wæle gaarden Wæle af aarlig Landskyld 1 pund 3 mark med Byxel og overbyxel af 1 pund 21 M/ark Woss Præsteboel beneficeret dat: 23de Nov: 1798

13. Skiftebrev efter Niels Olsen Øvre Rasdalen af 5te Nov: 1798 hvorved Magne Soursen Berge for Gield er udlagt 6 M/ark Smør i sam/m/e gaard No: 74 for 46 rd

14. Aflyst Niels Knudsen Horveis Obligation til Martin Gørbitz paa 300 rd hvorved er pandtsadt mod 1te pandte Ret hans ejende anpart udi gaarden Horvei 2 Thun af Skyld 1 Bpd 6 ¾ M/ark Smør og overbygsel 9 M/ark Smør Mat: No: 19 samt løse og faste Ejendele dat: 23 Nov: 1787 og tinglyst 3 Juli 1788 og indfriet efter seneste Quittering af 8de Juni 1799

15. aflyst Niels Knudsen Horveys obligation til Martin Gørbitz i store Sandvigen med 50 rd mod 2de prioritet i 15 3/8 M/ark Smør samt overbygsel til 4 ½ mark Smør i gaarden Horvey 2de Thun Mat: No: 19 dateret 20de Juni 1795 og indfriet efter Quittering af 8 Juni 1799

16. Skiøde fra Knud Knudsen Horvey til Knud Nielsen paa 15 3/8 M/ark Smør Landskyld med Byxel til 4 ½ M/ark Smør i gaarden Horvey 2de Thun No: 19 tilligemed 3 3/8 M/ark Smør i Bolstad Elvens Laxe Fiskerie for Sum/m/a 250 rd dateret 8de Juni 1799

Da intet videre for i Dag var at forrette blev Tinget udsadt til i morgen
og for denne gang underskreven Brandt

Dagen derefter den 4de Juli 1799 Continuerede end videre Som/m/er Tinget for Watzverns Tinglaug paa Tingstædet Bolstadøren og Retten betient med sam/m/e Laugrettes Mænd som i gaar hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret for det

17. Skiøde fra Anders Bessesen Stamnæs til sin Søn Besse Andersen paa hans ejende anpart i gaarden Stamnæs No: 1 af Skyld med Byxel 22 ½ M/ark Smør og 18 M/ark Smørs Præsteboels Gods for 140 rd dateret 3de Juli 1799

18. Obligation fra Arve Siursen Rølland til Siur Olsen Kiøsaas paa 200 rd med Pant i et Bpd Smør i gaarden Rølland No: 76 som skal vere lige med Aamund Thorsen Østensøe som deri har 1te Prioritets Ret for 200 rd dateret 3de Juli 1799

1799: 218

19. Skiøde fra Creditorer og Arvinger efter afdøde Gullich Larsen Horvey til Anders Torkildsen Horvey paa 1 Bis:pund 21 Mærker Smør i gaarden Horvey for 400 rd dateret 3de Juli 1799

20. Obligation fra Anders Torkildsen Horvey til Amund Thorsen Østensøe i Hardanger paa Summa 350 rd med 1te prioritets Ret i gaarden Horvey 1 Thun af Skyld 1 Bpd 21 M/ark Smør No: 18 dateret 3de Juli 1799

21. Vilkaars Brev fra Anders Torkildsen Horvey til Lars Knudsen Horvey dat: 3de Juli 1799

22. Skiftebrev efter afdøde Niels Aschildsen Bolstad, hvorudi følgende har faaet udlæg: Jørgen Isachsen Børve 21 M/ark Smør for 89 – 2 – 4 s
Stervboe Enken Brite Johannes Datter 13 M/ark Smør for 55 – 1 – 15
*Sønnernerne Lars Aschild Johannes Knud og Helge hver 2 Mark Smør for 8 – 3 – 1
og Døttrene Guri den ældre og Guri den yngre samt Britha hver 1 Mark Smør for 4 – 1 – 8
som tilsammen udgiør 1 Bpd 23 M/ark Smør for 200 rd sluttet den 5te Nov: 1798

23. Skiøde fra Formynderne og Arvingerne udi afdøde Niels Aschildsen Bolstad{s} paa deres udi Skiftet sluttet 5 Nov: 1798 udlagde anparter i gaarden Bolstad No: 72 tilsam/m/en 1 Bpd 23 M/ark Smør for 200 rd dateret 3de Juli 1799 til Lars Nielsen Bolstad

24. Vilkaars Brev fra Lars Nielsen Bolstad til sin Stif Moder Brithe Johanes D: Bolstad og mand Arne Knudsen dateret 3de Juli 1799

25. Obligation fra Lars Nielsen Bolstad til Engel Olsen Biotvedt i Hardanger paa 200 rd mod 1 Pante Ret i gaarden Bolstad af Skyld 1 Bpd 23 M/ark Smør dat: 3de Juli 1799

26. Skiøde fra Enken Malene Jacobs Dr: Stensland til sin Søn Ole Andersen paa 16 M/ark Smørs Landskyld i gaarden DalsEide No: 7 for Summa 57 rd 5 mrk dat: 3de Juli 1799

27. Obligation fra Jacob Pedersen Horvey til Johannes Ericsen Røte paa Woss stor 150 rd mod 1 Pante Ret i gaarden Horvey 2 Thun No: 19 af Skyld 1 Pund Smør og overbyxel 6 M/ark Smør Præsteboels Gods dateret 3de Juli 1799

28. Obligation fra Gullich Bergesen Styve til Niels Tho{ma}\rmo/ssen Kølle paa Woss stor 130 rd mod 1 Pante Ret i gaarden Styve af 2 Pund 4 M/ark Smørs Landskyld No: 46 dat: 3de Juli 1799

29. Skiøde fra Haldor Halvorsen Biørgaas til sin Søn Halvor Haldorsen paa 1 Pund 21 M/ark Smør Landskyld i gaarden Biørgaas No: 52 for 72 rd dat: 3de Juli 1799

30. Vilkaars Brev fra Halvor Haldorsen Biørgaas til sine Forældre Haldor Halvorsen og Brite Helges Dr: dat: 3de Juli 1799

31. Skiøde fra Johanes Andersen og Jon Michelsen Furrenæs til Rasmus Johanesen paa 15 M/ark Smør Landskyld i sam/m/e gaard No: 8 for Sum/m/a 130 rd dat: 3de Juli 1799

32. Vilkaarsbrev fra Rasmus Johanesen Furrenæs til sine Forældre Johanes Andersen og Syneve Rasmus Datter dateret 3de Juli 1799

33. Obligation fra Rasmus Johanesen Furrenes til Haldor Nielsen Havre i Mielde Skibrede paa Summa 130 rd mod 1 Pante Ret i gaarden Furenes No: 8 af Skyld 15 M/ark Smør dateret 3de Juli 1799

34. Skiøde fra Niels Siursen Steene til sin Stif Søn Peder Knudsen paa 6 M/ark Smør Landskyld i gaarden Steene No: 54 og Endre Jørgensen Elie ejende 2 M/ark Smør i sam/m/e gaard som med hans egne ejende 4 M/ark giør 12 M/ark Smør dat: 4de Juli 1799

35. Vilkaars Brev fra Peder Knudsen Steene til sine Forældre Niels Soursen og Kari Jons Datter dat: 4de Juli 1799

36. Afkald fra Anne Niels Dr: paa den efter hendes moster paa gaarden Rasdalen tilfaldne Arv 3 mrk til sin værge Niels Olsen Rasdalens Søn dat: 4de Juli 1799

37. Skiøde fra Arvingerne udi afg: Knud Olsen Horveys Stervboe paa de dem udlagde Arve Lodder i gaarden Horvey 2det Thun beløbende til 1 Pund 3 M/ark Smør til Jon Pedersen Horvigen for Sum/m/a 226 rd dateret 4de Juli 1799

38. Vilkaars Brev fra Jon Pedersen Horvey til sin Sviger Moder Mari Berges Datter dat: 4de Juli 1799

39. Obligation af Jon Pedersen Horvey til Knud Jacobsen Træfald paa Sum/m/a 80 rd hvorfor med 1te prioritet er pantsat 1 Pund 3 M/ark Smør i gaarden Horvey 2det Thun som No: 19 dateret 4de Juli 1799

1799: 218b

40. Obligation fra Helie Bergesen Øfstedalen til Claus Larsen Bøe paa 130 rd hvorfor med 1 prioritet er pantsat 9 M/ark i Gaarden Øfstedalen dat: 4de Juli 1799

41. Skiøde fra Simon Nielsen Næsheim til sin Søn Lars Simonsen paa 4 ½ M/ark Smør i gaarden Næsheim No: 40 for 80 rd dateret 4de Juli 1799

42. Obligation fra Lars Brynildsen Mæland til Ole Larsen Evanger paa 70 rd hvorfor Løsøre er Pantsadt dat: 4de Juli 1799

43. Tilbagelyst Niels Olsen Øvre Rasdalens Obligation til Magne Soursen Berge stor 60 rd mod 1te prioritets Ret udi Øvre Rasdalen af Skyld 12 M/ark Smør M: No: 74 efter indfriet Quittering af Søn/n/en Halvor Magnesen Berge dat: 4de Juli 1799

44. Skiøde fra Halvor Magnesen Berge paa de hans {efter sin} \afdøde/ Fader Magne Siursen udlagde 6 M/ark Smør i gaarden Øvre Rasdalen for 46 rd til Ole Nielsen Rasdalen dat: 4de Juli 1799

Fogden Unmach tilkiendegav at have ved *Lensmandet ladet lovl: indstevne Pigen Syneve Ols Datter Biørnedahlen eller Teigen og de af hende opgivne Børne Fædre Gullich Olsen Brakestad og Jon Knudsen Teigen, den første til at modtage Dom til Bøders udredelse efter Loven om Hun dertil haver Formas eller og derudi at faae aftingelse efter Evne og Laugrettets skiøn, og de angivne Børne Fædre allene til Vedermæhle saasom de henhører under Apostel Godset hvor Krigs R/aa/d Fleischer paa Wossevangen er Sagefaldet tilhørende og saal: af ham nermere vil blive at paatale. For det paastevnte Factum fremlagde Fogden Sogne Præsten hr: Jersins Attest af 16de Ap: d: a: til at vedhefte udskriften af det passerede og derefter bad Hand de paastevnte Personer paarobt og deres Forkl: indtaget.

Den paagieldende Pige Syneve Ols Dr: fremstod og forkl: at vere 23 aar Fød her i Watsvern, er nu hiem/m/e med sit lidet Barn hos Forældrene der ere fattige Huusfolk og tilstaar at have haft omgiengelse med begge de angivne men tror fornemmelig at Jon Knudsen Biørndahl er Børne Fader saasom Hand var den første, skiønt det var kun 14 Dage i mellem, da Gullich Olsen Brakestad fik hende lokket ud og siger med magt at have forført hende men er hendes omstændigheder saa ussle at Hun ej formaar at betale noget

Laugrettet Almuen og Lensmanden som kiendte denne Syneve Ols Drs: fattige omstændighed sagde Hun neppe kunde formaae at betale 24 s, den Hun dog ved laan erlagde.

Derpaa fremstod Jon Knudsen Teigen 25 aar som sagde sig ikke frie for kun en gang at have haft omgiengelse med Pigen Syneve Ols Dr: men tror ikke at vere Barne fader.

End des fremstod og Gullich Olsen Brakestad som ej heller nægtede kun en gang at have haft omgiengelse med bemelte Pige men paa ingen maade at være Barne Fader.

Det passerede blev derpaa sluttet og skal beskreven blive Fogden meddelt

Brynild Lavigshaugen Contra Anders Larsen Mæstad Fol: 217

Citanten mødte og tilkiendegav at Hand med fleeres megling ikke har kundet opnaae Forlig, da Indstevnte senere ikke har nægtet det paastevnte men vil ej betale noget i omkostninger hvorfor Hand paastod Dom for de paastevnte 6 rd og 7 rd for sine lange og mange Reiser med Processens Omkostninger

Indstevnte mødte og sagde Hand kunde ej forlige sig da Citanten forlanger formeget i Omkostninger.

hvorfor der udi Sagen blev afsagt saadan

Dom

Omendskiønt Indstevnte Anders Larsen Mæstad deels under benægtelse og deels under vilkaar har foregivet at have gaaet i Caution for den afdøde Siur Pedersen Føres Gield til Citanten Brynild Lavigshaugen, saa viser dog Vidne Forklaringen ej allene at Cautionen har veret uden Forbeholdenhed, men end og at bemelte afdøde hafde {søgt} solgt Indstevnte en Hæst, hvis Betaling Hand til Citanten skulle erlægge, men som dette ej er skeet, og det nu under Sagen Ventilerede Forliig allene har beroet paa de mange omkostninger Citanten er iført af mislig Betaling, da Hoved Sigtelsen

1799: 219

ej er bleven nægtet
Saa Kiendes for Ret: Anders Larsen Mæstad bør til Brynild Ladevigshaugen betale de paastevnte 6 Rdr og udi Omkostninger for sine lange Reyser og denne Sag 5 Rdr som alt efterkom/m/es 15ten Dage efter denne Doms forkyndelse under lovlig adfærd.

Fogden Unmach mødte og indleverede Restance Listen for 1 Quartal som viser at der kun paa Skatterne 170 rd er betalt 8 rd altsaa til rest 162 Rd som efter at denne var oplæst for Almuen og Laugrettet, blev af ingen modsagt

derefter blev publiceret under
No: 45 Vilkaarsbrev af Ole Nielsen Rasdalen til sin moder Marite Anders Datter dateret 3de Juli 1799
46. tilbagelyst Ole Brynildsen Bolstads vilkaars Brev til sine Forældre Johannes Larsen Bolstad og Aase Siurs Datter datteret 2de Nov: 1795, med tilbagelyselses Paategning af dags dato underskreven af Johanes Larsen Bolstad
47. Vilkaars Brev fra Ole Brynildsen Bolstad til sine Forældre Johanes Larsen Bolstad og Aase Siurs Dr: ibid: dat: 4de Juli 1799
48. Afkald fra Gullach Larsen Biørge eller Runtzeberg paa sin Møderne Arv 22 rd 3 mrk til Formynderen Niels Nielsen Nache dat: 3de Juli 1799

Efter 3de udraab hafde nu ingen mere ved Tinget at forrette hvorfore Retten blev brudt og Tinget [ophævet]?

Saal: at vere passeret bekrefter Brandt

[Maaneds Ting 1799]

Aar 1799 den 5te Augusti blev holden Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen og Retten betient af Sorenskriveren i Overværelse af følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd nemlig: Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Niels Gullichsen og Ole Rasmussen, alle af Store Sandvigen.

Hvorda først allerunderdanigst blev læst:
1: En Forordning som befaler, at i Tyvs Sager, som forfølges paa Justitiens Vegne, skulle de stiaalne Kosters Ejere indstevnes under Falsmaals Straf til at aflægge deres eedelige Forklaring, om Kosterne ere dem frakomne imod deres Vidende og Villie, eller ikke. d: 31 Maij 1799.
2. Forordning angaaende Skifte Forvaltningen i Stervboer efter Huusmænd og Inderster af Land Almuen i Danmark og Norge. dat: 21de Junii 1799.

Derefter blev følgende Documenter publicerede, nemlig:
1. En Kongelig Confirmation paa Fiskevæhret Fedies Privilegier, til Capitain og Stadshauptmand Christopher Kahrs i Bergen, dat: 5te Julii 1799.
2. Contract in duplo imellem Sogne Præsten til Lindaas Hr: Arnold Mejer og Stadshauptmand Kahrs, hvorved den første overdrager Fiske Tienden i Lindaas Præstegield til den Sidste, imod 60 rds aarlig Afgift. dat: 3 Maij 1799.
3. Skiøde fra Procurator Niels Hiorth Stuvitz til Anders Jonsen Mongstad paa 6 M/ark Smør, 3 Kander Malt og 1/6 Faars Landskyld i gaarden Mongstad No: 33 i Lindaas Skibrede for 99 Rdr dat: 17 Maij 1799.

4. Skiøde fra Niels Andersen Møgster til Hr: Stads Hauptmand Kahrs i Bergen paa følgende Jordegods som hans Hustrue Anne Larsdatter ved Skifterne efter hendes Forældre har været udlagt, nemlig: 1: I gaarden Hammersland Matr: No: 32, 12 15/16 M/ark Fisk 2: I gaarden Aase No: 45, 5 M/ark do:. 3: Udi Fiskevaagen Angskottet en ubestent Anpart for 5 rd. 4: I Gaarden Nore Toft No: 13, 1 ½ M/ark Fisk 5: I Gaarden Hum/m/elsund No: 6, 2 1/3 M/ark Fisk. 6: I Gaarden Wixøen No: 7, 1 1/8 M/ark Fisk. 7: I Warøen No: 8, 2/3 M/ark Fisk. 8: I Gd: Søre Tvedt No: 31, 2 5/7 M/ark Fisk alt i Sartor Skibr: og 9: I gaarden Landerøen i Waags Skibrede under

1799: 219b

Sundhordlehns Fogderie 1 ¼ M/ark Smør og 1/72 Huds Landskyld. dat: 24de Junii 1799.

5. Auctions Skiøde til Hof Agent Herman D: Jansøn paa Gaarden Fredenslund af Skyld 2 M/ark Smør, som forhen har underligget Gaarden Damsgaard i Skiolds Skibrede, og tilhørt afg: Kiøbmand Konows Stervboe, for Kiøbe Sum/m/a 1150 rd, dat: 1te Julii 1799.

6. En Afstaaelse fra Consul Hendrich Fasmer til Commerce Raad Braag, paa et Stykke fælles Udmark, som den Sidste har indhegnet til Gaarden Kiøchelvig. Dat: 20 April 1799.

7. Et Mortifications Beviis fra Assessor GyldenKrantz til Danchert D: Krohn, paa et Plads kaldet Notabene som underligger den sidstes Gaard Gyldenpris i Skiolds Skibrede. Dat: 8 Martii 1798.

8. aflyst Danchert D: Krohns Obligation til Mad:me Helene Sal: Trompy for 399 rd, mod 2den Pante Ret i Gaarden Gyldenpris i Schiolds Skibrede, dat: 11te Julii 1797, tingl: 7de Octbr: s: a: og indfriet efter paategnet Qvittering af 11te April 1799.

9. Afl: Obligation fra Siur Larsen Seim til Martin Gørbitz for 400 rd, mod Pant i Gaarden Seim No: 51 i Alenfits Skibrede, dat: 5 Junii 1793, og indfriet efter paategnet Qvittering af 27de April 1799.

10. publ: Obligation fra Johannes Haldorsen Seim til Mad:me Gørbitz for 350 Rdr, mod 1te Pante Ret til 1 Pund 21 M/ark Smør 5/8 Hud i Gaarden Seim No: 51 i Alenfits Skibrede, dat: 27de April 1799.

11. aflyst Steffen Monsen Greves Obligation til Jon Michelsen Wevletvedt for 60 Rdr, mod Pant i Gaarden Greve No: 22 i Mielde Skibr:, dat: 30te Maij 1778, og indfriet efter paategnet Qvittering af 12 Junii 1799.

12. publ: Obligation fra Steffen Monsen Greve til Mad:me Brus i Bergen for 50 Rdr, mod 1te Pante Ret til 1 Pund 1 ½ M/ark Smør og 8 Kander Malt i Gd: Greve No: 22 i Mielde Skibr: dat: 15de Junii 1799.

13. Obligation fra Samuel Jonsen Hougedal til hans Fader Jon Olsen Hougedal for 100 rd, mod 2den Pante Ret i Gaarden Hougedal af Skyld ½ Løb Smør 2 Mæler Malt, Matr: No: 72 i Arne Skibrede, dat: 17 Novbr: 1798.

14. Skiøde fra Abraham Møller til Endre Johannessen Rongen, paa et Huus i Store Sandvigen, under 1te Rode No: 13; dat: 6 Junii 1799.

15. Afkald fra Henrich Kram/m/er, Forstander for Enke Fattighuuset i Bergen, for den derudi indlem/m/ede Helvig Pedersdatters Arvemidler 200 Rdr, i Følge Kongl: Bevilling af 31te Maij sidstl:, til hendes Værge Lars Evie, dat: 17de Junii 1799.

16. Afkald fra Samuel Jonsen Hougedal for hans Hustrue Guri Erichsdatters Arvemidler 70 Rdr 92 s: til hendes Værge Jon Olsen Hougedal. dat: 22 Junii 1799.

17. Dito fra Enken Berthe Olsdatter Hatletvedt, for hendes Børns Inger, Elie og Brithe Iversdøttres Arv tilsam/m/en 14 rd 5 mrk 4 s: til deres Værger Lars Steffensen og Jens Knudsen Schielanger, samt Anders Knudsen Iden, dat: 11 Julii 1799.

18. Dito fra Magdalene Olsdatter til hendes Værge Ole Bergesen Follesøe for Arvemidler 14 rd 5 mrk 9 s:, dat: 16 April 1799.

19. Dito fra Niels Olsen Dyngeland for hans Hustrue Synneve Rasmusdrs: Arv 3 rd 1 mrk 8 s: til Værgen Rasmus Olsen Hougsdal, af 11te Maij 1799.

20. Dito fra Enken Kari Andersdatter Godvig, for hendes afdøde Datter

1799: 220

Berthe Karine Hansdatters Arvemidler 27 rd 73 s:, til Formynderen Johannes Hansen Godvig. dat: 11 Maij 1799.

21. Afkald fra Ole Johannessen Leeraae for hans Arvemidler 50 rd 1 s:, til Værgen Ole Knudsen Elvig, dat: 18de Junii 1799.

22. publ: Skiøde fra Skifte Forvalterne udi afg: Peter Lexaus Stervboe, til Christopher Nagel, [paa] bemeldte Stervboes Søe og Pakboder, med under og tilliggende Grund, beliggende udi Sandvigen, for 320 Rdr, dat: 22 Octobr: 1782.

23. Skiøde fra Christopher Nagel til Kiøbmand Stephen Hiorteland paa den førstes Søe og Pakboder i Store Sandvigen for 1050 rd, dat: 30te Julii 1799.

24. Obligation fra Frue Krigs Raadinde Koren til Madame Sal: Arentz for 999 rd, mod 1te Pante Ret i Gaardene: Tvedten, Davanger og nore Houland i Herløe Skibrede. dat: 23 Febr: 1796.

Ober Hof Rets Advocat Hiort cont: Assessor Krøger. vide Fol:

Proc: Friele møtte og fremlagde sin skriftlige Repliqve paa Contra Citantens sidst indgivne, af Dags Dato, tilligemed den deri paaberaabte Attest, hvortil han refererede og atter paatrængede Dom, med Protest imod flere Udsættelser i denne rene Gields Sag.

Fra Assessor Krøger indløb et forseglet Brev til Retten, hvorudi fandtes hans egenhændig skrevne Indlæg, hvori han begiærer Udsættelse i Sagen til næste Ting; hvilket Indlæg nu i Retten blev fremlagt.

Proc: Friele vedblev sin Protest mod flere Udsættelser, da Contra Citanten har haft meere end Tiid nok at frem/m/e det fornødne fra sin Siide.

Eragtet:

Da Indstevnte har fremført Grunde for sin Udsættelse, og der i Dag fra Citanten er fremlagt et nyt Document, kunde Retten ikke nægte Udsættelse, som blev bevilget til første Ting for Herløe Skibrede.

Mad:me Morsing cont: Anders D: Heiberg.

Proc: Kahrs møtte for Citantinden Mad:me Mossing og refererede sig til sin udførte Procedur og Paastand, hvormed han atter paatrængede Sagen Dom, med Tillæg af 4 rd i Søgemaalets Omkostninger.

Efter Paaraab møtte ikke indstevnte And: Danchersen Heiberg eller nogen paa hans Vegne; thi blev udi denne Sag afsagt saadan

Dom:

Med Pante Obl: af 6te Septbr: 1797 og egen Tilstaaelse inden Retten er det beviist at indstevnte Andreas Danchersen Heiberg, er til Citantinden skyldig den Sum/m/a 1276 Rdr. Hverken efter den passerede Opsigelse er denne Capital bleven betalt, ej heller noget mindelig Forliig opnaaet, som den fremlagde Forligelses Comissions Attest af 4de April sidstl: udviiser. Vel har Indstevnte foregivet at have tilbuden et mindelig og passenær Tilbud der ej er bleven antagen, og paa Grund heraf vil undgaae at erstatte Processens Omkostninger; men som dette ikke er ligitimeret, kan ej heller bedøm/m/es hvorvidt dette i saa Fald kunde virke Ophævelse af Sagens Omkostninger, da Attesten fra Forligelses Com/m/issionen viiser, at

ingen mindelig Foreening var at opnaae, hvorfore Indstevnte bliver at tilkiende passende paa Sagen med Gaaende Omkostninger, saa meget

1799: 220b

meere, som hans Udeblivelse i Dag viser han ej paa nogen Maade har ført sig den forundte Udsættelse til Nytte.
Thi Kiendes for Ret: Andreas Danchersen Heiberg bør til Madam/m/e Emerentze Sal: Jørgen Morsings indfri sin under 6te Septbr: 1797 udgivne Pante Obligation stor 1276 Rdr, med Renter 4 Procento fra bemeldte Obligations Dato til Betaling skeer, og udi Sagens Omkostninger 12 Rdr; som alt opfyldes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Lovlig Adfærd.

Mons Oddesen og Joh: Monsen contra Ole Bergesen Toskedal. Fol: 203.
Citanterne møtte, {og} refererede sig til sine i denne Sag førte Beviisligheder, og paastod Dom efter hvad Dom/m/eren maatte finde passende, tilligemed Sagens Omkostninger.
Efter Paaraab møtte ikke Indstevnte Ole Toskedal eller nogen paa hans Vegne, hvorfore Sagen blev til Doms optagen.

Derefter blev igien publiceret:
25. Skiftebrev efter afg: Kari Johannesdatter Dyngeland sluttet 21 Junii 1799 hvorved Boets ejede 2 bpd 12 M/ark Smør og ½ Hud i Gd: nedre Dyngeland No: 20 i Skiolds Skibrede er vurd: for 330 rd og saaledes udlagt:

til Stervboe Enkemanden Lars Steffensen 6 M/ark Smør 1/20 Hud for	33 rd
Til Sønnen Jacob Larsen 18 M/ark S:r 3/20 Hud for	99
- Sønnen Niels Larsen 18 M/ark S:r 3/20 Hud	99
- Datteren Kari Larsdatter 9 M/ark S:r 3/40 Hud	49 – 3
og Datteren Elie Larsdatter 9 M/ark [Smør] 3/40 Hud	49 – 3

26. Dito efter afg: Marthe Paulsdatter Schiold sluttet 19 Junii 1799, hvorved 9 M/ark S:r 6 Kd: M: 1/32 Hud i Gd: Schiold er vurd: for 82 rd 3 mrk, og saal: udlagt:

Til Sønnen Paul Olsen Schiold 5 M/ark Smør 3 1/3 Kd: Malt og 10/576 Hud for	45 rd 5 mrk
- Datteren Johanne Olsdatter 1 ½ M/ark Smør 1 Kd: M: og 3/576 Hud for	13 – 4 – 8
- Datteren Brithe Olsdat: 2 ½ M/ark Smør 1 2/3 Kd: M: 5/576 Hud for	22 – 5 – 8

27. Dito efter afg: Botolph Andersen Natland, sluttet 17 Junii 1799, hvorved 1 Pund 21 M/ark Smør og ½ Hud i Gd: øvre Natland No: 76 er vurderet for 360 rd og saal: udlagt:

Til Stervb: Enken Marte Andersdat: 21 ½ M/ark S:r ¼ Hud for	180 rd
- Søn/n/en Anders Botolphsen 6 3/7 M/ark S:r 1/14 Hud for	51 – 2 – 8
- Sønnen Andreas Botolphsen 6 3/7 M/ark S:r 1/14 Hud for	51 – 2 – 9
- Datteren Rangele gift med Størk Rasmussen Tøshougen 3 3/14 M/ark S:r 1/24 Hud for	25 – 4 – 5
- Datteren Elie Botolphsdatter lige Anpart for	25 – 4 – 5
- Datteren Anbiør Botolsdatter lige Part for	25 – 4 – 5

28. Dito efter afg: Kari Monsdatter Mithun oprettet 19 Julii 1799, hvorved Boets, hvorved Gd: yttre Mithun No: 63 i Skiolds Skibre: af Skyld 1 Pund 12 M/ark Smør og 1 Tønde Malt er taxeret for 250 rd, og udlagt:

Til Enken Marthe Nielsdatter Mithun for Krav 100 rd,	14 2/5 M/ark S:r 19 1/5 Kd: Malt
- Stervb: Enkemanden Simon Monsen for 75 rd	10 4/5 M/ark S: 14 2/5 Kd: M:
og Datteren Kari Simonsdatter for Arv 75 rd	10 4/5 M/ark S: 14 2/5 K: M:

29. Dito efter afg: Mathias Monsen Lund, af 17de Julii 1799, hvorved 1 Pund 22 1/5 M/ark Smør og 11/20 Hud i Gd: Lund No: 34 i Schiold Skibr: er taxeret for 400 rd og saal: udlagt:

Til Lars Larsen Søre Strønen for Krav 300 rd	1 Pund 10 13/20 M/ark S:r og 33/80 Hud.
- Baard Olsen Almeland for do: 30 rd	3 93/200 M/ark S:r og 33/800 Hud.
- Frid: Olsen Almeland for do: 20 rd	2 62/200 M/ark S:r 22/800 Hud.
- Stervboe Enken Anne Nilsdat: Lund for 50 rd	5 31/400 M/ark S:r 11/160 Hud.

30. Dito efter afg: Brithe Olsdatter Søre Biørøen, oprettet 15 April 1799, hvorved 1 Pund Fisk i Gd: Søre Biørøen No: 82 i Sartor Skibreede

1799: 221

er vurd: for 50 rd, og udlagt: Til Sønnen Niels Nielsen 16 M/ark Fisk for 33 rd 2 mrk, og til Datteren Giertrud Nielsdat: gift med Elling Rasmussen 8 M/ark Fisk 16 rd 4 mrk.

31. Skiftebrev efter afg: Ole Pedersen Hagenæs, af 15 April 1799, hvorved er udlagt:
1. I Gd: Hagenæs No: 85 i Sartor Skibrede:

Til Stervboe Enken Marthe Larsdatter 9 M/ark Fisk for	18 rd 4 mrk 8
- Niels Pedersen Telnæs for Arv, 7 ½ M/ark do: for	15 – 3 – 12
- Christopher Pedersen Fielde for Arv, 7 ½ M/ark do:	15 – 3 – 12
tilsam/m/en 1 Pund Fisk for	50 rd

2. I Gaarden Bakke No: 16 i Sartor Skibr:, er Boets ejede 6 M/ark Fisk udlagt til Enken Marte Larsdatter Hagenæs, for 12 rd 3 mrk.

32. Skiftebrev efter afg: Niels Hansen Syltøen, af 17 April 1799, hvorved er udlagt:
1: I Gaarden Hitzøen No: 41 i Sartors Skibrede, er udlagt:

Til Datteren Marithe Nielsdatter 7 ½ M/ark Fisk for	18 – 4 – 8
til Datteren Guri Nielsdatter 7 ½ M/ark Fisk for	18 – 4 – 8
og til Datteren Anne Nielsdatter, udi Didrich Olsens Brug i sam/m/e Gaard 3 81/96 M/ark Fisk for	10

2. I Gaarden Telle No: 26 var Boet ejende 15 M/ark Fisk, som er udlagt til Stervboe Enken Kari Olsdatter Syltøen for 45 Rdr.

33. Dito efter afg: Thomas Olsen Hitzøen, oprettet 17de April 1799, hvorved følgende Jordegods er taget Boet til Indtægt og saal: udlagt:
1. I Gaarden Hitzøen No: 41 i Sartor Skibrede er udlagt

til Stervboe Enken Kari Larsdatter 9 M/ark Fisk for	25 rd
og til Sønnen Ole Thomassen 9 M/ark do	25

2. I Gaarden Søre Biørøen No: 82 er udlagt til bem:te Enke Kari Larsdatter 3 M/ark Fisk for 6 rd 1 mrk 8 s:

34. Dito efter afg: Johannes Helgesen Mieldem, sluttet 4de Junii 1799, hvorved Boets ejede Part i Gd: Mieldem No: 47 i Arne Skibr:, af Skyld 18 M/ark S:r og 12 Kd: Malt, er vurd: for 59 rd og udlagt til Datteren Kari Johannesdatter.

35. Dito efter afg: Ole Andersen Fougstad, sluttet 4de Junii 1799, hvorved følgende Jordegods er taget Boet til Indtægt, og til Arvingerne igien udlagt
1. I Gaarden øvre Mielde i Mielde Skibrede, udlagt:

Til Sønnen Johan/n/es Olsen 8 M/ark S:r 1 7/9 Kd: M: og 4/9 Skil: Penge for	20 rd
- Sønnen Ole Olsen en lige Anpart for	20
og Datteren Magdelie Olsdatter 5 M/ark S:r 8/9 Kd: M: og 2/9 Skil:	10

2: I Gaarden Fougstad No: 7, i Arne Skibrede er udlagt:

til Stervboe Enken Marthe Johannesdatter 12 M/ark Smør for	40
og til Sønnen Anders Olsen 6 M/ark S:r for	20

3: I Gaarden Horsaas i Hosanger Skibr: No: 87, er udlagt til hver af Døttrene Brithe, Kari og Giertrud Olsdøttre 4 M/ark S:r 2 Kand: Malt for 10 rd, tilsam/m/en 12 M/ark S:r og 6 Kander Malt for 30 rd.

36. Obligation fra Kiøbmand Rolf Rolfsen til Lindaas Præstegields Fattig Casse for 150 Rdr, mod 1te Pante Ret i 1 bpd Smør og 1 Mæle 4 Kander Malt i Gaarden Hauchaas No: 57 i Lindaas Skibr:, dat: 5te Aug: 1799.

Derefter blev udi den i Dag optagne Sag med Fiskerne Mons Oddesen og Johanes Monsen cont: Ole Bergesen Toskedal afsagt saadan

Dom

For ærerørige Beskyldninger har Fiskerne Mons Oddesen og Johan/n/es Monsen indstevnt Fisker Ole Bergesen Toskedal efter at ingen mindelig Foreening ved Forligelses Comissionen har veret at opnaae Under Sagen er det beviist at Indstevnte paa tilspørgende af Citanterne Hvem der vil vere en Tyv og Skielm for Ham, har svaret det skulle begge Citanterne vere. Dette Spørsmaal giver tilkiende: at Indstevnte maae saaledes have udladt sig mod Citanterne saa uagtet Hand vil *nægter Vidnernes Forklaring sporer Hans skriftlige Tilsvar i Sagen, at Hand dog har beskyldt dem for u-redelig Behandling. Utilbørligt bliver alletider saadan/n/e udladelser omendskiønt de ere udsagde i Vertshuus, da det ikke er beviist at

1799: 221b

nogle af Parterne har veret beskienket følgelig kan Vertshuuset i dette Tilfælde ej ansees annerledes end som en ædrue Forsamling hvorfore Beskyldningen bliver at Mortificere, med mulct og nogeledes Omkostninger

Thi Kiendes for Ret: De af Fiskeren Ole Bergesen Toskedal imod Citanterne udsagde Beskyldninger bør ikke komme dem til Forkleynelse paa gode Nafn og Rygte i nogen maade men sam/m/e bliver herved som utalte at anse og bør Fisker Ole Bergesen Toskedal bøde til Store Sandvigens Frie Skole 1 rd og udi Sagens Omkostninger 3 Rdr som efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under lovlig adfærd

Saal: at vere passeret bekrefter Brandt

Del G av NHL Tb. nr. 48 1796-1802 (Høsttingene 1799)

(1799: 221b)

Sartors Høsteting 1799.

Aar 1799 den 30te September, blev det almindelige Høste Sage Ting holden for Sartor Skibrede paa Tingstædet Tøsøen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: som ved Som/m/er Tinget vare tilstæde. See Folio 204, Ved Tinget var nærværende Hr: Fogden Unmack og Skibredets Lensmand Peder Knudsen Tøsøen.

Hvorda først allerunderdanigst blev publiceret følgende Kongl: allernaadigste Anordninger, neml:

1. Forordning, som befaler at i Tyvs Sager som forfølges paa Justitiens Vegne, skal de stiaalne Kosters Ejere indstevnes under Falsmaals Straf til at aflægge deres eedelige Forklaring, om Kosterne ere dem frakomne imod deres Villie og Vidende eller ikke. dat: 31te Maij 1799.

2. Forordning angaaende Skifte Forvaltningen i Stervboer efter Huusmænd og Inderster af Land Almuen i Danmark og Norge dat: 21 Junii 1799.

3. Forordning for Riget Norge, hvorved den Legemlige Straf som de ældre Lovgivninger bestemmer, i Hensigt til dem der ej formaae at udreede idømte Bøder, forandres og formildes. dat: 12 Julii 1799.

4. Placat angaaende en Forandring og nøyere Bestemmelse i Forordningen om Sild og Torske Fiskeriet i Fosens Fogderie i Tronhiems Stift af 21de Decbr: 1792.

5. Bekiendtgiørelse af de Betingelser, under hvilke Tømmer mænd til hans Kongl: Maj:ts Tieneste paa Holmene i K:havn blive antagne. dat: 9de Maij 1799.

Da ingen havde noget at iretteføre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 1te October continuerede Høste Sage Tinget for Sartors Skibrede paa Tingstædet Tøsøen og Retten betient med det sam/m/e Laugrette som i Gaar.

Hvor da følgende Documenter blev publiceret:

1: Bygselbrev fra David Middelthun, Værge for Kors Kirken i Bergen til Jon Jonsen paa 1 ½ bpd Fisk Landskyld i Gaarden Syltøen, forhen brugt af Niels Hansen, dat: 20 Septbr: 1799, med Reversal.

1799: 222

2. Odels Lysning fra Absolon Iversen Bielkerøen til 1 bpd Smør Skyld i Gaarden Bielkerøen, som bruges af Broderen Michel Iversen dat: 30 Septbr: 1799.

3. Skiøde fra Gregorius Larsen Glæsnæs til Peder Michelsen Trellevigen paa 4 33/432 Mærker Fisk i Gaarden Søre Toft No: 12, for 10 rd, dat: 30te Septbr: 1799.

4. Skiøde fra Ole Olsen Nore Eide og Hans Michelsen Kaartvedt til Peder Michelsen Trellevigen, paa 16 7/80 M/ark Fisk i Gaarden Søre Tvedt No: 31 for Kiøbe Sum/m/a 34 rd, dat: 30te Sept: 1799.

5. Skiøde fra Peder Olsen Nordvigen \og/ Thore Erichsen Skouge, til Arne Thoresen Skouge paa 1 bpd 3 M/ark Fisk i Gaarden Skouge No: 37, dat: 30 Septbr: 1799.

6. Bygselbrev fra Ole Nielsen Hitzøen til Ole Simonsen paa 6 M/ark Fisk i Gaarden Hitzøen, No: 41, dat: 30te Sept: 1799, med Reversal

7. Afkald fra Anders Andersen Algerøen for hans Hustrue Marthe Knudsdatters Arv 11 rd 5 mrk 4 s: til hendes Værge Ingebrigt Iversen Langøen af 27 Septbr: 1799.

8. Declaration fra Johan Nicolay Møllerup, angaaende Giestgiverstædet Bratholmen, af 5 Aug: 1799.

9. Bygselbrev fra Biskop Irgens til Ole Jonsen Gielmaas paa 15 M/ark Fisk i Gaarden Ebbesvig, dat: 21 Maij 1799, med Reversal.

10. Bygselbrev fra Præsten Hr: Cammermeyer til Niels Monsen Skouge paa 1 bpd 3 M/ark Fisk i Gaarden Skouge, dat: 26 Aug: 1799, med Reversal.

11. Bygselbrev fra Mons Olsen Nore Biørøen paa hans Myntling Arne Thoresens Vegne, til Iver Nielsen paa 1 bpd 3 M/ark Fisk i Gaarden Skouge No: 37, dat: 1te Octobr: 1799.

12. Afkald fra Hans Simonsen Skouge for hans Hustrue Marthe Pedersdatters Arvemidler 326 rd 68 s:, til hendes Fader og Værge Lensmand Peder Knudsen Tøsøen, dat: 1 Octobr: 1799.

13. Skiftebrev efter afg: Thore Arnesen Skouge af 23 Julii 1799 hvorved 13 ½ M/ark Fisk Landskyld i Gaarden Skouge No: 37, er udlagt til Peder Olsen Nordvigen for Krav 30 rd, Og 7 12/264 M/ark Fisk i Gaarden Wig i Herløe Skibr: er udlagt til den Afdødes Børn.

14. Skiftebrev efter afg: Kari Andersdatter Worland af 24 Julii 1799, hvorved er udlagt: Til Peder Salomonsen Hamre for Krav, 7 M/ark Fisk og 2 1/3 Kande Malt i Gaarden Worland, 2 12/25 M/ark Fisk i Gaarden Wixøen, og en Anpart i Laxevogen Skratholmen for 2 rd 1 mrk. Til Sønnen Thor Andersen 7 ½ M/ark Fisk og 2 ½ Kd Malt i Gaarden Worland, og til Datteren Brithe Andersdatter gift med Johannes Diderichsen 3 ½ M/ark Fisk og 1 1/6 Kd: Malt i Gd: Worland. samt til Peder Pedersen Toft en Anpart i Laxevogen Skratholmen for 5 mrk.

15. Skiftebrev efter afg: Guri Andersdatter Ekerhofde af 20 April 1799, hvorved 6 M/ark Smør og 3 M/ark Fisk i Gaarden Søre Ekerhofde No: 8 er udlagt til Stervboe Enkemanden Arnt Thomassen.

16. Skiftebrev efter afg: Rasmus Johannessen Nipen af 26 Julii 1799, hvorved Boets Jordegods i Gd: Nipen No: 27 saaledes er udlagt

til Sønnen Thomas Rasmussen 7 5/6 M/ark Fisk for	15 rd 2 mrk
og til Datteren Rangele Rasmusdat: 3 11/12 M/ark do: for	7 rd 4 mrk

1799: 222b

17. Skiftebrev efter afg: Kone Marthe Nielsdatter Lochøen af 27de Julii 1799, hvorved er udlagt: 1: I Gaarden Lochøen No: 42, til Stervboe Enkemanden Peder Olsen 3 3/5 M/ark Fisk for 10 rd og til Sønnen Ole Pedersen 3 3/5 M/ark do: for 10 rd. 2. I Gaarden Algerøen No: 53, er udlagt: Til Datteren Ahlis Pedersdatter 1 5/7 M/ark Fisk for 3 rd 3 mrk 7 s:, og til Datteren Susana Pedersdatter 1 5/7 M/ark do: for 3 rd 3 mrk 7 s:

18. Skiftebrev efter afg: Kone Anne Nielsdatter Kaartvedt, af 29de Julii 1799, hvorved følgende Jordegods er udlagt: 1. I Gaarden Kaartvedt No: 56: til Stervboe Enkemanden Hans Michelsen, 18 M/ark Fisk for 30 rd, og til Sønnen Niels Hansen 18 M/ark Fisk for 30 rd. 2. I Gaarden Landeraae No: 59 udlagt 12 9/20 M/ark Fisk til bem:te Hans Michelsen Kaartvedt for 12 rd. 3. I Gaarden Tøsøen No: 83, udlagt til Sønnen Michel Hansen 8 M/ark Smør for 24 rd. 4. I Gaarden Algerøen No: 53 udlagt til Døtterne Inger og Marthe Hansdøttre hver 4 79/80 M/ark Fisk for 6 rd 3 mrk.

19. Skiftebrev efter afg: Lars Erichsen Waage af 31te Aug: 1799, hvorved er udlagt: Til Sønnen Erich Larsen 3 ¾ M/ark Fisk i Gaarden Nipen for 7 rd 1 mrk 2 s. og til Sønnen Tørris Larsen 1 M/ark Fisk i Gaarden Telle for 2 rd.

20. Afkald fra Ole Stephensen Agotnæs for hans Hustrue Botilde Pedersdatters Arvemidler 54 rd 28 s: til hendes Værge Ørjens Hansen Agotnæs, dat: 1te Octobr: 1799.

Videre havde ingen at i Retteføre, thi beroer Tinget til i Morgen

Dagen derefter den 2den October continuerede Høste Sage og Skatte Tinget for Sartors Skibrede paa Tingstædet Tøsøen, og Retten betient ved det samme Laugrette som i Gaar.

Hr: Fogden Unmack fremlagde til Besvarelse af Laugrettet og tilstædeværende Almue:

1: Af og Tilgangen i Odels og Selvejer Mandtallet for indeværende Aar 1799, som for Retten blev oplæst og af Almuen uimodsagt.

2. Af og Tilgangen i Vejmester Mandtallet for d: A: som ligeledes blev oplæst og *imodsagt (uimodsagt?).

3. Tings Vidne over Flom Qværnene i dette Skibrede, hvortil Laugrettet og Almuen, og deraf i Særdeleshed Ole Nielsen Strøm/m/e og Hans Erichsen Foldenæs svarede: at 1 Qværn paa Gaarden Agotnæs er i dette Aar nedrevet og ej igien opbygt, En nye Qværn opbygt paa Gaarden Morland, som Laugrettet ansatte i Skat til 2 s:, At de 2de Qværner paa Gaarden

Bildøen er nedrevne. Videre er en Qværn tilkom/m/en i Bratholmen og 1 do: paa Gaarden Knarrevigen, som hver blev Skyldlagt for 2 s:
4. Tings Vidne bestaaende af 13 Qvæstioner, som for Retten blev oplæst, hvortil Laugrettet og Almuen svarede, og af de sidste i Særdeleshed, Anders Thomassen Knapschoug og Anders Olsen Knapschoug, til de 9 første Qvæstioner, Ney. Til 10de: De veed at Sorenskriveren og Fogden har betalt 4 s: pr: Miil til hver Mand som har skydset dem paa Ting Reisen Til 11te At Skibredets Lensmand Peder Knudsen bruger 22 ½ M/ark Smør

1799: 223

i Gaarden Tøsøen No: 83. Til 12te og 13de: Ney.
5. Tingsvidne over Laxe og Sildevogene m: v: blev oplæst, og af Almuen tilstaaet at være Rigtig.
6. Restance Liste over udestaaende Kongl: Skatter i dette Skibrede for indeværende Aar, til Beløb 218 rd 1 mrk 4 s og Rente Skat 16 rd 5 mrk 14 s, blev oplæst og af Almuen uimodsagt.

Fogden Unmack producerede en skriftlig Stevning hvorved Knud Nielsen Kallestad og Qvindemen/n/esket Brithe Pedersdatter ibid: for med hinanden begaaet Lejermaal, Qvindemennesket til at udrede sine Bøder, om hun dertil haver Formue, eller Aftingning efter hendes Vilkaar, og han Alene at svare til Sagen, da han som Mariner {og} \er/ enroulleret, og altsaa fri første Gang for Bøder.
Pigen mødte og efter hendes Vilkaar erlagde 48 s:, da hun intet mer formaaede som et Fader og *Mosterløst (Moder-?) Barn, som {intet} tiener for en ringe Løn.
Herom blev Laugrettets Svar indhentet, der i et og alt bevidnede dettes Rigtighed, saavelsom og at Barnefaderen i Aar er com/m/enderet til hans Maj:ts Tieneste til Kiøbenhavn.
Fogden havde intet videre imod Laugrettets Skiøn at erindre, men begiærede sig dette her passerede beskreven til at bielægge sit Regnskab, og derefter beregne de i Retten leverede 48 s:, som hun af hendes Huusbond havde laant.
For Sigtelsen fremlagde Fogden Provsten Hiorthøys Attest af 29 Martii sidstl: for at vedhæftes Udskriften, saavelsom den skriftlige Stevning.

Til at betiene Retten til næste Aar 1800, som Laugrettesmænd, blev af Fogden udnævnt: Ole Salomonsen Bache, Lars Nielsen Berge, Johannes Erichsen Syltøen og Peder Brynildsen Lochøen.

Da ingen havde meere at iretteføre blev dette Ting sluttet og Retten hævet.

Brandt

[Høste Sage og Skatte Ting 1799 for Schiolds Skibrede]

Aar 1799 Torsdagen den 3de October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Schiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendahl og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Lars Rasmusen Houstad Michel Nielsen ibid: Jens Johanesen Hornes og Hans Knudsen Hornes. Ved Tinget var nerværende Fogden Unmach Skibredets Lænsmand Borge foruden den Tingsøgende Almue.

Hvorda! allerførst blev publiceret de selv sam/m/e Kongelige Forordninger Placater og videre som for Sartor Skibrede er Bekientgiort og extraheret her i Protocollen fol: 221

Derefter blev af Almuens Documenter publiceret under
No: 1 Obligation fra Lars Jacobsen Lysevold til Niels Pedersen Sandahl stor 199 Rd mod Pant i Løsøre dateret 9de Septemb: 1799.

Nye Sag
Anders Winsensens Søvigen af Lysekloster mødte og fremlagde sin skriftlige Stevning af 2de Septemb: sistl: i Forkynt Stand hvorved Anders Andersen Lund \efter Revers af 25 Juni 1796/ er indstevnt at lide Dom for 92 Rd med Omkostninger 7 rd 4 mrk, for indkaldelsen ved Forligelses [Comissionen]?, formedelst de lange veye af 6 Miile frem og tilbage dem Hand begiærede sig ved Dom tildømt med Renter fra Stevningens dato Videre fremlagde Citanten \det paastevnte Revers af 25 Junii 1796, og/ Attest fra Forligelses Comissionen af 7de Aug: sistl: som viser at intet Forliig har veret at opnaae
Efter Paarob mødte ikke Indstevnte eller nogen paa hans Vegne, hvorfore Sagen blev til doms optagen

Nye Sag
Haldor Hansen Hovden mødte og tilkiendegav at have ved muntlig Varsel af de

1799: 223b

Eedsorne Kaldsmænd Michel Olsen Bierkeland og Lars Larsen Søraas som begge mødte lovlig den 30 Aug: sistl: indstevnet Lars Jacobsen Lysevold til dette Ting for at betale en gield stor 8 Rdr som intet Forliig efter derom giort Prøve ved Forligelses Comissionen har veret at opnaae til hvilket at bevise Citanten fremlagde Forligelses Comissionens Attest af 3de April sistl: saa lydende
Efter Paarob mødte ikke Lars Lysevold eller nogen paa hans Vegne, hvorfor Citanten paastod sig sam/m/e 8 rd ved Dom tilkiendt samt udi Omkostninger 3 Rdr;
Sagen blev til Doms optagen.

Fogden Unmach mødte og fremlagde til besvarelse af Laugrettet og tilstædeværende Almue det almindelige Tings Vidne bestaaende af 13 Questioner som for Retten blev oplæst, hvortil Laugrettet og Almuen svarede: og af de første fornem/m/elig Torsten Torbiørensen Loddefiord og Niels Nielsen Melshoug, at til 1 – 2 – 3 – 4 og 5 qtr: vidste de intet at forklare Til 6 qt: vidste ej heller nogen Til 7 qt: ingen flere end Antonius paa Soleim og Anders Pedersen Skaalevignesset Til 8 qt: ingen flere end Niels Pedersen Samdahl (Sandahl?) og Amund Nielsen Lund Til 9 qt: ney til 10 qt: Jo Til 11 qt: Jo Skibredets Lænsmand Johanes Borge bruger den/n/e gaard af skyld 2 pund 10 ½ M/ark Smør Til 12 og 13 qtr: Ney
2. Til Tingsvidnet over Flom qvernene svarede Laugrettet og Almuen og af dem Lars Olsen Tongeland og Ole Larsen ibid: at den oplæste Fortegnelse befindes saavidt de k/an/d erindre sig rigtig alleene paa Harrebakken No: 132 befindes ingen qvern mer;
3. Til Tings Vidnet over Laxe og Sildevaagene for 1799 som blev oplæst svarede Laugrettet og Almuen og af disse Johannes Larsen Nestun og Arne Monsen *Doevigen (Dolvigen?) og at de vidste ikke andet end de oplæste Møller og Enge Slætter forholder sig rigtig og vidste hverken noget at fra eller tillægge
4. Til Tings Vidnet over dette Skibredes Flom Saug Refererede Laugrettet og Almuen og af dem Johanes Olsen Sletten og Anders Sletten sig til deres siste aar herom giorte Forklaring

Da ingen hafde videre for i Dag at Irettefø re blev Tinget udsadt til i morgen

Den 4de Octob: 1799 Continuerede end videre Høste Tinget for Schiolds Skibrede paa sam/m/e Sted som i gaar og i overværelse af sam/m/e Laugrette Hvorda!

Nye Sag
Kiøbmand Ments Paaske af Bergen lod møde og tilkiendegav at have ved mundtlig Varsel af Stevne Vidnerne Lensmand Johannes Borge og Michel Olsen Birkeland den 18de Septb: til i Dag indkaldet Lars Jacobsen Lysevold for Gield stor 10 rd 4 mrk

Bemelte Stevne Vidner mødte og forklarede som meldt i lovlig Tiid at have indkaldet Lars Jacobsen Lysevold som efter paarob ikke mødte

Citanten fremlagde sin Specificerede Regning paa Korn Vahre for bemelte Sum/m/a 10 rd 4 mrk tillige med Attest fra Forligelses Comissionen at intet Forliig imellem Parterne har veret at opnaae. /: Regningen med Attesten er saal: :/

Citanten paastod derfore Dom for disse 10 rd 4 mrk og udi omkostninger 3 Rdr

Afsagt:

Da ingen mødte blev Sagen til Doms optagen.

Fogden Unmack fremlagde en skriftlig Stevning mod Pigen Berthe Magrethe Johannesdatter Simesvig, for begaaet Lejermaal {med} efter hendes Anmeldelse, med en Søefarende Ungkarl Ole Andreas Knudsen, der skal være gaaet her fra Bergen for et Aar siden med et Engl: Skib; til at udrede Bøder eller efter hendes Vilkaar, derpaa at erholde Aftingning.

Laugretten med Almuen saavelsom Skibredets Lensmand tilkiendegav at hun var yderlig fattig, og neppe kunde fortiene Føden for sig og Barn

1799: 224

hvorfore Bøderne blev aftinget til 24 s:, hvilke Stædets Lensmand endog maatte laane hende.

Fogden havde intet videre herimod at erindre, men begiærede sig dette passerede beskreven meddeelt, og derved maatte blive hæftet saavel Præste Attesten, som han nu fremlagde, som den ommelte Stevning.

Da ingen i Dag havde meere at irette føre beroer Tinget til i Morgen

Næste Dag den 5te October continuerede Høste Sage Tinget for Schiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendal, og Retten betient med sam/m/e Laugrette som i Gaar. Hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret under

No: 2. Skiøde fra Capit: Johan Friderich Cappe til Iver Heinesen paa gaarden Grove og Woxbøe No: 49 af Skyld 1 bpd Smør for Sum/m/a 340 rd dat: 16 Sept: 1799

3. Afkald fra Anders Andersen Dolvigen til Formynderen Arne Monsen Dolvigen paa Arv 3 – 1 – 1,

4. Obligation fra Ole Olsen Sandal til Engel Torgesen Brathuus paa 350 rd mod 2 prioritet i gaarden Samdal No: 36 af Skyld 1 Løb Smør nest efter Mad: Arentz for 300 rd dat: 12. Sept: 1798

5. Auctions Skiøde fra Sorenskriveren til Guld-Smed Georg Greve paa gaarden Grimstad i Schiolds Skibrede No: 90 af Skyld 1 Pund 3 M/ark Smør 12 Kander Malt og ¼ Huud for 455 rd dat: 26 Septb: 1799

6. Obligation fra Lars Olsen Øfsthun til Steffen Bergesen Rolland paa 199 rd med 1 prioritet i gaarden Øfsthun No: 72 af Skyld 1 Bpd 19 5/7 M/ark Smør og 1 Mæle 6 6/7 Kander Malt dateret 3 Octob: 1799

7. Skiøde fra Lars Olsen Tongeland til sin Søn Lars Larsen paa 18 M/ark Smør og ½ Huud i gaarden Tongeland No: 4 for Sum/m/a 100 rd dateret 3 Octob: 1799

8. Byxel Brev fra Provsten Fritzner til ung Karl Ole Rasmusen Hornes paa ½ Løb Smør udi gaarden Hornes som Hans Fader Rasmus Johanesen har overladt mod vilkaar dat: 5te Aug: 1799

9. Skiøde fra Kiøbm: Jan J: Bøe, til Stads Capitain og Kiøbmand Herman D: Ulhorn paa Gaarden Frydensbøe af Skyld 4 M/ark, for Kiøbe Sum/m/a 5150 rd dat: 19de Septbr: 1799.

10. Aflyst Kiøbmand Jan Bøes Obligation til Albert Peter Sagen for Myndtlingen Anne Beate Geelmuydens Arvemidler 700 rd, mod Pant i Gaarden Frydensbøe, dat: 29de April 1797, og indfriet efter paategnet Qvittering.

11. Obligation fra Kiøbmand Herman Did: Ulhorn, til Frue Hofagentinde Krohn for 1999 rd, mod 1te Pante Ret i Gd: Frydensbøe, dat: 30 Septb: 1799.

12. Aflyst Niels Andersen Grimstads Obl: til Rasmus Olsen Grimstad for 200 rd dat: 6 Maij 1794, og indfriet efter paategnet Qvittering af 4de Octobr: 1799.

13. Aflyst Ditos Obl: til Assessor Forman for 79 rd, dat: 31 Desbr: 1796, og Qviteret 27de Septbr: 1799.

14. Skiøde til Paul Olsen Skiold fra hans 2de Søstre paa deres ved Skiftet efter Moderen Arvede Anparter i Gaarden Skiold No: 68, som med Kiøberens egen Arvede Anpart er 9 M/ark Smør 6 Kd: Malt og 1/32 Hud, dat: 4de Octobr: 1799.

15. Obl: fra Paul Olsen Schiold til Niels Olsen Gavelen for 40 rd, uden Rente, mod Pant i 9 M/ark Smør 6 Kd: Malt 1/32 Hud i Gaarden Skiold No: 68, dat: 4 Octbr: 1799.

16. Vilkaars Brev fra Lars Larsen Tongeland til hans Forældre Lars Olsen og Marthe Larsdatter paa aarlige Levevilkaar af Gaarden Tongeland, dat: 3de Octbr: 1799.

17. Skiøde fra Lars Stephensen Dyngeland og Børn, til hans Søn Nils Larsen paa 2 bpd 12 M/ark Smør og ½ Hud i Gaarden nedre Dyngeland No: 20, som var udlagt til Sælgerne ved Skifte af 21 Junii d: A:, efter afg: Kari Johannesdatter, dat: 5 Octbr: 1799.

1799: 224b

Fogden Unmack fremlagde Tingsvidnet over Af og Tilgangen i Odels og Selvejer Mandtallet for dette Aar. 2. Tingsvidne over af og Tilgang i Vejmester Mandtallet for d: A: som begge blev for Retten oplæst, hvorimod Laugrettet og Almuen havde intet at erindre.

Derefter blev Restance Listen over udestaaende Kongl: Skatter \f: d: A:/ for Retten oplæst, hvorefter rester for ordinaire Skatter 1144 rd 3 mrk 10 s:, og *Retteskatt (Rente-) 59 rd 3 mrk 4 s:, hvorimod Almuen intet havde at indvende.

Til at betiene Retten som Laugrettesmænd anstundende Aar 1800de blev udmeldt følgende: Niels Olsen nedre Dyngeland, {Niels Larsen ibidem} \Johannes Monsen Todtland/, Ole Olsen Myrdal og {Lars} Haagen Thomassen Ulsmaug, som Lensmand *Børge (Borge) blev paalagt at tilsige at møde her næste Som/m/er Ting til Rettens Medbetiening.

Da ingen havde meere at iretteføre, blev dette Ting sluttet og ophævet.

Saaledes at vere passeret bekrefter Brandt

[Høste Sage og Skatte Ting 1799 for *Herle (Herløe) Skibrede]

Aar 1799 Tirsdagen den 8de October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting for Herle Skibrede foretaget udi Tingstedet Alverstrøm/m/en og Retten betient med de sam/m/e

Eedsorne Laugrettes mænd som ved Vaartinget neml: Rasmus Jacobsen Wiigebøe Rasmus Hansen Fromeri Ole Hansen ibidem og Poul Poulsen ibidem

Hvorda! blev oplæst de selv sam/m/e Kongl: Forordninger fra No: 1 til 5 som ere bekientgiorte ved de allerede afholdte Tinge og Extraherede fol: 221

Dernæst blev af Almuens Documenter publiceret

No: 1 Major Christian Ameln og Secretair og Sorenskriver Korens Bøzel Seddel til Huusmand Niels Johannesen \paa/ Tvete Næss kaldet mod aarlig Leye 24 s. med foreviist Revers som begge var dateret 3de Septb: 1799

2. Aflyst afdøde Frue Korens obligation til Hr: Michael Sundt Tuchsen mod Pant i gaarden Ulvatne af Skyld 1 Løb Smør og 1 Td malt dat: 25de Aug: 1797 \Tingl: 25 Oct: 1798/ og indfriet efter qvittering af 14 Septb: 1799

3. Byxel Seddel fra Agent og Kiøbmand Claus Krohn til Steffen Olsen Waag paa gaarden Store Longerøen som af Ole Colbersen (Colbensen) er opryddet mod aarlig afgift 1 rd 4 mrk med Revers dat: 10de Septb: 1799

4. Aflyst afg: Frue KrigsRd:inde Korens Obligation til Mad: Ingebor Nagel Arentz paa Sum/m/a 999 rd mod 1te prioritets Pant i gaardene Tvedten Dauvanger og nore Hauland dat: 23 Feb: 1796 tinglyst 5te Aug: *1799 (1796?) efter opsigelse af 7de Sept: 1799 og Qvittering af Stervboets Curator Proc: Kahrs af 5te October 1799

af Sager blev foretaget

Advocat Hiort contra Assessor Krøger Fol: 220

Assessor Krøger lod møde ved Tieneste Dreng og indleverede til Retten et forseglet Brev hvorudi fandtes et Indlæg i denne Sag af 5te Octob: sistl: tilligemed 2de originale Bilager det eene en Attest paa Assessorens Requisition til Secretairen i Stifts over Retten i Christiania Jespersen af 13de Septb: 1799 og den anden ligeledes en Attest paa Forlangende af Stifts over Rets Assessor Stoltenberg dateret 31te Aug: 1799 med 11 stk: Stemplet Papir á 6 s at belægge de tilforn af Ham i denne Sag fremlagde Breve /: Indlægget med de bemelte 2 Attester er saa Lydende :/

Fra Procurator Frile for Hoved Citanten blev indleveret Hans skriftlige Tilsvar af dags dato og er saa lydende

Afsagt

Da begge Parter har indladt Sagen til Doms blev sam/m/e optagen.

Fogden Unmach forestillede for den nerværende Almue som var over 30 Men/n/esker efter Begiær af Stedets Ejer Lensmand Fougstad som Tingholder og hvor Tinget i en Tid af nogle og 40 aar som det beqvem/m/este Sted baade for Almuen og Øvrigheden af 3de Skibreder Herle Radøe og Alenfit, at de efter nerværende Tiiders høye Priser ville giøre et Tilskud af 4 s pr mand til de forhen erlagde 12 s saa at enhver herefter aarlig erlægger i Tinghold Penge 16 s Da den nerværende Almue *hered (herved?) indsaae den billigst Fordring gav de og dertil samtlig deres Samtykke

1799: 225

Til Besvarelse paa det almindelige Tingsvidne bestaaende af 13 qtr: svarede Laugrettet og Almuen og af dem i ser Berge Jensen Hanevig og Niels Larsen Wiig til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney til 5te Ney, ingen andre end de gamle giestgivere neml: Ernst Mejer i Strudshafn og

Johannes Rasmusen i Floen Til 6 qtn: Ney ingen andre end de forrige neml: Agent Claus Krohn paa Hennøe og Major Ameln paa Hegøholmen i Blomvigen Til 7 qtn: Ney ingen andre end paa de gamle Pladse neml: Pigen Catrine i Herlesundet Siur Nielsen paa HolmeKnappen og Jacob i Hopshavn Til 8 og [9] qtn: Ney til 10 qtn: Jo Til 11 qtn: Skibsredets Lænsmand Wilhelm Monsen Schiellanger bruger nu som før sin gaard af 18 m/ark Skyld Til 12 og 13 qtr: Ney.

2

Til TingsVidnet om Flom qværnene svarede Laugrettet og Almuen og af dem Jacob Nielsen og Elling Olsen Aasbøe at de oplæste Flom qverner befinder sig rigtig paa No: 12 Aasebøe da den eene af disse qverne er som uduelig borttaget og ikke mer bliver opsadt

3

Til Designationen over Flom Saugerne svarede Almuen og Laugrettet at her i Skibredet ikke er flere end Asch Saug, hvorpaa intet bliver skaaret

4

Til Tings Vidnet over qverne-Skatten svarede Laugrettet og Almuen at her i Skibredet ej er mere end den oplæste Rylands Qvern

Derefter blev af Almuens Documenter publiceret

5. Secretair og Sorenskr: Korens Skiøde til Anders Monsen paa ¼ Part eller ¼ Løb Smør og ½ Vog Fisk udi gaarden Davanger for 475 Rdr dat: 14de Septb: 1799.

6. Dito Skiøde til Ole Ellingsen paa ¼ Part eller ¼ Løb Smør og ½ Vog Fisk udi gaarden Davanger for 475 Rdr dateret 14de Septb: 1799.

7. Dito Skiøde til Aad Thordsen paa ¼ Part eller ¼ Løb Smør og ½ Vog Fisk udi gaarden Davanger for Summa 475 Rdr dateret 14de Sept: 1799

8. Dito Skiøde til Anders Jacobsen paa ¼ Part eller ¼ Løb og ½ Vog Fisk i gaarden Davanger for Summa 475 rd dateret 14de Septb: 1799.

9. Dito Skiøde fra Commerce Raad Koren til forrige Bøxel mand Jacob Nielsen Aasbøe paa ½ Løb Smør i bemelte gaard for 375 Rdr dateret 10de Septb: 1799

10. Dito Skiøde fra Comerce Raad Koren til forrige Bøxel mand Elling Olsen Aasbøe paa ½ Løb Smør i gaarden Aasbøe for 375 Rd dat: 10de Septb: 1799

11. Byxel-Seddel fra Major Ameln til Johannes Jensen Ohen paa ½ deelen udi 6 M/ark Smør 18 M/ark Fisk og 1/6 Faars Leye i gaarden Ohen som tilforn har veret brugt af Mons Johannesen dateret 2de April 1799 med foreviist Revers af sam/m/e dato

12. Byxel Seddel fra Commerce Raad Koren til ung-Karl Ole Jacobsen paa 1 ½ skyld Brug i hans odels gaard Sture med Revers begge af 20 Aug: 1799

13. Dito Byxel-Seddel fra Comerce Raad Koren til ung-Karl Peder Monsen Hatten af Skyld 6 m/ark Smør i sam/m/e gaard som hans Fader Mons Jonsen har opsagt tilligemed Revers som begge er dateret 30 Juli 1799

Da ingen for i Dag hafde mere at iretteføre blev Tinget udsadt til i morgen

Dagen derefter den 9de Octobr: 1799 Continuerede end videre Høste Tinget for Herle Skibrede i overværelse af sam/m/e Laugrette som i gaar

Hvorda! mødte for Retten Niels Larsen Wiig og beklagede sig over at for 3 aar siden i Maij maaned efter midnat opkom i hans af nye opbygte Stue-Bygning Ild, der tog sc: Øyeblikket saadan overhaand at Hand neppe med Kone og 3 Børn reddede Livet da Haaret brendte paa ham selv, saa uagtet Naboerne bestaaende af 3 Jordbrugende mænd kom tilstæde blev for Ham intet reddet, da det var alt at Ilden blev standset saal: at den ikke tog overhaand paa deres gaarde, men mistede Deponenten alt sit Ejende af Indboe og 15 Smaler eller Faar som stod

udi en Svale eller Kam/m/er; Hand vurderer i det ringeste denne Skade til 500 rd og har til denne Tiid med sin Familie været Betlefærdig og ikke endnu er kom/m/en saa vidt Hand har faaet nogle Huuse op.
Heele Almuen som var be-

1799: 225b

kient rigtigheden af hvad Niels Larsen Wiig her har forklaret {forklare} blev end videre igientaget af Laugrettet, hvoraf fornemelig Rasmus Hansen Fromeri, Ole Hansen ibid: og Paal Paalsen ibid: bevidnede sandfærdigheden heraf, da de saavel var Øyenvidner til U-lykken som strax \efter/ saa den totale Skade deres Naboe Niels Larsen leed, den de i henseende hans til bage staaende Huuser vurderede Skaden for 2/3 Parter af hvad som stod tilbage, da alle hans fornødne Huuse var nye opbygte i en Bygning og altsaa stod allene tilbage Floren og Løen.

Derefter blev af Almuens Documenter publiceret

No: 14. Byxel Seddel fra afg: Frue Krigs Raadinden Koren til Mons Jacobsen paa Pladsen Skatnesset udi Dauvanger marken mod aarlig afgift for det første 1 rd dat: 1te Jan: 1799

15. Fæste Brev fra afg: Frue Krigs Raadinde Koren til Amund Rasmusen paa Pladsen Brevigen under gaarden lille og store Fausganger mod 1 rd aarl: afgift dat: 1 Sep: 1794

16. Skiøde fra Niels Hansen Toske til Torkild Nielsen Fieldstad og Poul Monsen Harkestad paa 6 M/ark Smør 2 2/3 Kander Malt, 1/9 Faar og 4 mærker Fisk i gaarden Toske for 99 rd dat: 6te Juli 1799

17. Byxel-Seddel fra Torkild Nielsen Fieldstad og Poul Monsen Harkestad til Lars Nielsen Toske paa 6 M/ark Smør 2 2/3 Kande malt 1/9 Faar og 4 M/ark Fisk i gaarden Toske dat: 6te Juli 1799 med foreviist Revers af sam/m/e dato

18. Byxel Seddel fra Kiøbmand Alexander Wallace Senior til ung Karl Hans Poulsen paa 18 M/ark Smør i gaarden Toft som Enken Brita Johanes D: har overladt tilligemed Revers af 7de Octob: 1799.

19. Byxel Brev fra Comerce Raad Koren til ung Karl Aschild Einersen paa 6 M/ark Smør udi gaarden Kollevogen som Niels Andersen til Ham har opsagt med Revers Dat: 30 Maij 1799.

20. Kiøbmand David Frichs Byxel Seddel til ung karl Michel Poulsen Follesøe paa 18 M/ark Fiskes Landskyld i gaarden Hetlevig dat: 28de Aug: 1799

21. Jan Valentin Fasmers Skiøde til Cort Holleman paa et Baade Nøst staaende paa den sistes Grund for 16 Rd dat: 20 Maij 1799

22. Odels Skiøde fra Capitain Erich Smith til Henrich Forman, paa Odels Retten \til/ Gaardene Sunde eller Lille Bergen med underliggende Plads Nordsund, samt Gaarden Fosse og Kongsøen, for 200 rd, dat: 5te Febr: 1799.

23. Skiøde fra Commerce Raad Koren til Ole Monsen paa ½ Løb og 6 M/ark Smør i Gaarden Stien for 400 rd, dat: 12te Septbr: 1799.

24. Obligation fra Ole Monsen Stien til Jomfrue Maren Boes for 299 rd dat: 12te Septbr: 1799, mod 1te Pante Ret i ½ Løb Smør i Gaarden Stien No: 11.

25. Skiøde fra Commerce Raad Koren til Hans Rasmussen paa ½ Løb 6 M/ark Smør i Garden Stien for 400 rd, dat: 12te Septbr: 1799.

26. Obligation fra Hans Rasmussen Stien til Jomfrue Maren Boes for 299 Rdr, mod 1te Pante Ret i ½ Løb Smør i Gaarden Stien No: 11 dat: 12te Septbr: 1799.

27. Skiøde fra Com/m/erce Raad Koren til Ole Ramsøen, paa Øerne Ramsøen, Warøen og Langøen, som for har underligget Gaarden Kollevogen, for Kiøbe Sum/m/a 200 Rdr, dat: 12te Octobr: 1798.

Da ingen i Dag havde meere at i retteføre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 10de October, continuerede Høste Sage Tinget for Herløe Skibrede, og Retten betient med samme Laugrette som i Gaar. Hvorda blev publiceret:

28. Bygselbrev fra Provsten Michelet til Johannes Larsen Schielanger paa 6 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Schielanger, af 26 April 1799. med Reversal.

1799: 226

29. Bygselbrev fra Wilhelm Lexau til Niels Olsen øvre Kleppe paa ½ Løb Smør i gaarden øvre Kleppe, forhen brugt af Ole Didrichsen dat: 27 Sept: 1799, med Gienpart.

30. Bygselbrev fra Major Ameln til Jan Clemetsen paa {1 bpd} 15 ¾ M/ark Fisk i Gaarden Hielmen, dat: 8de Octbr: 1799. med Reversal.

31. Bygselbrev fra Johannes Johannessen Søre Aadland til sin Stif Søn Johannes Johannessen paa 12 Mærker Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Søre Aadland No: 103, dat: 8de Octobr: 1799, med Gienpart.

32. Bygselbrev fra Brynild Andersen Gripsgaard{s Obl:} til hans Stif Søn Michel Monsen paa 18 M/ark Smør og 18 Kander Malt i Gaarden Gripsgaard No: 97, paa 3 Aar, dat: 9de Octobr: 1799. med Reversal.

33. Odels Lysning fra Ole Olsen Brevig paa hans Myndtling Ole Nielsens Vegne, til 1 bpd Fisk Landskyld i Gaarden Herløevæhr som bruges af hans Stif Fader Knud Johannessen. dat: 8de Octobr: 1799.

34. Afkald fra Anders Rasmussen Brevig for hans Hustrue Mette Monsdatters Arvemidler 12 rd 3 mrk 2 s:, til hendes Værge Ole Andersen Oen, af 8de Octbr: 1799.

35. Aflyst Niels Monsen Siurdals Obligation til Siur Nielsen Holtsøeknappen for 80 rd, mod Pant i Gaarden Siurdal No: 99, dateret 9de Octobr: 1789, og indfriet efter paategnet Qvittering af 9de Octobr: 1799.

36. Skiøde fra Com/m/erce Raad Koren til Jens Bergesen paa 36 M/ark og 9 M/ark Smør i Gaarden Hanevig for 450 Rdr, dat: 27de Septbr: 1799.

37. Skiøde fra Com/m/erce Raad Koren til Anders Knudsen paa 9 M/ark Smør 9 Kander Korn og ¼ Faar i Gaarden Hanevig for 250 rd, af 27de Septbr: 1799.

38. Skiøde fra Com/m/erce Raad Koren til Lars Johannessen paa 9 M/ark Smør 9 Kander Korn og ¼ Faar i Gaarden Hanevig for 250 rd, dateret 27de Septbr: 1799.

39. Obligation fra Lars Johannessen Hanevig til Abraham Jacobsen Hopshavn for 98 Rdr mod 1te Pante Ret i den halvepart af hans ejende Deel af Gaarden Hanevig No: 10, dat: 8de Octbr: 1799.

40. Obl: fra Lars Johannessen Hanevig til Anders Østensen Hiertaas for 96 rd mod 1te Prioritet i den halvedeel af hans ejende Part i Gaarden Hanevig, dat: 8 Octbr: 1799.

41. Obligation fra Jens Bergesen Hanevigen til Michel Olsen Leervig for 50 rd og til hans Myndtling Lars Monsen Tveten for 48 rd tilsam/m/en 98 rd mod 1te Pante Ret i den Halvedeel af hans ejende Part i Gaarden Hanevig dat: 8de Octbr: 1799.

42. Obl: fra Jens Bergesen Hanevig til Ole Andersen Fløysand for 96 rd mod 1te Pante Ret i den halvedeel af hans ejende Part i Gaarden Hanevig, dat: 8de Octobr: 1799.

43. Obl: fra Elling Olsen Aasbøe til Ole Askildsen Nepstad for 200 rd, mod første Pante Ret i ½ Løb Smørs Skatteskyld i Gaarden Aasbøe No: 12, dat: 8de Octobr: 1799.

44. Obl: fra Christian Hansen Skarpenæs til Willum Pedersen Sletten for 60 rd mod Pant i hans Huuse paa Pladsen Skarpenæs og Løsøre, dat: 8de Octobr: 1799.

45. Skiøde fra Secretair og Sorenskriver Koren til Ole Larsen paa en Huusmands Plads Bachen under Gaarden Fuskanger, for Kiøbe

1799: 226b

Sum/m/a 100 rd, dat: 9de Octobr: 1799.

46. Obligation fra Ole Larsen til Jacob Tonning i Bergen for 225 rd mod 1te Pante Ret i Pladsen Bachen under Gaarden Fuskanger, dat: 9de Octobr: 1799.

Til Laugrettes mænd for tilstundende Aar 1800 blev udnevnt Anders Knudsen Haneviig Jens Bergesen ibidem Knud Olsen nore Odland og Anders Østensen Hiertaas som Skibredets Lænsmand Willum Schiellanger blev paalagt at tilsige at møde paa førstkommende Sommer-Ting for at betiene Retten.

Endelig blev Tinglyst under

No: 47 Obligation fra Secretair og Sorenskriver Korn til Wilhelm Schmidt i Bergen paa Sum/m/a 399 Rdr mod 1te Pante Ret i gaarden Fromereyde kaldet af Skyld 1 Løb 1 Huud 1 Tønde malt eller 2 Løber 6 M/ark Smør dateret 10de September 1799.

Fogden Unmach mødte og indleverede til Besvarelse af Laugrettet og Almuen

Af og Tilgangen udi Odels og Selv Ejer Mandtallet samt det sam/m/e i Veymæster Mandtallet, hvilke begge Deele efter at de vare oplæste blev af Laugrettet og Almuen u-imodsagt.

Ligeledes blev oplæst Restance Listen over de udestaaende Kongelige ordinaire Skatter og ¼ proCento Skatten for 2 Termin eller heele aaret 1799 af Beløb for de ordinaire Skatter 740 rd 3 s og ¼ proC: Skatten 31 rd 1 mrk 9 s som ligeledes af Almuen blev uimodsagt.

Da nu ingen hafde mere efter 3 udraab ved Tinget at forrette, blev sam/m/e for denne gang hævet og Retten brudt.

Saal: forestaaende 3de Ting-Dage at vere passeret bekrefter Brandt

[Høste Sage og Skatte Ting 1799 for Radøe Skibrede]

Aar 1799 Fredagen den 11te October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Radøe Skibrede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en og Retten betient med sam/m/e 4 Eedsorne Laugrettes *mæd (mænd) som ved Vaartinget neml: Lars Larsen Riisnes Arne Jacobsen Solem Peder Magnesen lille Tvedt og Halvor Rasmus: Kartvedt

Hvorda! blev de selv samme Kongelige Forordninger publiceret som ved foregaaende afholdte Høste Tinge og som er extraheret fol: 221.

I henseende Tingholdet for Radøe Skibrede blev af Fogden Unmach i overværelse af Lensmand Fougstad og paa hans Vegne forestillet Almuen den ubetydelige afgift til Tingholdet som til denne Tiid er 12 s, men hvorfore Tidenes besverlighed giør u-muelig herfor at holde sam/m/e, men derfore begierede et Tillæg af 4 s, siden dette Sted er det beqvem/m/este baade for Øvrigheden og Almuen. Og da Almuen nu var tilstæde over 50 foruden Laugrettet vedtog de og gav sit Samtykke til Lænsmandens begier.

Derpaa blev af Almuens Documenter publiceret

No: 1 Major Ameln og Secretair Korns overladelse til Huusmand Niels Johanesen det under deres gaarde øvre og nedre Tvedt liggende Tvets Næss mod 24 rd aarlig dateret 3de Septemb: 1799.

Ved denne Fæste Seddels Tinglysing indfandt sig Knud Pedersen Biørkeland Jens Nielsen ibid Ole Nielsen ibid Lars Andersen ibid paa Egne og Enken Kari Gullichs Datter \vegne/ som tilkiendegav: at de \som/ Eyere af Melands Kirke og dens gods tilligemed deres gaarde Parte af Biørkeland, er den nu bortfæstede Plads Tvete Nesset kaldet tilligemed dens Grund en Deel: De have for 18 aar siden givet Ham neml: Niels Johanesen tilladelse at Bygge paa denne deres Grund hvoraf Hand i 18 efter hinanden paafølgende aar har betalt den grund leje 16 s \aarl:/ hvorfore de foreviste quitterings Bogen fra 1782 til 1798 Videre foreviste de en af dem paa denne deres

1799: 227

Ejendom tinglyste Fredlysning mod saadanne nu yttrede Fornermelser, hvorfore de paa Grund heraf protesterede mod Tinglysningens Kraft og virkning, samt begiærede denne deres Protest paategnet original Byxel eller Fæste Seddelen og sig derefter sam/m/e bekreftet beskreven meddeelt.

Fra Secretair og Sorenskr: Korn blev fremlagt af hans Broder Comerce Raad og under hans Haand sit Tilsvar paa denne Protest af dags Dato der blev læst og lyder saal:

1

Til det almindelige Tingsvidne paa 13 qtr: som Fogden fremlagde: svarede Laugrettet og Almuen samt af dem Ole Monsen Tolleshaug og Hans Johanesen Maraas til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5te qtn: Sv: ingen anden end Jochum Sørensen i Bøvogen der har denne i Forpagtning af Hofagent Jansen Til 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Ney Til 10 qtn: Jo Til 11 qtn: Skibredets Lænsmand Ole Magnesen Qualem har i Bygsel en liden Part af gaarden Qualem paa 9 Mark Smør Til 12 og 13 qtr: Ney

2.

Til Tingsvidnet over Flom qvernene som blev oplæst svarede Laugrettet og Almuen og af dem Niels Carlsen Kolaas og Niels Rasmusen Morken at de vidste intet imod den oplæste optegnelse at erindre

3

4

Til Tingsvidnet over Laxe og Silde vaagene blev af Almuen attesteret at ingen flere end den eene oplæste Huusmand paa Willanger her i Skibredet betaler Huusmands Skat.

Da dette Skibrede har faaet en nye Lænsmand neml: Ole Magnesen Qualem som Forord: af 3de Juni 1796 befaler skal vere en af de udnefnte Stevne Vidner, saa fremstod Hand nu for Retten hvor Hand af Dom/m/eren blev indsadt i dette Ombud og efter at Hand var underrettet om sine Pligter og betydet L: 1 B: 4 C: 6 art: bekreftede Hand paa lovlig maade med Eed at Hand med troskab og Redelighed vil forrette og udføre dette Embede, til hvilken Ende Hans Nafn som meldt blev indført her i Just: Protocollen

Nye Sag:

Commerce Raad Koren mødte paa sin Broder Secretair og Sorenskr: Korens vegne og i hans fraværelse fremlagde en skriftlig Stevning af 9de Septb: sistl: med vedheftet lovlig forkyndelse hvorved Byxel mand Johannes Nielsen Helland er indstevnt at lide Dom til

gaardens fratrædelse formedelst Huus-Bygningernis Forfald med flere Forringelser. /: Stevningen med Forkyndelsen er saa lydende ;/ Videre fremlagde Citanten et af Lænsmanden Ole Magnesen Qvalem og Mænd den 7de Septb: sistl: afholdt Forbud og Taxation over Indstevntes dettes aar avlede afgrøde og affæld paa gaarden Helland /: som er af saadan Indhold :/ Endelig blev og fremlagt Forligelses Comissariernes Attest at intet Forliig imellem Parterne har veret at opnaae [/:] der er saal: :/ Til de indkaldte Vidner endelig fremlagt Citantens forfattede Questioner af 14de Septb: sistl: hvorefter Hand begierede Part og Vidner paarobt /: questionerne er af saadan Indhold :/

Indstevnte Johannes Nielsen Helland mødte og benægtede Stevningen at Hand ikke har ladet Huuse Bygningerne forfalde da de var langt slettere og ganske til nedfalds da Hand for 18 aar siden Byxlede gaarden, derimod har Hand efter Evne forbedret dem saal: at Vidnerne vil kunde forkl: at de nu er i langt bedre Stand. Ligeledes benægter Hand at Jordveyen er forringet da Hand baade har \haft/ lejede Kreature paa sam/m/e, som naar Hand har solgt af Besetningen har Hand og kiøbt igien og derfore troede Hand at dette Søgesmaal ej paa Ham vil virke til nogen Bøxels Forbrydelse.

Derpaa fremstod de 2de mænd Jon Steffensen Helland og Michael Magnesen Qualem for hvem deres den 7de Septb: sistl: Effectuerede Forbud og Taxation blev oplæst som dernest paa lovlig maade bekreftede dens Indhold saal: som beskreven at være passeret.

Derpaa fremstod af de indkaldte Vidner

1. Jon Steffensen Helland 46 [aar] gl: som aflagde lovens Eed og svarede til de fremlagde skriftl: questioner saal: neml: til 1 qtn: Jo Hand kiender Indstevnte Johannes Nielsen Helland, da Hand i 18 aar har veret hans naboe 2 qtn: mere end et aar veed Vidnet ikke at Indstevnte har veret uden Kreature, men alle de øvrige har Hand i det mindste haft 2 Kreature, men imellem baade 7 og 8 Stykker Da Hand som alle Naboerne avler mere Høe end paa gaarden k/an/d Consunderes (consumeres?), saa har Hand og som dem solgt af denne sin Avling 3 qtn: S: I det høyeste 9 stk

1799: 227b

ligesom aaret kunde vere til 4 qtn: Sv: Huusene er som almindelig, da de ikke er verre end som mange overalt vist findes verre og mere forfaldne end disse; ligesom Hand heller ikke kan nægte for at der og gives Huuse som k/an/d vere i bedre Stand end de omspurgte 5 qtn: Sv: Ney til det omspurgte er Vidnet ubekiendt. {6 qtn:} I øvrigt Refererede Vidnet sig til sin underskrevne Forbuds Forretning og hvorpaa Hand blev demitteret

Som 2de Vidne fremstod Separat Michael Magnesen Q\v/aleim 42 aar som aflagde Lovens Eed og svarede til 1 qtn: at Hand har kiendt Indstevnte over 16 aar 2 qtn: derom er Vidnet ubekiendt 3 qtn: derom er Vidnet ligeledes ubekiendt 4 qtn: Vidnet Refererede sig til sin beedigede Taxations Forretning 5 qtn: Derom er Vidnet ubekiendt.

Vidnet blev derpaa Demitteret og igien fremstod

3. Vidne Jan Johanesen Helland 34 aar gl: som aflagde Lovens Eed og svarede til 1 qtn: at Hand som Naboe til Indstevnte har kiendt Ham i 9 efter hinanden paafølgende aar 2 qtn: Conform med 1te Vidne 3 qtn: Sv: 7 á 8 stkr: men skal aaret vere meget godt naar derpaa k/an/d fødes 9 stkr 4 qtn: Sv: Stuen er af alle Huusene den kleyneste, da den mangler Bordklædning og muelig kan vere drøy i Taget, men udhuusene ere gode, overalt gives der verre Huuse paa adskillige gaarde end denne omforklarede Stue hos Johannes Nielsen Helland Til 5 qtn: var Vidnet ubekiendt.

Vidnet blev Demitteret. Og igien fremstod

4. Vidne Johannes Jacobsen Helland som aflagde Lovens Eed og forkl: at være 47 aar gammel og som naboe til Indstevnte har kiendt ham i 16 aar 2 qtn: Sv: Conform med

siste Vidne 3 qtn: Ligeledes Conform med siste Vidne 4 qtn: ligeledes overeenstemende med siste Vidne Til 5 qtn: derom er Vidnet ubekiendt.

Vidnet blev derpaa demitteret og igien fremstod \separat/

5. Vidne Amund Rasmusen Helland 33 aar gl: som ligeledes aflagde lovens Eed og svarede til 1 qtn: at Hand som Naboe har kiendt Indstevnte over 18 aar. 2 qtn: Sv: Conform med siste og øvrige Vidner 3 qtn: Sv: overeenstemende med siste Vidne 4 qtn: ligeledes Conform med de øvrige Vidner 5 qtn: Sv: Er Vidnet ganske ubekiendt.

Da ingen hafde Vidnet videre at tilspørge blev Hand Demitteret.

Commerce Raaden fremlagde end videre til Efterretning afdøde Lænsmand Bøes Besigtelses Forretning af 26de Juli 1794 som viser at nu Indstevnte Johannes Nielsens Huuse allerede den gang har veret i aabodesfald, som nu erfares ikke er bleven forbedret, hvorfore Hand i Relation til de førte Beviisligheder fremlagde sit skriftl: Indlæg af 9de hujus hvortil hand Refererede sig og indlod Sagen under Dom. /: Besigtelses Forret: af 26de Juli 1794 og Indlægget af 9de Octobr: er af saadan Indhold :/

Indstevnte Johannes Nielsen Helland sagde at omendskiønt Hand et pr: aar har veret skyldig sin Landskyld, saa er den dog til denne Tiid bleven betalt, og da Hand har haft megen uheld paa Kreature der baade er selv døde og været nedfalden af Fieldene saa er dette aarsagen til Hand ikke har kundet formaae at tilhandle sig saa mange som gaarden kunde føde, da Hand vist paa bemelte maade har lidt et [Tab paa]? over 20 stk: Kreature i den Tiid Hand har beboet gaarden og derfore troede Hand, naar ikke ladhed, liderlighed eller nogen(?) last er aarsag til hans Armod Hand nu derfor bør straffes(?), hvorfore Hand Paastod sig frie for al Tiltale da Hand nu lovede efter seeneste afholdt Besigtelse at forbedre Huusene.

Afsagt:

Da ingen hafde mer at erindre blev Sagen til Doms optagen.

1799: 228

Da ingen havde videre at iretteføre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 12te October continuerede Høste Tinget for Radøe Skibrede, og Retten betient ved samme Laugrette som i gaar. Hvorda blev publiceret under Nummer

2. Fæste Seddel fra Sorenskriver Koren til Knud Johannessen paa et indgierdet Stykke Mark under Gaarden Helland, dat: 26de Aug: 1799.

3. Bygselbrev fra Biskop Irgens til Ole Rasmussen paa 9 M/ark, ½ Mæle og Tre Kander Malt i Gaarden Strøm/m/e, dat: 21 Maij 1799.

4. Dito fra Hr: Tuchsen til Elling Monsen paa ½ Løb Smør og ½ Faar i Gaarden Frøtiold, dat: 2den Jan: 1799.

5. Skiøde fra Mons Magnesen IndSylte til hans Søn Johannes Monsen paa 9 Mærker Smør og 9 Kander Malt i Gaarden IndSylte No: 65, for 50 rd, dat: 11te Octobr: 1799.

6. Bygselbrev fra Provst Michelet til Niels Johannessen, paa 9 Mærker Smør 4 ½ Kande Malt i Gaarden nordre Morchen, dat: 26de April 1799.

7. Bygselbrev fra Provst Michelet til Michel Erichsen paa 16 M/ark Smør 21 2/13 Kander Malt i Gaarden Udsylte, dat: 5te Maij 1798.

8. Bygselbrev fra Krigs Commissair Dahl til Christian Jensen, paa 9 M/ark Smør 6 ¼ Kande Malt og 9 M/ark Fisk i Gaarden Wildanger dat: 28 Julii 1792.

9. Bygselbrev fra Sorenskriver Koren til Christian Pedersen paa 18 M/ark Smør 9 Kd: Malt i Gaarden Nøetvedt, dat: 1te Aug: 1799

10. Do: fra Sorenskriver Koren til Østen Olsen, paa 12 M/ark Smør 6 Kd Malt i Gaarden Nøetvedt, dat: 1te Aug: 1799.

11. Do: fra Haaver Knudsen indre Helle til Sønnen Knud Haaversen paa 10 ½ M/ark Smør og 5 ¼ Kande Malt i Gaarden indre Helle, dat: 11te Octobr: 1799.

12. Do: fra Danchert Magnesen Udhelle til Sønnen Magne Danchertsen paa 9 M/ark Smør og 4 ½ Kd: Malt i Gaarden Udhelle, dat: 11 Octbr: 1799

13. Vilkaarsbrev fra Jens Olsen Woxtiold til hans Forældre Ole Clausen og Anne Bergesdatter paa aarl: Levekaar af Gd: Woxtiold, dat: 19de Junii 1799.

14. Odels Skiøde fra Niels Andersen Lyhren til Erich Olsen Bouge paa hans Hustrues Odels Ret til 9 M/ark Smør og 6 Kd: Malt i Gaarden Bouge, dat: 11te Octobr: 1799.

15. Afkald fra Marthe Michelsdatter Helle til hendes Værge Ole Rasmussen Helle for hendes Arv 4 rd 1 mrk 3 s., dat: 16 Julii 1799.

16. Do: fra Lars Knudsen Mangersnæs for hans Hustrue Ingeborg Johannesdatters Arvemidler 4 rd 2 mrk 2 s:, dat: 11te Octobr: 1799.

Derefter blev for Laugrettet og Almuen oplæst af og tilgangen udi Veymæster odels og selv Eyer mandtallerne, hvorimod ingen hafde noget at erindre

Endelig fremlagde Fogden Unmach Restance Listen paa udestaaende Kongl: Skatter for dette aar 1799, hvis Beløb af de ordinaire beløber 479 rd 3 mrk 5 s og af ¼ proC: Skatten 4 rd 2 mrk 12 s som efter at den var oplæst blev af Laugrettet og tilstædeværende Almue uimodsagt.

Til Laugrettes mænd for anstundende aar 1800 blev udnefnt Hans Hansen lille Tvedt Willum Ellingsen Helle Niels Ellingsen Askeland og Niels Larsen indre Sæbye som ved Skibredets Lænsmand bliver at tilsige at indfinde sig ved førstkom/m/ende Som/m/er Ting at betiene Retten.

Da ingen efter udraab indfandt sig at have mere ved Tinget at forrette blev sam/m/e hævet og Retten brudt.

Brandt

1799: 228b

[Høste Sage og Skatte Ting 1799 for Alenfits Skibrede]

Aar 1799 Mandagen den 14de October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Alenfits Skibrede paa Tingstædet Alverstrømmen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Peder Johannesen Øvstegaard Jacob Jacobs: Erstad Hans Knudsen Tveten og Halvor Rasmusen Siursetter.

hvorda! var nerværende Fogden Unmach *i Skibredets Lensmand og tingsøgende Almue for hvem allerførst blev oplæst de sam/m/e Kongl: Forordninger som ved forrige Høste Ting og som er Extraheret her udi Justits-Protocollen fol: 221.

Ligesom for Herle og Radøe Skibreders Almue blev nu af Fogden Unmach paa Lensmand Fougstads vegne der var tilstæde, den nerværende Alenfits Skibredes Almue, der var tilstæde over 50 mand forestillet at Lænsmanden som Tingholder ikke efter Tiidenes kostbarhed kunde formaae længere at holde Tinget for 16 s pr: mand, men begiærede sig tillagt et Tillæg af 4 s pr: mand, som da Almuen indsaa at intet Sted var at erholde for Øvrigheden og Almuen

mere beqvemt end her i Alverstrømmen var de villig for Eftertiden at tilstaae et saadant Tillæg som for Eftertiden bliver 20 s pr: mand.
Endelig i denne henseende sagde den tilstædeværende Almue og Laugrettet at de kun svaret for sig og ej for de fraværende.

I Følge indkaldelse paa grund af Capit: Grubelings Skrivelse af 29de Maij sistl: mødte for Retten National Soldat Johannes Toresen Sundland som foreviste sit gevehr der befandtes at mangle Hvadseren og en Skrue i laaset, men derimod var ladstokken funden tilbage, hvilken beskadigelse er foraarsaget ved den den 15 Maj sistl: paa gaarden Lecnes opkomne Ildebrand, da ingen anden end Fruentimer var hiem/m/e der biergede gevehret i den beskrevne Stand siden alle mand folkene var paa Veye arbeyde
af naboerne fremstod Rasmus Rasmusen Leknes og Peder Johannesen Øvstegaard som bevidnede Rigtigheden heraf, da de ved deres ankomst saa at dette gevehr var udkastet paa marken mellem andet Boeskab, hvor det er tilkom/m/en denne Skade, ligesom ladstokken da den var af Jern befandtes ganske sort og forbrendt.

1.

Til det almindelige aarlige Tingsvidne af 13 qtr: svare Laugrettet og Almuen og af dem i serdeleshed Johannes Ellingsen Quam/m/e og Johannes Biergfiord til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney til 5 qtn: Sv: ingen andre end Lensmand Fougstad her i Alverstrømen og Johanes Olsen i Brudeknappen til 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Ney til 10 qtn: Ja til 11 qtn: Skibredets Lensmand Lars Knudsen bruger gaarden Stor Oxe af Skyld 2 bpd og 10 ½ M/ark Smør i Skatte Skyld. Til 12 og 13 qtr: Ney

2.

Efter at Flom qvernene var oplæst svarede Laugrettet og Almuen at den oplæste Fortegnelse er rigtig men at der i dette aar var tilkom/m/en en nye paa No: 63 Klevdahl en dito paa No: 65 Siurset og en do: paa No: 66 Sætre, som Laugrettet skiønnede ikke kunde taale høyere afgift end hver 2 s aarlig.

3

4

Til Tingsvidnet over Lax og Sildevogene svarede Laugrettet og Almuen at der ikke fandtes flere her i Skibredet end de 2 oplæste.

Da ingen havde meere i Dag at iretteføre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 15de October continuerede Høste Sage Tinget for Alenfits Skibrede, og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar. Hvorda følgende Documenter blev publiceret:

1. Odels Lysning fra Jens Garman til Gaarden Skare af Skyld 2 Løber Smør og 1 Mæle Malt, dat: 7de Octobr: 1799.
2. Dito fra Jens Garman paa hans Odels Ret til Gaarden Stor Oxe af Skyld 2 Løber Smør 2 ½ Tønde Malt, dat: 7de Octob: 1799.

1799: 229

3. Aflyst Ole Olsen Lechnæs Obligation til Ole og Rasmus Rasmus Sønner Lechnæs \for 75 rd/ af 26de Octobr: 1798, indfriet efter Qvittering af 11te Maij 1799.
4. Obligation fra Ole Olsen Lechnæs til Lars Jonsen Echnager for 99 rd mod 1te Pante Ret i et Pund 3 M/ark Smør i Gaarden Lechnæs No: 71, dat: 20 Aug: 1799.

5. Bygselbrev fra Hr: Blichfeldt til Knud Johannessen Bolstad paa 18 M/ark Smør 12 Kd: Malt i Gaarden {Bolstad} Bæraas, dat: 20 April 1799.

6. Aflyst Lars Erichsen Søre Leivestads Obligation til Lars Steffensen Heggertvedt og Berge Halvorsen Høyland for 80 rd, dat: 28de Octobr: 1793, mod Pant i Gaarden Søre Leivestad No: 60, qviteret for de derpaa resterende 40 rd den 28de Septbr: 1799.

7. Aflyst Lars Larsen øvre Møchesvolds Obligation til Seims og Hosanger Fattig Casse for 80 rd, mod Pant i Gaarden Møchisvold No: 26, dat: 26 Octobr: 1797, og indfriet efter paategnet Qvittering yden Dato.

8. Afkald fra Anders Andersen Elsaas for hans Arvemidler 60 rd 2 mrk 6 s:, til hans Formynder Johannes Halvorsen Nore Kapperdal, dat: 8de Julii 1799.

9. Afkald fra Niels Pedersen Oenes for hans Hustrue Marthe Johannesdatters Arv 26 rd 17 s:, til Værgen Siur Jacobsen Tofting, dateret 14de Octobr: 1799.

10. Skiøde fra Bendix Johannessen Tofting og Niels Pedersen Oenæs til Siur Jacobsen paa 14 5/8 M/ark Smør i Gaarden Tofting No: 24, for 54 rd 3 mrk 12 s:, dat: 14de Octobr: 1799.

11. Afkald fra Siur Olsen Espeland, som beskikket Værge for Knud Monsen Espeland, til hans forrige Værge Peder Knudsen Helland, for 83 rd 79 s: dat: 14 Octobr: 1799.

12. Vilkaarsbrev fra Hans Knudsen øvre Tvedt til hans Sviger Forældre Lars Jacobsen øvre Tvedt og Marthe Magnesdatter, dat: 14de Octobr: 1799.

13. Kongl: Bevilling for Johannes Fougstad paa et Giestgiverie ved Alverstrøm/m/en, af 10de Aug: 1799.

14. Skiftebrev efter afg: Samson Helgesen Nore Levestad, sluttet 23de Aug: 1799, hvorved i Gaarden Nore Levestad No: 59, er udlagt: Til Hosangers Sogns Fattig Casse for Obligations Krav 100 rd, 1 Pund 6 M/ark Smør 1 Mæle 8 Kd: Malt Til Sønnen Helge Samsonsen og Datteren Rangele Samsonsdatter hver 9 M/ark Smør 6 Kander Malt.

15. Skiftebrev efter afg: Jens Olsen Sellevold, sluttet 24 Aug: 1799, hvorved i Gaarden yttre Fosse No: 13, er udlagt: Til Enken Søgni Christiansdatter 6 M/ark Smør og 3 Kander Malt for 40 rd, til hver af Sønnerne Haaver, Ole og Christian Jenssønner 1 ½ M/ark S:r ¾ Kd: M: for 10 rd, og til Døttrene Brithe og Anne, hver ¾ M/ark Smør 3/8 Kd: M: for 5 rd. og Endelig til Enken Søgne Christiansdatter 9 M/ark Smør i Ødegaarden Lille Skare for 4 mrk 8 s:.

16. Skiftebrev efter afg: Johannes Olsen Nepstad, sluttet 24de Aug: 1799, hvorved er udlagt i Gaarden Nepstad No: 74, til Stervboe Enken Anne Pedersdatter og Søn Ole Johannessen hver 18 M/ark Smør ¼ td Malt. I Gaarden Sletten er udlagt til Willum Pedersen Sletten en Anpart for 5 rd 3 mrk.

17. Henrich Formans Odels Skiøde paa lille Bergen dateret 5te Feb: 1799.

Fogden Unmach fremlagde til oplæsning for Laugrettet og Almuen Tingsvidne over af og Tilgangen i odels og Selv Eyer mandtallet som ingen hafde noget derimod at erindre, ej heller at nogen var af eller tilkom/m/en i Vejmæster mandtallet for 1799

1799: 229b

Saa fremlagde Fogden Unmach Restance Listen over de ordinaire og ¼ proC: Skatten for indeværende aar 1799 hvis Beløb for den første er 202 rd 5 – 10 s og for den siste 8 rd 1 mrk 2 s som for Laugrettet og Almuen blev oplæst der ej imod sam/m/e hafde noget at erindre

Til Laugrettes mænd for tilstundende aar 1800 blev udnefnt Endre Pedersen nordre Titland Johan/n/es Johannesen Børaas Askild *Knud Todland og Mons Rasmusen nedre Tveten som Skibredets Lænsmand blev tilholdt at tilsige at møde paa tilstundende Sommer Ting for at betiene Retten

Og da ingen hafde videre paa dette Ting at forrette blev sam/m/e hævet og Retten brudt.
Saal: forestaaende 2de Ting Dage at vere passeret vedgaar Brandt

[Høste Sage og Skatte Ting 1799 for Lindaas Skibrede]

Aar 1799 Torsdagen den 17de October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Lindaas Skibrede paa Tingstædet Toftegaard og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Jacob Rasmusen Riise Lars Olsen Øxnes Ole Michelsen øvre Skotten (Skodven?) og Ole Andersen Holleqvam (Hodnekvam?)

Hvorda! var nerværende Fogden Unmach Skibredets Lænsmand Lars Fieldsende og tingsøgende Almue for hvem blev [oplæst] de sam/m/e Kongl: Forordninger som paa de øvrige Tingstæder og som er Extraheret her udi Just: Prot: fol: 221

Fogden Unmach indleverede derpaa det almindelige aarlige Tingsvidne bestaaende af 13 qtr: der blev Almuen forelagt til Besvarelse og hvortil Laugrettet og Almuen og af dem i serdeleshed Jacob Andersen Østrem og Ole Olsen ibidem svarede til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5te qtn: Ney, ingen anden end Jon Hansen Børholmen i Kiilstrømmen som indleyer sam/m/e af dets nerværende Eyer Capitain og Stadthauptmand Christopher Kahrs 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Ney 10 qtn: Sv: Ja 11 qtn: Sv: Jo Lensmanden Lars Larsen bruger som før gaarden Fieldsende der skylder 1 Løb 12 qtn: Ney 13 qtn: Ney thi gaardene Lille og store Matre, er ej forbedret, men snarere bliver aarlig forringet.

2

Til optegnelsen over Flom qvernene svarede Laugrettet og Almuen \og af dem/ Peder Michelsen Næraas og Willum Larsen Solem at der ikke findes flere end de oplæste

Til Designationen paa Flom Saugene svarede Laugrettet og Almuen og af dem i sær Lars Knudsen Solem og Gregorius Larsen Korsøen efter at den var oplæst at den forholdt sig rigtig og var ej flere end oplæst.

3

Til Tingsvidnet over Mølle Huusmands og Engeslette Skatten svarede Laugrettet og Almuen og af dem i sær Mons Andersen Østrem og Niels Larsen Houven efter at den var oplæst at der ej her i Skibredet var flere af den beskaffenhed

Lænsmanden tilkiendegav at Hand ikke til dette Ting har indstevnt nogle Sager. hvorfore Tinget blev udsadt til i morgen.

Den 18de Oct: 1799 Continuerede end videre Høste Tinget for {Herle} \Lindaas/ Skibrede paa Tingstædet Toftegaard og Retten betient med behørigt Laugrette hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret

No: 1 Byxel Seddel fra Stasthauptmand Kahrs til Berge Andersen Alvær paa 9 ¾ M/ark Smør og 9 ¾ Kande Malt i gaarden Hopland med Revers dat: 5 Oct: 1799

2. Dito fra Stadthauptmand Kahrs til Gudmund Andersen Koppen paa 13 ½ M/ark Smør i gaarden Koppen paa Feydøen No: 110 dat: 7 Octob: 1799

3. Dito fra Stadthauptmand Kahrs til Ingebret Jonsen paa 12 M/ark Smør 4 Kander malt og 12 M/ark Fisk i gaarden Lechsvold No: 8 dat: 10de Septb: 1799 med Revers

4. Afkald fra Enken Magnille Magnes Datter paa sin afdøde Søns Arv 10 rd 5 s. til værgen Niels Magnesen Sætre dat: 17de Oct: 1799

5. Afkald fra Hans Knudsen Forland paa sin Kone Brite Willums D:s Arv 68 rd 41 s til værgen Willum Larsen Soleim dat: 17de Oct: 1799

6. Byxel Seddel fra Sogne-Præsten Arnold Mejer til Niels Halvorsen Schoue

1799: 230

paa grunden til Huusene paa Sannes, som Hand med Enken efter Christen Arnesen er bleven raadig over dat: 10de Octob: 1799 med Revers

7. Byxel Seddel fra Sogne-Præsten til Lindaas Præstegield Hr: Mejer til Rasmus Hansen Omundsbotten {til Rasmus Hansen} paa 1 bpd Smør i bemelte gaard med Revers dat: 6te Septb: 1799

8. Byxel Seddel fra Stadthauptmand Kahrs til Ole Knudsen Hope ved Tungen paa 2 bpd Fisk i samme Gaard under No: 124, med Revers af dato 7de Octobr: 1799

9. Afkald fra Amund Arnesen Skouge til Formynderen Magne Monsen Skuggedal paa hans Hustrues Arv 1 rd 5 mrk 12 s dateret 17de Octobr: 1799

10. Afkald fra Iver Olsen Famestad til Formynderen Mons Knudsen *Hundsen (Hundven) paa sin Hustrue Elie Erichs Datters arv stor 13 rd 5 mrk 8 s dateret 17de Octobr: 1799.

11. Skiøde fra Hans Ericsen nedre Tvedt Anders Nielsen Toft Mons Knudsen Hodne, \og/ som Arvinger efter afg: Johanes Famestad, Johannes Johanesen Otterstad, og som værger for de umyndige Arvinger Mons Andersen Eegefit Knud Olsen Møs Niels Nielsen øvre Hellen og Johannes Bryngelsen Ladvigshougen til Niels Ericsen Storsetter paa 1 bpd 3 M/ark Smør 12 Kander malt og ¼ Faars Landskyld \m: m:/ for 75 rd dat: 25 Maij 1799.

12. Byxel Brev fra Niels Ericsen Storsetter til Iver Olsen Svindal paa 1 Bpd 3 M/ark Smør 12 Kander malt og ¼ Faars Landskyld i gaarden Famestad No: 79 med Revers af 25de Maij 1799

13. Vilkaarsbrev fra Iver Olsen Famestad til Johannes Johansens Enke Brite Lars Dr: dat: 25 Maij 1799

14. Byxel Seddel fra Sogne-Præsten Hr: Mejer til ung Karl Hans Monsen Ulvøen paa ½ Vog Fisk og 1 Mæle Korn i bemelte gaard dateret 11te Octob: 1799

15. Byxel Seddel fra Mons Knudsen Hodne til Hans Hansen Høje paa 12 M/ark Smør i gaarden Ringaas No: 64 dateret 17de Octob: 1799

16. Byxel Brev fra Krigs Comissair Dahl til ung Karl Peder Monsen Indre Takle paa 21 Marker Smør 5/6 Faar og 2 Pund 15 M/ark Fisks Leye i gaarden Rebnor dateret 24de Juli 1797

17. Skiøde fra Arne Arnesen Hope Amund Arnesen Skouge Christen Arnesen Sandnes Rasmus Arnesen Hougsøen og Haagne Erichsen Riisnæs i alt paa 1 ½ Pund Smør og 2 Mæler malts Landskyld i gaarden Brevig No: 152 \for 168 (108?) rd/ dateret 17de Octob: 1799.

18. Bygsel Seddel fra Sogne-Præsten Hr: Mejer til Lindaas paa 9 M/ark Smør 18 M/ark Fisk i gaarden Lerøen til gift mand Ole Engebrectsen Soltvedt dat: 15de Feb: 1799

19. Skiøde fra Hans Monsen Ravneberg til sin Søn Mons Hansen paa 16 ¼ M/ark Smør i gaarden Ravneberg No: 136 for 40 rd dat: 18de Octob: 1799

20. Byxel Seddel fra Stadthauptmand Kahrs til Rasmus Knudsen Koppen paa 2 bpd Fisks Leye udi gaarden Uthauen paa Feidø No: 112 dateret 15de October 1799 med Revers

21. Odels Skiøde fra Hans Einersen Areklet til sin Stif Søn Eric Rasmusen Anvig paa odels og aasædes Retten til gaarden Areklet af Skyld 1 Pund Smør for 10 rd dateret 18de Octob: 1799

22. Skifte Brev efter afdøde Kone Anne Michels Datter Riise, hvorudi følgende Jordegods er udlagt

Til Stervboe Enke manden Ole Jonsen Riise	18 M/ark Smør	for 35 rd
- Sønnen Knud Knudsen	6 - - -	11 – 4
- - Michel Knudsen	6 - - -	11 – 4
- Datteren Ragnild Ols Datter	6 - - -	11 – 4

23. Skiøde fra Knud Knudsen Lilaas hans Broder og Søster til deres Stif fader Ole *Jensen (Jonsen?) Riise paa 18 M/ark Smørs Landskyld i gaarden Riise for 35 rd dat: 18de Octob: 1799.

24. Skifte Brev efter afdøde Kone Botele Mons Dr: Anvig, hvorudi følgende Jordegods er udlagt

Til Stervboe Enkemanden Herloug Olsen	7 ½ M/ark Smør og 1/12 Faar for	20 rd
- Sønnerne Lars Knud Ole og Johan/n/es	hver 1 ½ M/ark Smør og 1/60 Faar á 4 rd	16 rd
- Døttrene Bottilde og Marte	hver ¾ M/ark Smør og 1/120 Faar á 2 rd	4

	Tilsam/m/en	40 rd

25. Skiøde fra Lars Olsen og Knud Olsen Trodal (Trædal?) samt Ole Larsen Manger Johanes Larsen Elvig og Amund Arnesen Skouge til deres Stif Fader Herloug Olsen Andvig paa deres Arve parter efter deres moder 7 ½ M/ark Smør og 1/12 Faar i gaarden Andvig No: 176 for Summa 25 Rdr dateret 17de October 1799

1799: 230b

26. Bygsel Seddel fra Stadthauptmand Kahrs til Ole Goutesen *Rosmest (Rosneset?) paa ½ Løb Smør 16 Kander malt i bemelte gaard *Rosmest (Rosneset?) No: 51 som tilforn har veret brugt af afg: Lars Gregorius: Enke dat: 15 Oct: 1799

27. Byxel Seddel fra Jacob Larsen Riisøen til sin Søn Ole Jacobsen paa ½ Løb Smør og 2 Mæler malt i gaarden Riisøen No: 108 dat: 18de Octob: 1799

Da Ingen hafde videre ved Tinget i Dag at forrette blev sam/m/e udsadt til i morgen.

Den 19de October 1799 Continuerede end videre Høste Tinget for Lindaas Skibrede i overværelse af samme Laugrettes mænd som de forrige Dage hvorda! blev atter af Almuens Documenter publiceret under

No: 28 Byxel Brev fra Sogne-Præsten til Lindaas Hr: Mejer paa 9 M/ark Smør i gaarden Keilegaveln No: 39 til Joseph Olsen Frøsetter som Hands Broder Michel Olsen har overladt dateret 3de Juli 1799

29. Odelslysning af Bager-Svend Ole Josephsen paa 1 bpd 3 M/ark Smør og 18 Kander malts Landskyld i gaarden Kaalaas No: 54 dateret 2de Octob: 1799

30. Skifte Brev efter afdøde Kone Kari Mons Datter Dyrnes hvorudi følgende Jordegods er udlagt neml:

til Stervboe Enke-manden Ole Josephsen Dyrnes	7 M/ark Smør for	23 rd 2 mrk
- Sønnen Joseph Olsen	3 ½ M/ark do: -	11 – 4
og til Datteren Anne Ols Datter	1 ½ M/ark do: -	5
	---	---
Tilsam/m/en	12 M/ark Smør	40

31. Skifte Brev efter afg: Kone Syneve Josephs D: Kaalaas hvorudi følg: Jordegods er udlagt neml:

til Enkemanden Iver Hansen i gaarden Kaalaas 13 ½ M/ark Smør og 8 K: malt for	62
- Sønnen Sønnen Ole Josephsen 4 ½ M/ark Smør og 3 Kander malt	20 – 4
- Sønnen Hans Iversen 4 ½ M/ark Smør og 3 K: M:	20 – 4
- Datteren Brite Ols Datter 2 ½ M/ark Smør og 1 ½ K: M:	10 – 2
- Datter Datteren Borni Jacobs Dr: 2 ½ M/ark Smør og 1 ½ K: M:	10 – 2

Tilsammen	124 rd

32. Skifte Brev efter afdøde mand Christen Arnesen Sandesnæsset hvorudi følg: {Jordegods} \Huuser/ er udlagt:

1. Stervboe Enkens iboende Huus der er vurderet for	30 rd	
2. et Baade Nøst - - - -	10	
3. en Søe Bod - - - -	6	
og 4. en Flor - - - -	7	53 rd
	---	

deraf er udlagt

til Enken Marthe Magnes Datter ½ Deel for	26 – 3	
- Sønnen Arne Christiansen 1/6 - -	8 – 5	
- - Christen Christiansen 1/6 - -	8 – 5	
- Datteren Brite Christens Datter 1/12 - -	4 – 2 – 8	
- - Kari Christens D: 1/12 - -	4 – 2 – 8	53 rd
	---	

33. Obligation fra Anders Jonsen Monstad til Jon Hansen Holm paa 90 rd mod Pant i gaarden Monstad No: 33 af Skyld 6 M/ark Smør 3 Kander malt, 1/3 Faar dat: 14 Oct: 1799

34. Vilkaars Brev fra Hans Knudsen Forland til sin Fader Knud Andersen Forland dat: 16 Sept: 1799

35. Freedlysning af Fogden Unmach paa Stadthauptmand Kahrses vegne af hands ejende gaard Toftegaard No: 21 med underliggende Øer og Holmer og Skier hvorfra ej maa tages Tarre eller Søe gres Løng Torv eller Østers, Fuglereder eller Dunen mindre de skyder nogen slags Fugle eller løsne Gevehr eller Pistol til skremsel m: v: dat: 18de Oct: 1799

Dernæst indleverede Fogden Unmach af og Tilgangen udi Odels og Selv Eyer mandtalet og det samme for Veymæster mandtallet, der inden Retten blev oplæst og af Almuen og Laugrettet besvaret at de ej var bekiendt andet end det oplæste medførte Rigtighed

Saa blev og oplæst Restance Listen her for Skibredet indeværende \aar/ som af ordinaire Skatter beløb 1142 – 1 – 4 og ¼ proC: Skatten 29 – 2 – 14 s der i alle henseender blev af Laugrettet og Almuen u-imodsagt.

Efter udraab mødte nu ingen flere der hafde ved Tinget at bestille hvorfore Retten blev brut og Tinget sluttet

Saal: at være passeret foranmeldte 3 Tingdage bevidner Brandt

Til Laugrettes mænd blev udnefnt for tilkom/m/ende aar 1800 1. Knud Monsen Udkilen 2. Niels Halvorsen Sandnes 3. Rasmus Hansen Amundsbotten og 4. Peder Ellevsen Berge som ved Lensmanden bliver at tilsige at møde paa førstholdende Vaar Ting for at betiene Retten.

1799: 231

[Høste Sage og Skatte Ting 1799 for Echanger Skibrede]

Aar 1799 den 30te October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Echanger Skibrede paa Tingstædet Bernæstangen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd Lars Johannessen Echnes Ole Nielsen ibid: Lars Nielsen Romereim og Anders Knudsen Otterstad.

Hvorda først allerunderdanigst blev publiceret de samme Kongl: Forordninger og Placater som ved Sartor Høste Ting bleve publiceret og der anførte Folio 221.

6. Forordning som forklarer og bestem/m/er Trykke Friehedens Grændser, dat: 27de Septbr: 1799.

7. Placat som tillader at der fra Institutet til Handelens Tarv her i Staden ved den dertil udnævnte Committé, maae udstædes Rentebærende Sedler, og at Institutet for dets Udlaan, maae have samme Betryggelse og Rettigheder som de, der ere forundte Species Banken m: v: dat: 4de Octobr: 1799.

8. Cancelliets Skrivelse til Hr: Stiftbefalingsmand og Kam/m/erherre Hauch, angaaende at Landskyldens Beløb skal anføres i Bygsel Sedler. Af 28 Septbr: 1799.

Hr: Fogden bad at Justitz Protocollen maatte tilføres følgende: Tingholderinden her paa Stædet Frue Heltberg lod ved Fogden forestille Almuen Billigheden af, i Forhold til Tidernes Kostbarhed, at hun maatte tillægges en billig Skierv til det forhen erholdte Tinghold. Denne Skierv overlod hun til Almuens beste Skiønnende at bestemme og bestemte den nerværende Almue af nogle og 60 mand til 2 s: pr: Mand, der udgiør et Tillæg af 4 rd 5 mrk 6 s: Aarlig for Echanger Skibrede, og hvorfore Fogden paa Enkens Vegne nedlagde sin Taksigelse til Almuen.

Da ingen indfandt sig med meere at i retteføre beroer Tinget til i Morgen.

Brandt

Næste Dag den 31te October continuerede Høste Sage Tinget for Echanger Skibrede, og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaaer. Hvorda følgende Documenter blev publiceret:

1: Afkald fra Askild Iversen Wiche for hans Arvemidler 60 rd 41 s: til hans Værge Anders Jonsen Romereim, dat: 30te Octobr: 1799.

2. Aflyst Siur Michelsen Houges Obl: til Mad:me Sal: Dines Møllers for 70 Rdr, mod Pant i 18 M/ark Smør 18 Kd: Malt i Gaarden Houge, dateret 1te Novbr: 1784, og indfriet efter paategnet Qvitering af 23 Julii 1799.

3. Skiøde fra Lars Iversen Otterstad til Anders Knudsen paa 6 9/32 M/ark Smør og 2 3/32 Kander Malt i Gaarden Otterstad for 48 rd dat: 30te Octobr: 1799.

4. Vilkaarbrev fra Anders Knudsen Otterstad til hans Sviger Fader Lars Iversen Otterstad og Hustrue, paa endeel Levekaar af Gaarden Otterstad, dat: 30te Octobr: 1799.

1799: 231b

5. Obligation fra Anders Knudsen Otterstad til Lars Iversen Otterstad for 48 rd uden Rente, og til Anders Johansen Langedal for 48 rd mod 2 proCt: Rente, hvorfor er pantsadt 12 9/16 M/ark Smør og 4 3/16 Kd: Malt i Gaarden Otterstad No: 86, dat: 30te Octbr: 1799.

Fogden Unmack indleverede det Almindelige Tingsvidne bestaaende af 13 Qvæstioner, som for Retten blev oplæst og hvortil Laugrettet og Almuen, og deraf i sær Gudmund Knudsen

indre Eide og Ole Arnesen yttre Eide svarede: Til de 4 første Qvæstioner, Ney. Til 5te: Ingen uden Ole Siursen Echnæsvog, som derpaa har Bevilling. Til 6te, 7de og 8de \9de/ qtr: Ney. Til 10de Jo de er bekiendt det omspurgtes Rigtighed. Til 11te: At Skibredets Lensmand Niels Olsen Echnes ejer og bruger 1 bpd 21 M/ark Smør Landskyld i Gaarden Echnæs. Til 12te og 13de: Ney.

2. Ligeledes fremlagde Fogden Tingsvidne over Flom Qværnerne, som blev oplæst, hvortil Laugrettet og Almuen svarede at her i Skibredet ikke findes flere Qværner end anført er.

3. Ligesaa Tingsvidne over Flom Saugene blev oplæst, som Laugrettet og Almuen tilstod at være rigtig.

4. Tingsvidne over Laxe og *Sildevogenene, hvortil Laugrettet svarede at være rigtig.

5. {Mandtallet} \Tingsvidne/ over af og Tilgang i Veimester Mandtallet, som blev oplæst og uimodsagt.

6. Tingsvidne over af og Tilgangen i Odels mandtalet blev oplæst, og uimodsagt.

7. Endelig blev Restance Listen for dette Skibrede oplæst, hvorefter rester Ordinaire Skatter 107 rd 2 mrk 15 s: og ¼ pCto Skat 1 rd 4 mrk 12 s:, som af den tilstædeværende Almue blev uimodsagt.

Til at betiene Retten som Laugrettesmænd til Anstundende Aar 1800, blev udnevnt følgende: Ole Nielsen Echnæs, Ole Arnesen yttre Eide, Gudmund Knudsen indre Eide og Ole Amundsen Washelle, som Lensmand Echnæs blev tilholdt at tilsige, at indfinde dem paa neste Som/m/er Ting som Laugrettesmænd.

Da ingen efter udraab havde meere at i rette føre blev dette Ting ophævet.

Saaledes at være passeret bekræfter: [Brandt]

[Høste Sage og Skatte Ting 1799 for Hosanger Skibrede]

Aar 1799 den 1te November, blev almindelig Høste Sage og Skatte Ting holden for Hosanger Skibrede paa Tingstædet Bernæstangen i Overværelse af efterskrevne 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Olsen Børtvedt, Lars Olsen Børtvedt, Ole Johannessen ibid: og Ole Olsen Eicheland. Ved Tinget var nærværende Hr: Foged Unmack og Skibredets Lensmand Steffen Magnesen Hatland.

Hvorda først allerunderdanigst blev publiceret de samme

1799: 232

Kongelige Forordninger {og} Rescripter og Placater som ved Høste Tinget for Echanger Skibrede ere publicerede, og extraherede Fol: 231.

Fogden Unmack forestillede for Skibredets Almue paa Frue Heltbergs Vegne om et billigt Tillæg paa Tingholdet i Forhold til Tidernes Besværlighed, hvorpaa den nærværende Almue af 30 á 40 Mand gav til Giensvar: At de vare eenige tillige med Echangers Skibrede at giøre Tillæg af 2 s: pr: Mand saalænge Tiiderne vare saa besværlige.

Fogden Unmack indleverede det almindelige Tingsvidne bestaaende af 13 Qvæstioner, som for Retten blev oplæst, hvortil Laugrettet og Almuen, og deraf i sær de 2de Mænd: Lars Monsen Bierkeland og Anders Olsen Jelvig, svarede: Til de 4 første Qvæstioner, Ney! Til 5te Qv: Her i Skibredet er 3de Giestgivere neml: Haldor Larsen Hammerspladsen, Ingvold

Ingvoldsen Hoshovdnæsset og Niels Monsen Hatlandsvogen, som alle har Bevilling, og aleene holder Øltapperie for Reisende. Til 6te 7de 8de 9de svarede Ney. Til 10de Sv: Jo de veed at det omspurgte af Fogden og Sorenskriveren er bleven betalt. Til 11te Skibredets Lensmand Steffen Magnesen bruger 1 bpd 8 ¼ M/ark Smør Landskyld i Gaarden Hatland. Til 12te Ney her findes ikke flere. Til 13de Sv: De vidste at det affældte Gods ikke er forbedret, men at sam/m/es Beboere nyder Godtgiørelse for Aftaget i Skat og Landskyld.

Fogden fremlagde dernest Tingsvidne over Flom Qværnerne, som blev oplæst, hvortil Almuen, og deraf i særdeleshed Jon Johannessen Hesjedal og Lars Iversen Søre Mieldstad svarede: at i dette Skibrede ikke findes flere Flom Qværner end de anførte.

Ligesaa blev Tingsvidnet over Flom Saugene, hvortil Almuen og in specie {svarede:} Nils Siursen Sandal og Ole Erichsen Mieldstad svarede: at i Hosanger Skibrede ikke findes flere Flom Sauger end Nore Mychings.

Videre Tings Vidne over Laxe og Sildevogene, som blev oplæst, hvortil Almuen og deraf i sær: Lars Ellefsen Svennem og Johannes Andersen Kalleklev svarede: at her i Skibrede ikke findes flere end den anførte Fotlands Qværn som er skyldlagt.

Da ingen i Dag havde meere at i retteføre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 2den November continuerede Høste Sage Tinget for Hosanger Skibrede paa Tingstædet Bernestangen og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda følgende Documenter blev publiceret:

1. Skiftebrev efter afg: Marthe Nielsdatter Børtvedt sluttet 28 Maij 1799, hvorved Boets Jordegods i Gaarden Børtvedt No: 78 er udlagt saaledes: Til Stervboe Enkemanden Ole Olsen Børtvedt 9 M/ark Smør 6 Kander Malt for 33 rd 4 mrk 8 s., og til Sønnen Ole Olsen 9 M/ark Smør og 6 Kd: Malt for 33 rd 4 mrk 8 s:
2. Bygselbrev fra Hr: Bergendal Sogne Præst til Hammer, til Lars Jonsen Rommereim, paa 1 bpd 3 M/ark Smør, 22 ½ Kd: Malt i gaarden Sandal, dat: 31te Octobr: 1799, med Reversal.

1799: 232b

3: Bygselbrev fra Sogne Præsten Hr: Bergendal til Lars Nilsen Watle paa 1 Pund Smør og ¼ Td Malts Landskyld i Gaarden Tveten, dat: 31 Octobr: 1799 med Reversal.
4. Afkald fra Jørgen Nielsen for hans Arvemidler 17 rd 10 s: til hans Værge Steffen Olsen Galteland, dat: 1te Novbr: 1799.
5. Aflyst Knud Johannessen indre Bernæs Obligation til Magne Olsen Grønaas for 55 rd og til Anders Nielsen Hole for 40 rd, mod Pant i Gd: indre Bernes No: 30, dat: 31 Octobr: 1792, og indfriet efter paategnet Qvittering af 1te Novbr: 1799.
6. Obligation fra Knud Johannessen indre Bernæs til Lensmand Niels Olsen Echnæs for 99 Rdr mod 2de proCent Rente, hvorfor er pantsat med 1te Prioritet 18 M/ark Smør og 12 Kd: Malt i gd: indre Bernæs, dat: 1te Novbr: 1799.
7. Afkald fra Knud Andersen Nore Byseim for hans Arvemidler 40 rd 69 s: til hans Værge Anders Magnesen Nore Byseim, dat: 1te Novbr: 1799.
8. Afkald fra Mons Johannessen Helland til hans Formynder Mons Johannessen Helland, for hans Arv 38 rd 17 s:, dateret 1te Novbr: 1799.
9. En Paategning paa Ole Nielsen Hannestvedts Obl: af 1te Novbr: 1793, udstæd til Niels Rasmussen Litland for 49 rd og til Jon Erichsen Fotland for 48 rd, hvilken Paategning viser: at de sidstmelte 48 rd er betalt.

10. Afkald fra Johannes Johannessen Byseim for hans Arv 18 rd 2 mrk 12 s. til hans Værge Johannes Ellefsen Bernæs, dat: 1te Novbr: 1799.

11. Skiøde fra Jacob Bertelsen Eide til Sønnen Johannes Jacobsen paa 1 Pund Smør og 8 Kd: Malt i Gaarden Eide No: 10, dat: 19 Julii 1799.

12. Vilkaarsbrev fra Johannes Jacobsen Eide til hans Forældre Jacob Bertelsen og Siri Magnesdatter, dat: 1te Novbr: 1799.

13. Vilkaarsbrev fra Johannes Andersen Kalleklev til hans Fader Anders Johannessen dat: 1te Novbr: 1799.

14. Obl: fra Jørgen Askildsen Tepstad til Johannes Erichsen Horsaas for 40 rd, mod Pant i 5 265/728 M/ark Smør 4 799/1232 Kd: Malt i Gd: Tepstad No: 83, dat: 1te Novbr: 1799.

15. Aflyst Johannes Olsen indre Bernæs Obl: til Jacob Ellefsen Lohne for 30 rd og til hans Myndtling Michel Jonsen Wevletvedt for 20 rd dat: 30 Octobr: 1795, og indfriet efter paategnet Qvittering af 1te Novbr: 1799.

16. Skiftebrev efter afg: Lars Askildsen Fugledal, sluttet 31te Octobr: 1798 hvorved i Gd: Fugledal No: 75, er udlagt: Til Stervboe Enken Anne Iversdatter 9 M/ark Smør ¼ Faar. Til Broderen \Sønnen/ Askild Andersen 1 4/5 M/ark Smør 1/20 Faar. Broder Datteren Barbro Andersdatter 9/10 M/ark Smør, 1/40 Faar. Broder Datteren Kari Andersdatter 9/10 M/ark Smør 1/40 Faar. Broder Datteren Barbro Olsdatter 3 3/5 M/ark S:r 1/10 Faar, og til Afdødes Søster Kari Askildsdatter 1 4/5 M/ark Smør 1/20 Faar.

17. Skiftebrev efter afg: Enke Anne Iversdatter indre Eide sluttet 23 Julii 1799, hvorved 9 M/ark Smør ¼ Faar i Gaarden Fugledal er udlagt saaledes: til Brøderne Magne Iversen, Lars Iversen Ole Iversen Herland og Ole Iversen den yngre, hver 1 4/5 M/ark Smør og 1/20. Til Søsteren Ingebor Iversdatter 9/10 M/ark S:r 1/40 Faar. Til Halvbroder Sønnen Niels Olsen og Halv Søsteren Ingeborg Magnesdatter hver 9/20 M/ark [Smør] og 1/80 Faar.

1799: 233

18. Skiøde fra afg: Anne Iversdatter indre Eides Arvinger til Mons Knudsen Midtgaard paa 9 Mærker Smør og ¼ Faars Landskyld i Gd: Fugledal No: 75, dat: 1te Novbr: 1799.

19. Afkald fra Michel Jonsen Wevletvedt for hans Arvemidler 103 rd 35 s. {dat:} til hans Værge Jacob Ellefsen Lohne, dat: 20 Aug: 1799.

20. Obl: fra Johannes Olsen indre Bernæs til Myndtlingen Anne Olsdatter Stor Urdal for 50 rd og til Ole Monsen Store Urdal for 30 rd tilsammen 80 Rdr, mod 1te Pante Ret i 18 M/ark Smør ¼ td: Malt i Gaarden indre Bernæs No: 30, dat: 1te Novbr: 1799.

21. Vilkaarsbrev fra Ole Rasmussen Aaseim til Kari Olsdatter Aaseim dat: 1te Novbr: 1799.

22. Dito fra Lars Jonsen Sandal til Niels Siursen Sandal og Hustrue dat: 1te Novbr: 1799.

23. Skiøde fra Michel Nielsen Grimstad til Michel Monsen paa 20 M/ark Smør og 20 Kd: Malt i Gd: Grimstad No: 57, dat: 1te Novbr: 1799.

Hr: Fogden Unmack fremlagde Af og Tilgangen i Odels og Selvejer Mandtalet for d: A:, som blev oplæst og uimodsagt

Ligeledes af og Tilgangen i Vejmester Mandtallet.

Derefter blev Restance Listen over udestaaende Kongl: Skatter i Hosanger Skibrede, for Retten oplæst, til Beløb ordinaire Skatter 215 rd 4 mrk 2 s, og Renteskat 4 rd 5 mrk 2 s: hvorimod ingen havde noget at indvende.

Til at betiene Retten som Laugrettesmænd til næste Aar blev udnævnt: Gudmund Johannessen Langeland, Gudmund Magnesen Galteland, Jacob Iversen nedre Kleppe og Ole Magnesen Øvre Kleppe, som Lensmand Hatland tilsiger at indfinde sig paa første Som/m/er Ting til Rettens Medbetiening.

Efter Udraab indfandt sig ingen som havde meere at i rette føre, thi blev dette Ting sluttet og ophævet.

Saaledes passeret bekræfter. Brandt

[Høste Sage og Skatte Ting 1799 for Watsværns Tinglaug]

Aar 1799 den 4de November blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Watsværns Tinglaug paa Tingstædet Bolstadøeren, og Retten betient med det sam/m/e Laugrette som sidste Sommer Ting og er anført Fol: 216 Ved Retten var nærværende Hr: Fogden Unmack og Lensmanden Jacob Siursen Nacke.

Hvor da først allerunderdanigst blev læste de Kongl: Forordninger og Placater m: v: som paa de før afholdte Høste Tinge dette Aar ere publicerede og extraheret Fol:

Fogden Unmack indleverede det almindelige Tings Vidne bestaaende af 13 Qvæstioner, som for Retten blev oplæst, og hvortil Laugrettet og Almuen, og af de sidste i sær Lars Gullichsen Biørge og Anders Gullichsen Brekhuus svarede: Til de første 4 Qvæstioner, Ney. Til 5te Sv: I dette Tinglaug

1799: 233b

ere 3 Giestgivere neml: Ole Larsen Evanger, Isak Tronsen Bolstadøeren og Halsteen {Størksen} \Johansen/ *Samnesleyren (Stamnes-), som har Bevilling, og alleene holder Øltapperie. Til 6te, 7de, 8de og 9de Saadanne som omspurgt findes ikke i dette Tinglaug. 10. De vidste at det omspurgte forholder sig rigtig. 11. Skibredets Lensmand Jacob Siursen Nacke bruger ikke Gaard. Til 12te Ney ingen. Til 13de. De vidste at det affældte Gods ikke er forbedret, og at sam/m/es Ejere og Beboere nyder Godtgiørelse i Skatter og Landskyld.

Derefter fremlagde Fogden Tingsvidnet over Flom Qværnene til Besvarelse, som blev oplæst, hvortil Almuen og i sær Bryngel Knudsen Roe og Niels Larsen Langeland svarede: at paa Mæstad er 3 Qværner, og paa Ørevig er Qværnehuuset nedfalden, de øvrige Qværner er rigtig anført.

Tingsvidnet over Flom Saugerne blev oplæst, hvortil Laugrettet og Almuen svarede: At i dette Tinglaug er ingen flere Flom Sauger end de 2de Anførte.

Da ingen i Dag havde mere at iretteføre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 5te November continuerede Høste Tinget for Watsværns Tinglaug, i Overværelse af det samme Laugrette som i Gaar. Hvorda blev Tinglyste følgende Documenter.

1: Afkald fra Ole Henrichsen for 15 rd til hans Fader Henrich Magnesen Bolstad, dat: 4 Julii 1799.

2. Dito fra Jon Pedersen Horvey for hans Hustrue Brithe Knudsdatters Arvemidler 16 rd 1 mrk 7 s:, {dat} til hendes Værge Niels Larsen Bolstad, dat: 4 Julii 1799.

3. Aflyst Siur Olsen Teiten eller Biørndalens Obligation til Anders Herlaugsen Øxendal for 99 rd, dat: og tinglyst 2den Novbr: 1782, og indfriet efter Qvittering af 1te Novbr: 1799.

4. Aflyst Haldor Olsen Hernæs Obl: til Brynild Hougen for 130 rd dat: 4de Novbr: 1786, og indfriet efter paategnet Qvittering af 4de Novbr: 1799.

5. Skiftebrev efter afg: Niels Torstensen Fære sluttet 3de Octbr: 1791, hvorved i Gaarden Mæstad er udlagt til Stervboe Enken Brithe Erichsdatter og Børn 1 bpd 3 M/ark Smør.

6. Skiøde fra Enken Brithe Erichsdatter Fære og Børn, til hendes Søn Erich Nielsen paa 1 bpd 3 M/ark Smør Landskyld i Gd: Mæstad for 66 rd 4 mrk, dat: 4de Julii 1799.

7. Skiøde fra Claus Andersen Qvale til Askild Jacobsen *Wæhl (Wæhle) paa 6 M/ark Smør i Gaarden Axelbierg No: 45, for 220 rd, dat: 4 Novbr: 1799.

8. Afkald fra Iver Johannessen Øfstedal til Dag Torkildsen Mæland for hans Hustrue Ragnild Knudsdatters Arv 16 rd 1 mrk 7 s:, dat: 4de Julii 1799.

9. Dito fra Askild Jacobsen Wæhle for hans Hustrue Brøteva Olsdatters Arvemidler 18 rd 1 mrk 5 s. til hendes Værge Torger Henrichsen Luren dat: 4de Novbr: 1799.

10. Et Forlig indgaaet ved Forligelses Com/m/issionen den 2de Octobr: 1797 imellem Einer Johannessen Dyvig og Søn Ole Einersen samt Anders

1799: 234

Olsen Han/n/e, hvorved de 2de sidstnævnte har forbundet sig til den første og Hustrue, at svare Levekaar af Gd: Dyvig. {dat}

11. Skiøde fra Ole Einersen Dyvig til Anders Olsen Hane paa 18 M/ark Smørs Landskyld i Gd: Dyvig No: 5, for 225 rd, dat: 4 Novbr: 1799.

12. Skiøde fra Enken Marthe Knudsdatter Dyvig til Sønnen Ole Einersen paa 18 M/ark Smørs Landskyld i Gd: Dyvig, dat: 5te Novbr: 1799.

13. Afkald fra Lars Gullichsen for hans Arvemidler 34 rd 3 mrk 9 s:, til hans Værge Johannes Thormosen Langeland, dat: 4de Julii 1799.

14. Dito fra John Jacobsen Wæhle for hans Hustrue Marthe Olsdatters Arv 58 rd 20 s. til hendes Formynder Anders Brynildsen Scheervigen dat: 4de Novbr: 1799.

15. Dito fra Peder Knudsen Steene som Formynder for Drengen Peder Nielsen til hans forrige Niels Pedersen Ædal for 16 rd 5 mrk 13 s: dat: 4de Novbr: 1799.

16. Do: fra Ole Henrichsen Bolstad for 15 rd 3 mrk 13 s: til Værgen Henrich Magnesen Bolstad, dat: 4de Novbr: 1799.

17. Do: fra Anders og Johannes Simonsønner Næsheim for deres Arvemidler som er for hver 13 rd 3 mrk 15 s: til deres Fader Simon Nielsen Næsheim, dat: 5te Novbr: 1799.

18. Vilkaarsbrev fra Askild Jacobsen Wæhle til Maria Heljesdatter Styve paa endeel Levekaar af gd: Axelberg, dat: 4 Novbr: 1799.

19. Dito fra Jacob Andersen Sevelstad til hans Forældre Anders Knudsen og Hustrue paa endeel Levekaar af gaarden Sevelstad, dat: 5 Novbr: 1799.

20. Skiøde fra Brynild Knudsen Horvig til Ole Pedersen paa 1 Pund Smør i gd: Horvig No: 16, dat: 4 Novbr: 1799.

21. Vilkaarbrev fra Ole Pedersen til Brynild Knudsen og Hustrue paa endeel Levekaar af Gaarden Horvig, dat: 4de Novbr: 1799.

22. Afkald fra Ole Nielsen Rasdalen for hans Hustrue Rangele Knudsdatters Arv 15 rd 5 mrk 5 s: til Værgen Arne Siursen Wasenden. dat: 5 Novbr: 1799.

23. Contract imellem Simen Nielsen Næsheim og Søn Lars Simonsen hvorved den første forbinder sig til at sælge til den sidste om 5 Aar 4 ½ M/ark Smør i Gd: for 49 rd, og

denne fraskriver sig Odels og Aasædes Retten til den øvrige Part i Gd: Næsheim, dat: 5te Novbr: 1799.

Fogden Unmack fremlagde Af og Tilgangen i Odels og Selveyer Mandtallet, som for Retten blev oplæst og af Laugrettet og Almuen uimodsagt;
Ligeledes af og Tilgangen i Vejmester Mandtallet, hvorimod ingen havde noget at indvende.
Endelig blev Restance Listen over resterende Kongelige Skatter for dette Aar oplæst, hvorefter Restancens Beløb for dette Tinglaug er 35 rd 4 mrk 3 s. og Renteskat 5 rd 5 s:, som blev af Almuen uimodsagt.

Til Laugrettesmænd for næste Aar blev udnævnt følgende neml: (resten manglar)

1799: 234b

Da ingen efter 3de Ganges Udraab havde meere at iretteføre, blev dette Ting sluttet og ophævet.

Brandt

[Udsettelses Ting 1799]

Aar 1799 den 8de November blev udsettelses Ting holden i Sorenskriverens Huus i Bergen i overværelse af de 2de Vidner Ole Sivertsen og Niels Gullachsen til Dommes afsigelse

hvorda! blev udi Sagen forrige Over Hof Rets Procurator Hiort Contra Assessor Krøger afsagt saadan

Dom

at forrige Over Hof Rets Procurator Hiort ved bemelte Ret i Aaret 1797 har procedert en Sag for Assessor Krüger mod nu afdøde Frue Krigs Raadinde Korn og 2 Sønner dette er en Sandhed som er uimodsagt og beviist, men det der tvistes i nerværende Sag \er/ størrelsen af det Procurator Salarium som Citanten formener ved bemelte Sags udførsel at have fortient. Den første Regning som Citanten med Skrivelse af 10 Marti 1797 har insinueret Indstevnte Assessor Krøger beløber 356 rd af hvilke 14 rd 2 mrk har veret udlagde Penge siden er denne Regning formindsket til 295 rd hvor paa har veret betalt 50 rd altsaa tilbage 245 rd som Indstevnte er Sagsøgt at betale af denne Sum/m/a 295 rd har Citanten ikke haft mer udlæg end 15 rd der har bestaaet i Sagens Incamination – Vagten – Fyhrbøderen – stemplet Papiir – Afsigten og Post Portoen, altsaa tilbage 280 rd der med de anførte og indbegrebne Extract Penge 30 rd er reent Salarium. Da Parterne ikke har Accorderet, og Citanten formodentlig ikke har ventet Indsigelser mod sit anførte Salarium, har Hand ey villet lade det ankom/m/e under sam/m/e Sag paa Over Hof Rettens Kiendelse til Stadfæstelse eller Moderation af hvad Hand har forlangt hvorfore det nu ved nerværende Ret bliver at afgiøre hvorvidt Hoved Citantens Paastand kan billiges eller ikke siden mindelig Forliig ved den anordnede Forligelses Comission ej har veret at opnaae Det bliver alletider vanskeligt at bestemme Belønning for en anden mands Arbeyde, da hans Tiid – Indsigter – bedere (bedre) eller anden Fordeels Tab (Lucrum cessans) best ved Ham selv kan fastsettes, men da Hand ikke ved sluttet Contract har forbunden Indstevnte, saa bliver i overeenstem/m/else med de Borgerlige Love, som i lignende Tilfælde har fastsadt Taxt, end og der hvor Forretningen forudsetter en slags Videnskab, nerverende Sag at bedøm/m/e Til Beviis og Styrke for at 280 rd Salarium er fortient i den af Citanten mundtlig procederede Sag i Over Hof Retten har

Hand ved Procurator Frile ladet fremlægge 1 sin Regning af 31te Maij 1798 med Procurator Wols Paategning af sam/m/e dato at denne Belønning er meget billig og Procurator Hiort kun maadelig dermed valeuret og 2 Den Constituerede Justits Secretair Lovums(?) Attest af 26de Juli 1799 som siger: at den af Proc: Hiort for Assessor Krüger mod Frue Krigs Raadjnde Koren og Sønner procederede Sag varede fra 20de Feb: til 7de Marti 1797 altsaa i 15 Dage Da Hiemtings og Laugtings Acterne ikke er fremlagt /: uagtet de endnu er i Citantens værge :/ hvoraf Sagens størrelse fornem/m/elig kunde bedømmes, saa maa Hand selv tilskrive sig den mangel af Beviis som i denne Sag er høyst nødvendig, da de fremlagde Attester kun er at betragte som Beviser der ved Venskab er erholdt og naar disse Acter endnu ikke under Sagen fremlægges vides ingen grund til sammes forholdelse at Indstevnte Assessor Krüger er uvillig at

1799: 235

betale det paastevnte Salarium viser hans vedblivende nægtelse den Hand bygger paa følgende Omstændigheder 1 Fordi hans egen skriftlige Procedure i sin Sag ved forrige Over Hof Ret ej er fremlagt 2 at Sagen ej faldt Ham ud efter ønske og 3 at hans Documenter er Ham forholdt og endnu ikke paa 3 Aar tilbageleveret, hvorfore Hand paastaar at have tabt 500 rd i anledning af Sagens senere Forliig ved *Kiøbt (Kiøbet) af 3 gaarder som grensede til den ved Over Hof Retten omtvistede udmark. Hvad det første angaar, saa i hvorvel en skriftlig Procedure synes at vere overflødig der hvor den mundtlige har Sted, har den vel heller ikke kundet skadet Contra Citantens Sag, og følgelig burde Assessor Krøger som Part efter sit Forlangende veret føyet udi at hans egen skriftlige Procedure tillige kundet veret fremlagt, da den under Sagen ikke er nægtet at være Citanten tilhændekommen og Hand qua Procurator forbunden at holde sig sit Mandatum efterretlig Til det andet at Assessor Krüger har ventet bedere (bedre) udfald paa sin Sag, dette kan ikke paa mindste maade, blive Proc: Hiort at tilregne, men er dog uden for billighed at blive fordret 280 rd i Salarium for en tabt Sag, men tredie at Documenterne er og endnu bliver tilbageholden, dertil har Citanten ikke haft nogen Hiem/m/el, og som har aarsaget Hindringer i dens Fremgang, hvilket Kam/m/er advocat Schonheiders Skrivelse af 10de Marti 1798 beviser, uden at tale om at den under Sagen fremlagde Contract af 15de April 1797 med Mortification af 24de Juli 1797 og endelig Skiødet af 11te Nov: s: aar giver Indstevnte Assessor Krüger et Tab af 500 rd som Hand giver skylden fordi hand ikke den Tiid hafde sine Documenter og Acter tilstæde, men da ingen alvorlige midler for ved denne Sags Contra Stevning er iværksadt til Documenternes tilbageerholdelse, saa er de, af Contra Citanten til dette Tab anførte Grunde ikke tilstrækkelige til Reparations Erholdelse, da de kun kan ansees som Formodninger, der ikke under Dom, dertil qualificerer sig Med disse af Contra Citanten giorte Indsigelser lader Hand til slutning følge 2de Documenter til Beviis at det af Procurator Hiort forlangte Salarium er for høyt ansadt. Det første er en Attest fra den virkelige Secretair Jespersen i Over-Stifts Retten i Christiania af 13de Septemb: sistl: som viser at den af Citanten for Indstevnte procederede Sag med procedure og Doms afsigelse har varet i 9 á 10 Dage og den anden en Attest af forrige Over Hof Rets Assessor Stoltenberg som viser den Regel hvorefter den forrige Over Hof-Rets Tilforordnede hafde Antaget naar Procuratorerne efter Instruxen af 14de Janv: 1778 – 32 § paakiendte, hvad Salarium den tilkom. I hvor vel at disse benefnte Attester kunde give veyledning til at bestem/m/e hvad Salarium Procurator Hiort kan have fortient, saa findes ingen paritas vationis, mellem Assessor Stoltenbergs Attest og de Steder hvor Anordningerne Reglementerer Belønning for Embeds manden, thi naar Sportel Reglementet af 11te Juni 1788 fastsetter som høyst Salarium 4 rd for første Dags Forretninger, aftager disse til 2 og 1 rd for Tredie dags Forretning i hvor længe Forretningen varer og henseer man til bemelte Reglements 9 afdeelings 6 § angaaende Procurator Salarium, har det aldrig efter dets aand,

formodet, uden Foreening at et Salarium af 280 rd for en Sag kunde vere passende Seer man videre hen til de adskillige Anordninger som taler om en Procurators tillommende Salarium stem/m/er sam/m/e deri overeens, da Exemplet paa det allerhøyeste Salarium for en Procurator er Rescriptet af 8de Maij 1767 for Vestindien, der fastsetter, efter Sagens Omstændigheder og vidløftighed fra 50 til 100 rd og ej videre Der hvor ingen Speciel Anordning gives bliver efter overveyelse benefnte Lovsteder at lægges til Grund, og derefter at anføre de Poster i Citantens

1799: 235b

Regning der med Salarium bliver Ham at tilkiende og disse er:

1. Sagens Incamination i Over Hof retten		10 rd	
2. Extract Pengene		30	
3. Vagter – Fyhrbøderne – Stemplet Papiir og Afsigten		4	2 ort
4. Post Porto			2
5. bliver Salariumet at billige med		100	

	Tilsammen	145 rd	
hvorfra afgaar de pro a…(?) modtagne		50	

	Tilbage	95 Rd	

hvilke 95 rd Contra Citanten Assessor Krüger herved tilpligtes at udbetale Citanten Procurator Hiort imod at samtlige Ham overleverede Acter udi den procederede Sag ved forrige Over Hof Ret imellem Ham og Frue Krigs Raadjnde Koren og Sønner bestaaende af Laug Tings Doms Acten – Hiemtings Doms Acten \begge/ med tilhørende Aarstæds Tingsvidner, opmaalings Forretningen og Cituations Cartet bliver Assessoren tilbageleveret Processens Omkostninger ophæves. Det idømte efterkommes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd.

Udi Sagen Anders Winsensen Søevigen contra Anders Andersen Lund blev afsagt saadan

Dom

Efter Revers af 25de Juni 1796 er Indstevnte til Citanten skyldig til Rest den Summa 92 rd som da intet Forliig ved Forligelses Commissionen har veret at opnaae og Indstevnte efter Lovlig varsel hverken har mødt eller ladet møde saa Kiendes for Ret: Indstevnte Anders Andersen Lund bør til Citanten Anders Winsensen Søevigen indfrie sin under 25de Juni 1796 udgivne Reverses Resterende Summa 92 rd med lovlige Renter fra Stevningens Dato den 2de Septb: 1799 til Betaling skeer og udi denne Sags Omkostninger 6 Rdr som alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd.

Udi Sagen Haldor Hansen Hovden contra Lars Jacobsen Lysevold blev afsagt saadan

Dom

Da Indstevnte hverken ved den Anordnede Forligelses Commission eller ved lovlig Indkaldelse til Retten har mødt og modsagt den paastevnte Gield 8 rd bliver hans udeblivelse at ansee som Tilstaaelse om Fordringens rigtighed, og derfore efter den nedlagde Paastand at døm/m/e, foruden i overeenstemmelse med Forordningen af 10 Juli 1795 \...(?) og Canceli Skrivelse af 12te Janv: sistl:/ for unødig Trette at ansee som den der ikke har mødt ved Forligelses Comissionen Thi Kiendes for Ret: Indstevnte Lars Jacobsen Lysevold bør til Citanten betale de paastevnte 8 Rdr og udi Sagens Omkostninger 3 Rdr samt til Justits Kassen for unødig Trette saa meget som Dom/m/en og Seglet koster der alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse under Execution.

1799: 236

Udi Sagen Kiøbmand Mentz Paaske contra Lars Jacobsen Lysevold blev afsagt saadan

Dom

Da Indstevnte hverken ved den anordnede Forligelses Commission eller ved Lovlig indkaldelse til Retten har mødt og modsagt den paastevnte Regning stor 10 rd 4 mrk, bliver hans udeblivelse at ansee som tilstaaelse om Fordringens Rigtighed, og derfor efter den nedlagde Paastad at døm/m/e, foruden i overeenstem/m/else med Forordningen af 10de Juli 1795, for unødig Trette at ansee som den der ikke har mødt ved Forligelses Com/m/issionen. Thi Kiendes for Ret: Indstevnte Lars Jacobsen Lysevold bør til Citanten betale de paastevnte 10 rd 4 mrk og udi Sagens Omkostninger 3 Rdr, samt til Justits Kassen saa meget som Dom/m/en og Seglet koster, der alt efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse under Execution

Udi Sagen Secretair og Sorenskriver Korn contra Byxel mand Johannes Nielsen Helland blev afsagt saadan

Dom

For Huuse-Bygningernes Forfald og Jordens Forringelse er Byxel mand Johanes Nielsen Helland bleven indstevnt /: efter at mindelig Forliig ved Forligelses Comissionen ikke var at opnaae :/ at lide Dom til at have sin Bøxel forbrudt og til neste Fahrdag at rydig giøre gaarden Til at overbevise Indstevnte om denne sin Efterladenhed har Citanten fremlagt 2de Besigtelses Forretninger, den første ved Lensmand Bøe af 26de Juli 1794 som viser at Indstevnte ikke aldeles har veret u-virksom med Reparationer saavel paa Laden som Floren, men at der paa søndre og nordre Side af Laden og det sam/m/e paa Floren, samt at gaarden mangler den fulde Besetning Den anden Besigtelses Forretning af 7 Septb: d: A: viser at Stue Bygningen har Skade, paa vestre Side af mangel paa Bord Klædning, men at Huusene kan settes i Stand med 10 rd hvortil er giort Forbud i hans Avlede Høe og Korn der er Taxeret for 37 rd af de under Sagen førte eedelige vidner er det godtgiort at udhuusene bestaaende af Lade og Flor er i upaaklagelig Stand, men at Vaanhuuset mangler Bordklædning og at gaarden kun et Aar har veret uden Besetning, men de øvrige haft saa mange Kreature som paa gaarden almindelig kan fødes, Ligesom da Tilfældet er at Indstevnte med Naboerne Avler mer Høe end almindelig Comsum/m/eres saa har Han solgt det øvrige Naar man nu betragter Indstevnte under Sagen giorte Declaration som ikke er modsagt, neml: at Hand for en stor Deel har betalt sine Rettigheder haft saa stor Uhæld paa sine Kreature at 20 stk deels er selv død og deels slaget sig død, ved at falde ned af Fieldene, saa virker dette i overeenstem/m/else med Vidnernes Forklaring, da ingen Ladhed Lidderlighed, eller anden Last er Ham overbeviist, at Han ej k/an/d have sin Byxel efter Lovens 3 B: 14 C: 30 Art: forbrudt, da Citanten bør tage Deel i disse u-lykkelige Hændelser, i det mindste i den grad at disse ikke bør biedrage til en Families mere Ruin Hvad den Skade angaar som Stue Bygningen paa vestre Side af mangel paa Bordklædning er tilføyet, da bør Indstevnte derfor betale Aabod for Hvilket Jorddrotten selv skal lade tilbørligen bygge eller forfærdige Huusene, og til denne Aabods Bestemmelse tiener den af Citanten under 7de Septb: afholdte Forbud og Taxations Forretning hvorved Indstevntes Avl er vurderet for mere end Skaden.

1799: 236b

Som Lovlig forfulgt bliver denne Forbuds Forretning at Confirmeres og Indstevnte tilfunden at betale den Taxation hvorfore Huuse Bygningerne kan istandsettes sin Gield til siste aars

udgang med 4 rd 1 s, tilligemed Processens Omkostninger, hvorfor der udi denne Sag Kiendes saadan for Ret: Det under 7de Septb: d: a: effectuerede Forbud bliver herved som lovlig forfulgt ved magt Kiendt og bør Indstevnte Johannes Nielsen Helland til Citanten betale af den optegnede Jordens afgrøde 10 rd hvorfore Citanten selv lader istandsette de manglende Forbedringer paa den Deel af gaarden Helland som Indstevnte beboer, saa betaler og Indstevnte sin Gield af Landskyld og videre til 1798 aars udgang med 4 rd 1 s samt udi denne Processes Omkostninger 4 rd som alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms Lovlige Forkyndelse under Lovlig adfærd

Brandt

[Høste Sage og Skatte Ting 1799 for Mielde Skibrede]

Aar 1799 Løverdagen den 23de November blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting foretaget for Mielde Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Ole Siursen Skaar Jens Johanesen *Ringenes (Rivenes) Niels Nielsen Blom og for Ole Ellingsen Hagenes hans Fader Elling Olsen Hagenes.

Hvorda! blev allerførst publiceret de sam/m/e Kongl: Forordninger som paa de forrige Høste Tinge ere oplæste og som er extrahert paa folio 221 og 231 og end videre i Dag under

No: 9 *Fordning (Forordning) som befaler at Laugretterne i Norge skulle herefter ved en hver Retter gangs møde, underskrive Ting Protocollen, tilligemed Dom/m/eren, og at derimod deres Forsegling paa Doms-Acter og Tingsvidner skal vere afskaffet dat: 4de oct: 1799

No: 10 Forordning som befaler, at naar de Vedkom/m/ende ej kunde treffe mindelig Foreeninger om Leye, for strandet Godses Bevaring, skal sam/m/e bestem/m/es af Amtmanden dateret 4de Octob: 1799

No: 11 Placat som bestem/m/er: at Løbe Dage skulle, i visse Tilfælde, tilstaaes i hensigt til protesterede Vexeler dat: 31te Octob: 1799

Fogden Unmach indleverede til besvarelse det almindelige Tingsvidne bestaaende af 13 qtr: hvortil Almuen og Laugrettes mændene og af de første fornemelig Michel Askildsen Daltvedt og Mons Johannesen *Smaale (Smaaland) svarede til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtn: ingen anden end Niels *Habitz i *Kongsvigen (Harbitz i Hougsvigen) til 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Ney Til 10 qtn: Jo end og mere end 4 s Miilen Til 11 qtn: Sv: Skibredets Lensmand Jon Larsen Rognved bruger sam/m/e gaard af Skyld 15 M/ark [Smør} og 15 Kander Malt Til 12te qtn: Ney Til 13 qtn: Ney

Tingsvidnet for Flom qvernene blev oplæst og hvortil Laugrettet og Almuen og af dem i sær Lars Andersen Houge og Michel Andersen Halland svarede at der hverken var flere eller mindre end oplæst

Tingsvidnet for Flom Saugene blev oplæst til hvilken Laugrettet og Almuen svarede at der ej var flere her i Skibredet end de 2 oplæste

Da ingen efter paarob hafde mere ved Tinget i Dag at forrette blev sam/m/e udsadt til paa Mandag førstkom/m/ende

Brandt

Mandagen den 25de November 1799 continuerede end videre Høste Skatte Tinget for Mielde Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard og betient med sam/m/e Laugrettes mænd som første Dag hvorda! blev af Almuens Documenter publ:

1. Lænsmand Fougstads Bøxel Seddel til ung Karl Jon Magnesen Skistad ½ Løb Smør og 1 Mæle malt udi den beneficerede gaard Skistad dat: 12te Maij 1799 med Reversal.

1799: 237

2. Aflyst Lensmand Niels Rivenes obligation til Frue Krigs Raadjnde Koren stor 98 rd dat: 27de Nov: 1789 tinglyst 5te Maij 1790 efter qvittering af 18de Nov: 1799

3. Aflyst Jens Olsen Anthuuns obligation til Ole Monsen møller paa Aarstad stor 80 rd dat: 3de Juni 1784 Tinglyst sam/m/e dato og qvitteret den 19de November 1799

4. Auctions Skiøde til Niels Nielsen Daltvedt paa 15 M/ark Smør og 10 Kander malt i gaarden Reveim for Kiøbe Sum/m/a 360 rd dat: 25de Octob: 1799

5. Afkald fra Niels Ericsen Mielde paa sin Datter Kari Niels D:rs Arv stor 6 rd 4 mrk 12 s til Formynderen Mons Nielsen Houge efter Skiftet af 28. Nov: 1793 dat: 23 Nov: 1799

6. Tilbagelyst Jens Johannesen Rivenes obligation til Anders Olsen Steene stor 98 rd dat: 17de Novemb: 1789, {dat:} Tinglyst 18de Nov: n: efter, i Følge quittering af 23de Nov: 1799

7. Byxel Seddel fra Lænsmand Fougstad til ung Karl Lars Larsen Schaar paa 24 ¼ M/ark Smør og 11 ¼ Kd: malt i den beneficerede gaard Schaar dat: 20 Maij 1790

8. Deelebrev efter Kari Gregorius Dr: Rognved af 8 Nov: 1799, hvorved er udlagt til

1.	til Enkemanden Mons Monsen												
				i gaarden Rognved	12	M/ark	Smør	og	10	Kd:	malt	for	125 rd
2.	- Sønnen Ole Monsen	-	-	-	6	-	-	-	5	-	-	-	62-3
3.	- Datteren Anne Mons Dr:	-	-	-	3	-	-	-	2 ½	-	-	-	31-1-8
4.	- Datteren Guri Mons Dr:	-	-	-	3	-	-	-	2 ½	-	-	-	31-1-8

9. Skiøde fra Johannes Olsen Bierkeland og Johanes Einersen Rognved til Ole Monsen Rognved paa 6 M/ark Smør og 5 Kander malts Landskyld i gaarden Rognved No: 51 for 62 rd 3 mrk dateret 23de Novemb: 1799

10. Skiøde fra Iver Goutesen Burkeland til Johanes Johanesen Havre paa 18 M/ark Smør og 12 Kander malt i gaarden Burkeland No: 13 for 90 rd dat: 23 Nov: 1799

11. Obligation fra Ole Olsen Blom paa sin Myndtling Johanes Johannesen Havres vegne stor 90 rd \til værgerne og overformynderen/ der er umyndiges Penge og hvorfor gaarden Burkeland af Skyld 18 M/ark Smør og 12 Kander malt er pantsadt dateret 23 Nov: 1799

12. Vilkaars Brev af Iver Goutesen Burkeland og Ole Olsen Blom til Enken *Torbiørn (Torbiørg) Johannes Datter af 23de Novemb: 1799.

13. Skiøde fra Anders Pedersen Kleveland til sin Søn Johanes Andersen paa 15 M/ark Smør 10 Kander malt i gaarden Kleveland No: 17 for Sum/m/a 70 rd dat: 25 Nov: 1799

14. Obligation fra Johannes Andersen Kleveland til sin Fader Anders Pedersen stor 70 rd uden Renter mod 1te prioritet i gaarden Kleveland No: 17 dat: 25de Nov: 1799

15. Skiøde fra Niels Nielsen Daltvedt til Jon Olsen Kallestad paa ½ Løb Smør og 1 Mæle malts Landskyld i gaarden Daltvedt No: 10 for Sum/m/a 460 rd dat: 25 Nov: 1799

16-17. Skiøde fra Creditorerne udi Siur Olsens Skifte af 29de April 1799 til hans Søn Ole Siursen Borge paa 1 Bpd Smør 16 Kander malts Landskyld i gaarden Borge dateret 25 Nov: 1799

18. Obligation fra Ole Siursen Borge til Iver Johanesen Børtvedt paa 98 rd mod 3de proCento og første Ret i gaarden Borge No: 23 dat: 23de Nov: 1799

Da ingen i Dag hafde mere ved Tinget at forrette blev sam/m/e udsadt til i morgen

Brandt

Dagen derefter den 26de November 1799 Continuerede end videre Høste Tinget for Mielde Skibrede i overværelse af sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret under

No: 19. Vilkaars Brev fra Ole Siursen Borge til sin moder Marthe Ols Dr: af 25 Nov: 1799

20. Dito - - - Lars Pedersen søre Kleppe - - moder Mari Magnes Dr: af 25 Nov: 1799

21. Obligation fra Niels Nielsen Reveim til Siur Johanesen Reveim paa 298 rd mod Pant i gaarden Reveim dat: 25de Novemb: 1799

22. Obligation fra Jens Johanesen Rivenes til Anders Danielsen Waxdal paa 130 rd mod Pant i gaarden Rivenes No: 66 dat: 23de Nov: 1799

1799: 237b

23. Obligation fra Niels Monsen Aaseim til Niels Nielsen Hundham/m/er stor 99 rd mod 3 pC: og 1te prioritet i gaarden Aasheim No: 67 dat: 25 Nov: 1799

24. Vilkaars Brev fra Lars Larsen Skaar til sin Fader Lars Larsen dat: 25 Nov: 1799

25. Skiøde fra Anders Askildsen Reigstad til sin Søn Anders Andersen paa ½ Løb Smør ½ Tønde \3 Kd:/ malt og ½ s Penge Landskyld i gaarden Houge No: 16 for 100 rd dateret 25 Nov: 1799

26. Lænsmand Jon Larsen Rongveds Vilkaars Brev til sin moder Anne Anders Datter dateret 25 Nov: 1799

Skibredets Lænsmand Jon Larsen Rongved mødte og tilkiendegav at have ved det Indtagne (Eedtagne?) Stevne Vidne Michel Olsen øvste Mielde for Kiøbmand Mentz Paaske i Bergen lovlig til dette Ting med \lovlig/ mundtlig varsel indstevnet Bonden Michel Olsen Hundhammer til døms lidelse for Gield efter Regning stor 10 rd 4 mrk 8 s uden at kunde vente nogen Forelæggelse efter Laugdag. Fra Citanten blev fremlagt saavel Attest fra Forligelses Comissionen af 5te Nov: 1799 som viser at intet Forlig har veret at opnaae som Speciel Regning af 1 October sistl: hvorefter Hand paastod sig ved Dom tilkiendt saavel Regningens Beløb 10 rd 4 mrk 8 s, som udi Sagens Omkostninger saavel ved Indkaldelsen til Forligelses Comissionen som Indvarslingen til Retten i alt 2 rd 48 s og saal: indlod Hand Sagen under Dom /: Attesten og Regningen er saa lydende :/

Efter paarob mødte ikke Indstevnte eller nogen paa hans vegne, skiønt Retten hafde opladt denne Sag til Slutningen af Tingen, og imidlertiid ……(?) efterspurgt om Paagieldende Michel Olsen Hundhammer ikke har veret ved Tinget, som af Laugrettet og den mødende Almue blev tilkiendegivet ikke nogen D/a/g at have seet ham.

Thi blev Sagen til Doms optagen.

Fogden Unmach fremlagde af og tilgangen i Vey mæster mandtallet som og udi Odels og Selv eyer mandtallet, der blev oplæst og hvorved ingen af Almuen eller Laugrettet hafde noget at indvende, men vidste og var bekient det forholt sig som omspurgt.

Saa fremlagde og Fogden Unmach Restance Listen for dette Aar der beløber af ordinaire Skatter 171 – 3 – 8 og Rente Skat 5 rd – 1 – 14 som blev oplæst og af Almuen uimodsagt.

Til Laugrettes mænd for tilkom/m/ende Aar 1800, blev udnevnt 1. Eric Larsen Wichne 2. Jacob Knudsen Houe 3. Jacob Jonsen Mæle og 4. Niels Johannesen Mæle, som Lænsmanden haver at tilsige at møde paa anstundende Som/m/er Ting 1800 for at betiene Retten.

Efter 3 udraab indfandt sig ingen flere ved Tinget som hafde noget at forrette hvorfore sam/m/e blev hævet

Saal: passeret bekrefter Brandt

[Høste Sage og Skatte Ting 1799 for Arne Skibrede]

Aar 1799. Onsdagen den 27de November blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Arne Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient med følgende 4 Edsorne Laugrettes mænd Steffen Olsen Søraas Askild Andersen Angeltvedt Thomas Olsen Dahle og Johannes Torbiørensen Dahle.

Hvorda! blev allerførst publiceret de sam/m/e Kongelige Anordninger Placater og videre som tilforn ere publicerede paa de afholdte Høste Ting og som ere Extraherede i Protocollen folio 221 – 231 og 236. fra No: 1 til 11 inclusive

Fogden Unmach som var nerværende ved Tinget fremlagde til Besvarelse af Laug-

1799: 238

rettet og Almuen det almindelige Tingsvidne bestaaende af 13 qtr som inden Retten blev oplæst og hvortil disse med fornemelig Anders Larsen Thunes og Niels Larsen Aasheim svarede til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney: til 5te qtn vidste ingen andre end de tilforn angivne neml: Caspar Hosenius i Salhuus og Johanes Thordsen i Stenestøen foruden dem i store Sandvigen som Fogden tilkiendegav aparte at fremlægge en Specification ved Regnskabet Til 6te qtn: Ney ingen anden end isteden for Sørensen boer end i Sandvigen Lieutenant Actuman(?) og elles som fol: 88 udviser Til 8 og 9 qtr: Ney Til 10 qtn: Ja Til 11 qtn: Sv: Ja Skibredets Lænsmand Johannes Fougstad bruger gaarden Indre Bruvig af Skatte skyld 2 pd 6 M/ark Smør skyld. Til 12 qtn: Ney Til 13 qtn: Sv: de gaarder som nyder *aftg (aftag) er ikke forbedret.

Fogden Unmach fremlagde en skriftlig Stevning af 20 Septb sistl: med paategnet Forkyndelse mod Engebrect Engelsen af store Sandvigen under Arne Skibrede for hans udøvede Kroehold imod Anordningen af 8de Marti 1757 end og efter at Hand derom adskillige gange har veret advaret derfra at entholde sig og end videre derom under 16 Marti d: A: comuniceret Rente Kamerets Resolution at hans ansøgning om Bevilling ej derom var at erholde Stevningen er saal: For herom at anhøre Vidner og modtage Dom til velfortiente Bøders udredelse samt medgaaende Omkostninger efter nermere nedlæggende Paastand

Fogden bad den Paagieldende paarobt tilligemed *Vidnernerne der under Fals maals Straf var indstevnt.

Den Indstevnte Engebrect Engelsen mødte og sagde at Hand ikke vidste at have holt noget ulovligt Kroehold da hand haabede at nyde sam/m/e Frihed som hans naboer og medborgere og elles fremlagde sit skriftlige Tilsvar i Sagen af Dags dato som er saal:

Fogden Unmach protesterede mod den forlangte anstand med Forord: af 3 Juni 1796 udtrykkelige Befaling at enhver som vil forlange nogen anstand i nogen Sag ved Retten eller og føre Vidner udtrykkelig skal godtgiøre og bevise hvilke Documenter og hvori de bestaar h/an/d agter at fremlegge i sin Sags frem/m/e og i henseende til Vidner ligeledes godtgiøre hvad h/an/d tror de k/an/d forklare til størke for sin Ret da nu saadant ikke er foregaaet om allene løs Snak og Løfter i et Indlæg saa troede H/an/d Retten ikke indvilgede den forlangte Paastand og derfor udbad sig de Indstevnte Vidner fremkaldte og afhørte.

De indkaldte 4re Vidner mødte som foruden at de sagde sig om Lovens Eed bekiendt blev det dem forelæst og hvor de alle med opragte Fingre paa lovlig maade aflagde sam/m/e, og derpaa Separatim fremstod

Fløtmand Wilhelm Knudsen 46 aar gl: som under sin aflagde Eed forklarede: at Hand er bekiendt at Indstevnte Engebrect Engelsen, har saa længe Hand har Boet i Sandvigen som Vidnet slutter k/an/d vere circa et 1te Aar, har for Penge skienket baade i Huuset og til dem som ville hente saadanne Vahre saavel Øl som Brendeviin og følg: at Indstevnte i saadan Tid har holt Vertshuus Vidnet har ikke i Indstevntes Huus Personlig for Penge drukket Øl eller Brendeviin, men naar Hand har ladet hente sam/m/e har Hand for Penge erholdt baade Øl og Brendeviin.

Videre fremstod

Fisker Mons Ottesen 41 Aar gam/m/el som under sin aflagde Eed forklarede sig ganske overeenstemende med 1te Vidne allene med forandring at Vidnet har selv adskillige gange veret i Indstevntes Huus og for Penge faaet baade Øl og {Brendeviin} som Hand der paa Stedet har fortæret.

Saa frremstod og

Arne Johanesen Fisker 57 aar gam/m/el der under sin aflagde Eed forklarede sig conform med 2det Vidnet da Hand end og i Indstevntes Huus har drukket for Penge baade Øl og Brendeviin.

Endelig fremstod

Fisker Niels Ericsen 64 aar gl: hvis Forklaring var ganske Conform med

1799: 238b

siste Vidne.

Fogden Unmach der nu ved de førte Vidner fuldkom/m/en har beviist det paastevnte Factum fremlagde end videre vidimerede Extracter af det Kongl: Rente Kam/m/ers nedsadte antegnelser hvorudi hans allerund: aflagde contributions Regnskaber pro 1795 og 1797 der end ydermere afbeviser: at Indstevntes foregivende Ret til hans ulovlige Kroehold Leye med andre i store Sandvigen, ikke haver mindste Hiem/m/el men bortfalder til sit selve intet Ligesaa fremlagde hand videmeret Copie af Amtets Skrivelse under 9 Marti d: Aar hvorved Rente K: Resolution om den tiltaltes ansøgning om at holde Bevilling ej kan vere Ham at indvilge og hvilken Resolution ham under 16 s: maaned skriftlig er Comuniceret /: Extracten og Resol: er saal: :/ Fogden Unmach forbeholdt sig nermere Paastand naar den afsagde Eragtning om udsettelsen er falden

Eragtet

I anledning af de fremlagde Documenter og de i D/a/g førte Vidner kand Indstevnte ikke nægtes udsettelse, hvorfore sam/m/e bliver ham bevilget til førstkommende Maaneds Ting som holdes i Dom/m/erens Huus førstkom/m/ende Mandag den 2de Decembr:

Til Specificationen over Flom qvernene svarede Laugrettet og Almuen og af dem i sær Niels Danielsen Weaae og Johannes Monsen Helle at de oplæste *oplæste var rigtig paa det ner at en qvern er borttagen fra Jordahl No: 61, hvor der nu kun er 2de men derimod er en nye opbygget paa gaarden Espelie.

Til Tingsvidnet over Laxe \og Silde/ vogene som blev oplæst svarede Laugrettet og Almuen at de derimod ikke vidste noget at erindre men at det forholder sig efter deres Kundskab som anført.

Da ingen i Dag havde meere at i rette føre, beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 28de November continuerede Høste Tinget for Arne Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard, og Retten betient ved det samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Auctions Skiøde til David Paasche paa Madame Weiners forhen tilhørende Pakboder i Store Sandvigen, dat: 20de Novbr: 1799.
2. Skiøde fra Jan Jansen Frøchen til Herman Frid: Logeman paa endeel Pakboder \No. 15/ i Sandvigen, dat: 1te Maij 1788.
3. Dito fra Herman Frid: Logeman til Christopher Nagel paa hans Pakboder No: 15 i Sandvigen, dat: 20de Novbr: 1799.
4. Contract imellem Johan Garman og Mad:me Gørbitz, angaaende Grund Lejen med videre af den Sidstes Huuse i store Sandvigen, dat: 2den Octobr: 1799.
5. Skiøde fra Paul Berle til Jacob Olai Grung paa 2de Reberbaner og Vaanhuus i Store Sandvigen, dat: 11te Junii 1799.
6. Obligation fra Jacob Olai Grung til Paul H: Berle for 2000 rd mod 1te Pante Ret i hans 2de Reberbaner og Vaanhuus i store Sandvigen, dat: 11te Junii 1799.
7. Fæste brev fra Johan Garman til Martinus Helt paa en Huuse Grund i store Sandvigen i 2den Rode No: 14, dat: 14de Octbr: 1799.

1799: 239

8: Aflyst Andreas Christophersen Smeds Obligation til Johan Ernst Mowinckel for 34 rd mod 2den Pante Ret i hans Huus i store Sandvigen dat: 5 Jan: 1797, og indfriet efter paategnet Qvittering af 5te Jan: 1798.
9. Skiøde fra Anders Danielsen Waxdal til Knud Nielsen paa 1 Pund 12 M/ark Smør og ½ Hud i Gaarden Waxdal No: 21, dat: 23 Novbr: 1799.
10. Vilkaarsbrev fra Knud Nielsen Waxdal til Anders Danielsen og Hustrue, paa endeel Levekaar af Gaarden Waxdal, dateret 23de Novbr: 1799.
11. Aflyst Ole Stephensen Qvammes Obligation til Erich Monsen Westerlie for 150 rd, mod Pant i Gaarden Qvam/m/e No: 49, dat: 5 Junii 1784, efter paategnet Qvitering af 9de Novbr: 1799.
12. Afkald fra Lars Jacobsen Fiøsanger for hans Hustrue Anne Andersdatters Arv 3 rd 3 mrk 1 ¾ s:, til hendes Værge Jon Olsen Fosmarken, dat: 6te Junii 1799.
13. Afkald fra Lars Pedersen Garnæs for hans Hustrue {Kari Anders} \Anne Bastesdr: datters/ Arv 14 rd 4 mrk 11 s:, til hendes Værge Anders Samuelsen yttre Arne, dat: 27de Novbr: 1799.
14. Afkald fra Magne Clemetsen Flachtvedt, paa Myndtlingen Ingebor Knudsdatters Vegne, til hendes Værge Jon Johannessen Blindem for hendes Arv 1 rd 5 mrk 8 s:, dat: 27de Novbr: 1799.
15. Afkald fra Daniel Nielsen Rølland for hans Hustrue Giertrud Jørgensdatters Arvemidler 155 rd 1 s: til hendes Værge Jan Olsen Flachtvedt, dat: 27de Novbr: 1799.
16. Obligation fra Hans Olsen Lie til Niels Knudsen Espelie for 80 rd, mod 2den Pante Ret i Gaarden Lie No: 68, dat: 5te Junii 1798.
17. Skiøde fra Albert Monsen Aaseim med flere til Mons Michelsen paa 18 Mærker Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Aaseim No: 43, dat: 27de Novbr: 1799.
18. Obligation fra Niels Larsen Aaseim paa hans Myndtling Mons Michelsens Vegne til Albret Monsen Aaseim for 88 rd, hvoraf ingen Renter svares i 2de Aar, derfor er pantsat 18 M/ark Smør og 2 Kander Malt i Gaarden Aaseim. dat: 27 Novbr: 1799.
19. Skiøde fra Knud Johannessen Heggernæs til Ole Olsen Biskophavn paa et Nøst paa Heggernæsset i Sandvigen, dat: 21 Octbr: 1799.

20. Obligation fra Ole Olsen Biskopshavn til hans Søn Ole Olsen for 99 rd, mod Pant i et Nøst paa Heggernæsset i Store Sandvigen. dat: 20de Novbr: 1799.

21. Fæstebrev fra Johan Garman til Ole Olsen Biskopshavn paa Grunden til et Nøst paa Heggernæsset, dat: 12te Octbr: 1799.

22. Vilkaarsbrev fra Thomas Michelsen Sandvig til Anders Ellefsen og Hustrue paa aarlige Vilkaar af Gaarden Sandvig No: 25, dat: 27de Novbr: 1799.

23. Aflyst Peder Michelsen Langhelles Obligation til Knud Nielsen Bouge for 40 rd mod Pant i Gaarden Langhelle No: 24, dat: 24 Novbr: 1798, og indfriet efter paategnet Qvitering af 27 Novbr: 1799.

24. Obligation fra Peder Michelsen Langhelle til Johannes Knudsen Bouge for 40 rd, mod Pant i 13 ½ M/ark Smør i Gaarden Langhelle No: 24, dat: 28de Novbr: 1799.

Da ingen i Dag havde meere at i retteføre, beroer Tinget til i Morgen.

1799: 239b

Næste Dag den 29de November continuerede Høste Tinget for Arne Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard, og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda følgende Documenter blev publiceret:

25. Odels Lysning fra Berge Amundsen Topaae for hans Myndtling Anders Erichsen Hitland, til ½ Løb Smør og ½ Td: Malt i Gaarden Hitland, som bruges og ejer af Jacob Haldorsen, dat: 28de Novbr: 1799.

26. Bygselbrev fra Procurator Niels Hiort Stuvitz, paa Forpagteren af St: Jørgens Hospitals Jordegods Tollev Lem Ravns Vegne, til Berge Knudsen paa ½ Løb Smør 2 Mæler 6 Kander Malt i Gaarden indre Qvamme No: 50, dat: 12 Maij 1799.

27. Aflyst Samuel Jonsen Houchedals Obligation til Jon Olsen Houchedal for 200 Rdr, dat: 30te Maji 1797, og indfriet efter paategnet Qvittering af 28de Novbr: 1799.

28. Obligation fra Samuel {Olsen} \Jonsen/ Houchedal til Johannes Jonsen Houcheland for 200 rd mod 1te Pante Ret i Gaarden Houchedal No: 72, dat: 28de Novbr: 1799.

29. Aflyst Steffen Olsen Søraas Obl:, udstæd til Mons Johannessen Blindem for 90 rd og til Ingebor Johannesdatter Horvig for 50 rd, dat: 11te Julii 1795, for saavidt de 50 rd til den Sidstmelte Angaar, som er betalt til hendes Mand Daniel Olsen Almaas efter paategnet Qvittering af 27de Novbr: 1799.

30. Obligation fra Steffen Olsen Søraas til Mons Johannessen Blindem for 62 rd, mod 2den Panteret i 1 Pund Smør og 12 Kander Malt i Gd: Søraas No: 69, dat: 28de Novbr: 1799.

Dernest fremlagde Fogden Unmach af og Tilgangen saavel i Veymæster som Odels og Selv Eyer mandtallet for indeværende Aar 1799 som for Laugrettet og Almuen efter at sam/m/e var dem forelæst blev uimodsagt, da de ikke skiønnede rettere end at sam/m/e forholdt sig rigtig.

Endelig blev og Restance Listen for indeværende Aars Skatter her for Arne Skibrede oplæst af beløb de ordinaire Skatter 428 – 2 – 3 og ¼ proC: Skatten 20 rd – 1 mrk – 6 s som af Almuen og Laugrettet blev uimodsagt.

Fogden Unmach prod: skriftlig Stevning udi Leyermaals Sagen mod Qvindemennesket Berthe Torgers D: og Reebslager Svend Elling Ellingsen af store Sandvigen Da Personernes Vilkaar

af Skafferen og 2de Mænd i store Sandvigen er undersøgt at de ikke er Ejende uden hvad de ved deres Løn k/an/d fortiene og i sær Qvindemennesket saa er Bøderne for hende *afsønet (afsonet) med 3 mrk og Ham 1 rd for Sigtelsen fremlagde Hand den Residerende Capellan Hr: Kamermejers Attest for at ved hefte udskriften tilligemed Stevnemaalet

Fogden Unmach fremlagde skriftl: Stevning udi Leyermaals Sagen Qvindemennesket Else Marie Hans D: af Store Sandvigen og en Hollandsk Matros neml: Jan Antonius, hvad Ham betreffer saa har Hand ej veret at opspørge og som *Møderns (Moderens) vilkor er undersøgt at vere nødtrengende, saa er hendes Bøder betalt med 3 mrk og befriet at møde ved Tinget som er 3 Miiles Reise formedelst hendes spæde Foster. For Forseelsen fremlagde h/an/d den Residerende Cappellan Hr: Camermejers Attest hvilken Hand tilligemed Stevningen lod ved heftet udskriften til sit Regnskab.

Til Laugrettes mænd for tilstundende Aar 1800 blev udnefnt 1. Mons Monsen yttre Horvig 2. Hans Nielsen Salhuus 3. Niels Olsen Haue og 4. Mons Johannesen Stavenes, som blev tilholdt ved Lænsmanden at

1799: 240

møde paa anstundende Sommer Ting.

Efter 3 udraab mødte ingen flere, hvorfore Tinget for dette aar blev sluttet og Rætten hævet.
Saaledes at være passeret bekreftes under min haand Brandt

[Maaneds Ting 1799]

Aar 1799 den 2den December blev holden Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen og Ole Rasmussen alle af Store Sandvigen.

Hvorda Kiøbmand Henrich Kramer lod møde og fremlagde en skriftlig Stevne Seddel, hvorved Lars Jacobsen Lysevold til i Dag er indstevnt at lide Dom, for til Rest skyldige 8 rd 1 mrk 8 s. saa frem lagde han og Attest fra Forligelses Commissionen at mindelig Forlig har været forgieves, tilligemed Speciel Regning af Dags Dato paa bemelte Fordring.
Efter Paaraab mødte ikke Indstevnte eller nogen paa hans Vegne, thi blev Sagen til Doms optagen.

Hvorda Told Procureur Schnabel i Følge Ober auditeur og Sorenskriver Brandts Requisition til Stiftet af 15de d: M: og Høy sam/m/es Bevilling af 20de s:, blev foretaget en Sag mellem velbemelte Hr: Ober aud: Brandt og Hr: Lorents Hysing paa Nyegaard, som Told Procureur Schnabel er constitueret at behandle og paadømme. Hvilken Constitution her indtages saal:
Citanten Ober audeteur og Sorenskriver Brandt mødte selv, og fremlagde Stevningen af 16de passato, med Indstevntes egenhændige Paategning om lovlig Forkyndelse. Dernest fremlagde han sit Indlæg af Dags Dato, med de derudi paaberaabte Bielagere, fra No: 1 til 4, hvortil han refererede sig og indlod Sagen under Dom.
Proc: Kahrs mødte for indstevnte Lorentz Hysing, der anmelte: At uagtet han saavel forhen, som inden Forligeles Com/m/issionen har giort Hr: Ober Aud: og Sorenskriver Brandt Tilbud af mindelig Betaling en passende Recognition, men da den er bleven refuceret, og han i Stevningen ikke finder anført nogen vis Summa som Hr: Ober auditeuren ved Dom søger sig

tilkiendt, en Feil som ikke Comparenten vil benytte sig af, men da han indtil dette Øyeblik er uvidende om den Hoved Summa hvorfore Citanten her søger at erhverve Dom over Comparentens Comittent, maatte han for at {førekom/m/e at} faae Communication heraf og de i Dag fremlagde Documenter, udbede sig Sagens Anstand til det førstanstundende Maaneds Ting, alt under Forbeholdenhed og fornødent Tilsvar fra sin Comittents Side.

Brandt svarede: At da Indstevnte lod ham den originale Bevilling foreviise medfulgte i Recognition baade som Skifte og Skriver Salarium 8 rd, som da Citanten ansaae dette for upassende, lod han dem følge tilbage; Hvad inden Forligelses Commissionen er afhandlet er ikke mindre upassende her at omrøre, og saalænge Indstevnte ikke har opgivet sit Boes Formue, har Citanten

1799: 240b

heller ikke, paa Grund af Anordningerne, været i Stand at giøre nogen Beregning. Videre havde Citanten ikke denne Sinde at fremføre, uden at han havde intet imod den forlangte Udsættelse.

Proc: Kahrs benægtede Rigtigheden af Hr: Ober auditeurens Repliqve, og formeente derhos, at det ville være Hr: Ober auditeuren ligesaa let at formere en saa overdreven og urigtig Beregning, som i Dag er fremlagt, saavel før Stevningens Udtagelse som ved Sagens Incamination og dens paafulgte Deduction; i øvrigt vedblev Comparenten at udbede sig Gienpart af det i Dag producerede, exept Stevningen.

Eragtet:

efter Indstevntes Forlangende, udsættes Sagen til førstholdende Maaneds Ting, som nærmere i Aviserne bliver bekiendtgiort.

Derefter blev Retten igien betient ved Sorenskriveren.

Procurator Spismacher mødte for Citanten Lars Nielsen Schamser og fremlagde hans udtagne Stevning af 14de f: M: imod Smeden Anfind Olsen til Vidners Paahør og Doms Lidelse efter Stevningens videre Formeld, som for alle Vedkommende er Lovlig forkyndt. Ligesaa fremlagde Proc: Spismacher Attest fra Forligelses Comissionen, som viser at uagtet den paastevnte Tvistighed der 2de Gange er bleven ventileret, har dog ingen mindelig Foreening været at udvirke. Dernest fremlagde Comparenten skriftl: Qvæstioner til de indstevnte Vidner af Dags Dato. Endelig fremlagde han og den udi Qvæstionerne omtalte Regning afskreven paa vedbørlig stempl: Papir; hvorefter Comparenten begiærede de mødende Vidner fremstillet til {mi} Edelig Afhørelse.

Indstevnte Anfin Olsen som til denne Tiid havde været tilstæde var nu ikke nærværende eller nogen paa hans Vegne.

Derpaa fremstod af de indkaldte Vidner Frantz Wulf og Houtboist Ole Hilde, der sagde sig om Lovens Eed bekiendt, den de paa Lovlig Maade aflagde, med Løfte om at sige Sandhed.

Indstevnte Anfin Olsen var nu ved Retten tilstæde.

Og fremstod nu som første Vidne

Frantz Wulf, der under sin aflagde Eed svarede til 6te Qvæstion: Sv: Jo Vidnet erindrer sig at han en Dag i sidstafvigte Julii Maaned var i Følge med Citanten Lars Nielsen for at tilbage erholde noget Tøy Citanten tilhørende, som af Indstevnte var tilbageholdt fra den Tiid Citanten havde logeret hos ham. Til 7de Qv: Jo Vidnet hørte: at Lars Nielsen spurgte Indstevnte Anfind Olsen hvorfore han nægtede ham sit Tøy, og om han var ham noget skyldig? dertil svarede Anfind Olsen: at om nogen Tiid, naar en ustevnt Mand som var fraværende kom tilbage, skulle han opgive Aarsagen hvorfor han tilbage holdt sam/m/e, men da skulle Tingene blive afgiort, da neml: Anfind Olsen havde

1799: 241

forborgne Ting, som da skulle blive opgivet. Til 8de Qvæst: Citanten havde med sig den omforklarede Gang, en Regning paa Tilgodehavende, hvis endelige Sum/m/a ikke blev benævnt, men saavidt Vidnet erindrer sig indeholdt denne Regning et Sengestæd og noget Meel m: v: siden Vidnet havde skrevet Reg:, men som ikke blev oplæst for Indstevnte; men hvilket Tøy Indstevnte tilstod at have i sin Værge, men ville ikke som forklaret opgive Aarsagerne til sam/m/e.

Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev han dimitteret, og igien fremstod som

2det Vidne Houtboist Ole Hilde, der under sin Aflagde Eed svarede til 6te Qvæstion: conform med første Vidne, da han var i Følge med bemelte Vidne den omspurgte Tiid hos Indstevnte Anfind Olsen. Til 7de Qvæstion: Jo det blev som meldt saaledes omspurgt som Qvæstionen indeholder, og hvortil Anfind Olsen svarede: at {naar} \for/ den ustevnte Mand om 14 Dage kom Hiem faar ikke Citanten det af Indstevnte tilstaaede Tøy. Til 8de Qv: Det Tøy som den omforklarede Gang udi Indstevntes Huus blev omtalt, bestod saavidt Vidnet kan erindre sig udi nogle Renter, 1 Sengested, 1 Bordskuffe, 2 Pund Meel, 1 Butellie, Tobaks Pibe og en Halskrave, som Anfind Olsen og Kone tilstod at have i sin Værge, men hvis endelige Sum, som disse Effecter skulle beløbe ikke blev bestemt eller omtalt.

Vidnet blev derpaa demitteret.

Retten anmærkede dernest at da indstevnte Anfin Olsen er en af indeværende Aar udnævnt Laugrettesmand, saa siden han er Part i denne Sag, sad i saadan Qvalite for ham som Laugrettesmand Lars Erichsen Telnæs.

Derpaa fremstod de øvrige i denne Sag indkaldte Vidner nemlig Brynild Monsen, Niels Gullachsen og Hustrue Ingebor Knudsdatter, samt Clemmet Olsen, som alle paa lovlig Maade aflagde Lovens Eed, og af hvem som

3die Vidne fremstod Nils Gullachsen, som svarede: Til 1te Qvæstion: Saavidt Vidnet erindrer sig var Parterne tilligemed flere inde i Vidnets Huus ved Allehelgens Dags Tider f: A:, men om de tillige var samlet hos ham som omspurgt 2 á 3 Uger efter sidste St: Hans Dag, erindrer han ikke. Til 2den Qv: besvaret ved 1te Qvæstion. Til 3de Qv: Ney Vidnet saae ikke det omspurgte, men da han som forklaret kom hiem i sit Huus ved Allehelgens Dags Tider f: A: og han saae og fornam at Parterne talede sam/m/en i den Stue hvor Vidnet havde syge Børn, tog han Indstevnte i Haanden og ledede ham derfra ud i Skienkestuen, hvor ingen Slagsmaal eller uorden foregik. Til 4de Qv: Det omspurgte har Vidnet som forklaret ikke hørt. Til 5te Qv: Ney til det omspurgte har Vidnet ikke formærket noget.

Derpaa fremstod som

4de Vidne sidste Vidnes Hustrue Ingebor Knudsdatter, der under sin aflagde Eed svarede til 1te Qvæstion: Jo Vidnet erindrer sig at Parterne tilligemed flere har ongefær de omspurgte 2de Tiider været i Vidnets Huus

1799: 241b

og er saaledes med det sam/m/e tillige 2de Qvæstion besvaret. Til 3die Qvæstion: Jo Vidnet saae den første Gang da Parterne vare i hendes Huus, at Anfind Olsen tog Lars Nielsen i Brystet og slængte ham i Gulvet. Til 4de Qvæst: Jo Vidnet hørte at Anfind Olsen paa en af de omforklarede Tiider brugte Skields Ord imod Lars Nielsen, dem hun ikke kan erindre sig at navngive, men hørte hun derimod den omspurgte Beskyldning imod Citanten, nemlig at han skulle have trukken Tyve og Skielmere igiennem hans Vindue om Natten medens han logerede hos ham. Til 5te Qvæst: Ney Vidnet formærkte ikke at Lars Nielsen gav nogen

Anledning til den omforklarede Behandling, ikke heller hørte hun, at han bad for sig om at nyde Fred.
Derpaa fremstod som
5te Vidne Forpagter Clemet Olsen der under sin aflagde Eed svarede: Til 1te Qvæstion: at han erindrer sig at have tilligemed Parterne været tilstæde en Gang i Niels Gullachsens Huus i Sandvigen, som var ved Allehælgens Dags Tider f: A: 2den Qvæstion er besvaret ved 1te Qvæstion. Til 3die Qv: Jo Vidnet saae det omspurgte at passere den Gang da Vidnet som forklaret var udi Niels Gullachsens Huus. Til 4de Qv: Jo Vidnet hørte: At Anfind Olsen udskieldede Lars Nielsen for en Svinehund, som og for at have trukket Tyve og Skielmere igiennem hans Vindue medens hand logerede hos ham. Til 5te Qvæstion: Ney Vidnet formærkte ikke: at Lars Nielsen Gav nogen Anledning til saaledes at blive behandlet, ligesom han engang hørte, at Lars Nielsen bad om Fred.
Som 6te Vidne fremstod Rebslager Arbeidsmand Brynild Monsen, som under sin aflagde Eed svarede til 1te Qv: at han begge de omspurgte Gange var tillige med Parterne udi Niels Gullachsens Huus i Sandvigen, og hvorved 2den Qvæst: er besvaret. Til 3de Qvæstion: Ney Vidnet saae ikke det Omspurgte, af den Aarsage at han mærkede der kom Ueenighed imellem Parterne i Anledning af Kortspil, og da han er frygtsom af Natur, løb han ud af Stuen, og passerede dette den første omspurgte Gang, nemlig ved allehælgens Dags Tider, da Vidnet som forklaret var udi Niels Gullachsens Huus, men den Anden omforklarede Gang han med Parterne var paa samme Sted, erindrer han sig intet at have passeret. Til 4de Qvæstion: Jo Vidnet hørte: at Anfind Olsen paa sam/m/e Tiid udskieldede Lars Nielsen for en Svinehund og Luuse-Skrædder, samt beskyldte ham for at have trukket Tyve og Skielmere igiennem hans Vinduer om Natten medens han logerede hos ham. Til 5te Qvæstion: Saavidt Vidnet kunde skiønne var Lars Nielsen uskyldig saavel af de passerede Skieldsord og Beskyldninger som videre Behandling

1799: 242

den Vidnet dog kun fra en anden Stue hørte, tilligemed dette at Lars Nielsen bad om Fred.
Proc: Spismacher begiærede Protocol Udtag af det passerede og Sagen udsadt til næste Maaneds Ting for videre at befordre den fra Citantens Siide, som Retten bevilgede.

Proc: Balchen mødte for Pigen Marthe Jonsdatter og fremlagde en til i Dag udtagen skriftlig Stevning i lovlig forkyndt Stand \imod Ped: Nielsen Fielde og And: Olsen ibid/, tilligemed Attest fra Forligelses Commissionen som godtgiør at Parterne der ikke er foreenet, samt skriftlige Qvæstioner {af} til Vidnerne af Dags Dato; hvornæst Comparenten begiærede: at Stevne Vidnet Niels Hansen Tøsøen, der ikke i Qvalite som Stevnevidne forhen har aflagt sin Eed, {s} nu maatte afhiemle Stevningens lovlige Forkyndelse, og derefter begiærede de indstevnte Vidner paaraabt og afhørt. Stevningen med Attesten indtages her saalydende:
Stevne Vidnet Niels Hansen Tøsøen bekræftede paa lovlig Maade den fremlagde Stevnings Forkyndelse, saaledes som sammes Paategning udviiser der i Forvejen blev ham forelæst.
Proc: Kahrs møtte for indstevnte Peder Nielsen og Anders Olsen Fielde, der benægtede Stevningens indbefattende, hvorhos de anmeldte, at i Tilfælde de Indstevnte i den mellem Parterne opkomne Ordstrid skulle være udsagt nogle utilbørlige Udtrykke mod Citantinden, har denne paa samme Tiid og Stæd med fuldkommen Overvægt overfaldet hans Comittentere med de ærerørige Beskyldninger af Tyv og fleere ubeqvems Ord, hvorom de til i Dag ved mundtlig Stevning contra har ladet indkalde Citantinden med Forsvar, herom at anhøre eedelige Vidnesbyrd aflagte af Peder Pedersen søre Fielde, Niels Larsen nore Fielde og Anne Olsdatter søre Fielde, samt at modtage Dom til Beskyldningernes Mortification og Contra Søgsmaalets skadesløse Omkostninger. Til denne Contra Stevnings lovlige Forkyndelses

Afhiemling fremstillede Comparenten Peder Pedersen søre Fielde og Niels Larsen nore Fielde, hvilke han begiærede maatte eedlig afhiemle Contra Stevningens lovlige Forkyndelse. Hvorefter Comparenten fremlagde sine skriftlige Qvestioner af Dags Dato til Contra Vidnerne, og for sine Comittentere paastod Sagen saaledes fremmet efter sin udtagne Contra Stevning.

Proc: Balchen benægtede at Citantinden nogensinde har udskieldt de Indstevnte saaledes som min Vederpart Hr: Proc: Kahrs har debiteret. Hvad angaar den foregivne mundtlige Contra Stevning, da formeente Comparenten

1799: 242b

at samme som mundtlig ikke kunde antages fordi sam/m/e er stridende imod Forordningen af 3de Junii 1796, hvorfor Comparenten fandt sig beføyet at paastaae denne mundtlige Contra Stevning her fra Retten afviist, tilligemed de i saa Henseende fremlagte skriftl: Qvæstioner, hvorfor han var Rettens Kiendelse forventende; ligesom Comparenten og udbad sig hos Dommeren, at de til i Dag indstevnte Vidner fra Citantindens Siide, maatte under deres Vidnesbyrds Aflæggelse Separeres.

Proc: Kahrs replicerede: at da hans Comittentere ikke førend i Dag har anmodet ham om at assistere dem i nærværende Sag, og disse saasnart Hoved Stevningen blev dem forkyndt, har som Bønder fra Fields Sogn contrabegiegnet Sagen med mundtlig Stevning formeente han at det var overensstemmende med Forord: af 3 Junii 1796, saa meget meere som dens Aand viiser, at end og Dommeren er tilladt at assistere den enfoldige Bonde under deres opkomne Disputer; Comparenten refererede sig derfor til sin forrige Paastand og under Reservation af sine Comittenteres Ret ville afvarte den fra ModPartiets Siide paastaaede Eragtning.

Proc: Balchen svarede kortelig: at om han end ville antage Rigtigheden af Vederpartens sidst tilførte, som Comparenten ingenlunde kunde, saa mangler dog dette fra Contra Parternes Side, at Citantinden ikke har faaet Lovlig Varsel til deres foregivne Contra Søgsmaal, dette tillagt det forrige troede Comparenten at hans Paastand nød Rettens Biefald.

Proc: Kahrs som refererede sig til sit forrige, svarede kortelig: at om Contra Stevningens Lovlige Forkyndelse vil Stevnevidnerne oplyse.

Eragtet:

Siden de i denne Sag til Contra Stevningens Forkyndelse opgivne Stevne Vidner ikke skriftlig derom har udstæd sin Attest, som af Citanten skal fremlægges i de Tilfælde hvor mundtlig Varsel kunde Gielde, og siden disse ikke selv personlig møder men ved Sagfører for at tale deres Sag, saa kunde den {anta} paastaaede Contra Stevning for Tiiden ikke antages.

Proc: Kahrs maatte i Anledning af Rettens afgivne Eragtning udbede sig for sine Comittentere der selv har været nærværende ved Sagens Incamination, nærværende Sag udsadt til førstkom/m/ende Maanedsting /: naar Hoved Citanten først har ført sine Vidner eller og sluttet Sagen fra sin Siide :/ for at begiegne Sagen med

1799: 243

Continuations Contra Stevning, som til den forlangte Udsættelses Tiid skal blive istandbragt.

Proc: Balchen vedblev sin Begiæring om Vidnernes Førelse.

De efter Hoved Stevningen indkaldte Vidner nemlig Peder Pedersen Fielde, Niels Larsen nore Fielde og Niels Jonsen Fielde fremstode derpaa, som blev formanet til Sandheds Udsigende, og hvorpaa de paa Lovlig Maade med 3de opragte Fingre aflagde Lovens Eed, og derefter Separatim afhørt som

1te Vidne Peder Pedersen Fielde 29 Aar gl:, der under sin aflagde Eed svarede til 1te Qvæstion: Jo Han kiender Parterne. Til 2den Qvæstion: Vidnet har ved et Nodtelag i afvigte Sommer, hvor endeel Men/n/esker var tilstæde hørt Peder Nielsen Fielde sige til Citantindens Fader, at det var ondt eller slet for ham at have en Datter der havde Orde for at {h}være hver Mands Hore. Til 3die Qvæst: Nogen Tiid forinden det udi 2den Qvæst: omforklarede passerede var Vidnet tillige med flere tilstæde i et Nøst under Gaarden Fielde tilligemed Citantinden Marthe Jonsdatter, og da foreviste hun dem i Almindelighed en Toe Skilling, hvortil Peder Nielsen sagde det var en arme Jan, som Vidnet ikke kan forklare sig eller veed hvad dette Ord skal betyde, men svarede Anders Olsen Fielde dertil: at {h} det var saadane Penge som Engelsk og Franskmanden gav ud, naar de bedrev utugt eller fik sin Villie med Fruentimmer, og har du taget Penge for denne Gierning, saa skal Fanden sue dem af dig. Til 4de Qvæst: Ney ikke meere end det omforklarede kan Vidnet med nogen Vished forklare sig. Til 5te Qvæst: Ney Vidnet har ikke hørt andet end at Pigen Marthe Jonsdatter har haft et godt Rygte og været bekiendt for et ulastelig Levnet.

Derpaa fremstod

2det Vidne Niels Larsen nore Fielde 30 Aar gl:, der under sin aflagde Eed svarede til 1te Qvæstion: At alle Parterne er ham vel bekiendte. Til 2den Qvæstion: Conform med 1te Vidne. Til 3de Qvæstion: Ney det omspurgte har Vidnet slet ikke hørt. Til 4de Qvæst: Ney Vidnet har ikke hørt noget af det omspurgte. {hv} Til 5te Qvæstion: Vidnet har ikke hørt andet end godt om Citantinden, og at hun passerer i Bøygden for at være et ulasteligt og uberygtet Fruentimmer.

Som 3die Vidne fremstod Niels Jonsen Fielde 19 Aar gl:, hvilken svarede til 1te Qvæst: At han kiender alle Parterne. Til 2den Qvæstion: Ney det omspurgte har Vidnet ikke hørt. Til 3de Qvæstion gandske overensstem/m/ende med 1te Vidne. Til 4de og 5te Qvæstion ligeledes overensstem/m/ende med 1te Vidne.

1799: 243b

Procurator Balchen frafaldt det 2det indstevnte Vidne Michel Iversen Fielde, da det var Comparenten bekiendt at dette Vidne havde lovlig Forfald for sin Udeblivelse. I øvrigt forbeholdt Comparenten det videre fornødne til Sagens Fremme fra sin Side til den Tiid Vederparten irettefører sin foregivne Contra Stevning.

Afsagt:

Efter Proc: Kahrses Forlangende bliver Sagen udsadt til førstkom/m/ende Maaneds Ting tilstundende Aar 1800 som nærmere skal blive bekiendtgiort.

Fogden Unmack contra Ingebrigt Ellingsen. vide fol: 238

Proc: Balchen mødte for indstevnte Ingebrigt Ellingsen og begiærede Sagen udsadt til førstkom/m/ende Maaneds Ting i Febr: Maaned Anstundende Aar 1800, i Forventning af til den Tiid at erholde Kongl: allernaadigst Resolution paa den fra Indstevnte under 11te Novbr: sidstl: afsendte allerunderdanigste Ansøgning til Kongen, om fremdeeles at fortsætte sin Nærings Vey.

Fogden Unmack var nærværende og havde intet imod den forlangte Udsættelse.

Thi beroer Sagen til næste Ting

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1: Aflyst Hans Knudsen nedre Møchisvolds Obligation til Diderich von der Ohe for 160 rd, hvorfor har været Pantsat en Part i Gaarden Møchisvold No: 27 i Alenfits Skibrede, dat: 27de Octobr: 1796, og indfriet efter paategnet Qvittering af 30te Novbr: 1799.

2: publ: Obligation fra Hans Knudsen nedre Møchisvold til Frue Etatz Raadinde Sal: Wollert Krohns for 400 rd mod \1te/ Panteret i 1 bpd 21 M/ark Smør og 30 Kander Malt i Gaarden nedre Møchisvold No: 27 i Alenfit Skibrede, dat: 2den Decbr: 1799.

Da Dagen nu var forløben beroer dette Ting til i Morgen.

Næste Dag den 3die December continuerede Maaneds Tinget i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af sam/m/e Laugrette som i Gaar. Hvorda blev publiceret for det

3: Skiøde til Helge Samsonsen Levestad paa 2 bpd Smør, 2 Mæler og 8 Kander Malt i Gaarden Levestad No: 59 i Alenfits Skibrede, som ved Skiftet efter hans afg: Fader Samson Heljesen, sluttet den 23 Aug: 1799 var udlagt til en Creditor, ham selv og hans Søster (Søstere?), dat: 31te Octobr: 1799.

4: Skiøde til Pernille Johannesdatter og hendes forlovede Jan Nielsen fra hendes Sødskende Lars Johannessen med flere, paa 20 M/ark Smør 5/18 Hud Landskyld i Gaarden Fieldanger No: 58 i Lindaas Skibrede, som de tillige med Kiøbersken {var udlagt} ved Skiftet efter {hendes} deres Fader Johannes Larsen af 14 Aug: 1777 var udlagt, dat: 3 Maij 1796.

5. Deelebrev efter afg: Ole Johannessen Skodven af 23de Octobr: 1799, hvorved ½ Løb Smør og 1 Mæle Malt i Gaarden nedre Skodven No: 94 i Lindaas Skibrede, saaledes er udlagt: Til Berge Johannessen øvre Tvedt for Krav 1 Pund 5 1/3 M/ark Smør 9 4/5 Kd: Malt. Til Stervboe Enken Brithe Olsdatter 3 1/3 M/ark Smør 1 1/10 Kd: Malt, og til Søsteren

1799: 244

Christi Johannesdatter og Mand Johannes Jansen (Jonsen) for Arv 3 1/3 M/ark Smør 1 1/10 Kd: Malt. Tilsam/m/en ½ Løb Smør 1 Mæle Malt.

6. Skiøde fra Berge Johannessen øvre Tvedt og Johannes Jonsen til Enken Brithe Olsdatter Skodven paa ½ Løb Smør 1 Mæle Malt Landskyld i Gaarden nedre Skodven No: 94 i Lindaas Skibrede, som de tilligemed hende ved foranførte Deelebrev er udlagt. Dat: 23 Oct: 1799.

7. Obligation fra Enken Brithe Olsdatter til Berge Johannessen øvre Tvedt for 119 rd, hvoraf 34 rd tilhører hans Datter og Myndtling Christi Bergesdatter, mod 1te Pante Ret i ½ Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden nedre Skodven No: 94 i Lindaas Skibrede, dat: 23de Octobr: 1799.

8. Aflyst Siur Olsen Nore Borges Obligation til Hougs Præstegields Fattig Casse for 98 rd, hvorfor har været pantsat en Part i Gaarden Nore Borge No: 23 i Mielde Skibrede, dat: 24de Novbr: 1796 (1786?) og indfriet efter paategnet Qvittering af 22de Novbr: 1799.

9. Obligation fra Johan Henrich Hampe Kiøbmand i Bergen til Hans C: Mørchman for 820 rd og til Procurator Kahrs for 300 rd tilsam/m/en 1120 rd mod 1te Pante Ret i hans Vaanhuus i Bergen, og 2de Huusevaaninger med indhegnet Houge under Kalfaret i Schiolds Skibrede, dat: 20de Novbr: 1799.

10. Aflyst Lars Larsen Søraas Obligation til Etatz Raad Wollert Krohn for 30 rd, hvorfor har været pantsadt en Part af Gaarden Søraas No: 66 i Skiolds Skibrede, dat: 4 Octobr: 1785, og indfriet efter paategnet Qvittering den 27de Novbr: 1799.

11. Obligation fra Lars Larsen Søraas til Michel Larsen Madhopen for 80 rd mod 1te Panteret i hans ejende Part af Gaarden Søraas No: 66 i Skiolds Skibrede, dat: 2den Decbr: 1799.

12. Skiøde fra Lieutenant Knud Nyegaard paa sin Søn Hartvig Carl Philip Nyegaards Vegne, til Corporal Brynild Olsen Solberg paa 18 M/ark Smør ¼ Faars Landskyld i Gaarden yttre Taqvam No: 38 i Arne Skibrede for 414 rd, dat: 20de Aug: 1799

13. Obligation fra Brynild Olsen Solberg til Hr: Lector Arentz for 250 rd, mod første Pante Ret i 18 M/ark Smør ¼ Faar i Gaarden yttre Taqvam No: 38 i Arne Skibr: dat: 28de Aug: 1799.

14. Obligation fra Brynild Olsen Solberg til Enken Elen Axelsdatter Taqvam for 152 rd, mod 2den Pante Ret i 18 M/ark Smør ¼ Faar i Gaarden yttre Taqvam, dat: 31 Aug: 1799.

15. Skiøde fra Janiche Maria Christensdatter Enke efter afg: Gullach Giertsen til hendes Søn Mons Gullachsen paa et Vaanhuus i store Sandvigen under 2den Rode No: 18, dateret 2den Decbr: 1799.

16. Fæstebrev fra Johan Garman til Lasse Johannessen paa en Huuse Grund i store Sandvigen under 2den Rode No: 23, dat: 8de Octobr: 1799.

17. Skiøde fra Anne Gurine Sørensen paa hendes Mand Peder Sørensens Vegne efter Fuldmagt, til Lieutenant Erenst Gabriel Betzman paa et Vaanhuus i store Sandvigen under 1te Rode No: 30 for 1800 Rigsdr:, dat: 7de Octobr: 1799.

18. Aflyst Peder Sørensens Obligation til den almindelige Sygehuus Stiftelse i Bergen for 1000 rd, dat: 17de April 1798, og indfriet efter paategnet Qvittering af 20de Novbr: 1799.

19. Aflyst Peder Sørensens Obligation til Diderich von der Ohe for 400 rd, dat: 10de April 1798, og indfriet efter paategnet

1799: 244b

Qvittering af 24de Novbr: 1799.

20. Obligation fra Lieutenant Erentz Gabriel Bætzman til Sygehuus Stiftelsens Casse i Bergen for 1200 rd, mod 1te Pante Ret i hans Vaanhuus i Store Sandvigen under 1te Rode No: 30, dat: 15de Octobr: 1799.

21. Obligation fra Lieutenant Erenst Gabriel Bætzman til Diderich von der Ohe for 550 rd mod 2den Pante Ret i hans Vaanhuus i Sandvigen under 1te Rode No: 30, dat: 21 Novbr: 1799.

22. Afkald fra Georg Henrich Rathie for Myndtlingen Dorthea Rebeche Smalhausens Arvemidler 40 rd 68 s:, til Ober Formynderiet, dat: 22de Octobr: 1799.

23. Aflyst en Vilkaars Contract af 11te April 1798, hvorved Michel Rasmussen havde forbundet sig at svare Vilkaar og frit Huus værelse i hans Huus i Store Sandvigen, til Niels Tollefsen; hvilke Vilkaar den sidste har frasagt sig, efter paategning af Dags Dato.

Derefter blev udi Sagen Kiøbmand Mentz Paaske Contra Bonden Michel Olsen Hundhammer afsagt saadan

Dom

Foruden at det er almindeligt at den Bergenske Kiøbmand udborger til Bønder og Landboere Vahre som Hand ikke formedelst ubetydeligheden hver gang annerledes kan forsikkre sig med at indføre Ham ved Dag og Datum i sin Bog, saa da Indstevnte ikke har forligt sig ved den anordnede Forligelses Comission og ej heller senere efter lovlig Stevning har mødt eller ladet møde, og den fremlagde Regning at henhøre til de Beviisligheder efter hvilken Dom/m/eren i Følge Lovens 1 – 4 – 32 bør døm/m/e den udeblivende Sagvolder, Hvorfor hermed Kiendes for Ret: Bonden Michel Olsen Hundhamer bør til Citanten Kiøbmand Mentz Paaske betale de Paastevnte efter Regning skyldige 10 rd 4 mrk 8 s samt udi denne Processes Omkostninger 2 rd 48 s som efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd.

Kiøbmand Henrich Kramer contra Bonden Lars Jacobsen Lysevold.
Dom

Ligesom forestaaende i henseende primisserne og saal: Kiendt for Ret: Bonden Lars Jacobsen Lysevold bør til Citanten Kiøbmand Henrich Kramer betale de paastevnte efter Regning til Rest skyldige 8 rd – 1 mrk – 8 s samt udi denne Processes Omkostninger 2 rd som efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd

Saal: inden Retten at vere passeret bekrefter Brandt
Ole Sivertsen (sign.) Anfind Olsen (sign.) Nils Gulachsen (sign) Ole Rasmusen (sign.)

[Maaneds Ting 1799 i Bernestangen]

Aar 1799 den 9de December blev holdet Maaneds Ting i Bernestangen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Johannes Ellefsen indre Bernæs, Jon Olsen ibidem Ellef larsen ibidem og Knud Johannessen ibidem.

Hvorda først allerunderdanigst blev publiceret:

1. Forordning som befaler at det unge Mandskab i Norge, skal allevegne herefter udskrives til Krigs Tienesten i Forhold af Districternes Folkemængde, m: v: dat: 1te Novbr: 1799.
2. Placat ang: en Deposito Casses Oprettelse. dat: 13 Novbr: 1799.
3. Placat som befaler at den 26 § i Forordningen om Politie Væsenet paa Landet i Danmark af 25 Martii 1791, skal udvides til begge Riger og Kiøbstæderne, dat: 25 Octobr: 1799.

1799: 245

Derefter blev

Aflyst Niels Nielsen Daltvedts Obligation til Henrich Bruus i Bergen for 298 rd mod Pant i Gaarden Daltvedt i Mielde Skibrede No: 10, dat: 1te Junii 1798, og indfriet efter paategnet Qvitering af 7de Decbr: 1799.

Da ingen efter 3de Udraab indfandt sig som havde mere at iretteføre blev dette Ting ophævet.
Brandt

Del H av NHL Tb. nr. 48 1796-1802 (Vårtingene 1800)

(1800: 245)

[Maaneds Ting 1800]

Aar 1800 Mandagen den 3die Februarii blev holden Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen, i Overværelse af efterskrevne 4 eedsorne Laugrettesmænd: Anfind Olsen, Johan Grybel, Niels Gullachsen Brechhuus og Ole Rasmussen, alle af Store Sandvigen.

Hvorda først allerunderdanigst blev publiceret:

1. Forordning som befaler at det unge Mandskab i Norge, skal allevegne herefter udskrives til Krigs Tienesten, i Forhold af Districternes Folkemængde, uden Hensigt til Lægdernes Inddeeling m: v: dat: 1te Novbr: 1799.

2. Forordning angaaende den Godtgiørelse, som Jordejere skulle nyde for Grunde der afgives til Lotsmærkers Anlæg og Udvidelser, dat: 22 Novbr: 1799.

3. Placat som befaler at den 26 § i Forordningen, om Politie Væsenet paa Landet i Danmark af 25de Martii 1791, skal udvides til begge Riger og til Kiøbstæderne, dat: 25de Octobr: 1799.

4. Placat angaaende en Deposito Casses Oprettelse, dat: 13 Novbr: 1799.

5. Placat angaaende Forbud paa at Metalstøbere og Giørtlere maae nedsætte sig paa Bergstaden Kongsberg, eller nogen saadan Haandtering der drives. dat: 6te Decbr: 1799.

Derefter blev tinglyst følgende Documenter, nemlig:

1. Bygselbrev fra Stadshauptmand Kahrs til Michel Larsen Tungen paa ½ Vog Fisk Landskyld i Gaarden Eide No: 113 i Lindaas Skibr: dat: 31te Desbr: 1799.

2. Bygselbrev fra Stads Hauptmand Kahrs til Ole Jensen Koppen paa 1 Pund 3 Mærker Fisk udi Gaarden Koppen No: 110 i Lindaas Skibrede, dat: 21de Decbr: 1799.

3. Bygselbrev fra Major Ameln til Knud Andersen paa 9 M/ark Smør i Gaarden Fieldstad i Herløe Skibrede, dat: 26de Novbr: 1799.

4. Bygselbrev fra Hans Thomassen og Thomas Olsen Agerøen til Johannes Christiansen paa 15 ¾ M/ark Fisk i Gaarden Wig No: 30 i Herløe Skibrede, dat: 3de Januarii 1800.

5. Obligation fra Commerce Raad Johan Lausøn Koren til Wilhelm Smidt i Bergen for *for 498 rd, mod 1te Pante Ret i Gaarden Sture af Skyld 2 Løber Smør dat: 1te Novbr: 1799.

6. Aflyst Magne Clemetsen Flachtvedts Obligation paa sin Myndtling Daniel Nielsen Røllands Vegne, til Ole Iversen øvre Selvig for 50 rd, mod Pant i Gaarden Rølland

1800: 245b

No: 66 i Arne Skibrede, dat: 19de Novbr: 1789 og Qviteret 25de Januarii 1800.

7. Skiøde fra Hilbrandt Harmens til Christopher Wiedeman paa et Partie Pakboder i store Sandvigen under No: 18, dat: 30te Septbr: 1796.

8. Fæste Seddel fra Johan Garman til Christopher Nagel paa en Huuse Grund i store Sandvigen, dat: 21de Octobr: 1799.

9. Revers fra Johan M: Bock til Joachim Heiberg for 180 rd, dat: 23 Janv: 1800.

10. Dito fra Niels Andersen Pagter paa Katen til Jørgen Lund for 30 rd, dat: 25de Novbr: 1799.

11. Skiøde fra Hans Molle til David Paasche paa 1/8 Part udi Skibet Christine Adelheit, dat: 18 Novbr: 1799.

12. Afkald fra Niels Jonsen Ronhovde for hans Hustrue Kari Jacobsdatters Arv 35 rd 3 s: til hendes Værge Lars Johannessen Rongved, dat: 24de Decbr: 1799

13. Ditto fra Knud Pedersen Kielstad for hans afdøde Broder Johannes Pedersens Arvemidler 13 rd 1 mrk 7 s. til Værgen Jacob Monsen Skiold, dat: 17de Decbr: 1799.

14. Odels Skiøde fra Assessor og Raadmand Gyldenkrantz til Hof Agent Herman Diderich Hanson paa hans og Søns Odels Ret til Gaarden nedre Damsgaard eller Fredenslund, dat: 14de Novbr: 1799.

15. Aflyst Lars Larsen øvre Møchisvolds Obligation til Jomfrue Agnethe Maria Bergendahl for 199 rd mod Pant i Gd: øvre Møchisvold No: 26 i Alenfit Skibrede, dat: 13de April 1791, og Qviteret 10de Junii 1799.

16. Obligation fra Lars Larsen Møchisvold{s Obligation} til Jomfr: Maren Boes for 300 rd, mod Pant i Gaarden øvre Møchisvold No: 26 i Alenfits Skibrede, dat: 10de Jinii 1799.

17. Obligation fra Mons Gullachsen til Jacob Rejersen for 98 rd mod første Pante Ret i hans Vaanhuus i 2den Rode No: 18 i store Sandvigen, dat: 7de Decbr: 1799.

18. Aflyst Rangele Johannesdatters Obl: til Mad:me Gørbitz for 99 rd, hvorfor har været pantsadt et Vaanhuus i store Sandvigen, dat: 14de Novbr: 1797 og qviteret 2den Febr: 1800.

19. Skiøde fra Jørgen Christian Thomassen til Jon Botolphsen paa et Vaanhuus i 1te Rode No: 64 i store Sandvigen, dat: 10 Decbr: 1799.

20. Fæstebrev fra Johan Garman til Jon Botolphsen paa fornævnte Huuses Grund i Store Sandvigen, dat: 8de Octobr: 1799.

21. Obligation fra Jon Botolphsen til Madame Gørbitz for 99 rd mod Pant i hans Vaanhuus i 1te Rode No: 64 i store Sandvigen dat: 10 Janvr: 1800.

1800: 246

22. Revers fra Johan Henr: Petersen, Jochum Petersen og Frid: Petersen hvorved de som Tillæg til deres til Mad: Arentz udstædde Obl:, dat: 7de Oct: 1797, hvorved Gaarden Rølland er pantsat, end videre pantsætter Gaardens Besætning, dat: 12te Decbr: 1799.

23. Skiøde fra Niels Einersen Dyrnæs til Hr: Stadshauptmand Kahrs paa 12 M/ark Smør Landskyld i Gd: Dyrnæs No: 15 i Lindaas Skibrede, dat: 13de Decbr: 1799.

24. Skiøde fra Ole Josephsen Dyrnæs til Stadshauptmand Kahrs paa 12 M/ark Smør i Gaarden Dyrnæs No: 15 i Lindaas Skibrede, dat: 13de Decbr: 1799.

Marthe Jonsdatter contra Peder Nielsen og And: Olsen Fielde. Fol: 242.

Proc: Balchen mødte for Hoved Citantinden og fremlagde en til i Dag udtaget Continuations Stevning i Lovlig forkyndt Stand, hvorefter han begiærede de indstevnte Vidner fremkaldte og edlig afhørte efter de ved Hoved Stevningen fremlagte skriftl: Spørsmaale.

Proc: Kahrs mødte for Peder Nielsen Søre Fielde, der næst at benægte Rigtigheden af det producerede Continuations Søgemaal fra Hoved Citantindens Side, fremlagde nu hans til i Dag udtagne Contra Stevning i Lovlig forkyndt Stand. Ligesaa producerede han sine skriftl: Qvæstioner for de indkaldte Vidner af Dags Dato, samt Attest fra Forligelses Commissionen at nærværende Sag der har været proberet mindelig forligt, men uagtet lovlig Varsel har dog indstevnte Marthe Jonsdatter derfra udeblevet, uden at bevisliggiøre Lovlig Forfald; hvorefter han begiærede Søgsmaalet frem/m/et efter sin udtagne Contra Stevning.

Proc: Balchen benægtede den fremlagde Contra Stevning, som aldeles urigtig, samt bad at Dom/m/eren behagelig ville under Contra Vidne Førelsen Separere Vidnerne under deres Forklarings Aflæggelse, og ellers begiærede Hoved Citantindens til i Dag indstevnte Vidner efter Continuations Stevningen først førte, hvornest Comparenten forbeholdt det videre fornødne naar saavidt var avanceret.

Efter Paaraab Mødte endnu ingen af Vidnerne efter den fremlagde Continuations Stevning.

Derimod fremstod efter Contra Stevningen Peder Pedersen Søre Fielde og Niels Larsen nore Fielde, som under deres forhen i Sagen aflagde Eed blev paa nye erindret sammes Vigtighed tilligemed hvad de da har forklaret, og hvorefter de Separat blev afhørt, hvoraf den første

(Peder Pedersen Søre Fielde) svarede til 1te Contra Qvæstion: Jo Vidnet var som omspurgt i Nærværelsen af Parterne den omspurgte Dag, da Ordstriden passerede imellem dem, hvilken, neml:

1800: 246b

Ordstriden skede paa Landet, men sad Vidnet i en Baad som laae paa Vandet tæt derhos. Til 2den Cont: Qvæst: Da Ordstriden imellem Parterne var paa det høyeste og Citantindens Fader ville forsvare hende, sagde Hun til Faderen disse Ord: Tie stille Faer, en æreløs Mand kan sige hvad han vil; denne Mand var Peder Nielsen Fielde som Pigen dermed meente, og om hvem hun tillige sagde: Han var selv en Tyv baade i Byen og paa Landet.

Proc: Balchen begiærede Vidnet tilspurgt, i Anledning af sam/m/es aflagte Forklaring paa Contra Partens 2det Spørsmaal: Om Contra Citanten Peder Nielsen Fielde ikke først den omforklarede Tiid havde udskieldet Hoved Citantinden for en Tyv, siden hendes Udladelser efter Vidnets Forklaring skulle have været, at Peder Nielsen selv skulle være en Tyv? Vidnet svarede: Jo han hørte, at Peder Nielsen Fielde først sagde til Pigens Fader: at han maaskee skulle overbeviise Datteren Ty\v/stykker baade i Byen og paa Landet. Videre forklarede Vidnet, at \seenere/ efter at {s} det nu forklarede var foregaaet, sprang Citantinden fra Landet ind paa Nodte Baaden, hvor hun var meget opbragt, og vistes da megen Forargelse imellem Parterne.

Videre fremstod

Niels Larsen nore Fielde som under sin aflagde Eed svarede til 1te Contra Qvæstion: at Vidnet var tilstæde den omspurgte Tiid, da Ordstriden imellem Parterne begyndte, hvor saavel disse som Vidnet vare i forskiellige Baade paa Vandet. Til 2de Qvest: conform med sidst afhørte Vidne, aleene at Pigen nævnede uden Undtagelse at Peder Nielsen var en Tyv baade i Byen og paa Landet. {Til}

Proc: Balchen benægtede disse Contra Citantens Vidners Forklaring for saavidt sam/m/e maatte have Hensyn til at præjudicere Citantinden.

Som 3die Contra Vidne fremstod Ole Thomassen Søre Fielde, som aflagde Lovens Eed og svarede til 1te Contra Qvæstion: conform med det afhørte første Vidne. Til 2den Qvæstion: conform med 2det Vidne. Til Proc: Balchens Contra Spørsmaal svarede Vidnet, conform med første Vidne.

Efter Continuations Stevningen mødte nu 5 af de indkaldte Vidner, der blev betydet Eedens Forklaring, den de paa Lovlig Maade aflagde, og hvoraf Separatim fremstod som

1te Vidne Michel Iversen Fielde 46 Aar gl: der svarede til 1te Hoved Qvæstion: Jo Han kiender Parterne. Til 2den Qv: Jo Vidnet har som nærværende ved et Nodte Lag i Afvigte Som/m/er, hørt at Peder Nielsen Fielde baade

1800: 247

udskieldte Marthe Jonsdatter, om han saa maatte sige, for hver Mands Hore, og at han udskieldte hende først for en Tyv, og siden sagde at han kunde bevise hende saadant over baade i Byen og paa Landet, hvortil Marthe Jonsdatter svarede: at Peder Nielsen selv var en Tyv baade i Byen og paa Landet, og da Citantindens Fader ville forsvare hende, passerede saaledes som første Contra Vidne har *forklarede. Til 3die Qvæstion: Vidnet har ikke hørt det omspurgte af Peder Nielsen men {h} vel af Anders Olsen Fielde, men passerede dette en Maaned før det paa Anden Qvæstion forklarede passerede. 4de og 5te Qvæstion blev frafaldet.

Som 2det Vidne fremstod Pigen Christie Michelsdatter Fielde 19 Aar gl: som under sin aflagde Eed svarede til 1te Hoved Qvæstion: Jo hun kiender begge Parterne. Til 2den Qvæstion: Jo efter at der havde været Kieglerie imellem Parterne, hørte Vidnet, at Peder Nielsen Fielde udskielte Pigen Marte Jonsdatter for at være hver Mands Hore, og at han kunde overbevise hende Tyvestræger. Til 3die Qvæst: har Vidnet ikke hørt noget. 4de og 5te blev frafaldet. Til Proc: Kahrses Contra Qvæstion svarede Vidnet: at da Peder Nielsen Fielde havde sagt at kunde overbevise Pigen Marthe Tyverier, svarede hun ham dertil, at han

selv var en Tyv baade i Byen og paa Landet,og at en æreløs Mand, den hun dog ikke Navngav, kan sige hvad han vil.

Som 3de Vidne fremstod Brithe Nielsdatter Næss 25 Aar gl:, som under sin aflagde Eed svarede til 1te Hoved Qvæstion: jo Hun kiender Parterne. Til 2den Qvæstion: Conform med sidste Vidne, saavel til Hoved som Contra Qvæstionen. Til 3die Qvæstion vidste Vidnet ikke noget at forklare. 4de og 5te Qvæstion blev frafaldet.

Procurator Balchen frafaldt de øvrige indstevnte Vidner, og i Anledning Vidne førelsen fra begge Sider, der udkræver Sagens nøyagtigere Demonstration, saa maatte Comparenten begiære Sagen udsadt til førstkom/m/ende Maaneds Ting den 7de April.

Proc: Kahrs forbeholdt Peder Nielsen Fielde lovlige Ret og videre Deduction i Sagen, naar han først faaer see sin Vederparts Paastand i Møde.

Sagen udsættes til næste Maaneds Ting den 7de April førstkommende.

Ved dette Maaneds Ting for Skiolds Skibrede, blev end videre foretaget Sagen af Told Procureur Schnabel som af Stiftet constitueret Sætte Dom/m/er, imellem

1800: 247b

Hr: Ober auditeur og Sorenskriver Brandt paa den eene, og Hr: Lorentz Hysing paa den anden Side, efter Udsættelse fra Maaneds Tinget i sidstl: Decbr: Maaned.

Proc: Kahrs mødte for indstevnte Lorentz Michael Hysing, og producerede hans til i Dag udtagne Contra Stevning i Lovlig forkyndt Stand, ligesom han og fremlagde sin skriftl: Deduction af Dags Dato, hvortil han refererede sig og submitterede Sagen en Lovmedholdig Dom.

Sorenskriver Ober auditeur Brandt var tilstæde, og fortrød at have giennemlæst det nu indkomne Indlæg. Mindst har han kunnet forestillet sig, at Hr: Proc: Kahrs har kundet fornedre sit Kald og underskrive sam/m/e, da han just har været en af dem som Citanten fra først til sidst har henvendt sig som Ven af Hr: Hysing om at afgiøre Sagen i Mindelighed; hvor inderlig Citanten har ønsket dette troer han Proc: Kahrs egen Følelse vil sige ham, endog med mindre Penge end de anbudne 25 rd, men da saadant ikke har naaet sin Hensigt, og Hr: Hysing aleene havde tilbuden 8 rd, som han siden tilbagetog, saa troede Citanten, at Forordningen af 20de Januarii 1797, 26 § bør følges, og derfore igientog sin forrige Paastand, benægtede det indkomne og indlod Sagen Dom.

Proc: Kahrs replicerede: at han ikke kan troe Hr: Ober auditeuren har kundet været fortrydelig over at læse hans i Dag indgivne Indlæg, men vel over denne hans Sags Anlæg ved nærmere Eftertanke. Comparentens Indlæg indeholder blotte Sandheder og derved har han ikke fornedret sit Kald, men om det ikke meere passelig kunde anvendes paa Vederpartiets Fremgangsmaade, overlader han til bedøm/m/else af denne og de øvrige Domstole. Rigtig nok har Comparenten som Ven til Hr: Lorentz Hysing, søgt denne Sag i Mindelighed forligt, men at dette har været ham forgieves, derom Vidner Hr: Ober Aud: seeneste indgivne Indlæg, naar man seer hen til den overdrevne Paastand, og at han ikke nu modtager det giorde Tilbud, som han synes saa Facilt at nedsætte til 16000 rd. Urigtigheden af det i Dag fra Hr: Ober auditeurens Siide provocerede han ham at bevise, saafremt som Comparenten ikke maatte ansee dette lig de øvrige af ham argumentered Beviser

1800: 248

i sit forbemeldte Indlæg, og saaledes nest at referere sig sin fremlagde Deduction \Submitterede/ Sagen Dom.

Sorenskriver Brandt anmærkede aleene blant de flere Urigtigheder i det i Dag indkomne Indlæg, er: at han ikke siden Aaret 1788 han modtog sin fæderne og Møderne Arv har været i Kiøbenhavn, men aleene i Bergen, følgelig ikke siden den Tiid paa noget frem/m/ed Stæd har anvendt noget paa Studeringer, og at han fra Aaret 1795, da han blev udbetalt 17600 rd, deraf kunne have formindsket sam/m/e, troer Citanten med de Fleste ikke kan med føre nogen sandsynlig Rigtighed, følgelig troer Brandt som før ikke fortiener de Caracteerer som Contra Partiet tillader sig i denne Henseende, da han meget meere skienker Hr: Hysing en Deel af hvad han tilkom/m/er.

Proc: Kahrs der ansaae Mod Partiets Anmærkning, lig hans øvrige i sit indgivne Indlæg, der aleene sigter til egen Fordeel, ville ikke indlade sig i nogen Besvarelse herpaa, og da Lovene fordrer Juridiske Beviiser for enhver Sigtelse, og disse brister her, refererede han sig til sin nedlagde Paastand, og atter indlod Sagen Dom.

Eragtet:

Sagen optages til Doms, hvorom Vederparten skal blive betimelig varslet, inden de determinerede 6 Uger udrinder.

Lars Nielsen Schamser contra Anfin Olsen Fol: 240

Proc: Spitsmacker mødte for Citanten og fremlagde skriftlig Indlæg af Dags Dato, hvortil han refererede [sig]? og indlod Sagen Dom.

Proc: Balchen mødte for Contra Citanten Anfind Olsen, og fremlagde en under 15de Jan: sidstl: udtagen contra Stevning til i Dag i lovlig forkyndt Stand, saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen som viser at Sagen der den 8de Jan: har været foretaget, men ingen Foreening opnaaet; samt skriftl: Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato, som han begiærede paaraabt og eedelig afhørt.

Proc: Spismacher benægtede den fremlagde Contra Stevning som indeholder lutter Usandheder, for saavidt denne sigter til at ville gravere Citanten, da Comparenten derimod gierne lod Contra Citanten moere sig ved de indkaldte Contra Vidners Afhørelse; dog bad Comparenten af gode Grunde, at Dommeren ville udvise

1800: 248b

Vidnerne medens de et efter andet bliver afhørte.

Proc: Balchen fandt ikke noget af det tilførte svarværdig, da det igiennem Vidnernes Forklaring vil vise sig hvad Mand Hoved Citanten er, hvorfore han vedblev sin Begiæring om Vidners Afhørelse.

De efter den fremlagde Stevning indkaldte 4 Vidner tilligemed det godvillig mødende Vidne Anne Malene Olsdatter, møtte, for hvem Eedens Forklaring blev betydet, den de paa Lovlig Maade aflagde, og hvorefter Separatim fremstod som

1te Contra Vidne Johannes Larsen Smed i Tieneste hos Contra Citanten, 40 Aar gl:, hvilken svarede til 1te Contra Qvæstion: Jo Vidnet kiender begge Parterne. Til 2den Qv: Jo saavidt Vidnet erindrer sig troer han det circa kan beløbe sig til den omspurgte Tiid, ligesom han og for en Tiid bekom Spise hos Anfind Olsen, men hvad han skulle betale derfor, dette er Vidnet ubekiendt, da han ikke har hørt paa deres Contract. Til 3die Qvæstion: Jo Vidnet veed at Lars Nielsen laante af Anfind Olsen en Slagbenk at ligge i, som var gam/m/el da han bekom sam/m/e, men endnu meere brøstfældig da han leverte den. Til 4de Qv: Ney det omspurgte er Vidnet i alle Henseender ubekiendt. Til 5te Jo det omspurgte er passeret saavidt Vidnet erindrer sig 3de Gange. Til 6te Qvæstion: Jo Vidnet har formærket at Lars Skramser i den Tiid han *Legerede (Logerede) hos Anfind Olsen, har *for (før) han gik ud om Aftenen Lættet Andværperne af Vinduerne, hvorigiennem han som omforklaret ubehindret indkom, men naar disse igien var paasadt bankede han paa Døren hvorigiennem

han blev indlukket. Til 7de Qvæst: Jo det omspurgte er skeed er Par Gange med Vidnets Klæder den omspurgte Vinter. Til 8de Qv: Ney det omspurgte har Vidnet ikke hørt. Til 9de Qv: Jo Lars Skramser var forsynet med en Oxe Tamp beslagen med Blye i den eene Ende, hvorfore ogsaa Anfind Olsen og Kone tiltalede ham fordie han med førte sig denne om Nætterne, hvortil han svarede at det var for at værge sig i Tilfælde af Overfald. Til 10de Qvæstion: Jo Lars Skramser var og forsynet med en liden Sabel, som han ogsaa gik ude med om Nætterne.

Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev han demitteret.

Som 2det og godvillig mødende Vidne fremstod Anne Malene Olsdatter Lie, der under sin aflagde Eed svarede til

1800: 249

1te Qvæstion: at hun kiender begge Parterne. Til 2den Qvæst: Joe Vidnet er bekiendt: at Lars Skamser har 2de forskiellige gange Logeret hos Anfind Olsen, som hun med Vished veed den Sidste Gang var et Aar og 12 Uger, men om Lars Skamser i saadan Tiid bekom Logie med Spise, eller hvad han for samme skulle betale derom er Vidnet ubekiendt. Til 3die {Til} Qvæstion kunde Vidnet ikke giøre nogen positiv Forklaring. Til 4de Qvæst: Veed Vidnet intet at forklare. Til 5te Qv: Jo Vidnet Veed at Lars Skramser har om Natte Tiider kom/m/et ind i Anfind Olsens Huus med Frem/m/ede, som hun ikke veed hvem har været, men enten han er kom/m/en ind giennem Vinduet eller ved egen hielp igiennem Vinduet lukket Krogen af Døren dette veed Vidnet ikke. Til 6te Qv: Ney Vidnet har ikke seet at Lars Skramser for han gik ud om Aftenen har lættet Antværperne af Vinduerne, men at de har været af, dette har Vidnet om Morgenen kunnet observere. Til 7de Qv: er Vidnet ubekiendt. Til 8de Qv: derom har Vidnet intet hørt. Til 9de Qvæstion: Vidnet har seet den omspurgte Oxe Tamp hos Lars Skramser tilligemed en liden Hertsfinger, men veed *ike om han har haft dem med sig naar han om Nætterne har været ude, ikke heller har hun hørt eller er bekiendt at Anfind Olsen eller Kone derfor har tiltalt ham, eller været i nogen Frygt, og hvormed 10de Qvæstion tillige er besvaret.

Proc: Balchen begiærede Vidnet spurgt for det 11te Om Vidnet ikke veed og har seet til forskiellige Tiider saadanne fremmede Personer, som Natte Tider er kom/m/en med Hoved Citanten i Anfind Olsens Huus, om Morgenen at være gaaen derfra? og 12: Om Vidnet veed, hvoraf Lars Nielsen Skamser ernærer sig? Vidnet svarede til 11te Qvæstion: at hun en 2 á 3 Gange har seet 1 á 2 frem/m/ede Personer om Morgenen Klokken 8 slæt gaaet ud af Lars Skramsers Værelse da han Logerede hos Andfind Olsen. Til 12 Qvæst: Vidnet er bekiendt at Lars Skramser ernærer sig af Skrædderhandværket uden at være Mæster.

Som 3die Contra Vidne fremstod Ole Andersen 25 Aar gl: Smede Dreng hos Contra Citanten Anfind Olsen der under sin aflagde Eed svarede til 1te Contra Qvæst: at han kiender Parterne. Til 2den Qvæstion: conform

1800: 249b

med 1te Contra Vidne. Til 3die Qvæstion: Vidnet veed at Lars Skramser laante af Anfind Olsen en Slagbenk men om han har fordervet den, derom veed Vidnet intet. Til 4de Qv: derom har Vidnet intet hørt. Til 5te Qvæst: Vidnet veed ikke videre end at Lars Nielsen nogle Gange om Nætterne var ude af Logiet hos Anfind Olsen, ligesom han og har seet at Antværperne har været af Vinduerne, om han disse Gange er gaaet igiennem Vinduerne veed Vidnet ikke, men dette veed han, at naar Antværperne var paa Vinduet ba\n/kede Lars Skramser paa Gadedøren for at kom/m/e ind. Til 6te Qv: Det omspurgte har Vidnet ikke seet. Til 7de Qv: Ney dette omspurgte har Vidnet ikke heller seet. Til 8de Qv: Ney det

omspurgte har Vidnet ikke heller hørt. Til 9de Veed Vidnet intet, men derimod at Lars Skramser havde i sit Logie hængende en liden Hertsfinger som han ej heller veed hvad Brug han har giort af sam/m/e og hvormed 10de Qvæstion er besvaret. Til 11te Qvæst: og 12te, Conform med sidste Vidne.

Som 4de Contra Vidne fremstod Enken Gurine Friderichsdatter, som under sin aflagde Eed svarede til 1te Qvæstion: at hun kiender begge Parterne. Til 2den Qv: Vidnet er bekiendt at Lars Skramser forskiellige Tider har Logeret hos Anfind Olsen, som circa efter Vidnets Slutning i alt kan beløbe til 2 Aar, men er hun ikke bekiendt hvad han skulle betale Anfind Olsen enten for Huus Lejen eller Spise. Til 3de Qvæst: har Vidnet intet hørt. Til 5te Qv: *Dersom (Derom) sig\er/ Vidnet sig ligeledes aldeles at være ubekiendt. Til 6te 7de 8de og 10de Qvæstion vidste Vidnet intet at forklare. Til 11te og 12te Qvæst: var heller ikke Vidnet videre bekiendt end at hun veed Lars Skramser ernærer sig af Skræder Arbeide.

Proc: Balchen begiærede Udskrift af den nu aflagte Vidne Forklaring, og Sagen udsadt til førstkom/m/ende Maaneds Ting den 7de April førstkom/m/ende for at deducere sam/m/e til Doms fra sin Side.

Proc: Spismacher benægtede de nu førte Vidners Uoverens-

1800: 250

stemmende Udsigende, for saavidt sam/m/e synes at kunne præjudicere Citanten Skanser, og da alt det Sagen uvedkom/m/ende Snak, hvorom disse Vidner have provet, i sig selv intet afbeviser til Contra Citantens Friefindelse for hans Lastværdige Forhold imod Citanten, saa vedblev Comparenten sin udførte Procedur, og paastod Dom efter allerede nedlagt Paastand.

Proc: Balchen benægtede Rigtigheden af Vederpartens i Dag fremlagte Indlæg, og ville i øvrigt ikke spilde Tiden paa at svare Hr: Spismacher [i]? Henseende hans sidst nu tilførte, men forbeholdt sam/m/e ved den endelige Deduction, da Comparenten, til den Tiid skal giøre sig Umage for at svare Hoved Citanten efter Fortieneste.

Sagen udsættes til næste Maaneds Ting den 7de April førstkom/m/ende.

Fogden contra Ingebret Ellingsen Fol: 243.

Proc: Balchen mødte for indstevnte Ingebret Ellingsen og fremlagde en ham tilhændekom/m/en Skrivelse fra Stiftet, af Gaars Dato, hvoraf Retten behagelig vil erfare, at der endnu ingen Resolution er falden paa indstevntes allerunderdanigste Ansøgning til Hr: May:t Kongen igiennem det Kongl: Rentekam/m/er, desformedelst Comparenten, maatte begiære sig denne Sag udsadt til førstkom/m/ende Maaneds Ting den 7de April, og ellers forbeholdt Sagens Contra Begiegnelse om Omstændighederne saadant maatte udkræve.

Fogden Unmack havde ikke noget imod den begiærte Udsættelse, hvorfore samme blev bevilget til næste Maaneds Ting den 7de April.

Fra Præsident Johan Lawson Bull blev til Retten indleveret hans udtagne Stevning af 6te Januarii sidstl: i forkyndt Stand, imod Cancellie Raad Werner Hosevinkel Christie til 2de Høyeste Rets Dom/m/es Fornyelse; Med sam/m/e Stevning fulgte Citantens Indlæg, Af 6te Jan: sidstl:, Attest fra Forligelses Com/m/issionen af 6 Martii sidstl:, et Brev fra Cancellie Raad Christie af 6 Maij

1800: 250b

1798, og 2de Høyeste Rets Dom/m/e af 8de Junii 1797, hvilke Documenter skal i sin Tid blive Acten indlemmet og ved hæftet.

Proc: Spismacher møtte for Hr: Cancellie Raad Christie, og sagde: at det er aldeeles urigtig og imod Sandhed hvad Hr: Præsident Bull udi den fra ham nu fremlagde Stevning har funden for godt at anføre, naar han der iblant andet uanstændig debiterer, at Hr: Cancellie Raaden ved Udflugter længe skal have drillet ham til ej at kunne have erholdet hvad han nu ved denne Sags Anlæg formeentlig urigtig paasøger; det er langt fra 134 rd som Hr: Cancellie Raaden er forbunden at betale Citanten, hvilke de af ham selv fremlagde Oberhof Rettes og Høyeste Rettes Dom/m/e ufeilbar vil opklare. Men hvad Hr: Cancellie Raaden derimod virkelig eller med rette bør svare Præsidenten efter disse Dom/m/es Medhold, det har han forlængst villet Liqvidere i en langt større Summa som han retmessig tilgodekom/m/er hos Citanten for den af ham oppebaarne Laugmands og Nyegiftnings Told paa Sundmøer, og hvorfor Hr: Præsidenten efter hans Pligt ikke har giort Rede og Rigtighed til Hr: Cancellie Raaden forinden han aldeles forlod Sorenskriver Embedet paa bemeldte Sted. Dette med mere forbeholdt Comparenten sig at nærmere demonstrere og til den Ende begiærede Copie af det fra Citanten i Dag indkomne, samt Sagens Anstand til førstholdende Maaneds Ting.

Afsagt:

Sagen udsættes til førstkom/m/ende Maaneds Ting den 7de April.

Da Dagen nu var forløben beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 4de Februarii continuerede Maaneds Tinget i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af sam/m/e Laugrette som i Gaar. Hvorda blev publiceret under

No: 25. Aflyst Ole Olsen Watles Obligation til hans Stif Døttre, Thuri, Magdelie og Ingebor Jonsdøttre for 84 rd, dat: 3 Junii 1795 og Qviteret 30 Junii 1799.

26. Aflyst Ole Olsen Watles Obl: til Mons Michelsen Watle for 99 rd dat: 3 Junii 1795, og Qviteret 9de Jan: 1800.

27. Skiøde fra Ole Olsen Watle til hans Søn Jon Olsen, paa 2 bpd og 6 M/ark Smør og ½ Faars Landskyld i Gaarden Watle No: 65 i

1800: 251

Mielde Skibrede, dat: 15 Junii 1799.

28. Obligation fra Jon Olsen Watle, udstæd af hans Fader og Værge Ole Olsen Watle til Ole Johannessen Herland for 199 rd, Mod Pant i 2 bpd 6 M/ark Smør og ½ Faars Landskyld i Gaarden Watle No: 65 i Mielde Skibrede, dat: 15de Junii 1799.

29. Vilkaarsbrev udstæd af Johannes Johannessen Sundland til Ole Olsen Sundland paa aarlige Vilkaar af Gaarden Sundland, dat: 3 Junii 1795.

30. Aflyst Ole Olsen Samdals Obl: til Mad:me Ingeborg Catharine Arentz for 300 rd, mod Pant i Gaarden Samdal No: 36 i Schiolds Skibrede, dat: 15de Junii 1796 og qviteret

31. Obligation fra Ole Olsen Samdal til Frue Etatz Raadinde Wollert Krohns for 350 rd mod 1te Pante Ret i 1 Løb Smør Landskyld i Gaarden Samdal i Skiold Skibr: No: 36, dat: 3de Febr: 1800.

[Extra Ret 1800 for Mielde Skibrede]

Efter indkom/m/en Anmeldelse og Klage fra Sogne Præsten Hr: Meyer til Hougs, paa Rasmus Jonsen, Johannes Olsen og Johannes Monsen Gierstads Vegne, af 9de Jan: sidstl: over Johannes Andersen Gierstad, for Drik, Slagsmaal og truende Ulykke, blev Extra Ret nedsadt i Overværelse af underskrevne 4 eedsorne Laugrettesmænd. Saavel bemeldte Hr: Mejers Andragende som Amtets Ordre til Forhørs holdelse, blev her fremlagt under No: 1 og 2.

Lensmanden Jon Rongved mødte og tilkiendegav at have efter Sorenskriverens Ordre indkaldet alle de i Klagen opgivne, med flere godvillig mødende, som om Sagen kan give Oplysning.

Den paagieldende Johannes Andersen Gierstad mødte ikke, da Lensmanden forklarede han ved Indkaldelsen havde svaret han ikke kunde Møde med mindre Anklagerne vil erstatte ham Reisen.

De bemeldte 3de Klagere mødte og igientog Klagen, at Paagieldende Johannes Andersen Gierstad er gift Mand, imellem 40 og 50 Aar, og er Inderste hos Sønnen Jens Johannessen, som er Gaardmand paa Gierstad, ikke aleene vedbliver han at fremture med Drik og Slagsmaal, men end og truer med at giøre Ulykke over Gaarden, hvorved de saa meget meere er beføyet til at være uroelige og bange som der i Sommer afbrændte for 2de Mænd deres Huuse.

Af de indkaldte Vidner fremstod

1: Ole Andersen Weaae 21 Aar gl: i Tieneste hos Johannes Monsen Gierstad, som forklarede: At han mangfoldige Gange har seet Johannes Andersen Gierstad beskienket, hvor han da fornemelig ypper Klam/m/erie og Slagsmaal med enhver, og om han end ikke er beskienket, men kan blive Sindt er han lige farlig; Med Vidnet har han adskillige Gange yppet Klam/m/erie og villet slaaes, ligesom han har undsagt ham med saadanne Ord: at han ville rive Tarmene ud af ham, og at han ikke skulle see Solen mer, hvorover Vidnet 3 Gange

1800: 251b

paa en Aften har maattet skiule sig; Videre har Vidnet ogsaa hørt Johannes Andersen sige, da han engang var inde i Vidnets Huusbondes Stue, at han da truede, med at opbrænde hvad der var inde i Stuen, og at øver Gaarden Gierstad skulle ligge i Aske, paa samme Maade som nys før var passeret, ligesom han ogsaa har yttret, at hvad som ved den skeede Ildebrand blev bierget, skulle være indkastet igien for tilligemed Huusene at brænde. Endelig har ogsaa Vidnet hørt, at han har beskyldt hans Huusbonde for den der har været Aarsage i den bemelte Ildebrand, og at den var kom/m/en fra ham, samt at der under samme stak Bedrag. Paa de sidste 14 Dage har Vidnet ikke formærket at denne Johannes Andersen paa nogen Maade har været uroelig, men nogen Tiid før, hørte han og flere, at Sønnen Jens Johannessen kom \een Aften/ løbende ud af sit Huus, og beklagede sig over at Faderen ville strupe og dræbe ham. Vidnet tilbød sig naar forlanges at bekræfte sit Udsigende med Eed.

Som 2det Vidne fremstod Kari Monsdatter Præstun 27 Aar gl: i Tieneste hos sin Fader Mons Siursen Præstun, hvilken forklarede, i Henseende til Johannes Andersens Drik, Slagsmaal og Trudsler overensstem/m/ende med sidste Vidne, skiønt han ikke har yppet noget Klam/m/erie med Vidnet, saa har hun dog været nærværende den Aften som 1te Vidne har forklaret at han 3de Gange maatte skiule sig, der ogsaa skeede i 3de forskiellige Stuer, da Johannes Andersen løb efter ham, og truede ham paa Livet, og var Johannes Andersen samme Gang ikke meere beskienket end han vel vidste hvad han giorde. Den Aften som 1te Vidne har forklaret at Sønnen Jens Johannessen beklagede sig over sin Faders Overfald, kom Sønnen ind i Vidnets Faders Huus, og af Frygt for sin Fader forblev der om Natten. I Henseende til de udsagde Trudsler med Ulykke over Gaarden, med ønske at hvad som var bierget maatte have opbrændt, og Beskyldningerne imod Johannes Monsen Gierstad, som Aarsage til Ulykken, var Vidnet overensstem/m/ende med sidste Vidne.

Derefter fremstod som

3die Vidne Johannes Monsen Præsthun Broder til sidst afhørte Vidne, 19 Aar Gam/m/el, der i alle Henseender er overensstem/m/ende med sidste Vidne, undtagen at han ikke har hørt Johannes Andersen sige, at hvad som ved den foregaaende Ildebrand blev bierget igien skulle være indkastet i Huusene medens de brændte for ogsaa at fortæres.

Som 4de Vidne fremstod Marthe Monsdatter Præsthun, 24 Aar gl:, Søster til de 2de sidste afhørte Vidner, i Tieneste hos Rasmus Jonsen Gierstad, der forklarede sig overensstem/m/ende med 3die Vidne, med Tillæg: at Johannes Andersen kom om Natten

1800: 252

imellem 2 og 3 slæt, med sidst afvigte Pintsedags Tider, ind i en Boe hvor Vidnet tilligemed en anden Pige ved Navn Kari Andersdatter Weaae laae og sov, med et tændt Lys i Haanden og truede med samme at sætte Ild paa Huuset, hvis han ikke af Vidnets Huusbonde fik Drikke, og som der i sam/m/e Boe laae en sleben Liaae, tog han denne i den anden Haand og gik ud af Boen for derfra at gaae ind i Stuen til Vidnets Huusbonde, hvor han i Forvejen igientog bemelte Trudsel, med Tillæg med Liaaen at ville vispe ham op. I Følge med bemelte Johannes Andersen var en Dreng ved Navn Siur Siursen Præsthun, af hvem Vidnet har hørt sige, at han ikke aleene afværgede at Johannes Andersen kom ind i Vidnets Huusbondes Stue, men end og at han baade slukkede Lyset og tog Liaaen ifra ham.

Som 5te Vidne fremstod Kari Andersdatter Weaae 19 Aar gl: Søster til første Vidne, og i Tieneste hos samme Huusbonde, hvis Forklaring var gandske overensstem/m/ende med 1te og 4de Vidnes.

Som 6te og 7de Vidne fremstod Siur Larsen Gierstad og Ole Michelsen Hovden, der ikke vidste videre at forklare end at de samlet Søndagen før Juul sidstl: var inde i Sønnen Jens Johannessens Huus og da opkom imellem Faderen og Sønnen nogen Ordstrid angaaende en Skaal, hvorover Vidnerne saae, at Faderen Johannes Andersen tog Sønnen i Haaret og slog ham 2de Slag med Haanden i Hovedet, Sønnen slog ikke igien, men sagde dog at disse skulle være Vidne til det passerede, og videre er ikke dem bekiendt.

Som 8de Vidne fremstod Marthe Knudsdatter Gierstad 42 Aar gl:, der forklarede sig ganske overensstem/m/ende med 1te Vidne, med Tillæg: at Sønnen Jens Johannessen med Kone som var frugtsom/m/elig, kom *sid (sidst) afvigte første Jule Nat Klokken 12 slæt ind i Vidnets Huus med stor Forskrækkelse, og beklagede sig over, at Faderen Johannes Andersen hiem/m/e i Huuset havde {overfaldet ham} \truet/ dem, og som Faderen Søndagen for Juul havde overfaldet Sønnen med at ville strupe ham, det Sønnen selv sagde, var der ved den Lejlighed saadan Forskrækkelse i ham og Kone, at de des formedelst som meldt søgte denne Juule Nat ind i Vidnets Huus, hvor han forblev til Dagen kom.

Som 9de Vidne fremstod Siur Siursen Præsthun 22 Aar gl:, der forklarede: at han ikke om de Johannes Andersen nu anklagede Forbrydelser veed videre end hvad han af forskiellige troeværdige Mennesker har hørt tale om, men i Anledning af at Vidnet med flere var udi Ugen efter sidstafvigte Pintsedag i Arbeide med Johannes Andersen, hvorved han mod Aftenen begynte at blive meget uroelig, bad Naboerne Vidnet at have Tilsyn og et va\a/get Øye med ham, hvilket Vidnet ogsaa

1800: 252b

giorde; og da denne Johannes Andersen saaledes heele Natten gik fra den eene Naboe til den anden, tog han hiemme hos sig selv en Stump Lys og tændte, men som igien af Uagtsomhed enten ved Vind eller paa andre Maader blev slukket, hvorpaa han gik ind til Rasmus Jonsen Gierstad og paa nye tændte samme Lys, hvorfra han tændt med sam/m/e gik ind i en Boe hvor 4de og 5te Vidne laae og Sov, men som Vidnet ikke fulgte ham derind, veed han ikke hvad der inde passerede, men som han mødte ham i Døren da han kom ud af Boen, og fornam at han end da havde Lyset tændt i den eene Haand og en Liaae i den anden, slukkede Vidnet Lyset og tog Liaaen fra ham, den Vidnet forvarede, og som Johannes Andersen hverken sagde til Vidnet sin Hensigt eller svarede noget til da Vidnet skilte ham ved disse 2de Ting, saa

forlod Vidnet ham og samme Gang, og veed for det øvrige ikke hvad han efter den Tiid foretog sig, eller videre i denne Sag at forklare.

Alle forbenævnte Vidner fremstod derpaa, for hvem deres Udsigende nu af Retten blev oplæst og betydet, og da de i alle Henseender hver for sig igientog sam/m/e, bekræftede enhver for sig paa Lovlig Maade og med Lovens Eed, samme, og blev derpaa af Retten Demitteret.

Foruden disse nu afhørte og eedfæstede Vidner, møtte end videre i lige Qvalitet Peder Hougstvedt 28 Aar gl:, Mons Magnesen Schiestad 19 Aar, og Iver Erichsen Gierstad 19 Aar gl:, som da deres Forklaring, er overensstem/m/ende med Mengden i Henseende den Paagieldende Johannes Andersens Drikfældighed, Slagsmaal Beskyldninger og Trudsler, saa holdt Retten ufornøden enten videre at afhøre dem, eller eedfæste denne deres Forklaring.

Klagerne sagde derpaa at hverken de eller nogen af Naboerne kan være sikker for Ulykke saa længe denne Johannes Andersen skal være iblandt dem, ligesom de er forvisset han ikke med liden Straf til Forbedring vil afstaae sin onde Levemaade, hvorpaa de har Beviser fra den Tiid han som Soldat har udstaaet adskillige Straffe, end og paa nogle Maaneder i Slaveriet, da han er bleven verre og ikke bedre, hvorfore de haabede til sin Sikkerhed for bestandig at blive skilt ved ham.

Lensmand Jon Rongved angav at have haft mange Reiser ved disse i Dag afhørtes Indkaldelser, tilligemed Reisen i Dag der frem og tilbage udgiør 6 Miile, hvorfore han haabede sig godtgiort med 2 rd.

Flere Mødte ikke.

Afsagt:

Det passerede skal in forma blive beskreven og Amtet tilsendt.

1800: 253

Da ingen efter Udraab indfandt sig som havde meere at irette føre, blev dette Maaneds Ting sluttet.

Saaledes passeret bekræfter: Brandt

Johan Georg Grybel Anfind Olssen Nils Gulachsen Ole Rasmus/sen

[Extra Ret 1800]

Aar 1800 den 24de Februarii blev Extra Ret nedsadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af efterskrevne 2de eedsorne Laugrettesmænd Ole Sivertsen og Niels Gullachsen Brechuus Alt paa Grund af Amtets Forlangende under 27de Januarii sidstleden, geleidet med Angivelse fra endeel Bønder ved Skrivelse fra Fogden Unmack til Amtet af 25de passato, over Under Officier Amund Nielsen Lund, in puncto forti. Amtets Ordre tilligemed Fogdens Klage indtages her.

Skibredets Lensmand Borge var nærværende, og fremlagde sin egen med Stevne Vidners eedelige Indkaldelse i denne Sag af saadan Indhold.

Videre var over bemelte Amund Nielsen Lund indløben Klage fra Ejeren Forman af Lyse Closter, angaaende ulovlig Skov Hugst m: v: af 20de hujus, geleidet med Amtets Ordre af 21de nestefter, ligeledes til Undersøgelse i Dag, og lyder begge Deele saaledes:

Paa Regimentets Vegne, der var underrettet om dette Forhør, var overværende Hr: Lieutenant von Reichborn.

Under Officier Amund Nielsen Lund, møtte og forklarede at være 25 Aar gl:, ugift og opholder sig hos sin Fader Niels Svendsen Lund, der er Jordbruger, benægtede saavel at have

stiaalet den over ham anklagede Buk, som noget Træe af Lyse *Kosters (Klosters) Mark, men at han i Almindingen, kan have hugget et ubetydeligt Træe og ført hiem til sig selv og forbrugt ved Gaarden, dette tilstaaer han, da Naboerne har udøvet det samme, men at noget er bleven bragt hen til Byen og solgt, dette vedbliver han at benægte.

Alle de i Angivelsen opgivne 12 stk Klagere vare personlig nærværende, som enstemig igientog Klagen, og refererede sig til den Forklaring som de af dem opgivne Vidner i denne Henseende vil forklare.

Af de indkaldte Vidner fremstod: Peder Jonsen Øfstebøe, {Anders Andersen Lund,} Rasmus Lie, Jon Michelsen Ramsdalen, Erich Hansen Dale og Ole Christensen Garvig, som blev betydet Eedens Forklaring, med Formaning at vogte sig for Meen Eed, det de lovede, og hvorpaa de samtlig med 3de opragte Fingre aflagde Lovens Eed Hvorefter som

1te Vidne fremstod Peder Jonsen Øfstebøe 22 Aar gl:, der forklarede: at Amund Nielsen Lund kom f: A: den 26de Aug: ind til hans Fader med 5 Giedebukker, hvoraf han sagde at have kiøbt de 3de af Niels Pedersen Samdal, den 4de, som sluttelig var fulgt med fra Fieldet, leverede Amund Nilsen tilbage til Anders Olsen Lie efter at Amund længe havde dulgt samme, men endelig sagde at ville først slagte denne Buk, for i saa fald at faae den for lettere Kiøb af Anders Olsen Lie; men Angaaende den 5te Buk blev ikke givet nogen Forklaring om hvor den var faaet, men har seenere hørt at denne ogsaa skulle tilhøre Anders Olsen Lie, af hvem Skindet seenere skal være funden paa Gaarden Lund hvor Paagieldende Amund Nielsen opholder sig.

Vidnet

1800: 253b

som ikke vidste videre at forklare, blev derpaa dimitteret.

Som 2det Vidne fremstod Rasmus Andersen Lie 40 Aar gl: i Tieneste hos Anders Olsen Lie, som forklarede: at da hans Huusbonde i forrige Aar ved Micheli Tider havde savnet en Buk i Fieldet og hørt at Skindet af sam/m/e skulle findes hos Amund Nielsen Lund, havde hans Huusbonde i samme Henseende begivet sig til Lund, hvor Amund Nielsen selv, efter hans Huusbonds Sigende havde viist ham Skindet af sin egen Buk, hvorpaa hans Huusbonde begav sig hiem og derpaa i Følge med Vidnet og Jon Michelsen Ramsdalen atter begav sig til Lund, som dem der kiendte hans Huusbonds Merke, for at see Skindet, men da de kom til Lund, sagde Amund Nielsens Fader, at Skindet ikke var der, men var af ham bragt til Samdal, fordi han ikke ville have sam/m/e i sit Huus siden der var Beskyldninger om at Skindet var stiaalet, hvorpaa saavel Vidnets Huusbonde Anders Lie, Jon Michelsen Ramsdal som Vidnet, begav sig til Samdal, hvor de i Gaarden paa nogle Stokker fandt det omforklarede Bukkeskind, som Vidnet tilligemed Jon Michelsen Ramsdal besaae, og kiendte at dette Skind var af en Anders Olsen Lie tilhørende Buk, da hans Mærke fandtes paa sam/m/e, der bestod udi et Skiære Mærke i Høyre Øre og Bogstaver AL paa det venstre Horn, som Vidnet med egen Haand selv havde mærket. Vidnet talede med adskillige der paa Gaarden, som han ikke kiender, men blev Skindet efter ham liggende paa sam/m/e Stæd, da Vidnet med de flere begav sig fra Samdal, hvor de dog forinden fornam at Paagieldende Amund Nielsen Lund var tilstæde, med hvem de ikke talede. Videre er Vidnet ikke bekiendt, men aleene erindrer sig at Amund Nielsen Lund har sagt Vidnet at han visede Anders Olsen Lie dette omforklarede Skind, da han første Gang i saa Henseende indfandt sig paa Gaarden Lund.

Som 3die Vidne fremstod Jon Michelsen Ramsdalen 51 Aar gl:, der i alle Henseender var conform med sidste Vidne, undtagen at han ikke har mærket den omforklarede Buk.

Videre fremstod som

4de Vidne Erich Hansen Dale 54 Aar gam/m/el, der forklarede: at have den omforklarede 26de Aug: f: A: seet at Amund Nielsen Lund med sin Broder \Jan Nielsen/ er kom/m/en drivende med Bukke, som han ikke kiendte, ej heller erindrer sig nu hvor mange, men hvis Antal han dog skal have nævnt sam/m/e Dag for Beboerne paa Hougsdal, og andet er han ikke bekiendt i den/n/e Sag.

Som 5te Vidne fremstod Ole Christensen Garvig 60 Aar gl:, som da han bemelte 26de Aug: var i Følge med sidste Vidne veed han ikke andet at forklare end denne, neml: at have seet Amund Nielsen med sin Broder \Jan Nielsen/ kom/m/e drivende med Bukke som han ikke kiender Ejerne af, og ikke heller erindrer Antallet paa.

Som godvillig mødende Vidne\r/ fremstod som

6te {Vidne} og 7de Vidne Lars Rasmussen Hougsdal og Anne Mathisdatter tiener paa Gaarden Hougsdal, som begge aflagde Eed og sagde ikke at vide andet end bemelte 26 aug:

1800: 254

af de 2de sidstafhørte Vidner at have hørt disse sige, at de bemelte Dag saae, at paagieldende Amund Nielsen Lund og Broder kom drivende med 5 Bukke, som hverken disse eller Vidnerne kiendte Ejerne af.

Endelig fremstod som

8de Vidne Michel Nielsen Samdal, som forklarede under sin nu aflagde Eed: at have i forrige Aars Høst været overværende ved en Dispute imellem Niels Pedersen Samdal og Amund Nielsen Lund, hvor han hørte den første at være fortrydelig over at \da/ Amund Nielsen {skulle have sagt at have kiøbt} kom af Fieldet med 5 Bukke, og kun af Niels Pedersen havde kiøbt 3de, svarede Amund Nielsen dertil at hvis han den ommeldte Gang havde flere end 4 stk: ville han være Tyv for den 5te eller passere for at have stiaalet samme hvilke Ord Amund Nielsen Lund nu tilstod for Retten at have sagt til Niels Pedersen Samdal.

Niels Pedersen Samdal som var nærværende forklarede: at Amund Nielsen Lund som af Deponenten i forrige Høst havde kiøbt 10 Bukkeskind, havde seenere leveret sam/m/e tilbage, men hvoriblant befandtes det omtvistede Skind med Anders Olsen Lies Mærke, som Deponenten Dagen efter ved Ole Olsen og Niels Jacobsen Samdal lod bringe tilbage til Amund Nielsen Lund, som skiønt han selv var nærværende modtog han ikke sam/m/e, men forblev dette Skind alligevel i hans Værge; Da nu Anders Olsen Lie havde faaet nys om, at hans Bukkeskind var hos Amund Nielsen Lund var det at denne indfandt sig for at see samme, og hvorpaa dette Skind anden Gang ved Amund Nielsens Fader blev bragt til Samdal, og hvorfra Deponenten tilligemed Ole Larsen Samdal anden Gang bragte det til Lund, og der varskuede Amund Nielsens Svoger Anders Andersen om at dette Skind atter blev tilbageleveret, og skal dette Skind endnu være i Behold paa Gaarden Lund.

Derpaa fremstod

\9 Vidne/ Ole Larsen Samdal som aflagde Eed og forklarede, At da Amund Nielsen Lund kom for at ville tilbagelevere de af Niels Pedersen Samdal kiøbte 10 stk Skind, fornam Vidnet at deriblant befandtes 1 Skind med Anders Olsen Lies Mærke, som Vidnet ikke ville modtage, men som Amund Nielsen Lund ej heller tog sam/m/e tilbage var det at Niels Pedersen Samdal, som forklaret ved Ole Olsen og Niels Jacobsen Samdal Dagen efter lod sam/m/e bringe tilbage til Gaarden Lund.

Endelig fremstod end videre

1te Vidne Peder Jonsen Øfstebøe, som under sin aflagde Eed tilligemed 10de og 11te Vidne Mons Mathiesen Lund og Niels Jonsen Øfstebøe, som nu aflagde Lovens Eed, og forklarede: at have hørt, {ikke aleene} at Amund *Olsen (Nielsen) Lund haver undsagt en af Klagerne neml: Wintsians Andersen Samdal, saaledes at han med Kniv ville give ham et Ridse {med Kniv} naar han traf ham paa Vejen, siden han havde noget udestaaende med ham,

hvilke Ord passerede i Klageren Jon Nielsen Øfstebøes Huus sidstl: 2den Dag Juul. Og om første Vidne nemlig

1800: 254b

Peder Jonsen Øfstebøe forklarede {de 2de} sidste Vidne{r} som er No: {10 og} 11, at {de} \han/ i dette Aar har hørt Amund Nielsen Lund sige: at hvis Peder Jonsen Øfstebøe understod sig at Vidne paa ham i denne Bukke Sag, ville han berede sig paa at give ham saa meget at han ikke skulle faae en Helse Dag meere om det end skeede om 10 Aar herefter.

Amund Nielsen Lund indleverede nu selv det omforklarede Giede Bukkeskind, hvis Mærker baade paa høyre Øre og venstre Horn befandtes rigtig, som af Vidnerne er omprovet, og blev Bukken efter Skindets Størrelse af Laugrettesmændene vurderet for 1 rd 3 mrk; Og bekræftede Ejeren Anders Olsen Lie at saaavel Bukken som Skindet med hans Mærker er ham frakom/m/en imod hans Vidende og Villie, og hvorpaa Bukkeskindet blev ham tilbageleveret.

Angaaende de af Amund Nielsen Lund udi Lyse Klosters Skov hugne Træer, og som tillige under dette Forhør er befalet Undersøgelse, fremstod som

1te Vidne Søren Pedersen Samdal, der aflagde Lovens Eed og forklarede at være 40 Aar gl:, og har ved den Lejlighed, at han i forrige Aar ved disse Tider var udi Lyse Klosters Skov, for der af Ejeren at kiøbe Træe, visede Ejeren Henrich Formans Dreng, Niels Nilsen Vidnet Stubben af et stort hugget Furre Træe, hvis virkelige Træe han ikke rettere skiønner end har været det samme han seenere saae hos Amund Nielsen Lund, som selv paa Gaarden Samdal sønderskar samme til Bord, der af Længde var 4 Al: og derover. Vidnet er ikke bekiendt paa hvad Maade Amund Nielsen Lund er kom/m/en til sam/m/e Træe, da de ikke talede derom, men af den Lighed som meldt der befandtes imellem Stubben og dette Træe formoder Vidnet det maae være kom/m/en af Lyse Klosters {Gods} Skov, paa hvis Grund det var hugget og ikke i nogen Alminding.

Som 2det Vidne fremstod det under No: 9 tilforn afhørte Vidne Ole Larsen Samdal, der under aflagte Eed forklarede: at han i forrige Aar ongefær ved disse Tiider saae at Amund Nielsen Lund, paa Gaarden Samdal sønderskar et stort Furre Træe af circa 4 Al: Længde og en Favn i Tykkelse, og saavidt Vidnet skiønner, lignede dette Træe Stubben som han seenere har seet i Lyse Klosters Skov, men om det \der/ er hugget, saadant er Vidnet ubekiendt

Som 3die Vidne der tilforn i Dag som 8de Vidne er afhørt nemlig Michel Nielsen Samdal forklarede under sin forhen aflagde Eed: at han i forrige Aar ved disse Tiider saae at Amund Nielsen Lund, paa Gaarden Samdal sønderskar et tykt Træe af 4 Al: Længde og en Favn i Omkreds, deels til Bord og deels til Trouger, men hvor han har faaet sam/m/e er Vidnet ubekiendt, da han aleene efter Rygte har hørt han skulle have hugget det i Lyse Klosters Skov.

Som 4de Vidne fremstod Winsians Andersen Samdal, der aflagde Lovens Eed og forklarede: at Amund Nielsen

1800: 255

Lund har i forrige Aar 1799 efter Juul laant af Vidnet en Hest for af Lyse Klosters Skov tilligemed nok 2de andre Heste at kiøre hiem et stort Furre Træe der var hugget i 3de Deele, og mødte Vidnet selv disse 3de Heste tilligemed Amund Nielsen Lund paa Lyse Klosters Ejendom, hvor Vidnet selv kiørte sin egen Hest med Læsset til Samdal som var silde ud paa Aftenen, og tilstod da Amund Nielsen Lund for Vidnet og de flere at han selv havde hugget dette Træe, som da ikke var nogen Tvil om, at det var af Lyse Klosters Skov og ikke af nogen Alminding. Dette Træe blev af Amund Nielsen Lund sønderskaaret til Bord og Trouger,

hvoraf de sidste er solgt til Adskillige i Bøygden. Dette Træe var af Værdie naar det var transporteret her til Bergen 10 rd, men paa Stædet 2 rd, formedelst Besværligheden at faae frembragt.

Som 5te Vidne fremstod Anders Andersen Lund, som aflagde Eed og forklarede: at han i Forrige Aar i Fasten havde for Betaling laant Amund Nielsen Lund sin Hest, for af Klostergodsets Ejendom tilligemed 2de andre at kiøre et stort hugget Furre Træe til Samdal, hvor hen de kom om Aftenen Klokken 9, men hvor dette Træe siden er afblevet er Vidnet ubekiendt.

Amund Nielsen Lund tilstod nu at have hugget dette store omforklarede Furre Træe, som i 3de Læss er bleven hiemkiørt, som hvis han har hugget det i Lyse Klosters Skov har han ikke vidst andet end det har været i Almindingen.

6te Vidne Friderich Jacobsen Haaland fremstod, der aflagde Eed og forklarede: at Vidnet tilligemed flere for circa en 14 Dage siden var i Lyse Klosters Skov, og da saae han Amund Nielsen Lund i Skoven og hørte ham hugge, samt saae at 3de Eegetræer var nedhuggen, hvoraf den længste er 11 Al: lang og 7 tom/m/er i Toppen er kiørt til Byen og solgt til Erich Hiulmager i Bergen, den 2den Eeg 5 Al: lang ligger paa Vejen ved Ulvatsstrøm/m/en kaldet, og den 3die er 6 Al: lang og 12 ½ Tom/m/e tyk i {Roden} Toppen, ligger endnu ved Roden. Den første Eeg kan være af Værdie 2 rd, den Anden 8 s:, og den Tredie naar den kom/m/er til Byen af 10 rds Værdie. Alt dette har Vidnet seet fra Vejen eller Sporet fra Ulvatsstrøm/m/en og til Stubbene hvor de sidste eller Rødderne vil befindes at være i Lyse Klosters Frie Skov Rødlien kaldet.

Fleere Mødte ikke for denne Gang, hvorfore saaledes blev

Afsagt:

Dette Forhør udsættes til førstkom/m/ende Løverdag den 1te Martii, til hvilken Tiid, Lensmand Borge haver at indkalde Ole Østensen Samdal, Skafferen Michel Olsen Bierkeland, Michel Olsen Bierkeland eller Walle, saavelsom Hiulmageren Erich Borch her af Bergen tilligemed \Drengen/ Erich Andersen paa Bryggen, alle at møde uden videre Varsel, tilligemed den Paagieldende Amund Nielsen Lund.

Extra Rets Forhør [1800] over Niels Svendsen Lund for Tyverie.

Af Klagerne mødte Anders Andersen Lund som igientog Klagen at Niels Svendsen Lund Pintse Aften f: A: har frastiaalen ham 3 Skiepper Rente-Korn, og hans Datter Brithe Nielsdatter i Fasten

1800: 255b

f: A: ligeledes frataget ham en Sølv Kiede.

Indkaldte Niels Svendsen Lund 70 Aar gl: mødte og benægtede Sigtelsen.

Saa mødte og hans Datter Brithe Nielsdatter 24 Aar gl: i Tieneste hos hendes Fader, hvilken forklarede og tilstod at have af sin Svoger Anders Andersen Lunds Kones Kiste {for} som hun siger var uden Laas, forrige Aars Faste uden nogens Overværelse, taget det omspurgte Sølv Kiede, som hun siger var hende selv tilhørende, da hun skal have faaet sam/m/e i Pant for tilgodehavende Løn af Broderen Svend Nielsen Lund, som ikke paa 5 Aar har været i Landet, og som Beviis herom fremlagde hun Broderen Svend Nielsen Lunds skriftlige Beviis af 24de Octobr: 1796, som følger Acten.

Klageren Anders Andersen Lund svarede hertil, at han ikke er Ejer af nogen Kiste som jo er forsynet med Laas og Nøgel, og hvad det fremlagde Beviis Angaaer, da benægtede han at dette Beviis enten var skrevet eller underskrevet af Svend Nielsen Lund, som for circa 4 ½

Aar for Tyverie er deserteret ud af Landet, Adkomsten at dette Sølv Kiede alene tilhører Deponenten hænger saaledes sam/m/en, at da Svogeren Svend Nielsen Lund havde bedraget ham for 100 rd med hvem han bortdeserterede, gav Faderen Niels Svendsen hans Kone og Børnene, hvoriblant var Datteren Brithe Nielsdatter Deponenten dette Sølv Kiede, et Sølv Belte og noget Tind til Vederlag for dette Bedrag, da disse Effecter tilhørte Svend Nielsen Lund. Deponenten som ikke den Gang boede paa Gaarden Lund, men var en Miil derfra paa en Anden Gaard, med bragte end og derhen disse Effecter, som han \siden/ har haft i sin Værge.

Af de mødende Vidner fremstod

1: Mons Mathiesen Lund, 22 Aar gl: hvilken blev formanet til Sandheds Udsigende, hvorpaa han aflagde Lovens Eed og forklarede: at Vidnets Fader som nu er død, sagde til Vidnet: at der paa det Korn som fra Anders Andersen Lund blev til ham henbragt for at males manglede meget i Maalet, og som Faderen Niels Svendsen tilligemed Svogeren Anders Andersen Lund er boende i et Huus og har deres Korn og Mad Vahre om hinanden, har Vidnet hørt Formodninger om, at Faderen skulle have blandet \sin Havre med/ det Byg som Anders Andersen Lund havde kiøbt i Bergen, og hvorover denne skulle være kom/m/en til kort, videre Vidste Vidnet ikke at forklare.

Thi fremstod som

2det Vidne Elie Martinusdatter Lund 26 Aar gl:, hvilken forklarede: at som hun var i Tieneste hos sidste Vidnes nu afdøde Fader, har hun af ham hørt det sam/m/e, som sidste Vidne har forklaret og saaledes er i alle Henseender overensstem/m/ende med denne.

End videre fremstod som

3de Vidne Agothe Samuelsdatter Unnelandnæsset 26 Aar gl: tienende her i Byen

1800: 256

hvilken aflagde Lovens Eed og forklarede: at som hun i forrige Aar ved disse Tider \var/ i Klageren Anders Andersen Lunds Tieneste, der boer paa en Gaard og i en Stue med Faderen Niels Svendsen, sagde Datteren Brithe Nielsdatter til Vidnet, at hun ville finde Lejlighed at fratage Klageren hendes Svoger det omspurgte Sølv Kiede, siden sam/m/e var hende tilhørende, da hun havde faaet det af hendes borteværende Broder Svend Nielsen; Maaden hvorpaa hun tilvendte sig dette Kiede er Vidnet ubekiendt, men efter at hun havde faaet det i sin Værge har Brithe Nielsdatter vist hende Kieden, som hun har hørt efter den Tiid at være pantsadt.

4de Vidne Berthe Johannesdatter 23 Aar gl: i Tieneste hos Enken paa Lund, hvilken aflagde Lovens Eed og forklarede: at Pigen Brithe Nielsdatter selv har sagt til Vidnet: at hun af Klagerens Kiste ved Hielp af den rette Nøgel til Kisten havde taget det omspurgte Sølv Kiede, som hun sagde tilhørte hende, og hvilket Kiede, hun ikke paa anden Maade sagde at kunde erholde, af Frygt for igien at miste samme har Vidnet nogen Tiid haft dette Kiede i sin Værge, men som hun siden igien har leveret Brithe Nielsdatter der atter seenere skal ved Hielp af Broderen Jan Nielsen pantsadt det til Ole Andersen Unneland. Vidnet har seet at Klagerens Kone har gaaet med dette Sølv Kiede, ligesom hun og har seet Brithe Nielsdatter giort det samme, men aleene som Laan af Klagerens Kone, men efter at det var taget har hun ikke seet nogen af dem gaae med sam/m/e.

Paa Tilspørgende benægtede Niels Svendsen tilligemed Brithe Nielsdatter at den {nu} bortrømte Svend Nielsen ikke har givet Svogeren Anders Andersen det ommeldte Sølv Kiede, men kan derimod ikke nægte for, at han nemlig Niels Svendsen bragte paa sin Begiæring fra Svogeren Anders Andersen Lund, {som v} til Svend Nielsen Lund, som da var i Bergen, en 100 rds Sedel som skulle vexles, men fra den Tiid kom ikke Svend Nielsen meere tilbage paa Landet.

Ole Andersen Unneland var nærværende og sagde, at ved sidstl: Pintsedags Tiider kom Jan Nielsen Lund og forlangte paa en 14 Dages Tiid laant 10 rd paa det her omforklarede Sølv Kiede, hvilket Deponenten ogsaa giorde, men er sam/m/e Sølv Kiede endnu uindløst og i hans Værge beroende.
Klageren sagde: at han kunde fremstille \mange Vidner/ der nøye kiender den bort deserterede Svend Nielsens Haand, og af dem møtte nu som godvillig mødende Niels Jonsen Øfstebøe og Friderich Jacobsen Haaland, der begge besaae og giennemlæste det i Retten

1800: 256b

under Svend Nielsen Lunds Haand fremlagde Skrift, dat: 24de Octobr: 1796, og som de nøye kiender denne Svend Nielsens rette Haand og Skrift, saa bekræftede de paa lovlig Maade med Lovens Eed, at dette Skrift, hverken af ham var skrevet eller underskrevet.
Da ingen flere mødte i denne Sag, blev saaledes

Afsagt:

At Sagen Udsættes til førstkom/m/ende Løverdags Formiddag den 1te Martii, til hvilken Tiid under Falsmaals Straf paa nye indkaldes som Vidne Ole Olsen Baus, samt Ole Andersen Unneland, der haver at med bringe, det i Pant tagne Sølv Kiede, tilligemed de paagieldende Parter.

Saal: i Dag passeret vedgaar

Brandt Ole Sivertsen Nils Gulachsen

Extra Rets Forhør [1800] over \Soldat/ Jan Nielsen og Broder Knud Nielsen Lund

Aar 1800 den 25de Februarii blev en Extra Ret nedsadt i Sorenskriverens Huus i Bergen, i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Ole Sivertsen og Niels Gullachsen Brechuus.
Paa Regimentets Vegne var tilstæde Hr: Lieutenant v: Reichborn.
Klageren Michel Nielsen Hougsdal mødte og beklagede sig over at have sidstl: Michels Dags Tider mistet af Fieldet en stor Gield Buk, som Deponenten selv af Ole Larsen og Niels Pedersen Samdal sidstl: St: Hans Dags Tider havde givet 5 rd 1 mrk 8 s: for, og paa hvem efter de Vidner Deponenten agter at føre har mistanke imod National Soldat Jan Nielsen Lund og Broder Knud Nielsen Lund.
Den Anklagede Soldat Jan Nielsen Lund mødte for Retten og sagde at være 20 Aar gl:, men benægtede Sigtelsen og viste sig i Høyeste Grad Gienstridig og med de høyeste Eeder forbandede dem som agtede at tillægge ham denne Sigtelse.
Dernest fremstod den Anden Broder Knud Nielsen 16 Aar gl:, har ikke været til Confirmation, og benægtede ligeledes Sigtelsen.
Af de indkaldte Vidner mødte Niels Jonsen og Peder Jonsen Øfstebøe, som blev formanet til Sandheds Udsigende, den de lovede, og hvorpaa de, efter at være betydet Lovens Eed, aflagde sam/m/e paa lovlig Maade, og hvorpaa Separatim blev afhørt, som

1te Vidne Niels Jonsen Øfstebøe 31 Aar gl:, hvilken forklarede: At Soldat Jan Nielsen tilligemed Broderen \Knud Nilsen/ kom forrige Aar ved Mikels Dags Tider en Eftermiddag fra Fieldet igiennem Gaarden Øfstebøe, med nogle Bukke, hvoriblant var den Angivne Buk Michel Nielsen Hougsdal tilhørende, hvilken Jan Nielsen ledede med Toug om Halsen, og Broderen Knud jagede paa samme. Jan Nielsen sagde selv at Bukken tilhørte Michel Nielsen Hougsdal, da han havde budet paa sam/m/e, og at kun noget stod dem imellem. Fra Øfstebøe begav Jan og Knud Nielsen sig sam/m/e Eftermiddag hiem til deres Boepæl Lund som er nærmeste Gaard tilligemed Bukkene, men hvor det {er} siden er

bleven af denne omforklarede og de flere Bukke, er Vidnet ubekiendt. Nogen Tid derefter er Vidnet med mange flere bekiendt, at Klageren har beklaget sig over

1800: 257

dette Tab, og søgt overalt i Fieldet efter denne Buk, som ikke har været at finde.
Da Vidnet sagde ikke videre at være bekiendt i den/n/e Sag, blev han dimitteret,
og igien fremstod som
2det Vidne Peder Jonsen Øfstebøe 22 Aar gl:, der under sin Aflagde Eed var Ord til Andet overensstem/m/ende med sidste Vidne
og da han ikke vidste videre til Oplysning, blev han dimitteret.
Som godvillig mødende Vidne var nærværende
Jon Nielsen Øfstebøe 70 Aar gl: som aflagde Lovens Eed og forklarede sig som nærværende da Jan og Knud Nielsen forrige Aar ved Mikels Dags Tider kom drivende {forr} igiennem hans Gaard med Bukke, i et og alt overensstem/m/ende med de 2de forrige Vidner.
Retten lod den paagieldende Soldat Jan Nielsen gaae uden for, for at bevæge Broderen Knud Nielsen til, som et ungt og uoplyst Barn at sige Sandheden i denne Sag, men han var ligesaa forhærdet i sin Tale som Broderen, ja endog med meget uanstændige Ord utrykkede sig imod Retten og en heel Deel ja over 30 Mennesker tingsøgende Almue, som alle beklager sig over de Lidelser de maae døye og udstaae af Niels Svendsen Lund og alle hans Børn.
Da ingen for denne Sinde havde videre at tilføre, blev saaledes

Afsagt:

Af det i Dag passerede, skal Stiftet in forma vorde beskreven meddeelt.

Saaledes passeret bekræfter

Brandt Ole Sivertsen Nils Gulachsen

Extra Rets Forhør [1800] over Under Officer Amund Lund vide Fol: 253.
Aar 1800 den 1te Martii blev Extra Retten igien sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd: {Niels} \Ole/ Sivertsen og {Niels} \Ole/ Rasmussen.
Paagieldende \Corporal/ Amund Nielsen Lund var tilstæde, tilligemed Hr: Lieutenant von Reichborn paa Regimentets Vegne.
Af de efter seeneste Kiendelse indkaldte, mødte og fremstod som
7de Vidne Hiulmager Erich Borch her fra Bergen, fød i Sverrig og 30 Aar gammel, hvilken aflagde Lovens Eed og forklarede: At have i afvigte Sommer af Corporal Amund Nielsen Lund bestilt Eege Træe som Vidnet der manglede Materialier ville bruge til Bommer i en Cariol, hvilket Eegetræe Vidnet ogsaa for en 3 á 4 Uger siden blev tilkiørt {af Ole O} en Aftenstund uden at Vidnet veed af hvem, men om Morgenen fik Corporal Amund Nielsen Betaling for sam/m/e der bestod udi 1 rd, den han eene i Vidnets Stue modtog, men erindrer Vidnet sig at sam/m/e Gang have seet Ole Olsen Samdal tilstæde, men ude i Gaarden. Da Vidnet ikke spurgte Corporalen hvor denne Eeg var hugget, saa blev ej meere derom omtalt; ligesom Vidnet ikke heller af denne Corporal har kiøbt meere end denne eene stykke Eeg.
Som godvillig mødende fremstod
8de Vidne Friderich Friderichsen Haaland 23 Aar gl:, i Tieneste hos sin fader, hvilken aflagde Lovens Eed, og forklarede, i et og alt gandske overensstemmende med sin Fader der er ført som 6te Vidne.

1800: 257b

Som 9de Vidne mødte Michel Olsen Bierkeland den ældre som aflagde Lovens Eed og forklarede: At han ikke er videre bekiendt end at Corporal Amund Nielsen tilligemed Ole Olsen Samdal kom Fredag Eftermiddag den 7de Febr: sidstl: kiørende Vidnets Gaard forbie med et Eegetræe, \men/ hvorfra dette Træe blev kiørt eller hvor det var hugget er Vidnet ubekiendt, ikke heller hvor det blev kiørt hen, skiønt det var paa Vejen til Byen.

10de Vidne Michel Olsen Bierkeland den yngre, aglagde Lovens Eed og forklarede: sig overensstem/m/ende med sidste Vidne, aleene med Tillæg, at Corporal Amund Nielsen agtede sig til Byen med dette Eegetræe.

Den indkaldte Ole *Øfstestad Samdal mødte ved sin Søn Jan Olsen som sagde: at hans Fader deels formedelst Alderdom og deels siden han i Morgen agtede sig til Guds bord ikke efter Indkaldelse kunde møde i Dag.

Efter Paaraab mødte ikke den indkaldte Dreng Erich Andersen, tienende paa det Tyske Contoir her i Bergen hos Ludvig Wiese, og som Retten havde ventet efter ham, og endelig ved Budsendelse fik at vide han i Erinde var sendt ud af Byen, saa siden hans Forum ikke desuden henhører under Landet kunde dette Forhør ikke efter ham taale længere Ophold, hvorfore saaledes blev

Afsagt:

At det passerede skal in forma vorde beskreven og Amtet tilsendt.

Continuation af Forhøret [1800] over Niels Svendsen Lund og Datter. Fol. 255.

Fra Lensmand Borge blev fremlagt Rettens seeneste Kiendelse som vidner om de derved Indkaldtes Lovlige Indvarsling.

Klageren Anders Andersen Lund tilligemed hans Sviger Fader Niels Svendsen var tilstæde.

Og fremstod det indkaldte Vidne

Ole Olsen Baus 57 Aar gam/m/el, der aflagde Lovens Eed og forklarede: at Vidnet som i forrige Aar var i Arbeide hos Klageren Anders Andersen Lund, er bekiendt at denne havde fra Bergen kiøbt sig 1 Tønde Byg, og som dette Byg tilligemed circa en tønde Havre Niels Svendsen tilhørende blev tørret paa et Stæd skiønt ikke paa engang, og begge Sorter Korn blev bragt til Mølle hvoraf Vidnet var den som bragte Bygget til Møllen, fornam hand tilligemed Mølleren Mathias Monsen Lund, som nu er død, at der manglede circa 1 Skp: Byg, og da Vidnet tillige saae den omforklarede Havre, og {derudi} fornam den var blandet med sam/m/e omforklarede Sort Byg, formoder Vidnet at den paagieldende Niels Svendsen paa saadan Maade er udøvet dette Bedragerie.

Vidnet som ikke vidste Videre til Oplysning blev derpaa dimitteret.

Den Paagieldende Niels Svendsen Lund mødte paa egne og sin Datter Brithe Nielsdatters Vegne, som han sagde havde været Syg siden seeneste Forhør, og tilkiendegav: at have med Klageren som er deres Svoger, været foreenet saaledes, at denne ikke

1800: 258

agtede videre at paatale denne Sag, da de ville give ham fyldest baade for Sølv Kieden som Bygget, skiønt Comparenten vedblev at benægte det sidste, og syntes at det var uanstændigt imellem saa nær beslægtede at føre videre Klagemaal. I Tilfælde at dette Forlig kunde finde Stæd tilbød Comparenten sig at {den} betale denne Sags Indkaldelse og videre Omkostninger.

Klageren Anders Andersen Lund tilkiendegav ligeledes at være foreenet med sin Sviger Fader og Søster om dette af ham anklagede, saaledes at de har forsikret ham om godtgiørelse for Sølv Kiedet, eller rettere Sølv Kiedet in natura tilbage, hvorimod han ligeledes ønskede Sagen hævet, da han formodede dette ville være en Erindring hos denne sin Slegt at de ikke oftere fornærmede enten Comparenten eller andre.

Den indkaldte Ole Andersen Unneland mødte og foreviste det omforklarede Sølv Kiede, som Laugrettesmændene taxerede for 10 rd. Og som hverken Niels Svendsen eller hans Datter for Tiiden kunde løse samme, blev dette Sølv Kiede indtil videre tilbageleveret Ole Andersen Unneland.

Da nu ingen flere mødte eller havde videre at tilføre, blev saaledes

Afsagt:

Det passerede skal blive Amtet in forma beskreven tilsendt.

Saaledes i Dag passeret bekræfter

Brandt Ole Sivertsen Ole Rasmussen

[Extra Rett 1800]

Aar 1800 den 4de Martii blev Extra Retten sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Ole Sivertsen og Ole Rasmussen.

Fogden Unmack producerede en skriftlig Stevning af 18 f: M: med Forkyndelses Paategning mod Johannes Andersen Gierstad for hans forøvede voldsom/m/e og for en Deel mordiske Handlinger m: v: hvorved han har vist at være en farlig Person i Staten.

Dernest fremlagde Fogden det afholdte præliminaire Forhør i Sagen under 4de f: M: med Amtets derpaa tegnede Actions Ordre, hvorpaa den fremlagte Stevning og Sagens videre procedur grunder sig. Han bad dernest at de ved præliminair Forhøret afhørte Vidner maatte blive fremkaldet og deres eedelig aflagte Forklaring for Tiltalte oplæst.

Defensor Procurator Sønderborg var tilstæde og fremlagde en ham fra den Tiltalte tilkom/m/en Pro Memoria. Dernest tilkiendegav han at det paaklagede grundede sig aleene paa Ondskab, som af Klagerne var oplagt imellem dem indbyrdes; At det første Vidne i det fremlagde præliminair Forhør, som en Anhænger til Klagerne, havde selv yttret sit personlige Had under sin Forklaring, og endelig at det heele Forhør efter Actors Veiledning var saa almindeligt og ubestemt af Tiid og Omstændigheder, at det derfor ikke kunde være til mindste Beviisning, foruden at det svækker sig selv, da der er ingen *Stervning dertil passeret; den Tiltalte har været ukyndig om Klagen og intet Forsvar haft, ligesom selv desformedelst ikke har mødt. I øvrigt haver ikke Klagerne

1800: 258b

selv mødt og erklæret sig om det som Klagen indbefatter men da de nu møder tilligemed den tiltaltes Søn som i Forhøret anføres at have været ligesom i Livsfare for sin Fader, saa maatte Defensor begiære at Klagerne maatte Separeres og hver for sig afhøres om følgende neml: 1: hvor længe de har boet i Nærværelse af den Tiltalte. 2: Om den Tiltaltes Adfærd, saaledes som paaklaget har taget sin Begyndelse for flere Aar forhen, eller alene det afvigte Aar. 3: Om Tildragelsen passerede i Juulen og ved St: Hans Tider afvigte Aar? og 4. Hvad Aarsage og Anledning dertil fra deres Side er givet, om ikke en Øll Bolle, som var frakom/m/et den Tiltalte og tilkom/m/et Johannes Monsen Gierstad, gav Anledning til Misforstaaelsen? Videre bad han den Tiltaltes Søn selv maatte forklare hvad der havde passeret imellem ham og Faderen, som gav Anledning til at han flygtede eller bortgik fra hans

Fader og Huuset hvori han var? og om han har fundet sin Fader mer drikfældig end en anden Bonde og Klagerne selv, og farlig at omgaaes? Denne Erklæring fra samtlig Vedkom/m/ende at indhentes førend videre Forklaring admitteres.

Fogden maatte beundre at Hr: Proc: Sønderborg endnu var uvidende om at Sag ikke kan siges Anhængiggiort ved nogen Ret ved at afholde et Forhør, hvorved alene Omstændighederne først undersøges, og hvortil Amtet i Følge Loven er berettiget at beordre Vedkom/m/ende Sorenskriver, og derefter at udstæde Actions Ordre, hvorpaa først Stevning udtages og Sagen derefter ved lovlig Rettergang plaideres og udføres til Doms. At den Tiltalte har været indkaldt viser det afholdte Forhør, saavelsom hans stedse udvisede Modsætsighed mod Lovene og Øvrigheden, aleene har været Aarsag ikke at ville møde, erfares ligeledes af Forhøret. Ved Klagens Modtagelse af Amtet er det fuldkom/m/en nok til i Følge dets Ordre at afholde Forhøret uden at selve Klagerne har mødt for at bespare dem den lange Reise fra deres Huusarbeide. Herefter formodede han at det afholdte Forhør ikke var uden Nytte men Lovmessig, saa meget meere som Klagen ved de førte Vidners Forklaring fuldkom/m/en er bevist. I Henseende til Defensors Anmærkning at forandre Part til Vidner, da var det en Procedure hvorfore maatte tilveyebringes en nye Lov, da det efter vores vise Lovgivning gandske modsiger sig selv, og det saa meget meere som Klagen efter forhen Formeld er bevist, og end videre efter Sagens nærmere Fremme, hvorfore han modsadte sig de af Hr: Defensor forlangte

1800: 259

Oplysninger af Klagerne modtaget, men Sagen fremmet og Vidnerne paaraabt.

Defensor svarede paa det sidste fra Hr: Fogden, at det falder af sig selv og er overensstemmende med Loven, at enhver der Klager, som saaledes angives og benævnes, i sær den som ikke selv har skrevet sin Klage, maae erklære sig til og fra om det som skal være paaklaget, bestemt og tydelig, sær hvor saadant skal være Grund for en Justitial Paatale, og naar Udtrykkene i en anden skreven Klage er bleven alt for meget autrerede og almindelige, paa det der kan være Sikkerhed for hvad som skal tiene til Sagens pro & contra Førelse fra rette Vedkom/m/ende. For øvrigt forbeholt han nærmere at vise at det præliminaire Forhør intet Beviis indeholder, ligesom ogsaa den ham paalagde Defension at iagttage hvad nu om Klagernes Svars Modtagelse paa de fremsadte Poster, og naar det saa siden kom/m/er til Vidne Forklaring, at Qvæstioner fra Actors Side bliver til Vidnerne i rettelagt.

Actor svarede kortelig: Forklaringen hvorpaa det afholdte Forhør og den derefter udtagne Stevning, viiser tydelig og bestemt hvorpaa Sagen grunder sig, og hvorfor den Tiltalte actioneres, ligesom og Aarsagen hvorfor Klagernes Sogne Præst har skrevet Klagen, og at alt det paaklagede som forhen ommelt ved Forhøret er bevist og end videre fremdeles skal blive bevist, hvorfor han refererede sig til sit forrige og udbad Sagens Frem/m/e.

Omendskiønt Retten ikke kunde Ansee Klagernes Examination for andet end overflødig, særdeles da Præsten Hr: Meyers skriftl: Andragende er igientaget i præliminair Forhøret pag: 4 af Klagerne selv, saa for ej at nægte den Paagieldende noget som han troede kunde være til hans Fordeel, fremstod første Klager Rasmus Jonsen Gierstad Separatim, der svarede til Proc: Sønderborgs 1te Qvæstion: at Deponenten først har boet 1 Aar paa sam/m/e Gaard som Johannes Andersen, men hvorfra bemelte Johannes Andersen har været fraværende 9 Aar, og nu seeneste Gang 2 Aar sammen paa sam/m/e Gaard. Til 2den Qvæst: Omendskiønt Johannes Andersen ikke har skadet Vidnet meere end paa det sidste Aar \ved Juul/ saa har han dog hørt og veed at Johannes Andersen før den Tid har været bekiendt for Drikfældighed. Til 3 Qv: Deponenten for sin Person veed intet videre end hvad som er passeret sidste Juul. Til 4de Qv: {D}Klageren har ikke givet Johannes Andersen nogen Anledning, thi det han klager over er

1800: 259b

da Johannes Andersen kom ind til ham med tænt Lys og ellers at Johannes Andersen ved sidste Juule Tider kom ind til ham som meldt med tænt Lys, det han holt høyt i Veiret og truede efter Drikke og hvis han ikke fik dette ville han sætte Ild baade paa Øltønden og paa Huuset.

Derpaa fremstod ligeledes Separat den anden Klager Johannes Olsen Gierstad, der svarede til 1te Qvæstion: at Deponenten har til førstkom/m/ende Foraar boet 2de Aar paa sam/m/e Gaard som Johannes Andersen. Til 2de Qv: I denne bemelte Tiid har Johannes Andersen Gierstad jevnligen været forfalden til Drik, og i saadan Forfatning slaget med enhver som har villet slaaes med ham, eller ikke har kundet undflye ham, har været gruelig med at sværge og bande, har truet og undsagt Folk, ligesom han og skal have truet med Ulykke over Gaarden, men hvilket sidste Klager{ne} \ikke/ har hørt af ham selv, men har Klageren dog derover været saa bange at han sidst i afvigte Juul derover holdt Vagt uden for sit Huus, men med alt dette har denne Johannes Andersen ikke fortrædiget ham noget. Til 3. Det passerede er skeed i sidstafvigte Juul eller nogle Dage derefter. Til 4de, Klageren har ikke givet Johannes Andersen nogen Anledning, og angaaende den omspurgte Øll Bolle er han gandske ubekiendt.

Endelig fremstod 3die Klager Johannes Monsen Gierstad svarede til 1te Qvæst: At Klageren tilligemed anklagede har boet sam/m/en paa Gaarden Gierstad i 23 Aar, 9 Aar fradraget som Anklagte har været fraværende. Til 2. Qvæst: Saalængesom Johannes Andersen har været Klagerens Naboe har han bestandig været forfalden til Drik, Slagsmaal, Sværgen og Banden, og har udi Klagerens Huus skiønt han ikke var nærværende truet med at giøre en Ulykke over Gaarden. Til 3de Qvæst: Den omforklarede Trudsel over Gaarden Gierstad passerede ved sidstafvigte Juule Tiider. Til 4de Qvæstion: Klageren veed ikke at have givet Paagieldende nogen Anledning til hvad Johannes Andersen har udøvet, men er han bekiendt, at der fra denne Johannes Andersen kom Bud til Deponenten om han ikke havde en ham tilhørende Øl Bolle, hvilket er Brug at den eene laaner af den anden naar de sælger til Almuen, og som Deponenten veed at hans Øllboller opbrændte ved sidste Ildebrand, var han uvidende om nogle af de laante var Johannes Andersen tilhørende, hvorpaa han sendte 2de til bemelte Johannes Andersen, som deraf beholdte den eene men siden som meldt i Deponentens Fraværelse har <Joh: And:> (føydd til av ein annan skrivar) været i hans Huus, og der udøvet de af ham omforklarede

1800: 260

Undsigelser.

Derpaa fremstod den *Anklades (Anklagedes) Søn Jens Johannessen 23 [Aar] gl:, er gift og har et Barn, hvilken forklarede: at have som Odelsmand indløst Gaarden Gierstad, og at hans Fader er hos ham til Huuse uden oprettet Vilkaars Contract, der svarede til Procurator Sønderborgs fremsadte Qvæstion: at han erindrer sig {ud} først udi sidstafvigte Juul, at have en Dag tilligemed Faderen været beskiænket, og hvorved de begge havde nogen Ordstrid imellem hinanden angaaende en Skaal, og hvad Faderen den Gang udøvede imod Deponenten har han for længe siden tilgivet ham, og samme Aften var det som Deponentens Kone først formedelst Skrig og Skraal af hans Fader gik ind til Naboen Rasmus Jonsen, som da Deponenten saae dette, gik han efter hende, og forblev de begge der til saasnart Morgenstunden kom, da de gik tilbage i sit Huus, og var Faderen sam/m/e Gang saa overvettes beskienket at han ikke vidste af de var ude af Huuset, og anden Ueenighed er ikke passeret imellem Deponenten og hans Fader paa nogen Anden Tiid. Og er hans Fader ikke meere hengiven til Fylderie og Drukkenskab end enten Klagerne eller andre Naboer. Paa

Actors Tilspørgende forklarede Deponenten: at da Gaarden Gierstad sidstavvigte Aars Bededags Aften afbrændte, var hans Fader i sin Seng, da denne Ildebrand havde sin Oprindelse af en Tørkehelle Johannes Monsen tilhørende.

Derpaa fremstod Kari Rasmusdatter 47 Aar gl:, Kone til den paahieldende Johannes Andersen, som forklarede: at hendes Mand er ikke meere drikfældig end en anden, undtagen at han er meere uroelig i Hovedet end nogen anden, og i øvrigt var hendes Forklaring overensstem/m/ende med Sønnens.

Tiltaltes Søn Jens Johannessen Gierstads Kone Marthe Olsdatter, der i Følge Stevningen var indkaldet, frafaldt Actor til nogen Forklaring i denne Sag.

Dernest bad Actor ethvert Vidne særskilt paaraabt og deres Forklaring i Forhøret forelæst, paa det den Paagieldende kunde erfare sam/m/e, og forhen eedelig haver bekræftet.

Retten anmærkede: At den Paagieldende Johannes Andersen Gierstad havde fra denne Sags Begyndelse i Dag været nærværende løs og ledig for Retten, og ville afvarte hvorvidt han tilstod eller benægtede de over ham paaklagede Forbrydelser.

Defensor har for Tiltalte oplæst det passerede i Forhøret, men hvilket han alt har modsagt og benægtet, foregivende tillige \at/ han ingen sædvanlig Drukkenskab er forfalden til, men vel som en og anden iblant kunne have faaet et Rus, indstillende *eller (ellers?) om det ved saadan Anledning skulle være fornøden Vidne Forklaringerne at oplæse; som paagieldende tilstod inden Retten, at forholde sig som af hans Defensor nu er anført. I øvrigt forklarede han paa Rettens

1800: 260b

Tilspørgende, at hede som anført, fød paa Gaarden Halland i Mielde Skibrede 47 Aar gl: er gift og har 5 Børn, har tient som Constabel ved det nationale Artillerie i 10 Aar, hvorfra han har afskeed, og ikke er bleven straffet, men har derimod formedelst Klam/m/erie været 16 Uger paa Bergenhuus Fæstning.

Hvorefter Retten fandt fornøden at tilspørge Paagieldende Johannes Andersen 1: Om han ikke fornemelig blant flere har yppet Klam/m/erie med Ole Andersen Weaae, og undsagt ham med disse Ord: At han ej skulle see Solen meere? naar dette skeede? og om \ikke/ denne Ole Andersen Weaae 3 Gange paa en Aften maatte skiule sig? Svar: Den Paagieldende benægtede det omspurgte, og refererede sig til sit Indgivne af 20de Febr: 2: Om Deponenten da kan nægte for at have i Johannes Monsen Gierstads Stue, truet med at opbrænde hvad der var i Stuen, og at Øvre Gaarden Gierstad skulle ligge i Aske paa sam/m/e Maade, som de forrige Gierstad Gaarde? Svar: Deponenten benægtede det tilspurgte, og refererede sig til sit Indgivne. 3. Om han ikke da Gierstad Gaardene brændte sagde: at hvad som da blev bierget, skulle været indkastet i Huusene igien for med dem at brænde? Svar: Ney det omspurgte har Deponenten ikke sagt. 4 Om han kan nægte for at have en Nat ved afvigte Pintsedags Tider gaaet omkring i Gierstad Gaardene med tændt Lys og truet med at sætte Ild paa Huuset, hvis han ikke af Naboen Rasmus Jonsen fik at drikke? og om ikke Drængen Siur Siursen Præstun, slukkede Lyset m: v:? Deponenten benægter aldeles det omspurgte, aleene at han inde {hos} i Rasmus Jonsens Boe saae tændt Lys at staae paa en Kiste, og som de 2de Piger Marthe og Kari laae i Boen gik Deponenten og Drengen Siur Præstun derind og haselerede med Pigerne, uden at røre Lyset, men om han erindrer sig rigtig tog han en Liaae i Haanden, som Drengen Siur Siursen hang op paa Veggen, og skeede dette om Aftenen Klokken 8te.

Videre fandt Retten ikke fornøden at tilspørge den Paagieldende, hvorpaa blev Separatim fremstillet det i præliminair Forhøret afhørte 1te Vidne Ole Andersen Weaae, som blev erindret sin aflagde Eed og derpaa forelæst Ord til {h}andet hans afgivne Forklaring som han ligeledes nu for Retten uforandret igientog.

Actor udbad sig end videre at dette med de øvrig Vidner maatte blive forelagt disse 3de Spørsmaale, nemlig: 1: Hvad Tiid Ildebranden foregik paa Gierstad? 2. Om Vidnet er bekiendt at den Tiltalte var Hiemme i sit Huus og nedlagt, med de andre i rette Tiid? 3. Om

1800: 261

Vidnet saae hvor Ilden begyndte? Vidnet svarede under sin aflagde Eed til 1te Qvæstion: At den paa Gierstad skeede Ilds Vaade begyndte ved Midnats Tider {Aftenen} \Natten/ før sidstafvigte Bededags Aften. Til 2. Qvæst: Var Vidnet ubekiendt da han ikke veed enten Johannes Andersen var nedlagt eller ikke da Ildebranden begyndte, men ved Ildebranden saae Vidnet Johannes Andersen tilligemed flere af Gaarden Gierstads Beboere. Til 3die Qvæstion: Da Vidnet kom ud og fornam Ilden brændte det i Taget i hans Huusbonds Johannes Monsens Huus.

Defensor exiperede imod disse og flere saadanne Qvæstioner som angaar Ildebranden paa Gierstad nu næsten for et Aar siden passeret, at blive antaget til Besvarelse af enten dette eller flere mødende Personer, som baade Johannes Andersen og Sagen uvedkommende, og som er uden for al Anledning, og ventede Rettens Kiendelse til slige Qvæstioners Afvisning.

Actor bad Spørsmaalet frem/m/et, da Vidnernes Forklaring tiener til Sagens sande Oplysning.

Eragtet:

Da de udi præliminair Forhøret beviste Undsigelser af Johannes Andersen, gaaer ud paa befrygtende Fare af Ildebrand, saa kunde Retten ikke nægte de fremsatte Qvæstioner af de øvrige Vidner besvaret.

Defensor forbeholdt Tiltaltes Ret og Anke over denne Kiendelse og det meere som formeenes ulovformeligt.

Vidnet, blev da Parterne ej havde det videre at tilspørge di\mi/tteret.

2det Vidne Kari Monsdatter Præsthun fremstod derpaa, og blev erindret om sin aflagde Eed, og derpaa hendes afgivne Forklaring oplæst, som hun i alle Deele igientog, og derpaa svarede til Actors nu fremsatte 1te Qvæstion: conform med sidste Vidne, skiønt hun da var paa nærmeste Gaard. Til 2. Qvæstion er Vidnet ubekiendt, og erindrer sig ikke der at have seet Johannes Andersen Gierstad. Til 3de Qv: Det første hun saae Ilden var udi Johannes Monsens Veedskyke.

Vidnet som ingen havde videre at tilspørge blev derpaa dimitteret.

Som 3de Vidne fremstod det forhen afhørte og i Eed tagne Vidne Johannes Monsen Præsthun, der ligeledes under sam/m/e Eed igientog sin forhen afgivne Forklaring og svarede til Actors 1te Qvæstion: conform med sidste Vidne. Til 2den Qv: conform med 1te Vidne. Til 3de Qv: Siden Vidnet tienede paa 3die Gaarden fra Gierstad nemlig paa Lithun, kom han ikke til Gierstad før næsten Ildebranden var forbie.

hvorpaa Vidnet da ingen havde han videre at tilspørge blev dimitteret.

Og fremstod 4de og 5te Vidne

1800: 261b

nemlig Marthe Monsdatter Præstun og Kari Andersdatter Weaae, for hvem deres afgivne Forklaring blev oplæst, som de under deres {igien} aflagde Eed igientog, og derpaa svarede til Actors 1te Qvæstion: conform med sidste Vidne. Til 2den Qvæstion conform med 1te Vidne. Til 3de Qv: conform med 2det Vidne.

Da ingen havde Vidnerne meere at tilspørge, blev de dimitterede.

Videre fremstod 6te og 7de Vidne Siur Larsen Gierstad og Ole Michelsen Hovden, som blev forelæst deres afgivne Forklaring, den de under *sig (sin) aflagde Eed igientog, og da de ikke vidste noget at forklare til Actors 3de Qvæstioner, blev de fra Retten dimitteret

Og igien fremstod 8de Vidne Marthe Knudsdatter Gierstad, for hvem ligeledes hendes afgivne Forklaring blev oplæst som hun under sin aflagde Eed Ord til andet igientog, og dernest svarede til Actors 1te Qvæstion, conform med første Vidne. Til 2de Qv: conform med 1te Vidne. Til 3de Qv: conform med 2det Vidne.

Da ingen havde Vidnet mere at tilspørge blev hun dimitteret.

9de Vidne Siur Siursen Præsthun, som ligeledes blev forelæst hans tilforn aflagde og beedigede Forklaring, igientog samme under sin aflagde Eed, og svarede til Actors 1te Qvæstion: conform med 1te Vidne. Til 2de Qv: Ildebranden var næsten forbie paa Gierstad da Vidnet kom tilstæde. {Til} 3de Qv: besvaret ved 2den Qvæstion.

Vidnet blev derpaa Demitteret.

Actor begiærede sig det passerede {sig det} beskreven meddeelt, og Anstand i Sagen paa 14 Dage, formedelst dens Vidløftighed saavelsom og Fogdens Regnskabs Berigtigelse i denne Tiid.

Sagen udsættes efter Actors Forlangende til Mandagen den 17de Martii førstkom/m/ende.

Procurator Balchen som Actor mod tiltalte Isach Meydel.

Actor fremlagde en til i Dag udtagen Stevning i lovlig forkyndt Stand til Vidners Førelse, tilligemed skriftlige Qvæstioner til de indstevnte Vidner af Dags Dato, samt foreviste sin under 20de Jan: sidstl: tillagde Ordre, samt begiærede Vidnerne derefter paaraabt og eedelig afhørt.

Proc: Friele som anordnet Defensor for tiltalte Isach Meydel, mødte og forbeholt dennes Ret under nærværende Tings Vidne Sag.

Den bestiaalne Tømmermand og Søefarende Svend Engelund var nærværende tilligemed den Tiltalte Isach Meydel.

Af de indkaldte Vidner mødte efter lovlig Indkaldelse

1800: 262

Klokkeren Bager tilligemed sin Tieneste Pige Anne Marie Nielsdatter, og Bonden Arne Michelsen Smedsvigen, hvilke blev betydet Eedens Forklaring med Formaning at vogte sig for Meen Eed, hvor paa de aflagde Lovens Eed, og fremstod som

1te Vidne Claus Bager Klokker paa Fanøe, 31 Aar gl: der svarede til 1te af de nu fremlagde skriftlige Qvæstioner: at han af anseende kiender Isach Meydel. Til 2den Qvæstion: Jo Vidnet erindrer sig at den omspurgte Meydel kom om Eftermiddagen Klokken 4 til Fanøe den omspurgte 14 Janvr: sidstl:, hvor han havde i Følge med sig en Svensk Matros hvis Navn ikke blev nævnt; Klokken 7 om Aftenen tog de fra og var de bemeldte Tiid fra Klokken 4 til 7 ikke hos Andre end Vidnet. Til 3de Qvæstion: For Caffe Viin og Spise, som hos Vidnet blev fortæret for 3 rd 4 s:, betalte Meydel. Til 4de Qvæstion: Ney det omspurgte saae ikke Vidnet, men foruden at de Mænd som kiørte Meydel og den Svendske Matros til Fanøe, blev skienket som Meydel betalte, hørte Vidnet at de sam/m/e Mænd blev betalt for Kiørselen 2 rd, men som han ikke saae. Til 5te Qvæstion: Det Indkaldte Vidne Arne Michelsen Smedsvigen. Til 6te Qv: Jo det omspurgte hørte Vidnet Isach Meydel sagde til den omspurgte Matros. Til 7de Qvæst: Ney Vidnet saae intet Pass hos den bemelte Matros der blev omtalt imellem Meydel og Matrosen, at den Sidste skulle have Pass, ligesom Meydel af Vidnet forlangte Pen, *Bek (Blek) og Papir, som han fik, og hvorpaa han skrev noget og leverede Matrosen, hvad dette var veed ikke Vidnet. Til 8de Qvæst: Jo saavidt Vidnet formærkede hastede Matrosen at kom/m/e bort samme Aften. Til 9de Qvæst: Ikke videre

end forklaret, og at den Svenske Matros forlangde at ville vexle hos Vidnet en stor Banco Seddel, men som Vidnet ikke kunne dette, forlangte han ikke at see Sedlen, eller veed hvor stor den var.

Da \h/Verken den Tilstædeværende Isach Meydel eller Defensor Proc: Friele havde Vidnet, noget at tilspørge blev han dimitteret.

Som 2det Vidne fremstod Anne Maria Nielsdatter i Tieneste hos første Vidne, 17 Aar gl:, svarede under sin aflagde Eed Til 1te Qvæstion: at hun kiender den nærværende Isach Meydel her fra Byen hvor Vidnet før har opholdt sig. Til 2den Qvæstion: conform med 1te Vidne. Til 3die Qv: Ligesaa conform med 1te Vidne. Til 4de Qv: Det omspurgte saae og formærkede Vidnet ikke,

1800: 262b

men hørte hun der blev talt om de Penge som skulle betales for deres Reise fra Bergen til Fanøe. Til 5te Ligesom 1te Vidne. Til 6te Qv: Jo det omspurgte hørte Vidnet blev talt imellem Meydel og den Svenske Matros. Til 7de Qv: Ney Vidnet saae intet Pass hos den Svenske Matros, men lovede han at skrive Meydel til naar han kom videre frem, ligesom Meydel paa Stædet skrev noget og leverede det [til den]? Svenske Person. Til 8de conform med sidste Vidne. Til 9de Qv: conform med 1te Vidne.

Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev hun dimitteret.

Derpaa fremstod som

3de Vidne Arne Michelsen Smedsvigen 54 Aar gl: hvilken under sin aflagde Eed svarede til 1te Qvæstion: At han nu kiender Isach Meydel igien fra at have seet ham for nogen Tiid siden paa Fanøe. Til 2den Qvæstion: for Nogen Tiid siden var rigtig nok den omspurgte Meydel i Følge med en svensk Matros paa Fanøe, hvor de opholdt sig hos Klokkeren sammestæds, men veed ikke hvor længe. Til 3de Qv: derom vidste Vidnet intet. Til 4de: Forinden Vidnet havde skydset denne Svenske Matros fra Fanøe, saae han der hos ham en sort Teg\n/ebog, hvoraf Vidnet for sin *Skylds (Skyds) forud blev betalt 2 rd, og efter Anseende, var der saavidt Vidnet Skiønnede mange Banco Sedler i Tegnebogen, men da Vidnet havde skydset denne Svenske Matros mod den halve Vej, var de inde paa Postgaarden Søfteland hvor Matrosen af den omforklarede Tegnebog optog en enkelt Dalers Seddel og vexlede for deraf at betale nogen Fortæring, og som han lod til at være vred paa Vidnet, spurgte Matrosen Vidnet med en slags Foragt, om han kunde vexle slige Sedler, hvorpaa han viste Vidnet 2de Sedler hver mod ½ Arks Størrelse, men af hvad Værdie disse var, skiønnede ikke Vidnet, hvorefter Matrosen lagde disse Sedler tilbage i Tegnebogen; videre saae Vidnet paa sam/m/e Sted at denne Matros havde en Guld Ring som han tog op af et Stykke Papir, og lod som han ville give eller spøgede med Pigen. Derfra begav de sig til Hatlevigen uden for Nordhordlehn, hvor Vidnet atter saae den omforklarede Tegnebog, og hvoraf ligeledes blev

1800: 263

vexlet en Enkel Banco Sedel, for at betale Fortæring og Fløt Penge, hvorfra Vidnet forlod denne Svenske Matros og bekom ikke meere end 2 rd for denne Skyds af circa 2 ½ Miil. 5te er besvaret ved 4de Qvæstion. Til 6te vidste Vidnet intet. Til 7de Vidnet saae intet Pass hos den Svenske Matros, men hørte at han lovede at ville skrive Meydel til naar han kom videre frem. Til 8de Jo Matrosen hastede at komme videre, siden Vidnet lovede ham Skydsen for 3 mrk ringere hvis han ville bie til om Morgenen. Til 9de Qv: Ney Vidnet har ikke hørt videre end forklaret.

Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge blev han dimitteret.

1te Vidne Klokker Bager tilkiendegav ikke \at/ have flere Tienere end det andet afhørte Vidne, meldte ellers lovligt Forfald for sin Kone, og fremlagde hendes skriftlige Vidnesbyrd af Gaars Dato af saadant Indhold.

Actor begiærede Forhøret sluttet, da ingen flere Oplysninger her under Nordhordlehns Jurisdiction kan ventes, og sig beskreven meddeelt, saasnart mueligt, til videre{s} Afbetiening under den ved Bergens Byetings staaende Hoved Sag.

Da ingen havde videre at tilføre blev Ting vidnet sluttet og skal blive Proc: Balchen in forma beskreven meddeelt.

Saaledes i Dag passeret bekræfter.

Brandt Ole Sivertsen Ole Rasmusen

[Maaneds Ting 1800 i Bernæstangen]

Aar 1800 den 10de Martii blev holdet Maaneds Ting i Bernæstangen i Overværelse af efterskrevne 4 eedsorne Laugrettesmænd: Johannes Ellefsen Bernæs, Jon Olsen ibid: Ellev Larsen ibidem og Knud Johannessen ibidem.

Hvorda! Olay Myhlenfort Kiøbmand i Bergen, lod ved Lensmand Niels Olsen Echnæs fremlægge en skriftlig Stevne Seddel, hvorved han til i Dag, ved Stevnevidnerne Lensmand Stephen Hatland og Magne Olsen Grønaas, har indstevnt Anders Johannessen Grønaas, for til Citanten skyldige 11 rd at lide Dom, med Sagens Omkostninger at erstatte; Saa fremlagde han og Attest fra Forligelses Commissionen, og Citantens Regning for det paastevnte.

Lensmand Echnæs derefter paastod Dom for de paastevnte 11 rd, og udi Sagens Omkostninger 4 rd, i henseende til at Indstevnte 2de Gange har været indkaldt til Forligelses Commissionen, hvor han ikke har mødt.

Indstevnte Anders Johannessen

1800: 263b

Grønaas blev paaraabt men mødte ikke; thi blev Sagen til Doms optagen.

Derefter blev publiceret følgende:

1: Bygselbrev fra Sogne Præsten Hr: Blichfeldt til Amund Olsen paa Gaarden Lille Ham/m/er af Skyld 1 Løb Smør, dat: 10de Martii 1800.

2. Bygselbrev fra Madame Svartzkopf til Aamund Olsen Øyjorden eller Lille Ham/m/er, paa et Laxe Værpe kaldet Rønhovde Knappen, dat: 8de Jan: 1800.

3. Obligation fra Aamund Olsen Lille Hammer til Jon Erichsen Fotland for 49 rd, mod 1te Pante Ret i endeel Løsøre, dat: 10de Martii 1800.

4. Bygselbrev fra Ellef Halvorsen Hosdal til Lars Gudmundsen Mundal, paa 21 3/5 Mærker Smør og 16 32/75 Kander Malts Landskyld i Gaarden Heldal No: 69 i Hosanger Skibrede dat: 10de Martii 1800.

5. Afkald fra Johannes Gregoriussen Tepstad for hans Arv 25 rd 26 s: til Værgen Wemund Johannessen Haaland. dat: 10de Martii 1800.

6. Dito fra Hans Nielsen Jordal for hans Hustrue Anne Tronsdatters Arvemidler 84 rd 36 s: til hendes Værge Anders Amundsen Giellesvig, dat: 10 Martii 1800.

7. Dito fra Niels Knudsen Todtland til hans Formynder Lars Siursen yttre Eide for hans Arv 34 rd 54 s:, dat: 10de Martii 1800.

8. Dito fra Jørgen Olsen Fielskaalnæsset for hans Hustrue Kari Pedersdatters Arv 30 rd 63 s: til hendes Formynder Berge Rasmussen Fieldskaal, dat: 10de Martii 1800.

9. Dito fra Erich Siursen Nore Qvinge for hans Arv 52 rd 10 s: til Værgen Anders Erichsen Skaar, dat: 10de Martii 1800.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab indfandt sig med meere at iretteføre, blev dette Ting sluttet og ophævet.

Saaledes passeret bekræfter: Brandt
Johanes Ellefsen Indre Bernes
John Ollesen Bernes Knudt Bernes
Ellef Larssen yttre Bernes

[Extra Ret 1800]

Aar 1800 Mandagen den 17de Marti blev Extra Ret nedsadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i overværelse af de 2de Eedsorne Laugrettes mænd Ole Siversen og Anfind Olsen.

Hvorda! blev udi Sagen Kiøbmand Olay Myhlenphort contra Anders Johannesen Grønaas afsagt saadan

Dom

Foruden at det er almindeligt at den Bergenske Kiøbmand udborger til Bønder og

1800: 264

Land Beboere Vahrer som Hand ikke formedelst ubetydenheden hver gang annerledes kan forsikkre sig, end at indføre Ham ved Dag og Datum i sin Bog, saa da Indstevnte ej en gang ved 2 ganges Indkaldelse har mødt ved den anordnede Forligelses Commission og ey heller efter Lovlig Stevning \for Retten/ har mødt eller ladet møde, er den fremlagde Regning at henføre til de Beviisligheder efter hvilken Dom/m/eren i Følge Lovens 1 B: 4 C: 32 Art: bør døm/m/e den udeblivende Sagvolder, Og derfor Kiender saaledes for Ret: Bonden Anders Johanesen Grønaas bør til Citanten Kiøbmand Olay Myhlenphort, betale den paastevnte Regnings Beløb med 11 rd og udi denne Processens Omkostninger 3 rd samt til Justitz Kassen for unødig Trette saa meget som Dom/m/en og Seglet koster, der alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd.

Udi Sagen Ober Auditeur Brandt Contra Lorentz Michael Hysing, blev af Sætte Dommeren Told-Procureur Rasmus Schnabel afsagt saadan

Dom!

I Forhold til Contra Citanten Lorentz M: Hysings bekiendte Formue, var 8 rd, han skal have tilbudet Sorenskriveren, Overauditeur Brandt, som Skifteforvalter i Recognition, formedelst bemeldte Hr: Hysings erholdte Allernaadigste Bevillig af 19de Augusti 1797 at sidde i uskiftet Boe efter hans afdøde Hustrue, aldeeles upasselige; Hvorfore Overauditeuren har fundet sig beføyet at Citere Lorentz Hysing her til Retten, da intet Forliig i Mindelighed ved den anordnede Forligelses-Commission har været at opnaae. Hoved-Citanten Overauditeur Brandt har ved sit Indlæg af 2den December sidstleden her i Retten fremlagt: under No: 3, Raadstueskriveren Hr: Assessor Formans Attest af 14de Novembr: 1799, som viiser, at Contra Citanten i Aaret 1788 efter hans Fader Kammerraad Hysing var i Arv

tilfalden 8325 rd 2 mrk 11

og under No: 4 Attest af 18 s: M: fra Kierumgaards Collection,
at oftbemelte Hr: Hysing i Aaret 1795 vandt i Kiøbenhavns
Classe Lotterie og blev udbetalt den Summa 17600

Giør 25925 rd 2 mrk 11 s

Denne heele Capital kan man vel ej Statuere at Contra-Citanten endnu kunne have i Behold, i Følge de af Ham i sit Indlæg af 3de Forrige Maaned anførte Grunde og hans bekiendte Godgiørenhed, da den ommeldte betydelige Gevinst i Lotteriet Han tilfaldt. Men deri i mod finder Dommeren antageligt, efter de Argumenter Hoved-Citanten i sin Deduction af 2de December f: A: anbringer, at biefalde Hans Paastand derhen, at Ham tillægges i Følge Sportel-Reglementet af 11te Junii 1788, Recognition for Skifte- og Skriver-Sallarium af 16000 Rdr. Det 1te ½ proCto med 80 rd
og 1/3 af bemeldte 80 rd i Skriver Salarium 26 - 2 mrk

Og saaledes Kiendes for Ret: At Indstævnte Hr: Lorentz Hysing bør til Hoved-Citanten Sorenskriver og Over-Auditeur Brandt betale udi Recognition for Skifte- og Skriver-Salarium i det paasøgte Tilfælde, til sammen 106 rd 2 mrk, samt desuden oprette Overauditeuren i denne Processes Omkostninger efter Hans fremlagde detailerede Regning 5 rd 2 mrk 6 s Det idømte udreedes 15 Dage, efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Adfærd efter Loven.

Schnabel

1800: 264b

Fogden Unmack mødte og fremlagde en skriftlig Stevning af 12te d: M: med paategnet Forkyndelse mod Konen Anne Karine Nielsdatter af Bergen, for hendes den 7de s: M: forøvede Tyverie hos Mad: Gørbitz i Store Sandvigen under Arne Skibrede, af 45 alen fint Hør Lærret. Til denne Sags anlæg fremlagde han Amtets Actions Ordre af 10de s: M: saavelsom den Tiltaltes Forklaring af 8de nestforhen, da hun af Mad: Gørbitz blev frembragt for at blive anholdt og tiltalt paa Justitiens Vegne.

Defensor Lensmand Johannes Michelsen Borge mødte og fremlagde sin Defensions Ordre fra Fogden Unmack af 11te d: m: og reserverede sig det Fornødne.

Fogden begiærede at den Tiltaltes Forklaring ved hendes Anholdelse maatte for hende først blive oplæst, og derefter de indstevnte Vidner paaraabt, samt deres eedelige Forklaring af den respective Dom/m/er modtaget efter de fremlagte skriftl: Qvæstioner.

For Retten fremstod løs og ledig det Arresterede Qvinde Menneske Anne Karine Nielsdatter, for hvem hendes tilforn aflagde Forklaring blev oplæst, og ellers forklarede at være 44 Aar gl: er gift med Maler Provis Michel Berentsen Øegaard, som tillige var nærværende, og har ingen Børn, tilstod ellers, at efter at hun sidstafvigte Fredag 8te Dage havde eene om Morgenen været hos Mad: Gørbitz og kiøbt 2de Alen Bay som hun betalte, fulgte hun samme Dags Eftermiddag, med Paruqvemager Aagaard til bemelte Mad: Gørbitz, som ville handle noget med hende, og da denne Handel kun bestod i en hvid Hue der blev betalt, fandt Deponentinden Lejlighed at tage 3de stk Lærreder, der laae under benken, dem hun søgde at skiule under sin Kaabe, men da hun var kom/m/en uden for Døren var hun til Sinds at ville tilbagelevere sam/m/e, men blev strax bemærket af Krambod Drengen Friderich Lytke der bad hende gaae ned i Kiøkkenet, hvorfra han aftog hende disse Lærreder, efterat hun siger at denne Dreng i Forveyen havde slaget Hende. Efterat dette var passeret fik hun Tilladelse at gaae til Byen, men Dagen efter blev hun sendt Bud fra Mad: Gørbitz om at kom/m/e der ud, deels for at bede hende om Forladelse for det begaaede, men fornem/m/elig fordi der herforuden var bleven borte et stk hvidt Hør Lærret, hvilket Deponentinden benægter at have taget; men da Mad: Gørbitz sam/m/e Dag som var Løverdagen sendte Bud til Skafferen Ole Siversen i Sandvigen for at bringe hende til Fogden som ogsaa skeede, har hun der ligesom nu for Retten tilstaaet dette Tyverie af 3 stk Lærret, og hvorefter hun blev arresteret,

benægtede paa Tilspørgende at have begaaet noget Tyverie tilforn, som ikke heller denne Gang havde skeed, hvis hun ikke havde været beskienket.
Fra Artilleriet var tilstæde Under Officer Hans Wiig.

1800: 265

Af de indkaldte Vidner fremstod Separatim, som
1te Vidne Paruqvemager Abraham Aagaard 29 Aar gl:, der aflagde Lovens Eed og svarede til 1te Qvæstion: Jo han har kiendt den Tiltalte i lang Tiid. Til 2den Qv: Ney Vidnet saae ikke at Tiltalte Anne Karine udi Vidnets Nærværelse stial det omspurgte Lærret. Til 3die Qvæst: I den Anledning at Vidnet ikke vidste hvor Mad: Gørbitz boede. Til 4de Qv: Ney til omspurgte er Vidnet aldeles ubekiendt, og veed derom ikke at afgive nogen Oplysning. Til 5te Qvæst: Ney Vidnet har aldrig hørt noget ondt om Tiltalte. Til 6te Vidnet har vel formærket at Tiltalte skiønt skielden har været beskienket, men aldrig i saadan Grad som den omforklarede Fredag 8te Dage siden. Til 7de Qv: Manden ernærer sig af Maler Arbeide, og Konen af at være Sælge Kone. Til 8de Qv: Det omspurgte veed Vidnet ikke.
Da ingen havde dette Vidne mere at tilspørge blev han dimitteret; og igien fremstod som
2det Vidne Enken Carnische Aagaard, som aflagde Lovens Eed og svarede til sam/m/e Qvæstioner som sidste Vidne, nemlig til 1te Qvæstion: At hun har kiendt den Tiltalte i 10 á 12 Aar. Til 2den Qvæstion er aldeles uvidende om det af Tiltalte begaaede Tyverie. Til 3die Qvæst: Sv: I anledning af at Vidnets Datter 15 Aar gl: havde Løverdagen den 8de Martii været ude hos Mad: Gørbitz for at kiøbe noget, havde Mad: Gørbitz ved hende anmodet Vidnet om at bede Tiltalte Anne Karine komme derud, hvilket Vidnet ogsaa giorde, men var Tiltalte først uvillig at følge med, siden hun var ør i Hovedet, men som Tiltalte var Dagen forud kom/m/en blodig hiem ville Vidnet hun endelig skulle gaae derud, og til den Ende fulgte hun selv med, hvor Mad: Gørbitz meget spurgte om 20 Alen Lærret hun havde mistet, men som Vidnet ikke derom vidste noget Beskeed veed hun ikke videre end at Mad: Gørbitz tillige sagde, at Tiltalte havde *stiaaet (stiaalet) 3de stk Lærreder, som tillige ved Skafferen med Tiltalte blev sendt til Fogden, og som Vidnet tillige fulgte med til Fogden, hørte hun Tiltaltes Tilstaaelse af det tilstædeværende Lærret, hvorefter hun blev arresteret; og videre er ikke Vidnet bekiendt. Til 4de Qv: Ney det omspurgte er Vidnet aldeles uvidende om. Til 5te Qv: conform med sidste Vidne. Til 6te Qv: Ligeledes conform med første Vidne. Til 7de Ligeledes conform med første Vidne, med Tillæg at Tiltalte ogsaa ernærer sig af at skure for Folk, og at giøre Kakkelovner reene. Til 8de Qv: er Vidnet ubekiendt.
Vidnet blev demitteret.
Derpaa fremstod paa nye det afhørte
1te Vidne, som bad {a} under sin aflagde Eed tilført: at han hørte, da han som forklaret var med Tiltalte hos Mad: Gørbitz, at hun sagde til hendes Paarørende Friderich Lybke, at han skulle holdt paa den Tiltalte, hvortil Lypke svarede hun nemlig Mad: Gørbitz kunde lade hende Gaae, siden hun havde faaet nok, men saae ikke Vidnet at Lybke eller nogen anden slog hende, men da de kom paa Vejen fornam Vidnet at

1800: 265b

Tiltalte blødede igiennem Munden paa Halse Tørklædet, som hun sagde at have faaet i Mad: Gørbitz Huus af hendes Paarørende Frid: Lybke.
Derpaa fremstod som
3die Vidne Friderich Georg Lybke, Søster Søn til Enken Gørbitz Afdøde Mand, hvilken aflagde Eed og svarede paa de til ham fremsadte Qvæstioner, saasom til 1te Qv: ikke

videre end af Anseelse. Til 2den Qvæstion Sv: Vidnet som fornam at Tiltalte *meden (medens?) Paruqvemager Aagaard accorderede om en Hue havde tilpracticeret sig noget Lærret som han saae hang neden for hendes Kaabe, tog først et Stykke fra hende, hvorover tiltalte blev meget *fortydelig (fortrydelig) og brugte sig Grov imod Vidnet, hvorover han fattede meere Mistanke imod hende, og bad Tiltalte gaae ind i Kiøkkenet men som hun dertil vidste sig meget uvillig maatte han med Magt bringe hende derind, og hvor han atter under hendes Kaabe forefandt nok 2de andre Stykker Lærret, som da hun fremdeles vedblev at nægte Tyveriet og Vidnet kiendte Lærederne hvorpaa Mad: Gørbitz Haand fandtes, nægter han ikke for at have givet hende nogle Ørefiger og derpaa lod hende gaae. 3die Qv: besvaret ved 2den. Til 4de Qv: Jo de omspurgte circa 20 al: Lærret, blev savnet den omforklarede Fredag, men om de just den Dag skulle være stiaalen veed Vidnet ikke. Til 5te Qv: Ikke Sønnen men Mad: Gørbitzes Datter og Tieneste Pige saae, at Vidnet fratog Tiltalte det stiaalne Lærret.

Vidnet blev demitteret.

Som 4de Vidne fremstod Tieneste Pigen Karen Torkildsdatter 37 Aar gl: i Tieneste hos Mad: Gørbitz, hvilken aflagde Lovens Eed og svarede til de til hende fremsatte Qvæstioner, saasom: Til 1te Qvæstion: Ikke videre end af Anseende. Til 2den Qv: Jo Vidnet var nærværende og saae at det Sidstafhørte Vidne fratog Tiltalte 3de stk: Lærreder, hvorover hun vidste sig meget grov, og deels sagde at have kiøbt i Byen, og deels som hun udtrykte sig, i Røven, med flere utilbørlige Talemaader, hvorover hun af Svenden eller sidste Vidne blev givet et par Ørefigen, da Tiltalte desuden befandtes beskienket. Til 3die Qv: Vidnet veed at Tiltalte var om Fredag Formiddag eene hos Mad: Gørbitz, men hvad hun enten kiøbte eller om de omspurgte 20 al: Lærret da er bleven borte er Vidnet ubekiendt.

Endelig fremstod som

5te Vidne Jomfrue Anne Rebeche Charlotte Gørbitz, 15 Aar gl: confirmeret, som aflagde Eed og svarede til samme Qvæstioner som forige Vidne, nemlig til 1te Qvæst: Ikke videre end at have seet Tiltalte nogle faae Gange i sin Moders Huus. Til 2den Qv: Da 3die Vidne Frid: Lybke fratog Tiltalte det sidste Stykke Lærret, kom Vidnet tilstæde, og da Tiltalte, omendskiønt hun ikke nægtede Tyveriet, dog brugte sig Grov og uanstændig, saae Vidnet tillige at 3die Vidne gav hende

1800: 266

et P/a/r Ørefigen, ligesom Vidnet efter al Sandsynlighed ikke kunde skiønne rettere end hun var meget beskiænket.

Actor frafaldt den Indstevnte Mad: Gørbitzes Søn, paa Grund af at han den Dag ikke var nærværende og altsaa ikke Vidste noget om Handlingen.

Endelig var tilstæde den Tiltaltes Mand Michel Berentsen Øegaard, der svarede: Til Actors 1te Qv: at han har været gift med denne sin Kone over 15 Aar men aldrig før nu mærket til nogen Last af hende at være begaaet. Til 2den Qvæstion er om det omspurgte ikke det ringeste bekiendt. Til 3die Qvæst: Ney ikke af nogen Vane. Til 4de Qv: Hos nu afdøde Bager Kone Mad: Gabrielsen.

Laugrettes mændene Ole Sivertsen og Anfin Olsen vurderede disse 3de stk: Lærreder tilsam/m/en for den Sum/m/a 8 rd.

Den bestiaalne Mad: Lucia Margarethe Sal: Gørbitz, mødte personlig, som paa lovlig Maade og med Lovens Eed bekræftede: at de bortstiaalne 3de stk Læreder er hende tilhørende og hende frastiaalet imod hendes Videnden og Villie.

Artillerie Under Officeer Hans Wiig som var nærværende, gav saavel Provis Michel Berntsen som hans Kone det bedste Vidnesbyrd, at Corpset ikke var noget uanstændigt om dem bekiendt.

Fogden begiærede Anstand i Sagen til i Dag 14 Dage, paa Grund af at tilvejebringe de fornødne Attester, saavelsom og den korte Tiid der gives til Regnskabernes berigtigelse, ved idelige indløbne Judicielle og andre Forretninger.
Sagen udsættes efter Actors Begiær til i Dag 14 Dage, som er den 31te d: M:

Fogden contra Johannes Andersen Gierstad. vide Fol: 258.
Fogden æskede Sagen i Rette imod Johannes Andersen Gierstad og fremlagde sin skriftl: Deduction i Sagen af Dags Dato med derved følgende 3de Bielagere, hvormed han indlod Sagen Dom, under Reservation om noget fra Defensors Side skulle indkom/m/e og agtede at besvare.
Den Tiltalte Johannes Andersen Gierstad var nærværende løs og ledig for Retten, som sagde at han ikke havde noget i Dag at tilføre.
Proc: Sønderborg som Defensor begiærede Sagens Anstand paa 14 Dage, og Gienpart af det passerede for Sagen til sam/m/e Tiid at slutte.
Afsagt:
Sagen udsættes efter Defensors Forlangende til Mandagen den 31te Martii førstkom/m/ende.

Saaledes i Dag passeret bekræfter
Brandt Ole Sivertsen Anfin Olsen.

[Extra Ret 1800]
Aar 1800 den 31te Martii blev Extra Retten igien sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Ole Sivertsen og Anfin Olsen af Store Sandvigen

1800: 266b

Fogden Unmack æskede Sagen i rette mod Konen Anne Karine, og derved fremlagde sit skriftlige Indlæg af 29de d: M: med vedfølgende 2de Præste Attester hvorved han indlod Sagen Dom.
Tiltalte Kone Anne Karine var tilstæde løs og ledig for Retten, og tilligemed hende paa Artilleries Vegne Under Officeer Hans Wiig, som paa Ordre af Capitain Poppe fremførte: at han troede Paagieldende ikke kunde ansees anderledes end en anden Soldat Kone og følgelig dette Tilfælde henhørte under den militaire Jurisdiction.
Fogden fremlagde det ham fra Defensor Lensmand Borge tilsendte Forsvar for Tiltalte med 2de derved følgende Bielagere, hvorved han indlod Sagen Dom fra sin Side.
Afsagt:
Sagen optages til Doms eller Kiendelse.

Fogden contra Johannes {Mon}\Ander/sen Gierstad Fol:
Defensor Proc: Sønderborg fremlagde sin skriftlige Deduction og Paastand, hvormed han indlod Sagen Dom.
Tiltalte Johannes Andersen Gierstad var løs og ledig ved Retten tilstæde.
Fogden Unmack refererede sig til sit indgivne Indlæg.
Actor anmeldte: at Aarsagen hvorfor Sønnens Kone Marthe Olsdatter, var frafalden, var denne at hun nyelig var kom/m/en i Barselseng, og at hun end nu befinder sig i sygelig Forfatning.

Dommeren fremlagde bekræftet Gienpart af den Dom som over Johannes Andersen Gierstad under Nordhordlehns Jurisdiction den 28de Novbr: 1785 er fældet, og lyder saaledes:

Dernest tilspurgte Dommeren den Paagieldende Johannes Andersen: 1: Om han vedstaaer at have lidt de Straffe som Capitain Grübeling i sin Attest af 3de Martii sidstl: har angivet, og om sam/m/e har været for de derved angivne Forseelser? Svar: Han benægter at have faaet noget Stokkeslag ved Compagniet, men vel for nogen Ueenighed imellem ham og en Anden, med nogle Stokkeslag af nu afg: Lieutnant Heltberg i Bernestangen, og angaaende den udstaaede Straf af Krumliggen, da var han vel ved Krigs Rets Dom, dømt til 24 Timer, men blev af Oberste Schach benaadet med 18 Timer. 2: Om han nu ikke videre Beviser haver at anføre til sin Fordeel enten ved Vidners Afhør eller paa andre Maader? Svar: Ney Deponenten har ikke videre at anføre

hvorfor da hverken Actor eller Defensor havde videre at fremføre, blev Sagen til Doms optaget.

Saaledes i Dag passeret vedgaar:

Brandt Ole Sivertsen Anfin Olsen

[Maaneds Ting 1800]

Aar 1800 den 7de April blev holdet Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af efterskrev-

1800: 267

ne 4 eedsorne Laugrettes mænd: Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen og Ole Rasmussen.

Hvorda først følgende Documenter bleve publicerede:

1. Obligation fra Anders Andersen Bredsteen til Ole Johannessen nedre Selvig for 41 rd mod 2den Pante Ret i 18 M/ark Smør og 15 Kander Malts Landskyld i Gaarden Bredsteen No: 51 i Arne Skibrede, dat: 5te April 1800.
2. Obl: fra Ole Ramsøen til Kiøbmand Ahlert Harje i Bergen for 200 rd mod første Pante Ret i Øerne Ramsøen, Warøen, Houlandsøen \i Herløe Sk:/ samt Løsøre Effecter, dat: 12te Octobr: 1799.
3. Obl: fra Jan Nielsen Fieldanger til Myndtlingen Anbiør Pedersdatter for 50 rd, mod 1te Pante Ret i Gaarden Fieldanger af Skyld 20 M/ark Smør og 5/18 Hud i Gaarden Fieldanger No: 58 i Lindaas Skibrede, dat: 2den Jan: 1800.
4. Obl: fra Johanne Eliasdatter Enke efter afg: Iver Andersen Sund, til Carsten Holterman for 30 rd, mod 1te Pante Ret i hendes Vaanhuus paa Grønevigskieret i Sartor Skibrede, dat: 27de Febr: 1800.
5. Obl: fra Ole Siursen Echnesvog til Ole Askildsen Nepstad og Johannes Gudmundsen indre Eidsnes for 199 rd, mod 1te Pante Ret i Giestgiverstædet Echnesvogens Huuse og hans Løsøre, dat: 14de Martii 1800.
6. Obl: fra Ole Nielsen Wichne til Johannes Pedersen Aarland for 210 rd mod 1te Pante Ret i Gaarden Wichne No: 68 i Mielde Skibrede, dat: 25de Martii 1800.
7. Skiøde fra Erich Larsen Romsloe til Ole Nielsen Wichne paa 22 ½ M/ark Smør 15 Kd: Malt i Gd: Wichne No: 68 i Mielde Skibrede, dat: 25 Martii 1800.
8. Obl: fra Anders Andersen Lund i Schiolds Skibrede til Asbiørn Pedersen Berge af Ous Præstegield for 115 rd, mod Pant i endeel Mentioneret Løsøre, dat: 5te April 1800.

9. Odels Skiøde fra Peder Nielsen til Berge Johannessen Tarlebøe paa Odels retten til 1 bpd Smør i Gd: Tarlebøe No: 130 i Schiolds Skibrede, dat: 4 April 1800.

10. Deelebrev efter afg: Inger Olsdatter Øfste Mielde af 28de Martii 1800 hvorved er udlagt i Gaarden Øfste Mielde No: 58 i Mielde Skibrede,

1. Til Sønnen Ole Monsen 9 M/ark S:r 2 Kd: M/alt ½ s: Penge for 75 rd
2. - Sønnen Anders Monsen 9 M/ark S:r 2 Kd: M: ½ s: Penge for 75 rd

11. Declaration fra Michel Andersen Halleland, hvorved han forbinder sig at afstaae til sin Broder Søn Anders Monsen, som Odelsberettiget, 1 Pd: S:r, 4 Kd: M: i Gaarden Halleland, mod Lovlig Løsnings Sum/m/a, dat: 28de Febr: 1800.

12. Auctions Skiøde til Johan Salomon Hind paa Gaarden Aaraas af Skyld ½ Løb Smør ½ Td: Malt og ½ Vog Fisk, i Lindaas Skibrede, dat: 3de Martii 1800.

13. Fledførings Contract imellem Ole Eide i Bergen og Anne Margrethe Storm dat: 13de Febr: 1800.

14. Obl: fra Johan Kilstrøm til Henrich Mortman for 798 rd mod 1te Pante Ret i en Kobbermølle paa Florvaags Grund i Herløe Skibrede, dat: 3die April 1800.

15. Bygselbrev fra Major Ameln til Rasmus Monsen paa en Part i Gd: Hielmen skyldende 2 ½ s: i Herløe Skibrede, dat: 18de Decbr: 1799.

16. Bygselbrev fra Iver Halvorsen Nore Selle til Jon Nielsen paa 1 Pund Fisk Landskyld i Gd: Nore Selle No: 52 i Herløe Skibr:, dat: 13de Decbr: 1799.

1800: 267b

Fogden Unmack fremlagde skriftl: Stevning af 26de f: M: med Forkyndelses Paategning, mod Qvinde Mennesket Elie Olsdatter Bogtvedt og gift Mand Niels Bessesen Bredsteen af Arne Skibrede for med hinanden begaaet Lejermaal, til at modtage Dom til Bøders Udredelse med videre. For Sigtelsen fremlagde Fogden til at vedhæfte Acten, Sogne Presten til Ham/m/er Hr: Bergendals Attest af 11te f: M: Han bad derefter de Paagieldende paaraabt, om de vedstod Sigtelsen.

Den indstevnte og paagieldende Gifte Mand Niels Bessesen Bredsteen mødte og tilstod at have haft Legemlig Omgiengelse med Pigen Elie Olsdatter Bogtvedt, og vedkiender sig {at} ikke rettere Deponenten veed, at være Barnefader til det af hende fødde men seenere bortdøde Pigebarn, og angiver han til sin Undskyldning: at hans Kone i 3de Aar har været syg og sengeliggende og de sidste 1 ½ Aar Krøbling, saaledes at begge hendes Been ere {op} ved krampeagtige Tilfælde optrukket under hende.

Fogden fremlagde dernest den over den tiltalte Mands Boe ved Skibredets Lensmand Johannes Fougstad og Mænd paa Sorenskriverens og Fogdens Vegne under 2den d: M: afholdte Seqvestrations Forretning, hvilken Acten bliver at vedhæfte, hvilken viser at intet af den Tiltaltes Boe kan blive at beregne.

Fogden indlod Sagen Dom med følgende Paastand: At indstevnte Niels Bessesen Bredsteen ved Dom vorder tilfunden at udrede dobbelte Lejermaals Bøder med 24 rd, hvorimod Paastand om yderste Formue efter den fremlagde Seqvestrations Forretning frafaldes, saavelsom Omkostninger efter Boets Tilstand.

I Henseende til Qvindemennesket Elie Olsdatter, der ved Lars Rasmussen Aaseim havde meldt Lovlig Forfald af Sygdoms Tilfælde, og derhos efter Pigens ringe Vilkaar betalt 1 rd af Bøderne, hvilke sidste efter Anordningerne bør afsones, saa frafaldt Fogden videre Paastand mod hende, imod at Laugretten ville tilkiendegive hvorvidt de var hendes Forfatning bekiendt?

Lensmanden og Laugrettet som var bekiendt Pigen Elie Olsdatters Fattigdom, attesterede at hun ikke kunde taale at betale meere end hvad hun nu godvillig har tilbuden sig.

Sagen optages til Doms.

Fogden contra Ingebret Ellingsen. vide Fol: 250.

Proc: Balchen mødte for Ingebret Ellingsen af store Sandvigen og foreviste Contra Stevning af 5te d: M:, der falder i Rette paa førstkom/m/ende Sommer Ting, der skal fremholdes den 26de Maij førstkom/m/ende for Arne Skibr: paa Gaarden Mielde, til hvilken Tiid Comparenten begiærede Sagen udsadt.

Fogden fremlagde Amtets Skrivelse af 14de f: M: hvorved det Kongl: Rente Kam/m/ers Skrivelse af 1te s: M: com/m/uniceres, som Resolution paa Tiltalte Ingeb: Ellingsens Ansøgning om Bevilling til Øll og Brendevins

1800: 268

Salg i store Sandvigen, og hvorefter denne hans Ansøgning 2den Gang afslaaes, saavelsom og tilsiger, at den imod ham for ulovlig Kroehold anlagte Sag, ikke kan bortfalde men bør forfølges. Saavel heraf som hvad videre under Sagen er fremlagt til Grund for dens Paatale, viser tydelig hvor dumdristig, frek og ublue Tiltalte søger at træde Lovene under Fødder ja vel selve Retten, om han dertil maatte bruge sin physiske Magt, ja, gaaer end videre tvertimod Forordningen af 3 Junii 1796 nu først at fremkom/m/e med Contra Stevning, uden at opgive de Aarsager han dertil haver og hvad Beviser han agter at fremføre, hvorfore Actor paastod Stevningen afvist og Sagen fremmet til Doms.

Proc: Balchen der fuldkom/m/en kiendte Hr: Fogdens gode Hierte, var vis om, at han ikke ønskede sin Medborger nedgravet under Fattigdom og Trængsler, og endnu mindre ville lægge Anstøds Steene i Vejen for Rettens Pleje. Førend Com/m/unicationen indløb Ingebrigt Ellingsen paa hans sidste Ansøgning, var han i Uvished om, hvad enten Sagens Contrabegiegnelse fra hans Side var nødvendig eller ikke, og da Contra Stevningen er udtaget og underskrevet af Dommeren, saa var Comparenten forvisset om at Retten ikke ville afskiære Ingebrigt Ellingsen sin Ret, da det under Sagens Paakiendelse af Retten, vil bringes til Kundskab, hvorvidt Contra Citantens Documenter og Bevisligheder have Medhold i Lovene. Paa Grund deraf vedblev Comparenten sin Begiæring om Anstand.

Fogden forbeholdt sig det fornødne, naar denne Sag igien i rette falder, for nu til Overflødighed at vise den Tiltalte det forlangte, at han ikke skal have mindste Grund til at Klage over Rettens Overilelse.

Sagen udsættes til næste Som/m/er Ting for Arne Skibrede{.}, siden Indstevnte har bevist hvad Brug han agter med den forlangte Udsættelse og særdeles siden Actor endnu ikke har nedlagt sin Paastand eller giort Saggivelse.

Marthe Jonsdatter Fielde, contra Peder Nielsen og And: Olsen ibidem Fol: 246.

Proc: Balchen mødte for Citantinden og fremlagde Indlæg af Dags Dato, hvortil han refererer sig og indlod Sagen Dom.

Proc: Kahrs mødte for Peder Nielsen Fielde der ligeledes indgav Indlæg af Dags Dato, hvortil han refererede sig og indlod Sagen Dom.

Proc: Balchen benægtede det fra Peder Nielsen i Dag indkomne, som aldeles urigtig og ubevist, hvorefter han atter indlod Sagen Dom.

Sagen optages til Doms Afsigelse paa førstkom/m/ende Som/m/er Ting for Sartor Skibrede.

Lars Nielsen Skanser contra Anfin Olsen. Folio 248.

Proc: Balchen mødte for Contra Citanten Anfin Olsen og frem-

1800: 268b

lagde Indlæg af Dags Dato, hvortil han refererede sig og indlod Sagen Dom.
Citanten Lars Nielsen Skamser møtte selv og som hans Sagfører Proc: Spiesmacher er syg og sengeliggende, maatte han begiære sig Udskrift af det i Dag indkomne og passerede tilligemed Sagens Udsættelse til næste Ting.
Proc: Balchen i Forventning af at Vederparten endelig slutter Sagen fra sin Side til Som/m/er Tinget for Arne Skibrede den 26de Maij førstkom/m/ende ville ikke have noget imod den begiærte Anstand.
Sagen udsættes til Som/m/er Tinget for Arne Skibrede.

Præsident Bull contra Cancellie Raad Christie. vide Fol: 250.

Proc: Spiesmacher lod for Cancellie Raad Christie anvise en imod Præsident Bull forkyndt Contra Stevning af 10de Martii sidstl: der falder i rette den 4de Aug: førstkom/m/ende, til hvilken Tiid han begiærede Sagen udsadt, og udbad den anviste Stevning med Dom/m/erens Paategning tilbage.
Præsident Bull mødte ved sin Broder Regiments Feldskier og Apoteqver Bull, og fremlagde den førstes underskrevne Indlæg, dat: Christiansand den 24de Martii sidstl:, hvortil han i alle Henseender refererede sig, og paastod uopholdelig Dom.

Afsagt:

Retten optog Sagen til Kiendelse eller Dom.

Derefter blev følgende Documenter publicerede:

17. Aflyst Cornelius Petersens Obligation til Hof Agent Danchert Krohns Stiftelse i Bergen for 1200 rd, hvorfor har været Pantsadt Giestgiverstædet Buchen i Sartor Skibrede, dat: 27de April 1795, og indfriet efter paategnet Qvitering af 11te Jan: 1800.
18. Auctions Skiøde til Mad:me Bergitte Petersen, paa Giestgiverstædet Buchen i Sartor Skibrede, dat: 27de Aug: 1798.
19. Skiøde fra Mad:me Bergithe Sal: Petersens til Sr: Jacob Krogh, paa Giestgiverstædet Buchen med tilliggende Holmer i Sartor Skibrede, dat: 11 Jan: 1800.
20. Obligation fra Jacob Krogh til *afg: Danchert Krohns Stiftelse i Bergen for 1200 rd, mod 1te Pante Ret i Giestgiverstædet Buchen, dat: 11te Jan: 1800.
21. Bygselbrev fra Herman Laading, som Værge for Nye Kirken i Bergen til Thomas Michelsen Boge, paa Gaarden Sandvig af Skyld 1 Spand Smør, dat: 4de Jan: 1800.

Fogden Unmack fremlagde en skriftl: Stevning mod gift mand Huusmand Gutorm Lassesen Løvig og Qvindemennesket Brithe Johannesdatter Rechnæs begge af Lindaas Skibr: og Præstegield for med hinanden begaaet Lejermaal at modtage Dom til Bøders Udredelse m: v:
Begge de Paagieldende mødte for Retten, og declarerede at de intet var ejende til Bødernes Betaling, men tilstod det begaaede Factum af Børne Avling; og for Qvinde Mennesket betalte Lars Nielsen Molland af hendes Bøder 3 mrk.
Fogden fremlagde for Sigtelsen Sogne Presten til Lindaas Hr: Mejers Attest af 15 Novbr: f: A:

1800: 269

Saa og frem lagde han, den ved Skibredets Lensmand Lars Larsen Fieldsende og medhavende Mænd afholdte Seqvestrations Forretning, at vedhæftes Acten, paa Sorenskriveren Ober auditeur Brandts og Fogdens Vegne, over Mandens Boe, der viser at intet til yderste Formue kan blive at beregne. I Følge Heraf indlod Fogden Sagen Dom, med Paastand, at tiltalte Huusmand Gutorm Larsen Løvig maae blive tilfunden at udrede dobbelte Lejermaals Bøder

med 24 rd, hvorimod han frafaldt efter den fremlagte Seqvestrations Forretning al Paastand om yderste Formue og Omkostninger;
I henseende til Qvindemenneskets anmelte ringe Vilkaar, hvorefter hendes Bøder var afsonet og betalt inden Retten med 3 mrk, frafaldt han og al videre Paastand undtagen den paabudne Straf i Mangel af aabenbar Skriftemaal, naar hendes Legems Constitution kunde taale sam/m/e; dog udbad han sig den tilstædeværende Almues og Laugrettens Skiøn hvorvidt hendes anmeldte Fattigdom medfører rigtighed.
Den tilstædeværende Almue kiendte nøye Qvindemennesket Brithe Johannesdatters ringe Vilkaar, og som hun har sit Ophold hos Faderen der kun er at ansee som Inderste, formaaede hun ikke at udrede mere end de betalte 3 mrk.
Hvorefter Sagen blev til Doms optagen.

Fogden fremlagde en skriftlig Stevning mod Qvindemennesket Kari Olsdatter Ravneberg og Drengen Ole Bastesen Hougsdal begge af Lindaas Skibrede, for med hinanden begaaet Lejermaal, derfor at modtage Dom til Bøders Udredelse m: v: For Sigtelsen fremlagde han Sogne Præsten Hr: Meyers Attest af 17de Jan: d: A:
For Pigen efter hendes bevislige ringe Vilkaar betalt 1 rd, hvorfore videre Paatale mod hende frafaldes, hvorimod i Henseende til Barne Faderen, der ikke mødte paastaaes at han ved Dom maae vorde tilfunden at betale Bøderne efter 6 – 13 – 1, med 12 Rdr.
Laugrettet og tilstædeværende Almue kiendte ikke nøye til Drengen Ole Bastesen Hougsdal, men vidste at hans Omstændigheder var saaledes at han ikke formaaede at betale høyere Bøder end 1 rd, hvorfore Sagen optages til Doms.

Fogden fremlagde en skriftl: Stevning mod Anne Iversdatter Echnes af Echanger Skibr:, for begaaet Lejermaal med Nils Størchsen Mørchved af Woss, for med hinanden begaaet Lejermaal, hun at modtage Dom til Bøders Udredelse, og han at tiltales for samme under sit Verne Ting paa Woss. For Sigtelsen fremlagde Fogden den personelle Capellan til Lindaas Hr: Angels Attest af 19de Febr: d: A: paa Sogne Præsten Hr: Meyers Vegne i hans Sygdom.
Paa Tilspørgende hvad hun kunde udrede efter hendes Vilkaar tilstod hun ej at kunde betale meere end 1 rd af Bøderne foruden

1800: 269b

Omkostningerne, hvorom Fogden udbad sig nærværende Almues Skiøn, og dermed frafaldt videre Søgsmaal.
Almuen som kiendte nærværende Anne Iversdatter Echnæs sagde at hendes Omstændigheder er saa ringe, at hun ikke formaaer at udrede meere end den eene nu erlagte Rigsdr, da hun har en Fader som er Krøbling hvorfore da Sagen ved aftingning er afgiort kan ikke over hende nogen Dom overgaae

Fogden fremlagde en skriftl: Stevning mod Drengen Siur Olsen Slire af Lindaas Skibr:, for begaaet Lejermaal med Qvindemennekset Lisbet Tostensdatter Galten af Evenvigs Præstegield, til at modtage Dom saavidt ham betreffer, da hun tiltales under Sogns Fogderie.
Fogden bad den Paagieldende Paaraabt og hans Tilstaaelse af Lejermaalet modtaget, saavelsom om han ikke var uconfirmeret da Lejermaalet blev begaaet. For Sigtelsen fremlagde han Fogden Heggelunds Anmeldelse af 15de f: M:
Den Paagieldende Dreng Siur Olsen Slire mødte og tilstod Sigtelsen, 18 Aar gl: og er endnu til denne Tiid uconfirmeret.

Fogden der nu først var bleven bekiendt at Tiltalte var uconfirmeret, forlangte Sagen udsadt til Sommer Tinget for Lindaas Skibrede for at tilvejebringe de fornødne Attester og for ham en Defensor beskikket.
Sagens Anstand til Som/m/ertinget blev bevilget.

Fogden fremlagde en skriftlig Stevning mod Qvindemennesket Anne Jonsdatter af store Sandvigen og Matros Ole Erichsen for med hinanden begaaet Lejermaal, til at udrede Bøder m: v: For Sigtelsen fremlagde han Præsten ved Korskirken i Bergen Hr: Cam/m/ermeyers Attest af 9de Octobr: f: A:
Paa Tilspørgende om hun havde noget til Bødernes Betaling, svarede at hun intet var noget ejende, hvilket og de tilstædeværende Laugrettesmænd af Sandvigen bevidnede, og som en af Laugretten navnlig Ole Siversen paa hendes Vegne betalte 24 s:, frafaldt Fogden Sagen, saavelsom og mod ham der var til Søes og altsaa ufindelig.

Fogden anmeldte: At for Lejermaal {med} \af/ Else Maria Hansdatter af Sandvigen med Hollandsk Matros Jan Anthonis hvilken sidste ikke var at finde, var \af/ Qvindemennesket Bøder betalt efter hendes bekiendte ringe Vilkaar 1 Rdr,
Præste Attest blev fremlagt at vedhæftes Udskriften.

Fogden fremlagde en skriftl: Stevning mod Qvindemennesket Kari Hallesdatter af Woss, opholdende sig paa Gaarden Hop i Schiolds Skibr: og Fanøe Præstegield, som en fattig omgaaende betler Enke, og en omløbende Betler navnlig Martinus Olsen, hvilken sidste ikke er at opspørge,

1800: 270

for med hinanden begaaet Lejermaal at modtage Dom til Bøders Udredelse.
Qvindemennesket som mødte, blev tilspurt hvad hun til Bøders Udredelse efter *hende (hendes) Vilkaar kunde erlægge? Hvortil hun svarede: at saavel Lensmanden som tilstædeværende Laugrette var hendes yderlige Fattigdom nøye bekiendt, hvorfore hun ikke formaaede at udrede mere end 24 s:, som hun nu erlagte, og hvorom Lensmand Borge tillige med Laugrettet bevidnede Rigtigheden af hendes sandfærdige Foregivende; hvorfore Fogden frafaldt videre Tiltale mod hende, og derhos fremlagde til at vedhæfte Udskriften af det nu passerede, Attest fra Sogne Præsten Hr: Fritzner af 11te Octobr: d: A:

Fogden fremlagde skriftl: Stevning mod Qvindemennesket Berte Larsdatter Nordvigen og Ole Paulsen Schiold, for med hinanden begaaet Lejermaal, at udrede Bøder, og han desuden som uconfirmeret ved Dom at modtage Straf i Følge Lovene, samt at erlægge Bøder efter nærmere Paastand.
For Sigtelsen fremlagde han Sogne Præsten Hr: Provst Fritzners Attest af 1te Oct: f: A:
I henseende til Qvindemennesket tilkiendegav Fogden, at hun af sine Bøder havde betalt 2 rd, da hendes Vilkaar som bekiendt ikke kunde betale meere.
Den tiltalte Dreng bad han paaraabt, og tilspurgt om han vedstod Factum og var uconfirmeret da han begik sam/m/e?
Drengen Ole Paulsen Schiold mødte, som forklarede at være 20 Aar gl:, er for et Aar siden confirmeret og tilstaaer at have begaaet Lejermaal med Qvindemennesket Berte Larsdatter, hvis Nedkomst i Barsel Seng var ½ Aar efter at Deponenten var confirmeret, altsaa uconfirmeret paa den Tiid han besvangrede hende.
Fogden begiærede Sagen udsadt mod den Tiltalte Dreng, til Som/m/er Tinget for Schiolds Skibrede, som blev bevilget.

Fogden anmelte Lejermaals Sag mod Qvindemennesket Berthe Samuelsdatter og Ungkarl Soldat Martinus Larsen begge af Førde Prestegield, men hun opholdende sig paa Gaarden Wallem i Schiolds Skibr:, hvorved han tilkiendegav at af Pigen efter hendes Vilkaar var betalt paa Bøderne 2 rd, og derfor frafaldt videre Søgemaal mod hende, saavelsom mod Soldaten der skal opholde sig paa Kongsvinger;
For Sigtelsen fremlagde han Sogne Præsten Hr: Koths Attest til at vedhæfte Udskriften.

Da Dagen nu var forløben beroer dette Maaneds Ting til i Morgen, for her igien at continuere, som blev Laugrettet tilkiendegivet her igien at møde.

1800: 270b

Næste Dag den 8de April continuerede {Som/m/er/} \Maaneds/ Tinget i Sorenskriverens Huus i Bergen og Retten betient i Overværelse af samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda blev publiceret under Num/m/er

22. Bygselbrev fra Knud Larsen Rødberg til Niels Nielsen Kielland paa ½ Løb Smør, 6 Kander Malt og ½ Faars Landskyld i Gd: Hoele No: 36 i Arne Skibrede, dat: 10 Febr: 1800.

23. Aflyst Magne Clem/m/etsen Flachtvedts Obl: {til} paa hans Myndtling Daniel Nielsen Røllands Vegne til Myndtlingerne Niels Michelsen Angeltvedt og Magnilde Michelsdatter ibid: for 50 rd mod Pant i Gaarden Rølland No: 66 i Arne Skibr:, dat: 2den Junii 1794, og indfriet efter paategnet Qvitering af 19de Febr: 1800.

24. Aflyst Siur Størchsens Obl: til Ole Johan Steen for 296 rd, mod Pant i et Vaanhuus i Store Sandvigen under 2den Rode No: 45, dat: 23de Julii 1791, og indfriet efter paategnet Qvittering af 10de Febr: 1800.

25. Aflyst Erich Larsen Wichnses Obligation til Anders Olsen Langhelle for 160 rd, mod Pant i Gd: Wichne No: 68 i Mielde Skibrede, dat: 31te Maij 1799, og indfriet efter paategnet Qvitering uden Dato.

26. Aflyst Lensmand Johannes Fougstads Obl: til Frue Etatz Rd:inde Wollert Krohns for 1000 rd, mod Pant i Giestgiverstædet Alverstrøm/m/en og Gaarden Søre Soltvedt i Alenfits Skibrede, dat: 12te Febr: 1798, og indfriet efter paategnet Qvitering af 12te Febr: 1800.

27. Afl: Niels Iversen Askelands Obl: til Myndtlingen Johannes Iversen Askeland for 60 rd, mod Pant i 18 M/ark Smør i Gaarden Biørsvig No: 63 i Echanger Skibr:, dat: 25 Maij 1799, og indfriet efter paategnet Qvitering af 1te Martii 1800.

28. En Qvitering {pa} af 7de Martii 1800 paategnet Lars Andersen Melkeraaens som Forstander for Aasene Capell udstædde Obl: til Morten Rasmussen Morvig for 98 rd, dat: 27de Novbr: 1795, for derpaa til Afdrag betalte 28 rd.

29. Bygselbrev fra Ole Johannessen Nepstad til Anders Larsen Øfstegaard paa 18 M/ark Smør og ¼ Td: Malt i Gaarden Nepstad No: 74 i Alenfit Skibr:, dat: 7de April 1800.

30. Obl: fra Niels Andersen Aadneland i Bergen til Herman Brunkorst ibid for 160 rd, mod Pant i Specificeret Løsøre, dat: 23de Novbr: 1799 og tinglyst ved Bergens Byeting den 26de Novbr: s: A:

31. Afkald fra Samuel Jonsen Hougedal til Formynderen And: Olsen Eichaas for hans Arv 54 rd 8 s: dat: 5te April 1800.

32. Dito fra Iver Olsen Bragøen for hans Hustrue Søgnie Johannesdatters Arv 21 rd 5 mrk 7 s. til hendes Værge Johannes Monsen Miaatvedt dat: 28de Decbr: 1799.

33. Do: fra Lars Larsen Samdal til hans Værge Lars Nielsen Samdal for 21 rd 34 s: dat: 17de Martii 1800.
34. Do: fra Michel Johannessen Tønnevig til Værgen Johannes Larsen ibid: for 21 rd 69 s:, dat: 21de Feb: 1800.

1800: 271

35. Afkald fra Ole Knudsen Aastvedt til Værgen Eric Knudsen Espelie for 25 rd 18 s:, dat: 17 Martii 1800.
36. Do: fra Knud Torgersen til hans Fader Torger Olsen Houkeland for 29 rd 3 mrk 7 s: dat: 18 Martii 1800.
37. Do: fra Lars Erichsen Telvig for hans Hustrue Brithe Andersdatters Arv 20 rd 70 s:, til Værgen Askild Arnesen Gietrem, af 24 Martii 1800
38. Do: fra Johannes Larsen Rom/m/ereim for hans Kone Elisabeth Nielsdatters Arv 31 rd 45 s: til Værgen Ole Iversen Qvam/m/e, dat: 5 Jan: 1800.
39. Do: fra Berge Johannessen Tarlebøe for hans Hustrue Brithe Nilsdatters Arv 41 rd 15 s: til Værgen Ole Iversen yttre Arne af 8 Mart: 1800
40. Do: fra Iver Hansen Algerøen til Hans Michelsen Kaartvedt for 57 rd 79 s: dat: 24de Febr: 1800.
41. Do: fra Johannes Halsteensen Angeltvedt for 41 rd 62 s: til Hans Olsen Lie af 22 Martii 1800.
42. Do: fra Jens Halsteensen Angeltvedt til Askild Askildsen ibid for 41 rd 62 s:, af 22 Martii 1800
43. Do: fra Jacob Nielsen Algerøen til Thor Haagensen ibid for 39 rd 88 s: af 19 Febr: 1800.
44. Do: fra Lars Johannessen Tønnevig til Johannes Larsen ibid for 21 rd 69 s: dat: 21de Feb: 1800.
45. Do: fra Iver Larsen Askeland med fl: for Niels Iversens Askelands Arvemidler 65 rd 45 s: til Værgen Berge Larsen Aasgaard af 1te Martii 1800.
46. Do: fra Ole Michelsen Hovden for hans Hustrue Magdelie Johannesdatters Arv 29 rd 42 s:, af 4 Martii 1800.
47. Do: fra And: Larsen Morvig for hans Kone Brithe Rasmusdatters Arv 28 rd 69 s: til Værgen Morten Rasmussen Morvig af 7de Decbr: 1799.
48. Do: fra Lars Johannessen Bierkeland til Johannes Danielsen Jordal for 24 rd 2 mrk 13 s: af 22 Martii 1800.
49. Do: fra Giertrud Monsdatter for 8 rd 2 mrk 2 s. til Værgen Mons Andersen Houchaas, af 17 Martii 1800.
50. Do: fra Magdelie Michelsdatter for 13 rd 1 mrk 2 s: til Iver Olsen Rølland, af 17de Martii 1800.
51. Do: fra Torkild Monsen Jordal til Jacob Knudsen ibid, for 15 rd 2 mrk 8 s. af 6te Martii 1800.
52. Do: fra Ole Andersen Eichaas for hans Kone Anne Olsdatters Arv 10 rd 24 s: til Ole Olsen Houchaas af 8 Martii 1800.
53. Do: fra Lars Johannessen til Mons Jonsen Mulen for 7 rd 3 mrk, dat: 6te Febr: 1800.
54. Do: fra Marthe Monsdatter Houchaas til Ole Olsen ibid: for 8 rd 2 mrk 2 s: af 1te Martii 1800.

Derefter blev udi Sagen Actor Fogden Unmach contra Johannes Andersen Gierstad afsagt saadan

Kiendelse

Paa Grund af Johannes Andersen Gierstads Benægtelse og Defensors Exceptioner mod Vidnerne, som hverken af Actor eller Defensor under Vidne Førelsen ved

1800: 271b

mundtlige og endnu mindre ved skriftlige Qvestioner har forekom/m/et ved at prøve dem til Berigtigelsen af deres Forklaring, der fornem/m/elig burde have hensyn paa hvad som kunde \give/ Anledning til Paagieldendes saavel in som exculpation, fandt Dom/m/eren sig forbunden, at paalægge Sagførerne at tilvejebringe disse forinden Sagen paadømmes.

I den/n/e henseende bliver herom saavel af Actor som Defensor efter lovlig Indkaldelse at fremlægge skriftlige Questioner til 1 – 2 – 3 – 4 – 5 og 9 Vidne, ligesom Sønne Konen Marthe Ols Datter Gierstad, bliver at afhøre, den ergangne Krigs Rettes Dom som over Paagieldende skal være afsagt at fremlægges og fra Defensionens Side hans meddeelte Afskeed fra Regimentet. De mange igientagelser af Vidnerne inden Retten har sluttelig overbeviist Sagførerne om at Paagieldendes forbrydelser er fuldkom/m/en saaledes som forklaret og dette vil undskylde dem til ikke paa egen Bekostning at tilvejebringe sam/m/e, men som disse Oplysninger sluttelig af over-Dom/m/erne vil ansees som mangler, saa bliver herved disse efter Forordningen af 3de Juni 1796 paalagt Actor og Defensor, saa snart skee kand at afhielpe.

Udi Sagen Madam Gørbitz contra Provis Konen Anne Carine blev afsagt saadan

Kiendelse

Da den af Artillerie Capitain Poppe nedlagde Exception mod Sagens paadøm/m/e ved den Civile Ret, findes bestyrket udi Rescriptet af 16de Juli 1772 hvorudi Provisores settes i Classe med andre Artillerister, der ansees og behandles som hvervede Soldater, serdeles i Forbrydelses Tilfælde, og deres Hustruer at følge Mændenes forum, saa henvises Sagen til det Militaire forum, til hvilken Ende det passerede in forma skal blive beskreven og amtet indsendt.

Da ingen efter Paaraab havde meere at iretteføre blev dette Maaneds Ting sluttet.

Saaledes passeret. Brandt
Ole Sivertsen Nils Gulachsen Anfind Olsen Ole Rasmusen

[Extra Ret 1800]

Aar 1800 den 25de April blev Extra Retten sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 2de Laugrettesmænd Ole Syversen og Anfind Olsen.

Paagieldende Johannes Andersen Gierstad var tilstæde ved Retten løs og ledig.

Fogden Unmack mødte og æskede Sagen i rette, samt fremlagde skriftl: Continuations Stevning af 18 d: M: i Følge den under 8de s: M: afsagde Kiendelse, til nøyere Forklaring af de derved indstevnte og villigmødende Vidner; om hvis Lovlige Indvarsling de paa Stevningen afgivne Paategninger hiemler, saavelsom den Tiltalte \og/ hans Defensors Indkaldelse. I Overensstem/m/else med den ommeldte Kiendelse fremlagde Actor skriftlige Qvæstioner, hvorefter han udbad sig af den respective Dom/m/er Vidnernes Svar indhentet, efter at de, saavelsom ved Forhøret, var betydet om Eedens Vigtighed, som de forhen mødte Vidner havde aflagt, og for de i Dag mødende Vidner

1800: 272

der ikke forhen i denne Sag har mødt Lovens Eed for dem maae oplæses forinden deres Vidnesbyrds Antagelse. at sagen ikke fra Actors Side førend i Dag {dert} er falden i Rette, dertil er Aarsagen denne, deels hans Møder ved Søe Sessionerne paa Bergens Raadstue, og deels de ov\er/legne Forretninger til Tingene der begynder førstkom/m/ende Mandag.

Defensor Proc: Sønderborg mødte og sagde: at han ikke kiendte Grunden til at i Steden for Doms hvortil Sagen var optaget en Kiendelse er bleven afsagt, og at han ingen Deel haver i de Mangler som Kiendelsen ommelder. Videre erindrede Han, at den incaminerede Continuations Stevning ikke befatter noget som angaar Sagen til Doms eller Paakiendelse af nogen anden Paastand end den som ved den udførte Sag fra Actors Side er nedlagt, følgelig blev Continuations Stevningen aleene til Tings vidne at behandle, og som samme skal være Dependence af Rettens Kiendelse kunde Fogden ikke være berettiget til om andre Ting og videre end i Hoved Sagen er forekom/m/et at føre andre eller flere Vidner end de Kiendelsen Admitterer. Dette indlod han til Rettens Paaskiøn/n/ende med Exeption imod alt stridigt mod Sagens første Anlæg og Beslutning, og forventede at i Henseende til de ved Kiendelsen tilladte Vidners Afhørelse *Loven (Lovens) 1 – 13 – 8 Art: blev fulgt. Mod de i Rettekomne Qvæstioner med nye Vidner og \om/ flere Ting end hvorom Sagen fra først af var reist og hvortil Fogden ingen Competence har at anstille Inqvisition og Undersøgning, exiperede han ligeledes; I Henseende til saadant var han heller ikke ved Stiftets Ordre tegnet paa det præliminaire Forhør, paalagt nogen Defension.

Fogden besvarede den Tiltaltes Defensor Hr: Proc: Sønderborgs ugrundede Tilførsel med hans fremlagte Qvæstioner til Vidnerne, der viser i et og alt, at sam/m/e Grunder sig paa Hoved Stevningen og Sagens Natur, om den Tiltaltes Forhold i flere end en Henseende, og derfore forventede Vidnerne derefter afhørte, da han derefter vil reservere sig det Fornødne.

Defensor vedblev hans forrige.

Eragtet:

Siden nærværende Sag er publiqve og ikke privat og handler om udøvede Forbrydelser, kunde Retten ikke negte alle de Oplysninger som fra Actors Siide intenderes, hvorfor den ikke heller dristet sig til enten at afvise eller nægte saa mange Vidner som maatte møde afhørte.

Defensor forbeholdt den Tiltaltes Ret og Anke.

Derpaa fremstod Separatim det

1te Afhørte Vidne Ole Andersen Weaae, der saavel nu som før, blev betydet Eedens Forklaring

1800: 272b

tilligemed sit forrige Vidnesbyrd, det han igientog, og derpaa svarede til Actors 1te skriftlige Qvestion: at han har kiendt Paagieldende Johannes Andersen siden han var 10 Aar gl: Til 2den Qv: Jo{e} han har jevnligen i den Tiid været forfalden til Drukkenskab, og som forklaret yppet Klammerie med enhver. Til 3de Qv: Naar nogen har snakket til Paagieldende Johannes Andersen end og naar han har været ædrue har han været slem nok. Til 4de Qv: Derudi at han som forklaret ypper Klammerie med enhver som tiltaler ham med et Ord som han ikke liger. Til 5te Qv: Svar: referede sig til sin forrige Forklaring. Til 6te Qv: Sv: Anledningen var de Undsigelser Paagieldende, som han har forklaret, sagde i Vidnets Huus, som skeede Søndagen før sidste Nye Aar. Til 7de Qv: Svar: Jo, Vidnet har den samme omforklarede Aften, af Frygt 3de Gange paa forskiellige Stæder maattet skiule sig. Til 8de Qv: Ney, ikke meere end den ene Gang. Til 9de Qvest: referede Vidnet sig til sin forrige Forklaring. Til 10de Qv: Den skeede den omforklarede Søndag for sidste Nye

Aar. Til 11te Qv: Paagieldende var den omspurgte Gang kun lidet beskienket, dog ikke mere end han vidste hvad han giorde. {Til} 12. Qv: er besvaret ved 6te. Til 13de Qv: Jo det omspurgte har Vidnet hørt Johannes Andersen sige neml: afvigte Sommer efter Pinse Dags Tider. Til 14de Qv: Vidnet igientog sin forrige Forklaring. Til 15de Qv: Til det omspurgte er Vidnet aldeles ubekiendt. Til 16de Qv: Ney saavidt Vidnet er bekiendt har Klagerne paa ingen Maade noget Had til Paagieldende Johannes Andersen. Til 17de Qv: Jo det omspurgte er Vidnet bekiendt og veed at Johannes Monsen Gierstads Tørkehelle var forsvarlig muret siden der neppe var ½ Aar siden den var opmuret. Til 18de Qv: er besvaret ved 17de. Til 19de Qv: Ney det omspurgte veed ikke Vidnet. Til 20de Qv: Tørkehellen stod i Ildhuuset som stod tet ved de andre Huuse. Til 21de Qv: Sv: Ilden kunde ikke fra Tørkehellen antændes i Taget forinden den neden fra var antændt, og veed Vidnet at hans Huusbonde slukkede Ilden under denne Tørkehelle tidlig om Eftermiddagen som Huuset brændte om Natten derpaa, men da Vidnet ikke var tilstæde, saa veed han heller ikke Maaden paa hvilken den Ild blev slukket. Dommeren tilspurgte dette Vidne: 1. Om han troer Johannes Andersen virkelig har meent noget med sine udsagde Trudsler? eller om Vidnet ikke meget mere har sporet han efter Undsigelserne har fortrødt sine Undladelser? Svar: Vidnet veed ikke hvorvidt Johannes Andersen har meent noget dermed eller ikke, ligesom han ej heller har

1800: 273

hørt ham siden efter udladt sig med nogen Fortrydelse. 2. Om der hos Johannes Andersen aldrig er formærket at han hemmelig har givet Anledning til virkelig Udøvelse af hans Trudsler? Sv: Ney dertil har Vidnet intet formærket, uden hvad Vidnet selv angaar, som hvis han ikke var ham undgaaet, troer han ikke at have undgaaet Skade.

Defensor modsagde paa den Tiltaltes Vegne hvad denne Person har udsagt, og ligeledes benægtede den Tiltalte selv dennes Udsigende at medføre Sandhed.

Som 2det Vidne fremstod Kari Monsdatter Præsthun, der ligeledes blev erindret om sin forrige aflagde Eed, tilligemed hendes aflagde Forklaring, den hun igientog og svarede under sam/m/e Eed til Actors 1te Qvæstion: At hun har kiendt Johannes Andersen saa længe hun kan erindre. Til 2den Qvæstion: Jo, i den Tiid har Johannes Andersen jevnlig, hvoraf hun fornemlig udtrykker sig, ved Kirken, at have seet ham beskienket og tillige at yppe Klammerie, end ogsaa uden at være beskienket, naar han havde Vrede til nogen, yppet han ogsaa Klam/m/erie. 3die er besvaret ved 2de Qvæstion. Til 4de Qv: Jo naar hans Modstandere ikke har kundet undgaaet ham, har han søgt at slaaes med dem. Til 5te Qv: Jo det omspurgte har Vidnet hørt Johannes Andersen sige, og om hun erindrer sig rigtig passerede det Søndagen imellem Juul og Nytaar f: A:, hvortil hun ikke fornam at Drengen Ole Andersen Weaae gav Anledning. 6te besvaret ved 5te Qvæstion. Til 7de Qv: Jo Vidnet fulgte med \Ole/ Andersen Weaae i alle 3de Stuer hvor han skiulte Sig. Til 8de Qvest: Ney ikke meere end den eene Gang. {Til} 9de Qv: er besvaret ved 7de Qvæstion. Til 10de Qv: Den omspurgte Gang var Johannes Andersen ikke beskienket. Til 11te Qv: Ney Aarsagen veed ikke Vidnet. Til 10de Qvæstion til 1te Vidne, Svar: Den omspurgte skeede selv sam/m/e (selvsamme) Aften som forklaret Søndag imellem Juul og Nye Aar. Til 11te Qvæst: til 1te Vidne, Svar: Johannes Andersen var sam/m/e Gang vred og beskienket. Til 12te Qvæstion: Vidnet veed ikke at kan opgive, efter sit Skiønnende, hvad Anledningen kunde være. Til 13de Qvæstion: Jo det omspurgte har Johannes Andersen sagt saavel ved Pintse Tider som sidstafvigte Jule Tider f: A: Til 14de Qv: Jo Vidnet har hørt at Tiltaltes Søn om Natte Tider har beklaget sig for sin Fader saaledes som Qvæstionen indeholder. Til 15de Qv: Ney det omspurgte kan Vidnet ikke Giøre nogen Forklaring om. Til 16de Qv: conform med 1te Vidne. Til 17de Qv: Ney derom veed Vidnet intet. Til 18de Qv: Ney

heller ikke. Til 19de Qv: Ney veed intet herom. Til 20de Qv: conform med *med 1te Vidne. Til 21de veed hun heller intet at forklare. Til Dom/m/erens 1te og 2den Qv: var dette Vidne conform med 1te Vidne.

1800: 273b

Videre fremstod det forhen afhørte

3die Vidne Johannes Monsen Præsthun, som under sin aflagde Eed, gientog sin forrige Forklaring der nu blev ham betydet, og svarede til Actors 1te Qvæstion: i 10 á 12 Aar. Til 2de Qvæstion: Jo i den Tid har Vidnet adskillige Gange om Aaret seet Johannes Andersen beskienket. Til 3die Qv: conform med 2det Vidne. Til 4de Qv: Jo saavidt Vidnet kan forklare sig skiønner han ikke rettere end at denne Johannes Andersen viser sig Ondskabsfuld imod dem han har noget imod. Til 5te Qv: conform med 2det Vidne. Til 6te Anledningen dertil var Drukkenskab. Til 7de Qv: conform med sidste Vidne. Til 8de Qv: Ney Vidnet har ikke hørt det omspurgte mere end den eene Gang. Til 9de Qv: Jo, saaledes som omspurgt har Vidnet hørt Johannes Andersen sige, og som skeede sidstl: Søndag imellem Juul og Nye Aar og hvorved 10de Qvæstion er besvaret. Til 11te Qv: Jo Johannes Andersen var samme Gang beskienket, men Anledningen dertil veed Vidnet ikke at opgive. Til 12te Qv: besvaret ved 11te. Til 13de Qvæstion: Ney det omspurgte har Vidnet ikke hørt. Til 14de Qv: conform med 2det Vidne. Til 15de Qv: veed Vidnet intet at forklare, ey heller til 16de Qvæstion. Til 17de Qv: samt 18de og 19de Qv: vidste Vidnet intet at forklare. Til 20de Qv: conform med 2det Vidne. Til 21de vidste intet at forklare. Til Dom/m/erens 1te og 2den Qvæstion comform med de 2de forrige Vidner. *Til 3 Qvæstion: Om Vidnet er bekiendt at Johannes Andersen uden for stærk Drik, mangler noget paa Fornuftens Brug? svarede Vidnet: at han ikke har mærket denne Johannes Andersen mangler noget paa Fornuftens Brug, enten han er beskiænket eller ikke.

4de Vidne Marthe Monsdatter Præsthun fremstod derpaa, og blev betydet Eedens Forklaring, hvilken hun forhen har aflagt, tilligemed hendes Vidnesbyrd, som hun nu igientog og svarede til Actors 1te Qvæstion: At Hun har kiendt Johannes Andersen fra hun var 10 Aar gl: Til 2den Qv: conform med 2det Vidne. Til 3de Qv: besvaret ved 2den Qv: Til 4de Qv: Jo naar han har drukket sig fuld og være Sindt har han vist sig at være Ondskabsfuld. Til 5te Qv: conform med 2det Vidne. Til 6te Qv: Kan ikke erindre hvad der først Gav Anledning til denne Undsigelse. Til 7de Qv: overensstem/m/ende med 2det Vidne alleene at hun medfulgte de 2de Stæder hvor Ole Andersen skiulte sig. Til 8de Qv: Undsigelser har hun ikke hørt meere end den eene Gang, men adskillige Skields Ord seenere. Til 9de Qv: til sidste Vidne, Sv: conform med 3die Vidne, og hvormed 10de Qv: er besvaret. Til 11 Qv: Jo han var sam/m/e Gang noget beskienket, men Anledningen dertil veed Vidnet ikke at opgive

1800: 274

og hvorved 12te Qv: er besvaret. Til 13de Qv: Ney det omspurgte har Vidnet ikke hørt. Til 14de Qv: conform med 2det Vidne. Til 15 og 16de Qvæst: vidste Vidnet ikke at give nogen Forklaring, eller veed at Klagerne paa nogen Maade har fornærmet Johannes Andersen eller har noget Had til ham. Til 17de Qv: Jo det omspurgte vidste Vidnet. Til 18de Qv: Ney derom er hun intet bekiendt. Til 19de Qv: Vidste ej heller intet. Til 20de Qv: conform med 2det Vidne. Til 21de Vidste intet at forklare. Til 22de Qv: Vidnet blev vaagen ved den Lejlighed at Johannes Andersen den omspurgte Nat kom ind i Sengeboen, hvor hun tillige med Pigen Kari Andersdatter var nedlagt. Til 23de Qv: Hun slutter sig til det var om Morgenen imellem 3 og 4 Slæt, og var Johannes Andersen samme Gang

beskienket, hvormed 24de Qv: er besvaret. Til 25de Qv: Jo som omspurgt. Til 26de Qv: Saavidt Vidnet kan besinde sig saae hun Johannes Andersen ikke mere end engang inde i Boen med tændt Lys. Til 27de Qv: Jo som omspurgt, men ikke at Trudslerne blev talt til hendes Huusbonde eller hvad der passerede i hans Stue. Til 28 Qv: *Den (Det?) var aleene i den omspurgte Sengeboe hun hørte de omspurgte Trudsler. Til 29de Qv: Jo, i alle Deele som omspurgt. Til Sorenskriverens fremsadte 3de Qv: svarede dette Vidne overensstem/m/ende med 3de Vidne.

Derefter fremstod

5te Vidne Kari Andersdatter Weaae som under sin aflagde Eed igientog sin forrige Forklaring, og svarede til 1te Qv: at hun har kiendt Johannes Andersen 8 á 9 Aar. Fra 2den til 29de Qvæstion i et og alt overensstem/m/ende med 4de Vidne, ligeledes til Sorenskriverens 3de Qvæstioner.

6te Vidne Marthe Knudsdatter, som er 8de Vidne i Præliminair Forhøret, blev ligeledes erindret om sin aflagde Eed, og under samme igientog hun sin forrige Forklaring. Actor frafaldt de første 21 Qvæstioner, men derimod svarede Vidnet til 22de 23de og 24de Qvæstion, ligesom omspurgt og saaledes som hendes Forklaring i Forhøret udviser. Til 25de Qvæstion: Ney Anledningen veed ikke Vidnet, ej heller hos hvem Aarsagen kan have været, men hørte hun vraal og Raab inde i Sønnen Jens Johannessens Stue baade imellem ham Kone og Børn.

Saa fremstod ogsaa

<7 V:> Siur Siursen Præsthun, der er 9de Vidne i Præliminair Forhøret, for hvem blev igientaget Eedens Forklaring tilligemed hans Udsigende, som han igientog. Og efter at Actor havde frafaldet de første 21 Qv:, svarede han til 22 Qv: Jo Vidnet saae at Tiltalte den omspurgte Pintse Nat var uroelig og gik fra den eene Naboe til den anden, Aarsagen dertil var, at han om Dagen havde været i Arbeide med at kiøre og bære Tøm/m/er til de afbrændte Tomter, hvorfor Ejerne havde givet ham Øll at drikke, hvoraf han

1800: 274b

blev beruset. Til 23de Qv: Jo Vidnet saae det omspurgte, og kunde det være noget over Mid Nat da saadant skeede. Til 24de Qv: Vidnet referede sig herom til sin aflagde Forklaring i Præliminair Forhøret. Til 25de Qv: Vidnet, saavidt han skiønner, troer han at de 2de Piger Marthe Monsdatter og Kari Andersdatter, laae og sov da han kom ind til dem i Sengeboen, da Vidnet derefter baade saae og talede med dem begge, uden at han nu erindrer sig hvorudi samme bestod. 26de Qv: er besvaret ved 25de. Til 27de Qv: Jo, saaledes som hans forrige Forklaring udviser.

Derpaa fremstod som

8de Vidne Marthe Olsdatter 26 Aar Gammel, gift med Jens Johannessen Gierstad, hvilken blev betydet Eedens Forklaring, den hun paa Lovlig Maade aflagde, og derpaa svarede til Actors 1te Qv: Hun har kiendt den Tiltalte over 10 Aar. Til 2den Qv: Jo i den bemelte Tiid har han adskillige Gange været beskiænket og Drukken. Til 2 Qv: Jo, Tiltalte ypper ofte Klam/m/erie naar han er beskiænket og naar nogen Giør ham Fortræd, giør han og det sam/m/e naar han er ædrue. Til 4de Qv: Naar han er beskiænket er han meere Ondskabsfuld end ellers. Til 5te Qv: Vidnet som den omspurgte Tiid var høy frugtsommelig blev meget bange baade for Paagieldende var beskienket, som for han giorde Allarm og skraalte, hvorover hun tilligemed sin Mand gik ind til Marthe Knudsdatter Gierstad, hvor de begge forblev til om Morgenen. Til 6te Qv: Jo som omspurgt, hvilket hun har hørt af hendes Mand, skiønt hun ikke var hiem/m/e. Til 7de Qv: Paa den Maade at hendes Mand undløb tiltalte Johannes Andersen. Til 8de Qv: Ney Aarsagen er hende ubekinedt. Til 9de Qv: Tiltalte lagde sig den omspurgte Nat til Sengs sam/m/e Tid som Hun

og hendes Mand. Til 10de Qv: Ney Vidnet saae ikke hvor Ilden begyndte. Til 17de Qv: til 1te Vidne, Svar: Jo det omspurgte er hun bekiendt. Til 18de og 19de, vidste Hun intet at forklare.

Som 9de Vidne fremstod Peder Siursen Hougstvedt 28 Aar gl:, hvilken blev betydet Eedens Forklaring, som han paa Lovlig Maade aflagte, og svarede til 1te Qvæstion: At han har kiendt Johannes Andersen i 4 á 5 Aar. Til 2de Q: Jo meere end almindelig har Vidnet seet Tiltalte i denne Tiid at have været beskienket. Til 3de Qv: Jo Vidnet har mange Gange seet at {naar} Joh: Andersen har været beskienket og yppet Klam/m/erie, hvortil Vidnet har seet han selv har givet Anledning, dog uden egentlig at vide hvorom Ueenigheden har handlet. Til 4de Qv: Jo den Tiltaltes Ondskab har Vidnet kundet sluttet deraf, at han har vist sig meget heftig, og villet gierne stryge op dem han kom i

1800: 275

Ueenighed med. Til 5te Qv: Ney det omspurgte har Vidnet ikke hørt. 6te 7de og 8de Qv: frafaldt Actor. Til 9de Qv: Ney det omspurgte har Vidnet ikke hørt. 10de 11, 12 og 13 Qv: blev frafaldet; ligesaa Alle de øvrige Qvæstioner.

10de Vidne Mons Magnesen Schiestad 19 Aar gl:, som blev betydet Eedens Forklaring den han aflagde, og svarede til 1te Qv: At han har kiendt Johannes{se} Andersen i 10 Aar. Til 2det Qv: Vidnet har seet Tiltalte hvert Aar saa længe han har kiendt ham ofte beskiænket. Til 3de Qv: Vidnet har ikke seet Tiltalte at yppe noget Slagsmaal, men har han for en 4 á 5 Aar siden seet, at en Mand, som nu er afdød kom en Søndag under Prædiken Trøye Løs ud af den paagieldendes Huus, om hvilken der blev sagt, han var slagen og hvorom Vidnet siger selv at have hørt men ikke seet Slagene. Til 4 Qv: Derom siger Vidnet at have sistleden Juul seet at Joh: Andersen, som dog kun var lidet beskiænket, kom ved Mid nat ind til Naboen Rasmus Jonsen Gierstad, med en stor Stav med en Pikham/m/er paa Enden, og truede denne Rasmus som laae til Sengs, at hvis han ikke Gav ham at drikke ville han hugge Hammeren i Panden paa ham, hvorpaa han og saa fik at drikke, og medens han da sad i Stuen, sagde Joh: Andersen: at Gaarden var gaaet op engang før, og skal gaae op engang endnu, og netop som den har giort; og da han havde faaet nok Drikke gik han sin Vey. 5te, 6te 7de og 8de Qv: frafaldes. Til 9de Qvæst: Ney af Joh: Andersen selv har han ikke hørt disse Ord, men aleene som forklaret til 4de Qvæstion. 10de 11te og 12te Qvæstion forbiegaaes. Til 13de Qv: Ney, ikke af Joh: Andersen selv men vel af de i Sagen afhørte Vidner. Til 14de Qv: Dette har Vidnet ligeledes hørt af Vidnerne, men ikke af Sønnen selv. Til 15de og 16de Qv: har Vidnet ikke formærket noget. Til 17de 18, 19, 20 og 21 Qv: Vidste Vidnet ikke noget at forklare.

Endelig fremstod som

11te Vidne Iver Erichsen Gierstad 20 Aar gl:, hvilken blev betydet Eedens Forklaring, {hvilke} som han med opragte Fingre aflagde, og svarede til 1te Qv: at han har kiendt Joh: Andersen i en Tiid af 10 Aar. Til 2den Qv: conform med 10de Vidne. Til 3de Qv: Naar Joh: Andersen har været ædrue har Vidnet ikke formærket han har yppet Klam/m/erie med nogen, men derimod naar han har været drukken har han jevnlig seet {det} det Modsatte. Til 4de Qv: ikke paa anden Maade end naar den Tiltalte som meldt har været beskienket, at han da har yppet Klam/m/erie. Til 5te Jo Vidnet har hørt Joh: Andersen sige til Ole Andersen Weaae i Drukkenskab, at han skulle døve ham, saa han ikke skulle see Solen mere,

1800: 275b

men hvortil han ikke veed at angive nogen Anledning, hvorved 6te Qv: er besvaret. Til 7de Qv: conform med 2det Vidne. Til 8de Qv: Ney ikke meere end den eene Gang, men har

han hørt Joh: Andersen at udskielde Ole Andersen Weaae for adskilligt som [han]? ikke kan erindre sig uden det eene Ord, for en Giededræber. Til 9de Qv: Jo det omspurgte har Vidnet hørt Joh: Andersen sige i Vidnets Faders Huus, og skeede dette Søndags Aften imellem Juul og Nye Aar, og var Joh: Andersen sam/m/e Gang noget beskienket. 10de og 11te besvaret til 9de Qv: Til 12te Qvæstion: Anledningen dertil veed Vidnet ikke at opgive. Til 13de Qv: Har Vidnet ikke hørt noget. Til 14de Qv: Jo Vidnet har Søndagen for sidst Juul hørt {at} Sønnen Jens Johannessen skrige og udraabe disse Ord: Gud bedre mig Faer vil dræbe mig. Fra 15de til 21 Qvæst: vidste Vidnet intet at forklare.

Som Godvillig mødende Vidne fremstillede Actor,

12te Vidne Erich Magnesen Hougstvedt 63 Aar gl:, hvilken aflagde Eed og svarede til 1te Qv: At han har kiendt Johannes Andersen Gierstad 15 á 16 Aar. Til 2den Qv: Vidnet har seet Johannes Andersen ofte beskienket og derfor meere end almindelig henfalden til denne Last. Til 3de Qv: Vidnet har ikke seet Joh: Andersen har yppet Klam/m/erie med Andre, end Vidnet selv, som han en Nat kom ind til, efter han havde spændt op Døren, hvor han forlangte Drikke og da han fik saa meget han ville gik han sin Vey. Til 4de Qv: Vidnet erkiender Joh: Andersen af det omforklarede, at være ondskabsfuld, da Vidnet aldrig har fornærmet ham paa mindste Maade, og passerede det til 3die Qvæstion omforklarede for 7 Aar siden.

Videre havde ikke Actor Vidnet at tilspørge.

Videre som Godvillig mødende fremstod

13de Vidne Mons Bastesen Grimstad, \50 Aar gl:/ som aflagde Lovens Eed og forklarede: Til 1te Qv: At have kiendt Joh: Andersen fra han var et lide{t}n {Barn} Dreng. Til 2de Qv: Jo han har Adskillige Gange seet ham beskienket, men fornem/m/elig en Gang for 6 Aar siden da han kom ind til Vidnet og truede at ville hugge hans Kone med en Pikham/m/er Stav, men hvorpaa Vidnet *jente ham paa Døren. Til 3de Qv: Naar Joh: Andersen er ædrue har han ikke noget paa ham at sige. Til 4de Ikke andet end hvad passerede i hans Huus.

Videre havde Actor ikke at tilspørge Vidnet, thi blev han dimitteret.

Fogden producerede Capitaine v: Grubelings Skrivelse af Dags Dato, med vedfølgende Attest fra Auditeuren Hr: Schive ved det Bergenhusiske Regiment, der viser den i Acten omtalte Krigs Rets Dom af 26de Octobr: 1776, som er afsagt over

1800: 276

den Tiltalte, og ved den under 8de d: M: afsagte Kiendelse var befalet at fremlægges.

Da ved de i Dag afhørte Vidners mere og ikke mindre de paastevnte Facta er bevist, saa referede Fogden sig til sin forhen nedlagte Paastand; under Reservation om noget fra den Tiltaltes Defensor Hr: Procurator Sønderburg skulle indkom/m/e /: hvilket han dog ikke formodede :/ det Actor maatte finde fornøden at besvare.

Defensor sagde: at den Tiltalte ikke havde sit Dimissions Pass ved Haanden, hvorfor sam/m/e nu ikke kunde fremlægges, og at baade derfore, saa og at Comparenten behøvede \Gien/ Part af det i Dag passerede til nærmere Confrontation og Overvejelse med det foregaaende, var han begierende sig det nu passerede i Gienpart forundt og Sagens Anstand paa 8te Dage til videre at indkom/m/e med det endelige Tilsvar.

Dommeren som i Overmorgen begynder sine Som/m/er Ting Reiser, og ikke kom/m/er tilbage, skiønt paa en kort Tiid, førend den 31te Maij førstkom/m/ende kunde altsaa ikke i Morgen, som den eeneste Dag ham er Levnet give Defensor alt det beskrevne som i Dag er forhandlet, kunde heller ikke forsvare at udsætte denne Sag i 5 Uger, hvorfore han maatte, overlade Defensor om det ikke var ham mueligt end nu i Dag at slutte Sagen, siden han som overværende nøye kiender de i Dag førte Bevisligheder; Skulle Defensor det uagtet ikke see

sig i Stand til nu at slutte Sagen, skulle Opsættelsen alligevel ikke blive nægtet, men fandt Dommeren nødvendig i Forhaanden at giøre denne Erindring.
Defensor i saadan Anledning og for at Sagen ikke skal blive opholdet, ville kortelig have refereret til hans forhen indgivne, og dernest nu indstillet: 1: At paa Ole Andersen Weaaes Forklaring intet kan reflecteres, som en der har været i Stridighed med den Tiltalte og fattet Uvenskab til hannem, hvilket ligger forklaret af nogle de øvrige i Dag afhørte Vidner, og som det han har udsagt tillige paarører ham selv. 2, At det som er bleven forklaret over den Tiltalte bestaaer i enkelte Udsagn og for Retten ikkun viser \at/ den Tiltalte undertiden af Sterk Øll og Drik er bleven forvildet i Hovedet, og da paa den Tiid uden nogen ond Hensigt og Anlæg til Ondt, har talt og handlet uforsvarlig men ikke saaledes at han efter Loven og Fogdens Paastand kan have paadraget sig at blive en i sin øvrige Tiid fengslet Mand; hvorfore og Comparenten igientog sin forrige Paastand, og indstillede at den Tiltalte med den udholdte Arrest maae have afsonet sine Feiltrin

1800: 276b

og for øvrigt frifindes.
Fogden benægtede aldeles det af Defensor Hr: Proc: Sønderborg tilførte, som ugrundet og ubevislig, og derfor refererede sig til sit forrige.
Paagieldende Joh: Andersen Gierstad benægtede paa Tilspørgende at have lid nogen Spitsrod Straf, men som maae være formildet ved Krumliggen, og da nu hverken han, Actor eller Defensor havde videre at erindre, blev af Dommeren afsagt saadan

Dom:

af Gierstad Sogns Almue har fornem/m/elig de 3de Mænd Rasmus Jonsen, Johannes Olsen og Johannes Monsen Gierstad ved Deres Sogne-Præst Hr: Mejer anklaget Bonden Johannes Andersen Gierstad som er Inderste hos sin Søn Jens Johannesen for Drik – Slagsmaal – Sværgen og Banden samt Trudseler at paaføre Naboerne Ulykke. Efter det ved Extra Ret optagne Forhør har 9 Vidner aflagt Forklaring om Sandheden af det paaklagede saavel om den Paagieldendes hengivenhed til Drukkenskab – Slagsmaal, men end og om Undsigelser paa 1 Vidne Ole Andersen Weaae og trudseler af at øver Gaarden Gierstad skulle ligge i Aske paa sam/m/e maade som nys før passeret. Paa Grund af disse Beviisligheder er Action anlagt imod Johannes Andersen Gierstad, som da de samme Vidner inden Retten i overværelse af Ham med Forsvar har igientaget deres Forklaring, har Actor efter disse Beviser tilligemed Sogne Præstens Attest – Capitain {og} Vagtmæster Bøykens Attest om den i Aarene 1786 og 1787 udstaaede Straf af Fæstnings arbeyde samt Capitain Grublings dito om adskillige Arbitraire Straffer ved Compagniet som National Constabel, nedlagt Paastand om at stille Borgen, at Enhver i Staten for Ham kan vere sikker, eller i anden Fald af øvrigheden settes i sikker Bevogtning sin Lives Tiid med mere. I almindelighed har Paagieldende Johanes Andersen med Defensor uagtet Saggivelsen og allene anfører til sin {undskyldning} Frifindelse at det fremlagde Extra Tings vidne ikke vil bevise noget 1. Fordi ingen ordentlig Stevning er udtaget til dette Tingsvidne. 2. For Paagieldende ikke var tilstæde og 3. for vidnerne har beediget deres Forklaring efter og ikke forud. Til det første saa kan Klagen efter hvilken der er skeed Indvarsling ansees ligesaa Fuldkom/m/en som en Stevning. Til 2de at Paagieldende, uagtet betimelig Indvarsling, ej har villet møde, maa blive hans egen Skade, at Hand har viist sig modvillig, da den Fordring at Klagerne skulle erstatte Ham Reisen, finder ikke Sted, saa meget mere som Reysen ikke hafde kostet Ham noget, naar hand hafde taget Følge med mange Fleere der fra sam/m/e Gaard som Hand maatte Reyse i lige begivenhed og 3. saa omendskiønt Loven vel befaler Vidnerne forud I Eedtagne, forbyder den heller ikke det modsadte. Der gives adskillige Tilfælde hvor Vidner aflægger Eed, efter at deres Vidnesbyrd er afgiven, hvoraf det eene er ved undersøgelses

Forhører, hvor man i disse ikke saa nøye som udfordres kan kiende den Skyldiges Brøde, før Forklaringen

1800: 277

er aflagt og just dette er Tilfældet i nerværende Sag, og kan ikke forandre Sagen enten Vidnerne aflægger deres beedigede Løfte, eller de ved Eed bekrefter, at Forklaringen er rigtig. Overalt er alle disse 3de Poster hævet ved Sagens senere Behandling den 4de og 17de Marti men fornemelig i dag den 25de April hvor Actors skriftlige Continuations Stevning er fremlagt, den Paagieldende med Defensor 3de Rettes dage har veret nerværende og hvor de sam/m/e Vidner i deres nerværelse har ord til andet igientaget deres eedelige Forklaring, imod hvilket de ikke nu ved Contra questioner har prøvet det mindste der kunde svække sam/m/e. Paa disse Grunde maa altsaa de {afhørte} forrige tilligemed de i Dag afhørte nye Vidner blive at ansee, og altsaa ingen Tvivl at Johannes Andersen Gierstad er henfalden til de Laster og {h}virkelig har begaaet de Forbrydelser, hvorfor Hand sigtes. Hans foregaaende vandel viser at Han har veret dømt og straffet for Slagsmaal og drukkenskab, følgelig følt Straffens haardhed, at Hand vedbliver disse Laster viser ej allene de førte Beviisligheder, men end og hans Sogne Præstes Attest, hertil kom/m/er endnu de undsigelser Han udlader sig med som enten de ere sagde under Affecternes Beruusning, eller intet er meent dermed, men meget mer siden kunde vere fortrødt, eller om man ville Antage at saadanne Trudseler, naar de vare nok saa frygtelige, vist ikke bleve Offentlig udsagde, saa udfordrer Sagens Natur at Medborgerne har Ret til at fordre Sikkerhed, omendskiønt ingen af de udsagde Trudseler nogen Tiid, ville blive iverksadt af paagieldende Johannes Andersen Gierstad, saa bør ingen Borger noget øyeblik foruroliges, men Lovene sikkre Ham denne og tilintetgiøre den virkelige u-lykke, da Paagieldende har selv at tilregne sig sine Lidelser, fordi Hand har udladt sig med Trudseler som for Enhver maa vere frygtelige.

Paa disse Grunde Kiendes udi denne Sag saal: for Ret: Johannes Andersen Gierstad bør borge for sig selv, eller settes i Forvaring indtil Hand stiller Borgen saaledes: at Klagerne Rasmus Jonsen – Johannes Olsen og Johannes Monsen med de flere Naboer paa Gaarden Gierstad tillige med Ole Andersen Weaae kan vere forsikkret.

Saa betaler Hand og alle af Actionen lovlig flydende Omkostninger.

I denne Sags behandling findes intet u-forsvarligt Ophold.

Johannes Andersen Gierstad som nerværende og hafde anhørt den/n/e Dom declarerede sig fornøyet med sam/m/e, hvis Hand kan tilveyebringe denne Hans tildømte Borgen, hvis ikke, forlanger Hand Appel, hvor Hand haaber ej sin Leve Tiid at blive i Forvaring.

Saal: passeret bevidner Brandt

Sommer Ting [1800] for Sartor Skibrede

Aar 1800 Mandagen den 28de April blev det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting for Sartor Skibrede holden paa Lensmands gaarden Tøsøen sammesteds og Retten betient af følgende 4 Laugrettes mænd Johanes Ericsen Syltøen – Niels Johanesen Skage – Peder Brynildsen Løcøen og en gl: Laugrett: mand Lars Ericsen Tellenes

Hvorda! var nerværende Fogden Unmach – Skibredets Lensmand Tøsøen og den Tingsøgende Almue, i hvis overværelse

1800: 277b

allerførst blev publiceret de Kongel: Forordninger og Placater saasom

1. Placat som befaler at den 26de § i Forord: om Politie væsenet paa Landet i Dannemark, af 25de Marti 1791, skal udvides til begge Riger og til Kiøbstæderne dateret 25de oct: 1799.

2. Forordning som befaler at det unge Mandskab, i Norge, skal allevegne herefter udskrives til Krigs Tienesten, i Forhold af Districternes Folks mængde, uden Hensigt til Lægdernes Inddeling m: v: dat: 1te Nov: 1799

3. Placat ang: en Deposito-Kasses Oprettelse dat: 13de Nov: 1799

4. Forordning ang: den godtgiørelse, som Jord Eiere skulle nyde for grunde der afgives til Lotsmerkers Anlæg eller udvidelse dat: 22 Nov: 1799

5. Placat som tillader at Disconto Præmie maa bestem/m/es og betales saavel over som under den nu ellers her i Landet bestemte Rentefod m: v: dat: 6te Dec: 1799

6. Placat ang: Forbud paa, at Metalstøbere og Giørtlere maa nedsette sig paa Bergstaden Kongsberg, eller nogen anden saadan Haandtering der drives dat: 6te Dec: 1799

7. Forordning hvorved den for yppighed ved Bryllupper givne Straf Lov i Placaten af 9de Aug: 1781 og Forord: af 12te Marti 1783 ophæves, hvorimod Land Almuen formaaes til Anstædig Tarvelighed uden Tvang dat: 27 Dec: 1799

8. Placat som fastsetter Reglerne for den frie Befordring eller Skyds som tilkom/m/er de Søe Folk, der udskrives til Orlogs Tienesten dat: 17de Janv: 1800

9. Placat som bestem/m/er Diet eller underholdnings Penge for Rettens Betiente af 21de Marti 1800

10. Forordning som befaler, naar de vedkom/m/ende ej kunde treffe mindelige Foreeninger om Leye for strandet Godses bevaring skal sam/m/e bestem/m/es af Amtmanden

Derefterblev udi Sagen Pigen Marte Jons Dr: contra Peder Nielsen og Anders Olsen Fielde afsagt saadan

Dom

De Fornermelser som Pigen Marte Jons Dr: af Sartor Skibr: paataler i denne Sag imod Peder Nielsen og Anders Olsen Fielde er med Vidner beviist at bestaae derudi: at Peder Nielsen i nerværelsen af mange Mennisker sagde til Citantjnden ved den Anledning at Hun visede dem en 2 skilling at det var en Arme Jan hvilken ironie Anders Olsen udlagde: at det var saadanne Penge som Engelsk og Fransk manden gav ud, naar de bedrev Utugt eller fik sin villie med Fruentim/m/er og har Du taget Penge for denne Gierning, saa skal Fanden sue dem af dig, endelig er disse Fornermelser gaaet saa vidt at Peder Nielsen sagde til Citantjndens Fader: at det var ondt eller slet for Ham at have en Datter der hafde orde for at vere hver mands Hore.

At Citantjnden ikke paa nogen maade er overbeviist at fortiene disse hende tillagde Beskyldninger er ikke under Sagen godtgiort men meget mere: at Hun har haft et godt Rygte og veret bekiendt for et u-lasteligt Levnet.

Herimod har Peder Nielsen Fielde ved Contra Stevning villet bevise at Pigen Marte Jons Dr: sam/m/e gang skulle have beskyldt Ham for en Æreløs Mand og at Hand var en Tyv baade i Byen og paa Landet, men hvilken Omstændighed Vidnerne forklarer saaledes: at Peder Nielsen Fielde først udskieldede Marte Jons Dr: for en Tyv og siden sagde at kunde overbevise Hende saadant baade i Byen og paa Landet hvortil Marte Jons Dr: svarede: at Peder Nielsen selv var en Tyv baade i Byen og paa Landet.

Efter slige Beviisligheder har Pigen Marthe Jons Datter veret beføyet til Mortification og Straf at anlægge Sag

imod Peder Nielsen og Anders Olsen Fielde, uagtet eftersom ordene [som]? ere udsagde kun bliver at henregne blant Classe med de mindre Ærefornærmende ord hvoraf den onde Hensigt er u-miskiendelig, da de tilkiendegiver Foragt ved at tillægge Citantjnden uanstændige Handlinger og Opførsel hvorfore ordene bliver at Mortificere med Bøder og Sagens Omkostninger

Hvad dermed det efter Contra Stevningen af Marthe Jons Datter paa Peder Nielsen giorte Beskyldninger af Tyv baade i Byen og paa Landet angaar saa da Contra Citanten selv har veret den første som har brugt de sam/m/e ord mod Citantjnden saa finder Retorsion i denne henseende Sted hvor dette Contra Søgsmaal paa begge Sider ophører og bortfalder ligesom anden gang at møde for Forligelses Com/m/issionen i sam/m/e Sag, der \for en Tingl…./ med førte en Bekostning af 4re miles Reyse ikke kan siges at have foragtet sam/m/e.

Thi Kiendes for Ret: De af Peder Nielsen og Anders Olsen Fielde imod Pigen Marthe Jons Datter brugte u-anstændige Talemaader og beskyldninger bør ikke kom/m/e hende til Fornermelse paa gode Nafn og Rygte i nogen maade, men Peder Nielsen at Bøde 4 rd og Anders Olsen Fielde 2 rd til Sunds Sogns Fattig Kasse samt udi denne Processes Omkostninger Peder Nielsen 8 rd og Anders Olsen Fielde 4 rd som alt efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd.

Derefter blev under

No: 11 publiceret Placat som fastsetter Reglerne for den frie Befordring eller Skyds som tilkom/m/er de Søefolk, der udskrives til orlog Tienesten dat: 17 Jan: 1800

Nye Sag

Lensmand Peder Knudsen Tøsøen mødte og fremlagde en skriftlig Stevning af 3de Juni sistl: i lovlig forkyndt stand hvorudi Bonden John Larsen Wigsøen er jndstevnt for at have i Søen taget et udsadt Lyre Garn Citanten tilhørende, men som siden efter nogen Tiids forløb er kom/m/en tilbage i en forringet Tilstand Videre fremlagde Citanten Attest fra Forligelses Com/m/issionen af 22de Feb: sistl: som viser at intet Forliig i mindelighed har veret at opnaae

Efter paaraab mødte ikke Indstevnte Jon Larsen Wigsøen eller nogen paa hans vegne

af de jndkaldte Vidner mødte og fremstod Niels Johannesen Skage – Niels Halvorsen Homlesund – Niels Hansen Tøsøen Otto Persen Domedahl – Niels Hougesen Domedahl og Christen Bendixen lille Sangaalt som efter at de var betydet Eedens Forklaring af Lov Bogen aflagde enhver for sig sam/m/e paa lovlig maade og hvorpaa Separatim fremstod

1. Niels Johannesen Skage 30 aar gam/m/el som vidste ikke det ringeste i denne Sag at forklare, men er det en 4 á 5 aar siden Indstevnte Jon Larsen Wigsøen efter egen Tilstaaelse har af Søen frataget et Vidnet tilhørende Lyre Garn som Hand af ondskab hafde synket ned paa et andet Sted, men var selv med at optage sam/m/e efter 3de dages Forløb hvorfore Vidnet fik alt tilbage ubeskadiget.

2. Fremstod separatim Niels Halvorsen Homlesund 26 aar gam/m/el som under sin aflagde Eed forkl: at Hand ej veed videre end at Hand 3de uger før siste Juul saa at Indstevnte ganske allene <sadte> ud et Garn paa Citantens Grund hvor paa Hand ikke saa nogen doubbel eller Nabbe (Nubbe) som er det stykke Træe der flyter paa Vandet for at vise hvor garnet staar, men hvad sort garn det enten var eller hvem det tilhørte veed Vidnet ikke, men skiøndt Vidnet saa Indstevnte fordi Hand sadte garnet paa andens grund, hvorover Vidnet saa meget mere var ærgerlig som det omforkl: støkke Træe manglede paa sam/m/e, siden alt derved blev skiult at der paa grunden stod garn, men hvortil Indstevnte ikke svarede noget

Som 3de Vidne fremstod Niels Hansen Tøsøen 25 aar gam/m/el i Tieneste hos Citanten der under sin aflagde Eed forklarede: at som Vidnet i følge med *Citanten (Citantens) liden Søn ohngefær 6 uger efter siste Juul var ude at Fiske traf Hand det tillige i dag jndstevnte Vidne Otto Pedersen Domedahl \med Kone/ som er Sviger Fader til Indstevnte, hvilken talede til Vidnet \just som/ Hand optrok et Lyre Garn, og sagde: at her var hans Huusbondes eller Lensmandens savnede Lyre Garn, hvilket Vidnet modtog og lagde i hans Huus Bondes Nøst der sam/m/e gang var i Bergen, men ved sin Hiemkomst sagde til Vidnet uden {at} engang at ville see garnet, at Hand skulle levere sam/m/e til Otto Pedersen Domedahl, hvilket Vidnet ogsaa giorde da Hand roede til Otto Pedersen Domedahls Land, hvor hand antraf Ham og leverede garnet, men som Otto Domedahl ikke modtog men saa at Garnet blev oplagt paa hans Land og hvorfra Vidnet begav sig Hiem og veed saal: ikke videre at forklare i denne Sag

Som 4de Vidne fremstod Otto Pedersen Domedahl 55 aar gam/m/el Sviger Fader til Indstevnte John Larsen Wigsøen, hvilken under sin aflagde Eed forklarede: at saa ofte Hand har spurgt sin Sviger Søn Jon Larsen Wigsøen om disse af Lensmanden mistede Garn har Hand nægtet for sam/m/e, end ogsaa en gang neml: 6 uger før siste Juul som Indstevnte Jon Larsen kom lige fra Lensmanden til Vidnets Huus, spurgte Vidnet Ham hvordan det nu var gaaet med Ham og Lensmanden om Garnene, hvortil Hand svarede: at Lensmanden med Hand var accorderet om 8 rd hvorover Vidnet blev fortrydelig over at Hand neml: Jon Larsen hafde giort sig til Tyv, men hvortil Jon Larsen svarede: at disse 8 rd var ikke for Garnene men for en Stue Hand skulle faae Tilladelse at bygge paa Lensmandens Grund senere neml: 6 uger efter siste Juul var det at Vidnet i Søen saae en stor doubbel eller Nubbe som en liden Pige Hand hafde i Baaden, foruden sin Kone sagde det var en Kobbe eller Sæhlhund som da \de/ optog sam/m/e der i høy grad var Slimet – tung og Vaad, erfarede Hand det maatte være Lensmandens mistede Garn, og som Hand i det sam/m/e saa at Lensmandens Dreng Niels Hansen og Søn kom Roende kaldte Hand paa dem, som imodtog Garnet der var gandske raadnet, dagen efter kom bemeldte Dreng Niels Hansen og ville levere Vidnet Garnet, men som Hand ikke modtog, men kastede det paa Land, og hvorfra Vidnet ej siden har seet det eller veed hvor det senere er afbleven.

Som 5te Vidne fremstod Niels Hougesen Domedahl 45 aar gam/m/el hvilken under sin aflagde Eed forklarede: at Hand ikke veed videre end at Hand en gang noget efter siste Juul som Vidnet var hos siste Vidne Otto Pedersen, hørte Hand Otto Pedersen sagde til Christen Bendixen lille Sangolt: at det var ilde at hans Sviger Søn Jon Larsen hafde draget til Tøsøen og tilstaaet at have taget Lensmandens garn, men var Indstevnte Jon Larsen Wigsøen ikke tilstæde og hørte dette, hvad mere som Otto og Christen talede sam/m/en hørte ikke Vidnet, og er saal: ikke mere bekiendt i denne Sag

Endelig fremstod

6te Vidne Christen Bendixen Sangoldt som under sin aflagde Eed forklarede: at 4 uger før Juul kom Otto Pedersen Domedahl ind i Vidnets Huus, hvorover Vidnet spurgte Ham om det var sandt at Lensmanden hafde faaet sine Lyre Garn tilbage, {hvortil} hvilket en ustevnt Kone hafde fortalt Vidnet, men hvortil Otto Pedersen svarede: at Hand vidste dette *bedere (bedre) neml: at Indstevnte Jon Larsen Wigsøen hafde brugt Garnene 2de Nætter, men den 3. Nat hafde Søen taget det bort. Senere

1800: 279

neml: noget efter Juul, har ogsaa Otto Pedersen Domedahl sagt til Vidnet at det var ilde Jon Larsen hafde for Lensmanden tilstaaet at have taget garnene men mere tale hørte Hand ikke eller var dem imellem.

Flere Vidner mødte ikke.
Lensmanden fremlagde en Attest fra Provsten Hiorthoj af 26de April sidstl: som Hand begierede oplæst hvilket skede og er saa lydende:
Lensmanden Peder Knudsen Tøsøen begiærede derpaa Sagen udsadt til første Maaneds Ting for at føre flere Vidner hvilket blev bevilget

Da ingen for i Dag hafde videre at irettefø̈re blev Tinget udsadt til i morgen
og for denne gang underskreven Brandt
Niels Johannesen Skage – Johan/n/es Ericsen Syltøen – Lars Ericsen Telnes – Peder Brynildsen Løcøen

Dagen derefter den 29 April 1800 Continuerede end videre Som/m/er Tinget for Sartor Skibrede i overværelse af sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar,

hvorda! mødte for Retten Lensmand Peder Knudsen Tøsøen og fremlagde en skriftlig Stevne-Seddel hvorefter Hans Pedersen Gietlanger var jndstevnt for Beskyldninger mod opsidderne paa gaarden Waage, der bestod udi, at Indstevnte hafde sagt: at i Fald hand ikke fik 10de Parten af 3 á 4 Silde-Kast paa hans Grund, saa stiælede de fra Ham som Tyve, og da denne Sag ikke nu {ikke} ved Forl: Comissionen var Forligt men derimod nu senere saal: at Hans Pedersen Gietlanger her for Retten skulle igientage sam/m/e, saa var det Hand nu igientog sam/m/e ord, og \lovede at/ erlægge til gaarden Waages opsiddere 5 Rdr, og hvormed denne Sag som foreenet blev sluttet.

Derefter blev følgende Documenter publicerede:
1. Skiøde fra Niels Hansen Landeraae til Sønnen Hans Nielsen paa 18 21/40 M/ark Fisk Landskyld i Gaarden Landeraae No: 59, dat: 26de April 1800.
2. Skiftebrev efter afg: Lars Lassesen Glæsnæs, sluttet 7de April 1800, hvorved er udlagt til Lars Nielsen Berge 10 ¾ M/ark Fisk Landskyld i Gaarden Trengereide No: 38, for 10 rd.
3. Dito efter afg: Anne Knudsdatter Kausland sluttet 7de Martii 1800, hvorved er udlagt i Gaarden Kaursland: 1: Til Sønnen Adzer Salomonsen 6 M/ark Smør 6 M/ark Fisk for 50 rd. 2. Datteren Marte Salomonsdatter gift med Michel Knudsen Søre Tvedt, 3 M/ark S:r, 3 M/ark Fisk for 25 rd og 3. Til Datteren Brithe Salomonsdatter gift med Michel Christensen Eide 3 M/ark Smør 3 M/ark Fisk. Tilsam/m/en 12 M/ark Smør, 12 M/ark Fisk.
4. Afkald fra Ole Ellingsen Solsvig for hans Søn Ole Olsens Arvemidler 38 rd 41 s, dat: 28de April 1800.
5. Bygselbrev fra Biskop Irgens til Stephen Andersen paa 20 ¼ M/ark Fisk i gaarden Waage, dat: 23de April 1800.
6. Afkald fra Hans Johannessen Løchøen for hans Arvemidler 18 rd 5 mrk til Værgen Peder Olsen Lochøen, dat: 28 April 1800.
7. Skiøde fra Niels Engelsen Bildøen til Lars Erichsen Nordeide paa 7 M/ark Fisk i Gd: Nordeide, dat: 28 April 1800.
8. Deelebrev efter afg: Elling Thomassen Sangolt, hvorved 6 4/9 M/ark Smør i Gaarden Steensland, er udlagt Sønnen Thomas Ellingsen, dat: 28de April 1800.
9. Skiøde til Arent Thomassen Echerhofde paa 6 M/ark Smør og 3 M/ark Fisk Landskyld i Gaarden Søre Echerhofde, dat: 18 April 1800.
10. Skiøde fra Enken Marte Larsdatter Hagenes til Niels Pedersen Telnes og Christopher Pedersen Fielde paa 9 M/ark Fisk i Gd: Hagenæs, dat: 28 April 1800.

1800: 279b

11. Bygselbrev fra Iver Nielsen Mitzøen med flere, til Lars Pedersen paa 12 M/ark Fisk i Gd: Angeltvedt, dat: 28 April 1800.

12. Dito fra Ole og Anders Jensen Windenes til Anders Larsen paa 18 M/ark Fisk i Gaarden Angeltvedt. dat: 28de April 1800.

13. Afkald fra Sisselle Hansdatter Sangolt for hendes afdøde Søn Michel Albretsens Arvemidler 11 rd 4 mrk 7 s, til hans Værge Lars Larsen Schage, af 28de April 1800.

14. Bygselbrev fra Enken Sisselle Hansdatter Sangolt til Sønnen Hans Albertsen paa 3 M/ark Smør, 16 Skilling Penge og 15 M/ark Fisk i Gd: Store Sangolt, dat: 28de April 1800.

15. Afkald fra Ole Michelsen Tøsøen for hans Arv 213 rd 6 s: til Faderen Michel Olsen Tøsøen, dat: 29 April 1800.

16. Skiøde fra Enken Malene Endresdatter Leerøen med flere til Christopher Christophersen paa 8 M/ark Smør og 1/9 Hud i Gaarden Leerøen, dat: 29de April 1800.

17. Bygselbrev fra Enken Herborg Knudsdatter Hamre til 2) Niels\en/ 1) Olse{n} (= Ole Nielsen) paa 1 bpd 3 M/ark Fisk i Gd: Ham/m/ersland, dat: 29de April 1800.

Fogden Unmach mødte og indleverede til oplæsning Restance Listen for 1te qvartal indeværende aar af beløb 431 rd hvilket skede og hvorimod ingen hafde noget at indvende.

Efter paarob mødte nu ingen flere sig med Forretninger ved Tinget hvorfore samme blev hævet og underskrevet

Brandt

Niels Johannesen Skage – Johanes Ericsen Syltøen
Lars Ericsen Telnes – Peder Brynildsen Løcøen

[Som/m/er Sage og Skatte Ting 1800 for Schiolds Skibrede]

Aar 1800 Onsdagen den 30te April, blev det almindelige Som/m/er – Sage og Skatte Ting holden for Schiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendahl og Retten betient med følgende 4 Eedsorne Laugrettes mænd Niels Olsen Nedre Dyngeland Haagen Thomasen Ulsmoug Mathias Sivertsen Jellestad og Ole Olsen Myhrdahl

Hvorda! allerførst blev oplæst de sam/m/e Kongl: Forordninger og Placater som paa siste *Sator (Sartor) Ting og hvilke ere Extraherede fol: 277 fra No: 1 til 10

President Bul contra Cancellie Raad Christi fol: 268.

udi denne Sag blev afsagt saadan

Kiendelse

Siden contra Citanten ikke har giort Saggivelse, den Hand heller ikke stricte kan tilpligtes før den Rettes Dag Stevningen falder i Rette, saa kan man for Tiiden ej heller vide hvorvidt Contra Søgsmaalet kan blive liqvid med Hoved Søgsmaalet, hvorfore Sagen imod Protest bliver udsadt til første maaneds Ting den 4 Aug: førstkom/m/ende i Haab at den da bliver befordret

Da ingen i Dag indfandt sig med meere at i Retteføre, beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag Torsdagen den 1te Maij continuerede Som/m/er – Sage og Skatte Tinget for Schiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendal, og Retten betient med samme Laugrette som i Gaar.

Hvor da blev læst og publiceret følgende Documenter:

1. Obligation fra Mons Johannessen Uren til Frue Hof Agentinde Danch: D: Krohns for 60 rd, mod 1te Pante Ret i Debitors Huus i Uren under Schiolds Skibrede, dat: 11te Septb: 1797.
2. Obl: fra Mons Johannessen Uren til Frue Hof Agentinde Krohns for 30 rd

1800: 280

mod 2den Pante Ret i hans Huus i Uren, dat: 22 April 1800.

3. Afkald fra Kiøbenhavns Ober Formynderie til Ober Auditeur og Sorenskriver Brandt for Myndtlingen Joachim Christian Gyldenkrantzes Arvemidler 400 rd, som efter Kongl: Rescript af 10 Jan: sidstl: er forflyttet til Kiøbenhavns Oberformynderie, dat: 12te April 1800.
4. Afkald fra Jacob Tonning som beskikket Formynder for Jomfrue Ingebor Benedicta Heiberg, til hendes forrige Formynder Proc: Niels Hiort Stuvitz, for hendes Arvemidler 2003 rd 2 mrk 11 s:, dat: 5te Septb: 1799.
5. Fredlysning fra Hr: Fogden Unmack for Ejerne af Gaardene Houcheland Landaas, Aarestad og Møllendal, mod Frem/m/de Creatures Fæebeite i disse Gaarders Udmark, dat: 26de April 1800.
6. Obl: fra Mons Johannessen Lohne til Mons Olsen Schioldal for 98 rd, mod 1te Pante Ret i Gaarden Lohne No: 6, dat: 30te April 1800.
7. Afkald fra Karen Larsine Larsdatter for Arv 9 rd 14 s:, til hendes Værge Maar Sørensen Nyegaard, dat: 23de April 1800.
8. Ditto fra Michael Larsen til hans Formynder Ole Pedersen Nobbens-Krog, for 18 rd 1 mrk 12 s:, dat: 23de April 1800.
9. Bygselbrev fra Gerhard Schnelle som Forstander for Bergens Seminarium, til Niels Svendsen Sandvig, paa 1 ½ bpd Smør ½ Qvarter Malt i Gaarden Sandal, dat: 20de Febr: 1800.

Procurator Frile mødte for Assessor og Raadstue Skriver Hans Berentsen Forman og fremlagde en Hans udtagne Tingsvidne Stevning af 12te f: m: paategnet forkyndt for alle Vedkom/m/ende tilligemed skriftlige Qvestioner til de indstevnte Vidner af d: dato hvorefter hand begierede Vidnerne tilligemed de øvrige Indstevnte paarobt.

Stevningen og questionerne er saal:

af de jndkaldte Vidner mødte og fremstod 1. Forpagteren Ole Olsen Sæhlen 2. Niels Danielsen 3. Peder Danielsen 4. Claus Hansen Lie 5. Mons Poulsen Bouhren og 6. Anders Lyngbøe som alle blev forelæst Eedens Forklaring og efter at denne var dem betydet aflagde de sam/m/e paa lovlig maade og hvorefter Separatim fremstod

1. Vidne Forpagter Ole Olsen Sæhlen som under sin aflagde Eed svarede til 1te Question Jo Vidnet har som omspurgt erfaret at der udi Citantens Skov for nyelig er skeed Skovhugst, ligesom Vidnet veed at denne Hugst er skeedt imod Assessorens Vidende. 2 qtn: Sv: Jo Vidnet har for 4 uger siden tilligemed flere af de jndstevnte Vidner faaet ordre fra Assessor Forman om at undersøge Skoven, og da forefandt hand allerførst fra deele mærket inde paa Sæhlens Ejendom 30 á 40 Favner at være {skeedt} udøvet u-tilladelig Skovhugst 3 qtn: Sv: Jo det var ude ved Storhovden kalden som Vidnet forefandt denne Skovhugst der bestod af 26 stk: færske Fyrre Træer, der med Skat og alt var bortkiørt, og hvis Tykkelse kunde vere 6 á 7 Tom/m/er i Roden 4 qtn: Sv: Jo som omspurgt og var de 2 stykker oversavede Træer i Tvermaal 8 á 9 Tom/m/er tykke der ligeledes var bortkiørt, men af den tilbagestaaende Rod kunde Hand see og skiønne tykkelsen 5 qtn: Sv: Jo i alle deele som

omspurgt og hvilke Træer ligeledes var fra Stedet bortkiørt 6 qtn: Sv: Jo Vidnet kunde tydelig skiønne af Spor i Sneen, at disse Træer ved Hæste var bortkiørt saasom der paa 2 (3?) Steder i Sæhlens Skov var hvilet og givet Hæsterne Foder og var Veyen med disse Træer taget Nord efter til Gravdahl 7 qtn: Sv: Ney Vidnet forefandt ingen Træer paa Gaarden Tennebechen \der tilhører Klokker Heiberg/ men tilstod Forpagteren paa sam/m/e gaard Johannes Monsen at Hand i Sæhlens Skov hafde {hugget} bortført 2de stykker gamle Træer, som af sig selv ved Vind var ned blæst eller paa anden maade nedfalden 8de qtn: Sv: Da Vidnet kom til gaarden Lien forefandt Hand en gam/m/el

1800: 280b

Mand ved Nafn Claus Hansen Lien som allene sagde: at Hand hafde seet der af Sæhlens Skov dette aar bortkiørt Træer, men hvem der hafde kiørt dem bort nefnede Hand ikke 9 qtn: Sv: Jo Vidnet med de flere begav sig derpaa til gaarden Banurren, for at søge Efterretning om denne Skog hugst, men der paa Stedet erholdt hand ingen 10 qtn: Sv: Da Vidnet med de flere kom til gaarden Gravdahl forefandt de en heel dunge, ferske Træer tildækket eller skiult med Brakke eller Eener og et Træe inde i Løen, som Forpagteren Wilhelm Nielsen paa Gravdahl, siden Vidnet kiendte det siste Træe tilstod at have taget uden for merkerne i Sæhlens Skov, men de andre forvarede Træer tilstod Hand ikke 11 qtn: besvaret ved 10 qtn: 12 qtn: Sv: Vidnet hørte af Mølleren Jan Bochs Kone sige at hendes 2de smaae Børn skulle have hugget og hiemkiørt nogle Træer men hvor de var hugget vidste {hugget} Hand ikke 13 qtn: Sv: Jo Vidnet var ogsaa *fra (paa?) gaarden Lie for at erholde underretning om denne Skog hugst, hvor Hand allene traf en gam/m/el Kone som ikke vidste at give den allermindste Efterretning 14 qtn: Sv: Jo Mølleren Jan Bochs Kone i Gravdahl sagde til Vidnet at Mons Magnesen Lie var den som anviiste og fulgte de øvrige som har hugget de omspurgte Træer 15 qtn: Sv: Ney allene i Gravdahl er Vidnet *blev underrettet om at Mons Lie var den som var veiviser, hvor Forpagteren Wilhelm Nielsen tillige med Møller Bochs Kone sagde det sam/m/e.

Som 2. Vidne fremstod Niels Danielsen Sæhlen 44 Aar gam/m/el hvilken under sin aflagde Eed svarede fra 1te til 15de qtn: i alle deele overeenstemende med 1te Vidne siden Hand tilligemed Ham var fra Citanten udsendt at undersøge denne Skov hugst og der forefandt ligesom 1te Vidne har forklaret

Som 3de Vidne fremstod Peder Danielsen Sæhlen 52 hvilken under sin aflagde Eed var i alle henseende Conform med 1te Vidne paa alle de forelagde 15 qtr: da Hand tilligemed de 2de første Vidner var paa [samme Dag og]? Tiid og i Følge med dem for at undersøge denne Skov hugst

Som godvillig mødende Vidne fremstillede dernæst \for det 4/

Drængen Peder Pedersen Sæhlen for hvem Hand begiærede forelagt til Besvarelse de Questioner hvorefter de 3de Forpagtere ere blevne afhørt Dette Vidne aflagde der paa Lovens Eed efter at sam/m/e var Ham betydet og som Hand paa sam/m/e Dag og Tiid var i følge med de 3 afhørte Vidner for at undersøge Skov hugsten i Ejeren Assessor Formans Skov, hos hvem Vidnet er i Tieneste, saa forklarede Hand ord til andet paa alle 15 Questr: saal: som første Vidne har udsagt

Endelig fremstod som

5te Vidne Forpagter Mons Nielsen hos Klokker Heiberg 60 Aar gl: hvilken under sin aflagde Eed svarede til 16 qtn: Ikke videre end Hand denne Vinter har seet at Mølleren Bochs Børn 8 á 9 aar gam/m/el og Willem Nielsen Gravdal har kiørt over Gravdahls vandet med et læss Brende imellem, {som} denne Vinter men hvor dette Brende eller Træe var hugget er Vidnet ubekiendt 17 qtn: Sv: Ney det omspurgte veed Vidnet intet om Til 18. og 19. qtn: Veed Vidnet intet at forklare

Som 6te Vidne fremstod Ole Larsen Nygaard 29 Aar gl: som under sin aflagde Eed svarede til 16 qtn: Conform med siste Vidne 17 qtn: Sv: Hand har seet at Mons Magnesen Lie *end (en) 3 á 4 gange har veret i Sælskab med Møller Bochs Børn og Willem Nielsen Gravdal naar de har kiørt Brende men enten Hand har giort det af sig selv eller veret begiert dertil er Vidnet ubekiendt Til 18. og 19de svarede Vidnet at Hand derom er Ubekiendt og ved ikke videre til oplysning i denne Sag

Som 7. Vidne fremstod Anders Størchsen Lyngbøe 46 aar gl: hvilken under sin aflagde Eed svarede til 16. qtn: Conform med 5te Vidne Til 17. – 18. og 19. qt: Vidste Vidnet intet at forklare

Endelig fremstod som

8. Vidne Claus Hansen Lie hvilken under sin aflagde Eed svarede til 16. qtn: 17. – 18. og 19. at Hand ikke vidste noget til oplysning

Procurator Frile som merkede at Indstevnte Møller Bochs Hustrue og Søn Nicolai ikke i Dag møder forbeholdt at fremstille disse til en anden Tiid om saadant skulle udfordres, men begiærede i øvrigt det nu passerede i form af Tings Vidne beskreven meddeelt

1800: 281

Forpagteren paa Gravdahl Wilhelm Nielsen som hafde anført denne Vidne Forklaring sagde: at Hand er aldeeles ubevist om at have [hugget]? {noget} nogle Træer uden for de mærker Gravdahls Skov skilles fra Sæhlens og skulle dette vere passeret med det Træe som af Vidnerne er funden i hans Løe, saa er det ham ubekiendt men maa troe sam/m/e siden Vidnerne har sagt at de kiender dette Træe at være af Sæhlens Skov

Saa var og tilstæde Forpagter Johannes Monsen som ikke tilstod at have hugget mere end 2 Træer, som Hand har veret u-vidende om før nu at vere …et(?) uden for merkerne

Indkaldte Mons ved Leet var og nerværende, tilligemed Mølleren Jan Boch som sagde: at hvis hans Børn er gaaet uden for merkerne af Gravdahls Skov, saa har hans Børn følgt med de andre Bønder som bedere har kiendt merkerne end de

Da ingen flere mødte blev saal:

Afsagt:

at det passerede skal blive in forma beskreven og Citanten meddeelt

Derefter blev publiceret under

No: 10. Bygselbrev fra Gerhard Schnelle som Forstander for Bergens Seminarium til Niels Monsen paa ¼ Løb Smør og 4 Kander Malt i Gaarden Rødland, dat: 1te Maij 1800.

11. Samfrender Skiftebrev efter Kiøbmand Ole Clausen i Bergen hvorved Gaarden Møllenpris er ansadt for 5500 rd, hvori hver af Børnene Diderich, Claus, Johan Arnoldus, Daniel og Emmicha er udlagt 1000 rd i Arv, og Sønnen Claus for Krav 500 rd, oprettet 3de Jan: 1800.

12. Obligation fra Erich Erichsen Giellestad til Olaus Myhlenphorth for 84 rd mod 1te Pante Ret i Gaarden Giellestad No: 84, dat: 4de Martii 1800.

13. Skiøde fra Enken Marthe Andersdatter Natland og fl: til Sønnen Andreas Botolphsen paa 1 Pund 21 M/ark Smør og ½ Hud i Gaarden Natland No: 76, dat: 1 Maij 1800.

14. Vilkaarsbrev udstæd af Andreas Botolfsen Natlands Formynder til hans Moder Marthe Andersdatter og Broder Anders Botolfsen paa Aarlige Leve Vilkaar af Gaarden Natland, dat: 1te Maij 1800.

15. Obligation udstæd af Andreas Botolphsen Natlands Formynder Wiching Havsen Thunæs paa hans Myndtlings Vegne til hans Moder Marthe Andersdatter Natland for 180 rd, til Broderen Anders Botolphsen for 51 rd 2 mrk 8 s:, til Søsteren Elie Botolphsdatter for 25 rd

4 mrk 5 s: og til Søsteren Anbiør Botolphsdatter for 25 rd 4 mrk 5 s: hvoraf allene svares Rente af de 2de sidste Summer, hvorfor er pantsadt Gaarden øvre Natland, dat: 1 Maij 1800.

16. Skiøde fra Lieutenant Lars Johan With til Ole Brinch, paa Gaarden Tveteraas af Skyld 1 Løb Smør, dat: 29 April 1800.

17. Obligation fra Kiøbmand Ole Brinch til Lieutenant Lars Johan With for 2398 rd mod 1te Pante Ret i Gaarden Tveteraas, dat: 30te April 1800.

18. Aflyst Niels Andersen Heljepladsens Obl: til Ole Ingebrigtsen Dahl for 350 rd, dat: 4de Decbr: 1797, og indfriet efter paategnet Qvitering af 30te April 1800.

19. Obligation fra Niels Andersen Heljepladsen til Com/m/erce Rd: Braage for 400 rd, mod Pant i Gaarden Heljepladsen No: 97, dat: 1te Maij 1800.

1800: 281b

Extra Ret [1800] - Fogden contra {Jon} \Knud/ Nielsen Lund.
for begaaet Tyverie.

Fogden Unmack producerede en skriftlig Stevning af 8de f: M: med Paategning om Forkyndelse, mod Drengen Knud Nielsen Lund for begaaet Tyverie af en Buk, der var hensadt i aaben Field, til at lide Dom med videre efter Sagens nærmere Procedure. Til denne Sags Anlæg fremlagde han Amtets Actions Ordre af 5te Martii sidstl:, saa og det under 25de Febr: d: A: ved Sorenskriveren Ober Aud: Brandt afholdte præliminair Forhør saavidt det angaaer den indstevnte Dreng, da Broderen Soldat Jan Nielsen der og haver været Deeltaget i det paastevnte Factum, er henvist under det Militaire Forum og der tiltales. Til de i Sagen indstevnte Vidner fremlagde han skriftlige Qvæstioner, hvorefter han bad af Retten Vidnerne afhørte.

Skibredets Lensmand Johannes Borge som beskikket Defensor, møtte og fremlagde sin Defensions Ordre af 26de f: M:, og forbeholdt sig det fornødne.

Derpaa fremstod løs og ledig \for Retten/ paagieldende Knud Nielsen Lund, som igientog sin forrige Forklaring i Forhøret af 25de Febr: sidstl:, med Benægtelse at han ikke var bekiendt eller vidste noget angaaende Sigtelsen.

Af de indkaldte Vidner mødte og fremstod som

1te Vidne Niels Jonsen Øfstebøe, som under sin forhen i denne Sag aflagde Eed igientog uforandret sin afgivne Forklaring, og svarede til Actors 1te Qvæstion: at han kiender den Tiltalte Dreng Knud Nielsen Lund. Til 2de Qvæst: Jo, saaledes som han tilforn har forklaret, og skeede dette ved Michels Dags Tider f: A: uden at han til visse erindrer sig Sagen, og hvorved tillige 3de Qv: er besvaret. Til 4de Qv: Jo Vidnet er det omspurgte bekiendt deraf, at *Brøderen Jan til den Paagieldende, sagde at den eene Buk tilhørte Michel Nielsen Hougsdal, hvorved 5te Qv: er besvaret. Til 6te Qv: Jo den omspurgte Buk blev ledet alene for sig selv med et Toug om halsen af Broderen Jan, som udmærkede og sagde at denne ledede Buk tilhørte som forklaret Michel Nielsen Hougsdal, og jagede Broderen Knud paa sam/m/e Buk. Til 7de Qv: Jo Vidnet er det omspurgte bekiendt deraf at Ejeren efter den Tiid Vidnet saae sam/m/e har ledt og efterspurgt sam/m/e. Til 8de Qv: Ney til det omspurgte vidste Vidnet ikke at forklare. Til 9de Qv: Jo Vidnet saae at Knud Nielsen tilligemed sin Broder gik fra Øfstebøe til deres Hiem Gaarden Lund, som ligger tæt ved Gaarden Øfstebøe. Til 10de Qv: refererede sig til sit Svar paa 7de Qv: og forklarede end videre at han ikke er bekiendt enten at Michel Nielsen Hougsdals Buk er kom/m/en tilbage, eller at han for samme har faaet noget vederlag.

Derpaa fremstod

2det Vidne Peder Jonsen Øfstebøe, som under sin tilforn

1800: 282

aflagde Eed igientog sin afgivne Forklaring som blev ham forelæst, og i øvrigt forklarede sig paa Actors skriftlige Qvæstioner fra 1 til 10, gandske overensstem/m/ende med 1te Vidne, da han paa samme Dag og Tiid var tilstæde med første Vidne paa Gaarden Øfstebøe, og saae da Brøderne kom drivende med Bukken, samt hørte den Tale der sam/m/e Tiid passerede, og hvilken var saaledes som 1te Vidne har forklaret.

Endelig fremstod som

3de Vidne Jon Nielsen Øfstebøe, som under sin aflagde Eed igientog sin forrige Forklaring, som blev ham forelæst, og dernæst svarede paa Actors 1 til 10de Qvæst: i et og alt overensstemmende med 1te Vidne.

Den paagieldende Dreng Knud Nielsen Lund vedblev at benegte ikke at have været med eller stiaalet den omspurgte Buk, men siden sam/m/e kom i Følge med andre Deponentens Brødre tilhørende Bukke, og denne viste sig uroelig bandt Broderen Jan, Toug om Halsen paa denne Buk, som med de andre blev ledet hiem til Gaarden Lund, der indladt i Huus til om Morgenen, da de igien blev udladt, men hvor denne Buk fra den Tiid er afblevet, siger han at være ubekiendt, tilligemed at hverken han eller Brødre har ført sig denne Buk til Nytte.

Fogden indlod Sagen Dom efter følgende Grunde: Skulle en Tyvs eller Medviders Benægtelse kunde befrie dem fra Lovens retfærdige Straf kunde ingen være sikker paa sit Gods, eller vente den Beskyttelse Loven i saa Tilfælde giver enhver i Staten. Med de førte Vidner er det afbevist: at den tiltalte Dreng Knud Nielsen har haft Michel Nielsen Hougsdahls Buk der gik løs i aabent Field, sidst i sin og Broders Værge, uden at kunde bevise hvorledes de igien havde skilt sig ved samme. Overvejes herhos hvorledes Tiltaltes Forhold har vist for Retten efter Forhørets Forklaring, saavelsom Sogne Præsten Hr: Fritzners Attest af 18de f: M: den Actor nu fremlagde, viser samme tydelig den onde Art der er nedplantet hos Tiltalte, og som Grund for at hans egen Givne Forklaring saa meget mindre kan ansees troeværdig. Den ommelte Præste Attest viser at den Tiltalte Dreng er nesten 17 Aar. Actor indlod derfor Sagen Dom med Paastand: at Knud Nielsen maae ved Dom blive tilfunden i Følge Forord: af Febr: 1789, \Conf: med 1 – 22 – 9 og 6 – 17 – 43/ maae vorde tilfunden for dette forøvede Tyverie, der i en vis Henseende kan betragtes som qvalificeret, at Arbeide et Aar i Bergens Tugthuus, samt at erstatte de paa hans Varetægt medgaaende omkostninger indtil endelig Dom er falden.

Klageren og Ejeren af denne bortstiaalne Buk Michel Nielsen Hougsdal var nærværende, og vurderede samme for den Summa 5 rd 1 mrk 8 s:, som han selv havde givet, skiønt han ikke ville have mistet den for meere end 6 rd, og i øvrigt bekræftede

1800: 282b

han under sin Eed, at denne Buk er ham frakom/m/en imod hans Villie og Vidende.

Defensor formodede at den af Actor Hr: Foged Unmack saa strenge nedlagte Paastand, saa meget mindre da den tiltalte som uconfirmeret følgelig ej kunde forestille sig de af saadan Handling flydende Følger, som ogsaa da hans Broder Soldat Jan Nielsen haver i hændehaft den ommelte Buk, saa formeente Defensor at den Tiltalte maatte af den Respective Dom/m/er aldeeles frikiendes, hvormed han indlod Sagen Dom.

Afsagt:

Sagen optages og skal saasnart Dom/m/eren bliver levnet Tiid fra de alerede begyndte Som/m/er Tinge, Dom blive afsagt.

Fogden Contra Ole Poulsen Schiold fol: 270.

Fogden Unmach æskede Sagen i Retten over uconfirmerede Dreng for begangne Lejermaal med Qvinde Menisket Brithe Larsdatter, og fremlagde der til Amtets Actions Ordre af 18de f: M:, til at lide Dom i Følge Anordningerne. Han udbad at Tiltalte og Indstevnte Dræng maatte blive paaraabt og hans tilstaaelse af Factum.

Den i Sagen beskikkede Defensor møtte og fremlagde Fogdens Defensions Ordre og reservere sig det fornødne.

Den indkaldte Dreng Ole Poulsen Schiold fremstod og forklarede: at være 20 aar gl: og Confirmeret for 1 aar siden, og tilstod Factum at være Barne Fader til det af Qvinde Menisket Brithe Larsdatter Fødde Barn.

Fogden indlod sagen Dom paastand; der af Factum den fremlagde Præste Attest saavelsom den tiltaltes egen tilstaaelse er bevist, at han med Dom er tilfunden i Følge Forordningen af 2 Septb: 1745, at Arbeyde 1 Aar i Bergens Tugthuus samt at Erstatte de paa Sagen medgaaede Omkostninger om han dertil haver Midler.

Defensor formoder at den Tiltalte som nu confermeret ej af den respective Dom/m/er maatte tilkiendes den af Actor saa Stræng *nædlagde Procedur og Paastand, men tvert imod friefindes, saavel for Strafs Lidelse som videre Sags Omkostninger, og dermed indlod Sagen Dom.

Afsagt

Sagen optages.

Nye Sag.

Fogden fremlagde Skriftl: Stevning med Forkyndelse paategning af 12te f: M:, imod Qvinde Mennisket Marthe Olsdatter Øfstebye for begaaet Lejermaal med *Granadeer (Grenader) ved Bergens Garnision Siur Guldbrandsen Huuse der til vedermelle alle var indkaldet. For Sigtelsen fremlagte han Provstens Attest af 29de Martii d: A:, der bliver at ved hæfte Udskriften.

Da Pigen ved Skibreedes Lensmand Johannes Michelsen Borge og 2de andre troe værdig mænd er anmelt at være yderlig Fattig, hvor om han bad inhænte Laugrettes tilsagn, for Hun ved en af sine paarørende fremsendt 1 rd hvor efter Fogden i Følge de ergangne Resolutioner frafaldt alt videre Paastand imod dette Qvinde meniske Ligesom og mod Barne Faderen haver vedgaaet Factum.

Laugrettet som kiender denne indkaldte Pige Marthe Olsdatter Øfstebye bevidnede

1800: 283

At hendes Omstændigheder er saa ringe at hun ikke kan formaae at udreede meere end hun har erlagt.

Fogden begiærede det passerede beskreven til Bielag at vedlegge sit Regnskab.

Fogden Unmack fremlagde Restance Listen for dette Skibreedets første Qvartal indeværende Aar, der blev oplæst og hvilke vise at Restancen er 995 rd 64 skl: imod hvilket ingen af Almuen eller Laugrettet havde noget at errindre.

Efter Trende udraab meldte ingen sig nu meere ved Tinget at forrette, hvorforre sam/m/e for denne Gang blev hævet.

Saaledes passeret bekrefter

Brandt	Haagen Thomasen Ulsmoug	Niels Olsen nedre Dyngeland
	Ole Olsen Myhrdahl	Mathias Iversen Jellestad

Som/m/er Sage og Skatte Ting [1800] for Lindaas Skibrede

Aar 1800 Tirsdagen den 6te Maij blev det almindelige Som/m/er – Sage og Skatte Ting holden for Lindaas Skibrede paa Tingstædet Toftegaard og Retten betient med følgende 4re Eedsorne Laugrettes mænd Peder Ellevsen Berge – Knud Monsen Udkilen – {Peder Ellevsen}\Niels Halvorsen/ Sandnes og Rasmus Hans\sen Amundsbotten/

Ved Tinget var nerværende Fogden Unmach – Skibredets Lænsmand Lars Fieldsende og den Tingsøgende Almue for hvem allerførst blev oplæst de Kongelige Forordninger som ere extraderede fol: 277 fra No: 1 til 10 inclusive og end videre ved dette Ting som senere er tilkom/m/en under

No: 11. Placat, der foreskriver bestemte Forholds Regler, til Efterretning for Domstolene, i Anledning af nogle Dom/m/eres yttrede Tvivl om de Tilfælde, i hvilke det er fornødent, at stiaalne Kosters Eyere i Tyvs Sager, eedeligen bekrefte, at Kosterne er dem frakomne imod deres vidende og villie, samt paa lige maade stadfæste den Taxt, som af dem settes paa deslige Koster, naar disse ikke er komne Tilstæde – dateret 28de Marti 1800

No: 12. Placat ang: at ethvert Bøxelbrev, som udstædes af de Geistlige Beneficiariis i Norge skal, indtil videre, indeholde denne Clausul: at Leilændingen, i fald den Ham tilbøxlede gaard maatte blive udnævnt til Embedsmands Boelig, skal være pligtig til, da at fravige samme, imod at erholde hans udgivne Bøxel penge tilbage.

Da ingen for i Dag melte sig ved Tinget at have at forrette blev sam/m/e udsadt til i morgen

Dagen derefter den 7de Maij 1800. Continuerede Som/m/er Tinget for Lindaas Skibrede, med samme Laugrettes mænd som i gaar hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret

1. Skiftebrev efter afg: Niels Ericsen sluttet 5te Marti 1800 hvor gaarden Mongstad beliggende i Lindaas Skibrede Matr: No: 33 er saal: udlagt

1. Stervboe Enken Kari Anders Dr:	5 ¼ M/ark Smør	2 5/8 Kd: malt	7/48 Faar for	35 rd
2. Sønnen Niels Andersen	2 1/10 - -	1 1/20 - -	14/240 - -	14 -
3. Datteren Siri Niels Dr:	1 1/20 - -	21/40 - -	7/240 - -	7 -
4. - *Einge (Inga) Niels D:	1 1/20 - -	21/40 - -	7/240 - -	7 -
5. - Nille Niels D:	1 1/20 - -	21/40 - -	7/240 - -	7 -
Tilsam/m/en	10 ½	5 ¼	7/45	70 rd

2. Aflyst Andreas Danchertsen Heibergs obligation til Mad: Emerentze Sal: Jørgen Morsing stor 1276 rd mod Pant i Gaarden Aaraas dateret 6. Septb: 1797 efter Qvittering {af} uden dato

3. Byxel Brev fra Fendrik Gerhard Daae til Niels Hansen paa 18 M/ark Smør i gaarden Frosetter med Revers dateret 5te Maij 1800

4. Skiøde fra Magne Monsen Schugedahl til Ole Magnesen paa heele gaarden *Schagedahl af Skyld ½ Løb Smør M: No: 170 for 100 rd dat: 11te Maij 1797

5. Byxel Brev fra Stadthauptmand Christopher Kahrs til ung Karl *Fiise (Fuse) Hansen Botten paa 22 ½ Mark Smør men Landskyld 13 11/13 Mark Smør 11 2/3 Kd: Malt i gaarden Synnevog M: No: 27 dat: 2 Dec: 1799

1800: 283b

6. Skiøde fra Johannes Nielsen Raadmandsøen til Capitain Christian Frost v: Nicol paa gaarden Raadmandsøen M: No: 132 af 6 M/ark Smør Landskylds Leye for 305 rd dat: 21de Ap: 1800

7. Byxel Brev fra Capit: Nicol til Johannes Nielsen paa 6 M/ark Smørs Landskyld i gaarden Raadmandsøen med aarlig *Lage 10 s odels og Rostieneste frataget dat: 21de April 1800 med Revers

8. \Aflyst/ obligation fra Johanes Nielsen Raadmandsøen til Willum Christensen ibid: stor 198 rd mod 1te prioritet i gaarden Raadmandsøen No: 132 af Skyld 6 M/ark Smør dat: 1te Maij 1799 efter qvittering uden dato

9. Aflyst Siur Jørgensen Finnesbøes Obligation til Anders Arnesen Qvalvog paa Capital 47 rd mod 1te prioritet i 18 M/ark Smør og 6 Kd: malt Landskyld i gaarden Finnebøe under M: No: 41 efter Qvittering af 3de Feb: 1800

10. {Obligation} \Skiøde/ fra Bendix Iversen og Siur Jørgensen Finnesbøe til Iver Bendixen paa ½ Løb og 1 Mæle malts Landskyld i gaarden Finnesbøe M: No: 41 for 148 rd dat: 6te Maij 1800

11. Obligation fra Iver Bendixen Finnesbøe til Anders Arnesen Qvalvog paa 98 rd mod 1te prioritet i gaarden Finnesbøe M: No: 41 dat: 6te Maij 1800

12. Skiøde fra Mathias Jensen Hostelands Myndtling Anders Nielsen paa 2 1/10 M/ark Smør 1 1/20 Kd: malt og 14/240 Faar i gaarden Monstad No: 33 for 14 rd 2. Eric Olsen Hostelands Myndtling Siri Niels Dr: 1 1/20 M/ark Smør 21/40 Kd: malt og 7/240 Faar for 7 rd 3. Mons Olsen Løveydes Myndtling *Einge (Inga i 1801) Niels D: sam/m/e Skyld for 7 rd og 4. Hans Andersen store Slires Myndtling Nille Niels D: sam/m/e Skyld for 7 rd Tilsam/m/en 5 ¼ M/ark Smør, 2 5/8 Kande malt og 7/48 Faars Landskyld for 35 rd til Niels Lassesen Monstad {dat:} hvortil kom/m/er 5 ¼ M/ark Smør 2 5/8 Kande malt og 7/48 Faar som Kiøberen med sin Hustrue Kari Anders Datter er udlagt bliver Hand i alt Ejende 10 ½ M/ark Smør 5 ¼ Kande malt og 7/24 Faars Landskyld i bemelte gaard Mongstad dat: 6te Maj 1800

13. Vilkaarsbrev fra Iver Christophersen Slire til sin Forældre Christopher Larsen og Margarethe Bastes Dr: dat: 6te Maj 1800

14. Skifte Brev efter afg: Joseph Andersen Refsdahl sluttet den 28de Dec: 1799, hvorved Gaarden Refsdahl M: No: 95 saal: er udlagt

1. Til Stervboe Enken Brite Bastesdatter	1 Pund	og	12 M/ark	12 Kd: malt	for		90 rd	
2. Til Sønnen Anders Josephsen	1	-	-	4	-	-	-	60 -
3. - Datteren Marthe Josephs Dr:			12 -	2	-	-	-	30 -
Tilsam/m/en								180 rd

15. Byxel Brev fra Stadthauptmand Kahrs til Ole Josephsen Dyrnes paa 1 Bpd Fisks Leye i gaarden \Dyrnes i/ Lindaas \Skibr:/ No: 15 dateret 4de Januari 1800

16. Byxel Brev fra Stadthauptmand Kahrs til Eric Einersen Dyrnes paa 1 Bpd Fisks Leye i gaarden Dyrnes i Lindaas Skibrede M: No: 15 dat: 31te Dec: 1799 med Revers

17. Lensmand Lars Fieldsendes Byxel Seddel til sin Søn Iver Larsen paa 18 M/ark Smør som tillægges den ½ Løb Smør Hand tilforn bruger, saa Hand nu i alt bruger 2 Pund og 6 M/ark Smør dateret 6te Maij 1800

18. Skiøde fra Ole Jonsen Rise – Jacob Thomasen UdLyhren – Arne Knudsen Storeim og Jacob Olsen indre Lyhren til Iver Amundsen Lyhren paa 1 Pund 6 M/ark Smør Landskyld i Gaarden indre Lyhren M: No: 1 tilligemed hvad Hand selv Ejer tilsam/m/en 1 Pund 6 M/ark Smør Landskyld for Kiøbe Summa 294 Rdr dat: 7 Maij 1800

19. Obligation fra Iver Amundsen indre Lyhren til Amund Iversen ibid: paa 200 rd og til Jacob Amundsen 50 rd tilsam/m/en 250 rd mod 1te prioritet i gaarden Indre Lyren af Skyld 1 Pund 6 M/ark Smør under M: No: 1 dat: 7de Maij 1800

20. Vilkaarsbrev fra Ole Olsen Tveteraas til Anders Monsen og Hustrue Elsebeth Ols Dr: af 7de Maij 1800

1800: 284

21. Afkald fra Marthe Amunds Dr: Hope til hendes Formynder Jacob Thomasen Udlyhren paa 2 rd 5 mrk dateret 7de Maij 1800

22. Byxelbrev fra Krigs Comissair Dahl til Niels Andersen indLyhren paa 18 M/ark Smør 1 ½ Mæhle malts Leye udi gaarden Øvre Syslach i Lindaas Skibrede dat: 26 Oct: 1799

Fogden contra uConfirmeret Dreng Siur Olsen Schlire Fol: 269

Fogden Unmach mødte og æskede Sagen i rette mod uConfirmeret Dreng Siur Olsen lille Schlire af Lindaas Skibrede for at modtage Dom til Strafs Lidelse efter Forordningen Til Sagens anlæg fremlagde Hand Amtets Actions ordre Af 18de f: M: hvorved Skibredets Lensmand Lars Larsen Fieldsende er beskikket til Defensor for den Tiltalte.

Den beskikkede Defensor Lensmand Fieldsende mødte og fremlagde Fogdens Ordre af 26de April sistl: til Defensionen.

Fogden bad den Tiltalte paarobt og hans Svar indtaget om Hand endnu ikke vedstod Factum og at Hand var Uconfirmeret? samt hans Forklaring om Hand var i Tieneste? om Hand gik til Læsning? saa og Laugrettets Forklaring om de kiender den Tiltaltes Forhold i Præstegieldet da Actor ikke med disse oplysninger kunde blive forsynet fra vedkom/m/ende Sogne Præst efter skriftlig anmodning men ved Skibredets Lensmand givet det Svar at Hand ikke fandtes i Menisterial Bogen, hvilket Hand og formoder, da sam/m/e med Præste gaarden skal vere opbrændt?

*Tiltale (Tiltalte) Dreng Siur Olsen Schlire mødte og igientog at have besvangret Pigen Sygni Ottesdr: {lille Schlire} Galten samt at Hand endnu er u-Confirmeret og at dette skede ved den Leylighed at de tiente sam/m/en paa gaarden Galten, hvor Hand ikke enda, ligesaa lidet som endnu har begyndt at læse eller gaae til Præsten, skiønt Hand siger at vere over 18 aar gam/m/el. Hand er i Tieneste for nerverende Tiid siden Paaske hos gaard mand Hans Ericsen Høsteland.

Ingen af Laugrettet sagde at kiende denne Paagieldende Dreng, men derimod kiender de hans Forældre, hvoraf Moderen er Død for 6 á 7 aar og Faderen som er gaaet fra Gaarden gaar nu og betler, og saavidt de skiønner er denne Dreng som Hand selv forklarer efter sit *udsigende (udseende?) mod 19 aar gam/m/el.

Actor indlod Sagen Dom med Paastand: at som det paastevnte Factum saavel ved den fremlagde Attest som Tiltaltes egen Tilstaaelse og det ellers efter hans ringe Forfatning er s….t(?) med nogen skadesløshed ville tiene til hans Forbedring naar Han kom under virkelig Tvang saa paastod h/an/d at h/an/d ved Dom blev tilfunden efter Forord: af 1745 at indsettes i Bergens Tugt og Forbedrings Huus.

Defensor maatte give den Respective Dom/m/er i overveyelse at som den Tiltalte der ikke kan læse i Bog af yderste vankundighed om Guds Lov af 6te Bud og saa meget mindre af Landets Lov har begaaet dette Leyermaal indstille Han at Han for Actors Tiltale maatte vorde Frifunden ved at afsone denne sin ungdoms Brøde med 8 Dages Fængsel paa Vand og Brød og saal: indlod Hand Sagen under Dom.

Afsagt

Sagen optages til Doms

Nye Sag

Fogden Unmach mødte og fremlagde en skriftlig Stevning af 26de Marti sistl: mod Pigen Sygnie Lars Dr: lille Lindaas og Drengen Lars Monsen Ulvøen for med hinanden begaaet

Lejermaal for at modtage Dom til Bøders udredelse m: v: For Sigtelsen fremlagde Hand Cappellanen hr: Angels Attest af 26de Feb: d: A: paa Sogne Præsten hr: Mejers Vegne i hans Sygdoms Tilfælde for at vedhefte det passerede, og hvorefter hand begiærede de Paagieldende paarobt.

Den indkaldte Pige Sygnie Lars D: lille Lindaas mødte ikke men til kiendegav hendes Sødskende Barn Amund Gudmundsen Toftegaard at denne Pige ikke mere opholder sig i Sognet men tiener i Bergen.

Drengen Lars Monsen Ulvøen mødte heller ikke da Hand for 1 aar siden er reyst bort med Skib til Middelhavet.

Da Fogden erfarede: af Lensmanden og Laugrettet at Lejermaalet er begaaet her paa Toftegaard skiønt Personerne er af Kloster godset, paastod h/an/d at Hun ved Dom maae vorde tilfunden at udrede Bøder 6 rd og i omkostninger 1 rd 3 mrk samt Sagen i henseende ham udsadt indtil videre H/an/d fra sin Reyse maatte hiemkom/m/e

1800: 284b

Laugrettet sagde: at kiende den paagieldende Pige Sygnie Lars D: lille Lindaas og skiønner at Hun maaske kunde have Leylighed at udreede af Bøderne 2 Rdr,

Afsagt

Sagen optages

Fogden Unmach indleverede Restance Listen for 1te quartal 1800 for dette Skibrede, der viser at af Skatterne som er 1000 rd kun er betalt 49 rd 1 mrk hvorimod hverken Laugrettet eller Almuen efter at sam/m/e var oplæst hafde noget at indvende

Efter paarob hafde ingen mere ved Tinget at udrette hvorfore sam/m/e blev hævet og underskreven

Brandt

Knud Monsen med bumerke P: Ellevsen med bumerke Niels Halvorsen Sannes
Rasmus Hansen Aamundsbotten med bumerke

[Sommer Sage og Skatte Ting 1800 for Herløe Skibrede]

Aar 1800 Løverdagen den 10de Maji blev det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting holden for Herløe Skibrede paa Tingstædet Alverstrømen, og Retten betient med efterskrevne 4 eedsorne Laugrettesmænd: Knud Olsen Aadland, Jens Bergesen Hanevig, Anders Østensen Hiertaas og Anders Knudsen Hanevig. Ved Retten var nærværende Hr: Fogden Unmack, Skibredets Lensmand Willum Monsen Schielanger og endeel Tingsøgende Almue.

Hvorda først Allerunderdanigst blev publiceret og oplæst de Kongl: Anordninger, som ere extraherede Fol: 277 og 283.

Da ingen i Dag indfandt sig med noget at i Rette føre, beroer Tinget til næste Mandag.

Mandagen den 12te Maji, Continuerede Som/m/er- Sage og Skatte Tinget for Herløe Skibrede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en, og Retten betient ved samme Laugrette som forrige Tingdag er anført.

Hvorda følgende Documenter bleve publicerede:

1: Skiftebrev efter afg: Kone Marthe Rasmusdatter Walle, sluttet 1te April 1800, hvorved ½ Løb Smør og 1 Mæle Malt i Gaarden Walle No: 75, er vurderet for 96 rd, og udlagt saaledes: 1. Til Stervboe Enkemanden Anders Pedersen Walle 19 M/ark Smør og 6 Kander Malt for 48 rd. 2: Til Sønnen Rasmus Michelsen 9 M/ark Smør og 3 Kd: Malt for 24 rd, og 3: til Sønne Datteren Kari Hansdatter 9 M/ark Smør og 3 Kd: Malt for 24 rd.

2. Bygselbrev fra Lensmand Peder Knudsen Tøsøen og Henrich Nielsen Landeraae til Mons Jespersen paa 12 Marker Fisk i Gaarden Thurøen No: 28, dat: 28de April 1800.

3. Skiøde fra Rasmus Michelsen og Myndtlingen Kari Hansdatters Formynder, til Anders Pedersen Walle, paa 18 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Walle No: 75, dat: 15de April 1800.

4. Afkald fra Ole Nielsen Hougland for Arv 37 rd 2 mrk 12 s. til hans Værge Ole Hansen Hougland, dat: 15de Septbr: 1798.

5. Afkald fra Anne Monsdatter Fløysand til hendes Værge Brynild Larsen Berland for 15 rd 4 mrk 3 s., dat: 10de Maij 1800.

6. Obligation fra Christian Christiansen Myrtvedt til Johannes Monsen Elsaas for 40 rd, mod første Pante Ret i 12 M/ark Smør og 8 Kd: Malt i Gaarden Myrtvedt No: 98, dat: 10de Maij 1800.

7. Obligation fra Elling Olsen Aasbøe til Johannes Monsen Miaatvedt for 40 rd og til Niels Larsen Tveten for 30 rd tilsam/m/en 70 rd, mod 2den

1800: 285

Pante Ret i ½ Løb Smør i Gaarden Aasbøe No: 12, dat: 10 Maij 1800.

8. Bygselbrev fra Sogne Præsten til Dom Kirken i Bergen Hr: Fleischer til Mons Halvorsen paa 12 M/ark Smør og ½ Mæle Malt i Gaarden Hopland, dat: 20de Decbr: 1799.

9. Bygselbrev fra Ole Halsteensen Aasebøe til hans Stif Søn Anders Monsen den yngre paa 9 M/ark Smør og 6 Kd: Malt i Gaarden Aasebøe No: 63, dat: 10de Maij 1800.

10. Bygselbrev fra Claus Krohn til Gunder Andersen paa 1 Pund 8 M/ark Fisk i Gaarden Hennøen, dat: 22de Febr: 1800.

11. Skiøde fra Hans Larsen Landsvig med flere til Mons Knudsen Landsvig, paa 14 2/5 Mærker Smør i Gaarden Landsvig No: 62, dat: 10de Maij 1800.

12. Bygselbrev fra Søren Halvorsen Nore Selle til Sønnen Halvor Sørensen paa 9 M/ark Smør i Gd: Nore Selle No: 52, dat: 10 Maij 1800.

13. Dito fra Søren og Iver Halvorsønner Nore Selle til Knud Olsen paa 1 Pund 9 2/5 M/ark Fisk i Gd: Nødenæs No: 51, dat: 10 Maij 1800.

14. Dito fra Iver Halvorsen Nore Selle til Christian Nielsen paa 13 ½ M/ark Fisk i Gd: Nødenæs, dat: 10 Maij 1800.

15. Vilkaarsbrev fra Mons Knudsen Landsvig til Hans Larsen ibid: paa Aarlige Levekaar af Gaarden Landsvig, dat: 10 Maij 1800.

16. Aflyst Jacob Olsen indre Lyhrens Obl: til Ole Olsen Goustad og Søn Gullach Olsen for 100 rd, mod Pant i Gaarden Lyhren i Lindaas Skibrede, dat: 15de Octobr: 1792, og indfriet efter paategnet Qvitering af Dags Dato.

17. Odels Lysning fra Mons Olsen Rong paa sin Søn Ole Monsens Vegne til 1 Pund Fisk Landskyld i Gd: Rong, som Rasmus Olsen ejer og beboer, dat: 10de Maij 1800.

18. Skiøde fra Sorenskriver Koren til Kiøbmand Lorentz Holterman, paa Gaarden store Fouskanger af Skyld 1 Løb Smør og 24 M/ark Fisk, dateret 7de Septbr: 1799.

Fogden Unmach indleverede dernest Restance Listen for 1te Termin indeværende aar som viser at af 650 rd kun er betalt 41 rd hvilket alt blev oplæst og hvorimod hverken Laugrettet eller Almuen hafde noget at erindre.

Efter 3de udraab meldte sig nu ingen flere med noget at forrette ved Tinget hvorfore sam/m/e blev hævet og underskreven af Brandt
Anders Knudsen Hanevigen med bumerk Knud Olsen nore Aaland med bumerke
Siur Bergesen Hanevig med bumerke Anders Østensen Gietaas med bumerke

[Som/m/er Sage og Skatte Ting 1800 for Radøe Skibrede]

Aar 1800 Tirsdagen den 13de Maij blev det almindelige Som/m/er Sage og Skatte Ting holden for Radøe Skibrede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en og Retten betient med følgende 4re Eedsorne Laugrettes mænd Niels Ellingsen Askeland – Hans Hansen lille Tvedt – Willum Ellingsen Helle og Niels Larsen Sæbøe

Ved Retten var tilstæde Skibredets Lensmand Ole Olsen Qvalem den Tingsøgende Almue og Fogden Unmach for hvem de sam/m/e Kongl: Forordninger og Placater blev oplæst som Tilforn paa nærværende Som/m/er Tinge og som er extraheret i Justits-Protocollen Fol: 277 og *243 (283?).

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1800: 285b

1: Skiøde fra Lars Andersen Aarhuus til Hr: Friderich Arentz paa 12 M/ark Smør og 4 Kander Malts Landskyld i Gaarden Sævdal for Kiøbe Sum/m/a 160 rd, dat: 17de Febr: 1800.

2. Bygselbrev fra Hr: Friderich Arentz til Ole Davidsen Lie paa 12 M/ark Smør og 4 Kander Malt i Gaarden Sævdal, dat: 20de Febr: 1800.

3. Bygselbrev fra Søren og Iver Halvorsønner Nore Selle til Knud Johannessen Helle paa en Huusmands Plads under Gaarden indre Helle, dat: 16de April 1800.

4. Obligation fra Philip Christian Nicoll til Frue Etatz Raadinde Krohns for 499 rd, mod 1te Pante Ret i Gaarden Wabøenæs i Lindaas Præstegield og Lyhrens Kirke, dat: 30te April 1800.

5. Bygselbrev fra Gerhard Schnelle Forstander for Bergens Seminarium til Ole Olsen Soleim paa 9 M/ark Smør og 1/3 Tønde Malt i Gaarden Søre Soleim, dat: 31te Decbr: 1799.

6. Afkald fra Brithe Knudsdatter for hendes Arv 5 rd 9 s: til hendes Formynder Lars Larsen Nore Wetaas, af 13 Maij 1800.

7. Odels Lysning fra Johannes Larsen Bouge til 18 Marker Smør og 6 Kander Malts Landskyld i Gaarden Bouge No: 36 i Radøe Skibr:, dat: 13 Maij 1800.

8. Skiftebrev efter afg: Marthe Thomasdatter Myching, sluttet 22de Decbr: 1799, hvorved 18 Marker Smør og 1 Mæle Malts Landskyld i Gaarden Myching No: 51, saaledes er udlagt:

1. til Stervboe Enkemanden Erich Godvensen 9 M/ark Smør, 6 Kd: M: for	40 rd	
2. Til Sønnen Godven Erichsen 3 M/ark Smør og 2 Kd: Malt for	13 rd	3 mrk
3. Sønnen Siur Erichsen 3 M/ark Smør og 2 Kd: Malt for	13 rd	2 mrk
4. Datteren Brithe Erichsdatter 1 ½ M/ark S:r og 1 Kd: Malt for	6	4
5. Datteren Sissille Erichsdatter 1 ½ M/ark Smør og 1 Kd: Malt for	6	4

9. Afkald fra Iver Lassesen Mellingen for hans Stif Datter Oline Olsdatters Arvemidler 7 rd 4 s: til hendes Formynder Alver Olsen Walle, af 13 Maij 1800.

10. Afkald fra Knud Simonsen Marøen for hans Stif Søn Mons Johannessens Arv 8 rd 3 mrk 15 s., til hans forrige Formynder Knud Johannessen Giere, dat: 13 Maij 1800.

Fogden Unmach indleverede dernæst Restance Listen for 1te quartal indeværende Aar der viser at af Summen 700 rd kun er betalt 77 rd hvilket blev oplæst og af Laugrettet og Almuen u-imodsagt.

Efter udraab melte sig ingen flere der hafde ved Tinget at forrette hvorfore sam/m/e blev hævet

Brandt

N: E: A: N: L: S: W: E: H: H: H: T:

Niels Ellevsen Askeland – Niels Larsen Sæbøe – Willum Ellingsen Helle – Hans Hansen lille Tvedt

alle med paaholden Pen, da ingen hverken kunde skrive deres Boemærke eller Nafn

[Som/m/er Sage og Skatte Ting 1800 for Ahlenfits Skibrede]

Aar 1800 Onsdagen den 14de Maij blev det almindelige Som/m/er Sage og Skatte Ting holden for Ahlenfits Skibrede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en og Retten betient med følgende 4 Eedsorne Laugrettes mænd Endre Pedersen Tetland – Johannes Johannesen Beraas – Aschild Knudsen Todtland og Mons Rasmusen nedre Tvedt

hvorda! var nerværende Fogden Unmach – Skibredets Lænsmand Storoxe og Tingsøgende Almue for hvem blev oplæst de sam/m/e Kongl: Forordninger og Placater som i gaar og hvilke ere Extraherede i denne Justits Protocol fol: 277 og 283.

1800: 286

Derpaa blev udi Sagen Fogden contra qvinde mennisket Eli Ols D: Bogtvedt og gift mand Niels Bessesen Bredsten afsagt saadan

Dom Fol: 286

Ligesom Corpus Delicti er godtgiort ved den fremlagde Præste Attest af 11te Marti sistl: har og Saggivne Niels Bessesen Bredsten selv tilstaaet Sigtelsen, imedens hans Hustrue endnu Lever, at have begaaet det paasøgte Leyermaal med ugifte Elie Ols D: Bogtvedt, som heller ikke har nægtet Factum, Og da hans Boe ved den under 2de April sistl: afholte optegnelses Forretning er befunden i slig Tilstand at yderste Formue ej deraf kan beregnes Tilfindes bemelte Niels Bessesen Bredsten i Følge Lovens 6 B: 13 C: 25 Art: og Forordningen af 6te Deb: 1743 for dette i ægteskab begangne Leyermaal at udrede dobbelte Bøder med 24 rd saa og at oprette Søgs maalets omkostninger med 2 rd 48 s og desuden 2 rd for optegnings Forretningen der alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd

Fogden contra Qvindemennisket Brita Johannes D: Rechnes og gift mand Guttorm Lassesen Løevig Fol: 286

Dom

Med den fremlagde Præste attest af 15de Nov: 1799 og egen Tilstaaelse er Factum oplyst at Paagieldende Guttorm Lassesen Løevig i ægteskab har begaaet det paasøgte Leyermaal med Brita Johannes Dr: Rechnes der er ugift og som efter aftingning har erlagt Bøder 48 skilling

Og da Paastand om yderste Formue efter Boets befundne Tilstand af Actor er frafalden Tilfindes *Tiltale (Tiltalte) Guttorm Lassesen Løevig i Følge L: 6 B: 13 C: 25 Art: og Forordningen af 6te Deb: 1743 at udrede dobbelte Leyermaals Bøder med 24 rd samt oprette dette Søgsmaals Omkostninger indberegnet optegnings Forretningen med 3 rd som alt efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd

Fogden contra Kari Ols D: Ravneberg og Drengen Ole Bastesen Hougsdal Fol: 286

Dom

Efter fremlagte Præste Attest af 17de Januari 1800 som ikke er modsagt er det beviist at Pigen Kari Ols D: Ravnberg og Drengen Ole Bastensen Hougsdahl har begaaet Leyermaal med hinanden og som Bøderne er aftinget til 1 rd for hver som af Pigen er erlagt Saa tilpligtes allene Drengen Ole Bastensen Hougsdahl at betale udi Bøder efter aftingning 1 rd som efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd.

Fogden Contra uConfirmeret Dreng Siur Olsen Slire Fol:

Dom

Efter angivelse og egen Tilstaaelse er Drengen Siur Olsen Slire ikke allene overbeviist at have besvangret Pigen Lisbet Tostens Dr: Galten men end og som uConfirmeret begaaet denne Forbrydelse skiønt Hand efter anseende er over 18 Aar gammel og da Hand ej endnu kan læse i Bog, men røber uvidenhed i høy grad om alt hvad der enten er godt eller ondt, saa for at komme til Kundskab herom, vil det ikke mangle paa Bergens over Comissions omhue at give Ham anledning dertil i den Tiid Hand efter Forordningen af 2de Septb: 1745 ved Arbeyde blivet temmet i Bergens Tugt og Manefacteur Huus, som Drengen Siur Olsen Slire herved bliver dømt at indleveres udi paa Et Aar, der efterkommes i den orden de høy Kongelige Forordninger foreskriver.

1800: 286b

Fogden Contra uConfirmeret Dreng Ole Poulsen Schiold Fol: 282

Dom

Efter Sogne Præstens Provsten Fritzners Attest og egen igientagen Tilstaaelse er Drengen Ole Poulsen Schiold overbeviist at have forinden Hand blev Confirmeret begaaet Leyermaal med Pigen Berte Lars Dr: Nordvigen og som der til denne Forbrydelses Formildelse allene kunde kom/m/e i Betragtning at Hand senere er bleven Confirmeret og altsaa kunde formode Fortrydelse og bedring hos Ham, saa vil den i Forordningen af 2de Septb: 1745 for saadan Forbrydelse fastsatte mindste Straf blive at Anvende. Og derfor Kiendes saal: for Ret: at Ole Poulsen Schiold bør ved Arbeyde tæmmes ½ aar i Bergens Tugt og Manefacteur Huus samt betale Simple Leyermaals Bøder 12 rd. Det første at efterkom/m/es i den orden de Kongelige Anordninger foreskriver og det siste at fulbyrdes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd.

Fogden contra Pigen Sygnie Lars Dr: lille Lindaas Fol: 284

Dom

Da Sigtelsen er beviist med Præste Attest af 26de Feb: sistl: og Pigen Sygnie Lars Dr: uagtet lovlig Stevning ikke har mødt med nogen Indsigelse, saa da Laugrettet som kiender Pigens ringe Leylighed har erklæret Hun ey formaar at udrede høyere Bøder end 2 rd, saa bliver denne Aftingning at følge og hvorfor Hun herved tilkiendes at betale Bøder 2 rd som efterkommes 14 Dage efter denne Doms forkyndelse under lovlig adfærd.

Derefter blev følgende Documenter publicerede:

1: Aflyst Siur Olsen Halsteendals Obligation til Rasmus og Mons Rasmussønner Lechnæs for 40 rd dat: 8 Maij 1782, og indfriet efter paategnet Qvitering uden Dato.

2. Aflyst Samson Helgesen Nore Leivestads Obl: til Hosanger Fattig Casse for 100 rd, dat: 30 Martii 1785, og Qviteret 30te Martii 1800.

3. Tinglyst Obligation fra Helge Samsonsen Nore Leivestad til Hosanger Fattig Casse for 100 rd, mod 1te Pante Ret i 2 bpd Smør, 2 Mæler 8 Kd: Malt i Gaarden Nore Levestad No: 59, dat: 31te Octobr: 1799.

4. Skiøde fra Lars Monsen Storoxe til Peder Pedersen Næsse paa ½ Løb Smør 2 ½ Mæle Malt i Gaarden Storoxe No: 31, dat: 12te April 1800.

5. Obl: fra Peder Pedersen Storoxe til Lars Monsen ibid for 98 rd, mod 1te Pante Ret i ½ Løb Smør og 2 ½ Mæle Malt i Gaarden Storoxe No: 31, dat: 12 April 1800.

6. Vilkaars brev fra Peder Pedersen til Lars Monsen paa aarl: Levekaar af gd: Storoxe, dat: 12 April 1800.

7. Skiøde fra Enken Anne Mortensdatter Fosse til Morten Rasmussen Morvig paa 18 9/20 M/ark Smør og 9/20 Kande Malt i Gd: yttre Fosse No: 13, dat: 11te Novbr: 1790.

8. En Pategning af 14 Maij 1800 paa Anders Andersen Seims under 19 Maij 1797 til Willum Pedersen Sletten og Berge Jacobsen Ryland udstædde Obl: for 110 rd, hvorefter er betalt til den sidstmelte 50 rd.

9. Aflyst Jacob Nielsen Watnes Obl: til Peder Knudsen Helleland for 130 rd og til hans Myndtling Knud Monsen for 20 rd, dat: 5te Febr: 1796 og

indfriet efter paategnet Qvittering af 5 Febr: 1800.

10. Aflyst Hans Tostensen Klevedals Obl: til Johannes Olsen Sætre for 50 rd dat: 15 Maij 1793, og qviteret 23 April 1800.

11. Skiøde til Berge Jacobsen Ryeland fra Jon Johannesen Ryeland med flere paa 15 11/20 M/ark Smør og 12 23/24 Kander Malt i Gd: Hopland No: 42, dat: 19de Desbr: 1799.

12. Obl: fra Enken Anne Pedersdatter Nepstad til Johannes Askildsen Grøetvedt for 99 rd mod 1te Pante Ret i 18 Mærker Smør ¼ td: Malt i Gd: Nepstad No: 74, dat: 15de Octobr: 1799.

13. Skiøde til Ole Rasmussen Lechnæs fra hans Sødskende paa 7 ½ M/ark Smør i Gd: Lechnæs No: 71, dat: 14 Maij 1800.

14. Obl: fra Ole Rasmussen Lechnæs til Lars Jonsen og Ole Larsen Echanger for 99 rd mod 1te Pante Ret i 1 Pund 3 M/ark Smør i Gd: Lechnæs, dat: 14 Maij 1800.

15. Bygselbrev fra Gudmund Knudsen indre Eide med flere til Ellev Halvorsen Hosdal, paa ½ Løb Smør Landskyld i Gd: Mundal No: 73, dat: 10 Martii 1800.

16. Afkald fra Brithe Olsdatter Beraas for Arv 10 rd 3 mrk 6 s: til Niels Andersen yttre Fosse, af 14 Maij 1800.

17. Afkald fra Knud Knudsen Todtland for Arv 30 rd 58 s: til Værgen And: Siursen Schaar, dat: 14 Maij 1800.

18. Skiftebrev efter Anne Olsdatter Skare, sluttet 15 Octobr: 1799, hvorved i Gd: Skare No: 32 er udlagt: 1. til Stervboe Enkemanden Simon Nielsen 1 bpd Smør 2 Kd: Malt for 50 rd og til hver af Sønnerne Ole, Lars, Johannes og Simon Simonsøn/n/er 6 M/ark Smør ½ Kd: M: for 12 rd 3 mrk

19. Skiftebrev efter afg: Michel Knudsen Fosse af 12 Martii 1800, hvorved er udlagt: 1. Til Myndtl: Ole Amundsen Spurkeland i Gd: {yttre} \indre/ Fosse No: 12, 7 M/ark Smør og 4 2/3 Kd: Malt for 40 rd. 2. Til Enken Marthe Friderichsdatter i s: Gd: 3 ½ M/ark Smør

og 2 1/3 Kd: M: for 20 rd. 3. Til Sønnen Knud Michelsen i bemelte Gd: 3 ½ M/ark Smør 2 1/3 Kd: Malt for 20 rd og udi Gd: yttre Fosse No: 13, 1 ½ M/ark S:r ¾ Kd: M: for 10 rd.

20. Bygselbrev fra Amund Johannessen Spurkeland med fl: til Peder Larsen Tvedt paa 17 ½ M/ark Smør og 11 2/3 Kd: Malt i Gaarden indre Fosse No: 12, af 14 Maij 1800.

21. Skiftebrev efter afg: Ole Torkildsen Lie sluttet 15 Martii 1800, hvorved 1 Løb Smør i Gd: Søre Lie er udlagt til Frue Hofagentinde Krohn for 300 rd

22. Skiøde fra Herman Larsen Watne til hans Søn Ole Hermansen paa 1 bpd 12 M/ark Smør i gd: Watne No: 50, dat: 14 Maij 1800.

23. Obl: fra Ole Hermansen Watne til Salomon Olsen Nore Eicheland for 96 rd mod første Pante Ret i gd: Watne No: 50, af 14 Maij 1800

24. Skiftebrev efter afg: Amund Johannessen Mundal sluttet 12 Septbr: 1799, hvorved ½ Løb Smør i Gd: Mundal No: 73, er saaledes udlagt: Til Enken Ingebor Halvorsdatter 18 M/ark Smør for 75 rd og til Datteren Brithe Amundsdatter 18 M/ark Smør for 75 rd

25. Skiftebrev efter afg: Enke Ingebor Halvorsdatter Mundal sluttet 17 Febr: 1800, hvorved er udlagt til Sønnen Ellev Halvorsen 18 M/ark Smør i Gd: Mundal No: 73 for 75 rd.

1800: 287b

Fogden Unmach indleverede dernest Restance Listen her for Ahlenfits Skibredes 1te Quartal som viser at af 750 rd er nu betalt 198 rd hvilken blev oplæst og af Laugrettet og Almuen uimodsagt

Da saaledes efter udrob ingen hafde mere med Tinget at forrette blev sam/m/e for denne gang sluttet og underskreven.

Brandt

J: J: B:	A: K: T:
Johanes Johanesen Bersaas	Aslach Knudsen Todtland
E: P: T:	M: R: T:
Endre Pedersen Tidtland	Mons Rasmusen nedre Tvedt

alle med paaholden Pen, da ingen hverken kunde skrive sit Nafn eller Boemærke

[Sommer Sage og Skatte Ting 1800 for Echanger Skibrede]

Aar 1800 den 16de Maij blev det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting holden for Echanger Skibrede paa Tingstædet Bernestangen og Retten betient med behørigt Laugrette neml: Ole Amundsen Washelle Gudmund Knudsen indre Eide, Lars Arnesen Toft for Ole Arnesen Eide, og Siur Rasmussen Echnesvog sad for Ole Nielsen Echnes. Ved Tinget var nærværende Hr: Fogden Unmack og Skibredets Lensmand Niels Olsen Echnes, samt endeel Tingsøgende Almue.

Hvorda først Allerunderdanigst blev publiceret og oplæst de sam/m/e Kongl: Forordninger og Placater som ved andre Afholdte Tinge, der ere extraherede fol: 277 og 283.

Da ingen efter udraab indfandt sig med noget at i rette føre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 17de Maij continuerede Som/m/er Tinget for Echanger Skibrede og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar. Hvorda følgende Documenter bleve publicerede:

1: Aflyst Niels Hansens Obligation til Ellef Knudsen Storoxe for 98 rd, mod Pant i Gd: store Urdal No: 74, dat: 31 Martii 1790, og indfriet efter paategnet Qvitering af 21 Martii 1800.

2. Skiøde fra Niels Hansen Næsse til Ellev Knudsen Storoxe paa 5 1/7 Mark Smør og 3 3/7 Kander Malt Landskyld i Gd: Store Urdal No: 74, dat: 21 Martii 1800.

3. Bygselbrev fra Knud Andersen Næsbøe til Johannes Knudsen paa 18 M/ark Smør og 1 Mæle Malt i Gd: Næsbøe No: 14, dat: 8 April 1800.

4. Bygselbrev fra Hr: Tuchsen til Arne Andersen paa 18 M/ark Smør og ½ Faar i Gd: Askeland, dat: 6te Martii 1800.

5. Afkald fra Kari Johannesdatter Otterstad til hendes Værge Johannes Brynildsen Ladvigshougen for 29 rd 66 s:, dat: 16 Maij 1800.

6. Afkald fra Inger Olsdatter Hodneqvam til hendes Værge Ole Botolphsen Høyland for Arv 25 rd 4 mrk 4 s:, dat: 16 Maij 1800.

7. Skiøde fra Anders Monsen Hindenæs til Sønnen Christen Andersen paa 1 Pund 3 M/ark Smør og 1 Mæle Malt i Gd: Hindenæs No: 27, dat: 6 Martii 1800.

8. Skiftebrev efter afg: Rasmus Olsen Hindenæs, sluttet 30 Octobr: 1798, hvorved i Gd: yttre Hindenæs No: 27, er udlagt: 1. Til Myndtlingerne Niels, Iver, Anne og Brithe Andersbørn 13 ½ M/ark Smør og 6 Kd: Malt

1800: 288

for Krav 50 rd. 2. Til Stervboe Enken Marthe Olsdatter 8 1/10 M/ark Smør og 3 3/5 Kander Malt for 30 rd. 3. Til Sønnen Ole Rasmussen 5 4/10 M/ark Smør og 2 2/5 Kd: Malt for 20 rd.

9. Skiftebrev efter afg: Ungkarl Niels Iversen Askeland, sluttet 1te Martii 1800, hvorved er udlagt i Gd: Biørsvig No: 63, 1: Til Broderen Johannes Iversen for Krav 60 rd 12 M/ark, 2. til Ole Eide for Krav 5 rd, 1 M/ark Smør, 3. Til Lars Eide for 10 rd, 2 Mark Smør. 4. Til Moderen Kari Nielsdatter for Arv 20 rd, 4 M/ark Smør. 5. Fuldbroderen Johannes Iversen for 20 rd, 4 M/ark Smør. 6. Halvbroderen Ole Iversen Qvam/m/e for 10 rd, 2 M/ark Smør og 7. Fuld Søsteren Brite Iversdatter for 10 rd, 2 M/ark Smør, tilsam/m/en 1 Pund 3 M/ark Smør for 135 rd

10. Bygselbrev fra Erich Olsen Søre Qvinge til Johannes Olsen 5 4/10 M/ark Smør og 2 2/5 Kander Malt i Gd: yttre Hindenæs No: 27, dat: 16de Maij 1800.

11. Bygselbrev fra Ole Bottolphsen Høyland og Mons Johannessen Herland til Jon Olsen paa 18 M/ark Smør 1 Mæle Malt i Gaarden Echangerlie, dat: 16de Maij 1800.

12. Vilkaarsbrev fra Arne Andersen Askeland til hans Moder Ingebor Olsdatter paa Aarlig Levekaar af Gaarden Askeland dat: 16 Maij 1800.

13. Obligation fra Ole Siursen Fielde til Anders Monsen Rom/m/ereim for 40 rd, mod 2 Procento Rente og 1te Pante Ret i 9 M/ark Smør i Gd: Fielde No: 72, dat: 16 {Martii} \Maij/ 1800.

14. Bygselbrev fra Enken Brithe Larsdatter Fam/m/estad til Hans Ericsen paa 1 ½ Pund Smør og 2 Mæler Malt i Gd: Hagesetter No: 41, dat: 16 Maij 1800.

Hr: Fogden Unmack indleverede Restance Listen for {Alenf} Echanger Skibrede, hvorpaa af de Kongl: Skatter for 1te Termin er betalt 14 rd, igien til Restance 536 rd, hvilken blev oplæst og af den Tingsøgende Almue uimodsagt.

Da ingen efter 3de Ganges Udraab indfandt sig med meere at irette føre, blev dette Ting sluttet og ophævet.

Brandt

Lars Tofte Gudmund Eide, Ole Washelde Siur Echnesvaagen.

[Sommer Sage og Skatte Ting 1800 for Hosanger Skibrede]

Aar 1800 den 19de Maij blev det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting holdet for Hosanger Skibrede paa Tingstædet Bernestangen, og Retten betient med efterskrevne 4 eedsorne Laugrettesmænd: Gudmund Johannessen Langeland, Gudmund Magnesen Galteland, for Jacob Iversen nedre Kleppe sad Ole Nielsen Hannestvedt og for Ole Magnesen øvre Kleppe sad Magne Andersen nedre Kleppe. Ved Retten var tilstæde Hr: Fogden Unmack og Skibredets Lensmand Stephen Hatland samt endeel Almuesmænd.

Hvorda først allerunderdanigst blev publiceret og læst de Kongl:

1800: 288b

allernaadigste Forordninger og Placater som ved de andre afholte Sommer Tinge her i Fogderiet ere publicerede, og extraherede paa Folio 277 og 283.

Derefter blev følgende af Almuens Documenter tinglæste, nemlig:

1. Skiftebrev efter afg: Christen Nielsen Aaseim sluttet 20de Decbr: 1799, hvorved Boets Jordegods i Gd: Aaseim, saaledes er udlagt: a) Til Stervboe Enken Kari Olsdatter Aaseim 4 ½ M/ark Smør 3 3/8 Kander Malt Landskyld for 15 rd. 2. Til Datter Sønnen Niels Olsen 7 ½ M/ark Smør og 5 5/8 Kd: Malt for 25 rd.
2. Bygselbrev fra Sogne Præsten Hr: Blichfeldt til Iver Alversen Wolde paa 1 bpd Smør og ½ td: Malt Landskyld i Gaarden Wolde i Alenfit Skibrede, dat: 19de April 1800.
3. Bygselbrev fra Hr: Blichfeldt til Ellef Knudsen Heivig paa 10 M/ark Smør 1 Vog og 2 Pund Nævers Landskyld i Gaarden Farrestvedt i Echanger Skibrede og Hosanger Præstegield, dat: 17 Maij 1800
4. Skiøde fra Johannes Askildsen lille Høevig til Iver Knudsen paa 6 M/ark Smør i Gd: Høevig No: 7 i Hosanger Skibrede, dat: 4 Jan: 1800.
5. Vilkaarsbrev fra Iver Knudsen Høvig til hans Sviger Fader Johannes Askildsen paa aarlige Levekaar af Gaarden Høevig, dat: 4 Jan: 1800.

Da ingen efter Paaraab havde meere i Dag at i retteføre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 20de Maij continuerede \ Som/m/er / Tinget for Hosanger Skibrede, og Retten betient med sam/m/e Laugrette som i Gaar. Hvorda følgende Documenter blev publiceret:

6. Afkald fra Anders Siursen Nordaas for Arv 37 rd 70 s: til hans Værge Gregorius Larsen Reveim af 19 Maij 1800.
7. Afkald fra Ole Larsen Burcheland for Arv 11 rd 5 mrk til Formynderen Niels Magnesen Grønaas, dat: 19 Maij 1800.

*7. Skiøde fra Anders Monsen Qvam/m/e til Ole Bergesen paa 1 Pund Smør og ½ Faars Landskyld i gd: Qvam/m/e No: 94 for 300 rd, dat: 19de Maij 1800.

8. Skiøde fra Mons Askildsen Hesjedal til hans Søn Anders Monsen, paa 9 M/ark Smør i Gd: Hesjedal No: 14, dat: 19 Maij 1800.
9. Bygselbrev fra Ole Nielsen Hannestvedt til Niels Andersen paa 12 M/ark Smør og 6 Kander Malt i Gd: Hannestvedt No: 32, dat: 19 Maij 1800.

10. Vilkaarsbrev fra Niels Andersen Hannestvedt til hans Sviger Fader Ole Nielsen ibid, paa endeel aarlige LeveVilkaar, af Gd: Hannestvedt, af 19 Maij 1800.

Hr: Fogden Unmack indleverede Restance Listen for Hosanger Skibrede {af} som for Retten blev oplæst, hvilken viser at af 1te Termins Skatter for dette Skibrede er betalt 29 rd og igien til Restance 541 rd hvorimod ingen af Almuen havde noget at erindre.

Da ingen efter Udraab havde meere at i Rette føre blev dette Ting sluttet.

Saaledes forbemelte 2de Dage at være passeret bekræfter: Brandt
Magne And: Kleppe. med bumerke Ole Hannestvedt. med bumerke
Gudmund Galteland. med bumerke Gudmund Langeland. med bumerke

1800: 289

[Som/m/er Sage og Skatte Ting 1800 for Mielde Skibrede]

Aar 1800 den 23de Maij blev det almindelige Som/m/er Sage og Skatte Ting holdet for Mielde Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient med efterskrevne 4 eedsorne Laugrettesmænd: Niels Johannessen Mæle, Niels Knudsen Reveim, Mons Nielsen Houge og Jacob Marcussen Haure. Ved Tinget var nærværende Hr: Foged Unmack, Skibredets Lensmand Jon Rongved og endeel Tingsøgende Almue.

Hvorda først allerunderdanigst blev læst og publiceret de Kongl: allernaadigste Forordninger og Placater som forhen paa de afholdte Sommer Tinge ere publicerede, der findes extraherede Fol: 277 og 283.

Da ingen i Dag indfandt sig med noget at i Rette føre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 24de Maij continuerede Som/m/er Tinget for Mielde Skibrede og Retten betient ved samme Laugrettesmænd som i Gaar. Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1. Afkald fra Michel Olsen Fougsdal for hans Hustrue Mari Olsdatters Arv 65 rd 18 s: til Formynderen Rasmus Olsen Hartvedt, dat: 23 Maij 1800.
2. Afkald fra Johannes Olsen Kleppe til hans Værge Ole Michelsen Hovden for Arv 12 rd 4 mrk 4 s: dat: 23 Maij 1800.
3. Aflyst Jon Iversen Solbergs Obligation til Agent Wollert Krohn for 30 rd, mod Pant i Gd: Nore Solberg No: 29, dat: 4 Junii 1795 og indfriet efter paategnet Qvitering af 4 Jan: 1800.
4. Aflyst Johannes Einersen Rongveds Obl: til Knud Olsen Mæhle for 60 rd mod Pant i Gd: Rongved No: 51, dat: 30 Maij 1794, og indfriet efter paategnet Qvittering den 1 Martii 1800.
5. tinglyst Obligation fra Knud Larsen Watle til Frue Etatz Raadinde Wollert Krohns for 299 rd, mod 1te Pante Ret i Gaarden Watle No: 65, af Skyld 2 Pund 6 Marker Smør ½ Faar, dat: 13de Maij 1800.
6. Aflyst Niels Harbitzes Obl: til Hougs Præstegields Fattig Casse for 80 rd mod Pant i hans Huuse i Hougsvigen, dat: 25 Maij 1789 og indfriet efter paategnet Qvittering af 29 April 1800.

7. Aflyst Tosten Iversen øvre Mieldes Obl: til Frue Etatz Raadinde Krohns for 599 rd mod Pant i Gd: øvre Mielde No: 58, dat: 12 Febr: 1798, og indfriet efter paategnet Qvitering af 20 Maij 1800

8. Skiøde fra Tosten Iversen øvre Mielde til Anders Monsen ibidem paa ½ Løb Smør, 8 Kander Malt og 2 Skil: Penges Landskyld i Gaarden øvre Mielde, dat: 23 Maij 1800.

9. Skiøde fra Ole Monsen Øfste Mielde til Johannes Monsen paa 3 M/ark Smør 2/3 Kander Malt og 1/6 s: Penge i Gd: Øfste Mielde, af 23 Maij {Maij} 1800.

10. Skiøde fra Anders Monsen til Broderen Ole Monsen paa 18 M/ark Smør 4 Kander Malt og 1 s: Penge i Gd: Øfste Mielde, dat: 23 Maij 1800.

11. Skiøde fra Lars Johannessen Askeland paa sin Myndling Synneve Monsdatters Vegne, til Ole Monsen paa 1 ½ M/ark Smør 1/3 Kd: M: og 1/12 s: Penge i

1800: 289b

Gaarden Øfste Mielde, dat: 24 Maij 1800.

12. Skiøde [fra] Tosten Iversen til Michel Olsen paa 18 M/ark Smør 4 Kd: Malt og 1 s: Penge i Gaarden Øfste Mielde, af 24 Maij 1800.

13. Obl: fra Michel Olsen til Hougs Præstegields Fattig Casse for 199 rd, mod 1te Pante Ret i Gaarden Øfste Mielde No: 58, dat: 24 Maij 1800.

14. Obl: fra Michel Olsen til Johannes Olsen Øfste Mielde for 100 rd, mod 2den Pante Ret i Gd: Øfste Mielde af Skyld 18 M/ark Smør 4 Kander Malt 1 s: Penge, dat: 24 Maij 1800.

Hr: Fogden Unmack fremlagde Restance Listen over 1te Termins Skatter, {som} hvorpaa er betalt 46 rd og igien til Restance, (ope rum) hvilken blev for Retten oplæst og uimodsagt.

Da ingen efter 3de Udraab havde mere at i rette føre blev dette Ting sluttet og ophævet.

Brandt

Niels Johansen Mæles Boemærke. Jacob Marcuss: Haure. med bumerke
Mons Nielsen Houge. med bumerke Niels Knuds: Revem med bumerke

[Som/m/er Sage og Skatte Ting 1800 for Arne Skibrede]

Aar 1800 Mandagen den 26de Maij blev det almindelige Som/m/er Sage og Skatte Ting holden for Arne Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient med følgende Eedsorne Laugrettes mænd Mons Johansen Blindem forhen aflagt Eed - Niels Olsen Hana – Mons Monsen Horvig og Mons Johannesen Stavenes

hvorda! var nerværende Stedets Foged tilligemed den tingsøgende Almue for hvem de samme Kongelige Forordninger og Placater blev oplæst som ved de foregaaende Tinge og som er extraheret her i Justitz-Protocollen folio 277 og 283

Dernæst blev udi Sagen Fogden Unmach contra Drengen Knud Nielsen Lund fol: 282 afsagt saadan

Dom

Blant flere Tyverier som Drengen Knud Nielsen Lunds 2de ældre Brødre er beskyldt for, er denne conjunctim med disse sigtet for at have stiaalet paa marken en Giede Buck. Da Brødrene staar som Soldater under Land Milicen er Sagen for saavidt dem angaar, derhen henviist og hvad nerværende Dreng betreffer saa er det beviist baade med Vidner og til

slutning med egen Tilstaaelse at Hand tilligemed sine Brødre med Toug om Halsen har ledet denne Buk Klageren Michel Nielsen Hougsdahl tilhørende i Følge med deres egne Bukker fra marken af Hiem til deres Boepæl, hvorfra der ikke er godtgiort hvor den er afbleven, men at Ejeren ikke fra den Tiid har faaet den tilbage beviser hans aflagde tilhiemlings Eed Da denne Gierning er skeed offentlig kan den ikke henregnes til Tyverie saa meget mere som der i saa Fald udfordres at Byttet tillige var kom/m/en Ham til nytte, men ved at sam/m/en lægge de Formodninger som gives imod Ham hans Halstarrighed i at bekiende Sagens rette sammen hæng, det slette Vidnesbyrd Sogne Præsten Provsten Fritzner har givet ham og hans uanstændighed for Retten saa Kiendes for Ret: at Drengen Knud Nielsen Lund bør i 4 Dage hensettes paa Vand og Brød samt betale alle de paa denne Action med gaaende omkostninger som efterkommes i den orden de Kongl: Anordninger befaler efter

1800: 290

at denne Dom er Ham lovlig Forkyndt.
I Følge Forordningen af 3de Juni 1796 anmerkes at ingen Forsøm/m/else her ved Retten har funden Sted, da de indfaldende Som/m/er Tinge som endnu vedvarer har veret aarsagen til Sagen først i Dag er paadømt.

Fogden Unmach ædskede Sagen i Rette mod Ingebrect Ellingsen for at erfare hvad Hand endnu ved sine idelige forlangte udsettelser maatte have at andrage til sit Forsvar og forbeholdt derefter det fornødne.
Procurator Balchen mødte for Ingebrect Ellingsen og fremlagde en til i Dag udtagen Contra Stevning i lovlig forkyndt Stand tilligemed skriftlig Indlæg af dags dato samt bekreftet gienparter paa behørig stempled Papiir hvortil hand foreviste originalerne til Confrontation som Hand derefter begiærede sig med Rettens Paategning tilbageleveret og i øvrigt modsagde alt urigtigt og ubeviist fra Actors Side hvorefter h/an/d indlod Sagen Dom
Fogden indlod Sagen Dom med Paastand: da det paastevnte Factum fra mere end en Side er fuldkommen beviist, foruden hvorledes de fremlagde Documenter viser at Sagens nødvendighed i Følge Lovene kræver at paatales; hvilket og mere end fra en Side er betydet den Paagieldende saa viser ikke mindre den fremgangsmaade den Tiltalte har brugt hvad agt Hand viser for Lovene, herefter Paastod altsaa at Hand ved Dom maae vorde tilfunden i Følge Forord: af 8de Marti 1757 at udrede i Bøder 20 rd for sit ulovlige Kroehold og udi Omkostninger 16 rd og saal: indlod Sagen Dom.
Proc: Balchen svarede: at foruden Actor ikke har beviist det Factum hvorfor Indstevnte tiltales som først udkrævedes før end Straf Love kunde anvendes paa ham saa maatte Comparenten tilstaae at H/an/d ikke kiender Contra Søgemaalet uden fra Retfærdighedens Side og paa Grund deraf vente Hand og at høre Retfærdighed fra Dom Stolen udøvet der for Eftertiiden skal befæste Contra Citantens Borgerlige Næring og at Mennisket som contra Citanten med Tal rig Familie maa vere berettiget paa lovlig maade at ernære sig selv uden at bebyrde Staten er Comparenten vis om aldrig vil fortryde *med (men?) tvertimod glæde Actor I øvrigt modsagde Prov: Balchen alt u-rigtigt og ubeviist fra Actors Side og atter indlod Sagen Dom med forventning at Lovene vil beskytte Contra Citanten.

Afsagt:

Da ingen hafde meere at erindre blev Sagen til Doms optagen og de foreviste 6 stk originale Documenter med Paategning tilbageleveret

Lars Nielsen Schandser contra Smeden Anfind Olsen Fol: 268

Til Retten blev fra Proc: Spitsmacher indleveret et Brev til Dom/m/eren af gaars dato hvorudi Hand fremsender sit under 24de hujus for Hoved Citanten underskrevne Indlæg som her blev fremlagt og er saa lydende:

Procurator Balchen mødte for Contra Citanten Anfind Olsen og i anledning af det fra Contra Citanten indkomne Hoved Indlæg maatte begiære Sagen udsadt til førstkommende maaneds Ting for at fremkom/m/e med sit yderligere Tilsvar over sam/m/e og Sagen i sit heele omfang.

Afsagt

Sagen udsettes til førstkom/m/nde maaneds Ting den 4de Augusti som holdes i Dom/m/erens Huus i Bergen

1800: 290b

Da ingen i Dag indfandt sig med mere at i retteføre, beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 27de Maij continuerede det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting for Arne Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient ved sam/m/e Laugrette som i Gaar.

Hvorda følgende Documenter blev publicerede:

1. Skiøde fra Ole Monsen Øfste Mielde med flere til Tørris Johannessen Waxdal paa 1 Pund 3 M/ark Smør 3/8 Hud i Gd: Waxdal, dat: 23 Maij 1800.
2. Obligation fra Tørris Johannessen til Ole Siursen Moe for 249 rd mod 1te Pante Ret i 13 ½ M/ark Smør 3/16 i Gd: Waxdal No: 21, dat: 23de Maij 1800.
3. Obligation fra Tørris Johannessen til Michel Danielsen Bouge for 249 rd mod 1te Pante Ret i 13 ½ M/ark Smør og 3/16 Hud i Gd: Waxdal, tilligemed 6 Kiør og 8 Faar, dat: 23 Maij 1800.
4. Aflyst Anders Johannessens Obl: til Johannes Monsen Stølen for 20 rd hvorfor var Pantsadt et Vaanhuus i 2den Rode No: 48 i Store Sandvigen, dat: 26 Martii 1793, og indfriet efter paategnet Qvitering af 21de April 1800.
5. Obl: fra Enken Guri Hansdatter til Mad:me Wenche Sal: Garmans for 35 rd, {dat:} mod 1te Pante Ret i hendes Vaanhuus i 2den Rode No: 48 i store Sandvigen, dat: 22de April 1800.
6. Afkald fra Jens Jensen Bogetvedt for hans Hustrue Kari Monsdatters Arv 18 rd 1 mrk 15 s: til hendes Formynder Johannes Danielsen Jordal, dat: 26de April 1800.
7. Aflyst Gunder Olsens Obl: til Mad/me Garman for 35 rd hvorfor var pantsadt et Huus i Store Sandvigen, dat: 4de April 1774, og indfriet efter paategnet Qvitering af 21de April 1800.
8. Obl: fra Peder Andersen Echaas til Johan Garman for 143 rd 3 mrk, mod 1te Pante Ret i Huuserne paa Pladsen Nyegaard under store Sandvigen, dat: 28 Martii 1800.
9. Skiøde fra Anne Jansdatter Enke efter Erich Monsen Westerlie, til Ole Bergesen Toskedal, paa hendes Vaanhuus i 1te Rode No: 22 i store Sandvigen, dat: 13de April 1798.
10. Vilkaarsbrev fra Ole Bergesen Toskedal til Enken Anne Jansdatter, dat: 13de April 1798.
11. Obl: fra Ole Bergesen Toskedal til Enken Anne Jansdatter for 60 rd, mod 1te Pante Ret i hans Vaanhuus i 1te Rode No: 22 i Store Sandvigen, dat: 24 Maij 1800.
12. Bygselbrev fra Sogne Præsten til Dom Kirken i Bergen Hr: Fleischer til Ole Jonsen paa 1 Pund Smør og 1 Mæle Malt i Gd: Thunæs, dat: 17de Feb: 1800.
13. Afkald fra Magdelie Olsdatter Dale for Arv 15 rd 2 mrk 12 s: til hendes Formynder Knud Olsen Stanghelle, dat: 26de Maij 1800.

14. Afkald fra Kari Nielsdatter Jebne til Værgen Mons Hansen Dale for Arv 9 rd 11 s:, dat: 26de Maij 1800.

15. Afkald fra Niels Olsen Hitland for hans Hustrue Marthe Stephensdatters arv 84 rd 21 s:, dat: 26de Maij 1800.

16. Afkald fra {Brithe} Kari Olsdatter Dale for arv 15 rd 2 mrk 12 s: til Værgen Jon Iversen Dale, dat: 26 Maij 1800.

17. Bygselbrev fra Jonas Heldt til Ole Nielsen Hiorteland paa 2 Pund og 18 M/ark Smør i Gd: Jordal, dat: 14 Maij 1800.

18. En Paategning af 24de Febr: 1800 paa Mons Nielsen Nedre Qvames Obligation

til Ole Nielsen Hiorteland for 20 rd og til Myndtlingen Clem/m/et Nilsen Qvame for 30 rd, dat: 24 Novbr: 1796, hvorefter de 20 rd til Ole Nielsen Hiorteland er betalt.

19. Aflyst Lars Johannessen indre Bouges Obl: til Anders Olsen Langhelle for 220 rd, dat: 30te Maij 1797 og indfriet efter paategnet Qvitering af 26de Maij 1800.

20. Aflyst Hans Olsen Houchaas Obl: til Stephen Knudsen Blindem samt Myndtlingerne Marthe Steffensdatter Houchedal, Kari Erichsdatter Blindem med flere for 139 rd, dat: 20de Novbr: 1789, og indfriet efter paategnet Qvitering af 26 Maij 1800.

21. Afkald fra Ole Iversen Dale for hans afdøde Søn Niels Olsens Arvemidler 30 rd 88 s: til Værgen Johannes Johannessen Dale, dat: 26 Maij 1800.

22. Skiøde fra Johan Garman til Peder Andersen Echaas paa Huuserne paa Pladsen Nyegaard under Store Sandvigen, dat: 28 Martii 1800.

23. Bygselbrev fra Johan Garman til Peder Andersen Echaas paa Pladsen Nyegaard under store Sandvigen, af 28 Martii 1800.

24. Skiftebrev efter afg: Jan Olsen Flachtvedt, sluttet 6te Martii 1800, hvorved Gaarden Flachtvedt No: 67, saaledes er udlagt:

Til Berge Monsen Almaas 7 1/5 M/ark Smør 2 2/5 Kd: Malt for	20 rd
Til Mons Knudsen Flachtvedt lige Part for	20 -
Til Knud Jansen ibid: lige Anpart Landskyld for Krav	20 -
Til Enken Synneve Monsdatter 10 4/5 M/ark S:r og 3 2/5 Kd: M: for	30 -
og til Sønnen Knud Jansen for Arv 3 3/5 M/ark S:r og 1 1/5 Kd: M: for	10 -

25. Skiøde fra Berge Monsen Almaas med flere til Tollef Olsen paa ½ Løb Smør og 1 Mæle Malt i Gd: Flachtvedt, dat: 26 Maij 1800.

26. Obl: fra Tollev Olsen Flachtvedt til Ole Iversen øvre Selvig for 95 rd, dat: 26de Maij 1800, mod 1te Pante Ret i ½ Løb Smør og 1 Mæle Malt i gd: Flachtvedt No: 67.

27. Skiøde fra Johannes Johannessen Dale til Ole Johannessen paa 5 37/45 M/ark Smør og 5 37/45 Kd: Malt i Gd: Dale No: 13, dat: 26 Maij 1800.

28. Vilkaars brev fra Ole Johannessen Dale til hans Sviger Forældre Johannes Johannessen og Hustrue paa aarl: Levekaar af gd: Dale, dat: 26 Maij 1800.

29. Vilkaarsbrev fra Ole Nielsen Jordal til Johannes Danielsen paa Aarl: Levekaar af gd: Jordal, dat: 26de Maij 1800.

30. Obligation fra Hans Olsen Houchaas til Stephen Knudsen Blindem for 50 rd og Magne Clemetsen Flachtvedt for 49 rd, tilsammen 99 rd, mod 1te Pante Ret i 2 Pund 6 M/ark Smør 12 Kander Malt i gd: Houchaas No: 90, dat: 26 Maij 1800.

31. Obl: fra Lars Johannessen Bouge til Anders Olsen Langhelle for 320 rd, mod 1te Pante Ret i 1 Pund Smør 4 Kd: M: i Gd: indre Bouge No: 22, dat: 26 Maij 1800.

32. Odels Skiøde fra Mons Erichsen Myrdal til Knud Siursen Sætterdal paa hans Odels Ret til 18 M/ark Smør i gd: Sætterdal No: 19 dat: 27de Maij 1800.

Fogden Unmach mødte og indleverede Restance Liste for dette Skibredes 1te quartal som viser at af Skatterne 720 rd kun er betalt 35 rd hvilket inden Retten blev oplæst og af Laugrettet og Almuen uimodsagt.

1800: 291b

Ole Siursen Kirke Brudvig mødte og anmeldte at Pigen Kari Torbiørns D: *Skeien (Skreien) af Brudvig som er henimod sine 60 Aar er udi høy grad elændig af Spedalsk Sygdom og da Hendes Forældre nu er døde skiønt de over 20 aar har veret Lægdslemmer i Sognet saa er Hun ganske forladt og af Stand enten at kunde ernære sig eller faae Tieneste hos nogen og endskiønt Deponenten ikke er i Slægt med hende har Hand dog af Barmhiertighed taget hende til Huuse, men da Hendes Fattigdom ikke er mindre end hendes Elendighed og hand daglig maae befrygte smitte i sit Huus bad Hand Laugrettet som kiender hende derom ville give sit Vidnesbyrd i Protocollen, og imidlertiid fremlagde Hand Sogne Præsten hr: Mejers Attest som tillige beviser sam/m/e og hvilke følger Acten vedheften.
Samtlige underskrevne 4 Laugrettes mænd bevidnede Rigtigheden af Ole Siursen Kirke Brudvigs angivelse da de som meldt kiender Pigen Kari Torbiørns Datter Skeien for at være yderlig Fattig og ikke mindre elændig af den saa kaldede Spedalske Syge.
{Rekv} Deponenten Ole Siursen Kirke Brudvig begiærede sig Udskrift af det passerede som blev bevilget.

Da ingen hafde mere ved Retten at afhandle blev Retten hæved og Tinget sluttet

Brandt

Mons Johanesen Blindem med bumerke
Niels Olsen Hanne med bumerke
Mons Monsen yttre Horvig med bumerke
Mons Johannesen Stavnæs med bumerke

Udsettelses Ting [1800] for Arne Skibrede

Aar 1800 Onsdagen den 4de Juni blev i Sorenskriverens Huus i Bergen holden Udsettelses Ting for Arne Skibrede i overværelse af Laugrettes mændene Ole Sivertsen og Anfind Olsen til Doms afsigelse udi Sagen Fogden Unmach som Actor contra Engebrect Ellingsen af Store Sandvigen, hvorda blev udi denne Sag afsagt saadan

Dom

Foruden egen Tilstaaelse er Saggivne Engebrect Ellingsen af Store Sandvigen med Vidner overbeviist at have baade i sit Huus for Penge skienket Øl og Brendeviin som overladt samme Vahrer saa ofte de fra andre Huuse er bleven afhentet De grunde hvorpaa Engebrect Ellingsen til denne nærings Vey tror sig berettiget, er 1. som Vandfør mand, hvorfor Hand har faaet sin Afskeed fra Krigs Tienesten, 2. Fordi Hand saavel for sin Formand af den bøxlede Eyendom har betalt nærings og Rente-Skat for 2 Aar med 5 rd 1 mrk 12 s som for sig selv Lige Skat for Aaret 1797 med 2 Rdr 65 s og 3, for 9 stk opgivne Indvonere i Store Sandvigen skal ikke mer berettiget end Hand bruge sam/m/e Næringsvey Omendskiønt Engebrect Ellingsen kunde staae i den Formening at saa længe Hand en gang hafde betalt Nærings-Skat maatte denne give Ham Rettighed til fremdeles at bruge den næring hvorfore Hand tiltales, saa maatte dog de 2 rd Ham communicerede Rente-Kam/m/er-Skrivelser af 23de Feb: 1799 og 1te Marti sistl: der nægter Ham Bevilling til Øl og Brendeviinssalg i Store Sandvigen overbevise Ham om urigtigheden af denne Formening, da disse maatte vere Ham advarseler at rette og

1800: 292

forbedre sit Forhold til ikke at fremtuure i saadan Forbrydelse som Forordningen af 8de Marti 1757 har fastsadt saa høye Bøder. Det er sluttelig ikke at paatvivle at Engebrect Ellingsen i sine 2de allerunderdanigste Ansøgninger om Priveligium til giæstgiverie har anført de sam/m/e bevægende grunde som under nerværende Sag, og da disse ikke er kommen i overveyelse kan de saa meget mindre ved Dom blive at tage i Betragtning som nerværende Action, ikke heller efter Rente Kam/m/erets seeneste Resolution, paa Ansøgning, maa hæves. Det Kiendes altsaa for Ret: Ingebrect Ellingsen bør Bøde 20 rd halve Deelen til Kongens Fiscum og halve Deelen til Actor som Angiver i Relation til Forordningen for Danmark af 2de Aug: 1786 7 § samt udi Processens omkostninger 4 rd som alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Lovlig Adfærd.

Brandt

Ole Sivertsen Andfind Olsen

[Som/m/er Sage og Skatte Tinget 1800 for Watzvers Tinglaug]

Aar 1800 Onsdagen den 2 Juli blev Som/m/er Sage og Skatte Tinget holden for Watzvers Tinglaug paa Tingstædet Bolstadøren i overværelse af følgende Eedsorne Laugrettes mænd Anders Olsen Dyvig – Knud Iversen Soleraas – Askild Jacobsen Axelberg og en gl: Laug:md: Haldor Knudsen \Rundseberg/

Hvorda! var nerværende Stedets Foged Unmach – Tinglaugets Lænsmand og den Tingsøgende Almue for hvem de sam/m/e Kongl: Forordninger blev publiceret som paa de allerede afholdte Som/m/er Tinge og som er extraheret udi Justits Protocollen fol: 277 og 283

Nye Sag

Lars Larsen Lie mødte og fremlagde en skriftlig Stevning af 13de Juni sistl: hvorefter Anders Nielsen nedre Lie er indstevnt at anhøre Vidner og lide Dom for brugte Ærerørige ord og trudseler, hvilken Stevning med lovlig Forkyndelses Paategning er forsynet af Lensmanden med sit Vedtagne Stevne Vidne og er saa lydende.

Dernest fremlagde Citanten Attest fra Forligelses Comissionen af 3de Juni sistl: som viser at da Indstevnte ikke *ikke har mødt er heller intet Forliig opnaaet Endelig fremlagde Citanten sine skriftlige Qvestioner af 29de Juni til de jndkaldte Vidner

Efter paaraab mødte ikke Indstevnte Anders Nielsen nedre Lie eller nogen paa hans Vegne.

af de jndkaldte Vidner mødte Lars Siursen Skiøldahlen – Lensmand Jacob Soursen (Siursen) Nache – Guri Endres Datter øvre Lie som blev betydet Eedens Forklaring, den de aflagde og hvor paa Separatim fremstod som

1te Vidne Lars Siursen Skioldahlen 71 aar gl: og ikke i slægt med nogle af Parterne hvilken svarede til 1te qtn: Ney, det omspurgte har Vidnet ikke hørt 2 qtn: Sv: Jo det omspurgte hørte Vidnet forrige aar Som/m/er da Vidnet tilligemed Indstevnte Anders *Lielsen (Nielsen) Lie og Kone tilligemed deres Børn var ude paa marken at slaae Høe, og faldt ordene saal: at Anders Nielsen sagde til sin Kone, at Hun kunde gaae i neste gaard til Citanten og lade sig ride, hvorefter Anders Nielsen svor paa at Citanten Lars Larsen reed hende, dette har Vidnet end og flere gange efter den Tiid hørt Anders Olsen sige og hvortil Hans Kone ikke har svaret noget, men

1800: 292b

har Hun beklaget sig for Vidnet at Hun af Frygt ikke har tordet svare Hendes mand noget, men paaberobt sig sin u-skyldighed, at Hun derfor var saa Frie som Born i Moders Liv 3 qtn: Sv: Ney det omspurgte har Vidnet ikke hørt 4 qtn: Ney ikke heller er Vidnet noget om det tilspurgte bekiendt.

Dernest fremstod som

2de Vidne Lensmand Anders Soursen (Siursen) Nache som under sin aflagde Eed forklarede: at være Sødskende Barn til Citanten og ellers svarede til 1te qtn: at Vidnet har ikke hørt videre, end da Hand forkyndte Stevningen og ikke fandt Indstevnte Anders Nielsen hiem/m/e, Men allene hans Kone, beklagede Hun sig over at Citanten Lars Larsen skulle have flaaet nogen næver paa Træer ham tilhørende og hvorover Hun neml: Kone beskyldte Citanten for Tyv, men af Anders Nielsen selv har Han ikke hørt saadant 2 qtn: Sv: Ikke videre end da Vidnet hafde stevnet Anders Nielsen i denne Sag, {mødte} som ikke var hiem/m/e, mødte Hand Ham ¼ vey fra Gaarden, da Hand gik der fra, og som Hand sagde ham sit Ærinde svarede Anders Nielsen at det ikke var frit at Citanten hafde flaaet noget næver ham tilhørende og at Hand var fortrydelig over at Hans neml: Anders Kone hafde i serdeleshed ved en Lejlighed, da Lars Larsen var inde hos Ham seet at Hun loe og syntes meget om hans naboe Lars Larsen 3 qtn: Sv: Ney til det omspurgte har Vidnet ikke hørt noget. 4 qtn: Sv: Saa ofte Anders Nielsen kunde vere i u-eenighed med en eller anden af sin Slægt er det efter hans Kones sigende til Vidnet alletider gaaet ud over Hende, og hvor Slutningen er bleven at det er endt med beskyldninger af utroeskab med Lars Larsen Lie

Som 3de Vidne fremstod Pigen Guri Endres Dr: Øvre Lie 33 aar gam/m/el i Tieneste hos Citanten hvilken under sin aflagde Eed svarede til 1te qtn: Jo Vidnet hørte ved Juule Tiider sistl: da Parterne mødte hinanden uden for gaarden at Anders Nielsen udskieldte Lars {Andersen} Larsen for Tyv, som Hun tillige hørte kom deraf at deres Tale var om noget flaaet næver som Lars Larsen skulle have berøvet Citanten sam/m/e gang hørte ogsaa Vidnet at hendes Huus Bonde sagde disse ord at Hand ikke har taget nogen Kone fra Ham, hvoraf Hun formoder deres Tale har veret om den omspurgte omgang med Indstevntes Kone, men videre er ikke derom bekiendt, og altsaa er 2de Question besvaret 3 qtn: Sv: Jo Vidnet har hørt da Parterne kom af Skogen en gang i {Vidn} Vinter med Brende, Citanten med et og Indstevnte med 2 Læs at Indstevnte beskyldte Citanten for at have hugget for meget Brende, at Indstevnte Anders Nielsen da sagde: at hvis Hand kom sent igien i morgen skulle Hand ligge ved Stubben. 4 qtn: Ney til det omspurgte er Vidnet intet bekiendt. Videre er Vidnet ikke bekiendt uden at Hun i forrige Høst har merket at hendes Huus Bonde \med/ Hans Kone og Huus Folk har veret saa bange for Anders Nielsen nedre Lie at Hand over 10 gange baade med Dag og Nat har lukket sin Dør for Ham.

Citanten Lars Larsen Lie som merkede at de øvrige Vidner ikke mødte begiærede Hand Sagen udsadt til neste Ting for at faae dem afhørte og deels om mueligt at opnaae Forlig i Sagen.

Afsagt:

Sagen udsettes til neste Ting her for Tinglauget.

Da ingen for i Dag hafde mere ved Tinget at forrette blev sam/m/e udsadt til i Morgen.

1800: 293

Næste Dag den 3de Juli 1800 Continuerede end videre Sommer Tinget for Watzwerns Tinglaug paa Tingstædet Bolstadøren med sam/m/e Laugrettes mænd som i gaard hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret

1. Aflyst \Resten af/ Lars Andersen Bolstads obligation til Enken Mad: Bergendahl med 150 rd dateret 4de November 1793 efter qvittering af 17de Juni 1899

2. Obligation fra Lars Andersen Bolstad til Johanes Ericsen Røte paa Woss stor 250 rd mod 3 proC: og 1te prioritets Ret i gaarden Bolstad af Landskyld 1 Pund 18 M/ark Smør og anpart af Fiskeriet i Bolstad Elven dateret 2de Juli 1800.

3. Aflyst Ole Olsen Strømmes Obligation til Niels Aschildsen Sætre af 3de Nov: 1783 stor 40 rd efter Qvittering af 2de Juli 1800

4. Aflyst 100 rd til afdrag paa Anders Biørnesen Møcheltvedts Obligation til Brigt Johannesen Ysteset i Hardanger stor 599 rd dateret 24de Januari 1795 efter qvittering af 3de Juli 1800

5. Obligation fra Haldor Olsen Hernes til Torkild og Berge Brynildsønner Ladvigshougen stor 150 rd, dateret 2de Juli 1800.

6. Tilbagelyst Mons Pedersen Øyes Obligation til Michel Danielsen Indre Bouge stor 98 rd dat: 1 Juli 1793 efter Qvittering af 3de Juni 1800

7. Obligation fra Mons Pedersen Øye til Ole Iversen Dale og Johanes Johanesen ibid: stor 200 rd dat: 2de Juli 1800

8. Skiøde fra Mons Ellingsen Smaabrekke til Knud Siursen Rølland paa 6 M/ark Smør Landskyld udi gaarden Smaabrekke i Watsvern M: No: 77 for Sum/m/e 250 rd dat: 2de Juli 1800

9. Obligation fra Knud Siursen {Østensøe} Smaabrekke til Michel Siursen Østensøe for 100 rd til Siur Larsen ibid: for 50 rd og Brigt Larsen ibid: fra Hardanger for 50 rd med 3 pC: Rente og 1 Pante Ret i 6 M/ark Smør i gaarden Smaabrekke Mat: No: 77 dat: 3de Juli 1800.

10. Skifte Brev efter afdøde Kone Marie Davids D: Strømme sluttet den 25 Feb: 1800 hvorudi gaarden Strøm/m/e No: 4 saal: er udlagt 1. Til Panthaveren Niels Aschildsen Sætre for gield 40 rd 14 2/5 M/ark Smør og 2. Til Stervboe Enkemanden Ole Olsen Strøm/m/e for 60 rd 21 ¾ M/ark do:

11. Obl: fra Niels Einersen Bolstad til hans Moder Enken Marte Knuds Dr: Døvig for 40 rd mod 2 Prioritet i gaarden Bolstad af Skyld 1 Pund 17 M/ark Smør og 2 ProC: Rente neste efter Anders Andersen for 180 rd dat: 3de Juli 1800

12. Byxel Brev fra Sogne Præsten Hr: Jersin til Kiel Brynildsen paa 12 M/ark Smør udi gaarden *Mastad (Mæstad?) dateret 21de Nov: 1798.

13. Afkald fra Johanes Jacobsen Exe til sin Formynder og Broder Jon Jacobsen Exe for Arv og Hiemegift 74 rd 3 mrk 8 s dat: 2de Juli 1800

14. Obligation fra Knud Nielsen Horvey til Mad: Gørbitz paa 50 rd mod 1te prioritet i 15 3/8 M/ark Smør i gaarden Horvey 2 Thun No: 19 dat: 2de Juni 1800

15. Byxel Brev fra N: H: Stuvitz til Haldor Monsen Øyen paa 1 Bpd Smør Skatteskyld og 18 M/ark Smør Landskyld i Gaarden Øyen St: Jørgens Hospital i Bergen tilhørende dat: 8de Nov: 1799

1800: 293b

Nye Sag

Ole Nielsen Uqvitne mødte og indleverede en skriftlig Stevning af 14 Juni sistl: mod Tron Isachsen Bolstadøren til Doms Lidelse for det Tab Citanten har lidt for en af Indstevnte af Nøstet her paa Bolstadøren udkastet Kiste

Lænsmand Nache og Stevne Vidnet Jacob Jonesen (Jonsen/Joursen/Soursen/Siursen?) forklarede lovlig at have Stevnet Tron Isachsen Bolstadøren {till} men ingen Vidner i Sagen.

Videre fremlagde Citanten Attest fra Forligelses Comissionen af 29de Juni sistl: som viser at intet Forlig imellem Parterne har veret at opnaae.
Citanten fremstillede som lovlig ved Stevne Vidnerne paa Woss indkaldte Vidner Wiching Wichingsen Nedre Quitne og Knud Ericsen Dogstad som Hand begierede afhørt
Den indstevnte Tron Isachsen mødte og sagde at Hand ikke troede de jndkaldte skal kunde godtgiøre Hand har veret aarsage i Den af Citanten paastevnte Skade
De 2de bemelte Vidner fremstod derpaa og efter at de var betydet Eedens Forklaring aflagde de sam/m/e paa lovlig maade og derefter blev Separatim afhørt som
1te Vidne Wiching Wichingsen nedre Quitne 40 Aar gam/m/el, ubeslægtet til nogle af Parterne og hvilken forklarede: at da Vidnet sistl: Høst kom i Følge med Citanten fra Bergen, indsadte Citanten sit Gods som bestod udi en Kiste ind udi Indstevntes Faders Nøst, uden at Hand enten dertil hafde Tilladelse, eller betalt noget derfor, men som der tillige sam/m/e gang stod en mængde Gods i sam/m/e Nøst andre tilhørende, hørte Vidnet at Indstevnte Tron Isachsen sagde mængden i almindelighed at hvis de ikke tog deres Gods ud, blev alt udkastet, og hvorpaa Tron Isachsen ogsaa begyndte at udkaste endeel af godset, hvorpaa Hand blant andet traf paa Citantens Kiste som endskiønt den ikke blev kastet haardere end de andres Tøy sprang dog laaset op, og af Kisten udkom hvad i sam/m/e befandtes der bestod i madvahrer Tegne Bogen med Banco Seddeler udi og en Baatelie med Brendeviin som gik i Støkker, hvilken \Skade/ Vidnet {ansaa at vere af} ikke kan bestem/m/e da Hand ej veed enten Baatellien var fuld eller ikke, ej heller om i sam/m/e var Fransk eller Hamborger Brendeviin, ikke heller om der kom noget bort af Kisten siden der ved den leylighed var en mengde Mennisker tilstæde. Videre vidste Vidnet ikke at forklare, uden paa nermere tilspørgende af Retten sagde: at Citanten tillige med de øvrige som hafde gods i Nøstet blev ikke givet nogen Tiid at udtage sam/m/e efter at Indstevnte hafde sagt: de skulle udtage deres Gods.
Vidnet blev Demitteret
Og igien fremstod som
2de Vidne Knud Ericsen Dogstad 29 Aar gam/m/el og ikke beslægtet til nogle af Parterne hvilken forklarede under sin aflagde Eed: i et og alt ganske overeenstem/m/ende med første Vidne, efter at sam/m/e var Ham forelæst, siden Hand ikke allene paa sam/m/e Tiid kom af Byen med Citanten men end og var nerværende, og saa det passerede;
Paa Indstevntes Tilspørgende forkl: begge Vidnerne: at aldrig nogen af Almuen har veret nægtet at sette deres Tøy ind i Indstevntes Faders Nøst naar de har veret Anmodet derom.
Citanten fremlagde derpaa sit Indlæg af 30 Juni sistl: som Hand begiærede for Retten oplæst /: hvilket skeede :/ og hvorefter Hand indlod Sagen Dom.
Indstevnte Tron Isachsen Boldstadøren begierde sig det passerede tillige med Indlægget beskrevet meddeelt for at udtage Contra Stevning og til den Ende Sagen udsadt til neste Ting

Afsagt

Sagen udsettes til neste Ting.

Fogden Unmach mødte og jndleverede Restance Listen for Watsvers Tinglaug

1800: 294

1 quartal som viser at af 170 rd kun er betalt 7 rd hvilket for Laugrettet og Almuen blev oplæst og af sam/m/e uimodsagt.

Efter udrob hafde ingen mere ved Tinget at forrette hvorfore sam/m/e for denne gang blev hævet

Saal: passeret bekrefter Brandt
Knud Iversen Solleraas med bumerke Haldor Knudsen Rontzeberg med bumerke
Anders Olsen Dyvik med bumerke Aschild Jacobs: Axelberg med bumerke

[Maaneds Ting 1800]

Aar 1800 den 4de Augusti blev holden Maaneds Ting udi Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen, Anfin Olsen, Niels Gullachsen og Ole Rasmussen alle af Store Sandvigen.

Hvorda først allerunderdanigst blev læst

Forordning som bestemmer, at visse Slags af de Bevillinger, der hidindtil have været udfærdigede fra Cancelliet, skulle afskaffes, og ansees unødvendige; samt at endeel af deslige Dispensationer skulle herefter søges hos Øvrighederne, som bemyndiges til at meddeele de vedkom/m/ende samme. dat: 23 Maij 1800.

Derefter blev følgende Documenter publicerede:

1: Skiøde fra Danchert D: Krohn til Jon Halvorsen Hagen paa 2de Gaarde, neml: Gyldenpris af Skyld 5 M/ark Smør, Matr: No: 153, og Notabene af Skyld 2 M/ark Smør. dat: 29de April 1800.

2. Aflyst Danchert D: Krohns Obl: til Mad: Christiana Holtermans for 798 rd, mod Pant i Gd: Gyldenpris, dat: 31 Maij 1797, og indfriet efter paategnet Qvittering af 5 Maij 1800.

3. Skiøde fra Enken Marthe Andersdatter Thune til Sønnen Hans Olsen Thune, paa hendes Vaanhuus i Store Sandvigen 2den Rode No: 50,. dat: 20 Martii 1800.

4. Obl: fra Hans Olsen Thune til hans Moder Marthe Andersdatter Thune, for 260 rd mod 2den Pante Ret i hans Vaanhuus i store Sandvigen 2den Rode No: 50, dat: 21 Maij 1800.

5. Obl: fra Siur Larsen Seim af Mielde Skibr: til Commerce Rd Koren for 80 rd, mod 1te Pante Ret i endeel Løsøre, dat: 6te Febr: 1800.

6. Obl: fra Anbiørn Nielsen Hiorteland til Magne Clemetsen Flachtvedt for 49 rd, mod 2den Pante Ret i Gd: Hiorteland No: 58 i Arne Skibrede, dat: 21de Junii 1800.

7. Obl: fra Christian Lembricht til Hilbrandt Harmens for 50 rd, mod 2den Pante Ret i en Valke Mølle paa Gaarden Aarstads Grund, dat: 12 Maij 1800.

8. Bevilling for Agent Hans Krohn paa Giestgiverie ved Stædet Haagelsund i Søndre Bergenhuus Amt, dat: 12 Oct: 1799.

9. Afkald fra L: M: Hyssing for hans Hustrue Anne Severine Hammers Arvemidler 296 rd 3 mrk 6 s:, dat: 14 Junii 1800.

10. Qvittering fra Hospitals Forstanderen Christopher Brockman til Niels Monsen Dale for hans Datter Kari Nielsdatters Arvemidler 34 rd 49 s, dat: 10 Julii 1800.

11. Afkald fra Anne Margrethe Storm til Ober Formynderiet for hendes Arvemidler 133 rd 25 s:, dat: 18de Julii 1800.

1800: 294b

12. Afkald fra Christie Nielsdatter Glesnes, for hendes Datter Kari Halvorsdatters Arv 12 rd 3 mrk 12 s:, dat: 24 Junii 1800.

13. Afkald fra Brithe Olsdatter Svindal til hendes Værge Anders Fussesen Echangerlie for Arv 10 rd 1 mrk. dat: 23 Julii 1800.

14. Skiøde fra Carl Larsen til Lars Steffensen Schielanger paa et Huus i Store Sandvigen udi 2den Rode No: 20, dat: 10 Martii 1800.

15. Obl: fra Lars Steffensen Schielanger til Carl Larsen for 250 rd mod 1te Pante Ret i hans Huus i Store Sandvigen 2den Rode No: 20. dat: 10 Martii 1800.

16. Obl: fra Johan Garman til Iver Bang i Bergen for 399 rd, mod 2den Prioritets Ret i Gaarden Mielde i Mielde Skibrede, dat: 5te Octobr: 1792.

17. Obl: fra Niels Svendsen til Commerce Raad Johan Lauson Koren for 48 rd mod 1te Pante Ret i hans Vaanhuus i Store Sandvigen 2den Rode No: 6, dat: 14de Julii 1800.

18. Aflyst Ole Johan Johannessens Obl: til Abraham Marcussen for 99 rd mod Pant i et Vaanhuus i Store Sandvigen 1te Rode No: 25, dat: 1te Febr: 1799, og indfriet efter Qvitering af 7de Maij 1800.

19. Bygselbrev fra Johan Garman til Knud Nielsen Bachetun, paa en Huusegrund i Store Sandvigen, under 1te Rode No: 25, dat: 24de April 1800.

20. Skiøde fra Ole Johan Johannessen til Knud Nielsen paa et Huus i Store Sandvigen 1te Rode No: 25, dat: 26de April 1800.

21. Skiøde fra Anders Olsen Rebnor til Stadshauptmand Christopher Kahrs paa 18 M/ark Smør Landskyld i Gd: Rebnor No: 14 i Lindaas Skibrede, dat: 7de April 1800.

22. Skiøde til Stadshauptmand Kahrs fra Ole Wermundsen yste Tvedt med fl: paa 17 8/105 M/ark Fisk i Gd: Midtvedt No: 25 i Sartor Skibrede, dat: 14de Junii 1800.

23. Skiøde fra Niels Jacobsen Wichne til Stadshauptmand Kahrs paa 1 Pund Smør i Gd: Wichne i Lindaas Skibrede, dat: 18de Junii 1800.

Proc: Friele mødte for Commerce Raad Jens Braage og fremlagde dennes udtagne Stevning af 8de f: M: paategnet forkyndt, hvorefter Enken Brithe Thollefsdatter citeres at betale Commerce Raaden resterende Afgift af Pladsen Mehlen kaldet med 41 rd 24 s: m: v: Dernest Comp: producerede Attest fra Forligelses Commissionen, der viser at Sagen der har været ventileret, tilligemed speciel Reg: fra Citanten over den paastevnte Afgift, beregnet til førstkom/m/ende Michaelii, men som Citanten ved Stevningen ikkun har fastsadt til nærværende Tiid med de i Stevningen ommelte 41 rd 24 s: End videre fremlagde Comparenten en bekræftet Gienpart af den Contract som Indstevnte Brithe Tollefsdatters afdøde Mand Anders Pedersen i sin Tiid har indgaaet med den forrige Ejer af Gaarden Kykkelvig, med Anvisning af Originalen, som han udbad sig med Rettens Paategning tilbageleveret. Og da Kravet saaledes tilstrækkelig er afbeviist, saa paastod

1800: 295

Proc: Friele indstevnte Brithe Tollefsdatter ved Dom tilpligtet at betale Citanten Commerce Rd: Jens Braage de paasøgte 41 rd 24 s:, med Lovlige Renter deraf fra Stevningens Dato til Betaling skeer, og i Processens Omkostninger 8 rd, og hvormed han indlod Sagen Dom fra sin Side.

Enken Brithe Tollefsdatter mødte og indleverede til Retten sit skriftlige Tilsvar af Dags Dato, hvortil hun refererede sig, og nægtede ikke for, at være Citanten skyldig udi Forpagtnings Afgift af Pladsen Mehlen for 2 ½ Aar til Anstundende Michaelii, á 16 rd 3 mrk, hvortil Aarsagen har været hendes Afdøde Mands Sygdom i 10 Aar, som han maatte holde Sengen, og desformedelst hendes vedblivende Fattigdom med 2de Børn, hvoraf den yngste 20 Aar Gl: er Hieme hos hende; Efter hendes Evne var hun villig Tiid efter anden at betale Citanten denne nu paastevnte Forpagtning, som hun var vis paa Citanten ikke heller var uvillig saaledes at modtage.

Proc: Friele benægtede hvad Indstevnte udi sit indgivne skriftlige Tilsvar har moveret til Commerce Raadens Fornærmelse, og ellers i Henhold til Stevningen atter indlod Sagen Dom.

Enken Brithe *Torkildsdatter (Tollefs-) refererede sig til sit forrige.
Sagen blev til Doms optagen.

Derefter blev igien følgende Documenter publicerede:

24. Obl: til Mons Hansen Westerlien fra Knud Nielsen, {paa et} for 70 rd mod 1ste Pante Ret i et Huus i Store Sandvigen udi første Rode No: 25, dat: 30 Julii 1800.

25. Afkald fra Mons Haagensen Sætre til hans Værge Lars Monsen Snekkevig for hans Arv 34 rd 46 s:, dat: 15de April 1800.

26. Aflyst Absalon Iversen Bielkerøens Obl: til Friderich Marstrander for 150 rd, mod Pant i Gaarden Bielkerøen i Sartor Skibrede, dat: 14de Julii 1798, og qviteret 14de Julii 1800.

27. Skiøde fra Absalon Iversen til hans Broder Mons Iversen paa 1 Pund Smørs Skyld i Gd: Bielkerøen No: 1 i Sartor Skibr:, dat: 12 Julii 1800.

28. Obl: fra Mons Iversen til Frid: Marstrander for 150 rd mod Pant i Gd: Bielkerøen i Sartor Skibr: dat: 12te Julii 1800.

29. Specification over endeel Boesætning og Løsøre som Lars Olsen Nyegaard har solgt til sin Søn Ole Larsen, dat: 1te Junii 1799.

Præsident Bull contra Cancellie Raad Christie.

Proc: Spiesmacher mødte for Hr: Cancellie Raad Christie og fremlagde hans til i Dag udtagne contra Stevning, som for Hr: Præsident Bull i Christiansand, efter hans egenhændige Paategning i lovlig Tiid er bleven forkyndt. Dernest fremlagde Proc: Spiesmacher hans skriftl: Indlæg af Dags Dato, med derudi paaberaabte 2de Documenter, hvortil han sig refererede og indlod Sagen Dom.

Proc: Friele mødte for Hr: Præsident Bull og paastod den nu i rettelagde Stevning, som denne Sag uvedkom/m/ende afvist. Iøvrigt Comparenten benægtede det fremlagde

1800: 295b

Indlæg, og hvad derudi fremføres til Fornærmelse for Hr: Præsidenten, og saaledes i Henhold til Citantens forhen nedlagde Paastand indlod Sagen Dom.

Afsagt:

Da ingen havde videre at erindre, blev Sagen til \Kiendelse eller/ Doms optagen.

Lars Nielsen Skramser contra Anfind Olsen fol: 268

Anfind Olsen mødte selv og indleverede til Retten et af hans Sagfører Proc: Balchen den 24de Julii sidstl: underskreven Indlæg, hvortil han refererede sig og indlod Sagen Dom.

Proc: Spiesmacher mødte for Citanten Schamser og efter \at han/ løselig {Tale} havde giennemlæst, det fra Hr: Proc: Balchen indkomne Indlæg, finder han derudi intet som er værd Besvarelse, da det i sig selv ikkun er et Opkog af det urigtige som han i sit forrige Indlæg har behaget at anføre. Comparenten anmærkede ellers: at han hverken kiender Anfind Olsen, mindre er bekiendt at han efter Hr: Balchens Foregivende skulle holde Værtshuus, saa at Comparenten benægter hans Udsigende i denne Henseende paa det Hr: Balchen ikke derved som det synes, skulle finde en Skingrund til at giøre hans Partes Lovstridige Behandling imod Citanten mindre Lastværdig og Brødefuld, end som han fortiener, og derfore indlod Comparenten Sagen Dom, med at henholde sig til sin forhen nedlagde Lovgrundede Paastand.

Sagen optages til Doms, da ingen havde videre at tilføre.

Fogden Hr: Amtmand Unmack producerede en skriftl: Stevning af 7de Junii sidstl: med paategnet Forkyndelse, mod Qvindemennesket Fallina Andersdatter af Schiolds Skibr:, for begaaet Lejermaal med Svend Rasmussen, til at udrede Bøder, eller efter sine Vilkaar derpaa

at erholde Afsoning. For Sigtelsen fremlagde Han Provst Fritzners Attest af 27de Maij d: A:, der tillige viiser at Barne Faderen f: A: ved Juule Tider ved ulykkelig Hændelse er omkom/m/et paa Bergens Vaag; Og som Qvinde Mennesket er bekiendt for yderlig fattig og haver Barnet at opdrage uden videre Hielp end hvad hun hos bekiendte Folk i Bergen kan fortiene, saa blev de af Hende Anbudne 24 s: modtagne, og skal vorde beregnet den Kongl: Casse til Indtægt.

Hvilket Fogden begiærede sig som Udskrift beskreven meddeelt og derved hæftet den fremlagde Stevning og Attest; som blev bevilget.

Da Dagen nu var forløben beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 5te Augusti continuerede Maaneds Tinget i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af samme Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda først blev publiceret følgende Documenter, saasom:

30. Skiøde fra Johan Lauson Koren, Commerce Raad, til Niels Nielsen Nore Hauland, paa 15 M/ark Smør Skyld i Gd: Nore Hauland i Herløe

1800: 296

Skibrede, dat: 29 Julii 1800.

31. Obligation fra Niels Nielsen Nore Hauland til Myndtlingen Anne Magrethe Evie for 99 rd, mod 1te Pante Ret i Gaarden Nore Hauland 15 M/ark Smør, dat: 31te Julii 1800.

32. Skiøde fra Commerce Raad Johan Lauson Koren til Niels Andersen paa 7 ½ M/ark Smør i Gd: Nore Hauland i Herløe Skibr:, dat: 29de Julii 1800.

33. Obl: fra Niels Andersen nore Hauland til Commerce Raad Koren i Bergen for 67 rd, mod 1te Pante Ret i 7 ½ M/ark Smør i Gd: Nore Hauland, dat: 4 Aug: 1800.

34. Skiøde fra Commerce Raad Johan Lauson Koren til Hans Haldorsen nore Hauland paa 7 ½ M/ark Smør i Gd: Nore Hauland, dat: 29de Julii 1800.

35. Obl: fra Hans Haldorsen Nore Hauland til Johan Lauson Koren for 97 rd, mod 1te Pante Ret i Gaarden Nore Hauland, 7 ½ M/ark Smør, dat: 4de Aug: 1800.

36. Obl: fra Jacob Krogh til Mad:me Emerentze Sal: Morsings for 499 rd, mod 2den Pante ret i Giestgiverstædet Bucken van Raae i Sartor Skibrede, dat: 1te Aug: 1800.

37. Aflyst et Revers udstæd af Niels Andersen Katen til Jørgen Lund for 30 rd, den 25de Novbr: 1799, indfriet efter Qvitering af 2den Aug: 1800.

38. Aflyst Jonas Gudmundsen Tosches Obl: til Joachim Rubach for 20 rd, mod Pant i et Huus i Store Sandvig 1te Rode No: 60, dat: 28de Jan: 1786, {og} transporteret til N: Hiorth d: 2de Feb: 1788, og af ham Qvitteret den 2de Aug: 1800.

39. Aflyst Salomon Olsen Hellelands Obl: til Knud Johannessen øvre Børnæs for 132 rd, mod Pant i et Vaanhuus paa Gaarden nedre Børnæs Grund i Sartor Skibrede, dat: 14 Jan: 1794, og indfriet efter paategnet Qvittering af 4 Aug: 1800.

40. Obl: fra Salomon Olsen Helland til Regiments Feldskier Wilhelm Johan Swindt for 75 rd, mod 1te Pante Ret i et Huus paa Gd: nedre Børnæs No: 3, i Sartor Skibrede, dat: 27de Junii 1800.

41. Obl: fra Salomon Olsen Helland til Knud Johannessen øvre Børnæs for 75 rd, mod 2den Pante Ret i hans Huus paa Gaarden nedre Børnæs Grund, dat: 27de Junii 1800.

42. Aflyst Anders Jansen Store Mithuns Obl: til Lieutnant With for 200 rd, mod Pant i Gd: Store Mithun No: 71 i *Sartor (Schiolds) Skibr:, <fol: 49> dat: 4de Octobr: 1787, og indfriet efter paategnet Qvittering af 4de Aug: 1800.

43. Obl: fra Anders Jansen Store Mithun til Proc: Christen Kahrs for 298 rd mod 1te Pante Ret i Gd: Store Mithun No: 71 i Schiolds Skibrede, dat: 4de Aug: 1800.

44. Aflyst Thomas Paulsens Obl: til Berge Bergesen Egeland og Niels Johannessen Tvedt for 250 rd hvorfor har været pantsadt et Huus i Store Sandvigen udi 1te Rode No: 13, dat: 2den Octbr: 1794, og indfriet efter Qvitering af 12te April 1800.

45. Skiftebrev efter afg: Gunild Madsdatter Echaas, sluttet 12te April 1800, hvorved Boets Jordegods i Gd: Eychaas No: 97 i Arne Skibrede saaledes er udlagt: Til Stervboe Enkemanden Anders Olsen Eychaas 12 M/ark Smør og 6 Kd: Malt for 112 rd 3 mrk, og til hver af Sønnerne Ole, Peder,

1800: 296b

Elling og Rasmus Anderssønner 3 M/ark Smør og 1 ½ Kd: Malt for 28 rd 12 s: tilsammen 1 Pund Smør og 1 Mæle Malt for 225 rd.

46. Skiftebrev efter afg: Kone Marthe Andersdatter Morvig, sluttet 12 April 1800, hvorved Boets Jordegods i Gd: Morvig No: 73 i Arne Skibrede saaledes er udlagt: Til Stervboe Enkemanden Niels Nilsen Morvig 12 M/ark Smør og 8 Kd: Malt for 50 rd og til Sønnen Eric Nielsen 12 M/ark Smør og 8 Kd: Malt for 50 rd.

47. Skiftebrev efter afg: Hans Andersen Melkeraaen oprettet 21de Junii 1800, hvorved Boets Jordegods saaledes er udlagt: Til Stervboe Enken Ingebor Olsdatter, i Gaarden Hopland No: 52 i Alenfit Skibr: 2 M/ark Smør og 1 1/3 Kd: Malt for 5 rd, og i Gaarden Melkeraaen No: 76 i Arne Skibrede 8 M/ark Smør og 1 1/3 Kander Malt for 30 rd. Til hver af Sønnerne: And: Ole, Erich og Hans Hanssønner, i Gaarden Melkeraaen 1 1/3 M/ark S:r og 4/15 Kd: Malt for 6 rd. Hver af Døttrene Marite og Mette Hansdøttre 4/5 M/ark Smør og 2/15 Kander Malt for 3 rd. Tilsam/m/en i gaarden Melkeraaen 16 M/ark Smør og 2 2/3 Kd: Malt for 60 rd.

48. Skiftebrev efter afg: Berge Jonsen Øvre Tvedt, sluttet 14 Martii 1800, hvorved Boets Jordegods i Gd: {nedre} øvre Tvedt No: 6 i Alenfit Skibrede, saaledes er udlagt: Til Stervboe Enken Brithe Arnesdatter 1 Pund 3 M/ark Smør og 9 Kd: Malt for 150 rd. og til Sønnen Jon Bergesen 9 M/ark Smør og 3 Kd: Malt for 50 rd.

49. Skiftebrev efter afg: Marte Olsdatter Foldenæs, sluttet 21de April 1800, hvorved er udlagt: Til Stervboe Enkemanden Mons Olsen Foldenæs 12 M/ark Smør og 6 M/ark Fisk Landskyld i Gaarden Søre Echerhofde i Sartor Skibr:, for 50 rd.

50. Skiftebrev efter afg: Anne Michelsdatter Algerøen, oprettet 27de Martii 1800, hvorved Boets Jordegods saaledes er udlagt: Til Stervboe Enkemanden Thore Haagensen Algerøen 9 M/ark Fisk i Gaarden Skage i Sartor Skibr:, for 24 rd 1 mrk 8 s., og i Gd: Algerøen No: 53 i do: Skibr: 13 5/7 M/ark Fisk for 35 rd. Til Sønnen Jacob Nielsen, i Gd: Algerøen 6 6/7 M/ark Fisk for 17 rd 3 mrk. og til hver af Døttrene Kari og Susana Nielsdøttre i Gd: Algerøen 3 3/7 M/ark Fisk for 8 rd 4 mrk 8 s

51. Skiftebrev efter afg: Anders Larsen Miaatvedt, sluttet 3 April 1800, hvorved Boets ejende 14/33 Parter i Alversunds Kirke med tilhørende Jordegods er taget Boet til Indtægt for 200 rd, og deraf udlagt:

1. Til Lars Andersen Miaatvedts Enke for Gield	30 rd	3 mrk	4.
2. Til Jomfrue Marie Geelmuyden for do:	91	3	12
3. Sogne Præsten Hr: Bergendal	20		
4. Michel Jonsen Hiertaas	26		
5. Brynild Monsen Berland	12		
6. Kiøbmand Hans Mathiesen	19	5	
Tilsam/m/en	200 rd		

52. Skiftebrev efter afg: Ole Olsen Hennøen, sluttet 23 April 1800 hvorved Boets Jordegods i Gaarden Grindem No: 52 i Radøe Skibrede er vurd: for 100 rd og saaledes udlagt:

Til Broderen Mons Olsen 8 9/10 M/ark Smør og 2 11/15 Kander Malt for	40 rd
Broder Datteren Marte Gudmundsdatter lige Part for	40
og Søsteren Kari Olsdatter gift med Jan Jansen Sanden 4 9/20 M/ark S:r og 1 11/30 Kander Malt for	20

Tilsammen 22 ¼ M/ark Smør og 6 5/6 Kd: Malt for	100 rd

Derefter blev udi Sagen Præsident Johan Lauson Bul contra Cancellie Raad Christie afsagt saadan

Dom

1800: 297

Til Fornyelse af 2de Høyeste Rettes Domme begge dateret 9de Juni 1797 har Citanten Præsident Johan Lausen Bul, efter at Forliig forgiæves har veret prøvet ved den anordnede Forligelses Comission, saggivet Cancellie Raad Christi, til ved Doms Kraft at betale sig sam/m/es paalydende Sum/m/a der bestaar i Kost og Tæring i hver Sag 67 rd tilsam/m/en 134 rd og Processens Omkostninger med 10 rd. Under Sagen har Indstevnte Cancellie Raad Christi begegnet Sagen med Contra Stevning hvori tilligemed Indlæg af gaards Dato fremsettes følgende Indsigelser: 1. Fordi en ustevnt Mand tilligemed Kancellie Raad Christi efter Over Hof Rettens Dom var en for begge tilfunden at betale Citanten i hver Sag 67 rd og den ustevnte mand ved Høyeste Rettes Dom var frifunden, skulle vere en naturlig Følge at halve Deelen maatte afgaae og ej kom/m/e Cancellie Raaden til Last. 2. Formener Contra Citanten sig til gode hos Præsident Bul adskillige aars Laugmands og nye giftnings Told som Hand under denne Sag Reconventionaliter vil liquidere i den halve paastevnte Sum/m/a. Disse Indsigelser modsiger Citanten i Indlæg af 24de Marti med Paastand: at Contra Stevningen ikke maa kom/m/e i minste Betragtning men fornyelses Dom/m/en uopholdelig fældet. Hvad disse Indsigelser mod den incaminerede Contra Stevning angaar, saa staar det ikke til denne Ret at giøre nogen Forklaring over Høyeste Rettes Dom, men er intet mere almindeligt end en Part i en og samme Sag har ret i en og u-ret i en anden Post, hvorfore Conclusionen maa lyde i enhver Dom, at den samme Part bliver dømt i den eene og frifunden i den anden Post saaledes og i Høyeste Rettes Dom hvor det heder Hiemtings Dommen bør ikke komme den u-stevnte mand til Forkleynelse etc i nogen maade men i henseende til Laugmand Cancellie Raad Christi bør Over Hof Rettens Dom ved magt at stande og da Over Hof Rets Dommen tilkiender den u-stevnte mand tilligemed Laugmanden Cancellie Raad Christi en for begge og begge for een at betale til forrige Sorenskriver nu Præsident Bul Indstevningens Bekostning i hver Sag med 67 rd saa kunde ingen Deeling af denne Summa finde Sted men Høyeste Rettes Dom som klar og reen at sette i Excutions Stand, hvorimod heller ingen contra Prætentioner af den Natur Contra Stevningen indeholder finder Sted og kan ikke under denne Sag blive at paakiende siden Forum reconventionis kun finder Sted hvor det omtvistede er paa begge Sider af eens Beskaffenhed, Lige oprindelse og Sammænhængen saaledes: at den enes Fordringer ikke uden den andens kan paakiendes eller naar Liquidation skulle finde Sted maatte begge Fordringerne til Betaling vere forfalden, hvilket ikke kan siges om en forældet Dom eller Gields Beviis, naar den sættes imod en benægtet og ubeviist Fordring, begge Deele er vel i Concours at henregne til u-priviligerede Fordringer, men da Loven deeler denne Classe i 2de Deele og henregner de siste Slags til 2den Classe kan de ikke ansees som liquide da den første har Forret. Dette viser Lovens 5

B: 13 C: 4 art: hvor omtvistet Gield ej er at ansee imod rigtige Haandskrifter. Da nu Forordningen af 18de Marti 1796 har foreskrevet den Regel som er at følge til Forældede Dom/m/es Fornyelse og overladt til Sagsøgeren i nerværende Tilfælde at vælge enten Høyeste Ret eller paagieldendes Værne-Ting, hvilket siste efter lovlig maade er forfulgt.
Saa Kiendes for Ret: Høyeste Rets Dom/m/ene af 9de Juni 1797 bliver herved fornyede og sadt i Executions Kraft, saal: at Contra Citanten Cancellie Raad Werner Hosevinkel Christi bør til Citanten Præsident Johan Lausen Bul betale sam/m/es paalydende Sum/m/a med 134 Rdr hvorimod Contra Citantens Ret i alle henseender Reserveres til Hoved Citanten for hvad Hand hos Ham maatte formene sig til gode. Den/n/e Processes Omkostninger betaler Cancellie Raad Christi til Citanten med 8 rd som alt efterkom/m/es 15 Dage efter den/n/e Doms Forkyn-

1800: 297b

delse under Lovlig adfærd

Saal: passeret bekrefter Brandt

Udsettelses Ting [1800] for Arne Skibrede

Aar 1800 den 25. Aug: blev udsettelses Ting for Arne Skibrede foretaget i overværelse af de 2de eedsorne Laugrettes mænd Ole Sivertsen og Ole Rasmusen
hvorda! blev udi Sagen Lars Nielsen Schramser contra Smeden Anfind Olsen afsagt saadan

Dom

Ved Stevning af 14de Nov: f: a: klager Citanten Lars Nielsen Schramser over 4 Fornermelser som Indstevnte Anfind Olsen skal have udøvet imod Ham 1. for injurier 2. for at have taget Ham i Brystet og kastet Ham i gulvet, 3. beskylt Ham for at have trukket Tyve og Skielmere ind til sig igiennem Vinduerne medens Citanten logerede hos Indstevnte og 4. For at have beholdt hos sig nogle Effecter efter indleveret Specification af verdie 7 rd 6 s. Af Indstevnte er Sagen ved Stevning af 16de Janv: d: a: begegnet contra hvori Hand ved Vidner vil bevise 1. at Hoved Citanten har logeret saa længe hos Ham at Han formener sig tilgode den Sum/m/a 12 rd 1 mrk 12 s hvori er indberegnet 1 rd 3 mrk for spise og 4 mrk for en bedervet Slagbænk 2, at Hoved Citanten adskillige gange har trækket frem/m/ede Personer ind igiennem Vinduerne om Natte Tiider og for at vere u-kiendelig benyttet sig af Klæder contra Citantens Tienere tilhørende og 3. Hoved Citanten hafde hos sig en Oxe Tamp med 3 á 4 stk Blye i Enden, der giorde Contra Citanten med Familie frygtsom. Af Vidne Forklaring efter Hoved Stevningen er det med 4 og 5 Vidnes Svar paa 3 qtn: beviist: at Contra Citanten Anfind Olsen uden Aarsage tog Citanten Lars Nielsen i Brystet og slængte Ham i gulvet og med 5 og 6 Vidnes Svar paa 4 qtn: at Anfind Olsen udskieldede sam/m/e Tiid Lars Nielsen for en Svine Hund med Beskyldninger af at have trukket Tyve og Skielmere igiennem hans Vinduer om Natte Tiider medens Hand logerede hos Ham og endelig efter 1 og 2 Vidnes Forklaring har ikke Contra Citanten Anfind Olsen nægtet at have i sin værge det Tøy som Hoved Citanten efter den fremlagde optegnelse har fordret tilbage, men som er bleven nægtet udleveret paa grund af en u-stevnt mand ikke var tilstæde. Af Vidne Forklaringen efter Contra Stevningen er det derimod beviist med 1 – 2 – 3 og 4 Contra Vidners Forkl: paa 2 qtn: at Lars Nielsen Schramser over Aar og Dag har logeret hos Smeden Anfind Olsen, og for en Tiid deraf tillige bekommet Spise. Med 1 og 3 Contra Vidne er det paa 3 qtn: beviist at Schramser har faaet til Laans en Slagbænk af Anfind Olsen, men ikke tilfulde godtgiort at den ved afleverelsen var mere brøstfældig end da Han fik den. derimod er det med 1 og 3 Contra Vidners Forkl: paa 5 qtn: Confereret med 2 Vidnes Svar paa sam/m/e

qvestion gotgiort at Hoved Citanten Schramser har om Natte Tiider for at kom/m/e ind i sit Logie hos Anfind Olsen gaaet igiennem Vinduerne, ligesom 2 og 3 Vidne Forklarer paa 11 qtn: at have 2 á 3 gange seet en á to frem/m/ede Personer om Morgenen kl: 8 gaaet ud af Schramsers værelse, derimod er der kun et enkelt Vidne som Forklarer angaaende Schamsers omklædning, men at Hand har veret forsynet med en beslagen Oxe Tamp og en Hertsfinger, dette er godtgiort med 1 – 2 og 3 Contra Vidnes Forklaring paa 9 og 10 Qvestioner.

Ved saaledes at veye begge Parters formeentlige Rettigheder og Fornermelser mod hinanden bliver at omrøre Lovens 1 B: 13 C: 22 art: og 1 B: 14 C: 1 art: som befaler: at {Enhver} Den som anden vil sigte og Saggive for nogen Gierning eller ord Han skal giøre det paa fersk Fod, hvilket ikke kan siges i nerverende Sag, siden de paaklagede Fornermelser er passeret allehelgens Dag forrige Aar og efter St: Hans Dag dette Aar i nerværelse af Citanten, men da Contra Citanten ikke har exiperet med Vidnernes Antagelse, er de ikke allene bleven ført, men bliver at ansee, da Enhver kan frafalde den Ret, Lovene giver Ham, men Isteden for denne Exception, har Contra Citanten fremført, at som usamdrægtigheden er skeed paa Vertshuus kan intet

1800: 298

derpaa Reflecteres. Forsamlingen i et Vertshuus bliver alletider at ansee for ligesaa ædrue, som nogen anden Forsamling, naar der ikke foregaar Handlinger hvorved der formodes at Folk ikke aldeles er ædrue, og anden Grund end den/n/e Formodning giver ikke Lovens 6 B: 21 C: 1 art: naar Dom/m/eren skal finde Ham Sagesløs Hiem igien og da 6te Hoved Vidne til 3 qtn: forklarer at Hand merkede ueenigheden imellem Parterne kom af Kost – Spise, saa giver dette Formodning stor nok til Contra Citanten i Affect ej saa nøye har veyet sine ord og følgelig er Fornermelsen ikke af den betydenhed som om den var foregaaet paa et andet Sted end Vertshuus og under andre Omstændigheder ligesom da det er beviist at Hoved Citanten medens Hand logerede hos Indstevnte har om Natte Tider kom/m/en Hiem i sit Logie ved at gaae ind igiennem Vinduerne, saa er dette Handlinger der lettelig kan forlede til de yttrede beskyldninger, hvorfore allene ordene med de udsagde Beskyldninger bliver at mortificere. Annerledes og mere qualificeret bliver derimod Contra Citantens adfærd mod Hoved Citanten at ansee, da Hand efter Beviserne uden Aarsage har taget Schramser i Brystet og slængt Ham i gulvet, denne gierning giver tilkiende en større ondskab, som kunde have haft onde Følger og hvorimod Schramser ikke har begaaet noget der kan Hindre den Straf som L: 6 B: 7 C: 8 art: derfor fastsetter. Endelig da Parterne har beviist sit tilgodehavende hos hinanden, bliver samme Enhver i ser at godtgiøre, da Logie i den beviste lange Tiid med 1 rd 3 mrk for Kost og videre der ikke af Hoved Citanten er afbeviist ansees at vere billig.

Hvorfor hermed Kiendes saaledes for Ret: at det af Contra Citanten Anfind Olsen imod Hoved Citanten Lars Nielsen Schramser udsagde ubeqvems ord med flere Beskyldninger bliver herved Mortificeret, hvorimod Anfind Olsen bør for Jordskuf at Bøde Trende Sex Lod Sølv eller 9 rd. Endelig bør Anfind Olsen under 1 rd mulct for hver Dag Hand sidder denne Dom overhørig udlevere L: N: Schramser sit Tøy efter den fremlagde Specification af 4 Septb: 1799 eller og at betale sammes paalydende Sum/m/a med 7 rd 6 s hvorimod L: N: Schramser bør betale Anfind Olsen sine for Kost og Logie m: v: tilgodehavende 12 rd 1 mrk 12 s. Processens Omkostninger ophæves. Det idømte opfyldes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Lovlig adfærd.

[Udsettelses Ting 1800 for Schiolds Skibrede]

Sam/m/e dato Udsettelses Ting for Schiolds Skibrede hvorda blev afsagt imellem Commerce Raad Braag imod Enken Brite Tollefs Dr: Mehlen saadan

Dom

Da den under Sagen fremlagde Attest fra Forligelses Comissionen viser at Indkaldelsen der er skeet for flere Ting end som senere er paastevnt og paastaaet, saa kan det ikke blive Indstevnte til Last at Hun ej der har forligt sig, men som Hun ikke har nægtet at vere skyldig for 2 ½ aar Forpagtnings afgift af Pladsen Mæhlen under gaarden Kiøkelvig neml: fra Michaeli 1797 til Paaske 1800 á 16 rd 48 s aarlig der beløber 41 rd 24 s, hvorom allene er nedlagt Paastand

Saa Kiendes for Ret: Enken Brite Tollefs Dr: bør til Comerce Raad Braag betale den paastevnte og til sistafvigte Paaske forfaldne afgift af Pladsen Mehlen med 41 rd 24 s som efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Lovlig adfærd.

Saal: passeret bevidner Brandt
Ole Sivertsen Ole Rasmusen

Del I av NHL Tb. nr. 48 1796-1802 (Høsttingene 1800)

(1800: 298)

Høste Ting [1800) for Sartor Skibrede

Aar 1800 Onsdagen den 1te October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Sartor Skibrede paa Tingstædet Tøsøen og Retten betient i overværelse af Sorenskriveren og Fogden med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Johanes Ericsen Syltøen – Mons Steffensen Sangoldt – Niels Johanesen Skage og Peder Brynildsen Locøen

Hvorda! allerførst blev oplæst den

Kongelige Forordning som bestem/m/er at visse af de Bevillinger, der hidindtil have været udfærdiget fra Cancelliet, skulle afskaffes, og ansees

1800: 298b

unødvendige, samt at en deel af deslige Dispensationer skulle herefter søges hos Øvrighederne, som bemyndiges til at meddeele de vedkom/m/ende sam/m/e dateret 23de Maij 1800.

1. Amtmanden Fogden Unmach mødte som var nerværende [og] fremlagde til Besvarelse af Laugrettet og Almuen følgende Bilager til sit Regnskab 1. Det almindelige Tingsvidne bestaaende af 15 qtr:, hvortil Laugrettet og Almuen og af dem i serdeleshed Ole Nielsen Kallestad og Anders Monsen Lieskieret [svarede] til de 4 første Qvestioner Ney, til 5 qtn: Sv: ingen anden end den saa kaldede Skomager Salomon paa Børnes men som med Familie er saa yderlig Fattig at Hand gaar om og betler sit Brød, og derfore kun imellem søger paa den/n/e maade at slaae sig igiennem 6 og 7 qtn: Ney, 8 qtn: Sv: Jo, der er en Ledig Karl ved Nafn Amund Hansen Knarrevigen der omreyser i Skibredet og opkiøber Sild og Fisk som Hand fører til Byen 9 qtn: Sv: Ney, Til 10 qtn: Sv: Jo Til 11 qtn: Jo Skibredets Lensmand Peder Knudsen Tøsøen bruger 22 ½ M/ark Smør i gaarden Tøsøen No: 83 Til 12 – 13 – 14 og 15 qtr: Ney ikke det Almuen og Laugrettet er bekiendt

2. Amtmanden Fogden Unmach fremlagde Odels og Selveyer mandtallet for 5 aar til 1799 aars udgang forfattet som i overværelse af Almuen og Laugrettet blev igiennem gaaet men hvorimod ikke vidste noget at erindre

3. Tingsvidnet over Flom Qvernene i dette Skibrede, hvortil Laugrettet og Almuen og af disse i ser Lars Ericsen Telnes og Ole Nielsen Knaskov svarede: at paa Sollesviig No: 60 er en Qvern forgaaet af ælde som ikke igien er opbygt og paa Bildøen No: 69, er begge Qvernene borttagne

4. Tingsvidnet over Laxe og Sildevaagerne blev oplæst, hvortil Laugrettet og Almuen og af disse i ser Ole Olsen *Naskow (Knaskov/Knapskog) og Ingebrect Andersen Tøsøen svarede: at det forholdt sig saaledes som her for dem blev oplæst

*5.

Nye Sag

Opsidderne paa gaarden Waage Niels Eliasen – Anders Andersen og Hans Olsen mødte og indleverede deres skriftlige Stevning af 15de Septemb: sistl: ang: beskyldninger som Indstevnte Hans Pedersen Gietanger har udøvet imod Citanterne, ligeledes indleverede de Attest fra Forligelses Comissionen af 10de Januari sistl: saa lydende:

Indstevnte {mødte} Hans Pedersen Gietanger mødte og Refererede sig til den Foreening Hand tilforn har indgaaet med *Citantenterne som bestaar derudi at Hand har igientaget hvad Hand kan have udsagt til Fornermelse for dem og desuden skulle betale dem 5 rd; disse 5 rd har Hand ikke i Penge kunde betalt, men tilbuden dem en Oxe eller en Koe i Pant men paa Condition Hand ikke ville fra levere sig Pantet, og da dette ikke blev modtaget leverede Hand den eene af Sagsøgerne neml: Ole Andersens {Pige} Tiener Inger Lars Datter Waage et Sølv Støb i Pant som hand selv hafde givet 4 rd for i Bergen, men hvilket dagen \efter/ blev tilbageleveret, da Sagsøgerne ville have Penge og ikke Pant og hvorpaa Hand strax efter blev stevnet til Retten.

Citanterne svarede: at det af Indstevnte omtalte Forlig er rigtig, men som opfyldelsen skulle skee til siste St: Hans Dag og dette endnu ikke er opfyldt, og det tilbudne Pant ikke blev leveret i deres Værge og Sølv-Støbet ej var mere end 4 rd verd kunde de ikke modtage saadant til fyldest hvorfore de begierede Sagen fremmet.

af de indkaldte Vidner fremstod

Ole Olsen *Naschou som forkl: at Hand i forrige Vinter hørte Indstevnte Hans Pedersen Gietanger sige: til Ole Andersen Waage, at Hand hafde givet 1/10 *Pant (Part) i Landlod og faaet 1/10 *Pant (Part)

1800: 299

men ville ikke Citanterne give Ham saa meget naar de kastede paa Indstevntes grund og saa længe som Citanterne ikke som meldt ville give Indstevnte 1/10 Part stial de fra Ham som aabenbare Tyve, men hvortil Ole Andersen Waage svarede: at Hand hverken gav Ham 1/10 Part eller 1/12 Part *med (men?) 1/14 Parten af hver skilling skulle Hand faae, og hvis Hand ej var dermed fornøyet fik Hand intet før Retten skilte Dem ad

Derpaa fremstod

Konen Inger Lars Dr: Waage som var Conform med siste Vidne i henseende Beskyldningerne, og ellers paa Indstevntes forlangende tilstod at vere leveret et Sølv-Støb {fra} af Ham for at give Sagsøgeren Ole Andersen Waage til Pant for det med Ham og de flere indgaaede Forliig, men efter at dette Sølv Støb hafde staaet udi Ole Andersens Stue i 8

Dage og Lensmanden hafde Stevnet i Sagen blev dette Sølv Støb ved Vidnet bragt tilbage til Indstevnte, siden Lensmanden hafde sagt det ikke var mere værd end 1 rd

Indstevnte som tilstod Vidnernes Forklaring forlangte ikke at de beedigede deres Vidnesbyrd som Sandfærdige, men begiærede Sagen udsadt til neste maaneds Ting for at bevise Hand er skeet u-ret ved den Ham tilkom/m/ende Lands Lod

Citanterne paastod Dom med Paastand at Indstevnte bliver tilfunden at betale i alt 10 rd siden Hand ikke har opfyldt det første Forliig.

Afsagt!

I Haab om at Parterne kunde forliges blev Sagen udsat til første Maaneds Ting i Bergen.

Da ingen for i Dag hafde mere at iretteføre blev Tinget udsadt til i morgen

og saal: underskreven Brandt

Dagen derefter den 2de Oct: 1800 continuerede end videre Høste Tinget for Sartor Skibrede paa sam/m/e Sted og i overværelse af de i gaar brugende og her underskrevne 4re eedsorne Laugrettes mænd.

Hvorda! blev foretaget Sagen

Lensmand Peder Knudsen Tøsøen contra Jon Larsen Wiigsøen Fol: 278

Citanten mødte og ædskede Sagen i Rette med tilkiendegivende at som Indstevnte siden seeneste Ting hafde veret til Søes og endnu ikke tilbagekom/m/en har Hand ikke kundet frem/m/et Sagen, hvorfore Hand saa sig nødsaget at begiere Sagen atter udsadt til første maaneds Ting

Efter paaraab mødte ikke Indstevnte eller nogen paa hans Vegne.

Afsagt.

Sagen udsettes til første Maaneds Ting den 1te Deb: med paalæg at Sagen til den Tiid fra Citantens Side bliver fremmet.

Ildebrand Tingsvidne

Ulve Hansen Fielde mødte og beklagede sig over at der siste Martii maaned om Aftenen opkom hos Ham i hans Lade en pludselig Ildebrand som fortærede alle de paa hans Gaard staaende Huuse bestaaende af: Laden – Floren – Stue-bygningen med Boen til samme, og 2 Vede Huuse som ere alle Huusene paa Gaarden, og skiønt Naboerne kom til Hielp tog dog Ilden saa sterkt til at intet andet blev reddet end Kreaturerne der blev udskaarne og en stor Gryde.

Laugrettet og Almuen bevidnede i alle henseender rigtigheden af dette andragende og af dem i serdeleshed Hans Simonsen Skouge og Peder Brynildsen Løcøen og derfore ansatte Skaden til total, da intet af Huusene enten blev reddet eller nogle af de gamle Materialier brugelige

Ulve Hansen Fielde begierede det passerede sig beskreven meddeelt som blev bevilget

Derefter blev følgende Documenter publicerede:

1. Skiftebrev efter afg: Tyri Winsiansdatter Trengereide, sluttet 5 Sept: 1800, hvorved Boets Jordegods i Gd: Trengereide saaledes udlagt: Til Stervboe Enkemanden Ole Monsen 1 Pund 3 M/ark Fisk for 40 rd, til Sønnen Mons Olsen 9 M/ark Fisk for 13 rd 2 mrk, og til Datteren Tyri Olsdr: 4 ½ M/ark Fisk for 6 rd 4 mrk

1800: 299b

2. Obligation fra Hans Michelsen Kaursland til Mad:me Bruus for 43 rd, mod 1te Pante Ret i 12 M/ark Smør og 12 M/ark Fisk Landskyld i Gd: Kaursland No: 19, dat: 15de Julii 1800.

3. Bygselbrev fra Gerhard Schnelle Forstander for Seminarium Fredericianum til Hans Olsen, paa 7 ½ M/ark Smør i gd: Knapschoug, dat: 29de Septbr: 1800.

4. Dito fra Hans Krohn til Anders Jensen Steensland, paa 11 5/8 M/ark Smør i Gaarden Glæsnæs, dat: 2den April 1800.

5. Vilkaarsbrev fra Mons Iversen Bielkerøen til Absalon Iversen paa endeel Levekaar af Gaarden Bielkerøen, dat: 1te Octobr: 1800.

6. Bygselbrev fra Ole Monsen Trengereide til Johannes Olsen paa 1 Pund 16 ½ M/ark Fisk i gd: Trengereide No: 38, dat: 1te Octobr: 1800.

7. Ditto fra Wintzians Knudsen Hamre til Salomon Christensen, paa 23 M/ark Fisk i Gd: Skouge No: 37, dat: 1te Octobr: 1800.

8. Dito fra Ole Michelsen Børnes til Wintzians Michelsen paa 20 ¼ M/ark Fisk i Gd: Selle No: 5, dat: 1te Octobr: 1800.

9. Dito fra Biskop Irgens til Niels Hansen paa 18 M/ark Fisk i Gd: Fjereide, dat: 16 April 1800.

10. Skiøde til Lars Grimsen Nipen fra Enken Synneve Monsdatter Telle med fl:, paa 13 ½ M/ark Fisk i Gd: Kallestad No: 39, dat: 1te Octobr: 1800.

11. Skiøde fra Ingebrigt Andersen Leerøen til Sønnen Anders Ingebrigtsen paa 5 ¾ M/ark Smør 23/288 Hud i gd: Leerøen No: 2, dat: 1te Octobr: 1800.

12. Skiøde fra Michel Knudsen Søre Tvedt og Michel Christensen Eide, til Adser Salomonsen paa 12 M/ark Smør og 12 M/ark Fisk i gd: Kaursland No: 19, dat: 1te Octobr: 1800.

13. Fred Lysning af Fogden Unmack for Opsidderne paa Gaarden Trengereide mod uberettigedes Fæebeite i Rosnæsses Havn kaldet, dat: 5te Octobr: 1790 og forhen tingl: 6te Octobr: 1790.

14. Deelebrev efter afg: Brithe Olsdatter Næsse, hvorved er udlagt til Sønnen Hans Olsen Trengereide og Ole Nielsen Næsse, hver 6 ¾ M/ark Fisk i Gd: Næsse, oprettet 23 Aug: 1800.

15. Afkald fra Brithe Michelsdatter Worland til Formynderen Asser Salomonsen Kaursland for Arv 11 rd 3 mrk 4 s., dat: 1te Oct: 1800.

16. Odels og Pengemangels Lysning fra Hans Jansen Lille Sangolt til 14 7/20 M/ark Fisk i Gd: nedre Golten No: 22, dat: 1te Octobr: 1800.

17. Skiftebrev efter afg: Jens Olsen Landeraae, sluttet 28 Martii 1800, hvorved er udlagt til Stervboe Enken Giertrud Nielsdatter 9 1/3 M/ark Fisk i Gaarden Landeraae for 40 rd.

18. Contract imellem Capt: Bias Birch udi Harvich i England paa den eene Siide, og endeel Bønder i Sartor og Herløe Skibreder angaaende Hummerfiskeriet, dat: 1te Octobr: 1800.

Da ingen for i Dag hafde mere ved Tinget at forrette blev sam/m/e til i Morgen udsadt og for denne gang underskrevn Brandt

1800: 300

Dagen derefter den 3de October 1800 continuerede end videre Høste Tinget for Sartor Skibrede med sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar og paa sam/m/e Sted

Hvorda! Fogden fremlagde en skriftl: Stevning af 16de Aug: sidstl: med Forkyndelses Paategning, mod Lejermaals Begiengerne Marthe Hansdatter Søre Lie og Drengen Niels Andersen ibid: til at betale Bøder eller Aftingning efter deres Vilkaar. Ligesaa fremlagde han og Sogne Præsten Hr: Provsten Hiorthøys Attest om Anmeldelsens Rigtighed.
Foruden at deres Vilkaar ved Tinget var undersøgt, at samme var ringe og ikke formaaede de fulde Bøders Betaling, men erlagde hver 1 rd, tilkiendegav og desuden Laugrettet, at de var begge Personernes ringe Vilkaar bekiendt, hvorfore det passerede udbedes meddeelt som Udskrift, og Stevningen med Anmeldelsen derved hæftet.

Amtmanden Fogden Unmack, foreviste Liste over de udestaaende Restancer af de ordinaire og ¼ proCt: skatten, som viser at sam/m/e for indeværende Aar beløber af de første 267 rd 6 s. og af de sidste 20 rd 86 s:

Ligeledes foreviste han Tingsvidnet over Af og Tilgangen i Odels og Selvejer Mandtallet udi indeværende Aar her for Skibredet, som for den tilstædeværende Almue og Laugrettet blev oplæst, og hvorimod ingen havde noget at erindre.

Lige det samme passerede ogsaa angaaende Tingsvidnet over Af og Tilgangen i Veymester Mandtallet for indeværende Aar.

Til Laugrettesmænd for Anstundende Aar 1801, blev udnævnt: Salomon Christensen Skouge, Iver Nielsen ibid: Peder Andersen Anglevig, og Peder Nielsen Spielde.

Da ingen efter Paaraab havde meere at i rette føre, blev Tinget hævet. Saaledes passeret
bekræfter: Brandt
Johannes Erichsen Syltøen. med bumerke Peder Brynildsen Løchøen. med bumerke
Nils Johansen Skage. med bumerke Mons Stephensen Sangolt med bumerke

[Høste Sage og Skatte Ting 1800 for Schiolds Skibrede]

Aar 1800 Mandagen den 6. October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Schiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendahl og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Rasmus Andersen Lie Lars Olsen Øvstun Lars Johannesen Borge og Arne Monsen Dolvigen, hvorda! var nerværende Amtmanden hr: Foged Unmach Skibredets Lænsmand og den Tingsøgende Almue

hvorda! først blev [oplæst] den sam/m/e Kongl: Forordning som ved siste Sartor Ting og som er Extraheret i Justits-Protocollen fol: 298

Amtmanden Fogden Unmach

1800: 300b

fremlagde til besvarelse af Laugrettet og Almuen det almindelige Tingsvidne bestaaende af 15 Questioner hvortil sam/m/e og af dem i ser Ole Andersen Øvstue og Anders Andersen Ulsmoug som svarede til 1 – 2 – 3 – 4 og 5 qtr: at de ikke vidste andet end at det som tilforn ikke existerer noget af det omspurgte her i Skibredet Til 6 qtn: Ney Til 7 qt: ingen flere end de sædvanlige som er Antonius paa Soleim og Anders Pedersen Skaalevignesset Til 8 qtn: Sv: ingen flere end Niels Pedersen Samdahl og Amund Nielsen Lund Til 9 qtn: Ney

Til 10 qtn: Jo Til 11 qtn: Jo Skibredets Lænsmand Johannes Borge bruger denne Gaard af Skyld 2 bpd 10 ½ M/ark Smør Til 12 – 13 – 14 og \15/ Questioner Ney ikke det som dem er bekiendt

2

Dernæst foreviiste Fogden Unmach Odels og Selv Ejer mandtallet nu for de seneste 5 aar forfattet som i overværelse af Laugrettet og Almuen blev igiennemlæst og hvorimod ingen hafde noget at indvende

3

Tingsvidnet over Flom qvernene for indeværende aar blev oplæst for Laugrettet og Almuen og af dem i ser Niels Iversen Fløen og Johanes Houcheland blev bevidnet Rigtigheden af sam/m/e undtagen No: 78 paa Treet som er forraadnet og ikke mer bliver opbygt

4

Tingsvidnet over Laxe og Sildevaagene blev oplæst for Laugrettet og Almuen hvoraf i ser Ole Poulsen Tvedt og Ole Monsen Flesland svarede: at de ikke vidste flere eller andre *møllere der enten betaler denne Skat eller Skat af Engesletter

5

Designationen over Flom Saugerne her i Schiolds Skibrede blev oplæst for Laugrettet og Almuen som Refererede sig hvad Sæhlens Sag angaar til hvad der udi de senere aar er forklaret; men forkl: i serdeleshed Anders Henricsen Ulsmoug og Carl Nielsen Nodtvedt at Cancellie Raad Christie udi dette aars foraar har opsadt en Saug: hvorpaa Hand skiærer Bord til eget brug

Da ingen for i Dag hafde mere at iretteføre blev Tinget til i morgen udsadt
og for denne gang underskreven Brandt

Dagen derefter den 7. Octob: 1800 Continuerede end videre Høste Tinget for Schiolds Skibrede med sam/m/e Laugrettes mænd som i Gaar

Nye Sag

Amtmanden Foged Unmach mødte og fremlagde en skriftlig Stevning mod løs qvinde menniske Johanne Steffens Datter Grimseyde og gift mand Jens Poulsen Hornes for med hinanden begaaet Leyermaal som beslægtet {med} i 2de lige Leed til at Lide Dom i følge Lovens Bud efter nermere nedlæggende Paastand. For Sigtelsen fremlagde Hand Sogne Præsten hr: Provst Fritsners Anmeldelse af 12te d: m: ligesaa fremlagde Hand og Amtets Actions Ordre til denne Sags udførelse mod de Paagieldende og hvorefter hand udbad sig de indstevnte Personer paarobt og deres Forklaring Indhentet saavel om Factum som deres Slægtskab.

Den af Stiftet beskikkede Defensor Lensmand Johannes Michelsen Borge, mødte og vedtog Varsel, samt fremlagde sin Defensions Ordre, hvorefter han forbeholdt sig det Fornødne.

Den paagieldende Gifte Mand Jens Paulsen Hornes møtte og forklarede at være imod 40 Aar gl:, og at have med sin Kone 3de egne Børn og et Stifbarn, hvoraf hans yngste barn er paa 5te Aar gl:, og ellers tilstod han at have haft saadan Omgiengelse med denne sin Beslægtede Johanne Steffensdatter, som er ham i 2det Leed beslegtet, da hun og Deponenten er fød af hver sin Søster; han veed ingen anden Undskyldning at give, end denne: at hun tiente hos ham paa

den Tiid Forseelsen foregik, som til den/n/e Tiid i alt havde været 6 Aar, men er taget fra ham før hun giorde Barsel og opholder sig for nærværende Tiid hos sin Fader, {der har} Steffen Monsen Grimseide, der har opgivet Gaarden til sin Søn Mons Steffensen.

Saa mødte ogsaa Qvinde Mennesket Johanne Steffensdatter, som forklarede at være 24 Aar gl:, og bekiendte at være Sødskendebarn til Gift Mand Jens Paulsen Hornes, som med hende har avlet et Drengebarn ved Navn Hans, hvortil hun ikke veed at opgive anden Anledning end denne, at hun har tient ham i 6 Aar, men taget fra ham forinden hun Giorde Barsel, og fra den Tiid, Ligesom for nærværende Tiid opholder sig med Barnet hos sin Fader Steffen Monsen, og ellers forklarede ikke at have haft Omgiengelse med andre end bemelte hendes Beslægtede, som er Gift Mand Jens Paulsen Hornes, som selv med sin Kone har 3de egne Børn, hvoraf den yngste er imod 5 Aar gl:, og da hendes Mad Moder merkede Besvangrelsen, negtede hverken Hun eller Manden for denne Forseelse, som Hun, neml: Konen tilgav dem begge.

Actor fremlagde den ved Skibredets Lensmand Johannes Borge og med havende Mænd, under 24de f: M: paa Sorenskriverens og Fogdens Vegne afholdte Seqvestrations Forretning over Mandens Boe, der viser at intet til Yderste Formue bliver at beregne. Ligesaa fremlagde han Provst Fritzners Attest af 25 f: M:, der viser de Tiltaltes Alder.

Actor indlod Sagen derefter Dom, da det paastevnte Factum saavel med den fremlagte Præste Attest, som \ved/ begge de Tiltaltes udførlige og frievillige Bekiendelse, baade om Lejermaalet og deres Slegtskab; hvortil kommer, at deres Alder fuldkommen maatte overbevise dem om deres forøvede Strafværdige og ublue Omgang, og i sær i Henseende til Jens Paulsen, der ikke aleene har Børn i sit Egteskab, men end og endnu efter Konens Alder kunne ventes at forøge Familien, saa paastaaes at de begge ved Dom maae vorde tilfunden og anseet efter Lovens 6 – 13 – 13, at Arbeide i 4 Aar paa Fiske Lejerne i Findmarken, hvorimod Paastand om yderste Formue frafaldes, efter den fremlagte Seqvestrations Forretning, saavelsom Omkostninger, undtagen Varetægts Penge, i Fald de indtil endelig Dom er falden, skulle blive hæftede paa Person, hvilket Actor nu i Forhaanden ansaae

1800: 301b

ufornøden, da Jens Paulsen er boende paa Bygselgaard, og Qvindemennesket ikke kan tages fra det spæde Barn, da samme skal være meget sygelig.

Defensor forbeholdt sig det fornødne, med Paastand, at den af Actor Hr: Amtmand Unmack saa strænge nedlagte Paastand ej af den Respective Dommer kunde i lige Tilfælde finde Stæd, paa Grund af Hans Kongl: May:ts Forordning af 23de Maij d: A:, med Henvisning til Forordningen af 14de Decbr: 1775, § 2de, At Da Hans Maj:t tillader at Beslægtede i 2det lige Leed, som tilforn efter Bevilling tillades at kom/m/e i Egteskab, ligesom ubeslegtede, paa Grund heraf saavelson i Henseende til Hans 4 smaae umyndige Børn, der maatte deeltage i Byrden, om han som Huusfader blev i Følge de forrige Love tilkiendt saadan Haard Straf, hvormed Defensor indlod Sagen Dom fra sin Siide, med Paastand: at saavel gift Mand Jens Paulsen Hornes som Qvindemennesket Johanne Steffensdatter maatte for Straf i Henseende til Foranførte Forordning, blive friefunden.

Paa Tilspørgende forklarede end videre den Paagieldende Jens Paulsen Hornæs at hans Kone Anne Larsdatter, er af lige Alder med ham nemlig henimod 40 Aar, og at hun fra først af hun blev underrettet om denne Foreseelse har tilgivet dem begge, og at dette ikke har giort noget Skaar i deres Egteskabs Foreening.

Eragtet:

Da ingen havde videre at erindre, blev denne Sag optagen til Doms Afsigelse i Morgen.

Næste Dag den 8de Octobr: continuerede Høste Sage Tinget for Schiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendal, og Retten betient med samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda følgende Documenter blev publicerede:

1: Skiftebrev efter afg: Jens Nielsen Grim/m/en, sluttet 25de Aug: 1800, hvorved Boets Jordegods i Gaarden Grim/m/en No: 17, saaledes er udlagt: 1. Til Panthaveren Niels Monsen yttre Brudvig 9 3/5 M/ark Smør og 1 3/5 Kd: Malt for 40 rd. 2. Til Enken Brithe Jensdatter Grim/m/en 7 1/5 M/ark Smør 1 1/5 Kd: Malt for 30 rd. 3. Til Stervboe Enken Kari Tørisdatter Grim/m/en 9 3/5 M/ark Smør og 1 3/5 Kd: Malt for 40 rd og 4. Til Datteren Kari Jensdatter 9 3/5 M/ark Smør 1 3/5 Kd: malt for 40 rd.

2. Skiøde fra Lars Olsen Øfstun den ældre {ælд} til hans Broder Lars Olsen den yngre, paa 1 Pund 19 5/7 M/ark Smør og 1 Mæle 6 6/7 Kd: Malt i Gd: Øfstun No: 72, dat: 6te Octobr: 1800.

3. Obligation fra Lars Olsen Øfsthun den yngre til Steffen Knudsen Blindem for 399 rd, mod 1te Pante Ret i 1 bpd 19 5/7 M/ark Smør 1 Mæle 6 6/7 Kander Malt i Gd: Øfsthun, dat: 6te Octobr: 1800.

1800: 302

4. Obl: fra Lars Olsen Øfsthun den yngre til Stephen Bergesen Rølland for 199 rd, mod 2den Pante Ret i 1 bpd 19 5/7 M/ark Smør 1 Mæle 6 6/7 Kd: Malt i gd: Øfsthun No: 72, dat: 6te Octobr: 1800.

5. Aflyst Lars Olsen Øfsthun den ældres Obl: til Mad:me Maren Blydt for 195 rd, dat: 5te Maij 1791, og indfriet efter paategnet Qvitering.

6. Aflyst Niels Nielsen Sætterdals Obl: til Lector Arentz for 200 rd dat: 6te Maij 1799 og indfriet efter paategnet Qvitering af 13de Septbr: 1800.

7. Skiøde fra Niels Nielsen Sætterdal til Conradus Jacobsen de Lange, paa 2 Pund Smør ½ Hud i Gd: Sætterdal No: 18, dat: 30 Junii 1800.

8. Vilkaarsbrev fra Conradus de Lange til Niels Nielsen og Hustrue paa endeel aarlige Levekaar af Gd: Sætterdal, dat: 30 Junii 1800.

9. Odels Skiøde fra Niels Nielsen Sætterdal den yngre med flere til Conradus de Lange, paa Odels Retten til Gd: Sætterdal, dat: 7de Octobr: 1800.

10. Fred Lysning fra Fogden Hr: Amtmand Unmack mod uberettigedes Fæebeite m: v: i Gaarden Sætterdals Udmark, dat: 8de Octobr: 1800.

Fogden Unmach contra gift Mand Jens Paulsen Hornes med fl: fol: 301.

Laugrettet som nøye kiendte Pigen Johanne Steffensdatter Grimseide declarerede paa Dom/m/erens Tilspørgende, at hun befinder sig udi yderlig fattige Omstændigheder, og har ingen anden Tilflugt end hos sin Fader som er Inderste.

Udi denne Sag blev derpaa afsagt saadan

Dom:

Med de fremlagde Døbe og Slegtskabs Attester og de Anklagedes egen Bekiendelse inden Retten, er det gotgiort: at Jens Paulsen Hornes, der er Gift Mand, og hvis Hustrue endnu lever, har begaaet Lejermaal med hans fuldSødskendebarn Johanne Steffensdatter Grimseide. Omendskiønt dette Slægtskab, naar begge de Paagieldende havde været ugifte ved Bevilling allernaadigst kunde blive tilladt at ægte hinanden, og Forordningen af 14 Decbr: 1775, ikke kan siges at hæve de i Lovens 6te Bogs 13 Capt: 13 Art: fastsatte Straffe, siden de ikke der udtrykkelig ere tilbage kaldte, saa dog ved at sam/m/en ligne disse Lovstæder som passende i nærværende Tilfælde

Kiendes saaledes for Ret: at saavel Jens Paulsen Hornes som Johanne Steffensdatter Grimseide, bør til forskiellige Fiske Leyer bortsendes for der at arbeide i 2 Aar; og da den fremlagde Optegnelses Forretning og Laugrettets Forklaring viser, at ingen af dem ejer noget som til yderste {Formue} Formue kan beregnes, bortfalder sam/m/e.
Udi Sagens Omkostninger tilligemed Optegnings Forretning betaler Jens Paul-

1800: 302b

sen Hornes med 3 Rdr. Siden denne Sag i Gaar er begyndt og nu ved Dom sluttet findes intet Ophold i samme at anmærke, men at den paa lovlig Maade er udført. Det idømte opfyldes overensstem/m/ende med de Kongl: Anordninger, og Omkostningerne 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse, under lovlig Adfærd.

6

Dernæst mødte Amtmanden Hr: Foged Unmach og foreviste Tingsvidnet over af og tilgangen i Odels og Selveyer mandtallet for indeværende Aar der blev oplæst for Laugrettet og Almuen som imod sam/m/e ikke hafde noget at indvende

7

Ligeledes foreviste Amtmanden hr: Foged Unmach Tingsvidnet over af og Tilgangen udi Veymester mandtallet for dette aar som inden for Laugrettet og Almuen blev oplæst og som paa tilspørgende ikke hafde noget imod sam/m/e at erindre

Endelig fremlagde Fogden Hr: Amtmand Unmack Restance Listen over udestaaende Kongl: Skatter i dette Skibrede for indeværende Aar, hvorefter Restancen er 1088 rd 3 s: og Renteskat 59 rd 18 s., som for Retten blev oplæst og uimodsagt.

Til at betiene Retten Anstundende Aar 1801, som Laugrettesmænd, blev udnævnt: Mons Erichsen Flesland, Ole Monsen ibid:, Anders Monsen ibid: og Mons Olsen Lieland.

Da ingen efter Udraab havde meere at iretteføre blev Tinget sluttet og Retten hævet. Saaledes forbemelte 3de Dage at være passeret bekræfter Brandt

Arne Monsen Dolvigen med bumerke
Rasmus Andersen Lie
Lars Olsen Øvstun med bumerke
Lars Johanesen Borge

[Høste Sage og Skatte Ting 1800 for Lindaas Skibrede]

Aar 1800 Fredagen den 17. October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Lindaas Skibrede paa Tingstædet Toftegaard, skiønt det efter Amtets beram/m/else er anden Ting Dag, da baade Amtmanden Fogden Unmach og Sorenskriveren for meget uroelig Veyr og contrair kunde Reyse Dagen sistl: Tirsdag paa 9 Timer naaede de 2de Miile til Alverstrøm/m/en, og der maatte overligge heele gaards Dagen til Vi i Nat benyttede Os af nogenledes stille Veyr hvor Vi her til Stedet ankom, Retten blev betient af følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Peder Ellevsen Berge – Niels Halvorsen Sandnes – Rasmus Hans: Aamundsbotten og Knud Monsen \UdKilen/

Hvorda! allerførst blev publiceret den Kongl: Forordning som paa seneste høste Tinge er oplæst og Extraheret fol: 298.

Nye Sag

Proc: Hiort Stuvitz mødte for Retten og tilkiendegav med mundtlig varsel til dette Ting, at have ladet indkalde Lars Olsen Toftegaard at lide Dom til at betale Ham 2 rd 4 mrk som hand efter afregning er bleven Sagsøgeren skyldig, med Rente 4 pC: fra Stev-

1800: 303

ningens Forkyndelses dato den 3 Oct: d: M: til betaling skeer saa og Søgsmaalets omkostninger efter nermere Paastand Til om at denne Sag har veret til megling for Forligelses Comissionen prod: Sagsøgeren Attest af 16de Septb: 1800 som Hand bad taget til Acten og derefter begiærede den Indstevnte paarobt

Efter paarob mødte ikke Lars Olsen Toftegaard eller nogen paa hans Vegne

Sagsøgeren fremlagde Kalsmændenes Attest om lovlig Indkaldelse dateret 3de Octob: sistl: og da den jndstevnte udebliver med tilsvar efter lovlig paarob paastod Sagsøgeren Dom efter Stevningens formeld med yderligere Paastand henseende Sagens Omkostninger saasom Indkaldelsen til Forligelses Commissionen – Varselen til denne Ret, denne Rettes gebyhr og Comparentens Reyse Omkostninger her til Stedet i det mindste 2 rd 3 mrk

Da Indstevnte endnu ikke mødte blev udi Sagen afsagt saadan

Dom

Da Indstevnte efter lovlig varsel og paarob ikke møder, ej heller ved den anordnede Forligelses Comission har veret at bringe til Forliig Saa bliver hans udeblivelse at ansee som Tilstaaelse om Fordringens Rigtighed, hvorfor hermed Kiendes for Ret: at Lars Olsen Toftegaard bør til Procurator Niels Hiort Stuvitz at betale de paastevnte 2 rd 4 mrk med Rente fra Søgsmaalets dato den 3de Octob: sistl: til betaling skeer og udi Sagens Omkostninger 2 rd som alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd.

1

Amtmanden Fogden Unmach mødte og indleverede til besvarelse af Laugrettet og Almuen det almindelige Tingsvidne bestaaende af 15 Questioner, hvortil disse men i sær af Almuen Ole Olsen Østrem og Knud Ericsen Grimstad svarede til 1 – 2 og 3 qt: Ney, til 4 qtn: ikke andet end nogle Tylter gamle Saug-Stokker som efter sigende var udgaaet fra en Lentse i Christiansand Stift Til 5te qtn: ingen anden end den seneste omforklarede Jon Hansen Borholmen i Kiilstrømmen Til 6 – 7 – 8 og 9 qt: Ney til 10 qtn: Ja mer og ikke mindre Til 11 qt: Jo som s.dv…s(?) bruger endnu Skibredets Lensmand Lars Fieldsende sin gaard af 1 Løb [Smør] Skyld Til 12te qtn: Ney Til 13 qtn: ligesom siste gang forklaret, da gaardene lille og store Matre snarere forverres end forbeeddres, da det siste er umuelig Til 14 og 15 qtn: Ney, ikke det Laugrettet eller Almuen er bekiendt har hørt eller veed noget om at forklare

2

Odels og selveyer mandtallet for de seeneste 5 aar forfattet blev for Lindaas Skibrede giennemgaaet med Laugrettet og Almuen som imod sam/m/e ikke hafde noget at erindre

3

Tingsvidnet over Flom Qvernene blev oplæst for Laugrettet og Almuen hvoraf i ser Jacob Andersen Østrem og Gregorius Larsen Korsøen svarede: at sam/m/e forholder sig Rigtig allene at der paa gaardene No: 33 Mongstad No: 47 Nedre Syslach og No: 60 Fieldsende er tilkom/m/en en liden Qvern paa hver gaard; derimod er af ælde borttaget den eene Qvern No: 85 paa Grimstad

4

Tingsvidnet over Laxe og Silde vaagene for Lindaas Skibrede blev oplæst for Laugrettet og Almuen som vidste ikke andet end at sam/m/e medførte Rigtighed.

5

Designationen over Flom Saugene for Lindaas Skibrede blev oplæst for Laugrettet og Almuen hvoraf Jacob Iversen Lyren og Johannes Magnesen Boge forklarede: at sam/m/e forholdt sig rigtig, med yderligere Forkl: over No: 15 Waages Saug som i mange aar har veret nedlagt men nu begyndt at opbygges af Skibredets Lænsmand Lars Fieldsende som haaber at benytte sig af Eyernes forhen forundte Bevilling

1800: 303b

Da ingen flere i Dag indfandt sig med mer at i rette føre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 18de October continuerede Høste Sage Tinget for Lindaas Skibrede, og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda følgende Documenter blev publiceret:

1. Skiftebrev efter afg: Syngnie Larsdatter Nørland, sluttet 9 Aug: 1800 hvorved Boets Jordegods i Gd: Nørland No: 174, saaledes er udlagt: Til Enkemanden Erich Johanessen 12 M/ark Smør 8 Kd: Malt for 30 rd, til Sønnen Johannes Erichsen 6 M/ark Smør 4 Kd: Malt for 15 rd, Til hver af Døttrene Magdelie og Anne Erichsdøttre 3 M/ark Smør 2 Kd: M: for 7 rd 3 mrk
2. Skiftebrev efter afg: Giertrud Kaaresdatter Fanebust, sluttet {1}8 Aug: 1800, hvorved i Gd: Fanebust No: 55 er udlagt: Til Panthaveren Hans Bergesen Fanebust 5 1/7 M/ark Smør 3 3/7 Kd: Malt for 40 rd. Til Enkemanden Niels Hansen 6 3/7 M/ark Smør 4 2/7 Kd: M: for 50 rd. Til hver af Sønnerne: Michel, Mons, Kaare og Peder Monssønner 1 2/7 M/ark S:r 6/7 Kd: Malt for 10 rd, Til hver af Døttrene Anne og Ingebor Monsdøttre 9/14 M/ark Smør 3/7 Kd: Malt for 5 rd.
3. Bevilling for Niels Halvorsen Schoug paa et Giestgiverie paa Sandnes, dat: 3 Maij 1800.
4. Bevilling for Johannes Henrichsen med flere, paa en Bøygde Saug ved Gaarden Soleim, dat: 26de Febr: 1794.
5. Bygselbrev fra Hans Erichsen Tvedt til Niels Jonsen paa 23 ¾ M/ark Smør, 1 Mæle 9 3/8 Kd: Malt i gd: nedre Tvedt No: 78, dat: 16 Maij 1800.
6. Skiøde til Niels Halvorsen fra hans Stifbørns Værger paa den halvedeel af endeel Vaanhuuse paa Gaarden Sandnes, dat: 17de Octobr: 1800.
7. Vilkaarsbrev fra Niels Jonsen nedre Tvedt til hans Fader Jon Nielsen paa endeel Levekaar af Gd: nedre Tvedt. dat: 16de Maij 1800.
8. Bygselbrev fra Stadshauptmand Kahrs til Niels Jacobsen paa 1 bpd Smør Landskyld i Gd: Wichene No: 24, dat: 18 Junii 1800.
9. Ditto fra Sogne Præsten Hr: Meyer til Ole Larsen paa 9 M/ark Smør og 9 Kd: Malt i Gd: Bersvig, dat: 25 Martii 1800.
10. Skiøde fra Michel Olsen Knarvig til Mons Siursen paa 15 M/ark Smør i Gd: Knarvig No: 34, dat: 17de Octobr: 1800.
11. Bygselbrev fra Sogne Præsten Hr: Arnold Meyer til Michel Johannessen paa 6 M/ark Smør og 18 M/ark Fisk i Gd: Børilde, dat: 21 Martii 1800.
12. Bygselbrev fra Jacob Pedersen Agotnæs til Knud Larsen paa 18 M/ark Smør og 2 Mæler Malt i Gd: Bache No: 29, dat: 31 Maij 1800.
13. Bygselbrev fra Stadshauptmand Kahrs til Niels Hansen, paa 18 M/ark Smør og 8 Kd: Malt i gd: Rossnes No: 51, dat: 7de Octobr: 1800.

14. Bygselbrev fra Paul Michelsen Spurcheland og Lars Olsen Lille Hovde til Thomas Thomassen paa 1 bpd 12 M/ark Smør og 6 Kd: Malt i Gd: Refsdal No: 95, dat: 17de Octobr: 1800.

Aschield Olsen øvre Echanger mødte personlig og producerede en udtagen skriftlig Kaldseddel, hvorefter Knud Erichsen Grimstad til Vidners Paahør og Doms Lidelse er indstevnt, for at faae ophævet et imellem Parterne indgaaet Bytte af en Hest

1800: 304

som ikke ved Contractens Indgaaelse skal have været uden Lyde. Ligeledes indleverede Citanten Attest fra Forligelses Commissionen, som viser at Sagen ikke i Mindelighed er bleven afgiort; endelig producerede han skriftl: Qvæstioner til de indstevnte Vidner, som han i Mangel af Møde begiærede paaraabt.

Indstevnte Knud Erichsen Grimstad mødte og indleverede sin skriftlige Exeption forfattet af Procurator Balchen, dat: 13de Octobr: sidstl: hvortil han refererede sig.

Aschield Olsen lod tilføre: at som han maatte formærke at Knud Erichsen Grimstad i mangel af gyldige Grunde bruger urimelige Udflugter, for at trainere Sag{en}Søgerens Ret i den allerretfærdigste Sag, saa maatte han giøre Dom/m/eren opmerksom paa Exeptionens Ord i Forhold eller Sam/m/enligning med Stevningens Indhold, og deraf haabede han at kunde paastaae denne Exeption for intet betydende, thi vel er Forkyndelsens Paategning af 3die Octobr: sidstleden, men da i Stevninger anmeldt til Møde saavel 16de 17de som 18de Octobr:, og det i Dag er den 18de da Sagen bliver i rette æsket, saa viser det sig selv at Sagvolderen har haft lovlig Varsels Tiid, og paa Grund deraf paastod Comparenten Sagen fremmet.

Eragtet:

Da Citanten først i Dag efter KaldSedlens Indhold har incamineret sin Sag, som er lovlig Varsel fra 3die til 18de Oct: saa bør Sagen at nyde sin Fremgang.

Af de indkaldte Vidner fremstod

1. Anders Magnesen Hodnesdal, som blev betydet Eedens Forklaring, den han paa lovlig Maade aflagde, og forlarede til 1te Qvæstion: At være 45 Aar gl:, og at han som omspurgt var i Arbeide hos Askild Echanger 3 Dage efter sidste St: Hans Dag dette Aar, og da saae at Knud Grimstad kom til Citanten med en Hest om Aftenen Klokken omtrent 10 Slæt. Til 2den Qvæst: Jo Vidnet saae den af {Citanten til} Indstevnte til Citanten den omspurgte Aften tilbragte Hest, der \var/ Blak med sort Mahn og Rumpe, men i hvad Stand den var, eller om den feilede noget regarderede ikke Vidnet om Aftenen, men hørte han den sam/m/e Aften at Indstevnte tilbød Citanten at bytte Hest med sig, som dog ikke blev fuldbyrdet om Aftenen, siden de begge forlangte at ville have Penge imellem.

1800: 304b

Til 3die Qvæstion, Svar: Ney Sagsøgeren var ikke villig til strax at ville bytte, hvorfore Knud Grimstad {ogsaa} blev tilbuden rent ud at kiøbe hans Hest. Til 4de Qv: Knud Erichsen tilkiendegav ikke paa nogen Maade at hans Hest havde nogen Feil, ikke heller hørte Vidnet at han roste den, men sagde Knud at hans Hest var kun 4 Aar uagtet Vidnet efter det Skiøn han har paa Heste veed vist at den er 6 Aar gl: Til 5te Qvæstion: Jo som omspurgt, aleene at Vidnet ikke med Vished kan sige om begge Parterne fulgtes sammen i Marken. Til 6te Qvæstion: Da Askild Echanger var kom/m/en hiem med den tilbyttede Hest bad han Vidnet at besee den, hvortil Vidnet svarede: at han nu troede saadant var for seent, ikke

destomindre observerede dog Vidnet at denne af Indstevnte tilbyttede Hest var 6 Aar i Stæden for 4 Aar, og at den manglede 3 Stolper som er 3 Tom/m/er paa 2 Alen som Knud Grimstad havde sagt den skulle holde. Til 9de Qvæstion: til 1te Membrum af Qvæstionen var Vidnet ikke bekiendt, men til det 2det Membrum skiønnede Vidnet af Størrelsen imellem de 2de byttede heste, at Askilds Hest som Knud Erichsen bekom til Bytte kunde være af Værdie til 12 Rdr, da derimod den Anden kun 8 rd.

Derpaa fremstod som

2det Vidne Niels Jonsen nedre Tvedt 31 Aar gl:, der ligeledes aflagde Lovens Eed og svarede til 7de Qvæstion: Jo Vidnet er bekiendt at Parterne har byttet Heste med hinanden, deraf at han har seet at Askild Echanger har faret Vidnets Gaard forbie med Knud Grimstads blakke Hest som Vidnet kiender. Til 8de Qvæstion: Jo Vidnet er bekiendt: at denne omforklarede blakke Hest, som Askild Echanger har byttet sig til af Knud Erichsen allerede for Lang Tiid siden har haft Skade i alle Fødderne, dog fornemmelig paa frem Fødderne.

Citanten havde intet videre at tilspørge Vidnerne, men forventede aleene først at høre hvad Sagvolderen til sit Beste havde at tilføre.

Indstevnte Knud Grimstad referede sig til sit indgivne med Begiær om Sagens Udsættelse til næste Maaneds Ting.

Sagsøgeren havde intet imod Udsættelsen men forbeholdt sig at føre flere Vidner til Sagens Oplysning.

Sagen udsættes til første Maaneds Ting den 1te Decbr: førstkom/m/ende.

1800: 305

Videre blev publiceret under

No: 15. Bygselbrev fra Stadshauptmand Kahrs til Anders Olsen paa 18 M/ark Smør i Gaarden Rebnor No: 14, dat: 8de April 1800

16. Dito fra Stadshauptmand Kahrs til Anders Lassesen paa 1 bpd 3 M/ark Fisk i gd: Huuse No: 111, dat: 30 Martii 1800.

17. Dito fra Stadshauptmand Kahrs til Jørgen Rasmussen paa 2 bpd {12 M/ark} Fisk i Gaarden Ophougen No: 119, og 12 M/ark Fisk i Gd: Udhougen No: 112, dat: 30 Martii 1800.

18. Skiøde fra Niels Iversen Rød med flere til Berge Larsen Aasgaard paa 10 6/21 M/ark Smør og 1/7 Hud i Gd: Fieldanger No: 58, dat: 18de Octobr: 1800.

19. Skiøde fra Thor Iversen Instefiord med flere til Jon Erichsen paa 12 M/ark Smør og 1/3 Faar i gd: Andvig No: 176, dat: 28 Decbr: 1799.

20. Skiøde fra Mons Olsen til Stadshauptmand Kahrs paa 10 ½ M/ark Smør og 10 ½ Kande Malt i Gd: Hopland No: 11, dat: 18 Octobr: 1800.

21. Afkald fra {Ole Hansen Thorsvig} Iver Monsen Hougsdal for hans Hustrue Ragnild Olsdatters Arv 45 rd 5 mrk 4 s: til Værgen Anders Hansen Store Slire, dat: 17de Octobr: 1800.

22. Aflyst Niels Johannessen Udlyhrens Obl: til Halvor Knudsen Fæste for 83 rd af hans Myndtling Anne Nielsdatter Berges Arvemidler, dat: 1te Maij 1799, og indfriet efter paategnet Qvitering af 7de April 1800.

23. Aflyst Niels Jacobsen Wichenes Obl: til Anders Arnesen Søre Qvalvog for 86 rd, dat: 22 Martii 1798, og indfriet efter paategnet Qvitering af 2den Septbr: 1800.

24. Aflyst Anders Olsen Rebnors Obl: til Iver Endresen Rebnor, dat: 18de Octobr: 1796, og indfriet efter paategnet Qvittering af 17 Junii 1800.

Leyermaals Sag

Amtmand Unmach qua Foged mødte og tilkiendegav at have ved Stedets Lænsmand ved mundtlig Stevning indkaldet til dette Ting Leyermaals Begiengerne Drengen Lasse Hansen *Gudalen og Qvindemennisket Anne Ols Dr: Toftegaard til ved Dom at tilpligtes at udrede Bøder efter Loven om Hun dertil haver midler eller og aftingning efter hvad Laugrettet og den nerværende Almue kunde skiønne de formaaede af Bøder at udrede hver for sig for sam/m/e at beregne den Kongl: Kasse til Indtægt for Sigtelsen fremlagde Hand Stedets Præstes Attest af 15de Hujus og udbad sig de Paagieldende paarobt

Pigen Anne Ols Datter mødte og forklarede at vere 30 aar gl: hendes Fader er død og moderen gaar om og betler opholder sig for nerverende Tiid hos en Huusmand her paa Toftegaard og tilstod at have Født et uægte Barn som blev død fød med den nerværende Dreng Lasse Hansen *Buedahlen.

Drengen Lasse Hansen Buedahlen mødte og forkl: at vere 24 aar gam/m/el og benægtede at have haft Legemlig omgiengelse med Pigen Anne Ols Datter, og ikke paa andre maader

1800: 305b

end en gang i en Løe at have lagt hos Hende, dog uden paa saadan maade at have berørt hende og derom tilbød Hand sig at aflægge Eed. {paa}

Pigen Anne Ols Dr: vedblev at ingen anden end den af Hende angivne Dreng er Fader til det af hende avlede Barn som er passeret i en løe paa gaarden Torsvig ohngefær ved siste Kyndelsmis Tiider.

Laugrettet og Almuen som kiendte Pigen Anne Ols Drs: fattigdom declarerede at Hun ikke kunde formaae at udreede høyere Bøder end ½ Rd eller 48 s.

Drengen Lasse Hansen Budalen vedblev sin benægtelse og fremsatte som godvillig mødende Jordemoderen Ingebor Engebrets Dr: som forklarede: at da Pigen Anne Ols Dr: Piintes af Smerter under Fødselen spurgte Hun hvem den rette Barne Fader var, hvortil Hun angav et Barn, en gift mand og endnu med dette Tillæg at Drengen Lasse Hansen Budahlen ikke heller og er Frie.

Actor benægtede den tiltalte Drengs ubeviislige og u-sandsynlige foregivende som en Person der ikke indsaa eller kiendte hvad der foregaar ved Besvangrelse og hvad Cituation *er (en) Barne moder er ud i hvorfor Hand paastod Hand ej til Eeds aflæggelse maatte admitteres saa meget mindre da Hand *tro alle Sider fuldkom/m/en udseer eller k/an/d bedøm/m/e hvad he..(?) Kraft medfører.

Laugrettet og Almuen som nøye kiender denne Dreng Lasse Hansen Budalen veed at Hand er saa yderlig fattig at Hand ikke formaar at udreede høyere Bøder end ½ Rdr da Hand er Hiem/m/e hos hans moder der er Huuskone.

Drengen Lasse Hansen sagde nu at omendskiønt Hand ikke rettere troer end Hand er u-skyldig vil Hand hellere erlægge efter sin Fattigdom 48 s end sette sig i en *Fristilse at frasverge sig Sigtelsen, hvilken Actor modtog, og begierede det *passere beskreven for at vedlægges Regnskabet

Da intet videre for i Dag var at forrette blev Tinget opsadt til i morgen, da Fogden ikke i aften kunde blive ferdig med Restance Listen og flere til hans Regnskab førende Tingsvidner

Dagen derefter som var Søndagen den 19. Oct: 1800 Continuerede atter Høste Tinget for Lindaas Skibrede i overværelse af sam/m/e Laugrette som i gaar

Hvorda! Indleverede Amtmanden Fogden Unmach Restance Listen for dette Skibrede der viser at af indeværende aars Skatter er til…..(?) af de ordinaire Skatter 1005 rd 56 s og Rente

Skatten 28 rd 50 s hvilken blev oplæst for Laugrettet og Almuen der ikke paa nogen maade modsagde sam/m/e

6

Tings vidnet over Af og Tilgangen i Odels og Selvejer mandtallet blev ligeledes oplæst for Laugrettet og Almuen som ikke vidste andet end at sam/m/e medførte Sandhed.

7

Tingsvidnet over af og Tilgangen udi Veymæster Mandtallet for 1800 blev ligeledes oplæst for Laugrettet og Almuen, der ikke vidste andet end sam/m/e i alle maader medfører Sandhed.

Da nu ingen hafde mere ved Tinget at forrette blev sam/m/e for denne gang hævet og for alle 3 Dagene underskreven af Sorenskrivern og Laugrettet

Brandt

Niels Halversen Sanes med bumerke Rasmus Hansen Aamundsbotten med bumerke
Peder Ellevsen Berge med bumerke Knud Monsen UdKilen med bumerke

[Høste Sage og Skatte Ting 1800 for Herle (Herløe) Skibrede]

Aar 1800 Mandagen den 20de Octob: blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Herle Skibrede paa Giest-

1800: 306

giver Stedet Alverstrømmen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Knud Olsen Aadeland – Jens Bergesen Hanevigen Anders Knudsen Hanevigen og Anders Ystensen Hiertaas

Hvorda! var nerværende Amtmanden Foged Unmach - Skibredets Lænsmand og den Tingsøgende Almue i hvis overværelse allerførst blev oplæst den Kongl: Forordning af 23de Maij sistl: som er Extraheret i Just: Prot: fol: 298

Af Rets Sager var til Retten indstevnt.

Amtmanden Fogden Unmach mødte og indleverede til besvarelse det almindelige Tings Vidne bestaaende af 15 qtr: hvortil Laugrettet og Almuen og af dem i ser Johannes Nielsen Herlever og Anders Rasmusen Brevig svarede til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ligesom der for Lindaas Skibredes Almue er forklaret 5 qtn: ingen anden end giestgiveren Erns Mejer i Strudshafn og Major Ameln i Fløen 6 qtn: Ligesom der ved seneste aar er forklaret Til 7 qtn: ingen andre end de gamle som seneste aar er benefnt og aflagt Forkl: om Til 8 og 9 qtr: Ney Til 10 qtn: Jo alletider mere end de fastsatte 4 s Til 11 qtn: ligesom siste aar er forkl: ved den sam/m/e Lænsmand og gaard Til 12 – 13 – 14 og 15 qtr: Ney ikke det Laugrettet eller Almuen er bekiendt

2

Amtmanden Hr: Foged Unmach mødte og indleverede Odels og Selveyer mandtallet for Herle Skibrede som for de seneste 5 aar er forfattet, hvilket blev giennemgaaet med Laugrettet og Almuen som imod sam/m/e ikke vidste noget at erindre

3

Tingsvidnet over Flom Qvernene blev oplæst for Laugrettet og Almuen hvoraf i ser Ole Johanesen Wiig og Jacob Gundersen Træet svarede: at det oplæste forholder sig rigtig paa No: 17 Tvedt hvor den eene Qvern af ælde er nedfaldt og bliver ikke mere opbygget og No:

32 Tostensviigs Qvern som mere end 10 aar har veret nedfalden, derimod er paa No: 97 Gripsgaard tilkom/m/en en Qvern

4

Tingsvidnet over Laxe og Silde vaagene blev oplæst for Herle Skibrede hvortil Laugrettet og Almuen svarede: at de ikke vidste flere end den eene oplæste Rylands Qvern

5

Designationen over Flom Sauger i Herle Skibrede blev oplæst og besvaret af Laugrettet og Almuen, at de ikke var bekient mere end den eene Aske Saug

Da ingen i Dag havde meere at i rette føre beroer Tinget til Morgen.

Næste Dag den 21de October continuerede det almindelige Høste Sage Ting for Herløe Skibrede og Retten betient med samme Laugrette som i Gaar.

Hvor da blev publiceret følgende Documenter:

1: Skiøde fra Niels Olsen Herløevær til Sønnen Johannes Nielsen paa 12 M/ark Fisk Landskyld i Gd: Herløevær No: 41, dat: 14de Octobr: 1800.

2. Bygselbrev fra Major Ameln til Otto Andersen Kieldstad paa 11 ½ M/ark Smør i Gd: Kieldstad, dat: 13 Martii 1800.

3. Skiøde fra Commerce Raad Koren til Anders Olsen paa 15 M/ark Smør i Gaarden Nore Hougland, dat: 29de Julii 1800.

4. Skiøde fra Commerce Raad Koren til Niels Tørrissen paa 15 M/ark Smør i

1800: 306b

Gaarden Nore Hougland, dat: 29de Julii 1800.

5. Skiøde fra Ole Ellingsen Davanger til Niels Olsen Famestad, paa 1/8 Løb Smør og ¼ Vog Fisk i Gaarden Davanger, dat: 11te Aug: 1800.

6. Obl: fra Anders Olsen Nore Hougland til Brynild Johannessen Iden, mod 1te Pante Ret i 15 M/ark Smør i Gd: Nore Hougland No: 25, dat: 20de Octobr: 1800. stor 99 rd

7. Vilkaarsbrev fra Niels Tørrissen Nore Hougland til Michel Marcussen og Hustrue paa endeel Aarlige Vilkaar, dat: 20de Octobr: 1800.

8. Vilkaarsbrev fra Niels Olsen Davanger til Ole Ellingsen Davanger, paa endeel Vilkaar Aarlig, dat: 20de Octobr: 1800.

Da ingen havde mere i Dag at i rette føre beroer Tinget til i Morgen.

Dagen derpaa den 22de October continuerede atter det almindelige Høste Ting for Herløe Skibrede, og Retten betient med samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

9. Skiøde fra Lorentz Holterman til Knud Larsen Hofmandstvedt paa 1/3 Løb Smør og 8 M/ark Fisk i Gd: \store/ Fuskanger, dat: 30 April 1800.

10. Obl: fra Knud Larsen til Lorents Holterman for 150 rd mod 1te Prioritets Ret i 1/3 Løb Smør og 8 M/ark Fisk i Gd: store Fuskanger, dat: 30 April 1800.

11. Bygselbrev fra Frue Krigs Raadinde Koren til Johannes Knudsen paa 12 M/ark Fisk i Gaarden Hatten, dat: 10de Septbr: 1796.

12. Ditto fra Major Ameln til Hans Olsen paa 2 Skillings Jord i Gaarden Alveim, dat: 13de Octobr: 1800.

13. Dito fra Major Ameln til Knud Johannessen paa 6 M/ark Smør i Gd: Herløevæhr, dat: 3 Jan: 1798.

14. Dito fra Lars Andersen Goustad til Sønnen Ole Larsen paa 12 M/ark Smør 2 Mæler Malt i Gaarden Goustad No: 101, dat: 4de Septbr: 1800.

15. Vilkaarsbrev fra Ole Larsen Goustad til hans Fader Lars Andersen paa endeel Aarlige Levekaar, dat: 4de Septbr: 1800.

16. Qvitering fra Isach Nielsen Hopland, som indsadt Formynder for hans Stif Datter Anne Paulsdatter, til hendes forrige Værge Ole Bastesen øvre Tvedt, for hendes Arvemidler 40 rd 1 mrk 6 s., dat: 21 Octobr: 1800.

17. Skiøde fra Anders Rasmussen nedre Tvedt og Enken Giertrud Rasmusdatter til Michel Olsen Leervig paa 12 Marker Smør og 6 Kander Malt i Gd: nedre Tvedt No: 79, dat: 21de Octobr: 1800.

18. Obl: fra Commerce Raad Koren til Mad:me Kanuthe Beata Holms for 399 rd mod 1te Pante Ret i Gaarden Ryland af Skyld 2 Løber Smør, dat: 21de Octobr: 1800.

19. Aflyst Jens Bergesen Hanevigs Obl: til Ole Andersen Fløysand for 96 rd, dat: 8de Octobr: 1799, og indfriet efter paategnet Qvitering af 21de Octobr: 1800.

20. Bygselbrev fra Assessor Krüger til Ole Pedersen Næsse paa 9 M/ark Smør 4 ½ Kande Malt i Gd: Huusebøe, dat: 4de Julii 1800.

21. Skiftebrev efter afg: Anders Monsen Miaatvedt af 2den April 1800,

1800: 307

hvorved Boets tilhørende 10/33 Parter i Alversunds Kirke med tilliggende Jordegods i Gaardene Miaatvedt og Nore Leivestad er vurderet for 225 rd, og udlagt til Stervboe Enken Sophie Thomasdatter og Børn.

22. Aflyst Anders Larsen Miaatvedts Obl: til Lars Andersen Miaatvedt, dat: 19de Octobr: 1791, stor 60 rd, og indfriet efter paategnede Qviteringer af 26 Junii 1792, 10de Maij 1793, og 21de Octobr: 1800.

23. Aflyst Anders Larsen Miaatvedts Obl: til Jomfrue Maria Charlotte Geelmuyden for 90 rd, dat: 21de Octobr: 1797, og indfriet efter paategnet Qvitering af 21 Octobr: 1800.

24. Skiøde fra afg: Lars Andersen Miaatvedts Enke med flere til Ole Pedersen Miaatvedt paa 14/33 Parter i Alversunds Kirke, med tilhørende Jordegods i Gaarderne Miaatvedt og Nore Leivestad, dat: 21 Octbr: 1800.

25. Obl: fra Ole Pedersen Miaatvedt til Niels Andersen ibid: for 120 rd mod 1te Pante Ret i 14/33 Parter i Alversunds Kirke med tilhørende Jordegods, dat: 21de Octobr: 1800.

26. Contract imellem Capt: Bias Birch i Harvich i England og Almuen i Herløe Skibrede angaaende Hummerfiskeriet, dat: 1te Octbr: 1800.

Amtmanden Fogden Unmach jndleverede dernest Restance Listen over Resterende Kongl: Skatter for indeværende aar som viser at sam/m/e af de ordinaire beløber til 814 rd 35 s og Rente Skatten 49 rd 12 s som blev oplæst for Laugrettet og Almuen, som imod sam/m/e ikke havde noget at indvende

Af og tilgangen i Odels og Selv Eyer mandtallet blev ligeledes oplæst for Laugrettet og Almuen som imod ikke vidste noget at erindre.

Af og tilgangen udi Veymæster mandtallet blev ogsaa oplæst for Laugrettet og Almuen som imod sam/m/e ikke hafde noget at erindre.

Til Laugrettes mænd for tilstundende Aar 1801 blev udnevnt Bryngel Larsen Bærland – Knud Larsen Store Fuskanger – Anders Andersen Walle og Anders Rasmusen nedre Tvedt der blev tilholdt at møde paa Som/m/er Tinget tilstundende Aar for at betiene Retten.

Da ingen hafde videre ved Tinget dette Aar at iretteføre, blev samme for denne gang hævet og underskrevet Protocollen af

Brandt

Jens Bergesen Hanevigen med bumerke
Anders Knudsen Hanevigen med bumerke
Knud Olsen Aadeland med bumerke
Anders Ystensen Hiertaas med bumerke

[Høste Sage og Skatte Tinget 1800 for Radø Skibrede]

Aar 1800 Torsdagen den 23de October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Radø Skibrede paa giestgiver Stedet Alverstrømen og Retten betient af følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Niels Ellingsen Askeland – Willum Ellingsen Helle – Hans Hans: lille Tvedt og Niels Lars: Sæbye

Hvorda! var nerverende Amtmanden Foged Unmach, Skibredets Lensmand Ole Magnesen Qvalem og den tingsøgende Almue for hvem allerførst blev oplæst den sam/m/e Kongl: Forordning som paa de afholdte Høste Tinge er bekiendtgiort og hvilken er Extraheret i Just: Prot: fol: 298.

Lensmanden tilkiendegav ikke til dette Ting at have indstevnet nogle Sager

1800: 307b

Amtmanden Fogden Unmach mødte og indleverede til Besvarelse det almindelige Aarlige Tings Vidne bestaaende af 15 qtr: hvortil Laugrettet og Almuen og af dem i ser Rasmus Andersen indre Sæbye og Johannes Johannesen yttre Sæbye svarede til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtn: ingen anden end den siste Høste Ting opgivne Jochum Sørensen Bøvogen Til 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Ney Til 10 qtn: Jo alletider mere og ikke mindre Til 11 qtn: Skibredets Lensmand Ole Magnesen Qualem bruger nu Bøxel gaarden Bøe af Skyld 1 bpd 18 M/ark Smør Til 12 – 13 – 14 og 15 qtr: Ney derom vidste Almuen og Laugrettet ikke at give nogen Oplysning om

Odels og Selv Eyer mandtallet for de siste 5 aar forfattet blev i overværelse af Laugrettet og Almuen giennemgaaet som ikke hafde noget mod sam/m/e at erindre

Tingsvidnet paa Flom Qvernene blev oplæst hvortil Laugrettet og Almuen og af dem i ser Ole Olsen Lunde og Willum Rasmusen Askeland svarede: at sam/m/e forholder sig rigtig undtagen paa No: 35 Ulvatne er en Qvern af ælde borttaget derimod er paa No: 59 Øvre Qualem tilkom/m/en en Qvern

4

Tingsvidnet over Laxe og Sildevaagene blev oplæst og vidste Laugrettet og Almuen ikke andet end *end allene Huusmanden paa Wildanger betaler Skat af sit Huusmands Sæde

Da ingen i Dag havde noget at i rette føre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 24de October continuerede igien Høste Tinget for Radøe Skibrede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda følgende Documenter blev publiceret.

1. Bygselbrev fra Ole Thomassen Rogn med flere til Mons Johannessen paa 4 M/ark Smør og 2/3 Kd: Malts Landskyld i Gd: Grindem, dat: 8de Novbr: 1799.
2. Bygselbrev fra Provsten Michelet til Gregorius Olsen [paa] 1 Pund Smør og 6 Kander Malt i Gd: Qvam/m/e, dat: 15de Octobr: 1800.
3. Dito fra Stifts Provst Johan Nordal Brun til Christen Olsen paa 9 M/ark Smør og halvedelen af 3/16 Td: Malt i Gaarden Sættre, dat: 19de Junii 1800.
4. Skiøde fra Commerce Raad Koren til Knud Larsen Watle paa 1 Pund Smør og 8 Kander Malt i Gd: Sæbdal, dat: 3 Junii 1800.
5. Skiøde fra Anders Johannessen Kaalstad til Johannes Andersen paa 9 M/ark Smør 12 Kd: Malt i Gd: Kaalstad No: 37, dat: 23de Octobr: 1800.
6. Skiøde fra Gullach Nielsen til Sønnen Mons Gullachsen paa ¼ Løb Smør og ¼ Tønde Malt i Gd: Sletten No: 76, dat: 23 Octobr: 1800.
7. Bygselbrev fra Wollert D: Krohn til Peder Magnesen paa 9 M/ark Smør i gd: Tvedt, dat: 21de April 1800.
8. Bygselbrev fra Hans Christian Schrøder til Steffen Rasmussen paa 9 M/ark Smør og 9 Kander Malt i Gd: Indsylte, dat: 18de Julii 1800.
9. Dito fra Provsten Michelet til Niels Olsen, paa 16 M/ark Smør 21 1/3 Kd: Malt i Gd: Udsylte, dat: 15de Julii 1800.

1800: 308

10. Skiøde fra Commerce Rd: Koren til Lars Siursen paa 18 M/ark Smør og 18 Kander Malt i Gd: Nordanger, dat: 26 Septbr: 1800.
11. Obligation fra Lars Siursen Nordanger til Myndtlingen Anders Josephsen Refsdal for 90 rd, og til Paul Michelsen *Spucheland (Spurcheland) for 99 rd tilsam/m/en 189 rd mod 1te Pante Ret i 18 M/ark Smør og 18 Kd: Malt i Gd: Nordanger No: 72. dat: 24de Octobr: 1800.
12. Bygselbrev fra Krigs Com/m/issair Dahl til Mads Tørrissen paa 9 M/ark Smør i Gd: Risnæs, dat: 30te April 1800.
13. Bygselbrev fra Tørris Olsen Kaartvedt til Sønnen Hans Tørrissen paa 1 Pund 3 M/ark Smør 18 Kd: Malt i Gd: Kaartvedt, dat: 23de Octobr: 1800.
14. Odels Lysning [fra]? Ole Johannessen indre Morchen for hans Myndtling Johannes Ellingsen Dalland til 11 ¼ M/ark Smør i gaarden Dalland som bruges af Mons Rasmussen, dat: 23 Octbr: 1800.

Restance Listen for indeværende Aars Skatter for Radøe Skibrede blev derpaa oplæst for Laugrettet og Almuen der viser at sam/m/e af de ordinaire Skatter beløber til 506 rd 13 s og af pC: Skatten 6 rd 68 s, der i alle deele blev uimodsagt.

Af og tilgangs Listen i Odels og Selv eyer mandtallet blev oplæst for Radøe Skibrede og uimodsagt af Laug-rettet og Almuen.

Af og tilgangs Listen udi Veymæster mandtallet blev ligeledes inden Retten oplæst og uimodsagt af Laugrettet og Almuen.

Til Laugrettes mænd for *tilstunde Aars 1801 blev udnevnt Ole Arnesen Nedre Tiore – Gudmund Andersen Ulvatten – Einer Olsen Øvre Waagenes og Michel Magnesen Nordanger, som bliver tilholdt at møde paa nestkom/m/ende Som/m/er [Ting] 1801 for at betiene Retten.

Da nu ingen hafde mere ved Tinget at forrette blev sam/m/e hævet og at saal: er passeret bekrefter

Brandt

Niels Ellingsen Askeland med bumerke
Willum Ellingsen Helle med bumerke
Hans Hansen lille Tvedt med bumerke
Niels Larsen Sæbye med bumerke

[Høste Sage og Skatte Tinget 1800 for Allenfits Skibrede]

Aar 1800 Løverdagen den 25de October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Allenfits Skibrede paa giestgiver Stedet Alverstrømmen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Endre Pedersen Tidtland – Aschild Knudsen Toddahl – Mons Rasmusen Tvedt og i steden for Johanes Johs: Beraas Niels Andersen Fosse

Hvorda! blev allerførst i overværelse af Fogden – Skibredets Lænsmand Lars Knudsen Storoxe og Almuen oplæst den sam/m/e Kongl: Forordning som paa siste Tinge og hvilken er Extraheret i Just: Prot: fol: 298.

Amtmanden Foged Unmach indleverede til besvarelse det aarlige Tingsvidne bestaaende af 15 qtr: der blev oplæst for Laugrettet og Almuen, og hvoraf i ser Bønderne

1800: 308b

Lars Jacobsen Tveten og Jacob Jacobsen Erstad svarede til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtn: Ligesom forrige aar Allene her i Alverstrømen og Brudeknappen Til 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Ney Til 10 qtn: Jo mere end 4 s miilen 11 qtn: Jo Skibredets Lensmand Lars Knudsen bruger gaarden Storoxe af Skyld 2 pund og 10 ½ M/ark Smør i Skatte skyld Til 12 – 13 – 14 og 15 qtr: Ney derom vidste Laugrettet og Almuen intet at forklare

Odels og Selv eyer mandtallet for 5 aar forfattet blev med Almuen og Laugrettet giennemgaaet og hvorimod ingen hafde noget at indvende

Designationen over Flom Qvernene blev oplæst for Laugrettet og Almuen hvortil i ser Bønderne Ole Olsen Sellevold og Ole Olsen Skare svarede at den oplæste Fortegnelse var rigtig paa No: 65 {Sætre} \Siurset/ [nær]?, hvor der kun er 3 isteden for de anførte 4 Qverner

Tingsvidnet over Qverne og Engeslette Skatten blev oplæst for dette Skibrede og uimodsagt af Laugrettet og Almuen.

Stevne Vidne

af Sager declarede Skibredets Lænsmand ej at have til dette Ting indstevnet nogen men fremstillede Lænsmanden Lars Knudsen Storoxe som Stevne Vidne Iver Nielsen Storoxe, da den eene af de forhen bevilgede, var fløttet saa langt bort at Hand ej kunde vere Ham til nogen nytte, hvilken blev betydet Forordningen af 3de Juni 1796 – 6 Cap: saavel som Lovens 1 B: 4

C: 6 art:, hvorpaa Hand aflagde den i bemelte Forordning befalede Eed som beskikket Kaldsmand for Allenfits Skibrede, hvorpaa Hand blev meddeelt Attest.

Da ingen i Dag havde meere at i rette føre beroer Tinget til næste Mandag.

Mandagen 27de October continuerede Høste Tinget for Alenfit Skibrede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en og Retten betient ved samme Laugrette som {i gaar} første Ting Dag.

Hvorda følgende Documenter blev publiceret:

1. Skiøde fra Ole Larsen Alver til Sønnen Lars Olsen paa 18 M/ark Smør og 18 Kander Malt i Gd: Alver No: 5, dat: 25de Octobr: 1800.
2. Obligation fra Lars Olsen Alver til hans Fader Ole Larsen ibid: for 149 rd mod 1te Pante Ret i Gd: Alver Af Skyld 18 M/ark Smør 18 Kd: Malt, dat: 25de Octobr: 1800.
3. Vilkaarbrev fra Lars Olsen Alver til hans Fader Ole Larsen og Hustrue, af 25de Octobr: 1800.
4. Aflyst Jon Larsen Espelands Obl: til Jomfrue Anne Dorthea Geelmuyden, dat: 12te Maij 1787, for derpaa resterende 150 rd som er indfriet efter paategnet Qvittering af 23de Octobr: 1800.
5. Aflyst Michel Knudsen indre Fosses Obl: til Myndtlingen Ole Amundsen Spurcheland, stor 49 rd, dat: 26de Octobr: 1796, og indfriet efter \paategnet/ Qvitering uden Dato.
6. Bygselbrev fra Biskop Irgens til Niels Nielsen Hage paa 18 M/ark Smør og 1 Mæle Malt i Gd: Torskheim, dat: 10de Octobr: 1800.
7. Bygselbrev fra Ole Olsen Aase paa sin Myndtling Jon Bergesens

1800: 309

Vegne til Johannes Siursen Tøfting, paa 9 M/ark Smør og 3 Kd: Malt i Gd: øvre Tvedt No: 6, dat: 27de Octobr: 1800.

8. Bygselbrev fra Knud Larsen indre Giervig til Magne Nielsen Isdal, paa ½ Løb Smør og ½ Td: Malt i Gd: indre Giervig No: 77, dat: 27de Octobr: 1800.
9. Skiøde fra Willum Pedersen Alver til Ole Pedersen øvre Tvedt paa 2 2/3 Mærker Smør og 2 2/3 Kd: Malt i Gd: Alver No: 5, af 27de Octobr: 1800.
10. Vilkaarsbrev fra Magne Nielsen Isdal til Knud Larsen Giervig og Hustrue, paa endeel aarlige Levekaar af Gaarden indre Giervig, af 27de Octobr: 1800.
11. Obl: fra Jon Larsen Espeland til Peder Knudsen Herland for 150 rd mod 1te Pante Ret i en Løb Smør i gd: Espeland No: 43, dat: 27de Octobr: 1800.

Derefter fremlagde Fogden 1: Af og Tilgangs Listen i Odels og Selv ejer Mandtallet. 2. Af og Tilgangen i Veymester Mandtallet, og 3. Restance Liste over udestaaende Kongl: Skatter for Alenfit Skibrede, til beløb 142 rd 7 s. og udestaaende Renteskat 9 rd 66 s: hvilke 3de Lister inden Retten blev oplæst og af Almuen *i mod sagt (uimodsagt).

Til Laugrettes mænd for dette Skibrede til Rettens Medbetiening til Anstundende Aar blev udnævnt: Peder Pedersen Storoxe, Iver Alversen Walle, Peder Willumsen Herland og Ole Olsen Nore Aase, som Lensmanden blev paalagt at tilsige denne Udmeldelse til fornøden Efterretning.

Da ingen efter udraab indfandt sig med meere at i rette føre, blev *blev dette Ting sluttet og Retten hævet. Saaledes forbemelte 2de Dage passeret bekræfter:

Niels Andersen Fosse. med bumerke
Askild Knudsen Todtland med bumerke
Mons Rasmussen Tvedt. med bumerke
Endre Pedersen Tidtland. med bumerke

[Høste Sage Ting 1800 for Echanger Skibrede]

Aar 1800 den 29de October, blev det almindelige Høste Sage Ting holden for Echanger Skibrede paa Tingstædet Bernestangen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd. Johannes Larsen Husdal, Ole Andersen yttre Eide, Ole Nielsen Echnæs, Ole Amundsen Washelle.

Hvorda først allerunderdanigst blev læst *de (den) Kongl: Forordning som paa de forrige Høste Tinge er oplæst, og findes extraheret Fol: 298.

Fogden Hr: Amtmand Unmach fremlagde til Besvarelse det Al-

1800: 309b

mindelige Tings Vidne bestaaende [af] 15 Qvæstioner, som inden Retten blev oplæst, hvortil Almuen og deraf i sær Magne Magnesen Echebotten og Iver Erichsen Miøanger svarede: Til 1te, 2det 3de og 4de Qvæstioner: Ney. Til 5te Ole Siursen bruger aleene giestgiverie her i Skibredet paa giestgiverstædet Echnesvogen, men ej anden Handel. Til 6te 7de 8de og 9de. var Almuen ubekiendt Til 10de Svar. Jo de vidste at baade Sorenskriveren og Fogden har betalt hver Skyds Karl 4 s: pr: Miil paa deres Ting Reiser. Til 11te. Jo Skibredets Lensmand Niels Olsen Echnes bruger {og} 1 Pund 21 M/ark Smør Landskyld i gaarden Echnes. Til 12te. af saadanne findes ikke fleere end de Oplæste Specificationer indeholder. Til 13de, 14de og 15de vidste de intet at forklare.

Designationen over Flom Saugene, Laxe og Silde Vogene og de skyldsatte Flom Qværner, blev for Retten oplæst, hvortil Laugrettet og Almuen, og deraf i sær Berge Larsen Aasgaard og Niels Jonsen Eide svarede at samme forholdt sig Rigtig, og at de derudi ikke vidste nogen Forandring.

Derefter blev Odels og Selvejer Mandtallet for Retten oplæst og hvortil Almuen ikke havde noget at erindre.

Magne Olsen nedre Helland lod ved Retten anvise Huden af en voxen Biørn som han anmeldte at have skudt ved St: Hans Tiid d: a: i gaarden Otterstads Udmark, hvorom han fremstillede som Vidner Knud Johannessen Strøm/m/e og Mons Knudsen Steensland, som forklarede at de vidste at Magne Olsen nedre Helland bemelte Tiid og Sted havde skudt den Biørn hvoraf han nu fremviste Huden, hvilket de bekræftede med Lovens Eed. Derpaa blev den Høyre forFod ved Retten afskaaren den Anviste Biørnehud.

Da ingen i Dag havde meere at i Retteføre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 30te October continuerede igien det almindelige Høste Ting for Echanger Skibrede og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar.

Hvorpaa følgende Documenter blev publiceret:

1. Skiøde fra Ingebrigt Nielsen Bindingebøe til Anders Simonsen Næsheim paa 6 M/ark Smør Landskyld i gd: Nyegaard Matr: No: 94, dat: 28de Junii 1800.

2. Bygselbrev fra David Midelton Forstander for Kors Kirken i Bergen til Ole Andersen paa ¼ Løb Smør og 1/8 Td: Malt i Gaarden Søre Qvinge No: 6, dat: 16de Julii 1800.

3. Deelebrev efter afg: Enke Ingebor Larsdatter indre Eide oprettet 16de Maij 1800, hvorved hendes Boes tilhørende Jordegods, nemlig 17 17/24 M/ark Smør og 5 25/32 Kander Malt i Gaarden indre Eide, og 7 M/ark Smør og 4 Kander Malt i Garden indre Eide er udlagt til Sønnerne Ole Siursen Ryeland, Lars Siursen yttre Eide, Christen Siursen Biørsvig, Anders Siursen Echnes og

1800: 310

Datteren Ingebor Siursdatter gift med Niels Olsen indre Eide

4. Vilkaarsbrev fra Jon Olsen Echangerlie til Anders Fussesen ibid og Hustrue, paa eendeel aarlige Vilkaar af gd: Echangerlie, dat: 16de Maij 1800.

5. Aflyst Rasmus Olsen yttre Hindenes Obl: til Myndtlingerne Niels Iver, Anne og Brithe Andersbørn, stor 50 rd, dat: 21de Maij 1798 og indfriet efter paategnet Qvitering af 29de Octobr: 1800.

6. Skiøde fra Anders Nielsen Myhr til Johannes Olsen paa 13 ½ M/ark S:r 6 Kander Malt i gd: yttre Hindenæs No: 27, dat: 29de Octobr: 1800.

7. Skiøde fra Siur Olsen Strømme til Sønnen Ole Siursen paa 12 M/ark Smør i gd: Strømme No: 92, dat: 29de Octobr: 1800.

8. Vilkaar brev fra Ole Siursen Strøm/m/e til hans Fader Siur Olsen, paa endeel aarlige Levekaar, dat: 29de Octobr: 1800.

9. Skiøde fra Rasmus Rasmussen øvre Helland og Knud Johannessen Strøm/m/e paa deres Myndtlingers Vegne, til Johannes Knudsen den ældre, paa 12 M/ark Smør i gd: Strøm/m/e No: 92, dat: 29de Octobr: 1800.

10. Skiøde fra Halvor Olsen øvre Helland til Sønnen Knud Halvorsen paa 9 M/ark Smør 3 Kd: Malt i gd: øvre Helland, dat: 29de Octobr: 1800.

11. Vilkaarsbrev fra Knud Halvorsen øvre Helland til hans Fader Halvor Olsen, paa endeel aarlige Levekaar, dat: 29de Octobr: 1800.

12. Skiøde fra Ellef Simonsen Num/m/edal til Sønnen Rasmus Ellefsen paa 18 M/ark Smør og 6 Kd: Malt i gd: Num/m/edal No: 91, dat: 29de Octobr: 1800.

13. Vilkaarsbrev fra Rasmus Ellefsen Num/m/edal til hans Fader Ellef Simonsen paa endeel aarlige Levekaar, dat: 29de Octobr: 1800.

Iver Torkildsen Nyegaard mødte og tilkiendegav: at han i Følge Bygsel Seddel af 30te October 1790, som Leylænding bruger den Part af Gaarden Nyegaard som Ingebrigt Nielsen Bindingbøe ved det nu ting Lyste Skiøde har solgt til Anders Simonsen Næsheim, og da denne Gaardepart er solgt uden først at tilbydes Comparenten som Lejlænding, saa forbeholdt han sig sin Løsnings Ret dertil efter Loven, og i kraftigste Maade protesterede imod dette Skiødes Kraft og Virkning.

Næste Dag den 31te October continuerede Høste Sage Tinget for Echanger Skibrede i Overværelse af samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda! Berge Larsen Aasgaard fremstillede sig for Retten, og fremlagde en skriftlig Varsel Seddel, forkyndt under 13de Octobr: sidstl:, hvorved til dette Ting er indkaldet Lars Olsen Aasgaard til at modtage Fornyelses Dom paa et imellem Parterne inden Forligelses

Comissionen for Lindaas Præstegield sluttet Forlig under 3die April 1798, hvilket Forliig han ved Udskrift af Forligelses Protocollen for

1800: 310b

bemelte Præstegield in originale fremlagde, med paategnet Attest fra Forligelses Comissionen af 4de Septbr: d: A: at Indstevnte dertil paa nye har været indkaldet men ikke mødte. Hvorefter Comparenten nedlagde følgende Paastand: at Sagvolderen maatte tilfindes at fuldbyrde det efter Forliget uopfyldte, som var at bortflytte en saa kaldet Boe, 2 Alen Længere fra Citantens Vinduer, og maatte tilfindes en efter Dom/m/erens Skiønnende passelig Mulct til Sognets Fattige, som den der mod villig uden Tvang ikke vil op fylde sit indgangne Forliig, og saaledes søger at udhale den retfærdigste Sag, hvilket Hr: Mayestet allernaadigst og Landsfaderligst har ved Forordningerne af 3de Junii 1796 og 20 Jan: 1797, aldeeles villet forbudet; Endelig og at han maatte Tilfindes at erstatte Sagsøgeren alle paa denne Sag med gaaende Omkostninger. Men forinden han videre der om ville ned lægge Paastand udbad han sig at Dom/m/eren ville frem kalde den Paagieldende for at forsøge om han end nu ikke skulle findes villig til i Mindelighed at opfylde det forhen indgangne Forlig uden Doms Afsigelse.
Indstevnte Lars Olsen Asgaard mødte og lovede at bortflytte sin Boe, saasnart han dertil kan faae Tiid og Lejlighed, men kunde ikke forbinde sig til nogen vis Tiid at opfylde sit ind{komne}\gangne/ Forliig.
Citanten paastod Dom, med Paastand at maatte i Betragtning af hans Lange Reiser til Forligelses Com/m/issionen og her til Tingstædet tilkiendes i Processens Omkostninger 8 rd.
Indstevnte begiærede denne Sag udsadt til førstkom/m/ende Maanedsting for dette Skibrede, da han imidlertiid ventede at faae denne Sag forligt.
Sagen udsættes til første Maaneds Ting for Echanger Skibrede den 10de Decbr: førstkom/m/ende.

Fogden Hr: Amtmand Unmach fremlagde Tingsvidnerne over af og Tilgangen i Odels og Selv ejer Mandtalet, ligesaa af og Tilgangen i Vej mester Mandtallet for dette Aar, som inden Retten blev oplæst, hvorimod ingen havde noget at indvende Ligesaa indleverede Fogden Restance Listen over udestaaende Skatter for dette Skibrede, til Beløb 93 rd 54 s. og Rente skat 2 rd 45 s., hvorimod ingen havde noget at erindre.

Til Laugrettesmænd for tilkom/m/ende Aar blev ud nævnt Simon Knudsen nedre Aase, Knud Gudmundsen ibidem Mons Monsen yttre Eide, Johannes Knudsen Næsbøe, som Lensmanden Niels Echnæs haver at tilsige at ind finde sig næste Som/m/er Ting til Rettens Medbetiening.

1800: 311

Da ingen efter paaraab havde meere at i rette føre blev dette Ting sluttet og Retten hævet. Saaledes forbemelte 3de Dage passeret bekræfter:

Brandt

Ole Nielsen Echnes. med bumerk
Ole Amundsen Washelle med bumerke
Ole Arnesen Eide. med bumerke
Gudmund Knudsen Eide. med bumerke

Høste Ting [1800] for Hossanger Skibrede.

Aar 1800 den 31te October blev det almindelige Høste Sage Ting holden for Hosanger Skibrede paa Tingstædet Bernestangen i Overværelse af følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Gudmund Johannessen Langeland, Gudmund Magnesen Galteland, Ole Magnesen Kleppe og Jacob Iversen Kleppe. Ved Retten var nærværende Fogden Hr: Amtmand Unmack og Skibredets Lensmand Steffen Hatland.

Hvorda først allerunderdanigst blev læst den sam/m/e Kongl: Forordning som ved de andre Tinge er publiceret og extraheret Fol: 298.

Fogden Hr: Amtmand Unmack fremlagde til Besvarelse det almindelige Tingsvidne, bestaaende af 15 Qvæstioner, som inden Retten blev oplæst, og hvortil Almuen og deraf i sær de 2de Mænd: John Erichsen nedre Rachnæs og Haldor Bergesen øvre Rachnæs, svarede: Til 1te 2, 3 og 4de, Ney saadant var dem ikke bekiendt. Til 5te: Svar: At Ingvald Ingvoldsen Hoshovdenæsset Niels Monsen Hatlandsvogen og Haldor Larsen Hammerspladsen bruger Øltapperie, men ej anden Handel, og at enhver af dem svarer aarlig 2 rd i Nærings skat. Til 6te 7, 8 og 9de Ney, saadanne findes ikke flere end de til 5te Qvestion opgivne. Til 10de Jo, Almuen var bekiendt at Fogden og Sorenskriveren har betalt hver Skydskarl meere end 4 s: pr: Miil paa Ting Reiserne. Til 11te: Skibredets Lensmand Steffen Magnesen Hatland ejer og bruger 1 Pund 8 ¼ M/ark Smør Landskyld i Gd: Hatland. Til 12te, 13de 14de og 15de vidste de intet at forklare, eller var noget derom bekiendt.

Dernest fremlagde Fogden Specificationen over Flom qværnerne i dette Skibrede, hvortil Laugrettet og Almuen svarede at sam/m/e var rigtig, og at derudi ingen Forandring var foregaaet dette Aar.
Ligesaa Designationen over Flom Saugene, hvortil Almuen svarede at her i Skibredet ikke er flere end den anførte.
Endelig og Designationen over Laxe og Sildevogene rn(?): som Almuen tilstod var rigtig og at de ej vidste flere end Todtlands Qværn.
Derefter blev Odels og Selvejer Mandtallet for dette Skibrede oplæst

1800: 311b

inden Retten og med Laugrettet og Almuen giennemgaaet, hvorimod ingen havde noget at indvende.

Da ingen for i Dag hafde mere at iretteføre blev Tinget udsadt til i morgen

Dagen derefter den 1te Novemb: 1800 Continuerede Høste Tinget for Hosanger Skibrede med sam/m/e Laug rettes mænd som i gaar hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret

1. Skiøde fra Mons Bastensen Hatland til Enken Ingebor Mons Dr: Reveim paa ½ Løb og ¼ Pund Smør, ½ Td og ½ Qvarteer malt udi gaarden Hatland under M: No: 53 dat: 16. Aug: 1800
2. Obl: fra Enken Ingebor Mons D: Reveim til Ole Aschildsen Nepstad paa 325 rd mod 3 p:C: og Pant i gaarden Hatland under M: No: 53 dat: 16. Aug: 1800
3. Afl: Mons Bastensen *Hallands (Hatlands) obl: til Ole Aschildsen Nepstad stor 198 rd efter Qvittering af 31. Oct: 1800 obl: dat: 30te Oct: tinglyst 31te Oct: 1795
4. Skiftebrev efter afg: Enkemand Ole Olsen Byseim sluttet 19 Maij 1800, hvorudi gaarden Søre Byseim saal: er udlagt: til hver af Sønnerne Ole Olsen Byseim, Ole Olsen Hustrulie og Niels Olsen Byeseim 3 ½ M/ark Smør og 2 Kd: Malt, og til hver af Døttrene

Ingebor og Marte Olsdøttre 1 ¾ M/ark Smør og 1 Kd: Malt, tilsam/m/en 14 M/ark Smør 8 Kd: Malt.

5. Skiøde til Ole Olsen Søre Byeseim fra hans Sødskende paa 14 M/ark S:r 8 Kd: Malt i gd: Søre Byeseim No: 64. dat: 9de Julii 1800.

6. Obl: fra Ole Olsen Søre Byseim til Mons Halvorsen Noraas for 60 rd mod 1te Pante Ret i 1 Pund 4 M/ark S:r 16 Kd: Malt i gd: Søre Byeseim No: 64, dat: 9de Julii 1800.

7. Vilkaarsbrev fra Johannes Simonsen til hans Fader Simon Andersen paa endeel aarl: Levekaar af gd: Fladaas dat: 22de Julii 1800.

8. Afkald fra Lars Bergesen Røsskeland til hans Værge Lars Andersen Tvedt for hans Arv 60 rd 50 s: dat: 11 Aug: 1800.

9. Afkald fra Marte Olsdatter Byeseim til Værgen Ole Olsen Hustruelie for 11 rd 1 mrk 14 s., af 31 Octobr: 1800.

10. Afkald fra Marte Tørrisdatter for hendes Arv 14 rd 1 mrk 4 s. til hendes Værge Mons Johannessen Gietrem af 31te Oct: 1800.

11. Dito fra Gudmund Johannessen Langeland for hans \Søster Martes/ Arv 33 rd 20 s. til hans Formynder Anders Olsen øvre Kleppe af 31 Oct: 1800.

12. Do: fra Ole Askildsen Jelvig til Formynderen Jon Askildsen Blegelie af 31te Octobr: 1800.

13. Bygselbrev fra Niels Rasmussen Litland til Sønnen Arne Nielsen paa 1 Pd: Smør 1/6 td: Malt og 1/3 Faar i gd: Litland No: 66. dat: 31te Octobr: 1800.

14. Bygselbrev fra Enken Kari Olsdatter Aaseim til Ole Rasmussen paa 4 ½ M/ark Smør og 3 3/8 Kd: Malt i Gd: Aaseim No: 45, af 31 Oct: 1800.

15. Fæstebrev fra Halver og Ellef Rachnes til Berge Guttormsen og Jon Erichsen nedre Rachnes paa Grunden til et Qværnehuus paa øvre Rachnes. dat: 31te Oct: 1800.

16. Skiøde fra Jørgen Nielsen Echnes til Niels Nielsen Øfsthuus paa 4 M/ark Smør og 2 Kd: Malt i Gd: Øfsthuus No: 44, dat: 31te Octbr: 1800.

1800: 312

17. Deelebrev efter afg: Torkild Rasmussen hvorved 7 ½ M/ark Smør og 5 Kander Malt i Gd: Nore Øfsthuus No: 44, er udlagt hans Fader Rasmus Olsen Øfsthuus, dat: 31te Octobr: 1800.

18. Afkald fra Berge Olsen Byseim og Søster Brithe Olsdatter til deres Værge Mons Johannessen Gietrem, for deres Arvemidler, dat: 1te Novbr: 1800.

19. Bygselbrev fra Ole Ellingsen Langeland til Anders Ellingsen Solberg paa 13 19/20 M/ark S:r 11 7/13 Kd: Malt i Gd: Langeland No: 55, dat: 1te Novbr: 1800.

20. Contract imellem Johannes Olsen Fougsdal og Anders Ellingsen Solberg, ang: den sidstes bygslede Part i Gd: Langeland, dat: 1 Novbr: 1800

21. Afkald fra Johannes Johannessen Otterstad til hans Formynder Mons Andersen Eegefit for hans Fæderne og møderne Arv 39 rd 27 s: dat: 31te Octobr: 1800.

22. Afkald fra Dito til sam/m/e Værge for 12 rd 3 mrk 14 s: ham tilfalden ved Skifte efter Johannes Joh: Fam/m/estad. dat: 31 Oct: 1800.

23. Deelebrev efter Enken Brithe Bastesdatter Heggebøe oprettet 23de Maij 1800, hvorved hendes Boes tilhørende Jordegods i Gd: Bierkeland No: 82 saaledes er udlagt: 1: Til Sønnen Siur Olsen Heggebøe 7 4/5 M/ark Sm: 1 3/10 Kd: Malt. 2. Sønnen Johannes Olsen Gierstad 7 4/5 M/ark Smør og 1 3/10 Kd: M: og 3. Datteren Maria Olsdatter gift med Michel Olsen Fougsdal 3 9/10 M/ark S:r 13/20 Kd: M:

24. Skiøde fra Siur Olsen Heggebøe og Michel Olsen Fougsdal til Johannes Olsen Gierstad paa 1 Pund 12 M/ark Smør 6 Kander Malt i Gd: Bierkeland No: 82. dat: 1te Novbr: 1800.

25. Obl: fra Haldor Johannessen Næsse til Lars Monsen Ladvig for 90 rd, uden Renter, mod 1te Pante Ret i 1 Pund Smørs Landskyld i Gd: Næsse No: 5, dat: 1te Novbr: 1800.

Derefter blev for Retten oplæst af og Tilgangen udi Odels Mandtallet og af og Tilgangen i Vejmester Mandtallet for dette Aar, hvorimod ingen havde noget at erindre.
Ligesaa blev oplæst Restance Listen over udestaaende Kongl: Skatter for d: A: hvis Restance er Ordinaire Skatter 179 rd 38 s: og Renteskat 5 rd 29 s:, hvorimod ingen havde noget at indvende.

Til at betiene Retten som Laugrette næste Aar blev udnævnt: Arne Bergesen Sandal, Lars Jonsen ibid, Amund Ellevsen Echeland og Baste Johannessen Bernes.

Da ingen havde meere at i rette føre blev Tinget sluttet og Retten hævet. Saaledes fornevnte 2de Sage passeret bekræfter.

Brandt

Ole Monsen Kleppe. med bumerke Jacob Iversen Kleppe. med bumerke
Gudmund Magnesen Galteland. med bumerke Gudmund Johannessen Langeland. med bumerke

1800: 312b

[Høste Sage og Skatte Tinget 1800 for Watzwerns Tinglaug]

Aar 1800 Mandagen den 3de Nobr: om aftenen Kl: 5 slet blev Høste Sage og Skatte Tinget holden og sadt for Watzwerns Tinglaug paa Tingstædet Bolstadøren i overværelse af følgende 4 Eedsorne Laug rettes mænd Lars Nielsen Bolstad – Aschild Jacobsen Axelbierg – Knud Iversen Soleraas og Anders Olsen Dyvig

Formedelst Veyrliget maatte saavel Fogden som Sorenskriveren i gaar som reyse Dag her til Stedet overlegge (overligge) og derfore først nu ariverede hertil som aarsagen til Retten først nu kunde settes

Ved Retten var tilstæde Fogden Amtmand Unmach og Lensmand Nache med den Tingsøgende Almue for hvem allerførst blev oplæst den sam/m/e Forordning som tilforn er publiceret paa dette Aars Høstetinge og som er Extraheret udi Just: Prot: fol: 298

Til det almindelige Tingsvidne bestaaende af 15 qtr: som for Laugrettet og Almuen blev oplæst svarede disse og fornemelig Bønderne Lars Gullichsen Biørge og Ole Engelsen Ronge til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtn: ingen flere end de selv sam/m/e 3de som siste aar er benevnt Til 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Ney Til 10 qtn: jo mer og ikke mindre Til 11 qtn: Ney Tinglaugets Lænsmand kan ikke faae gaard at bruge Til 12 qtn: Ney Til 13 qtn: svarede ligesom siste aar 14 og 15 qtr: Ney ikke det Almuen eller Laug rettet var bekient.

Til Tingsvidnet over Flom qvernene svarede Laug rettet og Almuen og af dem Niels Larsen Bolstad og Anders Biørnesen Mocheltvedt at sam/m/e forholdt sig ….(?) paa No: 15 Førre hvor den eene Qvern nu af ælde er nedfalden

Til Tingsvidnet over Flom Saugerne som blev oplæst svarede Almuen og Laugrettet at her i Tinglauget ikke findes flere end de 2de oplæste

Da ingen for i Dag hafde mere at jretteføre blev Tinget udsadt til i morgen

Dagen derefter den 4de November 1800 Continuerede atter Høste Tinget for Watzverns Tinglaug i overværelse af de samme Laug rettes mænd som i gaar

Nye Sag

Ole Larsen Evanger mødte og fremlagde en skriftlig Stevne Seddel hvorved Tron Isachsen Bolstadøren er jndstevnt at lide Dom for ærerørige Beskyldninger mod Citantens Kone, ligeledes er og Vidner indstevnt under Falsmaals Straf Citanten fremlagde dernest Attest fra Forligelses Comissionen som viser at Indstevnte ikke har mødt.

Indstevnte Tron Isachsen Bolstadøren mødte og benægtede at være kaldet til Forligelses Comissionen, da Hand paa den Dag Indvarslingen skeede var i Bergen og kom ikke tilbage her til Øren før om Eftermiddagen Kl: 4 sam/m/e Dag som Forligelses Comissionen holdtes og som det er 3 ½ Miil imellem Øren og Vangen der baade er til lands og vands var det umuelig Hand den Dag kunde møde ved Forligelses Comissionen.

Stevne Vidnet Lars Heljesen Jørnevig forklarede: at have isteden for Lensmanden Jacob Soursen (Siursen) Nache med sig som Stevne Vidne Lars Helgesen den yngre der er hans Broder, hvilke rigtig nok have som deres Paategning udviser forkyndt Varsel Seddelen til Forligelses Commissionen den 29de Septembr: for Tron *Jacobsens (Isachsens) Forældre som svarede at deres Søn var i Byen og ikke vidste naar Hand kom tilbage, men veed Deponenten at Tron *Jacobsen (Isachsen) kom her til Bolstadøren sam/m/e Dag Forligelses Commissionen holdtes

Eragtet

Da den {…} nedlagde Exception er beviist og det har været umuelig for Indstevnte at møde for Forligelses Comissionen saa dristede Retten sig ikke at antage denne Sag ved Retten som stridende mod Forord: af 10 Juli 1795 forinden sam/m/e er efterkom/m/et hvorfore Stevningen og Sagen afvises

Ingebrect Larsen Evanger mødte og fremlagde en skriftl: Stevne Seddel hvorved Tron Isachsen Bolstadøren og Knud Gullichsen Fannes er indstevnt at lide Dom for ærerørige Beskyldninger imod Ham, ligesom ogsaa Vidner under Falsmaals

1800: 313

Straf er Indstevnt

Indstevnte Tron Isachsen Bolstadøren mødte og igientog sam/m/e Exception som i siste Sag

Stevne Vidnerne ligeledes

Saa mødte og Knud Gullichsen Fannes og forklarede at have veret i Bergen den Dag Stevningen til Forligelses Comissionen er ham forkyndt og kom ikke tilbage før om sam/m/e Dag Comiss: holdtes der da var umuelig for Ham der at møde.

Stevne Vidnerne forkl: det sam/m/e i henseende til Knud Gullichsen som til Tron Isachsen, da den førstes Fader sagde: at Hans Søn Knud var paa Byeveyen da Hand blev Stevnet til Comissionen.

Indstevnte Knud Gullichsens Fader Gullich Andersen Fannes mødte og bevidnede rigtigheden af sin Søns forkl: at Hand var paa Bye vejen eller i Bergen da Hans Søn blev stevnet til Forl: Comis: og kom saa silde hiem den dag Comis: holdtes at Hand ikke kunde møde paa Wosse Wangen hvor Comis: holdtes

Eragtet

Da det for begge de Indstevnte har veret umuelig at møde til den jndvarslede Dag for Forligelses Comissionen siden de har veret paa Reyser og ikke forinden var Indvarslingen bekiend saa dristede Dom/m/eren sig ikke at antage den/n/e Sag til Behandling her for Domstolen, forinden den hertil fra vedkom/m/ende Forligelses Comission er henviist, men afviste sam/m/e til lovligere Behandling efter Forord: af 10 Juli 1795

Ole Nielsen Upquittne cont: Tron Isachsen Bolstadøren Fol: 293

Indstevnte Tron Isachsen Bolstadøren mødte og troede at Citanten var uberettiget uden Tilladelse at indsette sine vahre i hans Faders Nøst og som Skaden ikke har veret noget viser kun Citanten trettekierhed med den anlagte Sag, hvorfore Hand paastod friefindelse og indlod Sagen Dom

Ole Nielsen Upquitne mødte ikke ej heller nogen paa hans vegne.

Afsagt

Sagen optages til Dom

Lars Larsen Lie contra Anders Nielsen nedre Lie fol: 292

Parterne mødte og declarerede nu \ved megling af Retten/ at vere forligt saal: at Indstevnte Anders Nielsen nedre Lie igientog her for Retten alt hvad Hand til Fornermelse for Lars Larsen Lie eller Kone har udsagt Lovede for Eftertiiden at leve som en fredelig Naboe {med} og aldrig at give nogen leylighed til misfornøyelse med Citanten, ligesom begge Parter forbant sig at erlægge til Sognets Fattige under udpantning 2 rd som først brød dette Forlig, endelig lovede ogsaa Indstevnte Anders Lie at holde Citanten skadesløs for denne Sags omkostninger ved stevning til Forligelses Comis: denne Ret med de mange til i Dag jndkaldte Vidner som blev bestemt til 5 rd der ligeledes maatte Exequeres i mangel af Betaling om 1 maaned fra Dato hvilket Forlig blev underskrevet af Parterne
Anders Nielsen nedre Lie med bumerke Lars Larsen Lie med bumerke

Amtmanden Foged Unmach mødte og for dette Tinglaug fremlagde Odels og Selveyer mandtallet for de siste 5 aar til 1799 aars udgang forfattet som i overværelse af Almuen og Laugrettet blev giennemgaaet, men hvorimod ingen vidste noget at erindre

Af og Tilgangen udi Odels og Selv Eyer mandtallet samt Veymæster mandtallet for indeværende aar 1800 blev oplæst for Almuen og Laugrettet som imod sam/m/e ikke hafde noget at indvende.

Restance Listen for dette aars Skatter beløbende af de ordinaire til 19 rd 15 s og ¼ pC: til 1 rd 60 s blev oplæst for Almuen og Laugrettet som imod sam/m/e ikke havde noget at erindre

Da intet mere for i Dag kunde udrettes blev Tinget opsadt til i morgen uagtet sam/m/e som Reyse Dag er bestemt

Dagen derefter den 5te Novemb: 1800, blev atter Retten sadt for Watzverns Tinglaug i overværelse af de sam/m/e Laugrettes mænd som i Gaar hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret:

1. afkald fra Haldor Heljesen Hiørnevig til sin Formynder Lars

1800: 313b

Helgesen ibid, paa sin Arv efter Faderen stor 43 – 2 – 12 s dateret: 3de Nob: 1800

2. Aflyst Siur Pedersen Førres obligation til Niels Hactorsen Steinestøe i Hardanger tilsam/m/en stor 250 rd dat: 2 Nob: 1795 tinglyst 3de Nob: 1795 efter Qvitteringer af {1te Juli 1797} 3de Juli 1800 og 27de Oct: 1800

3. Aflyst Jon Gullachsen Brechhuus obl: til Niels Ericsen Schoue stor 150 rd dat: 3de tinglyst 5te Nob: 1798 efter Qvittering af 20 Octob: 1800

4. Aflyst Torbiørn Knudsen nedre Rasdahls obl: til Johannes Brichtsen Østensøe i Hardanger stor 190 rd dat: 4de tinglyst 6te Nob: 1780, efter Qvittering af 13de Oct: 1800.

5. Skiøde fra Arve Siursen Rødland til Berge Olsen Schylie paa Woss paa et Stykke udmark af gaarden Rødland i Watzverns Tinglaug M: No: 76 for 65 rd dat: 4de Nob: 1800

6. Skiøde fra Siur Gullichsen Berge eller Rølland til Halvor Magnesen Berge paa 12 M/ark Smørs Landskyld i gaarden Berge No: 80 i Watzvern for 80 rd dat: 4de Nob: 1800

7. Vilkaars Contract fra Halvor Magnesen Berge til sin moder Ingelev Magnes Datter dat: 4de Nob: 1800

8. Skiøde fra Niels Hachtorsen Stenestøe til Anders Soursen Førre paa 18 M/ark Smørs Landskyld i gd: Førre i Watzvern M: No: 15 for Sum/m/a 299 rd dat: 4de Nob: 1800

9. Obl: fra Anders Soursen Førre til Ole Larsen Evanger paa 299 rd mod Pant i gaarden Førre dat: 4de Nob: 1800

10. Obl: fra Jon Jonsen Trettenesset til sin moder Marte Ols Dr: Strøm/m/e paa 15 rd mod 2 pC: og Pant i Pladsen Trettenesset dat: 4de Nob: 1800

11. Skiøde fra Torbiørn Knudsen Rasdal til sin Søn Knud Torbiørnssen paa 12 M/ark Smør i gaarden nedre Rasdahl i Watzverns Tinglaug M: No: 73 for 220 rd dat: 4de Nob: 1800

12. Obl: fra Knud Torbiørnsen Rasdal til Brigt Johannesen Østensøe i Hardanger paa 220 rd mod 3 pC: og Pant i gd: Rasdahl af Skyld 12 M/ark Smør dat: 4de Nob: 1800

13. Vilkaars Contract imellem Knud Torbiørensen og hans Forældre Torbiørn Knudsen og Thorun Lars Datter, hvorefter de siste nyder paa Livs Tiid Leve vilkaar af gaarden Rasdahl

14. Obl: fra Siur Larsen Langeland til Herlef Andersen Øxendal paa 150 rd mod 1 p: i gd: Langeland af Skyld 22 ½ M/ark Smør i *Watvern M: No: 32 dat: 4de Nob: 1800

15. Obl: fra Lars Simonsen Næsheim til Knud Johanesen Strøm/m/e paa 99 rd mod Rente 3 pC: og 1 p. i gaarden Næsheim af Skyld 4 ½ M/ark Smør i Watzvern M: No: 40 dat: 4de Nob: 1800

16. Obl: fra Jon Gullichsen Brekhuus til Ole Rasmusen Øvre Helland paa 100 rd og til Marie Rasmus D: Helland 50 rd mod 2 pC: og 1te p: i gd: Brechuus af Skyld 18 M/ark Smør i Watzvern M: No: 34 dat: 4 Nob: 1800

Til Laugrettes mænd for tilstundende aar 1801 blev udnevnt Halvor Monsen Øye – Jon Pedersen Horvey – Lars Bergesen Hylderaas og Gullich Bergesen Styve som blev tilholdt at vere tilstæde paa første Som/m/er Ting tilstundende aar for at betiene Retten

Da ingen hafde mere ved Retten at jretteføre blev Tinget *før (for) dette aar sluttet og underskreven af Brandt

Lars Nielsen Bolstad med bumerke
Anders Olsen Dyvik med bumerke
Knud Iversen Soleraas med bumerke
Aschild Jacobsen Axelbierg med bumerke

1800: 314

[Høste Sage og Skatte Tinget 1800 for Mielde Skibrede]

Aar 1800 Mandagen den 24de November blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Mielde Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard i overværelse af Sorenskriveren – Amtmanden Foged Unmach – Skibredets Lænsmand Rognved og følgende eedsorne Laugrettes mænd Niels Johanesen Mæhle – Niels Knudsen Reveim – Mons Nielsen Houge og Jacob Markus: Havre

Hvorda! blev allerførst oplæst den sam/m/e Forordning som paa de forrige Høste Tinge af (ope rum) og som \der/ er publiceret og Extraheret i Justits Protocollen fol: 298

1

Derefter blev Almuens og Laugrettets Svar indhentet paa det almindelige Tingsvidne bestaaende af 15 qtr: hvor af Laugrettet og Almuen og af dem i sær Siur Johannesen Revem og Michel Asskildsen Daltvedt svarede til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtn: ingen anden end den sædvanlige Niels *Habicht (Harbitz) i Housvigen Til 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Ney Til 10 qtn: Sv: mere og ikke mindre Til 11 qtn: Sv: Skibredets Lensmand Rognved bruger sin gaard som skylder 15 M/ark [Smør] og 15 Kd: malt Til 12 – 13 – 14 og 15 qtr: Ney

2

Odels og Selv Ejermandtallet for de seeneste 5 aar forfattet blev igiennemgaaet med Almuen og Laugrettet som imod sam/m/e ikke hafde noget at indvende

3

Tingsvidnet over Flom Qvernene blev oplæst for Laugrettet og Almuen hvoraf i ser Ole Steffensen *Rest (Restad?) og Lars Andersen Houge svarede at sam/m/e forholder sig rigtig [undtagen]? paa No: 2 Eide hvor deres Qvern er af ælde forgaaet ligesom og den eene paa No: 54 Rødland som og er nedfalden og vil ingen i deres Sted blive opført.

Da ingen for i Dag havde mere at iretteføre blev Tinget udsadt til i morgen

Dagen derefter den 25de Novemb: 1800 Continuerede end videre Høste Tinget for Mielde Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard i overværelse af samme Laugrettes mænd som i gaar

Hvorda! Lænsmanden Jon Larsen Rognved mødte og forklarede med Stevne Vidne Mons Siursen Præstu at have til i Dag paa Kiøbmand Knud Johannesen[s] Vegne i Bergen lovlig indkaldet Bonden Jens Johannesen Gierstad for skyldigverende Gield 3 rd 1 mrk 13 s for bekomne Korn Vahre og fremlagde bemelte Lænsmand Rognved attest fra Forligelses Comissionen af Dags dato som viser at mindelig afgiørelse har veret forgiæves.

Indstevnte mødte og tilstod Fordringens Rigtighed men benægtede at have selv faaet det paastevnte Korn, skiønt Hand fra Kiøbmanden selv hentede det, men at det har veret for hans Faders Regning, der ej allene har faaet Kornet men end og selv har fortæret det For dette møde var Indstevnte Jens Johanesen Gierstad uvillig at betale Tilsvars Penge

Lænsmand Rognved begiærede Sagen udsadt til førstkommende maaneds Ting for af Citantens Kiøbmands Bog at bevise, at Indstevnte er skrevet i hans Bog og ikke Faderen som nu i 1 aar har sadt Arresteret i Byen som et forligt menniske for naboerne

Afsagt

Sagen udsettes til førstkom/m/ende mandag som er maaneds Ting her for Skibredet i Sorenskriverens Huus i Bergen

Da ingen i Dag havde meere at i rette føre beroer Tinget til i Morgen

Næste Dag den 26de November continuerede *det Høste Sage Tinget for Mielde Skibrede, og betient ved samme Laugrette som i Gaar. Hvorda følgende Documenter blev publicerede:

1. Skiftebrev efter afg: Marthe Olsdatter Hvidsteen, sluttet 30te Maij 1800, hvorved 12 M/ark Smør 8 Kd: Malt i Gd: Hvidsteen No: 69 er vurderet for 54 rd og saaledes udlagt: 1. Til Sterboe Enkemanden Anders Nielsen Hvidsteen 6 M/ark Smør og 4 Kd: M: for 27 rd, og til hver af Sønnerne: Niels, Ole og Magne Andersønner 2 M/ark Smør 1 1/3 Kd: M: for 9 rd.

2. Skiftebrev efter afg: Ole Johannessen Hartvedt, sluttet 15 Sept: 1800, hvorved 18 M/ark Smør 4 Kd: M: og 1 Skil: Penges Landskyld i Gaarden øvre

1800: 314b

Mielde No: 58 er vurd: for 100 rd og saaledes udlagt: 1. Til Stervboe Enken Marthe Johannesdatter Hartvedt 9 M/ark S:r 2 Kd: M: og ½ Skil: Penge. 2. Til hver af Sønnerne Michel, Johannes og Ole Olssønner 2 ¼ M/ark S:r ½ Kd: M: 1/8 Skil: Penge og til hver af Døttrene Magdelie og Synneve Olsdøttre 1 1/8 M/ark S:r ¼ Kd: M: 1/16 Skil: Penge.

3. Skiftebrev efter Lars Johannessen Rongved, sluttet 21de Martii 1800, hvorved 15 M/ark Smør og 15 Kd: Malt i Gd: Rongved No: 51, saaledes er udlagt: Til Stervboe Enken Anne Andersdatter Rongved 7 ½ M/ark Smør 7 ½ Kande Malt. Til hver af Sønne Døttrene Anne og Ingebor Johannesdøttre 15/16 M/ark Smør 15/16 Kd: M: Til hver af Sønnerne Jon og Anders Larsønner 1 7/8 M/ark S:r 1 7/8 Kd: Malt. {for} Til hver af Døttrene Anne og Marthe Larsdøttre 15/16 M/ark Smør 15/16 Kd: Malt.

4. Skiftebrev efter afg: Michel Jonsen Wevletvedt sluttet 30 Maij 1800, hvorved 1 Pund Smør 12 Kd: Malt i Gd: Wevletvedt No: 18, saaledes er udlagt: Til Panthaveren Gregorius Larsen Reveim 4 M/ark S:r 2 Kd: M: Til Siur Olsen Heggebøe for Krav 1 3/5 M/ark S:r 4/5 Kd: Malt. Til Stervboe Enken Aase Olsdatter 9 3/5 M/ark Smør 4 4/5 Kd: Malt. Til den Afdødes Moder Ingebor Erichsdatter 1 3/5 M/ark Smør 4/5 Kd: M: Til hver af Fuld Søstrene Thuri, Magdelie og Ingebor Jonsdøttre 1 3/5 M/ark S:r 4/5 Kd: Malt, til Halvbroderen Jon Olsen 1 3/5 M/ark Smør 4/5 Kd: Malt, og til Halv Søsteren Guri Olsdatter 4/5 M/ark S:r 2/5 Kd: Malt.

5. Aflyst Michel Jonsen Wevletvedts Obligation til Gregorius Larsen Reveim for 50 rd, dat: 31 Maij 1799, og indfriet efter paategnet Qvitering af 24 Novbr: 1800.

6. Skiøde fra afg: Michel Jonsen Wevletvedts Enke og Arvinger med flere, til Iver Olsen Loftaas, paa 1 Pund Smør og 12 Kd: Malt Landskyld i Gd: Wevletvedt No: 18, dat: 24de Novbr: 1800.

7. Obligation fra Iver Olsen Loftaas til Jomfr: Dorothea Geelmuyden for 200 rd, mod 1te Prioritet i 1 Pund Smør 12 Kd: Malt i gd: Wevletvedt No: 18, dat: 24 Novbr: 1800.

8. Aflyst Siur Siursen Bloms Obl: til Mad:me Garman stor 199 rd, dateret 24de Novbr: 1791, og indfriet efter paategnet Qvitering uden Dato.

9. Fæstebrev fra Mad:me Schwartzkoff til Ole Iversen Loftaas med flere paa Grunden til et Baade Nøst paa Gd: Wallestrand, dat: 24 Aug: 1800.

10. Afkald fra Michel Rasmussen Rødland til Michel Askildsen Daltvedt for hans Hustrue Magdelie Jonsdatters Arvemidler 74 rd 7 s: dat: 24de Novbr: 1800.

11. Skiøde fra Ole Michelsen Thunæs til Sønnen Anders Olsen paa 18 M/ark Smør 12 Kd: Malt i gd: Sundland No: 62, dat: 24de Novbr: 1800.

12. Obl: fra Anders Olsen Sundland til hans Fader Ole Michelsen Thunes for 96 rd, uden renter, mod 1te Pante Ret i 18 M/ark Smør 12 Kd: Malt i Gd: Sundland No: 62, dat: 24de Novbr: 1800.

13. Obl: fra Jon Olsen Daltvedt til Pigen Giertrud Monsdatter Egefit for 100 rd, og til Ole Olsen Kallestad for 98 rd, tilsam/m/en 198 rd mod 1te Pante Ret i ½ Løb Smør 1 Mæle Malt i Gd: Daltvedt No: 10. dat: 24 Novbr: 1800.

14. Obl: fra Michel Johannessen Oudestad til Fabian Nielsen Teigland for 90 rd, mod 1te Pante Ret i Gd: Oudestad No: 48, af Skyld ½ Løb Smør, dat: 24de Novbr: 1800.

15. Obl: fra Mons Larsen Wichne til Lars Thomassen Aaseim for 40 rd, mod 2den Pante Ret i 22 ½ M/ark Smør 16 Kd: Malt i Gd: Wichne No: 68, dat: 25de Novbr: 1800.

1800: 315

16. Obligation fra Anders Monsen øvre Mielde til Hougs Præstegields Fattig Casse for 99 rd, mod 1te Prioritet i ½ Løb Smør og 8 Kd: Malt i Gd: øvre Mielde No: 58, dat: 25de Novbr: 1800.

17. Aflyst Michel Johannessen Oudestads Obl: til Ole Iversen yttre Arne for 70 rd, dat. 14de Maij 1792, og indfriet efter paategnet Qvitering uden Dato.

18. Aflyst Iver Goutesen Burchelands Obl: til Mad:me Bruus for 40 rd, mod Pant i Gd: Burkeland No: 13, dat: 24de Novbr: 1791, og indfriet efter paategnet Qvitering 13de Julii 1799.

19. Skiftebrev efter afg: Marthe Jensdatter Tveteraas sluttet 28 Maij 1800, hvorved 18 M/ark Smør og 1 Mæle Malt i Gd: Tveteraas No: 46, er vurd: for 100 rd og saaledes udlagt: 1. til Panthaveren Magne Grønaas 10 4/5 M/ark Smør 7 1/5 Kd: Malt for 60 rd. 2. Til Einer Monsen Borge 3 3/5 M/ark Smør 2 2/5 Kd: Malt for 20 rd. 3. Til Kari Larsdatter Weaae 1 4/5 M/ark Smør 1 1/5 Kd: Malt for 10 rd og 4. Til Stervboe Enkemanden Niels Einersen Tveteraas 1 4/5 M/ark Smør 1 1/5 Kd: Malt for 10 rd.

20. Skiftebrev efter afg: Brithe Simonsdatter Aaseim sluttet 29de Maij 1800, hvorved 1 Pund Smør og 16 Kd: Malt i gd: Aaseim No: 67 i Mielde Skibrede er vurderet for 300 rd og saaledes udlagt:

1. Til Panthaveren And: Danielsen Waxdal	200 rd
2. Til Panthaveren Niels Nielsen Hundham/m/er	99 -
3. Til Sterboe Enkemanden Niels Monsen Aaseim	1 -

Tilsam/m/en	300 rd

Amtmanden Fogden Unmach indleverede til publ: Restance Listen for indeverende aars Skatter, som blev oplæst og hvilken viser at de ordinaire Skatter beløber til 133 rd 14 s og Rente Skatten 3 rd 22 s hvilken blev uimodsagt af Laugrettet og Almuen

Af og tilgangen i Odels og Selv Ejer mandtallet for indeværende aar blev oplæst for Laugrettet og Almuen som imod sam/m/e ikke hafde noget at indvende

Ligeledes og udi Veymæster mandtallet hvor ingen var afgaaet eller tilkommen

Da ingen for dette aar hafde mere at jrette føre blev til neste aar udnevnt Peder Pedersen Rondhoude – Steffen Larsen ibid – Elling Ericsen Kleveland og Erich Hansen *Skierpen (Skierping) som Laug rettes mænd at betiene Retten og saal: at være inden Retten tilgaaet og passeret bekrefter

Brandt

Niels Knudsen Reveim med bumerke Mons Nielsen Houge med bumerke
Niels Johannesen Mæhle med bumerke Jacob Marcusen Havre med bumerke

[Høste Sage og Skatte Tinget 1800 for Arne Skibrede]

Aar 1800 Torsdagen den 27de Novemb: blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Arne Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient med følgende 4 Eedsorne Laug rettes mænd Mons Johanesen Stavnes – Mons Joh: Blindem for Hans Salhuus – Niels Olsen Hane og Daniel Joh: Sætre for Mons Horvig \som er syg/

Hvorda! blev i overværelse af Amtmanden Foged Unmach – Skibredets Lænsmand Johannes Fougstad og Tingsøgende Almue oplæst den sam/m/e Forordning om Bevillinger som er Ext: i Protocollen fol: 298

Derpaa blev det almindelige Tingsvidne bestaaende af 15 qtr: forelagt Almuen og Laug rettet til Besvarelse, hvoraf i sær de 2de mænd Siur Pedersen Olsnes og Johanes Olsen ibid svarede til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtn: ingen anden end de 2de sædvanlige neml: Mosenius i Salhuus og Johanes Tordsen i Steenestøen Til 6te qtn: Ney ingen som Almuen er be-

1800: 315b

kiendt 7 – 8 og 9 qvestion Ney 10 qtn: Sv: Ja mere og ikke mindre Til 11 qtn: Jo Skibredets Lænsmand Fougstad bruger som sædvanlig gaarden Indre Brudvig af Skatte Skyld 2 pund 6 Mark Smør 12 qtn: Ney 13 qtn: de gaarde som nyder aftag er ikke forbedret 14 qtn: og 15 qtn: ikke det Almuen var bekiendt

Odels og Selv ejer mandtallet for 5 aar forfattet blev med Laugrettet og Almuen giennemgaaet som ikke imod sam/m/e viste noget at erindre

Optegnelsen paa Flom Qvernene blev fremlagt og forelæst Laugrettet og Almuen hvor af i ser de 2 mænd Ole Jacobsen Stavnes og Jon Olsen Fosmark svarede: at de ikke vidste anden Forandring end at den eene Qvern paa No: 16 Fosmark er af ælde forkom/m/en og ikke mere bliver opført

Til Tingsvidnet paa Laxe og Sildevaagene – Mølle – Huus mænds og Engeslette Skat vidste Almuen og Laugrettet ikke andet end sam/m/e efter deres kundskab forholdt sig rigtig.

Nye Sag

Giestgiver Ole Biskopshavn eller Tveten mødte og fremlagde en skriftlig Vidne Stevning af 11te Hujus hvorved Bønderne Ole Soursen Echnesvog – Aschild Larsen Echnes og Johannes Olsen Biørndahl til i Dag er indstevnet at høre Vidner ang: deres overfald i Citantens Huus ved Natte Tiider i Juni maaned Ligeledes fremlagde Citanten en skreven Kald Seddel imod Bonden Ole Olsen Skare for sam/m/e overfald paa sam/m/e Tiid begge i forkyndt Stand /: og er saa lydende :/ Ligeledes fremlagde Citanten Attest fra Forligelses Comissionen af 6te Oct: sistl: som viser at Sagen ikke der er kom/m/en til Foreening, ligesom Hand derhos Forklarede, at det var den første Forligelses Comiss: Hand har kundet faaet varsel til Endelig fremlagde Citanten sine skriftlige Qvestioner til de indkaldte Vidner af 20 Hujus

Efter paarob mødte jngen af de jndstevnte Parter eller nogen paa deres Vegne.

Alle de jndkaldte Vidner neml: Pigen Giertrud Erichs Datter Kleiven og Fiskerne Mons Guttormsen og Anders Olsen mødte for hvem Eedens Forklaring blev betydet med Formaning at sige Sandhed den de lovede og hvorpaa de paa lovlig maade aflagde Lovens Eed og hvor paa Separatim som

1te Vidne fremstod Pigen Giertrud Erics Dr: Kleiven 25 aar gl: i Tieneste hos Citanten Ole Biskopshavn eller Tvedt som svarede til 1 qtn: at da Hun i 4 aar har tient Citanten var Hun ogsaa hos Ham den omspurgte Tiid eller Nat imellem 11 og 12 Juni sistl: 2 qtn: Sv: Den omspurgte Nat hvor Vidnet tror Kl: kunde vere imellem 11 og 12 efter at Hun tilligemed {sin} Huusets Folk var nedlagt kom de 4 Indstevnte Bønder som Vidnet kiender baade af Nafne og Person, med en overmaade skrekkelig allarm og banken paa gade døren, at Vidnet som blev befalet at lukke op, torde ikke dette, hvorpaa hendes Huus Bonde selv maatte op af Sængen for at indlukke dem Til 3 qtn: Svar: Vidnet saa ikke hvorledes hendes Huus Bonde blev modtaget saasom Hun var i en anden Stue, men hørte Hun at disse 4 Bønder bandede og forlangte Øl som endskiønt saadant blev dem laget til skikkelighed vedblev de alligevel sam/m/e Tom/m/el (Tummel) 4 qtn: S: Siden Vidnet endnu var i en anden Stue hørte Hun allene at saaledes tilgik som omspurgt men saa det giorde Hun ikke før da Hun merkede at det blev alt for galt klædede Hun sig paa og gik ind i Stuen, hvorpaa sam/m/e Tiid nedkom fra Loftet af Citantens Broder som der er logerende, og da saa Hun at hendes Huus bonde stod i Stuen hvor Skiorten var revet ned over Skulderne af Ham og hvirkelig sønderrevet, men i det sam/m/e *skydte (skyndte) alle de 4 Indstevnte sig at gaae ud af Stuen, hvor Hun da erfarede at hendes Huus

1800: 316

Bonde var ærgerlig af sig og allene sagde til Vidnet om Hun kiendte den som hafde en blaae Trøye paa hvortil Hun svarede Ja, at det var Ole Skare 5 qtn: Jo Vidnet saa som forklaret at hendes Huusbondes Skiorte var sønderrevet og at Skiorten tilligemed hans s:c: Citantens Hænder var blodig, ligeledes hørte Hun og at hand krævede hende og øvrige Indstevnte Vidner til beviis om hvad som var passeret

Videre vidste Vidnet ikke til oplysning i denne Sag hvor paa Hun blev demitteret

Og fremstod dernest som

2. Vidne Mons *Guttorm (Guttormsen) over 50 aar gam/m/el Fisker boende i Bergen hvilken under gientagelse af sin aflagde Eed svarede til 1 qtn: Jo Vidnet var den omspurgte Nat da det just var den mørkeste Tiid, taget op i Biskops Havn for at hviile sig, da Hand kom [fra]? Byen og ville til Havs, og hafde hand ikke nedlagt sig men sadt paa en Krak i Skienke Stuen. 2 qtn: Sv: Jo efter at de omspurgte 4 Bønder, som Vidnet ikke synderlig kiender, først med megen allarm og banden var fra Bergen af kom/m/et ind i Skienke Stuen hvor Vidnet var, vedblev de sam/m/e allarm og Banken paa den Dør hvor Citanten var inden fore og hafde lagt sig ned, og endskiønt de *strak (straks) af Citanten blev svaret at Hand ville lukke op, vedblev de alligevel sam/m/e uroeligheder 3 qtn: Sv: Da Ole Biskops havn hafde lukket op, og tiltalt dem at deres udøvede allarm var for overdreven, svarede de 4 Bønder allene dertil, at naar de hafde veret paa et andet Sted ville de før veret bleven opvartet, og hvorpaa de strax forlangede en Pot Øl 4 qtn: Sv: Efter at de omspurgte 4 Bønder kun hafde faaet en Pot eller \Skaal/ Øll, forlangte en af dem Brende viin, hvortil Citanten svarede: at Hand skienker ikke Brendeviin for fulde Folk, hvortil denne svarede: at Hand hafde veret paa Vertshuus før, og der paa tog hand Citanten i hals-Kraven af Skiorten, siden Citanten var i bare Skiorten, allene Buxer paa, og ville haft Ham i gulvet, og som Citanten værgede sig og ville haft Ham ud af Døren, kom alle de 3 øvrige til hielp og hafde Citanten imellem sig, hvor de paa gulvet skuede hinanden frem og tilbage, endelig da de ikke fik Brendeviin, sagde de at ville gaae, som og skeede, da de selv hafde en heel anker Brendeviin i Baaden. Vidnet saa at Citantens Skiorte var sønderreven og at der var Blod \baade/ paa Skiorten og Hænderne af Citanten ligesom Hand krævede Deponenten med de flere til stædeværende til Vidner om det passerede 5 qtn: besvaret ved 4 qtn: med Tillæg at Hand hørte en af dem sige at hvis de hafde veret Wosser, hafde de spendt døren op, fordi de ikke fik saasnart drikke som de

forlangte, hvilket blev igientaget som rigtig af de øvrige I øvrigt forklarede Vidnet: at Citanten Ole Biskopshavn ikke paa mindste fornermelige maade begegne nogle af de Indstevnte

Da Vidnet ikke vidste videre at forklare blev Hand Demitteret

Og fremstod som

3de Vidne Anders Olsen over 50 aar gam/m/el Fisker boende i Bergen, hvilken under sin aflagde Eed forklarede sig ganske overeenstemmende med 2. Vidnet da de begge kom fra Bergen paa Baad sammen, var lige længe i Biskops Havn den omspurgte Nat for at hvile sig og altsaa fra først til sist saa hvad som passerede imellem Parterne.

Citanten Ole Biskopshavn eller Tvedt begiærede sig det passerede in forma beskreven meddeelt.

Eragtet.

Dette Tingsvidne bliver herved sluttet og skal Citanten in forma blive meddeelt beskreven.

Da intet videre for i Dag var at jretteføre blev Tinget udsadt til i morgen

Dagen derefter den 28de Novemb: 1800 Continuerede end videre Høste Tinget for Arne Skibrede med sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar hvorda! blev publiceret af Almuens Documenter følgende:

1800: 316b

1. Contract imellem Stadthauptmand Kahrs og Bønderne Sævre Ingvoldsen Heldahl – Steffen Olsen Galteland – Jørgen Olsen *Feilskaalnesset (Fielskaalnesset) og Ingvold Olsen ibid: paa 2 Laxe Verper under gaarden Tellevigen imod 30 rd aarlig etc dat: 31te Marti 1800

2. Aflyst Hans Jensen Borks Obl: til Store Sandvigens Fattig Skole stor 200 rd dat: 7de Juni 1797 tinglyst 29de Nob: s: a: efter qvittering af Stifts-Provst Brun af 15 Oct: 1800

*4. Aflyst Hans Jensen Borks Obl: til Carl Rasmusen Klugland paa 99 rd dat: 29de Maij 1797 Tinglyst 29de Nob: s: a: efter qvittering af 15de Oct: 1800

*3. Skifte-Brevet paa Aaseim som er tinglyst under No: 20 for Mielde Skibrede

5. Skiøde fra Hans Jensen Bork til Bager mæster Johan Baltzar Ditlof paa et vaan huus i Store Sandvigen 2 Rode No: 77 for 400 rd dat: 3de Juni 1800

6. Bøxel Seddel fra Johan Garman til Jan Baltzersen Ditlef (Johan Baltzar Ditlof) paa en Huuse Grund i store Sandvigen 2 Rode No: 77. dat: 25de Juni 1800

7. Obl: fra Bager mæster Johan Baltazar Ditlof til Store Sandvigens Fattig Kasse stor 200 rd mod 1 Prioritet i hans Huus i 2 Rode No: 77 dat: 15de Octob: 1800

8. Skiftebrev efter afdøde mand Lars Pedersen Sætre sluttet 26de Juni 1800 hvorved Boets Ejende gaard Sætre M: No: 80 af Skyld 1 Pund 12 M/ark Smør 6 Kd: malt og ½ Faar er udlagt til Panthaveren Stadshauptmand Kahrs for Gield

9. Skiftebrev efter afdøde Simon Olsen Taquam sluttet 17de Juni 1800, hvorved Boets ejende gaard indre Taquam No: 37 af Skyld 12 M/ark Smør 1/6 Faar er udlagt

til Stervboe Enken Christi Johanes Dr:	6 M/ark Smør		1/12 Faar	
- Datter Søn/n/en Mons Nielsen	2 2/5	-	-	1/30 -
- Datter Datteren Magdelie Niels Dr:	1 1/5	-	-	1/60 -
- Do: Christi Niels Dr:	1 1/5	-	-	1/60 -

10. Skiftebrev efter afg: Ole Rasmusen Garnes sluttet og begyndt den 18de Juni 1800 hvorved Boets ejende gaard Garnes No: 42 af Skyld ½ Løb Smør, 6 Kander malt og ½ Huud er udlagt

Til Panthaveren Johannes Nielsen Houkeland

23 2/5 M/ark Smør 3 9/10 Kd: malt 13/40 Huud

Stervboe Enken Brite Ols Datter	6	3/10	-	-	1	1/20	-	-	7/80	-
Sønnen Rasmus Olsen	2	1/10	-	-		7/20	-	-	7/240	-
- Ole Olsen	2	1/10	-	-		7/20	-	-	7/240	-
- Mons Olsen	2	1/10	-	-		7/20	-	-	7/240	-

11. Skiftebrev efter afg: Kone Syneve Anders Dr: Langhelle begyndt og sluttet den 16de Juni 1800 hvorudi Boets ejende 13 ½ M/ark Smør i sam/m/e gaard saal: er udlagt

Til Panthaveren Knud Johannesen Bouge	11	13/16	M/ark Smør
- Anders Ellefsen Sandvig	1	11/16	- -

12. Skiftebrev efter afg: Kone Helene Jacobs Dr: {slutte} Melkeraaen sluttet den 21 Juni 1800, hvorved Boets ejende gaard yttre Horvig No: 83 af Skyld 16 M/ark Smør 2/9 Huud er udlagt

til Enkemanden Ole Halstensen Melkeraaen	8	M/ark Smør	1/9	Huud
til Sønnen Eric Larsen	8	- -	1/9	-

13. Skiftebrev efter afg: Mand Ole Siursen *Brudraars (Bruraas) begynt og sluttet 19de Juni 1800 hvorudi Boets ejende gaard No: 55 af Skyld 18 M/ark Smør og 1 Mæle malt er udlagt

til Panthaverne Eric Danielsen Melkeraaen – Ingebor Lars Dr: ibid: og Mons Nielsen Ulvesetter	9	3/5	M/ark Smør	6	2/5	Kd: M:
til Brite Ols Dr: Bruraas for Krav	3	3/5	M/ark Smør	2	2/5	Kd: M:
- Anders Olsen Wallestrand for Krav	2	2/5	- -	1	3/5	- -
- Stervboe Enken Marte Ols Datter Bruraas	1	1/5	- -		4/5	- -
- Sønnen Lars Olsen for Arv	1	1/5	- -		4/5	- -

1800: 317

14. Aflyst Lars Pedersen Æens Obligation til Stadthauptmand Kars dat: 5te Octob: 1795 Tinglyst 28de Nob: s: a: stor 399 rd efter qvittering af 20 Nob: 1800

15. Skiøde fra Ole Jonsen Sætre til Stadthauptmand Christ: Kahrs paa 1 Pund 12 M/ark Smør og 6 Kd: malt ½ Faar i gaarden Sætre M: No: 80 dat: 20. Nob: 1800

16. Bøxelbrev fra Stadthauptmand Kahrs til Ole Jonsen Sætre paa 1 pd 12 Mark S: 6 Kd: M: og ½ Faar i sam/m/e gaard No: 80 dat: 21de Novemb: 1800 med Revers

17. Obligation fra Ole Jonsen Sætre til Stadthauptmand Ch: Kahrs paa 49 rd mod 4 pC: og Pant i hans Besetning paa sam/m/e gaard dat: 20 Nob: 1800

18. Obligation fra Ole Samuelsen Houglandshougen til Ole Andersen Uneland paa 50 rd og 4 pC: mod 1 Prioritet i Løsøre dat: 7 Oct: 1800

19. Obligation fra Jon Stephensen til Niels Larsen i Store Sandvigen paa 140 rd mod 4 pC: og 1 Prioritet i hans nye opbyggede Huus i 2 Rode No: dat: 30 Septbr: 1800

20. Aflyst Jacob Vosses Obl: til Diderich Hagelsteen stor 1294 rd 53 2/3 s dat: 11te Deb: 1791 tinglyst 18de Maij 1792 imod Qvittering af 11te Oct: 1800

21. Obligation fra Valentin Voss til Frue Agentinde Johanne Margarethe Sal: Dankert D: Krohns paa 1299 Rdr mod 4 pC: Renter og 1 Prioritet i Boderne i Sandvigen No: 30 dateret 23 October 1800

22. Obl: fra Arne Johannesen til Mad: Lucia Sal: Gørbitz stor 30 rd mod 4 pC: og 2 Prioritet i Vaanhuuset i Store Sandvigen No: 20 dat: 14de Octob: 1800

23. Obl: fra Johan Garman til Frue Wenche Sal: Wollert Krohns paa 2999 rd mod 4 pC: og 1 prioritet i Store Sandvigen dateret 4de Octob: 1800.

Da ikke mere for i Dag var at jretteføre blev Tinget udsadt til [i] morgen.

Dagen derefter den 29de November 1800 Continuerede end videre Høste Tinget for Arne Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard med sam/m/e Laugrettes mænd som de forrige Ting Dage hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret under

24. Skiøde fra Ole Thomasen Stavenes til sin Søn Thomas Olsen paa 18 M/ark Smør og 1 mæle malt i samme gaard No: 26 for 120 rd dat: 27de Nob: 1800

25. Vilkaarsbrev fra Thomas Olsen Stavenes til sine Forældre paa Livs Tiid dat: 27de Nob: 1800

26. Afkald fra Daniel Olsen Hitland til sin Formynder Rasmus Hachtorsen Eichaas for sin Faders Arv 30 rd 4 mrk 2 s dat: 23de Aug: 1800.

27. Skiøde fra udlægs Haverne udi Skiftet efter afg: Ole Monsen Hitland til Niels Olsen paa ½ Løb [Smør] og ½ Tønde malt i gaarden Hitland paa 350 rd dat: 23de Aug: 1800

28. Obl: fra Niels Olsen Hitland til Eric Danielsen Melkeraaen paa 100 rd og til hans Moder Giertrud Daniels Dr: Hitland 100 rd mod 3 og 2 ProC: og 1 prioritet i gaarden Hitland No: 78 dat: 23de Aug: 1800

29. Vilkaars Contract fra Niels Olsen Hitland til sin moder Giertrud Daniels Dr: paa Livs Tiid af samme gaard dat: 23de Aug: 1800

30. Skiøde fra Mons Knudsen Sæterdal til Anders Olsen paa 9 M/ark Smør i sam/m/e gaard M: No: 19 for 60 rd dat: 26de Maij 1800

31. Vilkaarsbrev fra Anders Olsen Sætterdal til sine Sviger Forældre paa Livs Tiid dat: 26 Maij 1800

32. Obl: fra Anders Olsen Sætterdal til Knud Siursen ibid: paa 70 rd mod 3 pC: og 1 P: i gaarden Sæterdahl dat: 26de Maij 1800

33. Skiøde fra Johannes Gregoriussen Mieldem til sin Søn Gregorius Johanesen paa ½ Løb Smør og 2 Mæler malt paa sam/m/e gaard No: 47 dat: 27de Nob: 1800

34. Obl: fra Gregorius Johan/n/esen Mieldem til sin Fader Johannes Gregoriusen paa 90 rd mod 4 pC: og 1 Prioritet i sam/m/e gaard No: 47 dat: 27de Nob: 1800

35. Vilkaarsbrev fra Gregorius Johanesen Mieldem til sine Forældre paa Livs Tiid dat: 27de Nob: 1800

36. Obl: fra Michel Johannesen Mieldem til Johan/n/es Johannesen yttre Arne stor 40 rd mod 4 p: C: og 1 Pante Ret i sam/m/e gaard No: 47 dat: 27de Nob: 1800

37. aflyst Michel Johanesen indre Arnes Obl: til Carsten Holterman i Bergen dat: 1te Deb: 1787 tinglyst 4de Juni 1788 stor 200 rd efter Qvittering af 11te Nob: 1800

1800: 317b

38. aflyst Mons Knudsen Sætterdals Obl: til Niels Nielsen ibid: paa 30 rd dat: 25de Nob: 1793 tinglyst 26 Nob: nest efter, imod Qvittering af arvingerne dat: 20 Maij 1800

39. aflyst Johannes Knudsen Hellelands Obl: til Knud Larsen Rødberg paa 75 Rdr dat: 24de tinglyst 26 Nob: 1796 efter Qvittering af 26de Maij 1800

40. Skiøde fra Ole – Peder – Elling og Rasmus Anders Søn/n/er Eichaas til deres Fader Anders Olsen Eichaas paa 12 M/ark Smør og 6 Kander malt i sam/m/e gaard No: 97, for Sum/m/a 112 rd 3 mrk dat: 28. Nobr: 1800

41. Obligation fra Anders Olsen Eichaas til Myndtlingen Jens Andersen Hauchland for 36 rd og Enken Barbro Jens Dr: Haugland 90 rd mod Renter 4 pC: og første \og 2./ Pante Ret i gaarden Eichaas M: No: 97 dat: 28de Nob: 1800

42. Obl: fra Tosten Larsen Horvig til Eric Danielsen Melkeraaen stor 60 rd mod 4 pC: og 1 Pante Rettighed i gaarden Horvig M: No: 85 dat: 28de Nob: 1800

43. \Odels/ Skiøde fra Siur Arnesen Herfindal til Johannes Knudsen paa Odels Retten til 12 M/ark Smør i sam/m/e gaard for Odels Penge 20 rd dat: 28 Nob: 1800

44. Skiøde fra Anders Johannesen yttre Arne til sin Søn Ole Andersen paa 9 9/10 M/ark Smør 3/22 Huud og 3/22 Faars Landskyld i sam/m/e gaard No: 48 for Sum/m/a 60 rd dat: 28de Nob: 1800

45. Byxsel Seddel fra Carl Johanesen Thunes til Eric Johanesen ibid: paa grunden til hans iboende vaanhuuse og Nøst mod grund Leye 3 mrk 8 s dat: 28 Nob: 1800

46. Byxel Seddel fra Johan Garman til Johanes Michelsen *Bierkebrudvig (Kierkebrudvig) paa en Kirke Teig kaldet Hestebok (Hestebak) til Spone Pladsen kaldet dat: 27 Nob: 1800

47. Byxel Seddel fra Johan Garman til Tosten Johannesen Wotle paa en Huuse grund i Store Sandvigen dateret 2de Januari 1800 med Revers

48. Afkald fra Ole Johannesen Borge paa sin Kone Kari Johannes Dr: Mieldems Vegne til Formynderen Eric Nielsen Arnetvedt paa hendes Arv 196 – 1 mrk 4 s dateret 27de Nob: 1800

49. Afkald fra Ole Andersen yttre Arne paa sin møderne Arv 23 rd 5 mrk 2 s til Formynderen Jon Michelsen Espelie dat: 27de Nob: 1800

50. Skifte Brev efter afg: Marte Ivers D: Eichaas hvorudi Stervboets eyende 1 Pund Smør og 1 Mæle malt i sam/m/e gaard No: 97 er udlagt til Panthaverne Mons Jensen Bierkeland og Daniel Nielsen øvre Eide for gield 225 rd sluttet den 5. April 1800

51. Skifte Brev efter afg: Kone Marte Berges Dr: Almaas sluttet 20de Juni 1800 hvorudi Boets ejende gaard Almaas er udlagt til

Stervboe Enke manden Berge Monsen Almaas	1 pund Smør	8 Kd: malt
Datteren Giertrud Jørgens Datter	11 M/ark Smør	2 2/3 - -
- Kari Jørgens Dr:	1 - -	1/3 - -

52. Byxel Brev fra Johan Gaarman til Lieutenant Ernst Gabriel Besman paa en Have – Bane og Nøste Grund med underliggende smaae Engestykker beliggende i Store Sandvigen, 1 Rode No: 30 dat: 8. Oct: 1800

53. aflyst matros Niels Svendsens Obl: til afdøde Sorenskr: Gaarman stor 48 rd Dateret 9de Janv: 1766 Tinglyst 29de Maij nest efter samt 28de Nob: 1786 efter Qvittering af Johan Garman dat: 10de Aug: 1800

1800: 318

54. aflyst Jonas Gudmundsen Toskes Obl: til afg: Mad: Garman stor 22 rd dateret 28de Nob: 1786 tinglyst s: dato og Qvitteret af Sønnen Johan Garman den 22de Aug: 1800

55. Obl: fra Jonas Gudmundsen Toske til Comerce Raad Korn stor 48 rd mod 4 pC: og første prioritet i Huuset i 1 Rode No: 60 i Store Sandvigen dat: 30. Juli 1800

Restance Listen for dette Skibrede paa indeværende aars Restancer (Skatter?) blev der paa oplæst som viser at de ordinaire beløber til 379 rd 76 s og pro Cento Skatten til 23 rd 9 s hvilken blev uimodsagt af Laugrettet og Almuen.

Amtmand Unmach qua Foged producerede en skriftlig Stevning af 12te Septb: sistl: mod Qvindemennisket Syneve Johanes Dr: udi Store Sandvigen Arne Skibrede og Nicolai Clausen Feldberede Svend i Bergen for med hinanden begaaet Lejermaal den først til at betale Bøder i Følge Loven eller derfor at erholde aftingning efter hendes Vilkaar og den anden allene til Vedermehle da Hand sorterer under Bergens Jurisdiction.

Ligesaa prod: Hand og en skriftl: Stevning af 20 s: M: mod Qvindemennisket Marte Johanes D: af Store Sandvigen og Berge Johanesen tienende Jan Hagelsen i lille Sandvigs Mølle for ligeledis med hinanden forøvet Leyermaal, den første at udrede Bøder eller aftingning efter

hendes Vilkaar og Barne Faderen som under Byen sorterende allene indkaldt til Vedermehle,

Ved eedsorne Kaldsmænds afhiemling paa Stevningen erfares at det første Qvindemenniske Syneve Johanes D:s vilkaar ikke kunde strekke sig videre at betale af Bøder end 2 rd og den anden Barne Moder Marte Johanes D: 1 rd hvilken Attestation med vished kunde antages af visse mænd der kiender de paagieldende foruden at Actor selv var vidende at deres Forældre er ringe Fløtmands Folk hvorfor Hand frafaldt al videre Paastand af Bøder og udbad sig dette som Udskrift meddeelt hvorved saavel Stevningerne som Præste Attesterne, samt Bye Foged Bentsons(?) Attest at de angivne Barne Fædre skal vorde Tiltalt under Byens Jurisdiction.

Afsagt:

Det passerede skal Actor i udskrift af Justits-Protocollen blive meddeelt.

Af og tilgangen udi Odels og Selv Ejer mandtallet for indeværende aar blev oplæst for Laugrettet og Almuen som imod sam/m/e ikke hafde noget at erindre

Almuen og Laugrettet vidste ingen af og tilgang i Vej mæster Mandtallet

Til Laugrettes mænd for tilstundende Aar 1801 blev udnevnt Samuel Jonsen Hauchedal – Ole Johannesen øvre Selvig – Johannes Halvorsen indre Taqvam og Fabiens Bessesen Tunestveten, med tilhold at indfinde sig paa Som/m/er Tinget 1801 for at betiene Retten.

Da nu ingen hafde mere ved Tinget for dette aar at udrette blev Tinget hævet og underskrevet af mig og Laugrettes mænd

Brandt

Mons Johanesen Blindem med bumerke
Niels Olsen Hane med bumerke
Daniel Johannesen Sætre med bumerke
Mons Johannesen *Aavenes (Stavenes)

[Maaneds Ting 1800]

Aar 1800 den 1te December blev holden Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Syvertsen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen og Ole Rasmussen alle af Store Sandvigen.

1800: 318b

Hvorda følgende Documenter blev publiceret:

1: Obligation fra Christopher Stoltz til Thyge Christopher Jæger for 180 rd mod 1te Prioritet i et Vaanhuus i 1te Rode No: 13 i Store Sandvigen. dat: 3de Novbr: 1800.

2. Skiøde fra Endre Johannessen Rongen til Abraham Møller paa et Vaanhuus i 1te Rode No: 13 i store Sandvigen, dat: 1te Novbr: 1800.

3. Skiøde fra Abraham Møller til Christopher Stoltz paa bemelte Vaanhuus, dat: 1te Novbr: 1800.

4. Skiøde til Lars Knudsen Miaatvedt fra hans Stifbørn og deres Værger, paa 10/33 Parter i Alversunds Kirke, med tilhørende Jordegods i Gaarden Miaatvedt i Herløe Skibrede og Nore Leivestad i Alenfit Skibrede, dat: 20de Novbr: 1800.

5. Obl: fra Lars Knudsen Miaatvedt til hans Stifbørn Thomas og Johannes Anderssønner og Guri Andersdatter for 42 rd, mod 1te Pante Ret i 5/33 Parter i Alversunds Kirke med tilhørende Jordegods, dat: 20de Novbr: 1800.

6. Obl: fra Lars Knudsen Miaatvedt til Ole Andersen Fløysand for 60 rd, mod første Pante Ret i 5/33 Parter i Alversunds Kirke. dat: 20de Novbr: 1800.

7. Skiøde til Siur Nielsen Holmeknappen fra hans Børns Værger paa 4 M/ark Smør og 1 1/3 Kd: Malt i Gd: Holmeknappen i Herløe Skibrede, dat: 19de Novbr: 1800.

Proc: Friele mødte for Kiømand Ludvig Wiese og fremlagde hans udtagne Stevning af 10de Novbr:, hvorved Lieutenant Bætzman er citeret at betale Citanten skyldigværende 24 rd 5 mrk 12 s., med paagaaende Omkostninger, i hvilken Anledning Comparenten tillige fremlagde Attest fra Forligelses Commissionen, som viser at Sagen der til Megling har været foretaget. Ligesaa fremlagde Comparenten den paastevnte Regning in originale, samt Copie deraf paa stempl. Papir, hvis Beløb han paastod Indstevnte tilpligtet at betale med 24 rd 5 mrk 12 s., samt i Processens Omkostninger 8 rd, ligesom og at Lieutenant Bessman for sin Udeblivelse fra Forligelses Commissionen maae vorde anseet, og saaledes indlod Sagen Dom.

Efter paaraab møtte ikke indstevnte Lieutenant Betzman, thi blev Sagen til Doms optagen.

Opsidderne paa Gaarden Waage contra Hans Pedersen Gietanger fol: 298.

Citanterne paa Waage Niels Eliassen, Anders Andersen og Hans Olsen mødte og refererede sig til sit forrige og indlod Sagen under Dom, med Paastand om Tillæg udi Sagens Omkostninger for denne Reise, da de mærker at Indstevnte Hans Pedersen Gietanger ikke møder.

Efter Paaraab mødte ikke Indstevnte eller nogen paa hans Vegne, hvorfor der udi denne Sag blev afsagt saadan

Dom:

Da indstevnte Hans Pedersen Gietanger ikke efter egen forlangte Udsættelse i Dag møder, og denne Sag tilforn har været forligt, men uopfyldt, som har foraarsaget Sagens nye Anlæg, saa bliver Forliget inden Retten den 29 April d: a: indgaaet, herved i alle Deele stadfæstet, saaledes at de af Indstevnte giorte Fornærmelige Udladelser imod Citan-

terne bør ikke være dem til Forkleinelse i nogen Maade, og bør Hans Pedersen Gietanger til Citanterne iberegnet de forhen forbundne 5 rd i alt at betale 8 rd, som efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Derefter blev atter følgende Documenter publicerede:

8. Aflyst Ole Nielsen Røesetters Obl: til Pigen Guroe Anvesdatter Neqvitne stor 42 rd, mod Pant i gd: Røesetter No: 80, dat: 13de Octobr: 1789, og indfriet efter paategnet Qvitering, saalydende: Denne Obligations Capital 42 rd er mig med paaløbende Renter betalt uden foregaaende Opsigelse, hvorfor jeg paa min Hustrue Guro Anvesdatters Neqvitnes Vegne Qviterer. Store Sandvigen den 21de Novbr: 1800. Erich Dale med paaholden Pen.

9. Skiøde fra Ole Nielsen Røesætter til Sønnen Niels Olsen, paa 12 Marker Smør og 8 Kander Malt i Gaarden Røesetter No: 80 i Herløe Skibrede, dat: 21de Novbr: 1800.

10. Obligation fra Niels Olsen Røesetter til Hans Erichsen Dale for 42 rd mod 1te Pante Ret i 12 M/ark Smør 8 Kd: M: i Gd: Røesetter No: 80 i Herløe Skibrede, dat: 21de Novbr: 1800.

11. Aflyst Godskalch Pedersen Wigebøes Obligation til Elie Anvesdatter Neqvitne stor 140 rd, dat: 9de Octobr: 1789, for derpaa til Afdrag betalte 70 rd, efter paategnet Qvitering af 9de Octobr: 1800.

12. Aflyst Friderich Larsen Bechs Obl: til Diderich Lambert von der Ohe for 130 rd, dat: 11te Novbr: 1793, og indfriet efter paategnet Qvitering af 12te Novbr: 1800.

13. Qvittering paa StadsHauptmand {paa} Kahrs under 1te Maij 1799 til Frue Hofagentinde Krohns udstædde Obl: stor 6999 rd, for derpaa den 20de Novbr: 1800 til Afdrag betalte 1000 rd.

14. Skiøde fra Wilchen Michael Maybom til Toldbetient Hans Dahle, paa den Halvedeel udi Aalefiord Holmerne, dat: 1te Decbr: 1800.

15. Skiftebrev efter afg: Simon Gudmundsen, af 23de Aug: 1800, hvorved 4 5/28 M/ark Smør i Gaarden Lechnes i Alenfit Skibrede er taget Boet til Indtægt for 26 rd og saaledes udlagt: 1. Til Sønnen Gudmund Simonsen 1 19/28 M/ark Smør for 10 rd 2 mrk 6 s:. 2. Til Sønnen Rasmus Simonsen 1 19/28 M/ark Smør for 10 rd 2 mrk 6 s: 3. Datteren Karen Simonsdatter 23/28 M/ark Smør for 5 rd 1 mrk 4 s:

16. Skiftebrev efter afg: Lars Henrichsen Søre Biørøen, oprettet 12te Septbr: 1800, hvorved Boets Jordegods er saaledes udlagt: 1. I gaarden Søre Biørøen No: 82 i Sartor Skibrede er 1 Pund Fisk Landskyld vurd: for 50 rd og udlagt: til hver af Sønnerne Henrich, Nils og Halvor 6 M/ark Fisk for 12 rd 3 mrk og til hver af Døttrene Christie og Brithe 3 M/ark Fisk for 6 rd 1 mrk 8 s. 2. Udi gd: Nore Biørøen No: 81 er 3 1/10 M/ark Fisk ansadt for 62 rd og udlagt til Stervboe Enken Marthe Jacobsdatter. 3. Udi Gaarden Nordeide No: 85 i Schiolds Skibrede, er udlagt til bemelte Enke Marthe Jacobsdatter 1 7/11 M/ark Smør og 1 1/11 Kd: Malt for 5 rd 3 mrk.

17. Skiøde fra Ole Simonsen Hitzøen og Ole Nielsen Børnes til Henrich Larsen, paa 12 M/ark Fisk Landskyld i gd: Søre Biørøen for 25 rd dat: 19de Novbr: 1800.

18. Obl: fra Commerce Raad Johan Lauson Koren til Commerce Raad

1800: 319b

Jens Braage for 399 rd, mod 1te Prioritets Ret i Gaarderne øvre og nedre Ravnanger og Søre Hougland i Herløe Skibrede, dateret 1te Decbr: 1800.

19. Aflyst Lars Knudsen[s] Obl: til Jon Olsen Mossevold stor 26 rd, dateret 23 Aug: 1798, mod 1te Pante Ret i en Part af gd: Jelvig No: 81 i Hosanger Skibrede, indfriet efter paategnet Qvittering af 21de {Aug} \Nov:/ 1800.

20. Aflyst Jens Jensen Kronstads Obl: til Hr: Christian Ameln for 250 rd dat: 29de Julii 1786, mod Pant i hans Vaanhuus og Mølle paa Gaarden Aarestads Grund i Schiolds Skibrede, indfriet efter paategnet Qvitering af 11te Octobr: 1800.

21. Obl: fra Jens Jensen Kronstad til Major Christian Ameln for 750 rd mod 1te Pante Ret i hans Vaanhuus og Mølle paa Møllendal under Gd: Aarestad i Schiolds Skibrede, dat: 11te Octobr: 1800.

22. Afkald fra Lars Rasmussen Hougsdal, for hans Hustrue Brithe Larsdatters Arvemidler 65 rd 12 s:, til hendes Formynder Mons Olsen Frotvedt, dat: 1te Decbr: 1800.

23. Afkald fra Johannes Jonsen Houkeland for hans Hustrue Christi Pedersdatters Arvemidler 28 rd 16 s: dat: 1te Decbr: 1800.

24. Afkald fra Jacob Nielsen Store Mithun for hans Arv 48 rd 10 s: til hans Værge Hans Andersen Myrdal, dat: 1te Decbr: 1800.

Da Dagen nu var forløben beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 2den December continuerede igien Maaneds Tinget i Sorenskriverens Huus i Bergen, og Retten betient med samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda! Hr: Amtmand Unmack qva Foged producerede en skriftl: Stevning af 8de f: M: hvorved Qvindemennesket Ingebor Monsdatter yttre Arne og Ungkarl Halvor Monsen Store Mithun, for med hinanden begaaet Lejermaal, er indstevnt til at modtage Dom til Bøders

Udredelse eller derpaa at erholde Aftingning efter deres bevislige Vilkaar. For det paastevnte Factum fremlagde han Provst Fritzners Attest hvoraf tillige erfares Qvindemenneskets yderlige Fattigdom, hvorfore Bøderne for hende blev nedsadt til 24 s: hvilket Actor selv formeente at maatte udrede, for ikke at betage hende denne nødvendige Skierv; Hvorimod han i henseende til Barne Faderen der ikke efter lovlig forkyndt Stevning mødte, paastod at han ved Dom vorder tilkiendt at udrede sine Bøder efter Loven med 12 rd samt Søgemaalets Omkostninger med 2 rd 3 mrk, og saaledes indlod Sagen Dom mod ham, men frafaldt alt videre Søgemaal mod Qvindemennesket.
Sagen blev til Doms optagen.

Hr: Amtmand Unmack qva Foged producerede en skriftlig Stevning af 27de f: M: mod Qvindemennesket Marie Olsdatter af Store Sandvigen under Arne Skibr:, og Matros Lars Johannessen der skal være reist til Midelhaved, med en Capt: hvis Navn ikke vides, for med hende begaaet Lejermaal, den første til at lide Dom til Bøders Betaling eller Afsoning i Forhold til hendes Vilkaar.
Da Laugrettesmændene som alle ere i Sandvigen boende, og Qvindemennesket formedelst Svaghed af Barselsengen ikke personlig kunde møde, erklærede saavidt dem var bekiendt, at hendes Vilkaar vare ringe, blev Bøderne efter deres For-

1800: 320

meening nedsadt til 3 mrk, hvorimod Actor ikke havde videre at erindre.
For Sigtelsen fremlagde han Hr: Cam/m/ermeyers Attest af 16de f: M: som residerende Cappellan til Kors Kirken i Bergen.
Da Barnefaderen som Præste Attesten indeholder er reist til Søes og Stevne Vidnerne ej heller haver kunnet opspørge ham, hvorefter det bliver uvist naar og hvor Personen kan antræffes, saa kan ingen videre Paastand over ham nu nedlægges, men begiærede det passerede som Udskrift meddeelt, og Stevningen med Præste Attesten derved hæftet. Som blev bevilget

Hr: Amtmand Unmack qva Foged fremlagde en skriftl: Stevning af 24de f: M: hvorved med Aften Varsel er indkaldet Qvinde Mennesket Elen Pedersdatter og Ungkarl Lars Johannessen tienende hos Brændevins brænder Conradus de Lange i Bergen til Vedermæle, for med hinanden begaaet Lejermaal, den første neml: Qvindemennesket at lide Dom til Bøders Betaling, eller og efter hendes Vilkaar derpaa at erholde Afsoning. For Sigtelsen fremlagde han Sogne Præsten Hr: Tuchsens Attest af 25de Octbr: sidstl:
Da Lensmanden Johannes Mich: Borge for Schiolds Skibrede forklarede: at da han for nogle Aar siden holdt Skifte \efter/ Tiltalte Qvindemenneskes Fader, var sam/m/e aldeeles fallit, hvoraf med saa megen meere Vished kan sluttes at Qvindemennesket Elen Pedersdatter ved den ringe Løn der gives paa Landet, ej kan være ejende uden de høystfornødne Klæder, hvorfore Bøderne blev nedsadt til 24 Skilling.
Actor frafaldt saaledes videre Paastand mod tiltalte Elen Pedersdatter, ligesom videre Paatale mod Barnefaderen efter Anmeldelse vil skee fra Byens Jurisdiction hvorunder han opholder sig.
Actor udbad sig derefter dette som Udskrift beskreven meddeelt og Stevningen med Præste Attesten derved hæftet. Som blev bevilget.

25. publ: Afkald fra Niels Nielsen Soleim til Formynderen Eric Olsen Bouge paa Fader Arven 68 rd og Søster Arven 10 rd 85 s tilsam/m/en 78 rd 85 s dat: 1te Decemb: 1800

Aschild Olsen øvre Echanger contra Knud Ericsen Grimstad Fol: 304

Procurator Balchen mødte for Indstevnte Knud Ericsen Grimstad og foreviiste en udtagen contra Vidne Stevning som først falder i rette paa neste maaneds Ting den 2de Feb: nestkom/m/ende Aar til hvilken Tiid Hand begiærede Sagen udsadt.

Da Citanten ikke mødte eller nogen paa *nogen *paa hans Vegne udsettes Sagen til første maaneds Ting den 2de Feb: 1801

Kiøbmand Knud Johannesen i Bergen cont: Bonden Jens Johanesen Gierstad Fol: 314.

Citanten mødte og fremlagde Specificeret Regning paa det solgte Korn til Citanten til Rest 3 rd 1 mrk 12 s tilligemed sit Indlæg af gaars dato hvortil Hand Refererede sig og indlod Sagen til Dom

Fra Indstevnte Jens Johannesen Gierstad blev fremlagt hans Fader Johannes Andersens Brev til Retten uden dato hvori Hand tilstaar at have bekom/m/et det paastevnte Korn til Rest 15 mrk der er saa lydende:

Udi denne Sag blev afsagt saadan

Dom

Omendskiønt Faderen Johanes Andersen Gierstads Tilstaaelse for at have bekom/m/et det paastevnte Korn, isteden for den Indstevnte Søn Jens Johanesen, er ligesaa lidt Beviis for Sigtelsen som Søn/n/ens Benægtelse, saa da Fordringen ikke er nægtet og dette

1800: 320b

kunde mueligt vere overlagt imellem Fader og Søn til Fornermelse for Citanten Saa bliver Sagen med Eed at afgiøre

Og hvorfor hermed Kiendes for Ret: at naar Indstevnte Jens Johannesen i overværelse af Citanten for Retten med Eed bekrefter, at Hand ikke i sit eget Navn af Citanten har forlangt det paastevnte Korn, eller ført sig samme paa nogen maade til nytte, men at saadant er skeet paa Faderens Vegne bør Hand for Citantens Tiltale i denne Sag Frie at vere, men trøster Hand sig ikke denne Eed at aflægge bør Jens Johannesen til Citanten at betale de paastevnte 3 rd 1 mrk 12 s og denne Sags omkostninger med 2 rd I begge Tilfælde haver Citanten at betale Rettens gebyhr og en udsettelse med 5 mrk 6 s, og Indstevnte sine Tilsvars Penge med 2 rd 8 s, som alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms forkyndelse under lovlig adfærd

Lænsmand Peder Knudsen Tøsøen Cont: Jon Larsen Wiigsøen Fol: 299

Da ingen af Parterne mødte blev Sagen fra Retten hævet.

Kiøbmand Ludvig Wiise Contra Lieutenant v: Betsman Fol: 318 235

Dom

Da Indstevnte Lieutenant Besman efter lovlig varsel hverken har mødt ved den anordnede Forligelses Comission eller her for Retten, saa bliver hans udeblivelse at ansee som Tilstaaelse om Søgsmaalets Rigtighed,

Og hvorfor hermed Kiendes for Ret: Lieutenant v: Besman bør til Citanten betale den paastevnte Regning stor 24 rd 5 mrk 12 s og udi Sagens Omkostninger 4 rd samt til Justits-Kassen for unødig Trette, siden Han ikke har mødt ved Forligelses Commissionen, saa meget som Dom/m/en og Seglet koster, der alt efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd

Ole Nielsen Opquitne contra Tron Isachsen Bolstadøren Fol: 293

Dom

Uden Tilladelse har vel ikke Citanten kundet vere berettiget at indsette sine Vahre udi Indstevntes Faders Nøst, men ligesaa u-rigtigt er det uden foregaaende Erindring at tage sig selv til Rette, ved af Nøstet igien at udkaste de indsatte Vahre, og som saadan handlemaade er stridende mod L: 1 B: 1 C: 3 Art: bliver jndstevnte Tron Isachsen derfor at ansee,

Hvorfor i denne Sag Kiendes saal: for Ret: Indstevnte Tron Isachsen bør bøde til Evanger Sogns Fattige 1 rd og erstatte Citanten udi Skadesnydelse og Sagens Omkostninger 5 rd som alt efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms forkyndelse under lovlig afdærd.

Amtmand og Foged Unmach som Actor contra Halvor Monsen Store Midthun fol: 319

Dom

Omendskiønt Præste Attesten af 23de Octobr: sistl: viser at Indstevnte Halvor Monsen Store Midthun er ligesaa fattig som den ved Ham besvangrede Pige Ingebor Mons Datter, saa da Hand efter lovlig forkyndt Stevning ikke møder, ingen vished ved Maaneds Tinget derom kan erholdes og siden Actor ikke har Modereret eller frafaldt Sigtelsen

saa Kiendes for Ret: at Indstevnte men udeblevne Halvor Monsen Store Midthun bør udrede Leyermaals Bøder 24 Lod Sølv eller 12 rd som efterkommes 15 Dage efter denne Doms forkyndelse under lovlig adfærd.

26. publ: Afkald fra Mons Hansen Heldal til sin Formynder Ole Nielsen Erdal paa sin Fader Arv stor 56 rd 20 s. dat: 1te Decemb: 1800

1800: 321

Da ingen havde meere at i rette føre blev Tinget sluttet. Saaledes forbemeldte 2de Dage passeret bekræfter: Brandt

Ole Sivertsen Anfin Olsen Ole Rasmusen Nils Gulachsen

[Maaneds Ting 1800 paa Bernestangen]

Aar 1800 den 10de Decbr: blev holdet Maaneds Ting paa Tingstædet Bernestangen, og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Mons Monsen Eide, Lars Johannessen Echnes, Ole Nielsen Echnes og Knud Bastesen Biørndal

Hvorda først blev for Retten publiceret:

1. Skiftebrev efter afg: Brynild Johannessen Ladvigshougen sluttet 17de Novbr: 1800, hvorved Boets tilhørende 4 ½ M/ark S:r ¾ Kander Malt Landskyld i Gaarden Nøetvedt No: 82 i Echanger Skibrede, er ansadt for 17 rd 3 mrk, og udlagt til Stervboe Enken Kari Johannesdatter Ladvigshougen.
2. Skiftebrev efter afg: Agothe Jacobsdatter Fladeqval, sluttet 18de Novbr: 1800, hvorved 1 Pund Smør Landskyld udi Gaarden Fladeqval No: 4 i Hosanger Skibrede, er vurderet for 80 rd og saaledes udlagt: Til Stervboe Enkemanden Anders Iversen 12 M/ark Smør for 40 rd, Til hver af Sønnerne Jacob, Iver og Simon Anderssønner 2 2/3 M/ark Smør for 8 rd 5 mrk 5 s:, og til hver af Døttrene Anne, Agothe, og Marthe Andersdøttre 1 1/3 M/ark Smør for 4 rd 2 mrk 11 s:

Berge Larsen Aasgaard contra Lars Olsen ibidem. vide Fol: 310.

Citanten Berge Larsen Aasgaard mødte og i rette æskede Sagen og forventede Dom.

Indstevnte Lars Olsen Aasgaard mødte og indleverede sit ved Procurator Stuvitz forfattede skriftl: Indlæg af 8de d: M:, hvortil han refererede sig, og forventede Sagens Andstand indvilget.
Citanten protesterede imod den forlangte Udsættelse og paastod Dom.
Indstevnte tilkiendegav: at da Vinteren nu er forhaanden, som er ubeqvem til Huusers Opsættelse, saa vedblev han sin Begiæring om Sagens Udsættelse til næste Maaneds Ting, da han haabede inden den Tiid at blive eenig med Citanten.
Da Citanten Berge Larsen Aasgaard nu samtykkede den af Indstevnte forlangte Anstand, blev Sagen udsadt til næste Maaneds Ting for Echanger Skibrede.

Da ingen efter Udraab havde meere at i rette føre blev {Sagen udsadt t} dette Maaneds Ting sluttet og Retten hævet. Saaledes for Retten passeret bekræfter: Brandt
Mons Monssen indre Eide. Ole Nielssen Echnes og Knud Bastesen Biørdahl og Lars Johanessen Echnes.

1800: 321b

Extra Ret [1800] over Gudmund Nielsen Bielkerøen

Aar 1800 Fredagen den 12te Decemb: blev Extra Ret holden i Sorenskriverens Huus i Bergen efter at Hand den 1te Hujus var hiemkom/m/en fra de almindelige Høste Tinge i overværelse af de 2de Vidner Hans Lohrman og Gunder Olsen alt paa Grund af Amtets Skrivelse herom til Sorenskriveren af 20. passato Geleidet med Quarantaine Commissionens, Lots oldermandens og Enrollerings Cheffens Skrivelse af sam/m/e dato, hvorefter den Paagieldende Gudmund Nielsen Bielkerøen fra Sartors Skibrede, tilligemed Skibs Capitain Christian Riega var indkaldet /: De bemelte Skrivelser er Acten vedheftet
Den indkaldte Gudmund Nielsen Bielkerøen mødte og forklarede: at være Jordbruger og Fisker, boende tet ved Giestgiverstædet Buchen, og at ingen nærmere faste Lodser findes derfra end udi Bachesundet kaldet en Miil sønden for Buchen, hvor tillige Lods Oldermand Anders Knudsen Bachesund er boende. Deponenten erindrer sig at Skibs Capitain Christian Riga fra Bergen kom for 3 Ugers Tiid siden fra Bourdeaux i Frankrige og for contrair Vind maatte stoppe i Buche Havnen, og efter at han der havde lagt paa 4de Dag og Deponenten laae ude at fiske kom Lodsen Knud Wigre \af Skudesnes/ fra bemelte Skib, i Følge med nok 2de andre Lodser, som Deponenten ikke kiender, der kom fra Bergen, og anmodede Deponenten om, naar Vinden faldt til, at ville lodse Skibet til Bergen, siden Lodsen Knud Wigre i saa Fald med disse 2de Lodser fik Lejlighed, da Vinden for dem var god, at komme Hiem. Efter denne Anmodning indfandt Deponenten sig paa Skibet, hvor Capt: Christian Riega var tilstæde, skiønt han allerede selv havde været i Bergen, men kom/m/en tilbage igien, og da Lodsen Knud Wigre sagde til Capt: at han ville reise Hiem, siden han havde en Mand i sit Stæd, som tilstod paa Capitainens Tilspørgende, at han ikke var Lods, men at han og flere i saa Tilfælde assisterede baade fra og til Buchen, saa tillod Capitainen at den virkelige Lods Knud Wigre maatte reise. Deponenten forsikrede at hverken Lodsen Knud Wigre, Captainen eller Mandskabet \ud/lod sig det mindste for ham angaaende de Forsigtigheds Regler som skal være bestemte med Skibe som komme fra Frankrige, ligesom han heller ikke selv derom er noget bekiendt, da intet paa Giestgiverstædet Buchen derom er opslaget. Efter at Deponenten havde været en Dags Tiid om bord fik de føyelig Vind, og ankom her til Bergen om Natten Kl: 12, hvor dog ingen før Klokken 10 Slet om Formiddagen kom om bord, hvilke vare Qvarantaine Com/m/issarierne, der spurgte efter Lodsen og Skipperen, hvilken sidste

1800: 322

om Natten var gaaet i Land, og for hvem nemlig Commissarierne Deponenten giorde samme Forklaring som nu. Endelig forklarede han: at som han løsnede fra Buchen, kom Oldermanden Anders Knudsen fra Bachesund i Følge med sin Datter eene roende, lagde til Skibet, og efter at Oldermanden nede i Cajutten havde talt med Skipperen, reiste han strax samme Vey tilbage, og endskiønt Deponenten hilsede paa Oldermanden, nævnte denne heller ikke om nogle Regler som Deponenten havde at i agttage med dette Skib. Videre beklagede Deponenten sig over, at da hans Fortieneste kun heraf skulle være 1 rd, som Lodsen Knud Wigre skulle betale ham, maatte han dog forinden betale Lodsen af egne Pegne den accorderede Summa fra Skudesnes til Bergen med 13 rd 4 mrk 8 s:, dem han igien skulle hæve hos Lods Oldermanden Lampe i Bergen, men endnu ikke faaet, uagtet han har giort 2de Reiser til Bergen i den Anledning og hvilket Tab han som en fattig og uskyldig Mand formoder ikke at lide.

Skibs Capitainen Christian Riega mødte ikke, da han i Gaar Aftes lod svare, at nærværende Ret er ikke hans Forum, og i Dag at han havde andet at bestille end at møde i denne Sag.

Da saaledes ikke videre var at undersøge, skal det i Dag passerede blive beskrevet og Amtet tilsendt. Saaledes passeret bekræfter Brandt
H Lohrman. Gunder Olsen

Del J av NHL Tb. nr. 48 1796-1802 (Vårtingene 1801)

(1801: 322)

Extra Ret [1801]

Aar 1801. Mandagen den 26de Januari blev Extra Ret nedsadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i overværelse af de 2de Eedsorne Laugrettes mænd: Anfind Olsen og Niels Gullachsen Brekhuus, over de 2de Paagieldende neml: Ole Olsen Bernes og Iver Knudsen med flere som i Klage fra Ellev Johnsen Kleveland og Johannes Johannesen Eide er angivet for Tyverie af smaat Qvæg paa marken og hvilken Klage dateret 9de Decemb: f: a: var \med/ et Krigs Forhør af 10de Janv: sistl: Retouerereret(?) (Returneret?) fra det Bergenhusiske Regiment til den Civile Jusisdiction, formedelst disses deeltagelse i det af Soldat Johannes Knudsen Kleveland begaaede Tyverie /: Bemelte Klage – Krigs Forhøret og Amtets Skrivelse til Sorenskriveren af 12te Hujus, findes Acten vedheftet :/

Klagerne Ellev Olsen Kleveland – Johannes Johannesen Indre Eide – Anders Rasmusen *Hellevig (Hemvig) og Rasmus Knuds: Moe mødte og jndleverede Sorenskriverens jndkaldelses ordre af 13de Janv: sistl: til Lensmand Steffen Hatland med hans Forkyndelses Paategning, hvoraf de fleste nu mødte, og tilkiendegav disse Klagere \at/ de før i dag formedelst strengt uveyr ej har kundet møde ligesom de end og i dag har paa Søen veret i Livs Fare. /: Denne Indkaldelses ordre findes og vedheftet :/

Fra den militaire Vagt var nærværende den arresterede Johannes

1801: 322b

Knudsen Kleveland tilligemed Gefrideren Niels Andersen her af Garnisonen.

Af de Paagieldende fremstod

1: Ole Olsen Bærnæs 20 Aar gl: ugift, i Tieneste hos den arresterede Soldat Johannes Knudsen Kleveland, der er Gaardmand og bruger Jord, hvilken forklarede \til 1te Post i

Klagen/: at Deponenten i Følge med sin Husbonde Soldat Johannes Knudsen Kleveland og dennes Broder Iver Knudsen, der ligeledes er i samme Tieneste, har 3 Uger for sidstafvigte Michaelii, ved den Lejlighed at de var udi Marken at høste Høe, været lige gode i at foreslaae denne Giærning at bemægtige sig Klageren Ellef Jonsen Klevelands sorte og hvide Giedebuk, som den beste af dem de saae i Marken, men var Deponenten og Iver Knudsen dem der fangede denne Buk, men var det Deponenten der med sin Kniv dræbte samme, medens hans Huusbonde Soldat Johannes Knudsen holdt den og Iver Knudsen rørte i Blodet, som blev samlet i et med bragt Bøtte, hvori de havde medbragt deres Mad. Indvolden med Tarmene af dette Kreatur, blev indlagt i en Steen Ur paa et stk: Mark Guldbierget kaldet; Kiødet blev af Deponenten i følge med sin Huusbonde Johannes Knudsen om Natten baaret hiem og der benyttet til Spise af dem samtlige. Iver Knudsen blev om Natten tilbage i Marken ved Arbeidet, som brugelig i Høstens Tiid. Men Skindet blev af Deponenten og Iver Knudsen indbragt i Sandvigen til Mad:me Harjer som betalte dem 5 s: for Marken, der beløb til 60 s:, for hvilke Penge de kiøbte Salt til sin Huusbonde Johannes Knudsen, der har faaet Nytten af sam/m/e, uden at Deponenten eller Iver Knudsen deraf har haft nogen Fordeel. Angaaende 1te Post vidste Deponenten ikke videre at forklare, undtagen at han ikke nægter for at da han først med fælles Samtykke havde grebet Bukken, sagde hans Huusbonde Johannes Knudsen, at det nok var best han slap Bukken igien, {da} men som den nu først var taget og Deponenten ikke troede det just var hans Huusbondes Alvor, var dette Aarsagen til at han ikke giorde sam/m/e.

Dernest fremstod for det

2. Iver Knudsen 20 Aar gl:, Broder til Soldat Johannes Knudsen, i hvis Tieneste han endnu er, og hvilken forklarede sig i denne Post, i et og alt gandske Conform med 1te Deponent Ole Olsen Bernes. Til 2den Post: forklarede sidstmelte Deponent Iver Knudsen: at kort før Michaelii sidste Aar var Soldat Johannes Knudsen, Huusmanden Anders Olsen Smedvigen, under gaarden Kleveland, der tillige er Svoger til Johannes Knudsen, og Deponenten samlet udi Klevelands Skov for at eftersee sam/m/e, og da blev aftalt, at de af Marken sammestæds skulle bortføre 3de voxne uklippede Vædre, hvilket de ogsaa giorde, paa den Maade ved at lede sam/m/e i Ulden uden Toug, hiem til Huusmanden Anders Olsen Smedvigen, efter at det var bleven mørkt, og hos hvem alle disse 3de Vædre om Natten blev slagtet, Skindene aftaget og \Kiødet/ sønderhuggen,

1801: 323

hvorefter Kiødet af de 2de Vædre med Skindene af samme blev hiembaaren til Johannes Knudsen, men den 3die med Skindet beholdt Huusmanden Anders Olsen Smedvigen. Deponenten vidste ikke, da Gierningen foregik, hvem der var Ejere af disse 3de Vædre, som han nu erfarer skal være Johannes Johannessen indre Eide for de 2de, og Anders Rasmussen Hemvigen for den 3die.

Soldat Johannes Knudsen tilstod denne Forklaring at medføre Sandhed.

Dernest fremstod for det

3: Anders Olsen Smedvigen 33 Aar gl:, gift med Soldat Johannes Knudsen[s] Søster og har haft 3 Børn hvoraf det sidste er 14 Dage gl:, hvilken forklarede til 2. Post i et og alt gandske overensstem/m/ende med sidstafhørte Deponent Iver Knudsen, med dette ubetydelige Tillæg: at de selv har beholdt Skindene og ikke soldt sam/m/e.

Til 3de Post:

Fremstod atter den første afhørte Deponent Ole Olsen indre Bernes, som forklarede: at han ved den Lejlighed at han af sin Huusbonde Johannes Knudsen Kleveland blev hensendt til Johannes Knudsen Moe, som er boende ½ Miil fra Kleveland, for at afhente 1 Kippe eller 2 Voger Næver, som disse var forligt om, saae Deponenten at bemelte Johannes Knudsen Moe ogsaa var forsynet med mer Næver, hvilket gav Deponenten Anledning til 3de Dage derefter

om Aftenen at begive sig til Gaarden Moe, hvor han der fra bortbar circa 3 Voger Næver og hiembragte til sin Huusbonde Soldat Johannes Knudsen, som sagde at han ikke ville være Medvider udi dette Tyverie, hvorfore Deponenten ogsaa 7 Uger efter den Tiid en Morgenstund tilbage bar denne Næver til Gaarden Moe, hvor Ejeren Johannes Knudsen selv imodtog sam/m/e, uden at han da udlod sig med herover at ville føre nogen Klage.

Denne Forklaring tilstod ogsaa Soldat Johannes Knudsen for saavidt ham Angaar at medføre Rigtighed.

Til 4de Post:

Fremstod den 2den afhørte Deponent Iver Knudsen, som forklarede: at for 4 Aar siden, medens han enda var meget ung og uconfirmeret, erindrer han: at hans Søster Anne Knudsdatter som nu er gift med Huusmanden Anders Olsen Smedvigen, da de den Gang begge var hiemme hos Moderen; fandt i et Tørkehuus en Nøgle, som de kiendte tilhørte Ole Andersen Kleveland, den de i Tusmørket oplukkede Døren [med]? til dennes Kam/m/er, og som de der inde forefandt en Kiste hvorudi Nøgelen sad i, oplukkede bemelte hans Søster denne Kiste og af sam/m/e optog adskillige Klæder som hun gik ud af Døren med, men hvorudi samme bestaar, erindrer Deponenten sig ikke; Men borttog han samme Gang og paa sam/m/e Stæd af en Kasse 5 á 6 stk Lys og 2de stykker røged Kiød som hang under Taget, hvilket blev benyttet af Søsteren, saaledes at alle Huusets Folk der af nød Ophold, men

1801: 323b

angaaende de omforklarede Klæder veed han hverken hvor de er afbleven, eller har selv deraf faaet den mindste Nytte og videre er han ikke herom bekiendt.

Paa Søsteren Anne Knudsdatters Vegne, som for nærværende Tiid er 14 Dage gl: i Barselseng, mødte hendes Mand Anders Olsen Smedvigen, som tilstod at hans Kone for en 4 Aars Tiid siden, sagde ham, at hun, som nu af Broderen Iver Knudsen er forklaret, har af Ole Andersen Klevelands Kiste borttaget en Lin Lærrets Skiorte, 1 do: Særk, 1 Pudevæhr 2 Lin Huer og 1 Tørklæde. Af disse Ting har de endnu i behold Særken og 2de Huer, men de øvrige er opslidt. Angaaende Kiødet og Lysene har hans Kone ligeledes sagt ham at dette blev borttaget af Broderen Iver Knudsen, men af dem forbrugt i Huusholdningen. *Vidne (Videre) vidste Deponenten ikke til denne Post at forklare.

Og blev for Ejeren af dette Linnet Ole Andersen Kleveland meldt lovlig Forfald ikke at kan møde ved dette Forhør siden han er 84 Aar gl: og Sengeliggende.

Ved Begyndelsen af Forhøret og endnu fremdeeles var nærværende Hr: Capitain v: Grübeling ved hvis Compagnie Soldat Johannes Knudsen er staaende.

Af de mødende Vidner fremstod

1: Anders Jacobsen Kleveland 24 Aar gl:, gift og bruger Gaard, hvilken lovede at sige Sandhed, og forklarede, i henseende til 1te Post: at af de 3de Paagieldende nemlig Soldaten Johannes og Broderen Iver Knudsen, har kun Ole Olsen Bernes omtrent 3 Uger før sidste Juul bekiendt for Vidnet: at han i Følge med disse ved sidste Michaels Dags Tiid havde i Marken fra Klageren Ellef Jonsen Kleveland bortstaalen en sort og hvid Buk, som han nemlig Ole stak, medens Soldaten holdt den og Iver Knudsen rørte i Blodet, og derefter af ham tilligemed sin Huusbonde til Baads roet hiem om Aftenen, hvor Huusbonden saavel beholdt Kiødet til sin Huusholdning som hvad Skindet af Broderen Iver blev solgt for i Sandvigen til Mad: Harjer Videre forklarer Vidnet at bemelte Ole Olsen Bernes samme Gang sagde at hans Huusbonde Johannes Knudsen lovede ham 1 mark, eller 24 s: dersom han kunde fange Bukken. Til 2den Post forklarede Vidnet at han ikke er videre bekiendt end at have hørt Ole Olsen Bernæs sige at have seet i sin Huusbonde Johannes Klevelands Huus raat Smale Kiød i en Sæk som han løftede, og Skindene af 2de Vædre, som han

1801: 324

vidste var slagtet i Anders Smedvigens Huus, tilligemed nok en 3die Væder som Anders Smedvigen beholdt, der var stiaalen af Johannes og Broder Iver Knudsen samt Huusmand Anders Olsen Smedvigen, og hvilket han saae nys før Micheli d: A: Til 3die Post refererede Vidnet sig til sin Forklaring i Krigs Forhøret. Til 4 Post forklarede Vidnet at sam/m/e Gang som Ole Olsen Bernes fortalte Vidnet angaaende Bukken{e} og Vædrene, sagde han ogsaa til Vidnet: at Iver Knudsen havde sagt til Ole Olsen at han vidste hvem der havde stiaalet Linnet fra Ole Andersen Kleveland, og at det ikke var frit at han nemlig Iver selv havde været med, uden at nævne videre, men seenere nemlig sidste Løverdag har Anders Olsen Smedvigens Kone Anne Knudsdatter sagt til Vidnet at samme Gang som hun af Ole Andersen Klevelands Kiste havde taget {nogle} 6 stk Lin Klæder, havde hendes Broder Iver Knudsen {stk} stiaalet 2 stk Kiød og nogle Lys. Videre vidste Vidnet ikke at forklare.

Dernest fremstod som

2det Vidne Ole Jacobsen Kleveland, broder til sidst afhørte Vidne, 28 Aar gl: Gift og bruger Jord, hvilken forklarede sig paa alle disse 4 Poster, i et og alt gandske overensstemmende med sidste Vidne, da Ole Olsen Bernæs paa en Tiid bekiendte og fortalte alt hvad som nu af Vidnets Broder er forklaret, dette undtagen at han ikke har hørt at Anders Smedvigens Kone Anne Knudsdatter har tilstaaet de fra Ole Andersen Kleveland stiaalne Lin Klæder.

Som 3die Vidne fremstod Marthe Larsdatter Molvig 27 Aar gl:, i Tieneste hos Anders Jacobsen Kleveland, hvilken blev formanet til Sandheds Udsigende, hvornæst hun forklarede, ikke at være det allerringeste bekiendt om 1te, 2den og 3die Post i Klagen, men til 4de angaaende Lin Klæderne, saa var Vidnet tilstæde hos Klageren heraf den gamle Ole Andersen Kleveland nogen Tiid før sidstafvigte Juul, som han med de flere i Bergen havde klaget i denne Sag, og da hørte hun at Huusmanden Anders Olsen Smedvigen bekiendte at hans Kone havde for circa 4 Aar siden af hans Kiste borttaget 1 Lærrets Skiorte 1 Lærrets Særk, 2 Lin Huer, 1 Tørklæde og 1 Pude væhr, hvortil den gamle svarede, ikke andet at han herom ikke kunde indgaae noget Forliig.

1801: 324b

Som 4de Vidne fremstod Sivert Nielsen østre Kleppe 18 Aar gl:, confirmeret og i Tieneste hos Anders Jacobsen Kleveland, hvilken heller ikke vidste noget at forklare til 1te 2den og 3 Post, men i Henseende til 4de saa var han som nærværende med sidste afhørte Vidne den gang før sidstafvigte Juul som Huusmanden Anders Olsen Smedvigen tilstod sin Kones Forseelse med de for 4 Aar siden fra bemelte Ole Kleveland borttagne 6 stk Linnet, men angaaende Kiødet og Lysene hørte han intet omtale.

Som 5te Vidne fremstod Ole Olsen Drangevog Huusmand under gaarden Bernæs, 32 Aar gl:, gift og Broder til Ole Olsen Bernes og Anders Olsen Smedvigen, hvilken vidste ikke at afgive anden Forklaring end den samme som 1te Vidne har afgivet paa 1te Post angaaende den sorte og hvide Buk, hvilken Forklaring hans Broder Ole Olsen Bernes selv har fortalt ham, undtagen at han ikke sagde at Soldat Johannes Knudsen havde lovet ham en Mark eller 24 s: dersom han fangede Bukken; Men til 2den, 3de og 4de Post vidste han intet at forklare. Dette Vidne anmelte ellers at hans tillige indstevnte Kone Ingebor Mathisdatter ikke veed andet end som nu af ham er forklaret, og at hun som svagelig med et lidet Barn ikke kan møde.

Videre blev af Klagerne anmeldt \at/ Maria Hatlesdatter Bernes baade for Alderdom og den der ikke alle Tiider er ved sine fulde Sandser, \ej/ kan møde, og hvilken de tilligemed Konen Ingebor Mathisdatter ansaae unødvendig at indkalde i denne Sag.

Klageren Ellev Jonsen Kleveland vurderede den af ham frastiaalne sorte og hvide Giedebuk for 2 rd. Klageren Johannes Johannessen indre Eide vurderede de 2de ham frastiaalne Vædre der hver var 7 Aar gl: til stk: á 2 rd 3 mrk er 5 rd. Anders Rasmussen Hemvig vurderede den fra ham staalne Graae Væder for 2 rd 4 mrk.
Huusmanden Anders Olsen Smedvigen vurderede med Anders Jacobsen Klevelands Samtykke paa sin Forfader Ole Andersen Klevelands Vegne, den opslidte Skiorte Pudevæhr og Tørklæde for 2 rd samt Lys og Kiødet for 1 mrk.
Endelig var tilstæde Soldat Johannes Knudssens Kone Kari Hatlesdatter 50 Aar gl:, som har 2 smaae Børn og en gl: sengeliggende Moder, hvilken forklarede: at hun

1801: 325

aldeeles er ubekiendt om nogle af hendes Mand begaaede Forbrydelser, aleene hun efter Gierningen kunde være begaaet, har haft en mistanke den hendes Mand bestandig har vedbleven for hende at holde skiult.
Da ingen af Klagerne paa Rettens Anmodning og Tilspørgende var at formaae til at cavere for de Paagieldende Ole Olsen Bernes, Iver Knudsen Kleveland og Huusmanden Anders Olsen Smedvigen, endskiønt den Sidste er yderlig fattig og har en syg Kone i Barsel Seng, saa blev disse 3de afleveret til Byens Arrest; ligesom Soldaten Johannes Knudsen Kleveland med fulgte Vagter til den militaire Arrest.
Og da saaledes intet videre for denne Gang var at iagttage blev dette som et præliminair Forhør sluttet, og skal med første beskreven til Amtet blive indsendt.
Saaledes passeret bekræfter Brandt
Anfind Olsen Nils Gulaksen

Extra Ret [1801]:

Aar 1801 den 30te Januarii blev {Extra Ret} \Politie Forhør/ nedsadt i Sorenskriverens Huus i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Ole Sivertsen og Anfind Olsen, over Møller Dreng Johannes Bergesen efter Klage af hans forrige Huusbonde Møller Johan Hagelsteen udi Lille Sandvigen for begaaet Utroeskab med videre, alt efter bemelte Johan Hagelsteens Klage af 7de Januarii, geleidet med Amtets Skrivelse af 24de nestefter, som findes Acten vedheftet.
Efter Indkaldelse mødte den Paagieldende Johannes Bergesen som forklarede at være 46 Aar, fød i Hammers Præstegield, gift men har ingen Børn, og har 13 \Aar/ paa engang været i Tieneste hos Møller Johan Hagelsteen. Han tilstod at have første Gang udi afvigte Sommer sammensamlet det Meelstøv og Saaer som alletiider bliver tilbage af det malede Korn og Gryn, og som de rette Ejere af det malede Gods aldrig faaer men tilhører Mølleren selv der anvender saadant til sine Kreature. Efter den Tiid har Anklagede vedblevet adskillige Gange at giøre det samme til han 5 Uger for sidstafvigte Michaelii blev giort Brødløs og jaget af Tienesten. Qvantiteten som han af disse Saaer og Meelstøv har taget, slutter han sig i alt kan beløbe til 14 Voger, hvoraf Ole Rasmussens Kone i Store Sandvigen selv om Aftnerne Tiid efter anden har paa egen Anmodning og med Overtalelser siden ingen derved blev fornærmet, bekommet efter hans Skiønende paa slump 6 Voger og circa 1 Vog hver Gang, hvorfor han blev betalt 6 á 8 s: hver Gang. Da nu flere fornam dette indfandt sig flere paa sam/m/e Maade, nemlig Pagteren hos Mad: Gørbitz, David Johannessen, der ligeledes fik Tiid efter anden circa 6 Voger, men

1801: 325b

som derfor betalte ham 16 á 18 s: hver Gang, eller for hver Vog, og endelig Pagteren hos Assessor Forman, Niels Rasmussen der ogsaa af sig selv indfandt sig i Møllen en 2 á 3 Gange og bekom i alt circa 3 Voger, som derfor blev betalt 16 s: hver Gang, uden at Deponenten forlangte noget, da han lod det ankom/m/e paa hvad enhver selv fandt forgodt at ville give. Meere eller andet forsikrer Deponenten ikke at have begaaet naar han end videre tillægger at Tønnes Tønnessens Kone Anne Magrethe paa Stølen gav ham 4 s: for Saaerne, hvoraf endeel var af hendes egne malede Gryn, ligesom en Kone i Fieldet som han ikke kiender ogsaa af Værdie for 2 s: har faaet Saaer, som hun ikke har betalt, men givet ham en Sopken, siden denne Kone var i Møllen for andre med {noget} \1 tønde/ Korn at male. Meere eller andet benægter Deponenten at have begaaet, ligesom han er forvisset at han ikke har forurettet Male Giæsterne for det mindste, og som forklaret ikke solgt andet end Saaer og Meelstøv som ikke bruges til andet *en (end) Kreature.

Flere mødte ikke, hvorfore det passerede skal saasnart muelig blive beskreven og Amtet tilsendt.

Saaledes passeret bekræfter. Brandt

Ole Sivertsen Andfin Olsen

[Maaneds Ting 1801]

Aar 1801 den 2den Februarii blev holden Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen og Johan Grubel.

Hvorda først blev publiceret følgende Documenter:

1. Et Forlig indgaaet ved Forligelses Commissionen for Mangers Præstegield, imellem Assessor Krÿger paa den eene og Haaver Nielsen Wetaas, Ole Monsen Tolleshoug og Jon Monsen Qvam/m/e paa den anden Siide, betreffende endeel Steen Giærders Forarbeidelse, dat: 1te Septbr: 1800.
2. Skiøde fra Thore Andersen Worland til Stadshauptmand Christopher Kahrs paa 7 ½ M/ark Fisk 2 ½ Kande Malt i gd: Worland No: 18 i Sartor Skibrede, dat: 22 Decbr: 1800.
3. Skiøde fra Iver Olsen Bragøen til Stadshauptmand Kahrs paa Odels Retten til ½ Løb Smør 3 Mæler Malt i gd: Nore Soltvedt i Alenfit Skibrede, dat: 22 Decbr: 1800.
4. Aflyst Anders Jonsen Monstads Obl: til Jon Hansen Holm, stor 99 rd mod Pant i Gd: Monstad No: 33 i Lindaas Skibrede, dat: 14 Octobr: 1799, og indfriet efter paategnet Qvitering af 9 Decbr: 1800.
5. Skiøde fra Anders Jonsen Monstad til Stadshauptmand Kahrs paa 6 M/ark Smør, 3 Kd: Malt og 1/6 Faar i Gd: Monstad No: 33 i Lindaas Skibrede, dat: 28de Octobr: 1800.
6. Skiøde fra Arve Arvesen Giervig til Lars Monsen Echanger paa 12 117/240 M/ark Smør og 4 189/240 Kd: Malt i gd: yttre Giervig No: 78 i Alenfit Skibr: dat: 8de Decbr: 1800.

1801: 326

7. Bygselbrev fra Lars Monsen Echanger til Arve Arvesen yttre Giervig, paa 1 Pund 12 M/ark Smør 15 Kd: Malt i Gd: yttre Giervig No: 78, dat: 8de Decbr: 1800.
8. Bygselbrev fra Biskop Irgens til Erich Larsen paa 18 M/ark Fisk i Gaarden Waage i Sartor Skibrede, dat: 15 Decbr: 1800.
9. Ditto fra Biskop Irgens til Anders Andersen paa 18 M/ark Fisk, i Gd: Waage i Sartor Skibrede, dat: 15 Decbr: 1800.

Nye Sag.

Ole Pedersen Tvedt Giestgiver i Biskopshavn lod møde ved Procurator Hiort Stuvitz og tilkiendegav: at han ved skriftl: Rettes Stevning af 12te Jan: 1801, har ladet indkalde Bondemand Ole Olsen Skare af Alenfit Skibrede til Doms Lidelse efter Stevningens Indhold, og hvilken Comparenten nu producerede med behørige Forkyndelses Paategninger, og bad den inden Retten læst og taget ad Acta.

Saa producerede han og en Attest fra Forligelses Commissionen for Hosanger Præstegield, af Dato 1te Decbr: 1800, og en Dito af 14 Jan: 1801, der begge viser at nærværende Tvist imellem Sagsøger og Sagvolder har været proberet til Forliig, men forgieves.

Comparenten Hiort Stuvitz bad de Indstevnte paaraabte, for at erfare hvad de kunde have at svare til Sagen.

Af de indstevnte mødte Bonden Ole Olsen Skare selv som sagde: at hvad han er stevnet for medfører ikke Sandhed, hvilket han troede at skal afbevise med de 2de Vidner Anders Magnesen Wæland og Magne Rølland af Echanger Skibrede, som overværende da det hvorfor han er sigtet er foregaaet, til saadan Ende var det han begiærede Sagen udsadt til næste Ret.

Proc: Stuvitz for Citanten til beviis om Saggivelsen fremlagde et under 27de Novbr: 1800 optaget Tings Vidne, som han i Lovformelig Stand fremlagde til Actens Vedhæftelse. Hvad der skal svares til den af Ole Olsen Skare som nu møder, forlangte ugrundede Udsættelse, finder Actor udi de fremlagde Forligelses Commissions Attester, der tydelig forklarer at Ole Olsen Skare ikke een men 3 Gange har været kaldet til Forligelses Commissionen for i Mindelighed at afgiøre nærværende Tvist, og da han Ole Olsen Skare saaledes er overbevist om at være Aarsag til denne Rettergangs Behandling, troede Comparenten at den forlangte Udsættelse ikke burde ham bevilges, i Tanke herom indlod Comparenten Sagen Dom, at Ole Olsen Skare for den udøvede voldsom/m/e Adfærd, først paa Citantens Huus med Støyen og banken, derefter med Overilende Banden og Skielden i Huuset, atter med hans Klæders sønderrivelse, og Blods udgydelse paa hans Legeme, maae vorde

1801: 326b

tilfunden at udrede Voldsbøder 3de 40 Lod Sølv til saadan Deeling som Loven bestem/m/er, saa og at vorde tilfunden tilstrækkelig Mulct til de Fattige paa det Sted hvor han har udøvet Mishandlingen, og til sidst paastod Hiort Stuvitz at de Bekostninger som Ole Pedersen har haft i Henseende denne Sag, som Dommeren vil udfinde af de forskiellige Rettergangs Documenter, der nu ere producerede, at han maatte af Ole Olsen Skare tilfunden ved Dom en Erstatning af det mindste 30 rd. Proc: Stuvitz Protesterede end videre mod Udsættelsen men forinden han aldeles ville forlade Sagens Slutning, anmærkede han at Forligelses Comissairen Hr: Blichfeldt, har udi hans Attest af 14de Jan: 1801 anmerket at han haver seet den i Dag i rettelagde Stevning, og dette hans Opgivende troer Comparenten i ingen Maade kan kom/m/e Ole Biskophavn til Nakdeel, da der tydelig i Stevningen er benævnt, at den er udfærdiget for at spare Bekostninger i Sagen, om ej Forliig den 14 Jan: 1801, skulle bevirkes, og hvilket heller ikke skeede, men Comparenten troer at Stevningens tidlige Udstædelse finder Medhold i Forord: af 3 Junii 1796.

Indstevnte Ole Olsen Skare refererede sig til det forrige.

Eragtet:

Da Indstevnte har opgivet og benævnt de Vidner som han til sin Sags Tarv agter at føre, og derved tillige hvad Brug han vil giøre af den forlangte Opsættelse, saa kunde denne tillige paa Grund af de i Sagen fremlagde Documenter, ikke nægtes ham, hvorfore samme blev bevilget til første Maaneds Ting her i Bergen den 7de April førstkom/m/ende.

Askild øvre Echanger contra Knud Erichsen Grimstad Fol: 320.

For indstevnte Knud Erichsen Grimstad mødte Procurator Balchen og begiærede Sagen udsadt til Som/m/ertinget, da den udtagne Stevning ikke er kom/m/et tilbage, for til den Tiid at udtage nye Contra Stevning.

Citanten mødte ikke efter Paaraab eller nogen paa hans Vegne.

Afsagt:

Da Citanten nu 3die Rettes Dag ikke er fremkommen med nogen Irettesættelse eller endelig Paastand i Sagen, og de 2de sidste Rettes Dage ikke har, saa bliver Stevningen som ikke lovlig forfulgt, tilligemed Sagen Afvist.

Amtmand Unmack qva Foged og Actor fremlagde en skriftlig Stevning mod Lejermaals Begiengeren Qvindemennesket Marthe Olsdatter Holm, der har fremfød Barn i Lars Olsen Nyegaardsvigens Huus i Schiolds Skibrede, saa fremlagde han og Sogne Præsten til Askøens Præstegield Hr: Kohts Attest henseende dette Barns Daab.

Lejermaals Begiengeren Marthe Olsdatter Holm, møtte og tilstod Forbrydelsen, med Ingebrigt Johannessen, der er fraværende, og er uvillig til paa Rettens Proposition at betale det

1801: 327

allerringeste af Aarsage for hun ikke ejer noget.

Laugrettets mændene sagde ikke at kiende det mindste til dette Qvindemenneske, da hun til den Tiid hun har giort Barsel bestandig har opholdt sig i Bergen, som hun endnu er, fra sidste Michaelii, og opholder sig paa Engen hos Haldor Tømmermand.

Actor sagde: At da Qvindemennesket ikke vil beqvemme sig til den af Retten proponerede Aftingning i de forbrudte Lejermaals Bøder, var nød at paastaae Dom efter Lovens 6 – 13 – 1 art:, og at hun tillige maatte tilfindes at oprette Søgemaalets Bekostning med 3 rd.

Sagen optages til Doms.

Amtmand Unmach qva Foged lod tilkiendegive, at han under 20de f: M: har ladet indstevne Qvindemennesket Ingebor Olsdatter af Store Sandvigen til Lejermaals Bøders Udredelse, men da han siden Stevningens Udstædelse efter Conference med Sognefolket i Store Sandvigen, er kommet i Erfaring om at hun er uformuende at udrede de lovbestemte Bøder for denne hendes Forbrydelse, har han til Fyldestgiørelse for Bøderne accorderet at hun skal betale 1 rd, som hun til ham haver erlagt.

Det indstevnte Qvindemenneske mødte ikke, men var Laugrettes mændene bekiendt at denne bemelte Ingebor Olsdatter var saa fattig at hun ikke formaaede at udrede høyere Bøder.

Actor producerede den paaberaabte Stevning i forkyndt Stand tilligemed Attest af Ministerial Bogen om det paasøgte Lejermaal, og da Rettens og Laugrettes mændenes Erklæring er stem/m/ende med den Accord Actor allerede haver giort henseende Bøders Udredelse frafaldt han dette Søgemaal med begiær om Udskrift af det passerede saadant som det kan tiene til Ligitimation ved hans Regnskab.

Videre blev tinglyst følgende Documenter, saasom:

10. Afkald fra Halvor Johannessen Askeland til hans Formynder Hans Halvorsen Hvidsten for hans Arvemidler 187 rd 67 s:, dat: 31 Decbr: 1800.

11. Obl: fra Johan Hagelsteen til Ditlef Martens for 1000 rd, mod 2den Prioritet i Gd: Eidsvog No: 63, under Arne Skibrede, dat: 1te Febr: 1801.

12. Aflyst Gullach Giertsens Obl: til Martin Gørbitz stor 60 rd, mod Pant i et Vaanhuus i store Sandvigen 2den Rode No: 18, dat: 15 Julii 1795, og indfriet efter paategnet Qvittering af 6te Decbr: 1799.

13. En Qvittering paa Iver Gouthesen Burchelands Obl: til Mad: Anne Cath: Bruus stor 98 rd, dat: 29de Martii 1799, for derpaa afbetalt 50 rd Qviteringen er dat: 13de Julii 1799.

14. Skiøde fra Udlægshaverne ved Skiftet efter afg: Jens Nielsen Grim/m/en til hans Datter Kari Jensdatter paa ½ Løb Smør og 6 Kander Malt i Gd: Grimen No: 17 i Schiolds Skibrede, dat: 30 Jan: 1801.

15. Obl: fra Mons Johannessen Stavenæs paa hans Myndtling Kari Jensdatters

1801: 327b

Vegne til Michel Danielsen Bouge for 98 rd, mod 1te Pante Ret i ½ Løb Smør og 6 Kander Malt i Gaarden Grim/m/en No: 17 i Schiolds Skibrede, dat: 30 Jan: 1801.

16. Vilkaarsbrev fra Mons Johannessen Stavenæs paa sin Myndtling Kari Jensdatters Vegne til hendes Moder Kari Thørisdatter paa Aarlig Levekaar af Gaarden Grim/m/en, dat: 30te Jan: 1801.

17. Obl: fra Willeich Aadsen Nordøen til Commerce Raad Koren for 120 rd, mod 1te Pante Ret i Nordøen under Gaarden Nordanger i Radøe Skibrede, dat: 13de Decbr: 1800.

18. Obl: fra Michel Michelsen Biørndalen i Schiolds Skibrede til Jon Michelsen Ramsdalen for 100 rd, mod Pant i hans Løsøre, dat: 31te Janvr: 1801.

19. Afkald fra Simon Monsen nedre Mithun til Ole Olsen Fyllingen for hans Hustrue Lisbet Amundsdatters Arv 45 rd 80 s:, dat: 30te Decbr: 1800.

20. Contract imellem Johan Hendrichsen og Niels Simonsen Rebslager ang: en Bane Veys Anlæggelse paa Pladsen Nyhavn m: v: dat: 31te Januarii 1801.

21. Obl: fra Johannes Ellingsen Langeland til Commerce Raad Braage for 100 rd, mod Pant i et Vaanhuus i Store Sandvigen under 2de Rode No: 64, dat: 29de Novbr: 1800.

22. Aflyst Jens Nielsen Grim/m/ens Obl: til Niels Monsen yttre Brudvig for 40 rd, mod Pant i gd: Grim/m/en No: 17 i Schiolds Skibrede, dat: 8de Jan: 1798, og indfriet efter paategnet Qvittering af 30 Janvr: 1801.

23. Aflyst Thomas Paulsens Obl: til Frue Jæger for 50 rd, hvorfor har været pantsadt hans Vaanhuus i Store Sandvigen, dat: 5te Maij 1794, efter Qvitering af 12 Janvr: 1801.

Bonden Stork Olsen Reqve af Woss lod Møde og fremlagde en skriftlig Kald Seddel af 30te Decbr: f: A:, hvorefter Peder Siursen Kismul er indstevnt at høre Vidner angaaende 16 rd 5 mrk, som han til Citanten skal være skyldig, siden ingen mindelig Foreening imellem dem har været at opnaae ved Forligelses Commissionen, efter den nu fremlagde Forligelses Commissions Attest af 19de Octobr: sidstl:, der tilligemed Kalds Sedlen her indtages:
Indstevnte Peder Siursen Kismul mødte og sagde: at Parternes Tvistighed reiser sig af Hestehandel imellem hinanden, saaledes, at Citanten har kiøbt og accorderet af Indstevnte {for} 2de heste som han har bekom/m/et, tilsam/m/en \for/ 42 rd, hvorimod Deponenten har bekom/m/et en Hest for {den} 15 rd, og naar disse 15 rd kan blive leqvideret udi hvad Indstevnte har til gode, troede han at Deponenten til gode kom/m/er 27 rd, og naar han erholder disse skal han ikke være uvillig til ikke at kræve Citanten meere. I mangel af at Citanten ikke nu vil tilstaae Sagens rette Sam/m/enheng, saaledes som nu af ham er forklaret, var han nød at begiære den udsadt til næste Maaneds Ting, for ved Vidner at beviise denne sin Contra Prætention.

1801: 328

Citanten holdt ufornøden at føre de indstevnte Vidner da Vederparten har tilstaaet Søgemaalet, men Comparenten benægtede Indstevntes Contra Prætention og begiærede det passerede sig beskreven under Bekræftning.

Eragtet:

Sagen udsættes til førstkom/m/ende Maaneds Ting den 7de April, og skal den forlangte Udskrift blive Citanten meddeelt.

Da ingen efter Paaraab havde meere at i rette føre blev dette Maaneds Ting sluttet.

Saaledes i Dag passeret bekræfter: Brandt
Ole Sivertsen Andfin Olsen Nils Gulachsen Johan Grybel

Næste Dag den 3de Februarii continuerede Maaneds Tinget i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af sam/m/e Laugrettesmænd som i Gaar.

Hvorda! Udi Sagen Actor Fogden Unmack contra Qvindemennesket Marthe Olsdatter Holm, blev afsagt saadan

Dom:

Da Leyermaals Begiengeren Marthe Olsdatter Holm ikke har beviist sin Fattigdom og været uvillig at betale det ringeste i Bøder, saa kiendes for Ret: Marthe Olsdatter Holm bør udrede Leyermaals Bøder til Kongens Casse med 6 rd, som efterkommes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig Adfærd.

Extra Ret [1801]:

Aar 1801 den 16de Februarii blev Extra Ret nedsadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen og Anfind Olsen.

Hvorda! Hr: Amtmand Unmack qva Foged producerede en skriftl: Stevning af 10de d: Maaned med Forkyndelses Paategning, mod Ole Olsen Bernes, Iver Knudsen Kleveland, Anders Olsen Smedvigen Huusmand, med Kone Anne Knudsdatter, for i fællig med hinanden begaaede qvalificerede Tyverier, deels ved bortstiaalne Kreaturer i Aaben Field, deels ved Nævers borttagelse om Natte Tiider i Huus og tildeels Klæder og Madvahre, for herom at anhøre stevnte og ustevnte Vidner samt Dom at modtage til Undgieldelse i Følge Loven.

End videre fremlagde han Amtets Actions Ordre af 7de d: M: med det derved følgende Forhør af 26de f: M:, der i Sagen er afholdt, og begiærede dernest at den i Sagen beskikkede Defensor Hr: Procurator Hiort Stuvitz ville anmelde sig.

Proc: Hiorth Stuvitz mødte og producerede til Indlem/m/else i Acten den ham fra Stiftamtmanden Hr: Kammerherre Hauch under 10de d: M: tillagde Actions Ordre i denne Sag, og i hvis Følge han forbeholdt det fornødne for de Paagieldende.

Af de Paagieldende var nærværende Ole Olsen Bernæs Iver Knudsen, og Huusmanden Anders Olsen Smedvigen, der

1801: 328b

fra Byens arrest blev afhæntet, og foruden disse, den Sidstes Kone Anne Knudsdatter med sit diende Barn 4 Uger gam/m/elt, og endelig Land Soldaten Johannes Knudsen Kleveland som tilstod at have udstaaet sin Straf af 8 Gange Spitsrod foruden Skades Erstattelse af det Stiaalne; Saa var og tilstæde Klagerne tilligemed de i Sagen indkaldte Vidner.

Actor bad den tiltalte Kone Anne Knudsdatter fremkaldt for at afgive sin Tilstaaelse hvorvidt hun er deeltaget i Tyveriet.

Bemeldte Kone Anne Knudsdatter fremstod, der sagde sig at være 28 Aar Gam/m/el, Kone til Huusmanden Anders Olsen Smedvigen og Søster til Iver Knudsen, hvilken igientog saavel sin Broder Iver Knudsens afgivne Forklaring paa 4 Post i Præliminær Forhøret pag: 5, som hendes Mands Tilstaaelse i sam/m/e Forhør pag: 7. angaaende de fra Ole Andersen Klevelands Kiste borttagne Liin Klæder og Fødevahre, med Tillæg at Nøgelen til hans Kammer fandt de ved den Leylighed da de eftersaae deres eget Korn som blev tørket i Tørkehuuset som tilhørte samtlige Klevelands 4 Opsiddere, men {Derpaa} benægtede hun paa Tilspørgende hverken at have været hiemme i sit Huus eller været vidende, da de stiaalne 3de Vædre er bleven slagtede i hendes Huus, men først en Dag eller 2 efter at hun kom hiem, da hendes Mand sagde hende sam/m/e, uden at sige hvem de tilhørte.

Derpaa fremstod den udi præliminair Forhøret afhørte Ole Olsen Bernæs, for hvem hans Forklaring blev oplæst, {som} han udi bemelte Forhør har aflagt til 1te Post paa pag: 2 og 3, og til 3die Post pag: 5, den han udi et og alt igientog, og som ingen havde ham videre at tilspørge; fremstod

2den Deponent Iver Knudsen, for hvem hans aflagde Forklaring i præliminair Forhøret pag: 3, til 1te og 2de Post samt pag: 5 til 4de Post, blev oplæst, den han i alle Henseender igientog, og som han benægtede ikke at have begaaet mere end som nu er forklaret, og \da/ ingen havde \ham/ videre at tilspørge, fremstod for det

3die Anders Olsen Smedvigen, der ligeledes blev forelæst hans Forklaring i præliminair Forhøret pag: 4, {5 og 6} 2den Post angaaende de bortstiaalne Vædre, og ligeledes sin Forklaring udi Forhøret pag: 6 og 7, angaaende det af hans Kone Anne Knudsdatter og Broderen Iver Knudsen begaaede Tyverie af Lin Klæder og føde Vahre, den han i alle Henseender igientog, og da ingen havde ham videre at tilspørge, blev som

1te Vidne fremkaldet Anders Jacobsen Kleveland, hvis Forklaring udi præliminair Forhøret pag: 7, 8 og 9, blev ham forelæst, som han i et og alt igientog, med Tillæg at denne af Ole Olsen Bernæs til Vidnet aabenbarede Misgierning, skeede paa deres Reise 3 Uger for Juul til Bernestangen som er ½ Mil fra deres Hiem, hvor alleene var tilstæde{t} Deponenten, hans Broder Ole Jacobsen, og den paagieldende Ole Olsen.

Retten fandt fornøden at tilspørge Vidnet 1: Om han er bekiendt

1801: 329

at Huusmanden Anders Olsen Smedvigen er i saa fattige Omstændigheder: at den Tanke om at berøve en anden Mand sine Kreature dertil kan have givet Anledning. Svar: Omendskiønt Huusmanden Anders Olsen er fattig og endnu ikke var kom/m/en videre end faaet nogle Huuse op, og ikke det mindste at dyrke, saa ville hans Naboer ikke have undladt heller at give ham nogen Understøttelse, end at det har været nogen nødvendighed paa saadan Maade at begaae Forbrydelse.

Da ingen havde Vidnet videre at tilspørge, beedigede han paa lovlig Maade denne sin aflagde oplæste og nu seenere igientagne Forklaring.

Derpaa fremstod 2det Vidne Ole Jacobsen Kleveland, der ligeledes i et og alt igientog sit aflagde Vidnesbyrd udi præliminair Forhøret pag: 9, ligesom han og var conform med sidste Vidne til den Retten ham givne Qvæstion angaaende Huusmanden Anders Olsens Fattige Omstændigheder, og da ingen havde Vidnet videre at tilspørge beedigede han paa lovlig Maade dette sit aflagde Vidnesbyrd.

Dernpaa fremstod det i præliminair Forhøret afhørte 3die Vidne Marthe Larsdatter Molvig, som efter at hendes Forklaring udi samme pag: 10 var hende forelæst, igientog hun sam/m/e,

og sagde ikke at være meere eller andet bekiendt end det hun ved Forhøret har forklaret, hvorefter hun beedigede sam/m/e sin Forklaring.

Saa fremstod og det i præliminair Forhøret afhørte 4de Vidne Syvert Nielsen østre Kleppe, som efter at hans Forklaring pag: 11 var ham forelæst, igientog han sam/m/e og beedigede den paa lovlig Maade.

Endelig fremstod det i præliminair Forhøret afhørte 5te Vidne Ole Olsen Drangevogen, der igientog sin pag: 11 og 12 afgivne Forklaring, og i henseende til den af Retten første Vidne givne Qvæstion angaaende Huusmanden Anders Olsen Smedvigens Fattigdom, forklarede han, at denne just ikke kunde være saa stor, at denne skulle have forledet ham til saa grovt Tyverie, men derimod veed han, at der er dem der faar Almisse af Bøygden der er mindre fattig end denne Anders Olsen. Denne saavelsom Vidnets forrige Forklaring beedigede han paa lovlig Maade.

Klageren Ellef {Olsen} \Jonsen/ Kleveland fremstod derpaa og igientog sin Vurdering, at den fra ham bortstiaalne sorte og hvide Giedebuk, i det mindste var af Værdie 2 rd, og at samme er ham frakom/m/en imod hans Villie og Vidende, hvilket han i alt bekræftede med Lovens Eed og paa lovlig Maade.

Saa mødte og Klageren Johannes Johannessen indre Eide, der igientog sin afgivne Vurdering at de 2de ham frastiaalne Vædre tilsam/m/en i det mindste var værd 5 rd, ligesom at de begge var frastiaalet i mod hans

1801: 329b

Villie og Vidende, dette bekræftede han paa lovlig Maade og med Lovens Eed.

Endelig fremstod Klageren Anders Rasmussen Hiemvig, der vurderede som før, den ham frastaalne Graae Væder for 1 rd 4 mrk, og at samme er ham frakom/m/en imod hans Villie og Vidende, hvilket han bekræftede med Lovens Eed.

Actor fremlagde Ole Andersen Klevelands Eedelige Attest med paategnet 2de Vitterligheds Vidner, dat: 13de d: M:, da han formedelst Svaghed og Alder af 84 Aar ikke kunde møde Personlig for Retten, at de ham for omtrent 4 Aar siden af Anders Olsen Smedvigens Kone Anne Knudsdatter og Broder Drengen Iver Knudsen Kleveland, frastiaalne Linnede Klæder samt Kiød og Lys er skeed uden Hans Villie og Vidende, og at Værdien for den opslidte Skiorte, Pudevæhr og Tørklæde er 2 rd 16 s:

Endelig var og tilstæde Gaardmanden Johannes Knudsen Moe, som bevidnede Rigtigheden af hvad Ole Olsen Bernes har forklaret i Henseende den fra ham bortstiaalne Næver, som er kom/m/en tilstæde, og til Beviis at denne Næver var ham frakom/m/en i en Tiid af 7 Uger, imod hans Vidende og Villie, bekræftede med Lovens Eed.

Defensor bad ærbødigst at Dommeren ville fremsætte for de afhørte {Vidne} Klagere, Præstens Medhielper Ellev Jonsen Kleveland, Johannes Johannessen Indre Eide og Anders Rasmussen Hiemvig, den forhen af ham for Vidnerne fremsatte Qvæstion, angaaende Anders Olsen Smedvigen og Families Oeconomiske Forfatning.

Samtlige Klagere forklarede sig gandske overensstemmende med hvad 5te Vidne Ole Olsen Drangevog har \i Dag/ forklaret paa denne Qvæstion, og at den omspurgte Anders Olsen er Huusmand i Udmarken under Alle 4 Gaarden Klevelands Opsiddere.

Actor begiærede Sagen udsadt til førstkommende Fredag Eftermiddag for at slutte samme til Doms.

Afsagt:

Sagen udsættes til den forlangte Tiid om Eftermiddagen Klokken 2, og blev de tilforn 3de arresterede ved Laugrettesmændene tilbagebragt i Byens Arrest, og Konen Anne Knudsdatter med Barnet overladt til Broderen Johannes Kleveland til Dom falder i Sagen.

Brandt

Ole Siversten Anfind Olsen

[Extra Ret 1801]

Aar 1801 den 20de Februarii blev Extra Retten igien sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd: Ole Syvertsen og Anfind Olsen

Hvorda fremstod ligesom de 2de forrige Rettes Dage, løs og

1801: 330

ledig for Retten, Ole Olsen Bernæs, til hvem Dom/m/eren fandt fornøden at give følgende Qvæstioner: 1. Om hans Forældre endnu lever, og hvor længe han har været i Tieneste hos Land Soldatt Johannes Knudsen Kleveland? Svar: Begge hans gl: Forældre, hvoraf Faderen er henimod 80 Aar, er endnu i Live, men er saa fattige at de i de sidste 12 Aar har omgaaet i Bøygden og betlet. Men har ikke meere end ½ Aar været i Tieneste hos Johannes Knudsen Kleveland og har han fra sit 14de Aar været i Tieneste hos adskillige Bønder i Sognet. 2. Om han har begaaet flere Tyverier end de under denne Sag tilstaaede, som er Næveren og den sorte og hvide Giedebuk? Svar: Ney Deponenten benægter at have udøvet meere end hvad han under denne Sag har tilstaaet. 3. Om han ikke har faaet sin Deel af den slagtede Buk enten i Penge eller paa anden Maade? Sv: Ney, saadant benægtede Deponenten, naar han undtager at han af det tillavede Kiød tilligemed Huusets øvrige Folk har nydt deraf til Livets Ophold. 4. Om {h} det var af egen Tilskyndelse han fra Johannes Knudsen Moe stial de 3de Voger Næver? sam/m/es Værdie? og deraf ville haft Fordeel? eller han var derom af nogen {tilskyndet} anmodet. Svar Ney, ingen har anmodet Deponenten om denne Nævers Borttagelse, som tilsam/m/en kan have været af 1 rds Værdie, den han vel havde haft i Sinde at anvende til egen Fordeel, men som han siden har fortrydt, og derfor som tilforn forklaret tilbagebragt sam/m/e. 5. Om han var vidende da Huusmanden Anders Olsen og Iver Knudsen med Soldat *Soldat Johannes Knudsen af Marken hiembragte og hos Huusmanden slagtede de 3de Vædre? Svar: Ney ikke for efter Gierningen var begaaet og Kiødet var hiembragt til hans Huusbonde, var han vidende om denne Gierning.

Dernest fremstod atter løs og ledig for Retten Iver Knudsen, til hvem Dom/m/eren forelagde 1te Qvæstion til sidst afhørte Deponent, hvortil han svarede: At det er 3 Aar siden hans Fader døde, men er hans Moder endnu i Live, som lever af Vilkaar; han var 18 Aar gl: da han kom ud at tiene <og er> hans første Tieneste hos Broderen Johannes Knudsen som han har været hos i 2 Aar. Til 2den Qv: Ney Deponenten benægter at have begaaet flere eller andre Forbrydelser end hvad han under denne Sag har tilstaaet. Til 3die Qv: conform med sidste Deponent.

Endelig fremstod ogsaa ligesom tilforn løs og ledig for Retten Huusmanden Anders Olsen Smedvigen, som svarede til 1te Qvæstion i Henseende hans Forældre conform med Broderen Ole Olsen Bernes, og at han i 4 Aar har været gift. Til 2de Qv: Ney ikke andet eller meere end hvad han under Sagen har tilstaaet. Til 3die: Jo Deponenten har som forklaret beholdt den eene af Væderne som tilhørte Johannes Johannessen indre Eide, baade med Skind, Kiød og Blod, men de 2de øvrige beholdt Soldaten Johannes Knudsen. For det 4 tilspurgte Dom/m/eren ham Om Svogeren

1801: 330b

Iver Knudsen har faaet nogen Deel af de stiaalne \3de/ Vædre? Ney ikke saavidt Deponenten er bekiendt, i det mindste ikke af den Væder Deponenten beholdt paa sin Part.
5. Om hans Kone Anne Knudsdatter før hun begik det om forklarede Tyverie, sagde saadant til Deponenten, eller det var kort efter? og hvorfor han ikke aabenbarede sam/m/e saasnart han kom til Kundskab derom? Svar Ney, Deponenten vidste intet om det af hans Kone forøvede Tyverie, før 8te Dage efter \da/ hans Kone aabenbarede ham sam/m/e, og som hun forbød ham ikke at tale derom, er saadant ej heller skeed.

Actor producerede sin skriftlige Deduction, med ved følgende 3de Bielager, hvormed han indlod Sagen Dom.

Defensor Proc: Hiort Stuvitz mødte og efter \at/ han her inden Retten havde Giennem læst den fra Actor Hr: Amtmand Unmack, fremlagde Deduction, nedlagde følgende Forsvar for de Tiltalte, i almindelighed denne: at de alle fire ere ved Gaardmand Johannes Knudsen Klevelands Forførelse, som Huusbonde for dem alle, tvungne og veiledede til de begaaede Tyverier; Defensor kalder end og Huusmanden og hans Hustrue, Johannes Klevelands Tienere, fordi Lovene kalder dem saaledes. Til Undskyldning for de Tiltalte vil han først nævne om Ole Olsen Bernes, der efter præliminair Forhørets Udviis og hans egen videre Bekiendelse inden Retten den 16de d: M: har vedtaget hans Forklaring derudi; maae iagttages den uforbeholdne Bekiendelse han i Vennelag og i Sanddruehed har giort for sine {Slegtninger} \Naboer/ og Venner de førte Vidner Anders Jacobsen og Ole Jacobsen Kleveland, og derved denne gode Handling, inden han blev offentlig tiltalt, for saadanne sine Bekiendtere at aabenbare den paa hans Samvittighed hængende Uroe over den begangne Forseelse, maae alletider komme ham til megen Fordeel i den Straf han for denne Forbrydelse kunde fortiene. Hvad Tiltalte Iver Knudsen derimod angaaer, kunde Defensor ikke andet Anmerke, end at han bliver henstillet til den allermindste corporlige Straf som Lovene kan tillade Dommeren at bestem/m/e. End videre er Anders Olsen Smedvigen tiltalt for en Handling som han imod sin Villie men efter forbemelte hans Huusbonde Johannes Knudsen Klevelands Ordre har maattet udføre, hvis ikke han med Familie af denne sin Grund Ejer og Huusbonde /: som Acten viser Johannes er :/ skulle blive Huusvild og brødløs, og denne Tvang vil Dommeren let finde ved Overtanken om hans Jurisdictions Indbyggeres Huusholdningsmaade og Sæder; thi sæt den Gang at en Jorddrot kom til sin Huusmand, der blot havde Huusgrund og befalede ham at han som hans Tiener skulle følge ham ad Skoven og Arbeide hvad Huusbonden befalede ham, mon ikke

1801: 331

Huusmanden da maatte giøre det for at bevare sin Huus fred og Næring. Videre er Anne Knudsdatter, Huusmanden Anders Olsen Smedvigen[s] Hustrue, tiltalt for et for 4 Aar siden begaaet Tyverie paa Klædevahre i Ole Andersen Klevelands Huus; De Bevisligheder som herom ere frembragte, ere for det meste de Personer som her ere Actionerede, og som ikke kan imedens de er under Action \ved Vidnesbyrd/ hverken reise eller fælde hendes Handlinger. Vel har hun her inden Retten selv tilstaaet det hende paadigtede Factum, men flere Beviser end hendes egen Tilstaaelse desangaaende er ikke fremført. Sammenligner man begge disse ægtefællers fælles Velfærds Fordeel, vil der let findes at den eene ikke har aabenbaret den Andens moralske Feil til Fordeel for deres fælles Velfærd og Formue. Defensor indstillede derfore til Dom/m/erens Skiøn at de alle 4re Tiltalte maae frie findes for Actors Tiltale, og at den tilføyede arrest maae vorde anseet som Straf nok for den liden Uforsigtighed de har begaaet under Tugt og Trudsel af deres Huusbonde Johannes Knudsen Kleveland at være Medvidere udi hans Tyverier, og at den af Actor paastaaede Igield, deels som for ubevisligt oppebaaret Gods, og deels som af de Tiltalte ubenyttet, maatte retournere til Erstatning af Johannes Knudsen Kleveland.

Eragtet:

Da Tiiden for i Dag var forløben blev denne Sag til Doms Afsigelse optaget til i Morgen Formiddag Kl: 11, som blev bekiendtgiort for de Tilstædeværende Laugrettesmænd og blev saaledes de 3de Paagieldende tilbagebragt udi Byens Arrest.

Saaledes passeret bekræfter Brandt

Ole Sivertsen Anfind Olsen

[Extra Ret 1801]

Dagen derefter den 21de Febr: 1801 blev atter Extra Ret holden i overværelse af de 2de Eedsorne Laugrettes mænd Ole Sivertsen og Anfind Olsen til Doms afsigelse udi Sagen Actor Amtmand og Foged Unmach contra Arrestanten Ole Olsen Bernes med flere

hvorda! blev i overværelse [af]? Ole Olsen Bernes – Iver Knudsen Kleveland og Huusmanden Anders Olsen Smedvigen der alle var løs og ledig for Retten tilstæde afsagt saadan

Dom

Efter Klage – egen igientagen Bekiendelse – De Bestiaalnes aflagde tilhiemlings Eed – Vidners Afhør og Sagens øvrige Omstændigheder er 1. den Arresterede Ole Olsen Bernes overbeviist at have

1801: 331b

i Følge med sin Huusbonde Soldat Johannes Knudsen Kleveland som Hand tiente og dennes Broder Iver Knudsen i aaben mark fanget og slagtet en sort og hviid Gede-Buk, der strax blev Hiembragt til bemelte hans Huusbonde som eene har haft Fordeelen af sam/m/e Endelig har Hand og fra gaardmand Johannes Knudsen Moe eene bortstiaalet 3de Vaager Næver som Hand af egen Tilskyndelse /: skiønt 7 uger efter Gierningen blev begaaet :/ har tilbagebragt 2. Er den Arresterede Iver Knudsen ikke allene overbeviist at have som meldt i følge med sin Broder Soldaten Johannes Knudsen som Hand tiente og Ole Olsen Bernes paa sam/m/e Tiid i aaben mark fanget og slagtet bemelte Gede Buk, hvoraf Hand heller ikke har haft nogen Fordeel, men end og senere neml: kort før Michaeli forrige aar, i følge med bemelte sin Huusbonde og Svoger Huusmanden Anders Olsen Smedvigen i Klevelands Skov hiemført til Huusmanden 3 Voxne u-klippede vædre som der om Natten er bleven slagtet og Kiødet med Skindene allene deelt imellem Huusmanden og Soldat Johanes Knudsen Endelig er Hand og overbeviist at have for 4 Aar siden i følge med sin Søster Huusmands Konen Anne Knuds Datter borttaget fra Ole Andersen Kleveland 5 á 6 stk Lys og 2 stykker Røged Kød som ikke Hand men {fornemelig} Søsteren nyttede i Huuset 3. Er den Arresterede Huusmand Anders Olsen Smedvigen overbeviist at have før Michaeli siste Aar i følge med sine Svogre Soldat Johannes Knudsen og Iver Knudsen udi *Bierkelands Skov stiaalet og til sig hiemført 3 Voxne uklippede Vædere, der hos Ham blev slagtet og deelt saaledes: at Soldaten Johanes Knudsen beholdt Kiødet – Blodet og Skindene af de 2, og Huusmanden Anders Olsen den tredie Endelig er Hand og overbeviist at have veret Medvidere udi det af hans Kone Anne Knuds Datter fra Ole Andersen Kleveland stiaalne Lin Klæder og Føde Vahre, som alle er forbleven i hans Værge. 4. Er Konen Anne Knuds Dr: overbeviist at have for 4 Aar siden med en funden Nøgel, som Hun kiendte tilhørte Ole Andersen Klevelands Kammer oplukket sam/m/e og af en utillukket Kiste udtaget 1 Lin Lærrets Skiorte – 1 Lærrets Særk – 2de Lin Huer – 1 Tørklæde og 1 Pude Vær samt noget Kiød og nogle Lys, som alt hos Hende er forbrugt.

Ved saaledes hver for sig at overveye de 2de første Inquisiters begaaede Forbrydelser vil man finde, uden at igientage Factum, at Forseelsen hos dem er lige stor, skiønt de ikke saa at sige samlet, eller paa en Tiid, har begaaet alle Tyveriene, og derfore medfører disse begaaede Tyverier allene Omstændigheder som vil bestemme Forholdet imellem Forbrydelsens grad og den derfor fortiente Straf, saaledes bliver det alletider en større grad at begaae Tyverie paa smaat Qvæg i aaben mark

1801: 332

end andre Steder at have udøvet lige Misgierning paa andre Ting, Ratio. den Sikkerhed Eyerne bør have paa sine Kreature, der er Ham saare vigtig, da Hand ikke annerledes kan bevare dem, men til Qualificeret Tyverie at henregne nerverende finder ikke Sted, siden Loven i saa henseende Speciel nevner hvad Kreature det er neml: Hest – Hoppe – Stud eller Koe, naar Tyveriet er Qualificeret, hvilket kommer overeens med Forordningen af 20 Feb: 1789 som udtrykker stort Qvæg at henhøre til grove Tyverier Annerledes end til Simpelt og første gang begaaet Tyverier kan nerverende altsaa ikke henregnes, hvorunder tillige kommer at tages i Betragtning, at Ole Olsen Bernes og Iver Knudsen ere Tieneste Drenge hos Hoved manden Soldat Johannes Knudsen Kleveland ikke har haft nogen Fordeel af det stiaalne og endelig at den første efter Vidnernes Forklaring har aabenbaret Tyveriet til dem og derfore i Relation til Forordningen af 27 Januari 1736 – 5 art: kunde vente Formildelse, hvis Hand ikke senere var befunden i Tyverie af 3 Voger Næver fra Bonden Johan/n/es Knudsen Moe, men derimod er Misgierningen mere Graverende for Huusmanden Anders Olsen Smedvigen som virkelig med Soldaten og dennes Broder Iver Knudsen er gaaet ud i marken for til egen Fordeel at hiembringe Vædere der hos Ham er slagtet, uden at tale om hans medvidere udi det af Konen Anne Knuds Datter begaaede Tyverie af noget Linnet – Lys og Fødevahre, der hos Ham er forbrugt; Hans Fattige Omstændigheder kan ikke kom/m/e i Betragtning til nogen Formildelse, omendskiønt den stiaalne Væder er fortæret i hans Huusholdning og ikke solgt, da Nøden ikke efter Vidnernes Forklaring, hos Ham har veret saa stor, og saa Haard Nøds Tilfælde er endnu ikke indtruffen i den norske Stat. Endelig bliver og det af Konen Anne Knuds Datter for 4 Aar siden begaaede Tyverie af nogle Lin Klæder at Ansee som Simpelt og første gang begaaet Tyverie med gien{tage}\gielde/lse af Kosternes Verdie til den bestiaalne Ole Andersen Kleveland.

I Følge Forordningen af 3de Juni 1796 Anmærkes, at under denne Sags Behandling og Førelse intet unødvendigt Ophold har funden Sted.

Thi Kiendes for Ret: Arrestanterne Ole Olsen Bernes og Iver Knudsen Kleveland bør hensettes til Arbeyde i Bergens Tugt og Manefacteur Huus hver paa Sex maaneder Huusmanden Anders Olsen Smedvigen bør ligeledes hensettes til Arbeyde i Bergens Tugt og Manefacteur Huus paa Et Aar samt erstatte Klageren Johannes Johannesen Indre Eide den ham tilhørende men frastaalne Væder med 2 rd 48 s. Huusmands Konen Anne Knuds Datter bør ligeledes indsettes i Bergens Tugt og Manefacteur Huus paa 2 maaneder samt erstatte den bestiaalne Ole Andersen Kleveland 2 rd 16 s for den opslidte Skiorte – Pude Vahr og Tørklæde samt forbrugte Lys og Kiød, men in natura til bemelte Ole Andersen Kleveland at tilbagelevere Særken og 2de Huer. Endelig bør samtlige Inquisiter hver for sig betale de paa deres Varetægt og underholdning i Arresten samt

1801: 332b

Transport til Bergen medgaaende Omkostninger skadesløs. Den idømte Skades Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og det øvrige efterkommes under Adfærd efter Loven

Efter at Dommen var for de 3de nerværende Inquisiter oplæst declarede de samtlige tilligemed Huusmanden Anders Olsen Smedvigen paa sin Kone Anne Knuds Datters Vegne, at Hun ogsaa tilligemed dem var fornøyet med den afsagde Doms Indhold og hvorefter de fra Retten blev tilbagebragt i Byens Arrest.
og saal: at vere passeret bekrefter Brandt
Ole Sivertsen Anfind Olsen

Præliminair Forhør [1801].

Aar 1801 den 6te Martii blev præliminair Forhør i Anledning af Provsten Fritzners Angivelse til Amtmanden Fogden Unmack af 20de Febr:, geleidet med Amtets Skrivelse til Sorenskriveren af 24de nestefter, foretaget \i Overvær af 2de Vit: Vid: H: Lohrman og Gund: Olsen/ over udcomanderet Matros Torger Abrahamsen fordi at han ilde skal have behandlet sin kiødelige Moder Malene Hansdatter, til hvilken Ende saavel han som alle øvrige Vedkom/m/ende som Klagen kunde Give Anledning til ved Skibredets Lensmand var indkaldet. Klagen og Amtets Skrivelse bliver Acten vedhæftet.

Derpaa fremstod Moderen Malene Hansdatter 63 Aar gl: tilligemed sin gamle blinde Mand Abraham Monsen 62 Aar gl: for hvem Provsten Fritzners Angivelse blev forelæst, den de under megen Vemodighed benægtede at være \u/sandfærdig, da de aldrig har klaget over sin Søn Torger Abrahamsen, ligesom de ikke mindre beklagede sig over de Lidelser, de som betlefærdige Folk i dette onde Veir har lidt ved at comparere her for Retten. Hvad der egentlig er passeret imellem dem og deres Søn er følgende: Da baade de og Sønnen Torger Abrahamsen, der er gift og har 2 Børn paa 7 og 1 ½ Aar, er til Leje udi et Huus under Gaarden Store Milde, hvor de ikke har nogen Jord at bruge eller leve af, ville Sønnen Torger Abrahamsens Kone Anne Magnesdatter gaae ud paa Bøygden for at udbede sig noget til Livs Ophold, hvilket Manden ikke ville tillade, da han i den Sted ville selv fare ud for at fiske, og for Børnene ikke skulle være uden Tilsyn ville han at Konen i det Sted skulle blive hiem/m/e, og som der ved denne lille Ueenighed, hvorover Børnene tillige skreg, af Deponentinden Malene Hansdatter blev givet Moderen Medhold siden deres Nød var stor, har hendes Søn ikke giort videre end uden mindste Beskadigelse taget hende i Trøyen for at afholde hende fra at melere sig videre imellem hvad han og Kone kunde have at afhandle, og som dette er passeret for mere end 14 Dage siden har det ikke seenere været paatænkt, skiønt

1801: 333

hun den samme Dag var harm derover, og \som/ hun havde et ærende til sin Søster Elie Hansdatter Jellestad, fortalte hun hende og dennes Datter Berthe Rasmusdatter det passerede og viste dem det Stæd hvor hun var bleven taget, som vel muelig kunde ved nøye Eftersyn være noget blaat, men flere har hun hverken fortalt eller vist saadant, ligesom begge Forældrene declarerede at de aldrig til denne Tiid har haft nogen Aarsag til at klage over deres Søn Torger Abrahamsen.

Derpaa fremstod den udskrevne Matros Torger Abrahamsen 29 Aar gl:, som forklarede at være gift og have 2 smaae Børn, og tilstod at have i Overilelse mod sin Moder forholdt sig saaledes som af *hendes (hans?) Forældre nu er forklaret, hvilket han inderlig fortrød, og var overbevist om, at samme var ham af hans Moder tilgivet, særdeles da Anledningen til samme var for mere at spare de Ubehageligheder hans Kone maatte lide ved at betle end han ved paa Søen at kunde naae sam/m/e Hensigt.

Endelig fremstod Konen Elie Hansdatter Jellestad tilligemed sin Datter Berthe Rasmusdatter, der forklarede: at de erindrer sig for en 14 Dage siden, at den gl: Kone Malene Hansdatter

kom til dem i et ærinde med at faae lappet et Par gl: Skoe, og som de selv spurgte hvordan hun levede fortalte denne gl: Kone hvad som var passeret imellem hende og hendes Søn, der bestod udi det sam/m/e som hun i Dag har forklaret, og da de besaae den gamle Kones Bryst, fandt de at samme paa den eene Side var noget blaat; men at enten denne gamle Kone var kom/m/en til dem i denne Henseende eller forlangt at blive besigtiget, forholder sig ikke med Sandhed.

Flere mødte ikke; men igientog som før disse gamle Folk sine Beklagelser over de Lidelser de i disse Dage og endnu vedholdende Storm har maattet lide ved 4 stive Søe Miles Reise \frem og tilbage/ har maattet lide, hvor de endnu som saa yderlig fattige Folk har maattet lejet med sig 2de Mennesker, hvorfore de haabede sig denne Reise godtgiort, enten af Provsten Fritzner som en uberettiget Klager, eller af det Almindelige. Videre bad disse gamle sygelige og elændige Folk tilført: at som deres Søn Torger Abrahamsen er udcom/m/enderet tilligemed en yngre Broder Abraham Abrahamsen 18 Aar gl:, som er de eeneste der ved Arbeide og Fiskerie har kundet fremskaffe Føden til 7 Mennesker, saa i Tilfælde at deres bemeldte yngste Søn ikke skulle blive frie, saae disse gamle, svage Mennesker og smaae Børn sig udsadt for reent at omkom/m/e.

Eragtet:

Det passerede skal saasnart mueligt blive beskrevet og Amtet tilsendt.

H Lohrman. Gunder Olsen.

1801: 333b

[Maaneds Ting 1801 i Bernestangen]

Aar 1801 den 9de Martii blev holden Maaneds Ting i Bernestangen, i Overværelse af efterskrevne 4 eedsorne Laugrettesmænd: Johannes Ellefsen Bernæs, Jon Olsen ibid, Knud Johannessen ibid, og Ellef Larsen ibidem.

Hvorda først blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter afg: Mons Johannessen Gietrem, sluttet 22de Decbr: 1800, hvorved 1 Pund 8 M/ark Smør 21 1/3 Kander Malt i gd: Gietrem No: 63 i Hosanger Skibrede er vurderet for 180 rd og saaledes udlagt: 1. Til Stervboe Enken Marthe Andersdatter 16 M/ark Smør, 10 2/3 Kd: Malt for 90 rd, til hver af Sønnerne Johannes og Ole Monssønner 4 M/ark Smør og 2 2/3 Kd: Malt for 22 rd 3 mrk, og til hver af Døttrene Marthe, Kari, Anne og Ingebor, 2 M/ark Smør og 1 1/3 Kd: Malt for 11 rd 1 mrk 8 s:
2. Bygselbrev fra Ole Erichsen Fyllingsnes til Askild Steffensen paa 18 M/ark Smør og 6 Kander Malts Landskyld i Gaarden Fyllingsnæs No: 45 i Echanger Skibrede, dat: 20de Febr: 1801.
3. Afkald fra Anders Jacobsen Kleveland for hans Hustrue Kari Rasmusdatters Arvemidler, {dat:} 34 rd 48 s:, dat: 2den Jan: 1801.
4. Skiøde fra Knud Bergesen Jelvig og Søn Lars Knudsen til Iver Johannessen Børtvedt paa 1 Pund 9 3/10 M/ark Smør og 37/80 Faars Landskyld i Gaarden Jelvig No: 81 i Hosanger Skibrede, dat: 24de Febr: 1801.

Berge Larsen Aasgaard contra Lars Olsen ibidem. vide Fol: 321.

Citanten Berge Larsen Aasgaard, mødte, i rette æskede Sagen og paastod Dom efter forhen nedlagde Paastand.

Proc: Hiort Stuvitz mødte for Lars Olsen Asgaard og vedblev paa hans Vegne det han udi sit forrige Indlæg af 8de Decbr: 1800 har sagt om den i Retten producerede Forligelses

Commissions Attest. Comparenten bad Dom/m/erens Opmærksomhed paa Attestens 1te Siide 2de sidste Linier, og 2den Siide de 6 første Linier, saa vil han finde at Lars Olsen Aasgaard er den Mand der aldrig til nogen bestemt Tiid har forbundet sig at bortflytte Huuset. Der er i Forligelses Commissionens Attest saa megen Tvetydighed, at Dom/m/eren vil have Møye for at udfinde hvad den meener, og hermed indstillede han og Sagen til Dom.
Sagen blev til Doms optagen.

Ole Olsen Skare mødte selv for Retten og fremlagde en udtagen Stevning af 4de Febr: sidstl:, hvorved han til et Tings Vidnes Erhvervelse har indstevnt Ole Pedersen Tvedt eller Biskopshavn at høre Vidner med videre som Stevningen formelder, der efter Paategningerne findes lovlig forkyndt for alle Vedkomende.
Procurator Hiort Stuvitz mødte for den tilkaldte Ole Pedersen Tvedt, som selv var ved Retten nærværende, og sagde: at de begge ville svare til Sagen

1801: 334

naar Citanten frembringer sine Vidner, med Contra Qvæstioner til disse Vidner.
Citanten fremstillede de indstevnte Vidner Magne Amundsen Rølland og Anders Magnesen Weland, hvilke blev betydet Eedens Forklaring og formanet til Sandheds Udsigende i denne Sag, og fremstod som
1te Vidne Magne Amundsen Rølland 55 Aar gl:, som \aflagde Eed og/ forklarede: at Vidnet om Natten imellem den 11te og 12te Junii afvigte Aar, tilligemed det 2det indstevnte Vidne Anders Magnesen Weland, kom ind i Ole Pedersen Tvedts Huus i Biskopshavn i Lysningen {og} \om/ Morgen, og ved Vidnets Ankomst laae Citanten Ole Olsen Skare paa Bordet i Skiænkestuen, og efter at Vidnet var ankom/m/en, kom tillige Ole Siursen Echnesvog, Johannes Olsen Biørndal og Askild Larsen Echnæs, som efter at de 3 forskiellige Gange havde banket paa den Stues Dør hvori Ole Pedersen Tvedt laae, kom {Ole} han ind i Skienkestuen og tappede Øll til de Folk som begiærede sam/m/e, og sadt {Værten} Ole Olsen Skare sig ned og drak Øll med dem, og derpaa begiærte Ole Skare {en} ½ Pegel Brændevin {so} hvortil Værten Ole Biskopshavn svarede: at han sælger ikke halvgale Folk Brændevin.. Paa Ole Biskopshavns Spørsmaal svarede Vidnet: at Ole Skare lagde Hænderne paa Ole Biskopshavns Skuldre, og venlig tilspurgte ham hvorfor han ikke ville Skienke Brændevin for ham, og derpaa søgte Ole Biskopshavn at føre Ole Skare ud af Døren, hvilket denne imodsadte sig, og da dette passerede stod de andre 3 Mænd som var i Stuen ved Døren, og derved kom de alle 5 til sammen, og da de skildtes af, saae Vidnet at Ole Biskopshavn[s] Skiorte var sønderreven, men ej hvem af de tilstædeværende giorde sam/m/e, ikke heller saae Vidnet at Ole Biskopshavn var blodig; derefter gik Ole Biskopshavn ind i sin {egen} anden Stue og byttet Skiorte, og derpaa kom han ind igien og fremviste den sønderrevne Skiorte for de tilstædeværende og indstevnte Bye Fiskere, som Ole Biskopshavn bad de ville føre med sig, som de giorde.
videre vidste Vidnet ikke at forklare, thi blev han dimitteret.
Derpaa fremstod det
2det indstevnte Vidne Anders Magnesen Weland 38 Aar gl:, som efter aflagde Eed forklarede: i et og alt enstem/m/ig med første Vidne med Tillæg: at da Ole Biskopshavn ville føre Ole Skare ud af Døren, stod denne imod, og da Ole Skare holdt den anden i Skulderen saae Vidnet at Ole Biskopshavns Skiorte revnede ved det at han svingede paa sig for at slide sig løs fra Ole Skare, og i øvrigt var Vidnet conform med første Vidne.
Ellers forklarede baade dette og 1te Vidne: at Ole Skare ville stille Ole Biskopshavn tilfreds da denne var i Ueenighed

1801: 334b

med de andre i Stuen værende frem/m/ede Personer, og at dette Aleene var Anledningen til den imellem Ole Biskopshavn og Citanten opkomne Ueenighed.
Da Citanten ikke havde meere at tilspørge Vidnerne begiærede han dette Tings Vidne sluttet og sig beskreven meddeelt, som Retten lovede.

Proc: Hiort Stuvitz mødte for Ole Pedersen Tvedt giestgiver i Biskopshavn, og tilkiendegav: at han ved skriftlig Stevning af 19de Janvr: sidstl: har indkaldet Ole Siursen Echnesvog, Askild Larsen Echnes og Johannes Olsen Biørndalen til Doms Lidelse efter Stevningens Formeld som han nu med Forkyndelses Paategning producerede, der blev oplæst. Videre producerede Comparenten Attest fra Forligelses Commissairen Sogne Præsten Hr: Blichfeldt dat: 1te Decbr: 1800, som han bad oplæst og taget ad acta som skede. Som Beviis og Oplysning til denne Sag producerede Proc: Stuvitz, det i Stevningen omtalte Tings Vidne af 27de Novbr: 1800, og han ville videre fornemme om de indstevnte møder.
De 3de indstevnte mødte, og benægtede hvad de i denne Sag er indstevnt for, som de med Vidner tilbød sig at afbevise.
Procurator Hiort Stuvitz bad afhørt som godvillig mødende Vidner Magne Amundsen Rødland og Anders Magnesen {Røl}\Wæ/land, som han fremstillede.
Af de fremstillede Vidner fremstod,
1. Magne Amundsen Rølland som efter at han havde aflagt Lovens Eed forklarede: at Vidnet tilligemed det 2det mødende Vidne Anders Magnesen Rølland, Natten imellem 11te og 12te Junii sidstl. kom ind i Ole Biskopshavns Huus, og strax efter Vidnerne kom de 3de indstevnte Mænd ind i Skienkestuen og spurgte efter Huusets Folk, hvortil blev svaret at Værten sc: Citanten laae og sov i den anden Stue, hvorpaa de Indstevnte gik ud og banket paa Døren, dog ikke overdreven, og forlangte en Kande Øll, og efter at de Indstevnte havde banket 3de Gange paa Døren kom Citanten ind, {s}og skienkede en Kande Øl, og erindrer ikke {Citanten} \Vidnet/ hvad da blev talt imellem Parterne, men allene at de Skiendtes noget sammen, og derpaa reiste de Indstevnte deres Vey igien, og saae Vidnet ikke at nogen af de indstevnte lagde Haand paa Citanten eller slog ham.
Derefter fremstodet det
2det godvillig mødende Vidne Anders Magnesen Wæland, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende, aflagde Lovens Eed og forklarede: i et og alt enstem/m/ig med det første nu afhørte Vidne.
Procurator Stuvitz for Sagsøgeren paastod Dom i Sagen efter de førte Bevisligheder

1801: 335

med saadan Demonstration, at da de Indstevnte har været indrøm/m/et fra Citantens Side den Fordeel at føre Vidner ved denne Rettergang, synes det at Sagen fra deres Siide kan være oplyst, og videre Udsættelse maae dem nægtes. Citanten indlod altsaa Sagen til Dom med Paastand: at Ole Siursen Echnesvog, Askild Larsen Echnes og Johannes Olsen Biørndal, maae en for alle og alle for een vorde tildømt for deres overbeviste skammelige Handling Natten imellem den 11te og 12te Junii 1800, med Overfald og Blod Slag paa Citanten, at udrede Volds Bøder 3de 40 Lod Sølv, saa og at udrede Bøder til Hosanger Præstegields Fattig Casse 5 rd og endelig at erstatte Citanten dette Søgemaals Bekostninger med 30 rd, og dermed indlod Sagen Dom.
De Indstevnte benægtede Citantens Paastand, men derimod paastod Citanten mulcteret for dem tillagde Beskyldning, og at erstatte dem Kost og Tæring for denne dem urettelig paaførte Sag, og dermed indlod de Sagen Dom.

Sagen blev optagen til Doms.

Da ingen efter 3de *Uraab (Udraab) havde mere at i rette føre blev Tinget sluttet og Retten hævet.
Saaledes passeret bekræfter Brandt
Johanes Elefsen Bernes John Olesen Bernes Knut Johanessen Bernes Ellef Larssen Bernes

Aastæds Sag [1801] paa Gaarden Mossevold i Hosanger Skibr:
Aar 1801 den 10de Martii blev Aastæds Retten sadt paa Gaarden Mossevold i Hosanger Skibrede og betient ved Sorenskriveren i Overværelse af efterskrevne 4 af Fogden Hr: Amtmand Unmack opnævnte eedsorne Laugrettesmænd: Johannes Steffensen Hatland, Jacob Ellevsen Lohne, Steffen Olsen Galteland og Lars Iversen Søre Mieldstad.
Hvorda! Knud Guttormsen Rachnæs mødte selv for Retten og producerede hans udtagne Stevning af 20de Dec: f: A: med Dom/m/erens paategnede Beram/m/else til i Dag, hvorved han har indstevnt Leylænding og Bygselmand Jon Olsen Mossevold \at lide Dom/ til for ham som Ejer, Odelsberettiget og

1801: 335b

Boeslids mand, at fravige og rydiggiøre hans paa Bygsel brugte og beboende Halvedeelen af Gaarden Mossevold, imod at erholde sine udgivne Bygselpenge tilbage, med videre som Stevningen indeholder. Videre fremlagde Citanten Attest fra Forligelses Com/m/issionen, som viiser at mindelig Forliig forgieves har været forsøgt. Stevningen og bemelte Attest for Retten oplæst, og lagt ad acta.
Derefter fremlagde Citanten et Skiftebrev efter hans afdøde Moder Brithe Knudsdatter nedre Rachnæs, oprettet 12te Decbr: 1793, og tingl: 28de Maij 1794, hvorved han for Arv er udlagt 18 Marker Smør og 12 Kander Malts Landskyld udi Gaarden Mossevold, som Indstevnte bruger og beboer.
Endelig producerede Citanten en Gienpart eller Reversal af det af hans Morfader Knud Ellefsen Rachnæs til indstevnte Jon Olsen under 4de Martii 1786 udstædde Bygselbrev, paa omstevnte og Citanten nu tilhørende Part af Gaarden Mossevold; Hvorefter Comparenten under Forbeholdenhed af sin lovlige Ret, ville forvente hvad Vederparten haver at fremføre.
Indstevnte Jon Olsen Mossevold mødte personlig for Retten og {fremlagde} \anviste/ en til ham af Citantens Morfader nu afdøde Knud Ellevsen Rachnæs under 4de Martii 1786, udstædde Bygsel Seddel paa 18 M/ark Smør og 12 Kander Malts Landskyld i Gaarden Mossevold, tingl: 23de Maij 1787, som viser: at han, neml: Comparenten for sin og Hustrues Levetiid maae bruge og beboe bemelte Anpart af Gaarden Mossevold, og derfor paastod Comparenten ved Dom at vorde frifunden for Citantens Tiltale, da han i modsadt Fald med Hustrue og Børn maatte nødes at gribe til Betlestaven.
Citanten fremstillede de Indstevnte Vidner Ellef Siursen og Haldor Bergesen øvre Rachnæs, Ole Olsen Hustruelie og Niels Olsen Mossevold, som han begiærede tagen i Eed og tilspurgt: 1: Om de veed at Citanten er Boeslidsmand og lejer Huus? 2. Om de veed at Citanten før Juul afvigte Aar lovlig har udsagt Indstevnte for ham at fraflytte og ryddiggiøre Gaardeparten Mossevold inden første Fardag dette Aar, imod at erholde sine udgivne Bygselpenge tilbage?
Samtlige fremstillede 4 Vidner, blev derpaa formanet til Sandheds Udsigende, hvorpaa de med opragte Fingre Aflagde Lovens Eed, og fremstod som

1te Vidne Niels Olsen Mossevold 67 Aar Gam/m/el, som forklarede til 1te Qvæstion: at han veed at Citanten som er gift og har et lidet barn er Boeslidsmand, og *han (har?) ingen Jord at

1801: 336

bruge, men lejer Huus hos en Huusmand her i Skibredet. Til 2den Qv: Svar: at Citanten i Overværelse af Vidnet og det 2det Vidne Ole Olsen Hustruelie, nogle Uger for Juul afvigte Aar, udsagde Indstevnte at ryddiggiøre og fraflytte Gaardeparten Mossevold til Faredag dette Aar, imod at tilbage betale ham hans udgivne Bygselpenge med 12 rd.

Som 2det Vidne fremstod Ole Olsen Hustruelie 52 Aar Gammel, som forklarede til 1te Qvæstion: conform med 1te Vidne. Til 2den Qvæstion var Vidnet ligesaa enstem/m/ig med 1te Vidne, da han med Citanten og 1te Vidne var nærværende da Udsigelsen skeede.

Derefter fremstod

3die Vidne Ellef Siursen Rachnes 39 Aar gl:, som svarede til 1te Qvæstion conform med 1te Vidne. 2det Qvæstion blev frafaldet.

Endelig fremstod som

4de Vidne Haldor Bergesen Rachnæs 58 Aar gl:, svarede til 1te Qvæstion enstemmig med de forrige Vidner.

Da Citanten ikke havde meere at tilspørge Vidnerne blev de demitteret.

Citanten derefter nedlagde saadan Paastand: At Indstevnte Jon Olsen Mossevold ved Dom vorder tilfunden, til første Fardag efter Loven for ham som Ejer og Boeslidsmand at ryddiggiøre og fraflytte Comparentens Odels Jord 18 M/ark Smør og 12 Kander Malts Landskyld i Gaarden Mossevold, imod at erholde Bygselpengene tilbage betalt af Citanten med 12 rd, men at Indstevnte derimod bliver tilfunden at erstatte denne Processes Omkostninger skadesløs.

Indstevnte Jon Olsen begiærede denne Sag udsadt nogen Tiid, for til sin Rets fremme at udtage Contra Stevning.

Eragtet:

Sagen blev med begge Parters Samtykke udsadt til Maaneds Tinget i Bergen den 7de April førstkom/m/ende.

{Saaledes passeret bekræfter:}

Derefter blev over denne Sags Forretning giort følgende Beregning:

Rettens Gebyhr	1 rd	3 mrk	4 s
For første Dags Forretning	3		
Diet Penge paa Stædet	1		
Dito paa Reisens 5 Mile frem og tilbage á 16 s. Milen		5	
Skyds fra Sorenskriverens Hiem til Aastædet 2 ½ Miil			
med 4 Mand og Baad til Søes á 12 s: Milen pr: Mand	1 -	1 -	8
Skydsen tilbage anskaffer Citanten.			
For 4 Vidner at afhøre		3	
De 4 Laugrettesmænd hver 1 mrk 8 s.	1		
	---	---	---
Tilsamen	9 rd		12 s.

som Citanten nu betalte og hvoraf Laugrettet fik sin Deel.

1801: 336b

Præliminair Forhør [1801]

Aar 1801 den 1te April blev udi Sorenskriverens Huus i Bergen holden præliminair Forhør over Drengen Anders Iversen Fieldstad i Overværelse af de 2de Vidner Hans Lohrman og Niels Gullachsen Brekhuus, alt paa Grund af Klage fra Rebslager Christopher Stoltz, der var geleidet med Skrivelse fra Amtet under 24de passato og hvorefter til i Dag er indkaldet saavel Tyvs Arrestanten bemelte Dreng Anders Iversen, som Klageren Stoltz, Rebslager Grung og Bager Herman Lodding. Klagen med Amtets Skrivelse følger forhøret vedhæftet.

Derpaa fremstod løs og ledig for Retten Drengen Anders Iversen Fieldstad, som forklarede at være 18 Aar gammel, begge hans Forældre ere døde, Faderen for 6 Aar og Moderen for 2 Aar siden, har tilforn for adskillige Tyverier af denne Ret været dømt til 3 Maaneders Tugthuus Arbeide, men forblev i alt paa Tugthuuset udi et Aar, hvor han blev undervist i sin Christendom og der stod til Confirmation.

Klageren Rebslager Christopher Stoltz var nærværende og forklarede: at han ved sidstl: Nye Aars Tider antog Drengen Anders Iversen paa Prøve i sin Tieneste, men efter at han havde været 2de Maaneder i sam/m/e, og blev angivet at være urigtig kom/m/en til noget Tobak, som han solgte paa Toldboden, samt at have fravendt ham et Pude vahr af Værdie 4 mrk, af Drengens egne Seng Klæder, som han har faaet tilbage tilligemed et 4 Favners Toug af Værdie 4 mrk og en Tollekniv af Værdie 8 s:, som han og har faaet tilbage, var det han skilte sig ved ham, hvor Drengen fik Tieneste hos Rebslager Grung, og der har han udi Deponentens Navn hos Bager Herman Laading forlangt og bekom/m/et 17 stk Rugbrød av Værdie til 2 mrk stk, som Drengen efter Sigende skal have ved at stiele en Baad paa Vaagen, ført ud paa Landet, men da Drengen er bleven tilbagebragt havde han i Behold 4 Brød som Deponenten har faaet tilbage {og} \med/ 3 mrk 15 s: i Penge, 2de Brød skal han have fortæret men de 12 stk, skal han have solgt paa en Stavanger Jegt for 8 s: Stykket, og det er alt hvad Deponenten har at angive, ligesom han om forlanges kan beedige den paa disse stiaalne Koster satte Taxt.

Derpaa fremstod Rebslager Jacob Grung, som forklarede: at det er circa 3 Uger siden Drengen Anders Iversen af ham blev antaget i Tieneste paa Prøve til førstkom/m/ende Paaske, da han sagde at kom/m/e fra Rebslager Stoltz, hvor han ikke havde begaaet noget, men formerkede Deponenten endog samme Aften

1801: 337

at denne Dreng var hengiven til Tyverie, da han i et Ærinde paa den Tyske Viinkielders Billiard stial en hvid Kugle, som han solgte til en af Deponentens andre Drenge for 3 s:, men som derved er bleven sin Ejer tilbageleveret, saa har han og stiaalet fra Deponenten et Torske Garn af Værdie i det allermindste 12 rd, men som Deponenten har faaet tilbage efter at Drengen var kommen af hans Tieneste, da det fandtes i hans Kiste endelig har han og formerket, at denne Dreng har faaet Lejlighed i Følge med en Arbeidsmand at stiæle en sort Kofte, som ved Hiemkomsten blev angivet, og hvorover Deponenten bortjagede ham af sin Tieneste og videre er ikke Deponenten bekiendt, da det fra Bager Laading udtagne Brød er skeed efter han er kom/m/en af hans Tieneste.

Fra Bager Laading blev indleveret hans Pro Memoria til Retten af Dags Dato, hvorudi han melder: at ikke han men hans Bager Dreng Ole Ellefsen er vidende angaaende de til Rebslager Stoltz udtagne Brød, i saa Henseende fremstod Bager Drengen Ole Ellefsen 21 Aar gl: som forklarede: at i Dag 14 Dage [siden]? om Morgenen Klokken 6, kom Drengen Anders Iversen og bad Deponenten fra sin Mad Moder Mad:me Stoltz, som var i Forlegenhed for Brød, at levere sig 18 stk, tilligemed den beste Sek som hørte Stoltz til, hvilket ogsaa skeede, men om Formiddagen derpaa Klokken 10 Slæt fornam de at dette var urigtig, da Rebslager Stoltzes rette Bud kom og forlangte det sam/m/e, med Oplysning at denne Dreng

Anders Iversen ikke længere var i hans Tieneste, videre er Deponenten ikke bekiendt, og kostede hver af Brødene 32 s:, ligesom Sekken ogsaa var af Værdie 2 Mark Danske.
Derpaa forklarede Drengen Anders Iversen Fieldstad: at da han kom ud af Tugthuuset begav han sig paa Landet til sin Broder Siur Iversen Blom, der selv er Arbeidsmand, men hos hvem han var ½ Aar for Kost og Klæder, fra ham kom han til en Bonde ved Navn Ole Houchøen, der er Gaardmand, og hvem han tiente i 6 Uger for Kost og Løn, men som denne havde lidet selv, maatte han søge sig anden Lejlighed, og fra denne kom han til Rebslager Stoltz ved sidste Nye Aars Tider i hvis Tieneste han blev antaget som Rebslager Dreng med 6 rd Løn Aarlig og Kost, hvorpaa han intet har at klage, da han i det heele fik god Pleje, men tilstaaer at have allerførst stiaalet fra ham et 4 Favners Toug, som han engang havde med sig i Byen for at sælge, men som det ikke blev af tog han det med tilbage hvor Ejeren har faaet igien. Dernest stial han fra Stoltz en Tollekniv, som han ligeledes har faaet tilbage efter at den var funden i hans Giem/m/e, Dernest Pudevahret af hans egen

1801: 337b

(framhald frå side 336a)
Saaledes i Dag passeret bekræfter:
Johannes Stephensen Hatland, Jacob Elevsen Lohne
Stephen Olsen Galtheland, Lars Iversen Mielstad
Dette henhører til Aastæds Sagen paa Mossevold, begyndt Fol: 335, og er skeed af
*Feitagelse ved at omvende 2de Blade paa engang.

(framhald frå side 337a)
Seng, som ligeledes er bleven tilbageleveret, efter at det er funden i hans Giem/m/e. Endelig tilstaaer han og at have ved en Lejlighed da han var et Ærinde i Bergen for sin Husbonde stiaalet af en Baad ved Muren, hvorudi ingen Mennesker var tilstæde en liden Pakke bestaaende af 1 ½ Alen Lærret, ½ Al: blaat Klæde og 6 Marker Blade Tobak, hvoraf han aleene af Tobakken har solgt til en ubekiendt Bonde fra Oster Fiorden 4 M/ark Tobak for 6 s: Marken, men er de øvrige 2 M/ark tilligemed Klædet og Lærredet endnu i Behold i hans Kiste. Flere Tyverier benægter Deponenten at have begaaet i den Tiid han var i Rebslager Stoltzes Tieneste, men da han strax blev antaget paa Prøve i Tieneste hos Reebslager Grung, hvorom ingen Løn endda var accorderet, og han nød Kost og Pleje upaaklagelig, tilstaar han \al/ligevel at have selv sam/m/e Aften udi et ærinde paa den Tydske Vinkielders Billiard faaet Lejlighed uden at nogen formærkede det paa et Skab at borttage en hvid Billiard Kugle, som han solgte til en af de andre Rebslager Drenge for 3 s:, men som hans Huusbonde efterspurgte samme, og der opkom Oplysning om samme tilstod han Tyveriet, og maatte selv bringe Billiard Kuglen tilbage, hvor Ejeren lovede han fri for Straf omendskiønt en saadan Kugle naar den er nye koster 2 rd. Ligeledes tilstaaer han at have fra bemelte Rebslager Grung stiaalet et fint Torske Garn, som hang i Reberbanen, og som kunde være en 40 favner langt, hvilket skeede om Aftenen uden at nogen saae det, og forvarede han samme i sin Kiste for ved Lejlighed at sælge samme, da han ville anvende Pengene til Klæder, men er dette Torskegarn, da det ved Undersøgelse er som meldt funden i hans Kiste, bleven tilbageleveret. Endelig tilstaar han og, at da han en Aftenstund var sendt et ærende til Byen fra sin Huusbonde med en arbeidsmand for at hænte Brænde, fant han Lejlighed af en Baad som laae ved Muren, hvori ingen Mennesker fandtes, at borttage en halvslidt sort Hardanger Trøye, som for at skiule tog under sin anden iklædde Trøye, men da han kom hiem og saadant blev formærket af hans Husbonde Grung, jagede denne ham af sin Tieneste; Morgenen derpaa da

Deponenten vidste: at hans forrige Husbonde Stoltz skulle hænte Brød hos Bager Laading benyttede han sig af denne Kund-

1801: 338

skab og usædvanlig tidlig om Morgenen forlangte samme, med Sigende, at Stoltz dertil var trængende, og at han maatte bekom/m/e 18 stk Brød i Stoltzes beste Sæk, som da han havde faaet dem bar han dem ned i en gam/m/el Baad som laae ved Altona Gaarden og med denne tilligemed et Par Aarer som stod i Bolverket roede ud af Fiorden til Qvarven, hvor han traf en Mand fra Stavanger som han ikke kiendte, til hvem han paa Vandet, da det var meget stille Veir tilbød og solgte ham 12 stk Brød for 8 s: stk, skiønt denne Mand gierne ville haft alle de øvrige, derfra begav han sig Gielte Fiorden op efter hvor han om Natten laae hos en Huusmand 1 Miils Vey fra Bergen, men som han ikke veed Navn paa, derfra tog han Vejen om Herløe til Blom hvor han fæstede sig i Tieneste hos en Bonde fra et andet Stæd, som han heller ikke veed Navn paa, men som han havde været paa Gaarden Blom i 2de Dage inden han kunde kom/m/e i den belovede Tieneste, var det at Lensmand Schielanger ankom der til Stædet, efterspurgte ham og førte ham til Sandvigen hvor han endda havde i Behold 4 stk Brød og af de solgte 3 mrk 15 s. som Rebslager Stoltz tilligemed Sekken tog til sig. Baaden som han Ankom til Gaarden Blom med blev der opdraget paa Land og Aarene taget i Forvaring, med Sigende at samme skulle blive besørget indbragt til Bergen. Meere end de nu angivne, omforklarede og tilstaaede Tyverier benægtede Deponenten at have begaaet, og havde intet imod den af Klagerne paa de Stiaalne Koster sadte Taxt.

Da intet videre for denne Gang var at forhandle, blev dette Forhør sluttet, underskreven og skal med første blive Amtet tilsendt.

Brandt H Lohrman. Niels Gullachsen.

[Maaneds Ting 1801]

Aar 1801 den 7de April blev holden Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen og Retten betient med efterskrevne 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen og Johan Grybel.

Hvorda først allerunderdanigst blev publiceret følgende Kongl: Forordninger og Placater:

1. Placat angaaende at den i Norske Lovs 1 – 22 – 19 art: fastsatte Kongens Sægt, maae for Eftertiden bortfalde. dat: 31te Octobr: 1800.
2. Forordning angaaende Qvarantaine Indretningerne, samt de Forholds Regler som de Søefarende der anløbe Havne og Kyster i Kongens Riger og Lande bør iagttage, saavel som de Pligter der paaligge de vedkom/m/ende Embeds Mænd og øvrige Undersaatter i denne Henseende. dat: 14de Novbr: 1800.
3. Placat angaaende nye udmyntede To Skillingers Omløb. dat: 4de Febr: 1801.

1801: 338b

4. Rappels og Pardons Patent for dem af Land og Søe Etaten i Danmark og Norge som befinde sig Udenlands og komme tilbage inden dette Aars Udgang, dat: 20de Febr: 1801.

Derefter blev publiceret følgende Documenter, saasom:

1. Skiøde fra Lars Andersen Bierkeland til Stadshauptmand Kahrs paa 18 ¾ Marker Smør og 12 ½ Kande Malts Landskyld i Gaarden Grindem No: 52 i Radøe Skibrede, dat: 30te April 1801.

2. Deelebrev efter afg: Kone Ingebor Ambiørnsdatter Horvig, af 4de Decbr: 1800, hvorved i Gaarden indre Horvig No: 85 i {Mielde} Arne Skibrede, er udlagt: 1. Til Enkemanden Hans Monsen 12 M/ark Smør 7 Kd: Malt for 72 rd. 2. Til Datteren Marthe Andersdatter Søraas 6 M/ark Smør 3 ½ Kande Malt for 36 rd. 3. Til Datteren Ingebor Andersdatter gift med Daniel Olsen Almaas 6 M/ark Smør 3 ½ Kd: Malt for 36 rd.

3. Skiøde fra Daniel Olsen Almaas til Ole Knudsen Aastvedt paa 6 M/ark Smør 3 ½ Kande Malt i Gd: indre Horvig No: 85 i Arne Skibrede, dat: 1te April 1801.

4. Obligation fra Ole Knudsen Søraas til Mons Hansen Westerlien for 82 rd mod Pant i 12 M/ark Smør og 7 Kander Malt i Gd: indre Horvig No: 85 i Arne Skibrede, dat: 1te April 1801.

5. Obl: fra Commerce Raad Koren til Johan Gabr: Bøye for 199 rd mod Pant i Gaarden Kollevogen i Herløe Skibr:, dat: 26 Febr: 1801.

6. Obl: fra Com/m/erce Raad Koren til Johan Gabr: Bøye for 199 rd mod Pant i Garden Heggernæs i Herløe Skibr: dat: 26 Febr: 1801.

7. Bygselbrev fra Mons Johannessen Stavenæs til Jon Tørrissen paa ½ Løb Smør og 6 Kander Malt i gaarden Grim/m/en No: 17, i Schiolds Skibrede, dat: 31te Janvr: 1801.

8. Bygselbrev fra Frue Hofagentinde Krohns til Lars Olsen paa 2 Pund Smør i Gaarden Bontvedt No: 32 i Schiolds Skibrede, dat: 21de Martii 1801.

9. Obl: fra Lars Olsen Bontvedt til Ole Andersen Unneland for 80 rd mod Pant i Løsøre, dat: 4de April 1801.

10. Obl: fra Ulrich Frid: Busk til Hofagentinde Krohns for 1190 rd mod Pant i hans Søeboder i Store Sandvigen No: 72, dat: 4de April 1801.

11. En Qvittering paa Johan Henrich Hampes Obl: udstæd 20de Novbr: 1799 til {Johan Henrich Hampe} Hans C: Morchman og Proc: Kahrs for 1120 rd, for derpaa til Morchman til Afdrag afbetalte 320 rd, Qvitteringen dat: 11te Decbr: 1800.

12. Obl: fra Johan Henrich Hampe til Hans Tanck paa Wedick & Wendels Vegne i Amsterdam for 900 rd, mod 2den Pante Ret i Debitors Vaanhuus i Bergen, og hans Huuse Vaaning med Have under Kalfaret, dat: 28de Febr: 1801.

13. Skiøde fra Michel Johannessen Mieldem til hans Søn Anders Michelsen paa ½ Løb Smør ½ Tønde Malt i Gd: Mieldem No: 47, i Arne Skibrede, dat: 7de April 1801.

14. Skiøde fra Michel Nielsen Berge til Peder Ellefsen paa 1 Pund 3 M/ark Smør ¼ Td: Malt i Gd: Berge No: 82 i Lindaas Skibrede dat: 11 Martii 1801.

1801: 339

15. Obl: fra Peder Ellefsen Berge til Ellev Pedersen Seim for 198 rd, mod Pant i Gaarden Berge No: 82 i Lindaas Skibrede, dat: 11 Martii 1801.

16. Skiøde fra Ellef Pedersen Seim til Michel Nielsen Berge paa ½ Løb Smør og ½ Huds Landskyld i Gd: Seim No: 51 i Alenfit Skibrede dat: 11 Martii 1801.

17. Vilkaarsbrev fra Michel Nielsen Berge til Ellef Pedersen Seim og Hustrue paa endeel Leve Vilkaar af Gaarden Seim, dat: 11te Martii 1801.

18. Obl: fra Michel Nielsen til Ellef Pedersen Seim for 160 rd mod Pant i Gd: Seim No: 51 i Alenfit Skibrede, dat: 11 Martii 1801.

19. Skiøde fra Commerce Raad Koren til Stork Knudsen paa 9 M/ark S:r og 9 Kander Malts Landskyld i Gd: Nordanger i Radøe Skibr: dat: 3de April 1801.

20. Obl: fra Stork Knudsen til Commerce Raad Koren \for 150 rd/ mod Pant i Gaarden Nordanger i Radøe Skibr:, dat: 3 April 1801.

21. En Qvittering paa Johan Hagelsteens Obl: af 1te Martii 1798, til Diderich Hagelsteen og Sødskende stor 4500 rd, for derpaa til Diderich Hagelsteen til Afdrag afbetalte 300 rd, dat: 22 Febr: 1801.

22. Deelebrev efter afg: Lisbet Olsdatter Kleveland af 13de Martii 1801, hvorved er udlagt: 1: I Gaarden Kleveland No: 26 i Hosanger Skibrede: Til Enkemanden Ole Andersen Kleveland 5 2/5 M/ark Smør og 10 4/5 Kander Malts Landskyld for 45 rd og Til Sønne Sønnen Anders Jacobsen Kleveland 3/5 M/ark Smør 1 1/5 Kd: M: for 5 rd. 2. I Gaarden yttre Eide i Echanger Skibrede er udlagt: Til Sønne Sønnen Niels Olsen indre Eide 3 Marker Smør 1 Kande Malt for 10 rd. Til Sønne Sønnen Jacob Olsen Hole 3 Marker Smør 1 Kande Malt for 10 rd. Til Sønne Datteren Lisbet Olsdatter 1 ½ M/ark Smør ½ Kande Malt for 5 rd. Til Sønne Sønnen Ole Jacobsen Kleveland 3 M/ark Smør og 1 Kande Malt for 10 rd.

23. Aflyst Anders Hatlesen Burchelands Obl: til Mad:me Anne Cathrine Bruus, stor 290 rd hvorfor pantsadt en Part i Gd: Burcheland No: 13 i Mielde Skibrede, dat: 17de Martii 1798, og indfriet efter paategnet Qvittering af 4de April 1801.

24. Skiøde fra Anders Hatlesen Burcheland til Henrich Bruus paa 1 Pund 3 M/ark Smør 18 Kander Malt i Gaarden Burcheland No: 13 i Mielde Skibrede, dat: 4de April 1801.

25. Bygselbrev fra Henrich Bruus til Anders Hatlesen paa 1 Pund 3 Mark Smør og 18 Kander Malt i Gaarden Burcheland No: 13 i Mielde Skibrede, dat: 7de April 1801.

26. Afkald fra Lars Nielsen Seim til hans Værge Gullach Gullachsen Seim for Arv 26 rd 49 s: dat: 18 Martii 1801.

27. Afkald fra Hans Jensen Sæbøe til Værgen Anders Hansen Alver for 48 rd 16 s: dat: 9 Martii 1801.

28. Skiøde fra Johannes Diderichsen Worland til Stadshauptmand Kahrs paa 3 ½ M/ark Fisk og 1 1/3 Kd: Malt i Gaarden Worland No: 18 i Sartor Skibrede, dat: 4de April 1801.

29. Skiftebrev efter afg: Ole Olsen Samdal sluttet 13 Oct: 1800, hvorved i Gaarden Samdal No: 36 i Schiolds Skibrede er udlagt: 1. Til

1801: 339b

Panthaversken Frue Etatz Raadinde Krohns ½ Løb Smør for 350 rd 2. Til Panthaveren Engel Torgersen Brathuus ½ Løb Smør for 350 rd.

30. Skiftebrev efter afg: Peder Monsen Smøraas, sluttet 18de Martii 1801, hvorved 17 ½ M/ark Smør og 1/8 Hud i Gaarden Smøraas No: 40 i Schiolds Skibrede er vurderet for 100 rd og udlagt til Sønnen Hans Pedersen.

31. Skiftebrev efter afg: Steffen Olsen Søraas, sluttet 15de Decbr: 1800 hvorved Boets Jordegods 2 Pund Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Søraas No: 69 i Arne Skibrede er saaledes udlagt: 1. Til Panthaveren Mons Johannessen Blindem 1 Pund Smør og 1 Mæle Malt for 150 rd 2. Til Stervboe Enken Marthe Andersdatter 12 M/ark Smør og 6 Kander Malt for 75 rd. 3. Til Sønnen Ole Steffensen 3 3/7 M/ark Smør og 1 5/7 {M/ark} Kd: {Smør} Malt for 21 rd 2 mrk 9 s: 4. Sønnen Anders Steffensen 3 3/7 M/ark Smør og 1 5/7 Kd: Malt for 21 rd 2 mrk 9 s: 5. Datteren Ingebor 1 5/7 M/ark Smør 6/7 Kd: Malt for 10 rd 4 mrk 4 s. 6. Datteren Dordi lige Anpart for 10 rd 4 mrk 4 s. 7. Datteren Stephana lige Anpart for 10 rd 4 mrk 5 s:

32. Skiftebrev efter afg: Myndtling Halvor Halvorsen Nødenæs oprettet 13 Decbr: 1800, hvorved er udlagt til Broderen Ole Halvorsen 1 ½ M/ark Smør og 5/6 Kd: Malt i Gaarden Udhelle i Radøe Skibrede for 7 rd 2 mrk.

33. Skiftebrev efter afg: Barbro {Ols}\Mons/datter Turøen, sluttet 17de Decbr: 1800, hvorved i Gaarden Hiertaas No: 76 i Herløe Skibrede, er udlagt 1: Til Kiøbmand Henrich

Bruus 12 M/ark Smør for 40 rd. 2. Til Stervboe Enke{n}\manden/ Jacob Christophersen Thurøen 10 ½ M/ark Smør for 35 rd. 3. Til Datteren Ingebor Jacobsdatter 9 M/ark Smør for 30 rd.

Aastæds Sag [1801] paa Mossevold anlagt af Knud Guttormsen Rachnes
contra Jon Olsen Mossevold Fol. 335.

Proc: Friele mødte for Jon Olsen Mossevold og fremlagde et skriftl: Indlæg af Dags Dato tilligemed den deri paaberaabte Copie af det Jon Olsen meddeelte Bygselbrev hvis Original han anviste, og i Henhold dertil indlod Sagen Dom.

Citanten Knud Guttormsen Rachnes var nærværende, som efter at han havde *at *han *havde anhørt af Retten oplæse det nu indleverede Indlæg, benægtede han samme, refererede sig til de{t} fra hans Side fremlagde Documenter og nedlagde Paastand, og indlod ligeledes Sagen under Dom.

Den af Indstevnte foreviste Originale Bygsel Seddel blev med Paategning tilbageleveret.

Eragtet:

Sagen blev med begge Parters Samtykke optaget til Doms Afsigelse paa Som/m/er Tinget for Hosanger Skibrede Løverdagen den 16de Maij førstkom/m/ende.

Ole {Olsen} Pedersen Tvedt contra Ole Olsen Skare Fol. 326.

Procurator Friele mødte for Ole Olsen Skare og fremlagde et fra hans Side ved Maaneds Tinget i Bernestangen den 9de Martii sidstl: erhvervet Tingsvidne, der viser: at Citanten som en uroelig og ufredelig Mand har uden Aarsag overfaldet sine Giester, og paa en fornærmende Maade anfaldet Indstevnte, som blot har søgt at beroelige ham og afværge hans truende Ubehageligheder. Comparenten paastod

1801: 340

altsaa *Comparenten (Indstevnte) friefunden for dette ubeføyede Søgemaal og Citanten derimod tilfunden for sit Forhold at udrede Bøder, samt at give Indstevnte i Kost og Tæring for denne Ret 10 rd og hvormed han under alle lovlige Forbeholdenheder indlod Sagen Dom.

Proc: Stuvitz mødte for Citanten og protesterede imod at det nu i Retten fremlagde Tings Vidne ikke paa nogen Maade kan eller bør reflecteres ved denne Sags Paadøm/m/else fordi Citanten Ole Pedersen ikke er stevnet at høre noget Søgsmaal mod sig som Lovens 1te – 4 – 1te Art: og 2den Art: 1te Membrum saa tydelig foreskriver at bør skee naar nogen skal Domfældes. Siden sidste Session i Sagen har Citanten funden fornøden under 20de Martii 1801, at udfærdige Continuations Stevning til videre Oplysning, og hvilken Stevning han nu producerede med Forkyndelses Paategning, samt efter dens Oplæsning inden Retten bad Sagvolderen {op}\paa/raabt.

Proc: Friele svarede kortelig: at da det fremlagde Tings Vidne viser, at Citanten er stevnt til at høre de Vidnesbyrd derudi findes, og dette Tings Vidne tiener til at vise Urigtigheden af Citantens Sigtelse, saa kan Indstevnte ikke formeenes til sit Forsvar at giøre Brug deraf i denne Sag. I Henseende til den fremlagde Continuations Stevning, hvis Rigtighed Comparenten benægtede, da maatte han giøre Dommeren opmerksom paa at der efter samme intenderes nye Vidner førte, uden at de forhen afhørte Vidner ere stevnte til at paahøre sam/m/e, og da denne Fremgangs Maade strider mod Lovens 1te – 13 – 13 art: saa paastod han Continuations Stevningen ved Rettens Kiendelse afvist.

Proc: Stuvitz begiærede Stevningens Fremme og Vidnerne afhørte, og til den Ende fremstillede som 1te godvillig mødende Vidne Pigen Giertrud Erichsdatter Kleven, der forhen har aflagt eedelig Vidnesbyrd i denne Sag under 27de Novbr: 1800, for hvilken tilligemed de andre fremstillende Vidner, Comparenten bad fremsadt til Besvarelse sine skriftl: Qvæstioner, som han nu fremlagde, af Dags Dato.

Proc: Friele vedblev sin Exeption, da ingen af de i det fremlagde Tings Vidne {stev} førte Vidner er stevnte at høre nye Vidnesbyrde som nu attraaes, alt under Forbeholdenhed af Indstevntes Ret.

Proc: Stuvitz svarede: at omendog den skeede Benægtelse mod Vidne Førelsen kunde finde Skin af Lovmedholdighed, saa har det været Citanten notorisk ugiørligt at stevne de ved Tings Vidnet førte Vidner, naar han

1801: 340b

ikke som forhen er sagt er kaldet til at høre deres Beviisligheder i Sagen, og saaledes ubekiendt om deres Opholds Sted. Comparenten vedblev Sagens Fremme og det fremstilte Vidne afhørt.

Eragtet:

Saa længe Citanten ikke agter i Dag efter den udtagne Vidne Stevning at føre andre Vidner end de tilforn i denne Sag afhørte, kunde samme ham ikke nægtes; og hvorfore fremstod det tilforn i denne Sag afhørte Vidne Tieneste Pigen Giertrud Erichsdatter Kleven, som blev formanet til Sandheds Udsigende, det hun lovede, og hvorpaa hun under sin tilforn i denne Sag aflagde Eed, svarede til de i Dag fremlagde skriftl: Qvæstioner saaledes: Til 1te Qvæstion: at det var ved den nederste Bords Ende i Skienkestuen som hendes Huusbonde Ole Pedersen afførte sig den omvundne Skiorte, og hvilken han leverede til de 2de afhørte Vidner Fiskerne Mons Guttormsen og Anders Olsen. Til 2den Qvæstion: Svar: bemelte Skiorte har fra den Tiid den blev leveret til bemelte Fiskere og end nu til i Dag været i deres Giem/m/e. Til 3die Qvæstion: Jo Vidnet vedkiender sig den nu af de bemelte 2de Fiskere i Retten foreviste Skiorte, som befandtes sønderreven fra Hals Kragen af heel ned efter, med nogle smaae ubetydelige Blodflekker, og er ikke denne Skiorte tilføyet nogen Forandring fra den Gang den som meldt blev de 2de Fiskere overleveret. 4de Qvæstion blev frafaldet. Som 5te Spørsmaal begiærede Citanten dette Vidne tilspurgt: om det ikke var hende som tilbragte ham en anden Skiorte at paatage i den afførtes Sted? Svar: Jo som omspurgt.

Videre fremstod det forhen afhørte Vidne Fiskeren Mons Guttormsen, som under sin forhen i Sagen aflagde Eed svarede til 1te Qvæstion, Conform med sidste Vidne. Til 2den Qv: Den omspurgte Skiorte, som paa engang blev leveret Vidnet tilligemed Fisker Anders Olsen har dog fra den Tiid og til nu været i den sidstes Giem/m/e. Til 3die Qvæstion conform med sidste Vidne. Til 4de Qvæstion: Svar: Vidnet fornam ikke just hvorudi de Ord bestod som Ole Skare brugte imod Ole Pedersen videre end som han tilforn har forklaret, men veed nu at det var Ole Skare som først tog i Hals Kragen paa Citantens Skiorte, og hvorover de øvrige hialp til saaledes at Skiorten derved blev som forevist sønderreven, og hvorover Citanten søgte at faae ham ud af Huset, i øvrigt referede Vidnet sig til sin forhen aflagde Forklaring. Vidnet blev derpaa demitteret,

og igien fremstod Fiskeren Anders Olsen, som under sin forhen i Sagen aflagde Eed forklarede: Til 1te Qv: conform med sidste Vidne.

1801: 341

Til 2den Qvæstion, ligeledes conform med sidste Vidne, med Forandring at den omspurgte Skiorte har aleene fra 12te Junii sidstl: til denne Dag været i Vidnets giem/m/e. 3de og 4de Qv: conform med sidste Vidne.

Proc: Friele benægtede hvad disse Vidner har forklaret til Fornærmelse for Indstevnte, og ellers vedblev sit forrige.

Proc: Stuvitz for Citanten troede at Sagen ved denne i Dag holdte Session er saa tilfulde oplyst, at hans under 2den Febr: nedlagde Paastand ved Dom kiendes ved Magt, og med Vedblivelse af denne Paastand med yderligere Forlangende af 6 rds Tillæg udi Processens Omkostninger, indlod han Sagen Dom.

Sagen blev til Doms optagen.

<Udi Sagen> Berge Larsen Aasgaard contra Lars Olsen Aasgaard, blev afsagt saadan

Dom:

Har Indstevnte som Forliget af 3die April 1798 udviser forbundet sig at flytte sin Huuse bygning eller Boe, som skulle hindre Citanten, sluttelig i det Dags Lys han ikke bør betages, saa er det klart at denne Forpligtelse engang maae opfyldes. Forgieves har saavel Citanten ventet over 3 Aar, som seenere indkaldet Indstevnte at møde for Forligelses Comissionen, og endelig forundt ham under Sagen Opsættelse, til i Mindelighed at faae denne Tiid bestemt, men som intet har frugtet saa Kiendes for Ret: Lars Olsen Asgaard bør under 16 s: Mulct til Lindaas Fattig Casse for hver Dag han 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse sidder samme overhørig, og ikke paa egen Bekostning har borttaget eller fløttet den in qvæstione værende Huuse Bygning eller Boe 2de Alen længere fra Citantens Huus, end det nu staar, samt herforuden at betale Citanten i Sagens Omkostninger 4 rd og til Justitz Kasse 1 rd, for ikke efter Indkaldelse til Forligelses Commissionen at have \mødt/ eller bevist noget lovligt Forfald.

Stork Olsen Reqve contra Peder Siursen Kismul. Fol. 328.

Citanten Stork Olsen Reqve, iretteæskede Sagen og begiærede Indstevnte Paaraabt.

Efter Paaraab mødte ikke Indstevnte, thi begiærede Citanten Tings Vidnet sluttet og sig beskreven meddeelt, som Retten bevilgede.

34. Aflyst et Bygselbrev udstæd af Jan von der Lippe til Jens Hagelsteen paa Grunden til et Vaanhuus m: v: paa Aarestads Grund, dat: 17de April 1758, efter Sønnen Hans Hagelsteens Forlangende, da hans Fader nu ved Døden er afgaaen.

35. publiceret Christine Sal: Henrich Jorges Bygselbrev til Hans Hagelsteen paa Grunden til et Vaanhuus og Mølle m: v: paa Gaarden Aarestads Grund, dat: 6te Febr: 1801, med Reversal.

1801: 341b

Fra Kam/m/er Raad Dahl blev i Anledning af foranmelte Bygsel Seddel fremlagt hans Modsigelse og Protest imod samme af 4de hujus, som inden Retten blev oplæst.

Procurator Balchen som havde indleveret til Publication i Dag saavel Afdøde Mad:me Christine Jorges udstædde Bygselbrev af 6te Febr: d: A: til Hans Hagelsteen, som en ligelydende Gienpart deraf med derpaa tegnet Revers, paa Anordningsmessig stempl: Papir, samt ligeledes indleveret til Aflysning Jan von der Lippes Bygselbrev af 17de April 1758, til bemelte Hans Hagelsteens Fader Jens Hagelsteen, erfarede nu, at fra Hr: Kam/m/er Raad Dahl var til Retten fremsendt Protest af 4de d: M: mod Bygselbrevets Publication, men da Protesten ikke fra Hr: Kammer Raaden, Geleidet med saadanne Beviisligheder der kunde hiemle ham Adgang til de Rettigheder som Hr: Kam/m/er Raaden har behaget at anføre, hvis Indhold

Comparenten in totum benægtede, som blottet for alt hvad man kaldte juridisk Bevis, saa vil Hr: Kammer Raaden tillade at Comparenten staar i den Formeening, at Protesten ikke naaer den forønskede Virkning; hvorfor Proc: Balchen paa forbemelte Hans Hagelsteens Vegne paastod saavel det indleverede Bygselbrev publiceret, protocolleret og paategnet, da Afdøde Mad:me Jørges (Jorges) som Udstæder deraf havde fuldkom/m/en Disposition og Raadighed at bortfæste de Grunde og Marker m: m: som ere benævnte i forbemelte Bygselbrev, hvoraf følger, at Hr: Kam/m/er Rd: Dahl paa ingen Maade er berettiget at kuldkaste den Afdøde Mad:me Jørgeses (Jorgeses) Handling i denne Henseende, som den forhen til Hans Hagelsteens Fader udstædde Bygsel Seddel udslettet; og som en Følge heraf paastod Comparenten fremdeeles den af Hr: Kam/m/er Rd: Dahl formerede og til Retten fremsendte Protest aldeeles forkastet, saaledes, at sam/m/e i ingen Henseende skal kunde hindre Hans Hagelsteen i sine Rettigheders Udøvelse, og saaledes var Comparenten Rettens Kiendelse forventende.

Eragtet:

Da den af Hans Hagelsteen nu til Tinglysning fremkomne Bygsel Seddel af 6te Febr: sidstl: er forsynet med Gienpart, hvorpaa den Fæstendes paategnede Reversal findes anført og saaledes overensstem/m/ende med Forord: af 27 Novbr: 1775, 10 §, fant Sorenskriveren ingen Grund til at kunde nægte Originalens Tinglysning og {Rettens} \Reversens/ Forevisning inden Retten, da sam/m/es Kraft og Virkning paa anden Maade bliver at afgiøre, og hvortil Kam/m/er Rd: Dahls lovlige Ret reserveres ham; thi blev som meldt bemelte Bygsel Seddel nu inden Retten publiceret.

1801: 342

Ole Olsen Watle af Mielde Skibrede mødte og tilkiendegav at have ved lovlig Varsel til i Dag ladet indkalde Johannes Johannessen Sundland for 3de Aars tilgodehavende Vilkaar af Gaarden Sundland i alt af Beløb 17 rd 2 mrk 8 s: og som ingen mindelig Foreening har været at opnaae ved den Anordnede Forligelses Com/m/ission, som den nu af Citanten fremlagde Attest af 4de hujus udviiser, har ingen mindelig Foreening været at opnaae i denne Sag.

Indstevnte Johannes Johannessen Sundland mødte personlig og vedtog lovlig Varsel, og nægtede ikke for, at være Citanten skyldig udi det paastevnte Vilkaar til 3die Maij førstkom/m/ende den Summa 15 rd, for 3de Aar, og som han tilforn har anbuden ham disse Penge skiønt ikke den fulde Summa paa engang, saa troede han sig at være urettelig indkaldet her til Retten, og til end yderligere Beviis herom var det nu han inden Retten tilbød ham til Afdrag paa denne Summa 9 rd, og Tiid til den øvrige Rest, uagtet Indstevnte har Contra Prætioner.

Citanten Ole Olsen Watle fremlagde Indstevntes til ham under 3die Junii 1795 udgivne {Bygsel Seddel} Vilkaarsbrev, hvorpaa findes afskreven 12 rd 3 mrk 8 s:, og følgelig er han meere skyldig end de tilstaaede 15 rd, ikke destomindre var han villig nu til Afdrag at modtage de Anbudne 9 rd, under Reservation af hans Ret til det øvrige Manglende, hvortil han ikke ville findes uvillig at forunde ham en Tiid af 5 á 6 Uger, og derfore begiærede han Sagen udsadt til førstkom/m/ende Som/m/er Ting for Mielde Skibrede.

De anbudne 9 rd blev derpaa af Citanten imodtaget, og Sagen udsadt til den forlangte Tiid.

senere Forligt

Hr: Amtmand Unmack qva Foged tilkiendegav at have ved mundtlig Varsel ladet indkalde nogle af Biergerne saavel af Lindaas som Herløe Skibreder med Vidner at afgive Forklaring hvor det af dem sidst i Aaret 1799 biergede Tømmer Stokker var skeed, for derefter i overensstem/m/else med Loven at kunde ved Dom eller Kiendelse bestem/m/e deres Andeel,

saavel som Ejeren der efter Avertissement i de Berlingske Aviser og det der anmelte Mærke er forefunden afmærket paa de biergede Tøm/m/er Stokker med saadant Mærke N1M (NIM), den anden sin Andeel, hvilken han efter Skrivelse til Hr: Brand Directeur Rolfsen i Bergen og Hr: Stifts Provst Brun at uddeeles til fattige Lods Enker.

Af Biergerne mødte Iver Simensen Østrem og Lasse Andersen Bersvig begge af Lindaas Skibrede, og af Herløe Skibrede Mons Magnesen Henøe, og Jacob Hansen Henøe.

De første fremstillede som

1te Vidne

1801: 342b

Peder Monsen Rebnor, som aflagde Lovens Eed og forklarede paa Tilspørgende: at det udi Slutningen af Aaret 1799 i Lindaas Skibrede biergede Saug Tømmer er funden i aaben Søe, ligesom {de} han har fornum/m/et at det allermeste af dette Tømmer var M/ærket N1M (NIM).

Dernest fremstod

2det Vidne Lars Magnesen Leerøen som aflagde Eed og forklarede, sig gandske overensstem/m/ende med sidste Vidne.

De mødende Biergere af Herløe Skibrede fremstillede derpaa de

2de Vidner Niels Lassesen Sand og Ole Monsen Sulen, som aflagde Lovens Eed og forklarede: at det Tømmer som i Aaret 1799 blev bierget ved Henøe, Sulen og flere Stæder under Herløe Skibrede blev alt funden i Aaben Søe uden for de fleste Skiær, ligesom de erindrer sig med Vished at have observeret at de fleste Stokker var mærket N1M (NIM).

Amtmanden begiærede Sagen udsadt formedelst andre præsserende Forretninger til i Dag 14 Dage for da at bringe den til endelig Slutning.

Sagen udsættes paa Forlangende til Tirsdagen den 21de April førstkom/m/ende.

Told Procureur Schnabel som anordnet Sagfører for Johannes Andersen Gierstad mod Rasmus Jonsen, Johannes Olsen med flere fra Gierstad fremlagde en skriftl: Stevning af 27de f: M: som i Følge Kaldsmændenes Paategning er for Vedkommende lovlig forkyndt. Ligesaa fremlagde han Stiftets høye Ordre af 2den Febr: sidstl: til denne Sags Anlæg og Udfør. Videre Sub Litr: A, den passerede Hiemtings Act i Sagen begyndt 4de Martii og sluttet ved Dom 25de April f: A:, samt et derved hæftet Vidne Forhør af 4de Febr: nest forhen. Ligesaa Sub Litr: B, Bergens Stifts Ober Rettes Doms Act begyndt 12te Maij og sluttet ved Dom 3 Junii f: A: med derhos hæftede 3de Bielagere Sub No: 1, 2 og 3. Endelig Høyeste Rets allerhøyeste ergangne Doms Act i ermelte Sag af 25de Octobr: f: A:, hvortil han sig refererede og derefter udbad at saavel de indstevnte Cautionister som Parter og paagieldende Johannes Andersen Gierstad der nu fra Byens Arrest var hidhentet og her for Retten tilstæde, maatte afhøres hvad enhver af dem i Følge Stevningen kan have til Sagen at svare, og i sær udbad Comparenten, at den ved Stifts Ober Rettes Doms Acten under No: 1 ved hæftede Originale Caution af 2den Aug: f: A: maatte for Udgiveren oplæses og deres Declaration indhentes.

De tilforn i denne Sag indgaaede Cautionistere neml: Steffen Jensen Grove Farbroder til den paagieldende Johannes Gierstad, Haldor Hammerspladsen, ubeslegtet med Paagieldende, og bruger kun en bygslet Plads, Michel Andersen

1801: 343

Halland Broder til Paagieldende og Selvejer, samt Jens Johannessen Gierstad Søn til Paagieldende og ligeledes Selv Ejer, vare tilstæde, for hvem saavel deres tilforn under 2den Aug: 1800, som en seenere af Dags Dato forfattet Caution, som de nu fremlagde, blev

forelæst, og efter at sam/m/e var dem betydet tilbød de 3de af dem, men ikke Haldor Larsen Hamerspladsen at underskrive og opfylde sam/m/e, hvorfore ogsaa kun de andre 3de nu inden Retten underskrev \og forseglede/ sam/m/e.

De indstevnte som tilforn har været Klagere i denne Sag neml: Rasmus Jonsen, Johannes Olsen og Johannes Monsen Gierstad og Ole Andersen Weaae, var tilstæde, som efter at de havde anhørt den af de 3de nu underskrevne Cautionistere indgangne Borgen og Caution, svarede de alle enstemmig at de ikke paa nogen Maade kunde antage sam/m/e, deels for disse Cautionistere ikke har noget at hæfte ved, og deels, naar de troer at deres Liv kunde være i Fare ville end ogsaa al Caution i saa Tilfælde være overflødig og derfore reserverede de sig deres Ret imod enhver som kunde være given den Magt at sætte den Paagieldende Johannes Gierstad paa frie Fod; men for at vise at deres Agt ikke er enten Hevn eller at Johannes Gierstad skulle lide længere paa sin Person, vil hans Frieheds Betagelse som til denne Tiid, skulle de foreslaae, siden de er vidende at Hans Majestæt i denne Tiid behøver Folk baade til Lands og Vands at han da med første Transport blev nedsendt til Kiøbenhavn, under Forpligtelse ikke at komme meere her til Stædet.

Johannes Andersen Gierstad forklarede sig i Henseende den nu stillede Borgen og den derpaa af hans Modstandere givne Declaration: at han forbandt sig ikke aleene til ikke meere nogensinde enten at true eller undsige Klagerne eller andre Mennesker, det være paa Ejendomme eller Liv, men endog ikke, som til denne Tiid under Tab af hans Friehed at indfinde sig paa en ½ Miil nær Klagernes Boelig, da han til Underholdning for sig og 3de Børn paa 14, 10 og 7 Aar gl:, ville søge enten her i Byen som Bord Arbeids Mand og at blive Ansadt ved Brand Vagten at {søge} \faae/ deres Ophold, eller og ved Jordebrug her eller i et andet Stift i Norge, men paa den foreslagne Maade at blive {ansadt} \nedsent/ til Kiøbenhavn, derfore undslog han sig aldeeles.

Klagerne indlod den sidste af Johannes Andersen Gierstad giorte Proposition til Rettens Skiønnende.

Told Procureur Schnabel for Paagieldende Johannes Andersen Gierstad paastod Klagernes Indvendinger mod den i Dag fremlagde formeentlig

1801: 343b

ligesaa fuldstændig som paalidelige Caution, samt Paagieldendes egen nærmere betryggende Vedtagelse, at blive tilsidesatte, men at bemelte Johannes Gierstad maae ved Dom blive frikiendt fra at udholde længere Arrest og at sættes paa fri Fod til lovlig Nærings Erhvervelse for sig og sine, forbeholdende i øvrigt hans Tiltale imod Vedkom/m/ende for alle af dem ham giorde ubeføyede Hindringer, og saaledes indstillede Sagen Rettens Dom.

Sagen optages, og blev Johannes Andersen Gierstad tilbageleveret til Byens Arrest.

Udi Sagen Ole Pedersen Tvedt contra Ole Siursen Echnesvog, Askild Larsen Echnes og Johannes Olsen Biørndal, {samt} blev afsagt saadan

Dom:

Det er med Vidner oplyst at indstevnte Ole Siursen Echnesvog, Askild Larsen Echnes og Johannes Olsen Biørndal har med Allarm og banken om Natten imellem 11 og 12 i Junii Maaned f: A: kom ind udi Citantens Huus Giestgiverstædet Biskopshavn og først forlangt Øll som de fik, men da de blev nægtet Brændevin, og de derover blev mer uroelig, hvorover en af dem, men hvilken er ikke bevist, skal have taget Citanten i Hals Kraven og villet haft ham i Gulvet, hvorover de alle tilligemed Citanten har skuet hinanden frem og tilbage, hvorved Citantens Skiorte blev sønderreven m: v: Siden det nu ikke er bevist hvem af disse der tog Citanten i Skiorten og sam/m/es Sønderrivelse ligesaa gierne kunde være foraarsaget ved ham selv, da der ikke findes nogen aabenbar ond villie til saadan Fornærmelse, saa bliver

Indstevnte at ansee med passende Bøder fordi de efter Politie Tiid under Støy og Allarm har indfunden sig paa Værtshuus, tilligemed Processens Omkostninger, som efter Omstændighederne bliver at fastsætte med 9 rd, og endelig i Overensstem/m/else med Forordningen af 10de Julii 1795, for Udeblivelse fra Forligelses Commissionen, hvortil de har været varslet, for unødig Trette at ansee, og hvorfor hermed kiendes for Ret: Ole Siursen Echnesvog, Askild Larsen Echnes og Johannes Olsen Biørndal, bør hver at bøde til Store Sandvigens Frie Skole 1 rd, og hver at betale udi Processens Omkostninger til Ole Pedersen Tvedt 3 rd, ligesom de og for ikke at have mødt ved Forligelses Commissionen bør bøde hver til Justitz Cassen 1 rd, som alt efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig Adfærd.

Derefter blev tinglyst:

36. Skiftebrev efter afg: Ole Bastesen øvre Tvedt sluttet 21de Novbr: 1800, hvorved er udlagt i Gaarden øvre Tvedt No: 78 i Herløe Skibrede: 1. Til Enken Anne Olsdatter for Krav 11 M/ark Smør for 51 rd 4 mrk 12 s: 2. Til Sterv boe Enken Giertrud Rasmusdatter 20 M/ark Smør for 94 rd 12 s. 3. Til hver af Sønnerne Rasmus og Baste 5 M/ark Smør for 23 rd 3 mrk 2 s. og til hver af Døttrene: Anne, Kari, Herborg, og Ingeborg 2 ½ M/ark Smør for 11 rd 4 mrk 9 s.

37. Bygselbrev fra Brynild Andersen til Anders Brynildsen paa 18 M/ark Smør 18 Kd: Malt i Gaarden Gripsgaard No: 97 i Herløe Skibrede, dat: 19 Januarii 1801.

1801: 344

38. Skiftebrev efter afg: Ole Thomassen Landsvig, sluttet 26de Januarii 1801, hvorved i Gd: Landsvig No: 62 i Herløe Skibrede er udlagt 1. Til Ellef Johannessen Bouge 4 M/ark Smør for 23 rd 2 mrk. 2. Til Stervboe Enken Brithe Ellingsdatter 5 3/8 M/ark Smør for 31 rd 2 mrk 2 s. 3. Til hver af Sønnerne Thomas og Ole ¾ M/ark Smør for 4 rd 2 mrk 4 s., og til hver af Døttrene Margrete, Marte og Kari 3/8 M/ark Smør for 2 rd 1 mrk 2 s:

Da ingen efter udraab havde mere at i rette føre blev dette Maaneds Ting sluttet.
Saaledes i Dag passeret bekræfter

Ole Sivertsen Nils Gulachsen Anfin Olsen Johan Grybel

[Udsættelses Maaneds Ting 1801]

Aar 1801 den 21de April blev holden Udsættelses Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen, og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen og Johan Grybel.

Hvorda! Udi Sagen Ole Pedersen Tvedt contra Ole Olsen Skare, blev afsagt saadan

Dom:

Den merkelige Forskiel som gives imellem Citantens afhørte og Indstevntes seenere førte Vidner forvolder al Eftertanke til at udfinde Sandheden af den indstevnte Ole Olsen Skare paaførte Sigtelse. Det kan ikke skiønnes rettere end at Sagvolderen maae være uskyldig udi den Allarm som Citantens førte Hoved Vidner har forklaret ved banken Natten imellem 11te og 12 Junii f: A: blev paaført hans Huus, uagtet de i Tingsvidnet af 27de Novbr: f: A: afhørte Vidner forklarer om 4 af de indstevnte Bønder, hvorunder er nævnet Ole Olsen Skare skulle tilligemed de andre have udøvet denne Allarm, men naar 2de eenstemmige Vidner udi seeneste Tings Vidne af 9de Martii sidstl: forklarer at Ole Olsen Skare laae paa Bordet i

Skienkestuen da de 3de øvrige Bønder bankede paa Citantens Dør, kan han ikke efter al Rimelighed have nogen Deel udi den da skeede Allarm, men som nærmere ville været oplyst, om Citantens Sagfører under Vidne Forklaringen derom havde erkyndiget sig. Hvad det øvrige af Sigtelsen angaaer, nemlig at Indstevnte skulle have sønderreven Citantens Skiorte findes herom ikke saadanne Graverende Omstændigheder at Citantens Paastand kan være passende, thi naar Vidnerne forklarer: at Ole Olsen Skare kun lagde Hænderne paa Citantens Skuldre, og venlig anmodede ham om Brændevin, hvorover Citanten søgte at føre Indstevnte ud af Døren, som dertil ikke var villig, og ingen af Vidnerne har kundet forklare at Indstevnte meere end de øvrige 3 Bønder har sønderrevet Skiorten, saa viser hele Indstevntes Adfærd, at han ikke med nogen aabenbar ond Villie har villet enten skade eller fornærme Citanten, hvorfore han i denne Sag bliver at friefinde.

Thi kiendes for Ret: Indstevnte Ole Olsen Skare bør for Citanten Ole Pedersen Tvedts Tiltale i denne Sag frie at være. Processens Omkostninger ophæves.

1801: 344b

Sagen for Johannes Andersen Gierstad mod Rasmus Jonsen Gierstad med fl:

Sorenskriveren tilkiendegav at have til i Dag ladet indkalde Byens Arrest Forvarer Jess Nielsen Hundt med Kone og Tieneste Pige for at aflægge Forklaring om hvorledes den anholdte Johannes Andersen Gierstad har opført sig udi den Tiid han i Byens Arrest har været hæftet. Fra Byetings Arresten blev afhæntet Johannes Andersen Gierstad, som løs og ledig var for Retten tilstæde.

Af de indkaldte mødte og fremstod

Arrest Forvarer Jess Nielsen {Gierstad} Hundt, som aflagde Lovens Eed og forklarede: at udi en Tiid af Fem Fierding Aar som Johannes Andersen Gierstad har været arresteret i Byens Arrest, har han ikke nogen Gang haft Aarsag at klage over ham, men at han i al den Tiid har opført sig roelig og fredelig, kun en eeneste Gang har han seet ham beskienket, som var ved den Lejlighed at en af hans Venner neml: Haldor Larsen Ham/m/erspladsen besøgte ham i Arresten og hvilken havde trakteret ham med Fransk Brændeviin saaledes at han derved var bleven beskienket, men saasnart Deponenten befalede ham at begive sig til Roelighed var han dertil gandske villig, ligesom at Deponenten ikke heller paa den Tiid hørte nogen Trudsels Ord eller anden Slags unyttig Tale af ham. Deponenten meldte sin Kones {F} meget sygelige Forfatning som aarsage, hvorfor hun ikke kan møde, men kan hun i Tilfælde aflægge sam/m/e Forklaring som Deponenten.

Derpaa fremstod

Tieneste Pigen Ingebor Larsdatter 19 Aar gl:, i Tieneste hos Arrest Forvarer Hundt, hvilken efter at være formanet til Sandheds Udsigende aflagde Lovens Eed og forklarede: at i den Tiid som Vidnet har tient i Byetings Arresten, der var før Johannes Gierstad blev Arresteret, og til denne Tiid har hun ikke fornum/m/et andet end al søm/m/elighed, ikke heller meere end engang hørt han i den Tiid skal have været beskienket, hvor en af hans Venner skulle have givet ham formeget at drikke, men opførte han sig endog den Gang meget roelig, da han forføyede sig til Hvile saasnart hendes Huusbonde befalede ham sam/m/e, ligesom han i al den Tiid ikke {mere} nogen Gang har anmodet Vidnet om at hente sig Brændevin, hvilket hun ellers ikke heller har giort meere end den eene Gang hvor en Mand fra Landet som meldt tracterede ham, og hvilket Brændevin hun hentede, som dog ikke bestod af meere end ½ Pegel. Vidnet blev derpaa dimitteret.

Dernest fremlagde Sorenskriveren sin Attest af Dags Dato, som efter Nordhordlehns Skiøde og Pante Bøger viser saavel at de indgaaede 3de Cautionister ere Jordbrugende Mænd, som hvormeget de er ejende udi deres Gaarde.

Hvorefter udi Sagen blev

1801: 345

afsagt saadan

Dom:

Saa længe Lovens 1te Bog 21 Cap: 1 art: for Trudsels Ord ikke bestem/m/er nogen Straf, men meget mere befaler at sætte Borgen saaledes som Øvrigheden paalægger, hvor aleene Hæftelse finder Sted for den som ikke vil sætte Borgen, saa er det klart at Borgen bør Antages saalænge den er saaledes at Vederparterne efter Rimelighed kan være forsikret. I andet Fald kunde Artiklen ikke anvendes, eller i det mindste blev Anvendelsen til en virkelig Haard Straf, særdeles om det som her skulle staae til Vederparterne at bedøm/m/e Tilstrækkeligheden af den stillede Borgen. Ikke aleene har de indgaaede Cautionister forbunden sig at indestaae Klagerne for al Beskadigelse paa Person og Ejendom/m/e, men end og at Johannes Andersen Gierstad ikke uden Hæftelse skal indfinde sig nærmere end ½ Miil af deres Boelig, som baade er indgaaet af ham som udstrakt til han i Bergens Bye eller et andet Stift vil søge sit Ophold for sig og Familie. Dommeren indseer ikke rettere end Opfyldelsen af saadan Forpligtelse sikkrer Vederparterne baade paa Person og Gods men som ingen Lov eller Ret kan kiende den Paagieldendes Inderste Tanker og Hensigter og intet kan afholde ham og Klagerne at træffes end og langt uden for ½ Miil af deres Boelig, hvor ingen Caution kan stilles for en Død, eller giengive tabte Lemmer og Helbred, saa bliver end{og} nu til overs at tænke paa de flere Medborgeres Vel, som han skal være iblant, da Enhver Borger har Ret at fordre Sikkerhed af Staten, og efter Muelighed at sikre dem for liige eller andre Fornærmelser som Artiklen udtrykker med disse Ord: eller i Andre Maader. Saalænge man antager et Menneskes Forbedring i hvor skielden og høyst vanskelig saadant lader sig bevise, men rimelig bør troe dette om Johannes Andersen Gierstad, der har lid over 1 Aars Arrest, kun er 48 Aar Gammel, har Kone og smaae Børn at forsørge, frodig og sterk af Lemmer, ville det være for haardt om han, skiønt engang har udvist sig at være ondskabsfuld og en Frygt for sine Naboer, om han for Livs Tiid skulle taale sin Frieheds Tab, særdeles da ingen Trudsler i Gierningen er udøvet, følgelig bør dette tillige være bevægende Omstændigheder til under Indskrænkelser at tilbage erholde den berøvede Frihed.

Og hvorfor hermed kiendes saaledes: Johannes Andersen Gierstad bør imod den af Bønderne Steffen Monsen Grove, Michel Andersen Halland og Jens Johannessen Gierstad under 7de hujus i Retten indleverede og underskrevne Caution, overensstemmende med den af ham tillige indgaaede Forpligtelse, af sin Arrest løslades, og være deres Hæftelse paa nye undergiven saasnart han enten i Fuldskab, ved Ord eller paa andre Maader viser Tegn til nogen slags Beskadigelse, eller findes Veder-

1801: 345b

parternes Boelig nærmere end ½ Miil. Under lige Forpligtelse bliver det ham tilladt at opholde sig her i Bergen hvor han ved mindste Trudsels Ord i eller uden for Fuldskab maae vente sig hæftet ved hvem det endog maatte være, til hvilken Ende denne Dom bliver at forkynde for Byens Politiemester. Det idømte opfyldes saasnart Vederparterne har erklæret sig fornøyet med den afsagde Dom. I denne Sags Behandling findes intet uforsvarligt Ophold.

Efter at denne Dom var oplæst erklærede den Paagieldende Johannes Andersen Gierstad, sig ikke aleene fornøyet med den afsagde Dom, men endog forbandt sig at indgaae de ham i

samme paalagde Forpligtelser; {men} hvorefter han nu af Retten blev tilbageleveret i Byens Arrest.

Amtmand Unmack æskede Sagen i rette angaaende det sidst i Aaret 1799 fundne Vrag Tøm/m/er i Lindaas, Herløe og Radøe Skibreder, hvorom Biergerne i Dag 14 Dage lod fremstille Vidner hvor sam/m/e var funden; og dernest fremlagde en Specificeret Fortegnelse over hvad det fundne Vrag Tøm/m/er i disse Skibreder er udbragt til, i Følge de ligeledes fremlagde 2de Auctions Forretninger af 16de Jan: og 3die Martii f: A:, nemlig for det i Lindaas biergede Tømmer 388 rd 68 s., og for det i Herløe og Radøe biergede 72 rd 60 s: hvorfra dog afgaaer efter de Specificationen vedhæftede 3de Lensmands Reg: for enhver hafte Udgifter, der ikke ere indberegnede i de af Kiøberne i Følge Conditionerne betalte Auct: Salarium, Placater, min Provision med videre ved Auction medgaaende Udgifter, der af Kiøberne aparte er betalt, og saaledes bliver da i Følge den paa meerbemelte Specification afgivne Forklaring, for Biergerne i Lindaas 173 rd 56 s., og for biergerne i Herløe og Radøe 25 rd 56 s., samt lige Sum/m/er for vedkom/m/ende Ejer.

Dernest fremlagde han et fra Brand Directeur Rasmus Rolfsen i Bergen under 17de Febr: f: A: tilhendekommen Skrivelse, med derved fulgte 2de Originale Breve af 21de Octobr: 1799 og 17de Febr: d: A:, hvoraf verificerede Extracter vedfulgte, for saavidt deraf erfares: at det biergede Tøm/m/er efter det af Vidnerne omforklarede Mærke, er Hr: Raadmand og Consul Niels Moe i Christiansand tilhørende; og som han efter de ommelte Extracter af Brevenes Udvisning, haver skienket sin Andeel til fattige og trængende Lods Enker, at blive uddeelt ved Hr: Stifts Provst og vice Biskop Brun i Bergen, saa reserverede bemelte Hr: Rolfsen sig Raadmandens Ret i saa Fald, til hvad hans Andeel maatte blive efter at alle Omkostninger var fradragen. De ommelte Originale Breve \der/ blev forevist til Confrontation med Extracterne, udbad Amtmanden sig tilbageleveret

1801: 346

med Anvisnings Paategning for at tilstille Ejeren.

Da det nesten Almindelig er bekiendt, saavel af Aviser som ved andre particulaire Efterretninger, der foregik sidst i Aaret 1799 omkring Christiansand paa adskillige Saugbruge, og hvorved nogle Tusinde Tylter Saugtøm/m/er er bortdrevet langs Bergens nordlige Kyster, hvoraf saa vel her i Nordhordlehn som de nordligere Fogderier er bierget paa forskiellige Steder, og det af den anmelte Ejer Hr: Raadmand Moe opgivne Mærke ved de afhørte Vidner er bevist at være anmærket paa det ommeldte i Nordhordlehn fundne Tømmer, og han desuden ikke selv vil søge nogen Fordeel af sin Anpart, saa fandt Amtmanden ingen Grund til mindste Tvil at han jo maatte være rette Ejer, uden at fordre videre juridisk Beviis, der endog synes at ville være til Overflod, og derfore frafaldt al Prætention for den Kongl: Casses Interesse, men derimod paastod at Biergerne maatte vorde tilkiendt deres halvedeel som forhen meldt.

Det fremlagte bad han det passerede vedhæftet og sig beskreven meddeelt.

Sagen optages men blev end nu sam/m/e Dag afsagt saadan Kiendelse

Saaledes i Dag passeret bekræfter: Brandt

Ole Sivertsen Nils Gulachsen Andfin Olsen Johan Grybel

Extra Ret [1801].

Aar 1801 den 25de April blev en Extra Ret nedsadt i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Anfind Olsen og Johan Grybel, over den for

Tyverie actionerede Dreng Anders Iversen Fieldstad, som for Retten var tilstæde uden Baand og Fængsel.
Hvorda! Kongl: Maj:ts Foged Høegh mødte og tilkiendegav at han i Følge Stiftets Ordre af 9de d: M: har indkaldet Tyvs Delinqventen Anders Iversen Fieldstad til Strafs Lidelse for begangne Tyverier; han producerede den i saadan Henseende udtagne Rettens Stevning af 10de sidstl: tilligemed det deri benævnte denne Sag vedhørende Præliminair Forhør af 1te April 1801, af hvilket han begiærte Delinqventen allerførst forelæst hans ved dette Forhør aflagde Forklaring Tyverierne vedkom/m/ende, som findes Forhøret tilført Pag: 7 til 14 incl:, og hans Forklaring indhentet om han vedbliver den samme afgivne Forklaring. Videre {anviste} \fremlagde/ Actor den over Delinqventen forhen afsagde *Tys (Tyvs) Dom af 23 Febr: 1799 efter hvilken han har udstaaet Straf med 3 Maaneders Tugthuus Arbeide, og hvorom blev fremlagt Attest af Dags Dato.
Proc: Kahrs mødte som den Tiltaltes Defensor i Følge Stiftets paategnede Ordre paa det fremlagde præli-

1801: 346b

minair Forhør, og efter Sagens Omstændigheder, forbeholdt den Tiltaltes Tarv, naar Sagen fra Actors Side er sluttet.
Paa det at Delinqventen under et kan giøre Forklaring om hans Vita, producerede Actor nu Præsten til Tugt og Manufactur Huuset Hr: Tuchsens Attest om Delinqventens Confirmation i Tugthuus Kirken og hans Altergang sam/m/estæds, dat: 13de April 1801.
For den Paagieldende Dreng Anders Iversen Fieldstad, som for Retten var løs og ledig tilstæde, blev oplæst den heele af ham inden præliminair Forhøret den 1te hujus afgivne Forklaring Pag: 1, 2, og fra Pag: 7 til Enden, hvilket alt han Ord til Andet igientog at være hans sandfærdige Forklaring, med sigende: at han paa Veyen fra Jelte Fiorden til Gaarden Blom antraf en Bondemand udi en Baad til hvem han paa Vandet solgte den tilforn omforklarede sorte halvslidte Hardanger Trøye for 2 mrk, men hvem denne Bonde var veed han ikke hverken Navn paa eller Stædet.
Actor bad atter fremkaldet bestiaalne Stoltz og Grung, for at beedige modvillig Fravendelse af de dem frastiaalne Koster.
Reebslagerne Stoltz og Grung var tilstæde, der igientog deres udi præliminair Forhøret tilforn aflagde Forklaringer, og paa lovlig Maade bekræftede at disse fra dem stiaalne Koster, er dem frakom/m/en imod deres Vidende og Villie, ligesom af den paa disse Koster sadte Taxt er sammes virkelige Værdie efter deres beste Skiøn.
Videre fremstod Bager Drængen Ole Ellefsen, som efter at hans Forklaring i præliminair Forhøret var ham forelæst igientog han sam/m/e at være sandfærdig, aleene med denne Forandring at de omforklarede Brød efter nøyere overvejende ikke har vejet mer end 10 ½ Mark pr: Stk, og der fore kunde Stykke ikke beløbe høyere end til 26 á 28 s: i Steden for de omforklarede 2 mrk, hvilken Forklaring Vidnet bekræftede med Lovens Eed.
Actor tilkiendegav at han siden Stevningens Udstædelse har søgt tilvejebragt her til Bergen den bortstiaalne Baad, og tillige opdaget dens Ejer at være nu for Retten nærværende Jørgen Olsen Hop, og at denne Baad i Dag efter Actors qva Fogeds Opnævnelse, er taxeret af de 2de Laugrettesmænd Joh: Grybel og Anfind Olsen for 8 mrk; men til det bortstiaalne, Lærret, Klæde og Tobak er endnu ingen Ejer opspurgt, og disse 3de Poster er i Forvaring hos Rebslager Grung, og er af fornævnte 2de Taxations mænd taxeret {for} tilsam/m/en for 2 mrk 14 s:, imod hvilken Taxt den paagieldende Dræng Anders Iversen ikke havde noget at indvende.
Som Ejer af bemelte Baad fremstod Jørgen Olsen Hop, som med Lovens Eed bekræftede, at denne Baad der nu er kom/m/en tilstæde er ham tilhørende og ham frastiaalen imod hans

vidende og Villie, og at han ikke havde noget imod den paa sam/m/e {aflagde} \satte/ Taxt. Efterat denne Eed var aflagt, blev

1801: 347

Baaden ham tilbageleveret.
Endelig fremstod Siur Iversen Blom 25 Aar gl: Broder til Drængen Anders Iversen, bruger en liden Plads kaldet Tuen under gd: Blom, men ernærer sig for det meste af Fiskerie, hvilken aflagde Lovens Eed og forklarede: at det medfører ikke Rigtighed hvad hans Broder har forklaret i Henseende til Opholdet hos ham, da han ikke har været længere i hans Huus end 2 Dage, og som var den Gang da Broderen kom fra Bergen med den omforklarede Baad, ligeledes er det urigtigt at hans Broder har tient den omforklarede Bonde ved Navn Ole Hougøen, da Vidnet ikke veed rettere, end at hans Broder Anders Iversen i Steden for et Aar har været 2 Aar paa Tugthuuset, og ligefra Tugthuuset er kom/m/en til Rebslager Stoltz. Uagtet Vidnet nøye spurgte sin Broder hvor han havde bekom/m/et den til ham nu sidste Gang omforklarede og medbragte Baad og 5 stk Brød, vedblev han fremdeeles at nægte at have bekom/m/et disse Ting annerledes end paa en lovlig Maade; men da Lensmand Schielanger indfandt sig hos Vidnet og efterspurgte ham, tilstod han strax at disse Ting vare stiaalne, og videre er ikke Vidnet bekiendt; ligesom han benægtede at have mindste Kundskab om hans Broders Forseelser, men meget mere formanet ham til al Skikkelighed, efter at han for saadan Forseelse have udstaaet Straf.
Drængen Anders Iversen Fieldstad tilstod nu at have aflagt usandfærdig Forklaring for saavidt hans Ophold har været hos Broderen ½ Aar, og den øvrige Tiid hos Bonden Ole Hougøen før han kom til Rebslager Stoltz, og er ikke at formaae til at opgive nogen rimelig Forklaring til denne Usandfærdighed, men siger nu at han kom lige fra Tugthuuset til Rebslager Stoltz.
Actor som af Vidnet Siur Iversens Forklaring fornam Delinqventens Løgnagtighed udi hans opgivne henseende hans Levnet siden han udkom fra Tugthuuset, lovede sig ingen Forklaring til Oplysning {til F} af det indstevnte men nu udeblevne Syg liggende Vidne Ole Hegøen, og derfore frafaldt hans Vidnes byrd, men i den Sted begiærede Sagens Anstand efter Dom/m/erens Bestem/m/else, for at samle flere Oplysninger og slutte Sagen.
Sagen udsættes til førstkom/m/ende Onsdag den 29de April, i Sorenskriverens Huus i Bergen om Formiddagen Kl: 8 Slæt.
Saaledes passeret bekræfter: Brandt
Johan Grybel Andfin Olsen

[Sommer Sage og Skatte Ting 1801 for Sartor Skibrede]
Aar 1801 den 27de April, blev det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting holden for Sartor Skibrede paa Tingstædet Tøsøen, og Retten betient af Sorenskriveren i Overværelse af efterskrevne 4 eedsorne Laugrettes mænd: Salomon Christensen Skouge, Iver Nielsen Skouge, Peder Rasmussen Anglevig og Peder Nielsen Spielde. Ved Tinget var nærværende Fogden Hr: *Dine (Dines) Guldberg Høegh, og Skibredets Lensmand Peder Knudsen Tøsøen.

Hvor Da først allerunderdanigst blev publiceret og for Retten oplæst de 4 Kongl: Forordninger og Placater som ved Maaneds Tinget den

1801: 347b

7de April *sidst, ere publ: og findes extraheret Fol: 338.
Dernest for det
5te. Placat hvorved Vaaben og Vahrer til Krigs Brug og til Skibes Udrustning forbydes at udføres fra Danmark og Norge til frem/m/ede Steder, dat: 18de Martii 1801.
6. Forordning om Embargo paa engelske Skibe og Vahrer, dat: 29de Martii 1801.
7. Bestalling for Toldbetient Dines Guldberg Høegh til herefter at være Foged for Nordhord og Wosse Fogderie i Søndre Bergenhuus Amt, dat: 9de Jan: 1801.

Lænsmanden tilkiendegav ikke at have til dette Ting hverken mundtlig eller skriftlig indstevnet nogle Sager.

Da ingen hafde noget i Dag ved Retten at afhandle blev sam/m/e opsadt til i morgen.

Dagen derefter den 28de April 1801. Continuerede Som/m/er og Skatte Tinget for Sartor Skibrede med sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar, hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret følgende:
1. Byxel Seddel fra Agent Hans Krohn til Christopher Larsen Hougholm paa en Jorde Part i gaarden Glæsnes som Rasmus Johannesen tilforn har brugt af Skyld 11 1/8 M/ark Smør dateret 9de Feb: 1801
2. Byxel Brev fra Biskop Irgens til Ingel Nielsen, Tretten og en Halv M/ark Fisk udi gaarden Foldesnes som er halve Deelen af det Faderen Niels Poulsen hidtil har brugt dateret 22de April 1801 med Revers
3. Byxel Brev fra Biskop Irgens til Ole Olsen Echerhofde 18 M/ark Fisk udi gaarden Nordre Echerhofde dat: 18de April 1801 med Revers
4. Byxel Brev fra Biskop Irgens til Anders Pedersen paa 18 M/ark Fisk udi gaarden Echerhofde dateret 20 Deb: 1800 med Revers
5. Afkald fra Ole Andersen Kobbeltvedt til sin værge Peder Torkildsen paa Fader Arven stor 8 rd 4 mrk 4 s dateret 27de April 1801.
6. Afkald fra Lars Pedersen Trellevigen til sin værge Ole Jacobsen Søre Toft paa Fader Arven stor 12 rd dateret 27de April 1801
7. Skiøde fra Peder Pedersen Søre Fielde til Endre Nielsen Strøme paa 1 Bpd 3 M/ark Fisk Landskyld i gaarden Søre Fielde M: No: 89 for 68 rd dat: 27de April 1801
8. Byxel Seddel fra Endre Nielsen Strøme til Peder Pedersen Fielde paa 1 Bpd 3 M/ark Fisk udi gaarden Søre Fielde No: 89 dat: 27de April 1801 med Revers
9. Byxel Brev fra Peder Salomonsen Hamre og Ole Monsen nedre Golten til ung Karl Winsians Olsen paa 1 Pund 4 M/ark Fisk Landskyld i gaarden Søre Toft No: 12 dateret 27de April 1801 med Revers
10. Byxel Brev fra Hans Ericsen Foldenes til Michel Larsen Angeltvedt paa 16 25/32 M/ark Fisk i gaarden Agotnæs No: 62 dat: 27de April 1801 med Revers
11. Mage Skifte imellem Peder Salomonsen Hamre som overdrager til Ole Monsen nedre Golten 3 16/35 M/ark Fisk i gaarden Golten No: 21, imod at Ole Monsen igien overdrager til Ham 1/21 Part i Skratholmens Laxevog dateret 27de April 1801
12. Dito sam/m/e mage Skifte fra Ole Monsen nedre Golten til Peder Salomonsen Hamre
13. Skiøde til Enken Malene Endresdatter Leerøen fra hendes Medarvinger, paa 18 M/ark Fisk Landskyld i Gaarden Midtvedt No: 25, dat: 28de April 1801.
14. Skiøde fra Jan Henrich Smith til Enken Herborg Knudsdatter Hamre paa 3 M/ark Fisk i Gd: Warøen No: 8, dat: 16de Decbr: 1800.

Fogden Høgh Gulberg mødte og indleverede Restance Listen for 1te Termins ude-

staaende Skatter som viser at der paa dette Ting kun er betalt 14 rd hvilket af Almuen blev u-imodsagt.

Efter opraab mødte nu ingen flere ved Tinget hvorfore sam/m/e blev hævet
og underskrevet Brandt
SalleMon ChriStienSen Skouge med bumerke Peder Nielsen Spielde med bumerke
Peder Rasmusen Anglevigen med bumerke Iver Nielsen Schouge med bumerke

Extra Ret [1801]

Aar 1801 Onsdagen den 29de April blev efter seneste udsettelse Extra Ret nedsadt i Sorenskriverens Huus i Bergen udi Sagen Actor Fogden Gulberg Høgh contra Tyvs Arrestanten Anders Iversen Fieldstad, i Overværelse af de 2de Laugrettes mænd Anfind Olsen og Johan Grybel. Arrestanten var ved Retten tilstæde uden Baand og Fængsel.

Actor mødte og sagde: at han har formaaet Ejeren af Viinkielderen Hr: Ernst Meyer at møde her i Dag, for at afgive Forklaring i Henseende den ham frastiaalne Billiard Kugle.

Kiøbmand Ernst Meyer mødte og forklarede: at hvad Drengen And: Iversen, angaaende den fra ham stiaalne Billiard Kugle, udi Præliminair Forhøret har forklaret forholder sig rigtig, aleene at denne Kugle som Deponenten nu foreviste i Retten, blev stiaalen af en Kasse og ikke af et Skab, og at en saadan Kugle fra nye af er værd 2 rd, men som denne nu foreviste Kugle er brugt er den for Tiiden ikke værd mere end 1 rd, og at sam/m/e er ham frastiaalen imod hans Vidende og Villie bekræftede han med Lovens Eed.

Actor indgav skriftlig Deduction i Sagen af Dags Dato, tilligemed en Attest fra Delinqventens Huusbonde Christopher Stoltz, dat: 9de Decbr: 1800, der viser: at han Dagen efter han var udkom/m/en fra Tugthuuset, har fæstet sig i Tieneste hos bem:te Stoltz, og følgelig bliver det overensstemmende med Vidnes byrdene og Tugthuus Inspecteurens Attest at Delinq: ikke har været paa Landet i det Mellemrum han kom ud fra Tugthuuset til Stoltz Tieneste, og saaledes er hans Udsagn i præliminair Forhøret bevist at være Løgnagtigt; hermed indlod Actor Sagen Dom.

Arrestanten vedkiendte sig den i Retten foreviste Billiard Kugle, og vurderede Laugrettet en Mark Tobak for 12 s:, som den i Boderne koster i denne Tiid.

Defensor Proc: Kahrs mødte og formeente, at naar tages i Betragtning at de her paaklagede Koster ere alle, nær nogle faae og ubetydelige, komne sine Ejere uskadde tilbage er den af Actor nedlagde Paastand alt for haard, hvorfore Comparenten forventede Straffen formildet, og saaledes indlod han Sagen Dom.

Da ingen havde videre at erindre blev i denne Sag afsagt saadan

Dom:

Efter Angivelse – egen \igientagen/ Bekiendelse – De bestiaalnes aflagde {Eed} tilhiemlings Eed – Vidners afhør og Sagens øvrige Omstændigheder er den arresterede Dreng Anders Iversen Fieldstad overbeviist

1. at have stiaalet fra sin første Huusbonde Rebslager Stoltz faae Dage efter Hand kom ud af Bergens Tugt Huus 4 Favner Toug – 1 Tolle Kniv – 1 Pudevahr – Endelig og 1 Baad paa

Vaagen i Bergen hvorudi ingen fandtes 1 Paque bestaaende af 1 ½ Alen Lærret – ½ Alen blaat Klæde og 6 M/ark Blade Tobak, hvoraf kun er solgt 4 M/ark for 6 s M/arken, men er det øvrige af Tobaken, Lerredet og Klædet tilbage som er vurderet for 2 mrk 14 s

2. Har Hand i sin anden Huusbonde Reebslager Grunks Tieneste, stiaalet fra den Contoriske Viin Kielders Billard 1 hvid Kugle, som er kom/m/en tilbage, men derimod fra denne sin Huusbonde 1 fiint Toskegarn, af en Baad ved Muuren, da ingen Mennisker fandtes i den 1 Sort Hardanger Trøye som Hand har solgt til en ubekiendt paa Veyen til gaarden Blom for 2 mrk, for det

3. efter et Løgnagtigt foregivende paa bedragersk maade fravent Bager Lodding 18 stk Brød med en Sæk som tilhørte hans første Huusbonde, hvoraf Sækken er kommen tilbage, men af Brødene af Verdie i det mindste 26 s Stykket 4 Stykker som deraf er kom/m/en Reebslager Stoltz til gode og endelig for det

4. En Baad som er kom/m/en tilbage, men vurderet for 1 rd 2 mrk

Den under Sagen fremlagde Act begynt 24de Janv: og sluttet ved Dom 23de Feb: 1799 viser pag: 62 Drengen Anders Iversens alder og pag: 76, at Hand tilforn har veret dømt for adskillige Tyverier, hvilken Straf Hand har udstaaet efter den under nerværende Sag fremlagde Attest af 25de April 1801 fra Tugthuus Inspecteuren, som formedelst hans uvidenhed i sin Kristendom er bleven forlænget paa 1 Aar 5 Maaneder inden Hand er bleven *undeviist men ikke før er Hand kom/m/en i sin Frihed, før Hand strax uden Grund eller Aarsage har begaaet lige Forbrydelser. Har end og Opdragelse – Virkelig Fattigdom og mangel paa det allernødvendigste veret Anledning til at Drengen Anders Iversen kan have begaaet Tyverier første gang, hvorfor Hand er bleven straffet, saa er alle disse Aarsager nu senere hævede baade ved at vere undervist udi hvad Hand skylder sine Medmennisker, som givet Leylighed til Forbedring ved at erholde en Tieneste hvor al Tanke om mangel ophørte, Men som alle disse midler, ikke har virket det allermindste til at kunde haabe Hand ingen Tiid vil blive en nyttig Lem blant sine Medmennisker, siden Hand ej allene faae dage efter sin Frihed har begaaet disse Tyverier, men end og stiaalet fra dem hos hvilken Hand har tient, saa bliver Hand at Ansee med den efter Forordningen af 20de Feb: 1789 2 § for anden gang begaaede Tyverie fastsatte høyeste Straf.

Thi Kiendes for Ret Drengen Anders Iversen Fieldstad, bør Arbeyde udi Bergens Tugt og Manefacteur Huus i Fem Aar, betale Igield af de stiaalne men ikke tilbagekomne 14 Brød á 26 s stykket med 3 rd 3 mrk 12 s men hvorfra afgaar 3 mrk 15 s som Stoltz tilligemed 4 Brød fik tilbage, altsaa igien 3 rd 13 s ligeledes Igield af 4 Mark Tobak á 12 s med 3 mrk og 2 mrk for den solgte Hardanger Trøye som ej heller er kom/m/en tilbage Endelig bør Hand og betale de paa samme Transport – Arrest og Forflegning andgaaende Omkostninger som alt opfyldes efter den Orden de Kongl: Anordninger fastsetter efter at samme er forkyndt

I Følge Forordningen af 3de Juni 1796 Anmerkes: at under denne Sags Behandling og førelse intet unødvendigt Ophold har funden Sted.

Efter at denne Dom var oplæst

1801: 349

begiærede Drengen Anders Iversen Fieldstad at den maatte blive paa-anket til Stifts Retten

Saal: passeret bekrefter Brandt

[Som/m/er Sage og Skatte Ting 1801 for Schiolds Skibrede]

Sam/m/e Dag den 29de April 1801 blev det almindelige Som/m/er Sage og Skatte Ting foretaget for Schiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendal og Retten betient med følgende 4

Eedsorne Laugrettes mænd Ole Monsen Flesland – Mons Ericsen ibidem – Peder Monsen ibid og Mons Olsen Lieland

hvorda! var ved Tinget tilstæde Fogden Gulberg Høgh, Skibredets Lænsmand og den tingsøgende Almue, for hvem blev oplæst de sam/m/e Kongelige Forordninger og Placater med bemelte Hr: Foged Høghs Bestalning som for Sartor Skibrede fol: 347 er publiceret.

Da intet videre for i Dag var at forrette blev Tinget udsadt til i Morgen.

Dagen derefter den 30te April 1801. Continuerede end videre Som/m/er Tinget for Schiolds Skibrede paa sam/m/e Tingstæd og med sam/m/e Laugrette som i gaar, hvorda!

Procurator Kahrs mødte for Kiøbmand Liteno Foberti og fremlagde hans til i Dag udtagne Tingsvidne Stevning mod Kiømand Poul Mejer Smit af 13de d: M: i forkyndt Stand, ligesaa fremlagde Hand den i Stevningen paaberobte Besigtelses og Taxations Forretning passeret 11te d: M: over hans eyende Anpart i Gaarden Møllenpriis med paastaaende Huuse Bygninger, tilligemed Over Formynderne i Bergen og sam/m/esteds verende Magistrat derpaa meddeelte Approbation, En bekreftet gienpart hvis original hand til Confrontation udviser Endelig en bekreftet gienpart af den Autoricerede Qvitterings Bog for den af gaarden Møllenpriis bestemte Afgift der viser at Citantens ejende gaarde Part i Møllenpriis er skyldlagt for 2 pund 12 Mark hvilke 2de originales Hand begiærede sig tilbageleveret med Rettens Paategning ligesom og at de mødende Taxations mænd maatte forevises den fremlagde og af dem forrettede Taxations Forretning, samt derefter modtage deres eedelige Bekræftelse at sam/m/e er efter deres beste Skiøn saaledes Forrettet og taxeret.

Proc: Friele mødte for Kiøbmand Paul Meyer Smith, og havde intet imod Forretningens Eedfæstelse af Taxations Mændene, naar disse kan og vil effectuere dette. Imidlertid forbeholdt Comparenten Hr: Smiths Ret i Tilfælde at de Mangler som Oberformynderne conjunctim med Magistraten ikke fra Fobertis Side bliver rettede til Sikkerhed for Myndtlingerne.

Proc: Kahrs replicerede: at han kiendte Taxations Mændenes Retskaffenhed, der vist ikke handlede imod Eed og Pligt. Mangler existerer der ikke ved Forretningen men at Statuere en Ejendom at blive forsikret i Brand Cassen forinden en Lovformelig Besigtelses Forretning er passeret, maae blive absolut et Absurdum. Comparenten vedblev sin forhen nedlagde Paastand, og Taxations mændene derefter paaraabte.

Proc: Friele svarede: at da Hr: Foberti saa længe har slumret

1801: 349b

over sine Pligter i Hensigt til denne Forretning, saa kunde det ikke være af Vejen at man søgte at vaagne ham, og hertil sigter den Erindring Comp: nu har ladet høre.

Proc: Kahrs svarede: at han helst ønskede, at Hr: Paul Meyer Smiths bekiendte store Forstand havde yttret sig paa en anden Maade, end som nu er tilført.

Proc: Friele vedblev sit Forrige, og trode i øvrigt at Hr: Smiths Forstand paa Siden af Hr: Kahrs alletider vil holde Ligevægt.

Af de indkaldte Taxations mænd mødte Kiøbmand Herman Did: Ulhorn, Lorentz Michael Hysing, og Bygmester Johan Henrichsen, der alle deels ejer og deels bruger Jord, der i alle Henseender igientog deres under 11te forrettede og nu foreviste originale Besigtelse og Taxations Forretning paa Citantens ejende Gaard Møllenpris, bestaaende af Huuser, Flor, Høelade, Nøst og Jord m: v: i alt ansadt for den Summa 9130 rd; hvilken Taxation de paa lovlig Maade bekræftede, at de hverken for Villie eller Venskab eller nogen Anden

Bevæggrund haver taxeret Annerledes end de troer den sande Værdie at være, saa sandt hielpe dem Gud og hans hellige Ord.
Proc: Kahrs der merkede at de 2de øvrige Taxations Mænd ikke her møder, paa Grund af at det ikke var deres competente Forum, til hvilket Comparenten var nødsaget at lade Forretningen hertil beedige i Følge Paul Meyer Smiths hastige Paaskyndelse, hvorfore Comparenten har i værksadt alt hvad mueligt, og da Comp: saaledes har opfyldt det Høy Kongl: Rescripts Bydende af 31te Julii 1790 saa frafaldt han de øvrige indstevnte Taxations Mænd, og overlod det til Hr: P: M: Smith at giøre hvilke øvrige Ophævelser han fandt for godt, og imidlertid begiærede det passerede sluttet og sig in forma beskreven meddeelt in triplo.
Proc: Friele sagde: at naar Iagttagelsen af hvad Lov og Pligt byder, skal bære Navn af Ophævelser, saa taaler Hr: Smith gierne at høre slige Ubesindigheder, allerhelst i den Mands Mund fra hvilken de udflyder; I øvrigt maatte Comparenten anmærke: at da de 2de Taxations Mænd, som maae formodes at have Kundskab om de Ting de har taxeret, nu exiperer sig fra Eedfæstelsen af Forretningen, maae det ansees som en vesentlig Mangel som Hr: Fobarti bør søge rettet, naar han vil undgaae Indsigelser.
Proc: Kahrs ville undskylde sin Vederpart, da intet uden Uvidenhed om Rescriptets Bydende af 31te Julii 1790, der kun i et Tilfælde som her bestem/m/er 2de Mænd, har forledet ham til en saadan Protocollation, og altsaa vil han skienke ham alt hvad han

1801: 350

herefter i en saadan Continuation agter at fremføre uden at afgive hertil nogen Besvarelse, men kun vedblev sin forhen nedlagde Paastand.
Proc: Friele takkede Hr: Kahrs for den yttrende Overbærenhed men anmerkede derhos at naar han lader opnævne et større Antal {end} af Mænd, end hvad han troer udfordres, saa er Comparenten tilbøyelig at troe, at hans Kundskab om det allegerede Rescript er gandske nyfød. Comp: forbeholdt i øvrigt alt lovligt.

Eragtet:

Denne Forretning bliver herved sluttet, og skal sam/m/e paa Forlangende blive reqvirenten in forma beskreven meddeelt. I øvrigt blev den foreviste originale Qvitterings Bog, der befandtes af Stiftet authoriceret, tilligemed Magistratens og Bergens Oberformynderes Erklæring, med paategning tilbageleveret.

Tingholderen Jens Møllendal begiærede Laugrettet og den mødende Almue forestillet, at som her paa Tingstædet i mange Aar har veret holden Ting for Schiolds Skibrede, sames Beqvemelighed og fornøyelse paa alle Sider, saa ønskede Hand fremdeles at kunde svare til dette Øyemed, men hvilket bliver Ham, efter Tiiderne u-muelig for det Tinghold Hand til dato har som kun bestaar af 24 s pr: Løb, da Tiiderne ere for svere og det som Enhver Mand veed at alle Levnets midler ere mere end dobbelt mod hvad de før har veret.
Laugrettet og Almuen indsaa Billigheden af at Tingholderen Jens Møllendal nød Tillæg, siden Tiiderne er som Enhver mand bekient alt for strænge, men som de haabede bedere Tiider saa tilstod de bemelte Jens Møllendal et Tillæg udi 2de aar {foruden} \iberegnet/ det indeværende af 8 s pr: Løb, saal: at Hand isteden for 24 s nu nyder 32 s pr: Løb; og at Hr: Fogden Gulberg Høgh som hans Formand ville vere bemøyet med at oppebære af Almuen saavel det gamle som nu tillagde Tilleg i Tingholdet.

Actor Fogden Høgh mod Nicolai Buch Fol: 351 362
Actor Fogden Høgh mødte og producerede skriftl: Stevning imod Nicolay Buch dat: 10de Apr: 1801 med lovlig Forkyndelses Paategning tilligemed den derudi paaberobte Præste

Attest og ville fornem/m/e om den Indstevnte møder. Forinden at den Indstevntes møde skede fremlagde Actor en Attest dat: 24de Deb: 1800 der viser at Qvindemennisket Berte Erics Dr: har afsonet sin Leyermaals Straf under Bergens Byes Jurisdiction og des følgelig ej her k/an/d tiltales.

Den Indkaldte Nicolai Buch mødte og angav sig at vere 22 aar gamel og for 5 aar siden staaet til Confirmation, men uagtet at Leyermaals begiengeren Berte Erichs Datter, har udi 1 aar tient hans Forældre, hvor Deponenten, da, ligesom endnu er hiem/m/e hos dem og til deres Tieneste, {samt veed at Hun i den Tiid} saa benægter Hand aldrig at have haft legemlig omgiengelse med dette Qvindemenniske og ikke hørt at Hun lavede til Barsel før Hun var kom/m/en fra hans Forældre som var ved Paaske Tiider \siste aar 1800/ efter hendes egen opsigelse;

Actor til yderligere Beviis om Sigtelsen prod: en Attest udstæd under 9de Marti 1801 af Knud Hansen og Michel Jonsen der viser at Indstevnte ikke har nægtet Leyermaalet men allene svaret at Hand ikke lægger noget til Barnets opdragelse.

Attesten blev for Drengen Nicolai Buch forelæst, men vedblev Hand sin benægtelse uden at Hand var villig at skaffe nogen slags Formodning at hans foregivende kunde medføre Sandhed

Efter paarob mødte ikke den jndkaldte Berte Erichs Datter eller nogen paa hendes Vegne

Actor paastod at Indstevnte lejermaals begienger Nicolai Buch bør i følge L: 6 – 13 – 1 tildøm/m/es at udrede Lejermaals

1801: 350b

Bøder 12 rd og betale dette Søgemaals omkostning og Rettens gebyhr 1 – 3 – 4 s til varsels mændene 2 mrk 8 s og det stemplede Papiir som Dom/m/eren kan skiøn/n/e vere forbrugt til denne Sags behandling.

Retten fandt det betænkeligt at paalægge denne Dreng Eed, da hans fri..slighed(?) for Retten gaar over alle grendser, men paalagde Ham at møde til næste maaneds Ting, for om mueligt at erholde nøyere oplysning, da Qvindemenisket Berte Erichs Datter til den Tiid atter skal blive indkaldet.

Actor Fogden Høgh mod Kari Peders Dt: øvre Skage

Actor Fogden Høgh mødte og sagde at hand med mundtlig varsel til dette Ting har ladet jndkalde Qvinde mennesket Kari Peders D: øvre Skage at lide Dom til afsoning de hende forbrudte Leyermaals Bøder for begaaet Leyermaal med ugift mands Person Abraham Olsen og derom fremlagde Præste Attest af 10de Feb: sistl: om bemelte Leyermaal.

Efter paarob mødte ikke Pigen Kari Peders Datter men tilkiendegav Laugrettet at som Hun er til Huuse hos sin Søster kan Hun ikke formaae at betale mere end ½ Rdr eller 48 s Lige det sam/m/e forklarede hendes Søster mand Ole Michelsen Skage som var nerværende, siden baade Barnet lever og Hun ikke er ejende ….(?) Klæderne paa Kroppen hvilke Penge {denne} Deponenten har betalt for hende til forrige Foged nu Amtmand Unmach og hvormed nerværende Actor ikke hafde noget imod *med (men) begierede sig dette som udskrift til Bilag ved sit Regnskab beskr:

Actor Fogden Høgh contra Ingebor Anne Jens Dr:

Actor Fogden Høgh mødte og fremlagde skriftl: forkyndt Stevning mod Leyermaals begiengersken Ingebor Anne Jens D: og tilkiendegav at Hand til efter at den under 24de Nob: sistl: indgivne Præste Attest nu først har kundet opspørge hvor dette Qvindemeniske der har giort Barsel i Niels Andersen Pladses Huus sig opholder. Til Bevis om at Hun giort

Barsel i Nielses Huus fremlagde Hand Præsten Fritsners Attest af 24de Nob: 1800 og bad at den Indstevnte maatte paarobes.

Den paagieldende mødte ikke og som hverken Actor eller Laugrettet kiendte noget til *hendes (hende) eller hendes vilkaar, undtagen Lensmanden sagde at hafde ved Forkyndelsen sagt hun ejede intet, saa begierede Actor Sagen udsat til første maaneds Ting, som blev bevilget.

Derefter blev af Almuens Documenter tinglyst:

1. Jørgen Christophersen Fleslands Skiøde til Lars Larsen Løningen paa 9 M/ark Smør og 6 Kander malt i gaarden Flesland M: No: 55 for 60 rd dat: 29de April 1781
2. Mageskifte imellem Amund Gabrielsen Nyegaard og Lars Olsen Nygaardsvigen saal: at den første overdrager til den siste halve deelen af Pladsen Nyegaardsvigen saal: at H/an/d bliver Ejer af den heele Plads saaledes som den nu er opryddet og indhegnet med halvedeelen i Fiskebiergene paa Nesset imod at Lars Olsen igien overdrager ham den halve deel i Pladsen Simonsvigen dat: 22de April 1801
3. Mageskifte imellem Lars Olsen Nyegaardsvigen og Amund Gabrielsen Nyegaard saal: at den første overdrager til den siste halve deelen i Pladsen Simonsvigen som den nu er indhegnet imod at Amund Gabrielsen igien overdrager Lars Olsen halve deelen i Pladsen Nyegaardsvigen og desforuden i mellembytte giver 50 rd ligesaa Amund Gabrielsen skal nyde halve deelen af Fiskebiergene paa Nesset imellem begge bemelte Pladser til at tørre Fisk paa ligesom forhen brugt dat: 22de Ap: 1801
4. Obl: fra Amund Gabrielsen Nyegaard til Lector Arentz stor 150 rd mod 1 prioritet i Pladsen Simonsvigen med Huuse stort og smaat Quæg, og 2 prioritet i gaarden Nyegaard No: 118 af skyld 10 M/ark Smør nest efter 150 rd til sam/m/e Creditor d: 22de April 1801
5. Skiøde fra Hans Halvorsen øvre Bierkeland til Niels Jacobsen Todland paa ½ Løb Smør ¼ Tønde malt og 1/8 Huud i gaarden øvre Bierkeland No: 60 for 480 rd dat: 29 April 1801
6. Skiøde fra Halvor Larsen Steensvig til sin Søn Ole Halvorsen paa 1 pund 18 M/ark Smør og 2 mæler malt i gaarden Steensvig No: 82 for 350 rd dat: 29de Ap: 1801

1801: 351

7. Aflyst Halvor Larsen Steensvigs Obligation til Anders Nielsen Abelthun paa 96 Rd Tingl: 5te Oct: 1787 fol: 49 dat: 4de Oct: 1787 efter Qvittering af 29de April 1801
8. Aflyst Halvor Larsen Steensvigens obl: til Niels Andersen Abeltun dat: 5te Octob: 1798 tingl: 6te Octobr: stor 50 rd mod 2de prioritet i gaarden Steensvigen No: 82, efter Qvittering af 29de Ap: 1801
9. Obligation fra Ole Halvorsen Steensvig til Niels Andersen Apelthun stor 150 rd mod 1te prioritet i gaarden Stensvig No: 82. dat: 29de April 1801
10. Aflyst Peder Monsen Smøraases obl: til sin Søn Hans Pedersen dat: 6te Oct: tinglyst 7de Oct: 1795 stor 90 rd efter Qvittering af 29de April 1801
11. Skiøde fra Hans Pedersen Smøraas til sin Broder Mons Pedersen tilsam/m/en paa {20} 1 Pund Smør og 1/6 Huuds Landskyld i gaarden Smøraas for 116 rd 3 mrk dat: 29de Ap: 1801
12. Obligation fra Mons Pedersen Smøraas til Giert Jantzen i Bergen paa 199 rd mod 1 Prioritet i sam/m/e gaard No: 40 dateret 29de April 1801
13. Obl: fra Ole Simonsen *Solemislien (Solemslien) til Jochum Føeg stor 40 rd mod 1te prioritet i Vaanhuuset Lien under gaarden Soleim dat: 29 April 1801

14. Obl: fra Niels Jacobsen øvre Bierkeland til Kiøbmand Carsten Holterman paa 200 rd mod 1 prioritet i ½ Løb Smør ¼ Tønde malt og 1/8 Hud i sam/m/e gaard No: 60 dateret 29de April 1801

15. Skiøde fra Haldor Johannesen Tongeland til sin Søn Johan/n/es Haldorsen paa 18 M/ark Smør og ½ Hud i sam/m/e gaard No: 4 for 98 rd dat: 30 April 1801

16. Vilkaars Brev til Johannes Haldorsen Tongelands Forældre af den ved Skiøde af dags dato overladte gaard Tongeland dateret 30 April 1801

17. Afkald fra Mons Monsen Kalland til {sin} Værgen Jacob Olsen Søraas for hans Kone Anne Jacobs Datters Fader Arv stor 37 rd 27 s dat: 29de April 1801 m: No: 587

18. Afkald fra Niels Johannessen Borge til hans Formynder Ole Monsen Borge for Arv 6 rd 3 mrk 5, af 29de April 1801.

19. Do: fra Erich Olsen Bierkeland til Værgen Lars Nielsen nedre Bierkeland for Arv 8 rd 4 mrk 11 s: dat: 29 April 1801.

20. Do: fra Niels Svendsen Sandahl for hans Hustrue Elie Larsdatters Arv 18 rd 3 mrk 8 s: til hendes Værge Lars Olsen Lille Tvedt, af 29 April 1801.

21. Aflyst Hans Halvorsen øvre Bierkelands Obl: til Lector Arentz for 98 rd dat: 3 Maij 1787 og indfriet efter paategnet Qvitering af 30 April 1801.

22. Skiftebrev efter afg: Ole Monsen Søevig, sluttet 6te Decbr: 1800, hvorved Boets Jordegods i Gd: Søevig No: 83, af Skyld ½ Løb Smør og ¼ Hud er udlagt til Boets Creditorer og Arvinger. See P: Bogen Fol: 663

23. Obligation fra Conradus Jcobsen de Lange til Jomfrue Martine Garboe for 799 rd mod Pant i Gd: Sætterdal No: 18. dat: 30te April 1801.

24. Et Testamente oprettet af Hans Molle og Hustrue den 6te Julii 1791 og allernaadigst confirmeret den 21de Octobr: 1791, hvorved Hr: Kam/m/er Raad Christian Lerche Dahl er testamenteret deres Efterladenskaber, hvoriblandt Gaarderne Aarestad og Møllendal, som bemelte Afdøde Egtefolk har ejet efter Skiøde dat: 11te April 1765 og tingl: 3de Octobr: s: a:, som nu blev anvist.

Fogden Høegh fremlagde Restance Listen over 1te Termins Kongl: Skatter for dette Aar, hvorpaa er betalt 113 rd, hvilken for Retten blev oplæst og af Almuen uimodsagt.
Saal: passeret bekrefter Sorenskriver og Laugrettet da ingen efter udraab hafde mere

1801: 351b

ved Tinget at forrette hvorfore sam/m/e for denne gang blev sluttet Brandt
Ole Monsen Flesland med bumerke Mons Ericsen Flesland med bumerke
Peder Monsen Flesland med bumerke Mons Olsen Lieland med bumerke

[Som/m/er Sage og Skatte Tinget 1801 for Lindaas Skibrede]

Aar 1801 Mandagen den 4 Maij blev Som/m/er Sage og Skatte Tinget for Lindaas Skibrede holden paa Tingstædet Toftegaard og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Niels Ericsen Solem – Jon Monsen Riisøen – Lars Bendixen Søndervogen (Synevog) og Lars Larsen Fieldsende

Hvorda! var tilstæde Fogden Høgh – Skibredets Lænsmand Lars Fieldsende i hvis overværelse tilligemed den tingsøgende Almue blev oplæst de sam/m/e Kongl: Forordninger som paa seneste afholdte Skibreder og hvilke ere indførte i Just: Prot: fol: 347

Nye Sag

Christen Andersen Weland mødte selv Personlig og tilkiendegav at have ved skriftlig Kald Seddel til dette Ting indstevnt Johannes Baarsen Famestad for at have taget 3 Stykker Kieed af Øst Bierget Citanten tilhørende alt efter Kald Seddelens nermere formæld af saadan indhold: Ligeledes tilkiendegav han at have ved mindelig forsøgt ved forligelses Commission at see denne Sag afgiort, der alt har været forgiæves efter den nu fremlagde Attest af dags dato.

Indstævnte Johannes Baarsen Famestad møtte ved sin Søn Baar Johannesen tilligemed bonden Hans Olsen Houge som benægtede Sigtelsen derhen at Citanten ikke af Østbierget har taget fleere Kied end 5 stk som han for circa 5 aar sadte derhen, hvilke vare hans egne, og disse bestoed udi en Buk og 4 Hund Gieder, hvilke 5 Stk: havde saadant Merke at det *høyere (høyre) Øre var tvers afskaaren, og en flære bagen i fra indskaaren.

Citanten igientog sin sigtelse og forklarede derimod at hans Mærke paa hans tilhørende men frakommende 2 Kied, bestod udi at det høyere Øre var først afskaaren og dernest et Skaar bent ned i Stompen endelig et Skaar paatvers ind i Stompen af saadan figur (sjå teikning i den originale tingboka), men der imod Indstevntes af saadan Figur (sjå teikning same stad)

Citanten begiærede derefter de indkalte Vidner afhørte: hvoraf som først fremstoed som

1. Vidne Knud Andersen Nesbye 50 Aar gl: ubeslegtet til bege Parter, hvilken blev formanet til Sandhed udsigende, det han lovede, hvorefter han aflagde Lovens Eed og Forklarede: at han erindrer sig for 5 Aar siden som bliver nu til Høsten, at han sad udi sin Baad paa Vandet neden for Østbierget udi Jelsvigvogen kaldet hvor han saae 2de smaae Drenge fra gaarden Fammestad kom ned af Birget med 3de Kied til hvem indstævnte Johannes Fammestad som sad neden for Birget sagde: at de kom ned med fleere Kied end han havde ventet, hvorpaa Vidnet gik af sin Baad, \og/ ved en hendelse tog fat i det eene Buk Kied og sagde strax da han fandt Tvivl om at dette Kied tilhørte indstevnte, hvorfore han havde andet end sit eget mærke, hvortil Johannes Fammestad svarede: at hans lille Søn havde Mærket Kiedet og sagde sig uvidende om samme, men saae og kiendte Vidnet, at dette Mærke var det som Citanten Christen Andersen Weland brugte, de 2de andre Kied, havde Vidnet hverken i Hænder eller saa Mærkene derpaa, men hvorefter Johannes Baarsen sad alle disse \3de/ Kied ind-

1801: 352

udi et Nøst som tilhørte Amund Jelsvig der og var tilstæde, og aabnede til saadan Ende Nøstet, og som Vidnet derpaa gik sin Veje, ved han ikke videre til oplysning, uden at Christen Andersen Weland 14 dages Tid efter spurte i Almindelighed i Bøygden hvor 2de af hans Kied var afbleven, foruden Vidnet var tillige et heelt Notelag bestaaende af 12 til 14 Menesker der saae det samme som Vidnet har forklaret, og blant dem det andet i denne Sag indkaldte Vidne Anders Andersen Nesbøe, og kunde \stk/ være værd 3 á 4 mrk

Dernæst fremstod det andet indkaldet Vidne Anders Andersen Nesbøe 67 Aar gamel ubeslegtet til Parterne, hvilket efter at være betydet Edens Forklaring aflagde samme, og Forklarede: at som Vidnet var end af dem der var i Notekast med første Vidne Knud Andersen Nesbøe, erindrer han sig samme Gang for 5 aars Tid siden at have været nærværende, da de 2de Drenge fra Fammestad samme Gang kom ned fra Østbierget med 3de Kied, hvor da passerede i overværelse af Johannes Fam/m/estad saaledes som første Vidne har forklaret, og om endskiønt Vidnet ikke den gang, men dog samme dag havde haft det omvundne Buke Kied i Haanden, saa kiendte han at det Mærke som dette Bukke Kiede havde var Christen Andersens og ikke Johannes Baarsens, og at den første nogen Tid efter i Almindelighed spurgte efter sine bortkomne 2de Kied dette har Vidnet ogsaa hørt.

begge Vidnerne Forklarede dernest at de kiendte Parternes Mærke saaledes som af dem i Protocollen er opgivet.

Efter som Sagens Oplysning *begierte Sagsøgeren den optagen til Doms med Paastand at den indstevnte tilpligtes at erstatte bemelte Kiedes værdie samt tilfindes en af Dommeren selv passende Straf for sine ulovlige Handlinger, og endelig at erstatte dette Søgemaals Omkostninger indberegnet 3de indkaldelser og Reisen til Forligelses Commission samt Reise til Tinge tilsammen 10 rd hvilket alt han indgav til Dommerens *nøyer omdømme.

Indstævnte begiærede Sagen udsat til neste Ting for da at indkomme med Contra Stævning og for at føre sine Contra Bevisligheder.

Sagsøgeren Protesterede i Kraftigste Maade mod nogen Udsættelse i saa klar og tydelig Sag paa grund af, at han under 18de April sidstleden lovligen er indstævnt at høre Contra Vidner og modtage Contra Søgsmaal ved dette Ting som Sagvolderen nu ikke kan Præstere, og derfor Søger paa en ulovlig maade at Søge Sagen i Langdrag, og for det andet, har han søgt 3de gange ved Forligelses Commission og endelig nu her ved mindelighed at afgiøre denne Sag, alle tider har Sagvolderen enten ved udveje eller ved snedighed søgt at \til/ intet giøre hans bestræbelser, hvilket alt viiser at Sag{søgeren}\volderen/ ikke ønsker saa hastig at faae Sagen til Endebragt, men allene søger ved Tid at giøre oplysningen og Retfærdigheden i samme tvetydighed, hvorfore Citanten som forhen paastoed Dom.

Afsagt:

Da indstævnte har opgivet den nytte han agter at erholde ved den forlangte Opsættelse, blev sam/m/e ham bevilget til førstkommende Maaneds Ting den 2de Augustii i Dommerens Huus i Bergen

Tinget blev udsatt til i morgen

1801: 352b

Dagen derefter den 5te Maij 1801, blev Som/m/er Tinget for Lindaas Skibrede atter foretaget paa Tingstædet Toftegaard i overværelse af sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar

Hvorda! Fogden Høgh mødte og tilkiendegav at have ved muntlig varsel ladet indkalde Leyermaals Begiengerne ung Karl Amund Tomesen Røe og Pigen Ragnild Johannes Datter Saltnes til Bøders udredelse eller aftingning. Til Hiem/m/el for Sigtelsen fremlagde Hand Sogne Præsten Hr: Arnold Meyers attest for Leyermaalet af 11te Feb: sistl:

Drengen Amund Tomesen Røe mødte og kunde ikke nægte for at have haft Omgiengelse med Pigen Ragnild Johannes Datter men som Hand er meget Fattig og ligger paa Reysen blant de til Kiøbenhafn udCommanderende Søe Folk saa sagde Hand sig uformuende til at kunde betale noget

Laugrettet og Almuen som kiendte denne Amund Tomasen Røe vidste at det forholdt sig rigtig at Hand ikke kunde formaae at betale noget, dog fastsatte de Aftingningen til 48 skilling, den Drengen Amund Tomasen vedtog at ville betale, men som Hand for Tiiden ikke ejede en skilling, laante Hand sam/m/e 48 s af Skibredets Lænsmand der inden Retten blev Fogden betalt.

Saa mødte og Pigen Ragnild Johannes Datter som igientog sin angivelse at Drengen Amund Tomasen og ingen anden er Fader til det af Hende avlede men igien 5 uger efter fødselen *dødte Drengebarn, men som Hun er født af yderlig fattige Forældre som til sluttning(?) er gaaet om Bøyden at tilbetle sig det nødtørvtige og Hun selv er i megen ringe Tieneste hos en Bonde saa tilbød Hun sig at betale 24 s som Laugrettet og Almuen der kiendte hende og vidste det forholdt sig rigtig hvad Hun har forklaret saa attesterede de at Hun ikke kunde give

mere end de anbudne 24 s som Hun laanede af en Almues Mand, der inden Retten blev betalt.

Fogden Høgh begiærede sig det passerede som udskrift meddeelt for at vedlægge hans Regnskab som blev bevilget

beskr:

Derefter blev af Almuens Documenter publiceret:

1. Skiøde fra Tollef Hansen Hauge til Stadthauptmand Kahrs i Bergen paa 1 pund 12 M/ark Smør og 2 Mæler malt i sam/m/e gaard No: 102 for 290 rd dateret 2de Maij 1801
2. Aflyst Tollef Hansen Hauges Obl: af 15de Octobr: 1792 tinglyst 17de stor 180 rd til Værgerne Poul Michelsen Spurkeland og Niels Olsen Lie paa deres Myndtlinger Marte Ols Dr: Lie – Michel og Niels Peder Sønner Ohnæs efter Qvittering af 2de Maij 1801
3. Aflyst Stadthauptmand Kahrses Obl: til Frue Agentinde Sal: Krohns dat: 1 tingl: 16de Maij 1799 stor 6999 rd sames Rest med 5999 rd hvorefter Qvittering af 20de April 1801
4. Byxel Seddel fra Gerhard Daae til Johan/n/es Jørgensen Qvame paa ½ Løb Smør og ½ Tønde malt i gaarden Riisnes med Revers dat: 17de Aug: 1800
5. Dito fra Præsten Hr: Tuchsen til Besse Olsen paa ½ Løb Smør i gaarden Niøten med vilkaar af gaarden til Formanden Jacob Olsen, med Revers dat: 4de Feb: 1800
6. Dito fra Stathauptmand Kahrs til Tollef Hansen Hauge paa 1 Bpd 12 M/ark Smør og 2 Mæler malt i samme gaard No: 102. dat: 2 Maij 1801
7. Dito fra Stadthauptmand Kahrs til Mons Monsen Synesvogen paa 9 9/13 M/ark Smør og 8 1/3 Kande malt i sam/m/e gaard M: No: 27 dat: 22de Deb: 1800 med Revers
8. Dito fra Stadthauptmand Kahrs til Rasmus Larsen Huuse paa 13 ½ M/ark Smør og af Landskyld 18 M/ark Fisk og 3 Kander malt i sam/m/e gaard med vilkaar af gaarden til Moderen dat: 15de April 1801 med Revers

1801: 353

9. Byxel Seddel fra Stadthauptmand \Kahrs/ til Rasmus Johnsen Huuse paa Skatte skyld 13 ½ M/ark Smør og Landskyld 18 M/ark Fisk og 3 Kander malt i sam/m/e gaard No: 111 med Revers dat: 15de April 1801
10. Skiøde fra Michel Monsen Langenes med de flere Arvingers Vegne efter deres moder Giertrud Kaares Datter Fanebust til deres Stif Fader Niels Hansen Fanebust paa 6 3/7 M/ark Smør og 4 2/7 Kander malt i sam/m/e Gaard No: 55 for 60 rd dat: 4de Maij 1801
11. Skiøde fra Ole Simonsen nedre Tvedt til sin Søn Simon Olsen paa 11 7/8 M/ark Smør og 10 11/16 Kander malt i sam/m/e gaard No: 78 for Kiøbe Sum/m/a 50 rd dat: 4de Maij 1801
12. Skiøde fra Ole Olsen Hodneqvame til sin Datter mand Michel Monsen, hans og øvrige Børns tilsam/m/en ejende 16 M/ark Smør 5 1/3 Kd: malt og 2/9 Huuds Landskyld i sam/m/e Gaard M: No: 66 dat: 4de Maij 1801.
13. Vilkaars Brev fra Michel Monsen Hodneqvam til sin Sviger Fader Ole Olsen og Hustrue Anne Johanes Dr: saa længe de lever dat: 4de Maij 1801
14. Odels Skiøde fra Tollef Johannesen Rigeraas til Anders Monsen Skouge hans myndtling Ingebor Mons Drs: Odels og Løsnings Ret til 13 ¼ M/ark Smør og 10 Kander malts Landskyld i gaarden Søre Skouge for 16 rd dat: 5te Maij 1801
15. Vilkaars Brev fra Ole Monsen Skouge til sine Forældre paa Livs Tiid af gaarden Skouge No: 70 dateret 5te Maij 1801

16. Skiøde fra Mons Iversen Skouge til sin Søn Ole Monsen tilsam/m/en paa 1 Pund 6 5/8 M/ark Smør og 2 Mæler 4 5/28 Kander malt i gaarden Skouge No: 70 for 50 rd dat: 5te Maij 1801

17. Byxel Seddel fra Stadthauptmand Kahrs til Mons Olsen Hopland paa 10 ½ Mark Smør 10 ½ Kande Malt i sam/m/e gaard No: 11 med Revers dateret 8de Decemb: 1800

18. Byxel Seddel fra Lars Gullichsen Hauge til sin Søn Johannes Larsen paa 18 M/ark Smør og ¼ Tønde malt i sam/m/e gaard No: 102 dat: 5te Maij 1801 med Revers

19. Byxel Seddel fra Ingebrigt Olsen Wedefield til Brynild Soursen (Siursen) Lindaas paa 10 aars brug af 2 Pund 6 M/ark Smør 1 Mæle malt og 1 Faar i gaarden Wedefield No: 73 dateret 5te Maij 1801

20. Aflyst Gunder Nielsen Kallands Obl: til Myndtlingen Marte Ols Datter Nore Lie dat: 11te Maij 1798 tinglyst 16de Maij 1799 Fol: 446 stor 120 rd efter Qvittering uden dato

21. Obl: fra Gunder Nielsen Kalland til Michel og Joseph [?] Sønner Kilegavelen paa 98 rd mod Pant i gaarden Kalland No: 37 dat: 5te Maij 1801

22. Skiøde fra Johannes Olsen Skouge til sin Søn David Johanesen paa 1 pund 7 ½ M/ark Smør og 1 Mæle 7 ½ Kander malt i gaarden Skouge No: 70 for 100 rd dat: 5te Maij 1801

23. Skiøde fra Halvor Ericsen Houchaas med de flere Formyndere for afdøde Hans Ericsen Fieldangers 6 Børn til Hans Trulsen paa 22 M/ark Smør 11/36 Hud i Gaarden Fieldanger No: 58 for 95 rd dat: 5te Maij 1801

24. Obl: fra Hans Trulsen Fieldanger til Myndtlingerne Mons – Baste og Ole Hansen samt Pernille Hans Datter Fieldanger paa 66 rd 3 mrk mod Pant i sam/m/e Gaard No: 58 dateret 5te Maij 1801.

25. Odels Løsning af Jon Andersen Konglevold til sam/m/e Gaard No: 86 af Skyld 2 Bpd Smør og ½ Tønde malt som hans Stif Fader Henrich Iversen beboer dat: 5te Maij 1801

26. Aflyst Iver Andersen Wiigs Obl: til Myndtlingerne Jon Andersen Refsdal – Niels Soursen Tvedt med flere paa 32 rd 1 mrk 8 s dat: 14de Maij 1787 Tingl: 16de Maij 1787 Fol: 3 efter Qvittering af 24de April 1801

27. Aflyst Christen Larsen Qvalvogs Obl: til Eric Danielsen Melcheraaen dat: 19. tingl: 20de Oct: 1779 fol: 767 stor 50 rd efter Qvittering uden dato

1801: 353b

28. Afkald fra Einer Einersen Famestad paa sin Kone Eli Mons Drs: Fader Arv til Formynderen Ellef Olsen Loetvedt for 13 – 3 – 5 s dat: 20 Juli 1799

29. Afkald fra Iver Amundsen indre Lyhren paa sin Kone Marte Michels Dr: Lyrens Arv stor 81 – 2 – 13 s til Formynderen Jacob Tomasen Ud Lyhren dat: 4 Maij 1801

30. Afkald fra Rasmus Hansen Hopland til Formynderen Lars Olsen Oxnes for sin Kone Anne Ols Datters Fæderne og møderne Arv 46 rd 74 s dat: 4de Maij 1801

31. Afkald fra Rangele Ols Datter til Formynderen Eric Arnesen Hodne paa hendes Arv 25 rd 4 – 4 s dat: 4de Maij 1801

32. Afkald fra Rangele Ivers Datter Brunsland til Værgen Iver Henrichsen for Arv 3 rd 2 mrk 10 s dat: 4de Maij 1801

33. Afkald fra Christine Claus Dr: til Formynderen Anders Jetmundsen Synevog for Arv 2 rd 1 mrk 15 s dat: 5te Maij 1801

34. Afkald fra Elen Ols Dr: Sæveraas til Form: Zander Niels: øvre Tvet for Arv 9 – 2 – 5 s dat: 5te Maij 1801

Fogden Hr: Gulberg Høgh fremlagde Restance Listen over 1 Termins Kongl: Skatter for dette aar hvor paa er betalt 52 rd 4 mrk hvilken for Retten blev oplæst og af Laugrettet og Almuen uimodsagt.

Efter 3de udraab melte ingen flere sig som ved Tinget hafde mere at forrette hvorfore Tinget for denne gang blev opsagt – sluttet og underskreven Brandt

I. M. R	N: E: S.	L: B: S.	L: L: F.
Jon Monsen Riisøen	Niels Ericsen Solem	Lars Bendixen Synevog	Lars Larsen Fieldsende

Som/m/er Tinget [1801] for Herløe Skibrede:

Aar 1801 Torsdagen den 7de Maij blev Som/m/er – Sage og Skatte Tinget holden for Herløe Skibrede paa Tingstedet Alverstrøm/m/en og Retten betient med følgende 4re eedsorne Laugrettes Mænd Anders Rasmusen Tveten – Anders Andersen Walle – Brynild Larsen *Berle (Berland) og Knud Larsen Store Fuskanger

hvorda! var tilstæde Fogden Høgh – Skibredets Lænsmand for hvem tilligemed den Tingsøgende Almue blev oplæst de sam/m/e Kongl: Forordninger Placater og Hr: Fogdens Bestalning som tilforn Fol: 347 er Extraheret.

Af Sager til dette Ting *sagte Lænsmand Willum Schiellanger at ingen var indstevnt

Da ingen i Dag efter Paaraab havde noget at i rette føre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 8de Maij continuerede Sommer Sage Tinget for Herløe Skibrede, og Retten betient med samme Laugrette som i Gaard.

Hvorda følgende Documenter bleve publicerede:

1: Aflyst Frue Krigs Raadinde Korens Obligation til Frue Bispinde Hagerup for 499 rd, mod Pant i Gaardene nedre Tiore og øvre Soleim, dat: 12 Julii 1797, og indfriet efter paategnet Qvittering af 31 Martii 1801.

2. publ: en Fraskrivelse fra Hans Christiansen Bachen til Jacob Tonning ang: Bruget af Pladsen Bachen under Gaarden Lille Fuskanger, dat: 27de April 1801.

3. Bygselbrev fra Wilhelm Lexau til Willach Sølfest paa 12 13/100 M/ark Smør og 5 22/25 Kande Malt i Gaarden nedre Kleppe, dat: 30te Decbr: 1800.

4. Afkald fra Jon Amundsen Holmedal for Arv 23 rd 78 s. til Formynderen Ole Diderichsen Kleppe, dat: 2 Maij 1801.

5. Afkald fra Niels Andersen Ravnanger for 7 rd 1 mrk 5 s: til Værgen {Niels} Anders{en} \Monsen/ {Ra}\Da/vnanger (Davanger), dat: 2 Maij 1801.

6. Afkald fra Lars Nielsen Davanger til Værgen Anders Monsen Davanger for Arv 11 rd 2 mrk 7 s:, dat: 2 Maij 1801.

1801: 354

7. Afkald fra Ole Nielsen Holme og Søster Agotte Nielsdatter for deres Arv efter Moderen den første 12 rd 5 mrk 12 s: og den Sidste 6 rd 2 mrk 15 s:, dat: 7de Maij 1801.

8. Afkald fra Knud Johannessen Herløevæhr for hans Stif Datter Torbor Niels Datters Arv 14 rd 7 s:, til hendes Værge Ole Olsen Rong, dat: 14de April 1801.

9. Skiøde fra Enken Anne Olsdatter øvre Tvedt til Baste Bergesen og hans Stifbørn paa 11 M/ark Smør i Gd: øvre Tvedt No: 78, dat: 7 Maij 1801.

10. Bygselbrev fra Enken Siri Rasmusdatter Nødenæs til Knud Olsen paa 21 ¾ M/ark Fisk i Gaarden Nødenæs No: 51, dat: 28de Julii 1800.

11. Bygselbrev fra Henrich Henrichsen Forman til Johannes Olsen paa en Huusmands Plads under Gd: Fosse, dat: 8 Jan: 1801.

12. Afkald fra Erich Nielsen Koursbøe til hans Værge Johannes Olsen Koursbøe for Arv 16 rd 3 mrk 5 s:, dat: 8de Maij 1801.

13. Bygselbrev fra Alex: Wallace til Mons Monsen paa ½ Pund Fisk i Gd: Toft, dat: 6te Maij 1801.

Fogden Hr: Høegh fremlagde Restance Listen over første Termins Skatter for dette Skibrede, hvorpaa er betalt 20 rd, hvilken for Retten blev oplæst, og hvorimod ingen havde noget at indvende.

Efter 3 udrob melte ingen flere sig ved Tinget, hvorfore sam/m/e for denne gang blev sluttet og underskreven Brandt

Anders Andersen Wolle med bumerke
Brynild Larsen Berland med bumerke
Anders Rasmusen Tveten med bumerke
Knud Larsen Store Fuskanger med bumerke

Som/m/er Tinget [1801] for Radøe Skibrede

Aar 1801 Løverdagen den 9de Maij blev Som/m/er Sage og Skatte Tinget holden for Radøe Skibrede paa Tingstædet Alverstrøm/m/en og Retten betient med følgende 4 Eedsorne Laugrettes mænd Einer Olsen Waagenes – Michel Magnesen Nordanger – Ole Arnesen Tiore og Gudmund Andersen *Hvaten (Ulvatten)

hvorda! var nerverende Fogden Høgh – Skibredets Lænsmand for hvem tilligemed den Tingsøgende Almue de sam/m/e Kongl: Forordninger og Placater med Fogdens Bestalning blev oplæst som tilforn er extraheret her i Just: Protocollen Fol: 347.

Peder Pedersen nedre Tveten med de flere Opsiddere paa gaarden øvre og nedre Tveten mødte og fremlagde deres skriftlige Stevning uden dato men lovlig forkyndt den 24de April sistl: for Jens Nielsen Bierkeland betreffende 2 rd 3 mrk som den siste skal have holdt tilbage af deres \tilsamen havende/ Silde Fiskeries Fangst Videre fremlagde de 2de Forligelses Commissions Attester af 7de April 1800 og 17de Marti sistl: hvoraf den første viser, at en Sag imellem Parterne af sam/m/e beskaffenhed er forligt, men den siste ikke, og hvilke er saa lydende: Dernest forestillede Citanterne at disse paastevnte 2 rd 3 mrk er af de Indstevnte frataget den Deel som Citanterne efter deeling tilkom af felles og i Notelag værende tilkomende Fisk, skiønt de Indstevnte paastaar at disse 2 rd 3 mrk tilkommer dem i Lands Lod af sam/m/e \felles/ fangede Fisk, siden det skulle vere deres Grund, Men hvilket Citanterne modsagde da de troede sig ligesaa berettiget til de skeede Notekast som Indstevnte men overalt da jngen af Citanterne er Selv Ejere, men Leylændinger under Major Ameln og Secretair Korn, saa har disse forbuden dem at betale nogen slags afgift det vere enten af Lands Lod eller Nøste Leyer til Bierkelands Opsiddere, og dette Forbud er det de allene opfylder, samt til Beviis herom fremlagde

1801: 354b

Secretair Korens skriftlige Forbude af 22de Juli og 29de Aug: 1799 og paa grund heraf Refererede sig til den i Stevningen nedlagde Paastand og indlod Sagen under Dom. Disse Forbuds Seddeler er saa lydende:

Knud Pedersen Bierkeland mødte paa \Egne og de/ flere Opsidderes Vegne og fremlagde deres skriftlige Tilsvar i denne Sag af 2de Maij sistl: hvortil de Refererede sig og da den dem tilkommende Lands Lod {af} paa deres Land vil beløbe for mange aar til meget mere som tilforn har veret betalt og ikke negtes af nogen uden \allene/ opsidderne paa øvre og nedre Tveten, der skal vere paa grund af deres Ejeres Forbud, saa da disse Ejere Major Ameln og Secretair Korn \heller/ aldrig tilegner sig Lands Lod af hvad som bliver kastet paa Indstevntes Grund, saa troede de saa meget mere, at deres Paastand ikke kunde have nogen grund, men en Rettighed som de uden Hiem/m/el, med magt vil tilegne sig, og hvorimod de Indstevnte Reserverede sin Ret, og paastod sig tilkient disse med rette tilkom/m/ende 2 rd 3 mrk Landslod, med Ret for eftertiden at fordre lige Lands Lod af hvad Øvre og nedre Tvetens opsiddere maatte kaste paa den dem tilhørende Grunde. /: Indlægget :/

Citanterne Refererede sig til forrige og sagde at deres Eyere af deres byxlede Gaarde maa forsvare deres Rettigheder og at det maa blive en Sag imellem Dem og Indstevnte, jmidlertiid hafde de ikke mere at fordre for denne gang end paastevnte 2 rd 3 mrk

Derefter blev udi denne Sag afsagt saadan

Kiendelse

Rettighederne til de af Citanterne paastevnte 2 rd 3 mrk som Indstevnte Knud Pedersen Birkeland med de flere, har tilbageholdt af den dem paa deres Gaarders grund formeentlige tilkommende Lands Lod, vil dependere af Bevis for, om Indstevnte virkelig {tilko} imod benægtelse, tilkom/m/er denne Lands Lod, eller ikke, Og da saadant ikke her ved Retten eller for Tiiden er beviist, der desuden efter L: 1 B: 16 C: bør bevises og døm/m/es paa Aastedet saa Reserveres Parterne Ret i saa henseende efter lovlig omgang at bevise denne Rettighed, og indtil dette er skeet enten paa denne maade eller ved Forliig, forbliver de paastevnte 2 rd 3 mrk, i Indstevntes Forvaring.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1. Skiøde fra Commerce Raad Koren til Willeich Aadsen paa en Øe under gd: Nordanger, kaldet Nordangerøen, dat: 14de Decbr: 1800.
2. Bygselbrev fra Major Ameln til Johannes Olsen, paa 13 ½ M/ark Smør i Gaarden indre Morchen, dat: 17de Novbr: 1800.
3. Ditto fra Anders Heljesen Longøen med flere til Gullach Heljesen Bierkeland paa 6 M/ark Smør og 5 Kd: Malt i gd: Bierkeland No: 45, dat: 21 Martii 1801.
4. Afkald fra Johannes Olsen Morchen for hans Hustrue Ragnild Steffensdatters Arv 19 rd 4 mrk 10 s:, dat: 9de Maij 1801, til hendes Formynder Siur Steffensen Hatland.
5. Skiøde fra Knud Pedersen Bierkeland til hans Søn Peder Knudsen paa 1/10 Part i Mælands Kirke med tilliggende Jordegods i Gaardene Bierkeland og Leervigen, dat: 9de Maij 1801.
6. Bygselbrev fra Rasmus Olsen Midt Tiore til Sønnen Niels Rasmussen paa 18 M/ark Smør og ¼ Td: M: i Gd: Midt Tiore No: 6, dat: 9 Maij 1801.
7. Ditto fra Provsten Michelet til Niels Larsen paa 18 M/ark S:r 12 Kd: M: i gd: Reigstad, dat: 7de Maij 1801.
8. Ditto fra Provsten Michelet til Ole Gudmundsen Qvaleim

1801: 355

paa ½ Pund Smør og 8 Kd: Malt i Gd: Reigstad, dat: 13 April 1801.

9. Skiøde fra Hans Halvorsen Hvidsteen til Rasmus Monsen paa 10 Marker Smør og 5 Kander Malt i gd: Hvidsteen, dat: 9 Maij 1801.

10. Bygselbrev fra Michel Olsen Toske til Iver Magnesen, paa 18 Marker Smør 9 Kander Malt i Gd: Udhelle No: 54, dat: 9de Maij 1801.

11. Afkald fra Hans Michelsen Tolleshoug til Torger Olsen Houcheland for hans Hustrue Christi Torgersdatters Arv 14 rd 4 mrk 11 s: dat: 9de Maij 1801.

12. Afkald fra Johannes Thomassen Grindem for Arv 17 rd 12 s: til hans Værge Mons Johannessen Helleland, dat: 9de Maij 1801.

13. Aflyst Claus Olsen Wetaas Obl: til Enken Brithe Christophersdatter Wetaas, stor 77 rd 1 mrk 11 s:, dat: 17de Octobr: 1786, og indfriet efter paategnet Qvittering af 9 Maij 1801.

14. Obl: fra Claus Olsen Wetaas til Niels Magnesen Soleim for 30 rd, dat: 9de Maij 1801, mod Pant i Gd: Søre Wetaas No: 2.

15. Skiøde fra Secretair og Sorenskriver Koren til Hans Michelsen paa 18 Marker Smør og 18 Kander Malt i Gd: Tolleshoug, dat: 16de April 1801.

16. Obl: fra Hans Michelsen Tolleshoug til Proc: Christen Kahrs for 99 rd mod Pant i Gd: Tolleshoug, dat: 9 Maij 1801.

Fogden Høegh fremlagde Restance Listen over 1te Termins Skatter for dette Skibrede, hvorpaa var betalt 41 rd, som for Retten blev oplæst, hvorimod ingen havde noget at erindre.

Da ingen efter 3de Udraab havde mere at i rette føre, blev dette Ting sluttet og Retten hævet.
Saaledes passeret bekræfter: Brandt

Einer Olsen Waagenæs. med bumerke Ole Arnesen Tiore. med bumerke
Gudmund G: AS: Ulvatten. Michel Magnesen Nordanger. med bumerke

Som/m/er Ting [1801] for {Radøe} \Alenfit/ Skibrede

Aar 1801 Mandagen den 11te Maij blev Som/m/er og Skatte tinget holden for {Radøe} \Alenfit/ Skibrede paa Tingstædet Alverstrømen og Retten betient med følgende 4 Eedsorne Laugrettes mænd Peder Pedersen Stor Oxe – Ole Olsen nore Aase – Peder Willumsen Herland og Iver Alversen Wolle

Ved Retten var nerværende Fogden Høgh – Skibredets Lensmand Lars Knudsen Stor Oxe og den Tingsøgende Almue for hvem blev oplæst de sam/m/e Kongel: Forordninger og Placater som ved de forrige afholdte Som/m/er Tinge extraheret i denne Protocol fol: 347.

Derefter blev af Almuens Documenter publ.

1. Byxel Brev fra Biskop Irgens til ungkarl Ole Jonsen paa ½ Løb Smør og ½ Tønde malt i gaarden øvre Qvame mod Leve vilkaar til Enken dateret 8de Maij 1801 med Revers

2. Afkald fra Ole Olsen Aase til Formynderen Ole Andersen Tvedt paa 29 rd 2 mrk 11 s dat: 11te Maij 1801

3. Byxel Brev fra Biskop Irgens til Mons Knudsen paa ½ Løb Smør og 16 Kander malt i gaarden Midtgaard med Leve vilkaar til Faderen Knud Magnesen dateret 5te Marti 1801 med Revers

4. Dito fra {Dito til} den Residerende Cappellan Marcus Frid: Irgens til ung Karl Jon Johannesen paa 9 M/ark Smør, 1/8 Tønde malt og 1/8 Deel Mæle Korn i gaarden Øvstegaard dateret 10de April 1801 med Revers

5. Lænsmand Fieldsende og Ole Olsen Sæveraases Byxel Brev til Ole Larsen Fieldsende paa 1 pund 19 M/ark Smør i Gaarden Schotsund dat: 21de Oct: 1801 med Revers

1801: 355b

6. Vilkaars Brev fra Ole Jonsen Qvam/m/e til sin moder Ingebor Ols Dr: af den overladte Byxel gaard øvre Qvame paa hendes Leve Tiid dateret 11te Maij 1801

7. Skiøde fra Siur Knudsen Fiskesæter med flere til Johan/n/es Knudsen paa 18 M/ark Smør og 12 Kander malt i sam/m/e gaard No: 40 for Kiøbe Sum/m/a 106 rd 4 mrk dat: 14de Marti 1801

8. Dito fra Ole Olsen yttre Giervig den ældre til sin Søn Ole Olsen paa 9 M/ark Smør og 3 Kander malt i sam/m/e gaard No: 78 for 100 rd dateret 11te Maij 1801

9. Obl: fra Ole Olsen yttre Giervig den yngre til sin Fader Ole Olsen for 99 rd mod 1 prot. Ret i sam/m/e gaard No: 78 dateret 11te Maij 1801

10. Skiøde fra Baste Amundsen Spurkeland til sin Søn Baste Bastensen paa 18 M/ark Smør 4 Kander malt og 1/6 deel Faar i sam/m/e gaard No: 56 dat: 11te Maij 1801

11. Obl: fra Baste Bastesen Spurkeland til sin Fader Baste *Bastensen (Amundsen) stor 40 rd mod 1 p: i samme gaard No: 56 dat: 11te Maij 1801

12. Vilkaarsbrev fra Mons Knudsen Midtgaard til sine Forældre Knud Magnesen og Ingebor Mons Dr: saa længe de lever af bemelte gaard dat: 11te Maij 1801

13. Skiøde fra Johannes Ellingsen Qvame til sin Broder Lars Ellingsen paa 9 M/ark Smør og 4 ½ Kander malt i gaarden yttre Fosse No: 14 *stor (for) 60 rd dat: 11te Maij 1801

14. Dito fra Willum Pedersen Sletten med flere til Johannes Willumsen [paa]? i alt ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt Landskyld i bemelte gaard No: 44 for Kiøbe Sum/m/a 141 rd dat: 11te Maij 1801

15. Vilkaars Brev fra Johanes Willumsen Sletten til sine Forældre Willum Pedersen og Anne Johannes Dr: af den overladte gaard Sletten dat: 11te Maij 1801.

16. Afkald fra Lars Monsen Echanger for sin Kone Helene Ols Datters Arv tilsam/m/en 347 rd 16 s til hendes Fader og Formynder Ole Knudsen Søre Kapperdal dat: 11te Maij 1801

17. Dito fra Lars Knudsen Storoxe paa Axel Larsen Ruskelands (Ryskeland) Vegne for sin Hustrue Syneve Rasmus Datters moder Arv 13 rd 3 mrk 10 s til Værgen Christian Rasmusen Smørdal dat: 11te Maij 1801

18. Dito fra Anders Nielsen Erdal paa sin Kone Christi Berges D: Arv stor 124 rd 89 s til Formynderen Lars Jacobsen nedre Tvedt af 11te Maij 1901

19. Dito fra Rasmus Michelsen yttre Fosse paa sin Arv 27 rd 2 mrk 10 s til Formynderen Morten Rasmusen Morvig dat: 11te Maij 1801

20. Dito fra Brite Jens Datter Sellevold paa sin Fader Arv 15 rd 11 s til Formynderen Mons Olsen Sellevold paa 15 rd 11 s dat: 11te Maij 1801

21. Dito fra Anne Niels Dr: Seim paa sin Fader Arv 13 rd 1 mrk 8 s til Formynderen Iver Soursen Seim dat: 11te Maij 1801

22. Dito fra Marte Knuds Dr: paa sin Moder Arv 7 rd 3 mrk 5 s til Formynderen Knud Olsen Fiskesetter dat: 11te Maij 1801

23. Dito fra Rangela Niels Datter Storoxe paa sin Moder Arv 5 rd 1 mrk 6 s til den afdøde Formynder Johannes Olsen Nepstads Enke dat: 11te Maij 1801

24. Dito fra Mons Nielsen Storoxe paa sin moder Arv 10 rd 2 mrk 13 s til Formynderen Ole Olsen lille Oxe dat: 11te Maij 1801

25. Aflyst Niels Jacobsen Hielmtvedts Obl: til Ole Hansen nore Elsaas paa 80 rd dat: 9de Feb: tingl: 24de April 1790 Fol: 242 efter Qvittering af 2de Maij 1801

26. Skifte Brevet paa Seim efter Gullich Gullichsen for saavidt Jordegodset angaaer sluttet 10 April 1801 Extr: i Pante Bogen fol: 680

1801: 356

27. Skifte Brevet paa Alver efter Jacob Jacobsen sluttet den 30 Marti 1801 for saavit Jordegodset angaar extr: i Pante Bogen Fol: 680

Dernest fremlagde Fogden Høgh Restance Listen paa 1. Termins Kongl: Skatter for dette Aar hvor paa er betalt 197 rd 2 mrk 9 s, hvilken for Retten blev oplæst og af Almuen og Laugrettet uimodsagt

Efter udraab mødte ingen flere ved Retten som nu ved Tinget hafde mere at jretteføre hvorfore sam/m/e blev for denne gang hævet og sluttet og underskreven Brandt
Peder Pedersen Storoxe med bumerke Ole Olsen nore *Aaseim (Aase) med bumerke
Peder Willums: Herland med bumerke Iver Alversen Wolle med bumerke

[Som/m/er Sage og Skatte Ting 1801 for Echanger Skibrede]

Aar 1801 Onsdagen den 13 Maij blev det almindelige Som/m/er Sage og Skatte Ting holden for Echanger Skibrede paa Ting stædet Bernestangen og Retten betient med følgende 4 Eedsorne Laugrettes mænd Simon Olsen Næraas, Knud Gudmundsen ibid: Johannes Knudsen Næsbye og Mons Monsen yttre Eide

hvorda! var ved Tinget nærværende Fogden Høgh – Skibredets Lænsmand Echnes og Tingsøgende Almue for hvem de sam/m/e Kongl: Forordninger og Placater blev oplæst som tilforn er publiceret og Extraheret Fol: 347.

Fogden Høgh mødte og producerede sin skriftlige Stevning af 18de passato mod Leyermaals Begiengerne Anders Olsen Strøm/m/e og Agothe Haldors Dr: Steensland til Strafs Lidelse for sam/m/e Forseelse da de er hinanden beslægtet i 2det og 3de Leed Stevningen er saa lydende For Sigtelsen fremlagde Actor Sogne Præsten Hr: Blichfeldts Attest af 14de Ap: f: a: tilligemed Amtets Actions ordre til sin Formand Amtmand Unmach af 14de Novembr: ligeledes f: a: hvorefter Hand udbad sig de Paagieldende Paarobt og deres forklaring indhentet.

Lensmand Niels Olsen Echnæs mødte som befalet Defensor for de tiltalte og derom fremlagde Fogdens ordre af 18de April sistl: saa lydende:

Derpaa fremstod den jndkaldte Anders Olsen Strøm/m/e, ugift 50 aar gam/m/el som tilstod at vere i 2det og 3de Leed beslægtet med Pigen Agothe Haldors Datter i 2det Leed saal: at Deponenten selv og hendes moder er Sødskende Børn, og Hun i 3de Leed saal: at hans Fader og hendes moders Fader var kiødelige Brødre Ligeledes tilstod Hand at have besvangret Pigen Agothe Haldors Dr: Steensland og kiendte sig at vere Fader til det af hende fødte barn som blev kaldet Anders, da Forseelsen skedte ved den Leylighed, at de begge tienede paa {et} gaarden Steensland i 2de aar. Gierne har Deponenten villet ægte Pigen Agothe Haldors Datter, men hvortil Hun aldrig har givet Samtykke og desformedelst har Hand ikke kundet søge Tilladelse hertil, men efter Besvangrelsen og Fødselen har Hun endnu mere veret uvillig og har ikke taalet at see Ham, da Hand forlod Hende nogen Tiid før Barnet blev Født og er nu i en anden Tieneste neml: paa Gaarden Strøm/m/e.

Derpaa fremstod Pigen Agothe Haldors Dr: tilligemed hendes avlede Barn ved Navn Anders som er 2 aar, Hun selv forklarede at vere 25 aar, ugift tilstod at Drengen Anders Olsen Strøm/m/e og ingen anden er Barne Fader til dette Barn og at de begge er saal: i Slægt sammen som af Ham er forklaret neml: i 2det og 3de Leed Det er skeedt ved den anledning at de begge tienede sam/m/en hos Hendes Fader paa gaarden Steensland ...(?) før Hun var besvangret har

1801: 356b

Anders Olsen forlangt at ægte Hende, men hvortil Hun aldrig har haft nogen tilbøyelighed, baade for Hun ikke k/an/d lide Ham, eller see udkomme til det nødvende til livets Ophold; men efter at Barnet var fød har Hand ikke forlangt at ægte hende, og hvortil Hun nu ligesom før findes uvillig. Før Barnet er Fød er Faderen Anders Olsen fløttet af deres felles Tieneste, da Hun er endnu hiem/m/e hos hendes Fader Haldor Olsen Steensland som er en fattig mand men Han derimod til gaarden Strøm/m/e hvor Hand har Tieneste.

Actor fremlagde den ved Skibredes Lænsmand Niels Olsen Echnes og medhavende mænd den 18de Nob: 1800 paa Sorenskriverens og Fogdens Vegne afholdte Sequestrations Forretning over mandens Boe, der viser at beløber til 33 rd 5 mrk 10 s og over Pigens Eyendeele der kun beløber til 3 mrk for en Kiste Ligeledes fremlagde Hand Sogne Præsten Hr: Blichfeldts Attest af 19de Nob: sistl: der viser begge de tiltaltes alder hvornest Actor forestillede: at som Sigtelsen fuldkom/m/en er beviist med de tiltaltes udførlige, frivillige og overeenstem/m/ende Bekiendelse, baade om Leyermaalet og Slægtskabet, hvortil Hand ikke fandt nogen aarsager der kunde formilde den i Lovens 6 – 13 – 13 fastsatte Straf saa paastod Hand dem begge tilkient at arbeyde i 4 aar paa Fiske Leyerne i Findmarken, og yderste Formue af hvad som dem efter Sequestrations Forretningen er befunden at vere Ejende, tilligemed udi Omkostninger saavel ved Sequestrations Forretningen som denne Sag i det mindste med 10 rd og saal: indlod Hand Sagen under Dom

Defensor Lænsmand Echnes forestillede: at som begge de Paagieldende ere meget eenfoldige mennisker og har \ikke/ før nu kundet indsee at deres begaaede Forbrydelse er af den betydenhed som de nu maae erfare, saa da de senere Lovgivninger tillader Ægteskaber af saadan beskaffenhed som det nerværende i 2 og 3 Leed naar de derom ansøger hans Mayestet om allernaadigst Bevilling, saa haabede Hand at den af Actor nedlagde haarde Paastand blev formidlet efter Dom/m/erens skiønnende.

Pigen Agothe Haldors Datter tilkiendegav at vere skyldig til adskillige i Sognet over 9 rd hvortil Hun ikke har noget at betale, men hvilket hun ved den hos Hende skeede Registering blev forglemt at anføre, og hvilken rigtighed en deel af den tingsøgende Almue, bevidnede.

Da ingen hafde videre at erindre blev udi denne Sag afsagt saadan

Dom

Med den fremlagde Døbe og Slægtskabs Attest overeenstemmende med de Anklagedes egen Bekiendelse inden Retten er det godtgiort at ungkarl Anders Olsen Strøm/m/e og Agothe Haldors Dr: som er hinanden beslægtet i 2det og 3de Leed, har begaaet Leyermaal med hinanden Omendskiønt dette Slægtskab ved Ansøgning, allernaadigst kunde ventes Tilladt og Forordningen af 14de Deb: 1775 ikke kan sige at hæve de i Lovens 6 B: 13 C: 13 art: fastsatte Straffe, siden de ikke der udtrykkelig ere tilbagekaldte, saa dog ved at sammen ligne disse Lovsteder som passende ville ikke Straf vere at undgaae dersom ikke Forordningen af 23de Maij 1800 end og har ophævet Bevillings tagelse imellem Beslægtede og Besvogrede i de grader som her, i saa Fald, har veret tilladelige, hvilket giver til kiender at Forseelsen ikke kand ansees at fortiene Straf, hvorfor her med Kiendes saaledes at Anders Olsen Strøm/m/e og Pigen Agothe Haldors Datter bør for Actors tiltale i denne Sag frie at vere Naar undtages den lange Tiid fra Amtets Actions ordre af 14de Nob: 1800 til Forrige

Foged Unmach indtil denne Sag er bleven paatalt, vides intet unødvendigt ophold at have funden Sted i denne Sag.
Udi Sagens Omkostninger {betaler} tilligemed optegnings Forretningen betaler Anders Olsen Strøm/m/e til Sorenskriveren med den/n/e Sags incammination 2 – 3 – 4 til Actor 2 rd og til Lensmanden 1 rd tilsam/m/en 5 rd 3 mrk 4 s som efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms forkyndelse.

1801: 357

af Almuens Documenter blev publiceret

1. Afkald fra Rasmus Monsen Næsse paa sin Hustrues Arv og Hiemmegift 17 rd 2 mrk 14 s til sig selv dateret 25 April 1801
2. Skiøde fra Mons Magnesen yttre Hindenæs til Eric Olsen paa 1 Pund 3 M/ark Smør og 12 Kd: malt i samme gaard No: 27 for 60 rd dat: 25 Marti 1801
3. Vilkaarsbrev fra Erich Olsen yttre Hindenæs til Mons Magnesen og Hustrue paa endeel Aarlige Leve Vilkaar, dat: 25 Martii 1801.
4. Skiøde fra Johannes Larsen til Sønnen Lars Johannessen paa ½ Løb Smør og 6 Kander Malt i Gd: Hougsdal No: 64, for 160 rd, dat: 13 Maij 1801.
5. Vilkaarsbrev fra Lars Johannessen Hougsdal til hans Fader Johannes Larsen og Hustrue, paa endeel Aarl: Leve Vilkaar, dat: 13 Maij 1801.
6. Obl: fra Christen Andersen yttre Hindenæs til Anders Nielsen Myhr for 50 rd mod Pant i gd: yttre Hindenæs No: 27 i Echanger Skibr:, dat: 13 Maij 1801.
7. Bygselbrev fra Anders Monsen Romereim til Knud Larsen Skaar, paa ½ Løb S:r 6 Kd: Malt i Gd: Skaar, dat: 13 Maij 1801.
8. Vilkaarsbrev fra Knud Larsen Skaar til hans Fader Lars Knudsen paa endeel Aarlige Leve Kaar, dat: 13 Maij 1801.
9. Skiøde fra Siur Johannessen Lie til Sønnen Johannes Siursen, paa 1 bpd 3 M/ark Smør i Gd: Lie No: 30, for 60 rd, dat: 13 Maij 1801.
10. Obl: fra Gudmund Johannessen Askevig til Erich Magnesen Biørge for 40 rd, mod Pant i Gd: Askevig No: 59, dat: 13 Maij 1801.
11. Skiøde fra Erich Magnesen Biørge \med flere/ til hans Søn Magne Erichsen {til hans Søn Magne Erichsen}, paa {16 Marker} 1 Pund 8 M/ark Smør og 10 2/3 Kd: Malt i Gd: Biørge No: 53, for 130 rd, dat: 5 Janvr: 1801.

Da ingen i Dag havde meere at i retteføre, og i Morgen er Hellig Dag, beroer Tinget til i Overmorgen.

Fredagen den 15de Maij 1801 continuerede Som/m/ertinget for Echanger Skibrede og Retten betient med sam/m/e Laugrette som første Ting Dag. Hvorda blev publiceret:

12. Skiøde fra Jon Brynildsen Langedal til Mons Knudsen, paa 12 M/ark Smør i gd: Langedal No: 84, for 90 rd, dat: 13 Maij 1801.
13. Vilkaarbrev fra Mons Knudsen Langedal til Jon Brynildsen paa Aarlig Leve Kaar, dat: 13 Maij 1801.
14. Obl: fra Mons Knudsen Langedal til Niels Henrichsen Horvey stor 99 rd, mod Pant i gd: Langedal No: 84, dat: 13 Maij 1801.
15. Afkald fra Johannes Joh: Helleland til Værgen Baste Monsen Echangerlie for Arv 38 rd 17 s:, dat: 13 Maij 1801.
16. Afkald {fra} \til/ Ole Nielsen Echangerlie fra Ole Rasmussen Lechnes for hans Hustrue Siri Olsdatters Arv 21 rd 27 s:, dat: 15 Maij 1801.

Fogden Høgh fremlagde dernest Restance Listen for 1. Quartal som blev oplæst, og uimodsagt, der viser at der allene er betalt 26 rd altsaa til Rest 374 rd

Da ingen efter udraab hafde mere ved Tinget at forrette blev sam/m/e ophævet og underskreven Brandt
Knud Gudmundsen Neder Aas med bumerke Simon Olsen Neraas med bumerke
Mons Monsen yttre Eide med bumerke Johanes Knudsen Nestbøe med bumerke

1801: 357b

Som/m/er Ting [1801] for Hosanger Skibrede

Aar 1801 Fredagen den 15de Maij blev det almindelige Sommer Sage og Skatte Ting holden for Hosanger Skibrede paa Tingstædet Bernestangen og Retten betient med følgende 4 Eedsorne Laugrettes mænd Baste Johannesen Byseim – Arne Bergesen Sandal – Lars Jonsen ibidem – Amund Ellevsen Eicheland

hvorda! var nerværende Fogden Høgh – Skibredets Lensmand og den tingsøgende Almue for hvem de sam/m/e Kongelige Forordninger som for de afholdte Skibreder ere extraherede Fol: 347 nu blev publiceret.

Fogden Høgh mødte og producerede en forkyndt Stevning for Leyermaals begiengersken Agote Haavers Dr: Tepstad til Leyermaals Bøders udredelse eller aftingning efter hendes Omstændigheder

Efter paarob mødte ikke den Indstevnte Pige, men tilkiendegav Fogden, at Hand var underrettet af sin Formand nu Amtmand at Hand hafde erkyndiget sig om Hendes Vilkaar der var saa ringe at Hun ikke kunde formaae at udrede høyere Bøder end 48 s hvilket Almuen som kiendte Hende bevidnede rigtigheden af da Hun selv tiener og Barnet er lagt paa Bøyden til Opfostring.

Barne Faderen Soldat Ole Nielsen Hosaas mødte og tilstod Factum og troede sig som en fattig Karl paa denne grund fri for Bøder.

Fogden begiærede sig det passerede beskreven for at ved lægge sit Regnskab som blev bevilget beskr:

Derefter blev udi Sagen Knud Guttormsen Rachnes contra Jon Olsen Mossevold afsagt saadan

Dom

I Følge Skifte Brev efter Citantens moder Brite Knuds Datter Nedre Rachnes begyndt 12te Decembr: 1793 og tinglyst 28de Maij 1794 er Hand Arveligen tilfalden 18 M/ark Smør og 12 Kander malts Landskyld udi gaarden Mossevold som hans mor Fader Knud Ellevsen Øvre Rachnes efter Bygsel Brev af 4de Marti 1786 tinglyst 25de Maij 1787 har Byxlet til Indstevnte Jon Olsen Mossevold Som Boeslidsmand eller Huus vild er det Citanten benytter sig af det Beneficium Lovens 3 Bogs 13 Cap: 1 art: giver ham til selv at besidde den Jord Hand ejer og derfore ikke allene søgt mindelig Foreening ved den Anordnede Forligelses Comission, men end og udsagt Leylendingen for ….(?) at fravige Gaarden mod sin Byxels tilbagegivelse, hvilket alt er beviist med Attest fra Forligelses Comissionen af 1 Decbr: f: A: og Fiire under Sagen afhørte Vidner I mod disse Beviser har Indstevnte ved Sagfører udi Indlæg af 7de April 1801 fremsadt følgende Indsigelser:

1. at Citanten skulle vere ubeføyet at tiltræde sin eyende Jord paa Grund af Forordningen af 18de Octob: 1780 fordi Hand ikke selv har Byxlet eller fæstet Indstevnte Gaarden.
2. Fordi Sagen ikke var indstevnet og berammet til Jorde Tirsdagen – og
3. For Citantens Odels Ret ikke var beviist

Hvad det første Argument Angaar saa finder ingen af de Aarsager Sted hvor paa Forordningen af 1780 er grundet – Saaledes er det ikke af Egennytte eller Paaskud for at vere Huusvild, men virkelig Trang hvorfor Citanten søger at kom/m/e i Besiddelse af sin Eyendom – ej heller er Citanten kom/m/en dertil ved Kiøb men udi Arv for 7 Aar siden, følgelig er det i saa henseende Lovgiveren foretrækker Eyerens Trang i Lovens 3 B: 14 C: 10 art: paalagde Forpligtelse, som for endnu at sikkre Indstevnte for al Fornermelse bør Citanten sande det med sin Eed at Hand selv vil beboe den indtalte gaard.

Hvad det andet angaar saa indeholder Lovens 3 B: 13 C: 1 art: ingen andre Form…..(?) end at Eyeren bør tilsige sin Leylending før Juul, minde hannem

1801: 358

fra sig og giengive Ham sin Fæste. Jorde Tirsdagen staar ikke benevnt i denne Artikul følgelig staar det i Sagsøgerens Villie til hvad Tiid – Ting og Ret Hand vil søge sin Sagvolder, thi ligesaa gierne kunde Hand have valgt de almindelige eller maaneds Tingene som Sagen er indstevnet paa Odels Tomten, men forfulgt ved de almindelige Tinge.

Til 3de Exeption viser det Tinglyste Deele Brev af 26de Oct: 1789 som er Extraheret i det fremlagde Skifte Brev pag: 23 og 24 at den in question verende Part 18 M/ark Smør og 12 Kander malt udi gaarden Mossevold har lagt under et Ætlæg i længere Tiid end til at fange Odel kunde behøves, da Citantens moder allene fra 1789 har ejet sam/m/e.

Efter at disse Exeptioner saal: ere bestredne, at de ikke bør \være/ Citanten hinderlige i sin Sags eller Rettes frem/m/e, vil det mere paaligge Ham at opfylde de Requisiter Lovens 3 B: 13 C: 1 art: foreskriver inden Hand kan nyde godt af sam/m/es Beneficium – dette er at sande det med \sin/ Eed at Han selv vil beboe og bruge den nu til Fravigelse paasøgte Jorde Part og er Boeslidsmand, hvilket er saa nødvendigt at i mangel heraf kan Indstevnte ikke forbindes at fravige sit Leyermaal

Det Kiendes altsaa for Ret: Naar Citanten Knud Guttormsen Rachnes til neste Ting udi Indstevnte Jon Olsen Mossevolds lovlige Tilkaldelse aflægger sin Eed at Hand selv vil bruge og beboe den Ham som Odelsmand tilhørende og til fravigelse paastevnte 18 M/ark Smør og 12 Kander malt udi gaarden Mossevold og tillige tilbage betaler Jon Olsen Mossevold den \af/ Ham udgivne første Fæste eller Byxel med 12 Rdr tilpligtes Jon Olsen Mossevold til neste Lovens Faredag derefter for Citanten Knud Guttormsen Rachnes som Odels og Eyermand at fravige og ryddiggiøre den bemelte og paasøgte Anpart i gaarden Mossevold. Gaarden Mossevolds Forbedrelse eller Forverrelse Reserveres begge Parterne efter lovlig Omgang. Sagens Omkostninger ophæves og fuldbyrdes denne Dom til sin Tiid under bestemte Vilkaar, naar den i rette Tiid lovlig er bleven forkyndt 15 Dage i forveyen.

Da inget mere for i Dag var ved Tinget at forrette blev sam/m/e udsadt til i morgen

Dagen derefter den 16. Maij 1801 Continuerede end videre Som/m/er Tinget for Hosanger Skibrede paa Tingstædet Bernestangen med sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar, hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret

1. Byxel Seddel fra Hr: Bergendal til Berge Jonsen Blegelie paa 20 ¼ M/ark Smør og 9 Kander malt i sam/m/e gaard dateret 12te Maij 1801 med Revers

2. Skiøde fra Johannes Johannesen Tvedt til sin Søn Johanes Johanesen paa 15 ½ M/ark Smør og 9 Kander malt i sam/m/e gaard for Kiøbe Sum/m/a 40 rd dat: 14de April 1801

3. Obl: fra Ole Bergesen Qvam/m/e til Lars Aschildsen Burcheland paa 99 rd mod Pant i gaarden Qvame No: 94 dat: 11te Marti 1801

4. Afkald fra Steffen Olsen Galteland til Formynderen afdøde Mons Johanesen Gietrums Enke paa Pigen Brithe Ols Dr: Fotlands Arv 23 rd 67 s dat: 15de Maij 1801

5. Skiøde fra Anders Iversen Fladeqval til sin Søn Jacob Andersen paa 12 M/ark Smør i sam/m/e gaard No: 4 for 40 rd dat: 15de Maij 1801

6. Skiøde fra Haldor Jacobsen Byseim med flere Arvinger efter deres Fader til Johannes Monsen Gietrem paa 1 Pund 6 M/ark Smør og 20 Kander malt i gaarden Gietrem for Kiøbe Summa 146 rd 1 mrk 8 s dat: 8 Januari 1801

7. Skiøde fra Mons Johannesen Gietrem til Johannes Monsen paa 2 M/ark Smør 1 1/3 Kd: malt i sam/m/e gaard No: 63 for Kiøbe Sum/m/a 14 rd dat: 16 Marti 1801

8. Vilkaars Brev fra Johanes Monsen Gietrem til sin moder Marte Anders Dr: saa længe Hun lever af bemelte gaard dat: 8de Janv: 1801

9. Obl: fra Johanes Monsen Gietrem til moderen Marte Anders Dr: Gietrem for 90 rd og til Haldor Jacobsen Byseim: 40 rd mod Pant i gd: Gietrem No: 63 dat: 8 Janv: 1801

1801: 358b

10. Byxel Brev fra Agent Hans Krohn til Mons Olsen Jeterim paa 1 Pund Smør og 1 mæle malt i gaarden Fladaas dat: 3de Marti 1801 med Revers

11. Skiøde fra Ole Pedersen Langeland til sin Sviger Søn Gudmund Johannesen paa ½ Løb Smør i gaarden Langeland No: 55 for Sum/m/a 299 rd dat: 11te Feb: 1801

12. Afkald fra Berge Bastensen Hanstvedt paa sin moder Arv 19 rd 5 mrk 11 s til Formynderen Ole Ingebrectsen Nordaas af 15de Maij 1801

13. Afkald fra Johannes Nielsen Nondaas paa sin fader Arv 13 rd 12 s til Formynderen Rasmus Larsen Heldal af 15de Maij 1801

14. Afkald fra Ole Bergesen Qvame paa sin Kone Mari Anders Drs: Arv 28 rd 42 s til Formynderen Anders Monsen Qvame dat: 15de Maij 1801

15. Skiøde fra Anders Rasmusen Nondaas til sin Søn Jens Andersen paa 18 M/ark Smør og 18 Kander Malt i sam/m/e gaard No: 60 for 80 rd dat: 15de Maij 1801

16. Skiøde fra Halvor Olsen Tøssen til sin Søn Iver Halvorsen paa 18 Mark Smør og 12 Kd: malt paa samme Gaard No: 27 for Kiøbe Summa 72 rd dat: 15de Maij 1801

17. Vilkaars Brev fra Iver Halvorsen Tøssen til sine Forældre paa Livs Tiid af sam/m/e gaard dat: 15de Maij 1801

18. Obl: fra Iver Halvorsen Tøssen til sin Fader Halvor Olsen paa Summa 72 Rd: mod Pant i gaarden Tøssen No: 27 dat: 16de Maij 1801

19. Vilkaars Brev fra Berge Jonsen Blegelie til sine Forældre paa Lives Tiid af samme Gaard dat: 16de Maij 1801

Fogden Høgh indleverede dernest Restance Listen for 1. Quartal udestaaende Skatter som viser at sam/m/e beløber til 358 rd 3 mrk for dette Skibrede siden kun paa sam/m/e er betalt 61 rd 3 mrk hvilken blev oplæst og af Laugrettet og Almuen uimodsagt.

Da ingen efter udrob hafde mere ved Tinget at forrette blev sam/m/e hævet – sluttet og underskreven Brandt

[Maaneds Ting 1801 for Watzverns Tinglaug]

Foranmelte dato blev maaneds Ting holden for Watzverns Tinglaug efter foregaaende Berammelse paa Tingstædet Bernestangen, men som ingen meldte sig med noget at føre i Rette blev sam/m/e sluttet og underskreven Brandt

Baste Johan/n/esen Byseim med bumerke
Arne Bergesen Sandal med bumerke
Amund Ellevsen Egeland med bumerke
Lars Jonsen Sandal med bumerke

Som/m/er Tinget [1801] for Mielde Skibrede

Aar 1801 Mandagen den 18de Maij blev det almindelige Som/m/er og Skatte Ting holden for Mielde Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient med følgende 4re Eedsorne Laugrettes mænd Eric Hansen Skierpen – Anders Ericsen Borge – Ole Siursen ibid: og Elling Ericsen Kleveland

hvorda! var nerverende Stedets Foged Gulberg Høgh – Skibredets Lensmand og den tingsøgende Almue for hvem de sam/m/e Kongelige Forordninger og Placater blev oplæst som ved forrige Som/m/er Tinge og hvilke ere Extraherede i Justits Protocollen fol: 347.

Derefter blev følgende Documenter publiceret, neml:

1. Afkald fra Synneve Johannesdatter Fotland til Formynderen Lars Askildsen Møching for Arv 20 rd 3 mrk 6 s: dat: 18 Maij 1801.
2. Do: fra Marthe Ellingsdatter til hendes Formynder Erich Siursen Halleland for Arv 19 rd 4 mrk dat: 18 Maij 1801.
3. Dito fra Joh: Johannessen Havre til Værgen Ole Olsen Blom for Arv 52 rd 51 s: dat: 18 Maij 1801.

1801: 359

4. Afkald fra Iver Olsen Loftaas {til} for hans Hustrue Thuri Jonsdatters Arv 14 rd 7 s:, til Formynderen Siur Olsen Heggebøe dat: 18 Maij 1801.
5. Afkald fra And: Johansen Søre Wesetter til Formynderen Ole Monsen Reveim for Arv 11 rd 5 s:, dat: 18 Maij 1801.

Da ingen i Dag hafde mere at iretteføre beroer Tinget til i Morgen.

Tirsdagen den 19de Maij continuerede Sommertinget for Mielde Skibrede, og Retten betient med {følgende} samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda blev tinglyst følgende Documenter nemlig for det

6. Obl: fra Johannes Johannessen Sundland til Ole Olsen Watle for 49 rd mod 2den Pante Ret i hans Part af gd: Sundland No: 62, dat: 19de Maij 1801.
7. Skiøde fra Ole Olsen Wevle til Johannes Andersen paa ½ Løb Smør og 3 Kd: Malt i gd: Søre Wevle No: 20, for 250 rd, dat: 19 Maij 1801.
8. Aflyst Ole Olsen Søre Wevles Obl: til Erich Siursen Halland, stor 60 rd, dat: 22de Novbr: 1796, og indfriet efter paategnet Qvittering af 18 Maij 1801.
9. Obl: fra Johannes Andersen Søre Wevle til Mons Nielsen Houge Enken Kari Monsdatter Houge og Niels Johannessen Houge for 230 rd mod Pant i gd: Søre Wevle No: 20, dat: 19 Maij 1801.

10. Aflyst Niels Einersen Tveteraas Obl: til Magne Olsen Grønaas stor 60 rd, dat: 27 Maij 1793, og indfriet efter paategnet Qvittering af 18 Maij 1801.

11. Obl: far Niels Einersen til Einer Monsen Nore Borge for 98 rd mod Pant i Gd: Tveteraas No: 46, dat: 19 Maij 1801.

12. Skiøde fra Lars Johannessen Kleveland til Sønnen Johannes Larsen paa 1 bpd 6 M/ark Smør 20 Kd: Malt i gd: Kleveland No: 17, for 150 rd dat: 19 Maij 1801.

13. Vilkaarsbrev fra Johannes Larsen Kleveland til Faderen Lars Johannessen og Hustrue paa endeel aarlige Levekaar, dat: 19de Maij 1801.

14. Skiøde fra Lars *Jacobsen (Rasmussen) Burkeland til Sønnen Rasmus Larsen paa 18 M/ark Smør 12 Kd: Malt i gd: Burcheland No: 13, for 90 rd, dat: 19 Maij 1801.

15. Vilkaarsbrev fra Rasmus Larsen Burcheland til Faderen Lars Rasmussen og Søsteren Brithe Larsdatter, paa aarlige Vilkaar af gd: Burcheland, dat: 19 Maij 1801.

16. Bygselbrev fra Lensmand Jon Rongved og Askild Olsen Rølland til Anders Monsen Hesjedal {t} paa en Plads kaldet Børslien, i Mielde Alminding. dat: 15 Maij 1801.

Mod dette Bygselbrevs Tinglysning blev fra Lensmand N: Echnes som Værge for Hosanger Kirke indleveret en Protest, dat: 16 Maij 1801 som for Retten blev oplæst.

Hr: Fogden Høegh indleverede Restance Listen over 1te Termins Skatter, hvorpaa er betalt 35 rd, og til Restance 405 rd, hvilken Liste blev for Retten oplæst og hvorimod ingen havde noget at indvende.

1801: 359b

Ole Olsen Watle contra Johannes Johannessen Sundland. Fol:

Citanten lod ved Lensmand Rongved møde og tilkiendegive at Parterne ere forligte, hvorfor han begiærede Sagen ophævet, som skeede.

Da ingen efter 3de Udraab havde mere at i retteføre blev dette Ting sluttet og Retten hævet.

Saaledes disse 2de Dage passeret bekræfter

Anders Erichsen Borge (sign.) Erich Hansen Schierping med bumerke
Elling Erichsen Kleveland. med bumerke Ole Siursen Borge med bumerke

[Som/m/er Sage og Skatte Ting 1801 for Arne Skibrede]

Aar 1801 den 20de Maij, blev det almindelige Som/m/er Sage og Skatte Ting holden for Arne Skibrede paa Tingstædet Mielde gaard og Retten betient ved følgende eedsorne Laugrettesmænd: Johannes Andersen Taqvam, Fabians Bessesen Tveten, Samuel Jonsen Houkeland og Ole Johannessen Selvig.

Ved Tinget var nærværende Fogden Hr: Dines Guldberg Høegh og endeel Tingsøgende Almue.

Hvorda først allerunderdanigst blev læst de samme Kongelige allernaadigste Forordninger og Placater, som ved de afholdte Som/m/er Tinge ere publicerede og findes extraherede Folio 347.

Da ingen efter Paaraab havde noget at iretteføre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 21de Maij continuerede dette Ting for Arne Skibrede i Overværelse af sam/m/e Laugrette som i Gaar Hvorda blev tinglyst følgende Documenter.

1. Bygselbrev fra Sogne Præsten Hr: Meyer til Ole Johannessen Romsloe paa ½ Løb Smør og 12 Kander Malt i Gd: Risnæs, dat: 4 Maij 1801.

2. Aflyst Johannes Thomassen Herfindals Obl: til Johannes Johannessen Herfindal stor 70 rd, dat: 25de Maij 1796, og indfriet efter paategnet Qvittering af 20 Maij 1801.

3. Aflyst Ole Haldorsen Langhelles Obl: til Knud Johannessen Nordbye dat: 24de Novbr: 1798, stor 70 rd, indfriet efter paategnet Qvittering af 20 Maij 1801.

4. Afkald fra Anders Olsen Fougstad for Arv 30 rd 3 mrk 9 s: til hans Formynder Niels Johannessen Stanghelle, dat: 20 Maij 1801, {og indfriet efter paategnet Qvittering}

5. Afkald fra Kari Erichsdatter Sætterdal til hendes Værge Knud Siursen Sætterdal, for Arv 2 rd 4 mrk 1 s. dat: 20 Maij 1801.

6. Afkald fra Mons Michelsen Aaseim for Arv 30 rd 48 s. til hans Værge Niels Larsen Aaseim, dat: 20 Maij 1801.

7. Vilkaarsbrev fra Ole Johannessen Risnæs til hans Sviger Forældre Haldor Andersen og Brithe Gabrielsdatter paa endeel aarlige Levekaar, dat: 20 Maij 1801.

8. Skiøde fra Erich Nielsen Arnetvedt til Sønnen Albret Erichsen, paa ½ Løb Smør og 2 Mæler Malt i gd: Arnetvedt No: 46, for 199 rd, dat: 20 Maij 1801.

9. Bygselbrev fra Ole Johannessen Dale til Johannes Johannessen paa 1 Pund 3 M/ark Smør 3/8 Hud i gd: Waxdal No: 21, dat: 20 Maij 1801, med Revers.

10. Skiøde fra Erich Danielsen Melkeraaen med flere, til Elling Andersen paa 18 M/ark Smør 1 Mæle Malt i gaarden Bruraas No: 55, for 150 rd, dat: 20 Maij 1801.

11. Aflyst Ole Siursen Bruraas Obl: til Erich Danielsen Melkeraaen

1801: 360

Mons Nielsen Ulvesetter og Ingebor Larsdatter Melkeraaen, stor 80 rd, dat: 5te Junii 1795, og indfriet efter paategnet Qvittering af 20 Maij 1801.

12. Obl: fra Elling Andersen Bruraas til Procurator Kahrs for 180 rd mod 1te Pante Ret i Gaarden Bruraas, dat: 20 Maij 1801.

13. Obl: fra Ole Haldorsen Langhelle til Johannes Johannessen Wiig stor 98 rd, mod Pant i Gd: Langhelle No: 24, dat: 20 Maij 1801.

14. Obl: fra Johannes Thomassen Herfindal til Anders Danielsen Waxdal stor 95 rd, mod Pant i Gd: Herfindal, dat: 20 Maij 1801.

15. En Qvittering paa Peder Pedersen øvre Selvigs, under 3 Junii 1799, til Myndtl: Ole Erichsen og Brithe Erichsdatter, samt deres fader Eric Jansen Mellingen for 70 rd udstædde Obligation, for derpaa til Afdrag betalte 40 rd. uden Dato.

16. Bygselbrev fra Ole Monsen Hundhammer, til Besse Steffensen paa ½ Løb Smør og ½ Td: Malt i gd: Blindem No: 57, dat: 21de Maij 1801.

17. Skiøde fra Anders Joh: Stanghelle til Jørgen Bergesen, paa 21 M/ark Smør 7/24 Hud i gd: Waxdal No: 21 for 600 rd, dat: 21 Maij 1801.

18. Obl: fra Jørgen Bergesen til Anders Johannessen Stanghelle for 400 rd mod Pant i gd: Waxdal No: 21, dat: 21 Maij 1801.

19. Skiøde fra Ole Johannessen Helland til Sønnen Anders Olsen paa 12 M/ark Smør og 4 Kander Malt i gd: Brudvig No: 1, for 40 rd, dat: 21 Maij 1801.

20. Bygselbrev fra Mons Michelsen Aaseim til hans Stif Fader Albret Monsen paa 18 Marker Smør 12 Kander Malt i gd: Aaseim No: 43, dat: 21 Maij 1801.

Fogden Høegh fremlagde Restance Listen over 1te Termins Skatter for dette Skibrede som for Retten blev oplæst, hvorpaa er betalt 51 rd 2 mrk 13 s: og til Restance 448 rd 3 mrk 3 s:, som for Retten blev oplæst, hvorimod ingen havde noget at indvende.

Da ingen efter Paaraab havde meere at i rette føre blev dette Ting for Arne Skibrede sluttet og Retten hævet.

Saaledes i disse 2de Tingdage passeret bekræftes:

{Johannes} Johnnes Haldorsen (sign.) Taqvam. FBS: Fabian Bessesen Tveten
Ole Johannessen øvre Selvig. med bumerke Samuel Jonsen Houkedal. med bumerke

Som/m/er Tinget [1801] for Watzverns Tinglaug

Aar 1801 Torsdagen den 2. Juli blev det almindelige Som/m/er Sage og Skatte Ting holden for Watzverns Tinglaug paa Tingstædet Bolstadøren og Retten betient med følgende 4re Eedsorne Laugrettes mænd Lars Bergesen Helgeraas – Jon Pedersen Horveij og 2 gl: Gullich Bergesen Styve og Rasmus Johanesen Furunes

hvorda! var nerverende Fogden Gulberg Høgh, Tinglaugets Lænsmand Nache og den Tingsøgende Almue for hvem de sam/m/e Kongl: Forordninger og Placater som ved siste afholdte Som/m/er Tinge er publ: nu atter bleve oplæste og som er Extraheret i Just: Prot: Fol: 347 og end videre i Dag

No: 7. Placat ang: hvorledes der i overeenstem/m/else, med de Bestemelser, som indeholdes i den ved Placat af d: d: bekientgiorte nye Brev Taxt for Kongeriget Danmark og Hertugdøm/m/ene Slesvig og Holsteen skal forholdes i Kongeriget Norge dat: 28de Marti 1801

8. Forordning om Embargo paa engelske Skibe og Varer dat: 29de Marti 1801 og

9. Forordning ang: ophævelse af Embargo paa engelske Skibe og Varer dat: 17de Juni 1801

1801: 360b

Fogden Gulberg Høegh mødte og producerede en skriftl: Stevning af 6te Juni 1801 hvorefter Leyermaals begiengeren Pigen Agothe Lars Dr: Strømme er indstevnt til Bøders udredelse eller aftingning hvis rigtige og lovlige Forkyndelse Lænsmand Nache og Vidne Lars Helgesen …..(?) bevidnede, Men ikke for {Barne} Barne Faderen Lars Storksen Schielde som uden for hans district og sorterer under en anden Jurisdiction Til beviis for Sigtelsen fremlagde Fogden Høg Sogne Præsten Hr: Mejers Attest af 24de Nob: 1800.

Efter paarob mødte ikke Pigen Agothe Lars Dr: Strøm/m/e, men til kiendegav Laugrettet og Almuen at de kiender hende og veed at Hun er yderlig Fattig og ikke har at leve af andet med Barnet end hvad Hendes Forældre til sig selv gaar om Bøyden og betler sam/m/e hvorfore Hun ikke k/an/d udrede noget, men tilbød Lænsmanden sig for Hende at betale 32 s i Bøder som Fogden nu modtog Ligeledes kiente Almuen og Laugrettet Barne Faderen Lars Storksen Skielde som er ligesaa fattig, og har i det siste aar veret Sengeliggende

Fogden Høgh begierede det passerede beskreven Stevningen og Attesten vedheftet for at fremlægge med sit for dette aar aflæggende Regnskab. Som blev bevilget

Nye Sag.

Ingebrigt Larssen Evanger mod Thron Isachsen Øren.

Ingebrigt Larssen Evanger mødte, og frem lagde en skriftlig Kaldseddel dat: 11. Julij sidstleden hvorefter han havde indkaldet Tron Isachsen Bolstadøren for Ærerørige Ord og beskyldninger tilligemed Forligelses Com/m/issionens Attest af 1 Decbr: 1800 der viiser at denne Sag mellem Parterne ikke blev forligt og hvilke er saa lydende.

Indstevnte Tron Isachsen Bolstadøren mødte Personlig og frem lagde ligeledes sin contra Indkaldelse af 18 Junij sidstleden, hvorefter Ingebrigt Larssen Evanger er indstevnet for nærgaaende Trudsels Ord paa Liv og Ære, mod Tron Isachsen Bolstadøren, tilligemed en Forligelses Com/m/issions Attest af 1 Junij sidstleden, der viiser at denne Sag mellem Parterne ikke blev forligt.

Efterat Dom/m/er med Laugrettet havde giort sig Umage for at Forlige Parterne som ikke til Forlig fandtes uvillig, blev de saaledes foreenede, at en hver af Parterne toeg tilbage hvad de af Uforsigtighed eller Overilelse kan have udtalt til enhvers Fornærmelse, saaledes at intet for Eftertiden skal kom/m/e nogen af dem til Fornærmelse eller Penges Udgift, men at enhver af dem taaler de Udgifter som de til denne Tid har havt, videre lovede de at forblive som \tilforn/ gode Ven/n/er og Naboer og ike for Eftertiden at den/n/e Sag at give Andledning til mindste Misforstaaelse, men at alt herved skal være glemt og tilgivet, hvilket Forliig begge Parterne ……(?) og begiærede det passerede sig beskreven

T: I:	I: L: N:
Tron Isachsen Bolstadøren	Ingebrict Larsen Evanger

Da ingen for i Dag hafde mere ved Retten at afgiøre blev Tinget udsadt til i morgen

Dagen derefter den 3de Juli 1801 Continuerede Som/m/er Tinget for Warzverns Tinglaug i overværelse af sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar og blev da af Almuens Documenter publ: følgende

1. Skiøde fra Anders Johanesen Horveij til sin ældste Søn Johannes Andersen paa halve deelen af gaarden Horveij, 1 Thun paa ½ Løb 9 M/ark Smør for Kiøbe Summa 199 rd dat: 20de Feb: 1801
2. Skifte Brevet efter afg: Brite Haldors Datter Thoe for Krav 180 rd for saavidt Jordegodset angaar
3. Aflyst Arne Siursen Røllands Obl: til Amund Tronsen Ostensøe i Hardanger stor 250 rd dat: 3de Nob: 1792 og indfriet 23de Juni 1801
4. Aflyst Arve (Arne) Siursen Røllands Obl: til Siur Olsen Kiosaas for 200 rd dat: 3de Juli \T: 4. Juli/ 1799 efter Qvittering uden dato
5. Skiøde fra Helge Larsen Aarhuus til sin ældste Søn Aschild Helgesen paa ½ Løb Smør i gaarden Aarhuus No: 35 for Kiøbe Summa 190 rd dat: 2de Juli 1801
6. Afkald fra {Brynild} \Niels/ Storksen Ædal til Formynderen {Niels} \Brynild/ Storksen for Fader Arven 18 rd 5 mrk 11 s dateret 2de Juni 1801

1801: 361

7. Skiøde fra Gullich og Lars Haldor Sønner *Børgaas (Biørgaas) til Knud Knudsen Thoe paa 1 Pund Smørs Landskyld i gaarden Thoe No: 29 for Kiøbe Summa 180 rd dat: 2de Juli 1801
8. Obligation fra Knud Knudsen Thoe til Gullich Halvorsen Biørgaas for 92 rd og til Lars Haldorsen Biørgaas paa 88 rd mod Pandt i gaarden Thoe No: 29 dat: 2de *Juni 1801
9. Afkald fra Knud Soursen Heines til Formynderen Gullich Andersen Fannes paa hans Kone Guri Biørns Datter Møcheltvedts Arv tilsammen 45 rd dat: 2de Juli 1801
10. Afkald fra Helge Jacobsen Wæhle til Værgen Niels Larsen Langeland paa sin Faders Arv 30 rd 16 s dat: 2de Juli 1801

11. Obl: fra Arve Siursen Rølland til Gullich Torbiøensen Sæve paa 300 rd og til Johannes Ericsen lille Røte paa 299 rd tilsam/m/en 599 rd mod 1 p: Ret i gaarden Rølland No: 76 dat: 2de Juli 1801

12. Obl: fra Arve Siursen Rølland til Rognald Godskalksen Westrem paa 49 rd mod Pant i Løsøre dateret 2de Juli 1801

13. Skiøde fra Ole Olsen Strøme til sin Søn Johannes Olsen paa 18 M/ark Smørs Landskyld M: No: 4 for Kiøbe Summa 70 rd dat: 2de Juli 1801

14. Skiøde fra Siur Nielsen Berstad til sin ældste Søn Johannes Siursen paa 1 Pund Smør med Bygsel og Herlighed for Kiøbe Summa 150 rd dat: 2de Juli 1801

15. Skiøde fra Ole Larsen Ædalen til sin Søn Jon Olsen paa 1 Pund Smør i gaarden Ædalen M: No: 53 for Kiøbe Sum/m/a 180 rd dat: 2de Juli 1801

16. Skiøde fra Niels Brynildsen Mugaas til sin Søn Brynild Nielsen paa ½ delen af hans gaard neml: 1 Pund 6 M/ark Smør M: No: 51 for Kiøbe Sum/m/a 130 rd

17. Aflyst Helge Helgesens Styves Obl: til Simon Jacobsen Bindingebøe stor 90 rd dat: 8de Juni 1784 Tingl: s: d: efter Qvittering af 2de Juli 1801

18. Aflyst Niels Brynildsen Mugaas Obl: til Ole Larsen Evanger stor 150 rd dat: 5te (3de?) tingl: 5te Nob: 1798 og qvitteret 1te Juli 1801

19. Skiøde fra Brynild Olsen Horveij til sin Søn Ole Brynildsen paa halve Deelen af hans gaard Horveij 2 Thun af Skyld 13 ½ M/ark Smør M: No: 19 for Kiøbe Summa 125 rd dat: 3de Juli 1801

20. Afkald fra Gun Knuds D: Horveij til Formynderen Brynild Olsen Horveij paa sin Fader Arv 16 rd 1 mrk 7 s dat: 3de Juli 1801

Derefter blev Restance Listen for Watzverns Tinglaug oplæst, hvor kun dette Ting var afbetalt 2 rd

Da ingen hafde mere at irette føre blev Som/m/er Ting for denne Gang sluttet og saal: at vere passeret bekræfter Brandt
Lars Bergesen Helgeraas med bumerke Jon Pedersen Horveij I P: H
Knud Knudsen Toe med bumerke paa Gullich Bergesen Styves vegne
Anders Olsen Dyvig med bumerke paa Rasmus Johanesen Furneses Vegne

Af Amtet efterseet den 14 Julii 1801, og ingen Aarsag til Anmærkning forefindes
Tanch

Maaneds Ting [1801] i Bergen:

Aar 1801 Mandagen den 3die Augusti blev holden Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen, i Overværelse af følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd: Ole Sivertsen, Anfin Olsen, Niels

1801: 361b

Gullachsen og Johan Grybel.

Hvorda først allerunderdanigst blev \læst og/ publ: de sam/m/e 3de sidste Forordninger som ere publ: ved Watzverns Som/m/er Ting, og der extraherede under No: 7, 8 og 9 paa Fol: 360.

Derefter blev følgende Documenter publicerede og tinglæste:

1. Skiøde til Mons Hansen Heldal fra Udlægshaverne ved Skiftet efter afg: Hans Olsen Heldal, paa ½ Løb Smør og ½ Td: Malts Landskyld udi Gaarden Heldal No: 19 i Schiolds Skibrede, for 410 rd, dat: 4de Junii 1801.

2. Obligation fra Mons Hansen Heldal til Steffen Bergesen Rølland for 125 rd, til Steffen Knudsen Blindem for 65 rd og til Magne Clemmetsen Flachtvedt for 65 rd, Tilsammen 255 rd, mod 1te Pante Ret i Gaarden Heldal No: 19 i Schiolds Skibr: dat: 4 Junii 1801.

3. Aflyst Hans Olsen Heldals Obligation til Martinus og Søren Anthonisønner Bratland, stor 196 rd, mod Pant i gd: Heldal, dat: 15de April 1790, og indfriet efter paategnet Qvittering af 4de Junii 1801.

4. Skiøde fra Frue Hofagentinde Krohns til Niels Larsen Werpelstad, paa Gaarden Søre Lie af Skyld 1 Løb Smør No: 35 i Alenfit Skibrede {dat:} som hun ved Skiftet efter afg: Ole Torkildsen Lie var udlagt; dat: 22 Junii 1801.

5. Aflyst Ole Torkildsen Søre Lies Obl: til Hof Agent Dankert Krohn stor 290 rd dat: 9de Maij 1789, {og} mod Pant i gd: Søre Lie i Alenfit Skibr:, {dat: 18} efter paategnet Qvittering af 18 Junii 1801.

6. Obl: fra Niels Larsen Søre Lie til Ellef Knudsen Stor Oxe for 199 rd mod 1te Pr: Ret i gd: Søre Lie, No: 35 i Alenfit Skibr:, dat: 22de Junii 1801.

7. Skiøde fra Niels Andersen Holme til Ole Halvorsen, paa 14 M/ark Smør og 4 2/3 Kd: M: Landsk: i Gd: Holme No: 77 i Herløe Skibrede for 220 rd, dat: 25de Junii 1801.

8. Aflyst Niels Andersen Holmes Obl: til Ole Nielsen Hiertaas, stor 49 rd mod Pant i gd: Holme No: 77 i Herløe Skibr:, dat: 13 Maij 1786, og indfriet efter paategnet Qvittering af 25de Junii 1801.

9. Obl: fra Ole Halvorsen Holme til Knud Johannessen yttre Bouge for 98 rd, mod 1te Panteret i 7 M/ark S:r 2 1/3 Kd: M: i gd: Holme No: 77, dat: 25 Junii 1801.

10. Obl: fra Ole Halvorsen Holme til Lars Johannessen Brudvig for 98 rd mod 1te Pr: i 7 M/ark S:r og 2 1/3 Kd: M: i gd: Holme, dat: 25 Junii 1801.

11. Skiøde fra Søren Larsen Furrebotten til Anfin Steffensen Furrebotten paa 9 M/ark Smør i gd: Furrebotten No: 155 i Lindaas Skibrede, dat: 15de Junii 1801.

12. Skiøde fra Enken Marthe Monsdatter Tostensvig og Jacob Christophersen Turøen, til Anders Østensen Hiertaas paa 1 ½ Pund Smør og 16 Kd: Malts Landskyld i gd: Hiertaas No: 76 i Herløe Skibrede for 240 rd, dat: 25de Junii 1801.

13. Obl: fra Anders Østensen Hiertaas til Rasmus Hansen Soltvedt stor 95 rd, mod 1te Pante Ret i 1 ½ bpd Smør 16 Kd: M: i gd: Hiertaas No: 76 i Herløe Skibrede, dat: 25de Junii 1801.

14. Skiøde fra Gudmund Simonsen med flere til Rasmus Rasmussen Lechnes paa 4 5/28 M/ark Smør Landskyld i Gd: Lechnes i Alenfit Skibrede dat: 27de Junii 1801.

15. Skiøde fra Anders Gotskalksen Opheim til Guttorm Fridrichsen Wolte paa et Vaanhuus i Store Sandvigen udi 2den Rode No: 58, dat: 21de Julii 1801.

16. Auctions Skiøde til Kiømand Peter Lexau Junior paa afg: Hans Lorentsen Fæsters Stervboes Pakboder i Store Sandvigen, dat: 19de Junii 1801.

1801: 362

17. Auctions Skiøde til Agent Hans Krohn paa følgende afg: Mad:me Wenche Sal: Garmans Stervboes tilhørende Gaarde neml: 1. Gaarden Fladaas i Hosanger Skibrede af 2 Pund Smør og 2 Mæler Malts Landskyld, 2. Gaarden Espevold i Mielde Skibr: af Skyld 1 Løb Smør og ½ Td: Malt, og 3. Gaarden Rølland i sidstmelte Skibr: af Skyld 2 Pd: Smør og 16 Kander Malt, for Kiøbe Summa 790 Rdr, dat: 5te Januarii 1801.

18. Auctions Skiøde til Kiøbmand Litterio Foberti paa afg: Diderich Lyder Smiths Stervboes forhen tilhørte Søeboder i Store Sandvigen under No: 49, dat: 4de Junii 1801.

19. Skiøde fra Peder Salomonsen Hamre med flere til Stadshauptmand Kahrs paa 14 ½ M/ark Fisk 4 5/6 Kd: Malt Landskyld i gd: Worland No: 18, i Sartor Skibr:, 2 12/25 M/ark Fisk i Gaarden Wixøen, og en ubestemt anpart i Laxevogen Skatholmen, for Kiøbe Sum 75 rd, dat: 27de Maij 1801.

20. Obligation fra Kiøbmand Litterio Foberti til Mad:me Emerentze Sal: Dan: Wallems for 1000 rd, mod 1te Pante Ret i hans Pakboder i Store Sandvigen under No: 49, dat: 1te Aug: 1801.

21. {Aflyst} En Qvittering af 25de Junii 1801, paategnet Hans Lorentzen Fæsters til Lector Arentz for 1099 rd under 21de Julii 1797 udstædde Obl:, hvorfor er pantsadt Vaanhuusene No: 44 og 54 i 2den Rode udi Store Sandvigen, for betalte 300 rd til Afdrag paa Capitalen.

22. Aflyst Hans Lorentsen Fæsters Obl: til Abraham Erichsen stor 240 Rdr, hvorfor var pantsadt hans Vaanhuuse i Store Sandvigen, dat: 14de Febr: 1799, og indfriet efter paategnet Qvittering af 24 Junii 1801.

23. Aflyst Knud Johannessens Heggernæssets Obl: til Martin Gørbitz stor 99 rd mod Pant i hans Vaanhuus paa Store Sandvigens Grund, dat: 24de Decbr: 1792, og indfriet efter paategnet Qvittering af 8de Junii 1801.

24. Aflyst Knud Johannessen Heggernæssets Obl: til Mad:me Gørbitz stor 40 rd, mod Pant i hans Huus paa Heggernæsset, dat: 29 Septbr: 1798 og indfriet efter paategnet Qvittering af 8de Junii 1801.

25. Aflyst Ole Amundsen Almaases Obligation til Ole Halsteensen Melkeraaen og Myndtlingen Erich Larsen Melkeraaen stor 60 rd dat: {20 Maij 1801} \27 Novbr: 1797/ og indfriet efter paategnet Qvittering af 20 de Maij 1801.

26. Obl: fra Daniel Olsen Almaas til Mons Johannessen Blindem for 100 rd til Myndtlingerne Lars Olsen og Ingebor Larsdatter Melkeraaen hver 30 rd, og til Erich Larsen Melkeraaen for 30 rd tilsammen 190 rd. {dat:} mod Pant i gd: Almaas No: 88 i Arne Skibrede. dat: 1te Aug: 1801.

27. Aflyst Johannes Olsen Sættres Obligation til Steffen Bergesen Rølland og Steffen Knudsen Blindem, stor 200 rd mod Pant i gd: Sættre No: 66 i Alenfit Skibrede, dat: 20 Maij 1797, og indfriet efter paategnet Qvittering af 1te Aug: 1801.

Fogden contra Nicolay Buch. vide Fol: 350.

Fogden Høegh mødte og æskede Sagen i rette, samt fremlagde en nye Stevning imod Lejermaals Begiengeren Nicolay Buch i Gravdal, hvorefter saavel han som Pigen Berte Erichsdatter til i Dag lovlig er indkaldet, saaledes som Varselsmændenes Paategning paa Stevningen udviser.

Efter Paraab mødte ikke Nicolay Buch eller nogen paa hans Vegne, men derimod fremstod Pigen Berthe Erichsdatter, som forklarede: at være 22 Aar gl:, fød paa Woss, er for 1 ¼ Aar siden kom/m/en af Mølleren

1801: 362b

Johan Bocks Tieneste, hvor hun tiente udi et Aar, og vedbliver sin Angivelse for Præsten, at ingen anden hverken har haft legemlig Omgiængelse med hende, eller er Barnefader til det af hende fødde Barn, end Nicolay Bock i Gravdal, som skeede paa den Tiid hun var i hans Fader Møllerens Tieneste hvilket Sønnen Nicolay fuldkom/m/en var bekiendt at hun var svanger da hun tog af Tienesten ved Paaske fløtte Tiid 1800. Videre forklarede Deponentinden at Besvangrelsen ogsaa er skeed under Egteskabs Løfte, og at han nemlig Nicolay Bock en Tid

medens hun var i Tienesten ogsaa har meent noget dermed, troer hun at kan godtgiøre dermed at han engang havde givet hende sit Sølv Lomme Uhr, som hun i 14 Dage havde i sin Værge, men paa Forlangende at faae det paa nogen Tid til Laans, fik han det tilbage, og siden den Tiid har hun hverken forlangt eller faaet samme tilbage.

Actor referede sig til sin forhen nedlagde Paastand, og som Sigtelsen er benægtet, kunde ingen Aftingning finde Sted, saa meget mere, som Paagieldende ikke møder uagtet Retten længe har opholdt sig efter ham i saadan Forventning.

Sagen optages til Doms.

Fogden Høegh mødte og indleverede en Skriftl: Stevning mod Lejermaals Begiengerne Enken Kari Tørrisdatter Grim/m/en og Enkemand Niels Siursen Herfindalen til Bøders Udredelse eller Aftingning, alt efter Provsten Fritzners Angivelse af 3die Julii sidstl:, der ligeledes her fremlægges.

Saavel Enkemanden Niels Siursen Herfindalen som Enken Kari Tørrisdatter Grimen mødte begge personlig og tilstod Sigtelsen at have med hinanden avlet Drengebarnet Niels kaldet, og at deres Omstændigheder er saa usle at de gaar sig saa yderlig nær som muelig, naar hun erlægger 24 s: og han 1 rd, som da Lensmanden Johannes Borge og Laugrettet \der/ var deres fattige Omstændigheder bekiendt, at de ikke formaaede paa nogen Maade at udrede høyere Bøder, saa var det Fogden nu inden Retten modtog samme, og begiærede sig det passerede i Udskrift meddeelt for at belægge hans Contributions Regnskab, som blev bevilget.

beskr:

Fogden Høegh mødte og tilkiendegav: at have efter Angivelse fra Sogne Præsten Hr: Koht til Strudshavn, under 5 Maij sidstl: ved mundtlig Varsel ladet indkalde Lejermaals Begiengersken Giertrud Meyer for begaaet Lejermaal med Søefarende og bortreiste Matros Friderich Jonsen som desformedelst ikke har været at finde; og som Fogden desuden har erkyndiget sig om dette Qvinde Menneskes meget usle og fattige Omstændigheder, saa kan hun ikke formaae at udrede høyere Bøder end 32 s:, som da hun nu erlagde disse, begiærede Fogden Angivelsen vedhæftet det i Dag passerede sig beskreven meddeelt som blev bevilget.

beskr:

Derefter blev igien følgende Documenter publicerede:

28. Aflyst Johannes Hansen indre Arnes Obligation til Steffen Bergesen Rølland, stor 120 rd hvorfor har været pantsadt Debitors Part i Gaarden indre Arne i Arne Skibr:, dat: 13 Maij 1796 og {tingl:} indfriet efter paategnet Qvittering af 8de Junii 1801.

1801: 363

29. Obligation fra Johannes Hansen indre Arne til Steffen Bergesen Rølland, stor 190 rd mod 1te Pante Ret i gd: indre Arne No: 45 i Arne Skibrede, dat: 8de Junii 1801.

30. Bygselbrev fra Morten Rasmussen Morvigen {med flere} til Siur Olsen Ryland paa 18 M/ark Smør Landskyld i Gd: Melkeraaen No: 76, og fra afg: Hans Andersens Børns Værger paa 8 ¾ M/ark Smør og 1 1/3 Kander Malt i sam/m/e Gaard, dat: 6te Junii 1801.

31. Revers fra Niels Pedersen til Niels Nielsen Qvittingen, Peder Nielsen Qvittingen, Mons Nielsen Steentvedt og Erich Nielsen Bogen for 50 rd dat: 20 Junii 1801.

32. Skiøde fra Enken Ingebor Colbeensdatter Golten til Stadshauptmand Kahrs paa 15 M/ark Fisk Landskyld i Gd: Spilde No: 28 i Sartor Skibrede for Kiøbe Summa 39 rd, dat: 25de Junii 1801.

33. Vilkaarsbrev fra Niels Larsen Spilde til Peder Johannessen Spilde paa Aarl: Levekaar af Gd: Spilde i Sartor Skibrede, dat: 2den Maij 1794.

Nye Sag.

Johannes Knudsen Hvidsteen contra Brynild Larsen Helleland.

Proc: Friele mødte for Citanten Johannes Knudsen Hvidsteen: og fremlagde hans udtagne Stevning af 29de f: M: tilligemed Attest fra Forligelses Com/m/issionen mod Lejlænding Brynild Larsen Helleland, hvilken sidste citeres til at fravige sit Brug i Gd: Helleland med videre. Ligesaa fremlagde Comparenten skriftl: Qvæstioner til de indstevnte Vidner, hvorefter han begiærede disse afhørt.

Proc: Stuvitz mødte for indstevnte Brynild Larsen og vedtog aldeeles at Johannes Knudsen er Ejer af hans Jordebrug 1 Pund 3 M/ark Smør i Gd: Helleland, men at han er Odels Ejer dertil benægtes in totum, da der skal findes og bevises en langt ædlere og nærmere Odels Prætendent til denne Jordepart, end nærværende Johannes Knudsen, men denne Formening agtede Comparenten ved et andet Søgsmaal at oplyse, og ville for Tiiden aleene henholde sig til Giensvar paa den i retteførte Stevning, men forinden dette Giensvar kan finde Sted, ønskede Comparenten at Citanten ville sige hvad han meente med den i Stevningen omnævnte Aabods Forretning der skal være afholdt den 17de Junii d: A:

Proc: Friele benægtede in specie at der gives nogen nærmere Odelsberettiget end Citanten, og ellers begiærede som forhen Vidnerne førte, under Forbeholdenhed af det videre fornødne naar saavidt er avanceret.

De indkaldte Vidner Johannes Olsen Herland, Jon Johannessen Herland, Jens Nielsen Qvidsted, og Anders Nielsen Qvidsted fremstod derpaa, som blev erindret om og betydet Eedens Forklaring, med Formaning at vogte sig for Meen Eed, som de lovede, og hvorpaa de aflagde Lovens Eed; og fremstod Separatim:

1. Johannes Olsen Herland som forklarede til 1te Qvæstion: at han er det omspurgte bekiendt deraf at Johannes Knudsen

1801: 363b

Hvidsteen har Skiøde paa 1 bpd 3 M/ark Smør i gd: Helland. Til 2den Qvæstion: Jo Vidnet veed ligeledes: at Citanten med Kone og Barn ikke har nogen Boepæl, men er Boeslidsmand og er trængende til Gaard. Til 3die Qvæstion: det omspurgte er Vidnet ubekiendt.

Som 2det Vidne fremstod Jon Johannessen Herland, som under sin aflagde Eed forklarede at være 48 Aar gl: og ubeslegtet til enten af Parterne, og dernest svarede til 1te Qvæstion: conform med 1te Vidne. Til 2den Qvæstion: ligeledes conform med sidste Vidne. Til 3die Qvæstion: er Vidnet ligeledes ubekiendt.

Derpaa fremstod som

3die Vidne Jens Nielsen Qvidsted 35 Aar gl: som under sin aflagde Eed forklarede at være ubeslægtet til enten af Parterne, og til 4de Qvæstion: at Vidnet har som omspurgt før Juul afvigte Aar tilligemed Anders Nielsen Qvidsted, paa Forlangende af Citanten udsagt Brynild Larsen paa hans Boepæl, at fravige gaarden Helland, som dertil svarede: at han ikke med sin gode Villie ville fravige og ryddiggiøre bemelte Gaard Helland. Til 5te Qvæstion: Vidnet har ikke meere end den eene omforklarede Gang udsagt Brynild Larsen fra Gaarden Herland, men veed han at han 3de Gange tilforn har af andre Mænd været udsagt. Til 6te Qvæst: Jo Vidnet veed at det omspurgte medfører Sandhed og er samme bekiendt.

Endelig fremstod det

4de Vidne Anders Nielsen Qvidsted 46 aar gl: og ubeslægtet til Parterne, som under sin aflagde Eed svarede: Til 4de Qvæstion conform med sidste Vidne. Til 5te Qv: Sv: foruden sidste Gang som var før sidstafvigte Juul, har Vidnet endnu engang tilforn, neml: for 3 Aar siden ligeledes for Citanten udsagt Brynild Larsen fra Gaarden Herland. Til 6te Qvæstion Jo Vidnet er det omspurgte fuldkom/m/en bekiendt.

Proc: Friele fremlagde nu til end ydermere Hiem/m/el for Søgemaalet en Gienpart af det Citanten meddeelte Skiøde paa den omhandlede Andeel i Gaarden Helland, hvorhos han lod Originalen følge til Comference. Endvidere havde Comp: tilstæde i Retten, som han lod beroe til videre, et Skiøde af 15 Junii 1750, hvorefter Gaarden Qvæstionis har været ejendom/m/elig besiddet af Citantens Farfader Anders Nielsen Hvidsteen, samt et Deelebrev af 1773 hvorefter Gd: Helland er bleven Citantens Fader Knud Andersen Hvidsteen arvelig tilfalden. Endelig producerede Comparenten den under 17de Junii d: A: passerede Aabods Forretning der viser hvorledes Huusene udi Indstevntes Besiddelses Tiid har været forfalden til Ejerens Skade. I Overensstem/m/else med ovenanførte Sagens Data, og paa Grund Lovens 3 B: 13 C: 1te Art:, conf: med Forord: af 25 Febr: 1733, paastod Comparenten: at Indstevnte Brynild Larsen Helland ved Dom ej aleene bliver tilfunden under Udkastelse næste Lovens

1801: 364

Faredag 1802, at fravige og til Citanten ryddiggiøre den paastevnte Andeel i Gd: Helland, men og derhos tilpligtet de paa Gaarden under Aabods Forretningen forefundne Brøstfældigheder taxeret til 45 rd samt derhos tilfunden at oprette Citanten denne Sags Omkostninger med 20 rd, hvormed han under alle lovlige Forbeholdenheder indlod Sagen Dom.

Proc: Stuvitz for den Indstevnte, som nu havde seet i Møde den paaberaabte Aabods Forretning erfarede tydelig deraf, at Citanten ved denne Sags Anlæg erklærer sig som Odels og Løsningsmand til Brynild Larsens Brug i Gaarden Helleland. I Hensyn hertil ansaae Comp: denne fremlagde saa kaldede Aabods Forretning som en Nullitets Act, saafremt den ikke er behandlet under en paa Aastædet til Odels Rets Erhvervelse virkelig anlagt Sag, \Naar/ Citanten saaledes har erklæret sig som Odelsmand paastaaer den Indstevnte at han efter Lovens rene Forskrift skal bevise saadant paa Odels Tomten, og derhen begiærede Comparenten Sagen henvist, forventende Dom/m/erens Kiendelse derom forinden han videre entrerer med Tilsvar fra den Indstevntes Side.

Proc: Friele svarede: at Hr: Proc: Stuvitzes Exeption kom/m/er post Festum og har desuden ingen Grund i Lov da Sagen efter sin Natur ikke behøver at tracteres paa Aastædet, og det saa meget mindre som de paaklagede Brøstfældigheder ved en foregaaende Aabods Forretning er bleven taxeret og afhandlet. Volenti non fit in juria heder det desuden, og naar Hr: Stuvitz, som skeed er, har agnoceret Sagens Behandling i det væsentlige ved Vidners førelse og videre som Protocollen udviser, saa bliver det en Absurdite nu at paastaae denne forvandlet til Aastæds Sag. Comp: vedblev altsaa sit forrige og paatrængede Dom.

Proc: Stuvitz sagde: at han først af den efter Vidne Førelsen producerede Aabods Forretning fik fuldkommen Vished om at denne Sag ikke kan behandles her ved dette Ting, og paa den Grund er Exeptionen skeed.

Eragtet:

Udi nærværende Sag indtales saa at sige ingen egentlig Odels Ret, men aleene en Gaard som Ejeren formener sig nærmest at kunne besidde som Boeslidsmand; i denne Henseende indeholder Lovens 3de B: 13 Cap: 1 Art: ingen andre Formaliteter, end at Ejeren bør tilsige sin Lejlænding før Juul minde hannem fra sig etc: følgelig staar det i Sagsøgerens Magt til hvilken Tiid og Sted han vil søge sin Sagvolder, følgelig bør Sagen her ved Retten nyde sin Fremme.

Proc: Stuvitz paa den Indstevntes Vegne begiærede Sagen udsadt til næstkom/m/ende Høste Ting for Arne Skibrede

1801: 364b

for ved Contra Stevning at plaidere Sagen fra Brynild Larsens Side.
Proc: Friele maatte protestere imod en saa lang Udsættelse der ikkun sigter til Sagens Udhal og Skade for Citanten.

Eragtet:

Sagen udsættes til første Ting for Arne Skibrede den 26de Novbr: førstkom/m/ende.

Christen Andersen Weland contra Joh: Baardsen Famestad, Fol:

Proc: Hiort Stuvitz mødte for Citanten og æskede Sagen irette.
Proc: Balchen mødte for Indstevnte Johannes Baardsen Famestad, og fremlagde en til i Dag udtagen Contra Stevning i forkyndt Stand, hvorved er indstevnet saavel Hoved Citanten Christen Wæland som Knud Andersen Næsbøe, deels til at paahøre Vidner og deels til at lide Dom, saa fremlagde Comp: og Attest fra Forligelses Commissionen af 9de Julii sidstleden, samt skriftl: Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato; hvorefter han begiærede som
1te Vidne fremstillet Einer Famestad, {der} og fremstod og aflagde Lovens Eed efter at sam/m/e var ham betydet, og forklarede at være 27 Aar gl:, og dernest svarede til 1te Qvæstion: at han kiender Parterne saavelsom Knud Andersen Næsbøe, og er ikke i Slegt med nogen af dem.
Proc: Stuvitz sagde: at han aleene tager til Gienmæle i denne Sag for Hoved Citanten Christen Andersen Wæland, og protesterede i kraftigste Maade imod at noget Vidnesbyrd maatte føres om Handlinger som Christen Wæland og Knud Næsbøe conjunctim har været udi.
Proc: Balchen svarede: at da Hr: Stuvitz ikke møder for Knud Næsbøe, saa er han uberettiget til at fremsætte nogen Protest i saa Fald, hvorfor Comp: paastod Vidnernes Svar modtaget paa de fremlagte Spørsmaale, hvortil Vedkom/m/ende paa lovlig Maade er stevnet, og nu her i Retten ved sit Møde tager til Gienmæle.
Proc: Stuvitz som formærkede, at det incaminerede Stevnemaal under Navn af Contra Stevning indeholder baade flere Personer som Sagvoldere, og andre Ting uden for den forrige Sag, svarede nu ogsaa til Sagen for Knud Næsbøe og begiærede Retten nøye ville oversee den producerede Attest fra Forligelses Commissionen, om der staar at denne Sag har været foretaget til Mægling, da disse 2de indstevnte undskylder sig med at de ikke kunde møde ved Forligelses Comissionen formedelst den korte Varsel der dertil var givet, neml: Aftenen forud Comissionen skulle holdes Dagen efter 4 Mile fra deres Boepæl af. Havde de nydt lovlig Varsel til Comissionen, havde der ingen Tvil været om, at denne nu reiste Sag havde blevet forligt, og følgelig ikke havde kom/m/et til denne Rettergang, fra hvilken han paa oven anførte Formalitets grund begiærede Sagen afvist.
Proc: Balchen svarede: at foruden

1801: 365

han er overbevist om, at Knud Andersen Næsbøe aldrig har, hværken uden for, eller i Retten anmodet Hr: Proc: Stuvitz om Møde for sig i denne Sag, har bemelte Stuvitz derforuden heller ikke fremlagt noget Document, der kunde hiemle hans Competence for bemeldte Knud Næsbøe i denne Sag. Dersom de Indstevnte formener sig ikke rigtig at være behandlet af Forligelses Com/m/issarierne, da faaer de i saa Fald holde sig til dem, thi det er nok for Contra Citanten, naar han med Attest som skeed er, godtgiør at Sagen har været anhængiggiort ved Forligelses Commissionen, ikke destomindre, da Hr: Proc: Stuvitz yttrer Tanke om Foreening mellem Parterne, saa er Comp: heller ikke uvillig dertil paa sin Commitents Vegne, og naar Hoved Citanten Christen Wæland, strax nu her i Retten begiærer den mod Contra Citanten anlagte Sag aldeles ophævet, uden nogen videre Paatale til bemelte

Contra Citant, og bemelte Christ: Wæland tilligemed Knud Næsbøe, en for begge og begge for en tilbagekalder de fornærmende Sigtelser mod Contra Citanten, saaledes at sam/m/e ikke fornærmer ham paa gode navn og Rygte i nogen Maade, og tillige betaler Contra Citanten i nogenledes Omkostninger 5 rd, saa er Comp: paa Contra Citantens Side villig til Foreening; men i modsadt Fald paastaar han Sagen fremmet og Vidnerne ført.

Den indstevnte Christen Wæland kunde ikke entrere i det proponerede Forlig, og hvad Knud Andersen Næsbøe angaar saa var han tillige personlig tilstæde og benægtede at have nogen Andeel i denne Sag videre end at han som Vidne har været forbunden at aflægge sit eedelige Vidnesbyrd, hvortil han refererede sig.

Retten fandt fornøden at tilspørge Christen Andersen Wæland og Knud Andersen Næsbøe, om de kan erindre sig: hvad Dag og til hvad Tid de har været indkaldet for Forligelses Commissionen for Lindaas Præstegield, og om denne Varsel har været saa lang at det har været dem mueligt til denne Dag at møde for Forligelses Commissionen? Begge de {frems} paagieldende svarede: at de om Aftenen \den8 Julii/, som de Dagen derpaa skulle møde for Forligelses Com/m/issionen, blev kaldet til sam/m/e, og var ikke engang Knud Andersen Næsbøe hiem/m/e den bemelte Aften. Deres almindelige Vey fra deres Hiem til Comissions Stædet er til Vands 4 Mile, men til Lands og Vands 2 ½ Miil, saa det har været umuelig for dem, saa gierne som de har ønsket sam/m/e, at kunde indstille sig for Forligelses Commissionen.

Efter at Retten længe havde handlet med Parterne om Forliig i denne Sag blev de saaledes foreenet: At hvad som til denne Tiid i eller uden for Retten er talt eller passeret angaaende 2de Bukke som de begge har tilegnet sig, skal imellem dem være forglemt, dødt og magtesløst, og ikke kom/m/e nogen af Parterne

1801: 365b

til Fornærmelse eller Penges Udgift i nogen Maade, men at de for Eftertiden vil vise sig som fredelige og gode Naboer, og endelig at enhver eftergiver de Omkostninger som de til denne Tiid har haft udi denne Sag.

Paa min Fader Johannes Famestads Vegne	C: A: W
Baar Johanesen Famestad	Christen Andersen Welland
med Paaholden Pen	med paaholden Pen

Da Dagen nu var forløben beroer Tinget til i Morgen.

Tirsdagen den 4de Augusti continuerede Maaneds Tinget i Sorenskriverens Huus i Bergen, og Retten betient med samme Laugrette som i Gaar. Hvorda følgende Documenter blev publiceret:

34. En Doms Afsigt ud\i/ Aastæds Sagen imellem Gaardene Bratholmen og Snekkevigens Opsiddere, afsagt 2den Decbr: 1800.

35. Et Forlig{t} imellem Tolbetient Hans Dahle og Huusmanden Magne Nielsen Træet indgaaet ved Aastæds Sagen imellem dem i Bratholmen den 10de Septbr: 1800.

36. Aflyst Rasmus Hansen øvre Fyllingens Obl: til Enken Kari Steffensdatter Jordalen stor 200 rd, mod Pant i Gd: øvre Fyllingen No: 98 i Schiolds Skibr: dat: 20de April 1793, og indfriet efter paategnet Qvittering af 16 Maij 1801.

37. Aflyst Rasmus Hansen øvre Fyllingens Obl: til Stephen Knudsen Blindem stor 200 rd, dat: 20 April 1793, og indfriet efter paategnet Qvittering af 16 Maij 1801.

38. Skiøde fra Rasmus Hansen øvre Fyllingen{s Obl:} til Hof Agent Herman Diderich Janson paa 18 M/ark Smør og ½ Faars Landskyld udi {Arvetomten} Gd: øvre Fyllingen No: 98 i Schiolds Skibr:, dat: 16 Maij 1801.

39. Bygselbrev fra Hof Agent Janson til Rasmus Hansen paa 18 M/ark Smør og ½ Faars Landskyld i gd: øvre Fyllingen No: 98, dat: 1te Aug: 1801.

40. Aflyst Lars Olsen Øfsthuns Obl: til Steffen Knudsen Blindem, stor 399 rd hvorfor var pantsadt en Part i gd: Øfsthun No: 72 i Schiolds Skibr:, dat: 6te Octobr: 1800, og indfriet efter paategnet Qvittering af 1te Aug: 1801.

41. Aflyst {Steffen} Lars Olsen Øfsthuns Obl: til Steffen Bergesen Rølland for 199 rd, dat: 6te Octobr: 1800 og indfriet efter paategnet Qvittering af 1te Aug: 1801.

42. {Obligation} Skiøde fra Lars Olsen Øfsthun til Henrich Evaldt i Bergen, paa 1 Pund 19 5/7 M/ark Smør og 1 Mæle 6 6/7 Kander Malt i gd: Øfsthun No: 72 i Schiolds Skibr:, dat: 1te Aug: 1801.

43. Skiøde fra Lars Olsen Øfsthun til Henrich Evaldt {til} paa Et Engestykke kaldet Hougen under gd: Øfsthun No: 72, dat: 1te Aug: 1801.

44. Forpagtnings Contract fra Klokker J: Heiberg til Tollev Pedersen {til} paa Gaarden Gravdal med Besætning og endeel Løsøre, dat: 20 Jan: 1801.

45. Leye Contract mellem Klokker Heiberg og Controleur Salvesen ang: Vaanhuusene paa Gd: Gravdal. dat: 30 Decbr: 1800.

46. Contract imellem Peter Lexau Senior og Rebslager Niels Simmonsen hvorved den [sidste]? faar Tilladelse at opbygge et Vaanhuus og Reberbane paa Lille Damsgaards eller Bornie Pladsens Grund, mod aarlig Grund Leje 36 rd, dat: 10de Febr: 1801.

47. Obligation fra Rebslager Niels Simonsen til Peter Lexau Senior stor 800 rd, mod 1te Pante Ret i hans Vaanhuus og Reberbane paa Lille Damsgaards Grund i Schiolds Skibr: dat: 9de Maij 1801.

1801: 366

48. Skiøde fra Secretair og Sorenskriver Korên til Anders Monsen Sævdal paa 9 M/ark Smør og 20 Kander Malt i gd: Waagenæs i Radøe Skibrede No: 57, dat: 16de April 1801.

49. Obl: fra Anders Monsen Waagenæs til Arent Greve paa Aastvedt stor 125 rd, mod 1te Pant Ret i 9 M/ark S:r 20 Kd: M: i gd: Waagenes No: 57 i Radøe Skibr: dat: 1te Aug: 1801.

50. Skiøde fra afg: Ole Olsen Henøens Arvinger til Hr: Stadshauptmand Kahrs paa 22 ¼ M/ark Smør og 6 5/6 Kd: Malt i gd: Grindem No: 52 i Radøe Skibr: dat: 30te Julii 1801.

51. Skiøde fra Peder Pedersen Hæsdal til Stadshauptmand Kahrs paa 1 Pund 12 M/ark Smør 1/7 Faar i gd: Hæsdal No: 95 i Herløe Skibr: dat: 31 Julii 1801.

52. Obl: fra Peder Pedersen Hæsdal til Stadshauptmand Kahrs stor 50 rd mod Pant i Løsøre, dat: 3 Aug: 1801.

53. Bygselbrev fra Agent Claus Krohn til Endre Hansen paa 1 Pund 8 M/ark Fisk i Gd: Henøen i Herløe Skibr: dat: 1te Febr: 1801.

54. Skiøde fra Renard Clausen Fieldanger til Stadshauptmand Kahrs i Bergen, paa 20 M/ark Smør 5/18 Hud i gd: Fieldanger No: 58 i Lindaas Skibr: dat: 18 Julii 1801.

55. Bygselbrev fra Stadshauptmand Kahrs til Renard Clausen Fieldanger paa 20 M/ark Smør 5/18 Hud Landskyld i gd: Fieldanger, dat: 18 Julii 1801.

56. Skiøde fra Jan Nielsen Fieldanger til Stadshauptmand Kahrs paa 20 M/ark Smør 5/18 Hud i gd: Fieldanger No: 58 i Lindaas Skibr:, dat: 18 Julii 1801.

57. Bygselbrev fra Stadshauptmand Kahrs til Jan Nielsen paa 20 M/ark Smør 5/18 Hud i gd: Fieldanger, dat: 18 Julii 1801.

58. Skiøde fra Ole Johannessen Hauchaas til Stadshauptmand Kahrs i Bergen paa 1 Pund Smør 16 Kd: Malt i gd: Houchaas No: 57 i Lindaas Skibr: dat: 25de Julii 1801.

59. Bygselbrev fra David Midelton, Værge for Kors Kirken i Bergen, til Niels Larsen paa ¼ Løb Smør i gaarden Kalhovde i Lindaas Skibrede, dat: 18 Martii 1801.

60. Afkald fra Gerhard Severin Heiberg for hans Hustrue Henriche Finde Heibergs Arvemidler, til hendes Formynder Præsten Hr: Claus Finde, dat: 4 Aug: 1801.

61. Afkald fra Jochum Heiberg paa Hr: Gerhard Sevirin Heibergs Vegne, efter Fuldmagt, for hans Hustrue Henriche Finde Heibergs Arvemidler 2003 rd 43 s: dat: 24 Junii 1801.

62. Afkald fra Lars Madsen Fløen for hans Hustrue Brithe Larsdatters Arv 26 rd 52 s. til hendes Formynder Mons Monsen nedre Titlestad dat: 14 Junii 1801.

63. Afkald fra Niels Larsen Kalhovde for hans Kone Anne Steffensdatter[s] Arv 5 rd 4 mrk 1 s. til hendes Værge Halvor Monsen Andvig. d: 15 Junii 1801.

64. Afkald fra Anfind Steffensen Furrebotten for Arv 11 rd 2 mrk 1 s., til hands Formynder Halvor Monsen Anvig af 15 Junii 1801.

65. Do: fra Halvor Andersen Farrestvedt for hans Arv 27 rd 11 s. til Værgen Magne Olsen nedre Helland, dat: 14 Junii 1801.

66. Afkald fra Fusse Olsen Heltvedt til Værgen Niels Olsen indre Eide for hans Kone Anne Monsdatters Arv 29 rd 58 s: dat: 29 Maij 1801.

1801: 366b

67. Afkald fra Iver Halvorsen Nore Selle til Jon Rasmussen ibid: for Myndtl: Ole Halvorsen Nødenæs Arv 9 rd 5 mrk 8 s. dat: 30 Decbr: 1800

68. Afkald fra Johannes Monsen Nesse for hans afdøde Søn Niels Johannessens Arv 17 rd 2 mrk 5 s. til Værgen Johannes Andersen Rong dat: 23 Maij 1801.

69. Afkald fra Anders Monsen Øfste Mielde for hans Hustrue Synneve Monsdatters Arv 27 rd 1 mrk 13 s: til hendes Formynder Lars Johannessen Askeland, dat: 15de Junii 1801.

Fogden Høegh contra Ingebor Anne Jensdatter for Lejermaal.

Actor æskede Sagen i Rette og sagde: at han siden sidste Rettes Dag den 29 April sidstl: har faaet opspurgt, den tiltalte Lejermaals Forbryderskes Navn og Opholds Sted, og altsaa i Continuation med det incaminerede Stevnemaal ladet hende indkalde til dette Ting med mundtlig Varsel.

Den indkaldte Pige Ingebor Anne Jensdatter mødte nu personlig og tilstod Lejermaalet med Søefarende Matros Abraham Olsen, som for et Aar siden er med Skib reist herfra Bergen, og er uvidende hvor han for nærværende Tiid kan opholde sig. Hun forklarede ellers at have meget fattige Forældre i Trundhiems Bye, hvor hendes Fader som Militair er død for 8 Aar siden, men hendes Moder lever endnu der tilbage i meget fattige Omstændigheder, ligesaa fattig er ogsaa Deponentinden, da hun ikke ejer det ringeste og har af fine Klæder udsadt til det yderste, da hun til denne Tiid har lagt syg, men tilbød hun sig som det høyeste hun formaaede at erlægge 48 s:, for hvilke hun endogsaa i Dag har udsadt det sidste Stykke.

Hvilke Penge Fogden modtog til Indtægt i sit Regnskab og begiærede sig det passerede beskreven som blev bevilget. beskr:

70. Afl: Lieut: Bæsmans Obl: til Diderich von der Ohe stor 550 rd af 21de Nob: 1799 Tingl: 3de Deb: 1799 efter Qvittering af 4de Aug: 1801

Saaledes i disse 2de Dage for Retten passeret bekræfter:
Ole Sivertsen Nils Gulachsen Andfin Olsen Johan Grybel

Udsettelses Ting [1801] for Schiolds Skibrede

Aar 1801 Onsdagen den {1}9de Aug: blev udsettelses Ting for Schiolds Skibrede holden udi Sorenskriverens Huus i Bergen og Retten betient med de underskrevne 4 Eedsorne Laugrettes mænd

Hvorda! blev udi Sagen Actor Fogden Høgh contr: Drengen Nicolai Buch afsagt saadan

Dom

Saavel Beskikkelses viis den 9de Marti som efter lovlig Indkaldelse for Retten den 30te April d: a: har Nicolai Buch nægtet at vere Barne Fader til det af Pigen Brite Erics Datter fødte Barn Ikke har Hand paa nogen lovlig maade villet fralægge sig Beskyldningen og ej en gang efter lovlig Tilkaldelse mødt for at anhøre Pigens Opgivne Formodninger mod Ham. Saa længe Hendes Forklaring viser Hun ikke kan henregnes blant dem loven forstaar ved berygtet og megen troværdighed synes at ligge i hendes Forklaring om at vere forført af ham, er intet …….(?) end at Formodningen er paa hendes Siide I hvor Betænkeligt det derfore end kunde vere at paalægge en fripostig Dreng Eed der befrier Ham ikke allene fra det væsentligste som er Biedrag til Barnets Opdragelse, men end og for Bøder

1801: 367

gives ingen anden maade at kom/m/e ud af Sagen end ved Eed hvis Indhold bør vere overeenstem/m/ende med det Sagens natur udfordrer i hvor vel en saadan ueftertænksom og flygtig Dreng ikke giør sig noget rigtigt Brev om det hvor paa Hand skal sværge

Saa Kiendes i denne Sag saaledes: at naar Drengen Nicolai Buch efter Pigen Brite Erics Datters lovlige Tilkaldelse og for hendes Værne Ting paa egen Bekostning besværger: at Han ikke har haft legemlig omgang med Pigen Brite Erics Datter paa den Tiid, at han kan agtes at vere Barne Fader til det af hende fødte Barn bør han for Actors Tiltale i denne Sag frie at vere, men trøster Han sig ikke at aflægge denne Eed, bør Hand udrede Lejermaals Bøder 12 rd til Kongens Kasse. Det her idømte efterkommes 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd

Saal: passeret bekrefter

Brandt intet unødvendigt ophold i Sagførelsen har funde Sted

Ole Sivertsen Nils Gulachsen Anfind Olsen Johan Grybel.

Del K av NHL Tb. nr. 48 1796-1802 (Høsttingene 1801)

(1801: 367)

Høste Tinget for Sartor Skibrede 1801

Aar 1801 Torsdagen den 1te October blev Høste Sage og Skatte Tinget holdet for Sartor Skibrede paa Tingstædet Tøsøen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Salomon Christensen Skouge – Iver Nielsen ibid: – Peder Andersen Angleviig og Peder Nielsen Spielde

hvorda! var nerværende Fogden D: Gulberg Høgh, Skibredets Lænsmand Peder Knudsen Tøsøen og den tingsøgende Almue, for hvem allerførst blev oplæst følgende Kongl: Forordninger

1. Placat ang: hvorledes der, i overeenstemelse med de Bestem/m/elser, som indeholdes i den, ved Placat af dags dato, bekientgiorte nye Brev Post Taxt for Kongeriget Danmark og Hertugdøm/m/ene Slesvig og Holsteen, skal forholdes i Kongeriget Norge dat: 28 Marti 1801

2. Placat, hvorved fastsættes visse Bestem/m/elser, til Betryggelse for de Pensioner som tilkom/m/e Præste – Degne og Kirkesanger-Enker, af deres afdøde mænds Embeder, samt Latin-Skolerne af Degne Embeder dat: 5te Juni 1801

3. Placat ang: Straf for at beskadige Skibs fortøynings-Ringe, Varpe stolper og andre mærker til Skibsfartens Sikkerhed. dat: 15de Juli 1801

4. Forordning ang: nogle Bestemelser til Brygde-Fiskeriets bedere Drift og Frem/m/e i Søndre Bergenhuus Amt dat: 24de Juli 1801

5. Forordning ang: Tiendevæsenet i Norge af 31te Juli 1801

6. Placat hvorved de Bestem/m/elser, som ere fastsatte, i hensigt til Grundens afstaaelse, for Veyvæsenet, Lendser og Lotsmerker, erklæres at skulle være gieldende, i ethvert lignede Tilfælde af 31te Juli 1801

7. Admiralitetets Bekientgiørelse af 23de Juli 1801 at til Tøm/m/er mænd eller Tømmermænds lærlinger ved Holmene kun kan ventes antagne dem som ere af den alder fra 16 til 25 Aar, ugifte, uden Børn etc:

8. Cancel: Skrivelse 29de Aug: 1801, som Comunicerer hans Mayestets Resolution af 7de Sep: at naar ungt mandskab uden aarsag forsøm/m/er at møde ved Completterings Sessionen eller de aarlige Tegninger for at undrage 1 mrk at tiene *Kogen (Kongen) og Landet, skal de igien ved første vacance indsettes m: v: dat: 11te Septbr: 1801 og

9. Cancelliets Skrivelse af 5te Septbr: hvorefter der fra Sverrig Reclameres 2de Forbrydere neml: Hans Dahl Pros og Anne Hagens (Hagnes) Datter som har begaaet mord paa den sidstes mand, afskediget Soldat Sven Tvekstrøm

Fogden Høegh fremlagde til Besvarelse det aarlige almindelige Tings Vidne bestaaende af 13 qvestioner hvortil Laugrettet og Almuen

1801: 367b

og i sær af disse Michel Jacobsen Bielkerøen og Halvor Olsen Nordvigen svarede til 1te – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtn: Svar, ingen anden end Salomon paa Bernes (Børnes?), der er udi yderlig fattige Omstændigheder Til 6 og 7 qtr: Ney Til 8 qtn: der gives adskillige som kan omreyse i Skibredet for at opkiøbe Sild og Fisk og farer til Bergen, men som de ikke ansees for at vere skadelige for Landet til 9 Ney til 10 Jo Til 11te qtn: Sv: ligesom forrige aar Til 12 og 13 qtr: Ney

Nye Sag

Anders Olsen Tøsøen møtte, og fremlagde skriftlig Stevning af 14de Septb: sidstl:, hvorefter Aamund Hansen Knareviigen, til Doms Lidelse er indstevnt for Skiælds Ord og beskyldninger mod Citanten m: v:, efter Stevningens Indhold, dermed Forkyndelsens Paategning er saalydende: Dernest fremlagde Citanten \Attest/ fra Forligelses Com/m/issionen, som viiser at indstevnte ikke der har mødt, der er af denne Indhold.

Procurator Balchen, møtte for Aamund Hansen Knareviig, og næst at benægte den fremlagte Stevnings heele Indhold, maatte giøre Retten opmærksom, paa det i sig selv *Comfye (Confuce?) Stevnemaal, der aldeeles Strider mod lovgivningens Orden, og mindre kan antages som Rettens Stevning, thi deels er Peder Knudsen Tøsøen aldeeles Uberettiget til, at udstæde Rettens Stevning for 3de Mand, og deels, Uberettiget til, at bruge Dom/m/erens Navn i Stevningens Caracteer, hvor den Competente Dom/m/er ikke selv underskriver, hvorved

denne Rets Dom/m/er, er endog giort indgreb i siine Embeeds Omkostninger, for Stevningens Udstedelse med underskrivning, til med indeholder, i Stevningens begyndelse at det skulle være Aamund Hansen Knareviigen derfor Dom/m/eren skulle have andraget Nærværende Sag, hvilket in totem benægtes. Paa disse grunde fandt Comparenten sig beføyet til at nedlegge Paastand til dennes Stevnings aldeeles afviisning, saa meget meere som Stevnemaalet er udstæd af en in competent Person alt under forbeholdenhed af det viidere fornødne med Tillæg at der fra Anders Olsen Tøsøens Siide \ej/ er fremlagt skriftlige Qvæstioner til Vidnerne som efter slig Process Orden strax burde have været skeed, hvorefter han var Rettens Kiendelse begiærende.

Anders Olsen Tøsøen som var tilstæde, begiærede Stevningen efter sin lovlige Forkyndelse frem/m/et og Vidnerne efter sam/m/e afhørt, da han ikke har nogle skriftlige Qvæstioner at fremlægge.

Proc: Balchen svarede: at om {han} man endog vilde antage rigtigheden af en mundtlig Stevnings Forkyndelse, saa var dog Peder Knudsen Tøsøen uberettiget til at i værksætte et Stevnemaal for tredie Mand, til med forbyder Forordningen af 3de Junii 1796, at ingen Mundtlig Stevninger blant Almuen maae finde Stæd, undtagen de som boer øverst i Field Engene og da Anders Olsen Tøsøen, boer tet ved Søen, saa kan et mundtligt Stevnemaal ikke mod denne lovs bydende antages, hvorfor

1801: 368

Comparenten i henholdt til sit heele anførte, vedblev sin Paastand om Sagens afviisning.

Eragtet:

Anderleedes end som en skriftlig Kalds-Seddel kunde Dom/m/eren ikke antage den fremlagte Stevning som mangler Dommerens Bekræftning og da Citanten som Bonde uden Sagfører selv fører sin Sag hvor Dom/m/eren er forbunden efter Forordningen at hielpe ham til Rette, kunde {end} Vidnernes Forklaring uden skriftlige Qvæstioner ikke {be}nægtes førte, hvorfore Sagen nyder sin fremgang.

Af de indkaldte Vidner møtte Danield Andersen og Ole *Andersen (Danieldsen?) Hagenæs samt Niels Andersen Træet, for hvem Eedens Forklaring blev betydet, og hvorefter enhver for sig Aflagde sam/m/e paa lovlig maade, og hvorefter Separete som

1te Vidne fremstod Danield Andersen Hagenæs, som forklarede: at være i andet og Tredie Leed {skal være} beslægtede med Citanten og var hand nærværende sidste Skiær-Torsdags Aften forrige Vinter i Bergens Bye, hvor Anders Olsen Tøsøen stoed {i sin Baad ved} \paa/ Træeangelen \og/ som Amund Hansen Knareviigen i det sam/m/e kom roende til Træeangelen, hørte Vidnet at han udskiældede Anders Olsen Tøsøen for at være een Tyv og en Brødtyv; mod disse Ord; hørte han at Citanten besvarede sig, men hvorudi dette bestod k/an/d han ikke erindre, men fornam han at Amund Olsen Knareviigen var noget meget beskiænket, men Citanten ikke, og som Vidnet derpaa Reyste sin Vej veed han ikke viidere i denne Sag at forklare, da Parterne i hver deres Baade ved Torges Træeangel blev tilbage efter ham. Paa Indstevntes forlangende Forklarede Vidnet at da han hørte disse Ord, var Parterne toe á tre Baadslænger fra Vidnet og saa han at de 2de øvrige Indstevnte Vidner tillige var nærværende, og hvor af Ole Danieldsen var paa sam/m/e Baad som Vidned. Proc: Balchen benægtede dette beslægtede Vidnes Forklaring som aldeeles urigtig i alle de deele der maatte Sigte til Indstevntes Skade.

Derpaa fremstod som

2det Vidne Ole Danieldsen *Hageviigen (Hagenæs?), som under sin Aflagde Eed forklarede: at være Søskende Barn med Citanten og var nærværende sidst afvigte Skiær-Torsdags Aften paa Baad med første Vidne, ved Bergens Byes Træeangel, og saae da at

Amund Hansen Knareviigen kom fra Torvet af gaaendes Ned i sin Baad og fra denne til 2 á 3 andre Baader i det sam/m/e kom Anders Olsen Tøsøen ogsaa Roende til Torvet, hvorover begge Parterne kom i Ordstrid sam/m/en hvorimellem Vidnet hørte at Amund Hansen Knareviigen udskiældte Citanten for Tyv og Brødtyv hvilke beskyldninger Citanten benægtede med disse Ord, om Indstevnte kunde beviise saadant, og hvorefter Vidnet fornam, at Indstevnte gik oppaa Landet, og forblev han ved Træeangelen saa længe som Parterne. Proc: Balchen benægtede ligeleedes dette beslægtede Vidnes Udsagn i alle de deele som maatte Sigte til Indstevntes Skade.

Endelig fremstod som

3de Vidne Niels Andersen Træet, som under sin aflagde Eed forklarede: ikke at være i slægt med nogen af Parterne, og var Vidnet paa Baad med Amund Hansen

1801: 368b

Knareviigen, sidst afvigte Skiær-Torsdags Aften ved Bergens Byes Træeangel og erindrer han sig at Indstevnte var i Baaden samme Tiid som Anders Olsen Tøsøen kom Roende til Træeangelen, hvem Vidnet hørte at Amund Hansen Knareviigen udskiælde for en Tyv og Brødtyv, hvorpaa Citanten strax skiød til Vidne. Af Parterne var Amund Knareviigen noget beskiænket og hvad meere er passeret *laugde (lagde) Vidnet ikke mærke til, da Amund gik i Land paa Træe-angelen hvorfra han talede noget med Citanten som var i sin Baad, men hvorudi dette bestoed veed Vidnet ikke.

Citanten troede saaledes med Vidner at have beviist Sigtelsen hvorfore han paastod de Udsagde beskyldninger Morteficerede og sig tillagt i Omkostninger 12 rd og saaledes indlod Sagen Dom.

Proc: Balchen paa Indstevntes Vegne vedblev sin nædlagde benægtelse, da intet kan ansees beviist med de førte beslægtede og u-overeensstemmende Vidners Forklaring og for at oplyse de forurettelser Som Citenten har tilføyet den \Ind/stevnte begiærede Comparenten Sagen udsadt til Maaneds Tinget først i Decembr: Maaned, for til den Tiid, at faae Citanten ind kaldet til Forligelses Com/m/issionen og derefter at pleje Sagen med Contra Stevning.

Afsagt:

Sagen Udsættes til først kom/m/ende Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen den 1te Decembr:

Nye Sag

Madame Emerentse Sal: Morsing indleverede ved Lænsmand Peder Knudsen Tøsøen en lovlig forkyndt Stevning af 29de Augusti sistl: hvorefter Jacob Krogh i giestgiver Stedet Bakken er indstevnet at lide Dom for skyldigværende 199 rd efter Vexel Obl: af 14de Marti sistl: og lyder denne Stevning med Forkyndelses Paategning saal:

Videre fremlagde Lænsmanden Attest fra Forligelses Comissionen af 14de Juli sistl: som viser at Indstevnte Jacob Krogh ikke en gang har mødt ved Forligelses Comissionen følgelig har heller intet Forlig veret at opnaae Endelig fremlagde Hand og Indstevntes originale Vexel Obligation af 14de Marti 1801, hvorefter Hand paastod Dom efter Stevningens Indhold. og er Forligelses Comissions Attesten og vexel obligationen af saadan Indhold:

Indstevnte Jacob Krogh mødte ved Skydsskafferen Michel Jacobsen Bielkerøen som hafde for Indstevnte et skriftlig Indlæg af dags dato men som sam/m/e var paa ustemplet Papiir kunde Dom/m/eren ikke modtage dette men derimod anførte her sam/m/es væsentlige Indhold: som var at Hand forlangte Copie af Citantindens formeentlig indkomne Indlæg og videre i Sagen passerede samt tillige udsettelse til neste maaneds Ting, for at besvare Citantindens indkomne maaske overdrevne Paastand, samt hvad videre til hans Sags Tarv Hand maatte finde fornøden at erindre.

Eragtet!

udi saa reen Sag som nærværende, var det at handle mod Forordningen angaaende Rettens hastige Pleye hvis udsettelse paa saa svage anførte grunde kunde bevilges, hvorfore der udi denne Sag blev afsagt saadan

Dom

Da Indstevnte Jacob Krogh udi sit Tilsvar i denne Sag ikke har fremført nogen Indsigelse mod Søgsmaalet som er reen efter den producerede vexel obligation og aldeles efter Indkaldelse, udebleven ved den Anordnede Forligelses Comission, saa kan Hand ikke undgaae efter de irettelagde Beviisligheder og den i Stevningen nedlagde Paastand

1801: 369

at lide Dom,

Hvorfor hermed Kiendes saaledes for Ret: Indstevnte Jacob Krogh bør til Citantjnden Madame Emerentze Sal: Morsing indfrie sin under 14de Marti sistl: udstædte Vexel obligation stor 199 Rdr med Renter 5 proC: fra Forfalds Dagen den 14de Juni til Betaling skeer og Processens Omkostninger med 6 rd. Endelig betaler Jacob Krogh til Justits Kassen for unødig Trette /: siden Hand ikke har mødt ved Forligelses Comissionen, saa meget som Dom/m/en og Seglet koster, der alt efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms forkyndelse under lovlig adfærd

Da ingen for i Dag havde videre at iretteføre blev Tinget udsadt til i Morgen

Dagen derefter den 2de Octob: 1801 Continuerede end videre Høste Sage og Skatte Tinget for Sartor Skibrede og Retten betient med sam/m/e Laugrettes som i gaar

Hvorda! mødte for Retten Hans Gundersen Kallestad af Sartor Skibrede og tilkiendegav at have sistleden 3 Paaske Dags morgen som Hand i sterk Synden Vind roede fra Bergen, blev vahr ½ Fierding vey fra sig i gielte Fiorden at 2de Bye Fiskere Kuld-Seglede, hvorover deponenten som var paa en liden Baad tilligemed et voxent Fruentim/m/er roede af alle Krefter for at redde disse 2de Fiskere, som da sadt paa Kiølen af Baaden og til Beviis herom fremstillede Hand 2de Vidner neml: Anders Hansen Leervigen og Thomas Aamundsen Leervigen dem Hand i den henseende begierede eedelig afhørt til et Tings Vidnes optagelse.

Bemelte Vidner fremstod for hvem Dom/m/eren betydede Eedens Forklaring med Formaning at sige Sandhed som de lovede og hvorpaa de aflagde Lovens Eed.

Separatim fremstod derpaa

1. Anders Hansen Leervigen som forkl: at vere gift 32 aar gam/m/el, ikke i Slægt med Hans Gundersen Kallestad, og som Hand 3de Paaske Dags morgen eller om Formiddagen Kl: imellem 9 og 10 slet var i sit Huus og hørte paa Fiorden et sterkt Skriig saa Hand ud igiennem Vinduet at 2de Fiskere hafde Kulseglet og laae de begge i saadan Forfatning paa Kiølen af den hvelvede Baad Vidnet tog derpaa strax sin Tieneste Dreng med i sin Baad, men inden de kom ud til disse Kuldseglede som kunde nesten vere ½ Fierding fra Land, var nerværende Hans Gundersen Kallestad i sam/m/e Øyeblik kom/m/en til dem og net op (nettopp) faaet dem bierget i sin Baad. Vinden som var Syd Vest var saa sterk at den neppe kunde vere roendes mod Vinden, men meget gierne kunde man med forsigtighed sigle med Vinden hvilket Fiskerne ogsaa uden Fare kunde giøre, naar ikke Kaste Vinde var dem som hafde omveltet Baaden Saavidt Vidnet kunde skiønne var ingen uforsigtighed skyld i denne u-lykke, da Fiskerne baade var ædrue og saavidt hand erindrer blev talt om at Seglet var revet. Ganske Vaade var Fiskerne da de kom til Lands og blev fielget i Vidnets Huus. Sam/m/e Dag blev ogsaa Fiskernes Baad med Segl bierget At kom/m/e til disse forliiste

Fiskere {og den} som bergede sig paa Kiølen af deres Baad var just ikke forligt hverken for Vidnet eller Biergeren Hans Gundersen Kallestad, men Faren for dem alle bestod mest udi naar disse som vaade og tunge Mennisker skulle \derfra/ bierges i en anden Baad, ser udi Biergerens Baad som kun var en liden Færings Baad til 4 aarer som i saadant Veyr ikke kunde bære høyere end 4 Mennisker hvorover den ene af Fiskerne blev af Biergerens Baad indlevert i Vidnets Baad som med Ham kom til Lands

Derpaa fremstod

Thomas Aamundsen Leervigen som sagde at vere gift 31 aar gammel og ikke i slægt med Reqvirenten hvilken under sin aflagde Eed forklarede: at hand ikke har seet maaden paa hvilken de omspurgte 2de Fiskere blev bierget, men allene saa da Hans Gundersen Kallestad kom i Land med den eene Fisker i sin og første Vidne Anders Hansen Leervigen med den anden Fisker i sin Baad I øvrigt er Vidnet Conform med {…} første Vidne, da Hand *bade (baade) saa {den senere} \at/ Fisker Baaden med Seglet blev bierget som at Fiskerne ikke var beskienket, men at Vinden og Biergerens Baad af den beskaffenhed

1801: 369b

som første Vidne har forklaret Og videre er Hand ikke bekiendt

Flere Vidner hafde Reqvirenten ikke at afhøre som Hand troede var overflødig, men begiærede Hand sig dette i Tingsvidne \sluttet/ Form beskreven meddeelt som blev bevilget.

Tings Vidnet over Flom Qvernerne blev oplæst for Laugrettet og Almuen hvoraf i sær Michel Iversen søre Fielde og Lars *Gregorius Kobbeltvedt svarede at der var ingen anden forandring end 1 Qværn var af ælde Casseret paa No: 60 Sollesvig og derimod er en tilkom/men paa No: 64 Fiereyde.

Tings Vidnet over Huusmands og Engeslette Skatten blev oplæst hvorimod Laugrettet og Almuen ikke hafde noget at erindre

Da intet videre i Dag var at forrette blev Tinget udsadt til i morgen

Atter Dagen derefter den 3de Octob: 1801 Continuerede end videre Høste Tinget for Sartor Skibrede med sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret:

1. Skifte Brev efter afdøde Kone Mette Willachs Datter Nore Biørøen sluttet 15de Juli 1801 for saavidt Jorde godset angaar som er Extraheret i Pante Bogen fol: 708
2. Skiøde fra Michel Chrisstenten(?) (Christensen?) Eide med flere til Stadthauptmand Kahrs i Bergen paa 1 Pund 6 181/336 M/ark Fiskes Landskyld i gaarden lille Sangolt af 6te Aug: 1801
3. Skiøde fra Tore Andersen Worland til Stadthauptmand Kahrs paa en nye opbygget Stue-Bygning – Qverne Huus og Søe Bod opført paa Byxel gaarden Worland dat: 11te Sept: 1801
4. Obl: fra Tore Andersen Worland til Stadthauptmand Kahrs paa 30 rd mod Pant i Løsøre dateret 12te Septb: 1801
5. Obl: fra Tore Andersen Worland til Dito stor 60 rd mod Pant i 1 Pund 8 ½ M/ark Fisk Leye i gaarden Worland dat: 13de Aug: 1801
6. Skiøde fra Peder Hansen Leerøen til Stadthauptmand Kahrs paa 10 4/5 M/ark Fisk i gaarden Midtvedt M: No: 25 for 40 rd dat: 11te Septb: 1801
7. Byxel Seddel fra Agent Hans Krohn til Niels Iversen Eyde paa 1 Bpd Fisk i gaarden Eyde dateret 17de Septb: 1801

8. Dito fra Gerhard Schnelle som Forstander for Seminarium Fridericianum til Thomas Andersen paa 15 M/ark Smør i gaarden Knapschow dat: 26de Sep: 1801

9. Dito fra Biskop Irgens til Ole Monsen Glesnes 13 ½ M/ark Fisk i gaarden Telnes dat: 22de Juni 1801

10. Dito fra Biskop Irgens til Jens Rasmusen 13 ½ M/ark Fisk i gaarden Telnes af 18de Maij 1801

11. Dito fra Lector Arentz til Ole Andersen Dale paa 40 ½ M/ark Fisk i gaarden Dale dateret 15de Maij 1801

12. Skiøde fra Niels Pedersen nedre Golten til sin Søn Peder Nielsen paa 28 7/10 M/ark Fisk Landskyld i gaarden nedre Golten M: No: 22 for Sum/m/a 49 rd dat: 1te Oct: 1801

13. Obl: fra Ole Monsen nedre Golten til Peder Bastian Hansen Myhren paa 42 rd mod Pant i 14 7/20 M/ark Fisk Landskyld i gaarden Golten No: 22 dat: 1 Oct: 1801

14. Deelebrev hvorudi 10 M/ark Smør og 5/16 Huud i gaarden Leerøen M: No: 2 for 50 rd er efter afdøde Hans Jensen Leerøen saal: udlagt:

1.	til Sønnen Jens Hansen Leerøen	2 2/9 M/ark Smør	5/72 Huud for	11 rd	11 s
2.	- do Mons Hansen Golten	do	do	11	11
3.	- do Ole Hansen Hagenes	do	do	11	11
4.	- do Peder Hansen Leerøen	do	do	11	11
5.	- Datteren Ida Hans D: gift med Hans Andersen Warøen	1 1/9 M/ark Smør	5/144 Huud	5	- 3 – 4

dateret 1te October 1801

1801: 370

15. Skiøde fra Mons Hansen Golten og Hans Andersen Warøen til Jens Hansen Leerøen den første paa 4 4/9 M/ark Smør og 5/36 Huud og den siste paa 2 2/9 M/ark Smør og 5/72 Huud i gaarden Leerøen for 33 rd 1 mrk 14 s dat: 1te Oct: 1801

16. Byxel Seddel fra Ole Hansen Hagenes til Peder Hansen Leerøen paa 4 4/9 M/ark Smør og 5/36 Huuds Landskyld i gaarden Leerøen M: No: 2 dat: 1te Oct: 1801

17. Skiøde fra Halvor Nielsen Telle til Anders Andersen Waage paa 1 Pund 1 M/ark Fisk Landskyld i gaarden Telle for 100 rd dateret 11te Juli 1801

18. Skiøde fra Clemet Rasmusen Echerhofde til sin Broder Niels Rasmusen paa Odels og Aasædes Retten til 12 M/ark Smør og 6 M/ark Fisk i gaarden Søre Echerhofde dat: 1te Oct: 1801

19. Skiøde fra Peder Olsen Løchøen og Ole Jansen Nordvig til Jacob Nielsen Algerøen paa 3 3/7 M/ark Fisk i gaarden Algerøen for 7 rd 14 s, videre er Hand endnu ejende flere Parter i gaarden Algerøen som tilsam/m/en udgiør 20 4/7 M/ark Fisk dat: 2de Octob: 1801

20. Skiøde fra Lasse Ingebrectsen Telle til hans Stif Søn Iver Larsen paa 12 M/ark Fisk i gaarden Telle M: No: 26 for Kiøbe Sum/m/a 24 rd dat: 2de Octob: 1801

21. Skiøde fra Hans Larsen Algerøen til Michel og Hans Lars Søn/n/er Hagenes paa 4 ½ M/ark Fisk i gaarden Bache No: 16 dat: 2de Juli 1801

22. Byxel Seddel fra Thore Haagensen Algerøen og Hans Pedersen Telle til Iver Hansen Algerøen paa 12 M/ark Fisk i gaarden Algerøen No: 53 dat: 2de Oct: 1801

23. Byxel Seddel fra Niels Johanesen Skage til Isach Jensen paa 1 Pund 6 M/ark Fisk i gaarden Berge M: No: 17 dat: 2de Oct: 1801

24. Byxel Seddel fra Lars Nielsen Berge til Jacob Monsen Trengereyde paa 1 Pund 21 M/ark Fisk i gaarden Trengereyde No: 38 dateret 2de Oct: 1801

25. Byxel Seddel fra Niels Pedersen Telnes og Christopher Pedersen Fielde til Daniel Andersen Hagenes paa 1 Pund Fisk i gaarden Hagenes dat: 2de Oct: 1801

26. Skiøde fra Enken Agothe Peders Datter Kallestad med flere til hendes Søn Iver Johannesen paa 22 ½ M/ark Fisk Landskyld i gaarden Kallestad No: 39 for 50 rd dateret 2de Octob: 1801

27. Byxel Seddel fra Willum Michelsen Telle til Thomas Jonsen paa 12 M/ark Fisk i gaarden Telle M: No: 26 dat: 2de Octob: 1801

28. Afkald fra Ole Andersen Bildøen paa sin Søn Anders Olsens Vegne for den sistes Kone Marte Niels Datter Algerøens Arv 86 – 4 – 15 s til Formynderen Hans Larsen Algerøen af 15de Aug: 1801

29. Afkald fra Carsten Hansen Schouge til Over Formynderiet paa hans Kone Kari Knuds Datter Goltens Arv 42 – 4 mrk dateret 1te Octobr: 1801

30. Dito fra Ole Christensen Nordvig paa sin Faders Arv 23 rd 5 mrk 2 s til Formynderen Halvor Olsen Nordvig dateret 1te Oct: 1801

31. Dito fra Johannes Nielsen Landeraae paa sin Fader Arv 9 rd 3 s til Formynderen {Johan} Henrich Nielsen Landeraae dat: 24de Septb: 1801

32. Byxel Seddel fra Henrich Iversen Førde paa 12 M/ark Smør og 6 {Kander malt} \Mærker Fisk/ i gaarden Søre Echerhofde dat: 2de Oct: 1801

33. Fredlysning fra Opsidderne paa gaarden Bildøen hvor de af Naboerne og fremede uberettigede Personer freedlyser deres under gaarden Bildøen liggende Øe kaldet Raaen for al Fornermelse af uberettiget Fæebeiting – *Løgnriven (Løng-) – Brendeved og Osters borttagelse samt Note-Kast, alt under Tiltale og Straf efter Omstændighederne dateret 2 Octob: 1801

1801: 370b

Tings Vidnet paa af og Tilgangen udi Veymæster mandtalet for indeværende aar blev oplæst for Laugrettet og Almuen som imod sam/m/e ikke hafde noget at erindre

Tingsvidnet over af og Tilgangen udi Odels og Selveyer mandtallet for indeværende aar 1801 blev ligeledes oplæst for Laugrettet og Almuen som derimod ikke hafde det minste at indvende

Til Laugrettes mænd for indeværende aar blev udnevnt 1. Erich Nielsen Selstøe – 2. Carsten Hansen Skouge – 3. Mons Monsen Knapskou og 4. Henrich Andersen Koppeltvedt, som bliver at tilsige at indfinde sig paa førstanstundende Som/m/er Ting.

Fogden Høgh indleverede dernest Restance Listen for dette aars ubetalte Skatter der viser at den endelige Rest er (ope rum) hvilken blev oplæst for Laugrettet og Almuen som ikke hafde derimod noget at indvende

Da saal: ingen hafde mere ved Tinget at forrette blev sam/m/e for denne gang sluttet og underskreven Brandt

Peder Rasmusen Anglevigen med bumerke Salomon Christensen Schouge med bumerke
Peder Nielsen Spielde med bumerke Iver Nielsen Schouge med bumerke

Høste Tinget for Schiold Skibrede 1801

Aar 1801 Mandagen den 5te Octob: blev Høste Sage og Skatte Tinget holdet for Schiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendahl og Retten betient af Sorenskriveren med følgende 4 Eedsorne Laugrettes mænd Arne Arnesen Møllendahl Andreas Nielsen ibidem og Jens Olsen Nobben samt Andreas Olsen Fløen

Ved Retten var nerværende Stedets Foged Gulberg Høgh, Skibredets Lensmand og den tingsøgende Almue for hvem allerførst blev oplæst de sam/m/e Kongl: Forordninger Placater og Rescripter som paa siste Ting og hvilke ere Extraherede i denne Protocols folio 367.

Fogden Høgh fremlagde det almindelige Tingsvidne til besvarelse ved Retten bestaaende af 13 qtr: hvortil Laugrettet og Almuen og af dem i ser Johannes Nielsen Lohne og Johanes Monsen Houge svarede til 1te qtn: - 2 – 3 – 4 og 5 qtr: Ney ikke som nogen er bekiendt 6 qtn: Ney, 7 qtn: Sv: ingen andre end som i Fior der er Antonius paa Solem og nu Comerce Raad Braage paa *Skalevignesset 8 qtn: Ney ingen anden end Niels Pedersen Samdahl 9 qtn: Ney 10 qtn: Jo 11te qtn: Sv: den sam/m/e Lænsmand som i Fiorr(?) bruger end nu sam/m/e gaard Borge af skyld 2 pund 10 ½ M/ark Smør 12te og 13 qtr Ney ikke som dem er bekiendt

2

Tingsvidnet paa Flom Qvernene for 1801 blev fremlagt hvortil Laugrettet og Almuen svarede: at de vidste ingen anden Forandring end at der paa No: 9 Schioldal er siden i Forige aar opbygget et Flom Qvern.

3

Designationen paa Flom Saugene blev fremlagt hvortil Laugrettet og Almuen afgav sam/m/e forkl: som forrige aar at foruden Sælens Saug har Cansellie Raad Christie paa Hop allerede siste aar ladet opbygge et Saug hvor paa hand skiær Bord til eget brug

4

Tingsvidnet paa Mølle – Huusmands og Engeslette Skaten blev fremlagt og oplæst for Laugrettet og Almuen som imod sam/m/e ikke vidste noget at erindre

Da intet for i Dag blev forlangt I rettefört blev Tinget udsadt til i morgen

1801: 371

Dagen derefter den 6 Octobr: 1801 Continuerede end videre Høste Sage og Skatte Tinget for Schiolds Skibrede paa Tingstædet Møllendahl med sam/m/e Laurettes mænd som i gaar

Hvorda! Fogden Høgh mødte og fremlagde en skriftlig Stevning mod Leyermaals Begiengersken Rebecha Margarethe Wilgaas til Bøders udredelse eller aftingning efter Omstændighederne, ligeledes imod matros Jacob Jordan Brynildsen, men som Varsels mændenes Paategning viser var bortreyst før Forkyndelsen Dernest fremlagde Fogden Høgh Sogne Præsten Hr: *Kothts (Kohts) Attest af 29de Aug: 1801 som Beviis for Sigtelsen. Stevningen med Præste Attesten findes Acten veheftet

Paa Leyermaals Begiengersken Rebecha Margarethe Wilgaas Vegne som er Syg, mødte Matros/ Konen Berthe Johanne af Bergen og tilkiendegav at hendes Fattigdom er saa stor at Hun med Barnet ikke har Evne til at udrede nogle Bøder, dog tilbød Hun sig efter Evne at erlægge 1 rd og ellers fremlagde Hun den Paagieldendes eget skriftlige Tilsvar i Sagen af dags dato som her indheftes Acten.

Saavel Laugrettet som Lænsmanden Borge sagde at kiende Pigen Rebecha Margarethe Wilgaas som de veed er fattig og derfore vist ikke af sit eget en gang kan formaae at udreede

denne aabudne 1 rd hvorfore de ansaa aftingningen at vere passende hvorfore Fogden Høgh modtog denne 1 rd og forlangte det passerede sig beskreven meddeelt og Bielagerne vedheftet som blev bevilget

Beboerne af gaarden Dolvigen – beneficeret under Seminarium Fridericanum Niels Johannesen – Arne Monsens Enke Berthe Mons Datter – Jon Olsen og Rasmus Michelsen, mødte anmelte og beklagede sig over at sistafvigte 14de Septembr: opkom om Eftermiddagen Kl: 3 slet udi nu senere afdøde Arne Monsens Korn Lade en Pludselig Ildebrand hvorved følgende Huuse Bygninger blev lagt i Aske neml: for Niels Johannesen 1 Stue-Bygningen – 1 Bod – 1 Høe Lade – 1 Flor – 1 Ild Huus – 1 Hæste Stald og ¼ deelen i en stor Stue som var alt hvad \ h/an/d / Ejende foruden dette mistede Hand sit Boeskab og kun fik reddet en deel af det biergede Korn, men som dog farede saa jlde at der nu kun er liden gavn i sam/m/e.

For den senere afdøde Arne Monsen blev ligeledes opbrendt alt hvad Hand ejede som af Huuse bestod udi 1 Stue Bygning – 1 Bod – 1 Ild Huus – 1 Høe \og Korn/ Lade – 1 Flor – 1 Hæste Stald og ¼ deelen i en stor Stue, tilligemed alt Boeskabet – samt Høe og Korn saa Hand eller nu hans Enke med 3 Børn ere ganske nøgne.

For Jon Olsen opbrendte 1 Stue Bygning – 1 Bod – 1 Loft – 1 Ild Huus samt ¼ Part i en stor Stue, derimod beholdte Hand Høe og Korn Laden og Floren, med hvad som derudi af Korn og Høe var bierget, tilligemed det meste af hans løse Boeskab

For Rasmus Michelsen opbrente 1 Bye Stue Bygning – 1 Bod og Loft – Ildhuset samt ¼ deel i en stor Stue, men beholte ligeledes Høe og Korn Laden og Floren, med hvad som var bierget og Korn, tilligemed det meste af hans løse Boeskab

Den nærværende Almue hvoriblandt Lænsmand Borge – Niels Tollefsen Søreyde og Michel Nielsen Hamersland forklarede: at det i alle henseender rigtig forholder sig som af Deponenterne er opgivet, og skiønnede Laugrettet efter overveyende at Niels Johanesen og nu afdøde Arne Monsens Skade paa sine Huuse ansees for Total, men derimod de 2de øvrige eller Jon Olsen og Rasmus Michelsens Skade at ansettes for 4/5 deele af deres Ejendoms Huuse at have lidt Skade og derimod kun at have tilbage 1/5 deel.

Comparenterne begiærede sig det passerede beskreven meddeelt som blev bevilget

Nye Sag

Peder Olsen Riple cont: Elias Sørensen ibid

Proc: Kahrs mødte for Citanten Peder Olsen Riple og prod: hans til i Dag udtagne Stevning i lovlig forkyndt Stand tilligemed Attest fra Forligelses Comiss: der viser at Sagen paa mangel af mindelig Forening er afviist til Rettergang samt sine skriftl: Qvestioner af dags dato til de indkaldte Vidner som alt er af saadan Indhold

1801: 371b

Proc: Frile mødte for Indstevnte Elias Riple og Hustrue og nest at benægte Stevningen maatte Comparenten anmerke at den fremlagde Attest fra Forligelses Comis: der handler om Verbale Injurier som de Indstevnte skal have tilføyet Citanten Peder Riple ikke kan hiemle Sags anlæg efter den fremlagde Stevning, da saavel Stevningen som Qvestionerne angaar Fornermelser som blot skal have hensyn til Citantens Hustrue men ikke Citanten selv følgelig Handlinger der ikke directe angaar Citanten som der i Forligelses Comissionen har veret omhandlet, Comp: exiperede altsaa mod nerværende Sags antagelse som ej anklaget ved Forligelses Comiss: og paastod sam/m/e ved Rettens kiendelse afviist med tilføyende at Elias Riple og Hustrue til ingen Tiid har fornermet Citanten eller dens Hustrue men at disse derimod hver for sin Deel adskillige gange har insulteret de Indstevnte og tilføyet disse adskillige strafbare Fornermelser.

Proc: Kahrs Replicerede at den fremlagde Forligelses Comiss: Attest hiemler fuldkom/m/en adgang til den udtagne Hoved Stevning da Citanten Peder Olsen Riple som Huusfader og Boets verge er den Competente Person der bør paatale de paastevnte Fornermelser og altsaa er den fra Vederpartiets Side fremsatte Exeption uden al grund og derfore paastod Comparenten Sagens frem/m/e i følge den udtagne Stevning

Proc: Frile sagde: at naar Retten behagentlig confererer Forligelses Attesten med Stevningen og Qvestionerne saa vil Comp: Exception findes grundet hvorfore hand inhærerede sin Paastand om Sagens afviisning og paastod Kiendelse

Proc: Kahrs svarede: at Forligelses Comissions Attesten viser at Citanten saavel har indkaldet Elias Riple og Hustrue betreffende fornermelses Beskyldninger og da Sagen ikke der er bleven forligt har Citanten som Fader og mand haft lovlig adgang til den udtagne Stevning hvorfore H/an/d vedblev sin Paastand om Sagens frem/m/e

Proc: Frile svarede: at Attesten refererer sig til Klagen og de Fornermelser h/an/d paaklager i henseende sig selv, men har ikke hensyn paa en 3 Mand hvoraf følges at Stevningen som handler om Fornermelse mod en anden Person en Klageren Peder Riple ikke k/an/d antages forinden Sagen i den Stilling har veret ventileret ved Forligelses Commissionen og saal: vedblev Comparenten sit forrige

Proc: Kahrs benægtede denne urigtige Fortolkning som vederparten har afgivet over den fremlagde Forligelses Comiss: Attest og i øvrigt henholt sig til den nedlagde Paastand.

Eragtet:

Saa længe det er tilladt at nogen ved Fuldmagt kan møde ved Forligelses Comissionen, saa synes i nerværende Tilfælde ingen at vere antageligere end en mand paa sin Kones Vegne, hvis Forliig var opnaaet, Forligelses Comis: vist ikke hafde afslaaet paa Grund at Konen ikke mødte, som da Stevningen viser Citanten Peder Olsen Riple har udtaget sam/m/e paa sin Kones Vegne, bør Sagen nyde sin frem/m/e.

Derpaa fremstod de 2de efter Stevningen mødende Vidner som af Retten blev betydet Eedens Forklaring med formaning at vogte sig for Meen Eed, og hvorpaa de begge paa lovlig maade aflagde deres Eed og derpaa Separatim fremstod som

1. Vidne Ingemor Friderichsen af Bergen som sagde ikke at vere i slegt med nogle af Parterne og hvorpaa h/an/d svarede til 1te qtn: Jo Vidnet erindrer sig at have dette aars Foraar udi Pleye eller Spade Tiiden veret paa gaarden Riple hvor Parterne er boende, da Hand sam/m/e gang var til arbeyde hos Citanten 2 qtn: Sv: ved den leylighed at Parterne en morgen Stund stod paa hver sin ager og spadede syntes Indstevnte Elias Sørensen at Peder Olsens Kone kom hans ager eller Eyendom for ner hvor paa *hun (han?)/ beskyldte eller udlod sig med at Peders Kone hafde borttaget merke Steenen, hvortil Peder[s] Kone dertil svarede at {dette var usandt og at hun s: c:} \du har ..kastet den og hvortil Elias svarede/ Peders Kone løy som Rakker Tæve. Demitteret

Derpaa fremstod

2. Vidne Michel Olsen Nødtvedt som sagde ikke at vere i slegt med nogle af Parterne, men under sin aflagde Eed svarede til 1 qtn

1801: 372

Jo Hand erindrer sig at have dette aars Foraar at have veret paa gaarden Riple hvor Parterne er boende da Hand sam/m/e gang stod i 3 Dage i arbeyde hos Peder Olsen Riple. 2 qtn: ganske conform med første Vidne da Vidne sam/m/e gang var nerværende

Derpaa fremstod end videre de 2de jndstevnte Vidner Giertrud Mons Datter og Marthe Mathias Datter som aflagde Lovens Eed og derpaa fremstod separat som

3de Vidne Giertrud Mons Dr: 50 [aar] gl: i Tieneste hos Indstevnte hvilken svarede til 3 qtn: Ney det omspurgte har Vidnet ikke hørt

Endelig fremstod som

4de Vidne Marthe Mathias Datter Riple som under sin aflagte Eed svarede til 3 qtn: Conform med siste Vidne da Vidnet ligeledes er i Tieneste hos Indstevnte Elias Sørensen

Procurator Kahrs for Citanten udbad sig Sagens anstand til førstkommende maaneds Ting for Schiolds Skibrede til hvilken Tiid h/an/d forbeholdt sig Continuations Stevning.

Proc: Frile forbeholdt Indstevntes Ret og indstillede om udsettelse

Afsagt:

Sagen udsettes til førstkommende Maaneds Ting den 2de Deb: i Sorenskriverens Huus

Derefter blev følgende Documenter tinglyste:

1. Skiftebrev efter afg: Pige Inger Monsdatter, oprettet paa Gaarden Fieldtvedt under Lyse Klosters Jurisdiction d: 11te Octobr: 1800, hvorved Boets Jordegods i Gd: øvre Natland i Schiolds Skibrede, af Skyld 6 3/7 M/ark Smør 1/14 Hud er saaledes udlagt: Til Brøderne Lars og Johan/n/es Monssøner, hver 2 1/7 M/ark Smør 1/42 Hud for 17 rd 13 s:, og til hver af Søsterne Anne og Elie Monsdøttre, hver 1 1/14 M/ark Smør og 1/84 Hud for 8 rd 3 mrk 7 s:
2. Bevilling for Com/m/erce Rd Jens Braage, paa et Giestgiverie ved Pladsen Skaalevigen, dat: 25 April 1801.
3. Bevilling for Kam/m/er Raad og Stiftamtskriver Christian Lerche Dahl paa et Giestgiverie ved Gaarden Møllendal, dat: 17de Julii 1801.
4. Contract imellem Hr: Jochum Heiberg og Ole Olsen, angaaende Gravdals Møllebrugs Forpagtning i 3 Aar, dat: Aug: 1801.
5. Obligation fra Enken Gunille Monsdatter til Niels Samuelsen for 40 rd mod 1te Prioritets Ret i hendes Huus paa Gaarden Laxevogs Grund, dat: 24de Febr: 1801.
6. Obl: fra Lars Olsen Nyegaardsvigen til Mester Smed Albert Elset for 400 rd, mod 1te Prioritets Ret i Pladsen Nyegaardsvigen, under Gd: Nyegaard No: 118, dat: 5te Octobr: 1801.
7. Bygselbrev fra Provsten Fritzner til Johannes Monsen nedre Todtland paa 2 Pund 9 M/ark Smør i Gaarden Kirke Birkeland, dat: 29de Sep: 1801.
8. Bygselbrev fra Stifts Provst Brun til Lars Monsen paa 2 Pund Smør ½ Hud i Gaarden øvre Todtland, dat: 10de Martii 1801.
9. Obl: fra Niels Andersen Heljepladsen til Ole Andersen Unneland for 40 rd mod 2den Pante Ret i Gaarden Heljepladsen No: 97, dat: 5te Octobr: 1801.
10. Obligation fra Amund Gabrielsen Nyegaard til Lector Arentz for 46 rd, mod 2den Pante Ret i Gd: Nyegaard No: 118, dat: 11te Julii 1801.
11. Vilkaarsbrev fra Niels Hansen Lieland til \Faderen/ Hans Johan/n/essen

1801: 372b

paa endeel aarlige Levekaar af Gd: Lieland, dat: 6te Octobr: 1801.

12. Skiøde fra Siur Nielsen Rolland til Sønnen Niels Siursen paa 2 Pund 6 M/ark Smør i Gaarden Søre Rølland \No: 2,/ for 198 rd, dat: 6te Octobr: 1801.
13. Obligation fra Niels Siursen Søre Rølland til hans Fader Siur Nielsen for 198 rd mod 1te Pante Ret i Gd: Søre Rølland No: 2, dat: 6te Octobr: 1801.
14. Vilkaarsbrev fra Niels Siursen Søre Rølland til hans Fader Siur Nielsen og Hustrue, paa endeel aarlige Levekaar af Gd: Søre Rølland, dat: 6te Octobr: 1801.

Da Dagen nu var forløben beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 7de October 1801, continuerede Høstetinget for Schiolds Skibrede, paa Tingstædet Møllendal, og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar.

Hvor da følgende Documenter blev publiceret:

15. Aflyst Ole Olsen Harebakkens Obl: til Mad:me Gørbitz, stor 699 rd dat: 27de Martii 1798, mod Pant i Gd: Harebaken No: 132, og indfriet efter paategnet Qvittering uden Dato.

16. Skiøde fra Ole Olsen Harebakken til hans Søn Ole Olsen, paa 2 Pund 12 M/ark Smør i gaarden Harebakken No: 132 for 699 rd, dat: 1te Sept: 1801.

17. Obligation fra Ole Olsen Harebakken til Myndtlingen Jomfrue Maria Elisabet Gørbitz for 699 rd mod 1te Pante Ret i gaarden Harebacken No: 132, dat: 6te Octobr: 1801.

Derefter fremlagde Fogden Gulberg Høgh Tingsvidnet over af og Tilgangen i Odels og Selveyer mandtallet for indeværende aar 1801 som blev oplæst for Laugrettet og Almuen der ikke imod sam/m/e hafde noget at erindre

Ligeledes i henseende af og Tilgangen udi Veymæster Mandtallet

Endelig fremlagde Fogden Høgh Restance Listen paa Resterende Skatter for indeværende Aar som blev oplæst for Laugrettet og Almuen, men hvorimod ingen hafde noget at indvende

Til Laugrettes mænd for tilkom/m/ende aar blev udnevnt 1. Holger Olsen Aarestad – 2. Ole Olsen Houcheland – 3. Johanes Knudsen Berge og 4. Ole Olsen Harebakken den yngre som haver at møde paa førstkom/m/ende Som/m/er Ting

Efter udraab indfant sig [ingen] som hafde mere ved Tinget at forrette hvorfore Høste Tinget blev sluttet og underskreven af Brandt

A A	A: N:	J: O
Arne Arnesen Møllendal	Anders Nielsen Møllendal	Jens Olsen Nobben
A: O:		
Anders Olsen Fløen		

Høste Tinget for Lindaas Skibrede 1801

Aar 1801 Torsdagen den 15de October blev det almindelige Høste Sage og Skatte Tinget holden for Lindaas Skibrede paa Tingstædet Toftegaard og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd Niels Ericsen Solem – Lars Bendixen Syndevog – Lars Larsen Fieldsende og Jon Monsen Riisøen

Hvorda! var nerværende Fogden Høgh – Skibredets Lænsmand Lars Fieldsende og den tingsøgende Almue for hvem blev allerførst oplæst de sam/m/e Kongl: Forordninger – Placater etc som tilforn ved Høste Tingene d: a: er publ: og hvilke ere extraherede udi Just: Prot: f: 367.

1801: 373

Til det almindelige Tingsvidne bestaaende af 13 qtr: *svare Laugrettet og Almuen og af dem i sær Jacob Andersen Østrem og Ole Olsen Østrem til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtn: ingen anden end Jon Hansen Borholmen i Kiilstrøm/m/en Til 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Ney 10 qtn: jo fuldkom/m/en 4 s og mange gange dobbelt Til 11 qtn: Lensmanden Lars Fieldsende Eyer som sædvanlig sin Ejendoms gaard Fieldsende, men bruger kun 2 pund 6 M/ark Smør, da den øvrige ½ deel er byxlet til sin Søn Til 12 Ney Til 13 qtn: gaardene lille og store Matre forringes aarlig

2

Til Tingsvidnet over Flom Qvernene svarede Laugrettet og Almuen og af dem i sær Michel Larsen Hope og Niels Magnesen Sætre at det forholder sig som oplæst allene paa No: 1 indre Lyren og No: 85 Grimstad udgaar paa hvert Sted en Qvern, den første af ælde og den siste ved Ildebrand saa er og udgaaet No: 31 qvernen paa Leervig, men derimod er paa No: 53 Mongstad en qvern tilkom/m/en

Leyermaals Sag

Fogden Høgh mødte og indleverede en skriftlig Stevning af 23de Septb: sistl: mod Leyermaals Begiengerne Niels Hansen Lie og Pigen Guri Niels Dr: i lovlig forkyndt Stand samt Attest fra Sogne Præsten Hr: Arnold Mejer som Beviis for Leyermaalet som her blev fremlagt:

Leyermaals Begiengeren Niels Hansen Lie mødte og forkl: at være 28 aar gam/m/el og tilstod at have begaaet Leyermaal med Pigen Guri Niels Datter ved den leylighed at de tiente sam/m/en; men er Barnet som var en Dreng siden Død Hand forkl: at vere fattig og tiener for en ringe løn saa Hand ikke formaar at betale noget ligesom Hand ikke heller har noget for nerverende at betale med

Laugrettet kiendte Drengen Niels Hansen Lie at Hand kun tiener for en saare ringe Løn, hvorfore Hand ikke k/an/d udrede høyere Bøder end 1 rd den hans Huus Bonde Eric Monsen Hope for Ham af Almuen laanede og *betale til Fogden som modtog sam/m/e og begierede sig Extract af det passerede til Bielag med sit Regnskab i sin Tiid.

For Guri Niels Dr: blev anmeldt at Hun længe har lagt dødelig Syg og for 8 Dage siden ved døden afgaaen beskr:

Leyermaals Sag

Fogden Høgh mødte og prod: en skriftl: Stevning mod Leyermaals Begiengerne gift mand Anders Siursen Sandvig og Pigen Anne Hovers D: Wiig, tilligemed Sogne Præsten Hr: Arnold Mejers angivelse for Leyermaalet af 16de Septb: sistl: og endelig Amtets ordre til denne Sags anlæg af 24de Septb: med Optegnelses Forretning af 7de Oct: som viser at manden Anders Siursen Sandvig ikke er noget eyende hvilke Documenter følger Acten vedheftet

For Leyermaals Begiengeren Anders Soursen (Siursen) Sandvig blev anmeldt at hand formedelst Sygdom ikke kunde møde

Men fremstod Pigen Anne Hovers Dr: 3\1/{3} aar gam/m/el som tilstod at have avlet et Drengebarn med gift mand Anders Soursen (Siursen) Sandvig som siden den Tiid er død, Leyligheden til samme var at Hun tiente Ham og hafde veret i hans Tieneste 2 aar, men tog i fra ham længe før Hun giorde Barsel og er nu saal: skilt fra hinanden at de boer hver i forskiellige Skibreder Hun forkl: at vere yderlig fattig da Hun er en fattig Huusmands Datter og som Hun ikke har veret duelig til Tieneste har Hun ikke faaet andet \end/ maden hvorfore Hun ikke k/an/d udrede høyere Bøder end 48 skilling som Hun har laant til dette brug.

Almuen og Laugrettet sagde at kiende denne Pige Anne Hovers Datter og vidste at hendes udsigende medfører Sandhed ligesom Hun ej heller kunde taale at give høyere Bøder,

hvorfore Fogden modtog sam/m/e og begierede Sagen i henseende manden udsadt til første Ting for Echanger Skibrede som blev bevilget til den 28de Octob: førstkom/m/ende

1801: 373b

Fredagen den 16de October 1801 continuerede Høstetinget for Lindaas Skibrede og Retten betient med det samme Laugrette som i Gaar. Hvorda blev publiceret følgende Documenter:

1: Aflyst Ole Johannessen Houchaases Obl: til Paul Michelsen Spurkeland for 70 rd, hvorfor har været pantsadt 1 Pund Smør 16 Kd: Malt i Gd: Houchaas No: 57 i Lindaas Skibr: dat: 11te Maij 1798, og indfriet efter paategnet Qvittering af 15 Aug: 1801.

2. Aflyst Jan Nielsen Fieldangers Obl: til Peder Ellefsen Berge eller hans Myndtling Anbiør Pedersdatter stor 50 rd, dat: 2den Janvr: 1800, og indfriet efter paategnet Qvittering af 16de Aug: 1801.

3. Bygselbrev fra Stadshauptmand Kahrs til Anders Jonsen Monstad paa 6 M/ark Smør, 3 Kander Malt og 1/6 Faars Landskyld i Gaarden Monstad, dat: 29de Octobr: 1800.

4. Bygselbrev fra Kiøbmand Hans Hansen som Værge for Myndtlingen Jomfr: Dorothea Margaretha Heiberg, til Erich Larsen paa ½ Løb Smør 18 Kander Malt i Gaarden Holmaas No: 56, dat: 17 Junii 1801.

5. Afkald fra Amund Haldorsen Hodne til hans Fader og Værge Haldor Andersen Hodne for hans Arvemidler 22 rd 4 mrk 7 s:, dat: 15de Octobr: 1801.

6. Skiøde fra Hr: Christen Daae til Endre Pedersen paa 1 Pund 3 M/ark Smørs Landskyld og 1 Mæle 6 Kander Malts do: i Gaarden Kaalaas No: 54 for 142 rd, dat: 20 Julii 1801.

7. Bygselbrev fra Kiøbmand Hans Hansen som Værge for Jomfru Dorthe Margrethe Heiberg, til Ole Monsen Blom, paa 27 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Gaarden indre Kiilen No: 38, dat: 19de Decbr: 1800.

8. Bygselbrev fra Krigs Commissair Dahl til Jacob Magnesen paa 10 ½ M/ark Smør, 5/12 Faar og 1 Pund 7 ½ M/ark Fisks Landskyld i Gaarden Rebnor, dat: 29de Aug: 1801.

9. Bygselbrev fra Krigs Commissair Dahl til Ole Knudsen paa 4 2/3 M/ark Smør 59/468 Faar og 13 8/13 M/ark Fisks Landskyld i Gaarden Rebnor dat: 9de Julii 1801.

10. Bygselbrev fra Stadshauptmand Kahrs til Ole Johannessen Houchaas, paa 1 Pund Smør 16 Kander Malt i Gd: Houchaas No: 57, dat: 25 Julii 1801.

11. Bygselbrev fra Biskop Irgens til Ingebrigt Jacobsen indre Kilen paa 12 Marker Smør og 8 Kander Malts Landskyld i Gaarden Hope dat: 30te Septbr: 1801.

12. Bygselbrev fra Stadshauptmand Kahrs til Even Larsen paa 9 M/ark Fisk i Gd: Moldøen No: 127, dat: 22 Jan: 1801.

13. Skiøde fra Niels Pedersen Oenæs til Michel Pedersen paa 1 5/22 Mark Smør og 9/11 Kd: Malt i Gd: Oenæs No: 91, for 8 rd, dat: 15de Octobr: 1801.

14. Skiøde fra Michel Pedersen Oenæs paa sine Børns Vegne og Niels Pedersen Oenæs, til den førstes Søn Michel Michelsen, paa 18 Marker Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Oenæs No: 91 for 74 rd 4 mrk. dat: 15 Octobr: 1801.

Næste Dag den 17de Octobr: continuerede Høste Tinget for Lindaas Skibrede, da følgende Documenter blev tinglyst:

1801: 374

15. Skiøde fra Johannes Gregoriussen Stegelvig til Sønnen Lars Johannessen, paa 18 M/ark Smør i Gd: Stegelvig No: 169, for 20 rd dat: 15de Octobr: 1801.

16. Vilkaarsbrev fra Lars Johannessen Stegelvig til hans Forældre, paa aarlig Levekaar af Gaarden Stegelvig, dat: 15de Octobr: 1801.

17. Skiøde fra Hans Larsen Kietteland til Sønnen Michel Hansen, paa 1 ½ Pund Smør i Gd: Kietteland No: 168, for 60 rd, dat: 16de Octobr: 1801.

18. Vilkaarsbrev fra Michel Hansen Kietteland til hans Forældre paa aarl: Levekaar af Gd: Kietteland. dat: 16de Octobr: 1801.

Til anstundende Aars Laugrette blev udnevnt 1. Iver Nielsen Lechvold – 2. Gudmund Ericsen Foldenes – 3. Michel Gietmundsen Waage og 4. Lars Amundsen indre Lyren der blev tilsagt at møde under fastsadt mulct paa førstkom/m/ende Som/m/er Ting tilstundende Aar 1802

Tingsvidnet paa Af og Tilgangen udi Vey mæster mandtallet blev oplæst hvorimod ingen hafde noget at erindre

Ligeledes med Odels og Selveyer mandtallet

Ligeledes blev og Restance Listen for indeværende aars Skatter oplæst som af Laugrettet og Almuen blev u-imodsagt.

Da saal: ingen efter opraab hafde mere ved Tinget at forrette blev Høste Tinget for dette aar sluttet og underskreven Brandt

Niels Ericsen Solem Lars Bendixen Synnevog
Lars Larsen Fieldsende Jon Monsen Riisøen

[Preliminair Forhør 1801]

Aar 1801 Løverdagen den 17de Oct: blev paa Tingstædet Toftegaard ved Høste Tinget sam/m/esteds for Lindaas Skibrede [et] preliminair Forhør foretaget af Sorenskriveren i overværelse af de 2 Laugrettes mænd Lars Bendixen Synevogen og Lars Larsen Fieldsende over 2de paagrebne Drenge Christian Olsen og Ludvig Olsen fra Christiansund som i gaar blev anklaget for at have begaaet Tyverie paa gaarden Waage 1 miil Synden for Tingstædet.

Fogden Gulberg Høegh var nerværende og tilkiendegav at opsidderne Michel Gietmunds: og Iver Jonsen paa gaarden Waage hafde i gaar for Ham her paa Tinget beklaget sig at være sam/m/e Nat bleven bestiaalen af 2de Drenge som Dagen tilforn og Natten til Torsdag hafde lagt hos dem og for Betaling af 18 s faaet mad og forplegning hvoraf 16 s blev betalt i Penge, men for de resterende 2 s en Tolle-Kniv og endnu en liden Sæk for noget mad paa Reysen

I denne Anledning beordrede Fogden de 2 Mand Johannes Kolbensen Waage og Bøyde Vægteren Iver Monsen Qvalvogen, foruden den eene Klager Michel Gietmundsen Waage at eftersette disse mistænkte Drenge, med Skrivelse til Enhver forekommende at være dem behielpelig i opsøgelsen og heftelsen, hvorfore paagribelsen ogsaa er fuldbyrdet da De i Dag her til Stedet har medbragt de bemelte Drenge tilligemed det Tøy som hos dem er forefunden

Klagerne Michel Gietmundsen og Iver Jonsen Waage var nerværende og igientog denne sin Klage til Fogden, med tillæg at Tyveriet var skeedt Natten til siste Fredag paa den maade at \de/ ganske hafde sønderslaget og sam/m/enbøyet Blyet paa Vinduet til den nye Bod, men ligeledes uden fra udtaget Vinduet heelt som var af Træe Ram/m/e i den anden Bod, hvorved de er kom/m/en \ind/ uden at nogen har hørt dertil da ingen opholder sig i de saa kaldede Boder skiønt de er tet ved Stue Bygningen

Klageren Michel Gietmundsen Waage, angav at have mistet: {.aannet O} 2 Tin Fad, ½ Hud Læder og halvedeelen i Baaden.

1801: 374b

Den 2den Klager Iver Jonsen Waage derimod alt det øvrige, som nu ved Retten var nærværende.

De 2 Mand Johannes Kolbensen Waage og Bøyde Vægteren Iver Monsen Qvalvogen som i gaar paa befaling eftersadte de nu anholte Drenge forklarede: at de først tog Veyen Nord efter til Skillehavn 5/4 [Miil?] herfra Stedet hvor de ikke fik nogen underretning, og som veyret var noget haardt torde de ikke reyse videre den Dag, men tog tilbage ¼ Vey til en gaard i Guulens Skibrede ved Nafn Odneland, hvor de neden fore ved Stranden blev vahr den stiaalne 2de Keipings Baad, med 2de pr aarer {hvor}som de kiendte og hvorpaa de gik op til Gaarden som beboes af 4 opsiddere men var inde i 3de Stuer inden de traf dem, endelig da de kom ind i den 4de hos en af Opsidderne ved Nafn Iver Odneland sadt de begge der og laae deres Tøy eller de stiaalne Koster indpakket paa Stue Gulvet Deponenterne tilspurgte dem om det var deres Baad som laae neden for gaarden? og hvorfra de kom? hvortil de svarede: at de kom fra Brudeknappen i Allenfits Skibrede og at det var deres Baad som de hafde faaet af deres Fader, men som Deponenterne strax svarede dem at de kiendte Baaden og vidste den var stiaalen fik de ingen videre underretning, uden at de sagde at have Pas, som de afleverede og hvorpaa Deponenterne Arresterede Dem og tog deres Tøy i Forvaring som de nu for Retten afleverede, der bestaar i følgende: Et rannet overdækken – som af Laugrettet og Klagerne blev Taxeret for 1 rd Et Stykke graat Vadmel 2 mrk – En gammel graae Trøye 1 mrk 8 s – Et par nye Snee Hoser 1 mrk 4 s – En gam/m/el Sæk 8 s – Et pr: Støvler 1 rd 3 mrk Et par nye Skoe 4 mrk – Et pr: gamle Dito 2 mrk 8 s – En heelt(?) Huud som var sønderskaaren i 4 Deele 2 rd En gl: Hat 2 s – 4 stk Tin fader som var sammenbøyet 5 rd – Tvende stk Tallerknerer 2 mrk – og en Tin Lyse Stage 1 mrk Et Sølv Bæger med 3 Kugler 1 rd – og Baaden med 2de Par aarer 5 rd.

Endelig afleverede Deponenterne det imodtagne Præcident Pas fra Bergen af 22de Septb: sistl: som findes dette Forhør vedheftet

Derpaa fremstod Separatim

1. Drengen Christian Olsen som Forkl: at være Fød i Christiansund paa Indlandet kaldet af Forældre hvoraf Moderen er Død for 1 aar siden men Faderen Ole Iversen som var Uhrmager og Messing Smed af Profession har Hand ikke seet paa 2 aar der siste gang var paa Nordmøer, Hand siger at vere 23 aar gl: og Confirmeret af Provsten Dreier som var Præst paa Molde \i aaret 1793,/ men er senere ved Døden afgaaen, har siden den Tiid adskillige Gange været til Alters, men sidste Gang for 2de Aar siden i Størens Sogn 4 Miil fra Tronhiem af Præsten Frost, men har ikke Præste Attest fra nogen. Han og Broderen Ludvig Olsen har fulgtes sam/m/en i 2de Aar, og ernæret sig af Profession Messing Smed kaldet, saa og med at betle sig frem. Han siger sidste gang at være kom/m/en over Land fra Tronhiems Stift til Bergen, men kun opholdt sig der 1 Dag, nemlig den 22de Septbr: som han fik ombyttet et af Præsidenten sam/m/estæds i Vinter ligeledes erholdt Pass, hvorpaa han har omreist endeel i Aggershuus Stift og ernæret sig af den bemelte Profession, tilligemed at giøre Kamme, og siger at have fra bemelte 22 Septbr: til denne Tiid opholdt sig paa adskillige Stæder her i Fiordene, og sidstleden Onsdag Formiddag kom han med Broderen Postvejen gaaende til Gaarden Waage, som da han ikke kunde faae noget Arbeide fik de dog der Forflegning for 18 s:, som han betalte med 16 s: udi Penge og 1 liden Tollekniv for 2 s:

1801: 375

og endelig en tom Pose for noget Mad da han tog derifra, og hvilken nemlig Posen var alt hvad de foruden deres ringe Klæder med bragte til Gaarden Waage, hvor de forblev til den

2den Dags Middag; i denne Tiid tilstod Deponenten at have \veret/ lige god med sin Broder overlagt og seet Lejlighed til om Natten at begaae det af dem udøvede Tyverie, til hvilken Ende de begav sig fra Gaarden Waage til en anden Gaard en Fierdings Vej fra Waage, som han ikke veed at Navngive, men fra hvilken Gaard de om Eftermiddagen i Mørkningen forlod, da de ikke der paa Anmodning kunde faae noget Arbeide, men som de for tidlig kom til Gaarden Waage igien, skiulede de sig der i Nærværelsen paa Marken til Klokken kunde være 10 om Aftenen da alting var roeligt, som de forføyede sig til bemelte Gaard Waage og der allerførst udtog af en gl: Boe et Vindue med Blye indfattet, som stod gandske løst, dog gik dette ved den Lejlighed i sønder, og hielpes de begge om at komme ind igiennem Vinduet, hvoraf Deponenten var den første, og hans Broder dernest; da de kom ind fornam de at Laasen paa Døren var af den Beskaffenhed, at de inden fra kunde oplukke sam/m/e, hvorpaa de gik ud og ind af Døren med hvad de af denne Boe udtog, som bestod udi: alle de foran optegnede Koster, undtagen Sølv Bægeret og Lysestagen, som stod i den anden Boe, og det rammede Overdekken, 1 gl: Trøye, 1 gl: Hat og Snee Hoserne der hang i Veed Skiulet. Derfra begav de sig til en anden Boe, hvor de ligeledes uden Møye med Hænderne udtog Vinduet, der kun med et Par Pinder var fastsadt, og som ikke engang gik sønder, Og som der i dette Vindue stod Sølv Bægeret tilligemed Tin Lysestagen, var de fornøyet med disse Ting uden at tage mere, hvorpaa de satte de udtagne Vinduer løselig i sit Sted igien, og begav sig til Stranden hvor de forefandt en liden 2 Keipings Baad med 2de Par Aarer at staae i et aabent Nøst, den de betiente sig af at kom/m/e bort, som efter at de havde avangeret 2 ½ Miil Nord efter, kom de først til en Gaard ved Navn Kittelsnæsset, men som der, var mange Børn og meget trangt, ikke heller at der var noget Halm at ligge paa, blev de henvist til Gaarden Odneland, hvor de kun havde været 1 Time inden de blev grebne, og foregik da saaledes som af de udsendte Mænd er forklaret. Omendskiønt de havde en ubetydelig Kniv med sig den omforklarede Natt da de begik Tyveriet, saa brugte de ikke denne, hverken til at udtage de omforklarede Vinduer eller endnu mindre havde haft i Sinde dermed at giøre nogen Beskadigelse, da de i Tilfælde af at have om Natten antruffen nogen, havde løbet deres Vey. I Tilfælde de ikke var bleven greben, var deres bestem/m/else at ville have solgt Baaden og det øvrige stiaalne Tøy, for hvad de kunde faae, og af Tin Fadene støbt Knapper til Salg, alt i Hensigt at kunde anskaffe sig det nødvendige Værktøy til sin Profession, hvoraf han i saa Fald tænkte at kunde have udkom/m/e i Nordfiord, hvor han ville have søgt at bekom/m/e en fast Boepæl.

Derpaa fremstod den

2den Deponent Ludvig Olsen, der ligesom første var løs og ledig for Retten, hvilken forklarede: at være fød i Chri-

1801: 375b

stiansund paa Nordlandet kaldet af sam/m/e Forældre som hans Broder har opgivet, og har han heller ikke seet sin Fader paa 2 Aar, der sidste gang var paa Nordmøe. Han siger at være 16 Aar gl: og uconfirmeret, og har i de sidste 2de Aar været i Følgeskab med Broderen, ernæret sig af Messing Smed Professionen og af at Giøre Kamme, saa og ved at betle naar de ikke i lang Tiid har haft Arbeide, og er hans Tilstaaelse og Forklaring Ord til andet saavel angaaende dette Tyverie som de øvrige Omstændigheder overensstem/m/ende med den af Broderen aflagde Forklaring. Paa videre Tilspørgende forklarede Deponenten at han tilligemed Broderen saavel har sønderskaaret den stiaalne barkede Hud, der var i 2de Stk:, nu i 4re, tillige sam/m/enbøyet Tin Faderne alt i den Hensigt for des bedre at kunde forvare samme.

Klagerne fremstillede af sine Naboer Colbeen Johannessen og {Johannes Colbeensen} \Inga Josepsdatter/ Waage, som ikke kunde giøre anden Forklaring, end at de har seet disse selv samme Drænge at have været sidstl: Onsdag Formiddag til Torsdags Middag paa Gaarden

Waage i Klagernes Huus, saa og uden fore, som naar de ret betænker sig forefandt de at disse Drænge gik omkring Huuserne ligesom for at besee sig, men at de paa den Tiid har seet eller mærket til nogen Udøvelse af dette Tyverie har de ikke, aleene Fredags Morgen da de med flere saae de udtagne Vinduer, som løselig var indsadt, hvoraf de nu foreviste ved Retten det eene i Blye indfattet, som tildeels var i sønder, og hvis Skade blev ansadt til 3 mrk.

Denne Forklaring beedigede disse Vidner paa lovlig Maade.

Klagerne tilligemed de øvrige i Dag afhørte begiærede for at undgaae lange Reiser til Bergen, at de første maatte blive tilladt at tilhiemle sig deres tilhørende Ting som rette Ejermænd, og de øvrige deres Afgivne Forklaring i denne Sag \at beedige/, hvilket Retten bevilgede, og hvorpaa fremstod

Michel Gietmundsen Waage, som med opragte Fingre efter Loven bekræftede at de ham frastiaalne 2de Tin Fade, ½ Hud Læder og hans ejende halvedeel i Baaden, er ham frastiaalen imod hans vidende og Villie, og hvorpaa disse Ting, blev ham af Retten tilbageleveret.

Dernest fremstod den

2den Klager Iver Jonsen Waage, som ligeledes paa lovlig Maade bekræftede at det rannede Overdækken, et stk Graat Vadmeel, 1 gl: Graae Trøye, 1 Pr Sne Hoser, 1 gl: Sæk, 1 Par Støvler, 2 Par skoe, ½ Læder Hud, 1 gl: Hatt, 2 stk Tin Fade, 2 stk Tin Tallerkener, 1 Tin Lysestage, 1 Sølv Bæger, og Halvedeelen i Baaden er ham frastiaalen imod sin Villie og Vidende, og at den paa disse Koster satte Taxt er deres fuldkomne Værd, Ligesom at disse Effecter ikke var annerledes forvaret under Laas end naar man først var kom/m/en ind i Boen de da laae løse i sam/m/e.

Paa Rettens Forlangende skiønnede Laugrettet at den Paagieldende Dreng Christian Olsen var af Udseende noget over 20 Aar, og Broderen Ludvig Olsen imellem 16 og 20 Aar.

Endelig fremstod de 2de Mænd Johannes Colbeensen Waage

1801: 376

og Bøygde Vægteren Iver Monsen Qvalvog, som dem der i Gaar eftersatte og i Dag til Justitien overleverede Drænge Christian og Ludvig Olsøn/n/er, hvilke beedigede deres i Dag om dem afgivne Forklaring.

Da saaledes intet videre var at afhandle, blev saaledes

Eragtet:

At de 2de Drenge Christian Olsen og Ludvig Olsen blev under Vagt afleveret, for i Morgen med Expresse at forsendes til Bergens Byes Arrest, hvor det i Dag passerede \tillige/ skal blive beskreven indsendt til Stiftamtmanden Hr: Kam/m/erherre Hauch, til videre Actions Anlæg.

Og fandt Dom/m/eren fornøden at erindre i Henseende til Sagens videre Fremgang, at som han med Fogden for nærværende Tiid er paa Høstetingene, og kom/m/er ikke tilbage før disses Slutning den 30 Novbr: \saa kunde Sagen fra deres Side ikke før efter den Tiid igien begynde at nyde videre sam/m/e

Saaledes passeret bekræfter: Brandt
Lars Bendixen Synnevogen Lars Larsen Fieldsende

Høste Tinget for Herløe Skibrede [1801]

Aar 1801 Mandagen den 19de October blev det Almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Herløe Skibrede paa Giestgiver Stedet Alverstrøm/m/en og Retten betient med

følgende 4 Eedsorne Laugrettes Mænd Brynild Larsen Berland – Anders Rasmusen Tvedt – Anders Andersen Wolle og Knud Larsen store Fuskanger:

Hvorda! var tilstæde Fogden Hr: Gulberg Høgh Skibredets Lænsmand Schiellanger og den Tingsøgende Almue for hvem de sam/m/e Kongl: Forordninger – Placater med flere collegial ordre blev allerførst publiceret og som i Justits Protocollen er Extraheret fol: 357.

1

Til Tingsvidnet bestaaende af 13 qtr: som Fogden Høgh fremlagde svarede Laugrettet og Almuen samt i særdeleshed af disse Ole Johanesen Wiig og Johanes Olsen Korsbøe saal: til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtn: ingen andre end de forrige som er Ernst Mejer i Strudshavn og Major Ameln i Floen. Til 6 qtn: ingen andre end de sædvanlige som er Agent Claus Krohn paa Henøe og Major Ameln paa Hegøeholmen i Blomvogen Til 7 qtn: ingen andre eller flere end tilforn som er Pigen Catrine i Herlesundet – Siur Nielsen paa Holmeknappen og Jacob i Hopshavn Til 8 qtn: Ney Til 9 qtn: Ney Til 10 qtn: Jo Til 11 qtn: Lænsmand Willem Schiellanger bruger nu som før Schiellanger af 18 M/ark Smør Til 12 og 13 qtr: Ney

2

Til Tingsvidnet over Flom Qvernerne svarede Laugrettet og Almuen og i sær af disse Ole Friderichsen Huusebøe og Magne Monsen ibid: at paa No: 4 Strudshavn No: 32 Tostensvig og No: 42 Hegøen er deres Qverne nedlagt, derimod er tilkom/m/en paa No: 8 Strømsnes 2de Qverner, og paa gaarden Fosse opbygget 2de Qverne

3.

Til Tingsvidnet over Flom Saugene svarede Laugrettet og Almuen at her i Skibredet findes kun den eene Asch Saug

4.

Til Flom qvernene svarede Laugrettet og Almuen at her i Skibredet befindes kun den eene saa kaldede Ryelands Qværn

Da intet mere for i Dag var ved Tinget at forrette blev sam/m/e udsadt til i morgen

1801: 376b

Dagen derefter den 20. Octob: Continuerede Høste Sage og Skatte Tinget for Herløe Skibrede med samme Laugrette som i Gaar!

Leyermaals Sag

Fogden Gulberg Høegh mødte og indleverede en skriftl: Stevning [af?] 9de hujus mod Leyermaals Begiengerne Johanne Hans Datter Kleppe og Claus Clausen Kleppe til Bøders udredelse eller afting: efter deres Formues beskaffenhed tilligemed Sogne Præsten Hr: Koths angivelse af 7de nest forhen

Pigen Johanne Hans D: Kleppe mødte ikke, men kiendte Lænsmanden og nogle af Almuen denne Pige og vidste Hun var yderlig fattig, siden Hun tiener for en ringe Løn og hendes Moder som er Enke gaar om og betler. De aftingede derfore Bøderne til 48 skilling som var det høyeste Hun kunde udreede og hvilke Fogden ville giøre sig u-mage for at see hos Hende indreven

Den anden Leyermaals Begienger Matros Claus Clausen Nedre Kleppe mødte og fremlagde Attest fra Enrollerings Cheffen Comandeur Capitain Fine som beviser Hand er enrolleret Matros og derfore paastod sig frie for Bøder

Fogden begierede sig dette passerede i udskrift meddeelt beskreven meddeelt og Attesterne vedheftet. Som blev bevilget. beskr:

Da ingen i Dag havde meere at iretteføre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 21de Octobr: 1801, continuerede Høste Sage og Skatte tinget for Herløe Skibrede og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar; Hvorda følgende af Almuens Documenter blev publiceret.

1: Bygselbrev fra Major Ameln til Halvor Pedersen og Søn Olavus Halvorsen, paa en Jordepart kal: Nøstdalen under Gaarden Alveim, dat: 1te Julii 1800.

2. Bygselbrev fra Major Ameln til Ole Christiansen paa 1 Pund 4 M/ark Fisk 1/6 Faars Skyld udi Gd: Alveim, dat: 17de Aug: 1801.

3. Obligation fra Frue Marie Saabye Enke efter Com/m/erce Raad Koren til Kam/m/er Raad Dahl for 2700 rd mod 1te Pante Ret i Gaardene Nordanger, Hatten, Hovden og Søre Selle, {dat:} og med 2den Prioritet i Gaarden Ask, dat: 15de Aug: 1801.

4. Skiøde fra Niels Rasmussen og Thomas Rasmussen Herløevehr til Broderen Anders Rasmussen Bredvig, paa 16 M/ark Fisks Landskyld i Gaarden Bredvig No: 40 for 66 rd 4 mrk, dat: 9de April 1801.

5. Vilkaarsbrev fra Anders Rasmussen Bredvig til hans Moder Siri Andersdatter, paa en del aarlige Vilkaar af Gaarden Bredvig, dat: 9de April 1801.

6. Bygselbrev fra Assessor Kruger til Erich Amundsen paa 9 M/ark Smør 4 ½ Kd: Malt i Gaarden Huusebøe, dat: 9de Octobr: 1801.

7. Bygselbrev fra Major Ameln til Christian Monsen Fieldstad paa 18 M/ark Fisk i Gd: Fieldstad, dat: 12te Octobr: 1801.

8. Dito fra Biskop Irgens til Willum Hansen paa ¼ Løb Smør og 1/8 Td: Malt i Gaarden Espetvedt, dat: 12te Octobr: 1801.

9. Skiøde fra Lars Andersen Goustad til Baste Hanssen paa 18 M/ark Smør og 1 Mæle Malt i Gd: Goustad No: 101, for 60 rd, dat: 19de Octobr: 1801.

10. Bygselbrev fra Hans Halvorsen Hvidsteen med flere, til Johannes Larsen paa 1 Pund 6 M/ark Fisk i gd: Rong No: 33, dat: 19de Octbr: 1801.

11. Bygselbrev fra Niels Andersen Hegøen til Sønnen Anders Nielsen

1801: 377

paa 10 2/3 M/ark Fisk i Gaarden Hegøen No: 44, dat: 19 Octobr: 1801.

12. Obligation fra Halsteen Rasmussen Dahle til Siur Olsen Biørnestad for 40 rd, mod 1te Pante Ret i 18 M/ark Smør 15 Kd: M: i Gd: Dahle, dat: 19de Octobr: 1801.

13. Vilkaarsbrev fra Halsteen Rasmussen Dale til hans Fader Rasmus Magnesen paa endeel aarl: Vilkaar af Gaarden Dahle, dat: 19de Octobr: 1801.

14. Skiøde fra Johannes Paulsen Toske til hans Fader Paul Johannessen Toske paa 3 ¾ M/ark Smør, 1 2/3 Kd: Malt, 5/72 Faar og 2 ½ M/ark Fisk i Gaarden Toske No: 56 for 40 rd dat: 20de Octobr: 1801.

15. Bygselbrev fra Paul Johannessen Toske til Mons Jensen Hegøeholmen, paa 7 ½ M/ark Smør, 3 1/3 Kd: Malt, 5/36 Faar og 5 Marker Fisk i Gd: Toske No: 56, dat: 20de Aug: 1801.

16. Vilkaarsbrev fra Mons Jensen til Paul Johannessen Toske paa endeel aarlige Levekaar af gd: Toske, dat: 20de Octobr: 1801.

17. Aflyst Lars Johannessen Hanevigs Obl: til Anders Østensen Hiertaas stor 96 rd, dat: 8de Octobr: 1799, og indfriet efter paategnet Qvitering af 20de Octobr: 1801.

18. Obl: fra Lars Johannessen Hanevig til Ole Nilsen Moldeklev stor 80 rd, mod 1te Pante Ret i 4 ½ M/ark S:r, 4 ½ Kd: M: 1/8 Faar i Gd: Hanevig No: 10, dat: 20 Octobr: 1801.

19. Afkald fra Niels Olsen Røeset for hans Hustrue Guri Andersdatter Dales Arv 21 rd 5 mrk 8 s. til Formynder Anders Andersen Biørnestad, dat: 20de Octobr: 1801.

20. Afkald fra Anders Olsen Søre Selle for Arv 14 rd 5 mrk 8 s. til Formynderen Johannes Olsen Koursbøe, dat: 19de Octobr: 1801.

21. Afkald fra Fridrich Monsen Landsvig for Arv 87 rd 3 s. til hans Formynder Ole Olsen Bredvig den yngre, dat: 23 Septbr: 1801. <507>

22. Skiøde fra Johannes Monsen Miaatvedt til Anders Monsen Houchaas, paa en Part i Alversunds Kirke med tilhørende Jordegods 19 7/11 M/ark Smør 9 9/11 Kander Malt i Gaarden Miaatved og 6 M/ark Smør 6 Kander Malt i Gd: Nore Leivestad, dat: 20de Octobr: 1801.

23. Bygselbrev fra Wilhelm Lexau til Johannes Johannessen, paa 1 Pund Smør 1/3 Hud i Gaarden Krogaas, dat: 13de Octbr: 1801.

24. Dito fra Wilhelm Lexau til Ole Pedersen paa 1 Pund Smør 1/3 Hud i Gd: Krogaas, dat: 9de Octbr: 1801.

25. Obl: fra Enken Guri Iverdatter Strudshavn til Henrich Bruus for 16 rd, mod Pant i hendes Vaanhuus, dat: 12 Septbr: 1801.

26. Skiøde fra Anders Jacobsen Davanger til Sønnen Ole Andersen, paa 9 M/ark Smør 18 M/ark Fisk i Gd: Davanger No: 19, for 200 rd, dat: 26de Septbr: 1801.

27. Obl: fra Siur Nielsen Holsknappen til Ole Nielsen Hiertaas for 50 rd, mod Pant i gd: Holsknappen, dat: 15 Aug: 1801.

1801: 377b

28. En Afskrivelses Qvittering paa Steffen Jonsen Haatofts Obligation af 21de Octobr: 1794, til Myndtlingerne Anne Olsdatter Fløysand og Tørris Nielsen Aadland stor 80 rd for derpaa til Afdrag betalte 30 rd.

29. Skiøde fra afg: David Frichs Arvinger, til Wilhelm Lexau paa Gaarden Krogaas af Skyld 1 Løb Smør 1 Hud, og Gaarden Hetlevig skyldende 1 Pund 12 M/ark Fisk, for 1700 rd, dat: 26de Aug: 1801.

30. Obligation fra Bernt Frøchen til Hybert Løsch for 500 rd, mod 2den Pante Ret i gaarden Florvaag, dat: 22de Aug: 1801.

31. Obl: fra Elen Andersdatter Ramsøen til Giert Jantzen for 49 rd 2 mrk 8 s., mod 2den Prioritet i gd: Ramsøen, og Løsøre, dat: 2den Julii 1801.

32. Afkald fra Johan Kramer Lampe til hans Formynder Henrich Kram/m/er, for hans Arvemidler 2571 rd 4 mrk 8 s:, dat: 12te Octobr: 1801.

33. Auctions Skiøde til Com/m/erce Raad Koren, paa 6 M/ark Fisks Landskyld i Gaarden Tostensvig, dat: 2den Janvr: 1801.

34. Aflyst Peder Pedersen Hæsdals Obl: til Steffen Bergesen Rølland stor 199 rd dat: 28de Junii 1798, og indfriet efter paategnet Qvittering af 29de Julii 1801.

35. Skiftebrev efter afg: Ole Olsen Juvigen sluttet 22de Junii 1801, hvorved Boets Huuse paa Pladsen Juvigen er vurderet for 60 rd og udlagt til Stervboe Enken og Børnene.

36. Skiftebrev efter afg: Kone Christi Amundsdatter Stien sluttet 6 Junii 1801, hvorved Boets Jordegods i Gaarden Stien af Skyld 18 M/ark Smør ½ Td: Malt er taxeret for 400 rd og saaledes udlagt: Til Panthaversken Jomfrue Boes 13 ½ M/ark Smør og 18 Kd: Malt for 300 rd. Til Stervboe Enkemanden Ole Monsen Stien 2 ¼ M/ark S:r 3 Kd: Malt for 50 rd Til Sønnerne Rasmus og Amund, hver 9/14 M/ark S:r 6/7 Kd: M: for 14 rd 1 mrk 12 s:, og til Døttrene: Marte, Siri og Synneve hver 9/28 M/ark S:r 3/7 Kd: Malt for 7 rd 14 s:

Til Tingsvidnerne over Odels og Selv Eyer mandtallet samt Veymæster mandtallet som blev oplæst hafde Laugrettet intet at indvende

Til Laugrettes mænd for nestanstundende aar 1802 blev udnevnt 1. Niels Olsen øvre Kleppe den ældre – 2. Nils Olsen ibidem den yngre – 3. Rasmus Christiansen Erstad – 4. Mons Pedersen *Fæstenes (Hestnes?) som paalæg under mulct at indfinde sig paa Sommer Tinget tilkom/m/ende aar

Endelig blev og Restance Listen for udestaaende Skatter dette aar oplæst hvorimod ingen hafde noget at erindre.

Ingen vidste mere som ved Tinget var at forrette eller meldte sig hvor-

1801: 378

fore samme blev for denne gang sluttet og underskreven Brandt
Brynild Larsen Berland med bumerke Anders Rasmusen Tvedt med bumerke
Anders Andersen Wolle med bumerke Knud Larsen Store Fuskanger K: L: S:

Høste Tinget for Radøe Skibrede [1801]

Aar 1801 Torsdagen den 22de Octob: blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Radøe Skibrede paa giestgiver Stedet Alverstrøm/m/en og Retten betient med følgende 4re eedsorne Laugrettes mænd 1. Ole Arnesen Tiore – 2. Gudmund Andersen Ulvatten – 3. Einer Olsen Waagenes og 4. Michel Magnesen Nordanger

hvorda! var tilstæde Fogden Gulberg Høgh og Skibredets Lænsmand Ole Magnesen Bøe tilligemed den tingsøgende Almue for hvem de sam/m/e Kongl: *Fordning: (Forordninger) og Placater blev oplæst som ved de forrige Tinge og som er Ext: i denne Ting Protocol fol: 367

Til det almindelige Skatte Tingsvidne svarede Laugrettet og Almuen og af disse i sær Iver Michelsen Wachschold og Ole Johannesen Morken til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtn: Ney i aar ingen da gestgiveriet Bøvogen nu staar øde Til 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Ney Til 10 qtn: Jo alletider mere og ikke mindre Til 11 qtn: Skibredets Lænsmand Ole Magnesen Qvalem bruger nu Bøxel gaarden Bøe af Skyld 1 pund 18 M/ark Smør Til 12 og 13 qtr: {og 15} Ney

2

Til Tingsvidnet over Flom qvernene svarede Laugrettet og Almuen og af disse siste i ser Ole Johannesen Morken og Niels Magnesen Solem at forandringen i sam/m/e er at paa No: 28 Leervig 38 Indre Morken og 54 Ud Helle er disse alle nedlagde, ligesom en af Qvernene paa No: 35 Ulvatne ligeledes er nedlagt

3 ingen

4

Til Tingsvidnet paa Mølle – Huusmænd og Engeslette Skat svarede Almuen at de vidste ingen flere end den eene oplæste Huusmand Peder(?) Willanger

Lænsmand Ole Magnesen sagde paa Rettens tilspørgende: at Hand ikke til dette Ting har indstevnet nogle Sager hvorfore da ingen hafde mere ved Tinget i Dag at forrette blev det udsadt til i morgen

Dagen derefter den 23de Octob: 1801 Continuerede end videre Høste Tinget for Radøe Skibrede, med sam/m/e Laugrette som i gaar hvorda! blev af Almuens Documenter publiceret:

1. Aflyst Stork Knudsen Nordangers Obl: til Comerce Raad Koren stor 150 rd med 1te prioritet i sam/m/e gaard dat: 3de April 1801 og indfriet efter Qvittering af 22de Septb: 1801
2. Skiøde fra Stork Knudsen Nordanger til Stadthauptmand Kahrs i Bergen paa 9 M/ark Smør og 9 Kander malt i gaarden Nordanger for Sum/m/a 199 rd af 21de Septb: 1801
3. Obl: fra Stork Knudsen Nordanger til Stadthauptmand Kahrs i Bergen paa 49 rd mod 1te prioritets Ret i Løsøre dateret 21de Septb: 1801
4. Byxel Brev fra Stadthauptmand Kahrs i Bergen til Stork Knudsen Nordanger paa 9 M/ark Smør 9 Kander malt i sam/m/e gaard No: 72 dat: 21de Septb: 1801 med Revers
5. Skiøde fra Jacob Halvorsen – Knud Johanesen Dalland med flere paa 23 5/17 M/ark Smør til Stadthauptmand Kahrs i gaarden Dalland, for Sum/m/a 195 rd dat: 8de Juni 1801

1801: 378b

6. aflyst Elling Johanesen Dallans obl: til Knud Johanesen Dalland for Summa 31 rd efter obl: af dato 16de Maij 1788 for Pant i gaarden Dalland efter qvittering af 22 Oct: 1801 obl: var tingl: 11te Oct: 1788
7. Byxel Seddel fra Provsten Micheleth til Arnoldus Andersen paa 9 M/ark Smør og 4 ½ Kande malt i gaarden Nore Morken dat: 16de Oct: 1801

*7. Byxel Seddel fra Sogne Præsten til Dom Kirken i Bergen Hr: Fleischer til Enke manden Michel Michelsen paa 1 Pund Smør og ¼ [Tønde?] malt i gaarden *Aufswold (Olsvold?) dat: 30te Marti 1801

8. Byxel Seddel fra Provst Micheleth til Rasmus Olsen paa ¼ Løb Smør og ¼ Tønde malt udi gaarden Lunde dat: 17de Juli 1801
9. Byxel Seddel fra Provst Micheleth til Gunder Johannesen paa 11 ¼ M/ark Smør og 6 Kander Malt i gaarden Nore Solen af dato 19de Octob: 1801
10. Byxel Seddel fra Provsten Micheleth til Hermund Larsen paa 18 M/ark Smør og 18 Kander malt i gaarden Kidsætter dat: 9de April 1801
11. Byxel Seddel fra Provst Micheleth til Steffen Ellingsen paa 12 M/ark Smør og 8 Kander malt i gaarden Nordre Lie dat: 20 Octob: 1801
12. Byxel Seddel fra Provsten Micheleth til Lars Andersen paa 9 M/ark Smør og 4 ¼ Kande malt udi gaarden Nore Morken dateret 18 Juni 1801
13. Skiøde fra Ellev Johanesen Boge til sin Søn Eric Ellevsen paa 9 M/ark Smør og 6 Kander malt i \ sam/m/e gaard / Radøe Skibrede No: 36 for 60 rd dat: 22 Oct: 1801
14. Skiøde fra Eric Godvensen Myching til sin Søn Godven Ericsen [paa] 18 M/ark Smør og 12 Kander malts Landskyld i gaarden Myching No: 51 dat: 22de Oct: 1801
15. Obl: fra Godven Ericsen Myching til Jon Monsen Qvame paa 50 rd mod 1te prioritet i gaarden Myching No: 51 dat: 22de Octob: 1801
16. Skiøde fra Thomas Rasmussen Herlevæhr med fl: til Knud Johanesen paa 12 M/ark Fisk og 6 Kander malts Landskyld i gaarden Indre Helle for 90 rd dat: 22de Octob: 1801

17. Byxel Seddel fra Gunder Rasmusen indre Helle til sin Søn Rasmus Gundersen paa 12 M/ark Smør og 6 Kander malt i gaarden indre Helle No: 53 dateret 22de Oct: 1801

18. Byxel Seddel fra Torkild Rasmusen Sæbøe til sin Søn *Rasmusen (Rasmus) Torkildsen paa 12 2/3 M/ark Smør 5 ¾ Kander malt og 2 3/5 s i Penge udi gaarden yttre Sæbøe M: No: 11 dat: 22de Oct: 1801

19. Byxel Seddel fra Knud Johannesen Hougstad til Peter Pedersen Askeland paa 18 M/ark Smør, 12 Kander malt og ½ Faars Landskyld af gaarden Hougstad M: No: 26 paa 10 aar dat: 22de Octob: 1801

20. Byxel Seddel fra Stifts-Provst Johan Nordal Brun til Mons Haldorsen paa 18 M/ark Smør og 3/16 Tønde Korn i gaarden Sætre dat: 12te Octob: 1801

21. Byxel Brev fra Enken Marthe Jacobs Datter Soleim til sin Søn Niels Nielsen paa hendes eyende anpart i gaarden vestre Solem af Skyld 18 M/ark Smør og 12 Kander malt M: No: 9 dateret 22 Octob: 1801

22. Vilkaars Brev fra Niels Nielsen Soleim til sin moder Enken Marthe Jacobs Datter af 22de Octob: 1801

*24. Byxel Seddel fra Krigs Comissair Dahl til Lænsmand Ole Magnesen paa 1 Bpd Smør og 16 Kander malt i gaarden Bøe dat: 29 Juli 1801

1801: 379

25. Byxel Brev fra Krigs Comissair Dahl til Gudmund Rasmusen [paa] 12 M/ark Smør og 8 Kander malt i gaarden Houland dat: 28de Juli 1801

26. Dito til Ole Olsen Bøe paa 9 M/ark Smør 6 Kander malt udi gaarden Bøe dat: 29de Aug: 1801

27. Byxel Seddel fra Dito til Mons Rasmusen Giere paa 19 1/5 M/ark Smør 6 2/5 Kander malt i gaarden Marøen dateret 29de Aug: 1801

28. Byxel Seddel fra Dito til Steffen Knudsen Bøe paa 6 M/ark Smør og 4 Kander malt dateret 29de Aug: 1801

29. Byxel Seddel fra Dito til Gunder Christiansen Marøen paa 12 M/ark Smør 10 Kander malt udi gaarden Øvre Qvalem dat: 29de Aug: 1801

30. Skifte Brev efter Kari Johannes D: Kartvedt sluttet 30te Maij 1801, hvorudi Jorde Godset 13 ½ M/ark Smør og 9 Kander malt er saal: udlagt som i Pante Bogen er Extraheret

31. Skifte Brev efter Siri Mons D: Sæbøe sluttet 1te Juni 1801 hvorefter Boets Ejende 16 ½ M/ark Smør 7 1/6 Kd: malt og 3 5/9 s er udlagt saal: som i Pante Bogen er Ext:

32. Dito efter Marte Peders D: Hougstad sluttet 3 Juni 1801 hvorefter Boets Ejende 18 M/ark Smør 1 Mæle malt og ½ Faar er udlagt som i Skiøde Bogen er Extraheret

Til Laugrettes mænd for tilkom/m/ende aar blev udnefnt 1. Hans Michelsen Tolleshoug – 2. Mons Olsen Kartvedt – 3. Mons Joasen (Jonsen?) Haaland og 4. Ole Mathisen Soltvedt som under mulct bliver at tilsige at møde til første Sommer Ting

Derefter blev Tingsvidnerne over Af og Tilgangen i Odels og Selv eyer mandtallet samt Veymæster mandtallet oplæst tilligemed Restance Listen for dette Skibrede, hvorimod hverken Laugrettet eller Almuen hafde noget at erindre.

Da ingen hafde mere at føre i Rette blev Høste Tinget for dette Skibrede sluttet og underskrevet Brandt

Gudmund Andersen Ulvatne med bumerke Michel Magnesen Nordanger med bumerke
Einer Olsen Waagenes med bumerke Ole Arnesen Tiore med bumerke

Høste Tinget for Allenfits Skibrede den 24de Octob: 1801

Aar 1801 Løverdagen den 24de Octob: blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Allenfits Skibrede paa Giestgiver Stedet Alverstrømmen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd 1. Peder Pedersen Stor Oxe – 2. Alver Olsen for Iver Alversen Walle – 3. Peder Willumsen Herland og 4. Ole Olsen *Aaseim.

Hvorda! var nerværende Fogden Gulberg Høgh, Skibredets Lænsmand Peder Knudsen Storoxe og den tingsøgende Almue for hvem de samme Kongl: Forordninger og Placater blev oplæst som ved foregaaende afholdte Høste Ting og hvilke ere Extraherede i Ting Protocollen fol: 367

1

Til det almindelige Skatte Tingsvidne bestaaende af 13 qtr: svarede Laugrettet og Almuen og af dem i ser Salomon Olsen Igeland og Ole Iversen Soltvedt til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtn: ingen andre end paa de almindelige Steder Alverstrømen og Brudeknappen Til 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Ney Til 10 qtn: Jo fuldkom/m/end 11 qtn: Jo Lensmand Lars Knudsen Storoxe bruger sin gaard Storoxe af Skyld 2 pd og 10 ½ M/ark Smør Skatte skyld Til 12 og 13 qtr: Ney

1801: 379b

Til Tings Vidnet over Flom Qvernene svarede Laugrettet og Almuen og af dem i ser Mons Nielsen Nere Møgsvold og Ole Larsen Skaarsund at forandringerne for dette aar bestaar i følgende: paa No: 53 Ryland 62 Gousereyde 73 Øvre Mundahl og 74 Nepstad er paa hver en Qvern tilkommen og kun paa No: 59 Nore Levestad den/n/e eene Qvern ganske nedlagt

4

Til Flom Qvernene \og Engeslette Tingsvidne/ svarede Laugrettet og Almuen at her findes ikke flere end Nesse Qvern og Kongsøens Engeslette

Nye Sag

Ellev Pedersen cont: Lars Nielsen Seim – Niels Olsen

Ellev Pedersen Seim mødte og fremlagde en skriftlig Kald Seddel udstæd af Lensmanden Lars Knudsen Storoxe og Ole Michelsen Titland, hvorudi Hand til Doms lidelse har jndkaldet Lars Nielsen Seim og hans Tieneste Dreng Niels Olsen fordi de om natte Tiider skal have forjaget Citantens Koe af deres felles Bøe langt udi udmarken og hvorved den har faaet Skade m: v: Dernest fremlagde Citanten 2 forligelses Comiss: Attester af 5 og 9 Octob: som viser at Sagen ikke har veret at forlige, hvilket denne Ret nu forinden Sagens begyndelse prøvede men ligeledes forgiæves. Kald Seddelen med de 2de Forligelses Attester er saa lydende:

Indstevnte Lars Nielsen Seim og for hans Dreng Niels Olsen mødte hans Fader Ole Brynildsen Seim som bad tilført: at som de troede at Citanten hafde paa en ulovlig maade Kl: 8 á 9 om aftenen indsluppet sin Koe paa deres felles Bøe har de sl: imellem 11 á 12 slet ikke udjaget Koen med (mod?) udleden *den (men?) paa en somelig (sømmelig?) Maade fra Bøen til Parternes felles Hage der kunde vere 3 Bøsse Skud

Citanten benægtede dette udsigende eller den af Indstevnte givne Forklaring derhen at Koen var saa meget jaget at den Dagen derefter kastede Kalven som strax efter blev dræbt og at Koen var saa meget beskadiget at den 8 Dage derefter blev fødet inde eller paa Baasen

Af de jndstevnte Vidner mødte Lars Nielsen Seim den yngre – Isach Iversen Seim – Pigen Kari Godskalks D: og Marte Peders Datter Levestad, som blev betydet Eedens Forkl: med Formaning at sige Sandhed, den de lovede og hvorpaa de aflagde Lovens Eed og Separatim fremstod

Lars Nielsen Seim i Tieneste hos sin Sted Fader paa Seim, 19 aar gam/m/el og ikke i slægt med nogle af Parterne: Hand forklarede: at for omtrent 4 uger siden om aften som Kl: kunde \vere/ over 11 slet kom Indstevnte Lars Nielsen Seims Dreng Niels Olsen ind til Vidnet og bad Ham kom/m/e hiem til sin Huusbonde Lars Nielsen, som Hand og giorde, hvor denne befalede saavel Vidnet som sin egen Dreng, at udlede en Koe Citanten tilhørende af Bøen og slippe den i felles udmark, siden det enda var for tiilig at nogen Koe, burde gaae der, saasom ingen slags Kreaturer enda fra nogle andre var indsluppen. Indstevnte bad Vidnet tilligemed sin egen Dreng at de paa en skikkelig maade skulle udlede Koen af Bøen og slippe den i felles Hage, til hvilken Ende dem blev leveret et Toug, med hvilket de og paa en skikkelig og sagte maade udledede Koen omtrent 3 Bøsse Skud af Bøen til {…} et leed som stod aaben til felles Hage, hvorfra de begge forlod Koen uden at nogen af Dem jagede den paa nogen maade, og fulgtes de derpaa samlet tilbage og hver til sit Hiem Saavidt Vidnet k/an/d skiønne er det u-muelig at Koen af denne udledelse kunde faae minste Skade, skiønt det var tydelig at den med første maatte kalve. af Citanten selv men ingen andre har Vidnet hørt at *Konen (Koen) {efter} skulle have Dagen efter have faaet Skade, men seet saadant har Vidnet ikke.

Vidnet som ikke videre [hafde] at forkl: blev demitteret

Som 2de Vidne fremstod Isach Iversen Seim 19 aar gl: tiener hos sin Fader

1801: 380

Iver Siursen Seim og ikke i slægt med nogle af Parterne hvilken under sin aflagde Eed forkl: at Hand er ikke videre bekiendt end aftenen efter som Indstevnte Niels Olsen og 1te Vidne Lars Nielsen hafde udledet Citantens Koe af Bøen kom denne Niels Olsen ind til Vidnet og bad Ham følge sig ned for at see om Citanten atter den aften hafde sluppet Koen paa Bøen, men som Vidnet var uvillig dertil og ville ikke følge med sagde Niels Olsen at Hand med første Vidne Natten før hafde i Herlands marken sluppet Citantens Koe, som strax derpaa blev omringet af disse fremede Kreature, hvorover Hand maatte bie saa længe til hand fik see om disse Kreature giorde denne Koe noget ondt, men som Hand merkede at Koen med disse fremede Kreature forligtes vel gik Hand sin Vey Paa forlangende forkl: Vidnet at det kan vere 4 Bøsse Skud fra Parternes Bøe til Herlands marken.

Vidnet blev demitteret Derpaa fremstod

3. Vidne Marte Peders D: Levestad 37 aar gl: i Tieneste hos Iver Siursen Seim og ikke i slægt med nogle af Parterne Hun forkl: sig ganske overeenstemende med 2de Vidne Isach Iversen Seim, da Hun var nerverende og hørte den Indstevnte Niels Olsen Tale til Ham, da Hun som forklaret tiener sam/m/e mand Isach Iversen

og som Hun ikke vidste mere at forkl: blev Vidnet demitteret

Som 4de Vidne fremstod Pigen Kari Godtskalks Datter 32 aar gl: i Tieneste hos Indstevnte Lars Nielsen Seim og ikke i slægt med nogle af Parterne Hun forkl: alleene at have hørt hendes Huusbonde tale om at Hand fornemelig den aften som Koen blev indsluppen paa Bøen, ville have oppasset Ellev Pedersen, om Hand ogsaa giorde sam/m/e, men betænkte sig, formedelst at hand kun hafde hviide Snee Sokker at gaae med, hvorved Hand kunde \blive/ formerket. Videre hørte Hun, at hendes Huusbonde efter at Hand hafde sent Bud til Naboerne om de ville at Citanten skulle lade sin \Koe/ gaae paa Bøen, der hafde svaret Ney og at den skulle sendes saa langt bort at den ikke skulle kom/m/e tilbage, svarede hendes Huusbonde at Koen baade med skikkelighed skulle udledes, og ikke lengere end til Wollegars

Ledet som er deres felles Hage. I øvrigt er Vidnet ikke bekient at denne Koe har lidt nogen Skade, da Hun som senere har seet Koen ikke har merket den har haft nogen skade. men har Hun hørt at Niels Olsen sagde at Koen var ført i Herlands marken som er tet ved Parternes felles Hage hvor Herlands Kreaturerne ikke tog fat paa Koen, i hvis Fald Koen skulle vere bleven tagen tilbage.

Vidnet blev derpaa demitteret.

indlod Citanten Sagen under Dom efter hvad Lov med fører efter sin Stevnings Indhold.

For Indstevnte Niels Olsen bad hans Fader Ole Brynildsen tilført at denne hans Søn er ikke mere end 16 aar gl: og derfore gierne k/an/d have været Børne gierninger dog uden Skade for nogen af Parterne hvorhos Hand paastod Ham frifunden

Indstevnte Lars Nielsen Seim bad Sagen udsadt til 1 Maaneds Ting for at bevise at Citanten alle aaringer har fornermet dem, skiønt Vilkaarsmænd, med Kreature paa Bøen end og med flere Kreature end Hand tilkom/m/er.

Afsagt

Sagen blev udsadt til førstk: Maaneds Ting den 1. Deb:

Da ingen i Dag havde meere at i rette føre, beroer Tinget til i Overmorgen

Mandagen den 26de October continuerede Høste, Sage og Skatte Tinget for Alenfit Skibrede, og Retten betient ved samme Laugrettesmænd som første Tingdag. Hvorda blev tinglyst følgende Documenter:

1. Afkald fra Paul Michelsen Spurkeland, og Niels Olsen Nore Lie, som beskikkede Formyndere for Myndtlingen Marte Olsdatter Lie, til hendes forrige Formyndere afg: Jon Michelsen Ryelands Stervboe og Ole Rasmussen Lyhren, for hendes Arvemidler 743 rd 3 mrk, dat: 19 Junii 1801.
2. Bygselbrev fra Biskop Irgens til Corporal Carl Guttormsen Skotsund

1801: 380b

paa 1 Bpd 12 M/ark Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden Smørdal, dat: 13 Aug: 1801.

3. Aflyst Rasmus Olsen Skotsunds Obl: til Anders Olsen Bruevold for 50 rd, mod Pant i Gaarden Skotsund No: 23, dat: 22 Maij 1794 og indfriet efter paategnet Qvittering af 22de Octobr: 1801.
4. En Qvittering af 22de Octobr: 1801, paategnet Peder Willumsen Hellelands Obl: til Peder Knudsen Helleland stor 150 rd, dat: 26de Octbr: 1798, for derpaa til Afdrag betalte 50 rd.
5. Aflyst Niels Nielsen nedre Qvam/m/es Obl: til Myndtl: Christi Bergesdatter Tvedt og Siri Storksdatter stor 130 rd, dat: 14de Maij 1791, og indfriet efter paategnet Qvittering af 22de Octobr: 1801.
6. Obligation fra Niels Nielsen nedre Qvam/m/e til Iver Erichsen yttre Fosse for 130 rd, mod 1te Pante Ret i Gaarden Nedre Qvam/m/e No: 10, dat: 24de Octobr: 1801.
7. Aflyst Johannes Haldorsen Seims Obligation til Mad:me Gørbitz stor 350 rd, dat: 27de April 1799, og indfriet efter paategnet Qvittering af 24 Aug: 1801.
8. Obligation fra Johannes Haldorsen Seim{s Obl:} til Myndtlingen Marthe Olsdatter Lie for 150 rd, til Niels Olsen Lie 100 rd og Paul Michelsen Spurkeland 100 rd, dat: 24 Aug: 1801, mod 1te Pante Ret i 1 Pund 21 M/ark Smør 5/8 Hud i Gd: Seim No: 51.
9. Vilkaarsbrev fra Johannes Knudsen Fiskesetter til hans Fader Knud Aadsen paa endeel Vilkaar af Gaarden Fiskesætter, dat: 14de Martii 1801.
10. {Vilkaarsbrev} Obligation fra Johannes Knudsen Fiskesetter til Ole Hansen Elsaas for 98 rd mod 1te Prioritets Ret i Garden Fiskesetter, dat: 14 Martii 1801.

11. Skiftebrev efter afg: Anders Magnesen Mundal, oprettet 9de April 1801, hvorved Boets Jordegods i Gaarden Mundal No: 72, er saaledes udlagt:

1. Til Stervboe Enken Anne Steffensdatter 18 M/ark Smør for	100 rd
2. Sønnen Magne Andersen 3 3/5 M/ark Smør for	20 rd
3. Sønnen Tollef Andersen 3 3/5 M/ark Smør for	20 -
4. Sønnen Steffen Andersen 3 3/5 M/ark Smør for	20 -
5. Sønnen Jacob Andersen 3 3/5 M/ark Smør for	20 -
6. Datteren Synneve Andersdatter 1 4/5 M/ark Smør	10 -
7. Datteren Siri Andersdatter 1 4/5 M/ark Smør for	10 -

Tilsam/m/en	200 rd

Fogden Høegh fremlagde Af og Tilgangen i Odels og Selvejer Mandtallet for dette Aar, ligeledes Af og Tilgangen i Veymester Mandtallet, som begge for Retten blev oplæst og af Almuen uimodsagt.

Videre fremlagde Fogden Restance Listen over resterende Skatter for dette Aar til Beløb 152 rd 89 s: som ligeledes for Retten blev oplæst og hvorimod ingen havde noget at erindre.

Til Laugrettesmænd for anstundende Aar 1802 blev udnævnt Knud Halvorsen Hilland, Niels Michelsen Erstad, Peder Larsen indre Fosse og Ole Larsen Skotsund, hvilke Lensmanden

1801: 381

haver at tilsige at møde førstholdende Som/m/er Ting til Rettens Medbetiening.

Efter Paaraab havde ingen meere at iretteføre, thi blev dette Ting sluttet og Retten hævet.

Saaledes passeret bekræfter:

Ole Olsesen Nore Aase. (sign.) Peder Willumsen Herland med bumerke
Peder Pedersen Stor Oxe. med bumerke Olver Olsen Walle. med bumerke

Høste Tinget for Echanger Skibr: [1801].

Aar 1801 Onsdagen den 28de October, blev det almindelige Høste Sage og Skatteting holden for Echanger Skibrede paa Tingstædet Bernestangen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Johannes Knudsen Næsbøe, Gudmund Knudsen Eide, Simon Olsen Nedre Aas og Mons Monsen Eide.

Ved Tinget var nærværende Fogden Hr: Dines Guldberg Høegh og Skibredets Lensmand Niels Olsen Echnæs, samt endeel tingsøgende Almue.

Hvorda først allerunderdanigst blev publiceret de Kongl: allernaadigste Forordninger og Placater, som ved de foregaaende Høste Tinge ere oplæste, og ere extraherede Fol: 367.

Fogden Høegh fremlagde det almindelige Tingsvidne bestaaende af 13 Qvæstioner, hvortil Laugrettet og Almuen og af dem i sær, Niels Magnesen Wæland og Jacob Knudsen Jordahl, svarede: til 1te 2, 3de og 4de Qv: Ney. Til 5te, ingen anden end den privilegerede Giestgiver Ole Siursen Echnæsvogen som \alene/ holder Øltapperie. Til 6te, 7de, 8de, 9de, Ney. Til 10de Jo det vidste de. 11te Skibredets Lensmand Niels Olsen Echnæs bruger 1 Pund 21 M/ark Smør i Gaarden Echnæs. Til 12te og 13de Ney.

Derefter blev oplæst Tings Vidnet over Flom Qværnene, hvortil Almuen og deraf i sær Niels Iversen Røe og Niels Magnesen Wæland svarede at sam/m/e forholder sig saaledes som sam/m/e indeholder.
Videre blev oplæst Tings Vidnet over Flom Saugene, som Laugrettet bevidnede at være rigtig.
og endelig Tings Vidnet over skyldlagte Laxe, Sildevoger, Qværne Huusmands og Engeslæt Pladser, som blev oplæst, og hvortil Almuen svarede, at af saadant findes ingen flere her i Skibredet end Biørsvigs Qværn.

Fogden contra gift Mand Anders Siursen Sandvig. Fol: 373.
Fogden Høegh iretteæskede Sagen imod Gift Mand Anders Siursen Sandvig for begaaet Lejermaal med Pigen Anne Hoversdatter Wiig, og begiærede Indstevnte paaraabt.
For Indstevnte mødte hans Stif Fader Ole Nielsen Hagesætter som anmeldte at hans Stif Søn Anders Siursen Sandvig er syg og Sengeliggende, men tilstod paa hans Vegne det paastevnte Factum.
Actor paastod: at indstevnte Gift Mand Anders Siursen Sandvig for sit begaaede Leyermaal med Pigen Anne Hoversdatter, ved Dom maae vorde tilfunden at udrede dobbelte Lejermaals Bøder med 24 rd, og at erstatte denne Sags Omkostninger

1801: 381b

med 10 rd, og dermed indlod Sagen Dom.
Sagen blev til Doms optagen.

Da intet videre for i Dag at forrette blev Tinget udsadt til i morgen.

Dagen derefter den 29de October 1801 blev Høste Tinget for *Echnes (Echanger) Skibrede *igen foretaget her [paa] Tingstædet Bernestangen og Retten betient med sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar

Hvorda! mødte Fogden Hr: Gulberg Høgh og tilkiendegav at have ved mundtlig Varsel indkaldet Leyermaals Begiengerne ung-Karl Anders Olsen Strøm/m/e og Pigen Agothe Haldors Datter Steensland til doms lidelse for Bøders udredelse eller aftingning efter deres Formues Forfatning For Sigtelsen fremlagde Fogden Sogne Præsten Hr: Blichfelds Attest af 14de April 1800.
For indstevnte Anders Olsen Strøm/m/e mødte hans Broder Simon Olsen der tilkiendegav at hans Broder er nu saa gammel at Hand ikke længere kan formaae at tiene ikke heller at fortiene noget paa anden maade, saa i betragtning at hand pligter at underholde Barnet formaar Hand ikke at udrede høyere Bøder \end/ 1 rd hvilket Laugrettet tillige med Comparenten bevidnede rigtigheden af.
udi Pigen Agothe Haldors Dr: Steenslands meget sygelige Tilstand mødte paa hendes Vegne Knud Hansen nedre Helland som bevidnede at Hun var saa yderlig fattig at Hun ikke paa nogen maade kunde udrede Bøder, men tilstod Hand paa hendes Vegne at betale 24 s. Laugrettet stadfæstede fuldkom/m/en at denne Pige Agothe Haldors D: Steensland var som angivet saa Fattig og med Sygdom belagt at Hun ikke kunde formaae at udrede høyere Bøder;
hvorpaa Fogden her inden Retten modtog disse 1 rd 3 mrk til Indtægt i Kongens Kasse og begiærede sig dette sig i udskrift beskreven meddeelt Som blev bevilget.

Derefter blev følgende Documenter publicerede:

1. Afkald fra Mons Monsen Store Urdahl for hans Hustrue Ingebor Rasmusdatters Arv 34 rd 47 s: til hendes Formynder Anders Rasmussen Hiemvig, dat: 16de Septbr: 1801.

2. Bygselbrev fra Stifts Provst Brun til Askild Larsen paa ½ Løb i gaarden Ekenæs, dat: 22de Octobr: 1801.

3. Aflyst Ole Larsen Biørndahls Obl: til Anders Halvorsen Askvig stor 60 rd, dat: 23de Octbr: 1780, og indfriet efter paategnet Qvittering af 28de Octbr: 1801.

4. Skiøde fra Ole Larsen Biørndahl til Sønnen Magne Olsen paa 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt i Gaarden Biørndal No: 55, dat: 28 Octbr: 1801.

5. Obl: fra Magne Olsen Biørndal til Anders Halvorsen Fotland for 60 rd mod 1te P: Ret i 18 M/ark Smør 12 Kd: M: i Gd: Biørndal No: 55, dat: 28de Octbr: 1801.

6. Vilkaarsbrev fra Magne Erichsen Biørge til hans Fader Erich Magnesen, paa endeel aarl: Levekaar af Gaarden Biørge, dat: 28de Oct: 1801.

7. Afkald fra Ole Andersen Søre Qvinge til hans Fader Anders Olsen ibid: for hans Arv 22 rd 2 s:, dat: 28de Octbr: 1801.

8. Skiøde fra Berte *Iversen Hindenæs til Ole Jørgensen ibid: paa 13 ½ M/ark Smør 6 Kander Malt i Gd: yttre Hindenæs No: 27, dat: 29de Octbr: 1801.

9. Obl: fra Johannes Johannessen Otterstad til Rasmus Rasmussen øvre Helland for 98 rd mod 1te P: Ret i 20 5/11 M/ark Smør 6 9/11 Kd: Malt i Gd: Otterstad No: 86, dat: 29de Octbr: 1801.

10. Skiftebrev efter afg: Kone Marte Nielsdatter Fyllingsnæs, sluttet 9de Junii 1801, hvorved ½ Løb Smør 12 Kd: M: i Gd: Fyllingsnæs No: 45, er ansadt for 120 rd og saaledes udlagt: 1. Til Stervboe Enkemanden Iver Johannessen 18 M/ark S:r 6 Kd: M: for 60 rd. 2. Til Sønnen Berge Iversen 6 M/ark S:r 2 Kd: M: for 20 rd. 3. Søn/n/en Magne Iversen ligesaa

1801: 382

6 M/ark Smør 2 Kd: M: for 20 rd. 4. Datteren Lisbet Iversdatter 3 M/ark S:r 1 Kd: M: for 10 rd, 5. Datteren Mari Iversdatter 3 M/ark Smør 1 Kande Malt for 10 rd.

11. En Afskrivelses Qvittering paa Niels Jonsen Otterstads under 29de Octobr: 1795, til hans Olsen Almelie og Niels Andersen Num/m/edal udstædde Obl: stor 98 rd, for derpaa til den Sidste afbetalt 49 rd

Fogden Høegh fremlagde Restance Listen over resterende Kongl: Skatter for dette Skibrede, som for Retten blev oplæst og uimodsagt.

Ligesaa fremlagde Fogden Af og Tilgangen i Odels og Selvejer Mandtallet, samt Af og Tilgangs Listen i Veymester Mandtallet for dette Aar, som blev læst og hvorimod ingen havde noget at indvende.

Til Laugrettesmænd for næste Aar 1802 blev udnævnt følgende Johannes Larsen Elvig, Erich Monsen Hope, Steffen Erichsen Hope og Johannes Monsen Nore Qvinge, som Lensmanden haver at tilsige at indfinde dem her paa Tingstædet næste Sommerting til Rettens Medbetiening.

Da ingen efter 3de Udraab havde meere at i rette føre blev dette Ting sluttet og Retten hævet.

Saaledes i disse 2de Dage passeret bekræfter: Brandt

Simon Olsen Neder Aas. med bumerke Gudmund Knudsen Eide. med bumerke
Johannes Knudsen Næsbøe. med bumerke Mons Monsen Eide. med bumerke

Høste Tinget for Hosanger Skibrede [1801]

Aar 1801 Fredagen den 30 Octob: blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Hosanger Skibrede paa Tingstædet Bernestangen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettes mænd 1. Arne Bergesen Sandal 2. Lars Jonsen ibid: 3. Amund Ellevsen Egeland og Baste Johs: Bernes

hvorda! var ved Tinget nærværende Fogden Gulberg Høgh og Skibredets Lænsmand Steffen *Halland (Hatland) tilligemed den Tingsøgende Almue for hvem blev oplæst de sam/m/e Kongl: Forordninger og Placater som ved forrige Tinge og hvilke ere Extraherede udi Ting Protocollen fol: 367.

Til det almindelige Skatte Tings Vidne bestaaende af 13 qtr: svarede Laugrettet og Almuen og af dem i ser Johanes Olsen Bernes og Anders Andersen *Tillevold (Tirevold) svarede til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney, saadant var dem aldeles ubekiendt Til 5te qtn: ingen flere end de almindelige 3 mænd som hver svarer sine 2 rd i nærings Skat Til 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Sv: Ney Til 10 qtr: Jo Til 11 qtr: den sædvanlige gamle lænsmand *Halland (Hatland) bruger endnu sin gaard *Halland (Hatland) af 1 Pund 8 ¼ M/ark Smør Landskyld Til 12 og 13de qtr: Ney

Til Tingsvidne over Flom Qvernene svarede Laugrettet og Almuen \og/ af disse i ser Mons Johanesen Helleland og Anders Olsen Øvre Kleppe at forandringerne

1801: 382b

dette aar bestaar udi at paa Hamer Præstegaard er opbygget for nyelig en liden Flom Qvern ligesom der og er tilkomen en liden qvern paa No: 38 Fotland derimod er udgaaet en qvern paa No: 26 Kleveland og No: 94 Qvame

Til Tingsvidnet over Flom Saugene svarede Laugrettet og Almuen at her i Hosanger Skibrede gives ikke mere end den eene oplæste Mychings Saug

Til Tingsvidnet over Qverne svarede ligeledes Laugrettet og Almuen at de ikke vidste flere end den eene oplæste Totlands Qvern

Da intet videre for i Dag var at forrette blev Tinget udsadt til i morgen

Dagen derefter den 31te Octob: 1801 Continuerede Høste Tinget for Hosanger Skibrede med sam/m/e Laugrettes mænd som i gaar

Hvorda! mødte for Retten Knud Guttormsen Rachnes og tilkiendegav at have ved mundtlig Stevning ladet til dette Ting jndkalde Jon Olsen Mossevold for efter en den 15de Maij sistl: afsagt Dom at anhøre hans Corporlige Eed: at hand selv vil bruge og beboe den Ham som odelsmand tilkiendte Skyld i gaarden Mossevold, til hvilken Ende Hand nu fremlagde Doms Acten in forma beskreven begyndt 10 Marti og sluttet 15 Maij d: a: der lovlig var forkyndt for Jon Olsen Mossevold den 15 Juni sistl:

Lænsmanden Steffen *Halland (Hatland) tilligemed sit Stevne Vidne Jacob Ellevsen Lohne forklarede lovlig til dette Ting at have den 14 Augusti sistl: \irette paa.. .. Byxel/ jndkaldet Jon Olsen Mossevold for dette sit Værneting at anhøre Dom/m/en af Knud Guttormsen

Rachnes for sin Deel opfyldt og tillige betydet ikke at kunde vente videre varsel eller Forelæggelse i denne Sag.

Efter paarob mødte ikke den jndstevnte Jon Olsen Mossevold uagtet denne Sag var opsadt til siste Ting Dag for dette Skibrede.

hvorpaa Citanten Knud Guttormsen Rachnes efter at Dom/m/en var oplæst, paa lovlig maade med opragte Fingre aflagde \sin/ Eed: at Hand Selv vil bruge og beboe de Ham som Odelsmand tilhørende og til fravigelse paastevnte 18 M/ark Smør og 12 Kander Malt udi gaarden Mossevold. Saa sandt Hielpe Ham Gud og Hans Hellige Ord

Citanten sagde at have tilstæde de 12 rd udi første Byxel for at betale Jon Olsen men som Hand ikke mødte eller nogen paa hans Vegne beholdt hand til videre sam/m/e Penge ligesom Stevne Vidnerne forkl: at de ved Varselen hafde disse bemelte 12 rd som de tilbød Indstevnte, men som H/an/d ikke modtog

Sagsøgeren begiærede derefter dette i Dag passerede sig beskreven meddeelt, som blev bevilget og den fremlagde originale Dom Ham tilbageleveret

Derefter blev publiceret følgende Documenter:

1: Vilkaarsbrev fra Ole Bergesen Qvam/m/e til Anders Monsen Qvam/m/e og Hustrue, paa endeel aarlige Levekaar af Gaarden Qvam/m/e, dat: 15de Maij 1801.

2. Skiøde fra Enken Ingebor Monsdatter Hatland til Anders Johansen Nesbøe paa ½ Løb ¼ Pund Smør, ½ Td: ½ Qvt: Malt i Gd: Hatland No: 53, dat: 18de Julii 1801.

3. Aflyst Enken Ingebor Monsdatter Hatlands Obl: til Ole Askildsen Nepstad, stor 325 rd dat: 16 Aug: 1800, og indfriet efter paategnet Qvittering af 13 Julii 1801.

4. Afkald fra Anne Askildsdatter Litland til hendes Formynder Niels Rasmussen Litland for hendes Arv 14 rd 1 mrk 15 s:, dat: 30te Octobr: 1801.

1801: 383

5. Obl: fra Ole Askildsen Litland til Jon Johannessen Romereim stor 50 rd, mod Pant i Gaarden Litland, dat: 30te Octobr: 1801.

6. Skiøde fra Arne og Mons Bergesønner Sandal til Arne Andersen paa 6 Marker Smør og 3 Kander Malt i Gd: Søre Rødsland No: 67, dat: 30te Octbr: 1801.

7. Obligation fra Arne Andersen Søre Rødsland til Anders Andersen Hustruelie for 60 rd, mod Pant i 1 Pund S:r 12 Kd: M: i gd: Søre Rødsland No: 67, dat: 30te Octobr: 1801.

8. Skiøde fra Lars Olsen Giervig til Sønnen Haldor Larsen paa endeel Huuse paa Hammers Pladsen, dat: 14de Septbr: 1801.

9. Obligation fra Mons Bastesen Grimstad til Jon Erichsen Fotland for 90 rd, mod Pant i 20 M/ark Smør og 20 Kd: Malt i Gaarden Grimstad No: 57, dat: 30te Octbr: 1801.

10. Skiøde fra Johannes Olsen Klubben til Myndtlingen Ragnild Olsdatter paa 4 M/ark Smør og 2 Kd: Malt i gd: Horsaas No: 87, dat: 30te Octobr: 1801.

11. Vilkaarsbrev fra Iver Johannessen Børtvedt til Knud Bergesen Jelvig og Hustrue, paa endeel aarlige Levekaar af Gaarden Jelvig, dat: 30te Octobr: 1801.

12. Bygselbrev fra Biskop Irgens til Ole Andersen Tirrevold paa ½ Løb Smør, 1 Mæle 3 Kander Malt udi Gaarden Eicheland, dat: 2den Junii 1801.

13. Bygselbrev fra Kari Nielsdatter Nore Øfsthuus til Sønnen Jørgen Nielsen paa 6 5/13 M/ark Smør 7 35/104 Kander Malt i gd: Nore Øfsthuus No: 44, dat: 29de Septbr: 1801.

14. Vilkaarsbrev fra Jørgen Nielsen Nore Øfsthuus til hans Moder Kari Nielsdatter paa endeel aarlige Levekaar af Gaarden Øfsthuus, dat: 30te Octobr: 1801.

15. Obligation fra Anders Johannessen Hatland til Niels Andersen Hannestvedt for 99 rd, mod Pant i Gd: Hatland No: 53, dat: 30te Octobr: 1801.

16. Skiftebrev efter afg: Ole Olsen Søre Byseim af 11 Junii 1801, hvorved Boets Jordegods i Gd: Søre Byseim No: 64, er saaledes udlagt: 1. Til Panthaveren Mons Halvorsen Nordaas 12 M/ark S:r 6 6/7 Kd: Malt for 60 rd. 2. Til Sterboe Enken Anne Rasmusdatter 8 M/ark Smør 4 4/7 Kd: Malt for 40 rd, og til Børnene lige Anpart for 40 rd.

17. Bygselbrev fra Hilbrandt Harmens til Askild Ellefsen paa ½ Pund Smør, 16 Kd: Malt og 18 s: Penge udi Gd: Kleveland No: 26, dat: 23de Octobr: 1801.

18. Vilkaarsbrev fra Askild Ellefsen til hans Fader Ellef Jonsen paa endeel aarlige Levekaar af gd: Kleveland.

19. Skiftebrev efter afg: Jørgen Askildsen Tepstad, sluttet 10 Junii 1801, hvorved Boets tilhørende 5 265/728 M/ark Smør 4 799/1332 Kd: M:, er taxeret for 80 rd, og derudi udlagt: Panthaveren Johannes Erichs: Horsaas for 40 rd, Henrich Bruus for 30 rd og Stervboe Enken Ingebor Larsdatter for 10 rd.

1801: 383b

20. Deelebrev efter afg: Enke Gunild Fusesdatter Hoele, hvorved hendes efterladte Jordegods saaledes er udlagt: 1. Til Sønnen Fuse Andersen 9 288/405 M/ark S:r, 6 54/405 Kd: Malt for 34 rd 3 mrk. 2. Til Sønnen Niels Andersen Hannestvedt 4 261/405 M/ark Smør 2 378/405 Kd: M: i gd: Hole for 16 rd 3 mrk, og i Gaarden Wahre 6 M/ark Smør Skatteskyld for 18 rd. 3. Til Datteren Marte Andersdatter gift med Askild Johannessen Wahre: 5 27/36 M/ark Smør Skatteskyld i gd: Wahre for 17 rd 1 mrk 8 s: 4. Datteren Brithe Andersdatter gift med Joseph Knudsen Tveiten, udi gd: Hoele 4 261/405 M/ark S:r og 2 378/405 Kd: Malt for 16 rd 3 mrk, og udi gd: Wahre 9/36 M/ark Smør for 4 mrk 8 s: dat: 30te Octobr: 1801.

Derefter blev Restance Listen for indeværende aars Skatter oplæst for Laugrettet og Almuen der blev uimodsagt

Saa blev og oplæst af og tilgangen udi Odels og Selv Eyer samt Vey mæster mandtallet, hvorimod hverken Laugrettet eller Almuen hafde noget at indvende

Til Laugrettes mænd for tilkom/m/ende aar 1801 blev udnevnt 1. Anders Johanesen *Halland (Hatland) – 2. Anders Johanesen Hustruelie – 3. Ole Johannesen Nore Mielstad og 4. Endre Johannesen Søre Rosland som Skibredets lænsmand haver at tilsige at møde nestkom/m/ende Som/m/er Ting.

Da nu ingen hafde mere at føre i rette paa dette Ting blev sam/m/e for dette aar sluttet og underskreven Brandt

Baste Johannesen Bernes med bumerke Arne Bergesen Sandal med bumerke
Amund Ellevsen Eicheland med bumerke Lars Jonsen Sandal med bumerke

Watsværns Høste Ting [1801].

Aar 1801 den 2den November blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Watsverns Tinglaug paa Tingstædet Bolstadøren og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Rasmus Johannessen Furnæs, Gullich Bergesen Styve Lars Bergesen Hylderaas og Jon Pedersen Horvey.

Ved Retten var nærværende Fogden Hr: Dines Guldberg Høegh og Skibredets Lensmand Jacob Siursen Nache.

Hvorda først allerunderdanigst blev læst de Kongl: Forordninger og Placater, som ved de foregaaende Høste Tinge ere publicerede og extraheret Folio 367.

Hr: Fogden Høegh fremlagde til Besvarelse det almindelige Tingsvidne bestaaende af 13de Qvæstioner, hvortil Laugrettet og Almuen og af dem i sær: Lars Gullichsen Runtzeberg og Ole Henrichsen Fadnes, svarede: Til 1te, 2det 3 og 4 Qvæstioner Ney. Til 5te Nej ingen anden end de privilegerede Gastgivere, som aleene bruger Øltapperie Til 6te 7de {og} 8de og 9de: Ney 10. Jo de ved at det omspurgte bliver betalt. 11. Ney Skibredets Lensmand bruger ingen Gaard. Til 12te Ney. Til 13de: Det affældte Gods her i Tinglauget er ikke forbedret, men de vidste at sam/m/es Beboere nyder Godtgiørelse i Skat og Landskyld.
Tingsvidnet over Flom Saugene blev oplæst, hvortil Laugrettet og Almuen, og af dem i sær Knud Larsen Mæstad og Niels Nielsen Nache svarede: at Wæhles Saug formedelst

1801: 384

Udbrud er forflyttet paa Odels og Ejendoms Grund, men Tøssens Saug ligger paa sam/m/e grund som før.
Tingsvidnet over Flom Qværnene blev oplæst, og hvortil Almuen og i sær Simon Siursen Lille Wiig og Lars Gullichsen Runtzeberg svarede: at paa Horveys 1te Thun er aleene 1 Qværn, og den anden ødelagt i øvrigt rigtig.

Da ingen i Dag havde mere at i retteføre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 3die November, continuerede det almindelige Høste Sage og Skatte Ting for Watsverns Tinglaug, og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar.
Hvorda blev *publicereret følgende Documenter:

1. Skiftebrev efter afg: Synneve Olsdatter Furrenæs, sluttet 22 Maij 1801. hvorved Boets Jordegods i Gaarden Furrenæs, af Skyld 15 M/ark Smør, er vurd: for 100 rd og saaledes udlagt: 1. Til Hans Johannessen Dalseide for Krav 3 ¾ M/ark Smør. 2. Niels Knudsen Dalseide for Krav 3 ¾ M/ark Smør. 3. Til Stervboe Enkemanden Mons Heljesen 3 ¾ M/ark Smør. Til hver af Sønnerne Helje, Ole og Hans Monsønner ¾ M/ark S:r og til hver af Døttrene: Synneve, Ragnild, Inga og Britha 3/8 M/ark Smør.
2. En Qvittering paa Siur Gullichsen Brechhuuses {Obl:} til Claus Larsen Giøsteen for 490 rd under 3de Novbr: 1794 udstedde Obligation for derpaa til Afdrag betalte 190 rd, Qviteringen dateret 10de Oct: 1801.
3. Vilkaarsbrev fra Askild Heljesen Aarhuus til hans Fader Helge Larsen Aarhuus paa endeel aarl: Levekaar, dat: 2 Julii 1801.
4. Skiøde fra Mons Olsen Hermundsdal til Sønnen Ole Monsen paa Stamnæs Kirke med tilhørende Jordegods Gaarden Hermundsdal, af Skyld 18 M/ark Smør, dat: 2den Novbr: 1801.
5. Vilkaarsbrev fra Ole Monsen Hermundsdal til hans Forældre, paa endeel aarlige Leve Kaar af gd: Hermundsdal, dat: 2den Novbr: 1801.
6. Skiøde fra Ole Henrichsen Fannes til Sønnen Henrich Olsen paa 2 Pund 12 M/ark Smør i Gd: Fannæs No: 24, dat: 2 Novbr: 1801.
7. Afkald fra {Ole} Henrich \Ol/sen Fannes til hans Fader \Ole/ Henrich\sen/ ibid: for Myndtlingen Kari Henrichsdatter Exes Arvemidler 65 rd 60 s:, dat: 3 Novbr: 1801.
8. Vilkaarsbrev fra Henrich Olsen Fannes til hans Forældre paa endeel aarl: Levekaar af Gaarden Fannes, dat: 2den Novbr: 1801.
9. Skiøde fra Arne Siursen Wasenden til Sønnen Siur *Arnsen paa 1 Pund 18 M/ark Smør i Gd: Wasenden No: 71, dat: 3die Novbr: 1801.

10. Vilkaarbrev fra Siur Arnesen Wasenden til hans Forældre paa endeel aarl: Levekaar af gd: Wasenden, dat: 3 Novbr: 1801.

11. Obl: fra Siur Arnesen Wasenden til Gullich Andersen Fannes stor 230 rd mod 1te Prioritet i gd: Wasenden, dat: 3 Novbr: 1801.

12. Aflyst Lars Ingebrigtsen Guldbraaes Obl: til Myndtlingen Giertrud Johannesdatter Møes, stor 50 rd, dat: 1 Julii 1797, og indfriet efter paategnet Qvittering af 24 Junii 1801.

1801: 384b

13. Obl: fra Lars Ingebretsen Guldbraae til Kolbeen Monsen Tveten stor 70 rd, mod 1te Pante Ret i 4 ½ M/ark Smør i gd: Guldbraae, dat: 3de Novbr: 1801.

14. Aflyst Haagen Jonsen Mæstads Obl: til Claus Isachsen Grimestad stor 199 rd, dat: 14de Maij 1790, og indfriet efter paategnet Qvitering uden Dato.

15. Skiøde fra Claus Isachsen Grimestad til Brithe Haagensdatter Mæstad, paa 13 ½ M/ark Smør i gd: Mæstad No: 27, dat: 3de Novbr: 1801.

16. Aflyst Ole Andersen Rørbaches Obl: til Claus Andersen Qvale stor 250 rd, dat: 3 Julii 1798, og indfriet efter paategnet Qvittering af 3die Novbr: 1801.

17. Obligation fra Ole Andersen Rørbakke til Anders Jørgensen Dagestad for 350 rd, mod 1te Pante Ret i gd: Rørbakke No: 75, dat: 9 {Julii 1} Martii 1801.

18. Afkald fra Askild Nielsen Bolstad for hans Arvemidler 26 rd 1 mrk 4 s:, til Formynderen Arne Tronsen Hatlestad, dat: 3die Novbr: 1801.

19. Afkald fra Synneve Einersdatter Dyvig til Formynderen Anders Olsen Dyvig for Arv 8 rd 4 mrk 10 s:, dat: 2den Novbr: 1801.

Kiel Olsen Sundsvold fremlagde en skriftlig Stevne Sedel, hvorved til dette Ting er indstevnt Anders Simonsen Næsheim at lide Dom for til Citanten skyldige 15 rd, samt at erstatte Processens Omkostninger. Videre fremlagde Citanten Attest fra Forligelses Commissionen, som viser at Forliig er ej opnaaet.

Indstevnte Anders Simonsen Næsheim mødte og lod ved Proc: Hiort Stuvitz aldeeles benægte at være skyldig det allermindste til Citanten Kiel Sundsvold. Den Sagsøgte kan vel ikke nægte for at have staaet i Mellemhandel med Sagsøgeren, men han paastod tillige at han tilgodekom/m/er paa Mellemhandel hos Kiel Sundvold i stæden for denne skulle kom/m/e tilgode hos ham. Han som indstevnt fordrede altsaa at Sagsøgeren i Følge Lovens Forskrift maae bevise sin Saggivelse, som han hidindtil ikke har giort, og naar Tilsvar paa denne Provocation fremkom/m/er fra Sagsøgerens Side, skal der ikke mangle paa Tilsvar \fra/ den Sagsøgte; Imidlertiid vedblev Anders Næsheim Benægtelse af det paasøgte.

Citanten fremstillede som godvillig mødende Vidner

Ole Henrichsen Fannes og Henrich Olsen Fannes, som efter at være formanet at udsige sin Sandhed, aflagde Lovens Eed og forklarede: At en Dag i afvigte Vinter var Vidnerne tilstæde i Ole Henrichsen Fannes Huus, da Citanten tilligemed Indstevnte var der tilstæde og giorde Afregning med hinanden for nogle Skind og Ryper som Indstevnte Anders Næsheim og Jon Knudsen Strøm/m/e havde bekom/m/et af Citanten, hvorved Indstevnte og Jon Knudsen Strøm/m/e blev Citanten skyldig 72 rd 3 mrk, som Vidnet Ole Henrichsen Fannes af Citanten blev anmodet at Annam/m/e paa hans Vegne hos Indstevnte Anders Næsheim

1801: 385

og Jon Strøm/m/e naar de kom tilbage fra Byen, hvor hen de skulle reise for at sælge sine Vahre, men de kom ikke med nogen Penge til Vidnerne.

Den Indstevnte bad Vidnerne tilspurgt: Om de nogensinde har hørt af Anders Næsheim at han ved den omvundne Afregning var blevet noget skyldig til Kiel Sundsvold? Vidnerne svarede: at de hørte at Anders Næsheim blev Citanten skyldig endeel, men hvormeget vidste de ikke.

Da ingen havde Vidnerne mere at tilspørge blev de dimitteret.

Citanten paastod at Indstevnte ved Dom maatte blive tilfunden at betale de paastevnte 15 rd og denne Sags Omkostninger.

Sagen blev til Doms optagen.

Fogden Høegh fremlagde \Liste over/ Af og Tilgangen i Odels og Selv Ejer Mandtallet, samt Veymester Mandtallet for dette Aar, som blev oplæst, og hvorimod ingen havde noget at erindre.

Derefter blev oplæst Restance Listen over udestaaende Skatter for dette Aar, til Beløb 58 rd 60 s: og Renteskat 9 rd 25 s:, som blev uimodsagt.

Til Laugrettesmænd for anstundende Aar blev udnævnt: Siur Arnesen Wasenden, Johannes Olsen Strøm/m/e, Brynild Nielsen Mugaas og Ole Brynildsen Horvey, som Lensmanden haver at tilsige at indfinde sig paa næste Ting til Rettens Medbetiening.

Da ingen efter Paaraab havde meere at i rette føre blev dette Ting sluttet og Retten hævet.

Saaledes passeret bekræfter: Brandt

Rasmus Johannessen Furnæs. med bumerke — Jon Pedersen Horvey med bumerke

Lars Bergesen Hylderaas. med bumerke — Gullich Bergesen Styve. med bumerke

Høste Tinget for Mielde Skibrede den 23de Novemb: 1801

Aar 1801 Mandagen den 23de Novemb: blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Mielde Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient med følgende 4 Eedsorne Laugrettes mænd, 1. Anders Ericsen Borge 2. Ole Siursen ibid: 3. Elling Erichsen Kleveland og 4. Eric Hansen Skierping

Hvorda! blev allerførst oplæst de sam/m/e Kongl: Forordninger og Placater som ved forrige afholdte Høste Tinge dette aar og hvilke ere extraherede i Ting Protocollen fol: 367 og end videre i Dag under

No: 10 Placat: som fastsetter at Søn og Hellige Dage skulle iberegnes den Tiid Extra Arbeydere i Norge, i Følge Forordningen af 12te Juli 1799, bør hensettes til Fæstnings Arbeyde dat: 2de Octob: 1801

No: 11 Capitels Taxten for indeværende aar 1801

Derefter blev udi Sagen Actor Fogden Gulberg Høgh contra Leyermaals Begiengerne gift mand Anders Soursen (Siursen) Sandvig og Pigen Anne Haavers Dr: Wiig afsagt saadan

Dom

1801: 385b

Ligesom Corpus delicti er godtgiort ved den fremlagde Præste Attest af 16de Septb: sistl: har og Saggivne Anders Soursen Sandvig ved sin Fader Ole Nielsen Hagesetter paa sine vegne i sin Sygdoms Tilstand tilstaaet Sigtelsen, at have som gift mand begaaet det paasøgte Leyermaal med Pigen Anne Hovers Datter Wiig som heller ikke har nægtet Factum, Og da

hans Boe ved den under 7de Octob: afholdte Optegnelses Forretning er befunden i slig Tilstand at yderste Formue ej deraf kand beregnes

Saa Kiendes saaledes for Ret: gift mand Anders Soursen Sandvig bør i Følge Lovens 5 B: 13 C: 25 art: og Forordningen af 6te Decemb: 1743 for dette i Ægteskab begangne Leyermaal, at udrede dobbelte Bøder med 24 rd saa og at oprette Søgsmaalets Omkostninger med 2 rd og desuden 2 rd for Optegnings Forretningen der alt efterkom/m/es 14 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd.

Under denne Sag har intet unødvendigt ophold funden Sted.

Kield Olsen Sundsvold contr: Anders Simonsen Næsheim Fol: 384

Dom

Med de under Sagen førte Vidner er det beviist at Indstevnte Anders Simonsen Næsheim er bleven Citanten efter opgiort Regning Penge skyldig som isteden for Ham skulle betales til Ole Henrichsen Fannes Da den egentlige Sum/m/a ikke er beviist kan Indstevnte ikke tilpligtes at betale den paastevnte Sum/m/a, de Vidnerne snarere giver anledning til høyere Sum/m/a end de paastevnte 15 rd følgel: bliver Sagen at afgiøre med Eed og hvorfor hermed

Kiendes saaledes: at naar Indstevnte Anders Simonsen Næsheim i overværelse af Kield Olsen Sundsvold for Retten med Eed bekrefter: at Hand ikke er Kield Olsen Sundsvold noget efter afregning skyldig til den Dag Sagen den 3de Nob: sistl: til Doms blev optagen, bør Hand for Citantens Tiltale i denne Sag frie at vere og Processens Omkostninger ophæves, men trøster Indstevnte sig ikke saadan Eed at aflægge, bør Hand s: c: Anders Simonsen Næsheim til Kield Olsen Sundsvold at betale de paastevnte 15 rd og i Processens Omkostninger 4 rd som alt efterkommes 15 Dage efter denne Doms forkyndelse under lovlig adfærd

Det almindelige Skatte Tingsvidne bestaaende af 13 qtr: blev derpaa for Laugrettet og Almuen oplæst hvoraf i sær de 2de mænd x) Jon Bastensen Rognved svarede til 1. x) Michel Aschildsen Daltvedt og 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtr: ingen anden en Habicht (Harbitz) i Hausvigen Til 6 – 7 – 8 og 9 qtr: Ney Til 10 qtn: Jo Til 11 qtn: sam/m/e lænsmand som før bruger sin gaard af Skyld 15 M/ark Smør og 15 *M/ark (Kander?) malt Til 12 og 13 qtr: Ney

Til Tingsvidnet over Flom Qvernene som blev oplæst for Laugrettet og Almuen svarede i sær de 2de mænd Jens Johannesen Gierstad og Arne Monsen Elvig at paa No: 2 Eide og No: 10 Dahltvedt er Flom Qvernene ganske borttagne saa er og paa No: 44 Schierping 1 Qvern udgaaen paa No: 49 Mæhle 1 Qvern udgaaen ligeledes paa No: 54 Rødland 68 Wichne og 69 Hvidsten ligeledes paa hver en Qvern udgaaet

Da ingen i Dag havde meere at i retteføre beroer Tinget til i Morgen

Næste Dag den 24de November continuerede Høste Sage Tinget for Mielde Skibrede, og Retten betient ved sam/m/e Laugrette som i gaar.

Hvorda følgende Documenter blev publiceret.

1. Bygselbrev fra Fusse Andersen Hoele til Johannes Andersen Solberg paa 10 4/5 M/ark Smør og 5 2/5 Kd: Malt i gd: Kleppe No: 33, dat: 30te Octobr: 1801.
2. Aflyst Amund Olsen Øyjordens Obl: til Myndtl: Johannes Andersen Hustruelie for 36 rd mod Pant i Løsøre, dat: 9de Febr: 1797, og indfriet efter

1801: 386

paategnet Qvitering af 23 Novbr: 1801.

3. Skiftebrev efter afg: Christi Monsd: Wevle, sluttet 13 Junii 1801, hvorved Boets Jordegods i Gd: Wevle er saaledes udlagt: Til Anders Danielsen Waxdal 23 M/ark Smør \2 Kd: Malt/ for 96 rd. Til Henrich Brus 2 ½ M/ark Smør 5/24 Kd: M: for 10 rd 2 mrk 8 s. Til Enkemanden Johannes Olsen 5 ¼ M/ark Smør 19/48 Kd: M: for 21 rd 4 mrk 12 s. og til Datteren Marte Johannesdatter 5 ¼ M/ark Smør 19/48 Kd: M: for 21 rd 4 mrk 12 s.

4. Skiftebrev efter afg: Brithe Iversdatter Daltvedt, sluttet 13 Junii 1801, hvorved Boets Jordegods ½ Løb Smør og 12 Kd: M: i Gd: Daltvedt No: 10, er udlagt til Creditrix Mad:me Bruus for 250 rd.

5. Skiftebrev efter afg: Anne Olsdatter Houge sluttet 13 Junii 1801, hvorved 1 Pund 12 M/ark Smør 2 M: 3 Kd: M: og ½ Skil: Penge i Gd: Houge No: 16 er udlagt til Boets Creditorer og Arvinger. See Pantebogen Fol:

6. Skiftebrev efter afg: Unna Erichsdatter Borge sluttet 24 April 1801, hvorved 15 M/ark Smør 10 Kd: M: i gd: Borge No: 23, er udlagt til Stervboe Enkemanden Erich Andersen og Børn.

7. Bygselbrev fra Hr: Meyer til Lars Nielsen paa 1 Pund Smør 4 Kander Malt i Gaarden Teigland, dat: 12 Junii 1801.

8. Obl: fra Diderich Adolph v: Ely til Willum Lexau for 200 rd mod 2den Pante Ret i gd: Houland, dat: 6te Octobr: 1801.

9. Skiøde fra Knud Monsen til Johannes Andersen paa 7 1/5 M/ark Smør 3 4/5 Kd: Malt i Gd: Søre Kleppe No: 33, dat: 29de Septbr: 1801.

10. Aflyst Jon Iversen Nore Solbergs Obl: til Agent W: Krohn for 199 rd hvorfor var pantsadt gd: Nore Solberg, dat: 26 Maij 1794, og indfriet efter Qvittering af 5 Octbr: 1801.

11. Afkald {fra} \til/ Johannes Larsen Hannisdal fra Iver Olsen Wevletvedt som i hans Sted er indsadt til Formynder for Ingebor Jonsdatter Wevletvedts Arvemidler 74 rd 7 s:, dat: 23 Novbr: 1801.

12. Afkald fra Peder Monsen Skaftun til Værgen Michel Olsen Hundhammer for hans Arv 12 rd 8 s: dat: 23 Novbr: 1801.

13. Afkald fra Anders Nielsen Hvidsteen for hans Hustrue Marthe Olsdatters Arv 11 rd 1 mrk 11 s. til hendes Værge Ole Pedersen Langeland dat: 23 Novbr: 1801.

14. Afkald fra Anders Andersen Houge for afdøde Myndtling Marthe Erichsdatters Arvemidler 14 rd 5 mrk 10 s:, til hendes Værge Niels Johannessen Houge, dat: 23 Novbr: 1801.

Da Dagen var forløben beroer Tinget til i Morgen.

Dagen derefter den 25de November continuerede atter Høstetinget for Mielde Skibrede i Overværelse af sam/m/e Laugrette som i gaar. Hvorda blev tinglyst:

15. Bygselbrev fra Klokker Jacob Ibsen til Niels Nielsen paa ½ Løb og ½ Hud i Gaarden Hundhammer, dat: 31 Aug: 1801.

16. Fæste Seddel fra Mad:me Svartskopff til Mons Johannessen Smaaland med flere paa Grunden til et Nøst paa gd: Wallestrand, dat: 13de Novbr: 1801.

17. Obl: fra Jens Nielsen Bragvatten til Askild Larsen Bragvatten for 290 rd mod Pant i 2 Pund 6 M/ark Smør i gd: Bragvatten No: 8, dat: 23 Novbr: 1801.

18. Skiøde fra Siur Erichsen Houge til Johannes Siursen paa 12 M/ark S:r 8 Kd: Malt i Gd: Houge No: 16, dat: 23 Novbr: 1801.

1801: 386b

19. Skiøde fra Johannes Larsen Hannisdal til Mons Olsen paa 12 M/ark Smør 8 Kander Malt i gd: Hannisdal No: *53, dat: 23 Novbr: 1801.

20. Vilkaarsbrev fra Mons Olsen Hannisdal til Johannes Larsen og Hustrue paa aarlige Vilkaar af gd: Hannisdal, dat: 23de Novbr: 1801.

21. Obligation fra Mons Olsen Hannisdal til Johannes Larsen ibid: for 80 rd mod Pant i 12 M/ark S:r 8 Kd: M: i gd: Hannisdal No: *83, dat: 23de Novbr: 1801.

22. \afl:/ Obl: fra Joh: Andersen Kleveland til hans Fader Anders Pedersen stor 70 rd, mod Pant i gd: Kleveland No: 17, dat: 25de Novbr: 1799, og indfriet efter paategnet Qvittering af 23 Novbr: 1801.

23. Aflyst Johannes Andersens Obl: til Mons Nielsen Houge, Enken Kari Monsdatter Houge og Niels Johannessen Houge stor 230 rd, dat: 19 Maij 1801, hvorfor har været pantsat ½ Løb Smør 3 Kd: M: i gd: Søre Wevle No: 20. indfriet efter Qvittering af 23de Novbr: 1801.

24. Mageskifte Skiøde fra Johannes Andersen Søre Wevle til hans Broder Peder Andersen Kleveland paa ½ Løb Smør 3 Kd: Malt i gd: Søre Wevle No: 20, dat: 24de Novbr: 1801.

25. Obligation fra Peder Andersen til Henrich Bruus stor 98 rd mod Pant i ½ Løb Smør 3 Kd: M: i gd: Søre Wevle No: 20, dat: 24 Novbr: 1801.

26. Bygselbrev fra Hr: Meyer til Mons Olsen paa ½ Løb Smør 16 Kander Malt i Gd: Hartvedt, dat: 23de Novbr: 1801.

27. Skiøde til Anders Erichsen Borge fra hans Fader Erich Andersen og Sødskende, paa 15 M/ark Smør og 10 Kander Malt i Gd: Borge No: 23, dat: 24de Novbr: 1801.

28. Vilkaarsbrev fra Anders Erichsen Borge til hans Fader Erich Andersen paa aarlige Levekaar af Gd: Borge, dat: 24 Novbr: 1801.

29. Afkald fra Brithe Johannesdatter Schierping til hendes Værge Mons Johannessen Bratland for Arv 2 rd 2 mrk 2 s:, dat: 24 Novbr: 1801.

30. Aflyst Johannes Johannessen Sundlands Obl: til Ole Olsen Watle for 49 rd mod Pant i Gd: Sundland No: 62, dat: 19de Maij 1801 og indfriet efter paategnet Qvittering af 23 Novbr: 1801.

31. Obl: fra Johannes Johannessen Sundland til Lars Monsen Unneland for 60 rd, mod 2den Pante Ret i Gd: Sundland No: 62, dat: 24 Novbr: 1801.

32. Vilkaarsbrev fra Johannes Andersen Søre Kleppe til Knud Monsen paa endeel aarlige Levekaar af gaarden Søre Kleppe, dat: 24de Novbr: 1801.

33. Obl: fra Jon Iversen Nore Solberg til Ingebrigt Johannessen Østensøe for 350 rd mod 1te Pante Ret i Gd: Nore Solberg No: 29, dat: 24de Novbr: 1801.

34. Contract imellem Ole Olsen Watle og Fabian Fabiansen Romsloe ang: Bruget af nogle Jordstykker paa Gaarden Watle, dat: 24 Novbr: 1801.

35. Skiøde til Lensmand Jon Larsen Rongved fra hans Moder og Sødskende paa 15 M/ark Smør og 15 Kander Malt i Gd: Rongved No: 51, dat: 24de Novbr: 1801.

Fogden Høgh fremlagde dernest Tingsvidnerne udi Odels og Selv Eyer samt Veymæster mandtallet som blev oplæst for Laugrettet og øvrige tilstædeværende som imod samme ikke vidste noget at Erindre

Videre blev Restance Listen for dette aars Skatter oplæst hvorimod

ingen hafde noget at indvende

Da saal: ingen hafde mere ved Tinget at irettefore blev sam/m/e hævet og for dette aar sluttet og underskreven Brandt

Eric Hansen *Schierpe (Schierping). med bumerke Anders Ericsen Borge med bumerke

Ole Siursen Borge med bumerke Elling Ericsen Kleveland med bumerke

Til Laugrettes mænd for tilstundende aar *1801 (1802) her for Mielde Skibrede blev *udmelt (udnefnt) 1. Niels Jonsen Ronhovde – 2. Niels Larsen Askeland – 3. Niels Nielsen Hundhamer og Peder Pedersen Ronhovde som under Mulct bliver tilsagt at møde for at betiene Retten paa førstkom/m/ende aars Som/m/er Ting 1802 Brandt

Høste Tinget for Arne Skibrede 1801

Aar 1801 Torsdagen den 26 Nob: blev det almindelige Høste Sage og Skatte Ting holden for Arne Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard og Retten betient med følgende 4 Eedsorne Laugrettes mænd 1. Samuel Jonsen Houchedal – 2. Johanes Haldorsen Taqvam – 3. Ole Johanesen øvre Selvig og 4. Fabian Bessesen Thunes Tveten

hvorda! blev allerførst oplæst de sam/m/e Kongl: Forordninger og Placater i overværelse af Fogden – Skibredets Lænsmand og den tingsøgende Almue som ved forrige Høste Tinge og hvilke ere Extraherede i Ting Protocollens fol: 367 og 385.

Fogden Høgh fremlagde det almindelige store Skatte Tingsvidne til besvarelse af Laugrettet og Almuen hvoraf i serdeleshed de 2de mænd Johanes Monsen Helle og Samuel Jonsen Hauchedal svarede til 1 – 2 – 3 og 4 qtr: Ney Til 5 qtn: Sv: ingen anden end de forrige som er Hosenius i Salhuus og Tordsen i Stenestøen Til 6 qtn: Ney Til 7 – 8 – og 9 qtr: Ney, Til 10 qtn: Jo, Til 11 qtn: Jo lænsmand Fougstad bruger som sædvanlig gaarden Indre Bruvig af Skatte Skyld 2 pd 6 M/ark Smør Til 12 qtn: Ney Til 13 qtn: Ney

Til Tingsvidnet paa Flom qvernene svarede Laugrettet og Almuen og af de siste i ser Thomas Olsen Dahle og Eric Nielsen Boge at paa No: 16 Fossmark bruger m/an/d kun en qvern, derimod er paa No: 31 Riisnes 33 Indre Songstad 34 *Søre Songstad 78 Hilland og 79 Bougtvedt tilkom/m/en en qvern som nu paa hver gaard er 2 isteden for før en Qvern

Til Tingsvidnet over Mølle – Qverne – Huusmand og Engeslette Skatten svarede Almuen at de ikke vidste nogen Foranding men at det forholder sig som tilforn og som nu er oplæst

Da ingen i Dag havde mere at i rette føre beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag Fredagen den 27de November continuerede det Almindelige Høste Sage og Skatte Ting for Arne Skibrede paa Tingstædet Mieldegaard, og Retten betient ved samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda følgende Documenter bleve tinglyste.

1. Bygselbrev fra Ole Knudsen Søraas til Hans Monsen Horvig, paa 12 M/ark Smør og 7 Kander Malt i Gd: indre Horvig No: 85, paa 10 Aar, dat: 26de {No} Septbr: 1801.
2. Obl: fra Ole Rasmussen Holm til Jon Larsen Evie for 49 rd 3 mrk, mod 2den Prioritet i hans Huus i Store Sandvigens 1te Rode No: 64, dat: 14 Julii 1801.

1801: 387b

3. Vilkaarsbrev fra Niels Knudsen Dale til Knud Ingebrigtsen og Hustrue paa endeel aarlige Levekaar af Gaarden Dale, dat: 26 Novbr: 1801.

4. Vilkaarsbrev fra Anders Michelsen Mieldem til hans Forældre Michel Johannessen og Hustrue, paa endeel aarlige Levekaar af Gaarden Mieldem, dat: 26de Novbr: 1801.

5. Fæstebrev fra Johan Garman til Guttorm Friderichsen Wolle, dat: 14de Octobr: 1800, paa en Huusegrund i Store Sandvigen.

6. Skiøde fra Hans Lund Bredals Enke til Mad:me Catharina Elker paa et Partie Pakboder i store Sandvigen, dat: 13de Novbr: 1801.

7. Bygselbrev fra Hr: Meyer til Amund Pedersen Fieldskaal paa 1/3 Part i Laxefiskeriet af Hogs Sognekalds beneficerede anpart i gd: Bredsteen, dat: 26de Novbr: 1801.

8. Bygselbrev fra Hr: Meyer til Erich Pedersen Heldal paa 1/3 Part i bemelte Laxe Fiskerie, dat: 26 Novbr: 1801.

9. Bygselbrev fra Hr: Meyer til Ole Johannessen Fieldskaal paa 1/3 Part i bemelte Laxe Fiskerie, dat: 26 Novbr: 1801.

10. Vilkaarsbrev fra Besse Steffensen Blindem til hans Fader Steffen Knudsen Blindem paa Aarlige Levekaar af Gaarden Blindem, dat: 16de Septbr: 1801.

11. Aflyst Niels Bessesen Refskredes Obl: til Mons Nielsen Helle stor 20 rd, dat: 28 Novbr: 1787, og indfriet efter paategnet Qvitering af 26 Maij 1801.

12. Aflyst Niels Bessesen Refskredes Obl: til Mons Nielsen Helle stor 30 rd, dat: 25 Maij 1796, og indfriet efter paategnet Qvitering af 26de Maij *1800 (1801?).

13. Obl: fra Niels Bessesen Refskrede til Pigen Kari Nielsdatter Helle stor 70 rd mod 1te Pr: i Gd: Refskrede No: 17, dat: 26de Novbr: 1801.

14. Fæstebrev fra Johan Garman til Mad:me Erpecom paa en Huusegrund i Store Sandvigens 1te Rode No: 30, dat: 31 Julii 1801.

15. Obl: {til} fra Anders Bastesen Garnæs til Ole Monsen Hundhammer stor 96 rd, mod første Pante Ret i Gd: Garnæs No: 42, dat: 26de Novbr: 1801.

16. Aflyst Anders Erichsen Indre Arnes Obl: til Mons Steffensen Hundhammer stor 84 rd, dat: 27de Novbr: 1795, og indfriet efter paategnet Qvittering af 26de Novbr: 1801.

17. Aflyst Anders Erichsen Indre Arnes Obl: til Enken Magdelie Larsdatter Stokke stor 84 rd, dat: 27 Novbr: 1795, og indfriet efter paategnet Qvittering af 26de Novbr: 1801.

18. Obl: fra Anders Erichsen indre Arne til Johannes Nielsen Lohne stor 260 rd, mod 1te Pante Ret i 2 Pund Smør 2/3 Hud i Gd: Indre Arne No: 45, dat: 26de Novbr: 1801.

19. Bygselbrev fra Anders Askildsen Reigstad til Marcus Halsteensen paa ½ Løb Smør og ½ Huds Landskyld i gd: yttre Horvig No: 83, dat: 26 Novbr: 1801.

20. Vilkaarsbrev fra Marcus Halsteensen til Berge Larsen og Hustrue paa {1/2 Løb Smør og ½ Hud} endeel aarlige Levekaar af Gaarden yttre Horvig, dat: 26 Novbr: 1801.

21. Aflyst Mons Andersen Søre Toppes Obl: til Ole Ludvigsen Melkeraaen og Ingebor Rasmusdatter Ask, stor 30 rd, dat: 29de Novbr: 1785 og indfriet efter paategnet Qvitering af 26 Novbr: 1801.

22. En Qvittering paategnet Michel Monsen Blindems, under 3 Junii 1788, til hans \Sviger/ Fader Ole Nielsen Blindem for 180 rd udstædde Obligation, for derpaa til Afdrag betalte 50 rd, Qvitteringen er dat: 26 Novbr: 1801.

23. Qvittering paategnet Gregorius Olsen Hetlebaches Obligation af 5te

April 1796, til Enken Dordi Olsdatter Søraas, \med/ flere stor 190 rd, for derpaa til Brithe Steffensdatter Søraas betalte 30 rd. Qvitteringen er dat: 18 Novbr: 1801.

24. \2de/ Qvitteringer paategnet Ole Rasmussen Garnæses under 2 Junii 1778 udstædde Obl: til Johannes Nielsen Houcheland stor 130 rd, for derpaa den 27de Novbr: 1800 betalte 65 rd og den 26 Novbr: 1801, 25 rd, tilsam/m/en 90 rd.

25. Aflyst Lieutenant Betsmans Obligation til Sygehuus Stiftelsen i Bergen stor 1200 rd, dat: 15de Octobr: 1799, og indfriet efter paategnet Qvittering af 23de Septbr: 1801.

26. Auctions Skiøde til Mad:me Erpecom paa Lieutenant Bætsmans Opbuds Boes tilhørende Vaanhuus i 1te Rode No: 30 i store Sandvigen. dat: 31 Aug: 1801.

27. Skiftebrev efter afg: Ole Ludvigsen Melkeraaen, sluttet 18 April 1801, hvorved Boets Jordegods i Gd: Melkeraaen No: 76 er saaledes udlagt: Til Stervboe Enken Marthe Jensdatter 16 M/ark Smør 2 2/3 Kd: M: for 75 rd til Søn/n/en Jens Olsen 2 2/3 M/ark Smør 8/9 Kd: Malt for 25 rd, og til hver af Døttrene Ingebor, Synneve, Anne og Kari *2 2/3 (1 1/3?) M/ark Smør 4/9 Kd: Malt for 12 rd 3 mrk.

28. Skiftebrev efter afg: Magne Johannessen Melkeraaen, sluttet 22 April 1801, hvorved 2 Pund 16 M/ark Smør og 10 2/3 Kander Malt i Gaarden Melkeraaen er udlagt til 3de Creditorer, Stervboe Enken og Børnene. See Pantebogen Fol:

29. Afkald fra Knud Willumsen Waage for hans Hustrue Abel Olsdatters Arv 22 rd 29 s: til Værgen Ole Monsen Hundham/m/er dat: 23 Junii 1801.

30. Afkald fra Dito for bemelte hans Hustrues \Arv/ 30 rd 71 s: til Ober Formynderiet og Værgen Ole Monsen Hundhammer, dat: 23 Junii 1801.

Johannes Knudsen Hvidsteen Cont: Brynild Larsen Helleland Fol: 363

Procurator Hiort Stuvitz mødte for Brynild Larsen Herland og producerede skriftlig Contra Stevning i Sagen af 31te Octob: 1801 med lovlig Forkyndelses Paategning.

Forinden videre passerede havde Retten tilligemed Laugrettet giort sig Umage om mueligt at forlige Parterne hvilket ogsaa var dem, lykkedes derhen, men at Lejlændingen Brynild Larsen Helleland forbandt sig til neste Lovens Faredag at afstaae Citanten Johan/n/es Knudsen Hvidtsteen sin bøxlede Part 1 pd 3 M/ark S:r i Gd: Helleland til Brug og Beboelse, imod at han for sin Livs Tiid nød af Citanten følgende Leve-Vilkaar: 1. Frit og Varmt Huus for sig og Kone. 2. 2de Tønder Havre af Jordens Grøde aarlig. 3. 2de Kiørs-Foster. 4. 4re Faars-Foster paa Gaarden, der ligemed Ejerens egne nyder Forflegning og føde. 5. Frit Brændefang og ellers saavel \Tilsyn/ i Sunde som Sygdoms Tilfælde at nyde Tilsyn, og at Brændefanget bliver ham tilbragt, og 6te. Naar Citantens øvrige Samejere i Udmarken ikke vil have noget derimod er han ikke uvillig at overlade Brynild Larsen i Udmarken, selv at oprydde et Stykke til Potatis Udsæd.

1801: 388b

og endelig naar enten Brynild Larsen eller hans Kone ved Døden skulle afgaae, da nyder den længst levende for sin Levetiid ½ Deelen af dette Vilkaar, der fremdeeles bliver en Hæftelse paa Gaarden. Endelig ville heller ikke Johan/n/es Knudsen for sin Deel have imod, om Brynild Larsen skulle paa nogen Maade kunne tilkiøbe eller paa anden Maade tilvinde sig Foster eller Føde til det Tredie Creatur, eller 4re Smaler meere, ville han ikke allene om Vinteren pleje disse, men endog for sin Deel tillade at de om Som/m/eren kunde gaae i Udmarken.

Efter at dette var Parterne forelæst, lovede de ubrødelig, at holde samme, og til saadan Ende underskrev i Protocollen dette Forliig.

Johan/n/es Knudsen Hvidsten. Brynild Larsen Helleland
Begge med paaholden Pen

Lensmanden Johan/n/es Fougstad, udbad sig ved Retten indsat, som Stevnevidne Ole Johannesen Hougsvigen istæden for, den udgaaende Mons Olsen Øvste Mielde nu paa Gd: Hartvedt, hvilken efter Forordningen af 3de Junii 1796 19 § blev nu paa Tinget indsat i dette Ombud, efter at han i Forvejen, var erindret om sine Pligter efter Lovens 1te Bogs 4 Capt: 6te

Art: og hvorefter han med Eed bekræftede, at han med Troeskab og Redelighed ville forrette og udføre dette Ombud.

Til Laugrettesmænd for tilkommende Aar 1802, blev udnævnt 1; Niels Olsen yttre Arne, 2; Niels Siursen Seim, 3; Jens Jensen Bogetvedt og 4de jens Olsen Espelie; hvilke bliver af Lensmanden at tilsige at møde paa førstk: Som/m/er Ting her for Arne Skibreede, under Straf af den derfor fastsatte Mulct.

Fogden Høgh indleverede Tingsvidnerne over Odels og Selv Eyer samt Vey mæster mandtallet som for Laugrettet og Almuen blev oplæst men imod hvilke ingen hafde noget at erindre

Endelig blev Restance Listen for dette aar oplæst her for Skibredet over udestaaende Skatter indeværende [aar?] som ligeledes blev uimodsagt

Og som ingen hafde mere ved dette Ting at forrette blev sam/m/e sluttet og underskreven

Brandt

Johannes Haldorsen Taquam med bumerke
Samuel Jonsen Hauchedahl med bumerke
Ole Johanesen øvre Selvig med bumerke
Fabian Bessesen Thunes Tveten med bumerke

Maaneds Ting i Bergen [1801].

Aar 1801 den 1te December, blev holden Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen, i Overværelse af de 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen og Johan Grybel.

Hvorda først blev publiceret følgende Documenter:

1. Obligation fra Anders Andersen Kobbeltvedt til Niels Andersen ibidem, stor 35 rd, mod 1te Prioritet i 18 Marker Fisk i Gd: Kobbeltvedt No: 68 i Sartor Skibrede, dat: 18 Novbr: 1801.
2. Obl: fra Arne Arnesen Steenen til Ole Andersen Unneland stor 99 rd, mod 2den Panteret i hans ejende Mølle paa Gaarden Aarestads Grund i Schiolds

1801: 389

Skibrede, dat: 5te Octobr: 1801.

3. Aflyst Lars Olsen Øfsthuns Obligation til Stephen Bergesen Rølland stor 199 rd hvorfor har været Pantsat en Part af Gaarden Øfsthun No: 72 i Skiolds Skibrede, dat: 3de Octobr: 1799, og indfriet efter paategnet Qvittering af 28de Novbr: 1801.
4. Skiøde fra Lars Olsen Øfsthun til Bundtmager Henrich Evald i Bergen paa 1 Pund 19 5/7 Marker Smør 1 Mæle 6 6/7 Kander Malt i Gaarden Øfsthun No: 72 i Skiolds Skibrede, dat: 11te Novbr: 1801.
5. Skiftebrev efter afg: Mand Ole Larsen Øfstebøe, sluttet 14de Novbr: 1801 hvorved Boets Jordegods 1 Pund Smør og 1/3 Hud i Gaarden Øfstebøe No: 33, er saaledes udlagt: 1. Til Sønnen Tollef Olsen for Krav 170 rd, 16 1/3 M/ark Smør 17/75 Hud. 2. Til Stervboe Enken Marthe Tollefsdatter 3 5/6 M/ark S:r 4/75 Hud for 40 rd. 3. Til Sønnen Tollef Olsen 2 5/9 M/ark Smør og 8/225 *Kd: *Malt (Hud) for 26 rd 4 mrk. 4. Til Datteren Marthe Olsdatter 1 5/18 M/ark Smør og 4/225 Hud for 13 rd 2 mrk.

6. Aflyst Ole Larsen Øfstebøes Obl: til Enken Brithe Steffensdatter Teigland stor 170 rd, mod Pant i Gd: Øfstebøe No: 33 i Schiolds Skibrede, dat: 3die April 1793, og indfriet efter paategnet Qvittering af 13de Octobr: 1801.

7. Skiøde fra Enken Marthe Tollefsdatter Øfstebøe med flere til Sønnen Tollef Olsen Øfstebøe paa 1 Pund Smør 1/3 Hud i Gd: Øfstebøe No: 33 i Skiolds Skibrede dat: 14 Novbr: 1801.

8. Obligation fra Tollef Olsen Øfstebøe til Engel Torbiørnsen Jarland stor 170 rd, mod 1te Pante Ret [i] 1 Pund Smør 1/3 Hud i Gd: Øfstebøe No: 33 i Schiolds Skibrede, dat: 14de Novbr: 1801.

9. Gavebrev fra Hofagent Janson paa Henrich Finne Heibergs Vegne til Joachim Heiberg, paa et lidet Stykke af Gaarden Gravdahls Mark, dat: 6te Octobr: 1801.

10. Skiøde fra Mad:me Karen Kirstine Sal: Bergendals til Ole Nielsen Holme, paa ½ Løb Smør 1 Mæle Malts Landskyld i Gd: Holme No: 77 i Herløe Skibrede, dat: 10de Novbr: 1801.

11. Odels Skiøde fra Sogne Præsten Hr: Bergendal, til Ole Nielsen paa ½ Løb Smør 1 Mæle Malt i Holme i Herløe Skibr:, dat: 10 Novbr: 1801.

12. Skiøde fra Ole Nielsen Holme til Hr: Stadshauptmand Kahrs, paa ½ Løb Smør 1 Mæle Malt i Gd: Holme No: 77 i Herløe Skibrede, dat: 10de Novbr: 1801.

13. Bygselbrev fra Stadshauptmand Kahrs til Ole Nielsen Holme paa 1 bpd 12 M/ark S:r ½ Mæle Malt i Gd: Holme No: 77 i Herløe Skibrede, dat: 14de Novbr: 1801.

14. Bygselbrev fra Stadshauptmand Kahrs til Torger Olsen Holme paa 1 bpd 12 M/ark S:r ½ Mæle Malt i Gd: Holme No: 77, dat: 14 Novbr: 1801.

15. Bygselbrev fra Krigs Com/m/issair Dahl til Rasmus Gudmundsen paa 9 M/ark Smør 6 Kd: Malt i Gaarden Houland i Radøe Skibrede, dat: 4de Novbr: 1801.

16. Aflyst Tosten Johannessen Aarnæs Obl: til Frue Etatz Raadinde Krohns, stor 300 rd, hvorfor har været Pantsadt Pladsen Steenestøen under Gd: Horvig No: 85 i Arne Skibrede, dat: 11te Septbr: 1797, og indfriet efter paategnet Qvitering af 11 Junii 1801.

17. Skiøde fra Tosten Johannessen Aarnæs til Johan Casper Lange i Bergen paa Pladsen Steenestøen under Gaarden indre Horvig No: 85 i Arne Skibrede, dat: 16de Maij 1801.

{18. Contract imellem Johan Casper Lange og gaarden yttre Horvigs Ejere ang: Bruget af et Stykke Udmark af bemelte Gaard, dat: 29 Aug: 1801.}
blev ej tingl:

1801: 389b

19. Afkald fra Hans Olsen for hans Hustrue Anne Olsdatters Arv 28 rd 16 s. til hendes Værge Martinus Anthoniussen Landaas, dat: 7de Novb: 1801.

20. Afkald fra Niels Michelsen for hans Arvemidler 25 rd 92 s:, til hans Formynder Niels Olsen Søre Selle, dat 3de Octobr: 1801.

21. Skiøde fra Knud Larsen Jervig til Sønnen Hans Knudsen øvre Tvedt paa ½ Løb Smør 1 Mæle Malt i Gaarden øvre Tvedt No: 6 i Alenfit Skibrede, dat: 30 Novbr: 1801.

22. Odels Skiøde fra Magnus Larsen til Hans Knudsen øvre Tvedt paa Odels Retten til 1 Løb Smør og 2 Mæler Malt i Gaarden øvre Tvedt. dat: 30te Novbr: 1801.

23. Obligation fra Hans Knudsen øvre Tvedt til hans Fader Knud Larsen Jervig, stor 200 rd, mod 1te Pante Ret i ½ Løb Smør 1 Mæle Malt i Gd: øvre Tvedt No: 6 i Alenfit Skibrede, dat: 30te Novbr: 1801.

24. Skiftebrev efter afg: Brithe Iversdatter Selstøe i Sartor Skibrede, oprettet 23 Julii 1801, hvorved Boets Jordegods er saaledes udlagt: 1. I Gd: Selstøe No: 23, til Stervboe Enkemanden Erich Nielsen 13 ½ M/ark Fisk for 40 rd og til Sønnen Niels Erichsen 13 ½

M/ark Fisk for 40 rd. 2. I Gd: Midt Tvedt No: 25, til Stervboe Enkemanden Erich Nielsen 9 68/105 M/ark Fisk for 25 rd. 3. Udi Gd: Telle No: 26, til Sønnen Iver Nielsen Skouge 17 M/ark Fisk for 51 rd. 4. I Gaarden Søre Tvedt No: 31, til Datteren Inger Nielsdatter gift med Lasse Thomassen Glesnæs, 9 M/ark Fisk for 18 rd, og 5. I Gd: Landeraae No: 59 er hende udlagt 6 M/ark Fisk for 12 rd.

25. Skiftebrev efter afg: Mathias Hansen Sælle, oprettet 20de Julii 1801, hvorved 1 Vog 7 4/5 M/ark Fisk i Gaarden Spilde No: 28 i Sartor Skibrede er saaledes udlagt: 1. Til Stervboe Enken Dorthe Arnesdatter Selle 1 Pund 10 4/5 M/ark Fisk for 56 rd 4 mrk. [2.] Til Sønnen Hans Mathiesen 16 ½ M/ark Fisk for 27 rd 3 mrk. 3. Datteren Brithe Mathisdatter 6 M/ark Fisk for 10 rd. 4. Datteren Botille 7 ½ M/ark Fisk for 12 rd 3 mrk. 5. Datteren Ahlis 7 ½ M/ark Fisk for 12 rd 3 mrk. [6.] Datteren Kari 7 ½ M/ark Fisk 12 rd 3 mrk.

26. Skiftebrev efter afg: Enke Marte Larsdatter Hagenes oprettet 17de Julii 1801, hvorved 6 M/ark Fisk Landskyld i Gd: Bakke No: 16 i Sartor Skibr: er udlagt til Hans Larsen Algerøen for 12 rd 3 mrk.

27. Skiftebrev efter afg: Niels Jacobsen Snekkevig oprettet 14 Julii 1801 hvorved i gd: Snekkevig No: 76 i Sartor Skibrede er udlagt: 1. Til Stervboe Enken Lisbet Jonsdatter 7 M/ark Smør 14 M/ark Fisk for 145 rd 5 mrk. 2. Sønnen Jon Nielsen 2 M/ark S:r 4 M/ark Fisk for 41 rd 4 mrk. 3. Sønnen Jacob Nielsen 2 M/ark S:r 4 M/ark Fisk for 41 rd 4 mrk og 4. Datteren Siri Nielsdatter, gift med Rasmus Biørndal 1 M/ark Smør 2 M/ark Fisk for 20 rd 5 mrk.

28. Skiftebrev efter afg: Tosten Olsen Algerøen oprettet 25 Julii 1801, hvorved Boets Jordegods i Gd: Algerøen No: 53 i Sartor Skibr: saaledes er udlagt: 1. Til Hans Larsen Algerøen 14 2/5 M/ark Fisk for 60 rd 2. Til Tosten Jonsen Telnæs 7 1/5 M/ark Fisk for 30 rd. 3. Til Ole Olsen Nordeide 7 1/5 M/ark Fisk for 30 rd. 4. Til Stervboe Enken Kari Iversdatter 7 1/5 M/ark Fisk for 30 rd.

29. Afkald fra Jan Bruland for hans Hustrue Rachel Elisebeth Jansens Arv 49 rd 90 s:, til hendes Formynder Johan Garman dateret 22de Junii 1801.

1801: 390

Kiøbmand Mentz Paasche lod møde og fremlagde en af Lensmand Lars Knudsen Stor Oxe og Stevne vidne skreven Kald Seddel, hvorefter Mons Larsen Alver er indstevnt at betale Citanten efter Reg: 1 rd 5 mrk 8 s: med Omkostninger, hvilken Reg: tilligemed Attest fra Forligelses Comissionen af 7de Septbr: sidstl: Citanten tillige fremlagde, og er af saadan Indhold:

Indstevnte Mons Larsen Alver mødte selv personlig og benægtede den ham foreviste Regning at hverken han, eller med hans Vidende nogen paa hans Vegne har forlangt den paastevnte ½ Td: Korn, ikke heller af samme har haft nogen Nytte, da alt hvad han har handlet enten med Kiøbmand Mens Paasche eller hans Formand Asmund Brynning, veed han med fuldkom/m/en Vished at have betalt, og derom tilbød han sig, naar paafordres at aflægge sin corporlige Eed.

Citanten refererede sig til Stevne Sedlens Indhold og indlod Sagen Dom.

Sagen optages til Doms.

Procurator Friele mødte for Kiøbmand Jan Weiner Krohn og fremlagde hans til i Dag udtagne Stevning i forkyndt Stand \mod Johan Garman/ tilligemed Attest fra Forligelses Commissionen. Ligesaa fremlagde Comparenten et Udtog af Skifte Protocollen i Mad:me Garmans Boe, der viser at Indstevntes Forpligtelse til at betiene sig af Citanten efter hans Anmodning i Boet er positiv, og at han altsaa ved forefaldne Leyligheder ikke kunde

overdrage sine partes til nogen anden. Ligesaa fremlagde han den Bergenske Addresse Contoirs Avis No: 26, 1800, hvorudi Hr: Garmans Avertissement findes indrykket angaaende Vaanhuuset som han har overdraget en anden at forhandle, og hvorved han altsaa forsætlig har overtraad sin vedtagelse inden Skiftet. Endelig fremlagde Comparenten hans skriftl: Indlæg af Dags Dato med deri paaberaabte Bielag, hvortil han refererede og indlod Sagen Dom.

Procurator Kahrs mødte for Indstevnte Johan Garman, der nest at benægte det af Citanten her paastevnte fingerede Krav, hvis heele Anlæg aleene røber en utidig Egennytte fra Citanten, og altsaa for at begiegne Sagen med Contra Stevning til Omkostningers Erstatning, maatte han udbede sig Sagens Anstand til førstkommende Maaneds Ting som holdes for Mielde Skibrede.

Procurator Friele indstillede Udsættelsen, og i øvrigt formeente at den omtalte Egennytte allerbest passer sig til Hr: Garmans Handlemaade i dette Tilfælde.

Proc: Kahrs replicerede kortelig: at større Præg paa Egennytte kan nok neppe gives, end det Citanten ved dette

1801: 390b

sit Søgsmaal saa tydelig fremviser; i øvrigt vedblev han sin Paastand om Udsættelsen.

Eragtet:

Sagen udsættes til førstholdende Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus.

Kiøbmand Litterio Foberti stevner Besigtelses og Taxations mændene Johan Henrichsen, Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Jon Bottelsen og Johan Georg Grybel til at beedige Rigtigheden af deres under 17de Octobr: d: A: afholdte Besigtelses og Taxations Forretning, efter skriftlig Stevning som Procurator Kahrs for Citanten producerede, tilligemed bekræftet Gienpart af den i Stevningen paastevnte Forretning, hvis Original han til Conference anviste, og derefter begiærede sin Paastand i Stevningen effectueret.

De Indstevnte Besigtelses og Taxations mænd, neml: Bygmester Johan Henrichsen, Snedker Ole Sivertsen, Johan Grybel, Smedene Anfind Olsen og Jon Bottelsen mødte alle for Retten og igientog deres under 17de Octobr: sidstl: forrettede Besigtelses og Taxations Forretning over Gaarden Møllenprises tilhørende Bygninger at være saaledes tilsammen taxeret fra No: 1 til 8 incl: for den Sum/m/a 3675 rd hvis Taxation {de} \der er/ efter deres beste Skiøn de nu inden Retten bekræftede med Lovens Eed saa sandt hielpe dem Gud og hans hellige Ord.

Proc: Kahrs for Citanten begiærede det passerede sluttet og sig beskreven meddeelt in triplo i Form af Tings vidne, som blev bevilget.

Anders Olsen Tøsøen contra Amund Hansen Knarevigen Fol: 367.

Proc: Balchen mødte for Aamund Hansen Knarevigen og fremlagde dennes til i Dag udtagne Contra Stevning i lovlig forkyndt Stand, tilligemed Attest fra Forligelses Com/m/issionen samt skriftl: Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato, hvorefter han begiærede Vidnerne paaraabte og derefter eedlig afhørt.

Proc: Friele mødte for Citanten, og nest at benægte Contra Stevningen, maatte han giøre Dommeren opmærksom paa, at Contra Søgsmaalet angaar private Tvistigheder, som paa ingen Maade staar i Connection med Hoved Sagen og kan saaledes heller ikke in Casu kom/m/e under Paakiendelse. De paastevnte Injurier er tilstrækkelig beviist med 3 eenstem/m/ige Vidner, og qvalificerer sig til den Straf som Lovens 6te B: 21 Cap: 2 art: fastsætter, hvilken Straf dog Citanten har været ædelmodig at renoncere paa, men da Indstevnte endog overseer denne lemfeldige Behandling, fandt Comparenten sig beføyet i Overeensstem/m/else med det passerede at giøre dette Tillæg i Paastanden: at Indstevnte

tillige for sit Skam/m/elige Forhold ved paa et offentlig Torv at udsætte Citanten for Haan og Beskiem/m/else, vorder anseet med tilstrækkelige Mulcter, saasom til Sognets Fattige 30 rd og ligesaa meget til Justitz

1801: 391

Cassen, samt ellers at oprette Citanten Sagens Omkostninger i det mindste med 24 rd, i Øvrigt exiperede Comparenten imod Contra Stevningen og begiærede samme afvist.
Proc: Balchen svarede: at det er Hoved Citantens Lovstridige Handlinger mod Contra Citanten der har været den oprindelige og virkelige Aarsag og Anledning til nærværende Sag, hvilket igiennem Vidne Forklaringer vil blive lagt for Dagen, og hvortil nærværende Contra Søgsmaal sigter, hvorfor han paastod Sagen frem/m/et, og de indstevnte Vidner eedelig afhørte efter de fremlagte Qvæstioner. Hvad i øvrigt Hr: Proc: Friele i Dag her i Protocollen har anført, forbeholder Comparenten sig at svare paa naar han deducerer Sagen til Dom, ved hvilken Deduction han formener at jage alle Utidigheder af Veyen.
Proc: Friele maatte tilstaae Hr: Balchens Styrke i ordgyderie, og med dette Vaaben vil han formodentlig ogsaa i denne Sag søge at udmærke sig. Comparenten inhererede ellers sin Paastand om Contra Stevningens afvisning, saa meget meere som de Facta han urigtig deri anfører, er noget som ikke er skeed paa den Tiid de paastevnte Fornærmelser har existeret, og kan saaledes ikke, om saadant end nogensinde er foregaaet, have givet Anledning til det Paastevnte.
Proc: Balchen svarede: at det var ham for længst bekiendt, at Hr: Friele baade yndede og øvede Magtsproget, for at kildre sine Principalers Ører, naar disse ikke kiendte til andet af Tingen uden Lyden. I øvrigt vedblev Comparenten sit forrige, og var vis om at Retten ville finde Contra Søgsmaalet at staae i den nøyeste Forbindelse med Hoved Sagen, naar ikke Contra Citanten skulle afskiæres Forsvars Ret, hvorfor han vedblev sin Paastand om Sagens Frem/m/e.

Eragtet:

Dommeren fant ingen Grund til at afvise den fremlagde Contra Stevning, hvorfore Sagen efter sam/m/e nyder sin Fremme.

Og hvorpaa fremstod de til i Dag indkaldte Vidner Salomon Christensen Skouge, Thomas Ellingsen *Sogndal (Sangolt), som blev betydet Eedens Forklaring med Formaning at sige Sandhed, og hvorpaa de begge aflagde Lovens Eed, og svarede
1te Contra Vidne Salomon Christensen Skouge til de i Dag fremlagde skriftl: Qvæstioner saaledes: Til 1te Qvæstion: at han er ligesom Qvæstionen indeholder det omspurgte bekiendt, da Amund Hansen Knarevigen er en Strandsidder, der har Familie uden at eje nogen Plads og ernærer sig aleene af Fiskerie som han indbringer til Bergens Bye for at sælge. Til 2den Qvæstion: Vidnet er bekiendt at Anders Olsen Tøsøen har en liden Jordepart at bruge, men ligesom de fleste af samme Beskaffenhed herforuden reiser omkring og opkiøber Fisk som han ligeledes

1801: 391b

sælger i Bergen, men at han nogentiid derved har fortrængt andre fattige Folk, derom er Vidnet intet bekiendt. Til 3die Qvæstion: Vidnet er ikke videre bekiendt end just den Fisk som af Amund Knarevigen tilligemed Vidnet blev kiøbt til Bortsælgelse {den tilforn i denne Sag omforklarede} der bestod af 14 stk Torsk, blev af {Amund Hansen} Anders Olsen Tøsøen buden ½ s: mere for Stykket end som der af Amund Knarevig og Vidnet var

accorderet, og hvorover disse ikke bekom den accorderede Fisk, og passerede dette i Vogen Sangoltshopen kaldet dette Aars Faste, hos det indstevnte Vidne Thomas Ellingsen.
Proc: Friele bad Vidnet Contra tilspurt: Om Vidnet havde underrettet Citanten om: at de som omforklaret havde giort Bud paa de omtalte 14 stk Fisk, eller om Citanten derom havde nogen Kundskab? Svar: Vidnet er overbevist om, at Anders Olsen vidste: at Amund og Vidnet havde sin Fiskehandel med Thomas Ellingsen, og desformedelst for sluttelig ogsaa at erholde denne Handel har han giort det omforklarede høyere Bud.

Som 2det Contra Vidne fremstod Thomas Ellingsen Sangolt som under sin aflagde Eed svarede til 1te Qvæstion conform med 1te Vidne. Til 2den Qvæstion: Ligeledes conform med første Vidne. Til 3die Qvæstion: Vel havde Vidnet lovet Amund Hansen Knarevigen den Fisk som Vidnet kunde have at sælge naar denne kom til ham, hvilket ogsaa adskillige Gange skeede, men som Amund udeblev og Anders Olsen i den Sted forlangte at faae Vidnets Fisk, skeede ogsaa dette engang udi sidstafvigte Faste, og saavidt Vidnet erindrer gav Anders Olsen ham høyere Pris end Amund tilforn havde givet, men at nogen accorderet Pris var af Vidnet giort med Amund Knarevigen om Fisk, dette var ikke bestemt.
Proc: Balchen begiærede Vidnet tilspurgt for det 4: Om Vidnet sagde til Anders Olsen forinden han solgte denne Fisk til ham, at Fisken var lovet Amund Hansen, og hvad Anders Olsen da svarede? Det omspurgte erindrer Vidnet sig nu ikke at være passeret.

Som 3die Contra Vidne fremstod, det forhen i Sagen afhørte Vidne Niels Andersen Træet, som under sin forhen aflagde Eed svarede til 1te Qvæstion ligeledes conform med 1te Vidne, da Amund Hansen boer til Leye hos andre, og kun ernærer sig og Familie med sin Baad. Til 2den Qvæstion: conform med sidste Vidne, da Anders Olsen baade er Jord brugende Mand, har Nodt og Garn, og desuden opkiøber Fisk, som han er bekiendt for at give mere end andre. Til 3die Qvæstion: ikke videre end hvad Vidnet har forklaret at Anders Olsen giver høyere Priser, som han veed er bleven svaret i Sangolt naar Bønder der har budet paa Fisk og ikke villet givet hvad som er bleven forlangt, at naar disse ikke ville give den forlangte Pris vidste de at Anders Olsen Tøsøen gav det.

1801: 392

Proc: Friele benægtede disse Vidners Udsigende i de Deele som maatte sigte til Citantens præjudice, og ellers paatrængede Dom uden videre Udsættelse.
Proc: Balchen begiærede Copie af den aflagte Vidne Forklaring saavel fra Hoved som Contra Citantens Side, og Sagen udsadt til førstholdende Maaneds Ting i anstundende Aar for til den Tiid at slutte Sagen fra sin Side.

Eragtet:

Sagen udsættes til næste Maaneds Ting.

Nye Sag:

Rebslager Arbeidsmand Iver Johannessen {cont} paa egne og sin Hustrue Inger Martine Knudsdatters Vegne stevner Frantz Pytter til Doms efter skriftlig Stevning som Proc: Friele for Citanten fremlagde i forkyndt Stand tilligemed Attest fra Forligelses Commissionen, hvor Indstevnte end ikke har mødt efter 2de Ganges Indkaldelse. Ligesaa fremlagde Comparenten skriftl: Qvæstioner til Vidnerne af Dags Dato, hvorefter han begiærede disse Afhørte.
Indstevnte Frantz Pytter mødte personlig og benægtede Stevningens Indhold, da han formeente ej at have udøvet andet end hvad han kan forsvare.
Af de indstevnte Vidner mødte endnu ingen, men derimod som godvillig mødende Vidne fremstod

1te Vidne Jan Jensen Rebslager Dreng, 18 Aar gl:, som blev betydet Eedens Forklaring, den han aflagde, og svarede til \6te og/ 7de Qvæstion: at han om det omspurgte

ikke var noget bekiendt, men til 8de Qvæstion veed han intet videre end at han for nogle Uger siden saa {den} Citantens Kone Inger Knudsdatter i Mad:me Beyers Reberbane med et Tørklæde for Ansigtet, men hvad dette skulle betyde eller hvorfra hun kom veed Vidnet ikke.

Derpaa mødte det Indstevnte Vidne Berthe Jonsdatter 25 Aar gl:, ugift i Tieneste hos Indstevnte, hvilken ligeledes efter at være betydet Lovens Eed aflagde samme paa lovlig Maade, og svarede til 1te Qvæstion: At Vidnet ikke har hørt at hendes Huusbonde Frantz Pytter har skyldt Citantens Hustrue for noget. Til 2den Qvæstion: Vidnet Veed at {Citan} Indstevnte Pytter har mistet nogle Klæder, bestaaende af 2de Servietter, 1 gult brugt Silke Tørklæde og et Notteldugs Dito, hvilket alt Vidnet foreviste i Retten, og disse Ting har en Kone ved Navn Inger, leveret til Vidnet samme Aften som de om Eftermiddagen blev borte. Til 3die Qvæstion: Ney angaaende det omspurgte siger Vidnet sig at være ubekiendt. Til 4de Qvæstion: Ney Vidnet veed aldeeles intet om det omspurgte. Til 5te Qvæst: svarede Vidnet at hun ikke kan sandse sig noget angaaende det omspurgte, men saavidt hun erindrer sig kunde det være en 3 Uger fra den Tiid Indstevnte havde mistet de omforklarede Sager, at hun saae den omforklarede Kone Inger gik ud af Indstevntes Huus.

Proc: Friele bad vidnet videre tilspurgt: Om Vidnet ikke i Huuset hos Pytter har hørt at

1801: 392b

Inger Knudsdatter var bleven ophentet til Pytter, indelukket i et Værelse og af ham pryglet til at tilstaae Sandheden om Klæderne? Vidnet refererede sig til sin forrige Forklaring ikke at have hørt noget af det omspurgte.

Vidnet blev derpaa dimitteret og tilbageleveret de i Retten foreviste 2de fine Servietter og 2de Tørklæder.

Endelig fremstod for det

3die som godvillig mødende Vidne Giert Clausen Rebslagersvend hos Mad:me Beyer 21 Aar gl:, hvilken ligeledes blev formanet til Sandheds Udsigende det han lovede, og hvorpaa han aflagde Lovens Eed, og svarede til 6te Qvæstion: Ikke videre end han har hørt at adskillige Mennesker har talt om det omspurgte, uden at han kan navngive hvem der har sagt saadant. Til 7de Qvæstion: Ney angaaende det omspurgte veed han intet. Til 8de Qvæst: conform med 1te Vidne.

Proc: Friele paastod de indstevnte men ej mødende Vidner dømte i Falsmaals Straf, og under lige Straf igien forelagt til første Maaneds Ting, til hvilken Tiid han begiærede Sagen udsadt.

Efter at Dommeren havde erkyndiget sig om Aarsagen til de udeblevne Vidner ikke møder, declarerede Indstevnte Frantz Pytter, at han troede ikke at hans Datter Rebeche Gørbitz var forbunden at vidne i denne Sag, og at han selv havde befalet sin Dreng Ole ikke i Dag at møde, da han ikke fra hans Arbeide kunde undværes formedelst at 3de Mennesker af hans Huus i denne Sag har været indkaldet og alle mødt, ligesom og at en Kone ved Navn Inger Iversdatter fra Sandvigen, declarerede at hun vidste at Enken Sidselle Svendsen med Pige Ingebor havde noget i Dag at fortiene, som vist har hindret deres kom/m/e.

Proc: Friele vedblev sin Paastand, da det anførte ikke kan antages som bevisligt lovligt Forfald.

Eragtet:

Paa Grund af de indhentede Oplysninger fandt Dommeren det betænkeligt at idømme de udeblevne og tildeels fattige Mennesker nogen Falsmaals [Straf?], hvorfore disse, neml: Jomfrue Rebekke Gørbitz, Drengen Ole, samt Sisselle Svendsen og Pigen Ingebor, herved bliver under 10 rds Falsmaals Straf for hver, paa nye {bliver} indstevnt at møde til førstkom/m/ende Maaneds Ting den 1 Febr:, til hvilken Tiid Sagen udsættes.

Ellef Pedersen Seim contra Lars Nielsen Seim og Niels Olsen Fol: 379.

Proc: Kahrs møtte for Ellef Pedersen Seim, og anmelte at da Indstevnte til i Dag har ladet ham forkynde en Contra Stevning, ville han afvarte om denne bliver i rette ført, da han i saa Tilfælde forbeholdt sig Contra Spørsmaale til

1801: 393

Contra Vidnerne.
Lars Nielsen Seim mødte selv personlig, og fremlagde en skriftlig Contra Kalds Seddel, hvorudi Lensmanden Lars Knudsen Stor Oxe og Stevne Vidne har indkaldet Ellef Pedersen Seim til Doms Lidelse og at anhøre Vidner til nøyere Oplysning i den tilforn her for Retten verserende Sag.
Proc: Kahrs, der merkede af den fremlagde saa kaldede Contra Kalds Seddel, at den indeholder 2de forskiellige Facta, 1. at høre videre Oplysning i Hoved Søgsmaalet. 2. en Sigtelse om Fornærmelse i Beitning paa fælles Ejendom, saa da Contra Søgsmaalet i Henseende til Hoved Sagen, ikke indeholder nogen Varsel til at anhøre Contra Vidner, og den anden Sigtelse betræffende Fornærmelse i fælles Beite er en Tvist der i Overensstem/m/else med Lovens 1te Bogs 16 C: er en Sag der skal tracteres paa Aastædet, saa protesterede Compr: saavel imod Vidners Førelse efter Contra Søgsmaalet, som imod Antagelsen af den 2den Punct i bemelte Contra Stevning.

Eragtet:

Dommeren ville ikke nægte den selvmødende Lars Nielsen Seim sine Vidner førte efter den fremlagde Kalds Seddel, da der paa sam/m/es Udsigende ved endelig Dom skal blive taget i Betragtning hvorvidt de kan blive til Følge eller ikke.

I hvis Anledning fremstod som
1te Contra Vidne Michel Nielsen Seim som blev formanet til Sandheds Udsigende, det han lovede og hvorpaa han aflagde Lovens Eed, og forklarede: at som Ellef Pedersen er Vilkaarsmand hos Vidnet, havde han givet ham Tilladelse at maatte slippe sin Koe, som hver Dag var ventende at kalve, paa Fælles Seims Opsidderes Bøe, hvor alt Høet paa sam/m/e var indhøstet, dog kun at denne Koe maatte gietes eller Tiores, men efter at dette var skeet, har Lars Nielsen sagt Vidnet at have befalet sin egen Dreng Niels Olsen og en anden Dreng ved Navn Lars Nielsen at udlede denne Koe af Bøen, der circa kunde beløbe til henimod ½ Fierdings Vey, hvilket han dog ikke veed af andet end Folkes Udsigende, Om denne Koe deraf har faaet nogen Skade kan Vidnet ikke bestemme, men veed han at den kalvede Morgenen efter som den blev ført Hiem, og at den i 8 Dage derefter kun nød saare lidet, uagtet den blev givet af det beste Foder.
Proc: Kahrs begiærede dette Vidne Contra tilspurgt: Om Vidnet er bekiendt at Creature der nyelig skal bære har stor Skade af at blive jaget lagt borte i Udmarken

1801: 393b

blant andre Kreature, og om Koen qvæstionis paa den omforklarede Tiid kunde foraarsage nogen Skade paa Vederpartiets Bøe? Svar: I Tilfælde at frem/m/ede Kreature hadede eller jagede en fremmet svanger Koe, kunde den vel have taget Skade men ellers ikke, ligesom den Skade en saadan Koe kunde i saa kort Tiid have giort paa Bøen alletiider maatte blive ubetydelig.
Derpaa fremstod det forrige i denne Sag afhørte Vidne Isach Iversen Seim, som under sin aflagde Eed forklarede paa Tilspørgende, at han i forrige Aar har seet den samme Koe Ellef Pedersen tilhørende har været tioret paa hans egen Bøe, men sled sig løs og kom i Vidnets Faders Iver Siursens Ager, hvor den strax blev greben, ligesom han og saa (ogsaa) samme Aar

flere Gange har seet denne Koe været tioret paa Bøen, men ikke mere end den eene Gang i Ageren. End videre er Vidnet bekiendt at Ellef Pedersen i denne Som/m/er har haft en Koe meere i Udmarken end han efter Føde Contract burde have.

Endelig fremstod og det forhen afhørte Vidne Marthe Pedersdatter Levestad, som under sin aflagde Eed forklarede sig conform med sidste Vidne, med denne Forandring at hun ikke saae Ellef Pedersens Koe, som i forrige Aar adskillige Gange var tioret paa hans eget Stykke af Bøen, var kom/m/en i nogens Korn Ager, ligeledes er hun og vidende, at Ellef Pedersen havde denne Som/m/er en Koe mere end sædvanlig i Udmarken, saa og at hun engang saae 2de Kreature i samme Udmark, som skulle tilhøre Ellef Pedersen, men hvorlænge disse gik der veed hun ikke.

Endelig fremstod ustevnte men godvillig mødende Vidne Arne Johannessen i Tieneste hos Enken Agothe Seim hvilken aflagde Lovens Eed og forklarede: at han ikke vidste det ringeste angaaende den paastevnte Koe, men aleene at Ellef Pedersen har brudt Løv og givet denne Koe, saa og at han har denne Som/m/er haft, tilligemed Michel Nielsen en Koe, foruden nok en dito, i Gaardens Udmark, og videre var ikke Vidnet bekiendt.

Proc: Kahrs benægtede disse Vidners Forklaring saavel i Henseende til Beitningen i de omprovede Marker som Løvbrydningen, da Vidnerne paa disse Stæder ikke har giort nogen Anvisning. I øvrigt refererede han sig til sin forhen nedlagte Paastand, og i Processens Omkostninger 8 rd.

Contra Citanten Lars Nielsen formeente saaledes ved Vidner at have gotgiort, ikke at have fornærmet eller beskadiget Hoved Citantens Koe paa nogen Maade, men meget

1801: 394

meere at denne har været Aarsage til adskillige Ueenigheder imellem Naboerne, hvorfore han haabede at denne Ellef Pedersen blev tilpligtet at fraholde sig for Eftertiiden flere Fornærmelser, og tilkiendt at erstatte ham denne Sags Omkostninger, og saaledes indlod han Sagen Dom.

Procurator Kahrs under sin igientagne Protest benægtede de urigtige beskyldninger Veder partiet har fremført i sin Deduction, og som forhen indlod Sagen Dom.

Afsagt:

Sagen optages.

Da Dagen nu var forløben beroer Tinget til i Morgen.

Næste Dag den 2den December continuerede Maanedstinget i Sorenskriverens Huus i Bergen i Overværelse af samme Laugrette som i Gaar.

Hvorda! blev publiceret følgende Documenter:

30. Aflyst Ole Olsen Balken øvre Harrebackes Obl: til Endre Nielsen i Bergen, stor 399 rd, mod Pant i Gaarden øvre Harrebacken No: 132, dat: 29de Septbr: 1798, og indfriet efter paategnet Qvittering {af} uden Dato.

31. Aflyst Ole Olsen Balken øvre Harrebackes Obl: til Mad:me Barbra Sal: Endre Nielsens, mod 2den Pante Ret i Gaarden øvre Harrebakke No: 132 i Schiolds Skibrede, dat: 1te Maij 1799, og indfriet efter paategnet Qvitering af 9de Novbr: 1801. stor 45

32. Skiøde fra Ole Olsen Balken til Ole Hilde i Bergen, paa 12 M/ark Smør i Gaarden øvre Harrebakken No: 132 i Skiolds Skibrede for 550 rd, dat: 12te Novbr: 1801.

33. Obl: fra Ole Hilde i Bergen til det Søefarende Fattighuus Stiftelse for 400 rd, mod 1te Pante Ret i Gaarden øvre Harrebacke af Skyld 12 M/ark Smør, i Schiolds Skibrede No: 132, dat: 13 Novbr: 1801.

34. Bygselbrev fra Ole Hilde til Størk Ellevsen Berge, paa 12 M/ark Smør Landskyld i Gd: øvre Harrebacke No: 132, dat 17de Novbr: 1801.

Fogden Høegh tilkiendegav i Følge Amtets Ordre af 10 Octbr: sidstl: ved Skriftl: Stevnemaal at have ladet indstevne til dette Ting, gift Mand Lars Larsen Hatlevig, Forpagter paa Gaarden Hope i Schiolds Skibrede, at see beviisligheder i rettelagt, om at han har begaaet Leyermaal med ugift Qvindemenneske Boel Larsdatter Aackre af Ous Præstegield. Bemeldte Amtets Ordre og Stevningen med Forkyndelses Paategning er saalydende:

Derpaa producerede Actor Sogne Præsten til Ous Præstegield Hr: Sandbergs Attest af 17 Aug: d: A: geleidet med en Anmeldelse fra Fogden over Sundhordlehns Fogderie Hr: Langsted, dat: 11te Septbr: d: A:, der viser at den Tiltalte ikke længer opholder sig under Søndhordlehns men under Nordhordlehns Fogderie, og endelig en Attest fra Sogne Præsten til Tysnæs Præstegield Hr: Wolff, der viiser den Tiltaltes Daab. Hvilke 3 Documenter ogsaa blev fremlagte

1801: 394b

Den Tiltaltes beskikkede Defensor Lensmand Johannes Michelsen Borge møtte og vedtog Varselen, samt forbeholdt sig det videre Fornødne.

Actor fremstillede derpaa Angildende Lars Larsen Hop for Retten og bad ham af Retten forelæst de fremlagde Documenter samt hans Tilsvar desangaaende indhentet, saa og ham tilspurgt: om han er vidende hvor Qvindemennesket Boel Larsdatter Aakre for Tiden opholder sig?

Den paagieldende Lars Larsen Hatlevig fremstod derpaa som forklarede at hede som Anført, over 49 Aar gl:, fød paa Gaarden øvre Waage i Aannerims Sogn i Sundhordlehns Fogderie, og tilstod at have som Soldat og gift Mand begaaet sit første Leyermaal med Pigen Anne Olsdatter Hougen, siden hans Kone allerede da havde forladt ham, men hvorfore han ikke er bleven straffet. Andre Gang som var 2 Aar derefter har han atter som Landeværn begaaet Leyermaal med Pigen Christi Haldorsdatter Giedske, hvorfore han efter Krigs Rets Dom, som allernaadigst er bleven formildet har lid Straf i 2 Terminer med Fængsel paa Vand og Brød i 28 Dage, og nu i dette Aar 3die Gang med Pigen Boel Larsdatter Aakre, som er det Leyermaal hvorfor han nu bliver tiltalt. Deponenten benegtede paa Tilspørgende, at have med sin Kone Herborg Samuelsdatter haft nogen Omgang, ej engang været i Huus med hende fra det allerførste hun forlod ham, da hun end og et heelt Aar var borte uden at han vidste hendes Opholdssted, og har denne hans Kone selv søgt Skilsmisse med ham, som ved Dom er opfyldt forrige Aar. Saavidt han er bekiendt har ingen af disse 3de ved ham besvangrede Piger tilforn haft Barn, skiøndt den Sidste dog ikke aldeeles har været uberygtet, da han er vidende, at Præsten Hr: Sandberg skal have tiltalt og formanet hende til mere ordentlig Levemaade end hun har været bekiendt for, og veed han ikke rettere end at hun endnu opholder sig paa Gaarden Aakre i Ous Præstegield. Han siger sig uvillig til at ægte dette Fruentim/m/er, som ikke har det beste Rygte, uagtet Skismisse Dom/m/en skal tillade baade ham og hans Kone at indgaae nyt Egteskab; ikke destomindre har han dog medens denne sidste Pige Boel Larsdatter laae i Barsel Seng, givet hende ½ Tønde Blandkorn Meel, 16 M/ark Smør og ½ Vog Faare Kiød, som efter da værende Pris kunde beløbe til 6 rd.

Actor derpaa producerede den over Tiltalte Lars Larsen *Hatletvedt (Hatlevig) under 10 Julii 1793 ergangne Krigs Rettes Dom, og derpaa tegnede Kongl: allernaadigste Benaadning: at det tildømte skulle afsones med 28 Dages Fængsel paa Vand og Brød, samt Attest fra Regiments Cheffen Hr: General Major Moth, at Straffen er exeqveret, hvilken Dom med Paategninger han bad den Tiltalte forelæst og hans Svar indhentet, om han vedkiender sig at være den Person som derudi er meldt at være dømt og straffet.

Paagieldende Lars Larsen, for hvem den {opl} fremlagde Krigs Rets Dom med Kongl: allernaadigst Resolution blev oplæst, vedkiendte sig at være den sam/m/e Lars Larsen som sam/m/e ommelder,

1801: 395

ligesom og at have udstaaet den ham deri tilkiendte Straf.
Actor som ikke ansaae som tilstrækkelig Beviis nok for den Tiltaltes Skilsmisse med hans Hustrue, Hr: Foged Landsteds løselige Tilkiendegivende derom udi hans Anmeldelse betræffende dette Leyermaal, forbeholdt at *erhver (erhverve) Udskrift af Sundhordlehns Sorenskriveries Justitz Protocol betræffende denne Skilsmisse Dom, der skal være afsagt den 21 Maij 1800, saa og at erhverve Attest om Qvindemennesket Boel Larsdatter har betalt Lejermaals Bøder, {og} til hvilket at iværksætte han begiærede Sagens Anstand i 3 Uger.

Eragtet:

Da de opgivne Oplysninger ikke ved Correspondence kunde erholdes paa ringere Tiid end de forlangte 3 Uger, blev Sagen udsadt til en Extra Rets Holdelse i Sorenskriverens Huus i Bergen Onsdagen den 23de Decbr: førstkom/m/ende om Formiddagen Kl: 9 Slæt.

Saaledes forbemeldte 2de Dage for Retten passeret bekræfter: Brandt
Ole Sivertsen Nils Gulachsen Anfin Olsen Johan Grybel.

Maaneds Ting i Bernestangen [1801].

Aar 1801 den 7de December blev holden Maaneds Ting paa Tingstædet Bernestangen, og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Lars Arnesen Tuft, Gudmund Knudsen Eide, Ole Nielsen Echnæs og Besse Johannessen Biørndal.
Ved Tinget var nærværende Lensmanden for Echanger Skibrede Niels Eknes.

Hvorda først blev publiceret følgende Documenter:

1. Aflyst Ellef Johannessen Angelskaars Obligation til Jørgen Olsen Almaas stor 99 rd, dat: 22de Maij 1786, hvorfor har været pantsadt ½ Løb Smør udi Gaarden Angelskaar No: 93 i Hosanger Skibrede, indfriet efter paategnet Qvittering af 23de Maij 1801.
2. Tinglyst Obligation fra Ellef Johannessen Angelskaar til Ole Iversen øvre Selvig, for 99 rd, mod 1te Panteret udi ½ Løb Smør udi Gaarden Angelskaar No: 93 i Hosanger Skibrede, dat: 23de Maij 1801.

Magne Olsen Grønaas mødte for Retten og fremlagde en skriftl: Kalds Seddel fra Lensmand Steffen Hatland og Stevnevidne Johannes Steffensen Hatland af 23de Novbr: 1801, hvorved Anders Johannessen Grønaas til i Dag er indstevnt at anhøre Vidner {imod} for grove Beskyldninger imod Comparenten. Ligesaa fremlagde han Attest fra Forligelses Commissionen af 5te d: M: hvorved Sagen er henvist til Retten.
Indstevnte Anders Johannessen Grønaas mødte for Retten.
Citanten fremstillede som godvillig mødende Vidne Ole Jonsen Kleppe 44 Aar gl:, som efter at være formanet til Sandheds Udsigende, aflagde Lovens Eed, og forklarede: at noget for

1801: 395b

St: Hans Dag dette Aar var Vidnet paa Gaarden Grønaas, og da hørte han at Parterne i denne Sag skiendtes en lang Stund, og at indstevnte Anders Johannessen Grønaas kaldte Citanten Magne Olsen en Tyv og en Snik; videre viste Vidnet ikke at forklare.

Videre fremstillede Citanten som Vidner Mons Halvorsen Nordaas og Ole Ingebrigtsen Nordaas, som aflagde Eed og forklarede: at for circa 2 Aar siden var Vidnerne tilstæde ved Forligelses Com/m/issionen for Hosanger hvor Parterne blev forligt paa den Maade, at hvem af Parterne brød Forliget skulle Sagen, som da var indstevnt til Comissionen, staae lige Aaben.

Da Citanten ikke havde flere Vidner at føre, blev Tingsvidnet sluttet.

Da ingen efter paaraab havde meere at iretteføre blev dette Maaneds Ting sluttet.

Saaledes passeret bekræfter Brandt
Ole Nielssen Echnes Gudmund Knudsen Eide og
Laers Arnesen Toft Bæse Johanessen Biørndal

Extra Ret [1801]:

Aar 1801 den 23de Decbr: blev en Extra Ret sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen og Retten betient med de 2de eedsorne Laugrettesmænd Ole Sivertsen og Anfind Olsen.

Fogden Høegh contra Lars Larsen Hatlevig Fol: 394.

Actor Fogden Høegh lod tilkiendegive at uagtet han strax efter sidste Session havde pr: Post reqvireret hos vedkom/m/ende Embeds Betiente de manglende Oplysninger til denne Sags Udførelse, havde han til denne Tiid intet deraf erholdet, og af den Aarsag var han nød at begiære Sagens Anstand til i Dag 14 Dage.

Paagieldende Lars Larsen Hatlevig mødte selv for Retten tilligemed sin befalede Defensor Lensmand Borge, hvilken Første tilkiendegav paa Rettens Tilspørgende: at han ikke er noget ejende, da baade Huuserne som han boer udi tilligemed Jorden og den liden Besætning, er alt Cancellie Rd: Christie tilhørende, og bruges kun af Deponenten som Forpagter.

Afsagt:

Paa Grund af de endnu manglende Documenter i Sagen, bliver den herved udsadt til Onsdagen den 6te Janvr: tilkom/m/ende Aar.

Derpaa blev udi Sagen Kiøbmand Mentz Paaske contr: Mons Larsen Alver afsagt saadan

Dom

Ligesom den fremlagde Regning af 4de Nob: sistl: viser Dag og datum paa hvilken indstevnte skal have faaet ½ Tønde Korn for de paasøgte 1 rd 5 mrk 8 s, saa er saadant meget almindeligt at den Bergenske Kiøbmand udborger til Bønder og Land Boer Korn Vahrer som Hand ikke formedelst ubetydeligheden hver gang annerledes kan forsikkre sig, saa da Indstevnte hverken har nægtet at have handlet med Citanten selv eller hans Formand Aasmund Bryning men allene at skylde det paastevnte som Hand tilbyder sig med Eed

1801: 396

at fralægge, saa k/an/d dette tilbud ikke nægtes Ham saa meget mere som der af det anførte gives Formodninger imod Ham til at kunde vere det paastevnte skyldig.

Det Kiendes altsaa for Ret: at naar Mons Larsen Alver i nærværelse af Citanten eller nogen paa hans vegne for sit Værne Ting efter lovlig Indstevning aflægger sin corporlige Eed at Hand ikke er Citantens Formand Aasmund Bryning, hvis udestaaende Gield Citanten har

tilkiøbt sig, den paastevnte ½ Tønde Korn skyldig, bør Hand for Citantens Tiltale i denne Sag frie at vere, og Ham af Citanten i saa Fald betales sine Omkostninger med 2 rd, Men trøster Hand sig ikke denne Eed at aflægge bør Hand til Kiøbmand Mentz Paaske betale sam/m/es Verdie efter Regning med 1 rd 5 mrk 8 s og udi denne Processes Omkostninger 2 rd det jdømte efterkom/m/es 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under lovlig adfærd

Udi Sagen Ellev Pedersen Seim Cont: Lars Nielsen Seim og Tieneste Dreng Niels Olsen blev afsagt saadan

Dom

Saa længe den med Citanten – Indstevnte og de flere Opsiddere paa gaarden Seim tilfelleshavende Bøe, var jndhøstet /: som just er tilfældet i nærværende Sag :/ findes ingen Brøde udi at Citanten har sluppen sin Koe, der gik høyst svanger ind paa sam/m/e, ser da Citanten dertil har haft Tilladelse af en af Opsidderne neml: Michel Nielsen Seim, men meget mere var det urigtig at føre saadan Koe fra Bøen som i Tilfælde det var oplyst at den desformedelst var kom/m/en til Skade burde veret erstattet, men som ingen Skade fra enten af Siderne er beviist,

Kiendes Hermed for Ret: Parterne bør for hinandens Tiltale i denne Sag frie at vere.

Processens Omkostninger ophæves

Brandt

Ole Sivertsen Andfin Olsen

Del L av NHL Tb. nr. 48 1796-1802 (Byrgjinga av 1802)

(1802: 396)

Extra Ret [1802]

Aar 1802 den 6te januarii blev Extra Retten sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen og Retten betient ved de 2de eedsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen og {Anf} Niels Gullachsen.

Fogden Høegh: contra Lars Larsen Hatlevig Fol: 395.

Actor Fogden Høegh producerede en bekræftet Udskrift af Sundhordlehns Sorenskriveries Justitz Protocol, for saavidt angaaer den imellem tilkaldte Lars Larsen *Hatletvedt (Hatlevig) og hans Hustrue Herborg Samuelsdatter under 21de Maij 1800 ergangne Skilsmisse Dom, saa og en Attest {af} udstæd af Sogne Præsten Sandberg, dat: 17de Decbr: 1801 til ydermere Op-

1802: 396b

lysning om den af Lars Larsen besvangrede Pige Boel Larsdatter Aakres rette Navn og Vita, begge til Indlem/m/else i Acten i sin Tiid. Og da den fremlagde Skilsmisse Dom viser at Egteskabet mellem Lars Larsen og hans Hustrue er hævet meere end et Aar forinden hans i Lejermaal med Boel Larsdatter Aakre avlede Barn er døbt, som den forhen producerede Preste Attest af 17 Aug: 1801 viser, kan denne her anlagde Action ikke længere udføres til Straf som for Lejermaal i Egteskab, men bliver blot som simpel Lejermaal at betragte, og saaledes indlod Sagen til Doms, med Paastand at Tiltalte Lars Larsen boende paa Hop, vorder tilfunden at udreede Lejermaals Bøder 12 rd og denne Sags Omkostninger efter Dom/m/erens Beregning.

Lars Larsen Hatlevig mødte selv personlig for Retten og udi et og alt igientog sin seeneste aflagde Forklaring endog i den Henseende, at den af ham sidst besvangrede Fruentim/m/er

Boel Larsdatter har været udsvævende, og veed med Vished at hun derfor af Præsten har været tiltalt, og til Beviis at han som før forklaret ikke er noget ejende fremlagde han i den Henseende Cancellie Raad Christies Attest af 4de hujus, og paa Grund heraf som uformuende paastod sig frifunden.

Den befalede Defensor Lensmand Borge mødte ikke.

I Anledning det Kongl: Danske Cancellies Skrivelse af 19de Octbr: 1799, som dog ikke er Jurisdictionen comuniceret, har Sorenskriveren giort Forespørsel til Amtet, om ikke nærværende Sag, forinden Actions Anlæg fandt Stæd, skulle indberettes til Cancelliet, i hvis Anledning ham var tilhændekom/m/en saadant Svar /: -- :/

Thi beroer Sagen til den Tiid Dom/m/eren fra Amtet bliver comuniceret det Kongl: Danske Cancellies Resolution des angaaende.

Brandt

Ole Sivertsen Nils Gulachsen

Extra Ret [1802]

Aar 1802 den 7de Januarii blev en Extra Ret sadt i Sorenskriverens Huus i Bergen over de 2de for Tyverie arresterede Drenge Christian og Ludvig Olssønner, og Retten betient af Sorenskriveren i Overværelse af de 2de eedsorne Laugrettesmænd Anfind Olsen og Johan Grybel.

Actor Fogden Høegh lod ved Proc: Stuvitz producere skriftlig Stevning mod Tyvs Arrestanterne Christian og Ludvig Olssønner der ere Brødre, for deres begaaede Tyverier paa Gaarden Waage i Lindaas Skibrede, bemelte Stevning er dat: 6te Jan: 1802 med Forkyndelses Paategning. Dernest producerede Actor det i denne Sag den 17de Octbr: sidstl: afholdte præliminair Forhør, af hvilket han begiærede de nu for Retten tilstædeværende

1802: 397

Arrestanter forelæst deres afgivne Depositioner fra Pag: 5 til 11 incl:, for at erfare om de vedstaaer eller forandrer noget derudi.

Procurator Friele mødte som de Tiltaltes Defensor, følgelig Stiftets Ordre, der findes anført paa præliminair Forhøret, og forbeholdt de Tiltaltes Ret naar Actor har fremmet Sagen, som nu maae ventes fra hans Side.

For Retten fremstod løs og ledig Tyvs Arrestanterne Christian og Ludvig Olssønner, for hvem deres i præliminair Forhøret den 17de Octobr: sidstl: afgivne Forklaring blev forelæst, den de igientog med Tilstaaelse efter megen lang Examination af Christian Olsen, at han hverken er confirmeret af Provsten Dreyer eller nogen anden Prest, ikke heller nogen Tiid at have været til Alters, men at det er Usandhed at han for 2 Aar siden har været til Alters i Størens Sogn for Præsten Hr: Frost, da Aarsagen til dette Foregivende har aleene været at han troede sig af saa høy Alder at være mer strafskyldig, naar han ikke var undervist i sin Christendom, derom aflagt Prøve og gaaet til Alters; for det øvrige igientog han som meldt dette af dem nu udøvede Tyverie, med Forsikring og Benegtelse aldrig paa noget Sted at have udøvet andre Tyverier end dette nærværende, ikke heller udøvet andre Laster. Paa Rettens Tilspørgende forklarede nu den anden Tyvs Arrestant Ludvig Olsen, at han er vidende at Broderen i Henseende den først omforklarede Confirmation og Altergang, er Usandhed da han har sagt til Deponenten, at han troede sig mere ulykkelig under nærværende Sag ved ikke at være confirmeret, end om han kunde have faaet Retten til at troe dette, i øvrigt igientog han sin forrige Forklaring og forsikrede med Broderen aldrig at have med ham eller eene, begaaet andre Tyverier end det nærværende, ikke heller udøvet andre Laster.

Actor derefter fremlagde en Attest fra Christiansunds eller Qværnæs Præstegields Sogne Præst Hr: de Besche, dat: 1te Decbr: 1801, hvilken viser Arrestanternes Daabs Dato, samt et Brev fra bemelte Hr: de Besche til Actor af 1te Decbr: 1801. En Skrivelse fra Præsten paa Molde Hr: Steenbuch af 28de Novbr: 1801, og en ditto Skrivelse af 8de Decbr: 1801 fra Provst og Sogne Præst Hr: Christen Hveding til Størens Præstegield i Tronhiems Stift, hvilke Documenter viser Sansynlighed for at ingen af disse Tyvs Arrestanter hverken er confirmeret eller har communiceret.

Dagene paa hvilken

1802: 397b

disse Skrivelser ere udgivne, og den lange Post Tour fra deres Udstædelses Sted først til Bergen og siden ved Lejlighed derfra til Fogdens Boepæl, oplyser fuldkomelig at denne Sag ikke førend nu har kundet været foretaget til Behandling.

Da ingen flere end de nu fremlagte Oplysninger var at erholde om de Tiltaltes Vita, indlod Actor Sagen til Dom, med Paastand: at disse 2de Arrestantere Christian og Ludvig Olssønner, der begge har den Alder som Lovgivningen udfordrer til Tyvs Strafs Lidelse, maae for disse af dem begangne Tyverier, tildøm/m/es at arbeide udi Bergens Tugt og Manufactur Huus, den første i et Aar, og den anden i ¾ Aar, eller enhver for sig i saa lang Tiid, at de i den Stiftelse kan blive confirmerede i deres Daabes Pagt, om deres præparation dertil skulle medtage længere Tiid end den nu paastaaede Straffe Tiid, saa og een for begge og begge for en at erstatte de bestiaalne den Skade de har tilføyet deres Vindue med 3 mrk, saa og oprette denne Actions Bekostninger med Actors og Defensors Salarium, Rettens Gebyhr og det stemplede Papir efter Dom/m/erens Beregning.

Defensor forestillede: at de tiltalte ikke kan betragtes uden som 2de forladte vildfarende Børn, som en forsømt Opdragelse har bragt paa Afveje, og hvis iværende Nød har foranlediget dette Feiltrin fra deres Side. Af deres Handlinger, kan ikke udledes nogen egentlig Intention til at Skade, hvilket heller ikke er Tilfældet med det forøvede Tyverie, da de stiaalne Ting er kom/m/en Ejerne tilbage uden Tab for disse. Comparenten formeente altsaa, at den lange Arrest som de Actionerede har udholdt under nærværende Sags Behandling, maae ansees tilstrækkelig som Straf for deres begangne Brøde, og skulde nogen videre afstraffelse end finde Sted, formeente Comparenten at disse 2de Børn anbefaler sig til al den Lemfældighed som Straffe Lovene tillader, og saaledes forventede Defensor Actors Paastand tilsidesadt og indlod ligeledes Sagen Dom fra sin Side.

Eragtet:

Da ingen af Parterne havde videre i denne Sag at erindre, blev Sagen optagen og Arrestanterne imidlertiid tilbagebragt i Byen Arrest.

Anfind Olsen *Johan G: Grybel

Dagen derefter den 8de Januarii 1802 blev atter nedsadt Extra Ret i Sorenskriverens Huus i Bergen udi Sagen Actor Fogden Høgh Contra begge Arrestanterne Christian og Ludvig Ols Søn/n/er i overværelse

1802: 398

af de 2de Eedsorne Laugrettes mænd: Ole Sivertsen og Niels Gullachsen

hvorda! var nerverende løs og leedig for Retten bemelte Arrestantere Christian og Ludvig Ols Sønner, for hvem udi nerværende Sag blev Afsagt saadan

Dom

Efter Klage – egen igientagen Bekiendelse, de bestiaalnes aflagde tilhiemlings Eed – Vidners Afhør og Sagens øvrige Omstændigheder er det beviist: at Drengene Christian og Ludvig Ols Sønner har efter at de i lang Tiid har omgaaet i Landet som Løsgiengere og ernæret sig af betlerie og den saa kaldede Messing Smeed og Kamme Profession begaaet Tyverie paa Gaarden Waage under Lindaas Skibrede Saavel maaden paa hvilken dette Tyverie er begaaet som at det er skeed paa Ting s: c: en Baad der ikke lettelig paa anden maade end i aaben Nøst kan forvares, giør, at Gierningen bliver at ansee mere Qualificeret end som lige Tyverie var begaaet uden saadan/n/e Omstændigheder saaledes er {dette} Tyveriet skeet efter Overlæg og ved Indbrud Natte Tiider dette uagtet har Actor efter sin Paastand anseet Tyveriet for ringe Forordningen af 4de Marti 1690 Confereret med Forordningen af 20de Feb: 1789 er ikke hævet, og har sistnevnte Forordning snarere henført flere Tyverier til de Qualificerede end før naar den i 4 § deriblant nevner Indbrud og lægger endnu til eller andre saadanne grove Tyverier for hvilke de forrige Love og Anordninger fastsatte høyeste Tyvs Straf Det synes altsaa ikke at være nogen Tvivl underkastet at en Gierning som denne fortiener høyere Straf end som Forordningen af 1789 i 1 § fastsetter i modsadt Fald bliver i denne criminelle Lovs anvendelse interpretatio favorabilis at iagttage end og efter Forordningens egen Grundsetning naar Straffe Lovenes Retfærdighed bør vere ledsaget med saa megen mildhed som den offentlige Sikkerhed tillader, hvortil kommer at disse Drenge, skiønt over 18 Aar ikke ere Confirmerede følgelig blottet for Kundskaber om de Pligter De skylder Gud – sig selv og og sine medmennisker, ligesom deres lange Arrest i nerværende haarde Aarets Tiid ikke mindre bør tages i Betragtning Paa disse Grunde vil Dom/m/eren ikke vere haardere end Actor, da Tiiden vil vise om denne <deres>

1802: 398b

Straf kan blive til Forbedring eller ikke,

Og hvorfor der udi denne Sag Kiendes saaledes: Drengene Christian og Ludvig Ols Sønner bør til Arbeyde indsettes udi Bergens Tugt og Manefacteur Huus den første i et Aar og den anden i 9 Maaneder og derefter andtvordes Stifts Directionens Omhue til forblivende i Manefacteur Huuset til de begge i sin Christendom efter foregaaende underviisning bliver antaget til Confirmation for derved tillige at kunde beredes til Ordentlig Levemaade og Haandtering saaledes at de derfra bliver afleveret i ordentlig Tieneste til forskiellige Huusbonder, saa betaler de og den Bestiaalne Michel Gietmundsen Waages sønderslagne Vindue med 48 skilling, tilligemed de paa deres Anholdelse – Transport – Arrest og Forflegning medgaaende Omkostninger som alt efterkommes i den orden de Kongelige Anordninger fastsetter efter at samme er forkyndt

Acten viser at ingen forsøm/m/else er udviist i denne Sag, men at aarsagen til den silde Indstevning er deels Actors Ting reiser, deels at de ædskede Attester ikke før ere indløbne.

Efter at denne Dom var oplæst erklærede de Paagieldende Drenge Christian og Ludvig Ols Sønner at de var fornøyet med den nu tilkiendte Straf

Brandt

Ole Sivertsen Nils Gulachsen

[Maaneds Ting 1802]

Aar 1802 den 1te Februarii blev holden Maaneds Ting i Sorenskriverens Huus i Bergen og Retten betient med følgende 4 eedsorne Laugrettesmænd: Ole Sivertsen, Anfind Olsen, Niels Gullachsen og Johan Grybel.

Hvorda først allerunderdanigst blev læst følgende Kongl: Anordninger

1. Placat angaaende Maaden hvorpaa Bøder for ulovlig Brændevins Brænden eller Salg herefter af Qvindes Personer af Almuen i Norge bør Afsones, dat: 31te Octobr: 1801.

2. Placat hvorved Forbud mod Uvedkom/m/endes Ophold paa Bergstaden Kongsberg igientages, dat: 25de Novbr: 1801.

3. Placat hvorved uberettigede forbydes at bære saadanne Klædedragter som af Kongen ere Authoricerede til Uniformer for civile eller militaire Embedsmænd, samt at bruge Epauletter eller Skulderbaand af noget Slags. dat: 27 Novbr: 1801.

Derefter blev følgende Documenter publicerede:

1: Obligation fra Hr: Kam/m/er Raad Christian Lerche Dahl til Agent Wollert D: Krohn, stor 1500 rd mod 2den Pante Ret i Gaarderne Aarstad og Møllendal i Schiolds Skibrede, dat: 11te Decbr: 1801.

2. En Qvittering af 21de Janvr: 1802 paategnet Frue Commerce Rd:inde Korns under 15de Aug: 1801 udstædde Obligation til Kam/m/er Raad Dahl stor 2700 rd, for derpaa til Afdrag betalte 400 rd, hvorved tillige er renunceret paa Pantet i Gaarden Nordanger i Radøe Skibrede.

1802: 399

3: Aflyst Commerce Raad Korens Obl: til Com/m/erce Raad Jens Braage stor 399 rd, hvorfor var pantsadt Gaarderne øvre og nedre Ravnanger og Søre Houland i Herløe Skibr:, dat: 1te Decbr: 1800, og indfriet efter paategnet Qvitering af 31te Decbr: 1801.

4. Aflyst Commerce Raad Korens Obligation til Mad:me Beate Holms stor 399 rd mod Pant i Gaarden Ryeland, dat: 21de Octobr: 1800, og indfriet efter paategnet Qvitering af 31te Decbr: 1801.

5. Aflyst Commerce Raad Korens Obl: til Johan Gabriel Bøye stor 199 rd, mod Pant i Gaarden Kollevogen, dat: 26de Febr: 1801, og indfriet efter paategnet Qvittering af 18de Decbr: 1801.

6. Aflyst Commerce Raad Korens Obl: til Johan Gabriel Bøye dat: 26de Febr: 1801, mod Pant i Gaarden Heggernes i Herløe Skibrede, indfriet efter paategnet Qvitering af 18de Debr: 1801.

7. Skiøde fra Frue Comerce Raadinde Maria Saabye Sal: Korens til Hr: Major og Stadshauptmand Kahrs paa 1 Løb 1 Pund 21 M/ark Smør og 2 Tønder 21 Kander Malt Landskyld i Gaarden Nordanger i Radøe Skibrede, for Kiøbe Sum/m/a 1350 rd, dat: 14de Decbr: 1801.

8. Skiøde fra Ole Torgersen Søre Houkeland til Major og Stadshauptmand Kahrs paa 1 Pund Smør ½ Tønde Malt i Gd: Søre Houcheland No: 4 i Radøe Skibrede for 350 rd dat: 8de Decbr: 1801.

9. Obligation fra Knud Torgersen Søre Houkeland til Hr: Major Kahrs for 50 rd, mod Pant i endeel Løsøre, dat: 8 Decbr: 1801.

10. Skiøde fra Friderich Nielsen Landsvig til Rasmus Monsen Hvidsteen paa 8 Marker Smør 4 Kander Malt i Gd: Hvidsteen No: 12 i Radøe Skibrede for 90 rd 3 mrk, dat: 18de Decbr: 1801.

11. Obl: fra Haaver Nielsen Wetaas til Assessor Krüger for 90 rd mod 1te Pante Ret i Gd: Søre Wetaas i Radøe Skibrede, dat: 6te Julii 1801.

12. Obligation fra Sogne Presten Hr: Hans Bergendal til Hr: Rector Arentz for 398 rd 5 mrk 10 s:, mod 1te Pante Ret i endeel Huuse paa Hammer Præstegaards Grund, og hans Løsøre Effecter, dat: 17de Janvr: 1802.

13. Aflyst Diderich Johan Hagelsteens Obl: til Bergens Oberformynderie for Myndtlingerne Turaus Arvemidler 2011 rd 89 ¼ s:, mod Pant i hans Vaanhuus og Mølle i store Sandvigens {Mølle} 1te Rode No: 2 dat: 26de Janvr: 1797, og indfriet efter paategnet Qvitering af 21de Janvr: 1802.

14. Obl: fra Diderich Johan Hagelsteen til Arent Greve paa Aastvedt for 3000 rd, mod 1te Pante Ret i hans Vaanhuus og Mølle i Store Sandvigen, dat: 11te Decbr: 1801.

15. Deelebrev oprettet 6te Janvr: 1802, hvorved Erich Danielsen Melkeraaens ejende Jordegods, neml: i Gaarden Melkeraaen 9 M/ark Smør 4 ½ Kd: Malt, i Gd: Horvig 18 M/ark Smør ¼ Hud, og i Gd: Siurset ½ Løb Smør er udlagt til hans Børn.

1802: 399b

16. Mageskiftebrev fra Erich Larsen Melkeraaen til hans Søster Ingebor Larsdatter paa 9 216/375 Marker Smør 5/36 Hud i Gd: yttre Horvig No: 83 i Arne Skibrede, dat: 6te Janvr: 1802.

17. Mageskiftebrev fra Rasmus Hactorsen Eichaas paa hans Myndtling Ingebor Larsdatters Vegne til hendes Broder Erich Larsen Melkeraaen paa 7 1/3 Mark Smør 1 2/9 Kande Malt i Gaarden Melkeraaen i Arne Skibrede, dat: 6 janvr: 1802.

18. Aflyst Erich Olsen Brevigs Obl: til Hans Mathiesen i Bergen stor 67 rd 5 mrk 9 s: mod Pant i Huuserne paa Pladsen Brevig under Store Sandvigen, dat: 14 April 1795, og indfriet efter paategnet Qvittering af 2 Decbr: 1801.

19. Aflyst Askild Askildsen Bredsteens \eller Angeltvedts/ Obl: til Erich Jonsen Mellingen og hans Myndtling Jens Halsteensen Angeltvedt med flere stor 70 rd, mod Pant i Gaarden Angeltvedt i Arne Skibr:, dat: 22de Novbr: 1792 og indfriet efter paategnet Qvitering af 10de Decbr: 1801.

20. Skiøde fra Askild Askildsen Angeltvedt til hans Stif Søn Jens Halsteensen paa 18 Marker Smør i Gd: Angeltvedt No: 95 i Arne Skibrede, dat: 10de Decbr: 1801.

21. Bygselbrev fra Jens Halsteensen Angeltvedt til hans Stif Fader Askild Askildsen paa 18 M/ark Smør i bemelte gd: Angeltvedt. dat: 10de Decbr: 1801.

22. Skiøde fra Jacob Halvorsen Hitland og Anders Erichsen ibid: til Haldor Jacobsen Byseim paa ½ Løb Smør og ½ Tønde Malt i Gd: Hitland No: 78 i Arne Skibrede, dat: 12te Novbr: 1801.

23. Bygselbrev fra Haldor Jacobsen Byseim til Sønnen Jacob Haldorsen Hitland paa ½ Løb Smør ½ td: Malt i Gd: Hitland. dat: 12te Novbr: 1801.

24. Skiøde fra Simon Olsen til Johannes Olsen Wildanger paa et Vaanhuus i Store Sandvigens 2den Rode No: 24 for 60 rd dat: 30te Janvr: 1802.

25. aflyst Peder Andersen Klevelands Obl: til Mad:me Bruus, stor 70 rd mod Pant i Gd: Kleveland No: 17 i Mielde Skibrede, dat: 22 Novbr: 1798, og indfriet efter paategnet Qvittering af 30 Novbr: 1801.

26. Skiøde fra Peder Andersen Kleveland til Broderen Johannes Andersen paa 15 Marker Smør og 10 Kander Malt i Gaarden Kleveland No: 17 i Mielde Skibrede, dat: 24de Novbr: 1801.

27. Obl: fra Johannes Andersen Kleveland til Mons Nielsen Houge, Kari Monsdatter Houge og Anders Pedersen Kleveland for 270 rd, dat: 24de Novbr: 1801, mod 1te Pante Ret i 1 Pund 6 M/ark Smør 20 Kd: Malt i Gd: Kleveland No: 17 i Mielde Skibrede.

28. Bygselbrev fra Sogne Præsten Hr: Mejer til Anders Jonsen Maraas paa Pladsen Aadnevigen under Lindaas Præstegaard, dat: 4de Decbr: 1801.

29. Aflyst Residerende Cappelan Hr: Ole Bergs Obl: til Michel Pedersen Oenæs stor 99 rd, mod Pant i hans Vaanhuus paa Pladsen Apelbakken, dat: 12 Maij 1796, og indfriet efter paategnet Qvitering af 17de Septbr: 1801.

30. Obligation [fra] Jacob Krogh paa Giestgiverstædet Bukken til Mad:me Catharina Sal: Hoffs stor 199 rd mod Pant i hans Løsøre, dat: 11te Decbr: 1801.

1802: 400

Procurator Balchen mødte for Retten og fremlagde en til i Dag fra Diderich Johan Hagelsteen udtaget Stevning i lovlig forkyndt Stand til den under 26de Novbr: sidstleden over hans Ejendomme og Mølleværker afholdt Taxations Forretning Beedigelse af de dertil af Fogden opnævnte Taxationsmænd, der ere Bygmester Johan Henrichsen, Ole Siversen Anfind Olsen, Johan Georg Grybel og Jon Bottelsen, til hvilken Ende han fremlagde bemelte Forretning in Originale som han begiærede Beedigelses Forretningen vedhæftet; hvorefter han begiærede bemelte Taxations mænd fremstillede til Forretningens Beedigelse.

Taxations mændene Bygmester Henrichsen, Snedker\ne/ Ole Sivertsen og Johan Grybel, og Smedene Anfind Olsen og Jon Bottelsen fremstod derpaa for hvem deres under 26de Novbr: f: A: afholdte Taxations Forretning over Diderich Johan Hagelsteen i Store Sandvigen værende Mølle Huuse og Pakboder med videre fra No: 1 til 6 incl: blev dem forelæst, den de i alle Henseender igientog, saaledes som de samme har forrettet underskrevet og forseglet, og derefter bekræftede denne /: efter deres beste Vidende og Indsigt for alle disse Ejendom/m/e til sammen for den Summa 5000 rd :/ med Lovens Eed.

Proc: Balchen begiærede det i Dag passerede sluttet og Citanten Hagelsteen beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Anders Olsen Tøsøen contra Amund Hansen Knarevig. Fol: 390.

Proc: Balchen mødte for Contra Citanten Amund Hansen Knarevigen og fremlagde skriftl: Deductions Indlæg af Dags Dato, hvortil han saavelsom til sin øvrige Procedure refererede sig og indlod Sagen Dom.

Proc: Friele benegtede in Specie hvad Proc: Balchen har anført i den fremlagde Deduction betræffende at Citanten skal have fornermet Contra Citanten ved Opkiøb af den omtalte Fisk, og ellers refererede til Vidne Forklaringen og den fra Citantens Siide nedlagde Paastand, hvormed han indlod Sagen Dom.

Sagen blev til Doms optagen.

Jan Weiner Krohn contra Johan Garman. Fol: 390.

Proc: Kahrs mødte for Johan Garman og producerede hans til i Dag udgivne Contra Stevning i lovlig forkyndt Stand, ligesaa fremlagde han sin skriftlige Deduction af Dags Dato med deri paaberaabte Bielag. Endelig anviste han det \i/ sit Indlæg paaberaabte originale Skiftebrev som han

1802: 400b

lod beroe i Retten indtil Dom i Sagen var afsagt, hvortil han i et og alt refererede sig og indlod Sagen Dom.

Proc: Friele mødte for Citanten og benegtede saavel den fremlagde Contra Stevning som Contra Citantens Indlæg, hvorimod han refererede til udførte Procedur og Paastand og saaledes indlod Sagen Dom fra sin Side.

Sagen blev optaget til Doms.

Iver Johannessen contra Frantz Pytter. Fol: 392.

Proc: Friele mødte for Citanten og erklærede at han ikke agtede at befatte sig videre med denne Sag, da Citanten ikke engang har talt med Comparenten siden Sagen sidst var i Rette, ej heller betalt Compr: hvad han har udlagt i Rettens Gebyhr med videre. Men for at Give Citanten Lejlighed til at engagere en anden Sagfører begiærede han Sagen udsadt til en for Retten belejlig Tiid.

Proc: Kahrs mødte for indstevnte Frantz Pytter, der nest at referere til hans nedlagde Benegtelse i mod Sigtelsen og ellers forbeholdt hans Ret og i fornøden Tilfælde Contra Stevning.

Sagen udsættes til førstkom/m/ende Maaneds Ting den 5te April.

31. tinglyst Skiøde fra Thomas Nielsen Telle til Ole Andersen Waage paa 12 M/ark Fiskes Landskyld i Gd: Telle No: 26 i Sartor Skibrede, dat: 7de Janvr: 1802.

Næste Dag den 2den Februarii 1802 continuerede Maaneds Tinget i Sorenskriverens Huus i Overværelse af samme Laugret som i gaar.

32. tingl: Bygselbrev fra Ole Andersen Waage til Thomas Nielsen paa 12 M/ark Fisk i Gd: Telle No: 26 i Sartor Skibrede, dat: 23 Janvr: 1802.

33. aflyst Ole Larsen Nyegaards Obl: til Jonfr: Maren Boes stor 300 rd, dat: 6te Octobr: 1797, {af 20de J} og indfriet efter Qvitr: af 20 Janvr: 1802.

34. aflyst Ole Larsen Nyegaards Obl: til Andreas Kierumgaard stor 300 rd mod Pant i Gd: Nyegaard No: 118 i Schiolds Skibr:, dat: 6te Octobr: 1797 og indfriet efter paategnet Qvitering af 19de Janvr: 1802.

35. Skiftebrev efter afg: Ole Larsen Nyegaard sluttet 12te Septbr: 1801, hvorved 10 M/ark Smør i Gd: Nyegaard No: 118 i Schiolds Skibr: er udlagt til Panthaverne Jomfru Boes og And: Kierumgaard med flere.

36. Skiøde fra Jomfrue Boes og And: Kierumgaard med flere til Zacharias Olsen paa 10 M/ark Smør Landskyld i Gd: Nyegaard No: 118 i Schiolds Skibr: dat: 20 Janvr: 1802.

37. Obl: fra Zacharias Olsen til Jomfru Maren Boes stor 498 rd mod Pant i 10 M/ark Smør i Gd: Nyegaard No: 118 i Schiolds Skibr: dat: 20 Janvr: 1802.

38. Grund Bog fra Kam/m/er Raad Dahl til Ole Simonsen paa en Huusegrund under Gd: Aarstad. dat: 20 janvr: 1802.

{Da ingen havde mere at iretteføre blev Tinget sluttet.}

Da i denne Protocol ikke er mere Rum, blev Tinget continueret i den nye Justitz Protocol.